Topa Yõg Tappet

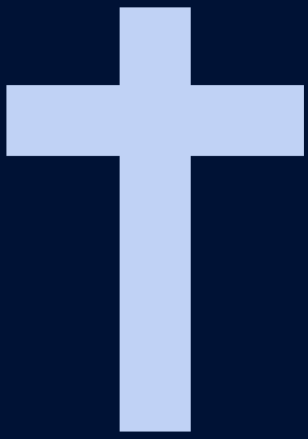

New Testament in Maxakalí (BR:mbl:Maxakalí)

Topa Yõg Tappet

New Testament in Maxakalí (BR:mbl:Maxakalí)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Maxakalí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Maxakalí

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
a212b59e-62d7-5a38-9773-b0ce1d5b248b

Contents

MÃTEO 1
MÃ'AK 65
NOK 105
YOÃM 175
'AT 228
HÕMÃN 287
1 KONĨN 315
2 KONĨN 340
GAT 358
'EPEX 368
PINIPẼN 378
KONOXẼN 384
1 TEXANÕN 390
2 TEXANÕN 396
1 TĨMÕN 400
2 TĨMÕN 408
TIT 414
PINẼM 417
'EMEO 419
TIAK 440
1 PET 446
2 PET 455
1 YOÃM 460
2 YOÃM 467
3 YOÃM 468
YOT 469
APOKALIPSE 472

MÃTEO TE HÃM'ÃPAK MAX'AX 'ÃKTUX

Yeyox Kunnix yõg mõnãyxop

1 Yeyox Kunnix yõg mõnãyxop xohix xop te tik hittap Namix hã' mõkputox,
ha mõnãyxop hittap 'Amanãm hã' mõkputox.
2 'Ãmanãm te 'Iyak mũg tak, ha 'Iyak te Yako mũg tak, ha Yonah mũg tak, xi'
taknõy xop mũg tak.
3 Ha Yonah te Pet mũg tak, xix Yet mũg tak, ha' mũg tut 'ãxet'ax Tãm. Ha Pet
te 'Exnõg mũg tak, ha 'Anãm mũg tak,
4 ha 'Ãmĩnãnap mũg tak, ha Nãy mũg tak, ha Xanmõm mũg tak,
5 ha Moax mũg tak, ha' mũg tut 'ãxet'ax Hap. Ha Moax te 'Omet mũg tak, ha'
mũg tut 'ãxet'ax Hot, ha 'Omet te Yexe mũg tak,
6 ha Namix mũg tak. Yã hõmã Namix te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xohix xat.
Ha Namix te 'Onit xetut mũg, ha Xanomãm put,
7 ha Homo'ãm mũg tak, ha 'Amit mũg tak, ha 'Axa mũg tak,
8 ha Yoxapah mũg tak, ha Yonãm mũg tak, ha 'Oyit mũg tak,
9 ha Yotãm mũg tak, ha 'Akax mũg tak, ha 'Eyekit mũg tak,
10 ha Mãnãxex mũg tak, ha 'Ãmõm mũg tak, ha Yoyit mũg tak,
11 ha Yekõnĩn mũg tak, xi' taknõy xop mũg tak, 'ĩhã puknõg xop te 'Iyaet
yõg tikmũ'ũn mõgãhã', nũy hãm puknõg ha' mõgã', tu hãpxexka Maminõn tu'
mõgãhã', pu tu pi'.
12 Tu Maminõn tu' pip, 'ĩhã Yekõnĩn te Xanatit mũg tak, ha Yonomameo mũg
tak,
13 ha 'Amiot mũg tak, ha 'Enitkĩy mũg tak, ha 'Ayoh mũg tak,
14 ha Xanok mũg tak, ha 'Akĩy mũg tak, ha 'Eniot mũg tak,
15 ha Mãtã mũg tak, ha Yako mũg tak,
16 ha Yoye mũg tak, ha Mãnix mũtik yãytaha', ha' put Yeyox 'ãxet'ax Kunnix.
17 Kaxĩy 'Amanãm mõkputox te homik-tok put, ha tehomik-tok put, ha
tehomik-tok put, tu mõktu xohix te 14, tu mõktu Namix te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn
xat, ha tehomik-tok put xohix te 14, tu mõktu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn te hãpxexka
Maminõn tu' mõg, ha mõkputox nõy xohix te 14 kamah, ha mõktu Yeyox
Kunnix mũg tut te' put.

Yeyox mũg tut te' put

18 Tu' put hã xĩy: Tute yãytap-tup Yoye mũtik, pa nõm mũtik nõm 'ohnãg 'ĩhã
Topa Koxuk tek-tok putnãhã'.
19 Ha Mãnix te yãy kutok xuk, ha Yoye te' yũmmũg, yã hãmyok mĩy, tu'
yĩy 'ohnãg, tu hãmpe'paxex, hu: "Pũyã tikmũ'ũn Mãnix kummuk 'ãktux hok!"
Kaxĩy. Tu' xaptop tu' nĩm putup,
20 tu hãmpe'paxex, 'ĩhã pexkox yõg nũ'kutnã'ax nũn, Yoye mõ'yõn 'ĩhã' nũn,
tu' yõtkup tu hãm'ãktux, hu:
—Yoye, 'ãmũn yã Namix hã 'ãmõkputox, hu 'ãkuxanõg hok, nũy Mãnix mũy,
nũy nũ mũtik yãytax. Yã' max Mãnix, ha Topa Koxuk tek-tok putnãp-tup,
21 hak-tok pit put putup, ha xate' xuxet'ax mĩy putup Yeyox, ha yãy yõg
tikmũ'ũn kuxa kummuk xit putup, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu'.
22 Topa te hãpxopmã ka'ok, yã hõmã tik te Topa pupi hãm'ãktux tikmũ'ũn
pu', yĩy:

23 “'Ũn hok yũm tek-tok xuk putup, hak-tok 'ãxet'ax te: 'Ẽmãnẽo.” Yã
tikmũ'ũn yĩy'ax hã: “Topa te yũmũg mũtik tihi'.” Kaxĩy. Tu ta tu' kux. Yã Topa
yõg hãm'ãktux hittap hã Mãnix te yãy kutok xuk nõmhã.
24 Ha Yoye yãy koxak, tu' yĩpkox pip, tu Mãnix mũg,
25 pa nõm mũtik nõm 'ohnãg, mõktuk-tok put, ha Yoye te' xuxet'ax mĩy Yeyox.

2

Tik puknõg xop te hãmyũmmũg nũn

1 Yeyox mũg tut te' put kõmẽn Menẽg tu', yã hãpxexka Yonex yõg kõmẽn, ha
'Enot te hãpxexka yõg tikmũ'ũn xohix xat, 'ĩhã Mãnix tek-tok put, ha tik puknõg
xop te hãmyũmmũg nũn, mãyõn xupep'ax ha' nũn, tu mãyõnnãg xop yũmmũg,
tu Yenoyanẽn ha' nũn, tu' nũn tu nũktu mõxaha',
2 nũy kakxop pit xax, tu' yĩkopit, hu:
—Pi'yã' xip tik te tikmũ'ũn xat'ax kutok? Yã' tut te' put nõmhã, pu Yoneo
yõg tikmũ'ũn xohix xat. Hãptox tukmũg tihi', tu kakxop yõg mãyõnnãg pẽnãhã
pepi pexkox tu', tu mãyõn xupep'ax ha mãyõnnãg pẽnãhã', tuk nũn tu nũktu
nũk-tettex kakxop pu'. Kaxĩy.
3 Ha 'Enot te' xupak, tu' xutĩgãhã', xix Yenoyanẽn yõg tikmũ'ũn xohix
xutĩgãhã',
4 yĩy 'Enot te 'ãmãnex xexka xop xãnãhã', xix hãmyũmmũg xop xãnãhã', pu
yãy tu nũnnãy, tu ta' nũn tu nũktu mõxaha', ha 'Enot te:
—Tep mũn 'ãktux Topa yõg tappet te'? Pi'yã' xip putup 'ũtut 'ĩhãk-tok put,
Topa te nõm yãykutnãhã'? Kaxĩy.
5 Ha:
—Kõmẽn Menẽg kopa' put putup, hãpxexka Yonex tu'. Yã tik hittap te Topa
pupi hãm'ãktux, tu tappet tu kax'ãmi', tu kakxop nã'ax 'ãktux, hu:
6 “Menẽg mũn kõmẽn kutõgnãg, pa Topa te' xexkãnãp-tup,
'ũyãykutnã'ax yõg kõmẽn hah,
yĩy Topa te kõmẽn xexkãnãp-tup,
ha yãykutnã'ax te yõgnũ tikmũ'ũn xat max putup,
tu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xat putup.” Kaxĩy.
7 Ha ta 'Enot te tik xop xãnãhã', nõm tik te hãmyũmmũg xop te hãptox tu'
nũn, ha' xãnãhã', pu nũ', ha' xaptop tu' nũn, pu tikmũ'ũn 'ũpẽnã hok, ha 'Enot
te' yĩkopit, hu:
—Hãm 'ũm 'ĩhã 'ãxop te nõ mãyõnnãg pẽnãhã'? Kaxĩy.
Ha' xuktux,
8 yĩy 'Enot te mõ'pok Menẽg hah, tu:
—Mõy kakxop pit xax, nũy xipi', nũy nũy 'ã' xuktux, 'ũyĩy kama nũk xup
kakxop keppah. Kaxĩy.
9 Tu hãm'ãktux kux, ha ta tik xop mõg, tu ta' mõg putat hã, tu mõktu Menẽg
tu' mõxaha', tu mãyõnnãg pẽnãhã 'ũxeheh. Hõmã mãyõnnãg te mãyõn xupep'ax
tu' xip hãmnõgnõy tu', yã hõnhã pepi' xip, tu tik keppa' mõg, nũy tik xop mõgã',
tu mõktu mĩptut tu' xupep, ha kakxop pit xip, yĩy mãyõnnãg hup, tu' xup pepi'
tu pexkox yokama' xup,
10 ha tik xop kuxa hittup xexkah, mãyõnnãg pẽnãhã tu' kuxa hittup,
11 tu mĩptut hã' mõxakux, tu kakxop pẽnãhã', 'ũtut Mãnix mũtik tihi', yĩy
nũktettex kakxop keppah, tu' kuxa te' yẽy. Hak-nãy tu hãpxop max popmãhã',
ha takat xexkah, yã pipkup yãnãm 'ãta popmãhã', xix hãpxop puk haxnãg tu'
hõm xix mĩxux hep 'ũhaxnãg mĩha tu' hõm.

12 Tu mõ'yõn 'ĩhã Topa te' yõtkup hã hãmyũmmũgãhã', puyĩy 'Enot ha putpu'
mõg hok, yĩy ta' mõg, putat nõy hã' mõg, tu mõktu yãy yõg hãm tu' mõxaha'.

Hãpxexka 'Eyit tu nũ'paha'

13 Ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax te Yoye ha' mõg, 'ĩhã mõ'yõn, tu' yõtkup hã
hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu 'ãyok, nũy 'ãknĩhã xihip. 'Ãk-tok put, xi' tut mõgã', nũy hãpxexka 'Eyit
tu mõy 'ãmõxãn, nũy nõ te nox pi', ha mõktu 'ãte xa hãm'ãktux. Yã 'Enot te
kakxop xak, 'ũp-tex putup tu'. Kaxĩy.
14 Yĩy Yoye yok, tu kakxop put, xi' tut mõgãhã', tu hãpxexka 'Eyit 'ũnũpa tu'
mõg 'ĩhã 'ãmnĩy,
15 tu' ti ka'ok, ha mõktu 'Enot tu' xok. Hõmã tik hittap te Topa pupi
hãm'ãktux, tu tappet tu kax'ãmi', tu Yeyox 'ãktux, hu: "'Ãtek kutok xãnãhã', 'ĩhã
hãpxexka 'Eyit ta tu' xip." Kaxĩy. Yã Topa yõg hãm'ãktux hittap hã Yeyox nox
xip hãpxexka 'Eyit kopa nõmhã'.

'Enot te xonat xop xat pu kakxop kix

16 Ha ta 'Enot te' hip, tu tik puknõg te hãmyũmmũg xop hip, pa 'ap nũn'ah, tu
yã mõ'ãmã'. Yĩy 'Enot gãy xexkah, tu' xat, pu kõmẽn yõg kakxop pit xohix
xexka kix, nũy kakxop yõg hãmyãxatamuk 2 xohix kix Menẽg kopah, xix
kõmẽn kũnãpa' pip kakxop pit kix. Yã hõmã, hãmyãxatamuk 2 'ĩhã tik puknõg
te hãmyũmmũg xop te mãyõnnãg pẽnãhã', hu' nũn, nũy kakxop xax, yĩy 'Enot
te' xat, pu kakxop pit kutõgnãg xohix kix, nũy kakxop puxet putex.
17 Hõmã, hãmyãxatamuk xohix xexka 'ĩhã, tik hittap Yenemĩn te Topa pupi
hãm'ãktux, nũy tappet tu kax'ãmi', yĩy:
18 "Kõmẽn Hãmã yõg tikmũ'ũn potaha',
yã Haket potaha', 'ũk-tok xak tu',
tu' kuxa teknõg, 'ũk-tok xakix hah." Kaxĩy.
Yã Topa yõg hãm'ãktux hittap hã' xat'ax gãy te kakxop kix nõmhã'.

Yãy yõg hãm tu' putpu' nũn

19 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'Enot xok, ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax te 'Eyit ha' mõg,
tu Yoye ha' mõg, tu hãm'ãktux 'ĩhã Yoye mõ'yõn, 'ũyõtkup hã hãm'ãktux,
20 hu:
—'Ãpu, 'ãyok, kakxop put, xi' tut mõgã', nũy 'Iyaet yõg hãm ha putpu mõg. Yã
tik kummuk xok, nõm te kakxop xak, nũy putex. Yĩy mõg. Kaxĩy.
21 Ha Yoye yok, tu kakxop put, xi' tut mõgãhã', ha ta' mõg 'Iyaet ha', tu' mõg
tu mõktu' mõxaha',
22 ha tikmũ'ũn te hãmyũmmũgãhã', tu 'Enot kutok 'Akenap 'ãktux, ha Yonex
yõg tikmũ'ũn xat, yãy tak yãnãn tu' xat, yĩy Yoye kuxãnõg, pa Topa te
hãmyũmmũgãhã', 'ĩhã mõ'yõn, 'ũyõtkup hã hãmyũmmũgãhã', yĩy Yoye mõg
hãpxexka Ganinet tu', xix kakxop mõg, xi' tut mõg,
23 nũy tu ti ka'ok kõmẽn Nãyane kopah. Yã hõmã tik hittap te Topa pupi
hãm'ãktux, tu Yeyox 'ãktux, hu: "Tikmũ'ũn te' xuxet'ax mĩy putup, tu Nãyane
yõg tik 'ãxet'ax putup." 'Ũkux. Kaxĩy. Yã Topa yõg hãm'ãktux hittap hã Yeyox
xip ka'ok kõmẽn Nãyane tu' nõmhã'.

3

Yoãm te Topa pupi hãm'ãktux

1 Hãpxip 'ĩhã Yoãm tep-tox pix, tu hãpxexka Yonex yõg hãm panip xexka ha'
mõg, nũy Topa pupi hãm'ãktux,

2 tu:
—Mã', yãyhãhup, nũy hãpkummuk mĩy kux. Yã hõnhã Topa te 'ãxat nũnte' Kaxĩy.
3 Yã hõmã tik hittap 'Iyait te Yoãm 'ãktux, 'ĩhã Topa pupi hãm'ãktux, yĩy:
"Tik xip hãm panip xexka tu', tu' yĩy ka'ok, tu:
'Ãpu, Topa yõg putat max mĩy,
nũy Topa pu putat kohe tu' yoa'."
'Ũkux. Kaxĩy.
4 Yoãm te kãmẽn xeh hã topixxax mĩy, nũy tu xokxop xax hãg-nãy hĩy, tu kunit mãhã', xix puk hep xup.
5 Ha ta kõmẽn Yenoyanẽn yõg tikmũ'ũn xohix nũn, xix hãpxexka Yonex yõg tikmũ'ũn, xix tikmũ'ũn te kõnãg xexka Yohnãm yĩka' pip, tu' nũn,
6 ha Yoãm te tikmũ'ũn xohip-tox pix, 'ĩhã tikmũ'ũn te yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax 'ãktux, tu yãyhãhup tu hãm'ãktux, nũy nõm kuxyã'.
7 Ha Paniye xop nũn kamah, xix Xanoxeo xop nũn, puyĩy Yoãm kamap-tox pix. Pa Yoãm te:
—'Ãxop kummuk xop te kãyãk-tok putuk! Piyã 'ãxat, xayĩy 'õg hãpkummuk mĩy'ax tu kux, puyĩy Topa 'ãha gãy hok, nũy 'ãkummugã hok?
8 'Ãpu hãpxopmã max, pu tikmũ'ũn xohix xate yãyhãhup yũmmũg.
9 Hãm'ãktux hok, hu: "Yã mõnãyxop 'Amanãm yã yũmũ'ã hã mõnãyxop xe'e', 'a Topa te 'ũgkummugãp-tup'ah," Kaxĩy. 'Ũxuktux hok! Yã Topa mũn ka'ok, tu mĩkax xap hã 'Amanãm mõkputox mĩy'ax.
10 Tikmũ'ũn te mĩm kup kummuk xak, kupuk hã' xak, tu kuxap hã mõ'hap, pu tu nõg, ha kaxĩy Topa te tikmũ'ũn kummuk kix putup, tu' nõa'.
11 'Ãte 'ãp-tox pix, tu kõnãg hã 'ãp-tox pix, xa yãyhãhup, nũy hãpkummuk mĩy hok 'ũxeheh, pa tik puxet tek pe' nũn putup, tu' ka'ok, ha tak pu'uk. 'Ap max'ah 'ãte nõ pataxax tat, yãk mũn kutõgnãg. Hamũn te Topa Koxuk xa mõ'kutnãp-tup puyĩy 'ãkuxa ka'ogã', nũy 'ãkuxa kummuk tupmã'.
12 Yã pẽnẽn paha', nũy xuxnãg xetox xap mõy mĩxux kopah, nũy xap xix mĩptut kopah, 'ĩhã mĩxux naknãg mõ'hap kuxap tu', ha kaxĩy Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xex max, pa' yĩpkox 'ohnãg xop xũygãp-tup, kuxap hã' puk putuk nõ xũygãp-tup, ha' xũy xuxix tapax 'ohnãg. 'Ũkux. Kaxĩy.

Yoãm te Yeyox putox pix

13 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yeyox mõg, tu ta hãpxexka Ganinet tu' xip, tu kõnãg xexka Yohnãm ha' mõg, pu Yoãm putox pix,
14 pa Yoãm te:
—'Ãmhok! Kaxĩy hok! Pak mũn putox pix 'ũyãnãn tu'! 'Ãxexka, hak mũn kutõgnãg. Teptu xatek xat, 'ũg 'ãp-tox pix? Kaxĩy.
15 Ha Yeyox te:
—Topa te 'ãp-tup, xak putox pix. Yã puxi'. Kaxĩy.
Ha: —Ya hamũn. Kaxĩy. Tup-tox pix.
16 Ha' pix kux, 'ĩhã Yeyox te kõnãg kox tu' xupep, ha pexkox xõn, ha Yeyox te Topa Koxuk pẽnãhã', ha ta tu' yĩxohoh kuxxuxtut putuk, tu mõktu Yeyox putox tonnok, tu yĩmũ' xip,
17 ha ta Topa yĩy, tu hãm'ãktux pexkox tu', hu:
—Nũhũ 'ũgkutok pit. 'Ãte nõm mõ'yãy xe'ẽgnãg, hak kuxa hittupmãhã'! Kaxĩy.

4

Hãmgãyãgnãg te Yeyox xapit puyĩy hãpkummuk mĩy

1 Ha Topa Koxuk te Yeyox mõgãhã hãm panip tu', ha Hãmãyãgnãg te Yeyox
xapit, puyĩy hãpkummuk mĩy.
2 Yã 'ãmnĩy xohix te 40 hã 'ap xit'ah Yeyox, ha putup tep-tex,
3 yĩy Hãmgãyãgnãg te' yĩka xupep, tu:
—Pax xa yã Topak-tok, 'ãpu' xat, pu nũhũ mĩkaxxap yãyhã pãm xe'e', xayĩ'
mã'. Kaxĩy.
4 Ha Yeyox te:
—Topa yõg tappet te tikmũ'ũn xat, pu pãm puxet hã tu hi ka'ok hok, pãyã'
xat, pu Topa yõg hãm'ãktux hã tikmũ'ũn kuxa hi ka'ok. Kaxĩy.
5 Ha Hãmgãyãgnãg te kõmẽn Yenoyanẽn ha' mõgãhã', yã Topa yõg kõmẽn, ha
Topa pet xexka tu' mõgãhã', pu' pet tox xanep yĩmũ 'ãti',
6 ha:
—Pax xa Topak-tok, xa nũy nũhãy hãm tu'. Yã Topa yõg tappet te:
“Topa te pexkox yõg xop nũ'pok putup, nũy 'ãpẽnã max,
tu 'ãtat putup, 'ũyĩm hã 'ãtat putup,
ka mĩkaxxap 'ãpata xũy.”
'Ũkux. Kaxĩy.
7 Ha:
—Pa Topa yõg tappet te hãm'ãktux kamah, hu: “'Õgnũ Topa hã hãpkutex'ex
hã gãyã hok.” Kaxĩy.
8 Ha Hãmgãyãgnãg te' mõgãhã yĩktix tox xanep yĩmũ', tu hãm xexka max
xohix tu' mũg, tu hãpxopmã'ax max xohix tu' mũg,
9 tu:
—Pẽnã'! 'Ũgmũn pu nũ'ãxup, kopxix xa' hõm hãpxop xohix. Kaxĩy.
10 Ha Yeyox te:
—'Ãkmũn'ah. Mõg, nũy 'ãpep. Yã Topa yõg tappet te: “Topap-xehnãg pu
nũ'ãxup, nũy 'ãkuxa' yẽy.” Kaxĩy.
11 Yĩy Hãmgãyãgnãg te' nĩm, ha pexkox yõg nũ'pok xop nũn, nũy Yeyox pẽnã
max.

Yeyox te hãpxopmã kõnãmãhã'

12 Ha ta' nũn xonat xop, tu Yoãm mũg, tu kanet hã mõ'tat, ha Yeyox te'
yũmmũg, tu hãpxexka Ganinet tu' mõg,
13 tu kõmẽn Nãyane nĩm, nũy kõmẽn Kapãnãn tu' xip, ha kõnãg xexka
Ganinet te' yĩka' xup, yã' xip hãpxexka Yemonõm xix Nãptanix tu'.
14 Hõmã, hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã Topa te hãm'ãktux, ha tik hittap 'Iyait
te nõm pupi hãm'ãktux, tu tappet tu kax'ãmi', nũy tikmũ'ũn xohix pu
hãmyũmmũgã', nũy Yeyox xip'ax 'ãktux. Yã Topa yõg hãm'ãktux hittap hã
Yeyox te kõmẽn Kapãnãn tu' nox xip, yĩy:
15 “Yemonõn yõg hahãm, xix Nãptanix yõg hahãm,
yã kõnãg xexka kux tu' pip, tu kõnãg xexka Yohnãm xatapa' pip,
nõ'õm puknõg yõg Ganinet.
16 Yã' puknõg xop te hãpkoxtap kopa' pip, tu hãmyũmmũg 'ohnãg,
tu kuyãnãm xexka pẽnãp-tup, puyĩy hãptupmã',
puyĩ' puknõg xop hãmyũmmũg,
ha kuyãnãm te hãpkoxtap tu mãp-tup,
nũy nõm puknõg xop kuxa hittupmã'.” 'Ũkux. Kaxĩy.

17 Ha Yeyox te hãm'ãpak max'ax 'ãktux hãmãxap, hu:
—'Ãpu, yãyhãhup, tu 'õg hãpxopmã'ax kummuk kux! Yã hõnhã Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat. 'Ãpu 'ĩpkox pi'! Kaxĩy.

Yeyox te tik te 4 xãnãhã'

18 'Ãmnĩy 'ũm 'ĩhã Yeyox te hãpkumep, tu kõnãg xexka Ganinet yõg hãpkux tu' hãpkumep, 'ĩhã tik taknõy 2 pẽnãhã', ha mãm xuk, tu' xuxet'ax Xĩmãm, yã' xuxet'ax nõy te: Pet, xi' taknõy 'ãxet'ax 'Ãnene', tu mõ tut panip yõn, tu mãm xuk pax,
19 ha Yeyox te:
—'Ãpu, 'ũkpe mõg 'ũg 'ãyũmmũgã', xayĩy tikmũ'ũn tuk ha nũnnã'. Kaxĩy.
20 Yĩy tut panip nĩm, nũy Yeyox mũtik hãpkumep.
21 Ha' mõg 'ĩhã tik taknõy 2 nõy pẽnãhã', ha' xuxet'ax Tiak, xi' taknõy 'ãxet'ax Yoãm, yã Yemeneo kutok, tu yãy tak yõg mĩpkox kopa' mãm, nũy tut panip mĩy. Ha Yeyox te' xapit, puyĩy nũ mũtik hãpkumep,
22 ha hãpxip 'ohnãg 'ĩhã' mõg, tu yãy tak nĩm, xix mĩpkox nĩm, nõm te kõnãg yĩmũ' mõg, ha Yeyox pe' mõg.

Yeyox te hãmyũmmũgãhã xix hittupmãhã'

23 Ha Yeyox te hãpkumep punethok, tu ta Ganinet yõg hãpxexka xohix hã hãpkumep, tu Topa pet xohix kopa hãmyũmmũgãhã', tu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, xix Topa te tikmũ'ũn xat'ax 'ãktux, tu tikmũ'ũn pakut xop hittupmãhã',
24 ha hãpxexka Xit yõg tikmũ'ũn xohix te' xupak, hu' pakut xop tat Yeyox hah, yã hãmpakut xohix te tikmũ'ũn pakutnãhã', xix yãmĩy kummuk te' pakutnãhã', ha nõm tikmũ'ũn te yãy pu xu'ux xop tat, xix hãpkumep hok xop tat, ha Yeyox te' xohix hittupmãhã'.
25 Ha tikmũ'ũn xohix punethok te' pe' mõg, yã Ganinet yõg tikmũ'ũn, xix kõmẽn te 10 yõg tikmũ'ũn, xix Yenoyanẽn yõg tikmũ'ũn, xix Yonex yõg, xix Yohnãm xatapa' pip xop. Yã' xohix te Yeyox pe' mõg.

5

Yeyox te hãm'ãktux yĩktix yĩmũ'

1 Jesus te tikmũ'ũn xohix pẽnãhã', tu yĩktix tu' mõg, tu mõktu pepi' xip, tu' yũm. Ha yãy yõg tik xop te' yĩka' mãm,
2 ha hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu:
3 —'Ũkuxa hittup'ax tikmũ'ũn kuxa kopa' hok xop.
Yã Topa te nõm tikmũ'ũn xat xe'e', hu' kuxa hittupmãhã'.
4 —'Ũkuxa hittup'ax tikmũ'ũn pota punethok xop.
Yã Topa te' kuxa hittupmãp-tup.
5 —'Ũkuxa hittup'ax tikmũ'ũn te yãy kutõgnãg pe'paxex.
Yã Topa te nõm pu hãm'ãktux xex, tu' xaxok 'ohnãg, yĩy pexkox yõg hãpxop pop putup.
6 —'Ũkuxa hittup'ax tikmũ'ũn yĩpkox pip xop, nõm te' xak, nũy Topa pu' yĩpkox pi', tu hãmyok mĩy putup xũy.
Yã Topa te' kuxa mãmmãhã'.
7 —'Ũkuxa hittup'ax tikmũ'ũn te' nõy kuxa ka'.
Yã Topa te nõm tikmũ'ũn kuxa ka'.
8 —'Ũkuxa hittup'ax tikmũ'ũn kuxa tup xop.

Yã nõm te Topa pẽnãp-tup.
9 —'Ũkuxa hittup'ax tikmũ'ũn te yãykix kuxyãhã'.
Yã 'õm te Topa hãk-tok xe'e'.
10 —'Ũkuxa hittup'ax tikmũ'ũn xũy, nõm tikmũ'ũn xũy nũy hãpxopmã max.
Yã Topa te' xexkãnãp-tup 'ĩhã' hep xop xohix xat.
11 —'Ãkuxa hittup'ax 'ĩhã' gãyxop te 'ãxũygãhã', xix 'ãmãnõg, xix 'ãkte'ex kummuk, xix 'ãkupex, 'ũkpe 'ãmõg hah.
12 'Ãkuxa hittup'ax, yã Topa te xa popmãp-tup pexkox yõg hãpxop xohix. Yã hõmã tik gãy xop te Topa yõg tik hittap xop xũygãhã', tu' pupi hãm'ãktux xop xũygãhã kamah, 'ãmũn putuk.

Yeyox te 'ãmot xuxpex 'ãktux xix kuyãnãm

13 —'Ãmot xuxpex te' xit'ax xuxpexgãhã', ha xogyĩn kutnat, puyĩy tuk-tox hok. Ha kaxĩy 'ãxop te Topa hã' puknõg xop pu hãmmaxnãhã'. Pax pu 'ãmot ku'uk kummuk hãk-tox, puxix tikmũ'ũn xep-tup nõg, nũy hãptopa putyõn, ha' xohix te' tonnok.
14 —Kuyãnãm te hãptupmãhã', ha kaxĩy 'ãxop te tikmũ'ũn pu Topa pupi hãm'ãktux, tu' kuxa hittupmãhã'. Tikmũ'ũn xohix te kõmẽn pẽnãhã', yã kõmẽn te yĩktix yĩmũ' pip.
15 Piyã kuyãnãm tat'ax paha', nũy nõ manax kopa' yũm, tu mõ'nĩy? 'Ap yũm'ah, pãyã mĩmpe yĩmũ' yũm, puyĩy mĩptut xohix tupmã', puyĩy tikmũ'ũn nõ hãmpẽnã max.
16 Ha kaxĩy 'ãxop te tikmũ'ũn pu Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, pu tu hittup, ha kaxĩy 'ãxop te hãpxopmã max, pu tikmũ'ũn pẽnã', nũy 'Ãtak Topa pu hãm'ãktux, hu: "Yã 'ãmax xe'ẽgnãg'"! Kaxĩy.

Tu Topa yõg xat'ax 'ãktux

17 —'Ũpe'ãpaxeh hok, hu: "Yeyox nũn, nũy Mõyyex yõg xat'ax nõa'." Kaxĩy. 'Ãmhok. 'Aknũn'ah 'ũg tik hittap xop yõg hãm'ãktux nõa', nõm hittap xop te Topa pupi hãm'ãktux, 'ap nõãp-tup'ah, pak nũn nũy hãm'ãktux yũmmũgã max.
18 'Ũxaxok hok. Yã' xat'ax xip ka'ok, tu' nõg 'ohnãg. Yã Topa yõg tikmũ'ũn te' xuktux putup mõ'kuma' mõg. Yã kax'ãmi'ax kutõgnãg xut 'ohnãg, 'ĩhã pexkox xip, 'ĩhã' xip hahãm. 'Ũnõg 'ohnãg.
19 Yĩy tikmũ'ũn yĩpkox pip 'ohnãg Topa yõg xat'ax pu', xi' nõy yũmmũgã'ax, pu' yĩpkox hok, puxix 'õm kutõgnãg. Yã Topa te nõm kutõgnãg 'ãktux putup 'ĩhã yãy yõg tikmũ'ũn xat. 'A xexkãnãp-tup'ah. Pa tikmũ'ũn yĩpkox pip, tu' nõy yũmmũgã'ax, pu yĩpkox pi', puxix Topa xexka 'ãktux putup, 'ĩhã yãy yõg tikmũ'ũn xat.
20 Yĩy hãpxopmã max Topa pu', tu 'ãyĩpkox pip pax Topa pu', puyĩy Topa 'ãxop pu pexkox xõn, 'ĩhã yãy yõg tikmũ'ũn xat, nũy: Mõnãy! Kaxĩy. Pa hãmyũmmũg xop yĩpkox 'ohnãg xop, xix Paniye xop te' mõxakux 'ohnãg.

Tu tep-tup nõg 'ãktux

21 —Tik hittap te mõnãyxop pu hãm'ãktux, tu' xat, hu: "'Ũp-tex hok. Tikmũ'ũn te' nõy putex, puxi' mõgã tik pa te hãmyũmmũg keppah, puyĩ' yõg hãpkummuk mĩy'ax kopit." Kaxĩy.
22 Pa 'ãte 'ãxat, hu: Tikmũ'ũn te' nõy hã' gãy, puxix tik pa te hãmyũmmũg kopit. Ha tikmũ'ũn te' nõy pu hãm'ãktux, hu: "'Ãkummuk," kaxĩy, puxix tik xexka xop hãpkummuk mĩy'ax kopit. Ha tikmũ'ũn te' nõy putup nõg, hu nõm

pu hupmãhã', hu: "'Ãp-tox kummuk!" kaxĩy, puxix nõm mõgã Hãmgãyãgnãg Pet hah.
23 'Ãmõg Topa pet hah, nũy Topa pu hãpxop mõ'hap, nũy tu' haxyã', tu hãmpe'paxex, hu: "Hamũn, 'ũgnõy gãy, tute 'ã tu' gãy," kaxĩy.
24 'Ãpu, 'õg hãpxop mõ'hap'ax nĩm, nũy mõg mõ'ka'ok 'ãnõy hah, pu 'ãnõy mũtik yãyhã 'ãxape 'ũxeheh, hak-nãy tu 'õg hãpxop mõ'hap Topa pu'.
25 —Tikmũ'ũn te xa tu' gãy, xix 'ãkupex, tu 'ãmõgã'ax tik pa te hãmyũmmũg hah, 'ãpu nũ mũtik yãyhã 'ãxape, ka 'ãmõgã tik pa te hãmyũmmũg hah, ha' xat pu 'ãmũy, nũy kanet kopa mõ'ãtat.
26 Pax xa kanet kopa 'ãxip, hu ta 'ãxupa hok, tu mõktu tayũmak xexka hã pago, xayĩy 'ãpep.

'Ũnõy hã' xupxet 'ãktux

27 —'Ãxop te Topa yõg xat'ax yũmmũg, ha: "'Ãnõy hã xupxet hok!" Kaxĩy.
28 Pa 'ãte 'ãxat, hu: 'Ũn 'ãpa hã pẽnã hok, nũy 'ũn putup hok. Tikmũ'ũn te 'ũn pẽnãhã' puxi' kuxa kopa' xonnix.
29 Pax xa 'ãpa xe'e xa hãpxopmã kummugã', 'ãpu 'ãpa xut, nũy putyõn. Yã' max 'ãpap-xet, ha ta' kummuk, xa Hãmgãyãgnãg Pet ha 'ãmõg.
30 Pax xa 'ãyĩm xe'e xa hãpxopmã kummugã', 'ãpu 'ãyĩm xax mĩkax hã, nũy putyõn. Yã' max 'ãyĩm puxet, ha ta' kummuk xa Hãmgãyãgnãg Pet ha 'ãmõg.

Tik te yãy xetut nĩm 'ãktux

31 —Tikmũ'ũn te 'ãxat kamah, hu: "Tik te' xetut nĩm putup, puxix tappet mĩy, pu tu' nĩm." Kaxĩy.
32 Pa 'ãte 'ãxat xe'e': 'Ãxetut nĩm hok. Pẽyã' xetut te tik nõy mũtik xonnix, 'ũtux hok pu nĩm, pãyã' xetut te tik nõy mũtik xonnix hok, 'ũtux hok pu nĩm hok, ka tik nõy mũy, nũy nũ mũtik tu' xonnix. Yã tik te' nõy xetut mũg, tu nõm hã' xupxet, yã hãpkummuk mĩy.

Tute hãm'ãktux xex'ax 'ãktux

33 —Mõnãyxop hittap te Topa yõg hãm'ãktux 'ãpak, hu 'ãxat, hu: "Xate Topa pu hãm'ãktux xex, 'ãpu' xaxok hok, nũy mĩy." Kaxĩy.
34 Pa 'ãte: Topa 'ãxet'ax 'ãktux hok 'ĩhã hãm'ãktux xex, xix pexkox 'ãktux hok. Pexkox yã Topa xip'ax xe'ẽgnãg hah,
35 xix hãm xexka 'ãktux hok, 'ĩhã hãm'ãktux xex. Yã hãm xexka xohix Topa yõg, yã' yõg hãptonnok'ax. Ha Yenoyanẽn 'ãktux hok. Yã Topa te' xat xe'ẽgnãg, yã' yõg kõmẽn xe'e',
36 xix 'ãxe 'ãktux hok, 'ĩhã hãm'ãktux xex. Pi'yã' yãy xe yãyhã yãm-nok, xip-nĩy? 'Ap yãyhã yã yũmmũg'ah, yĩy 'ãxe 'ãktux hok, 'ĩhã hãm'ãktux xex.
37 Hu hãm'ãktux kutõgnãg, hu: "'Ãmhok," kaxĩy, xix: "Hamũn," kaxĩy. Puxi'. Yã Hãmgãyãgnãg mũn te tikmũ'ũn yũmmũgãhã, pu hãm'ãktux tox. Hãm'ãktux tox hok!

'Ũnõy pu hãpkummuk hã' yãnãn 'ãktux

38 —Tikmũ'ũn te: "Yã' max tikmũ'ũn kummuk pu hãpkummugã 'ũyãnãn tu', nũy tu pago." Kaxĩy.
39 Pa 'ãte: Tikmũ'ũn kummuk pu hãpkummugã hok, nũy tu pago hok, pa tik te 'ãpayĩn kix, 'ãpu' tux hok pu 'ãpayĩn nãg nõy kix kamah.
40 Tikmũ'ũn te 'õg topixxax xut, 'ãpu 'õg kayak tu' hõm kamah, ha tu paxmõg.

41 Xonat puknõg te 'ãxat, xayĩy 'ũyõg hãpxop putux tat, 'ãpu' tat. Ha 'ãxat pu
kinõm puxet hã' tat, 'ãpu kinõm 2 hã' tat.
42 Tikmũ'ũn te hãpxop 'ũm xak, nũy ta putpu xa' hõm, 'ãpu tu' hõm. Tikmũ'ũn
te' hok xak hãpxop 'ũm, 'ãpu tu' hok hõm.

'Ãhã' puknõg xop putup pax

43 —Tikmũ'ũn te: "'Ãxapep-tup pax, pa' puknõg xi' gãy xop putup hok." Kaxĩy.
44 Pa 'ãte': Gãy xop putup pax, xi' puknõg xop, xix Topa tu' xax, pu nõm hã
hãmmaxnã',
45 xa 'ãxop yãyhã Topa hã 'ãk-tok xop xe'e'. Yã Topa te mãyõn xat, pu' hep
xop xohix pu hãm pukgã', yã hãpxopmã kummuk xop pu' mĩy, xix hãpxopmã
max xop pu' mĩy kamah. Tute tex nũ'kutnãhã' hep xop xohix pu. Yã tikmũ'ũn
te hãmyok mĩy xop pu nũ'kutnãhã', xix tikmũ'ũn te hãpkohe' mĩy xop pu tex
nũ'kutnãhã kamah.
46 'Ãxop te 'ãxapep-tup xix tikmũ'ũn gãy xop putup nõg, puxix Topa xa
pexkox yõg hãpxop 'ũm hõm hok. Yã tik kummuk xop te gohet pupi tayũmak
pop, tute yãy xape xop mũn putup pax, xi' puknõg xop putup nõg.
47 'Ãxop te 'ãxape xop mũtik hãm'ãktux puxehnãg, ha ta' puknõg xop te yãy
xape mũtik hãm'ãktux kamah, nõm xop te Topa hã' puknõg xop.
48 —'Ãpu hãpxopmã max xe'ẽgnãg, nũy 'Ãtak Topa putuk, ha pexkox kopa'
xip, tu hãpxopmã max xe'ẽgnãg mõ'kuma' mõg.

6

'Ãnõy pu hãmmaxnãhã'

1 —'Õg pa 'ãti'! Hãpxopmã max hok, nũy mõ'ãmã hok, puyĩy tikmũ'ũn pẽnã'.
'Ãmhok. Pa Topa pu hãpxopmã max xe'e, puyĩy Topa pẽnã'. Pãyã xate' mĩy
puyĩy tikmũ'ũn pẽnã', puxix Topa yũmũg Tak xa pexkox yõg hãpxop 'ũm hõm
putup hok.
2 —Xate tikmũ'ũn hok xop pu hãpxop hok hõm, 'ãpu 'ĩy hok. Yã mõ'ãmã'ax
xop pa max, pãyã' kuxa kummuk, tu yãy yõg hãpxopmã max'ax 'ãktux, tu Topa
pet kopa hãm'ãktux, xix kõmẽn kopa hãm'ãktux, pu tikmũ'ũn hãpxopmã'ax
yũmmũg, tu: "Yã tik max, 'õhõm!" Kaxĩy. Yã Topa tep-tup nõg, tu: "Puxi'."
Kaxĩy. Tu pexkox yõg hãpxop 'ap hõm putup'ah, mõ'ãmã pax xop pu' hõm
putup'ah.
3 Xate tikmũ'ũn hok hã nõ teheh, 'ãpu hãm'ãktux hok, pu tikmũ'ũn 'ũm
yũmmũg hok, pu 'ãxape xe'e yũmmũg hok.
4 Tikmũ'ũn 'ũm pu' xuktux hok, puxix Topa xa pexkox yõg hãpxop hõm. Yã
Topa te hãpxopmã'ax xohix pẽnãhã'.

Tute Topa pu hãm'ãktux 'ãktux

5 —Tikmũ'ũn te mõ'ãmã, yã' pa max, pãyã' kuxa kummuk, tu Topa pu
hãm'ãktux hitop, tu kõmẽn yõg putat hã' xuktux, xix Topa pet kopa' xuktux,
pu tikmũ'ũn pẽnã', nũy tu: "'Ũmax nõ'õm! Yã Topa pu hãm'ãktux pax!" Kaxĩy.
Pãyã yã' koit.
6 Pa 'ãpet ha mõg, nũy mõhãmyĩnnĩn, nũy 'ãp-xehnãg hã 'õg 'Ãtak Topa pu
hãm'ãktux, 'ĩhã xate nõm pẽnã 'ohnãg, ha' xupak, tu xa' hõm pexkox yõg
hãpxop. Yã Topa 'õg 'Ãtak te hãpxopmã'ax xohix pẽnãhã'.

7 —Topa pu 'ãp-xehnãg hã hãm'ãktux, tu hãm'ãktux 'ãhĩynãg hok, 'ũpuknõg
xop putuk. Nõm te Topa pu hãm'ãktux tox, tu hãm'ãktux 'ãhĩynãg, puyĩy Topa'
xupax.
8 Kaxĩy mĩy hok! Topa yã 'õg 'Ãtak, tu hãmyũmmũg xe'ẽgnãg, tu xatep-tup
yũmmũg tap.
9 Yĩy Topa pu hãm'ãktux kaxĩy, hu:
"Yũmũg 'Ãtak, nõm te pexkox tu' xip, pũyã' xohix kuxa' yẽy 'ãkeppah, tu 'ãmax
xe'ẽgnãg 'ãktux.
10 Pũyã tikmũ'ũn xohix 'õg xat'ax pu' yĩpkox pi' nũhũ hãhãm tu'.
Yã pexkox yõg xop xohix yĩpkox pip nõmhã.
11 'Ãmnĩy xohix 'ĩhãk mũ'ã hãpxop 'ũm nũ'kutnã', 'ũyĩ' mã',
12 hak mũ yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux.
Tikmũ'ũn tek mũg kummugãhã', hak mũ'ãte nõm mĩy'ax xaxogãhã kamah,
ha' kux.
13 'Ũtux hok puk mũg kopit hok, 'ũgmũ'ã hãpxopmã kummuk hok, pak mũg
ka'õgã', 'ũyĩy hãpxopmã max.
Yã 'ãxexka xe'ẽgnãg, hu tikmũ'ũn xohix xat, xix hãpxop xohix xat, ha' xat kuxyã
'ohnãg, 'ãka'ok xe'ẽgnãg hah, xix 'ãmax xe'ẽgnãg kamah. Hamũn."
14 —'Ãnõy yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', puxix 'Ãtak Topa 'õg hãpkummuk
mĩy'ax xaxogã',
15 pa 'ãnõy yõg mĩy'ax xaxogã hok, puxix Topa 'õg mĩy'ax xaxogã 'ohnãg.

'Ãxit hok nũy Topa pu hãm'ãktux

16 —'Ãxit hok nũy Topa pu hãm'ãktux, hu ta 'ãpa hittup. Tikmũ'ũn te
mõ'ãmã', yã' pa max, pãyã' kuxa kummuk, tu' xit hok 'ĩhã pa kummuk, puyĩy
tikmũ'ũn pa kummuk pẽnã', tu' xit hok yũmmũg, pa Topa te nõm xop pu
pexkox yõg hãpxop hõm 'ohnãg.
17 'Ãxit hok, nũy Topa pu hãm'ãktux, 'ãpu 'ãpayĩn pix, xix 'ãxe yoa',
18 puyĩy tikmũ'ũn 'ãxit hok yũmmũg hok. Yã 'Ãtak Topa puxehnãg te'
yũmmũg, ha tikmũ'ũn te Topa pẽnã hok, ha hãpxopmã'ax xohix pẽnãhã', tu xa
pexkox yõg hãpxop hõm putup.

Pexkox yõg hãpxop 'ãktux

19 —Hãpxop xohix pop hok, xix tayũmak xexka pop hok, nũy yãy tu nũ'xok,
tu mõktu 'õg tayũmak xohix nũnte hãm xexka tu'. Yã' kut te' mãhã', hak-nox,
ha' nõg, ha tik kummuk te' nõy yõg hãpxop hã' xupxet, xix 'õg tayũmak hã'
xupxet'ax, yĩy pop hok,
20 pa pexkox yõg hãpxop pop, tik 'ũm te nõm hãpxop hã' xupxet hok, xik-nox
'ohnãg.
21 Tikmũ'ũn kuxa te yãy yõg hãpxop xak, yĩy pexkox yõg hãpxop xax, puyĩy
'ãkuxa hittupmã'.

Kuyãnãm 'ãktux

22 —Kuyãnãm te tikmũ'ũn pa putuk, tu hãptupmãhã', ha tikmũ'ũn te
hãmpẽnã max. 'Ũpa max, puxix nõmhã hãmpẽnã max kamah.
23 'Ũpa kummuk, puxix hãmpẽnã kummuk. Pax xa 'ãpa hok, puxix hãmpẽnã
'ohnãg. Yã 'ãmnĩy koxtap pax!

Tute 'ũptexop xexka 'ãktux

24 —Tikmũ'ũn te' xuxyã 2 pu hãm hok. Yã' xuxyãp-xet putup nõg, tu ta' nõy
putup pax. Kaxĩy tikmũ'ũn te Topa pu hãm hok 'ĩhã tayũmak xak pax.

25 —Yĩy 'ãte xa hãm'ãktux, hu: Xutigã hok, nũy tu: "'Ãtep-tep mã'ax?" Kaxĩy. Xix: "'Ãtep-tep mũn xo'op'ax?" Kaxĩy. Xix: "Pi'a 'ãte mõ'tat'ax?" Kaxĩy. Yũmmũg. Tikmũ'ũn yĩn max hãmãxap, hak-nãy tu hãpxop xit'ax xix topixxax.
26 Putuxnãg pẽnã', ha' topaha'. 'Ap hãpxop xap xok'ah, xix hãpxop ta nũnnã 'ohnãg, tu' pet kopa' xex 'ohnãg, pa 'Ãtak Topa te pexkox tu' xip, tu pẽnãnã' xip, puyĩy putuxnãg xit. Pi'yã Topa tep-tup? Yã Topa te tikmũ'ũn putup xexkah, tu putuxnãg xop putup kutõgnãg.
27 Pax pu tikmũ'ũn 'ũm yãykuxop xexkah, puxi' xutigã'ax hã' hi tox 'ohnãg.
28 —Teptu hãmpe'ãpaxex, hu: "Tep tek mõ'tat'ax?" Kaxĩy. Pẽnã mĩnnut. 'Ũtuk max, tu' hãm 'ohnãg, tu topixxax xap 'ohnãg yãy pu',
29 pa 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Mõnãyxop hittap Xanomãm yã' xexkah, tu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xohix xat, tup-texop xexkah, tu topixxax max mõ'tat, pa Xanomãm xax 'ãnuk max, ha mĩnnut xax 'ãnuk mãynãg.
30 Yã Topa te mĩnnut xop xax mĩy, xix mĩxux xop xax, ha hõnhã' xip, tu hãptup 'ĩhã' tap, ha kuxap hã mõ'xut, ha' nõg, yĩy Topa te xa topixxax mõ'tatnãhã kamah, pa 'ãkuxa mãm pu'uk Topa kopah.
31 Yĩy yãy xutigã hok, nũy 'ãxit'ax xax hok, nũy xo'op'ax xax hok, nũy topixxax xax hok. 'Ãmhok. Kaxĩy hok.
32 'Ũpuknõg xop te Topa yũmmũg 'ohnãg, hu' yãykuxop punethok, pa Topa yã 'ãxop hã 'Ãtak, tu pexkox tu' xip, tu 'ãpẽnãnã' xip, nũy xa hãpxop xohix mõ'pok,
33 yĩy Topa xax hãmãxap, tu nõm pu 'ãyĩpkox pi', nũy nõ xat'ax mĩy, ha xa' popmãp-tup hãpxop xohix.
34 Yĩy xutigã hok 'ĩhã hãptup pe'ãpaxex. Yã hãptup mõ'nãp-tup, ha xate hãpxop xak putup punethok, nũy yãykuxop. Pa hõnhã yã yãykuxop punethok. Yã' puxi'.

7

'Ũnõy yõg hãpxopmã'ax 'ãktux kummuk

1 Tikmũ'ũn nõy yõg hãpxopmã'ax kopit hok, nũy nõ kummuk 'ãktux hok, ka Topa 'õg hãpxopmã'ax kopit, nũy 'ãkummuk 'ãktux kamah.
2 'Ãxop te 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax kopit, ha kaxĩy Topa te 'ãkopit putup; 'õg panat hã 'ãnõy pu hãpxop xap hãmenex, puxix nõm panat hã xa hãmenex hãpxop xap kamah 'ũyãnãn tu'. 'Ãnõy puk-tõgnãg hõm, puxix xa' hõm 'ãk-tõgnãg kamah. 'Ãnõy pu punethok hõm, puxix xa' hõm punethok 'ũyãnãn tu'.
3 Xate 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax kummuk pẽnãhã'. Teptu xate pẽnã hok yãy yõg hãpxopmã'ax kummuk?
4 Xate 'ãnõy pu hãm'ãktux, hu: "Nãy, tux hok 'ũ xa hãmyũmmũgã'," kaxĩy, 'ĩhã 'ãpa te hãmyũmmũg 'ohnãg.
5 'Ãpa te hãmyũmmũg 'ohnãg, yã mõ'ãmã'. Yãy yõg hãpxopmã kummuk kux hãmãxap, xayĩy kunãy tu 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax kummuk kuxyã'.
6 —Topa yõg hãpxop max hõm hok kokex putuk xop pu', ka gãy ha 'ãp-top. 'Õg kupxat xap max hõm hok xapup putuk xop pu', ka' gãy ha nõm tonnok. Kaxĩy Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux hok hãmgãy xop pu', ka 'ãp-tex 'ũgãy tu'.

Topa mũn max

7 —Topa tu' xax, puxix xa' hõm. 'Ũxax, hu ta' xipi', hãptopa 'ãxip, tu' xãnã', puxix xa' xõn.

8 Tikmũ'ũn te ta tu' kax, puxi' pop, ha tikmũ'ũn te' xak, puxi' xipi', ha Topa te hãpxõn putup 'ĩhã tikmũ'ũn te hãptopa xãnãhã', hu: “Hãpxõn!” Kaxĩy.
9 'Ãk-tok te pãm xak. 'Ok hõm putup mĩkaxxap, nũy tu yãnãn? 'Ãmhok!
10 'Ãk-tok te mãm xak. 'Ok hõm putup kãyã gãy, nũy tu yãnãn? 'Ãmhok. 'Ap yãnãn putup'ah.
11 Tikmũ'ũn kuxa kummuk, tu hãpxopmã kummuk, pak-tok putup pax, tu tu hãpxop max hõm, ha 'Ãtak Topa kuxa max xe'ẽgnãg, tu pexkox tu' xip, tu' yãy kutok xop pu hãpxop max xe'e popmãhã', 'ĩhãk-tok xop te ta tu' kax, pu' popmã'.
12 —Xatep-tup tikmũ'ũn xa hãmmaxnã', yĩy nõm pu hãpxopmã max hãmãxap. Yã Mõyyex te' xat, xix tik xop hittap te yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã'.

Tute putat 2 'ãktux

13-14 —Hãmpak'ax yĩkox kutõgnãg hã mõy mõnãy. Ha ta' xip hãmpak'ax yĩkox xexkah, 'ũyõg putat te Topa yõg putat xakgãhã', ha tikmũ'ũn punethok te putat xexka hã' mõg, yĩy mõnãy hok, pak-tõgnãg nõm hãmpak'ax yĩkox hã mõnãy, nũy Topa yõg putat xe'e hã mõg, xayĩy 'ãhi xe'ẽgnãg mõkuma mõg.

Tute tik xop te mõ'ãmã'ax 'ãktux

15 —'Õg pa 'ãti'! Yã tik xop te mõ'ãmã', tu Topa pupi hãm'ãktux xop putuk, pãyã hamũn'ah. Yã' koit. 'Ũpa te kahnẽn pa putuk, pãyã' kuxa kopa kokex gãynãm putuk.
16 Tu hãm'ãktux max, pa hãpxopmã kummuk. Xate tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax pẽnãhã', nũy tikmũ'ũn yũmmũg. Mĩm kup te xãpxox taha', pãyã 'a xupxak ta'ah, xix gõyap ta'ah.
17-18 Kaxĩy mĩm kup max xohix te mĩnta max taha', 'ap kummuk 'ũm ta'ah, ha mĩm kup kummuk te mĩnta kummuk taha', 'ap max mũn ta'ah,
19 ha tikmũ'ũn te' kup kummuk xak, pu hãm tu nãy, pu kuxap hã mõ'xut, ha' nũ' nĩ' nũy nõg.
20 Ha kaxĩy 'ãxop te tik te mõ'ãmã'ax pẽnãhã', tu' yõg hãpxopmã'ax kopit, nũy yõg hãpxopmã'ax kummuk yũmmũg.

Tikmũ'ũn te Yeyox pu' yĩpkox pip

21 —Tikmũ'ũn tek xãnãhã', hu 'ãtu: “Yãyã', Yãyã',” kaxĩy, pa 'ũyãg yĩpkox 'ohnãg, ha yõgnũ 'Ãtak Topah, tu pexkox tu' xip, tu nõm yĩpkox hok xop xat putup 'ohnãg. Pa tikmũ'ũn yãg yĩpkox pi', puxix Topa nõm xat.
22 Yã' yõg hãptup xe'e mõ'nã'ax, 'ĩhã tikmũ'ũn punethok te: “Yãyã', Yãyã', 'ũgmũ'ãte 'ãxuxet'ax 'ãktux nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu yãmĩy kummuk mõy tikmũ'ũn kuxa kopah, tu hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, tikmũ'ũn puxet te' mĩy hok,” kaxĩy,
23 kopxix hãm'ãktux putup, nũy tu nõy yãnãn, hu: “'Ãte 'ãyũmmũg 'ohnãg. Mõy, mõg, nũy 'ãpep, 'ãte 'ãp-tup'ah, 'ãxop te hãpxopmã kummuk punethok hah.” Kaxĩy.

Tute mĩptut mĩy'ax 'ãktux

24 —Tikmũ'ũn te yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu' yĩpkox pi', puxix ta tu hãmyũmmũg, yã tik pet max putuk, ha mĩkaxxap xexka yĩmũ' yã' pet,
25 ha tex gãy mõ'yũm, tu' xupep, tu yã kõnãg xet, ha 'ãmuuh gãy te mõ'kouk xexkah, pa mĩptut yũm ka'ok mĩkaxxap xexka hã.
26 —Ha tikmũ'ũn te yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu' yĩpkox 'ohnãg, tu hãmyũmmũg 'ohnãg, tu tik pet kummuk putuk, ha 'ãmot yĩmũ' yã' pet.

27 Ha tex gãy ka'ok, ha mĩptut te 'ãmot tu mõ'yũm, tu' pu'uk, tu yãy koxyõy,
tu nũ'nãnãm. Ta tu' kux.

Yeyox te hãm'ãktux ka'ok

28 Tu hãm'ãktux kux, ha tikmũ'ũn kuxãnõg. Yã hãm'ãktux ka'ok hã Yeyox te
tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã'.
29 Tik te hãmyũmmũg xop te hãm'ãktux pu'uk, pãyã Yeyox mũn te hãm'ãktux
ka'ok, 'ũxat tu'.

8

Yeyox te tik xax kunutnãm tapmãhã'

1 Yeyox te yĩktix tu' yĩxohoh, 'ĩhã tikmũ'ũn xohix punethok te' pe' mõg,
2 ha tik pakut nũn, tu' xax kunut, tu Yeyox keppa' kopaxux hã' nãhã', tu tu
nũ' xup, tu:
—Yãyã', 'ok xatek putup 'ũg hittupmã'? Kaxĩy.
3 Ha Yeyox mõ'yĩm kutit, tu tik 'ãpit, tu:
—Hamũn. 'Ãte 'ãp-tup. 'Ãhittup. Kaxĩy.
Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã tik xax max xupep,
4 ha Yeyox te:
—Tikmũ'ũn pu 'ãktux hok, pa 'ãmãnex ha mõg hãmãxap, pu 'ãxax pẽnã',
nũy 'ãhittup yũmmũg, hak-nãy tu Topa pu hãpxop mõ'hap, pu tu hax. Yã
hõmã mõnãyxop Mõyyex te hãpxop mõ'hap xat, pu tikmũ'ũn pu yãy hittup'ax
yũmmũgã'. Kaxĩy.

Yeyox te kãmãnat hittupmãhã'

5 Tu ta' mõg, Yeyox mõg kõmẽn Kapãnãn ha', tu' mõg tu mõktu' xupep, pa'
xip tik te Hõm yõg gohet puknõg pu' hãm, tu Yeyox ha' nũn, tu ta tu' xak, pu'
yõg kãmãnat hittupmã',
6 hu:
—Notot, yõgnũ kãmãnat tek pet tu' xip, tu pakut xexkah, tu hãpkumep hok.
Yã' xũy xexkah. Kaxĩy.
7 Ha Yeyox te:
—'Ũgmõg, nũy nõ' hittupmã'. Kaxĩy.
8 Ha gohet yõg tik te:
—'Ãmhok! 'Ãmõg hok! Nãy. 'Ãxexkah, hakmũn kutõgnãg, yĩk pet ha mõg hok.
'Ãpu, hãmpakut'ax xat, pu kãmãnat nĩm, ha' hittupmãp-tup.
9 'Ũgmũn yĩpkox xip yõgnũ xexka xop pu', tu xonat xop xat 'ũyãnãn tu',
hakmũn pu yĩpkox pip. 'Ãte xonat puxet xat, hu: "Mõg," kaxĩy, ha' mõg, ha
xonat nõy xat, hu: "Mã'," kaxĩy, ha' nũn. Ha' nõy xat, hu: "Mõy mĩy!" kaxĩy, ha'
mĩy. Kaxĩy.
10 Ha Yeyox te' xupak, tu' kuxa hittup, tu tikmũ'ũn te' pe' mõg pu hãm'ãktux,
hu:
—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Nũhũ tik kuxa yũm ka'ok 'ũgkopah, ha 'Iyaet yõg
tikmũ'ũn kuxa mãm pu'uk, yũmũ yõg tikmũ'ũn kuxa mãm pu'uk.
11 'Ũxaxok hok! Hãmpuknõg xop nũn putup, tu hãm xexka xohix tu' nũn
putup, nũy 'ãmuk xexka mã Yoneo xop mũtik, 'ĩhã Topa te yãy yõg tikmũ'ũn
xat, ha mõnãyxop hittap 'Amanãm mũtik xit putup, xix mõnãyxop hittap 'Iyak
mũtik xit putup, xix mõnãyxop hittap Yako mũtik xit putup,

12 ha Topa te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn mõ'pok putup hãptopa', tu' papuk putup, hãpkoxtap kopa' pip putup, 'ũkuxa mãm 'ohnãg hah. Tu' xũy xexkap-tup, hu potaha hãptopa' pip tu'. Kaxĩy.
13 Tu gohet yõg tik pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpet ha mõg. 'Ãkuxa yũm ka'ok 'ũgmũn kopah, yĩy Topa te 'õg kãmãnat hittupmãhã'. Kaxĩy.
Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã kãmãnat hittup.

Yeyox te tikmũ'ũn punethok hittupmãhã'

14 Ha ta' mõg Yeyox, tu Pet xetut mũg tut ha' mõg, tu' mõg tu mõktu mĩptut tu' xupep, tu mõ'nãhã', pa' xetut mũg tut pip, 'ũpakut tu', tu' xax pukpex,
15 ha Yeyox te 'ũn yĩm 'ãpit, ha' xuxi', ha' yok, tuk-nĩhã' xip, tu hãpxop xit'ax puk, ha nõ' xit.
16 Ha 'ãmãxak 'ĩhã tikmũ'ũn te' pakut xop nũnnãhã Yeyox hah, puyĩy yãmĩy kummuk mõy, puyĩy hittupmã', tu' xat, tu' yĩy'ax hã yãmĩy kummuk mõy, tu tikmũ'ũn pakut hittupmãhã'.
17 Hõmã, hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã, tik hittap 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, tu Topa yõg yãykutnã'ax 'ãktux, yã Yeyox 'ãktux, tu: "Tik te yũmũ yõg hãmpakut hã' tot, tu yũmũg xũy'ax hã' tot." Kaxĩy. Yã Topa yõg hãm'ãktux hittap hã Yeyox te tikmũ'ũn hittupmãhã nõmhã'.

Tikmũ'ũn te Yeyox mũtik hãpkumep

18 Ta Yeyox te tikmũ'ũn xohix xexka pẽnãhã', hu' xat, pu yãy tik xop mõg, ha kõnãg xexka xak.
19 Ha tik te hãmyũmmũg nũn, tu:
—Notot, 'ãte 'ãmũtik hãpkumep putup. Yã hãm 'ũm hã 'ãmõg'ax, kamak mõg'ax 'ãpehe'. Kaxĩy.
20 Ha:
—Kokexmax hex te hãpkox kopa' pet, ha putuxnãg te mĩm yĩkpak tu' pet, pak mũn Tikmũ'ũn Kutok, 'ak pet 'ũm xip'ah, nũy 'ũkpihi'. Kaxĩy.
21 Ha ta tik nõy te Yeyox mũtik hãpkumep, tu:
—Yãyã', tux hok 'ũktak nõ hãpkot hãmãxap. Kaxĩy.
22 Ha Yeyox te:
—'Ũgmũtik hãpkumep. Pũyã' xakix xop 'ũxakix nõy xop nõ 'ãpkot. Kaxĩy.

Yeyox te 'ãmuuh gãy 'ãxi'

23 Tu ta' mõg, tu mĩpkox hã mõ'nãhã', nũy kõnãg xexka yĩmũ' mõg, ha yãy yõg tik xop te nũ mũtik mõg.
24 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã kõnãg gãy, ha 'ãmuuk gãy kamah, tu mĩpkox mõ'yõn, ha yãy mahamnãm kõnãg yĩmũ', ha kõnãg te mĩpkox hã mõ'yũm, pa Yeyox mõ'yõn.
25 Ha tik xop te Yeyox yĩkãgnãg hã' mõg, tu tuhuk, ha yãy koxak, ha:
—Yãyã'! Mõ'õn hok, ka yũmũg xakix! Kaxĩy.
26 Ha Yeyox te:
—Teptu yã 'ãkuxãnõg? 'Ãkuxa mãm pu'ũgnãg 'ũgkopah! Kaxĩy.
Tu' yok, tu 'ãmuuh gãy tu' xat, xix kõnãg gãy tu' xat, pu tu xuxi', ha' xuxi'.
27 Ha tik xop te' pẽnã ka'ok, 'ũkuxãnõg tu', tu:
—Tik 'ũm 'õhõm? Yã 'ãmuuh gãy xat, xix kõnãg gãy xat, ha' yĩpkox pip, hu' xuxi'! Kaxĩy.

Yeyox te yãmĩy kummuk mõy

28 Ha ta' mõg Yeyox, tu hãpxexka Ganat tu' mõg, tu' mõg Ganinet yõg kõnãg
xexka xatapa', tu mõktu' xupep, pa tik 2 nũn, ha yãmĩy kummuk tek-te'ex
kummuk, yĩy xukpot tu' tihi'. Ha yãmĩy te' gãyãhã', yĩy tikmũ'ũn xohix te'
yĩpkutuk, tu xukpot yõg putat nõã'yẽn, hu yĩmmap hã' mõg.
29 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã tik yĩy ka'ok, tu:
—Xate tep mũn putup? 'Ãmũn yã Topak-tok. 'Ok nũn, nũy 'ũgmũg kummugã
hãmãxap? Kaxĩy.
30 Ha ta' pip xapup, tu mĩxux mãhã',
31 ha yãmĩy te:
—Pẽyã xatekmũg mõy, 'ãpu' xat 'ũ xapup kopak mũg mõxakux. Kaxĩy.
32 Ha:
—Mõg, nũy mõxakux. Kaxĩy.
Ha' mõg, tu xapup xop hã' mõxakux, ha yĩktix yĩmũ' pip, tu yĩxo mõ'ka'ok, tu
kõnãg xexka tu' mõxaha', tu kõnãg hã' mõxakux, tu' xakix kõnãg xexka kopah.
33 Ha tik xop te xapup pẽnãhã', tu nũ'paha', tu kõmẽn ha' mõg, tu mõktu
mõxaha' kõmẽn tu', tu hãm'ãktux, tu yãmĩy kummuk 'ãktux, xix tik 2 'ãktux,
yãmĩy te nõm gãyãhã'.
34 Ha ta' nũn kõmẽn yõg tikmũ'ũn xohix, tu Yeyox ha' nũn, tu' pẽnãhã', 'ĩhã
tu' xak, pu nõm hãpxexka nĩm, nũy mõg, ha' mõg.

9

Yeyox te tik te hãpkumep hok hittupmãhã'

1 Ha ta mõ'nãhã Yeyox, tu mĩpkox hã mõ'nãhã', tu kõnãg yĩmũ' mõg, tu' mõg,
tu mõktu kõmẽn Kapãnãn tu' xupep.
2 Ha ta tikmũ'ũn te tik nũnnãhã', ha hãpkumep hok, yĩy tikmũ'ũn te tutpe hã
mõ'tat. Ha Yeyox te' pẽnãhã', tu tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok pẽnãhã', tu tik te
hãpkumep hok pu hãm'ãktux, hu:
—'Ũgnix 'ãhittup. Yã Topa te 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã' pu tu kux.
Kaxĩy.
3 Ha tik xop te hãmyũmmũg 'ũm te:
—Nũhũ tik te yãy 'ãktux Topah! Yã' koit. Kaxĩy.
4 Ha Yeyox te tik xop yõg hãmpe'paxex yũmmũg, hu:
—Teptu 'ãxop te hãpkummuk pe'ãpaxex?
5 Piyã' ka'ok, pe hãpkummuk mĩy'ax xaxogã'ax 'ãktux, pe' yok nũy
hãpkumep'ax 'ãktux?
6 'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, tu xa hãmyũmmũgãhã', xayĩy hãmyũmmũg. Yã
Topa te 'ã' hõm yãy 'ãxet'ax 'ũyĩy hãm xexka tu hãpkummuk mĩy'ax xaxogã'.
Kaxĩy.
Tu' yõkãnãm, tu tik te hãpkumep hok xat, hu:
—'Ãyok, nũy 'ãknĩhãxip, tu tutpe pepi' xup, nũy 'ãpet ha mõg. Kaxĩy.
7 Ha' yok, tuknĩhã' xip, tu yãy pet ha' mõg.
8 Ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã', tu kuxãnõg, tu Topa max 'ãktux. Yã Topa te
tikmũ'ũn ka'ogãhã pu tu' nõy hittupmã'!

Yeyox xix Mãteo

9 Tu ta' mõg Yeyox, tu hãpkumep, 'ĩhã tik nõy pẽnãhã', ha tik te gohet puknõg
pu' hãm, nũy nõm pupi tayũmak pop, tu' xuxet'ax Mãteo, tu gohet yõg petnãg
kopa' xip, nũy tayũmak pop, ha Yeyox te:
—'Ũkpe mõg. Kaxĩy.

Ha Mãteo yok, tuknĩhã' xip, tu ta' mõg Yeyox mũtik,
10 tu'yãy xip'ax ha' mõg, nũy tu' xit, ha Yeyox te nõm mũtik mõg, tu' xit,
'ĩhã Mãteo xape xop nũn, xix tik te nõm mũtik tayũmak pop nũn, xix tikmũ'ũn
kummuk nũn, tu Yeyox mũtik xit, xix 'ũyõg tik xop mũtik xit,
11 ha Paniye xop te' pẽnãhã', tu Yeyox yõg tik xop yĩkopit, hu:
—Teptu 'õgnũ Notot xit tayũmak pop xop mũtik, xix tikmũ'ũn kummuk
mũtik xit? 'Ap max'ah. Kaxĩy.
12 Ha Yeyox te' xupak, hu:
—Tikmũ'ũn hittup te notot xak 'ohnãg, pa 'ũpakut xop te' xak.
13 Mõg, nũy Topa yõg tappet mõ'kupix, nũy hãmyũmmũg, ha: "'A 'ãtep-tup'ah
xokxop mõ'hap 'ũg hax. 'Ãmhok. Pa 'ãte tikmũ'ũn te hãpxopmã maxp-tup."
Kaxĩy. Yãk nũn, nũy tikmũ'ũn kummuk xãnã', 'ũyĩy tu hupmã', ha 'ãte' xãnã
'ohnãg tikmũ'ũn te yãy max pe' paxex. Kaxĩy.

Yeyox te' xit hok 'ãktux

14 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yoãm yõg tik xop nũn, nõm tep-tox pix yõg tik xop
nũn, tu Yeyox ha' nũn, tu nũktu' yĩkopit, hu:
—'Ũgmũg xit hok punethok, xix Paniye xop xit hok punethok. Teptu 'õg tik
xop xit hok'ah? Kaxĩy.
15 Ha Yeyox te hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', tu:
—Tik te yãytaha', tu 'ãmuk xexka mĩy, tu' xape xop xãnãhã', puyĩy nũ mũtik tu
hittup. 'Ok potaha 'ũxape xop 'ĩhã tik te yãyta'ax te nũ mũtik xip? 'Ap pota'ah.
Yã' hittup! Pa tik te yãyta'ax mõg, tu 'ãmuk xexka kuxyãhã', ha nõmhã' xape
xop hittup 'ohnãg. 'Ap xit putup'ah. 'Ũgmõg, puxik yõg tik xop xit hok kamah.
16 —Tikmũ'ũn te topixxax kutut tu nõ yãg xex, tu' xap, 'ap yãg tup xap'ah
topixxax kutut tu', ka yãy pot. Kaxĩy Yoãm yõg tik xop te mõnãyxop yõg
hãpxopmã'ax hittap tat, ha' yõg tik xop te yõgnũ hãpxopmã'ax tup tat.
17 Ha tikmũ'ũn te xupyãg hep mĩy, tu' xokxax kutut kopa' xuk 'ohnãg, ka
nõ xax kutut tu yãy pot, ha' hep te hãm tu nũ'nãhã', ha' nõg. 'Ãmhok. Pa
xupyãg hep tup xuk xokxax tup kopah, nũy ti ka'ok. Kaxĩy Yoãm yõg tik xop
te hãpxopmã'ax hittap tat putup, tu nõm tup putup nõg. Kaxĩy.

Yeyox te 'ũn xix kakxop hex hittupmãhã'

18 Yeyox te hãm'ãktux 'ĩhã Yoneo xop yõg tik te' xat'ax nũn, tu nũktu'
kopaxux hã' nãhã', tu:
—Hõnhãk-tok hex xok. Mã', nũy 'ũkpet ha mõg, nũy tu tukũm yĩmũ yĩm xeh,
nũy putpu' hĩnnã'. Kaxĩy.
19 Ha Yeyox mõg, ha ta tik pe' mõg, ha tik xop te nũ mũtik mõg kamah.
20 Ha 'ũn nũn, tu hãmyãxatamuk xohix te 12 hã' pakut, ha 'ũn yõg hãmpakut'ax
hã' pakut, tu Yeyox xãmpa' xip, tu' xax kuxyã 'ãpit, hu:
21 "'Ãte' xax 'ãpit putup mõ'ka'ok, 'ũghittupmã'." Kaxĩy.
22 Ha yõkãnãm, tu 'ũn pẽnãhã', tu:
—'Ãkuxãnõg hok, Nixix! 'Ãhittup, 'ãkuxa yũm ka'ok tu'. Kaxĩy.
Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã 'ũn hittup.
23 Ha ta' mõg Yeyox, Yoneo xop yõg tik te' xat'ax pe' mõg, tu mõktu mõxa tik
pet tu', tu' mõxakux, tu nõ hãpkot yõg kax 'ãpak, ha tikmũ'ũn xohix te mĩptut
kopa' pip,
24 ha Yeyox te:
—Mõg, nũy 'ãpep hãptopa'. 'A kakxop 'ũm xok'ah, yã mõ'yõn! Kaxĩy.
Ha tikmũ'ũn te nõ yĩxix,

25 tu' mõg, 'ĩhã Yeyox te kakxop hex pet ha mõ'nãhã', tu' yĩm mũg, ha' yok,
tuknĩha' xip,
26 ha tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg, tu' xe' xuktux hãpxexka xohix yõg
tikmũ'ũn pu'.

Yeyox te tik pa hok 2 pa nãhã'

27 Ha ta' mõg Yeyox, tu putat hã' mõg, pa tik pa hok 2 tihi', tu' pe' mõg, tu'
yĩy ka'ok, tu:
—'Ãmũn yã mõnãyxop Namix mõkputox, yĩk mũg kuxa ka'! Kaxĩy.
28 Ha Yeyox te mĩptut hã mõ'nãhã', ha tik pa hok te' yĩka' tihi', ha:
—'Ok 'ãkuxa mãm ka'ok 'ũgmũn kopah? 'Ok 'ãhittupmã'ax 'ãte'? Kaxĩy.
Ha:
—Hamũn! Kaxĩy.
29 Yĩy Yeyox te' pa 'ãpit, tu:
—Hãmpẽnã'! 'Ãkuxa mãm ka'ok 'ũgkopah. Yã' puxi'. Kaxĩy.
30 Tu' pa maxnãhã', ha hãmpẽnã max. Ha Yeyox te:
—Tikmũ'ũn xop pu' xuktux hok! Kaxĩy.
31 Pa tu ta' mõg, tu Yeyox 'ãktux hãpxexka yõg tikmũ'ũn xohix pu'.

Yeyox te tik yĩy hok yĩgãhã'

32 Tu' mõg, 'ĩhã tikmũ'ũn te tik yĩy hok nũnnãhã', tu Yeyox ha' nũnnãhã', ha
yãmĩy kummuk te tik kummugãhã', pu tu yĩy hok,
33 ha Yeyox te yãmĩy xut, tu tu' mõ'kutnãhã', tu' xat pu mõg, 'ĩhã tik yĩy, tu
hãm'ãktux. Ha tikmũ'ũn kuxãnõg, tu:
—Tep te 'ũm nũhũ'? Yã hõnhã 'Iyaet yõg tikmũ'ũn te hãpxopmã ka'ok
xe'ẽgnãg pẽnã hãmãxap. Hõmã 'ap pẽnã'ah. Kaxĩy.
34 Pa Paniye xop gãy, tu:
—Yã Hãmgãyãgnãg mũn te Yeyox ka'ogãhã pu yãmĩy kummuk mõy. Kaxĩy.

Yeyox te tikmũ'ũn kuxa ka'

35 Ha ta Yeyox te hãpkumep, tu kõmẽn xohix ha' mõg, xix xip tu xexka
xohix ha' mõg, tu hãmyũmmũgãhã Topa pet kopah, tu hãm'ãpak max'ax
'ãktux, xix Topa te tikmũ'ũn xat'ax 'ãktux, tu tikmũ'ũn pakut hittupmãhã', yã
hãmpakut'ax xohix mõy, nũy nõ tu hittupmã',
36 'ĩhã tikmũ'ũn pẽnãhã', tu' kuxa ka', 'ũp-xehnãg pip hah, tu kahnẽn xop
putuk, tik te nõm pẽnã 'ohnãg putuk,
37 yĩy yãy yõg tik xop pu hãm'ãktux, hu:
—Yã hãpxop ta punethok, puyĩy pet ha yĩkũy, nũy kopa nũ' xok, pa tikmũ'ũn
kutõgnãg pip nũy nõ yĩkũy.
38 'Ãpu, hãpxa xuxyã tu' xax, pu tikmũ'ũn xãnã', puyĩy hãpxop ta nũnnã'.
Kaxĩy. Ha kaxĩy Yeyox te tikmũ'ũn 'ãktux. Yã punethok te Topa xak, pãyã 'a'
xipi yũmmũg'ah. 'Ãpu Topa tu' xax, pu tik nũ'pok, puyĩy tikmũ'ũn yũmmũgã
max, nũy Topa ha mõgã'.

10

Yeyox yõg tik xop te 12

1 Tu ta yãy yõg tik xop xãnãhã', nũy mõ'pok, tu yãy 'ãxet'ax hõm pu yãmĩy
kummuk tu mõy, nũy tikmũ'ũn pakut xohix hittupmã',
2 ha tik xohix te 12 mõ'pok, ha' xuxet'ax te: Xĩmãm, yã' xuxet'ax nõy Pet, xi'
taknõy 'Ãnene', xix Tiak, xi' taknõy Yoãm. Yã Yemeneo kutok 2,

3 xix Pinip, xix Matõmẽo, xix Tõmẽ, xix Mãteo, nõm te gohet pupi tayũmak
pop, xix 'Appeo kutok 'ãxet'ax Tiak kamah, xix Tanep,
4 xix nõm tik te Yoneo xop xexkanãp-tup, tu' xuxet'ax Xĩmãm kamah, xix Yot
'Ixkanot, nõm te mõ'ãmã', nũy gãyxop mõgã Yeyox hah.

Yeyox te tik te 12 mõ'pok

5 Ha Yeyox te mõ'pok, tu:
—Hãmpuknõg xop ha 'ãmõg hok, xix Xãmãnit yõg kõmẽn ha 'ãmõg hok,
6 'ãmhok. Pa 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xax, yã Yõneo xop, yã kahnẽn te
hãmyũmmũg hok putuk nõ'õm, tikmũ'ũn te nõm xaxok hah. 'Ũxax, nũy 'ũm
pipi',
7 nũy hãm'ãpak mãx'ax 'ãktux, hu: "Hõnhã Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat,
puyĩy tu yĩpkox pi'." Kaxĩy.
8 Tikmũ'ũn hittupmã', xi' xax kunut xop pu' xax tapmã', xix hãmpakut xop
xohix tupmã'. Tikmũ'ũn xakix xop hĩnnã putpu', xix yãmĩy kummuk mõy
tikmũ'ũn kopah, pu tu hittup. Topa te xa' hok hittupmãhã', yĩy tayũmak pop
hok 'ũyãnãn tu', 'ĩhã 'ãnõy hittupmã'. Yã' hok hittupmã'.
9 Tayũmak xexka ta hok,
10 xix tut ta hok, nũy hãpxop xuk, xix topixxax punethok ta hok, xix
pataxax, xi' kuptõy ta hok. 'Ãmhok. Tikmũ'ũn hãm, puxix tu xit max, puxix
tu' pip max kamah, yĩy hãpxop punethok ta hok. Põyã tikmũ'ũn xa' popmã
hãpxop xohix.
11 —Kõmẽn xix xip tu xexka ha mõxakux, 'ãpu tikmũ'ũn max xax, xayĩy 'ũpet
kopa 'ãpi', 'ãpihi nũy nox pi', 'ĩhã kõmẽn kopa hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu mõktu
putpu 'ãmõg.
12 Tikmũ'ũn pet ha mõxakux, 'ãpu' xuxyã pu hãm'ãktux, hu: "Põyã tikmũ'ũn
kuxa mãm, nõm te 'ãpet kopa' pip," Kaxĩy.
13 Tikmũ'ũn te 'ãxop pu: "Mõnãy, nũy pihi' nũnteh," kaxĩy, yĩy ta' pi', ha nõm
tikmũ'ũn kuxa mãm putup. Pa tikmũ'ũn te: "Mõnãy hok, pa mõg!" kaxĩy, hu
ta nõm tikmũ'ũn kuxa mãm 'ohnãg.
14 Pẽyã kõmẽn yõg tikmũ'ũn 'ãp-tup nõg, tu 'ãxĩnnã hok, 'ãpu mõy, tu
hãpkõnõn xit 'ãpata tu', pu tikmũ'ũn xohix pẽnã', nũy yũmmũg. Yãp-tup nõg
xop yĩpkox 'ohnãg.
15 'Ũxaxok hok: hãptup mõ'nãp-tup 'ĩhã Topa te' hep xop xohix yõg
hãpxopmã'ax kopit, tu kõmẽn Xonõm yõg tikmũ'ũn kuxa kap-tup, xix kõmẽn
Gõmõg yõg tikmũ'ũn kuxa kap-tup, pa tikmũ'ũn yĩpkox hok xop kuxa ka
'ohnãg.

Tute hãpkummugã'ax 'ãktux

16 —'Ũg 'ãpax: 'Ãte mõ'ãpok tikmũ'ũn gãy kopah. Pa mõxip, nũy hãmyũmmũg,
pu 'ãkix hok, nũy hãmgãy te kahnẽn kix putuk hok. Kãyã gãy xop te
hãmyũmmũg, xix kuxxuxtut gãy 'ohnãg. Xapi 'ãxop gãy hok kamah, pãyã
hãmyũmmũg, nũy hãpkummuk mĩy hok.
17 'Õg pa 'ãti'! Tikmũ'ũn gãy te 'ãmũg putup, nũy 'ãhĩy, nũy 'ãmõgã tik pa te
hãmyũmmũg keppah, tu xikot hã 'ãkix putup Topa pet kopah.
18 Yã 'ãxop mõg 'ũgmũtik, yĩy tikmũ'ũn te 'ãmõgãp-tup gohenanok xop
keppah, xix hãpxexka yõg tik te' xat'ax keppah, pu 'õg hãpxopmã'ax kopit, yĩy
'ãxop te hãm'ãpak max 'ãktux putup 'ũxat'ax xop pu', xi' puknõg xop pu'.

19 'Ãmõgã', 'ãpu 'ãxutigã hok, hu: "'Ãte putep 'ãktux'ax?" kaxĩy, xix: "'Ãte hãm'ãktux 'ũm 'ãktux'ax?" kaxĩy. 'Ãxutigã hok. Hãpxip 'ĩhã Topa te xa hãm'ãktux yũmmũgãp-tup, xa hãm'ãktux.
20 Yã yãy yõg hãm'ãktux xa yũmmũgãp-tup, xayĩy hãm'ãktux, tu 'õg 'Ãtak Topa Koxuk pupi hãm'ãktux.
21 —Ha tikmũ'ũn punethok te yãy xape mõgãp-tup pu gãyxop tu kix, ha' tak xop tek-tok xop mõgãp-tup pu' kix, hak-tok xop te' tak mũtik yãytukmĩy putup, tu' kix putup,
22 yã tikmũ'ũn xohix te 'ãp-tup nõg putup, 'ãmõg 'ũgmũtik hah, pa 'ãpu nõã' tot, ha mõktu' kux. Yã Topa te' gãyxop nõãp-tup, tu 'ãmõy putup hãpkummuk mĩy xop kopah, xa mõg.
23 Tikmũ'ũn te xa hãpkummugã', 'ãpu nũmãn, nũy kõmẽn nõy ha mõg. 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'A 'ãxop te hãm'ãktux kux putup'ah 'Iyaet yõg kõmẽn xohix kopa, 'ĩhãk nũn, 'a xate hãpxopmã kux putup'ah, 'ĩhãk nũn, 'ĩhã 'ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok nũn.
24 —Tik te hãmyũmmũgãhã', tu hãmyũmmũg max, pa tik nõy te hãm'ãpak, tu hãmyũmmũg kutõgnãg. Ha' xuxyã te' xat, hu' ka'ok, pa kãmãnat yĩpkox pip, hu' pu'uk.
25 Yã' max tik te hãmyũmmũgã'ax yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu mõktu hãmyũmmũg, nũy 'ũyõg yũmmũgã'ax putuk. Ha kãmãnat max hãm, nũy mãynãg mĩy, tu' xuxyã putuk. Pax pu' xuxyã yã Meyemo', puxix tu kummuk nãm, ha' yõg kãmãnat kummuk xexka kamah.
26 —Yĩy tikmũ'ũn yĩpkutuk hok. Tikmũ'ũn te hãpxopmã'ax xaptop, pa Topa te hãpxopmã xaptop'ax tu' mũg putup, puyĩ' xohi' pẽnã'.
27 'Ãte xa hãm'ãktux 'ãmnĩy 'ĩhã', nũy xe' xuktux hãptup 'ĩhã'. 'Ãte 'ãxop 'ãp-xet pu hãm'ãktux, ha 'ãxop te hãm'ãktux ka'ok putup, puyĩ' xohi' yũmmũg.
28 Tikmũ'ũn yĩpkutuk hok. Yã 'ãyĩn putex'ax, pa 'ãkoxuk putex hok. 'Ãpu Topa yĩpkutuk. Tute 'ãyĩn nõã'ax xix 'ãkoxuk, nũy kuxap hã mõ'hap Hãmgãyãgnãg Pet tu', ha 'ãxũy xuxi 'ohnãg.
29 Putuxnãg ta manat, yã tayũmak kutõgnãg hã hãmenax, pa Topa te nõm xop putup pax, tu' pẽnã max, pu hãm tu tu nã hok, ha' xaxok 'ohnãg,
30 tu 'ãxop mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, tu mõ 'ãxe kupix, nũy 'ãxe xohix te xĩy yũmmũg, 'ãp-tup pax tu'.
31 Yã Topa te mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, yĩy 'ãkuxãnõg hok!

Yeyox yũmmũg hok 'ãktux

32 —Tikmũ'ũn xohix te: "'Ũgmũn yã Yeyox yõg," kaxĩy, puyĩy tikmũ'ũn xupax, kopxix 'Ãtak Topa pu' yãnãn tu hãm'ãktux, nõm te pexkox tu' xip pu hãm'ãktux, hu: "'Õhõm yõgnũ'." Kaxĩy.
33 Pa tikmũ'ũn te' nõy xop keppa hãm'ãktux, hu: "'Ũgmũn 'ã Jesus yõg'ah," kaxĩy, kopxix 'Ãtak Topa pu' yãnãn tu hãm'ãktux, yã yõg 'Ãtak te pexkox tu' xip pu hãm'ãktux, hu: "'Õhõm 'ap yõg'ah." Kaxĩy.

Tute yãytukmĩy 'ãktux

34 —'Ak nũn'ah, nũy 'ũhep xop xohix kuxa mãmmã'. 'Ãmhok. Pak nũn, hãm tuk nũn, pu tikmũ'ũn yãytukmĩy,
35 xik nũn puk-tok pit xop yãy tak xop mũtik yãytukmĩy, xik nũn puk-tok hex xop yãy tut xop mũtik yãytukmĩy, puk-tok xetut xop yãy yĩpxox mũk tut mũtik yãytukmĩy.

36 Yã tikmũ'ũn te yãy xape hã' puknõg, 'ũgãy tu'.
37 —Tikmũ'ũn te' tak putup pax hãmãxap, pe' tut putup pax hãmãxap,
tuk-nãy tuk putup, puxix 'ũgmũtik tu hãpkumep hok. Ha tikmũ'ũn tek-tok
pit putup hãmãxap, pek-tok hex putup hãmãxap, tuk-nãy tuk putup, puxix
'ũgmũtik tu hãpkumep hok.
38 Pa tikmũ'ũn tek putup hãmãxap, nũy 'ũgmũtik xok, puxix 'ũgmũtik tu
hãpkumep mõ kuma' mõg.
39 Tikmũ'ũn xok 'ohnãg putup, puxix tu xok, ha tikmũ'ũn te Topa tu' xok,
puxix tu hi mõkuma' mõg.

Topa te hãpxopmã max hã' yãnãn

40 —Tikmũ'ũn te 'ãp-tup, puxix 'ũkputup, ha Topap-tup kamah, nõm te
nũgkutnãhã'.
41 Tikmũ'ũn te Topa yõg nũ'kutnã'ax putup, Topa te nũ'kutnãhã' puyĩy yãy
pupi hãm'ãktux, puxix pexkox yõg hãpxop pop, nũ'kutnã'ax mũtik pop putup.
Ha tikmũ'ũn te tik max putup, 'ũmax hah, yã tik max xop mũtik pop putup
pexkox yõg hãpxop.
42 —'Ũxaxok hok: Tikmũ'ũn te Topa yõg tik kutõgnãg pu kõnãg tat, puyĩy
xo'op, tu' tat tik tek mũtik mõg hah, puxix pexkox yõg hãpxop pop xe'e. Tu
ta tu' kux.

11

Yoãm nõm tep-tox pix te Yeyox ha mõ tik pok

1 Tu hãm'ãktux kux, tu yãy yõg tik xop pu' xat kux, tu ta' mõg Yeyox, nũy
hãmyũmmũgã', nũy kõmẽn xohix yĩkãgnãg hã hãm'ãktux.
2 Ha ta' xip Yoãm kanet kopah, Yoãm nõm tep-tox pix, tu Kunnix 'ãpak, hu
yãy yõg tik xop mõ'pok,
3 pu Yeyox yĩkopit, hu:
—'Ok 'ãmũn yã Topa yõg yãykutnã'ax xe'e', pe tik nõy nũn? Kaxĩy.
4 Ha Yeyox te:
—Putpu mõg, nũy Yoãm pu hãm'ãktux, nũy hãpxopmã'ax ka'ok xe'ẽgnãg
'ãktux, 'ãte nõm hãpxopmãhã'. Yã 'ãxop te' pẽnãhã', tu' xupak.
5 Hãm'ãktux te kaxĩy: Tikmũ'ũn pa hok te hãmpẽnã max, xix hãpkumep hok
xop te hãpkumep, xix yãy xax kunut xop xax tup, xix hãm'ãpak hok xop te
hãm'ãpak max, xi' xakix xop te putpu' hi', xi' hok xop te hãm'ãpak max'ax
'ãpak.
6 Yã tikmũ'ũn kuxa hittup, nõm kuxa yũm ka'ok 'ũgkopah, tuk yĩkopit 'ohnãg.
Kaxĩy.
7 Ha Yoãm yõg tik xop mõg, 'ĩhã Yeyox te tikmũ'ũn pu Yoãm 'ãktux, hu:
—'Ãmõg hãm panip xexka hah, nũy Yoãm pẽnã'. Tep-tep pẽnãhã'? 'Ok
mĩtkup pẽnãhã', 'ãmuuh te nõm mahap?
8 Tep-tep pẽnãhã'? 'Ok pẽnãhã tik te topixxax max tat? 'Ãmhok! 'Ũptexop
mũn te mĩptut xexka tu' pip.
9 'Ãpu, 'ãyĩy: Xatep-tep pẽnãhã'? 'Ok pẽnãhã tik te Topa pupi hãm'ãktux?
Hamũn! 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Yoãm te Topa pupi hãm'ãktux xe'e'.
10 Yã Topa yõg tappet te Yoãm 'ãktux, yã Topa te Yoãm 'ãktux, hu: "'Ãte mõ tik
kutnãhã', 'ãte nõm mõ'kutnãp-tup 'ãkeppah, nũy 'õg putat maxnã'." Kaxĩy.
11 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Tik xop hittap yã' xexka miax, ha ta Yoãm xexka
xe'e'. Pãyã tikmũ'ũn yĩpkox pip xop xexka xe'ẽgnãg.

12 Hõmã Yoãm te Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, xix hõnhã', ha tikmũ'ũn te
hãpxopmã xe'ẽgnãg, Topa te' ka'ogã hah, ha' yĩpkox pip.
13 Yã tik xop te Topa pupi hãm'ãktux xop xohix te hãm'ãktux, tu Topa te
tikmũ'ũn xat 'ãktux, ha Mõyyex yõg xat'ax te' xuktux kamah.
14 Ha Topa yõg tappet te mõnãyxop hittap 'Enit 'ãktux, yã Topa pupi
hãm'ãktux nõ'õm, yã Yoãm xix 'Enit te yãy putuk, Topa te nõm nũ'pok hah.
15 'Ãyĩpkox pi', nũy hãm'ãpax.
16 —Hõnhã tikmũ'ũn tep-tep putuk? Tute kakxop putuk. Kakxop te
hãmnuhnõg tu' mãm, ha yã' yĩy ka'ok 'ũnõy xop pu', hu:
17 "'Ũgmũ'ãte kãyãhã', yãyta'ax kãyã putuk, pa 'ãxop te hãmyã 'ohnãg. Ha ta
kãyãhã nõ 'ãpkot kãyã'ax putuk, pa 'ãxop pota 'ohnãg." Kaxĩy.
18 Kaxĩy Yoãm tep-tox pix, tu' xit hok, xix xupyãg xo'op hok, ha' xohix te:
"Yãmĩy kummuk te nõm kopa' xip." Kaxĩy. Pãyã' koit.
19 Hak mũn Tikmũ'ũn Kutok, tuk nũn, tuk xit xi' xo'op, ha' xohix te: "Pẽnã'!
'Õhõm xit xexka nãm, xi' xo'op xexka nãm, tu tik kummuk hã' xape, xix nõm
xop te gohet pupi tayũmak pop hã' xape," kaxĩy. 'Ok max, pe' kummuk nõ'õm?
Xate' yõg hãpxopmã'ax kopit, hu' yũmmũg. 'Ũkux. Kaxĩy.

Kõmẽn yõg tikmũ'ũn kuxa mãm 'ohnãg

20 Tu ta xe kõmẽn yõg tikmũ'ũn 'ãktux kummuk, ha kõmẽn yõg tikmũ'ũn
te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg pẽnãhã', tikmũ'ũn puxet te nõm mĩy hok, pãyã
hãpkummuk mĩy kux 'ohnãg, tu yãyhãhup 'ohnãg. Yĩy Yeyox te:
21 —Kõmẽn Konãy yõg tikmũ'ũn xũy putup, xix kõmẽn Metxax yõg tikmũ'ũn
xũy putup. Tute hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg pẽnãhã', tikmũ'ũn puxet te nõm
mĩy hok, ha yãyhãhup 'ohnãg, nũy hãpkummuk mĩy kux. Pax pu kõmẽn hittap
Tinok yõg tikmũ'ũn pẽnã', pax pu kõmẽn hittap Xinõm yõg tikmũ'ũn pẽnã',
puxix yãyhãhup, nũy xagok hã mõ'tat, tu putok nũ'xok yãy putox yĩmũ', puyĩ'
xohix yãyhãhup yũmmũg.
22 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, 'ũxaxok hok: 'Ãmnĩy 'ũm mõ'nãp-tup 'ĩhã Topa te' hep
xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit, tu kõmẽn hittap Tinok yõg tikmũ'ũn kuxa
kap-tup, xix kõmẽn hittap Xinõm yõg tikmũ'ũn kuxa kap-tup, pãyã kõmẽn
Konãy yõg tikmũ'ũn kuxa ka 'ohnãg, xix kõmẽn Metxax yõg tikmũ'ũn kuxa
ka 'ohnãg.
23 Ha Kapãnãn yõg tikmũ'ũn te hãmpe'paxex, hu: "'Ũgmũg mõg pexkox hah."
Kaxĩy. Pãyã' mõg 'ohnãg. Yã Hãmgãyãgnãg Pet ha' mõg. Tu hãpxopmã'ax ka'ok
xe'ẽgnãg pẽnãhã', tikmũ'ũn puxet te nõm mĩy hok, pãyã' kuxa mãm 'ohnãg.
Pax pu Xonõm yõg tikmũ'ũn hittap pẽnã', puxi' kuxa mãm ka'ok, nũy kõmẽn
tu tu' pip nõmhã.
24 'ũxaxok hok: 'Ãmnĩy 'ũm mõ'nãp-tup 'ĩhã Topa te' hep xop xohix yõg
hãpxopmã'ax kopit, tu Xonõm yõg tikmũ'ũn kuxa kap-tup, pa Kapãnãn yõg
tikmũ'ũn kuxa ka 'ohnãg. 'Ũkux.

Tute tikmũ'ũn xapit pu tu' kuxa mãm

25 Ta xe Topa pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãtak, 'ãmũn yã pexkox hã 'ãxuxyã', xix hãm xexka hã 'ãxuxyã'! 'Ãmax,
tu tikmũ'ũn te hãmyũmmũg hok xop yũmmũgãhã', puyĩy hãmyũmmũg, 'ĩhã
tikmũ'ũn te hãmyũmmũg pu' xaptop, puyĩ' yũmmũg hok.
26 Hamũn. Yã kaxĩy xatep-tup. Kaxĩy.
27 Tu yãy yõg tik xop pu hãm'ãktux, hu:

—Yõgnũ 'Ãtak te 'ã' popmãhã' hãpxop xohix. Yãk tak puxehnãg tek-tok yũmmũg, hak puxet te 'Ãtak Topa yũmmũg, nũy tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgã'.
28 —Mã', 'ũg ha nũ', 'ĩhã 'ãteknõg, 'ĩhã 'õg hãpxop xak hã' tot hok, ha 'ãte 'ãkuxa yũmmãp-tup.
29 'Ũg pe mõg, 'ũ xa hãmyũmmũgã', 'ũgmũn yãg max, tu yãy kutõgnãg pekpaxex, yĩy 'ãkuxa yũm putup,
30 ha 'ãte 'ãxat'ax, xayĩy mĩy, ha' ka'ok 'ohnãg yõg xat'ax, yĩy 'ãyĩpkox xip, nũy yõgnũ hãpxop xak'ax tat, hap-tux 'ohnãg. 'Ũkux. Kaxĩy.

12

Yeyox te nit xap 'ãktux

1 'Ãmnĩy xohik-tõgnãg nõg, 'ĩhã nit xap, ha Yeyox te hãpkumep, tu ta hãpxa xexka xak, ha xuxnãg xetox xap ta', ha tik xop te' pe' mõg, tu' xap mõy, nũy mã', 'ũp-tup te' kix hah,
2 ha Paniye xop te' pẽnãhã', tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—Pẽnã'! 'Õg tik xop te xuxnãg ta xetox xap mõy, ha yũmũ yõg xat'ax te' xat hok, pu' xut hok nit xap 'ĩhã'. Kaxĩy.
3 Ha:
—'Ok mõ'kupix Topa yõg tappet? Hõmã putup te mõnãyxop hittap Namix putex, ha putup te' kix tik te nũ mũtik mõg,
4 yĩy Topa pet xexka hã' mõxakux, tu pãm pop, nõm pãm te Topa keppa' pip pop, tu' mãhã', ha Topa te' xat hok, pu tikmũ'ũn mã hok. Yã 'ãmãnex xop puxet te' mã'ax.
5 'Ok mõ'kupix hok xate'? Mõyyex te' xat, pu 'ãmãnex xop hãm nit xap 'ĩhã', Topa pet xexka kopa hãpxopmãhã', tu hãpxopmã max.
6 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Topa pet xexkah, pak mũn xexkah xe'ẽgnãg.
7 'A 'ãxop te hãmyũmmũg'ah, tu Topa yõg tappet mõ'kupix, 'ĩhã hãmyũmmũg 'ohnãg, ha: "'Ãtep-tup xa hãpxopmã max, pa hãpxop mõ'hap'ax 'ũyĩy hax 'ãtep-tup nõg." Kaxĩy. Pax xa 'ãxop nõm hãm'ãktux'ax yũmmũg, puxix yõg tik xop 'ũhitop kopit 'ohnãg.
8 Yãkmũn Tikmũ'ũn Kutok, tu nit xap hãk xuxyã kamah. 'Ũkux. Kaxĩy.

Tik yĩm nĩã hittupmãhã'

9 Tu ta' mõg, tu Topa pet ha' mõg,
10 pa tik xip, tu' yĩm nĩã', ha tikmũ'ũn te Yeyox yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nũy kupeh, nũy nit xap 'ĩhã hãm hã' kupeh, hu' yĩkopit, hu:
—'Ok yũmũ yõg xat'ax te' xat, 'ok pe' xat hok, 'ũhittupmã nit xap hã? Kaxĩy.
11 Ha:
—Tikmũ'ũn yõg kahnẽn puxet, tu nit xap 'ĩhã hãpkox kopa' nãhã', puxix tik xut, mõ'ka'ok,
12 ha kahnẽn kutõgnãg yã manat, ta tikmũ'ũn xexkah, Topa te mõ'yãy xe'ẽgnãg, tu te takat putuk. Yĩy yũmũ yõg xat'ax te' xat 'ũ yũmũg nõy hã tehet nit xap 'ĩhã'. Kaxĩy.
13 Tu tik yĩm nĩãa pu hãm'ãktux, hu:
—' hu:
—'Ãyĩm koa'! Kaxĩy
Ha' koa', tu' hittup, ha' yĩm te' yĩm nõy putuk.
14 Yĩy ta' mõg Paniye xop, tu yãy mũtik hãm'ãktux, Yeyox putex putup tu'.

Topa te yãy tik yãykutnãhã'

15 Ha Yeyox te hãmyũmmũg, hu ta' mõg, ha tikmũ'ũn te' pe' mõg, ha' pakut
xop xohix hittupmãhã',
16 tu' xat, pu tikmũ'ũn nõy pu' xuktux hok, nũy Yeyox 'ãktux hok.
17 Hõmã 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, tu tappet tu kax'ãmi', pu tikmũ'ũn
mõ'kupix, ha Yeyox 'ãktux, yĩy:
18 —Topa te hãm'ãktux, hu: "'Ãte nũhũ tik yãykutnãhã', nũy mõ'kutnã',
tu mõ'yãy xe'ẽgnãg, hak kuxa hittupmãhã'.
'Ũgkoxuk te nõm kopa' xip putup, nũy 'ũgmũn 'ãktux,
pu yõgnũ putat 'ãktux 'ũhep xop xohix pu', tu hãpxe'e 'ãktux putup.
19 Tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn putup 'ohnãg, tu' yĩy ka'ok putup 'ohnãg,
tu kõmẽn yõg putat hã hãm'ãktux 'ãhĩynãg putup'ah.
20 Tu tikmũ'ũn hok xop kuxa kap-tup,
tu' pu'ũgnãg xop mõ'nĩynãm putup, puyĩy tu ka'ok,
tu hãpxopmã ka'ok putup, nũy tikmũ'ũn pu hãmmaxnã mõ'kuma' mõg.
21 Ha' hep xohix xop kuxa mãm ka'ok 'ũkopah, tu hãmmax hip."

'Ũkux. Kaxĩy.

Yeyox xix Meyemo

22 Ha ta' xip tik pa hok, ha' mõgãhã Yeyox hah, ha' yĩy hok kamah, yã yãmĩy
kummuk te tik kopa' xip. Yeyox te' hittupmãhã', ha hãmpẽnãhã', tu hãm'ãktux.
23 Ha tikmũ'ũn xohix kuxãnõg, tu' yĩkopit, hu:
—'Ok nũ tik mõnãyxop Namix hã' mõkputox? Kaxĩy.
24 Ha Paniye xop te' xupak, tu:
—Meyemo te yãmĩy xop xohix xat, tu Yeyox ka'ogãhã' pu yãmĩy kummuk
xop mõy. Kaxĩy.
25 Pa Yeyox te nõm xop te hãmpe'paxex yũmmũg, hu:
—Hãpxexka yõg tikmũ'ũn te yãytukmĩy, puxix tu nõg, xi' xape xop nõg'ax,
'ũyãytukmĩy tu'.
26 Pax pu Hãmgãyãgnãg xop yãytukmĩy, tu yãy mõy, puxix tu nõg kamah.
27 'Ãxop te: Meyemo te Yeyox ka'ogãhã' pu yãmĩy kummuk mõy. Kaxĩy. Xate'
koit. 'Ũ 'ũm te 'õg tik xop ka'ogãhã pu' mõy? 'A' Meyemo'ah. Ha kaxĩy 'ũxohix
te xate yã' koit yũmmũg.
28 Pa Topa Koxuk tek ka'ogãhã 'ũ yãmĩy mõy, xa 'ãxop yũmmũg. Yã hõnhã
Topa te tikmũ'ũn xat nũnte'.
29 —Tik 'ũm ka'ok xip, yĩy tik te hãpxop hã' xupxet te' pet hã 'ã mõ'nã'ah,
nũy tu' xupxet. Pa tik ka'ok kĩy, puxix hãpxop xohix hã tu xupxet, yĩy
'ãte Hãmgãyãgnãg kĩy hãmãxap, nũy kũnãy tu yãmĩy kummuk mõy tikmũ'ũn
kopah.
30 —Tik tek mũtik mõg hok, puxik tukmĩy. Ha ta tik te 'ãhã te hok, puxik
kummũgã',
31 yĩy 'ãte xa hãm'ãktux xe'e': Tikmũ'ũn te Topa 'ãktux kummuk, puxix Topa'
xaxogã pu tu kux, pa timũ'ũn te Topa Koxuk 'ãktux kummuk, puxi' xaxogã
'ohnãg, pu tu xip.
32 Tikmũ'ũn te Tikmũ'ũn Kutok 'ãktux kummuk, puxix Topa' xaxogã pu tu
kux, pa tikmũ'ũn te Topa Koxuk 'ãktux kummuk, puxi' xaxogã 'ohnãg mõ
kuma' mõg.

Mĩpkup max xix mĩnta max

33 —Mĩpkup max te mĩnta ta max taha', ha ta mĩpkup kummuk te mĩnta ta
kummuk taha', yĩy tikmũ'ũn te mĩnta pẽnãhã', tu' kup yũmmũg kamah, 'ok pe'
max, 'ok pe' kummuk.
34 'Ãxop yã kãyã gãy kutok xop! 'Ãkummuk, hu hãm'ãktux kummuk. 'Ap
hãm'ãktux max yũmmũg'ah. Tik kuxa kummuk, puxix tik hãm'ãktux kummuk,
pa tik kuxa max, puxix tik hãm'ãktux max.
35 Tikmũ'ũn max te' kuxa max tu hãmmax 'ãktux, ha ta tikmũ'ũn kummuk
te' kuxa kummuk tu hãpkummuk 'ãktux.
36 —'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Topa yõg hãptup mõ'nãp-tup, 'ĩhã Topa te tikmũ'ũn
yõg hãpxopmã'ax xohix kopit, tu' yõg hãm'ãktux hitop kopit putup, 'ok pe yã'
max, 'ok pe yã' kummuk.
37 Yã 'õg hãm'ãktux hã Topa te 'ãxop yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nũy
yũmmũg, 'ok pe 'ãmax, 'ok pe 'ãkummuk. Kaxĩy.

Yoneo xexka xop te hãpxopmã'ax ka'ok xe'ẽgnãg xak

38 Ha ta' pip tik te hãmyũmmũg xop, tu Yeyox pu hãm'ãktux, ha Paniye xop
'ũm te:
—'Ũgmũ'ãte 'ãp-tup xa hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, tikmũ'ũn te nõm mĩy hok,
'ũgmũg pẽnã'. Kaxĩy.
39 Ha:
—Hõnhã tikmũ'ũn kuxa kummuk, tu' mãm 'ohnãg Topa yõg hãm'ãktux
kopah. 'Ãxop te hãpxopmã'ax ka'ok xe'ẽgnãg xak, 'a' mĩy 'ãtep-tup'ah. 'Ãxop
te Topa yõg tappet mõ'kupix, ha tik hittap Yõn 'ãktux, nõm te Topa pupi
hãm'ãktux, yĩy 'ãxop te mõnãyxop Yõn yõg hãpxopmã'ax puxet pẽnãp-tup.
40 Yõn te mãm xexka tex kopa' xip, tu 'ãmnĩy tikoxyuk hã' kopa' xip, ha
kaxĩy 'ũgmũn te hãpkox kopak xip putup, yãk mũn Tikmũ'ũn Kutok, tu 'ãmnĩy
tikoxyuk hã hãpkox kopak xip putup.
41 Topa yõg hãptup mõ'nãp-tup, 'ĩhã Topa te' hep xop xohix yõg hãpxopmã'ax
kopit, ha Nĩn yõg tikmũ'ũn te 'ãxop 'ãktux'ax kummuk. Yã nõm te Yõn
yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu' yĩpkox pip, tu yãyhãhup, nũy kuxyã hãpxopmã'ax
kummuk, ha Yõn 'ũk-tõgnãg, ha tak mũn xexkah, pa xate yãyhãhup 'ohnãg.
42 Topa yõg hãptup mõ'nãp-tup, 'ĩhã hãpxexka Xamah yõg 'ũn tu yok, nõm te
hãpxexka yõg tikmũ'ũn hittap xat, tu' yok putup, nũy 'ãxop kummuk 'ãktux.
Yã hãptox tu' nũn, nũy tik te' xat'ax hittap Xanomãm pẽnã', ha ta Xanomãm
'ũk-tõgnãg, ha tak mũn xexka'.

Yãmĩy kummuk te put pu' mõg

43 —Yãmĩy kummuk te tikmũ'ũn 'ũm kopa' xip, tu' nĩm, tu hãm panip ha'
mõg, tu' xak, nũy ta pihi'. 'Ũxip hok,
44 puxix tute: "'Ũkpet ha putpuk mõg." Kaxĩy. Tu' mõg, tu mõktu tikmũ'ũn
tu' xupep, tu' mõ'nãhã', ha' hok yũm, ha hãpkunut xit, ha mõktu yã' max,
45 ha xe' mõg, tu yãmĩy kummuk xop nõy xãnãhã pu nũ mũtik mõg, tu' tihi',
yĩy tikmũ'ũn xũy xexkah. Ha kaxĩy nõm tikmũ'ũn kummuk xũy'ax nõmhã.
Kaxĩy.

Yeyox xape nũn

46 Tu hãm'ãktux ha ta' tut nũn, xi' taknõy xop nũn, tu hãptopa' pip, tu' xak,
nũy Yeyox mũtik hãm'ãktux,
47 yĩy tik te Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—Pẽnã'! 'Ãtut xix 'ãtaknõy xop te hãptopa' pip, nũy 'ãmũtik hãm'ãktux. Kaxĩy.
48 Ha:

—Pi'yãk tut? Pi'yãk taknõy xik hex? Kaxĩy.
49 Tu tikmũ'ũn te yãy mũtik hãpkumep xop pẽnãhã', tu' yĩm xix, tu:
—Pẽnã'! Nũ xop yãk tut, xik taknõy xop xe'e'!
50 Yã tikmũ'ũn xohix te 'Ãtak Topa pu' yĩpkox pip, nõm te pexkox tu' xip, puxix yãk xape, tuk taknõy, xik hex, xik tut. Kaxĩy.

13

Tik te hãpxop xap xok

1 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yeyox mõg hãptopa', tu kõnãg xexka ha' mõg, tu ta' mõg tu mõktu hãpkux tu' xupep, tu' yũm, tu tikmũ'ũn yũmmũgãhã', ha tikmũ'ũn te' xakot, nũy xupax.
2 Yã' xohix xexkah, yĩy Yeyox te mĩpkox hã mõ'nãhã', tu mĩpkox te kõnãg yĩmũ' mõg, ha mõktu mõ'nãhã', tu' yũm, ha tikmũ'ũn te yãykote' pip, tu' xakot hãpkux tu',
3 ha Yeyox te hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu:
—Tik mõg, nũy hãpxop xap xok,
4 tu hãpxa xexka tu' xok, ha' yãg te putat yĩka te tu' nãhã', ha putuxnãg te' mãnãm, ha' nõg.
5 Ha ta' yãg nõy te mĩkax xap tu' nãhã', ha hãm xet kutõgnãg, tu mĩkaxxap yĩmũ' pip, ha' xap xokax mõ'ka'ok,
6 ha mãyõn xupep, tu' nakgãhã', 'ũyĩpxatit kutõgnãg pip tu' nakgãhã',
7 ha ta' yãg nõy te mĩmyãm xop kopa' nãhã', tu' tuk mĩmyãm xop mũtik, pa' xupep 'ohnãg, mĩmyãm kopa' pip tu', ha' nõg.
8 Ha ta' yãg te hãm max tu' nãhã', hu' tuk max, tu mõktu xexkah, tu' xap xohix xexka popmãhã', yã' xap puxet te 30 popmãhã', ha ta' xap nõy te 60 popmãhã', ha ta' xap nõy te 100 popmãhã', 'Ũkux. Kaxĩy.
9 Tu xe hãm'ãktux, hu:
—'Ũg 'ãpax, xa 'ãyĩpkox pi'. Kaxĩy.

Teptu hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã'?

10 Ha tikmũ'ũn te Yeyox mũtik hãpkumep, tu' nũn, tu nũktu Yeyox yĩka' pip, tu' yĩkopit, tu:
—Teptu xate hãm'ãktux'ax hã tikmũ'ũn nõy pu hãmyũmmũgãhã'? Kaxĩy.
11 Ha:
—Topa te 'ãxop pu hãmyũmmũgãhã', xayĩy hãmyũmmũg. 'Ap nõy xop pu' xuktux'ah, tu yãy yõg tikmũ'ũn xat, pa tikmũ'ũn nõy te pexkox yõg hãpxopmã'ax yũmmũg'ah, yĩy hãm'ãktux'ax hã 'ãte hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã'.
12 Yã 'ãxop te hãmyũmmũg tap, yĩy xa 'ã 'ũm yũmmũgãp-tup, ha mõktu hãmyũmmũg xexkah, ha tikmũ'ũn te hãmyũmmũg hok, tu hãpxaxok putup, tu mõktu hãmyũmmũg 'ohnãg.
13 Yĩy 'ãte hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã' nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã'. Yã pa mãm, pãyã' pẽnã 'ohnãg, tu hãm'ãktux'ax 'ãpak, pãyã' yũmmũg 'ohnãg.
14 Yĩy tik hittap 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, tu:
"'Ãxop te hãm'ãpak, pãyã 'a hãm 'ũm 'ãpak 'ohnãg,
tu' pẽnãhã', pãyã hãm 'ũm pẽnã 'ohnãg.
15 Yã tikmũ'ũn putox ka'ok, tu mõ'yãy yĩpkox yĩnnĩn, nũy hãm'ãpak hok,

xi' pa kĩy ka'ok, nũy hãmpẽnã hok,
ka hãmyũmmũg, xix yãyhãhup, ka Topa yõg putat hã' mõg 'ũxeheh.
Yã 'ãte nõm hittupmã'ax, pãyãp-tup nõg.
Yã Topa te' xuktux tap.” Kaxĩy.

16 Tu xe hãm'ãktux, hu:

—Pa 'ãxop kuxa hittup xop, hãmpẽnã max tu', xix hãm'ãpak max tu'!

17 'Ũxaxok hok: Tik xop te Topa pupi hãm'ãktux, pu tikmũ'ũn yũmmũgã', tu' xak, nũy pexkox yõg hãpxop pẽnã', 'ãxop te nõm pẽnãhã nõmhã, xix Topa yõg tikmũ'ũn punethok te' xak, nũy pẽnã', nũy xupax, pãyã' pẽnã 'ohnãg, xi' xupak 'ohnãg.

Yeyox te hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã'

18 Yĩy 'ũg 'ũm 'ãpax, nũy yõg hãm'ãktux 'ũm yũmmũg max, nũy yõg hãpxopmã'ax yũmmũg.

19 Hãpxop xap te putat kuxyã' nãhã', ha kaxĩy tikmũ'ũn te yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, ha 'ãte Topa te tikmũ'ũn xak'ax 'ãktux, ha' xupak, pa hãmyũmmũg 'ohnãg. Hãmgãyãgnãg nũn, tu yõg hãm'ãktux xaxogãhã', pu tikmũ'ũn yĩpkox pip hok.

20 Ha ta hãpxop xap yãg te mĩkax xap tu' nãhã', ha kaxĩy tikmũ'ũn te hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu' kuxa hittup.

21 Pa hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' xũy, ha' gãy xop te' kummugãhã', yĩy Topa yõg hãm'ãktux'ax xaxok mõ'ka'ok, 'ũkuxa yũm pu'uk tu'.

22 Ha ta' yãg nõy te mĩmyãm xox xop kopa' nãhã', ha kaxĩy tikmũ'ũn te hãm'ãktux 'ãpak, pa hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' yãykuxop punethok, ha tayũmak nõg, ha hãm'ãktux xaxok, ha' nõg.

23 Ha' yãg nõy te hãm max tu' nãhã', ha kaxĩy tikmũ'ũn te hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu hãmyũmmũg, tu' yĩpkox pip, tu Topa yõg putat hã' mõg kuma' mõg. Tu ta tu' kux.

24 Tu xe hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãmpxopmã'ax yũmmũgã', hu:

—Tik te hãpxop xap xuxnãg xetox xok, ha kaxĩy Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat.

25 'Ãmnĩy 'ũm 'ĩhã' nũn tik gãy, tu' xap kummuk xok hãpxop xap max kotĩnnãhã', tu' xok kux, tu' mõg,

26 ha' xap xokax, tu' tuk, ha mĩxux kummuk punethok te nõm max kotĩnnãhã',

27 yĩy kãmãnat xop te hãpxa xexka xuxyã xãnãhã', tu: “Yãyã', xate hãpxop xap max xok nũhũ hãm tu'. Teptu' mãm mĩxux kummuk kamah?” Kaxĩy.

28 —Ha: “Yã tik gãy te' xap kummuk xok,” kaxĩy.

—Ha: “Xatek mũ putup 'ũ mõy?” kaxĩy.

29 —Ha: “'Ũmõy hok, pũyã' pi', ka hãpxop mõy kamah mĩxux kummuk mũtik.

30 'Ũtux hok pu tu' tuk, nũy mõy yã tu ta', 'ĩhã 'ãte' xat, pu mõ' yãy pot, tu mĩxux kummuk putyõn hãmãxap, nũy nõ kuxap hã mõ'xut, nũy xuxnãg ta xetox nũnnã', tuk pet kopa' xex.” Tu ta tu' kux. Kaxĩy.

Tute mõytat xap 'ãktux

31 Tu xe hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', yã Topa te tikmũ'ũn xat,

—Hãpxop xap mõytat yãk-tĩgnãg, ha tik te' xap xok hãm kopah,

32 ha' xokax, tu' tuk tu mõktu yã' kup xexkah, ha putuxnãg xop te' mĩmmãg
tu' pet. Kaxĩy Topa te tikmũ'ũn kutõgnãg xat hãmãxap, ha tikmũ'ũn nõy nã'
mõg, tu mõktu tikmũ'ũn xohix te Topa pu' yĩpkox pip. Tu ta tu' kux. Kaxĩy.

Pãm yõg tokatogã'ax 'ãktux

33 Tu xe hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax
yũmmũgã', hu:

—'Ũn te pãm yõg tokatogã'ax paha', xix xuxnãg ta xetox xap kõnnõn, tu'
yõg xox tix paha', nũy 'ũyõg kãnẽy 3 tu nõm kanop, tu mõktu 'ũpohot, ha'
tokatogã'ax te' mõmmãhã', ha kaxĩy Topa te tikmũ'ũn kutõgnãg xat hãmãxap,
ha' mõg, nũy nõy pu' xuktux, hak-nãy tu tikmũ'ũn xohix xexka xat. 'Ũkux.
Kaxĩy.

Teptu Yeyox te hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã'?

34 Yã Yeyox te hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã tikmũ'ũn pu', nũy Topa yõg
hãpxopmã'ax 'ãktux, tu hãm'ãktux nõy hã' xuktux 'ohnãg.

35 Topa yõg hãm'ãktux hittap hã Yeyox te hãmyũmmũgãhã', yã Topa yõg
tappet hittap te' xuktux. Hõmã tik hittap 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, tu
tappet tu kax'ãmi', tu Yeyox 'ãktux, hu:

"'Ãte yãy pupi hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã', nũy tikmũ'ũn yũmmũgã',
nũy hãpxopmã'ax hittap xop 'ãktux,
yã hõmã Topa te hãm xexka xohix mĩy xix hõnhã,
ha tikmũ'ũn te nõm hãpxopmã'ax ka'ok yũmmũg 'ohnãg." Kaxĩy

Yeyox te hãm'ãktux hã' yãnãn

36 Ha ta Yeyox mõg, tu tikmũ'ũn nĩm, nũy yãy xip'ax ha' mõg, ha tikmũ'ũn
te Yeyox mũtik hãpkumep, tu' yĩgãhã' mõg, tu' yĩkopit, hu:

—'Ũgmũ'ã hãm'ãktux. Putep yũmmũgãhã xate', 'ĩhã mĩxux kummuk 'ãktux?
Kaxĩy.

37 Ha Yeyox te:

—'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok Pit, tu tik putuk, nõm te hãpxop xap max xok,

38 tu hãpxa xexka tu' xok, ha hãm xexka putuk, ha hãpxop xap max te
tikmũ'ũn max putuk, Topa te nõm xat, ha mĩxux kummuk te Hãmgãyãgnãg
yõg tikmũ'ũn kummuk putuk,

39 ha tik gãy te Hãmgãyãgnãg mũn putuk. Yã tikmũ'ũn te hãpxop ta nũnnãhã',
ha kaxĩy hãm xexka nõg putup, 'ĩhã pexkox yõg nũ'pok xop nũn, nũy mõ'pot.

40 Kãmãnat xop te mĩxux kummuk mõy, nũy kuxap kopa mõ'pok, pu mõ'xut,
ha kaxĩy pexkox yõg nũ'pok xop te hãpxopmã kummuk xop mõy putup, nũy
kuxap xe'ẽgnãg kopa mõ'pok.

41 'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, tu pexkox yõg xop nũ'pok putup, nũy
tikmũ'ũn kummuk xeh ya'oma', 'ũp-tup nõg tu', yã mõ'pok putup, pu tu
pip hok, 'ĩhã 'ãte yãy yõg tikmũ'ũn xat. Yã nõm kummuk xop te' nõy pu
hãpkummuk yũmmũgãhã'. Yã' kummuk xop xohix te hãpxopmã kummuk
ya'oma'mõg,

42 nũy kuxap xe'ẽgnãg kopa mõ'pok. Tu potap-tup, 'ũxũy xexka tu'.

43 Ha Topa yõg tikmũ'ũn xexkanãp-tup xe'ẽgnãg, mãyõn putuk, tu' yõg 'Ãtak
Topa mũtik pip putup pexkox tu'. 'Ãxop te hãm'ãpax, 'ãpu 'ãyĩpkox pi'. Kaxĩy.

Tu hãpxop takat xexka 'ãktux

44 Tu xe hãm'ãktux, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu:

—Tik te hãpxaha 'ĩhã hãpxop te takat xipihi hãpkox kopah, tu xe' xaptop, tu' kuxa hittup xexkah, hu' mõg mõ'ka'ok, tuyãy hãpxop xohix hãmenex hãmãxap, nũy tayũmak punethok pop, tuk-nãy tu hãpxa pa yãy pu'. Ha kaxĩy tikmũ'ũn te Topa yõg hãm'ãktux 'ãpak, tuyãy yõg hãpxop xohix xaxok, 'ũhittup tu', nũy Topa pu tu' yĩpkox pi'. Ha kaxĩy Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat. 'Ũkux.

Tute kupxat xap max 'ãktux

45 Tu xe hãm'ãktux, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nũy tu tikmũ'ũn xat 'ãktux, hu:

—Tik te' xap max pop, yã kupxat xap max pop, nũy xe nõmenax, tayũmak xexka hã' nõy yãnãn,

46 tu nõm xap max xipihi', hu' mõg, tu yãy yõg hãpxop xohix hãmenex, nũy tayũmak xexka pop, nũy ta tu' xap max pa'. Ha kaxĩy tikmũ'ũn te hãpxop xohix xaxok, nũy Topap-xehnãg pu' yĩpkox pi'. 'Ũkux.

Tute mãpxamut 'ãktux

47 —Topa te hãpxopmãhã', tuyãy yõg tikmũ'ũn xat hã kaxĩy: Tikmũ'ũn te mãpxamut kõnãg xexka kopah, tu mãm xohix pop,

48 ha nũ'xip 'ĩhã hãpkux ha' nũnnãhã', tu hãm tu' mãm, nũy mãm mõ'pot. Tu' yĩy max ya'oma'mõg manax kopah, tu' yĩy kummuk ya'oma'mõg kõnãg kopah. Ha kaxĩy Topa te' hep xop xohix mõ'pot putup,

49 ha kaxĩy mõ'ãgmũg xohix kux putup, 'ĩhã pexkox nũ'pok xop te' hep xop xohix mõ'pot,

50 tu' yĩy kummuk xop ya'oma' mõ'pok, tu kuxap xe'ẽgnãg kopa mõ'pok putup, ha potap-tup, 'ũxũy xexka tu'. 'Ũkux. Kaxĩy.

Tute hãm'ãktux xe'e 'ãktux

51 Ha Yeyox te yãy yõg tikmũ'ũn yĩkopit, hu:

—'Ok yũmmũg hãpxopmã'ax 'ãte xa' xuktux? Kaxĩy.

Ha:

—Yã 'ãte' yũmmũg. Kaxĩy.

52 Ha:

—Yã tik te hãmyũmmũg xop tek mũtik hãpkumep, nũy 'ũgmũn puxehnãg pu tu yĩpkox pi', puxix mĩptut xuxyã putuk, tu hãpxop kutut xex, yãy pet kopa' xex, xix hãpxop tup xex, nũy kũnãy tu' mõy. Kaxĩy.

Yeyox te kõmẽn Nãyane tu' xip

53 Tu hãm'ãktux kux, tu ta' mõg,

54 tuyãy yõg kõmẽn ha' mõg, tu' mõg tu mõktu' xupep, tu Topa pet kopa tikmũ'ũn yũmmũgãhã', ha tikmũ'ũn te hãm'ãpak, tu' yẽy, tu:

—'Ok hãmyũmmũg 'ũm 'õhõm? Tute xĩy 'õhõm te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg?

55 Yã Yoye kutok, nõm te mĩmpe mĩy'ax, ha' tut Mãnix, ha' taknõy xop yũmmũ'ãte' yũmmũg. 'Ũxohix te: Tiak, xix Yoye, xix Xĩmãm, xix Yot.

56 Yã' hex xop nũnte 'ãti kamah. 'Ũ 'ũm te Yeyox ka'ogãhã', pu hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg? Yã tikmũ'ũn puxet te' mĩy hok. 'Ĩntu'. Kaxĩy.

57 Tup-tup nõg, yĩy Yeyox te:

—Tik te Topa pupi hãm'ãktux, yã hãpxexka yõg tikmũ'ũn xohix te' xexka 'ãktux, pãyã yãy xape xop tek-tõgnãg 'ãktux, xix kõmẽn yõg tikmũ'ũn tek-tõgnãg 'ãktux kamah. Kaxĩy.

58 'Ap hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg'ah, tikmũ'ũn 'ũm kuxa mãm 'ohnãg hah.

14

'Enot te Yoãm putex, nõm tep-tox pix

1 Hãpxip 'ĩhã 'Enot te hãpxexka Ganinet yõg tikmũ'ũn hã gohenanok, tu nõm
tikmũ'ũn xat, ha tikmũ'ũn te Yeyox 'ãktux, ha 'Enot te' xupak,
2 yĩy kãmãnat xop pu hãm'ãktux, hu:
—Hamũn! 'Õhõm yã Yoãm, nõm tep-tox pix! Yã' xok, pa' putpu' hi', hu
hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg nõmhã, tikmũ'ũn te nõm mĩy hok. Kaxĩy.
3-4 Hõmã 'Enot te yãy taknõy Pinip xetut mũg, ha' xuxet'ax 'Enonit, ha Yoãm
te' mãnõg pax, tu: "Yãyta hok! Topa yõg xat'ax te' xat hok, pu yãy taknõy xetut
mũy hok!" Kaxĩy. Ha 'Enot gãy, 'ũyãytap-tup tu', hu' xat, pu xonat xop Yoãm
mũy, ha' mũg, tu' yĩm kĩy, tu kanet ha mõ'tat, ha' kopa' xip.
5 Yã 'Enot tep-tex putup, pa Yoneo yõg tikmũ'ũn yĩpkutuk, tikmũ'ũn te Yoãm
'ãktux max hah, tu: "'Õhõm te Topa pupi hãm'ãktux!" Kaxĩy. Tu' xexka
pe'paxex.
6 'Ãmnĩy puxet 'ĩhã 'Enot te 'ãmuk xexka mĩy, nũy yãy yõg hãmyãxatamuk
xohix hã' hittup, ha 'Enonit kutok hex te hãmyãg, 'ũxexka xop keppa' hãmyãg,
7 ha 'Enot tep-tup pax, hu hãm'ãktux xex, tu Topa 'ãxet'ax 'ãktux nũy
hãm'ãktux xeh 'ũtuk tup hex pu', hu:
—Topa tek yũmmũg, 'ãte xa' hõm hãpxop xohix xatep-tup. Kaxĩy.
8 Ha tukũm te' tut tu' xak, pu tu hãmyũmmũgã', ha' tut te hãmyũmmũgãhã',
yĩy putpu' nũn 'Enot keppah, tu:
—'Ãte Yoãm putox putup, tu nõm tat putup kãnẽy pet xax yĩmũ nõmhã'.
Kaxĩy.
9 Ha 'Enot kuxa hittup 'ohnãg, pãyã yãyhãhup, hãm'ãktux xex tu',
10 hu' xat, pu Yoãm putox xax,
11 ha' xak, tu kãnẽy pet xax yĩmũ' yũm, tu' tuk tup hex pu' hõm, ha homi' tut
pu' hõm.
12 Ha Yoãm yõg tik xop te' xokxax paha', tu' mõgãhã', tu mõktu nõ hãpkot, tu
hãpkot kux, 'ĩhã' mõg, nũy Yeyox pu' xuktux.

Yeyox te tikmũ'ũn xĩnnãhã'

13 Ha' xupak, tu ta' mõg, tu mĩpkox hã mõ'nãhã', nũy kõnãg yĩmũ' mõg, tu yãp-
xehnãg mõg, hãm panip ha' mõg, tu mõktu' xupep, pa tikmũ'ũn te' yũmmũg,
tuyãy pip'ax nĩm, tu hãmnak hã' pe' mõg,
14 ha Yeyox te mĩpkox mõktu' xupep, tu ta tikmũ'ũn pẽnãhã', yã tikmũ'ũn
xohix xexkah, ha' kuxa ka', tu' pakut xop hittupmãhã'.
15 Ha 'ãmãxak 'ĩhã' yõg tik xop nũn, tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—Mãyõn mog, ha hãm panip tu yũmũg pip. 'Ãpu tikmũ'ũn mõ'pok, pu' xip tu
xexka ha mõg, nũy tu' xit'ax pop kõmẽn tu'. Kaxĩy.
16 Pa Yeyox te:
—'A' mõg putup'ah. 'Ãpu, nõmhã xĩnnã'. Kaxĩy.
17 Ha:
—'Ũxit'ax yãk-tõgnãg: yã pãm te 5 pip, xix mãm 2 mãm. Kaxĩy.
18 Ha:
—Paxnũ'! Kaxĩy.
19 Tu' xat pu tikmũ'ũn te mĩxux yĩmũ' mãm, tu pãm pop, xix mãhãm, tu
pexkox tu' pẽnãhã', tu Topa pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãmax Topah. Xate tikmu'ũn xohix pu' xit'ax popmãhã'. Yã' puxi'! Kaxĩy.

Tu pãm koxip, tuyãy yõg tik xop pu' popmãhã', ha tikmũ'ũn xohix xexka
pu' popmãhã',
20 ha' mãhã', tu nõ hi ka'ok, pãyã' pip xit'ax punethok, yĩy tik xop te manax
hã' tat, tu mõktu manax te 12 nũ' tihigãhã',
21 ha tikmũ'ũn xohix xexka te' mãhã', tik xohix te 5.000 te' mãhã', ha 'ũn xit
kamah, xix kakxop, pãyã 'ap tikmũ'ũn te nõm mõ'kupix'ah.

Yeyox te kõnãg xexka yĩmũ hãpkumep

22 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yeyox te' xat, pu yãy yõg tik xop mĩpkox hã mõxakux,
nũy tu mõg hãmãxap, nũy kõnãg xexka xak, 'ĩhã Yeyox te tikmũ'ũn xat pu yãy
pet ha mõg,
23 ha' mõg, ha Yeyox te yĩktix tu' mõg, tu mõktu yĩmũ' xip, tu Topa pu
hãm'ãktux 'ũp-xehnãg hã, ha mõktu yã 'ãmnĩy, hap-xet xip,
24 'ĩhã mĩpkox te kõnãg yĩmũ' mõg, tu kõnãg xexka kote' xup, ha 'ãmuuh ka'ok,
tu kõnãg mahapnãm, ha' mõg putux,
25 ha hãptup 'ĩhã mãyõn xupep putup, 'ĩhã Yeyox te kõnãg xexka yĩmũ
hãpkumep,
26 ha tik xop te' pẽnãhã', tu' kuxãnõg xexkah, tu:
—Yã' koxuk 'õhõm! Kaxĩy.
Tu' yĩy ka'ok, 'ũkuxãnõg tu',
27 'ĩhã Yeyox te:
—'Ãkuxãnõg hok! Yãkmũn xe'e'! 'Ũkyĩpkutuk hok! Kaxĩy.
28 Yĩy Pet te:
—'Ãmũn xe'e', 'ãpuk xat, 'ũ kõnãg xexka yĩmũ hãpkumep kamah, nũy
'ãhakmõg! Kaxĩy.
29 Ha:
—Mã'! Kaxĩy.
Ha' mõg, pa 'ãmuuh gãy te mõ'ko'uk,
30 yĩy Pet te' yĩpkutuk, tu kõnãg hã mõ'nã'ax, hu' yĩy ka'ok tu:
—Yãyã', 'ũkxut! Kaxĩy.
31 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Yeyox yĩm yok, tu Pet yĩm tu' mũg, tu' xut, tu:
—'Ãkuxa yũm pu'uk 'ũgkopah. Teptu 'ãkuxa tek yĩkopit, 'ãkuxãnõg tu'? Kaxĩy.
32 Tu mĩpkox hã' mõxakux, ha 'ãmuuh kux,
33 ha tik xop kuxa te' yẽy, tu:
—'Ãmũn yã Topak-tok xe'e'! Kaxĩy.

Yeyox te hãpxexka Gẽnẽyane tu hãpxopmã'ax

34 Tu kõnãg xexka xak, tu hãpkux tu' mõxaha', tu hãpxexka Gẽnẽyane tu'
mõxaha',
35 ha' yõg tikmũ'ũn te Yeyox pẽnãhã', tu' yũmmũg, tu' pakut xop xohix pu'
xuktux, nõm te hãmhũmnãg tu' pip, ha' pakut xop nũnnãhã Yeyox hah,
36 tu' xak, pu tux hok, pu topixxax 'ãpit. Ha tikmũ'ũn te' xupit, hu' hittup.

15

Yeyox te mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax 'ãktux

1 Ha Paniye xop xix tik xop te hãmyũmmũg nũn, tu ta Yenoyanẽn tu' nũn,
nũy Yeyox mũtik hãm'ãktux, tu' yĩkopit, hu:
2 —Teptu 'õg tik xexka xop te mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat hok? 'Ap yãy
yĩm pix'ah, nũy kũnãy tu tu' xit, tu kaxĩy mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat 'ohnãg.
Kaxĩy.

3 Ha:
—Teptu 'ãxop te Topa yõg hãm'ãktux tu 'ãyĩpkox hok, pa mõnãyxop yõg hãm'ãktux tu 'ãyĩpkox pip?
4 Yã Topa te: “'Õg 'ãtak pu 'ãyĩpkox pi', xix 'ãtut pu'.” Kaxĩy. Tu xe: “Pũyã tu xok tik te' tak 'ãktux kummuk, xi' tut 'ãktux kummuk.” Kaxĩy.
5 Pa 'ãxop te tikmũ'ũn yũmmũgãhã', hu: “Tikmũ'ũn 'ũm yõg tayũmak pip, tu' tak 'ũm hã tu te hok, xi' tut hã tu te hok, nũy Topa pu' hõm, puxix hãpxopmã max,
6 'Ĩhã' tak, pe' tut hã te 'ohnãg. Kaxĩy. Yã kaxĩy 'ãxop te Topa yõg hãm'ãktux putup nõg, nũy yãy yõg hãpxopmã'ax tat.
7 'Ãpa mũn max, pãyã 'ãkuxa mũn kummuk! Yã tik hittap 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, tu 'ãxop 'ãktux, hu:
8 “Topa te hãm'ãktux, tu tikmũ'ũn 'ãktux, hu:
‘Nũhũ tikmũ'ũn tek mũn 'ãktux max, pãyã' kuxa tek nĩm pax.
9 Tu yã hitop hã hãm'ãktux, nũy nũk-tetex 'ũgkeppah.
Yã Topa yõg hãm'ãktux xaxogãhã',
nũy yãy yõg hãm'ãktux 'ũyãnãn tu hãmyũmmũgã'.’ Kaxĩy. Tu ta tu' kux.” Kaxĩy.

Yeyox te' kuxa kummuk 'ãktux

10 Tu xe tikmũ'ũn xãnãhã', hu:
—'Ũg 'ãpax, nũy hãmyũmmũg:
11 'Ũxit'ax te tikmũ'ũn kuxa kummugã 'ohnãg. 'Ãmhok. Pa yãy yĩy'ax te' kuxa kummugãhã'. Kaxĩy.
12 Ha tik xop te nũ mũtik hãpkumep, tu' nũn, tu' yĩkãgnãg hã' pip, tu:
—Yãyã', 'ok xate hãmyũmmũg? Yã Paniye xop te 'õg hãm'ãktux putup nõg, tu' gãy. Kaxĩy.
13 Ha:
—Yõgnũ 'Ãtak te pexkox tu' xip, tu mĩxux puknõg xohix mõy putup, nõm xok 'ohnãg tu'.
14 Pũyã' pi'! 'Õm te' pa hok xop putuk, tu' nõy mõgãp-tup, pãyã hãmpẽnã 'ohnãg, hãmyũmmũg 'ohnãg tu', hu' pẽnã hok nõy mõgã', puxi' pẽnã hok 2 te hãpkox kopa nã'. Kaxĩy.
15 Ha Pet te:
—'Ãpu hãm'ãktux 'ũgmũ'a yũmmũgã'. Kaxĩy.
16 Ha:
—'Ãxop te hãmyũmmũg 'ohnãg, tikmũ'ũn nõy putuk.
17 Hãpxop te' yĩkox hã mõ'nãhã', tu' tex ha' mõg, ha mõktu mõ'yõn, ha' kux,
18 pa' yĩy'ax te' kuxa kopa pip hãpxopmã'ax 'ãktux, tu' kummugãhã',
19 yã' kuxa kopa' pip hãpxopmã'ax te' nõy hã' xupxet, xi' nõy putex, xix hãpxopmã kummugãhã', yã hãmpe'paxex kummuk te' xupxetnãhã', xi' koitnãhã', xi' kupexyãhã'.
20 Hã kaxĩy 'ũkuxa kopa' pip hãpxopmã'ax te tikmũ'ũn kummugãhã', pa tu yĩm pix hok, nũy tu xit, yã hãpkummugã 'ohnãg. Tu ta tu' kux. Kaxĩy.

Tu yã 'ũn puknõg 'ãktux

21 Tu ta' mõg, tu kõmẽn Tinok ha' mõg, xix kõmẽn Xinõm ha' mõg,
22 ha hãpxexka Kãnã'ãg yõg 'ũn xip, tu ta' nũn tu nũktu Yeyox yĩka' xip, tu' yĩy ka'ok, tu:
—Notot! Mõnãyxop Namix hã 'ãmõkputox xe'ẽgnãg, tuk kuxa ka'! Yãmĩy kummuk tek kutok hex kopa' xip, ha' xok putũmnãg. Kaxĩy.

23 Ha Yeyox yĩy 'ohnãg, yĩy tik xop te' yĩka' nũn, tu:
—'Ãpu' xat, pu mõg. Yak mũk pe' nũn, tu' yĩy ka'ok! Kaxĩy.
24 Ha:
—Topa te nũgkutnãhã 'Iyaet yõg tikmũ'ũn puxehnãg hah, nũy nõm tikmũ'ũn xaxok xop xax. Kaxĩy.
25 Ha 'ũn te' kopaxux hã' nãhã' Yeyox keppah, tu:
—Notot, 'ãhã 'ãtehet! Kaxĩy.
26 Ha:
—'A' max'ah 'ũk-tok yõg xit'ax xut, nũy kokex pu mõ'yõn. Kaxĩy.
27 Ha 'ũn te:
—Hamũn. 'Ap koit'ah, pãyã pãmnãg te hãm tu' nãhã', 'ĩhã kakxop xit, puxix kokex mã'. Kaxĩy.
28 Ha:
—Xok 'ũm, 'ãkuxa yũm ka'ok xexka 'ũgkopah. Pũyã Topa' mĩy xate nõm putup. Kaxĩy.
Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã kakxop hex hittup.

Yeyox te tikmũ'ũn punethok hittupmãhã'

29 Ha ta' mõg Yeyox, tu kõnãg xexka Ganinet ha' mõg, tu mõktu yĩktix tu mõ'kanĩn, tu' yũm,
30 ha tikmũ'ũn punethok te hãpkumep hok xop nũnnãhã', xi' pa hok xop, xi' yĩy hok xop, xi' pakut xop xohix nũnnãhã', tu Yeyox keppa nũ'xok, ha' xohix hittupmãhã'.
31 Ha tikmũ'ũn te' yẽy, 'ĩhã hãpkumep hok xop te hãpkumep, xi' pa hok xop te hãmpẽnãhã', xi' yĩy hok xop te hãm'ãktux, ha tikmũ'ũn te Topa pu hãm'ãktux, hu:
—Topah, yã 'ãmax, 'ãmũn yã 'Iyaet yõg Topah, tu tikmũ'ũn hittupmãhã'. Kaxĩy.
32 Yeyox te yãy yõg tik xop xãnãhã', tu:
—'Ãte tikmũ'ũn kuxa ka'. Yã' pip 'ãmnĩy tikoxyuk hã, 'ap hãpxop 'ũm pip'ah, puyĩ' mã'. 'Ãte' xat putup'ah, pu mõg, ka puãthaãt kopa' xakux, 'ũpu'uk tu'. Kaxĩy.
33 Ha:
—Pi'yã' xip 'ũxit'ax xohix, puyĩy tikmũ'ũn xohix xĩnnã'? Yã kõmẽn tu hãptox tu' pip. Kaxĩy.
34 Ha:
—'Õg pãm xohix te xĩy? Kaxĩy. Ha: —Pãm xohix te 7, xix mãhãm. Kaxĩy.
35 Ha Yeyox te tikmũ'ũn xat, pu hãm tu' mãhãm, ha' mãm,
36 ha pãm pop, xix mãhãm, tu Topa pu hãm'ãktux, hu:
—Topah, yã 'ãmax. Xatek mũ'ã 'ũkxit'ax punethok hõm. Yã' puxi'. Kaxĩy.
Tu pãm koxip xix mãhãm, tu tik xop pu' popmãhã', pu tu tikmũ'ũn xohix pu' nĩm.
37 Ha' xohix te' mãhã', tu' hi ka'ok. Yã' pip pãm punethok, yĩy tik xop te' xuk manax xohix te 7 kopah, ha nũ' tihi'.
38 Yã tik xop te' mãhã', 'ũxohix te 4.000, ha 'ũn te' mãhã kãmah, xix kakxop, 'ap nõm xop mõ'kupix'ah.
39 Ha Yeyox te tikmũ'ũn xat pu mõg, ha' mõg, ha Yeyox te mĩpkox hã mõ'nãhã', tu kõnãg yĩmũ' mõg, tu mõktu hãpxexka Mãganãg tu' xupep.

16

'Ũxexka xop te hãpxopmã'ax ka'ok xe'ẽgnãg xak

1 Paniye tik xop xix Xanoxeo tik xop te Yeyox ha' mõg, nũy nũ mũtik
hãm'ãktux, nũy yĩkopit, tu ta tu' xak pu pexkox yõg hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg,
tikmũ'ũn puxet te nõm mĩy hok, pu' xexka xop hãmyũmmũg, nũy Topa Yeyox
ka'ogã' yũmmũg,
2 pa Yeyox te:

—'Ãmnĩy hã 'ãxop te: "Hãptup 'ĩhã' max. Yã hõnhã pexkox xax 'ãta'." Kaxĩy.
3 Tu hãptup 'ĩhã pexkox pẽnãhã, tu: "Tex tip-tup. Yã pexkox xax 'ãta
xim-nĩy." Kaxĩy. 'Ãxop te pexkox pẽnãhã', xayĩy yũmmũg, pa hõnhã Topa te
hãpxopmã max xe'ẽgnãg, ha 'ãxop te' pẽnãhã', tu hãmyũmmũg 'ohnãg.
4 Hõnhã' kummuk tikmũ'ũn, tu' kuxa mãm 'ohnãg. 'Ãxop te hãpxopmã ka'ok
xe'ẽgnãg xak, pa Yõn yõg hãpxopmã'ax puxehnãg pẽnãp-tup. Kaxĩy.
Tu' mõg, tu tikmũ'ũn nĩm.

Yeyox te Paniye xop xix Xanoxeo xop 'ãktux

5 Ha tik te nũ mũtik hãpkumep te mĩpkox hã kõnãg yĩmũ' mõg, tu pãm xaxok,
tu' paxmõg 'ohnãg.
6 Ha Yeyox te:

—'Õg pa 'ãti', nũy Paniye xop yõg pãm yõg tokatogã'ax pa hok, xix Xanoxeo
xop yõg. Kaxĩy.
7 Ha tik xop te yãy mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, tu:

—Tu te' xuktux, yũmũ'ãte pãm xaxok hah. Kaxĩy.
8 Ha Yeyox te' xupak, tu' yĩkopit, hu: Tep tu yãy tukmĩy hãm'ãktux hã, pãm
xaxok tu'? 'Ãkuxa mãm pu'uk!
9 'Ok hãmyũmmũg hok? 'Ok xaxok? Yã 'ãte pãm te 5 koxip, nũy tik xohix te
5.000 xĩnnã',
10 xix 'ãte' koxip pãm te 7, nũy tik xohix te 4.000 xĩnnã'. 'Ok xate' xaxok?
Manax xohix te xĩy nũ'tihi pãm hã?
11 'Ok hãmyũmmũg hok xate'? 'A pãm 'ãktux 'ohnãg. 'Õg pa 'ãti', nũy Paniye
xop xix Xanoxeo xop yõg tokatogã'ax pa hok! Kaxĩy.
12 Ha tik xop te hãmyũmmũg. Yã Yeyox te Paniye xop yõg hãmyũmmũgã'ax
'ãktux, xix Xanoxeo yõg, tu pãm xe'e 'ãktux 'ohnãg.

Pet te Yeyox yã Kunnix 'ãktux

13 Tu ta' mõg Yeyox, Pinip yõg kõmẽn Xeyanet ha' mõg, tu' mõg tu mõktu
kõmẽn kũnãpa' xip, ha' pip tik xop te nũ mũtik hãpkumep xop, ha Yeyox te'
yĩkopit, hu:

—Tikmũ'ũn tep-tep 'ãktux 'ã'? 'Ũ 'ũm Tikmũ'ũn Kutok? Kaxĩy.
14 Ha:

—Tikmũ'ũn 'ũm te: "'Õhõm Yoãm, nõm tep-tox pix," kaxĩy, ha ta' nõy te:
"'Õhõm 'Enit," kaxĩy, ha ta' nõy te: "'Õhõm yã Yenemĩn, 'ok pe tik nõy te Topa
pupi hãm'ãktux," Kaxĩy.
15 Ha:

—Xix 'ãxop? 'Ãxop tep-tep 'ãktux? 'Ũ 'ũm 'ũgmũn? Kaxĩy.
16 Ha Xĩmãm Pet te:

—'Ãmũn yã Kunnix, Topa yõg hãmyãykutnã'ax, yã Topak-tok xe'ẽgnãg! Kaxĩy.
17 Ha:

—'Ãkuxa hittup Xĩmãn, Yoãm kutok. Yã tikmũ'ũn te xa nõm tup yũmmũgã 'ohnãg. 'Ãmhok, pa 'Ãtak Topa te pexkox tu' xip, tu xa hãmyũmmũgãhã',

18 yĩy 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ãmũn Pet, yã tikmũ'ũn yĩy'ax hã: Mĩkaxxap. Kaxĩy. Tikmũ'ũn te mĩkaxxap yĩmũ' pet, nũy mĩptut ka'ogã', ha kaxĩy 'ãte 'õg hãm'ãktux'ax hã tikmũ'ũn kuxa mãmmãhã', puyĩy tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok xop nõy nã' mõg, tu mõktu yã' xohix xexkah, ha yãmĩy kummuk xop xohix te' kuxyã 'ohnãg, yã' pip ka'ok, tu nõãp-tup 'ohnãg.

19 'Ãte xa pipkup mõhãmyĩnnĩn'ax hõm putup, xayĩy pexkox mõ'yĩnnĩn xi' xõn, xayĩy Topa mũtik xat. Xate' tux hok pu mõnãy hãm xexka hã, hu ta kama mõ'nã pexkox hã. Xate' tux hok puyĩy mõtutnã hok hãm xexka hã, hu ta mõ'nã hok kama pexkox hã. Kaxĩy.

20 Tu tik xop xat, puyĩy tikmũ'ũn pu hãm'ãktux hok, puyĩy Topa Yeyox yãykutnã yũmmũg hok.

Yeyox te yãy xok'ax 'ãktux, xi' putpu' hi'ax 'ãktux

21 Nõm 'ãmnĩy 'ĩhã Yeyox te hãm'ãktux xe'e', 'ũyõg tik xop pu hãm'ãktux xe'e', hu:

—'Ũgmõg Yenoyanẽn tu', ha 'õnte Yoneo xexka xop tek xũygãp-tup, xix 'ãmãnex xexka xop tek xũygãp-tup, xix tik te hãmyũmmũg xop tek xũygãp-tup. 'Ũkxok putup, ha 'ãmnĩy tikoxyũk nõg, 'ĩhã Topa tek hĩnnãp-tup putpu'. Kaxĩy.

22 Ha Pet te Yeyox xapit, tu' mõgãk-tõgnãg, nũy yã tup-xet hã hãm'ãktux, tu:

—Pũyã Topa 'ãtux hok xa 'ãxok hok! Kaxĩy hok! Kaxĩy.

23 Ha Yeyox te yõkãnãm, tu Pet mãnõg, hu:

—Mõy, 'ũkxãmpa mõg, nũy 'ãpep! Xate Hãmgãyãgnãg! Xatek putup 'ũxax Topa yõg putat. Xate hãmpe'ãpaxex tikmũ'ũn putuk, pa Topa te hãmpe'paxex nõy. Kaxĩy.

24 Tu yãy yõg tik xop pu hãm'ãktux, hu:

—Tikmũ'ũn 'ũgmũn mũtik hãpkumep putup, puxix yãy pe tu paxex kutõgnãg, tu mõktu yã yãy putup'ax xaxok, kaxĩy tute yãy yõg mĩpkupnix tat, nũy xũy, 'ũgmũn putuk, tuk mũn mũtik hãpkumep.

25 Tikmũ'ũn te yãy xaxok hok, puxi' kuxa tu hi 'ohnãg, pãyã yãy xaxok pax, puxi' kuxa tu hip-tup mõ kuma' mõg.

26 'Ok max tikmũ'ũn putexop, tu hãm xexka yõg tayũmak xohix xexka pop, pãyã' xok? 'A' max'ah. Yã' xok, tu tayũmak xohix xaxok, tu yã' hok xe'ẽgnãg, ha tayũmak xohix te tikmũ'ũn putpu hĩnnã hok.

27 Yãk mũn Tikmũ'ũn Kutok, tuk nũn putup putpu', 'Ũkxexkap-tup 'Ãtak Topa putuk, tu pexkox yõg nũ'pok xop mũtik nũn putup, tu tikmũ'ũn xohix yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nũy yũmmũg, 'ok pe hãpxopmã max 'ok pe hãpxopmã kummuk.

28 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Tikmũ'ũn tihi', tu' xakix putup'ah 'ĩhãk nũn, 'ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, tuk nũn putpu', nũy 'ũhep xop xohix xat. 'Ũkux. Kaxĩy.

17

Yeyox xix Mõyyex xix 'Enit

1 Ãmnĩy te 6 nõg, 'ĩhã Yeyox te Pet mõgãhã', xix Tiak, xix Yoãm, pa' nõy xop mõgã hok, tu yĩktix tox mõ'kanĩn, tu mõktu mõxaha',

2 ha Yeyox tu' pẽnãhã', ha' pa te yãyhã yãnãm putuk, mãyõn yãnãm putuk, ha' yõg topixxax te yãyhãm-nok, kũyãnãm putuk.

3 Ha tik tikoxyuk te mõnãyxop hittap Moyyex pẽnãhã', xix mõnãyxop hittap
'Enit pẽnãhã', ha Yeyox mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn.
4 Ha Pet te:
—Yãyã', yã' max yũmũg pip nũnte'! 'Ok xate putup, 'ũnũnteh 'ãte 'ãpet 3 mĩy?
'Ãpet puxet, xi' nõy mõnãyxop Mõyyex pet puxet, xi' nõy mõnãyxop 'Enit pet
puxet. Kaxĩy.
5 Pet te hãm'ãktux, 'ĩhã hãmgõy xexka te kũyãnãm mõ'nĩy, ha ta Topa yĩy, tu:
—'Õhõm 'ũgkutok, 'ãte 'õm mõ'yãy xe'ẽgnãg, hak kuxa hittupmãhã'. 'Ũxupax!
Kaxĩy.
6 Ha tik xop te Topa yĩy'ax 'ãpak, 'ĩhã' kuxãnõg xexkah, tu hãm tu' xakux, ha'
kuxa te' yẽy,
7 ha Yeyox nũn, tu nõm hã' xupit, tu:
—'Ãpu, 'ãyok, 'ãkuxãnõg hok. Kaxĩy.
8 Ha' yok, tu' yõkãnãm, tu hãmpẽnãhã', tu Yeyox puxet pẽnãhã'.
9 Ha' xat, pu yĩktix tu yĩxox, ha ta' mõg, 'ĩhã Yeyox te' xat pu tikmũ'ũn pu'
xuktux hok. Yã Yeyox te' putpu' hi, 'ĩhã yãy tik xop te hãpxopmã'ax xohix
'ãktux.
10 Yĩy tik xop te' yĩkopit, hu:
—Teptu tik xop te hãmyũmmũg te 'Ẽnit 'ãktux, tu nõm nũn putup hãmãxap
'ãktux? Kaxĩy.
11 Ha:
—Hamũn. Mõnãyxop 'Enit nũn hãmãxap, nũy Topa yõg hãmyãykutnã'ax
keppa mõg,
12 pa 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Mõnãyxop 'Ẽnit nũn tap, 'ap tikmũ'ũn te'
yũmmũg'ah, tuk-tex'ex kummuk, tu Tikmũ'ũn Kutok kute'ex kummuk putup
kamah, hak xũy xexkap-tup. Kaxĩy.
13 Yĩy tik xop te hãmyũmmũg. Yã Yeyox te Yoãm 'ãktux, nõm tep-tox pix.

Yeyox te tik kutok hittupmãhã'

14 Ta putpu' mõg tikmũ'ũn hah, tu' mõxaha', 'ĩhã tik te Yeyox ha' nũn, tu'
kakak hã' nãhã',
15 tu:
—Yãyã', 'ãpu xõnnũ kuxa ka'! 'Ũpakut, tu hãm tu' nãhã', xix kuxap kopa'
nãhã', xix kõnãg kopa' nãhã', tu yãy pu xu'ux, ha yĩkonnop te' yĩkox hã' xupep,
'ũyĩy xax tu' xupep,
16 ha' nũnnãhã 'õg tik xop hah, pãyã' hittupmã yũmmũg 'ohnãg. Kaxĩy.
17 Ha Yeyox te:
—'Ãxop kummuk xop! 'Ãkuxa mãm 'ohnãg! Yã 'ãmnĩy xohix hã 'ãte 'ãxop hã'
tot. Hãm 'ũm hã' kux'ax? 'Ãk-tok nũnnã'. Kaxĩy. Ha' nũnnãhã'.
18 Ha Yeyox te' xat, ha yãmĩy kummuk mõg, 'ĩhã tik tup hittup.
19 Ha tik xop te Yeyox yĩka' nũn, tup-xet hã' pip, 'ĩhã' yĩkopit, hu:
—Teptuk mũ'ãte yãmĩy kummuk xut hok? Kaxĩy.
20 Ha:
—'Ãkuxa mãm pu'uk, hu' xut hok. 'Ũxaxok hok: Tikmũ'ũn kuxa mãm
kutõgnãg, mĩpkup mõytat xap kutĩgnãg putuk, puxi' xat, pu yĩktix mõg, nũy
kõnãg xexka kopa yũm, hu' yũm'ax. Yã kaxĩy 'ãxop ka'ok, nũy hãpxopmã ka'ok
xohix.
21 Topa mũtik hãm'ãktux pax, 'ĩhã xit hok, hu ta nũ yãmĩy kummuk papux.
Kaxĩy.

Yeyox te xe hãm'ãktux, tu yãy xok'ax 'ãktux

22 Ha ta 'ãmnĩy 'ũm 'ĩhã nõm tik xop te yãy tu nũ'nãhã hãpxexka Ganinet tu', ha Yeyox te:

—Timũ'ũn te' gãyxop mõgãp-tup 'ũghah,

23 hak putex putup, yãk mũn Tikmũ'ũn Kutok. 'Ãmnĩy tikoxyuk nõg putup, 'ĩhãk hip-tup putpu'. Kaxĩy.

Ha tik xop kuxa hittup 'ohnãg.

Yeyox te Topa pet tu pago

24 Tu ta' mõg kõmẽn Kapãnãn tu', Yeyox mũtik mõg, ha tik tihi', tu Topa pet pupi tayũmak pop, tu Xĩmãm Pet yĩkopit, hu:

—'Ok 'ãxop xuxyã te Topa pet tu tayũmak hã pago? Kaxĩy.

25 Ha:

—Yã' pago. Kaxĩy.

Tu mĩptut hã mõ'nãhã', 'ĩhã Yeyox te hãm'ãktux hãmãxap, hu:

—Xĩmãm, xatep-tep mũn pe'ãpaxex? 'Ũ 'ũm te gohet pu tayũmak hã pago? 'Ok pe tikmũ'ũn, 'ok pe puknõg xop?

26 Ha:

—Puknõg xop. Kaxĩy.

Ha Yeyox te:

—Hamũn. Yĩy tikmũ'ũn te pago hok,

27 pa yũmũ'ãte tikmũ'ũn gãyãp-tup'ah, yĩy mõg, nũy mãpxamut. Yã mãm te mãxap mõ'xuk, puxi' yĩkox tu' xut'ax tayũmak, nũy Topa pet tu tayũmak hã pago. Mõg, nũy yũmũg pupi pago. Kaxĩy.

18

Pi'yã tik xexka nãm?

1 Tu hãm'ãktux kux, 'ĩhã tik xop nũn, tu Yeyox yĩkopit, hu:

—'Ũ 'ũm yã Topa yõg tikmũ'ũn xat'ax, 'ĩhã Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat? Kaxĩy.

2 Ha kakxop xãnãhã', tu tik xop keppa' nũnnãhã',

3 tu:

—'Ũxaxok hok: 'Ãxop kuxa te kakxop kuxa putuk hok, hu ta pexkox hã mõxakux 'ohnãg, 'ĩhã Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat.

4 Topa yõg tikmũ'ũn xe'e kuxa te kakxop kuxa putuk, tu yãy kutõgnãg pe'paxex, tu Topa pu' yĩpkox pip, yã nũ kakxop putuk.

5 Ha tikmũ'ũn te kakxop putup, 'ũgmũn putup tu', kopxik xip nõm tikmũ'ũn mũtik kamah.

Hãpkummuk mĩy'ax hã' yãy pu hãpkummũgãhã'

6 —Kakxop kuxa mãm ka'ok 'ũgkopah, ha tikmũ'ũn te' mõgãhã', nũy Topa yõg putat xax, puxix Topa te nõm tikmũ'ũn kummugãp-tup 'ũyãnãn tu'. Yã' max mãykox hĩy, xix mĩkaxxap putux, nũy nõ kõnãg kox kopa nũ'xok, puyĩy tu xok.

7 Yã' kummuk tikmũ'ũn te kakxop mõgã kummuk! Topa te nõm tikmũ'ũn kummugãp-tup xe'e'!

8 —Pax xa 'ãyĩm 'ãkummugã, xa hãpkummuk mĩy, pax xa 'ãpata 'ãkummũgã', xa hãpkummuk mĩy, 'ãpu kuyut, nũy xak, nũy putyõn. Yã' max pexkox hã mõnãy 'ãyĩm hok xix 'ãpata hok hã. Pãyã' kummuk 'ũnõy te 'ãxix kuxap kopah, ha 'ãyĩm 2, xix 'ãpata 2. Yã nõm kuxap xok 'ohnãg.

9 Pax xa 'ãpa 'ãkummugã', xa hãpkummuk mĩy, 'ãpu' xut, nũy putyõn. Yã' max
'ãpap-xet hã pexkox hã mõnãy, tu ta' kummuk 'ãpa 2 hã Hãmgãyãgnãg Pet ha
'ãmõg, ha 'ãputyõn kuxap kopah. Yã nõm kuxap xok 'ohnãg.

Yeyox te kahnẽn te yãyxaxogãhã 'ãktux

10 —'Õg pa 'ãti'! Kakxop pe'ãpaxeh kutõgnãg hok. 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ũyõg
nũ'kutnã'ax te 'ãmnĩy xohix hã 'Ãtak Topa keppa' xip pexkox tu'.
11 Yãk mũn Tikmũ'ũn Kutok, tuk nũn, nũy tikmũ'ũn kummuk xop xax, nũy
pipi', puyĩy tu kuxa hi xe'ẽgnãg.
12 —'Ãxop tep-tep pe'ãpaxex? Tikmũ'ũn yõg kahnẽn xohix te 100, ha ta
kahnẽn puxet te yãy xaxok. Putep mũn mĩy'ax 'ũxuxyã'? Tu kahnẽn te 99 nĩm,
nũy kahnẽn puxet xax.
13 'Ãte xa xe hãpxe'e 'ãktux: 'Ũxipihi', 'ĩhã' xuxyã kuxa hittup xexka kahnẽn
puxet hã, tu' hittup kutõgnãg kahnẽn te 99 hã.
14 Hã kaxĩy 'Ãtak Topa te pexkox tu' xip, tup-tup nõg, pu tikmũ'ũn kutõgnãg
yãy xaxok, kahnẽn putuk, nũy hãpkummuk mĩy.
15 —'Ãnõy te xa hãpkummugãhã', 'ãpu, mõg, nũy hãpkummugã'ax yũmmũgã'.
'Ãp-xet hã mõg, nũy nũ mũtik hãm'ãktux. 'Ãnõy yĩpkox pip, puxix 'ãmũn hã
'ãxape 'ũxeheh.
16 'Ãnõy yĩpkox hok, 'ãpu mõg, 'ãnõy puxet mũtik 'ãmõg, nũy hãpkummugã'ax
yũmmũgã', xa hãm'ãktux hã nõy yãnãn. Yã Topa tappet te: "'Ok pe tikmũ'ũn 2
tihi', 'ok pe tikmũ'ũn 3 tihi', tu hãm'ãktux puxet, puxix tik pa te hãmyũmmũg
kopit max, tu nõm tikmũ'ũn hãm'ãktux puxet ha' kopit max." Kaxĩy.
17 Pa tikmũ'ũn yĩpkox hok, 'ãpu tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok xop pu' xuktux.
'Ũkuxa mãm ka'ok xop pu' yĩpkox hok, puxix 'õm 'ãxop hã tu puknõg, 'ãyuhuk
putuk, xix tik te gohet puknõg pupi tayũmak pop putuk, yã' puknõg.

Tu' xat pu mĩy, xi' xat hok puyĩy mĩy hok

18 —Yĩy 'ãte xa hãm'ãktux, hu: 'Ãxop te' xat hok pu mĩy hok hãm xexka tu',
puxix Topa' xat hok pu mĩy hok pexkox tu' kamah. 'Ãxop te' xat pu mĩy, puxix
Topa' xat pu mĩy kamah pexkox tu'.
19 —'Ãte kama xa hãm'ãktux, hu: Xatix te Topa ta tu' xak pu hãpxopmã', tup-
tox puxet hã' xax, xix kuxap-xet hã' xax, puxix 'Ãtak Topa xip pexkox tu', tu
hãpxopmãp-tup xa'.
20 Yã tikmũ'ũn 2 pe 3 te yãy tu' xakux, kopxik xip nõm tikmũ'ũn mũtik.
Kaxĩy.

Kãmãnat kummuk 'ãktux

21 Ha ta Pet te Yeyox yĩka' nũn, tu:
—Yãyã', hãpkummuk mĩy'ax xohix te xĩy 'ãte' xaxogã'ax, pu tu kux? Yãk
taknõy tek kummugãhã', tu xek kummugãhã', tu mõktu yã' xohix. Hãm 'ũm
hã 'ãte' xaxogã kux'ax? 'Ok xaxogã'ax xohix te 7? Kaxĩy.
22 Ha:
—'Ãmhok. 'Ũxaxogã 'ũxohix te 7, tu xe xaxogã 'ũxohix te 7, tu' xe xaxogã', tu
mõktu xe xaxogã te homi' 70, yã' xohix te 490 xate xaxogãp-tup.
23 Yã Topa te' xat kaxĩy, yĩy 'ãte xa hãmyũmmũgã'ax, nũy Topa yõg
hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu: Hãpxexka yõg tik te' xat'ax, tu kãmãnat xop
xãnãhã' pu nũ', pu tayũmak te ta nemẽn hã pago,
24 yĩy kãmãnat puxet nũnnãhã', ha ta nemẽn tayũmak xohix xexka
punethok,

25 pãyã' hok, 'ap xip'ah tayũmak, yĩy tik te' xat'ax te' xat pu nõm kãmãnat hãmenax, xi' xetut, xik-tok xop, xi' yõg hãpxop xohix, pu tu' hok hã' hãm, nũy tayũmak xexka hã' yãnãn, nũy tu pago.
26 Pa kãmãnat kopaxux hã' nãhã', tu' xat'ax tu' xak, pu mĩy hok, tu: "'Ũgmũn hã tot, nũy 'ũghip, 'ũ xa pago. Yã 'ãte tayũmak xohix xexka hã xa pagop-tup. Kaxĩy.
27 —Ha' xat'ax te kãmãnat kuxa ka', tu te ta nemẽn'ax yõg tayũmak xaxogãhã', ha' mõg,
28 pa kãmãnat nõy pẽnãhã', 'ĩhã' mõg, ha ta nemẽn tayũmak kutõgnãg te 10 'ũnõy pu', yĩ' nõy mãykox mũg, tu' nuhuk, tu: "Hõnhã 'ã' pago. 'Ãte hõnhã yãy yõg tayũmak putup!" Kaxĩy.
29 —Ha' nõy te' kopaxux hã' nãhã', tu tu' xak, hu: "'Ũgmũn hã' tot, nũy 'ũghip, xa pago, yã 'ãte xa tayũmak xohix hã pagop-tup." Kaxĩy
30 —Pap-tup nõg, tu' mõg, tu kanet hã mõ'tat, tu' kopa' xix, puyĩy tayũmak xohix hã pago.
31 Ha ta kãmãnat xop te' pẽnãhã', tup-tup nõg, tu' gãy, hu tik te' xat'ax ha' mõg, tu tu' xuktux,
32 ha' xat'ax te kãmãnat kummuk xãnãhã', tu:
—"'Ãxupkumĩy, 'ãkummuk! 'Ãte 'õg ta nemẽn xaxogãhã', ha' kux, xate 'ã' xak hah,
33 pa 'ãkummuk, tu 'ãnõy kuxa ka 'okpa 'ãte 'ãkuxa ka'." Kaxĩy.
34 —Tu' gãy xexkah, tu' xat, pu kãy mõgã kanet hah, nũy nõ kummugã kanet kopah, ha mõktu tayũmak xohix ta nemẽn hã' pago. 'Ũkux. Kaxĩy.
35 Tu hãm'ãktux kux, tu:
—Ha kaxĩy 'Ãtak Topa te pexkox tu' xip, tu' pẽnãnã' xip. 'Ãxop te 'ãnõy yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã hok, puxix Topa 'õg kummuk mĩy'ax xaxogã hok kamah. Tu ta tu' kux. Kaxĩy.

19

Yeyox te' yĩpxox xop 'ãktux, nõm te yãy xetut nĩm

1 Tu hãm'ãktux kux, tu' mõg, tu hãpxexka Ganinet nĩm, tu ta' mõg, tu mõktu hãpxexka Yonex tu' xupep, tu kõnãg xexka Yohnãm xatapa' xip,
2 ha tikmũ'ũn xohix te' pe' mõg, ha' pakut xop hittupmãhã',
3 ha Paniye yõg tik xop mõxaha kamah, tu' yĩkopit, nũy hãm'ãktux 'ax hã' kupeh, hu' yĩkopit, hu:
—'Ok yũmũ yõg xat'ax te' tux hok, pu tik yãy xetut nĩm? Kaxĩy.
4 Ha:
—'Ok 'ãxop te mõ'kupix hok Topa yõg tappet? Ha kax'ãmi', hu: "Topa te tik mĩy hãmãxap, xik-nãy tu 'ũn mĩy." Kaxĩy.
5 Ha Topa te: "Pũyã tik yãy tak nĩm, xix yãy tut nĩm, nũy tu' xetut mũy, nũy nũ mũtik yãytax, ha yãyhã' yĩn puxet." Kaxĩy.
6 Ha kaxĩy Topa te yãyta tix hã' mĩy yãp-xet, yã' yĩpxox xi' xetut yãyhãp-xet. Yĩy Topa te' xat hok puyĩy tu yãyxatat hok. Kaxĩy.
7 Ha Paniye xop te:
—Teptu Mõyyex te' tux hok pu mõnãyxop tu xetut nĩm? Teptu' tux hok pu' xetut pu tappet hõm hãmãxap, nũy kũnãy tu' nĩm? Kaxĩy.
8 Ha:
—Mõyyex te' tux hok 'ãxop kuxa kummuk hah. Pa Topa te tik mĩy xi' 'ũn, puyĩy yãy mũtik nox tu ti ka'ok.

9 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ũxetut xonnix hok, ha' yĩpxox te' nĩm, puxix tik te hãpkummuk mĩy, 'ũhũn nõy mũg tu'. Kaxĩy.
10 Ha Yeyox yõg tik xop te:
—Tik te yãy xetut nĩm hok, puxi' max tu yãyta hok. Kaxĩy.
11 Ha Yeyox te' yãnãn, hu:
—Topa te tikmũ'ũn xohix pu hãmyũmmũgã'ah, pa' yãg kutõgnãg pu hãmyũmmũgãhã'.
12 Tik xop yãg te yãyta 'ohnãg. 'Ũtut te' put kaxĩy hah, 'ap yãyta'ah. Ha tikmũ'ũn yãg yãyhã 'Ennõk, hu' yãyta 'ohnãg. Ha' yãg kutõgnãg yãyta 'ohnãg, nũy Topa pu' yĩpkox pi', Topa te' xat hah. Tikmũ'ũn hãm'ãpax, puxi' yõg hãm'ãktux yũmmũg. Kaxĩy.

Yeyox xix kakxop

13 Hãpxip kutõgnãg ha ta tikmũ'ũn te kakxop nũnnãhã', tu Yeyox ha' nũnnãhã', pu tup-tox yĩmũ' yĩm nõm, nũy Topa pu hãm'ãktux kakxop pupi', pa tik xop te' mãnõg, tu' xat hok, pu Yeyox ha nũnnã hok,
14 yĩy Yeyox te:
—'Ũtux hok pu kakxop nũnnã', 'ũmãnõg hok. Yã Topa te kakxop kuxa tu' xat putup, puyĩ' yĩpkox pi'. Ha' yĩpkox pip xop xohix xat putup, nõm te kakxop putuk tu hãm'ãpak. Kaxĩy.
15 Tup-tox yĩmũ' yĩm nõm, tu ta' mõg.

Tu tep-texop xexka 'ãktux

16 'Ãmmĩy nõy 'ĩhã tik nũn, yã Yeyox ha' nũn, tu' yĩkopit, hu:
—Notot, 'ãtep-tep mĩy'ax, nũy tuk kuxa hi xe'ẽgnãg mõ' kumak mõg? 'Ãte hãpxopmãhã hã xĩy? Kaxĩy.
17 Ha Yeyox te hãm'ãktux hã' yãnãn, hu:
—Teptuk yĩkopit, nũy hãmmax 'ũm yũmmũg? Topap-xehnãg max. 'Ãhi xe'ẽgnãg putup, 'ãpu, Topa yõg xat'ax pu 'ãyĩpkox xip. Kaxĩy.
18 Ha:
—'Ũxat'ax 'ũm? Kaxĩy.
Ha:
—"'Ũp-tex hok," xix "'ãnõy hã' xupxet hok," xix "'ãnõy yõg hãpxop hã' xupxet hok," xix "koit hok,"
19 xix "'õg 'ãtak pu 'ĩpkox pi', xix 'ãtut pu 'ĩpkox pi'," xix "'ãnõy putup pax, xate yãy putup'ax putuk." Kaxĩy.
20 Ha tik te:
—Yã 'ãte' xat'ax xohix puk yĩpkox xip tap. 'Ãtep-tep mĩy'ax homi', nũy hãpxopmã max? Kaxĩy.
21 Ha Yeyox te:
—Mõy, 'õg hãpxop xohixnãg hãmenax hãmãxap, xayĩy Topa hã 'ãmax xe'ẽgnãg, tu 'õg tayũmak pop, nũy 'ũhok xop pu' nĩm, xayĩy pexkox yõg hãpxop pop 'ũyãnãn tu', nũy kũnãy tuk pe mõg. Kaxĩy.
22 Ha tik te hãm'ãpak, tu' mõg, tu Yeyox nĩm, 'ũkuxa hittup 'ohnãg tu'. Yã 'ũptexop xexkah,
23 yĩy Yeyox te yãy yõg tik xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Ũptexop kutõgnãg te Topa yõg putat hã' mõg, 'ũyõg xat'ax pu' yĩpkox pip hok tu'.
24 Yã xok xexka kãmẽn te 'ãmuxnãg ta kup kox ha mõ'tat hok, ha tap-texop 'ũm te Topa pu' yĩpkox pip hok kamah. Kaxĩy.

25 Ha tikmũ'ũn te Yeyox mũtik hãpkumep xop te' xupak, tu' yẽy, tu:
—Yã kaxĩy tikmũ'ũn 'ũm mõ'nã hok pexkox kopah! Kaxĩy.
26 Ha Yeyox te' pẽnãhã', tu:
—Hamũn. Tikmũ'ũn 'ũm mõ tu nã hok, pa Topa te' ka'ogã'ax pu mõnãy. Kaxĩy.
27 Ha Pet te:
—'Ũgmũ'ãte' xohix nĩm, nũy 'ãpek mõg. 'Ok mũ'ãte hãpxop 'ũm popmãp-tup 'ũyãnãn tu'? Kaxĩy.
28 Ha:
—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, ha 'ãmnĩy xe'e mõ'nãp-tup, 'ĩhãk yũm putup, tik te' xat'ax yõg mĩmpe max yĩmũk yũm putup, nũy 'Iyaet xop te 12 yõg hãpxopmã'ax xohix kopit, ha 'ãxop mãm putup kamah, mĩmpe max te 12 yĩmũ 'ãmãm putup, nũy kama' kopit.
29 Tikmũ'ũn xohix tek mũn hã mĩptut 'ũm nĩm, xi' taknõy nĩm, xi' hex nĩm, xi' tutnõy nĩm, xi' pit nĩm, xi' tak nĩm, xi' tut nĩm, xik-tok nĩm xix hãm nĩm, puxi' xohix pop, tu mõktu tehomip te 10 pop, tu' kuxa hip-tup xe'ẽgnãg,
30 pa tikmũ'ũn te mãxap yãyhã ka'ax putup, ha ta' ka'ax xop yãyhã mãxap putup. Kaxĩy.

20

Yeyox te kãmãnat xop 'ãktux

1 Yeyox te hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', tu hãpxa xuxyã 'ãktux, nũy Topa yãy yõg kãmãnat pu pago 'ãktux, tu hãmyũmmũgãhã, tu Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat yũmmũgãhã', hu:
—Tik yõg mĩnta 'op kup punethok, ha' ta mĩnta', yĩ' mõg hãptapkoa 'ĩhã', nũy kãmãnat xop xax, nũy nõ nũnnã', pu mĩnta ta put, nũy nũnnã'.
2 Yã 'ãmnĩy xohix 'ĩhã' mõg, tu tayũmak 'ãnuk puxet hã' pago kãmãnat pu', 'ãmnĩy puxet yõg tayũmak te takat hã' pago kãmãnat pu', hu hõnhã' mõg kamah, nũy kãmãnat xop xãnã'.
3 Ha mãyõn te pexkox puka' yũm 'ĩhã' mõg, tu' putpu' mõg, nũy kãmãnat xop nõy xãnã', pu nũy tu hãm, ha kõmẽn yõg hãmnuhnõg tu' tihi', yãmhok tu' pip,
4 yĩy hãpxa xuxyã te: "Mõg, nũy 'ãhãm yõg hãm tu', ha 'ãte xa pago maxp-tup." Kaxĩy.
5 —Ha' mõg. Mãyõn yãykote' yũm 'ĩhã' xuxyã mõg 'ũxeheh, xix mãyõn he 'ĩhã' putpu' mõg, nũy kãmãnat xop nõy xãnã', pu nũy tu hãm, tu' nũn,
6 ha xe' mõg 'ãmãxak 'ĩhã', tu kõmẽn yõg hãmnuhnõg tu' mõg, tu tik xop nõy pẽnãhã', ha yãmhok pip, yĩy: "Tep tu 'ãpip 'ĩhã mãyõn mõg? 'E 'ãhãm 'ohnãg." Kaxĩy.
7 —Ha: "Yã tik tek mũk xãnã 'ohnãg," kaxĩy. Ha' xuxyã te: "Mõy, nũy 'ãhãm kamah yõg hãm tu', nũy mĩnta nũnnã'." Kaxĩy.
8 —'Ãmnĩy 'ĩhã' xuxyã te kãmãnat te mãxap xat, nõm te kãmãnat xohix xat 'ũxuxyã pupi', yĩy: Kãmãnat xohix xop xãnã', nũy tu pago. Kãmãnat nõm hãm ka'ax pu' pago hãmãxap, tuk-nãy tu kãmãnat nõy xohix hãm'ax pu' pago, tu mõktu kãmanat hãm hãmãxap pu' pago 'ũka'ax hã." Kaxĩy.
9 —Ha kãmãnat xop te 'ãmãxak 'ĩhã' nũn, nũy tu hãm. 'Ũxohix te tayũmak 'ãnuk puxet paha',
10 yĩy kãmãnat xop te mãxap hittup, tu' hipnãm, nũy tayũmak xexka tu pop, pa' xohix te tayũmak 'ãnuk puxet paha kamah.
11 Tu' paha', tu' gãy, tu' xuxyã pu hãm'ãktux,

12 hu: “Nũ xop te ka'ax hã' nũn, nũy tu hãm, tu 'ot puxet hã' hãm, pak mũg
hãm xexkah, mãyõn tox hãk mũg hãm, ha mãyõn pukpex tek mũg mõ'hap
koxũgnãg, 'ĩhãk mũg hãm, pãyã yũmũ'ãte tayũmak kutõgnãg pop, nõm xop te'
ka'ax hã' nũn putuk.” Kaxĩy.
13 —Ha' xuxyã te: “Nãy. 'Ũg'ãpax. 'Ãte hãmyok mĩy, 'ũyã tu 'ãxop pu pago max.
'Ãte 'ãxãnãhã', tu xa hãm'ãktux, tu tayũmak 'ãnuk puxet hã pagop-tup, ha 'ãnũn,
tu 'ãhãm, nũy pa tayũmak,
14 hu pa 'õgnũ tayũmak, nũy ta 'ãpet ha mõg. Yã 'ãte kãmãnat xohix pu
tayũmak puxet hã pagop-tup, 'ãxop pu pago putuk.
15 Yã tayũmak yõgnũ', 'ãte 'ãxop xohix pu pagop-tup, 'ãxop hã yãyputuk, 'ũyĩy
pago. 'Ok xate 'ãnõy yĩpkumĩy, 'ãte nõm xop ha hãmmaxnãhã', ha' yĩpkumĩy?”
Kaxĩy. 'Ũkux.
16 Yeyox te hãm'ãktux kux, tu:
—Yã kaxĩy tikmũ'ũn te mãxap xop yãyhãp-tup 'ũka'ax xop, ha ta tikmũ'ũn
ka'ax xop yãyhãp-tup hãmãxap xop, Kaxĩy.

Yeyox te yãy xok'ax 'ãktux 'ũxeheh

17 Tu putat hã pepi' mõg, nũy kõmẽn Yenoyanẽn ha' mõg, yãy yõg tikmũ'ũn
mũtik mõg, ha nõm mõg putat tu', nũy tup-xet hã hãm'ãktux, 'ĩhã hãpkumep, tu:
18 —Pẽnã'! Kõmẽn Yenoyanẽn ha yũmũ mõg. 'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok,
hak mõgãp-tup 'ãmãnex xexka xop hah, xix tik te hãmyũmmũg xop hah, ha tak
putex putup,
19 tuk mõgãp-tup 'ũpuknõg xop hah, hak kute'ex kummuk putup, tuk kix
putup, tuk xup putup mĩpkupnix tu', nũy 'ũkputex, pa 'ãmnĩy tikoxyuk hã' nõg
putup, 'ĩhã putpuk hip-tup. Kaxĩy.

Tiak xix Yoãm mũg tut te Yeyox pu hãm'ãktux

20 Hãpxip kutõnãg ha ta Yemeneo xetut nũn, tuk-tok pit 2 nũnnãhã', tu Yeyox
keppa nũ' xup, nũy ta tu' xax, yĩy Yeyox te:
21 —Xatep-tep putup? Kaxĩy.
Ha:
—'Ãpu, hãm'ãktux xeh 'ũgmũtik, puk kutok pit puxet 'ãyĩm xe'e hã' yũm, xi'
nõy 'ãyĩm xax hã' yũm, 'ĩhã xate yãyhã 'ãxexka xe'ẽgnãg, nũy tikmũ'ũn xohix
xat. Kaxĩy.
22 Ha Yeyox te 'ũn kutok 2 pu hãm'ãktux, hu:
—Xate hãmyũmmũg 'ohnãg, tu 'ã' xak pu 'ãxexkãnã'. Tikmũ'ũn te' hep
kohãgnãg xo'op, ha kaxĩy 'ũkxũy xexka putup. 'Ok xatix 'ãxũy xexka hã' tot?
Kaxĩy.
Ha:
—'Ũgmũ'ãte nõã'tot. Kaxĩy.
23 Yĩy Yeyox te:
—Yã' xo'op putup hep xũy, hu 'ãxũy putup, 'ũkxũy putuk, pa 'ãte yãykutnã
hok, xak yĩm xe'e hã yũm, xik yĩm xax hã yũm. Yõgnũ 'Ãtak te' yĩmõgãtux, pu'
mãm. Kaxĩy.
24 Ha tik xop te 10 te hãm'ãpak, hu' gãy 'ũtaknõy 2 tu',
25 yĩy Yeyox te' xohix xãnãhã', pu' yĩkahnãg nũ', ha:
—Gohenanok xop te tikmũ'ũn xat, ha' xexka xop te tikmũ'ũn xat,
26 pa 'ãxop kopa kaxĩy mĩy hok. 'Ãmhok. Tikmũ'ũn 'ũm te yãy xexkãnãp-tup,
puxi' nõy hã tu' tehet, 'ũyõg kãmãnat putuk,
27 ha tikmũ'ũn te yãyhãp-tup hãmãxap, puxi' nõy xop tu hok hã' hãm.

28 'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, pak nũn hok, puyĩy tikmũ'ũn 'ã' hãpxopmã'.
'Ãmhok. Yãk nũn 'ũhep xohix xop pu hãpxopmã', nũy 'ũkxok, nũy tikmũ'ũn kuxa
kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat 'ũyãnãn tu'. Kaxĩy.

Yeyox te tik pẽnã hok pu' pa max nãhã'

29 Tu hãpxip 'ĩhã' mõg, tu kõmẽn Yenikot nĩm, ha tikmũ'ũn xohix xexka te'
pe' mõg,
30 ha tik 2 pa hok mãm, putat yĩka te tu' mãm, tu tikmũ'ũn yĩy 'ãpak, tu Yeyox
nũn yũmmũg, hu' yĩy ka'ok, tu:
—Notot, yã mõnãyxop Namix hã 'ãmõkputox, 'ũg 'ũm kuxa ka'! Kaxĩy.
31 Ha tikmũ'ũn te' mãnõg, tu:
—'Ãhup, 'ãyĩy hok! Kaxĩy. Pãyã' yĩy ka'ok 'ũxeheh, tu:
—Notot, yã mõnãyxop Namix hã 'ãmõkputox, 'ũg 'ũm kuxa ka'! Kaxĩy.
32 Yĩy Yeyox hup, tu tik pa hok xãnãhã', tu' yĩkopit, hu:
—Xatep tek mũn putup, 'ũmĩy xa'? Kaxĩy.
33 Ha:
—Notot, 'ũgmũg 'ũm pa nã', 'ũgmũg hãmpẽnã'! Kaxĩy.
34 Ha Yeyox te' kuxa ka', tu' pa 'ãpit, ha hãpxip 'õhnãg 'ĩhã' pa', tu hãmpẽnãhã',
tu Yeyox pe' mõg.

21

Yeyox te kõmẽn Yenoyanẽn tu' xupep

1 Ha ta' mõg, tu mõktu kõmẽn Yenoyanẽn yĩka' pip, 'ĩhã' pip'ax Metpaye tu'
mõxaha', ha yĩktix 'Onimet yĩka' yũm, tu' yõg tik 2 mõ'kutnãhã', pu' keppa mõg,
2 tu' xat, hu:
—Mõg, nõm xip tu xexka ha mõg, tu mõktu mõxaha', ha yohmẽn hex pẽnãp-
tup, hak-tok te nũ mũtik tihi', ha' mĩm tu' hĩy, ha mõy hĩy'ax koa', nũy nũnnã'.
3 Tikmũ'ũn te xa' yĩkopit, 'ãpu yĩy, tu: "'Ũgmũg xuxyã te yohmẽn putup, tu'
putpu' nũnnãp-tup," kaxĩy, ha 'ãtux hok putup xa yohmẽn 2 nũnnã'. Kaxĩy.
4 Ha hãpxopmãhã', tu Topa yõg hãm'ãktux hittap hã yohmẽn nũnnãhã'.
Hõmã tik hittap te Topa pupi hãm'ãktux, tu tappet tu kax'ãmi',
5 hu:
"Pu, Xiãm yõg kõmẽn kopa' pip xop pu hãm'ãktux, hu:
Hõnhã tik te tikmũ'ũn xat'ax xupep,
tu yãk-tõgnãg, tu yohmẽn yĩmũ' yũm,
tu yohmẽn kutok yĩmũ' yũm." Kaxĩy.
6 Ha ta tik xop mõg, tu Yeyox keppa' mõg, tu' xat'ax mĩy,
7 tu yohmẽn nũnnãhã', xik-tok nũnnãhã', tu yãy kap xix yohmẽn yĩmũ', pu
Yeyox yĩmũ' yũm, ha' yũm,
8 ha tikmũ'ũn xohix yãy yõg kap mõ'yõn hãm tu', pu yohmẽn mõy yĩmũ' mõg,
9 ha mõktu tikmũ'ũn te' keppa' mõg, xix tikmũ'ũn te' pe' mõg, yĩy ka'ok, tu:
—Mõnãyxop hittap Namix mõkputox xexka xe'ẽgnãg! Pũyã Topa xa
hãmmaxnã'! Yã xa' hõm yãy 'ãxet'ax, xa nũ'! Yã Topa mũn xexka xe'ẽgnãg!
Kaxĩy.
10 Tu kõmẽn Yenoyanẽn tu' mõxaha', 'ĩhã tikmũ'ũn xohix te' xupak, tu:
—Putep mũn mĩy? 'Ũ 'ũm 'õhõm? Kaxĩy.
11 Ha tikmũ'ũn te Yeyox mũtik mõxaha, tu:
—Yã nõ'õm Yeyox, tu Topa pupi hãm'ãktux, yã hãpxexka yõg kõmẽn Nãyane
yõg tihik. Kaxĩy.

Yeyox te Topa pet xexka hã mõ'nãhã'

12 Yeyox te Topa pet xexka hã mõ'nãhã', tu tikmũ'ũn papuk, nõm te' kopa
hãpxop hãmenax, tu tayũmak yãnãn'ax xop yõg mĩmpe putxok, xix yãy yũm'ax
putxok kamah, tu tik xop te putuxnãg hãmenax yõg yũm'ax putxok.
13 Ha Yeyox te:

—Topa yõg tappet te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux, ha: "'Ũkpet xexka 'ãxet'ax
Topa pu hãm'ãktux'ax pet," kaxĩy, pa 'ãxop te Topa pet xexka kummugãhã', ha
yãyhã hãpxupxet pet! Kaxĩy.
14 Ha tikmũ'ũn pa hok xop nũn, xix tikmũ'ũn te hãpkumep hok xop nũn,
Topa pet xexka ha' nũn, puyĩy Yeyox hittupmã', ha' hittupmãhã',
15 yĩy 'ãmãnex xexka xop gãy, xix tik te hãmyũmmũg xop gãy, 'ĩhã Yeyox te
hãpxopmã max xe'ẽgnãg, ha' pẽnãhã', ha kakxop yĩy ka'ok Topa pet xexka
kopah, tu:
—Mõnãyxop hittap Namix mõkputox xexka xe'ẽgnãg! Kaxĩy. Ha' xexka xop
te' xupak.
16 Tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—'Ok xate kakxop yĩy 'ũm 'ãpak? Kaxĩy.
Ha:
—Yã 'ãte' xupak. 'Ok 'ãxop te Topa yõg tappet 'ũm mõ'kupix hok? Yã: "Topa
te kakxop pu hãmyũmmũgãhã', pu tu Topa 'ãktux mãynãg." Kaxĩy.
17 Tu ta' nĩm, tu kõmẽn nĩm kamah, tu' pip'ax Metãn ha' mõg, tu mõktu'
pip'ax tu' xip 'ãmnĩy tox hã.

Yeyox te piget kup mãnõg

18 Hãptup 'ĩhã' mõg, Yenoyanẽn tu putpu' mõg, ha putup te Yeyox putex,
19 ha ta mĩnta kup piget pẽnãhã', ha putat puka' yũm, yĩ' mõg, pa mĩnta 'ũm
ta 'ohnãg, 'ũxux puxet mõ'tat, yĩy Yeyox te' kup xat, hu:
—Mĩnta 'ũm ta hok! Kaxĩy.
Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã mĩnta kup yã tãmnãg,
20 ha tik xop te' pẽnãhã', tu' kuxa te' yẽy, tu:
—Yã' kup tãmnãg mõ'ka'ok! Kaxĩy.
21 Ha Yeyox te:

—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ãkuxa mãm ka'ok xix yãy kuxa yĩkopit hok, hu ta
mĩnta kup nakgã kamah, tu' xat'ax hã' nakgãhã', pãyãp-xet'ah. 'Ãxop te yĩktix
xat'ax, pu 'ãpep, nũy kõnãg xexka kopa mõ'yãykutnã', puxix mõ'kutnã'.
22 'Ãkuxa mãm ka'ok, puxix Topa xa' hõm hãpxop 'ũm 'ãxop te ta tu 'ãkax.
Kaxĩy.

Yeyox te' xat'ax

23 Tu Topa pet xexka ha' mõg putpu', tu hãmyũmmũgãhã', 'ĩhã 'ãmãnex xexka
xop nũn, xix Yoneo xexka xop nũn, tu Yeyox yĩka' pip, tu' yĩkopit, hu:
—Tep te xa' hõm yãy 'ãxet'ax, xayĩy hãpxopmã ka'ok xix hãmyũmmũgã'?
Kaxĩy.
24 Ha:
—'Ãte 'ãyĩkopit'ax kamah, xa 'ãxop hãm'ãktux 'ũyãnãn tu', kopxix xa
hãm'ãktux, tup-tep te 'ã' hõm yãy 'ãxet'ax, ha xa' xuktux.
25 'Ãyĩy! Tep te Yoãm pu 'ãxet'ax hõm, pu tup-tox pix? 'Ok pe Topa te tu' hõm?
'Ok pe tikmũ'ũn te tu' hõm? Kaxĩy.
Ha' xexka xop te yãy pu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, hu:

—Pax 'ũ yũmũ'ãte: Topa te tu 'ãxet'ax hõm," kaxĩy, puxi' yãnãn tu' yĩkopit, hu: "Teptu 'ãkuxa mãm 'ohnãg Yoãm kopah?" kaxĩy.
26 Pax 'ũ yũmũ'ãte: "Tikmũ'ũn te' xuxet'ax tu' hõm," kaxĩy, puxix tikmũ'ũn gãy, ha yũmũ'ãte' yĩpkutuk. Yã' xohix te Yoãm pe'paxex 'ũxexkah, tu pe'paxex Yoãm te Topa pupi hãm'ãktux. Kaxĩy.
27 Hu' yãnãn tu hãm'ãktux, hu:
—'Ap yũmmũg'ah 'ãte'. Kaxĩy.
Ha Yeyox te:
—'A 'ãte xa hãm'ãktux putup'ah kamah, tu yãy 'ũm 'ãxet'ax 'ã' hõm 'ãktux putup'ah. Kaxĩy.

Tik kutok 2

28 Tu xe hãmyũmmũgãhã hãm'ãktux'ax hã, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', tu:
—Xatep tep pe'ãpaxex? Tik kutok pit 2, tuk-tok hãmãxap xat, nũy: "Xõnnũ', mõy nõmhã nũy yõgnũ mĩnta 'op yõg hãpxa'ax tu 'ãhãm." Kaxĩy.
29 —Hak-tok te mãxap te: "'Ap 'ũgmõg putup'ah." Kaxĩy.
—Pa hãpxip kutõgnãg 'ĩhã yãyhãhup, tu' mõg.
30 —Ha' tak tek-tok kuhnõy xat kamah, pu mõy tu hãm, hak-tok te kuhmõy te: "Yãk mõg." Kaxĩy.
—Pa' mõg 'õhnãg. Kaxĩy.
31 Tu hãm'ãktux kux, tu' xexka xop yĩkopit, hu:
—'Ũk-tok te xĩy te' tak pu' yĩpkox xip? Kaxĩy.
Ha:
—Yãk-tok te mãxap. Kaxĩy. Yĩy Yeyox te:
—Gohet pupi tayũmak pop xop xi' xotit xop te Topa pu' yĩpkox pip, pãyã 'ãyĩpkox 'ohnãg.
32 Yã Yoãm tep-tox pix, tu 'ãkeppa' mõg nũy xa Topa yõg putat mũg, ha 'ãkuxa mãm 'õhnãg Yoãm kopah, pãyã tayũmak pop xop xi' xotit xop kuxa mãm ka'ok. Ha 'ãxop te' yũmmũg, tu yãyhãhũp 'ohnãg, nũy hãpkummuk mĩy kux, nũy 'ãkuxa mãm ka'ok Yoãm kopah. Kaxĩy.

Tute kãmãnat kummuk 'ãktux

33 Tu xe:
—'Ũg 'ãpax! Hãm'ãktux'ax nõy hã 'ãte xa hãmyũmmũgã'ax, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax xa hãmyũmmũgã', hu: Tikmũ'ũn te hãpxaha', tu mĩnta 'op xok, tu hãmpak'ax hã' yĩmmap, tu mĩkaxxap xox tix hã' tat'ax mĩy, pu tox hep 'op tonnok, nũy' hep xut, nũy ta hep xupyãg mĩy, xix mĩptut tox mĩy, nũy hãpxa xexka pẽnã', ha tikmũ'ũn nõy pu' nĩm, tayũmak hã' nõy yãnãn tu', tu ta hãpkumep hãptox tu'.
34 Ha ta hãmyãxatamuk 'ĩhã' xuxyã te kãmãnat tikoxyuk nũ'pok, pu tu' xuxyã yõg tayũmak nõm pupi pa'.
35 Pa hãpxa xexka yõg kãmãnat te' mũg, tup-xet kix, xi' nõy putex, xi' nõy mĩkaxxap hã' tux.
36 Hãpxip 'ĩhã' xuxyã te xe kãmãnat xop nũ'pok, tu ta kãmãnat punethok nũ'pok, pu tu' xuxyã pupi tayũmak pop, ha hãpxa xexka yõg kãmãnat xop te xe hãpxopmã kummuk.
37 Yĩy hãpxip 'ĩhã' xuxyã te nũ yãy kutok kutnãhã', tu hãmpe'paxex, hu: "Yãk kutok xexka pe'paxex'ax, 'ap kummugãp-tup'ah." Kaxĩy.
38 Ha ta' nũn, pa hãpxa xexka yõg kãmãnat te' pẽnãhã', tu: "Yã' xuxyãk-tok xe'e'! 'Ãpu yũmũp-tex, nũy hãpxa xexka pa'!" Kaxĩy.

39 —Tuk-tok mũg, tu hãpxa xexka kũnãpa ha' mõgãhã', tu' mõg, tup-tex, ha' xok. 'Ũkux. Kaxĩy.
40 Yeyox te' yĩkopit, hu:
—Tep mũn mĩy'ax 'ũxuxyã', 'ĩhã' putpu' nũn, nũy hãpxa xexka yõg kãmãnat xop 'ũyãnãn tu' kummugã'? Kaxĩy.
41 Ha tikmũ'ũn te:
—Ya' kix'ax, nũy hãpxa xexka hõm tikmũ'ũn nõy pu', pu tu' xuxyã pu hãpxa yõg tayũmak hã pago hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã'. Kaxĩy.
42 Yĩy Yeyox te xe' yĩkopit, hu:
—'Ok 'ãxop te Topa yõg tappet 'ũm mõ'kupix hok? Ha: "Tikmũ'ũn pet, tu mĩm xexka putup nõg, pa hõnhã yãyhã mĩptut mãykup xix mĩptut koxuk, yã mĩm xexka xe'ẽgnãg. Topa mũn te' xexkãnãhã', ha yũmũg kuxa te' yẽy." Kaxĩy.
43 Tu hãm'ãktux kux, tu:
—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'A Topa te 'ãxop 'ũm xat putup'ah, pãyã' nõy xat putup, nõm te Topa pu' yĩpkox pip, tu hãpxopmã max.
44 Tikmũ'ũn te mĩkaxxap hã' nã', puxix tu yãy koxyõy. Mĩkaxxap te tikmũ'ũn yĩmũ' nã', puxix yã' xohix koxyõynãm. Kaxĩy.
45 Ha 'ãmãnex xexka xop xix Paniye xop te Yeyox yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu hãmyũmmũg. Yã' xexka xop 'ãktux 'ĩhã hãm'ãktux hã hãmyũmmũgãhã',
46 yĩ' gãy, tu' mũg putup, pa tikmũ'ũn yĩpkutuk, ha Yeyox yã' xexka pe'paxex, tu: "Yeyox te Topa pupi hãm'ãktux xe'e'." Kaxĩy.

22

Tik te' xat'ax te 'ãmuk xexka mĩy

1 Yeyox te xe hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nũy Topa yã' hep xop xohix xãnã 'ãktux, tu:
2 —Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat, ha' yĩpkox pip, ha kaxĩy hãpxexka 'ũm yõg tik te' xat'ax te 'ãmuk xexka mĩy, 'ũk-tok pit te yãytap-tup hah,
3 yĩ' tak te kãmãnat mõ'pok pu tikmũ'ũn xãnã', pãyã 'ap nũn putup'ah,
4 yĩy kãmãnat nõy mõ'pok, pu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, hu: "'Ãte 'ãmuk xexka mĩy tap, tu mũnũytut tak kix, xix mũnũytut kutok kix, xa nũ', nũy 'ãxit!" Kaxĩy.
5 —Pãyã tikmũ'ũn tep-tup nõg, tu yãy kuxop punethok, tup-tup-nõg. 'Ũpxet te' yõg hãpxa xexka ha' mõg, xi' nõy te' yõg mẽn ha' mõg,
6 ha tikmũ'ũn nõy te kãmãnat xop mũg, tu' kix kakixnãg, tu' kix ha mõktu' xakix.
7 Ha hãpxexka yõg tik te' xat'ax gãy xexkah, hu' xat, pu tu kummuk xop kix 'ũyãnãn tu', xi' yõg pip'ax mõ'xut kuxap hã', pu tu nõg.
8 Ha' xat'ax te kãmãnat xop xe xãnãhã', tu: "Xõnnũ te yãytaha', ha 'ãte' mĩy 'amuk xexka, tu tikmũ'ũn xãnãhã put nũ', pãyã' kummuk, tu' nũn 'ohnãg,
9 pa hõnhã mõg, putat hã mõg, nũy tikmũ'ũn xohix xãnã'." Kaxĩy.
10 —Ha putat hã' mõg, tu tikmũ'ũn xohix xãnãhã put nũ', tu tikmũ'ũn max xãnãhã', xix tikmũ'ũn kummuk xãnãhã', yã' xohix xãnãhã', ha' xat'ax yõg mĩptut max ha' mõg tikmũ'ũn xohix, nũy 'ãmuk xexka mã', ha mõktu mĩptut xexka nũ'xĩmnãg.
11 Ha tik te' xat'ax xexka te hãm'ãta kox hã mõ'nãhã', nũy nũy tikmũ'ũn pẽnã', tu tik puxet pẽnãhã', 'a 'ãmuk xexka yõg topixxax max mõ'tat'ah. Yã mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat 'õhnãg,

12 yĩy tik te' xat'ax te: “Tep te xĩy hã mõ'ãnãhã', pa 'ãmuk xexka yõg topixxax
mõ'tat hok?”
—Ha tik yĩy kĩy ka'ok, tu' yĩy 'õhnãg,
13 yĩy tik te' xat'ax te kãmãnat xat, tu: “'Ũyĩm kĩy, xi' kup kĩy, tu' putyõn
hãpkoxtap kopah, ha' potap-tup, 'ũxũy xexka tu'.” Kaxĩy. 'Ũkux.
14 Yeyox te hãm'ãktux kux, tu:
—Topa te tikmũ'ũn punethok xãnãhã', pak-tõgnãg hã yĩmõgatux. Kaxĩy.

Tik xop te' puknõg yõg gohet 'ãktux

15 Ha Paniye xop mõg, tu yãy mũtik hãm'ãktux, nũy Yeyox yõg hãm'ãktux'ax
hã' yĩkopit, nũy tu' kummugã',
16 hu yãy tik xop nũ'pok 'Enot xop mũtik, nũy Yeyox tu yĩkopit. Yã tik xop pa
max, pãyã' kuxa kummuk, tu:
—Notot, yũmũ'ãte 'ãyũmmũg, ha hãpxe'e 'ãktux, tu hãmyũmmũgã max, pu tu
tikmũ'ũn Topa yõg hãmputup'ax yũmmũg. Yã tikmũ'ũn 'ũm pu 'ãyĩpkox 'ohnãg,
nũy hãpxopmã'ax hitop hã' kopit hok, yĩy yũmũ'ãte 'ãyĩkopit,
17 hu: Xatep-tep mũn pe'ãpaxex? 'Ok yũmũ yõg xat'ax te' xat hok, pu
tayũmak hã pago hok gohet puknõg pu'? 'Ok pe' xat pu pago? Xatep-tep mũn
pe'ãpaxex? Kaxĩy.
18 Tu yã mõ'ãmã', pãyã Yeyox te' yũmmũg, hu:
—'Ãxop pa max, pãyã 'ãkuxa mũn kummuk! Tep tuk yĩkopit putup xate'?
19 Paxnũ tayũmak! Kaxĩy.
Ha ta' paxnũn, tu tu' mũg,
20 yĩy Yeyox te' yĩkopit, hu:
—'Ũxuxet'ax nũhũ tik koxuk? Kaxĩy.
21 Ha:
—Yã' puknõg yõg gohet te tikmũ'ũn xat'ax koxuk. Kaxĩy.
Yĩy Yeyox te:
—Gohet pu' hõm gohet yõg yã hãpxop, xix Topa pu' hõm Topa yõg hãpxop.
Kaxĩy.
22 Ha' xupak, tu' yẽy, tu' yĩkopit kux, tu ta' mõg.

Xanoxeo xop te put pu' hi'ax 'ãktux

23 Hãpxip 'ĩhã Xanoxeo xop nũn, tu' kuxa mãm 'ohnãg putpu' hi'ax kopah,
tu nũktu Yeyox yĩka' nũn,
24 tu:
—Notot, Mõyyex te yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã', hu: “Tik 'ũm xok, 'ĩhã' xetut
tek-tok put hok, puxix tik taknõy xe' xetut mũy, nũy nũ mũtik yãytax, pu ta tu
tuk-tok put, pũyĩk-tok 'ũyĩpxox nõm te mãxap yõg hãpxop pop.” Kaxĩy.
25 Yã yũmũg tikmũ'ũn kopa' pip taknõy 'ũxohix te' 7 'axa', ha' taknõy nõm
hãmãxap te yãytaha', ha' xetut tek-tok put 'ohnãg, ha' yĩpxox xok, ha ta' taknõy
tu' kuhmõy te' mũg,
26 tu nũ mũtik yãytaha', ha' xetut tek-tok put 'ohnãg, ha' yĩpxox xok kamah,
ha' taknõy tu' kuhmõy te' mũg, tu nũ mũtik yãytaha', ha mõktu' taknõy xohix
te 7 te 'ũn mũtik yãytaha', tu' xok, ha' xetut tek-tok put 'ohnãg.
27 Yã 'ũn te ka'ax ha' xok kamah.
28 'Ũtaknõy 'ũm yã 'ũn hã' xetut xe'e'? Pax pu tikmũ'ũn putpu hi, puxi' taknõy
'ũm 'ũxetut mũy? Yã' taknõy xohix te 'ũn mũtik yãytaha'. Yã yãyta xohix. Ta tu'
kux. Kaxĩy.
29 Ha Yeyox te' yãnãn hã hãm'ãktux, hu:

—'Ãxop te yã yãy pu mõ'ãmã', 'ap Topa yõg tappet 'ũm yũmmũg'ah, xix Topa yõg hãpka'ok'ax yũmmũg 'ohnãg.
30 'Ũxakix xop te' putpu' hip-tup, hu ta pexkox yõg nũ'pok xop putuk, tu yã yãyta 'ohnãg.
31 'Ãte yã xa putpu yãy hi'ax yũmmũgã'ax. 'Ok 'ãxop te Topa yõg tappet 'ũm mõ'kupix hok? Yã Topa te:
32 "'Ũgmũn yã mõnãyxop 'Amanãm yõg Topa, xix mõnãyxop 'Iyak yõg Topa, xix mõnãyxop Yako yõg Topah." Kaxĩy. Yã' hi xop mũn hã Topah, pa' xakix xop 'ap hã Topa'ah. Kaxĩy.
33 Ha tikmũ'ũn te hãmyũmmũg'ax 'ãpak, tu' yẽy.

Topa yõg xat'ax te mãxap

34 Ha Paniye xop te hãm'ãpak kamah, tu yãy tu nũ' nãhã', 'ĩhã hãmyũmmũg. Yã Yeyox te Xanoxeo xop pu hãm'ãktux hã tu' hupmãhã',
35 ha Paniye xop yõg tik 'ũm te' xat'ax yũmmũg max, tu Yeyox yõg hãmyũmmũgã'ax yĩkopit putup, hu:
36 —Notot, pi'yã' mũn 'ũxat'ax xohix hã' mãxap? Kaxĩy.
37 Ha:
—"'Õgnũ Topa mũn putup pax, 'ãkuxa xexka hãp-tup pax, xix 'ãp-tox xexka hãp-tup pax."
38 Yã' xat'ax xohix hã' mãxap.
39 Ha' xat'ax kũnãy tu te' nõy putuk, tu: "'Ãnõy putup pax, xate yãy putup pax putuk." Kaxĩy.
40 Yã' xat'ax 2 te Mõyyex yõg xat'ax xohix yũmmũgãhã', ha tik hittap xop te Topa pupi hãm'ãktux, tu' yũmmũgãhã kamah. Kaxĩy.

Yeyox te Topa yõg hãmyãykutnã'ax 'ãktux

41 Ha Paniye xop te yãykotĩnnãhã', 'ĩhã Yeyox te' yĩkopit, hu:
42 —'Ãxop tep-tep mũn pe'ãpaxex Topa yõg hãmyãykutnã'ax tu'? Tik 'ũm mũn hã 'ũmõkputox 'õhõm? Kaxĩy.
Ha:
—Yã mõnãyxop hittap Namix hã' mõkputox. Kaxĩy.
43 Ha xe' yĩkopit, hu:
—Tep tu Topa Koxuk te mõnãyxop hittap Namix pu hãmyũmmũgãhã', puyĩy Topa yõg hãmyãykutnã'ax 'ãktux, hu: "'Ũkxuxyã'." Kaxĩy.
44 Yã Namix te: "Topa tek xuxyã pu hãm'ãktux, hu: 'Yũhũm 'ũgyĩm xe'e hã, 'ĩhã 'ãte' gãyxop nõã'.' " Kaxĩy.
45 Yĩy mõnãyxop Namix te hãmyãykutnã'ax pu: "'Ũkxuxyã'." Kaxĩy. 'Ok yãykutnã'ax yã mõnãyxop Namix hã' mõkputox xe'e'? Kaxĩy.
46 'Ap yãnãn tu hãm'ãktux yũmmũg'ah, hu' yẽy, tu xep yĩkopit 'ohnãg.

23

Yeyox xix Yoneo xexka xop

1 Ha Yeyox te hãm'ãktux yãy mũtik hãpkumep xop pu', xix tikmũ'ũn xohix pu', tu:
2 —Tik xop te hãmyũmmũg, xix Paniye xop te Mõyyex yõg xat'ax yũmmũgãhã', ha Topa te yãy 'ãxet'ax hõm puyĩy hãmyũmmũgã',
3 yĩy 'ãyĩpkox pi', nũy tu 'ũm hãpxopmã max, pãyã' xexka xop yõg hãpxopmã'ax hitop tat hok, 'ũyãy yõg hãm'ãktux pu' yĩpkox 'ohnãg hah.

4 Yã' xat, pu tikmũ'ũn hãpxop putux tat, ha hã tu te 'ohnãg.
5 Tu hãpxopmãhã', pu tikmũ'ũn pẽnã', tu Topa yõg tappet tox kax'ãmi', nũy kux tu' tat, xi' yĩm kõ'õ tu tu mõ' tat. 'Ok 'ãxop te' pẽnã hok? Ha kayak xexka mõ'tat,
6 tu 'ãmuk xexka ha' mõg pax, tu yãy mãm'ax max xak, nũy ta tu' mãm, tu Topa pet kopa' xexka xop yõg mãm'ax yĩmũ' mãm.
7 Tup-tup tikmũ'ũn te: "Notot!", kaxĩy, kõmẽn kopah, nũy tu' xexkãnã'.
8 'Ũtux hok pu tikmũ'ũn 'ãxãnã hok, hu: "Notot," kaxĩy. Yã 'ãxop te 'ãnõy hã yã 'ãxape', hak mũn puxet te 'ãxop yũmmũgãhã'.
9 'Õg 'Ãtak xe'e te pexkox tu' xip, yĩy hãm tu' xip tik xãnã hok, hu: "'Ãtak," kaxĩy.
10 Tu 'ãnõy xãnã hok, hu: "Yã yũmũg xuxyã'," kaxĩy. Yã Kunnix mũn puxet 'ãxop hã' xuxyã'.
11 Tikmũ'ũn te hãpxopmãhã', nũy tu' nõy hã tu tehet, puxix yã 'ãkopa 'ũxexkah.
12 Tikmũ'ũn te yãy xexka pe'paxex, pũyã yãy yãyhãhup kutõgnãg, ha Topa te' xexkãnãp-tup.

Yeyox te' xat hok pu mõ'ãmã hok

13 —Yã 'ãkuxãnõg hãmyũmmũg xop xix Paniye xop! 'Ãpa hitop tu max, pãyã 'ãkux mũn kummuk. Tikmũ'ũn kuxa te Topa xak, puyĩy yõg putat hã mõg, pa 'ãxop te' xat hok, pu mõg hok, 'ĩhã kama 'ãmõg 'ohnãg.
14 —Yã 'ãkuxãnõg hãmyũmmũg xop xix Paniye xop! 'Ãpa hitop tu max, pãyã 'ãktux mũn kummuk.
15 Yã 'ãxop te hãpkumep hãpxexka xohix tu', tu kõnãg xexka xohix mep, puyĩy tikmũ'ũn puxet 'õg hãpxopmã'ax tat, tu' tat, puxix yã tu' kummuk xexkah, ha ta 'ãxop kummuk miax, nũy yã 'ãxohix 'ãpet Hãmgãyãgnãg mũtik.
16 —Yã 'ãkuxãnõg 'ãpa hok xop, tu tikmũ'ũn pa hok xop mõgãhã', yã tikmũ'ũn yũmmũgã kummuk, tu: "Tikmũ'ũn te Topa pet xexka 'ãktux, nũy nõy pu hãm'ãktux xeh, puxix yã' hitop hã' xex, 'ap ta nemẽn'ah. Yã' max tu' mĩy hok. Pãyã tikmũ'ũn te Topa pet xexka yõg pipkup yãnãm 'ãta 'ãktux, nũy hãm'ãktux xeh, puxix hãm'ãktux xex ka'ok, tu ta nemẽn. Pũyã tu' mĩy," kaxĩy.
17 'Ãxop putox kummuk xix 'ãpa hok! Pi'yã' mũn yã' xexkah, 'ok pe pipkup yãnãm 'ãta', 'ok pe Topa pet xexkah? Yã' pet yã' xexkah!
18 'Ãxop te hãmyũmmũgãhã kamah, hu: "Tikmũ'ũn te mĩmpe pipkup mõ'hap'ax 'ãktux, nũy hãm'ãktux xeh, puxix tu' hitop hã yã' xex, 'ap ta nemẽn'ah. Pa tikmũ'ũn te xokxop mõ'hap'ax 'ãktux, nũy hãm'ãktux xeh, puxix tu ta nemẽn, nũy tu' mĩy.", kaxĩy.
19 'Ãpa hok xop! Pi'yã' mũn te mãxap, 'ok pe xokxop mõ'hãp'ax, 'ok pe mĩmpe mõ'hãp'ax, nũy Topa pu' haxyã'? Yã mĩmpe te mãxap!
20 Yĩy 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Tikmũ'ũn te mĩmpe 'ãktux, nũy hãm'ãktux xeh, puxix xokxop mõ'hap'ax xohix 'ãktux, tikmũ'ũn te mĩmpe yĩmũ mõ'hãp tu'.
21 Tikmũ'ũn te Topa pet xexka 'ãktux, nũy hãm'ãktux xeh, puxix kama Topa 'ãktux, yã' xip yãy pet tu'.
22 Tikmũ'ũn te pexkox 'ãktux, nũy hãm'ãktux xeh, puxix Topa xip'ax xe'ẽgnãg 'ãktux kamah, xix Topa mũn 'ãktux, yã' xip pexkox tu'.
23 —Yã 'ãkuxãnõg hãmyũmmũg xop xix Paniye xop! 'Ãxop te Topa pu mĩxux kutĩgnãg popmãhã', 'ũyãg te 9 'õgnũ', tu' yãg puxet hõm Topa pu', tu mĩxux 'otãg yõg yãg hõm, xix mĩxux 'emanox yõg yãg hõm, xix mĩxux kõmĩn yõg yãg hõm

Topa pu', tu yã tu' hõm mãynãg, pãyã hãpxopmã max'ax xaxok, xix hãmyok mĩy'ax xaxok, xix hãmmaxnã'ax xaxok, xix 'ãyĩpkox pip'ax Topa pu xate' xaxok. 'Ãpu hãpxopmã max, xix hãpxop hõm Topa pu kamah, xayĩy hãpxopmã max xohix xaxok hok!

24 'Ãpa hok xop te tikmũ'ũn mõgã kummuk! Tikmũ'ũn te kumãyõynãg xut nũy putyõn, pãyã' xok xexka kãmẽn tõmãhã', ha kaxĩy 'ãxop te hãpxopmã'ax kutĩgnãg mĩy mãynãg, pãyã hãpxopmã'ax max 'ãxop te' xaxok!

25 —Yã 'ãkuxãnõg hãmyũmmũg xop xix Paniye xop! 'Ãpa mũn max, pãyã 'ãkuxa mũn kummuk! Yã 'ãxop te kãnẽy pet xax pix, xix kãnẽy xãm pix, pãyã kãnẽy kox kopa yã' ĩgã', ha kaxĩy 'ãkuxa kummuk. Yã 'ãxop te 'ãnõy hã yĩpkumĩy, xi' yõg hãpxop hã' xupxet, xix 'ãnõy yõg hãpxop hã xupkumĩy kamah.

26 Paniye pa hok 'ãxop! Kãnẽy kox pix hãmãxap, puxix tu xãm max kamah.

27 —Yã 'ãkuxãnõg hãmyũmmũg xop xix Paniye xop! 'Ãpa mũn max, pãyã 'ãkuxa mũn kummuk! Yã' xukpot putuk, hãptopa mũn max, pãyã' kopa' xuk xokxax, xi' kup, yãk-tox xe'ẽgnãg.

28 Ha kaxĩy 'ãxax max, pãyã 'ãkuxa kopa 'ãkummuk, yã 'ãxop te koit, tu hãpxopmã kummuk xohix.

Topa te' kuxa kummuk xop nõãp-tup

29 —Yã 'ãkuxãnõg hãmyũmmũg xop xix Paniy xop! 'Ãpa mũn max, pãyã 'ãkuxa mũn kummuk! 'Ãxop te xukpot mãynãg 'ãhã mĩy, nũy Topa pupi hãm'ãktux xop no hãpkot, ha tik xop hittap te Topa pupi hãm'ãktux, tu' max, ha 'ãxop te xukpot maxnãhã',

30 tu: "Pax 'ũgmũg pip hõmã', 'ĩhã tik xop te Topa pupi hãm'ãktux, kopxix tu mõnãyxop yõg hãpxopmã kummuk tat hok, nũy tu tik max xop kix. 'Ãmhok!" kaxĩy.

31 Hamũn. 'Ãxop yã mõnãyxop kummuk hã 'ãmõkputox, ha Topa pupi hãm'ãktux xop kix,

32 ha 'ãxop te mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax kummuk tat, nũy tu' mĩy kamah.

33 'Ãxop te kãyã gãynãm xop putuk, xix kãyã gãy hã 'ãk-tok! Ha Topa te 'ãkummugãp-tup 'ũyãnãn tu', xa' xupmã hok Hãmgãyãgnãg Pet tu'.

34 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ãte xa ha mõ'pok putup, tik te Topa pupi hãm'ãktux xop, xix tik te hãmyũmmũg xop, xix tik te hãmyũmmũgã'ax xop, ha 'ãxop te' yãg kix putup, xi' yãg xupmãp-tup mĩpkupnix tu', xi' yãg kix kakixnãg putup Topa pet kopah, tu kõmẽn xohix tu 'ũpapuk putup.

35 Yĩy Topa te 'ãxũygãp-tup, xix 'õg mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax kummuk hã 'ãxũygãp-tup. Ha mõnãyxop hittap max 'Ameo putex, hõmã, hãmyãxatamuk hittap 'ĩhãp-tex, xix mõnãyxop Manakit kutok Yakanit putex, 'ĩhã Topa pet xix mĩmpe mõ'hãp'ax tu yãy kote' xip, tu hãpkummuk mĩy 'õhnãg, yĩy Topa te 'ãxũygãp-tup.

36 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Yã Topa te yã hõnhã' pip xop xũygãp-tup 'ũyãnãn tu', nũy mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax kummuk hã pago. Kaxĩy.

Yeyox te mõ tikmũ'ũn yãy xe'ẽgnãg

37 Yeyox te hãm'ãktux kux, tu kõmẽn Yenoyanẽn yõg tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, hu:

—'Ũg 'ãpax! Topa te xa mõ tik xop pok, pu xa Topa pupi hãm'ãktux, ha 'ãxop te' kix, tu mĩkaxxap hã' tux, pãyã 'ãte mõ'ãyãy xe'ẽgnãg. Xokakkak tek-tok

xãnãhã', nũy mõ'tat yãy kaka', ha kaxĩy 'ãte tikmũ'ũn xãnãhã', pãyãk ha 'ãnũn putup 'ohnãg!
38 Yĩy 'ãpet hõgnãg putup.
39 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ãxop tek pẽnãp-tup 'ũxeheh, 'ĩhãk mũn 'ãktux, hu: "Pũyã Topa tu hãmmaxnã'! Yã tu yãy 'ãxet'ax hõm pu nũ'!" Kaxĩy

24

Yeyox te Topa pet xexka nõg'ax 'ãktux

1 Hãpxip 'ĩhã Yeyox te Topa pet xexka kopa' xupep, tu' nĩm, tu ta' mõg, 'ĩhã yãy yõg tikmũ'ũn mõxaha', tu' yĩka' pip, tu tu' mũg Topa pet xexkah,
2 yĩy Yeyox te:
—'Ok 'ãxop te' pẽnãhã'? 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Yã' koxyõy putup Topa pet, tu mõktu yõg mĩkaxxap xohix hãm tu nũ'nãp-tup. Kaxĩy.

Yeyox te hãpkummugã'ax 'ãktux

3 Hãpxip 'ĩhã Yeyox te yĩktix 'Onimet yĩmũ' yũm, ha yãy yõg tikmũ'ũn nũn, nũy yã tup-xet hã hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, ha:
—Hãm 'ũm hã Topa pet koxyõy putup? Hãpxopmã'ax 'ũm te xĩy pẽnã'ax, 'ĩhã' putpu 'ãnũn, nũy hãpxopmã xe'ẽgnãg xohix tu kuxyã'? Kaxĩy.
4 Ha Yeyox te:
—'Õg pa mõxip, pu tikmũ'ũn yã 'ãmõ'ãmã hok!
5 Yã tik punethok nũn putup, tuk 'ũm 'ãxet'ax 'ãktux putup, nũy yã tu' koit, hu: "'Ũgmũn yã Kunnix. Yã Topa tek mũn yãykutnãhã', 'ũnũ'." Kaxĩy. Tu tikmũ'ũn xohix mõgãp-tup kummuk.
6 Xate yãykix'ax 'ãpak putup, ha tikmũ'ũn te xa yãykix'ax 'ãktux putup. Yã 'ãkuxãnõg hok. 'Ũyãykix xexkap-tup, pãyã 'a hãmyãxatamuk xohix xox putox'ah.
7 Ha hãpxexka 'ũm yõg xonat xop te hãpxexka nõy yõg xonat mũtik yãykix putup, ha' hep xop te' hep xop nõy mũtik yãykix putup, ha hãm yãynuhuk putup, xix hãmhõgnãg, ha putup te tikmũ'ũn kix putup.
8 Yã nõm xũy hãmãxap, tu 'ũn tek-tok put xũy putuk.
9 —Hak-nãy tu' gãy xop te 'ãxop mũg putup, nũy 'ãkix kakixnãg, tu' xat putup, pu 'ãkix. Yã' xohix te 'ãp-tup nõg 'ũgmũn hã.
10 Yĩy tikmũ'ũn punethok tek nĩm putup, tu Topa yõg putat xak putup, tu yãy xape kummugãp-tup, 'ũp-tup 'ohnãg tu',
11 'ĩhã yã tik xop nũn, nõm te yã mõ'ãmã', nũy Topa pupi hãm'ãktux, pãyã' mõ'ãmã', yã yãy pupi hãm'ãktux, tu tikmũ'ũn punethok mõgãp-tup kummuk, tu yã' koit tu'.
12 Ha tikmũ'ũn te hãpxopmã kummuk putup, tu mõktu hãpxopmã kummuk xexkah, yĩ' kuxa mãm ka'ok xop kuxa teknõg, nõm xop kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, tu yã' nõy putup pax xaxok putup.
13 Pa tikmũ'ũn te Topa yõg putat hã' mõ kuma' mõg, puxix Topa' mõy hãpkummuk mĩy'ax xop kopah, tu' hĩnnãp-tup xe'ẽgnãg.
14 Yĩy hãm'ãpak max'ax 'ãktux putup hãm xexka xohix tu', puyĩ' hep xop xohix hãm'ãpax, nũy tu hãmyũmmũg. Yã Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat, ha' yĩpkox pip. Ha hãmyãxatamuk xohix xox putox mõ'nã'ax. Kaxĩy.

Tute hãpxũy xexka 'ãktux

15 Tu xe hãm'ãktux, hu:

—Topa pet kopa' xip hãm'ãta yĩkox 'ãxet'ax Topa xip'ax. Hõmã mõnãyxop
hittap Nanĩ'eo te Topa pupi hãm'ãktux, tu Topa yãy xip'ax 'ãktux, tu yã hãpxop
yãy ĩgã xexka 'ãktux, ha Topa yãy xip'ax kopa' xip putup. (Pũyã tikmũ'ũn
mõ'kupix, nũy hãmyũmmũg.)
16 Tikmũ'ũn te hãpxexka Yonex tu' pip, puxix yĩktix tu nũmãn.
17 Tikmũ'ũn te mĩptut pepi tu' pip, puxix tu nũmãn, yã' hok tu 'ãnũmãn, pãyã
hãpxop 'ũm pa hok, nũy mõg mõ'ka'ok.
18 Tikmũ'ũn te hãpxa xexka tu' pip, puxix yãy pet ha tu mõg hok, nũy yãy
xax pa'. 'Ãmhok.
19 Ha 'ũn mũnõp xop xũy xexkap-tup, 'ok pek-tok xuk, 'ok pek-tok yãy yõgtat
hep xo'opmãhã'.
20 Topa tu' xax, xayĩy hãm 'ãxi hok 'ĩhã 'ãnũmãn, nũy nit xap 'ĩhã 'ãnũpa hok.
21 Yã' xũy xexka nãm putup nit xap 'ĩhã', xix hãm 'ãxi 'ĩhã'. Hõmã Topa te
hãm xexka mĩy, xix hõnhã, 'ũxũy kutõgnãg, pãyã nõm xũy xexkanãm.
22 Yĩy Topa te' xũy'ax yõg 'ãmnĩy xohix kuxyãhã', pu tikmũ'ũn nõã'tot. Pa
Topa te yãy yõg tikmũ'ũn yĩmõgatux, pu tu kuxa hi xe'ẽgnãg, yĩy 'ãmnĩy xohix
hã' kuxyãhã'.
23 —Tikmũ'ũn 'ũm te xa: "'Ũpẽnã'! Topa yõg hãmyãykutnã'ax xip!" kaxĩy, xix:
"Nãy, yã 'õnte' xip!" kaxĩy, 'ãpu 'ãyĩpkox hok.
24 Yã tik te mõ'ãmã'ax xop punethok nũn putup, tu Topa pupi hãm'ãktux
'ohnãg, xix yã hãmyãykutnã'ax 'ohnãg. Pãyã hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg putup,
tikmũ'ũn puxet te nõm mĩy hok, tu' mĩy pu tikmũ'ũn pẽnã', puyĩy nõ tikmũ'ũn
mõgã kummuk. Yã' xak, nũy Topa yõg tikmũ'ũn mõgã kummuk kamah,
mõ'ãmã'ax hã', puyĩy Topa yõg putat xax.
25 'Ũg'ãpax, nũy hãmyũmmũg, nũy hãpxopmã'ax yũmmũg tap.
26 —Tikmũ'ũn te: "'Ũpẽnã'! Hãm panip tu' xip!" kaxĩy, 'ĩhã 'ãmõg hok. Yã'
koit. Xix: "'Ũpẽnã'! Tute yãy xaptop 'õnte'!" kaxĩy, 'ĩhã 'ãyĩpkox hok. 'Ãmõg
hok. Yã' koit.
27 Tex yãnãm te pexkox xexka tupmã mõ'ka'ok, ha kaxĩy 'ũgnũn putup,
'ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, tu putpuk nũn putup.
28 —Kuptap xop te yãy tu nũ'nãhã', nũy xok yĩn xakot. Kaxĩy.

Tikmũ'ũn Kutok nũn putup

29 Tu xe hãm'ãktux, hu:

—'Ũxũy'ax yõg 'ãmnĩy xohix nõg putup, 'ĩhã mãyõn xok putup, xix
mãyõnhex. Mãyõnnãg xop te hãm tu nũ'nãp-tup, ha hãmnõgnõy yõg xexka xop
yãynuhuknãm putup,
30 'ĩhã tikmũ'ũn te hãpxopmã'ax xe'ẽgnãg pẽnãp-tup pexkox tu', hak nũn'ax
'ãktux. Yãk mũn Tikmũ'ũn Kutok, tu putpuk nũn. Ha Topa hã' gãy xop
tek pẽnãp-tup, hu 'ãtu potap-tup, ha hãmgõy xexka kopak yĩxop-tup, 'ũkxexka
xe'ẽgnãg tu',
31 ha mĩxuxxop tut kãyãp-tup, ha yãk mũn Tikmũ'ũn Kutok, tu pexkox yõg
xop nũ'pok putup, nũy Topa yõg tikmũ'ũn yĩmõgatux'ax nũnnã', ha hãm xexka
tu' xexka xop xohix mõxap-tup, nũy yãy tu nũnnãy. Kaxĩy.

Yeyox te piget kup 'ãktux

32 Yeyox te xe hãm'ãktux, nũy hãmyũmmũgã', hu:

—Mĩnta kup piget te xa hãmyũmmũgãhã', 'Ũmĩxux xokax, yã mĩxux puk 'ĩhã
'ãxop te hãmyũmmũg. Yã hãmpukpex mõ'nãp-tup.

33 Ha kaxĩy 'ãxop te hãpxopmã'ax xexka pẽnãhã', 'ĩhã hãmyũmmũg kamah.
Yã' xũy'ax yõg 'ãmnĩy mõ'nãp-tup.
34 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, 'ũxaxok hok: Tikmũ'ũn 'ũm pip nõmhã, 'ap xakix
putup'ah, 'ĩhã nõm 'ãmnĩy mõ'nãhã'.
35 Pexkox te yãyxaxogã'ax, xix hãm xexka te yãyxaxogã'ax, pãyã yõgnũ
hãm'ãktux xip ka'ok, tu' nõg 'ohnãg. Kaxĩy.

Hãm 'ũm hã Tikmũ'ũn Kutok nũn putup

36 Tu xe hãm'ãktux, hu:
—'Ãmnĩy 'ũm 'ĩhãk nũn putup, yã 'Ãtak Topa puxet te' yũmmũg. Pexkox yõg
nũ'pok xop te' yũmmũg 'ohnãg, xik mũn yã Topak-tok, pãyã 'ãtep yũmmũg'ah
kamah.
37 'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, tu putpuk nũn putup, 'ĩhã tikmũ'ũn te
hãpxopmã kummuk pax. Hõmã hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã mõnãyxop hittap Nõe
xip,
38 'ĩhã tikmũ'ũn hittap xit pax, xix yã' xo'op pax, xix yãyta pax, tu mõktu Nõe
te mĩptut xexka hã mõ'nãhã', nõm te kõnãg yĩmũ' mõg,
39 ha tikmũ'ũn te hãmyũmmũg 'ohnãg, tu' yĩpkox 'ohnãg, ha tex xexka nãhã',
ha kõnãgkox xet xexkah, tu hãmnak hã' xupep, tu tikmũ'ũn xohix kopugnãm,
ha' xakix. Hã kaxĩy putpuk nũn putup, yãkmũn Tikmũ'ũn Kutok, tuk nũn 'ĩhã
40 tik 2 te hãpxa xexka tu' hãm, hap-xet mõgãp-tup, ha ta yã' nõy te nox xip.
41 'Ũn 2 te xuxnãg xetox xap kõnõnnãhã', hap-xet mõgãp-tup, ha ta' nõy te'
nox xip.
42 'Õg pa mõxip! Yãy 'ũm pupi hãmpẽnã max. 'A 'ãxop te 'ãmnĩy 'ũm
yũmmũg'ah 'ĩhã 'ãxuxyã nũn.
43 'Ũxaxok hok. Pax pu tikmũ'ũn te hãpxop hã' xupxet'ax nũn yũmmũg, puxix
tu pẽnãnã' pi' kamah, puyĩy tu' xupxet hok.
44 Yĩy 'ãxop pẽnãnã' pi' kamah. 'A' yũmmũg'ah 'ãmnĩy 'ũm 'ĩhãk nũn. Yãk mũn
Tikmũ'ũn Kutok, tuk nũn putup, 'ĩhã yã 'ãxop tek hip 'ohnãg. Kaxĩy.

Kãmãnat max xix kãmãnat kummuk 'ãktux

45 Tu xe hãm'ãktux, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu:
—Tep te kãmãnat max? Kãmãnat max yã tik te hãmyũmmũg, tu yã hãmyõk
mĩy pax. Ha' xat, pu kãmãnat xop tu pẽnãnã' pi', nũy tu xĩnnã max.
46 Ha' xuxyã nũn, 'ĩhã hãm max, yĩ' kuxa hittup.
47 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ũxuxyã te kãmãnat max xexkãnãp-tup, pu tu hãpxa
xexka yõg hãpxop xohix pẽnã'.
48 Pa kãmãnat kummuk te hãmpe'paxex, hu: "'Ak xuxyã nũn putup'ah,"
kaxĩy,
49 tu yã hãpkute'ex kummuk, tu kãmãnat nõy kix, tu yã' xit xexkah, tu yã'
xo'op xexkah, tu mõktu yã' paptux, tikmũ'ũn paptux xop mũtik.
50 Ha' xuxyã nũn, ha ta kãmãnat te' hip 'ohnãg, tu yã' nũn yũmmũg 'ohnãg,
51 puxi' xuxyã gãy nãm, tu kãmãnat xũygã'ax 'ũyãnãn tu', tu' mõgã'ax, nũy tu
kummugã tikmũ'ũn kummuk mũtik, nõm pa max, pãyã' kuxa kummuk. Ha'
potap-tup, 'ũxũy xexka tu'. Tu ta tu' kux. Kaxĩy.

25

'Ũn te yãyta hok te' 10

1 Yeyox te hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax
yũmmũgã', tu 'ũn tuk tup xop te yãyta hok 'ãktux, nũy tikmũ'ũn pu
hãmyũmmũgã', puyĩy tu' xuxyã nũn'ax hip, ha:
—Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat putup hã kaxĩy. 'Ũn te yãyta hok te 10 te 'ãmuk
xexka ha' mõg, 'ãmnĩy 'ĩhã' mõg, tu kuyãnãm tat'ax pop, nũy tik te yãyta'ax hip
putat kopah, puyĩy tik yãyta'ax mõgã 'ãmuk xexka hah,
2 ha ta 'ũn te 5 pa te hãmyũmmũg 'ohnãg, ha ta 'ũn te 5 pa te hãmyũmmũg,
3 ha 'ũn xop pa te hãmyũmmũg 'ohnãg te kuyãnãm tat'ax pop, pãyã' hep tox
xaxok,
4 pa' nõy xop te kãnẽy tat kamah, ha yã' hep tox kopa' xup, nũy tat'ax hã'
pux.
5 —'A tik te yãyta'ax 'ũm nũn'ah, yĩy kũmĩm tetet' kix, ha mõ'yõn putat pukah.
6 —'Ãmnĩy kote 'ĩhã tikmũ'ũn yĩy ka'ok, hu: "Tik te yãyta'ax nũn! Mã', yũmũ
nũ mũtik mõg!" Kaxĩy.
7 —Ha 'ũn xop yãykoxak mõ'ka'ok, tu kuyãnãm mõ'xup.
8 Ha 'ũn pa te hãmyũmmũg 'ohnãg te' nõy xop pu hãm'ãktux, hu: "'Ã' hõm 'õg
hep tox, 'ũ mõy yãy yõg ta'ax hã' pux. Yãk mũ yõg kuyãnãm xakix." Kaxĩy.
9 —Ha:
—"'Ak mũ'ãte xa popmãp-tup'ah. Yãk-tõgnãg 'ũm hep tox. 'Ãxop putup, mõy
mõg kõmẽn hah, nũy 'ũm pa'." Kaxĩy.
10 —Ha' mõg, tu' paha', 'ĩhã tik te yãyta'ax xupep. Ha 'ũn pa te hãmyũmmũg te
nũ mũtik mõg 'ãmuk xexka hah, tu mõktu' mõxaha', tu' mõxakux, ha ta mõ'yãy
yĩnnĩn.
11 —Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'ũn xop nõy mõxaha 'ũyãnãn tu', tu hãptopa' pip, tu'
xãnãhã', hu: "Yãyã', Yãyã', hãpxõn! Yãk mũg nũn!" Kaxĩy.
12 —Ha tik te yãyta'ax te: "'A 'ãte 'ãxop 'ũm yũmmũg'ah. Mõy, nũy 'ãpep! Kaxĩy.
'Ũkux.
13 Yeyox te hãm'ãktux kux, tu:
—Yĩy 'ãpa mõxip! Yã hãm 'ũm hãk nũn 'ãxop te' yũmmũg 'ohnãg. Kaxĩy.

Kãmãnat tikoxyuk 'ãktux

14 Tu xe hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax
yũmmũgã', nũy yũmũg hãm max 'ãktux, nũy Topa pu yũmũg hãm max 'ãktux,
hu:
—Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat kaxĩy: Tik te hãpkumep putup, ha kãmãnat
xop xãnãhã', pu hãpxa xexka pẽnãnã 'ãti',
15 tu tu tayũmak popmãhã', tu tik te hãmyũmmũg xexka pu' hõm tayũmak
te 5.000, tu' nõy te hãmyũmmũg miax pu tayũmak te 2.000 hõm, tu tik te
hãmyũmmũg kutõgnãg pu tayũmak te 1.000 puxet hõm, tu ta' mõg.
16 Ha kãmãnat te 5.000 paha', tu' mõg, tu hãpxop hãmenax, tu mõktu tayũmak
nõy te 5.000 paha'.
17 Ha kãmãnat nõy te 2.000 paha', tu' mõg, tu hãpxop hãmenax, tu mõktu
tayũmak nõy te 2.000 paha'.
18 Pa tik te 1.000 paha', tu' mõg, tu hãpkot, tu' xuxyã yõg tayũmak xaptop
hãm kopah.
19 —Hãpxip punethok tap 'ĩhã' xuxyã nũn, nũy ta yãy yõg tayũmak pop,
20 ha kãmãnat te 5.000 paha', tu' nũn hãmãxap, tu tayũmak te 10.000 hõm
'ũxuxyã pu', tu: "'Ũpẽnã'! Xate 'ã' hõm tayũmak te 5.000. 'Ãte hãpxop nõy yãnãn
hã tayũmak te 5.000 nõy paha'." Kaxĩy.

21 —Ha: “Yã' max! 'Ãhãm max. Xate hãmyok mĩy tayũmak kutõgnãg hã, yĩy 'ãte 'ãxexkãnãhã', xayĩy hãpxop punethok pẽnã max. 'Ãpu yũmũ'ãte 'ãmuk xexka mĩy!” Kaxĩy.

22 —Ha kãmãnat te 2.000 paha', tuk-nãy tu' nũn, tu: “Xate 'ã' hõm tayũmak te 2.000. Yã 'ãte hãpxop nõy yãnãn hã tayũmak te 2.000 nõy paha'. 'Ũpẽnã'!” Kaxĩy.

23 —Ha' xuxyã te: “Yã' max! 'Ãhãm max! Tayũmak kutõgnãg hã xate hãmyok mĩy, yĩy 'ãxexkãnãhã', xayĩy hãpxop 'ũm xexka pẽnã max. 'Ãpu yũmũ'ãte 'ãmuk xexka mĩy!” Kaxĩy.

24 —Ha kãmãnat te 1.000 puxet paha', tu' nũn, tu: “'Ãte 'ãyũmmũg. Xate 'ũm kuxa ka 'ohnãg. 'Ũnõy te hãpxop xap xok, ha xate' nũnnãhã',

25 yĩy 'ũgkuxãnõg, tu 'õg tayũmak xaptop hãpkox hã mõ'tat. 'Ũpẽnã 'õgnũ tayũmak, nũy pa'.” Kaxĩy.

26 —Ha' xuxyã te: “'Ãhãm kummuk, 'ãteknõg tu'. Xatek yũmmũg, ha 'ãte hãpxop xap xok 'okpa hãpxop ta nũnnãhã'.

27 Teptu xate tayũmak xex hok tayũmak xut'ax pet kopah? 'Ũyĩy putpu nũ', tu yõgnũ tayũmak paha', 'ũnõg nõy nã' mõg, tu mõktu yã' kux.” Kaxĩy. Tu yõkãmã' tu kãmãnat nõy pu' xat, hu:

28 —“Kãmãnat kummuk yõg tayũmak xut, nũy kãmãnat nõy pu' hõm, nõm te tayũmak te 10.000 pop.

29 Yã tikmũ'ũn te punethok pop, puxix tu xe' pop, tu mõktu yã' xohix pop, pa tikmũ'ũn te' pa hok, puxi' yõg hãpxop kutõgnãg xut kamah, pu tu' hok xip.

30 Yã kãmãnat kummuk, tu' hitop hã' hãm. 'Ãpu, nõm mõ'yõn hãptopa', puyĩy hãpkoxtap kopa tu xip ka'ok. 'Õnte potap-tup, 'ũxũy xexka tu'. Kaxĩy. 'Ũkux.

31 Yeyox te hãm'ãktux, nũy hãmyũmmũgã kux, tu:

—Yãk mũn Tikmũ'ũn Kutok, tu yã putpuk nũn putup, tu' xat xe'ẽgnãg putup, 'ĩhãk nũn, ha pexkox yõg nũ'pok xop te nũ mũtik nũn putup, hãk yũm putup, nũy tu hep xop xohix xat.

32 Ha' hep xop xohix te yãy tu nũ'nãp-tup 'ũgkeppah, ha 'ãte tikmũ'ũn yãg mõ'pot putup. Yã kaxĩy tik pẽnã'ax te kahnẽn mõ'pot xix mot,

33 tu kahnẽn mõ'pot, pu tu yĩm xe'e hã mõ'xip, xix mot mõ'pot, pu tu yĩm xax hã mõ'xip, ha 'ãte' yĩpkox pip xop mõ'xip putup 'ũgyĩm xe'e hã, tu' yĩpkox hok xop mõ'xip putup 'ũgyĩm xax hã,

34 ha 'ãte hãm'ãktux putup, tikmũ'ũn tek yĩm xe'e hã' pip pu hãm'ãktux putup, hu: “Mã'! 'Õgnũ 'Ãtak te 'ãxop ha hãmmaxnãhã'. Mã', nũy pexkox yõg hãpxop xohix pop. Yã Topa te xa' xex tap 'ĩhã hãm xexka xip 'ohnãg.

35 Yã 'ãxop tek xĩnnãhã 'ĩhã putup tek putex, tu 'ã' xo'opmãhã', 'ĩhã 'ãte kõnãg tat xak, tuk xãnãhã', 'ũxihip 'ãpet kopa, 'ĩhã 'ãte xa hak puknõg.

36 'Ak xax 'ũm xip'ah, ha 'ã 'ãxax 'ũm hõm, 'ũyĩy mõktat, tuk pakut, hak pẽnã max. Kanet kopak xip, ha 'ãxop 'ũg ha mõg, nũy mõy mõgnĩynãm.” Kaxĩy.

37 —Ha tikmũ'ũn max te: —Yãyã', hãm 'ũm hãk mũ'ãte 'ãpẽnãhã', 'ĩhã putup te 'ãp-tex, ha 'ãxĩnnãhã'?

38 Hãm 'ũm hã 'ãmũn 'ũgmũ'ã hã puknõg, ha 'ãxãnãhã', xa 'ũgmũg pet kopa xihip? Hãm 'ũm hãk mũ'ãte xa topixxax 'ũm nĩm, xa mõ'tat?

39 Hãm 'ũm hã 'ãpakut, hak mũ'ãte 'ãpẽnã max? Hãm 'ũm hã kanet kopa 'ãxip, hak mũg mõg, nũy mõ'ãnĩynãm?” Kaxĩy.

40 —Ha 'ãte hãm'ãktux'ax hã' nõy yãnãn putup, tu: "'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ãxop tek xape 'ũm kutĩgnãg hã 'ã tehet, huk mũn yã 'ãtehet kamah. Kaxĩy.
41 —Tu tikmũ'ũn kummuk pu hãm'ãktux putup, nõm tek yĩm xax hã' pip, hu: "Mõy, nũy 'ãpep! Yã Topa te xa hãpkummugãhã'. Mõg, pu kuxap xe'e mõ'ãhap mõ kuma mõg. Topa te kuxap mĩy tap nũy Hãmgãyãgnãg xũygã', nũy 'ũyõg nũ'pok xop kummuk xũygã'.
42 Ya putup tek putex, pak xĩnnã 'ohnãg, ha 'ãte kõnãg tat xak, pa 'ãm xo'opmã 'ohnãg.
43 'Ũgmũn xa hãk puknõg, pa 'ãxop te 'ũkxãnã 'ohnãg, 'ũxihip 'ãpet kopah. 'Ak xax 'ũm xip'ah, 'a 'ãxax 'ũm nĩm'ah, 'ũ mõktat. 'Ũkpakut, xix kanet kopak xip, pãyã 'ãxop tek pẽnã 'ohnãg." Kaxĩy.
44 —Yĩy tikmũ'ũn te: "Yãyã', hãm 'ũm hãk mũ'ãte 'ãpẽnãhã', ha putup te 'ãptex, ha xate kõnãg tat xak, xikmũ'ã hã 'ãpuknõg, xix 'ãxax hok, xix 'ãpakut, xix kanet kopa 'ãxip, hak mũ'ãte xa hã te 'ohnãg?" Kaxĩy.
45 —Ha 'ãte: "'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ãxop tek xape kutĩgnãg hã 'ã te 'ohnãg, hu tu 'ã te 'ohnãg kamah." Kaxĩy. Tu ta tu' kux.
46 Yeyox te hãm'ãktux kux, tu:
—Tikmũ'ũn kummuk xũy putup mõ'kuma' mõg, ha' kuxyã 'ohnãg, pãyã tikmũ'ũn max hi xe'ẽgnãg mõ'kuma' mõg, ha' kux 'ohnãg kamah. Kaxĩy.

26

'Ũxexka xop te hãpxopmã kummuk 'ãktux

1 Yeyox te hãmyũmmũgã kux, tu ta yãy yõg tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, hu:
2 —'Ãxop te hãmyũmmũg, yã 'ãmnĩy 2 nõg, puxix tikmũ'ũn 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa'yẽn mĩy, ha tikmũ'ũn tek mõgãp-tup, nũy mĩpkupnix tu Tikmũ'ũn Kutok putex, yãk putex putup. Kaxĩy.
3 Tu hãm'ãktux, 'ĩhã 'ãmãnex xexka xop yãy tu nũ'nãhã', xi' xexka xop yãy tu nũ'nãhã', tu ta 'ãmãnex xat'ax Kaxpax pet xexka kopa yãy tu nũ'nãhã',
4 nũy hãmpe tu paxex, nũy putep te xĩy Yeyox putex'ax yũmmũg, nũy xaptop hã' mũy,
5 tu:
—'Ãmuk xexka mĩy 'ĩhã 'ap putex putup'ah. Nãy, pu 'ãmuk xexka tu kux, kopxi' xat, nũy 'ũp-tex, nũy ta tu tikmũ'ũn gãyã hok. Kaxĩy.

Yeyox te' pip'ax Metãn tu' xip

6 Hãpxip 'ĩhã Yeyox te xip tu xexka Metãn kopa' xip, tu Ximãm pet kopa' xip, ha' xuxet'ax nõy te: 'Ũyãy xax kunut nãm. Kaxĩy.
7 Ha 'ũn te nõm mõ'nãhã', tu Yeyox yĩka' mõg. Ha naxnãg 'anamax tat, ha' hep haxyã max xup, takat xexkah. Ha Yeyox xit 'ĩhã 'ũn te' hep pux, yã Yeyox putox yĩmũ' pux.
8 Ha' yõg tik xop te' pẽnãhã', tu' gãy, tu' mãnõg, hu:
—Teptu 'ũn te' hep haxnãg xaxogãhã'? Yã takat xexkah!
9 'Ũyõg naxnãg hãmenax, puxix tayũmak xexka pa', nũy tu tikmũ'ũn hok xop pu' nĩm. Kaxĩy.
10 Pa Yeyox te hãmyũmmũg, tu:
—Teptu xate 'ũn hã 'ãgãy? Yã tute hãpxopmã mãynãg!
11 Hãmyãxatamuk xohix hã' hok xop te 'ãmũtik pip, pãyãk mũn'ah,
12 yĩy 'ũn te' pux, nũy 'ũgyĩn haxyã max, puyĩy nõ hãpkot.

13 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Tikmũ'ũn te hãm'ãpak max'ax 'ãktux putup, tu hãm xexka xohix tu' xuktux putup, yã kama 'ũn yõg hãpxopmã'ax 'ãktux putup, nũy 'ũn xaxogã hok. Kaxĩy.

Yot te hãpkummugãhã'

14 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yeyox yõg tik 'ãxet'ax Yot 'Ixkanot mõg, nũy 'ãmãnex xexka xop mũtik hãm'ãktux,
15 tu:
—Tayũmak xohix te xĩy 'ã' hõm putup, 'ũyĩy 'ãxop mõgã', xayĩy Yeyox mũy? Kaxĩy.
Ha' xexka xop te' yõg tayũmak mõ'kupix, tu tayũmak te 30 xut, tu tu' hõm.
16 Yĩy Yot mõg, tu hãmpe'paxex, tu' xak, nũy gãy xop mõgã', pu ta Yeyox mõ'tat kanet hah.

Yoneo xop te 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa'yẽn mĩy

17 'Ãmnĩy nõg 'ĩhã Yoneo yõg tikmũ'ũn te 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa'yẽn mĩy, tu pãm tokatok hok mãhã', ha 'ãmnĩy te mãxap Yeyox yõg tik xop te Yeyox ha' mõg, tu' yĩkopit, hu:
—Xatep-tep putup? Piyã' mĩy'ax 'ãmuk xexkah, nũy tu pãm tokatok hok mã 'ãmnĩy hã? Kaxĩy.
18 Ha:
—Kõmẽn ha mõg, tu tik 'ũm xax, nũy tu' xax, hu: "'Ũgmũg xuxyã te' xat, 'ũ xa hãm'ãktux, hu: Yã hõnhã yõgnũ tik xop xik mũn te 'ãmuk xexka mĩy putup, tu 'ãpet kopa 'ãte' mĩy putup." Kaxĩy.
19 Ha' yõg tik xop te hãm'ãpak, tu' mĩy, tu 'ãmuk xexka mĩy tik pet kopah.
20 Ha 'ãmnĩy hã Yeyox xix tik xop mãm, 'ãmuk tu' xakot, nũy tu xit,
21 tu' xit, 'ĩhã Yeyox te:
—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ãp-xet 'ũm te' gãy xop mõgãp-tup 'ũghah. Kaxĩy.
22 Ha tik xop kuxa hittup 'ohnãg, yã' xohix te yãy yĩkopit, tik puxet hãmãxap te' yĩkopit, hak-nãy tu' nõy, xi' nõy te' yĩkopit, tu mõktu xohix, tu:
—'Ũ 'ũm? Yãyã', xatep-tep pe'ãpaxex? 'Ok 'ũgmũn tik kummuk? Kaxĩy.
23 Ha Yeyox te:
—Tik te' gãy xop mõgã'ax, tu pãm xup kãnẽy pet xax kopah, 'ũgmũtik tu pãm xup nõmhã.
24 'Ũkxok putup, yã Topa yõg tappet te hãm'ãktux tap, pãyã tik kummuk xũy putup, nõm tek kummugãp-tup! 'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, hak kummugãp-tup, yã hãpxopmã'ax kummuk. Pax pu' tut te nõm put hok, puxix hãpkummuk mĩy hok. Kaxĩy.
25 Ha Yot te' yĩkopit kamah, tik te' mõgã'ax kummuk te hãmyĩkopit, hu:
—Yãyã', xatep-tep pe'ãpaxex? 'Ok yãkmũn tik kummuk? Kaxĩy.
Ha Yeyox te:
—Hamũn. Xate' xuktux. Kaxĩy.

Yũmũg xuxyã xit'ax

26 Ha' xit, 'ĩhã Yeyox te pãm paha', tu Topa tu:
—'Ãmax Topah! Xatek mũ'ã hãpxop xit'ax hõm. Puxi'. Kaxĩy.
Tu pãm koxip, tu tik xop pu' popmãhã', tu:
—'Ũpa', nũy mã'. Yãk yĩn. Kaxĩy.
27 Tuk-nãy tu kãnẽy paha', tu Topa pu:
—'Ãmax Topah! Xatek mũ'ã' hep max hõm, 'ũ xo'op. Puxi'. Kaxĩy.

Tu yãy yõg tik xop pu' hõm, tu:
—'Ũpa', nũy 'ãxop xohix xo'op.
28 Yãk hep 'ãta', ha yã' xohix pupi nũ'nãhã', pu Topa te hãpkummuk mĩy'ax
xaxogã', pu tu kux. 'Ũghep 'ãta hã Topa te' pa'ax tup mĩy tikmũ'ũn mũtik.
29 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ãte mĩnta hep xupyãg xe' xo'op hok, pãyã yõgnũ
'Ãtak mũtik 'ũkti', kopxi' xo'op, 'ĩhã 'Ãtak te yãy yõg tikmũ'ũn xat xe'e'. Kaxĩy.
30 Ha Topa puk-tex, tuk-tex kux, tu ta' mõg 'Onimet yõg yĩktix hah.

Yeyox te Pet pu hãm'ãktux

31 Tu ta' mõg, 'ĩhã Yeyox te tik mũnõm xop pu hãm'ãktux, hu:
—Hõnhã 'ãmnĩy 'ĩhã', 'ãxop xohix nũ'pap-tup, tuk nĩm putup. Yã Topa yõg
tappet te hãm'ãktux tap, tu: "'Ãte kahnen yõg pẽnã'ax putex, yĩy kahnẽn
nũ'paha'." Kaxĩy. Yĩy hãm'ãktux hittap hã 'ãxop tek nĩm putup nõmhã,
32 pãyã putpuk hi', kopxix 'ãkeppak mõg hãpxexka Ganinet hah. Kaxĩy.
33 Yĩy Pet te:
—'Ak mũn'ah! 'Ãte 'ãnĩm 'ohnãg. 'Ũnõy xohix te 'ãnĩm, kopxix 'ãnĩm hok.
Kaxĩy.
34 Ha Yeyox te Pet pu hãm'ãktux, hu:
—'Ũg 'ãpax, nũy tu xaxok hok! 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Yã hõnhã, 'ãmnĩy
'ĩhã, xate koit putup, tuk yũmmũg hok 'ãktux, tu' xuktux putup tikoxyuk, 'ĩhã
xokakkak tak xatap-xet. Kaxĩy.
35 Ha Pet te:
—'Ãmhok! 'Ãte koit 'okpa 'ãmũtik 'ũkxok! Pãyã 'ãyũmmũg hok 'ãte hãm'ãktux
'ohnãg! Kaxĩy.
Ha tik xop xohix te:
—Ya hamũn! Kaxĩy.

Yeyox te Topa pu hãm'ãktux Yetxẽm tu'

36 Ha ta' mõg tu mõktu Yetxẽm tu' mõxaha', ha Yeyox te:
—Nãy, mãhãm, 'ĩhãk mõg 'ãkeppah, nũy Topa pu hãm'ãktux. Kaxĩy.
37 Tu Pet mõgãhã nũ mũtik, xix Yemeneo kutok 2, tu' kuxa teknõg, 'ũxũy
xexka tu',
38 tu:
—'Ũgkuxa xũy xexka tu mõktuk kuxa teknõg, tuk xok putũmnãg. Nũnte' tihi',
nũy pẽnãnã 'ãti 'ũgmũtik. Kaxĩy.
39 Tu ta' keppa' mõg kutõgnãg, tu nũ'xup hãm tu', tu Topa pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãtak, 'ũkxũy xexkah, 'ap hã' tot'ah. 'Ũktux hok 'ũkxũy hok, kopxik hittup.
Pãyãk tux hok 'ũkxũy, kopxik xũy. 'Ãpuk xat, yãk yĩpkox xip 'ãmũn pu'. Kaxĩy.
40 Tu put pu' nũn, tu tik tikoxyuk pẽnãhã', ha mõ'yõn, kũmĩm te' kix hah, yĩy
Pet pu hãm'ãktux, hu:
—'Ok 'ãxop te pẽnãnã 'ãti hok, nũy yãk mũtik pẽnã kutõgnãg?
41 Mõ'õn hok, pãyã Topa pu hãm'ãktux pax, xayĩy hãpkummuk mĩy hok.
'Ãkuxa te hãpxopmã maxp-tup, pãyã 'ãyĩn pu'uk. Kaxĩy.
42 Tu xe' mõg, tu:
—'Ãtak, xatek putup 'ũkxũy, kopxik xũy. Yãk yĩpkox xip. Kaxĩy.
43 Tu xe putpu' nũn, ha tik xop mõ'yõn 'ũxeheh, yã kũmĩm xũy xexkah, tu' pa
xax mõm.
44 Yĩy Yeyox xe' mõg, tu Topa pu hãm'ãktux.
45 Tu putpu' nũn tik xop hah, tu nũktu' yĩkopit, hu:

—'Ok 'ũm yãykoxak hok, 'ãteknõg tu'? Hãmpẽnã'! Yã hõnhã' gãy xop nũn, nũy 'ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok mũy, nũy tikmũ'ũn kummuk mõgã 'ũghah.
46 'Ãyok, 'ãpu yũmũ mõg. Yã tik kummuk nũn nõmhã. Kaxĩy.

'Ũgãy xop te Yeyox mũg

47 'Ap hãm'ãktux kux'ah, 'ĩhã Yot nũn, yã Yeyox yõg tihik, tu tikmũ'ũn punethok nũnnãhã', ha mĩkax xexka taha', xix mĩm kix'ax taha'. 'Ãmãnex xexka xop xix Yoneo xexka xop te mõ'pok.
48 Yã Yot te' xexka xop pu hãm'ãktux tap, tu: "'Ãte tik puxet yãy kep ha' mũg putup, nũy tu 'ãneo, xayĩ' mũy. 'Ãte Yeyox mũn kep ha' mũg putup, xayĩ' pẽnã', nũy mũy. Kaxĩy.
49 Tu' xupep, tu Yeyox ha' nũn, tu:
—Yãyã', pũyã Topa 'ãkuxa yũmmã'! Kaxĩy.
Tu yãykep ha' mũg.
50 Ha Yeyox te:
—'Ũkxape', xate hãpxopmã'ax. Pũyã hãpxopmã mõ'ka'ok, nũy ta tu kuxyã'. Kaxĩy.
Ha' gãy xop te' mũg, tu' yĩm kĩy.
51 Pa tik puxet te Yeyox mũtik hãpkumep, tu mĩkax xexka xut, tu 'ãmanex xat'ax yõg kãmãnat yĩpkox xak,
52 ha Yeyox te:
—'Õg mĩkax mõ'xix 'ũxax kopah. Yã tik te mĩkax xexka hãp-tex, puxi' nõy putex mĩkax xexka hã 'ũyãnãn tu'.
53 'Ãte yãy yõg 'Ãtak tu' xax, puxix nũ'pok pexkox yõg xonat xop xohix, pu tu 'ãhã tu tehet.
54 Pa Topa yõg tappet te hãm'ãktux tap, yĩ' tux hok pu tu hãpxopmã nõmhã, nũy hãm'ãktux hittap hã hãpxopmã'. Kaxĩy.
55 Tut xexka xop yõg tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãxop nũn, tu mĩkax xexka taha', xix mĩm topnãg paha', nũy tuk mũy. 'Ãxop tep-tep pe'ãpaxex? 'Ok yãkmũn tik kummuk, tik te hãpxop hã' xupxet putuk? Yã 'ãmnĩy xohix 'ĩhã Topa pet xexka kopak xip, nũy hãmyũmmũgã', ha 'ãxop te 'ũgmũg 'ohnãg.
56 Pãyã hõnhã Topa te' tux hok pu hãpxopmã kummuk, yã Topa pupi hãm'ãktux xop te tappet tu kax'ãmi tap, yĩy Topa yõg hãm'ãktux hittap hãk mũg nõmhã. Kaxĩy.
Ha yãy yõg tik xop te hãm'ãpak, tu nũ'paha'.

Yoneo xexka xop te Yeyox yĩkopit

57 Ha tikmũ'ũn te Yeyox mũg, tu Kaxpax pet ha' mõgãhã', ha Kaxpax yã 'ãmãnex xop xat'ax, ha tik xop te hãmyũmmũg pip, xix Yoneo xexka xop nũn, tu yãy tu nũ'nãhã Kaxpax pet kopah.
58 Ha Pet te Yeyox pe' mõg, hãptox tu' pe' mõg, tu' pet yõg hãmnuknõg tu mõktu' xupep, tu mõ'nãhã', tu mõktu' yũm xonat xop mũtik, nũy 'ũyõg hãpxopmã'ax pẽnã',
59 ha' xexka xop xak nũy Yeyox kupeh, nũy tup-tex, tu' koit'ax hã' kupex,
60 pãyã tep tup-tex'ax 'ũm yũmmũg 'okpa tik punethok te koit, ha hãm'ãktux hã' nõy yãnãn punethok. Hãpxip 'ĩhã tik 2 te hãm'ãktux,
61 tu:
—Yeyox te yãy ka'ok'ax 'ãktux, tu: "'Ãte Topa pet xexka koxyõy'ax, tu xe' pet'ax 'ãmnĩy tikoxyuk hã." Kaxĩy.

62 Ha Kaxpax yok, tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—Yã tik te 'ãkupex. 'Ok xate yãy 'ãktux hok, nũy yũmũg yũmmũgã'? 'Ok pe tik te hãpxe'e 'ãktux, 'ok pe yã xa' koit? Kaxĩy.
63 Pa Yeyox yĩy 'ohnãg, yĩy 'ãmãnex xop xat'ax te hãm'ãktux 'ũxeheh, hu:
—Topa te 'ã' hõm yãy 'ãxet'ax 'ũyĩy 'ãyĩkopit, hu 'ãxat. 'Ãyĩy. 'Ok Topa xe'ẽgnãg te 'ãyãykutnãhã'? 'Ok yã 'ãmũn Topak-tok xe'e'? Kaxĩy.
64 Ha Yeyox te:
—Ya hamũn. Xate' xuktux. Pãyã 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ãxop te Tikmũ'ũn Kutok pẽnãp-tup, ha Topa xe'ẽgnãg yĩm xe'e hak yũm putup pexkox tu', tuk yĩxop-tup, hãmgõy xexka hãk yĩxop-tup. Kaxĩy.
65 Ha 'ãmãnex xop xat'ax te yãy xax pot, nũy yãy kuxa xũy'ax tu' mũg, tu:
—Puxi'! Yã Topa 'ãktux kummuk pax 'õhõm! 'Ãxop te' xupak nõmhã.
66 Hu putep 'ãktux'ax? Kaxĩy.
Ha:
—Yã hãpkummuk mĩy xexka'! Pũyã tu' xok! Kaxĩy.
67 Tu mõ yĩy hep yõn, xi' payĩn kix, 'ĩhã' yĩkopit,
68 hu:
—'Ãmũn yã Topa yõg hãmyãykutnã'ax. 'Ãpu, Topa pupi hãm'ãktux, nũy 'ãyĩy: 'Ũ 'ũm te 'ãkix? Kaxĩy.

Pet te Yeyox yũmmũg hok 'ãktux

69 Ha ta' xip Pet hãptopa', ha ta kãmãnat hex te:
—'Ãxip kama Ganinet yõg Yeyox mũtik. Kaxĩy.
70 Ha:
—Xatep-tep mũn 'ãktux? 'A 'ãte' yũmmũg'ah. Kaxĩy.
71 Tu hãmyĩkox tu' mõg, ha ta kãmãnat hex nõy te' pẽnãhã', tu xonat xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Õhõm xip Nãyane yõg Yeyox mũtik. Kaxĩy.
72 Ha Pet te xe:
—'Ak mũn'ah. Topa tek yũmmũg. 'Ap 'ũkxip'ah. Yã 'ãte 'a kãy yũmmũg'ah. Kaxĩy.
73 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã tik xop te Pet yĩka' nũn, tu:
—'Ãyĩy'ax te Ganinet xop yĩy'ax putuk! Yã Yeyox mũtik xate hãpkumep. Kaxĩy.
74 Yĩy Pet te:
—Topa tek yũmmũg. 'Ãte nõm kãy yũmmũg 'ohnãg. Pax 'ũ koit 'ãte', puxix Topa 'ũkxũygã'. Kaxĩy.
Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã xokakkak tak xataha',
75 ha Pet te Yeyox yõg hãm'ãktux'ax xutigãhã', ha: “Xate yã koit putup 3, xate hãm'ãktux putup 'ũgyũmmũg hok te 3, 'ĩhã xokakkak tak xatap-xet.” Kaxĩy.
Tu ta' mõg, tu pota punethok.

27

Xonat xop te Yeyox mõgãhã Pinat keppah

1 Hãptup, mãyõn te hãpkanet tu' xupep 'ĩhã', 'ãmãnex xexka xop xix Yoneo xexka xop xohix te yãy tu nũ'nãhã', nũy Yeyox putex,
2 tu' kĩy, tu Gohenanok Pinat ha' mõgãhã'.

Yot te yãy putex

3 Hõmã Yeyox yõg tik Yot te' mõgã kummuk, nũy tu tayũmak pa', tu' xexka
xop yõg hãmpe'paxex yũmmũg nõmhã, yã Yeyox putex putup, ha yãyhãhup
xexkah, tu tayũmak te 30 paxmõg, nũy mõy putpu' hõm 'ũxexka xop pu', tu'
xexka xop pu hãm'ãktux,
4 hu:
—'Ãte hãpkummuk mĩy 'ĩhã 'ãxop mõgãhã tik max, xa tup-tex. Kaxĩy.
Ha:
—Patĩy! 'Ãpu, yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax tat! Kaxĩy.
5 Ha Yot te tayũmak hã putnũ Topa pet xexka kopah, tu ta' mõg, tu yãy mãy
hĩy, tu' xok xe'e'.
6 Ha 'ãmãnex xexka xop te tayũmak paha', tu:
—'Ap max'ah, yũmũ yõg xat'ax te' xat hok, pu tayũmak hõm hok Topa pu'.
Yã nũhũ tayũmak tu tik putex. Yũmũ'ãtep-tep mũn mĩy'ax? Kaxĩy.
7 Hu tayũmak paha', tu 'Onet yõg hãm xexka paha', puyĩ' xukpot mĩy, pu tu'
puknõg xop nõ hãpkot.
8 Yĩy tikmũ'ũn te' xukpot 'ãxet'ax, hu: "'Ũhep 'ãta'ax tu hahãm." Kaxĩy. Yã
hõmã 'ũxuxet'ax 'ũhep 'ãta, xix hõnhã'.
9 Hõmã tik hittap Yenemĩn te Topa pupi hãm'ãktux, yĩy: "Tikmũ'ũn te
tayũmak te 30 paha', tu te tik hãmenax tayũmak te 30 hã, 'Iyaet yõg tikmũ'ũn
xohix te yã pagop-tup,
10 tu tayũmak hã' nõy yãnãn, nũy 'Onet yõg hãm paha'. Yã Topa tek xat tap,
yĩy 'ãte' mĩy." Kaxĩy. Ha Topa yõg hãm'ãktux hittap hã' xexka xop te hãm paha
nõmhã.

Yeyox te Pinat keppa' xip

11 Ha Yeyox te Gohenanok Pinat keppa' xip, ha' yĩkopit, hu:
—'Ok xate Yoneo yõg tikmũ'ũn xat xe'e'? Kaxĩy.
Ha:
—Xate' xuktux. Kaxĩy.
12 Pãyã' yĩy 'ohnãg 'ĩhã 'ãmãnex xexka xop xix Yoneo xexka xop te' kupex,
13 yĩy Pinat te:
—'Ok xate hãm'ãpak hok? Yã 'ãxat'ax xop te 'ãkupex! Kaxĩy.
14 Pãyã 'ap yĩy'ah, ha Gohenanok kuxa te' yẽy.

Pinat te' xat, pu Yeyox putex

15 Hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã', 'ãmũk xexka 'ãxet'ax Nõa'yẽn mĩy 'ĩhã', Pinat te
tik kummuk xut kanet kopah, tikmũ'ũn te ta tu' xak, ha' xut.
16 Ha tikmũ'ũn xohix te tik kummuk Mahamax yũmmũg,
17 tu yãy tu nũ'nãhã Gohenanok pet tu', ha Pinat te tikmũ'ũn yĩkopit, hu:
—'Ãxop tep-tep putup? Piyã' mũn 'ãte' xut'ax? 'Ok pe Mahamax xut'ax, 'ok
pe Yeyox xut'ax? Yã' xuxet'ax nõy Kunnix. Kaxĩy.
18 Ha' xexka xop te Yeyox yĩpkumĩy, tup-tex putup, ha Pinat te' yũmmũg.
19 Tu yãy yõg yũm'ax xexka yĩmũ' yũm, nũy tu' xat, nũy tu' yĩkopit, ha yãy
xetut te hãm'ãktux nũ'kutnãhã', tu:
—Tik max koa pu mõg. Yã 'ãmnĩy kote 'ĩhãk yõnkup, tuk xũy xexkah nõm tik
max hah. Yĩ' xut, pu mõg. Kaxĩy.
20 Ha 'ãmãnex xexka xop xix Yoneo xexka xop te tikmũ'ũn hãm'ãktux hã'
gãyãhã', puyĩy tikmũ'ũn Pinat tu' xax pu Mahamax xut, nũy tu' xax, pu Yeyox
putex.
21 Ha Gohenanok te:
—Tik 'ũm 'ãte' xut'ax pu mõg? Kaxĩy.

Ha tikmũ'ũn te:
—'Ãpu, Mahamax xut. Kaxĩy.
22 Ha xe' yĩkopit, hu:
—'Ãtep-tep mũn mĩy'ax Yeyox hã? Yã yãy 'ãxet'ax nõy Kunnix. Kaxĩy.
Ha:
—Mĩpkupnix tup-tex! Kaxĩy.
23 Ha Pinat te xe' yĩkopit, hu:
—'Ũyõg hãpkummuk mĩy'ax 'ũm texĩy? Kaxĩy.
Pãyã tikmũ'ũn yĩy ka'ok, tu:
—Mĩpkupnix tup-tex! Kaxĩy.
24 Yĩy Pinat kuxa teknõg tikmũ'ũn gãy hah, tu' xat, pu kõnãg tat, pu tu' yĩm pix tikmũ'ũn keppah, tu:
—'Ãxop te tik max putex putup. 'Ak mũn'ah! 'Ap hãpkummuk 'ũm mĩy'ah. 'Ãpu yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax tat! Kaxĩy.
25 Ha' yãnãn, tu:
—Pũyã Topa 'ũgmũg kummugã 'ũyãnãn tu', xik mũk kutok xupep tup xop kummugã kamah! Kaxĩy.
26 Yĩy Pinat te Mahamax xut tikmũ'ũn pu', tu' xat, pu tu Yeyox kix xikot hã, ha' mõgãhã', nũy mĩkupnix tup-tex.

Xonat xop te Yeyox kute'ex kummuk

27 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Pinat yõg xonat xop te Yeyox mõgãhã Gohenanok Pinat pet xexka hah, ha xonat xop te yãy tu nũ'nãhã', tu Yeyox yĩmmap hã' pip,
28 tu Yeyox xax xut, tu kap 'ãta hã mõ'tat,
29 tu mĩmyãm xox hã' kux xax mĩy, tup-tox yĩmũ' yũm, tu mĩm xahix Yeyox yĩm xe'e kopa' hõm, tu nũktu nũktettex Yeyox keppah, nũy tuk-tex'ex kummuk, tu:
—Pũyã Yoneo xop tu xat mõ'kuma' mõg' Kaxĩy.
30 Tu yãy yĩy hep mõ'yõn, nũy tu hupmã', tu mĩm xahix paha', tu nõmp-tox hã' tak,
31 tuk-te'ex kummuk kux, tu kap xut, tu xe yãy xax hã mõ'tat, tu' mõgãhã', nũy mĩpkupnix tup-tex.

Yeyox te mĩpkupnix tu' xup

32 Tu ta' mõg, 'ĩhã tik nũn, 'ũxuxet'ax Xĩmãm, yã Xĩnẽn yõg tihik, ha' xat, pu mĩpkupnix tat, tu' taha'.
33 Ha' mõg, tu mõktu' xip'ax tu' mõxaha', ha' xuxet'ax Gok, tu tikmũ'ũn yĩy'ax hã: "'Ũp-tox kup." Kaxĩy.
34 Tu xupyãg kanop peo mũtik, tu Yeyox pu' xo'opmãhã', ha yã xo'op kutõgnãg, tup-tup nõg.
35 Ha xonat te Yeyox xup mĩpkunix tu', tu' xax koxip, tu mõ'xap yõn, nũy xonat puxet te' xax max pa',
36 tu' mãm, tu' pẽnãnã' pip,
37 tu mĩmpehnãg yĩmũ kax'ãmi', tu mĩpkupnix tu' xup, nũy Yeyox yõg hãpkummuk mĩy'ax yũmmũgã', ha: "Nũhũ Yeyox, tu Yoneo yõg tikmũ'ũn xohix xat." Kaxĩy.
38 Ha tik kummuk 2 xup kamah, nũy mĩpkupnix tu' kix, ha hãpxop hã' xupxet pax. 'Ũp-xet te Yeyox yĩm xe'e hã' xup, xi' nõy te' yĩm xax hã' xup.

39 Ha tikmũ'ũn te putat hã' mõg, tu mõktu' pẽnãhã', tuk-te'ex kummuk, tuptox mahap, tu Yeyox 'ãktux kummuk, tu:
40 —Kãy te yãy 'ãktux ka'ok, nũy Topa pet xexka koxyõy, tuk-nãy tu' pet 'ãmnĩy 2 hã'! Paxpu Topak-tok xe'e', puxix tu mĩpkupnix tu' yĩxox, nũy yãy hã tu' tehet, nũy tu xok hok! Kaxĩy.
41 Ha 'ãmãnex xexka xop, xix tik te hãmyũmmũg xop, xix Yoneo xexka xop tek-te'ex kummuk kamah, tu:
42 —Hamũn te tikmũ'ũn punethok mõy, pãyã yãy mũn xut yũmmũg'ah. 'Ok 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xat xe'e'? Paxpu mĩpkupnix tu yĩxox, puxix 'ũgmũ kuxa mãm ka'ok 'õm kopah!
43 'Ũkuxa yũm ka'ok Topa kopah, tu yã Topak-tok 'ãktux. Nãy! 'Ãpu yũmũ' hip, puyĩy Topa' xut nõmhã'! Kaxĩy.
44 Ha tik te hãpxupxet'ax 2 te hãpkute'ex kummuk kamah, tu hãm'ãktux kummuk.
45 Mãyõn te nũktu yãy kote' yũm, tu ta' xok, ha hãm xexka xohix hãpkoxtap.
46 Ha mãyõn he tu ta' putpu' hi 'ũxeheh, ha Yeyox yĩy ka'ok, tu:
—"'Enix, 'Enix, nẽmã xamatãn!" Kaxĩy. Tu tikmũ'ũn yĩy'ax hã: "Yã yõgnũ Topah, tep texĩy hã xatek nĩm?" Kaxĩy.
47 Ha tikmũ'ũn 'ũm te' xupak, tu:
—Yã 'Enit mũn xãnãhã'! Kaxĩy.
48 Ha tik mõg mõ'ka'ok, tu hãpxop patok, 'ũhep xupyãg kummuk hã' patok, nũy Yeyox pu' xo'opmã',
49 pa tikmũ'ũn nõy te:
—Nãy! Pa nũ 'Enit, puyĩ' xut! Kaxĩy.
50 Ha Yeyox yĩy ka'ok 'ũxeheh, tu' xok xe'e'.
51 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Topa pet xexka yõg topixxax mõ'yĩnnĩn'ax te yãy pot, 'ũxax pepi yãy pot hãmãxap, tu mõktu kakak yãy pot mõg. Ha hãm yãynuhuk, ha mĩkaxxap xexka yãy pot,
52 ha' xukpot te yãy xõn, ha Topa yõg tikmũ'ũn xakix hittap xop punethok te putpu' hi',
53 tu hãpkox kopa' mõxaha', tu hãpkumep, ha Yeyox te putpu' hi, 'ĩhã' nõm xop te kõmẽn Yenoyanẽn hã' mõxakux, yã Topa yõg kõmẽn, ha tikmũ'ũn xohix te' pẽnãhã'.
54 Hãpxexka Hõm yõg kapitãm xip, yã' puknõg, xix xonat xop te pẽnãnã' pip, tu hãpxopmã'ax xe'ẽgnãg xohix pẽnãhã', xix hãm yãynuhuk pẽnãhã', tu kuxãnõg, tu:
—Yã hamũn yã Topak-tok xe'ẽgnãg! Kaxĩy.
55 Ha ta 'ũn xop te hãptox hã yã' pẽnãhã', yã nõm te Yeyox mũtik hãpkumep tap, tu Ganinet tu' mõxaha', tu Yẽyox hã' tehe'.
56 'Ũxohix te: Mãnix Mãnanẽn, xix Mãnix yã Tiak xix Yoye hã' tut, xix Yemeneo xetut, yãk-tok pit 2 te Yeyox yõg tik xop kopa' tihi'.
57 Hãpxip kutõgnãg yã 'ãmãxak, 'ĩhã Yoye nũn, tuptexop xexkah. Yã kõmẽn 'Ãnimãtex yõg tihix, tu kama' mõg Yeyox pehe',
58 tu' mõg, tu Pinat tu' xak, puyĩ' tux hok pu Yeyox xokxax hã hãpkot, ha' tux hok,
59 yĩy Yoye te' xokxax kĩy topixxax xexkap-nok hã', yã' xax tũmnãg.
60 Ha Yoye te yãy yõg mĩkaxxap kox xexka hã mõ'tat, tu nõ kopa hãpkot, ha mĩkaxxap putux yĩkũy, nũy nõ kox mõ'yĩnnĩn, tu ta' mõg,
61 'ĩhã Mãnix Mãnanẽn xix Mãnix nõy mãm, tu mĩkaxxap kox xexka yĩka' mãm.

Xonat xop te' xukpot tu pẽnãnã' pip

62 Hãptup nõy yã nit xap, 'ĩhã 'ãmãnex xexka xop xix Paniye xop te yãy tu
nũ'nãhã Pinat mũtik, tu:
63 —Gohenanok: hõmã kãy te koit pax, tu: "'Ãmnĩy 3 nõg, 'ĩhã putpuk hip-
tup." Kaxĩy.
64 Yĩy xa' xak, xa xonat xop mõ'pok xukpot ha, 'ãmnĩy 3 hã', ka' yõg tik xop
te' xokxax xut, nũy nõ tu' xupxet, nũy tikmũ'ũn pu: "Yã' hi putpu'!" Kaxĩy. Yã'
koit'ax xexka nõ'õm. Kaxĩy.
65 Ha Pinat te:
—Xonat xop mõgã pu pẽnãnã' pi', pu hãpxopmã kummuk hok. Kaxĩy.
66 Ha ta' mõg, tu puk hi hã mĩkaxxap hãmyĩnnĩn'ax muk, puyĩy tikmũ'ũn
yĩkũy hok, nũy tu' xõn hok, ha xonat xop te' pẽnãnã' pip.

28

Yeyox te putpu' hi'

1 Hãptup nõy yã ye nomĩn, ha mãyõn xupep 'ĩhã Mãnix Mãnanẽn xix Mãnix
nõy mõg, mĩkaxxap kox xexka ha' mõg, nũy pẽnã'.
2 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã hahãm yãynuhuk, ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax nũn, tu
mĩkaxxap xexka xut, nõm te mĩkaxxap kox mõ'yĩnnĩn, ha' xut, tu mĩkaxxap yĩmũ'
yũm.
3 Tu tex yãnãm putuk, yã topixxax tũmnãg ponnok, yã hãm 'ãxi yõg hãpxop
xapxũy'ax putuk.
4 Ha xonat xop te yã yĩpkutuk xexkah, tu' yãy pu xu'uxnãm, tu' xakix
kõmnãg,
5 ha nũ'kutnã'ax te 'ũn xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãkuxãnõg hok! 'Ãxop te Yeyox xak, nõm te mĩpkupnix tu' xok. 'Ãte'
yũmmũg.
6 'Ap xip'ah. Yã' hi putpu', tu xa hãm'ãktux tap. Mã', nũy pẽnã'! Yã hõmã' xip
mĩkaxxap xexka kox kopah, pãyã 'ap xip'ah nõmhã.
7 Yĩy mõg mõ'ka'ok, nũy tik xop pu hãm'ãktux, hu: "Yã putpu' hi', tu 'ãkeppa'
mõg hãpxexka Ganinet hah. 'Õnte 'ãxop te' pẽnã'ax." Kaxĩy. 'Ãxutigã max, xayĩ'
xaxok hok! Kaxĩy.
8 Ha ta' mõg 'ũn xop, tu' mõg mõ'ka'ok, tu kuxãnõg, pãyã' kuxa hittup
xexkah, tu tik xop ha' mõg, nũy tu' xuktux.
9 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Yeyox te 'ũn mũtik yã' tihi', tu:
—Pũyã Topa 'ãkuxa mãmmã'! Kaxĩy.
Ha' yĩkahnãg ha' mõg, tu tu nũktettex, tu' nõy pata mũg, tu' kuxa te' yẽy.
10 Ha Yeyox te:
—'Ãkuxãnõg hok. Mõg, nũy mõy 'ũkxape xop pu hãm'ãktux, pu Ganinet ha
mõg, nũy 'ũgmũn pẽnã'. Kaxĩy.

Xonat xop te xupmãhĩy hã mõ'ãmã'

11 Ha 'ũn xop mõg, ha xonat xop te kõmẽn ha' mõg, nũy 'ãmãnex xexka xop
pu hãm'ãktux, tu hãpxopmã'ax xohix 'ãktux.
12 Yĩy yãytu nũ'nãhã Yoneo xexka xop mũtik, nũy hãpxopmã'ax 'ũm te xĩy
'ãktux, tute tayũmak xexka popmãhã xonat xop pu',
13 tu' xat, hu:
—Mõg, nũy tikmũ'ũn xohix pu hãm'ãktux, nũy yã tu te mõ'ãmã', hu: "Yeyox
yõg tik xop te' xokxax hã' xupxet 'ãmnĩy koxtap hã, hak mũg mõkyõn." Kaxĩy.

14 Gohenanok te 'õg hãm'ãktux 'ãpax, kopxik mũg hãm'ãktux, puyĩy 'ãxop
kummugã hok. Yã 'ãxutigã hok! Kaxĩy.
15 Ha xonat xop te tayũmak pop, tu' mõg, tu nõm hãm'ãktux'ax 'ãktux 'ũxohix
pu', yĩy hõnhã Yoneo yõg tikmũ'ũn te' xuktux pax.

Tik xop te Yeyox pẽnãhã'

16 Ha ta tik xop te Ganinet ha' mõg, tu mõktu yĩktix tu' mõxaha', yã Yeyox te'
xat tap, puyĩy yĩktix ha mõg, yĩ' mõg,
17 tu Yeyox pẽnãhã', tu nũktettex, ha' kuxa te' yẽy, pa tik 'ũm kuxa te yãy
yĩkopit. 'Ap mãm'ah,
18 yĩy Yeyox te:
—Topa tek ka'ogãhã 'ũ xat pexkox tu', xix hãm xexka xohix tu xat.
19 'Ãmõg, nũy hep xop xohix ha 'ãmõy, nũy hãmyũmmũgã', puyĩ' yõgnũ
tikmũ'ũn. 'Ãpup-tox pix kamah. Yã Topa te 'ãxop pu' hõm yãy 'ãxet'ax, xa yõgnũ
tikmũ'ũn putox pix,
20 tu hãmyũmmũgã', puyĩy tu yĩpkox pi' yõgnũ xat'ax pu'. 'Ũxaxok hok. Yã
'ãxop mũtik 'ũkxip mõ'kumak mõg putup. Yã hãmyãxatamuk xohix xox putox
'ĩhã 'ãmũtik 'ũkpip putup, nũy 'ãnĩm hok. Kaxĩy. Tu ta tu' kux.

MÃ'AK TE TOPA YÕG HÃM'ÃPAK MAX 'ÃKTUX

Yoãm tep-tox pix, tu hãm'ãktux

1 Nũhũ', yã Yeyox Kunnix yõg hãm'ãpak max'ax, yã Topak-tok yõg.
2 Hõmã 'ũhittap 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, hu Yeyox Kunnix yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, hu nõ kax'ãmix tappet tu, hu:
"Topa te: 'Ãte tik mõkutnãp-tup, puyĩy 'ũg pupi hãm'ãktux, puyĩy 'ãkeppa mõg, puyĩy xa hãmmaxnã'.
3 Tute hãm'ãktux ka'ok putup hãm panip xexka tu', hu hãm'ãktux, hu: Yũmũg xuxyã nũn putup. 'Ãpu yã tu hãmmaxnã'. 'Ãpu yã hãmmax mĩy." Kaxĩy.
4 Hãpxip 'ĩhã' nũn Yoãm, nõm tep-tox pix. 'Ũnũn, tu nũktu' xupep hãm panip xexka tu', tu tikmũ'ũn putox pix, tu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu yã yãyhãhup, nũy hãpkummuk mĩy kux, ha 'ãte 'ãp-tox pix putup, puyĩy Topa 'ãxop yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu' kux. Kaxĩy.
5 Ha ta' nũn hãpxexka Yonex yõg tikmũ'ũn xohix xix kõmẽn Yenoyanẽn yõg tikmũ'ũn xohix, nũy Yoãm yõg hãm'ãktux 'ãpax. 'Ũnũn xohix, nũktu' mõxaha', tu Yoãm yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax 'ãktux, ha Yoãm tep-tox pix kõnãg kox Yohnãm kopah.
6 Yoãm te' tat topixxax, yã kãmẽn xe hã' mĩy, tu xokxax hãg-nãy hĩy, tu kunit mãhã', tu puk hep xup.
7 Yoãm te:
—Hãpxip 'ĩhã' nõy tek pe' nũn putup. Yã' ka'ok nõ'õm, ha tak pu'uk. 'Ũxexka xop te' yõg pataxax ko'a, pu' max, pak pu'uk, hu yõg pataxax ko'a, pu' kummuk.
8 'Ãte 'ãp-tox pix kõnãg hã, pa tute 'ãxop ha Topa Koxuk nũ'kutnãp-tup, nũy 'ãxop ka'ogã'. Kaxĩy.

Yoãm te Yeyox putox pix

9 Ha ta' xip Yeyox kõmẽn Nãyane tu' hãpxexka Ganinet kopah, tu ta' nũn, tu nũktu' xupep Yoãm tu', ha Yoãm te Yeyox putox pix kõnãg kox Yohnãm kopah,
10 tup-tox pix kux, ha kõnãg kopa' xupep Yeyox, tu' pẽnãhã', ha ta pexkox xõn, ha ta' yĩxohoh Topa Koxuk, yã kuxxuxtut putuk. 'Ũnũn, tu nũktu Yeyox yĩmũ' xupep.
11 Ha ta pexkox kopa Topa te:
—Xõnnẽ', 'ãte mõ'ãyãy xe'ẽgnãg. Xatek kuxa hittupmãhã'. Kaxĩy.

Hãmgãyãgnãg te Yeyox xapit

12 Hãpxip 'ĩhã Topa Koxuk te Yeyox mõkutnãhã hãm panip xexka tu',
13 ha ta' mõg, tu' xip, ha Hãmgãyãgnãg te Yeyox xapit, puyĩy hãpkummuk mũn mĩy, pa' mĩy 'ohnãg, ha ta' pip xokxop gãy, pa pexkox yõg nũ'pok xop te Yeyox pẽnã max. Yã' xip Yeyox 'ãmnĩy xohix te' 40 hã.

Yeyox te hãpxopmã kõnãmãhã hãpxexka Ganinet tu'

14 Hãpxip ha ta xonat te Yoãm mũg, tu kanet ka'ok kopa' xix, 'ĩhã putpu' nũn Yeyox, tu nũktu' xupep hãpxexka Ganinet tu', tu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux,
15 tu:

—Hõnhã Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat putup, ha' yĩpkox pip putup. 'Ãpu yã yãyhãhup, nũy hãpkummuk mĩy kux. 'Ãpu yã 'ãkuxa mãm Topa yõg hãm'ãktux kopah, puyĩy Topa 'ãkuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'. Kaxĩy.

16 Ta' mõg Yeyox kõnãg xexka Ganinet kux tu', pa' pip tik tix, yã Xĩmãm Pet xix taknõy 'ũxuxet'ax 'Ãnene', ha kõnãg xexka tu mõ tutpanip yõn. Yã mãpxexex putuk, hu mãm xukpax.

17 Ha Yeyox te:

—Mã, nũy 'ũg pe mõg. 'Ãxop te mãm xuk, pa 'ãte xa hãmyũmmũgãp-tup, xayĩy 'ũg ha tikmũ'ũn nũnnã'. Kaxĩy.

18 Ha tik te tutpanip nĩm, tu ta' mõg Yeyox peheh,

19 tu' mõg, pa' pip tik tix nõy, yã Tiak xi' taknõy Yoãm, yã Yemeneo kutok, tu mĩpkox kopa' mãm, tu tutpanip mãynãg mĩy,

20 ha Yeyox te tik xãnãhã', ha' tak nĩm xix kãmãnat xop nĩm mĩpkox kopah, tu Yeyox pe' mõg.

Tik kopa' xip yãmĩy kummuk

21 Tu' mõg Yeyox xix yõg tihik, tu mõktu' mõxaha kõmẽn Kapãnãm tu', tu' nox pip. Nit xap ha ta' mõg Yeyox, tu Yoneo xop yõg Topa pet hã mõ'nãhã', tu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã',

22 ha tikmũ'ũn te' xupak, tu hãmyũmmũg'ax putuppax. Yã Yeyox 'ũka'ok, tu hãmyũmmũg, tu hãmyũmmũgã max, 'ap tik te hãmyũmmũg xop putuk'ah.

23 Ha ta' nũn tihik, ha' kopa' xip yãmĩy kummuk, ha tik te hãm'ãktux ka'ok, hu:

24 —Kõmẽn Nãyane yõg Yeyox, putep mũn mĩy putup? 'Ok 'ãnũn, nũy 'ũkputex? 'Ãte 'ãyũmmũg. Topa te 'ãyãykutnãhã'! Kaxĩy.

25 Pa Yexox te yãmĩy kummuk xat, hu:

—Hãm'ãktux hok, nũy ta 'ãpep! Kaxĩy.

26 Yãmĩy kummuk te tik yãy nuhugãhã', tu hãm'ãktux ka'ok, tu ta hãptopa' xupep,

27 ha tikmũ'ũn kuxa te' yẽy, tu' yĩkopit, hu:

—Pute 'ũm? 'Ok tute hãpxop tup yũmmũgãhã'? Tute yãmĩy kummuk xat, ha' yĩpkox pip, nũy xupep. Kaxĩy.

28 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg hãpxexka Ganinet xexka tu', Yeyox te hãpxopmã max xe'ẽgnãg.

Yeyox te Xĩmãm Pet xetut mũktut hittupmãhã'

29 Tu ta' mõg Jesus xix Tiak xix Yoãm, tu mõktu' mõxaha Xĩmãm Pet pet hã, yã 'Ãnene pet kamah.

30 'Ũxip Xĩmãm Pet xetut mũktut, tu' pip, tu' xax pukpex, ha tikmũ'ũn te nõm 'ãktux mõ'ka'ok,

31 ha ta' mõg Yeyox 'ũn yĩkãgnãg, tu' nõy yĩm mũg, tu' yĩm xĩnnãhã', ha' yũm, tu' xuxi', tu' nõy pu' hãm mĩptut kopah.

Yeyox te tikmũ'ũn pakut xohix hittupmãhã'

32 'Ãmãxãgnãg, ha ta tikmũ'ũn te' nũnnãhã tikmũ'ũn pakut xohix xix yãmĩy kummuk te tikmũ'ũn kopa' pip xop nũnnãhã Yeyox tu'

33 ha ta' nũn kõmẽn yõg tikmũ'ũn xohix xexka', tu nũktu mĩptut yĩkãgnãg tu' pip, nũy pẽnã',

34 ha Yeyox te tikmũ'ũn pakut xohix hittupmãhã', tu hãmpakut xohix mõy,
tu yãmĩy kummuk xohix mõy, ha yãmĩy kummuk xohix te Yeyox yũmmũg, yĩy
Yeyoy te nõm xat, pu hãm'ãktux hok.

Yeyox xip hãpxexka Ganinet tu'

35 Hãptup nũn, ha ta Yeyox yãy koxak, tu ta' mõg, tu mõktu hãm panip xexka
tu' xupep, tu Topa pu hãm'ãktux,
36 pa Xĩmãm Pet te Yeyox xak xi' xape xop te' xak punethok,
37 tu' nũn, tu nũktu' xipihi', tu:
—Tikmũ'ũn xohix te 'ãxak. Kaxĩy.
38 Ha Yeyox te:
—'Ãpu yũmũ mõg xiptuxexka xohix mõyãykoxip, tu' tikmũ'ũn nõy hah, nũy
Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux hato'a kamah. Yã 'ũgnũn hãm xexka tu', nũy
tikmũ'ũn xohix pu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux. Kaxĩy.
39 Tu ta' mõg, tu hãpkumep punethok hãpxexka Ganinet xexka tu', tu Topa
yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux punethok Yoneo xop yõg Topa pet xohix kopah,
tu yãmĩy kummuk mõy.

Yeyox te tik xax kunutnãm tapmãhã'

40 Ha ta' nũn tihik, tu' xax kunutnãm, 'ũnũn, tu nũktu Yeyox yĩkãgnãg
'ũkopaxux hã' xip, tu ta tu' xak, hu:
—'Ãte' yũmmũg. Xatep-tup, nũy ta 'ũkxax tapmã yũmmũg. Kaxĩy.
41 Ha' kuxa ka' punethok, tu' nõy yĩmũ yãy yĩm xix, hu:
—Hamũn, 'ãtep-tup. 'Ãxax tap. Kaxĩy.
42 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã' xax kunutnãm tap. Yã' hittup.
43-44 Ha Yeyox te' xat ka'ok, hu:
—'Ũxupax. Tikmũ'ũn pu nũ hãpxopmã'ax 'ãktux hok. Mõg 'ãmãnex hah, puyĩy
'ãxax pẽnã'. 'Ãpu 'ãmãnex pu hãpxop hõm, puyĩy Topa pu nõm hõm, xayĩy
Mõyyex yõg xat'ax mĩy. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te' yũmmmũg, 'ãxax tap. Kaxĩy.
Tu tik xat, pu mõg.
45 Ha ta' mõg tihik, tu' xohix pu hãm'ãktux kõnãmãhã', hu:
—Pẽnã', Yeyox tek xax tapmãhã'. Kaxĩy.
Hã kaxĩy Yeyox te kõmẽn xohix hã' mõ'nã xaptop 'ohnãg. Yã tikmũ'ũn te
Yeyox yũmmũg, yĩy ta' nox xip hãm panip xexka tu', ha ta' nũn tikmũ'ũn xohix,
nũy Yeyox xax.

2

Yeyox te tik hãpkumep hok hittupmãhã'

1 'Ãmnĩy xohix nõg, 'ĩhã putpu' mõg Yeyox kõmẽn Kapãnãm tu', tu nũktu
mĩptut hã mõ'nãhã'. Pa hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn te hãm'ãktux, ha tikmũ'ũn xohix
te' yũmmũg, 'ũxip Yeyox,
2 tu ta' nũn tikmũ'ũn, yã yãytunũ'nãhã 'ũxohix, ha mõktu mĩptut hã nũ'xĩmnãg
xix hãmyĩkox yĩka nũ'xip kama hãptopah, ha Yeyox te tikmũ'ũn pu Topa yõg
hãm'ãktux'ax 'ãktux,
3 ha ta' nũn tik te' 4, tu tik hãpkumep hok nũnnãhã', yã tutpe hã mõ'tat.
4 'Ũnũn pa' pip tikmũ'ũn xohix, yĩy ta Yeyox ha' mõg 'ohnãg mĩptut kopah,
hu ta pepi' mõg, tu mõktu mĩptut yĩmũ' mãm, tu hãpxax mõy Yeyox xuka', tu ta
hãm tu tutpe hã tik pakut xix Yeyox keppa',

5 ha Yeyox te' yũmmũg tik kuxa mãm ka'ok. Yeyox te tik hãpkumep hok pu hãm'ãktux, hu:
—'Ũgnix, Topa te 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', ha' kux. Kaxĩy.
6 Ha ta' pip tik te hãmyũmmũg xop, tu' kuxa kopa' yĩkopit, hu:
7 "Texĩy hãm'ãktux? Tute Topa 'ãktux kummuk! Tep te hãpkummuk mĩy'ax xaxogã yũmmũg? Yã Topap-xehnãg te'!" Kaxĩy.
8 Pa Yeyox te tik yõg hãpe'paxex'ax yũmmũg, tu:
—Texĩy 'ãkuxa kopa 'ãyĩkopit?
9 Hãm'ãktux 'ũm yãyxat 'ohnãg? 'Ok pe tik hãpkumep hok pu hãm'ãktux, hu: "'Ãte 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', ha' kux," kaxĩy, 'ok pe hãm'ãktux, hu: "'Ãpu 'ãyĩpxit, nũy pepix xihip, nũy 'õg tutpe pepix xup, nũy ta mõg"? Kaxĩy.
10 'Ãte hãpxopmã putup, ha 'ãxop te' pẽnãp-tup, hu' yũmmũg, 'ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok te tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã'ax nũnte hãm xexka tu'. Kaxĩy.
Tu tik hãpkumep hok pu hãm'ãktux, hu:
11 —'Ãpu 'ãyĩpxit, nũy pepi xihip, nũy 'õg tutpe pepi' xup, nũy ta mõg yãy pet hah. Kaxĩy.
12 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã tik te hãpkumep hok yĩpxit, nũy pepi' xip, nũy yãy yõg tutpe pepi' xup, tu ta' mõg, ha tikmũ'ũn xohix te' pẽnãhã', tu' kuxa te' yẽy, tu Topa 'ãktux max, hu:
—Tikmũ'ũn te hãpxopmã'ax nõy hã kaxĩy pẽnã 'ohnãg! Kaxĩy.

Yeyox xix Nemi'

13 Ta xe' mõg Yeyox, tu mõktu' xupep kõnãg xexka Ganinet tu', ha ta' nũn tikmũ'ũn xohix Yeyox hah, ha' xohix pu hãmyũmmũgãhã'.
14 Tu ta' mõg, pa' xip Nemi', yã 'Ãppeo kutok, tu' yũm gohet pupi tayũmak pop'ax pet kopah, ha Yeyox te Nemi pu hãm'ãktux, hu:
—Mã, nũy 'ũkpe mõg. Kaxĩy.
Nemi pepi' xip, tu ta pe' mõg, tu mõktu Nemi pet hã' mõxaha',
15 ha hãpxip 'ĩhã' xit Yeyox xix yãy yõg tik xop xix gohet pupi tayũmak pop'ax xop xix hãpkummuk mĩy'ax xop nõy,
16 ha ta' nũn tik te hãmyũmmũg xop xix Paniye xop nũn, tu nũku' pẽnãhã', Yeyox xit tik mũtik xix gohet pupi tayũmak pop'ax xop mũtik, tu Yeyox yõg tik xop pu' yĩkopit, hu:
—Teptu Yeyox xit 'ũkummuk xop mũtik? Kaxĩy.
17 Ha Yeyox te' xupak, tu tik te hãmyũmmũg xop pu hãm'ãktux, hu:
—Nonot xop te' hittup xop hã te 'ohnãg, pa pakut xop hã tehet. Hã kãxĩy 'ũgnũn, nũy hãpkũmmuk mĩy'ax xop xãnã', pa' max xop xãnã 'ohnãg. Kaxĩy.

Yeyox te' xit hok 'ãktux

18 Ha ta' pip Yoãm mũtik mõg xop xix Paniye xop, tu' xit hok, nũy Topa pu hãm'ãktux.
Ha ta' xip Yeyox, ha ta' nũn tikmũ'ũn, tu nũktu' yĩkopit, hu:
—Yoãm mũtik mõg xop xit hok, nũy Topa pu hãm'ãktux xix Paniye xop te' kamah. Texĩy 'õg tik te' 12 xop xit hok 'ohnãg, nũy Topa pu hãm'ãktux? Kaxĩy.
19 Ha Yeyox te:
—Tikmũ'ũn te yãyta pẽnãhã', ha' xip tik te yãytap-tup. 'Ok tikmũ'ũn xit hok nõmhã'? 'Ãmhok, yã' xit.
20 Nãy, pu tik te yãyta mõg, ha tikmũ'ũn xit hok nõmhã'. Hã kaxĩy 'ũkxip, 'ĩhã yãy yõg tik te' 12 xit hok 'ohnãg. Nãy, 'ũgmõg putup, 'ĩhã' xit hok putup. Kaxĩy.

21 Tu Yeyox te xe:
—Tikmũ'ũn te' xap 'ohnãg topixxax yãg tup, yã' pix 'ohnãg, xix topixxax kunox. Ka' xap, ha' pix, puxix yãg yãy nũ'nã', ha topixxax yãy pot.
22 Ha ta' pux 'ohnãg tikmũ'ũn te xupyãg tup xokxax kox kutut kopah. Ka' pux, puxix xupyãg xokxax kox koxyõy, ha' xaxok xupyãg, ha' kummuk xokxax kox. Pa' pux xupyãg tup xokxax kox tup kopah, pu' max. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat, xix kama yõgnũ hãpxopmã'ax tat, pu' kummuk. Kaxĩy.

Yeyox te 'ãmnĩy hãm hok 'ãktux

23 Nit xap, yã 'ãmnĩy hãm hok, ha ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik te 12 xop, tu mõktu xuxnãg ta xe tox yõg hãm mep, tu xuxnãg ta xe tox mep, nũy mã',
24 ha ta' nũn Paniye xop tu' yĩkopit, hu:
—Teptu 'õg tik xop te' mep 'ãmnĩy hãm hok 'ĩhã'? Yã' kummuk. Yũmũ yõg xat'ax kax'ãmi tappet tu', tu' xat, pu hãm hok 'ãmnĩy hãm hok 'ĩhã'. Kaxĩy.
25 Ha Yeyox te:
—'Ok 'ãxop te' mõkupix tappet tu'? Putep mũn mĩy Namix? Yã putup tep-tex Namix xix yãy yõg tihik.
26 Namix mõg, tu mõktu Topa pet hã mõ'nãhã', pa' mãm pãm, yã Topa keppa' mãm, ha Namix te' pãm pop tu' mãhã', tu yãy yõg tik xop pu' popmãhã', puyĩy mã', 'ĩhã 'ãmãnex yã 'Amit, tu 'ãmãnex xop xohix xat 'ũkax'ãmi yũmũ yõg xat'ax yõg tappet tu'. 'Ũxat, pu 'ãmãnex te nõm pãm mã', pa' nõy mã hok, pa Namix te' mãhã'. Kaxĩy.
27 Ha Yeyox te xe:
—Topa te tikmũ'ũn pu 'ãmnĩy hãm hok mĩy, pa 'ap 'ãmnĩy hãm hok pu tikmũ'ũn mĩy'ah. Yã 'ãmnĩy hãm hok te tikmũ'ũn yõg kãmãnat putuk, pa tikmũ'ũn te 'ãmnĩy hãm hok yõg kãmãnat putuk 'ohnãg,
28 ha tak mũn Tikmũ'ũn Kutok te' xat 'ãmnĩy hãm hok yõg hãpxopmã'ax. Kaxĩy.

3

Yeyox xix tik yĩm te nũ' yãy nũnnãhã'

1 Tu ta' mõg Yeyox, tu mõktu Yoneo xop yõg Topa pet hã xe mõ'nãhã', pa' xip tihik, tu' yĩm te nũ' yãy nũnnãhã',
2 ha ta' pip tikmũ'ũn, tup-tup, nũy Yeyox hãpkummuk mĩy pẽnã' nit xap 'ĩhã', nũy hãm'ãktux, hu:
—Yeyox te' xat'ax mĩy 'ohnãg. Kaxĩy.
3 Ha Yeyox te tik pu hãm'ãktux, hu:
—Mã'. Kaxĩy.
4 Tu ta tikmũ'ũn pu hãm'ãktux hu:
—Putep xat Topa yõg xat'ax yõg tappet? Putep xat, puyĩy tikmũ'ũn hãpxopmã nit xap 'ĩhã', yã 'ãmnĩy hãm hok 'ĩhã': 'ok pe hãpxopmã max, 'ok pe hãpxopmã kummuk? 'Ok pe tikmũ'ũn hĩnnãhã, 'ok pe tikmũ'ũn nĩm, puyĩy xakix? Kaxĩy.
Pa tikmũ'ũn te hãmaãktux 'ohnãg.
5 Ha' gãy Yeyox, tu' kuxa hittup 'ohnãg, tikmũ'ũn te hãmyũmmũg putup 'ohnãg hah.
Ta Yeyox te tik pu:
—'Ãpu yã 'ũyoa 'ãyĩm. Kaxĩy.
Ha' yoa', ha' yĩm hittup.

6 Hãpxip ha ta' mõg Paniye xop, tu mõktu xat'ax xexka 'Enot yõg xop mũtik
hãm'ãktux, tu hãm'ãktux texĩy Yeyox putex putup.

Yeyox te pakut xop nõy hittupmãhã'

7 Ha ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik te 12 xop, tu mõktu' mõxaha kõnãg xexka
Ganinet kux tu'. Ha ta' nũn tikmũ'ũn xohix, yã hãpxexka Ganinet yõg xop, xix
hãpxexka Yonex yõg,
8 xix kõmẽn Yenoyanẽn yõg, xix hãpxexka 'Inumẽn yõg, xix kõnãg kox
Yohnãm kũnãpa yõg xop, xix kõmẽn Tinok yõg, xix Tinok yĩmap pip xop,
xix kõmẽn Xinõm yõg, xix Xinõm yĩmap pip xop. Yã' xohix te Yeyox yõg
hãpxopmã'ax 'ãpak, hu' nũn, nũy Yeyox pẽnã',
9 ha ta yãy yõg tik xop mõ'pok Yeyox te, puyĩy mĩpkox nũnnã', puyĩy tikmũ'ũn
xohix Yeyox mõ'yõn hok.
10 Yã tikmũ'ũn xohix hittupmãhã Yeyox te', yĩy ta tikmũ'ũn pakut xohix
nũn, nũy yãy mõ'yõn, nũy Yeyox 'ãpit, puyĩy hittupmã'.
11 Ha ta' pip tikmũ'ũn, tu' kopa' pip yãmĩy kummuk, tu' nũn, tu nũktu kup
tomãhã Yeyox keppah, tu hãm'ãktux ka'ok, hu:

—'Ãmũn yã Topak-tok! Kaxĩy.

12 Pa Yeyox te yãmĩy kummuk xat ka'ok, hu:

—Hãm'ãktux hok, yãg-mũn yã Topak-tok 'ãktux hok. Kaxĩy.

Yeyox te yãy yõg tik te 12 yĩymõgãtux

13 Tu ta' mõg Yeyox, tu mõktu yĩktix tu' pũnãmep, tu' nõy xãnãhã', ha ta' nũn,
14 ha Yeyox te tik te 12 yĩmõgãtux, puyĩy Yeyox mũtik mõg, puyĩy Yeyox tik
mõ'pok, puyĩy tik Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, yã' xuxet'ax Yeyox yõg
mõ'pok xop.
15 Yeyox te nõm ka'ogãhã, pu yãmĩy kummuk mõy.
16 Tik te 12 xop kopa' pip yã Xĩmãm, kama' xuxet'ax Pet,
17 xix Tiak xi' taknõy Yoãm, yã Yemeneo kutok, yã Tiak xix Yoãm 'ãxet'ax nõy
Motnẽy, yã tikmũ'ũn yĩy'ax kopa yã' yãy no'ok kutok,
18 xix 'Ãnene', xix Pinip, xix Matõmẽo, xix Mãteo, xix Tõmẽ', xix 'Appeo kutok
Tiak, xix Tanep, xix Xĩmãm, yã tutep-tup, puyĩy 'Iyaet xop yãyhã xexkah,
19 xix Yot 'Ixkanot, yã tute' gãy xop mõgãhã Yeyox hah, puyĩy xũygã'.

Yeyox xix Hãmgãyãgnãg

20 Ha ta' nũn Yeyox, tu nũktu mĩptut hã mõ'nãhã', ha tikmũ'ũn xohix nũn, ha
Yeyox xit putup, pa yã' xit 'ohnãg, yã tikmũ'ũn xohix pip.
21 Ha ta' nũn Yeyox xape xop, nũy Yeyox mõgã', yã' xupak tikmũ'ũn te'
xuktux Yeyox putox kummuk,
22 ha kõmẽn Yenoyanẽn yõg tik te hãm yũmmũg xop te:

—Yeyox kopa' xip Meyemo', yã yãmĩy kummuk xop yõg xat'ax, ha Meyemo
te Yeyox ka'ogãhã', puyĩy yãmĩy kummuk mõy. Kaxĩy.

23 Ha Yeyox te tikmũ'ũn xohix xãnãhã', nũy hãmyũmmũgã', tu hãm'ãktux'ax
hã hãmyũmmũgãhã'. Tute:

—Texĩy Hãmgãyãgnãg te tikmũ'ũn kopa yãy xut?

24 Hãpxexka yõg tikmũ'ũn te yãy pot, nũy yãy kix, tu hãpxip 'ĩhã' xakix
'ũxohix.
25 'Ũxape xop te yãy pot, nũy yãy kix, tu hãpxip 'ĩhã' nõg 'ũxape xop.
26 Hã kaxĩy Hãmgãyãgnãg xop te yãy pot, nũy yãy kix, puxix xakix 'ũxohix.

27 —'Ũxupxet te hãpxop hã' xupxet putup mĩptut kopah, pa' xip tik ka'ok mĩptut kopah. Texĩy hãpxop xupxet putup? Yã tik ka'ok poxit hã' hĩy hãmãxap, tu nõmhã' xupxet. Hã kaxĩy 'ãte Hãmgãyãgnãg hĩy, nũy tikmũ'ũn kopa yãmĩy kummuk mõy.

28 —'Ãpu 'ũxaxogã hok. Topa te tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax xohix xaxogã yũmmũg, pu tu' kux. Tikmũ'ũn te Topa 'ãktux kummuk, ha Topa te' xaxogã yũmmũg, pu tu' kux.

29 Pa tikmũ'ũn te Topa Koxuk 'ãktux kummuk, ha Topa te' xaxogã yũmmũg 'ohnãg. Yã' xip 'ũyõg hãpkummuk mĩy'ax mõkuma' mõg, tu' kux 'ohnãg. Kaxĩy.

30 Hã kaxĩy hãm'ãktux Yeyox. Hamũn, tikmũ'ũn te hãm'ãktux, 'ũxip yãmĩy kummuk Yeyox kopah. Pa 'ãmhok, yã Topa Koxuk te' kopa' xip.

Yeyox mũktut xi' taknõy xop

31 Ha ta' nũn Yeyox mũktut xi' taknõy xop, tu nũktu hãptopa' pip, tu' nõy mõ'kutnãhã', puyĩy Yeyox xãnã'.

32 Ha ta kopa' mãm tikmũ'ũn Yeyox mũtik, tu hãm'ãktux, hu:

—Hãptopa' pip 'ãtut xix 'ãtaknõy xop, tu 'ãxãnãhã'. Kaxĩy.

33 Ha:

—Tep-te 'ũktut putuk xik taknõy xop putuk? Kaxĩy.

34 Tu' yãy yĩmap xop pẽnãhã', tu:

—Pẽnã nũhũ', yãg tut xik taknõy xop.

35 Nõm te' mĩy Topa te nõm putup, yãg taknõy xop xik hex xik tut yãg xape xop. Kãxĩy.

4

Hãpxopxap

1 Ta xe tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã Yeyox te kõnãg xexka Ganinet kux tu', ha ta' pip tikmũ'ũn xohix, yĩy ta' mõ'nãhã mĩpkox hã, tu' yũm, ha' pip tikmũ'ũn hãmhũmnãg hãm kux tu',

2 ha Yeyox te hãm'ãktux'ax hã hãpxop xohix yũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgãhã', tu:

3 —'Ũgxupex, 'ũmõg tihik, nũy hãpxopxap mõ'pok,

4 tu hãpxopxap mõ'pok, ha yãg te nũ'nãhã putat kopah, ha ta' nũn putuxnãg, tu' xohix mãhã',

5 ha ta' yãg nõy te nũ'nãhã hãm kutõgnãg kopa mĩkaxxap yĩmũ' yũm, tu hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' xokax hãm tũnẽmnãg tu',

6 pa mãyõn xip, ha mõ'hap, tu' nak, yã' yĩpxatit kutõgnãg, hu' nak,

7 ha ta' yãg nõy te nũ'nãhã mĩmyãm kup kakak, tu' xokax, tu' tuk, ha mĩmyãm kup tuk, tu' nõy mõ'nĩy, ha' ta 'ohnãg,

8 ha ta' yãg nõy te nũ'nãhã hãm max kopah, tu' xokax, tu' tuk, tu mõktu kup puxet te mĩnta te' 30 popmãhã', ha ta kup nõy ta' tu 60, ha ta kup nõy ta tu 100. Kaxĩy.

9 Tu xe:

—'Ãyĩpkox pip, nũy ta 'ãpu yã xupax. Kaxĩy.

Yeyox te hãpxopxap 'ãktux

10 Ha ta' mõg tikmũ'ũn punethok, ha ta' yãg xip Yeyox mũtik xix Yeyox yõg tik te 12 xop mũtik, tu yãy tu nũ'nãhã', nũy Yeyox mũtik hãm'ãktux, tu:

—Hãmyũmmũg'ax 'ũm yũmmũgãhã xate? Kaxĩy.

11 Ha:

—Texĩy Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat, ha' yĩpkox pip? Topa te xa' mũg. Pa Topa te 'ãxop kũnãpa pip xop pu hãmyũmmũgãhã hãm'ãktux'ax hã,
12 puyĩy hãmpẽnã', pa hãmyũmmũg 'ohnãg, puyĩy hãm'ãpak, pa hãmyũmmũg 'ohnãg, puyĩy yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax nĩm hok, puyĩy Topap-tuppax hok, puyĩy Topa tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã hok, pu tu' kux 'ohnãg. Kaxĩy.
13 Tu xe:
—'Ãxop te hãm'ãktux'ax yũmmũg 'ohnãg. Texĩy 'ãxop kũnãpa pip xop te nõm yũmmũg? Kaxĩy.
14 Tu xe:
—Tik te hãpxopxap mõ'pok. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux, ha hãpxopxap te Topa yõg hãm'ãktux putuk,
15 ha ta hãpxopxap yãg te nũ'nãhã putat kopah, ha ta' nũn putuxnãg, tu' mãhã'. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, pa Hãmgãyãgnãg nũn, tu Topa yõg hãm'ãktux'ax xut.
16 Ha ta hãpxopxap yãg te nũ'nãhã hãm kutõgnãg kopa mĩkaxxap yĩmũ' yũm, tu' xokax, tu' nak mõ'ka'ok 'ũyĩpxatit kutõgnãg hah. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te Topa yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu' kuxa hittup,
17 pa hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn te' kuxa mãm xop kute'ex kummuk, ha' kuxa mãm kux.
18 Ha ta hãpxopxap yãg te nũ'nãhã mĩmyãm kup kakak, tu' xokax, ha mĩmyãm te' nõy mõ'nĩy, ha' ta 'ohnãg. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te Topa yõg hãm'ãktux 'ãpak,
19 pa hãm xexka yõg hãpxopmã'ax pe'paxex punethok, tu 'ũp-texop xexkap-tup, tu hãpxop xohix putup, hu Topa yõg hãm'ãktux xaxok, tu hãpxopmã max mĩy'ah.
20 Ha ta hãpxopxap yãg te nũ'nãhã hãm max kopah, tu' xokax, tu' tuk, tu mõktu kup puxet te mĩnta te' 30 popmãhã', ha ta kup nõy ta' tu 60, ha ta kup nõy ta' tu 100. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu' kuxa mãm nõm kopah, tu hãpxopmã max punethok. Kaxĩy.

Kuyãnãm

21 Tu Yeyox te xe:
—'Ok tikmũ'ũn te kuyãnãm tat'ax xex manax kopah? 'Ãmhok. 'Ok tikmũ'ũn te kuyãnãm tat'ax xex mĩmpe mõ'yõn'ax kakak? 'Ãmhok. Pa tikmũ'ũn te kuyãnãm tat'ax yõg yũm'ax yĩmũ' xex, ha nõmhã kuyãnãm max, ha tikmũ'ũn te hãpxop pẽnãhã'.
22 Hã kaxĩy tikmũ'ũn te hãpxopmã xaptop hõnhã', ha tikmũ'ũn te' pẽnã 'ohnãg, pa hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn xohix te' pẽnãp-tup.
23 'Ãyĩpkox pip, nũy ta 'ãpu yã xupax. Kaxĩy.
24 Ta Yeyox te xe:
—'Ãpu 'ãkuxa hã' xupax. Xate 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax kopit, puxix Topa te 'õg hãpxopmã'ax kopit, yã' yãy putuk, yã Topa te 'õg hãpxopmã'ax kopit xe'ẽgnãg putup.
25 Tikmũ'ũn yõg hãpxop pip, puxix hãpxop nõy pop putup. Tikmũ'ũn yõg hãpxop kutõgnãg pip, puxix nõm xaxok putup.

Hãpxopxap

26 Tu Yeyox te xe:
—Texĩy Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat, ha' yĩpkox pip? Yã' putuk, tik te hãpxopxap mõ'pok, ha' xokax, tu' tuk.

27 Texĩy 'ũxokax? Texĩy 'ũtuk? Tik te' yũmmũg 'ohnãg. 'Ãmnĩy hã mõ'yõn, tu
hãptup hã hãpkumep, 'ĩhã' tuk.
28 Hãpxopxap te hãm hã' mõxaha', tu' xokax, tu' tuk, ha' tut pip, ha' xap ta
punethok.
29 Yã' ta, ha tik te' mep kupukhe hã, tu' nũnnãhã'. Hã kaxĩy Topa yõg
tikmũ'ũn xohix nõy nã' mõg, Topa te nõm xat. Kaxĩy.

Mõytat xap

30 Tu Yeyox te xe:
—Texĩy Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat, ha' yĩpkox pip? Texĩy 'ãte xa
hãmyũmmũgãp-tup?
31 Yã hãpxopxap putuk, yã mõytat xap putuk. Yã' kutõgnãg mõytat xap, pa
hãpxopxap nõy xohix 'ũxexkah.
32 Tikmũ'ũn te mõytat xap xok, tu' xokax, tu' tuk, tu mõktu kup tox, ha ta'
kup nõy kutõgnãg, ha mõytat kup mãg xexkah, ha ta' nũn putuxnãg, tu yãy
pet mĩy mĩm mãg tu'. Hã kaxĩy Topa yõg tikmũ'ũn xop kutõgnãg hãmãxap, pa'
xohix nõy nã'mõg tu mõktu' xohix. Kaxĩy.
33 Hã kaxĩy Yeyox te tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgã punethok hãm'ãktux'ax hã,
yĩy tikmũ'ũn te hãmyũmmũg.
34 Yã tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã hãm'ãktux'ax hã, pa yãy yõg tik te 12 xop
mũtik hãm'ãktux nõy, nũy hãmyũmmũgã'.

Yeyox te 'ãmuuh xat xix kõnãg tot

35 'Ãmnĩy ha ta yãy yõg tik xop pu Yeyox te:
—'Ãpu yũmũ kõnãg xexka xak, nũy kũnãpa mõg. Kaxĩy.
36 Ha Yeyox yõg tik xop te tikmũ'ũn mõ'pok hato'ah, ha' mõg, ha ta' mõg tihik
Yeyox hah, tu yõg mĩpkox hã' mõxaha', tu ta' mõg Yeyox mũtik, ha ta mĩpkox
xape mõg kama nũmũtik,
37 pa hãpxip 'ĩhã 'ãmuuh xexka nũn, ha ta' nũn kõnãg tot xexka', tu nũktu
mĩpkox hã' mõxaha', ha mĩpkox te kõnãg hã nũ'xip,
38 ha Yeyox mõ'yõn mĩpkox xahixpa tu', tup-tox tep-tox yũm'ax yĩmũ' yũm,
ha Yeyox yõg tik xop te' nuhuk, ha' koxak, ha hãm'ãktux, hu:
—Yãyã, yũmũg xakix putup. 'Ok 'ũgmũg kuxa ka'? Kaxĩy.
39 Ha Yeyox yok, tu 'ãmuuh xat xix kõnãg tot, puyĩy tu xuxix, ha' xuxix, tu
nũ'yẽy.
40 Ha Yeyox te yãy yõg tik xop pu yĩkopit, hu:
—Texĩy 'ãkuxa nõg? 'Ok 'ãkuxa mãm 'ohnãg? Kaxĩy.
41 Ha tik kuxanõg, tu:
—'Ũ'ũm tihik? Yã tute 'ãmuuh xat xix kõnãg tot, ha' xuxix, tu nũ'yẽy! Kaxĩy.

5

Tik kopa' pip yãmĩy kummuk

1 Tu ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop mĩpkox hã, tu mõktu' mõxaha kõnãg
xexka Ganinet kux tu' hãpxexka Yenax tu',
2 tu mĩpkox nĩm, tu ta' mõg, pa' xip tihik, ha tik kopa' pip yãmĩy kummuk.
3 Yã tik pet yũm xukpot tu', ha' nũn. Yã' gãy, ha tikmũ'ũn te' hĩy yũmmũg
'ohnãg mãkxap hã.
4 Yã tikmũ'ũn te' mũg punethok, nũy mãkxap hã' hĩy 'ũyĩm xi' pata', pa tik te'
koxyõy 'ũxohix, tu' mõg. Yã tikmũ'ũn te' hĩy yũmmũg 'ohnãg.

5 Hãptup 'ĩhã' xip tihik yĩktix tu' xix xukpot tu' xix 'ãmnĩy 'ĩhã kamah, tu' xahok ka'ok, tu yãy po'oxnãm mĩkaxxap hã.
6 Ta Yeyox pẽnãhã hãptox tu, tu ta' nõy ha' nũn mõ'ka'ok, nũktu Yeyox pu nũ'xup,
7 tu hãm'ãktux ka'ok, hu:
—Yeyox, yã Topa xexka xe'ẽgnãg kutok, 'ãte xa tatu' xak: 'Ãpu yã 'ũgkummugã hok! Kaxĩy.
8 Yã hamũn, Yeyox te: "Yãmĩy kummuk, tik kopa 'ãpep!" Kaxĩy.
9 Tu Yeyox te:
—'Ãxuxet'ax texĩy? Kaxĩy.
Ha:
—'Ũkxuxet'ax 'Ũxohix Xop, yã 'ũgmũgmũn punethok. Kaxĩy.
10 Tu xe:
—'Ãpu 'ũgmũg mõ'pok hato'a hãptox tu'. Kaxĩy.
11 Ha ta' pip xapup xohix, tu' xit yĩktix tu' hãmhũmnãg.
12 Ha yãmĩy kummuk te Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu 'ũgmũg xat, 'ũyĩy xapup hã mõxãn' Kaxĩy.
13 Ha Yeyox te' xat, ha tik nĩm, tu ta' mõg, tu mõktu xapup hã' mõxaha'. Yã' xohix xapup, yã' xohix te' 2000 kõmnãg, tu ta' mõg mõ'ka'ok, tu mõ'yĩyxoho', tu mõktu kõnãg xexka hã' mõxaha', tu' xakix xit hã.
14 Ha ta' nũ'paha xapup pẽnã'ax xop, tu nõm 'ãktux kõmẽn yõg tikmũ'ũn pu xix hãm panip yõg tikmũ'ũn pu',
15 ha ta' nũn tikmũ'ũn xohix, nũy hãm pẽnã', tu' nũn, tu nũktu Yeyox yĩka' pip, tu tik pẽnãhã', pa' pip'ah yãmĩy kummuk tik kopah, ha tikmũ'ũn kuxa te' yẽy. Yã tik yũm, tu' xax taha', tup-tox max.
16 Ha ta tikmũ'ũn pu hãpxopmã'ax xohix 'ãktux nõm te tik pẽnãhã xix xapup,
17 tu Yeyox pu tatu' xak, puyĩy mõg hato'ah,
18 ha ta' mõg Yeyox, tu mĩpkox hã mõ'nãp-tup, ha tik nũn, tu:
—'Ũgmõg putup 'ãmũtik. 'Ok max? Kaxĩy.
19 Pa Yeyox te:
—'Ãmhok. 'Ãpu mõg yãy pet hah, nũy 'ãxape xop pu' xuktux yũmũg xuxyã Topa te xa' mĩy. Kaxĩy.
20 Ha ta' mõg tihik, tu mõktu hãm'ãktux Kõmẽn te' 10 tu', xix kõmẽn yĩkak, yã' xuktux Yeyox te' mĩy, ha tikmũ'ũn xohix tep-tup pax.

Yax te Yeyox xãnãhã'

21 Ha ta' mõg Yeyox mĩpkox hã, tu kõnãg xexka xak putpu', tu mõktu' xupep, ha ta' nũn tikmũ'ũn xohix, nũy Yeyox pẽnã',
22 ha ta' nũn tihik 'ũxuxet'ax Yax, yã Yoneo xop yõg Topa pet yõg tik xat'ax, 'ũnũn, tu nũktu Yeyox pata yĩka' mõhãmnĩy,
23 tu:
—'Ũk-tok hex xok putũmnãg. 'Ãpu mõg, nũy 'ũyĩmũ 'ãyĩm nõm, puyĩy xuxix, puyĩy hi'! Kaxĩy.
24 Ha ta' mõg Yeyox tik mũtik xix tikmũ'ũn xohix mũtik. Yã tikmũ'ũn xohĩynãg, hu yãy mõ'yõn.

Yeyox te 'ũn pakut hittupmãhã'

25 Ha ta' nũn 'ũhũn, yã' pakut, yã 'ũn hep kux 'ohnãg hãmyãxatamuk xohix te' 12 hã.

26 Yã nonot punethok te tu' popmãhã hehmẽn, yĩy tayũmak noa'. Yã' hittup
'ohnãg, pa' pakut xexka nõy nã' mõg.
27 Tikmũ'ũn te Yeyox 'ãktux, ha 'ũn te' xupak, tu ta' mõg, tu tikmũ'ũn xohix
kopa' mõg, tu Yeyox pe' mõg, tu' topixxax 'ãpit.
28 Yã 'ũn te hãmpe'paxex, hu: "'Ãte 'ũyõg topixxax 'ãpit, kopxix hittup." Kaxĩy.
29 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' hep kux, ha 'ũn te' yũmmũg 'ũhittup xe'e',
30 ha Yeyox te' yũmmũg yãy kopa' xupep hãpka'ok. Yeyox yõkãnãm, tu
tikmũ'ũn pu' yĩkopit, hu:
—'Ũ'ũm te yõg topixxax 'ãpit? Kaxĩy.
31 Ha Yeyox yõg tik te 12 xop te:
—Tikmũ'ũn xohix te yãy mõ'yõn 'ãyĩmap. Texĩy xate' yĩkopit? Kaxĩy.
32 Pa Yeyox yõkãnãm, nũy pẽnã nõm te' xupit,
33 ha 'ũn te' yũmmũg, hu' nũn, tu nũktu Yeyox pata yĩka mõhãmnĩy, tu'
yĩpkutuk, hu yãy puxu'ux, tu hãpxopmã xohix 'ãktux.
34 Ha Yeyox te:
—Tukũm, 'ãkuxa yũm ka'ok 'ũgkopah, hu 'ãhittup. 'Ãpu 'ãkuxa nõg hok. Mõg!
'Ãhittup! Kaxĩy.

Yeyox xix Yax kutok

35 Yeyox te 'ũn mũtik hãm'ãktux, ha ta' nũn Yax yõg kãmãnat, yã Yax pet tu'
nũn, nũktu:
—Yax, 'ãk-tok hex xok. 'Ãpu notot Yeyox xãnã hok. Kaxĩy.
36 Pa Yeyox te nũmũtik hãm'ãktux 'ohnãg, pa Yax pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu 'ãkuxa nõg hok. 'Ãpu 'ãkuxa yũm ka'ok! Kaxĩy.
37 Yeyox te tikmũ'ũn xohix xat, pu mõg hok yãy mũtik, pa' xat, pu mõg Pet
xix Tiak xix Yoãm,
38 tu ta' mõg, tu mõktu Yax pet hã' mõxaha', pa' pip tikmũ'ũn, tu' potaha', tu'
xaho ka'ok,
39 ha Yeyox te:
—Texĩy 'ãxop potaha', nũy xaho ka'ok? 'Ũk-tok hex xok tãmnãg 'ohnãg. Yã
mõ'yõn. Kaxĩy.
40 Ha tikmũ'ũn yĩxix, pa Yexox te xohix xat, pu hãptopa mõg. Yã' mõg 'ũxohix.
Ha ta' mõxaha Yeyox xix yãy yõg tik te' 3 xik-tok hex mũktak xi' tut 'ũk-tok hex
yõg mĩptut kox hã,
41 ha Yeyox tek-tok yĩm mũg, tu:
—"Tanita kõmĩy'" Kaxĩy. Yã tikmũ'ũn yĩy'ax hã: "Nixix, 'ãpu 'ãk-nĩhãxip!"
Kaxĩy.
42 Yã hãpxip 'ohnãg 'ĩhãk-tok hex yĩpxit, nũy pepi' xip, nũy hãpkumep, ha
tikmũ'ũn te' yẽy. Yãk-tok hex yõg hãmyãxatamuk xohix te 12,
43 ha Yeyox te tikmũ'ũn xat, puyĩy tikmũ'ũn pu nõm 'ãktux hok, tu' xat, puk-
tok hex pu xit'ax hõm.

6

Yeyox xip Nãyane tu'

1 Tu ta' nũn putpuk Yeyox xix yãy yõg tik xop kõmẽn Nãyane tu', tu nũktu
kõmẽn hã' mõxaha'.
2 Nit xap 'ĩhã' mõg, tu mõktu Yoneo xop yõg Topa pet hã mõ'nãhã', tu
tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã', ha tikmũ'ũn te' xupak, tu hãm'ãktux'ax putup
nõg, tu:

—Texĩy tik te hãpxop xohix yũmmũg? Tep te tik pu hãmyũmmũgãhã'? Texĩy tik te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg?

3 Yũmũ'ãte tik yũmmũg. Yã mĩmpe mĩy, yã Mãnix kutok, yã taknõy 'ũxuxet'ax Tiak, xix Yoye', xix Yot, xix Xĩmãm. Yã' hex tihi nũnteh kamah. Kaxĩy.

Yã tikmũ'ũn te' yũmmũg putup'ah, Yeyox yã Topak-tok.

4 Pa Yeyox te:

—Tikmũ'ũn te yãy xape 'ãpak 'ohnãg nõm te Topa pupi hãm'ãktux. Kaxĩy.

5 Yeyox te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, pa' mĩy kutõgnãg. Yã' pakut xop yĩmũ' yĩm xex, nũy hittupmã' yã 'a' xohix'ah hittupmãhã' kõmẽn Nãyane tu'.

6 Yã tikmũ'ũn kuxa mãm 'ohnãg, ha Yeyox kuxa hittup 'ohnãg.

Yeyox yõg tik te 12 xop mõg

Tu ta' mõg Yeyox, tu mõktu xiptuxexka xohix yõg tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã kõmẽn Nãyane yĩkak.

7 Tu ta' xãnãhã yãy yõg tik te 12 xop, ha' nũn, ha Yeyox te nõm ka'ogãhã', puyĩy yãmĩy kummuk mõy. Tute tik mõ'pok, pu mõg 'ũtix tu pe' tix hã kaxĩy, puyĩy yãmĩy kummuk mõy.

8 Yeyox te:

—Hãpxop tat hok, yã xit'ax tat hok, xix tayũmak tat hok, pa mĩm hãm tonnognã 'ãmõg.

9 'Ãpu pataxax tat. 'Ãpu kãmĩn puxehnãg mõ'tat. Kaxĩy.

10 Tu xe:

—'Ãxop mõg putup, tu kõmẽn hã 'ãmõxap-tup, tu mĩptut hã' 'ãmõxap-tup. 'Ãpu nox pi' mĩptut puxet kopah, tu mõktu 'ãmõg, tu kõmẽn nĩm.

11 Pa kõmẽn yõg tikmũ'ũn te 'ãp-tup nõg, tu hãm'ãktux'ax putup nõg, nũy ta mõg. 'Ãpu nox pi' hok. 'Ãxop te yãy pataxax tu hãpxut nuhuk putup, xayĩy hãm'ãktux 'ũkummuk tikmũ'ũn. Kaxĩy.

12 Ha ta' mõg Yeyox yõg tik xop, tu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, hu:

—'Ãpu 'ãyãyhãhup, nũy hãpkummuk mĩy kux. Kaxĩy.

13 Tik te yãmĩy kummuk mõy, tu tikmũ'ũn punethok pakut putox pix heptox hã, tu nõm hittupmãhã'.

Yoãm xok

14 Ha ta' xip 'Enot, yã tikmũ'ũn yõg xat'ax xexkah, tu nõm hãpxopmã'ax 'ãpak, yã tikmũ'ũn xohix te Yeyox yũmmũg, tu hãm'ãktux punethok. Tikmũ'ũn yãg te:

—Yã' putpu' hi Yoãm nõm tep-tox pix, tu hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg. Kaxĩy.

15 Ha ta yãg te:

—Yã 'Enit. Kaxĩy.

Ha ta yãg nõy te:

—Yã tute Topa pupi hãm'ãktux, yã Topa pupi hãm'ãktux xop hittap putuk. Kaxĩy.

16 Ha 'Enot te' xupak, tu:

—Yã Yoãm nõm tep-tox pix. Hõmã 'ãte' xat, pup-tox xax, ha' kuyut, pa hõnhã putpu' hi'! Kaxĩy.

17 Hamũn, hõmã 'Enot te' xat, puyĩy xonat Yoãm mũy, puyĩy 'ũyĩm hĩy, puyĩy kanet ka'ok kopa' xix. Texĩy? Yã hõmã 'Enot xix 'Enonit te yãy taha', pa 'Enonit yã 'Enot taknõy Pinip xetut,

18 yĩy ta Yoãm te 'Enot pu hãm'ãktux, hu: “Yã' max'ah. Topa yõg xat'ax kax'ãmix tappet tu, tu' xat, xayĩy yãyta hok 'ãtaknõy xetut mũtik!” Kaxĩy.

19 Yĩy ta' gãy 'Enonit, tu Yoãm putup nõg, hup-tup, puyĩy Yoãm putex. Pa 'ãmhok,
20 yã 'Enot te Yoãm yĩpkutuk, yã tute' yũmmũg yã' max xe'ẽgnãg Yoãm, ha Yoãm putex putup'ah. Yoãm te 'Enot pu hãm'ãktux punethok, ha 'Enot kuxa hittup 'ohnãg, pa 'Enot te 'nõy yõg hãm'ãktux'ax putuppax.
21 Pa hãpxip ĩhã 'Enot te yãy yõg hãmyãxatamuk yõg 'ãmuk xexka mĩy, ha ta' nũn gohet yõg xexka xop, yã' xat'ax xexka xop, xix xonat yõg xat'ax xop, xix hãpxexka Ganinet yõg xat'ax xop.
22 Ha ta' nũn 'Enonit kutok hex, nũktu' hãmyã max, ha 'Enot tep-tuppax xexka', yã hãmyã max. 'Enot tek-tok hex pu hãm'ãktux, hu:

—Xate putep-tup? 'Ãte xa' hõm putup. Kaxĩy.

23 Tu xe hãm'ãktux xex, hu:

—Xate putep-tup? Yã 'ãte xa popmãp-tup hãpxop xohix, tu mõktu yõg hãpxop xahix, yã' xahix yõgnũ hãhãm, xi' xahix yõgnũ tikmũ'ũn! Kaxĩy.
24 Ha ta' mõg 'ũk-tok hex, nũy tut mũtik hãm'ãktux, nũy yĩkopit, ha' tut te:

—'Ãpu tatu' xax Yoãm putox nõm tep-tox pix. Kaxĩy.

25 Ha putpu' nũn 'ũxat'ax tu', tu:

—'Ã' hõm mõ'ka'ok Yoãm putox kãnẽypetxax yĩmũ' yũm! Kaxĩy.
26 Ha ta' kuxa hittup 'ohnãg 'Enot, pa yã hãm'ãktux xex tu Topa 'ãxet'ax 'ãktux ha tikmũ'ũn xohix te' xupak, yĩy ta' hõm putup,
27 hu hãpxip 'ohnãg 'ĩhã xonat mõ'kutnãhã', puyĩy Yoãm putox nũnnã', ha ta' mõg xonat kanet ka'ok tu', tu Yoãm putox xak,
28 tu kãnẽypetxax yĩmũ' nũnnãhã', tuk-tok hex pu' hõm, ha ta' mõg, tu' tut pu' hõm.
29 Ha ta' yũmmũg Yoãm mũtik mõg xop, tu ta' nũn, tu nũktu Yoãm xokxax paha', tu ta' mõg, tu mõktu mĩkaxxap kox kopa' xix xukpot tu'.

Yeyox te tikmũ'ũn xohix pu' xit'ax popmãhã'

30 Ha ta' nũn Yeyox yõg tik te 12 xop Yeyox hah, tu nũktu yãy yõg hãpxopmã'ax xohix 'ãktux xix yõg hãmyũmmũg'ax xohix,
31 pa' pip tikmũ'ũn xohix, tu xohix te hãpkumep, yĩy ta' xit 'ohnãg Yeyox yõg tik xop, yã tikmũ'ũn xohix pip. Ha Yeyox te yãy yõg tik xop pu hãm'ãktux, hu:

—'Ãpu yũmũ mõg hãm panip xexka tu', nũy hãm hok. Kaxĩy.

32 Tu ta' mõg, tu mĩpkox hã' mõxaha', tu ta' mõg, tu kõnãg xak.
33 Pa tikmũ'ũn punethok te mõg'ax pẽnãhã', yã' Yeyox pẽnãhã xix tik xop. Ha ta' nũn xiptuxexka xohix yõg tikmũ'ũn, tu pata hã' nũpaha hãm kux tu', tu nũktu' mõxaha', tu' nõy hip.
34 Ha ta' xupep mĩpkox kõnãg xexka kux tu', ha Yeyox te' pẽnãhã tikmũ'ũn xohix, tu' kuxa ka'. Kahnẽn yõg pẽnã'ax xip'ah. Hã kaxĩy tikmũ'ũn putuk. Yã' hittup 'ohnãg, yĩy' kuxa ka', tu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã kõnãmãhã hãpxop punethok.
35 Mãyõn mõ'nãp-tup 'ĩhã' nũn Yeyox yõg tik xop, tu nũktu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:

—Mãyõn mõ'nãp-tup, yã hãm panip xexka nũnteh, yã xit'ax pip 'ohnãg.

36 'Ãpu yã tikmũ'ũn xat, pu mõg hãpxa'ax tu' xix xiptuxexka tu', puyĩy xit'ax pop. Kaxĩy.
37 Pa Yeyox te:

—'Ãpu tikmũ'ũn pu xit'ax popmã'. Kaxĩy.

Ha tik xop te:

—Texĩy pãm popmã tikmũ'ũn xohix pu'. 'Ũyõg tayũmak xohix, yã tayũmak 'ãnuk xohix te' 200, yã tayumak yãnãm ponnok. Kaxĩy.

38 Ha:

—Pãm xohix texĩy pip 'õhnũ'? Mõy pẽnã' Kaxĩy.

Tik mõg, tu putpu' nũn, tu:

—Yã pãm te' 5 xix mãm tix. Kaxĩy.

39 Ha Yeyox te tikmũ'ũn xat, puyĩy xux yĩmũ' mãm, puyĩy yãnõm xohix hã' mãm,

40 ha' yãnõm hã' mãm, yã' yãnõm kopa' mãm xohix te' 100 xi' nõy kopa' mãm xohix te' 50 hã kaxĩy.

41 Ha Yeyox te' pãm te' 5 pop xix mãm tix, tu pexkox pẽnãhã', tu:

—Topa, xate nũ' popmãhã'. Yã 'ãmax. Kaxĩy.

Tu pãm koxip, tu yãy yõg tik xop pu' popmãhã', puyĩy tikmũ'ũn pu popmã'. Tik te' popmãhã'. Ha ta mãm tix koxip, tu' popmãhã kamah,

42 ha tikmũ'ũn xohix te' mãhã', tu mõktu xe xit putup'ah. Puxix.

43 Ha ta' mõg Yeyox yõg tik xop, tu pãm yãg pop xix mãm yãg. Yã pãm yãg hã nũ'xip manax xohix te' 12 xix mãm hã, ha' nũnnãhã'.

44 Hamũn, yã' xohix te pãm mãhã', yã' tik xohix te' 5000.

Yeyox te kõnãg yĩmũ' mõg pata hã

45 Hãpxip 'ĩhã Yeyox te yãy yõg tik xop pu hãm'ãktux hu:

—'Ãpu mĩpkox hã mõxakux, nũy mõg kũnãpa hãpkux nõy tu' xiptuxexka Metxax tu', ha 'ãte tikmũ'ũn mõ'pok putup. Kaxĩy.

46 Ha ta' mõg Yeyox yõg tik xop, ha ta' mõg Yeyox, tu yĩktix yokoma', nũy Topa pu hãm'ãktux.

47 'Ãmnĩy 'ĩhã' pip Yeyox yõg tik xop mĩpkox kopa kõnãg xexka kote', ha ta yãp-xehnãg xip Yeyox hãpkux tu',

48 tu yãy yõg tik xop pẽnãhã'. Tik te mĩpkox hã mõgãhã', pa yã mõg putux, yã 'ãmuuh te ha' nũn. Hãmyãykuhmõy ha ta' mõg Yeyox, tu kõnãg xexka yĩmũ' mõg pata hã, tu nõã' yẽn putup.

49 Ha tik te' pẽnãhã yã Yeyox te kõnãg yĩmũ' mõg pata hã, ha hãmpe'paxex yã yãmĩy putuk, tu' xahok.

50 Yã' xohix te' pẽnãhã', tu' yĩpkutuk. Pa hãpxip 'ĩhã Yeyox te:

—'Ãkuxa nõg hok! Yãg mũn. 'Ũgyĩpkutuk hok! Kaxĩy.

51 Tu ta mĩpkox hã mõ'nãhã Yeyox, tu' xip yãy yõg tik xop mũtik, 'ĩhã' kux 'ãmuuh. Ha tik xop kuxa te' yẽy,

52 yã tik te' yũmmũg 'ohnãg texĩy Yeyox te tikmũ'ũn te' 5000 xitnãhã', yã tik putox ka'ok.

Yeyox te tikmũ'ũn hittupmãhã Yẽnẽyane tu'

53 Tu ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop, tu mõktu kõnãg kox kux tu' mõxaha' hãpxexka Yẽnẽyane tu', tu mĩpkox tutxit hã hĩy kõnãg kux tu',

54 tu ta' mõg, pa tikmũ'ũn pip, tu Yeyox pẽnãhã',

55 tu ta' mõg, tu' pet xohix ha' xupaha', tu tikmũ'ũn pakut tutpe hã' put nũn, tu nũktu Yeyox ha' nũnnãhã', ha Yeyox te nõm hittupmãhã'.

56 Tu ta' mõg Yeyox, tu hãpkumep xiptuxexka xohix tu' xix kõmẽn xohix tu' xix yãnõm xohix tu', pa' pip tikmũ'ũn xohix, tu' nũnnãhã tikmũ'ũn pakut, tu nũktu nãpet hãm tu' xex, tu Yeyox tu' xak, pu tux, puyĩy pakut xop Yeyox yõg topixxax kuyãg 'ãpit, ha pakut xohix te' xupit, tu' hittup.

7

Yoneo xop te mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat

1 Ha ta' nũn Paniye xop xix tik te hãmyũmmũg xop, yã kõmẽn Yenoyanẽn tu' nũn, tu nũktu Yeyox ha yãy tu nũ'nãhã'.
2 Yã hõmã nõm te' pẽnãhã Yeyox yõg tik xop xit 'ũyĩm xut putũynãg hã, yã 'ap yĩm pix'ah. Yã Paniye xop te tikmũ'ũn xat, pu yãy yĩm pix.
3 Yã Yoneo xop te mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat, ha Paniye xop te Yoneo xop kopa' xip, tu mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat punethok, tu yãy yĩm pix max, tu nõmhã' xit,
4 tu nãpet tu' nũnnãhã hãpxop, tu nõm pix 'ũxohix, tu mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax nõy tat. Yã kõnãg xo'op'ax pix xix nax xix kanenãm.
5 Tu ta' yĩkopit Paniye xop te xix tik te hãmyũmmũg xop te', hu:

—Texĩy 'õg tik xop te mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat 'ohnãg, hu yãy yĩm xut putũynãg hã' xit? Kaxĩy.

6 Ha Yeyox te:

—'Ãpa max, pa yã 'ãkuxa kummuk. Hõmã 'Iyait te 'ãxop 'ãktux! Tute kax'ãmi, hu: "Topa te: 'Tikmũ'ũn tek mũn 'ãktux max, pa yã' kuxa tek mũn xak 'ohnãg.
7 Tikmũ'ũn tek mũn pu nũktettex, pa yã' kummuk. Yã tikmũ'ũn te yãy yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux, tu: Yã Topa yõg xat'ax nũhũ'.' " Kaxĩy.
8 Tu Yeyox te xe:

—'Ãxop te Topa yõg xat'ax mĩy 'ohnãg, nũy mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat. Kaxĩy.
9 Tu Yeyox te xe:

—'Ãxop te Topa yõg xat'ax nĩm pax, nũy yãy yõg xat'ax mĩy.
10 Yã hõmã Mõyyex te' xat, hu: "'Ãpu 'ãtak mõ'yãy xe'ẽgnãg, nũy nõm pu hãpxopmã max. 'Ãpu 'ãtut mõ'yãy xe'ẽgnãg, nũy nõm pu hãpxopmã max." Kaxĩy.
11 Pa 'ãxop te tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã', hu: "'Ũxip tikmũ'ũn yõg hãpxop, tu Topa pu' hõm, tu yãy 'ãtak pu' hõm 'ohnãg xi' tut pu' hõm 'ohnãg. Nõmhã' max.
12 Nõmhã' hõm hok." Kaxĩy.
13 Pa 'ãmhok, hãm'ãktux kummuk. Hã kaxĩy 'ãxop te Topa yõg hãm'ãktux 'ãpak 'ohnãg, pa yãy yõg ham'ãktux 'ãpak, tu 'ãk-tok pu nõm yũmmũgãhã', tu 'ãxop te hãpxopmã kummuk nõy punethok hã kaxĩy. Kaxĩy.

Tep te hãmkummugãhã'?

14 Yeyox te xe tikmũ'ũn xãnãhã', ha' nũn, ha hãm'ãktux, hu:

—'Ãpu yõg hãm'ãktux'ax 'ãpax max, nũy hãmyũmmũg:
15-16 Tikmũ'ũn hãptopa' pip hãpxop, tu tikmũ'ũn hã' mõxaha', tu' kopa' pip nõmhã. Yã hãpxop te kaxĩy te tikmũ'ũn kummugã 'ohnãg. Pa hãpxop pip tikmũ'ũn kopah tu' mõxaha', tu mõktu hãptopa' pip. Yã hãpxop te kaxĩy te tikmũ'ũn kummugãhã'. Kaxĩy.
17 Tu ta' mõg Yeyox, tu mõktu mĩptut hã mõ'nãhã', ha ta' nũn Yeyox yõg tik xop, nũy Yeyox yõg hãm'ãktux'ax yĩkopit,
18 ha Yeyox te:

—'Ãxop te tikmũ'ũn xohix putuk, yã hãmyũmmũg 'ohnãg. Hãpxop te hãptopa' pip, tu tikmũ'ũn yĩkox hã' mõxaha', tu kopa' pip. Yã hãpxop te kaxĩy te tikmũ'ũn kummugã 'ohnãg.

19 Yã' kuxa hã' mõxa 'ohnãg, pa yã' tex hã' mõxaha', tu hãpxip 'ĩhã' mõg
hãptopah. Kaxĩy. Yã Yeyox te' xuktux, yã' max xit'ax xohix.
20 Yeyox te xe:
—Hãpxop 'ũm te tikmũ'ũn kummugãhã'? Hãpxop 'ũm te tikmũ'ũn kopa' pip,
tu' mõxaha', tu' mõg hãptopah?
21 Yã' pip hãpxop kummuk tikmũ'ũn kuxa kopah, yã tikmũ'ũn te
hãmpe'paxex kummuk, nũy hãpxop kummuk mĩy, yã' xupxet, tu tikmũ'ũn
putex,
22 tu' nõy hã' xupxet, tu' xupkũmĩy, tu hãpkummugã pax, yã' koit, tu
hãmkute'ex pax, tu' yĩpkumĩy, tu' mãnõg kummuk, tu yãy xexka pe'paxex, tup-
tox kummuk.
23 Yã nõm xohix hãpxop kummuk te tikmũ'ũn kopa' pip, tu' mõxaha', tu
mõktu hãptopa' pip. Yã hãpxop te kaxĩy te tikmũ'ũn kummugãhã'. Kaxĩy.

'Ũn puknõg

24 Tu ta' mõg Yeyox, tu mõktu hãpxexka tu' mõ'nãhã kõmẽn Tinok yĩkak, tu
mĩptut hã mõ'nãhã', tu yãy xaptop putup, pa 'ãmhok, yã tikmũ'ũn xohix te'
yũmmũg.
25 Ha ta' nũn 'ũhũn, hak-tok hex kopa' xip yãmĩy kummuk. Yã tikmũ'ũn te
Yeyox 'ãktux, ha 'ũn te' xupak, hu' nũn, tu nũktu' kopaxux hã' xip Yeyox yĩkak.
26 Yã 'ũn puknõg, yã hãpxexka Xitpenĩy yõg, tu Yeyox tu' xak, puyĩy yãmĩy
kummuk xut 'ũk-tok hex kopah.
27 Ha Yeyox te:
—Tikmũ'ũn tek-tok pu xit'ax hõm hãmãxap. 'Ãp max'ah kakxop yõg xit'ax
paha', tu kokex pu' hõm. Hã kaxĩy Yoneo yõg hãpxop hõm hok puknõg xop
pu'. Kaxĩy.
28 Pa 'ũn te:
—Yãyã, hamũn, pa kokex kutok te mĩmpe xit'ax kaka' pip, ha kakxop yõg
pãm yãgnãg xaha', ha' mãhã'. Kaxĩy.
29 Ha Yeyox te:
—Xate hãm'ãktux max. 'Ãpu mõg yãy pet hah. Xip'ah yãmĩy kummuk 'ãk-tok
kopah. Yã' mõg. Kaxĩy.
30 Tu ta' mõg 'ũhũn yãy pet hah, tu nũktu' xupep, pa' xip 'ũk-tok hex, tu
mĩmpe mõ'yõn'ax yĩmũ' pip, ha yãmĩy kummuk xip'ah 'ũkopah.

Tik yĩpkox hok, tu hãm'ãktux yũmmũg 'ohnãg

31 Ha ta' xip Yeyox kõmẽn Tinok yĩkak, tu ta' mõg, tu kõmẽn Xinõm hã' tep,
tu Kõmẽn te' 10 yõg hãpxexka tep, tu mõktu kõnãg xexka Ganinet tu' xupep.
32 Ha ta' nũn tikmũ'ũn, tu' nũnnãhã tihik, yã' yĩpkox hok, tu hãm'ãktux
yũmmũg 'ohnãg. Tikmũ'ũn te Yeyox pu' xak, puyĩy tik yĩmũ' yĩm xex, puyĩy
hittupmã'.
33 Ha ta' mõg Yeyox xix tihik tikmũ'ũn xohix kũnãpah. Yeyox te yãy yĩpkutok
hã' nõy yĩpkox 'ãpit, tu' yĩynĩn, tu' yĩkox hep hã' nõy yõyxõg 'ãpit yãy yĩpkutok yã,
34 tu pexkox pẽnãhã pepix, tu xit xut xexkah, tu:
—"Epatah!" Kaxĩy. Yã tikmũ'ũn yĩy'ax hã: "Pu yã 'ãyĩpkox xõn, nũy
hãm'ãpax!" Kaxĩy.
35 Ha' yĩpkox max, tu hãm'ãpak, ha' yõyxõg max, tu hãm'ãktux max.
36 Ha Yeyox te tikmũ'ũn xat puyĩy nõm 'ãktux hok. Yeyox te' xat punethok
hã kaxĩy, pa tikmũ'ũn te nõm 'ãktux punethok,
37 ha tikmũ'ũn te' xupak, tu' kuxa te' yẽy, tu:

—Tik te hãpxopmã max xe'ẽgnãg' Tute tik yĩpkox hok xupakgãhã', tu tik te hãm'ãktux yũmmũg 'ohnãg xat, puyĩy hãm'ãktux! Kaxĩy.

8

Yeyox te tikmũ'ũn te' 4,000 pu xit'ax popmãhã'

1 Hãpxip ha ta' yãy tu nũ'nãhã tikmũ'ũn xohix, tu yõg xit'ax pip'ah. Ha' xip Yeyox, tu yãy yõg tik te 12 xop xãnãhã', tu:

2 —'Ãte tikmũ'ũn kuxa ka', yã 'ãmnĩy tikoyuk hã' pip tikmũ'ũn 'ũgmũtik, ta hõnhã 'ũyõg xit'ax 'ũm pip'ah.

3 'Ũmã hok, ha 'ãte tikmũ'ũn mõ'pok 'ũpet hah, puxix xakux putat kopah, 'ũpu'uk tu'. Yã hãptox tu' nũn tikmũ'ũn. Kaxĩy.

4 Ha Yeyox yõg tik xop te:

—Tep-te tikmũ'ũn pu xit'ax hãmenex nũnte hãm panip xexka tu'? Yã' pip'ah xit'ax. Yã tikmũ'ũn xohix. Kaxĩy.

5 Ha Yeyox te:

—Pãm xohix texĩy 'õgnũ? Kaxĩy.

Ha:

—'Ũxohix te' 7. Kaxĩy.

6 Ha tikmũ'ũn xat, pu hãm tu' mãm, tu pãm te' 7 pop, tu Topa pu hãm'ãktux, hu:

—Xate 'ũgmũ'ã pãm popmãhã'. 'Ãmax. Kaxĩy.

Yeyox te pãm koxip, tu yãy yõg tik xop pu' popmãhã', puyĩy tikmũ'ũn pu popmã'.

7 Ha ta' pip mãhãm kamah, yã' xohix'ah, ha Yeyox te Topa pu mãm 'ãktux, tu yãy yõg tik xop pu' popmãhã', puyĩy tikmũ'ũn pu' popmã',

8 ha tikmũ'ũn te' mãhã', tu mõktu xe xit putup'ah, yã puxix, ha Yeyox yõg tik xop te' xit'ax yãgnãg yãy tu nũ'xok manax te' 7 hã nũ'xip.

9 Yã tikmũ'ũn xohix te' 4.000 te' mãhã pãm xix mãhãm.

Ha ta tikmũ'ũn mõ'pok hato'a Yeyox te',

10 tu ta' mõg yãy yõg tik xop mũtik, tu mĩpkox hã' mõxaha', tu ta' mõg tu mõktu' mõxaha hãpxexka Namãnot tu'.

Peniye xop te Yeyox tu' xak, puyĩy hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg

11 Ha ta' nũn Paniye xop, tu Yeyox mũtik hãm'ãktux, tup-tup, puyĩy Yeyox hãm'ãktux kummuk, hu ta tu' xak, puyĩy hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, pu tikmũ'ũn pẽnã', puyĩy tikmũ'ũn yũmmũg Topa te Yeyox ka'ogãhã',

12 ha Yeyox te xit xut xexka, tu:

—Teptu tikmũ'ũn te hãpxopmã'ax ka'ok xe'ẽgnãg xak, puyĩy tikmũ'ũn pẽnã'. 'Ãte xa hãm'ãktux, 'ãte xa hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg putup'ah, xayĩy pẽnã'. Kaxĩy.

13 Tu ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop, tu mĩpkox hã' mõxaha', tu ta' mõg, tu kõnãg xexka xak.

Paniye xop yõg pãm tokatokgã'ax xix 'Enot yõg

14 Ha Yeyox yõg tik xop yõg pãm 'ũm xip'ah, yã' xaxok. Yã pãm puxet xip mĩpkox kopah,

15 ha Yeyox te:

—Pa 'ãtix. 'Ũkummuk Paniye xop yõg pãm yõg tokatokgã'ax xix 'Enot yõg. Kaxĩy.

Yã 'ap tokatokgã'ax 'ãktux'ah, pa yã 'ũyõg hãmyũmmũgã'ax.

16 Ha Yeyox yõg tik xop te yãy mũtik hãm'ãktux punethok, tu:

—Hamũn. Yũmũ yõg pãm 'ũm xip'ah, yĩy ta nõm 'ãktux. Kaxĩy.
17 Ha Yeyox te' xupak, tu:
—Teptu yãy mũtik hãm'ãktux pãm 'ũm xip'ah? 'Ok 'ãxop te' yũmmũg 'ohnãg yõgnũ hãm'ãktux? Texĩy 'ãp-tox ka'ok?
18 'Ãpa te hãmpẽnã 'ohnãg, xix 'ãyĩpkox te hãm'ãpak 'ohnãg. 'Ok 'ũxutigãhã
19 'ãte pãm te' 5 koxip, nũy tikmũ'ũn te' 5.000 pu' popmã'? 'Ũmã kux, ha pãm yãgnãg xe' pip, manax hã nũ'xip. 'Ãxop te manax xohix texĩy pop? Kaxĩy.
Ha':
—12. Kaxĩy.
20 Ha Yeyox te xe:
—'Ãte pãm te' 7 koxip, nũy tikmũ'ũn te' 4.000 pu' popmã'. 'Ũmã kux, ha pãm yãgnãg xe' pip, manax hã nũ'xip. 'Ãxop te manax xohix texĩy pop? Kaxĩy.
Ha':
—7. Kaxĩy.
21 Ha Yeyox te:
—'Ok 'ãxop te hãmyũmmũg nõmhã'? Kaxĩy.

Yeyox xix tik pa hok Metxax tu'

22 Tu ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop, tu mõktu' mõxaha xiptuxexka Metxax tu', ha ta' nũn tikmũ'ũn, tu tik pa hok nũnnãhã', tu Yeyox tu' xak, puyĩy 'ũyĩm xex tik yĩmũ', nũy hittupmã'.
23 Ha Yeyox te' nõy yĩm mũg, tu ta' mõg tik mũtik tikmũ'ũn xohix kũnãpa', tu yĩypu'ĩn tik pa kopah, tu nõy yĩmũ yãy yĩm xex, tu:
—'Ok hãpxop pẽnãhã'? Kaxĩy.
24 Ha tik te hãmpẽnãhã', tu:
—'Ãte' pẽnãhã tihik, pa yã mĩm te hãpkumep putuk. Kaxĩy.
25 Ha Yeyox te xe yãy yĩm xex tik pa yĩmũ', ha tik te hãmpẽnã mõ'ka'ok, tu hãmpẽnã max xe'ẽgnãg. Yã' hittup.
26 Ha Yeyox te tik xat, pu' pet ha mõg, puyĩy xiptuxexka tu mõg hok.

Pet te hãm'ãktux max

27 Tu ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop tu xiptuxexka Pinip yõg Xeyanet tu'. Yeyox te tik pu hãm'ãktux, hu:
—Putep xuktux tikmũ'ũn? 'Ũ'ũm 'ũgmũn? Kaxĩy.
28 Ha tik te:
—Yã' yãg te: “Yã Yoãm, nõm tep-tox pix.” Kaxĩy. Ha ta' yãg nõy te: “Yã 'Enit.” Kaxĩy. Ha ta' yãg nõy te: “Yã nõm te Topa pupi hãm'ãktux.” Kaxĩy.
29 Ha Yeyox te:
—Xix 'ãxop, putep xuktux 'ãxop, 'ũ'ũm 'ũgmũn? Kaxĩy.
Ha Pet te:
—Yã Topa te 'ãyãykutnãhã'. Kaxĩy.
30 Ha Yeyox te tik xat, puyĩy nõm 'ãktux hok.

Yeyox te' xuktux 'ũxok putup, tu putpu' hip-tup

31 Tu ta hãm'ãktux Yeyox te yãy yõg tik xop pu, tu:
—'Ũgmũn, yã Tikmũ'ũn Kutok, tuk xũy xexkap-tup, yã Yoneo xop yõg xexka xop tek putup nõg putup, xix 'ãmãnex xexka xop te', xix tik te hãmyũmmũg xop te', tu' nõy xat putup, puyĩy 'ũkputex. 'Ũkxok xe'e putup, pa 'ãmnĩy tikoyuk nõg, 'ĩhã putpuk hip-tup. Kaxĩy.
32 Yã hãm'ãktux xe'e Yeyox te', ha Pet te:

—'Ãmhok. Kaxĩy hok! Kaxĩy.

33 Ha Yeyox yõkãnãm, nũy yãy yõg tik xop pẽnã', nũy Pet pu hãm'ãktux, hu:

—'Õg hãm'ãktux'ax yã Hãmgãyãgnãg yõg. 'Ãpu 'ũkxãmpa mõg! Xate hãmpe'ãpaxex, yã tikmũ'ũn te hãmpe'paxex putuk, yã 'ap Topa te hãmpe'paxex putuk'ah. Kaxĩy.

34 Tu ta tikmũ'ũn xãnãhã Yeyox te, xix yãy yõg tik xop xãnãhã', ha' nũn, ha Yeyox te:

—Tikmũ'ũn tek mũn mũtik hãpkumep putup, puxix yãy kutõgnãg pe'paxex, puxix yãy yõg putup'ax mĩy 'ohnãg, nũy 'ãmnĩy xohix hã' yãy yõg mĩpkupnix tat, nũy xũy, nũy 'ũkxũy putuk, tuk mũn mũtik hãpkumep putup nõmhã'.

35 Ha tikmũ'ũn te' yãy xaxok hok, puxix tu' hi xe'e 'ohnãg, pa tikmũ'ũn xok 'ũgmũn hah, puxix tu hip-tup mõkuma' mõg, tu hi kux 'ohnãg.

36 Teptu hãm xexka yõg hãpxop xohix pop, pãyã' xok? 'Ũp-texop, tu' xok, tu hãpxop xohix xaxok, 'ũxok tu', puxix' hok xe'ẽgnãg.

37 'Ok max, pu tikmũ'ũn putexop xexkah, tu hãm xexka yõg tayũmak xohix xexka pop, pa' xok? 'A' max'ah. Yã' xok, tu tayũmak xohix xaxok, tu hok xe'ẽgnãg, ha tayũmak xohix te tikmũ'ũn putpu' hĩnnã hok.

38 Tikmũ'ũn tek mũn hã yãyhãhup, xix yõgnũ hãm'ãktux ha yãyhãhup, yã 'ũnõy xop pu yãyhãhup, hu: "'Agmũn Yeyox yõg'ah." Kaxĩy. Kopxix 'ãte nõm hã yãyhãhup, 'ũyãnãn tu'. 'Ãtak Topa pu 'ãte nõm xop hã yãyhãhup, 'ĩhãg nũn, tu: "'Õhõm 'a' yõg'ah." Kaxĩy. 'Ĩhãg xexka xe'ẽgnãg nũn 'ãtak Topa putuk, xix pexkox yõg nũ'pok xop putuk.

9

1 Tu ta xe hãm'ãktux Yeyox te, hu:

—'Ãte xa hãm'ãktux, yã' pip tikmũ'ũn nũnteh, tu xakix hãmãxap'ah, pa' pẽnãp-tup hãmãxap Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat xe'e putup, ha' yĩpkox pip putup. Kaxĩy.

Yeyox, xix Mõyyex, xix 'Enit

2 Ta 'ãmnĩy xohix te' 6 nõg, 'ĩhã' mõg Yeyox, tu Pet mõgãhã', xix Tiak, xix Yoãm, tu' nõy mõgã 'ohnãg, tu' mõg yĩktix tox tu', tu' mõxaha', ha' xip Yeyox tik keppah, tu yãyhã kuyãnãm putuk,

3 ha' topixxax yãyhã 'ũmnok tũmnãg, tu yõg kuyãnãm pip. Yã tikmũ'ũn te topixxax pix hã kaxĩy yũmmũg 'ohnãg.

4 Ha tik tikoyuk te' pẽnãhã 'Enit te Yeyox mũtik hãm'ãktux, xix Mõyyex te',

5 ha Pet te Yeyox pu hãm'ãktux, hu:

—Yãyã, yã' max yũmũg pip nũnteh. 'Ũgmũ'ãte xa' mĩy putup 'ãpetnãg, yã 'õgnũ', xix Mõyyex yõg, xix 'Enit yõg. Kaxĩy.

6 Yã' kuxa nõg tihik, yĩy hãm'ãktux hitop Pet te'.

7 Hãpxip 'ĩhã' nũn hãmgõy xexkah, nũktu kũyãnãm mõ'nĩy, ha Topa te hãm'ãktux hãmgõy xexka kopah, hu:

—Yã 'ũgkutok pit nõ'õm. 'Ãte mõ'yãy xe'ẽgnãg. 'Ãpu 'ũyõg hãm'ãktux 'ãpax! Kaxĩy.

8 Ha tik te yãy yĩmap pẽnãhã mõ'ka'ok, pa Yeyox puxet pẽnãhã'. Yã' nõy pip'ah.

9 Tu ta yĩktix hã kukpa yĩxohoh Yeyox xix tihik, ha Yeyox te:

—'Ãpu hãmpẽnã'ax 'ãktux hok. Nãy. 'Ũgmũn Tikmũ'ũn Kutok te putpuk hip-tup, ha nõmhã nõm 'ãktux putup. Kaxĩy.

10 Ha tik te nõm 'ãktux 'ohnãg, pa yãy yĩkopit, hu:
—Putep xuktux 'ũputpu' hip-tup? Kaxĩy.
11 Tu Yeyox pu yĩkopit, hu:
—Teptu tik te hãmyũmmũg xop te hãm'ãktux 'Enit nũn putup hãmãxap? Kaxĩy.
12 Ha Yeyox te:
—Hamũn, 'Enit nũn hãmãxap, nũy hãmmaxnã'. Pa Topa tappet tu hãm'ãktux 'ũgmũn Tikmũ'ũn Kutok xũy putup, ha tikmũ'ũn tek putup nõg putup,
13 pa 'ãte xa hãm'ãktux, hõmã yã' nũn 'Enit nũnteh, ha tikmũ'ũn te' kute'ex kummuk pax. Yã hõmã Topa tappet tu hãm'ãktux, hu:
—Tikmũ'ũn te 'Enit kute'ex kummuk putup. Kaxĩy.

Yeyox te kakxop hittupmãhã'

14 'Ũpip Yeyox yõg tik xop, tu tik te hãmyũmmũg xop mũtik hãm'ãktux,
15 ha tikmũ'ũn xohix pip 'ũyĩmap, tu Yeyox pẽnãhã', hu' nũn, nũy Yeyox mũtik hãm'ãktux.
16 Ha Yeyox te yãy yõg tik xop pu hãm'ãktux, hu:
—Putep 'ãktux 'ãxop yãy mũtik? Kaxĩy.
17 Ha ta' xip tihik tikmũ'ũn kopah, tu:
—Notot, 'ãte yãy kutok pit nũnnãhã', yã' kopa' xip yãmĩy kummuk, ha 'ũgkutok te hãm'ãktux yũmmũg 'ohnãg.
18 Yãmĩy kũmmuk te' mũkpax, tu hãm tu mõ'yõnpax, ha' yĩkox hã' konnoppax, tu' xox hã' nõy nahatpax, hu' pu'uk 'ũgkutok. Ha 'ãte yãy kutok nũnnãhã, puyĩy 'õgnũ tik xop yãmĩy kummuk xut, pa' xut yũmmũg 'ohnãg. Kaxĩy.
19 Ha Yeyox te:
—Yã tik kuxa mãm kutõgnãg 'ũgkopah! 'Ãmnĩy xohix texĩy hãg nox xip'ax 'ãxop mũtik, xayĩy 'ãkuxa mãm? 'Ãmnĩy xohix texĩy hã 'ãte 'õg hãpkummuk hã tot putup? 'Ãpu' nũnnã 'ãk-tok. Kaxĩy.
20 Yã' nũnnãhã', ha yãmĩy kummuk te Yeyox pẽnãhã', tu kakxop yãy nuhugã ka'ok, ha' nãhã', tu' yõkanãm nã' mõg, tu' yĩkox hã konnop.
21 Ha Yeyox te 'ãtak pu hãm'ãktux, hu:
—Hãmyãxatamuk xohix texĩy hã' kummuk hã kaxĩy? Kaxĩy.
Ha 'ãtak te:
—Yã hõmã yã' pu'ũgnãg xix hõnhã'.
22 Yã yãmĩy kummuk te mõ nõy yõn punethok kuxap kopah, xix kõnãg kopah, nũy putex. Xate hãpxopmã yũmmũg, hu tak mũ'ã teh. 'Ãpu 'ũgmũg kuxa ka'. Kaxĩy.
23 Ha Yeyox te:
—'Ok 'ãte xa hãpxopmã yũmmũg? 'Ok 'ãkuxa yũm ka'ok? Yã 'ãte' kuxa mãm ka'ok xop pu hãpxopmã xohix yũmmũg. Kaxĩy.
24 Ha hãm'ãktux ka'ok, hu:
—Yã 'ũgkuxa yũm 'ãkopah. 'Ãpu 'ũgka'ogã', 'ũyĩy 'ũgkuxa yũm ka'ok punethok. Kaxĩy.
25 Ha tikmũ'ũn xohix yĩnnãhã' tu' nũn, ha Yeyox te yãmĩy kummuk xat, hu:
Yãmĩy kummuk, xate' nõy yĩpkox hogãhã'. Yãmĩy kummuk, 'ãpep, nũy putpu mõnã hok. Kaxĩy.
26 Ha yãmĩy kummuk te hãm'ãktux ka'ok, tu kakxop yãy nuhugã xexkah, tu ta' mõg, ha ta' pip kakxop, ha tikmũ'ũn te:
—Yã' xok. Kaxĩy.
27 Pa Yeyox te' nõy yĩm hã' mũg, tu' yĩm xĩnnãhã', hak-nĩhã' xip.

28 Ha ta' mõg Yeyox, tu mõktu mĩptut hã mõ'nãhã', ha Yeyox yõg tik xop te:
—Teptuk mũ'ãte yãmĩy kummuk xut yũmmũg 'ohnãg?
29 Ha:
—Tikmũ'ũn te Topa pu hãm'ãktux. Hã kaxĩy nõm yãmĩy kummuk xut. Kaxĩy.

Yeyox te xe hãm'ãktux 'ũxok putup, tu putpu' hip-tup

30 Tu ta' mõg Yeyox yãy yõg tik xop mũtik, tu mõktu hãpxexka Ganinet tu hãpkumep. Yeyox te yãy xaptop putup, puyĩy tikmũ'ũn pẽnã hok,
31 yã yãy yõg tik xop pu hãmyũmmũgãhã', tu:
—Tik te' gãy xop mõgãp-tup, puyĩy 'ũgmũy, nũy 'ũkputex, yã Tikmũ'ũn Kutok putex, hak xok putup, pa 'ãmnĩy tikoyuk nõg 'ĩhã putpuk hip-tup. Kaxĩy.
32 Pa tik te Yeyox yõg hãm'ãktux yũmmũg 'ohnãg, pa' kuxa nõg, hu xe yĩkopit 'ohnãg.

Tik 'ũm xexkanãm

33 Ta' mõg Yeyox yãy yõg tik xop mũtik, tu mõktu kõmẽn Kapãnãm tu' mõxaha', tu mĩptut hã' mõxaha'. Yeyox te tik te 12 xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãxop te putep yãy mũtik hãm'ãktux putat kopah? Kaxĩy.
34 Pa yã' yẽy. Yã tik te hãm'ãktux, hu:
—Tik 'ũm xexkanãm Yeyox yõg tik xop kopah? Kaxĩy.
35 Yeyox yũm, tu' xãnãhã yãy yõg tik xop, ha' nũn, ha:
—'Ok xatep-tup, xayĩy xexkah? 'Ãpu yãy kutõgnãg pe'ãpaxeh, nũy nõy pu 'ãhãm, yã' xohix yõg kãmãnat. Kaxĩy.
36 Yeyox te kakxop paha', tu tik xop kopa' xix, tu' nõy yĩmũ' yĩm xex, tu:
37 —Tikmũ'ũn 'ũm te kakxop te kaxĩy putup, nũy kakxop pẽnã', 'ũkputuppax tu'. Yã nõm tek putup kamah. Tikmũ'ũn 'ũm tek putup, yã Topap-tup kamah, yã nõm te nũgkutnãhã'. Kaxĩy.

Tikmũ'ũn te yũmũg hã' gãy 'ohnãg, puxix yũmũg hã xape'

38 Ha Yoãm te:
—Yãyã', 'Ũgmũ'ãte' pẽnãhã tihik, ha yãmĩy kummuk mõy. Tute:
"Yeyox te 'ã yãy 'ãxet'ax hõm, 'ũyĩy yãmĩy kummuk mõy. Yãmĩy kummuk, 'ãpep!" Kaxĩy.
Hak mũ'ãte:
"'Ãmhok! 'Ũmõy hok!" Kaxĩy.
Yã tik xip'ah 'ũgmũg xop kopah. Kaxĩy.
39 Ha Yeyox te:
—Kaxĩy hok. Yã' max. 'Ãte yãy 'ãxet'ax hõm, puyĩy yãmĩy kummuk mõy, puxix tik 'ũgmũn 'ãktux kummuk putup'ah.
40 Yã yũmũg hã' gãy 'ohnãg, puxix yũmũg hã xape tikmũ'ũn.
41 'Ãpu 'ũxaxok hok, tikmũ'ũn te xa kõnãg tat, 'ũkuxa mãm 'ũgkopah tu', puxix Topa nõm hã maxnã'. Kaxĩy.

Pa 'ãtix. Hãpkummuk mĩy hok

42 Tu xe:
—Tikmũ'ũn 'ũm te' kuxyãhã kakxop kutõgnãg kuxa yũm'ax 'ũgkopah. Yã' max, pu nõm kummuk xop xuknĩkup tu mĩkaxxap xexka hĩy poxit hã, nũy kõnãg xexka kopa mõ'yõn.
43 Paxpu 'ãyĩm te 'ãkummugã', xayĩy hãpkummuk mĩy, 'ãpu kuyut, nũy 'ũxak, nũy putyõn. Yã' max, pexkox hã mõnãy 'ãyĩm puxet hã. Pa' kummuk, 'ũnõy te 'ãxix kuxap kopah, ha 'ãyĩm tix pip. Yã kuxap xok 'ohnãg.

44 Yã 'ũk-tox nõy nã' mõg putup hãpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnÃg.
45 Paxpu 'ãpata te 'ãkummugã, xayĩy hãpkummuk mĩy, 'ãpu kuyut, nũy 'ũxak, nũy putyõn. Yã' max, pexkox hã mõnãy 'ãpata puxet hã. Pa' kummuk, 'ũnõy te 'ãxix kuxap kopah, ha 'ãpata tix pip.
46 Yã 'ũk-tox nõy nã' mõg putup hãpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnãg.
47 Paxpu 'ãpa te 'ãkummugã, xayĩy hãpkummuk mĩy, 'ãpu 'ũxut, nũy putyõn. Yã' max, Topa yõg xop hã mõnãy 'ãpa puxet hã. Pa' kummuk, 'ũnõy te 'ãxix kuxap kopah, ha 'ãpa tix pip.
48 Yã 'ũk-tox nõy nã' mõg putup hãpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnãg.
49 Kuxap te pipkup kopit, pe' max pe' kummuk. Hã kaxĩy Topa te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit putup.
50 Tikmũ'ũn te' putyõn 'ãmotxuxpex kummuk. Hã kãxĩy Topa te hãpkummuk mĩy xop putyõn putup. Pa 'ãpu hãmmax mĩy, nũy tikmũ'ũn pu hãmmaxnã'. Kaxĩy.

10

'Ok 'ĩpxox te' xetut nĩm, pu' kummuk

1 Tu ta' mõg Yeyox hãpxexka Yonex tu', tu kõnãg kox Yohnãm xak. Ha ta' yãy tu nũ'nãhã tikmũ'ũn xohix Yeyox yĩmãp 'ũxehet, ha xe tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã'. Yã Yeyox te hãmyũmmũgã pax.
2 Ha ta' nũn Paniye xop, tup-tup, puyĩy Yeyox koit, tu:
—Putep kax'ãmi yũmũ yõg xat'ax yõg tappet tu? Topa te putep xat? 'Ok xat, pu tik xetut nĩm? Kaxĩy.
3 Ha Yeyox te:
—Mõyyex te putep xat? Kaxĩy.
4 Ha:
—Mõyyex te' xat, pu tik tappet kax'ãmi, nũy xetut nĩm, puyĩy xetut mõg. Kaxĩy.
5 Ha Yeyox te:
—Hamũn. Hõmã tikmũ'ũn yĩpkox 'ohnãg, yĩy' xat'ax te kaxĩy kax'ãmi'.
6 Pa 'ãmhok. Hõmã Topa te' mĩy hãhãm xix hãpxop xohix, 'ĩhã Topa yõg tappet te: "Topa te' mĩy tihik xix 'ũhũn,
7 yĩy ta tik te' tak nĩm xi' tut, nũy xetut mũtik yãytax,
8 ha nõmhãp-xet. Yã' tix'ah 'ĩpxox xix xetut, yãp-xet.
9 Yã Topa te yãytagãhã', ha tikmũ'ũn te nõm nĩmmãhã', pu' kummuk. Kaxĩy.
10 Ta' mõg Yeyox xix yãy yõg xop, tu nũktu mĩptut hã' mõxaha', ha Yeyox yõg tik xop te:
—Putep xuktux hato'ah? Kaxĩy.
11 Ha Yeyox te:
—'Ĩpxox te' xetut nĩm, nũy nõy mũy, yã hãpkummuk mĩy. Yã' nõy hã' xupxet.
12 Ha ta' xetut te 'ĩpxox nĩm, nũy nõy mũy, hã hãpkummuk mĩy. Yã' nõy hã' xupxet. Kaxĩy.

Yeyox xix kakxop

13 Hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn te kakxop nũnnãhã Yeyox tu', puyĩy Yeyox kakop pu hãmmaxnã', pa Yeyox yõg tik xop te:
—'Ãmhok, 'ũnũnnã hok. Kaxĩy.
14 Pa Yeyox te' xupak, tup-tup nõg, tu:

—'Ũtux, puk ha nũ' kakxop. Hãm'ãktux hok, hu: "'Ũnũnnã hok." Kaxĩy. Yã Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat, ha' yĩpkox pip. Yã nõm xop te kakxop putuk.

15 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Kakxop yĩpkox pip Topa xat'ax pu', ha Topa tep-tup, pu tikmũ'ũn yĩpkox pip kamah, kakxop putuk, nũy Topa yõg tikmũ'ũn kopa' pi'. Kaxĩy.

16 Yeyox te kakxop yĩmũ' yĩm xex, tu kakxop pu hãmmaxnãhã'.

Tik 'ũp-texop xexka'

17 Tu ta xe' mõg Yeyox, tu' mõg kutõgnãg, ha ta nũ'xupaha tihik, tu nũktu Yeyox keppa' kopaxux hã' xip, tu:

—Notot max, 'ãte putep mũn mĩy putup, nũy hi xe'ẽgnãg mõkumakmõg, ha' kux 'ohnãg? Kaxĩy.

18 Ha Yeyox te

—Teptu xate: "Notot max"? Kaxĩy. Yã Topa 'ũmax, yãp-xet 'ũmax, ha ta' nõy max 'ohnãg.

19 Xate' yũmmũg Topa te' xat, hu: "Tikmũ'ũn putex hok, 'ãnõy hã xupxet hok, hãm xupxet hok, 'ãnõy hã kupex kummuk hok, koit hok, 'õg 'ãtak tu 'ãyĩpkox pi' xix 'ãtut tu'." Kaxĩy.

20 Ha tik te:

—Notot, 'ãte' mĩy xohix. Yã hõmã 'ũgmũn yã kakxop xix hõnhã hã' mĩy xohix. Kaxĩy.

21 Ha Yeyox te tik pẽnãhã', tu mõ'yãy xe'ẽgnãg, tu:

—Xate hãpxopmã'ax puxet xip'ax hok. Mõg, nũy 'õg hãpxop xohix hãmenex, nũy tayũmak pop, nũy 'ũhok xop pu' nĩm, nũy pi' 'õg hãpxop max xe'ẽgnãg pexkox kopah, nũy nũ', nũy 'ũkpe mõg. Kaxĩy.

22 Yã tik te hãm'ãktux 'ãpak, tu' yẽy, tu' kuxa hittup 'ohnãg, tu ta' mõg nũpeheh. Yã 'ũp-texop xexkãnãm.

23 Ha Yeyox te yãy yõg tik xop te' yĩmap pẽnãhã', tu:

—Yã 'ũp-texop xexka kutĩgnãg te Topa yõg putat hã' mõg, Topa yõg xat'ax pu' yĩpkox pip hok tu'. Kaxĩy.

24 Ha Yeyox yõg tik xop te' yẽy, ha Yeyox te:

—'Ũgnix mũnõm xop, yã tikmũ'ũn kutĩgnãg te Topa yõg putat hã' mõg, nũy Topa yõg xat'ax pu' yĩpkox pi'. Yã hãpxopmã ka'ok.

25 Xok xexka kãmẽn te 'ãmuxnãg ta kup kox hã mõ'tat hok, ha tap-texop xexka xop te Topa yõg putat hã mõg 'ohnãg, tu Topa yõg xat'ax pu' yĩpkox pip 'ohnãg.

26 Ha Yeyox yõg tik xop kuxa te' yẽy, tu yãy mũtik hãm'ãktux, hu:

—'Ok Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk xit 'ohnãg? Kaxĩy.

27 Ha Yeyox te' nõy pẽnãhã, tu:

—Hamũn, Topa tep-texop xexka xop kuxa kummuk xit yũmmũg, nũy kuxa max mõ'tat 'ũyãnãn tu', pa yã tikmũ'ũn te kuxa kummuk xit yũmmũg 'ohnãg. Kaxĩy.

28 Ha Pet te:

—Xate' yũmmũg, 'ũgmũ'ãte yãy yõg hãpxop xohix nĩm, nũy 'ãpek mũg mõg. Kaxĩy.

29 Ha Yeyox te:

—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, tikmũ'ũn te' yãy pet nĩm, nũy 'ũkpe mõg, pe' taknõy nĩm, pe' pit, pe' tutnõy, pe' hex, pe' tut, pe' tak, pek-tok, nũy 'ũkpe mõg, nũy 'ũkpupi hãpxopmã', nũy Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux.

30 Ha Topa te nõm pu popmãp-tup nũnte hãm xexka tu', yã' popmãp-tup 'ũpet xohix te' 100, xi' taknõy 100, xi' pit 100, xi' tutnõy 100, xi' hex 100, xi' tut 100, xik-tok 100, xix hãm te' 100, ha tikmũ'ũn te nõm kute'ex kummuk xexkap-tup. Hãpxip 'ĩhã Topa te nõm hĩnnãp-tup, puyĩy hi xe'ẽgnãg mõkuma' mõg, ha' kux 'ohnãg.

31 Yã tikmũ'ũn te mãxap yãyhã ka'ax putup, ha ta ka'ax xop yãyhã mãxap putup. Kaxĩy.

Yeyox te xe hãm'ãktux 'ũxok putup, tu putpu' hip-tup

32 Tu ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop, tu putat hã' mõg kõmẽn Yenoyanẽn tu', ha Yeyox yõg tik xop te Yeyox pe' mõg, ha tikmũ'ũn te' pe' mõg kamah, ha Yeyox yõg tik xop kuxa te' yẽy, ha tikmũ'ũn kuxa nõg, ha Yeyox te yãy yõg tik xop mõgãhã', tu tikmũ'ũn nĩm, tu:

33 —'Ũyũmmũg? Yũmũg mõg kõmẽn Yenoyanẽn tu', ha ta 'õnte tik te 'ãmãnex xexka xop mõgãp-tup xix tik te hãmyũmmũg xop mõgãp-tup, puyĩy 'ũgmũn Tikmũ'ũn Kutok mũy, tu hãm'ãktux putup, hu:

—'Ãpu 'ũp-tex! Kaxĩy.

Tu puknõg xop puk hõm putup,

34 hak mũn 'ãktux kummuk putup, tu' yĩypu'ĩn putup, tuk kix putup, tuk putex putup, hak xok putup. Pa 'ãmnĩy tikoyuk nõg putup, 'ĩhã putpuk hip-tup. Kaxĩy.

Tiak tep-tup hãpxop xix Yoãm te'

35 Hãpxip 'ĩhã' nũn Yemeneo kutok Tiak xix Yoãm, nũktu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:

—Yãyã, 'ũgmũ'ãtep-tup, xayĩy hãpxopmã'. Kaxĩy.

36 Ha Yeyox te:

—Putep putup? Kaxĩy.

37 Ha:

—Hãpxip 'ĩhã 'ãyũm putup 'ũxexka yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg yĩmũ', nũy yãy yõg tikmũ'ũn xat. 'Ãpuk mũg xat, 'ũ mãm yãpxet 'ãyĩm xe'e ha xi' nõy 'ãyĩm xax ha 'õnteh. Kaxĩy.

38 Ha Yeyox te:

—'Ãxop te' yũmmũg 'ohnãg 'ãxop te nõm putup. Hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn tek xũygãp-tup, tuk kute'ex kũmmuk putup, tup-tex putup. 'Ok 'ãxop te' xũy hã kaxĩy tot kamah? Kaxĩy.

39 Ha:

—Yã hamũn. Kaxĩy.

Ha Yeyox te:

—Yã hamũn. Tikmũ'ũn te 'ãxop xũygãp-tup, tu 'ãxop kute'ex kummuk putup, tu 'ãxop kix putup,

40 pa 'a 'ãte' xat'ah, pa Topa te' xat, pu tikmũ'ũn mãm 'ũgyĩm xe'e ha xix 'ũgyĩm xax hah, yã 'ũnõy yõg xip'ax. Kaxĩy.

41 Ha ta' xupak Yeyox yõg tik te 10 te', hu' gãy.

42 Ha Yeyox te yãy yõg tik xohix xãnãhã', yĩy ta' nũn. Yeyox te:

—'Ãxop te' yũmmũg, 'ũxat'ax xop te' xat pax 'ũkuxa mãm kũnãpa pip xop.

43 Pa 'ãxop kopa hã kaxĩy yã' kummuk. 'Ãpu Topa kopa kuxa mãm xop xat pax hok. 'Ok xatep-tup, xayĩy 'ãxexka'? 'Ãpu tikmũ'ũn pu hãpxopmã max, yã tikmũ'ũn yõg kãmãnat max putuk.

44 'Ok xatep-tup, xayĩy 'ãxexka'? 'Ãpu tikmũ'ũn xohix yõg kãmãnat putuk.

45 Yã 'ũgmũn Tikmũ'ũn Kutok nũn nũnte hãm xexka tu', nũy tikmũ'ũn pu
hãpxopmã max, yã tikmũ'ũn yõg kãmãnat putuk. 'Ũgnũn, nũy tikmũ'ũn pupik
xok, nũy tikmũ'ũn xohix kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'.
Kaxĩy.

Yeyox xix Matimẽo yã pa hok

46 Tu ta' nũn Yeyox xix yãy yõg tik xop, tu nũktu' mõxaha kõmẽn Yenikot tu'.
'Ũpip kõmẽn tu', tu ta' mõg kõmẽn kũnãpa', ha ta' mõg tikmũ'ũn xohix kamah,
pa' xip tihik, yã pa hok, yã' xuxet'ax Matimẽo, yã Timeo kutok. Tik yũm putat
pukah, tu tayũmak xak, puyĩy tikmũ'ũn tayũmak nĩm.

47 Ha tikmũ'ũn te hãm'ãktux Yeyox te kõmẽn Nãyane tu' nũn, ha Matimẽo te'
xupak, tu hãm'ãktux ka'ok, hu:

—Yeyox, yã Namix mõkputox, 'ãpu 'ũgmũn kuxa ka'! Kaxĩy.

48 Ha tikmũ'ũn te:

—'Ãyĩy hok! Kaxĩy.

Pa tik yĩy ka'ok nõy nã' mõg, hu:

—Namix mõkputox, 'ãpu 'ũgmũn kuxa ka'! Kaxĩy.

49 Ha Yeyox hup, tu:

—'Ãpu tik pa hok nũnnã'. Kaxĩy.

Ha tikmũ'ũn te tik pu hãm'ãktux, hu:

—'Ãkuxa nõg hok. 'Ãpu 'ãyok. Tute 'ãxãnãhã', xa nũ'! Kaxĩy.

50 Ha Matimẽo te yãy kayak putxok, tu pepi' xip, tu ta' mõg Yeyox hah, tu
mõktu' xupep.

51 Ha Yeyox te:

—Putep putup, 'ũ mĩy? Kaxĩy.

Ha:

—Notot, 'ãtep-tup, 'ũyĩy hãmpẽnã 'ũxeheh. Kaxĩy.

52 Ha Yeyox te:

—Mõg! 'Ãpa hittup, 'ãkuxa yũm ka'ok 'ũgkopa hah. Kaxĩy.

Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Matimẽo te xe hãmpẽnãhã', tu ta' mõg Yeyox peheh.

11

Yeyox te kõmẽn Yenoyanẽn tu' nũn

1 Ta xe' nũn Yeyox xix yãy yõg tik xop, tu nũktu kõmẽn Yenoyanẽn yĩka' pip
yĩktix 'Onimet Kup tu' xiptuxexka Metpaye yĩka' xix xiptuxexka Metãn yĩka'.
Ha Yeyox te yãy yõg xop xat,

2 hu:

—Mõg xiptuxexka tu'. Xiptuxexka tu 'ãmõxap-tup, pa' xip putup yomẽnnãg,
yã' hĩy, yã tikmũ'ũn te nõm yĩmũ' yũm 'ohnãg. 'Ãpu 'ũko'a, nũy nũnnã'.

3 Ka tikmũ'ũn te: "Teptu 'ũmõgãhã?" Kaxĩy. Ha 'ãxop te hãm'ãktux putup,
hu: "Yã 'ũgmũg xuxyã tep-tup. Hãpxip 'ĩhã' nũnnãp-tup 'ũgmũ'ãte'." Kaxĩy.

4 Ha ta' mõg, pa' xip yomẽnnãg, 'ũhĩy hãmyĩkox yĩka'. Tik te' ko'a',

5 ha ta' nũn tikmũ'ũn, tu:

—Teptu yomẽn ko'a'? Kaxĩy.

6 Ha tik te:

—Yã 'ũgmũg xuxyã tep-tup. Hãpxip 'ĩhã' nũnnãp-tup 'ũgmũ'ãte'. Kaxĩy.

Ha tikmũ'ũn te:

—'Ãpu yomẽnnãg mõgã'. Kaxĩy.

7 Ha ta' mõg tihik, tu yomẽnnãg nũnnãhã Yeyox tu', tu yãy yõg kayak xex
yomẽnnãg yĩmũ', ha Yeyox te nõm yĩmũ' yũm.

8 Ha ta tikmũ'ũn xohix te putat yĩmũ yãy yõg kayak xatat ha' mõg, ha ta tikmũ'ũn xohix nõy te mĩm tu' mep mĩmmãg, tu nõm putat yĩmũ' xatat ha' mõg.
9 Ha ta' mõg tikmũ'ũn Yeyox keppah, ha ta' mõg tikmũ'ũn nõy Yeyox peheh. 'Ũxohix te hãm'ãktux ka'ok, hu:
—Yã' max xe'ẽgnãg Topah! Topa te nũ'ãkutnãhã', tu 'ãka'ogãhã'!
10 Yã' max xe'ẽgnãg, xate yãy yõg tikmũ'ũn xat kõnãmãhã', hã yĩpkox pip. Xate mõnãyxop Namix putuk, yã tikmũ'ũn xat putup. Yã' max xe'ẽgnãg Topah! Kaxĩy.
11 'Ũnũn Yeyox, tu nũktu' xupep kõmẽn Yenoyanẽn tu', tu ta' mõg, tu mõktu Topa pet xexka hã mõ'nãhã', tu hãpxop xohix yĩmap pẽnãhã'. 'Ãmãxak'ax ha ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik te 12 xop, tu nũktu xiptuxexka Metãn hã' moxaha'.

Piget kup

12 Hãptup ha ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop, ha Yeyox putup xũy,
13 pa hãptox tu' pẽnãhã piget kup, ha yõg mĩxux punethok, ha ta' mõg, nũy piget ta pẽnã', tu' mõg, pa piget ta pẽnã 'ohnãg, yã mĩxux pẽnãhã', yã piget ta yõg mõ'ãgmũg'ah,
14 ha Yeyox te piget kup pu hãm'ãktux, hu:
—Tikmũ'ũn te 'õg mĩnta xe mãp-tup'ah. Kaxĩy.
Ha Yeyox yõg tik xop te' xupak.

Yeyox xip Topa pet xexka tu'

15 'Ũnũn Yeyox xix yãy yõg tik xop, tu nũktu' mõxaha kõmẽn Yenoyanẽn tu', tu ta' mõg Topa pet xexka tu', ha' nũn Yeyox, pa' pip tikmũ'ũn, tu' nõmenex, tu' pop tayũmak Topa pet xexka kopah, ha Yeyox te' xohix papuk, ha ta' mõg hãptopah, ha ta' mãm tikmũ'ũn, tu tãyũmak nõy yãnãn, ha Yeyox te yõg mĩmpe xit'ax putxok, ha ta' mãm tikmũ'ũn, tu kuxxuxtut hãmenex, ha Yeyox te yõg mĩmpe yũm'ax putxok,
16 tu' xat, pu Topa pet xexka kopa hãpxop tat hok,
17 tu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã', hu:

—Topa yõg tappet tu' kax'ãmi Topa yõg hãm'ãktux. Yã Topa te: "'Ũkpet 'ãxet'ax putup 'ũhep xop xohix yõg Topa pu hãm'ãktux'ax pet." Kaxĩy. Pa 'ãxop te' mĩy xupxet'ax pet, nũy yãy xaptop! Kaxĩy.
18 Yã 'ãmãnex xexka xop te' xupak xix tik te hãmyũmmũg te', tu hãmpe'paxex texĩy Yeyox putex, pa' yĩpkutuk, yã tikmũ'ũn tep-tup pax Yeyox yõg hãmyũmmũg'ax.
19 'Ãmãxak ha ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop kõmẽn kũnãpa'.

'Ãpu 'ãkuxa mãm Topa kopah

20 Hãptup ha ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop, tu piget kup yĩka' mõg, tu' pẽnãhã', yã' nak piget kup, yã' xexka 'ũnak,
21 ha Pet te' xutigãhã', tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—Notot, pẽnã'. Hõmã xate piget kup mãnõg, ha ta hõnhã' nak. Kaxĩy.
22 Ha Yeyox te:

'Ãkuxa mãm Topa kopah,

23 hu ta yĩktix pu hãm'ãktux, hu: "'Ãpep, nũy mõg kõnãg xexka tu'", kaxĩy, puxix' mõg putup kõnãg xexka tu'. 'Ãkuxa mãm ka'ok Topa kopah, puxix mõg kõnãg xexka tu'.

24 Yã 'ãte xa hãm'ãktux: 'Ãxop te Topa pu hãm'ãktux, nũy tatu hãpxop 'ũm xak. 'Ãpu 'ãkuxa mãm Topa kopah, nũy yũmmũg xe'e Topa te xa' popmãp-tup, ha Topa te xa' popmãp-tup 'ũxohix.
25 'Ãxop te Topa pu hãm'ãktux. 'Ãpu 'ũxaxogã', 'ũnõy te 'ãkute'ex kummuk. 'Ãpu 'ũxaxogã', putu' kux, ha ta pexkox tu Topa te' xaxogap-tup 'õg hãpkummuk mĩy'ax, putu' kux.
26 Xate tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã 'ohnãg, puxix 'Ãtak pexkox yõg te 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã 'ohnãg. Kaxĩy.

Tep-te Yeyox pu yãy 'ãxet'ax hõm

27 Ta' nũn Yeyox xix yãy yõg tik xop, tu nũktu' mõxaha kõmẽn Yenoyanẽn tu', tu ta' mõg tu mõktu Topa pet xexka hã' mõxaha', ha ta' nũn 'ãmãnex xexka xop xix tik te hãmyũmmũg xop, xix Yoneo xop yõg xexka xop, tu nũktu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
28 —Tep-te xa yãy 'ãxet'ax hõm, xayĩy hãpxopmã nũhũ'? Tep-te' xat, xayĩy mĩy? Kaxĩy.
29 Ha Yeyox te:

—'Ãte xa yĩkopit kamah. 'Ãxop te hãm'ãktux xe'e', kopxix xa nõm 'ãktux.
30 'Ãpu hãm'ãktux: Tep-te Yoãm pu yãy 'ãxet'ax hõm, puyĩy tikmũ'ũn putox pix? 'Ok pe Topa te 'ok pe tikmũ'ũn te'? Tep-te' xat? Kaxĩy.
31 Ha yãy mũtik hãm'ãktux, hu:

—Yũmũ'ãte hãm'ãktux yã Topah, puxix yĩkopit putup, hu: "Teptu 'ãkuxa mãm 'ohnãg Yoãm kopah?"
32 Pa yũmũ'ate hãm'ãktux yã tikmũ'ũn, puxix xok 'ũm? Kaxĩy.

Yã nõm te tikmũ'ũn yĩpkutuk. Yã tikmũ'ũn te hãmpe'paxex Yoãm te Topa pupi hãm'ãktux.
33 Ha:

—'Ĩntu', 'ap yũmmũg'ah 'ũgmũ'ãte'. Kaxĩy.

Ha Yeyox te:

—Tep-te 'ã yãy 'ãxet'ax hõm, 'ũyĩy hãpxopmã nũhũ'? 'Ãte xa nõm 'ãktux putup'ah kamah. Kaxĩy.

12

Kãmãnat kummuk

1 Hãpxip 'Ĩhã Yeyox te tikmũ'ũn pu hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', tu:

—Tik yõg mĩnta 'op tox pip hãm xa'ax xexka kopah, tu hãm pak'ax mĩy tu' yĩmap, tu hep tat'ax xexka mĩy, nũy nõm kopa xupyãg mĩy, tu mĩptut tox mĩy, nũy nõm kopa tik xix, puyĩy hãpxop xohix pẽnã'. Tik te kãmãnat pu' hõm hãm xa'ax, puyĩy pẽnã', tu ta' mõg hato'a'.
2 Hãpxip 'Ĩhã mĩnta yãy koxuk, ha hãm xa'ax yõg xuxyã te tik nũ'kutnãhã', puyĩy mĩnta yõg tayũmak pop,
3 ha ta' mõg, pa kãmãnat te tik mũg, tu' kix, tu nũ'kutnãhã', 'ũhok tat.
4 Ha hãm xa'ax yõg xuxyã te xe tik nõy nũ'kutnãhã', pa kãm'ãnat xop te nõm hãpkute'ex kummuk kamah, tu tik putox kix.
5 Ha hãm xa'ax yõg xuxyã te tik nõy nũ'kutnãhã', pa kãmãnat xop tep-tex. Ha xe' punethok mõ'pok, pa kãmãnat xop te yãg kute'ex kummuk, tu' yãg kix, ha' xakix.

6 Nõmhã' xip yãp-xet, puyĩy mõ'kutnã', yã hãm xa'ax yõg xuxyã kutok pit, ha
hãm xa'ax yõg xuxyã te hãmpe'paxex hu: "Kãmãnat tek-tok 'ãpak putup." Kaxĩy,
tuk-tok nũ'kutnãhã',
7 pa kãm'ãnat xop te yãy mũtik hãm'ãktux, hu: "Yã hãm xa'ax yõg xuxyãk-tok.
'Ãpu yũmũp-tex, nũy pa hãm xa'ax, nũy yũmũ yõg hãm xa'ax." Kaxĩy.
8 —Kãmãnat tek-tok mũg, tuptex, tu xok-xax putyõn hãm xa'ax nãpah. Kaxĩy.
9 Tu Yexox te xe:
—Putep mũn mĩy putup hãm xa'ax yõg xuxyã nõmhã'? Yã' mõg putup, nũy
kãmãnat kix, ha' xakixp-tup, ha kãmãnat nõy pu hãm xa'ax hõm putup.
10 'Ok 'ãxop te mõ'kupix Topa yõg tappet tu'. Yã' kax'ãmi, hu: "Mĩptut mĩy'ax
te mĩkaxxap paha', tu hãmpe'paxex, yã' kũmmuk, tu' putyõn. Pa 'ãmhok, yã' max
xe'ẽgnãg mĩkaxxap,
11 Yã Topa te' mĩy, yã' max xe'ẽgnãg!" Kaxĩy.
12 Ha ta' yũmmũg nõmhã Yoneo xop yõg xexka xop te', yã Yeyox te nõm xop
'ãktux. Yã nõm tep-tup, nũy Yeyox kute'ex kummuk, pa 'ãmhok, 'ũmĩy 'ohnãg,
yã tikmũ'ũn yĩpkutuk. Yã hãpxop mĩy 'ohnãg, tu ta' mõg hato'a'.

'Ok max gohet pu tayũmak pagok

13 Hãpxip 'ĩhã tik te nũ'pok Paniye xop xix 'Enot xop, puyĩy Yeyox koit'ax
xak.
14 'Ũnũn tu nũktu:
—Notot, 'ũgmũ'ãte' yũmmũg xate hãpxe'e 'ãktux, tu tikmũ'ũn yĩpkutuk 'ohnãg.
Xate' xexka xop yĩpkutuk 'ohnãg, pa xate tikmũ'ũn pu' yũmmmũgãhã Topa te
nõm putup. 'Ãpu hãm'ãktux: putep xuktux yũmũ yõg Topa yõg tappet tu'. 'Ok
pe' max gohet pu tayũmak tanemẽn'ax pagok, yã Hõm xop yõg xat'ax Xet pu
pagok? 'Ok pe' kummuk? Kaxĩy.
15 Pa Yeyox te' yũmmũg, tik pa max, pa yã' kuxa kummuk. Yeyox te:
—Teptu 'ãxop te' xak 'ãte' koit. Paxnũ tayũmak 'ãnuk, 'ũ pẽnã'. Kaxĩy.
16 Ha ta' mõg, tu putpu' nũnnãhã', ha Yeyox te:
—'Ũ'ũm yõg 'ãxet'ax kax'ãmi tayũmuk 'ãnuk tu'? Xix 'ũ'ũm yõg xumix xip
tayũmak 'ãnuk tu'?
Ha:
—Yã gohet yõg xat'ax Xet yõg. Kaxĩy.
17 Ha Yeyox te:
—'Ãpu gohet yõg xat'ax pu gohet yõg xat'ax yõg hãpxop pagok. 'Ãpu Topa pu
Topa yõg hãpxop pagok kamah. Kaxĩy.
Ha' kuxa te' yẽy.

Texĩy tikmũ'ũn te putpu' hix

18 Ha ta' nũn Xanuxeo xop, yã Xanuxeo xop te hãmpe'paxex tikmũ'ũn putpu'
hip-tup'ah. 'Ũnũn, tu nũktu Yeyox pu hãm'ãktux hu:
19 —Notot, hõmã Mõyyex te yũmũ'ã tappet kax'ãmi, hu: "'Ũxok tihik, ha ta'
xip xetut, pak-tok 'ũm xip'ah. Mõyyex te' xat, tik taknõy te xetut hokyũm mũtik
yãytaha', pu' max, nũy nõy xok pu' pop kakxop.
20 Hõmã' pip 'ũtaknõy xohix te' 7. Tik mãxap te 'ũn mũtik yãytaha', pak-tok
'ohnãg, tu' xok.
21 Ha' taknõy 'ũg-nãy tu te' yãytaha', tuk-tok put 'ohnãg, tu' xok, ha' taknõy
yãykote hã kaxĩy kama'.
22 Hã kaxĩy 'ũxohix te' 7 te yãytaha 'ũn mũtik, 'ũk-tok 'ũm pop 'ohnãg, tu' xakix
'ũxohix. Hãpxip 'ĩhã' xok kama 'ũhũn.

23 Hãpxip 'ĩhã Topa te tikmũ'ũn xohix putpu' hĩnnãp-tup, 'ũ'ũm yõg xetut nõmhã'? Yã xohix te' 7 te yãytaha 'ũn mũtik! Kaxĩy.
24 Ha Yeyox te:
—'Ãxop te hãmyũmmũg 'ohnãg! Texĩy? Yã 'ãxop te' yũmmũg 'ohnãg Topa yõg tappet. 'Ãxop te' yũmmũg 'ohnãg Topa 'ũka'ok xexka'.
25 Yã xakix xop putpu' hip-tup. Topa yõg nũ'pok xop te yãyta 'ohnãg pexkox tu'. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te yãyta 'ohnãg pexkox tu'.
26 Hõmã Mõyyex te' kax'ãmi tappet tu', tu putpu' hĩnnã'ax kax'ãmi'. 'Ok 'ãxop te nõm mõkupix 'ohnãg? Yã 'ũkax'ãmi Topa te mĩm pahok kup puk kopa Mõyyex pu hãm'ãktux, hu: "'Ũgmũn yã 'Amanãm yõg Topah, xix 'Iyak yõg, xix Yako yõg." Kaxĩy.
27 Hã kaxĩy Topa te' xuktux 'ap xakix xop yõg Topa'ah, pa yã hi xop yõg. 'Ãxop te hãmyũmmũg 'ohnãg. Kaxĩy.

Topa yõg xat'ax xexkanãm

28 Ha ta' xip tihik, tu' xip tik te hãmyũmmũg xop kopah, tu hãm'ãktux 'ãpak, tu' yũmmũg Yeyox te hãm'ãktux max. Tik te Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—Topa te tikmũ'ũn xat. Xat'ax 'ũm xexkanãm? Kaxĩy.
29 Ha Yeyox te:
—Yã Topa te tikmũ'ũn xat, hu: "'Iyaet xop, 'ãpu 'ũxupax. Yũmũg xuxyã yã yũmũ yõg Topa yãp-xet, yã' nõy xip'ah.
30 'Ãpu 'ãxuxyã Topap-tuppax 'ãkuxa xexka hã xix 'ãkoxuk xexka hã xix 'ãptox xexka hã xix 'õg ka'ok'ax xexka hã'." Kaxĩy.
31 Ha Topa te xe tikmũ'ũn xat, yã xat'ax 'ũk-nãy tu'. Topa te: "'Ãpu 'ãnõy putup pax xate yãy putup pax putuk." Kaxĩy. Yã' xat'ax tix 'ũxexkanãm, ha ta xat'ax nõy 'ũxexka'. Kaxĩy.
32 Ha tik te:
—Notot, yã hãm'ãktux max! 'A' koit'ah. Yã' xip Topap-xet, ha ta' nõy 'ũm 'ap xip'ah.
33 Yã' max yũmũ'ãte Topap-tuppax yãy kuxa xexka hã xix yãy putox xexka hã xix yãy ka'ok'ax xexka hã. Yã' max kama yũmũ'ãte yãy nõy putup pax yũmũ'ãte yãy putup pax putuk. Yã' max xexka yũmũ'ãte xat'ax tix mĩy nõ'õm, ha ta' max miax yũmũ'ãte xokxop mõ'hap, nũy Topa pu haxyã'. Kaxĩy.
34 Ha Yeyox te' yũmmũg tik te hãmyũmmũg, yã hãm'ãktux max. Yeyox te:
—'Ãxip Topa yõg xop yĩka' Topa te nõm xat, ha' yĩpkox pip. Kaxĩy. Ha tikmũ'ũn kuxa nõg, hu xe hãpxop nõy yĩkopit 'ohnãg.

Topa yõg yãykutnã'ax

35 'Ũxip Yeyox Topa pet xexka tu', tu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, hu:
—Teptu tik te hãmyũmmũg xop te tikmũ'ũn pu' yũmmũgãhã Topa yõg yãykutnã'ax yã Namix mõkputox?
36 Pa Topa Koxuk te Namix kax'ãmiyãhã', ha tute kax'ãmi', hu: "Yũmũg xuxyã Topa te 'ũgxuxyã pu hãm'ãktux, hu: Yũhũm 'ũgyĩm xe'e tu', ha 'ãte puknõg gãy xop xix putup 'ãpata yĩkãgnãg." Kaxĩy.
37 Yã Namix te: "'Ũkxuxyã'." Kaxĩy. Yã Topa yõg yãykutnã'ax xãnãhã, hu: "'Ũkxuxyã'." Kaxĩy. Texĩy Topa yõg yãykutnã'ax yã Namix mõkputox? Kaxĩy.

Yeyox xix tik te hãmyũmmũg xop

Ha tikmũ'ũn xohix te Yeyox yõg hãm'ãktux putup pax.
38 Ha Yeyox te:

—Pa 'ãtix, tik te hãmyũmmũg xop tep-tup pax, nũy hãpkumep, nũy topixxax xe'ẽgnãg ta', puyĩy tikmũ'ũn nõm 'ãktux max, yã nõm 'ãpak nãpet tu'. Tik te hãmyũmmũg xop te' pop 'ũxexka xop yõg pip'ax Yoneo xop yõg Topa pet kopa
39 xix 'ãmuk xexka tu',
40 tu hokmãm xop yõg hãpxop pop, tu' xupxet, tu Topa pu hãm'ãktux, puyĩy tikmũ'ũn hãmpe'paxex yã' max. Topa te yõg hãpkummuk mĩy'ax yãnãn xexkap-tup! Kaxĩy.

'Ũn hok yũm te tayũmak nĩm

41 'Ũxip Yeyox Yoneo yõg Topa pet kopa tayũmak tat'ax mĩpkox yĩkak, tu' pẽnãhã tikmũ'ũn nũn, nũy tayũmak nĩm tayũmak tat'ax kopah. Tikmũ'ũn punethok 'ũp-texop xexka te tayũmak xohix nĩm,
42 ha ta' nũn 'ũhũn, yã hok yũm, yã hãm hõgnãg. 'Ũnũn, tu nũktu tayũmak 'ãnuk tix mõ'tat mĩpkox kopah, yã tayũmak kutõgnãg.
43 Ha Yeyox te yãy yõg tik xop xãnãhã', tu:
—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, nũ 'ũn hok yũm, yã hãm hõgnãg, pa yã hãpxop xohix mõ'tat, pa nõm nõy xohix te hãpxop kutĩgnãg mõ'tat.
44 Yã 'ũp-texop xexka xop yõg hãpxop punethok, tu tayũmak yãgnãg xut, nũy mõ'tat, ha yõg hãpxop punethok pip, pa 'ũn hok yũm te yãy yõg hãpxop xohix mõ'tat, ha' nõg. Kaxĩy.

13

Topa pet xexka kõyyõy putup

1 Tu ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop, ha tik xop te:
—Yãyã, pẽnã Topa pet xexka 'ũmax xe'ẽgnãg, yã mĩptut max!
2 Ha Yeyox te:
—'Ok mĩptut max xe'ẽgnãg pẽnãhã'? Hãpxip 'ĩhã yõg mĩkaxxap te' nõy yĩmũ' mãm putup'ah, yã' xohix xexka koxyõy putup! Kaxĩy.

Tikmũ'ũn te 'ãxop xũygãp-tup

3 Tu ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop, tu mõktu yĩktix 'Onimet yĩmũ' mãm, ha Pet te' yĩkopit, xix Tiak te, xix Yoãm te, xix 'Ãnene te', hu:
4 —Hãm'ũmhã nõm hãpxopmãp-tup? Tikmũ'ũn te hãpxopmã'ax 'ũm pẽnãp-tup, 'ĩhã nõm hãpxopmãp-tup? Kaxĩy.
5 Ha Yeyox te hãmyũmmũgãhã kõnãmãhã', hu:
—Pa 'ãtix, nũy hãmyũmmũg, nũy 'ãkuxa mãm hok koit'ax kopah.
6 Yã' nũn putup 'ũxohix, tu hãm'ãktux putup, hu: "'Ũgmũn nõ'õm, Topa tek mũn yãy kutnãhã', yã Yeyox 'ũgmũn!" Kaxĩy. Ha tikmũ'ũn xohix kuxa mãm putup koit'ax kopah.
7 'Ãxop te' xupak putup hãmnũhũn xexka hãmhũmnãg, yã tikmũ'ũn te yãy kix kakĩynãg. Ha tikmũ'ũn nũn putup, tu: "Yã yãy kix kakĩynãg tikmũ'ũn hãptox tu'." Kaxĩy. 'Ãpu 'ãkuxa nõg hok. Yã tikmũ'ũn te yãy kix putup te kaxĩy, pa hãpkux 'ohnãg.
8 Hãpxexka yõg tikmũ'ũn te hãpxexka nõy yõg tikmũ'ũn mũtik yãykix putup, ha ta' hep xop te' hep xop nõy mũtik yãy kix putup, ha ta hãm xexka yãy nuhuk nãm panip putup, ha ta hãmhõgnãg, ha putup te tikmũ'ũn kix putup. 'Ũn tek-tok put putup, tu' xũy xexka'. Hã kaxĩy tikmũ'ũn xũy putup, ha mõktu hãpkux.
9 Pa 'ãtix, tikmũ'ũn te 'ãxop mõgãp-tup 'ũpa te hãmyũmmũg xop tu', puyĩy 'ãxop kopit, yã 'ãxop kummugãp-tup. Ha tikmũ'ũn nũn putup kamah, nũy

'ãxop kix xikot hã Yoneo xop yõg Topa pet kopah. Yã 'ãkuxa mãm 'ũgkopah, yĩy ta' nũn putup tikmũ'ũn, nũy 'ãxop mõgã gohenanok tu' xix gohet yõg xat'ax xexka tu', puyĩy 'ãxop kopit, ha 'ãxop te nõm pu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux,

10 ha tikmũ'ũn te' hep xop xohix xexka pu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux putup hãmãxap, hak-nãy tu hãpkux.

11 Tikmũ'ũn te 'ãxop mũg, nũy 'ãxop mõgã' gohet yõg xexka xop tu'. 'Ãpu 'ãkuxa nõg hok. 'Ãpu hãmpe'ãpaxe hok, hu: "'Ãte putep xuktux putup?" Kaxĩy. Pa 'ãmhok, 'ãmõg putup gohet yõg xexka tu', ha Topa te xa hãm'ãktux'ax hõm putup, xayĩy hãm'ãktux, yã 'õg hãm'ãktux 'ohnãg, pa yã Topa Koxuk mũn yõg.

12 Tikmũ'ũn punethok te yãy taknõy mõgãp-tup gohet yõg xexka xop tu', puyĩy nõm kix, ha ta 'ãtak te yãy kutok mõgãp-tup kamah xi' tut te', puyĩy nõm kix. Ha tak-tok te 'ãtak mõgãp-tup kama xi' tut, puyĩy nõm kix, ha' xakix putup 'ũxohix.

13 'Ãkuxa mãm 'ũgkopah, yĩy tikmũ'ũn te 'ãp-tup nõg putup, pa 'ãpu 'ãkuxa mãm ka'ok mõkuma'ãmõg, ha Topa te 'ãhĩnnãp-tup. Kaxĩy.

'Ũxũy xexka'

14 Yeyox te xe:

—'Ãxop te' pẽnãp-tup hãpxop yãy 'ĩgã xexka 'ũnõy yõg xip'ax tu'—xate nũ mõkupix, 'ãpu hãmyũmmũg—'ãxop pip hãpxexka Yonex tu', nũy ta mõg mõ'ka'ok yĩktix tu'.

15 'Ãxop mãm mĩptut yĩmũ, nũy ta mõg mõ'ka'ok. Mĩptut hã mõxa hok, nũy hãpxop pa'.

16 'Ãxop pip hãpxa tu', nũy ta mõg mõ'ka'ok, yãy pet hã mõxa hok, nũy topixxax pa'

17 Yã' kummuk xexkap-tup 'ũn tek-tok xuk xop pu' xix 'ũn tek-tok put xop pu'.

18 'Ãpu Topa pu hãm'ãktux, nũy ta tu' xak, puyĩy tikmũ'ũn 'ãxop kummugã mõ'ãgmũg pukpex 'ĩhã'.

19 Yã nõm 'ãmnĩy hã 'ãxop xũy xexkap-tup, pa hõmã Topa te' mĩy hãm xexka xix hõnhã' xũy kutõgnãg.

20 Topa te' xat, xayĩy 'ãmnĩy xohix'ah hã 'ãxop xũy putup. Topa te' xat hok, puxix xakix xohix xexka'. Pa' pip Topa kopa kuxa mãm ka'ok xop, yã Topa te nõm yĩmõgãtux, nũy nõm hĩnnã', hu' xat putup, puyĩy 'ãmnĩy xohix'ah hã' xũy.

21 —Tikmũ'ũn te hãm'ãktux putup, hu: "Mũ, nũy pẽnã', Topa yõg yãykutnã'ax xip nũnteh." Kaxĩy. Ha ta' nõy te hãm'ãktux putup, hu: "Mõg, nũy pẽnã', Topa yõg yãykutnã'ax xip 'õnteh, yã' xip Yeyox." Kaxĩy. 'Ãpu 'ãyĩpkox pip hok. Yã' koit.

22 Yã nõm koit xop te Topa pupi hãm'ãktux xop putuk putup, tu Topa yõg yãykutnã'ax putuk putup, tu hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, nũy Topa putuk, puyĩy tikmũ'ũn kuxa' yẽy. Nõm tep-tup, nũy Topa yõg yĩmõgãtux xop kuxa mãm koit'ax kopah.

23 Pa 'ãtix. 'Ãte 'ãxop pu hãmyũmmũgãhã' hõnhã'. Hãpxip 'ĩhã nõm hãpxopmã'ax pẽnãp-tup, tu' yũmmũg putup. Kaxĩy.

Tikmũ'ũn Kutok putpu' nũn

24 Yeyox te xe:

—Yã' xũy xexka nõg putup, ha ta mãyõn yãyhãp-tup hãpkoxtap, ha ta mãyõn hex yãnãm pip putup'ah,

25 ha ta mãyõnnãg pip pexkox yo'oma', pa xakux putup, ha ta hãpxop xohix
ka'ok nuhuk putup pexkox yo'oma' xix pexkox kopah,
26 ha ta pexkox tuk yĩxop-tup, yã Tikmũ'ũn Kutok, tu hãmgõy xexka kopak
yĩyxop-tup, yã' max xe'ẽgnãg, ha tikmũ'ũn xohix te' pẽnãp-tup,
27 ha 'ãte yãy yõg pexkox yõg nũ'pok xop mõ'pok putup hãpxexka xohix tu'.
'Ũmõg putup, nũy Topa yõg yĩmõgãtux xop nũnnã', puyĩy xohix yãy tu nũ'nã'.
Kaxĩy.

Piget kup

28 Yeyox te xe:
—'Ãpu hãmyũmmũg. 'Ũxip piget kup, tu yõg mĩmmãg tup, tu yõg mĩxux
xupep. 'Ãxop te' pẽnãhã' tu' yũmmũg mõ'ãgmũg pukpex, yã tex tihix.
29 Hã kaxĩy xate nõm hãpxopmã'ax pẽnãp-tup 'ãte xa nõm 'ãktux, tu' yũmmũg
putup 'ũgnũn putup putpu'.
30 'Ãpu hãmyũmmũg, hõnhã' pip tikmũ'ũn, ha ta' yãg te nõm hãpxopmã'ax
xohix pẽnãp-tup, pa yã' yãg te' pẽnãp-tup 'ohnãg, pa xakix putup hãmãxap.
31 'ũnõg putup hãmnõgnõy xix hãm xexka', pa yõgnũ hãm'ãktux pip
mõkuma'mõg, tu' nõg putup 'ohnãg. Kaxĩy.

Hãm'ũmhã

32 Yeyox te xe:
—Hãm'ũmhã tikmũ'ũn te nõm hãpxopmã'ax pẽnãp-tup? Hãptup 'ũm, pe
'ãmnĩy 'ũm? Mãyõn yũm 'ũm? Yã pexkox nũ'pok xop te' yũmmũg 'ohnãg, ha
Topak-tok te' yũmmũg 'ohnãg, pa 'ãtak Topa puxehnãg te' yũmmũg.
33 Pa 'ãtix. 'Ãpu 'ũkhip, nũy hãmpẽnã'. Yã 'ãxop te' yũmmũg 'ohnãg. Hãm'ũmhã
nõm hãpxopmã'ax pẽnãp-tup? Yã 'ãxop te' yũmmũg 'ohnãg.
34 Yã hã kaxĩy putuk. Tik mõg putup hãptox tu', tu kãmãnat xex, puyĩy hãm,
tu hãmyĩkox pẽnã'ax xat, puyĩy hãmpẽnã', tu ta' mõg tihik.
35 Hãm'ũmhã putpu' nũn putup tihik, 'ok pe 'ãmãxak, 'ok pe 'ãmnĩy kote hã,
'ok pe xokakkak tak xata hã, 'ok pe hãm yãy kuhmõy hã? Yã kãmãnat te'
yũmmũg 'ohnãg. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te' yũmmũg 'ohnãg, hãm'ũmhã 'ũgnũn
putup putpu'.
36 'Ũgnũn putup, pa tikmũ'ũn mõ'yõn, yã' kummuk.
37 'Ãte xa hãm'ãktux, xix tikmũ'ũn xohix pu nõm 'ãktux, hu: "Pa 'ãtix!" Kaxĩy.

14

'Ũp-tup, nũy Yeyox putex

1 Hõnhã 'ãmnĩy tix 'ĩhã 'ãmuk xexka xip'ax, yã 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa' Yẽn
xix Pãm Tokatok Hok. Ha 'ãmãnex xexka xop tep-tup xix tik te hãmyũmmũg
xop tep-tup, puyĩy xonat xop Yeyox mũy, puyĩy kĩy, 'ũp-tex putup hah,
2 tu yãy mũtik hãm'ãktux, hu:
—Pa 'ãmhok hõnhã'ah. Yã 'ãmuk xexka xip. Hõnhã yũmũ'ãte Yeyox putex,
puxix tikmũ'ũn gãy xexkah. Nãy, pu 'ãmuk xexka mã kux. Kaxĩy.

Yeyox xip xiptuxexka Metãn tu'

3 'Ũxip Yeyox xiptuxexka Metãn tu' Xĩmãm pet kopah, yã Ximãm xax
kunutnãm. Ha ta' nũn 'ũhũn, tu mĩkaxxap koxnãg max nũnnãhã', yã mĩkaxxap
'anamax hã' mĩy, ha' kopa' xip hep haxnãg max 'ũxuxet'ax nãn, yã takat
xexkah. 'Ũn nũn, tu nũktu mĩkaxxap koxnãg koxyõy, tu Yeyox putox yĩmũ hep
pux.

4 Ha ta' pip tikmũ'ũn, tu' gãy, tu yãy mũtik hãm'ãktux, hu:
—Yã' kummuk. Teptu hã kaxĩy hep haxnãg max putyõn?
5 Yã hep nõmenex, pu' max, nũy tayũmak pop, nũy 'ũhok xop pu nõm popmã'. Yã yõg tayũmak xexkah, yã yõg tayũmak 'ãnuk, yã yãnãm ponnok hã mĩy, yã xohix te' 300 'ũyõg tayũmak 'ãnuk. Kaxĩy.
Yã tikmũ'ũn te 'ũn mãnõg,
6 pa Yeyox te:
—'Ũmãnõg hok' Teptu 'ãxop gãy xexkah? 'Ũn te hãpxopmã max.
7 Yã' hok xop pip mõkuma'mõg 'ãxop kopah. 'Ãxop tep-tup, nũy ta nõm hã tehet, pak xip ka'ok 'ohnãg 'ãxop kopah.
8 'Ũn te hãpxopmã max yũmmũg, hu' mĩy. 'Ũkxok putup, hak hãpkot putup, yĩy ta hõnhã 'ũn tek yĩn muk, nũy haxyã max, xokxax putuk.
9 'Ãte xa' hãpxe'e 'ãktux tikmũ'ũn te hãpxexka xohix tu' Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux putup, tu nũ 'ũn 'ãktux putup kamah.

Yot te gãy xop mõgãp-tup Yeyox ha

10 Ha ta' mõg Yot 'Ĩxkanot, yã' xip Yeyox yõg tik te 12 xop kopah, tu' mõg, tu mõktu 'ãmãnex xexka xop mũtik hãm'ãktux, nũy gãy xop mõgã Yeyox ha, puyĩy xũygã',
11 ha 'ãmãnex xexka xop te' xupak, hu' kuxa hittup, tu:
—'Ũgmũ'ãte xa tayũmak popmãp-tup. Kaxĩy.
Hã kaxĩy Yot te gãy xop mõgãp-tup Yeyox ha, puyĩy xũygã'? Yã Yot te hãmpe'paxex.

'Ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa' Yẽn

12 'Ãmuk xexka xip 'ãxet'ax Pãm Tokatok Hok, yã 'ãmnĩy mãxap, 'ĩhã Yoneo xop te kahnẽn kutok kix 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa' Yẽn pu'. Ha ta' pip Yeyox yõg tik xop, tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—Pi'yã xatep-tup? Pi'yã 'ũgmũ'ãte 'ãmuk xexka Nõa' Yẽn mĩy putup? Kaxĩy.
13 Ha Yeyox te yãy yõg tik mõ'pok, tu' xat, hu:
—Mõg kõmẽn tu'. 'Ãmõg putup, pa' mõg putup tihik, tu naxtox hã kõnãg tat putup. 'Ãpu nõm pe mõg.
14 Tik te mĩptut hã mõ'nãp-tup. 'Ãpu nõm hã mõxã kamah, nũy xuxyã pu hãm'ãktux. 'Ãpu hãm'ãktux, hu: "Yãyã te' yĩkopit. Pi'yã' yũm hãm'ãta kox? 'Ũgmũ'ãte 'ãmuk xexka Nõa' Yẽn mĩy putup 'õnteh, 'ũgmũn xix yãy yõg tik xop." Kaxĩy.
15 Ha tik te xa' mũg hãm'ãta kox max, yã pepi' yũm, ha' pip mĩmpe max. 'Õnte 'ãxop te' mĩy putup 'ãmuk xexkah. Kaxĩy.
16 Ha ta' mõg Yeyox yõg tik tix, tu mõktu hãpxop xohix pẽnãhã Yeyox te nõm xuktux, tu 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa' Yẽn mĩy.
17 'Ãmãxak ha ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop, tu mõktu hãm'ãta kox hã' mõxaha',
18 tu mĩmpe xit'ax tu' mãm, tu' xit, ha Yeyox te:
—Hamũn, 'ãte xa hãm'ãktux. 'Ũxip tihik 'ãxop kopah, tuk mũtik xit. Tute' gãy xop nũnnãp-tup, puyĩy 'ũgxũygã'. Kaxĩy.
19 Ha Yeyox yõg tik xop kuxa hittup 'ohnãg, ha yãp-xet te:
—Yãyã, 'ũ'ũm? 'Ok 'ũgmũn? Kaxĩy.
Ha ta' nõy te yĩykopit, ha' nõy te, tu mõktu xohix te' yĩykopit kamah.
20 Ha Yeyox te:

—Yã tik puxet 'ãxop kopah, yã nõm te pãm pix putup kãnẽy pet xax kopah.
21 Yã 'ũkxok putup, yã Tikmũ'ũn Kutok xok putup. Yã hã kaxĩy Topa yõg tappet te nõm 'ãktux. Tik te gãy xop mõgãp-tup Tikmũ'ũn Kutok ha, puyĩy xũygã'. Yã' kummuk xexka nõm pu'. 'Ũtut te nõm put 'ohnãg, pu' max! Kaxĩy.

Pãm mãhã', tu xupyãg xo'op, nũy Yeyox pe'paxeh

22 'Ũxit Yeyox xix yãy yõg tik xop, ha Yeyox te pãm paha', tu Topa pu hãm'ãktux, hu:
—Xatek mũ'ã pãm popmãhã'. 'Ãmax. Yã' max. Kaxĩy.
Yeyox te pãm koxip, tu yãy yõg tik xop pu nõm popmãhã', tu:
—'Ãpu 'ũpop. Nũhũ yã 'ũgyĩn. Kaxĩy.
23 Tu kãnẽy xo'op'ax paha', tu Topa pu hãm'ãktux, hu:
—Topa, yã' max, 'ãmax. Kaxĩy.
Tu ta yãy yõg tik xop pu' hõm, ha' xo'op.
24 Ha Yeyox te:
—Nũhũ yã 'ũkhep 'ãta. 'Ãte yãy hep 'ãta tikmũ'ũn xohix pupi nũ'nãp-tup. 'Ũkhep 'ãta yã pa'ax tup Topa yõg xix tikmũ'ũn yõg.
25 'Ãte xa hãm'ãktux xe'e', 'ãte xe xupyãg xo'op putup'ah. Nãy, pu Topa yãy yõg tikmũ'ũn xat putup, ha' yĩpkox pĩp, 'ĩhã xe' xo'op.
26 Ha' xohix te Topa puk-tex, tu ta' mõg yĩktix 'Onimet tu'.

Yeyox te Pet pu hãm'ãktux

27 Ha Yeyox te yãy yõg tik xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãxop xohix tek nĩm putup. Yã Topa yõg tappet te: "Tikmũ'ũn te kahnẽn pẽnã'ax putex putup, ha ta kahnẽn xumãp-tup." Kaxĩy.
28 Pa putpuk hip-tup 'ũgmũn, tu tak mõg putup 'ãxop keppa hãpxexka Ganinet tu'. Kaxĩy.
29 Ha Pet te:
—'Ãmhok! 'Ãte 'ãnĩm putup'ah. Nõm xohix te 'ãnĩm putup, kopxix 'ãnĩm putup'ah. Kaxĩy.
30 Ha Yeyox te:
—'Ãte xa hãm'ãktux xe'e: 'ãmnĩy ha ta hãm'ãktux tikoyuk xate, hu: "'Ãte Yeyox yũmmũg 'ohnãg!" Kaxĩy. Hãpxip 'ĩhã xokakkak tak xatap-tup tix. Kaxĩy.
31 Pa Pet te xe hãm'ãktux ka'ok, hu:
—'Ãmhok! 'Ãte nõm 'ãktux putup'ah, 'ãyũmmũg 'ohnãg. 'Ũkxok 'ãmũtik, kopxix nõm 'ãktux putup'ah. Kaxĩy.
Ha ta nõm 'ãktux kamah Yeyox yõg tik xohix xop.

Yeyox xip mĩm mãtiknãg Yetxẽm tu'

32 Tu ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop mũtik mĩm mãtiknãg tu' 'ũxuxet'ax Yetxẽm, tu' mõg, tu mõktu' mõxaha', ha Yeyox te:
—Mãhãm nũnteh, 'ĩhãg mõg, nũy Topa pu hãm'ãktux. Kaxĩy.
33 Tu ta' mõg Yeyox, tu' mõgãhã Pet, xix Tiak xix Yoãm, tu hãpxip 'ĩhã Yeyox kuxa hittup 'ohnãg kõnãmãhã', tu' kuxanõg xexkah,
34 tu:
—'Ũgkuxa hittup 'ohnãg, yãg xok putup putuk. 'Ãpu nox 'ãti nũnteh, nũy 'ũkhip. Pa 'ãtix. Kaxĩy.
35 Tu ta' mõg kutõgnãg, tu mõ hãm nĩy, tu Topa pu hãm'ãktux, hu:
—Topa, xate' xat, kopxik xũy putup'ah.

36 Tak yõgnũ 'ãtak, xate hãpxopmã xohix yũmmũg. 'Ãpu xat, 'ũyĩy xũy hok. Pa
'ãtep-tup'ah 'ãte nõm putup, pa 'ãtep-tup xate nõm putup. Kaxĩy.
37 Tu ta' nũn putpu', tu nũktu yãy yõg tik tikoyuk pẽnãhã', ha mõ'yõn, ha
Yeyox te Pet pu:
—Xĩmãm, 'ok mõ'õn? 'Ok mãyõn mõg kutõgnãg hãg hip 'ohnãg?
38 'Ãpu 'ãpa ka'ok, nũy Topa pu hãm'ãktux, puyĩy nõy 'ãxapit hok, xayĩy
hãpkummuk mĩy. 'Ãkoxuk tep-tup, nũy mõ'yõn hok, pa 'ãyĩn tep-tup, nũy
mõ'yõn, yã 'ãkoxuk ka'ok, pa 'ãyĩn pu'uk. Kaxĩy.
39 Tu ta xe' mõg Yeyox, nũy Topa pu hãm'ãktux, tu yõg hãm'ãktux 'ãktux
'ũxehet, yã' yãy putuk,
40 tu ta xe' nũn putpu', pa' pip yãy yõg tik xop, tu mõ'yõn. Yã kũmĩm tep-tex
xexkah, tu' pa ka'ok yũmmũg 'ohnãg, tu yãnãn hãm'ãktux yũmmũg 'ohnãg.
41 Ha ta' xe' mõg Yeyox, tu xe' nũn putpu', yã' nũn tikoyuk, tu:
—'Ok mõ'õn kux'ah, 'ok kũmĩm te 'ãp-tex? Puxix! Yã nõmhã'! Yã nõmhã tik
nũn, nũy hãpkummuk mĩy xop nũnnã', puyĩy 'ũgmũn Tikmũ'ũn Kutok xũygã'.
42 Pepix 'ãpip. 'Ãpu yũmũ mõg. Pẽnã', 'ũnũn tihik, tu' gãy xop nũnnãhã, puyĩy
'ũkxũygã'! Kaxĩy.

Tikmũ'ũn te Yeyox mũg

43 Yeyox te hãm'ãktux, 'ĩhã' xupep Yot, yã nõm te Yeyox yõg tik te 12 xop
kopa' xip, ha nũmũti' mõxaha tikmũ'ũn, ha' taha mĩkaxxexka xix mĩptopnãg. Yã
'ãmãnex xexka xop te nũ'pok, xix tik te hãm yũmmũg xop te', xix Yoneo xop
yõg xexka xop te'.
44 Yã Yot tep-tup, nũy gãy xop mõgã', puyĩy Yeyox xũygã', hu nũmũtik
hãm'ãktux, "'Ãte tik kep hã' mũg putup. 'Ãpu nõm mũy, nũy mõgã'. Yã nõ'õm."
Kaxĩy.
45 Hãpxip 'ĩhã' nũn Yot, tu nũktu Yeyox yĩkãgnãg xip, tu:
—Yãyã'! Kaxĩy.
Tu' nõy kep hã' mũg, yã xape xop putuk.
46 Ha tikmũ'ũn te Yeyox mũg, tu' hĩy.
47 Ha ta' xip tihik, tu mĩkaxxexka xut, tu tik te 'ãmãnex xop xat yõg kãmãnat
yĩpkox xak,
48 ha Yeyox te tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, hu:
—'Ok 'ãxop nũn, tu' taha mĩkaxxexka xix mĩptopnãg, nũy xupxet hĩy? Yã'
putuk.
49 Hõmãg xip ka'ok 'ãxop kopah, nũy 'ãxop pu hãmyũmmũgã' Topa pet xexka
tu', pa 'ãxop tek hĩy 'ohnãg. Pa hõmã 'ũhittap nõm te kax'ãmi Topa yõg tappet
tu', ha ta hõnhã nõm putuk. Kaxĩy.
50 Ha Yeyox yõg tik xop te Yeyox nĩm, tu hãpxũmãnãm.
51 Yã' xip tik tuktup, tu komenok ponnok hã' taha', ha tikmũ'ũn te' hĩy
putup,
52 pa tik te' nĩm komenok, tu' xaxtop, tu ta' mõxupaha'

Yoneo xop yõg xexka xop te Yeyox kopit

53 Hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn te Yeyox mõgãhã tik te 'ãmãnex xop xat pet tu', tu
mõktu' mõxaha', ha' pip 'ãmãnex xexka xop, xix Yoneo xop yõg xexka xop, xix
tik te hãmyũmmũg xop.
54 Ha ta' xip Pet, tu hãptox tu Yeyox pe' mõg, tu mõktu' xupep tik te 'ãmãnex
xop xat pet yõg hãmnuhnõg tu', tu' yũm kuxap yĩkak xonat xop mũtik, nũy
xapuk.

55 Ha ta' pip 'ãmãnex xexka xop, xix tik pa te hãmyũmmũg xop te hãmpe'paxex, texĩy Yeyox 'ãktux kummuk putup, puyĩy putex. Pa 'ãmhok, 'ap yũmmũg'ah.
56 Tikmũ'ũn xohix te' kupex, tu' koit, pa' yãy yõg hãm'ãktux te' nõy yõg putuk 'ohnãg.
57 Yã tikmũ'ũn tek-nĩhã' pip, tu' koit, hu:
58 —'Ũgmũ'ãte Yeyox yõg hãm'ãktux 'ãpak, yã tute: "Tikmũ'ũn te Topa pet xexka mĩy, ha ta 'ãte' koxyõy putup, pa 'ãte xe' mĩy putup 'ãmnĩy tikoyuk hã. Yã tikmũ'ũn te nõm mĩy putup 'ohnãg." Kaxĩy.
59 Tikmũ'ũn te hãm'ãktux, pa' yõg kupex'ax te yãy putuk 'ohnãg.
60 Ha tak-nĩhã' xip tik te 'ãmãnex xop xat tikmũ'ũn kopah, tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—'Ok xate hãm'ãktux yãnãn 'ohnãg? Kaxĩy.
61 Pa' yẽy. Yã hãm'ãktux yãnãn 'ohnãg, ha tik te 'ãmãnex xop xat te xe:
—'Ok Topa te 'ãyãykutnãhã'? 'Ok Topa xe'ẽgnãg kutok? Kaxĩy.
62 Ha Yeyox te:
—Yã hamũn. 'Ãxop xohix tek pẽnãp-tup, yã Tikmũ'ũn Kutok pẽnãp-tup. 'Ũgyũm putup Topa ka'ok yĩm xe'e tu'. 'Ãxop te kamak pẽnãp-tup, 'ũkxip putup pexkox kopah, tu ta yĩxop-tup hãmgõy xexka kopah! Kaxĩy.
63 Ha tik te 'ãmãnex xop xat te yãy topixxax pot, yã' gãy, tu:
—Puxix. Yã hãm'ãktux kummuk!
64 Tute Topa 'ãktux kummuk. 'Ãxop te' xupak. Putep hãmpe'ãpaxex nõmhã'? Kaxĩy.
Ha tikmũ'ũn xohix te Yeyox putup nõg, tu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu 'ũp-tex! Kaxĩy.
65 Ha tikmũ'ũn te yĩynĩn xõn kõnãmãhã Yeyox tu', tu' nõy putox mõ'nĩy, tu' kix, tu:
—'Ãpu hãm'ãktux. Tep-te 'ãkix? Kaxĩy.
Ha ta' pip xonat, tu Yeyox kix yãy yĩm hã.

Pet te hãm'ãktux Yeyox yũmmũg 'ohnãg

66 Ha ta' xip Pet kukpa hãmnuhnõg tu', ha' nũn tik te 'ãmãnex xop xat yõg kãmãnat hex,
67 tu nũktu Pet pẽnãhã', tu:
—Hõmã 'ãxip kõmẽn Nãyane yõg Yeyox mũtik, yã yõg xop kopa 'ãxip. Kaxĩy.
68 Pa Pet te:
—'Ap 'ãte nõm yũmmũg'ah. Putep 'ãktux? Kaxĩy. Tu ta' mõg Pet hãmpak'ax mõ'nĩnyĩn'ax tu', 'ĩhã xokakkak tak xataha'.
69 Ha kãmãnat hex te Pet pẽnãhã', ha yĩka' nõy pip, ha kãmãnat hex te:
—Hamũn, tihik 'õhõm yã Yeyox yõg xop kopa' xip. Kaxĩy.
70 Pa Pet te:
—'Ãk mũn'ah. Kaxĩy.
Hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn te:
—Hamũn. 'Ũgmũ'ãte' yũmmũg xe'e. 'Ãxip Yeyox yõg tik xop kopah. Hamũn, 'ãmũn yã hãpxexka Ganinet yõg tihik kamah. Kaxĩy.
71 Ha Pet te:
—'Ãte xa hãm'ãktux, ha Topa te' xupak, tu' yũmmũg. 'Ãxop te tik 'ãktux, pa 'ãte nõm yũmmũg 'ohnãg! 'Ãte' koit, puxix Topa 'ũgkix! Kaxĩy.

72 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã xe' xataha xokakkak tak, ha Pet te' xutigãhã', yã hõmã Yeyox te: “Xate hãm'ãktux tikoyuk, hu: 'Ãte Yeyox yũmmũg 'ohnãg! Kaxĩy. 'Ĩhã xokakkak tak xatap-tup tix.” Kaxĩy.
Ha Pet kuxa hittup 'ohnãg, hu' potaha'.

15

Yeyox xip Pinat keppah

1 Mãyõn xupep 'ĩhã yãytunũ'nãhã 'ãmãnex xexka xop, xix Yoneo xop yõg xexka xop, xix tik te hãmyũmmũg xop, tu hãm'ãktux tik pa te hãmyũmmũg xop mũtik.
Ha ta xonat xop te Yeyox hĩy, tu ta' mõgãhã Pinat hah, tu mõktu Pinat pu Yeyox hõm.
2 Ha Pinat te Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—'Ok xate Yoneo xop xat? Kaxĩy.
Ha Yeyox te:
—Hamũn. Xate hãm'ãktux. Kaxĩy.
3 Ha 'ãmãnex xexka xop te Yeyox 'ãktux kummuk punethok.
4 Ha Pinat te xe yĩykopit, hu:
—'Ok xate hãm'ãktux hã yãnãn 'ohnãg? 'Ãpu 'ũxupax, nõm xop te hãm'ãktux 'ãkummuk! Kaxĩy.
5 Pa Yeyox te xe hãm'ãktux yãnãn 'ohnãg, yĩy Pinat kuxa kopa' yẽy.

Tikmũ'ũn te hãm'ãktux Yeyox 'ũkummuk

6 'Ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa' Yẽn xip, ha tikmũ'ũn te ta tu' xak, yĩy ta Pinat te tik xut kanet ka'ok kopah, pu mõg. Yã hãmyãxatamuk xohix hã kaxĩy.
7 Ha ta' xip tihik 'ãxet'ax Mahamax kanet ka'ok kopa yãy xape xop mũtik. Yã hõmã tikmũ'ũn te gohet yõg xop mũtik yãy kix, ha Mahamax te tikmũ'ũn kix, ha' xakix.
8 Ha ta' nũn nõmhã tikmũ'ũn, nũy ta tu' xak, puyĩy tik xut kanet ka'ok kopah, pu mõg, Yã hãmyãxatamuk nõy xohix putuk.
9 Ha Pinat te:
—'Ok 'ãxop tep-tup, 'ũyĩy xut, pu mõg Yoneo xop yõg xat'ax Yeyox? Kaxĩy.
10 Yã Pinat te' yũmmũg 'ãmãnex xexka xop Yeyox hã yĩpkumĩy, hu Yeyox nũnnãhã Pinat hah,
11 tu hãm'ãktux hã tikmũ'ũn gãyãhã', puyĩy ta tu' xak, puyĩy Pinat Mahamax xut pu mõg, 'ap Yeyox'ah,
12 ha Pinat te:
—'Ãxop te putep-tup, 'ũ mĩy tik mũtik? Yã 'ãxop te nõm xãnãhã nõm te Yoneo xop xat. Kaxĩy.
13 Ha tikmũ'ũn te:
—'Ãpu mĩpkup nix yĩmũp-tex pipkup hã. Kaxĩy.
14 Ha Pinat te:
—Teptu, putep kummuk mĩy? Kaxĩy.
Ha tikmũ'ũn te hãm'ãktux ka'ok nõy nã' mõg, hu:
—'Ãpu mĩpkupnix yĩmũp-tex! 'Ãpu mĩpkupnix yĩmũp-tex! Kaxĩy.
15 Ha Pinat tep-tup, nũy tikmũ'ũn kuxa hittupmã', hu Mahamax xut, pu mõg, tu hãpxip 'ĩhã xat, puyĩy xonat Yeyox kix xikot hã, tu xonat xop pu Yeyox hõm, pup-tex.

Xonat te Yeyox kute'ex kummuk

16 Ha ta' mõg xonat xop, tu Yeyox mõgãhã gohenanok pet tu', tu mõktu' mõxaha', ha xonat xohix te yãy tu nũ'nãhã'.
17 Hãpxip 'ĩhã xonat te Yeyox pu mõ xax tat, yã topixxax tox 'ãta', puyĩy xexka xop putuk, tu Yeyox putox yĩmũ' xix kuxxax, puyĩy xexka xop putuk, yã mĩmyãmtoxmãg hã' mĩy.
18 Xonat te:
—'Ãmax xe'ẽgnãg! Xate Yoneo xop xat! Kaxĩy.
19 Xonat te Yeyox putox kix mĩm xahix hã, tu mõg yĩyhep yõn, tu kopaxux tu' pip Yeyox keppah, yã' xexka xop keppa putuk, yã' xexka xop 'ãpak putuk,
20 tu Yeyox kute'ex kummuk kux, tu topixxax tox 'ãta xut, tu mõ xax tat, yã Yeyox yõg, tu Yeyox mõgãhã hãptopah, nũy mĩpkupnix yĩmũp-tex.

Yeyox putex mĩpkupnix yĩmũ'

21 Tu ta' mõg, tu putat hã' mõg, pa' xip tihik 'ãxet'ax Xĩmãm, yã hãm panip tu' nũn, tu kõmẽn tu' mõg, yã kõmẽn Xinẽn yõg tihik, yã 'Anexãn mũktak xix Hop mũktak. Ha ta' xat xonat te, pu Xĩmãm mĩpkupnix tat, ha' taha',
22 ha xonat xop te Yeyox mõgãhã hãm tu 'ãxet'ax Gok, yã tikmũ'ũn yĩy'ax hã: "Hãm tu' xip putox kup." Kaxĩy. Tu' mõg tu mõktu' mõxaha',
23 ha xonat te Yeyox pu' hõm xupyãg xix hehmẽn, yã xupyãg hã' kanop hehmẽn, pa yã' xo'op'ah,
24 ha xonat te Yeyox xix mĩpkupnix yĩmũ' pipkup hã, tu mõ' xap yõn, nũy xonat puxet pu Yeyox xax hõm, ha ta' nõy pu' nõy hõm hã kaxĩy.
25 Yã mãyõn te pexkox puka' yũm 'ĩhã mĩpkupnix yĩmũ' xup Yeyox pipkup hã.
26 Ha ta 'õm xip, tu' kax'ãmi, hu: "Tik te Yoneo xop xat". Kaxĩy. Tu nõm xix mĩpkupnix yĩmũ'.
27 Ha xonat xop te mĩpkupnix yĩmũ xupxet tix kix pipkup hã, yãp-xet xup Yeyox yĩm xe'e tu', ha ta' nõy xup 'ũyĩm xax tu'.
28 Hã kãxĩy Topa yõg tappetxax te hãm 'ãktux xe'e'. Yã Topa yõg tappetxax te, "Yã' xip 'ũkummuk xop mũtik."
29 Ha ta' nũn tikmũ'ũn, tu nũktu Yeyox mãnõg, tup-tox mahap, tu:
—'Ũgãynãm! Tute hãm'ãktux Topa pet xexka koxyõy yũmmũg, tu xe' mĩy yũmmũg 'ãmnĩy tikoyuk hã'
30 Pu yã yĩyxox mĩpkupnix tu', nũy xok hok. Kaxĩy.
31 Ha ta Yeyox mãnõg kama 'ãmãnex xexka xop te' xix tik te hãmyũmmũg xop te', tu:
—Tute tikmũ'ũn hĩnnã yũmmũg, pa yãy hĩnnã yũmmũg 'ohnãg!
32 Topa te 'ãyãykutnãhã, ha xate Yoneo xop xat. 'Ãpu mĩpkupnix tu yĩyxox. 'Ũgmũ'ãte' pẽnãp-tup, huk mũg kuxa mãm putup 'ãkopah! Kaxĩy.
Ha ta xupxet te Yeyox kute'ex kummuk kamah.

Yeyox xok

33 Mãyõn te yãykote' yũm, pa hãm xohix tu hãpkoxtap, tu mõktu mãyõn he'.
34 Ha mãyõn he 'ĩhã Yeyox te hãm'ãktux ka'ok, hu:
—"'Enix, 'Enix, nẽmã xamatãn?" Kaxĩy. Yã tikmũ'ũn yĩy'ax hã: "Yõgnũ Topa, yõgnũ Topa, teptuk nĩm?" Kaxĩy.
35 Ha tikmũ'ũn te' xupak, tu:
—'Ũxupax! Tute 'Enit xãnãhã'! Kaxĩy.
36 Ha 'õm xip, tu ta' mõg, tu tohok hã xupyãg kummuk xup, tu mĩm hã' xuhmĩy, tu' nũnnãhã', tu Yeyox pu' hõm, pu xo'op. Tute:

—'Ãpu yũmũ'ãte pẽnã'. 'Ok 'Enit nũn, nũy mĩpkupnix tu' xut? Kaxĩy.
37 Ha Yeyox te hãm'ãktux ka'ok, tu' xok xe'e'.
38 Ha ta Topa pet xexka yõg topixxax mõhãmnĩnyĩn'ax pot 'ũpepix mõktu' kakak.
39 Ha ta' xip xonat yõg kapitãm Yeyox keppah, tu Yeyox te hãm'ãktux ka'ok 'ãpak, tu Yeyox xok pẽnãhã', tu:
—Hamũn, tihik nũhũ' yã Topak-tok! Kaxĩy.
40 Ha ta' pip 'ũhũn hãptox miax tu', tu' pẽnãhã', yã 'ũn xop kopa' pip Mãnix Mãnanẽn, xix Xanomẽ', xix Manix, yã Yoye mũktut xix Tiak mũktut, yã Tiak yã tuktup.
41 Yã hõmã 'ũn te Yeyox mũtik mõg pax tu hãpxexka Ganinet tu', tu Yeyox pu hãpxop max mĩy. Ha ta' pip kama 'ũn nõy xohix. Yã' nũn Yeyox mũtik kõmẽn Yenoyanẽn tu'.

Yeyox yĩn xix mĩkaxxap kox kopah

42-43 'Ãmãxak 'ĩhã' nũn Yoye', yã kõmẽn 'Animãtex yõg tihik, yã' xexkah, tu tik pa te hãmyũmmũg xop kopa' xip. Yã tute' hip Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat, ha' yĩpkox pip. Yã xexta pet 'ãmãxak 'ĩhã Yoneo xop te hãmmaxnãhã nit xap pu', yĩy ta Yoye kuxanõg 'ohnãg, hu ta' mõg Pinat hah, nũy ta tu Yeyox xokxax xax.
44 Pinat te' xupak Yeyox xok xe'e nõmhã, tu' yẽy, yã' xok mõ'ka'ok. Pinat te' xãnãhã Hõm yõg xonat xop yõg xat'ax, yĩy ta' nũn, tu nũktu' xupep. Ha Pinat te:
—'Ok xok tãmnãg Yeyox? Kaxĩy.
45 Ha:
—Hamũn. Kaxĩy.
Ha Pinat te Yoye pu xokxax hõm.
46 Ha ta' mõg Yoye, tu topixxax paha', tu ta' mõg, tu mĩpkupnix tu Yeyox yĩn putxok, tu topixxax hã' kĩy, tu' nũn, tu nũktu mĩkaxxap kox kopa' xix, tu mĩkaxxap xexka yõkãnãmãhã hãmyĩkox kopah,
47 ha Mãnix Mãnanẽn te' pẽnãhã xix Mãnix te', yã Yoye mũktut. Yã Yeyox yĩn pẽnãhã' xix mĩkaxxap kox.

16

Yeyox te putpu' hix

1 Nit xap 'ãmnĩy tuknõg nõg 'ĩhã' mõg Mãnix Mãnanẽn, xix Xanomẽ', xix Mãnix, yã Tiak mũktut, tu hep hãynãg max paha', nũy Yeyox yĩn muk.
2 Yenomĩy mãyõn xupep 'ĩhã' mõg mĩkaxxap kox tu',
3 tu putat kopa yãy mũtik hãm'ãktux, hu:
—'Ũ'ũm tek mũ'ã mĩkaxxap xexka yõkãnãmãp-tup, nũy xut hãmyĩkox tu'? Kaxĩy.
4 Yã' xexkanãm mĩkaxxap, yĩy nõm 'ãktux. Pa' pẽnãhã', pa' xip'ah hãmyĩkox tu'. Tep-te' yõkãnãmãhã'?
5 'Ũn te mĩkaxxap kox hã' mõxaha', pa' yũm tihik, tu yõg topixxax tox ponnok, yã' yũm 'ũn yĩm xe'e tu', yĩy 'ũn te' yĩpkutuk xexkah.
6 Pa tik te:
—'Ãkuxanõg hok! 'Ãte' yũmmũg, 'ãxop te' xak kõmẽn Nãyane yõg Yeyox. 'Ap xip'ah nũnteh. Yã putpu' hi'. Pẽnã 'ũyõg xip'ax nũnteh.
7 Mõg, nũy Pet pu hãm'ãktux xix Yeyox yõg tik nõy pu'. 'Ãpu hãm'ãktux, hu: “Yeyox te 'ãkeppa mõg hãpxexka Ganinet tu'. 'Ãxop te' pẽnãp-tup 'õnteh. Yã Yeyox te xa nõm 'ãktux hõmã.” Kaxĩy.

8 Ha ta' mõg 'ũhũn, tu' mõg mõ'ka'ok, yã' yĩpkutuk, yã' kuxanõg, hu' yẽy, yã hãm'ãktux 'ohnãg.

Yeyox te Mãnix Mãnanẽn pu yãy mũg

9 Hãptup yenomĩy 'ĩhã putpu' hix Yeyox, tu Mãnix Mãnanẽn pu yãy mũg hãmãxap. Yã hõmã Yeyox te' mõy yãmĩy kummuk te' 7 Mãnix Mãnanẽn kopah,
10 ha ta' mõg, pa' pip Yeyox mũtik mõg xop, tu' kuxa hittup 'ohnãg, tu' potaha', ha Mãnix Mãnanẽn te:

—'Ũputpu' hix Yeyox. Kaxĩy.

11 Ha' xupak, yã putpu' hi', tu tikmũ'ũn pu yãy mũg, pa' kuxa mãm 'ohnãg hãm'ãktux kopah.

Yeyox te yãy yõg tik tix pu yãy mũg

12 Hãpxip 'ĩhã Yeyox te yãy yõg tik tix pu yãy mũg. Yã tik mõg hãm panip tu', tu Yeyox pẽnãhã',
13 tu putpu' nũn, tu nũktu Yeyox yõg tik nõy pu nõm 'ãktux, pa' kuxa mãm 'ohnãg hãm'ãktux kopah.

Yeyox te yãy yõg tik te 11 xop pu yãy mũg

14 Ha ta' mõg Yeyox, tu yãy yõg tik te 11 xop pu yãy mũg. Yã' xit tihik, ha' nũn Yeyox, tu tik pu yãy mũg, tu:

—Teptu 'ãkuxa mãm 'ohnãg. Tikmũ'ũn te: "'Ũgmũ'ãte' pẽnãhã Yeyox. Yã putpu' hi'". Kaxĩy. Pa 'ãkuxa mãm 'ohnãg hãm'ãktux kopah. Yã' kummuk. Kaxĩy.

15 Tu xe:

—'Ãpu mõg hãpxexka xohix xexka tu', nũy Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux tikmũ'ũn xohix xexka pu'.

16 Tikmũ'ũn 'ũm kuxa yũm ka'ok 'ũgkopah, hap-tox pix, puxix Topa kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'.

17 Topa te' kuxa mãm ka'ok xop ka'ogãp-tup, puyĩy hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg. Yã yãmĩy kummuk mõy putup, tu' yĩy'ax tup punethok hã' xuktux putup.

18 Kãyã gãy tep-top, puxix xũy 'ohnãg. Hep kummuk xo'op nõm te tikmũ'ũn kix, puxix xũy 'ohnãg, tu pakut xop yĩmũ yãy yĩm xex, puxix hittup.

Yeyox mõg pexkox tu'

19 Yũmũg xuxyã Yeyox te hãm'ãktux kux, ha' nõy te' mõgãhã pepix pexkox tu', ha' yũm Topa yĩm xe'e tu'.

20 Ha ta' mõg Yeyox yõg tik xop, tu tikmũ'ũn pu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux hãpxexka xohix tu'. Ha yũmamũg xuxyã te yõg hãm'ãktux ka'ogãhã', yã nõm mõ'nĩgnãm, puyĩy hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te' yũmmũg 'ũxe'e yõg hãm'ãpak max'ax.

Tu ta tu' kux.

NOK TE YEYOX 'ÃKTUX

Nok te Teop pu kax'ãmi'

1 Teop: —Hõmã tikmũ'ũn te hãpxopmã ka'ok pẽnãhã', tu' pẽnã hãmãxap, tu nõm hãpxopmã'ax 'ãktux,
2 ha tik xop te nõm hãm'ãktux kax'ãmi tappet tu',
3 yĩy 'ãte mõ'kupix punethok, tu hãm'ãpak, tu' yĩkopit, nũy nõmhã yũmmũg max, tu hãmpe'paxex, hu: Yã' 'ãte hãpxopmã'ax xohix kax'ãmi', tu tappet tu kax'ãmi', nũy xa mõ'kutnã',
4 xa 'ãkuxa yũm ka'ok, nũy hãpxopmã'ax kopa' yũm ka'ok, tikmũ'ũn te xa nõm yũmmũgãhã'.

Pexkox yõg nũ'kutnã'ax te Yakanit pu hãm'ãktux

5 Hõmã 'Enot te hãpxexka Yonex yõg tikmũ'ũn xat, 'ĩhã Yakanit xip, tu 'Amit xop yõg 'ãmanex, 'ũxetut 'ãxet'ax 'Iyamet, ha 'Iyamet pa 'ãmãnex kutok hex.
6 Yã' max Yakanit xi' xetut, tu hãpxopmã max, ha Topa te' pẽnãhã', tu' xat, ha' yĩpkox pip xi' xetut, 'ũmĩynãg hu' mĩy,
7 pa 'Iyamet ka'ok, tuk-tok 'ohnãg, 'ũk-tok pip 'okpa kutut 'Iyamet xi' yĩpxox.
8 'Ãmnĩy 'ũm 'ĩhã Yakanit te 'ãmãnex yõg hãm hã' hãm, tu Topa pet kopa' hãm, ha 'Amit yõg xop xohix hãm, ha nõm xop te mõ' xap yõn, tu' xap tu' yũmmũgãhã', ha' xut Yakanit, nũy hãm, 'ũnõy yãnãn tu',
9 pu mĩm xax 'ũm puk, nũy haxyã, xix mĩm hep 'ũm puk, nũy Topa pu' haxyã', ha Yakanit te Topa pet xexka ha' mõ'nãhã',
10 ha Yoneo yõg tikmũ'ũn tek-nĩhã' pip hãptopa', tu Topa pu hãm'ãktux pax, 'ĩhã 'ãmãnex xop te mĩm hep puk, mĩmpe yĩmũ' yũm ha' puk, nũy Topa pu' haxyã'.
11 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Yakanit te pexkox yõg nũ'kutnã'ax pẽnãhã, ha mĩmpe puk'ax yĩka' xip, 'ũyĩp xe'e hã' xip,
12 ha' kuxãnõg, tu' kuxa te' yẽy,
13 pa nõm nũ'kutnã'ax te:

—'Ãkuxanõg hok, nũy 'ãka'ok. Topa te 'õg hãm'ãktux'ax 'ãpak, ha 'ãxetut te 'ãk-tok pit put putup, ha xate' xuxet'ax mĩy putup Yoãm.
14 'Ãk-tok put 'ĩhã 'ãkuxa hittup putup, ha tikmũ'ũn hittup putup kamah,
15 yã Topa te 'ãk-tok pit xexka mĩy putup, 'ũtut tex kopa' xip 'ĩhã Topa Koxuk te 'ãk-tok ka'ogãp-tup, yĩy xupyãg xat hok puyĩy xo'op hok,
16 tu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn punethok mõgãp-tup, tu 'Iyaet yõg Topa ha mõgãp-tup.
17 Yã Topa te 'ãk-tok nũ'kutnãp-tup tikmũ'ũn hah, pu yãy pupi hãm'ãktux. Hõmã mõnãyxop hittap 'Enit te Topa pupi hãm'ãktux, tu' ka'ok, ha kaxiy 'ãk-tok ka'ok putup, tu' tak xop pu: "'Ãpu, yãyhãhup," kaxĩy, puk-tok tu gãy kuxyã', nũy nõm putup pax 'ũxeheh, ha 'ãk-tok te' yĩpkox 'ohnãg xop pu hupmãp-tup, pu hãmpe'paxex, nũy yãy hãmyoa', 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xat'ax nũn ha hãmyoa'. Kaxĩy.
18 Ha Yakanit te:

—'Ĩntu'. 'Ãtep yũmmũg'ah. 'Ũgkuxa yũm 'ohnãg hãm'ãktux kopah. 'Ũgkuxa te xa tu' pa yũm ka'ok, 'ũgkutut xik xetut hah. Kaxĩy.
19 Ha nõm nũ'kutnã'ax te:

—'Ũgmũn Gamineo. Topa keppak xip, tu Topa puk hãm, ha xa nũgkutnãhã', 'ũyĩy xa hãmyũmmũgã', tu xa hãm'ãpak max 'ãktux,
20 pãyã xate 'ãtu 'ãpa yũm ka'ok, tu kuxa yũm 'ohnãg. Xapi 'ãyĩy hok, tu mõktu 'ãxetut te 'ãk-tok put, yĩy ta 'ãyiy'ax 'ũxeheh, ta tu 'ãte' koit 'ohnãg hah. Kaxĩy. Tu' mõg pexkox ha' put pu'.
21 Ha tikmũ'ũn te hãptopa' pip, tu Yakanit hip, tu' hip, tu xe' hip, pa' nũn 'ohnãg, ha' yẽy.
22 Ha ta Yakanit te Topa pet xexka kopa' xip, tu hãptopa' mõg, tu' yõyxõg ka'ok, tu' yĩy tapax 'ohnãg, ha tikmũ'ũn te:

—'Ũpẽnã', Yakanit te Topa pet kopa' xip, 'ĩhã hãm yãy koxuk pẽnãhã'. Kaxĩy. Ha' yĩm xix, 'ũyĩy hok tu'.
23 Tu 'ãmãnex yõg hãm'ax kux, tu ta' mõg, tu mõktu yãy pet tu' xupep.
24 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' xetut te kopak-tok yũm, tu mẽy te 5 hã' yãy pet kopa' xip, tu hãpkumep 'ohnãg, tu:
25 —Hõmã 'ãte yãyhãhup, 'ũgkutok 'ohnãg tu', pa Topa tek pẽnãhã', tuk kuxa ka', tu yõgnũ yãyhãhup nõah, yã hõnhãk kutok yũm 'ũgkopah. Kaxĩy.

Pexkox yõg nũ'kutnã'ax te Mãnix pu hãm'ãktux

26 Tuk-tok xuk mẽy te 6 'ĩhã Topa te nũ Gamineo kutnãhã', tu hãpxexka Ganinet yõg kõmẽn Nãyane tu nũ'kutnãhã', ha ta' nũn pexkox yõg nũ'kutnã'ax, tu nũktu Nãyane tu' xupep,
27 tu 'ũn yãyta hok ha' mõg, ha' xuxet'ax Mãnix, tu mõnãyxop Namix xop yõg Yoye mũtik yãytap-tup, pãyã' hok yũm.
28 Ha Gamineo te Mãnix pet ha mõ'nãhã', tu:

—'Ãneo. Topa te xa hãmmaxnãhã', tu nũ mũtik tihi'. Kaxĩy.
29 Pa Mãnix kuxãnõg, tu yãy pu hãm'ãktux, hu: Putep mũn 'ãktux nõ'õm? Kaxĩy.
30 Ha nũ'kutnã'ax te:

—Mãnix, Topa te xa hãmmaxnãhã', yĩy 'ãkuxãnõg hok.
31 Xate 'ãk-tok pit put putup, tu' xuxet'ax mĩy putup Yeyox.
32 Ha tikmũ'ũn xohix xat putup, yã' xuxet'ax nõy te: Topa Xe'ẽgnãg kutok pit. Kaxĩy. Hõmã mõnãyxop Namix te tikmũ'ũn xat, ha kaxĩy 'ãk-tok te tikmũ'ũn xat putup,
33 tu mõnãyxop hittap Yako mõkputox xat putup, tu hãmyãxatamuk xohix hã tikmũ'ũn xat putup mõg kuma' mõg, 'ap xat kux putup'ah Yeyox. Kaxĩy.
34 Pa Mãnix te:

—'Ĩntu'. 'Ãtep yũmmũg'ah. 'Ũgkutok put te xĩy? Yãk hok yũm. 'Ãte tik 'ũm mũtik 'ũgnõm 'ohnãg. Kaxĩy.
35 Ha nõm nũ'kutnã'ax te:

—Topa Koxuk ka'ok, tu 'ãk-tok putnãp-tup, 'ĩhã hok yũm, yĩy 'ãk-tok max xe'ẽgnãg, yã Topak-tok xe'ẽgnãg.
36 Yũmmũg. 'Ãxape Iyamet kutut, tuk-tok te' kopa' yũm, ha mẽy te 6 'ũk-tok xuk, 'ũk-tok nõm hãmãxap xuk.
37 Topa te hãpxopmã'ax xohix. Kaxĩy.
38 Ha Mãnix te:

—Hamũn. 'Ãte Topa puk kopaxux hãk xip, tu nũk xup, tu Topa tu hãpxopmãhã'. Xate hãm'ãktux max. Kaxĩy.

Ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax mõg.

Mãnix mõg 'Iyamet pet hah

39 'Ãmnĩy kutõgnãg 'ĩhã Mãnix yok, tu ta' mõg mõ'ka'ok, tu hãpxexka Yonex
yõg kõmẽn tu' mõg, tu hãm xanep tu' mõg,
40 tu mõktu Yakanit pet tu' xupep, tu mõ'nãhã', tu 'Iyamet pu 'ãneo,
41 ha' xupak, tuk-tok te' tut tex kopa' hittup, tu yãy xit,
42 ha 'Iyamet yĩy ka'ok, hu:
—Topa te 'ũn xop pu hãmmaxnãhã', ha xa hãmmaxnã xexkah. Xate 'ãk-tok
put putup, ha Topa te nõm pu hãmmaxnãp-tup kamah.
43 Tik tek xat mũk tut nũn. Putep tuk ha 'ãnũn? 'Ap yũmmũg'ah 'ãte pute 'ũm.
'Ũgkuxa te' yẽy.
44 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ãte 'õg 'ãneo 'ãpak, 'ĩhãg kutok tek tex kopa' kuxa
hittup, tu yãy xit.
45 Topa te hãm'ãktux, ha 'ãkuxa yũm ka'ok, hu' hip, pu Topa hãpxopmã', ha
'ãkuxa hittup. Kaxĩy.

Mãnix tek-tex

46 Ha Mãnix te:
—'Ũgkuxa te 'ã Topa xexka 'ãktux,
47 tuk koxuk te Topa tu' hittup kamah, hak hĩnnãhã',
tuk pẽnã max,
48 'ĩhãk mũn kutõgnãg,
yã Topa hã kãmãnat hex,
yĩy tikmũ'ũn xohix te hãm'ãktux putup mõ'kuma' mõg, hu:
“Topa te Mãnix pu hãmmaxnãhã'.” Kaxĩy.
49 Ha Mãnix te xe':
—Topa ka'ok xe'ẽgnãg, tu tek mũn pu hãpxopmãhã',
yã Topa max xe'ẽgnãg,
50 tu yãy yõg tikmũ'ũn kuxa ka', nõm xop yĩpkox pip Topa pu',
ha tikmũ'ũn kuxa ka', xik-tok xop,
xik mõkputox kuxa ka' Topa te',
nõm xop yĩpkox pip Topa pu' kuxa ka',
51 ha hãpxopmã max xe'ẽgnãg, tu' gãy nãm xop hã hãpxummãhã',
nõm xop te hãmpe'paxex, hu: “'Ũgmũn xexkah.” Kaxĩy.
52 Topa te' xexka xop xupepmãhã, puk-tõgnãg xop yãyhã tu xexkah,
53 ha' hok xop pu hãpxop punethok popmãhã',
tup-texop xexka pu hãpxop popmã 'ohnãg,
tu': “Mõg, mõg!” Kaxĩy. Tu' xupepmãhã'.
54 Tu hãm'ãktux xex mõnãyxop pu', tu' xutigãhã',
tu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn mõ'nĩynãm,
tu' yõg kãmãnat xop xaxok 'ohnãg, tu mõ'nĩynãm.
55 Hõmã, hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã',
Topa te mõnãyxop 'Amanãm pu hãm'ãktux xex, tu' xaxok 'ohnãg.
Ta tu' kux. Kaxĩy.
56 Mẽy 3 hã Mãnix te 'Iyamet mũtik tihi', ha mẽy 3 kux, 'ĩhã yãy pet ha' mõg,
tu' mõg tu mõktu xupep 'ũyãy pet tu'.

'Iyamet tek-tok 'ãxet'ax Yoãm put

57 'Ãmnĩy xohix nõg 'ĩhã 'Iyamet tek-tok put, ha' pit,
58 ha' xape xop xix tikmũ'ũn te' yĩmap hã' pip te' xupak, tu Topa te nõmhã
hãmmax mĩy yũmmũg, ha 'Iyamet kuxa hittup xix tikmũ'ũn.

59 Tikmũ'ũn nũn, 'ãmnĩy te 7 nõg 'ĩhã' nũn, 'Iyamet pet ha' nũn, nũy 'ũk-tok pit
yãy xax xak kutõgnãg, tu' xuxet'ax mĩy putup Yakanit, 'ũtak 'ãxet'ax hã xanãp-
tup,
60 pãyã' tut tep-tup nõg, tu:
—'Ãmhok, kaxĩy hok! 'Ãte' xuxet'ax mĩy'ax yãy xe'e tu Yoãm. Kaxĩy.
61 Ha tikmũ'ũn te:
—Putep xuktux? Yoãm te xĩy? 'Ãxape 'ũm 'ãxet'ax Yoãm? 'Ap xip'ah. Teptu'
xuxet'ax mĩy putup Yoãm? 'Ũ 'ũm te nõ Yoãm? Kaxĩy.
62 Tu' yĩm xix, pu Yakanit tek-tok 'ãxet'ax yũmmũgã',
63 ha Yakanit kax'ãmi putup, yĩy tik 'ũm te tappet tu' hõm, xix tappet kup, ha
Yakanit kax'ãmi', hu: "'Ũxuxet'ax pi' Yoãm." Kaxĩy. Ha tikmũ'ũn kuxa te' yẽy.
64 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Yakanit yõyxõg pu'uk, tu hãm'ãktux, tu Topa max
'ãktux, hu:
—'Ũmax Topah. Kaxĩy.
65 Ha tikmũ'ũn te Yakanit pet tu' yĩmap hã' pip, tu kuxãnõg, tu tikmũ'ũn pu'
xuktux, tu Yonex yõg hãm xanep tu tikmũ'ũn pip xop pu' xuktux, ha' xohix te
nõmhã yũmmũg,
66 hu' kuxa te' yẽy, tu hãmpe'paxex, hu:
—Kakxop xe'e', tu' tuk kux, 'ĩhã tik xexka putup. Kaxĩy.
Yã Topa te nõm ka'ogãhã', tu nũ mũtik tihi'.

Yakanit te Topa pupi hãm'ãktux

67 Ha' tak Yakanit te Topa Koxuk hã nũ' xip, tu Topa pupi hãm'ãktux, hu:
68 —'Ãpu yũmũ'ãte Topa max 'ãktux, yã 'Iyaet yõg Topa max,
tu' nũn, nũy yãy yõg tikmũ'ũn mõy pu mõg,
69 tu tik xe'ẽgnãg yãykutnãhã', tu nũ' kutnãhã',
ha' ka'ok, hamũn yã mõnãxop Namix hã mõkputox,
tu yũmũg yõg tikmũ'ũn mõy gãy xop kopah, 'ũmõg.
70 Hõmã, hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã' Topa te tik max xop yĩymõgãtux,
puyĩy yãy pupi hãm'ãktux, pũyĩy mõnãyxop pu hãm'ãktux,
tu Topa te' mõy putup 'ãktux,
71 tu Topa te hãm'ãktux xex 'ãktux, hu:
Topa te 'ãmõy putup gãy xop kopah,
nõm xop te 'ãxop putup nõg. Kaxĩy.
72 Topa te mõnãyxop kuxa ka', tu yãy yõg hãm'ãktux xex,
tu' pa'ax max xutĩgãhã',
73 tu mõnãyxop hittap 'Amanãm mũtik hãm'ãktux,
tu nõm pu hãm'ãktux xex,
yã yãy 'ãxet'ax hã hãm'ãktux xex,
74 nũy gãyxop kopa yũmũg mõy, pu Topa keppa yũmũk pip,
nũy 'ãktettex, nũy Topa pu hãpxopmã', tu' yĩpkutuk 'ohnãg,
75 'ũyĩy hãmyok mĩy, 'ũyĩy tu max xe'ẽgnãg, Topa putuk,
yũmũg hi'ax tox hã yũmũg max, mõg kuma' mõg.
76 Ha 'ãmũn, xõnnũ', 'ãxuxet'ax nõy mĩy putup, hu:
Topa xe'ẽgnãg pupi hãm'ãktux'ax. Kaxĩy.
Xate Topa keppa 'ãmõg, nũy 'ũyõg putat max mĩy,
77 nũy yõg tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, hu:
"Topa te 'ãkuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu',
tu 'õg kummuk mĩy'ax xaxogãp-tup, pu tu kux."

78 Yã Topa te yãy yõg tikmũ'ũn kuxa ka',
hu tik nũ'kutnãhã', ha yũmũg ha' nũn,
tu yũmũg yũmmũgãhã'.
79 Tu' nũn putup, tu hãmyũmmũg hã tikmũ'ũn kuxa hittupmãhã',
tu tikmũ'ũn te hãpkoxtap ta ka' mãm xop pu hãptupmãhã',
ha kaxĩy Topa te yãy yõg putat yũmmũgãhã',
tu yũmũg kuxa mãmmãhã'. Ta tu' kux. Kaxĩy.
80 Ha Yakanit kutok pit 'ũtuk, tu mõktu xiptap ka'ok, tu' tuk kux, tu hãm panip xexka kopa' xip, tu mõktu' xupep, pu 'Ĩyaet yõg tikmũ'ũn pẽnã'.

2

Mãnix tek-tok put

1 Hãmyãxatamuk 'ũm 'ĩhã hãpxexka Hõm yõg xat'ax xexka 'ãxet'ax 'Agõy, tu hãpxexka yõg tikmũ'ũn xohix xat, pu yãy yõg kõmẽn tu mõg, puyĩy gohet te tikmũ'ũn mõ'kupix, nũy tikmũ'ũn xohix te xĩy yũmmũg,
2 ha Hõm yõg gohet te tikmũ'ũn mõ'kupix hãmãxap, 'ĩhã Kinĩn te hãpxexka Xit yõg tikmũ'ũn xat.
3 Ha tikmũ'ũn mõg, pu tu mõ'kupix, ha yãy yõg kõmẽn tu' mõg.
4 Yoye xip, tu hãpxexka Ganinet yõg kõmẽn Nãyane tu' xip, tu' mõg, tu mõktu hãpxexka Yonex yõg kõmẽn Menẽg tu' xupep. Hõmã, hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã, mõnãyxop hittap Namix mũk tut te' put, tu Menẽg kopa Namix put, ha Namix mũn te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn hittap xat, yĩy hõnhã Yoye mõg Menẽg tu', Namix mõkputox 'ũm tu', tu' mõg,
5 tu' xetut mũtik mõg, ha Mãnix tek-tok xuk xexka, ha' mõg.
6 Yoye mõg, xix Mãnix, tu ta' mõg, tu mõktu Menẽg tu' mõxaha', tu tihi 'ĩhãk-tok nãhã'.
7 Kõmẽn yõg 'ãmuk nũ'xip, yĩy Mãnix tek-tok pit mãxap put, tu mũnũytut pet kopa' put, tu topixxax hã' kĩy, tu mũnũytut yõg mĩpkox xit'ax kopa' xex.

Tik xop te kahnẽn pẽnã max 'ĩhã pexkox yõg nũ'pok xop nũn

8 Ha kõmẽn kũnãpa' pip tik xop te kahnẽn pẽnãhã', 'ãmnĩy tox ka'ok hã' pẽnãhã',
9 'ĩhã pexkox yõg nũ'kutnã'ax nũn, ha Topa yõg kuyãnãm te' yĩmap 'ũxakot, ha kuxãnõg xexkah,
10 ha nũ'kutnã'ax te:
—'Ãkuxãnõg hok! 'Ũg 'ãpax! 'Ãte xa hãm'ãpak max 'ãktux, nũy tikmũ'ũn kuxa xohix hittupmã':
11 Yã hõnhã, 'ãmnĩy 'ĩhã, Namix yõg kõmẽn Menẽg kopa' nãhã' Kunnix, nõ'õm 'axop hã 'ãxuxyã'. Topa te nõm yãykutnãhã', tu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn ha nũ'kutnãhã'. Hamũn te tikmũ'ũn kuxa kummuk xit putup, nũy 'ũyãnãn tu' kuxa max mõ'tat nõ'õm.
12 'Ãmõg, nũy xax, nũy xipi'. Pẽnã'! Kakxop te mũnũytut yõg mĩpkox kopa' pip, ha topixxax hã' kĩy, ha kaxĩy xate nõ kakxop yũmmũg'ax. Kaxĩy.
13 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã pexkox yõg nũ'pok xohix pip, 'ũnõy mũtik pip, tu Topa 'ãktux max, hu:
14 —Topa mũn xexka xe'ẽgnãg pexkox kopah,
tu tikmũ'ũn kuxa mãmmãhã hãm tu',
mõ'yãy xe'ẽgnãg tu' kuxa mãmmãhã'. Kaxĩy.
15 Ha pexkox yõg nũ'pok xop mõg, tu pexkox ha' mõg putpu', ha kahnẽn pẽnã xop te yãy pu hãm'ãktux hu:

—Topa te yũmũg yũmmũgãhã'. 'Ãpu mõg, yũmũg mõg kõmẽn Menẽg tu', nũy pẽnã'. Kaxĩy.
16 Tu ta' mõg mõ'ka'ok, tu mõktu mõxaha kõmẽn Menẽg tu', tu Mãnix pẽnãhã', xix Yoye pẽnãhã', xix kakxop, ha kakxop te mũnũytut yõg xit'ax kox kopa' pip.
17 Ha' pẽnãhã', tu hãpxopmã'ax ka'ok 'ãktux, tu kakxop 'ãktux,
18 ha tikmũ'ũn te' xupak, tu kahnẽn pẽnã xop yĩy'ax 'ãpak, tu' kuxa te' yẽy,
19 ha Mãnix hãmpe'paxex nãm, tu' xutĩgãhã'.
20 Ha kahnẽn pẽnã'ax xop put pu' mõg, tu Topa 'ãktux, hu:
—Topa mũn 'ũxexkah. Kaxĩy. Tu Topa 'ãktux max, tu:
—Pexkox yõg nũ'kutnã'ax te hãm'ãktux hãmãxap, hãpxip 'ĩhãk mũ'ãte' pẽnãhã'. Yã xexka xe'ẽgnãg Topah! Kaxĩy.

Yã' xuxet'ax mĩy Yeyox

21 Ha 'ãmnĩy te 8 nõg, 'ĩhã kakxop pit yãy xax xak kutõgnãg, tu' xuxet'ax mĩy Yeyox. Hõmã pexkox yõg nũ'kutnã'ax te Yoye pu' xat, 'ĩhã Mãnix te yãy kutok xuk, ha' xat tap pu' xuxet'ax mĩy Yeyox, yĩy hõnhã' mĩy.

Yoye xix Mãnix te Yeyox tat Topa pet xexka tu'.

22 Ha 'ãmnĩy te 40 hã Mãnix yĩpkox pip, tu Mõyyex yõg xat'ax pu' yĩpkox pip, 'ap Topa pet xexka kopa mõ'nã'ah, ha 'ãmnĩy te 40 nõg, 'ĩhã' mõg, Yoye mũtik mõg, tu kakxop tat, tu kõmẽn Yenoyanẽn tu' xupep, nũy xõnnũ hõm Topa pu'.
23 Yã Topa te' xat, hu: "Iyaet yõg tikmũ'ũn kutok mãxap 'ũpit, puxix 'ũktok yã Topa xe'ẽgnãg yõg." Kaxĩy.
24 Yĩy putuxnãg 2 popmãhã', 'ũk-tok tu' yãnãn popmãhã', yã Topa te' xat.
25 Ha Xĩmẽãm te Yenoyanẽn tu tihi', 'ũkutut, tu' max, tu hãpxopmã max, tu Topa xak, tu hãmmax hip, pu Topa 'Iyaet yõg tikmũ'ũn mõy puknõg xop kopah, ha' hip, ha Topa Koxuk te Xĩmẽãm ka'ogãhã',
26 tu' kuxa pu hãmyũmmũgãhã', hu: "'Ap 'ãxok putup'ah tu mõktu Topa te yãy yõg tik nũ'kutnãhã', hak-nãy tu 'ãxok putup." Kaxĩy. Hãmyãxatamuk xohix punethok hã 'Iyaet yõg tikmũ'ũn te Topa yõg hãmyãykutnã'ax hip, ha Topa te hãm'ãktux xex mõnãyxop hittap pu',
27 ha Topa Koxuk te Xĩmẽãm mõgãhã', Topa pet xexka ha' mõgãhã', ha' mõg, tu mõktu Topa pet xexka tu' xupep, ha Yoye xix Mãnix te kakxop putmõg, tu Topa pet xexka tu' mõxakux kamah, Topa te' xat ha.
28 Ha Xĩmẽãm te kakxop put, tu Topa pu hãm'ãktux, hu:

—'Ãmax Topah!
29 Hõmã xate hãm'ãktux xex, tu hãm'ãktux hittap hã' mĩy nõmhã,
hak kuxa hittup yĩk mõg putup, yĩk tux hok 'ũ mõg,
yãk kuxa yũm hãk mõg.
30 'Ãte nõ kakxop pẽnãhã', xate nõm nũ'kutnãhã',
pu tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, nũy yãnãn tu' max tat,
31 ha tikmũ'ũn xohix te Topa yõg tik pẽnãp-tup,
xix' hep xohix xop te' pẽnãp-tup,
32 ha Xate nõm nũ'kutnãhã puknõg xop hah,
nũy nõm kuxa kummuk tupmã',
pu puknõg xop xohix 'õg putat max hã mõg,
pu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xexkanã'. Ta tu' kux. Kaxĩy.
33 Ha Yeyox mũg tak te' xupak, xix' tut te' xupak, tuk-tok pit ha kuxãnõg, tu' yẽy.
34 Ha Xĩmẽãm te:

—Pũyã Topa 'ãxop ka'ogã', yã' max xe'e Topah! Kaxĩy.

Tu Yeyox mũg tut Mãnix pu hãm'ãktux, hu:

—Topa te 'ãk-tok pit nũ'kutnãhã 'Iyaet yõg tikmũ'ũn hah, ha' yãg tep-tup putup, ha' yãg tep-tup nõg putup,

35 ha Topa te 'ãk-tok hã tikmũ'ũn yãy kuxa kummuk yũmmũgãp-tup, ha yãy yõg hãmpe'paxex yũmmũg putup. Tikmũ'ũn te mĩkax xexka hã' xuhmĩy, ha' xũy, ha kaxĩy tikmũ'ũn te 'ãkuxa xũygãp-tup, yĩy 'ãkuxa teknõg putup. Kaxĩy.

36 Ha 'ũn xip, 'ũxuxet'ax 'Ãn, tu Topa pupi hãm'ãktux. 'Ũkutut 'Ãn, tu 'Axeh yõg Pãnẽo hãk-tok hex. Hõmã, hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã 'Ãn te yãytaha', tu' yĩpxox mũtik tihi hãmyãxatamuk te 7 hã, ha' xok, ha 'Ãn hok yũm,

37 tu hãmyãxatamuk te 84 hã ãyã' hok yũm, xix hõnhã' hok yũm, tu kõmẽn Yenoyanẽn kopa' xip, tu Topa pet xexka kopa' xip, tu 'ãmnĩy hã' xip, xix hãptup, tu hãpkumep 'ohnãg, tu Topa max 'ãktux, tu' xit hok, nũy Topa pu hãm'ãktux.

38 Tu hõnhã kakxop 'ãktux Yenoyanẽn yõg tikmũ'ũn pu', tu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xexkãnã'ax 'ãktux, tu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, nõm te Topa yõg hãmyãykutnã'ax hip pu' xuktux.

Yoyex xix Mãnix te' putpu' mõg Nãyane tu'

39 Ha Yoye te Topa yõg xat'ax mĩy, xix Mãnix te' mĩy, tu' mĩy kux, tu ta Ganinet tu putpu' mõg, tu mõktu yãy pet tu' mõxaha', ha' pet te kõmẽn Nãyane kopa' yũm.

40 Ha kakxop tuk tu mõktu ka'ok, tu hãmyũmmũg, ha Topa te nõm pu hãmmaxnãhã'.

Yeyox mõg Topa pet xexka tu'

41 Hãmyãxatamuk xohix nõg 'ĩhã' mõg, nũy Yoneo xop yõg 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa'yẽn mĩy, tu' mõg, 'ũtak xix' tut te kõmẽn Yenoyanẽn tu mõg,

42 ha kakxop yõg hãmyãxatamuk te 10 xix' 2 mĩy, 'ĩhã Yoneo xop yõg kakxop pit tuk tup mõg, tu Yenoyanẽn tu' mõg, 'ũyãy tak mũtik mõg, nũy 'ãmuk xexka mĩy, nũy yãy yõg tikmũ'ũn mũtik mĩy, ha Yeyox mõg kamah,

43 ha ta' mõg, tu' pip, ha 'ãmuk xexka mĩy, tu 'ãmnĩy xohix hã' mĩy, ha' kux, ha ta' mõg, tu yãy pet ha' mõg. 'Ap Yeyox mõg'ah, pãyã' tak xix' tut te' yũmmũg'ah,

44 hu hãmpe'paxex, hu: “Yeyox tek xape mũtik mõg.” Kaxĩy. Tu' mõg 'ãmnĩy puxet hã', tuk-tok pit xak, tu' xape xop kopa' xak, xix' nõy xop kopa' xak,

45 pãyã 'a' xip'ah, ha putpu' mõg Yenoyanẽn tu', nũy xax,

46 tu 'ãmnĩy tikoyuk hã' xak, tu' xipihi', ha Yeyox te Topa pet xexka kopa' yũm, ha hãmyũmmũgã xop te' xakot, ha Yeyox te hãm'ãpak, tu' yĩkopit,

47 ha nõm xop te hãm'ãpak hã' yãnãn, tu' yõg hãm'ãktux ka'ok 'ãpak, yã hãmyũmmũg xexkah, yĩ' yẽy.

48 Ha Yeyox mũk tak te' pẽnãhã', xix' tut, ha' yẽy, ha Mãnix te:

—Xõnnũ', teptu' mĩy xate'? Pẽnã', 'ãtak xik-mũn te 'ãxak, yãk kuxa hittup 'ohnãg xa tu'. Kaxĩy.

49 Ha Yeyox te:

—Teptu 'ãxop tek xak? Topa yã yõgnũ 'Ãtak xe'e', yĩy 'ãte yõgnũ 'Ãtak pet xexka kopak xip. 'Ũyũmmũg hok xate'? Kaxĩy.

50 'A' tak tek-tok pit hãm'ãktux yũmmũg'ah, xix' tut te' yũmmũg'ah.

51 Ha Yeyox mõg, 'ũyãy tak mũtik mõg, xix' tut mũtik mõg, tu ta' mõg tu mõktu kõmẽn Nãyane tu' mõxaha', tu nõm pu' yĩpkox pip, ha' mũg tut te hãmpe'paxex, tu' xutĩgãhã'.

52 Ha Yeyox tuk tu mõktu xexkah, tu hãmyũmmũg tu mõktu hãmyũmmũg xexkah, ha Topa tep-tup pax, xix tikmũ'ũn xohix tep-tup pax.

3

Yoãm te Topa pupi hãm'ãktux

1 Ha Hõm yõg tik te tikmũ'ũn xat'ax yã 'ãxet'ax Timet Xex, tu' xat hãmyãxatamuk xohix te 15 hã, 'ĩhã Põn Pinat mũn te hãpxexka Yonex yõg tikmũ'ũn xat, ha 'Enot te hãpxexka Ganinet yõg tikmũ'ũn xat, ha' taknõy Pinip te hãpxexka 'Itonet xix Tanakõnit yõg tikmũ'ũn xat, 'ĩhã Nixãn te 'Aminẽn yõg tikmũ'ũn xat.

2 Tu' xat 'ĩhã 'Anãn yã Topa yõg 'ãmãnex xexkah, xix Kaxpax kamah, ha Topa te Yoãm mõ'kutnãhã', tu hãm panip xexka tu mõ'kutnãhã', puyĩy Topa pupi hãm'ãktux, ha Yoãm yã Yakanit kutok.

3 Tu' mõg, tu kõnãgkox xexka Yohnãm yĩka' mõg, tu hãm'ãktux, tu Topa te hãm'ãktux 'ãktux, tu tikmũ'ũn pu' xuktux, tup-tox pix 'ãktux, hu:

—'Ãpu yãyhãhup, nũy kummuk mĩy kux, ha 'ãp-tox pix, pu Topa 'õg kummuk mĩy'ax xaxogã, pu tu kux. Kaxĩy.

4 Hõmã mõnãyxop hittap 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, tu tikmũ'ũn pu' xuktux, tu tappet tu' kax'ãmi', hu:

"'Ũg'ãpax. Tik yĩy ka'ok, tu hãm panip xexka kopa' yĩy ka'ok, hu: 'Ãpu Topa yõg
putat max mĩy, tu' yõg putat yoa',
5 yĩktix tu mõm yũm, ha' xut, nũy kox kotit kopa mõm tox yũm,
'ũkohe xit, nũy ta' yoa',
'hãpkummuk xit tap, nũy ta tupmã'.
6 Ha' hep xop xohix te nõm pẽnãp-tup,
Topa te nõm tik nũ'kutnãp-tup,
pu tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu'." Kaxĩy.

7 Ha hãpxexka yõg tikmũ'ũn punethok nũn nũktu Yoãm hah, puyĩy Yoãm putox pix, pãyã' mãnõg, tu:

—'Ãxop yã kãyãk-tok xop putuk! 'Ãkummuk! Pĩyã' xat, xa nũ, nũy hãp kummuk mĩy tu kux, xayĩy xupmãn, ka Topa xatu' gãy, hu 'ãkummugã 'ũyãnãn tu'?

8 'Ãpu yãyhãhup, tu 'õg hãpxopmã kummuk kux, nũy hãpxopmã max, pu tikmũ'ũn xohix' pẽnã', nũy xate yãyhãhup yũmmũg, ha hãmpe'ãpaxeh hok, hu: 'Amanãm mũn yã 'ũgmũ'ã hã mõnãyxop, yĩy Topa tekmũg kummugãp-tup'ah. Kaxĩy. Yã' koit. 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Topa mũn yã' ka'ok, nũ mĩkaxxap hã 'Amanãm mõkputox xop mĩy'ax!

9 Mĩnta kup 'ũm te mĩnta pip hok, puxix tikmũ'ũn 'ũkup xax, tu kuxap kopa mõ'pok, nũy mõ'hap, ha kaxĩy Topa te nõm tikmũ'ũn pu hãpkummugãp-tup 'ũyãnãn tu', yã hõnhã' kummugãp-tup, ha' xũy xuxix tapax 'ohnãg. 'Ãpu hõnhã yãyhãhup, nũy hãpkummuk mĩy kux. Kaxĩy.

10 Ha tikmũ'ũn te Yoãm pu hãm'ãktux, hu:

—Putep mĩy'ax 'ũgmũ'ũg? Kaxĩy.

11 Ha:

—Tikmũ'ũn xax 2 pip, pũyã' koxip, nũy 'ũnõy pu' xax nĩm, 'ũnõy hok hõm. Ha tikmũ'ũn xit'ax pip, pũyã' koxip, nũy 'ũnõy pu' hõm, 'ũnõy hok pu' xit'ax hõm. Kaxĩy.

12 Ha tik te Hõm yõg gohet pupi tayũmak pop, tu' nũn, pup-tox pix, ha Yoãm pu hãm'ãktux, hu:

—Notot, putep mũn mĩy'ax 'ũgmũ'ũg? Kaxĩy.
13 Ha:
—'Õg kapitãm te 'ãxop xat, 'ãpu' mĩy, tu nõm tayũmak pop puxehnãg, pãyã tayũmak te xexka nõy pop hok, ka tikmũ'ũn yõg tayũmak hã xupxet. Kaxĩy.
14 Ha xonat xop te kama' yĩkopit, hu:
—Putep mũn mĩy'ax 'ũgmũ'ũg? Kaxĩy.
Ha Yoãm te:
—'Ãnõy xop yõg tayumak mõy hok 'ãgãy tu', tu kupex hã' yõg tayũmak xut hok. 'Õg yãy yõg tayũmak pa', ha puxi'. Kaxĩy.
15 Ha 'Iyaet yõg tikmũ'ũn te' hip, 'ĩhã Yoãm pe'paxex, hu: "'Ok nõ'õm Kunnix? 'Ok Topa te nõm yãykutnãhã xe'e'?" Kaxĩy.
16 Ha Yoãm te tikmũ'ũn pu hãm'ãktux 'ũxeheh, hu:
—'Ãte 'ãp-tox pix, pa' nõy nũn putup, tu' ka'ok, hak mũn pu'uk, tuk kopaxux hãk yũm putup, nũy tu pataxax koah, pãyãk-tõgnãg, huk yãyhãhup. Nõ'õm te Topa Koxuk yĩxõnnãp-tup, puyĩy 'ãkuxa ka'ogã', nũy 'ãkuxa kummuk tupmã', tu' yĩpkox 'ohnãg xop nõap-tup kuxap hã.
17 Tu pẽnẽn pa', nũy xap mõ'po'ok, nũy xuxnãg xetox xap xeh miptut kopah, tu' xux puk putup, tu kuxap hã' puk putuk, ha nõm kuxap xok 'ohnãg, yĩ' xũy xuxix tapax 'ohnãg. Kaxĩy.
18 Tu hãm'ãktux punethok, nũy tikmũ'ũn ka'ogã', tu hãm'ãpak max 'ãktux.
19 Pa Yoãm te' xexka 'Enot mãnõg, yĩ' gãy. Hõmã 'Enot te' taknõy xetut 'Ẽnonit mũg, ha Yoãm te' yũmmũg, tu:
—'Ãmhok. Xate hãpxopmã kummuk! Topa tep-tup nõg, xix hãpxopmã kummuk xohix xate' mĩy Topa tep-tup nõg. Kaxĩy.
Ha 'Enot gãy, tu' xat pu' mũy, tu kanet kopa' xix.
20 Ha 'Enot te hãpxopmã kummuk tu mõktu xohix nõg nõy nã' mõgãhã', tu Yoãm xix kanet kopah.

Yoãm te Yeyox putox pix

21 Yoãm te tikmũ'ũn xohip-tox pix, tu Yeyox putox pix kamah, ha Yeyox te Topa pu hãm'ãktux, 'ĩhã pexkox xõn,
22 ha Topa Koxuk yĩxohoh Yeyox hah, putuxnãg putuk tu' yĩxohoh, ha Topa yĩy, tu pexkox kopa' yĩy, tu:
—'Ãmũn 'ũgkutok, yã mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, yã xatek-kuxa hittupmãhã'. Kaxĩy.

Yeyox yõg mõnãyxop xohix

23 Ha Yeyox yõg hãmyãxatamuk te 30, ha 'Iyaet yõg tikmũ'ũn hãmpe'paxex, hu: Nõ'õm Yoye kutok, kaxĩy. Ha Yoye te 'Enix kutok,
24 ha Mãtat kutok, ha Nemi' kutok, ha Mãkix kutok, ha Yãnãy kutok, ha Yoye kutok,
25 ha Mãtatit kutok, ha 'Ãmõy kutok, ha Nãõm kutok, ha 'Exnix kutok, ha Nãgax kutok,
26 ha Mãt kutok, ha Mãtatit kutok, ha Xẽmẽy kutok, ha Yoye kutok, ha Yot kutok,
27 ha Yoãnãg kutok, ha Hex kutok, ha Yonomameo kutok, ha Xanatit kutok, ha Nenix kutok,
28 ha Mẽkix kutok, ha 'Anix kutok, ha Koxãg kutok, ha 'Enmãnão kutok, ha 'Eh kutok,
29 ha Yoyoe' kutok, ha 'Eniex kutok, ha Yõy kutok, ha Mãtat kutok, ha Nemi' kutok,

30 ha Ximeãm kutok, ha Yona kutok, ha Yoye kutok, ha Yonãg kutok, ha
'Enitkĩy kutok,
31 ha Mẽnea' kutok, ha Mẽnã' kutok, ha Mãtat kutok, ha Nãtãg kutok, ha
Namix kutok,
32 ha Yexe' kutok, ha 'Omet kutok, ha Moax kutok, ha Xat kutok, ha Nãxõg
kutok,
33 ha 'Ãmĩnanap kutok, ha 'Atmĩy kutok, ha 'Ahnĩy kutok, ha 'Exnõg kutok,
ha Pet kutok, ha Yonah kutok,
34 ha Yako' kutok, ha 'Iyak kutok, ha 'Amãm kutok, ha Tet kutok, ha Nãkoh
kutok,
35 ha Xenok kutok, ha Haga'ok kutok, ha Panek kutok, ha 'Ep kutok, ha Xat
kutok,
36 ha Kaxnãg kutok, 'Ahpaxat kutok, ha Xẽy kutok, ha Nõe' kutok, ha Namẽk
kutok,
37 ha Mẽtoyãnẽg kutok, ha 'Ẽnõk kutok, ha Yanet kutok, ha Mãneneo kutok,
ha Kaxnãg kutok,
38 ha 'Enõy kutok, ha Xet kutok, ha 'Anão kutok, ha Topak-tok.

4

Yeyox te hãm panip xexka tu' xip

1 Ha Topa Koxuk te Yeyox kuxa ka'ogãhã', ha' xip kõnãg xexka Yohnãm tu',
ha Topa Koxuk te' mõgãhã', ha ta' mõg tu mõktu hãm panip xexka tu' xupep,
2 ha Hãmgãyãgnãg te Yeyox xapit puyĩy hãpxopmã kummuk, 'ãmnĩy te 40 hã'
xapit, ha Yeyox xit 'ohnãg, ha putup tep-tex,
3 yĩy Hãmgãyãgnãg te:
—'Ok 'ãmũn yã Topak-tok xe'e'? Pax xa Topa hã 'ãktok, 'ãpu' xat, pu nũhũ
mĩkaxxap yãyhã pãm, xayĩ' mã, nũy 'ãhi'. Kaxĩy.
4 Pa Yeyox te:
—'Ap xat putup'ah 'ãte'. Yã Topa tappet te: "'A tikmũ'ũn kuxa te pãm puxet
hã' hi'ah, yã pãm puxet hã' kuxa hi 'ohnãg." Kaxĩy.
5 Ha Hãmgãyãgnãg te Yeyox mõgãhã yĩktix yĩmũ', tu hãm xexka xohix tu'
mũg,
6 tu:
—Hãm xexka xohix 'ãte xa' hõm'ax xix tayũmak xohix xa' hõm'ax, xa' xat
tikmũ'ũn xohix, 'ũgmũn te hãm xexka yõg xop xohix xat hah, yã hãm xexka
xohix yõgnũ, hu 'ãte xa' hõm'ax.
7 'Ãkopaxux hã' nũ' 'ãxup 'ũgmũn pu', xik mũn xexka 'ãktux, hata hãm xexka
xohix 'ognũ'! Kaxĩy.
8 Pa Yeyox te:
—'A nũk xup putup'ah. Topa tappet te: "Topa tu nũ 'ãxup, tu nõm tu
hãpxopmã'. 'Ũnõy tu nũ 'ãxup hok, nũy nõm pu 'ãyĩpkox pip hok." Kaxĩy.
9 Ha Hãmgãyãgnãg te kõmẽn Yenoyanẽn ha' mõgãhã', tu Topa pet xexka tu'
mõgãhã', tu' mõg tu mõktu Topa pet xexka yĩmũ' pip, tu:
—Pax xa yã Topa-tok xe'e', 'ãpu, mõ'ãyõn, nũy hahãm tutnãy.
10 Yã Topa yõg tappet te: "Topa te pexkox yõg xop nũ' pok'ax 'ãha, puyĩy
'ãpẽna max, ka mĩkaxxap hã 'ãpata xũy." Kaxĩy.
11 Topa tappet te xe hãm'ãktux, hu: "Pexkox yõg nũ'pok xop te 'ãtat'ax yãy
yĩm hã, xayĩy 'ãpata xũy hok mĩkaxxap tu'." Kaxĩy.
12 Ha Yeyox te:

—Topa yõg tappet te: "'Õgnũ Topa hã hãpkute'ex hã gãyã hok." Kaxĩy.
13 Ha Hãmgãyãgnãg te' xapit kux, hu' mõg, tu Yeyox nĩm nõmhã.

Yeyox mõg hapxexka Ganinet tu', tu hãpxopmã kõnãmãhã'

14 Ha Yeyox mõg, tu ta putpu' mõg, Ganinet tu', tu mõktu xupep, ha Topa Koxuk te' ka'ogãhã', ha tikmũ'ũn te Yeyox 'ãktux hãpxexka xohix tu',
15 ha Yoneo yõg Topa pet kopa hãmyũmmũgãhã', ha tikmũ'ũn xohix te nõm 'ãktux max.

Yeyox xip kõmẽn Nãyane tu'

16 Ha Yeyox mõg, tu ta tu' mõg, tu mõktu kõmẽn Nãyane tu' xupep, tu yãy yõg hãm tu' xupep, tu nit xap xohix 'ĩhã' mõg, tu Topa pet ha' mõg, tu hõnhã' mõg, tu mõktu xupep, tu mõ'nãhã', tuknĩhã' xip, nũy Topa tappet mõ'kupix,
17 ha tik te mõnãyxop hittap 'Iyait yõg tappet paha', tu Yeyox pu' hõm, pu mõ'kupix. Hõmã 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, tu tappet tu' kax'ãmi, ha hõnhã Yeyox te tappet paha', tu hãm'ãktux xak tappet kopah, tu' xipihi', tu mõ'kupix, hu:
18 "Topa Koxuk tek mũn ka'ogãhã', tuk yãykutnãhã', 'ũ hãm'ãpak max 'ãktux,
'ũ 'hok xop pu hãm'ãktux, hak mũn tu' xat, 'ũ kanet kopa' pip xop pu hãm'ãktux, hu:
"Topa te kanet xõn xa 'ãmõg." Kaxĩy.
Hak mũn nũgkutnãhã 'ũpa hok xop pu',
'ũ hãm'ãktux, pu hãmpẽnã max. Kaxĩy.
Ha nũgkutnãhã 'ũ kuxa hittup 'ohnãg xop pu hãm'ãktux, hu: 'Ũnĩm, 'ũkummuk xop nĩm. Kaxĩy.
19 Yã hõnhã Topa te tikmũ'ũn mõ'yãy xe'ẽgnãg,
tu hãpxopmã max tikmũ'ũn pu', tu 'kuxa kummuk xit,
nũy kuxa max tat ũyãnãn tu'."
Ta tu' kux. Kaxĩy.
20 Ha Yeyox mõ'kupix kux, tu tappet mõ'xex, tu Topa pet yõg tik pu' hõm, tu' yũm, ha tikmũ'ũn xohix te' pẽnã ka'ok,
21 ha Yeyox te:

—'Ãxop te Topa te hãm'ãktux 'ãpak, 'ãte xa mõ'kupix nõmhã, yã hõmã Topa te' xuktux, tuk mũn 'ãktux, tu Topa tappet hã 'ũgmũn 'ãktux, yã hõnhãk nũn. Kaxĩy.
22 Ha tikmũ'ũn xohix te' xupak, tu' yẽy, tu Yeyox 'ãktux max, hãm'ãktux max hah, tu:

—'Ok hamũn yã Yoye kutok pit? Yamũn. Kaxĩy.
23 Ha Yeyox te:

—Pe 'ãxop tekmũn pu hãm'ãktux'ax, tu tikmũ'ũn yãy yõg hãm'ãktux hã' xuktux'ax, hu: Notot, 'õg yãy yõg hehmẽn xo'op. Kaxĩy. Tu xe': Xate hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg kõmẽn Kapãnãn kopah. 'Ãpu, 'õg kõmẽn kopa' mĩy kamah. Kaxĩy.
24 Tu xe hãm'ãktux, hu:

—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Tikmũ'ũn xohix te Topa yõg tik xop putup pax, nõm te Topa pupi hãm'ãktux, pãyã yãy xape 'ũm putup nõg, xix nõm xop te kõmẽn kopa tihi tep-tup nõg, 'ĩhã nõm tik te Topa pupi hãm'ãktux.
25 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Hõmã 'ũn hok mãm punethok hãpxexka 'Iyaet kopah, 'ĩhã mõnãyxop hittap 'Enit te Topa pupi hãm'ãktux, yã 'Iyaet yõg tihik, ha tehex 'ohnãg, yã hãmyãxatamuk tikoyuk hã hãmhõgnãg,

26 pa Topa te nũ 'Enit kutnã 'ohnãg 'Iyaet yõg hãpxexka tu', tu 'Iyaet yõg
'ũn hok mãm ha nũ'kutnã 'ohnãg. 'Ãmhok. Topa te' puknõg 'ũn hok yũm hah
mõ'kutnãhã', tu kõmẽn Xanep yõg 'ũn ha mõ'kutnãhã', ha Xanep te hãpxexka
puknõg Xinõm tu' yũm,
27 ha 'Iyaet yõg tikmũ'ũn yãy xax kunut punethok, 'ĩhã mõnãyxop 'Eniyeo
te Topa pupi hãm'ãktux, tu 'Iyaet yõg tihik kamah, pa Topa te nõm hittupmã
'ohnãg. 'Ãmhok. Pa hãpxexka Xit yõg tik puknõg 'ãxet'ax Naamã, tu yãy xax
kunut nãm, ha Topa te' hittupmãhã'. Hamũn. Kaxĩy.
28 Ha tikmũ'ũn te' xupak, hu' gãy,
29 tuknĩha' pip, tu Yeyox mũg, tu' yĩkũy, tu kõmẽn kũnãpa hã' yĩkũy, tu yĩktix
pepi' mõgãhã', ha kõmẽn te yĩktix yĩmũ' yũm, ha tikmũ'ũn te hãm tu Yeyox
putyõn putup.
30 Pãyã Yeyox te tikmũ'ũn xop kotit hã' mõg, tu' mõg, tu' xupaha',

Yãmĩy kummuk te tik kummugãhã'

31 Tu ta' mõg tu mõktu kõmẽn Kapãnãn tu' xupep, ha Kapãnãn te
hãpxexka Ganinet kopa' yũm, ha Yeyox te tikmũ'ũn yũmmũgãhã', nit xap 'ĩhã'
yũmmũgãhã',
32 ha tikmũ'ũn kuxãnõg, Yeyox te hãmyũmmũgã hah. Tikmũ'ũn xexka xop
te hãm'ãktux ka'ok, ha kaxĩy Yeyox te hãm'ãktux ka'ok kamah, 'ũxat'ax tu'.
33 Ha tik xip, tu Topa pet kopa' xip, ha yãmĩy kummuk te tik kopa' xip, yĩy
tik yĩy ka'ok, tu:
34 —Nãyane yõg Yeyox, 'ok xatek mũp-tex putup? 'Ãte 'ãyũmmũg. 'Ãmũn yã
Topa yõg nũ'kutnã'ax xe'e'! Kaxĩy.
35 Ha Yeyox te' mãnõg, tu:
—'Ãyĩy hok, nũy tik nĩm, nũy 'ãpep! Kaxĩy.
Ha yãmĩy kummuk te mõ tik yõn hãm tu', tu' xupep, tu tik xũygã 'ohnãg,
36 ha tikmũ'ũn xohix kuxãnõg, tu' yẽy, tu' nõy pu hãm'ãktux, hu:
—Hãm'ãktux 'ũm nũhũ'? Yeyox te yãmĩy xat, tu' xupepmãhã', yãy yõg
hãm'ãktux'ax hã' xupepmãhã', tik te tikmũ'ũn xat'ax putuk. Kaxĩy.
37 Ha tikmũ'ũn te Yeyox 'ãktux punethok, tu kõmẽn Kapãnãm yĩka' xuktux,

Yeyox te tikmũ'ũn punethok hittupmãhã'

38 Ha Topa pet tu' xip, tu ta' mõg tu mõktu Xĩmãm pet tu' xupep, ha' xetut
mũg tut pakut, tu' xax pukpex nãm, ha Yeyox tu' xak pu tu hittupmã',
39 yĩy' mõg, tu mĩmpe yĩka' xip, tu' xat pu tu xax 'ãxi', ha xuxi', ha 'ũn yok,
tuknĩhã' xip, tu hãpxop xit'ax puk.
40 Ha mãyõn mõ'nãhã 'ĩhã tikmũ'ũn te pakut xop popnũn Yeyox hah, ha'
xape xop te tikmũ'ũn pakut popnũn, ha Yeyox te pakut xop yĩmũ' yĩm nõm,
tu' xohix hittupmãhã',
41 tu yãmĩy kummuk xop xupepmãnãm, ha' yĩy ka'ok, tu:
—'Ãmũn yã Topak-tok xe'e'! Kaxĩy.
Ha Yeyox te' xat, hu:
—'Ãyĩy hok! Kaxĩy.
Tu' tux hok pu hãm'ãktux hok, yãmĩy kummuk te Yeyox yũmmũg hah, tu
Yeyox yã Kunnix yũmmũg, yã Topa te' yãykutnãhã xe'e, ha' yũmmũg, yĩy Yeyox
te' tux hok pu yĩy hok.

Yeyox te hãm'ãpak max'ax 'ãktux

42 Hãptup 'ĩhã Yeyox te kõmẽn kopa' xip, tu ta' mõg tu mõktu hãm panip tu' xupep, ha tikmũ'ũn te' xak, tu' xipihi', tu:
—'Ãmõg hok 'ũxeheh! Kaxĩy.
43 Pãyã Yeyox te:
—Topa te nũgkutnãhã pu hãm'ãpak max 'ãktux, puyĩy Topa yõg hãm'ãktux pu' yĩpkox pi', yã Topa te tikmũ'ũn xat xe'ẽgnãg, ha kõmẽn nõy yõg tikmũ'ũn pu 'ãte' xuktux putup, huk mõg. Kaxĩy.
44 Tu ta' mõg, tu 'Iyaet yõg hãpxexka Ganinet ha hãpkumep, tu Yoneo yõg Topa pet ha' mõg, tu hãm'ãpak max 'ãktux Topa pet kopah.

5

Yeyox te yãy yõg tik xop yĩmõgatux

1 'Ãmnĩy 'ũm 'ĩhã Yeyox te kõnãg xexka Gẽnẽyane yõg hãpkux tu' xip, tu hãm'ãktux, ha tikmũ'ũn punethok pip, tu' xupak xũy, hu Yeyox yĩkãgnãg hã' pip, nũy xupak max,
2 ha Yeyox te' pẽnãhã', tu kõnãg tu mĩpkox hã' mõg pẽnãhã', tu nõm mĩpkox 2 pẽnãhã', ha tikmũ'ũn te mĩpkox hã mõxakux, nũy kõnãg yĩmũ mõg, nũy mãpxamut, tu' nĩm nõmhã, nũy mãpxamut'ax pix,
3 ha Yeyox mõg, tu mĩpkox kopa' yũm, tu Xĩmãm yõg mĩpkox kopa' yũm, tu Xĩmãm tu' xak, pu mĩpkox te kõnãg xet hã' mõg kutõgnãg. Ha' mõg, ha Yeyox te tikmũ'ũn yũmmũgãhã'.
4 Tu hãmyũmmũgã kux, tu Xĩmãm pu':
—Mõg, kõnãg xexka tu' mõg, xayĩy mãm pop, pu 'ãxape xop mãpxamut. Kaxĩy.
5 Ha:
—Yãyã', 'ãmnĩy tox hãk mũg mãm xut 'ohnãg, pãyã xate' xat, yĩk mũ'ãte mãpxamut'ax putyõn kõnãg kopah. Kaxĩy.
6 Tu' mĩy, tu mãm xohix punethok pop, mãpxamut hu' pop, ha mãm putux ha' koxyõy,
7 yĩy' xape xop xãnãhã', pu mõ'nĩynãm, ha mõ'nĩynãm, tu mãm pop, tu mĩpkox nõy te kõnãg yĩmũ' mõg kopa' xex, ha mĩpkox putux nãm, yĩy mõ'nãhã 'ũptux hah.
8 Ha Xĩmãm te' pẽnãhã', 'ĩhã' kopaxux hã' nãhã', nũy Yeyox keppah 'ũxup, tu:
—Yãyã, 'ãmõg, tuk nĩm, 'ũgkummuk hah! Kaxĩy.
9 Tu kuxãnõg, xi' xape xop kuxãnõg mãpxamut xexka hah,
10 ha Yemeneo kutok Tiak xi' taknõy Yoãm, tu kuxãnõg kamah, tu Xĩmãm mũtik mãm pop, ha Yeyox te Pet pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãkuxãnõg hok. Hõmã xate mãm pop. Hõnhã xix hãptup 'ĩhã xate tikmũ'ũn nũnnãp-tup pax 'ũgmũn hah. Kaxĩy.
11 Ha mĩpkox yĩkũy, tu hãpkux ha' yĩkũy, tu' nĩm, tu ta Yeyox mũtik mõg.

Yeyox te tik xax tapmãhã'

12 Ha 'ãmnĩy 'ũm 'ĩhã Yeyox te kõmẽn 'ũm tu' xip, ha tik xip, yã yãy xax kunut, tu Yeyox pẽnãhã', tu' kopaxux ha' nãhã', tu:
—Notot, 'ok xatek putup 'ũghittupmã'? Kaxĩy.
13 Ha Yeyox te yãy yĩm yok, tu' xupit, tu:
—'Ãte 'ãp-tup, 'ãhittup. Kaxĩy.
Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã tik hittup, ha' xax tup.
14 Ha Yeyox te' xat, hu:

—Tik 'ũm pu 'ĩy hok, pa mõg 'ãmãnex hah, pu 'ãxax pẽnã', ha xokxop 'ũm Topa pu mõ'hap. Hõmã Mõyyex te' xat, ha tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg'ax, tu Topa te 'ãhittupmã yũmmũg'ax. Kaxĩy.

15 Pãyã tikmũ'ũn xohix te' xupak, tu' nũn, pu Yeyox yõg hãm'ãktux 'ãpax, pu Yeyox hittupmã',

16 pãyã Yeyox mõg, tu hãm panip xexka ha' mõg, nũy Topa pu hãm'ãktux.

Yeyox te tik te hãpkumep hok hittupmãhã'

17 'Ãmnĩy nõy 'ĩhã Yoneo yõg Paniye xop, xix hãmyũmmũg xop te hãpxexka Ganinet yõg kõmẽn xohix tu' pip, xix hãpxexka Yonex yõg kõmẽn xohix tu' pip, xix kõmẽn Yenoyanẽn tu' pip, tu' nũn tu nũktu mõxaha mĩptut tu', tu' mãm, nũy Yeyox 'ãpax, ha tikmũ'ũn yũmmũgãhã', ha Topa te Yeyox ka'ogãhã pu pakut xop hittupmã',

18 ha tik xop nõy nũn, tu tik pakut tat, tu tutpe hã tat, yã tik te hãpkumep hok, ha' nũn tu nũktu mõxaha mĩptut tu', tu mõxakux putup, nũy tik pi Yeyox keppa', pãyã mĩptut nũ'xip,

19 tu' xak, pãyã' mõxa 'ohnãg, hu mĩptut tu pepi' mõg, tu hãpxax mõy, tu tik pakut te hãm tu' nãhã', tu mĩptut kopa' nãhã', ha Yeyox keppa' pip,

20 ha' pẽnãhã', ha' kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, yĩy tik pakut pu hãm'ãktux, hu:

—'Ãmũn, 'ãte xa hãm'ãktux, Topa te 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', pu tu' kux. Kaxĩy.

21 Ha hãmyũmmũg xop xix Paniye xop tep-tup nõg, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, tu' yãy pu yĩkopit, hu:

—Tik 'ũm 'õhõm? Topap-xehnãg te hãpkummuk mĩy'ax xaxogã 'ãktux, pãyã Yeyox te yãy 'ãktux, hu Topa 'ãktux kummugãhã'. Tik 'ũm 'õhõm? Kaxĩy.

22 Ha Yeyox te' yũmmũg, tu hãmpe'paxex yũmmũg, hu:

—Putep mũn tu 'ãpe'ãpaxex 'ãkuxa kopah?

23 Pi'ya xatep-tup, pe 'ãte mĩy'ax kummuk xaxogã 'ãktux, pe 'ãte' kup yok, nũy hãpkumep 'ãktux. Pi'ya xatep-tup?

24 'Ãte xa hãm'ãktux, xa hãmyũmmũg. 'Ũgmũn yã tikmũ'ũn kutok pit. 'Ũgka'ok, ha Topa te' yãy 'ãxet'ax hõm 'ã', 'ũyĩy hãpkummuk mĩy'ax xaxogã 'ãktux. 'Ĩy hok, nũy tak 'ãpax. Kaxĩy.

Tu tik te hãpkumep hok pu:

—'Ãyok, nũy 'ãgnĩhãxip, tutpe tu pepi' xup, nũy 'ãpet ha mõg. Kaxĩy. Tu' xat'ax hã hittupmãhã'.

25 Ha hãpxip 'ohnãg 'ĩhã' yok, tuknĩha' xip, tu tutpe pepi' xup, tu yãy pet ha' mõg, tu Topa max 'ãktux.

26 Ha tikmũ'ũn kuxãnõg, tu Topa max 'ãktux, hu:

—Hõnhã yũmũ'ãte hãpxopmã max xe'ẽgnãg pẽnãhã'! Kaxĩy.

Yeyox xix Nemix

27 Ha ta' mõg, Yeyox mõg, tu tik nõy pẽnãhã', ha tik te gohet pupi tikmũ'ũn yõg tayũmak pop, tu' xuxet'ax Nemix, tu gohet yõg pet kopa' yũm, ha Yeyox te nõm pu:

—'Ũkpe mõg. Kaxĩy.

28 Ha' yok, tuknĩhã'xip, tu hãpxop xohix nĩm, nũy Yeyox mũtik mõg.

29 Tu 'ãmuk xexka mĩy yãy pet tu', Yeyox tu' mĩy, ha tik punethok pip, tu gohet pupi tayũmak pop, tu mĩmpe xit'ax yĩmap mãm,

30 ha Paniye xop tep-tup nõg, xix hãmyũmmũg xop tep-tup nõg kamah, tu tik xop yĩkopit, nõm xop te Yeyox mũtik hãpkumep xop, hu:
—Tep tu 'ãxit nõm tayũmak pop xop mũtik, xix tik kummuk xop mũtik xit? Kaxĩy.
31 Ha Yeyox te' xupak, hu:
—Tikmũ'ũn hittup xop 'a' hehmẽn putup'ah, 'ap notot xãnã'ah, pãyã pakut xop mũn te hehmẽn putup, hu notot xãnãhã'.
32 Ha kaxĩy 'ũgnũn nũy tikmũ'ũn kummuk xop xãnã', pu nũ', nũy yãyhãhup, nũy hãpkummuk mĩy'ax nĩm, pãyã tikmũ'ũn 'ũm te yãy pe'paxex, hu: "'Ũgmax." Kaxĩy. 'A 'ãte xop xãnã'ah pu nũ'. Kaxĩy.

Yeyox te' xit hok 'ãktux

33 Ha tikmũ'ũn te:
—Tik xop te Yoãm mũtik hãpkumep, Yoãm nõm tep-tox pix, ha 'ãmnĩy punethok hã' xit hok, nũy Topa pu hãm'ãktux, ha Paniye xop yõg mũtik hãpkumep xop xit hok kamah, pãyã 'õg tik xop xit hok'ah, xi' xo'op. Kaxĩy.
34 Ha Yeyox te hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', tu:
—Tik te yãytaha', ha' xape xop hittup, tu 'ãmuk xexka mĩy, ha' xape xop xit punethok, 'ĩhã' xip, 'ĩhã tik te yãyta' xip,
35 pãyã hãpxip 'ĩhã tik nõy te nõm mõgãhã', ha' mõg, 'ĩhã' xape xop kuxa teknõg, tu' xit 'ohnãg. 'Ũgmõg, puxix yõg tik xop xit hok kamah. Kaxĩy.
36 Tu xe hãmyũmmũgãhã', tu hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax 'ãktux, tu hãm'ãpak'ax tup 'ãktux, hu:
—Tikmũ'ũn xax kunox. 'Ok 'ũn te ta tu mõ'yãg nõm, tu 'ũn 'ũm tu' yãg tup paha', pu tu xax kunox tu mõ'xeh? 'Ap pa'ah. Topixxax tup ka'ok, ha' xax kunox pu'uk, tu yãy pot'ax. Kaxĩy Yoãm yõg tik xop te mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax hittap tat, ha yõg tik xop te yõgnũ hãpxopmã'ax tat, yã hãpxopmã'ax tup tat.
37 Ha tikmũ'ũn te' hep xupyãg mĩy, tu xokxax tup hã' xuk, pãyã 'ũ 'ũm te xupyãg tup xuk, tu xokxax kutut hã' xuk? Yãmhok. Xokxax tup ka'ok, ha' xax kutut pu'uk, tu' yãy pot'ax, ha xupyãg nũ'nã'ax, tu mõktu nõg,
38 yĩy tik te' hep xupyãg tup mĩy, mũy xokxax tup hã' xuk.
39 Ha tik te xupyãg kutut putup, tu ta' hep tup putup nõg, tu: "Nõm kutut nõm 'ũmax. 'A' tup max'ah." Kaxĩy Yoãm yõg tik xop te hãpxopmã'ax hittap tat putup, tu nõm tup putup nõg. Ta tu' kux. Kaxĩy.

6

Yeyox te nit xap 'ãktux

1 'Nit xap te Yoneo yõg tikmũ'ũn hã hãptup xe'e', ha nit xap 'ũm 'ĩhã Yeyox hãpkumep, tu hãpxop yãy koxuk mep, ha xuxnãg xetox ta', xi' xap te' kopa' xip, ha tik xop te Yeyox mũtik hãpkumep, tu' xap mõy, tu' xap yõg xax nak mõy, tu' yĩm hã kuyõnnãhã', tu' xap xut, tu' mãhã'.
2 Ha Paniye xop pip, tu' yĩkopit, hu:
—Tep tu xate xuxnãg ta xetox xap mõy nit xap 'ĩhã'? Mõnãyxop hittap Mõyyex te' xat hok pu yũmũg xut hok nit xap 'ĩhã'. Nõ'õm yã Topa yõg hãptup xe'e'. Kaxĩy.
3 Ha Yeyox te:
—'Ok 'ãxop mõ'kupix Topa yõg tappet? Hõmã putup te mõnãyxop hittap Namix putex, xix tik xop te Namix mũtik hãpkumep kix kamah,

4 tu Topa pet xexka hã mõ'nãhã', tu pãm pop, ha pãm te Topa keppa' mãm,
ha Topa te' tux hok pu tikmũ'ũn nõm mã hok, 'ãmãnex xop yãp-xet te' mãhã',
pãyã mõnãyxop hittap Namix te' mãhã', tu nõm xop te mũtik hãpkumep pu'
popmãhã', ha' mãhã'. 'Ũkux. Kaxĩy.
5 Tu xe':
—'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, hu nit xap xohix hãk xuxyã'. Kaxĩy.

Tik yĩm xe'e nĩã'

6 Ha nit xap nõy 'ĩhã Yeyox te Topa pet ha' mõg, tu' mõg, tu mõktu xupep
Topa pet tu', tu mõ'nãhã', tu hãmyũmmũgãhã', ha tik 'ũm xip, ha' yĩm xe'e nĩã',
tu' pu'ũgnãg,
7 ha tik xop te hãmyũmmũg te' pẽnãhã', xix Paniye xop te' pẽnãhã', nũy
Yeyox pẽnã', nũy tik hittupmã pẽnã', 'ok pe nit xap 'ĩhã' hittupmã', pu Yeyox
kupeh,
8 pãyã Yeyox te nõm pe'paxex yũmmũg, hu tik te yĩm nĩã' pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãyok, nũy 'ã'kihãxip, pu tikmũ'ũn 'ãxakot. Kaxĩy.
Ha' yok, tuk-nĩhã'xip,
9 ha Yeyox te:
—'Ãte 'ãyĩkopit, putep xat Mõnãyxop Mõyyex? Mõyyex te putep tux hok pu
mĩy hok nit xap hã? 'Ok xat pu hãpxopmã max, 'ok pe hãpxop mã kummuk?
'Ok xat pu tik kõnãg kopa tu' xut pu tu xok hok, pe tik nĩm pu tu xok? Kaxĩy.
10 Tu' pẽnã ka'ok, tu tikmũ'ũn yĩmmap xop pẽnã ka'ok, tu tik yĩm nĩã pu
hãm'ãktux, hu:
—'Ĩm yoah. Kaxĩy.
Ha' yok, ha' hittupmãhã'.
11 Ha tikmũ'ũn xexka xop gãy, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, tu Yeyox
kummugãp-tup 'ãktux.

Yeyox te yãy yõg tik xop te 12 yĩmõgatux

12 Ha 'ãmnĩy 'ũm 'ĩhã Yeyox te yĩktix tox tu' mõkãnĩn ha' mõg, nũy Topa pu
hãm'ãktux, ha 'ãmnĩy tox hã Topa pu hãm'ãktux.
13 Ha hãptup, tu tik te mũtik hãpkumep xop xãnãhã', tu tik te 12 yĩmõgãtux
nũy mõ'pok, tu' xuxet'ax mĩy yãy yõg mõ'pok xop. Kaxĩy.
14 Ha' xohix te: Xĩmãm, 'ũxuxet'ax nõy Pet xix' taknõy 'Ãnene', xix Tiak, xix
Yoãm, xix Pinip, xix Matõmẽo,
15 xix Mãteo xix Tõmẽ, xix 'Appeo kutok Tiak, xix Xĩmãm nõy, nõm te yãy yõg
Yoneo xop xexkanãp-tup,
16 xix Tiak kutok Yot, xix Yot nõy, 'ũxuxet'ax nõy 'Ixkanot, nõm te' gãy xop
mõgãhã Yeyox hah.

Yeyox te hãmyũmmũgãhã' xix hittupmãhã'

17 Ha Yeyox te yĩktix yĩxohoh, xix' yõg tik xop yĩxohoh, tu hãm yok tu' mõg, ha
tikmũ'ũn punethok te Yeyox mũtik hãpkumep, tu' pip, yã hãpxexka Yonex yõg
tikmũ'ũn, xix kõmẽn Yenoyanẽn yõg, xix kõmẽn Tiro yõg, xix Xinõm yõg, nõm
kõmẽn 2 te kõnãg kox xexka hũmnãg tu' mãm,
18 ha' nũn, tu Yeyox te hãm'ãktux 'ãpak, pũyĩ' pakut xop hittupmã', ha
tikmũ'ũn te yãmĩy kummuk kopa' pip xop nũn, ha' hittupmãhã'.
19 Ha tikmũ'ũn xohix te Yeyox 'ãpit putup, Yeyox mũn ka'ok hah, yĩy
tikmũ'ũn kuxa hittup.

Tikmũ'ũn kuxa hittup xi' teknõg

20 Yeyox te yãy mũtik hãpkumep xop pẽnãhã', tu:

—'Ãkuxa hittup 'ãhok xop nõmhã. Yã Topa te 'ãxop xat, ha Topa yõg tikmũ'ũn xe'e'.

21 —'Ãkuxa hittup 'ãp-tup xũy xop nõmhã. Topa te 'ãtex hi ka'ok putup.

—'Ãkuxa hittup 'ãpota xop nõmhã. Topa te 'ãxop kuxa hittupmãp-tup.

22 —'Ãkuxa hittup 'ĩhã tikmũ'ũn te 'ãp-tup nõg, tu 'ãxop mãnõg, 'ũkpe 'ãmõg hah, hak mũn yã Tikmũ'ũn Kutok, tu 'ãkeppak mõg.

23 'Ãkuxa hittup 'ĩhã 'ãp-tup nõg. Yã pũn, pũn 'ãkuxa hittup tu', yã Topa te xa' hõm putup pexkox yõg hãpxop xohix. Hamũn. Hõmã mõnãyxop kummuk tep-tup nõg Topa pupi hãm'ãktux xop kamah.

24 —Pa 'ãkuxãnõg 'ãptexop xexka tu'. Hõnhã xate hãpxop xohix pip, yã' puxi'.

25 —'Ãkuxãnõg 'ãxop hi ka'ok nõmhã, putup te 'ãkix putup hah.

—'Ãkuxãnõg 'ãxop yĩxix nõmhã, 'ãpotap-tup tu'.

26 —'Ãkuxãnõg 'ĩhã tikmũ'ũn xohix te xa 'ãktux max. Hõmã mõnãyxop kummuk te' koit'ax xop 'ãktux max kamah.

Xatu' gãyxop putup pax

27 —'Ũg 'ãpax. 'Ãte xa hapxe'e 'ãktux. 'Ãpu, tikmũ'ũn gãy xop putup pax, tu hãpxopmã max 'ãp-tup nõg xop pu',

28 nõm xop te xa hãpkummugãhã', yĩy 'ãxop te nõm pu hãmmaxnã', tu Topa tu' xak pu nõm hã hãmmaxnã', nõm xop te 'ãxũygã pu hãmmaxnãhã'. Nõm xop te xa': "Pũyã Topa xa hãpkummugã'." Kaxĩy. Pãyã 'ãxop te nõm pu: "Pũyã Topa xa hãmmaxnã'." Kaxĩy.

29 Tik 'ũm te 'ãpayĩn kix, 'apu tux hok pu 'ãpayĩnnag nãg nõy kix kamah, ha tik 'ũm te 'õg kãmĩn xut, 'ãpu' tux hok pu 'õg kayak xut nũy paxmõg kamah.

30 Tik 'ũm te 'ãxak pu hãpxop 'ũm hok hõm, 'ãpu, tu' hõm, ha tik te 'õg hãpxop xut, 'ãpu' tux hok pu' xut, yĩy putpu' xak hok 'õg hãpxop.

31 Xatep-tup, pu 'ãnõy xa hãmmaxnã', yĩy 'ãnõy pu hãmmaxnã hãmãxap.

32 —'Ãxop te 'ãxape xop putup pax, tu' puknõg xop putup nõg. Teptu 'ãmpe'ãpaxex, hu: Topa tek mũn pu hãmmaxnãp-tup, 'ũgmũn max hah? Kaxĩy. 'Ãmhok, yã' koit. Tikmũ'ũn kummuk te yãy xape xop putup pax kamah, pa Topa te nõm hã hãmmaxnã 'ohnãg.

33 Tikmũ'ũn te xa hãpxopmã max, ha xate nõm pu hãpxopmãhã' 'ũyãnãn tu'. Teptu 'ãmpe'ãpaxex, hu: Topa te 'ã hãmmax nãp-tup, 'ũgmũn max hah. Kaxĩy. 'Ãmhok. Tikmũ'ũn kummuk te' xapep-tup pax kamah, tu hãpxopmã max 'ũyãnãn tu', pa Topa te nõm xop pu hãmmaxnã 'ohnãg.

34 Xate hãpxop 'ũm hõm, tu ta' putpu' paha', tu 'ãmpe'ãpaxex, hu: Tik te pagop-tup. Kaxĩy. Teptu 'ãmpe'ãpaxex, hu: "Topa te 'ã hãmmax nãp-tup, yãk mũn te hãpxopmã max." Kaxĩy. 'Ãmhok. Tik te hãpkummuk mĩy, tu hãpxop 'ũm hõm kamah, tu' nõy xop pu' hõm, nũy ta put pu pa'.

35 'A 'ãmũn'ah. 'Õg hãpxop xak hok, nũy put pu pa'. 'Ãpu' puknõg xop putup pax, tu hãmmaxnã', tu hãpxop hõm, pãyã' xak hok 'ũyãnãn tu', ha Topa te xa hãmmaxnãp-tup, yĩy 'ãxop yã Topa xe'ẽgnãg hã 'ãktok xop, yã Topa mũn max, tu hãmmaxnãhã tik max xop pu', xix tik kummuk xop pu'.

36 Topa yã 'Ãtak, tu tikmũ'ũn kuxa ka', 'ãpu tikmũ'ũn nõy kuxa ka kamah, 'Ãtak Topa putuk 'ũkuxa ka', yã Topa max xe'ẽgnãg.

Topa te hãpxopmã'ax xohix kopit putup

37 —'Ãnõy yõg hãpxopmã'ax kopit hok, nũy hãm'ãktux kummuk, puyĩy Topa 'õg hãpxopmã'ax kopit hok. 'Ãnõy yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', ha Topa te 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãp-tup, pu tu' kux.
38 'Ãnõy pu' hõm, ha Topa te xa' hõm putup, ha xate hãpxop punethok pop putup, yã Topa te hãpxop punethok xa popmãhã', yĩy 'ãyĩm 2 nũ'xip putup. 'Õg panat hã 'ãnõy pu hãpxop xap hãmenex, puxix nõm panat hã xa hãmenex hãpxop xap kama 'ũyãnãn tu'. 'Ãnõy puk-tõgnãg hõm, puxix xa' hõm 'ũk-tõgnãg kamah. 'Ãnõy pu punethok hõm, puxix xa' hõm punethok 'ũyãnãn tu'. Kaxĩy.
39 Tu xe hãm 'ãktux, hu:
—Tik pa hok te' nõy pa hok mũg, puyĩy mõgã', puxix tik 2 hãpkox ha' mõnãy.
40 Tik te hãmyũmmũgã'ax, tu hãmyũmmũg xexkah, ha tik te tappet mĩy yã hãmyũmmũg kutõgnãg, pãyã tappet mĩy kux, tute hãmyũmmũg xexkap-tup, nũy hãmyũmmũgã kamah.
41 Xate 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax kummuk pẽnãhã'. Teptu xate' pẽnã hok yãy yõg hãmpxopmã'ax kummuk?
42 Hu hãm'ãktux hok 'ãnõy pu', hu: "Nãy, 'ãte xa hãmyũmmũgãp-tup." Kaxĩy, 'ĩhã 'ãpa te hãmyũmmũg 'ohnãg. Xate' yũmmũg hok? Yãy yõg hãpxopmã kummuk kux hãmãxap, xayĩy kũnãy tu 'ãnõy yõg hãpxopmã kummuk kuxyã'.

Mĩm kup max xix mĩm kup kummuk 'ãktux

43 —Mĩm kup max te mĩnta max taha', 'ap mĩnta kummugã'ah, ha' kup kummuk te mĩnta max ta 'ohnãg.
44 Tikmũ'ũn te mĩnta pẽnãha', nũy tu' kup kopit. Mĩnta tu max, puxix' kup tu max, ha mĩnta tu kummuk, puxix' kup tu kummuk. 'A tikmũ'ũn te tepta xut'ah mĩmyãm kup tu', tu xupxak xak 'ohnãg mĩmyãm kup tu'.
45 Tik max te hãpxopmã max, 'ũkuxa max tu' mĩy, ha tik kummuk kuxa kummuk, tu hãpxopmã kummuk. 'Ũyĩy'ax te yãy kuxa kopa hãpxop yũmmũgãhã'.

Tikmũ'ũn pet max xix' kummuk 'ãktux

46 —'Ãxop te: "'Ãmũn yãk xuxyã'," kaxĩy, pãyã 'ãyĩpkox 'ohnãg. 'Ãte 'ãxat, pãyã xate' mĩy 'ohnãg.
47-48 'Ãte xa hãmyũmmũgã'ax, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nũy ta tikmũ'ũn yĩpkox pip 'ãktux. Tikmũ'ũn te yõg hãm'ãktux 'ãpak, pũyã' yĩpkox pi', puyĩy tu ta hãmyũmmũg, tu tik pet max putuk. Ha hãpkot, tu mĩkaxxap tu' xupep, pu tu kox tox tu nõm mõ'tat, tu nõ mãykup mõ'xix mĩhĩm, ha' ka'ok, ha tex mõ'yũm tu' xupep, tu nũ'xip, tu mĩptut kopa' xup, tu' xet xexkah, pãyã mĩptut kopa mõ'yũm hãm hã, tu' nak, tu' ka'ok, ha kaxĩy tik nũn, 'ũgha' nũn, nũy yõgnũ hãm'ãktux 'ãpax, tuk xupak, tu' yĩpkox pip, tu' ka'ok kamah, mĩptut max mõ'yũm hãm hã putuk.
49 Pãyã tik nõy pet, tu 'ap hãpkot'ah, tu mõ'tat mĩhĩm hãm pepi', tu mõ'xix hãm tu', ha' pu'uk, ha tex gãy te mĩptut xit, ha' topaha', tu hãpxop patõnnãhã', tu' koxyõy mĩptut. Ha kaxĩy tik te yõgnũ hãm'ãktux 'ãpak, tu' yĩpkox 'ohnãg, tu pu'uk kamah, mĩptut kummuk putuk. Ta tu' kux. Kaxĩy.

7

Yeyox te kãmãnat hittup mãhã'

1 Ha Yeyox te hãm'ãktux kux, tu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux kux, tu ta' mõg tu mõktu xupep kõmẽn Kapãnãn tu',

2 ha tik puxet yã Hõm yõg gohet hã kãmãnat, ha' hãm max, yĩy' xat'ax tep-tup
pax, ha' pakut, tu' xok putũmnãg,
3 ha tikmũ'ũn te Yeyox 'ãktux, yĩy gohet yõg tik te Yoneo xexka xop tu' xak,
pu nũ', pu Yeyox tu' xax, pu mõg, nũy tik pakut hittupmã'.
4 Ha Yeyox ha' nũn, tu' mõxaha', tu tu' xak, hu:
—Gohet yõg tihik max, 'ãpu, nõm mõ'nĩynãm.
5 Tute yũmũ yõg tikmũ'ũn putup pax, tu Topa pet mĩy yũmũ yõg tikmũ'ũn
pu'. Kaxĩy.
6 Ha ta' mõg, 'ũxexka xop mũtik mõg, tu gohet yõg kãmãnat ha' mõg, ha' pet
hũmnãg tu' yũm, ha gohet yõg tik te' xape nũ'pok, tu Yeyox ha nũ'pok, nũy yãy
pupi hãm'ãktux, nũy Yeyox pu' hãm'ãktux, hu:
—'Ãnũn hok, 'ãxexka tu', hak-tõgnãg, hu 'ãte yãyhãhup 'ãkeppah.
7 'Ãte hãm'ãktux yũmmũg'ah. 'Ãka'ok, nũy hãmpakut'ax mãnõg, pu mõg. 'Ãpu,
hãmpakut'ax xat, puyĩy kãmãnat hittup, nũy xat'ax hã' hittup.
8 Yũmmũg, gohet yõg xexka xop tek xat kamah, ha 'ãte yõgnũ xonat xop xat,
ha' yĩpkox pip. 'Ãte xonat pu: "Mõg, mõg," kaxĩy, ha' mõg, ha xonat nõy pu:
"Mã', 'ãnũ'!" kaxĩy, ha' nũn, ha 'ãte kãmãnat pu' xat, hu: "'Ũmĩy," kaxĩy, ha' mĩy.
Puxi'. Kaxĩy.
9 Ha Yeyox hup, tu tik pakut ha' mõg'ah, tu gohet yõg tik te hãm'ãktux 'ãpak,
tu' hittup, tu tikmũ'ũn te' pe' mõg xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Tik kuxa yũm ka'ok yõgnũ hãm'ãktux'ax kopah. Yã'
puknõg, pãyã Iyaet yõg tikmũ'ũn kuxa mãm pu'uk, yũmũ yõg tikmũ'ũn kuxa
mãm pu'uk. Kaxĩy.
10 Ha gohet yõg tik xape xop putpu' mõg, kãmãnat pet ha' mõg, tu' mõg tu
mõktu mõxaha', ha kãmãnat xip, tu' hittup nõmhã, 'ũxat'ax hã Yeyox te nõm
hittupmãhã'.

Yeyox te' putpu hĩnnãhã 'ũn kutok pit

11 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yeyox mõg, tu ta' mõg tu mõktu kõmẽn Nãĩy tu', ha'
xop te Yeyox mũtik hãpkumep xop pip, xix tikmũ'ũn punethok pip,
12 tu kõmẽn yĩka' pip, 'ĩhã tikmũ'ũn nũn, tu kõmẽn yĩka' nũn, nũy tik nõ
hãpkot. 'Ũn hok yũm, tuk-tok pit puxehnãg, ha' xok, ha tikmũ'ũn punethok
te 'ũn mũtik nũn, nũy tuk-tok nõ hãpkot,
13 ha Yeyox te' pẽnãhã', tu 'ũn kuxa ka', hu:
—'Ãpota hok, 'ũxak hok. Kaxĩy.
14 Tu' mõg, tu tik xok yõg mĩpkox 'ãpit, ha tikmũ'ũn hup, tu' mõg 'ohnãg, yĩy
Yeyox te:
—'Ũgnix! 'Ate 'ãxat, hu: 'Ãyok. Kaxĩy.
15 Ha put pu hi', tu' yoah, tu' yũm, tu hãm'ãktux, ha Yeyox te' mũk tut pu'
hõm, ha' hittup.
16 Ha' xohix kuxãnõg, tu Topa 'ãktux max, hu:
—Topa te nũ tik yãykutnãhã', puyĩy yãy pupi hãm'ãktux, tu' nũn, nũy
tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, ha' xexkah! Topa nũn, nũy yãy yõg tikmũ'ũn
mõ'nĩynãm. Kaxĩy.
17 Ha kaxĩy tikmũ'ũn te Yeyox 'ãktux, tu hãpxexka xohix kopa hãm'ãktux, xix
hãpxexka hãmhũmnãg tu hãm'ãktux.

Yoãm te mõ tik pok

18 Tik xop te Yoãm mũtik hãpkumep, tu nõm tep-tox pix mũtik hãpkumep, ha tik xop te Yoãm pu hãm'ãktux, tu Yeyox te tik xok putpu' hĩnnã 'ãktux, ha Yoãm te' yõg tik 2 mõg yĩmõgatux,
19 tu Yeyox ha mõ'pok, nũy yĩkopit, hu: "'Ok 'ãmũn tihik, Topa te nõm yãykutnãhã'? 'Ok pe Topa te' nõy nũ'kutnã'ax?" Kaxĩy.
20 Ha tik xop te Yeyox ha' mõg, tu hãm'ãktux, tu Yoãm te hãm'ãktux 'ãktux, hu:
—'Ok 'ãmũn yã tihik, Topa te nõm yãykutnãhã'? 'Ok pe Topa te' nõy nũ'kutnãp-tup? 'Ũkux. Kaxĩy.
21 'Ĩhã Yeyox te tikmũ'ũn punethok hittupmãhã nõmhã, tu yãmĩy kummuk kopa' pip xop hittupmãhã', xi' pa hok xop hittupmãhã',
22 tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn Yoãm yõg tik xop mũtik, hu:
—Putpu mõg, nũy Yoãm pu hãm'ãktux, tu hãpxopmã'ax xohix pẽnã'ax 'ãktux, hu: 'Ũpa hok xop te hãmpẽnãhã, xix hãpkumep hok xop te hãpkumep, xix yãy xax kunut xop yã' xax tup, xi' yĩpkox hok xop te hãm'ãpak, ha' xok tihik, tu putpu hi', ha' hok xop te hãm'ãpak max'ax 'ãpak.
23 Ha tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok 'ũgmũn kopah, tu' kuxa hittup, tuk yĩkopit 'ohnãg. 'Ũkux. Kaxĩy.
24 Ha Yoãm yõg tik xop mõg, ha Yeyox te Yoãm 'ãktux tikmũ'ũn pu', hu:
—'Ãmõg hãm panip tu', nũy Yoãm pẽnã'. Putep xate pẽnãhã'? 'Ok mõg nũy mĩxux tox pẽnã'? 'Ok 'ãmuuh te nõm mĩxux nuhuknãm? 'Ap pẽnã'ah.
25 Xatep-tep pẽnãhã? 'Ok mõg nũy tik pẽnã', tik te topixxax maxnãg mõ'tat? 'Ãmhok. Yoãm te xoktut xax mõ'tat, 'ap xax max'ah. Yũmmũg. Tikmũ'ũn nõy te topixxax max xe'e mõ'tat, tu mĩptut max xe'e kopa tihi', tu 'ãmuk xexka mĩy pax, tu' xexka xop mũtik tihi', pãyã panip xexka tu' ti'ah xexka xop, ha Yoãm hok xip, tu panip xexka tu' pet.
26 Pãyã xatep-tep pẽnãhã'? 'Ok tik te Topa pupi hãm'ãktux pẽnãhã'? Hamũn. 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux. Yoãm mũn te Topa pupi hãm'ãktux xe'e'.
27 Xate' yũmmũg. Hõmã tik hittap te Yoãm 'ãktux, tu Topa yõg tappet tu kax'ãmi', hu: "Topa te hãm'ãktux, ha tik te' nõm pupi hãm'ãktux. Topa te nõm tik 'ãkeppa mõ'kutnãp-tup, nũy 'õg putat maxnã'." Kaxĩy.
28 —'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux. Tik xop hittap xexkak-tõgnãg, ha Yoãm xexka xe'e', pãyã tik kutõgnãg, tu' yĩpkox xip, Topa te nõm xat hah, nõ'õm xexka xe'ẽgnãg. Kaxĩy.
29 Ha tik xop te gohet pupi tayũmak pop, tu Yeyox yõg hãm'ãktux 'ãpak. Hõmã Topa te nõm xat, ha' yĩpkox pip, ha Yoãm tep-tox pix.
30 Pãyã Paniye xop xix yũmmũgã xop yĩpkox 'ohnãg, yĩy Yoãm tep-tox pix 'ohnãg kamah.
31 Ha Yeyox te xe hãm'ãktux, nũy hãmyũmmũgã', hu:
—Hõnhã tikmũ'ũn tep-tep putuk?
32 Tu kakxop putuk, nõm te hãmnuhnõg tu' mãm, ha hãmkute'ex, tu' nõy pu' yĩy ka'ok, hu: "'Ũgmũ'ãte kãyãhã', yãyta'ax kãyã putuk, payã 'ãxop te hãmyã 'ohnãg, hakmũ'ãte kãyãhã, nõ hãpkot kãyã'ax putuk, pãyã 'ãxop tekmũ mũtik pota 'ohnãg." Kaxĩy.
33 Yoãm tep-tox pix, tu' xit hok, nũy Topa pu hãm'ãktux, tu' hep xupyãg xo'op hok, ha 'ãxop te: "Yãmĩy kummuk te nõm kopa' xip." Kaxĩy. Pãyã' koit.
34 'Ũgnũn, 'ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, tuk nũn, tuk xit xi' xo'op, ha 'ãxop tek mũn kummuk 'ãktux, hu: "Pẽnã', 'ũxit xexka nãm, tu xo'op xexka nãm kamah,

tu tix kummuk hã' xape, xix tik xop te gohet pupi tayũmak pop xop hã' xape." Kaxĩy.
35 Tukmũn 'ãktux kummuk, pãyã Topa te hãmyũmmũg, ha tikmũ'ũn yãg te nõm hãmyũmmũg putup, tu nõm max 'ãktux, tu' hãpxe'e 'ãktux. Ta tu' kux. 'Ũkux. Kaxĩy.

Yeyox te Paniye tik pet ha' mõg

36 'Ãmnĩy 'Ũm 'ĩhã Paniye xop yõg tik te Yeyox xãnãhã, pu yãy pet tu' xit, ha' mõg, tu mõ'nãhã', tu' yũm, tu' xit,
37 ha kõmẽn yõg xotit xip, ha tikmũ'ũn te nõm pu hãm'ãktux, hu: 'Ok yũmmũg xate'? Yeyox te tik pet kopa' xit. Kaxĩy. Yĩy nax tõynãg paha', yã naxnãg max, takat xexkah, ha hãpxop hax max kopa' xuk, tu kamah takat,
38 ha Yeyox yĩkãgnãg hã' xip, tu potaha', ha' pa hep te Yeyox pata tu' nãhã', tu' pa hep hã' pata pix, hu Yeyox pata nakgãhã', tu yãy xetox hã 'ũktux tu' nakgãhã', tu Yeyox pata hax, tu hãpxop hax max pux, tu Yeyox pata tu' pux.
39 Ha Paniye yõg tik te' pẽnãhã', tu hãmpe'paxex, hu: "'Ok yũmmũg hok Yeyox te'? Paxpu tu Topa pupi hãm'ãktux xe'e', puxix 'ũn xotit yũmmũg, hu' tux hox pu tu' xupit hok." Kaxĩy.
40 Ha Yeyox te Paniye yõg tik pu hãm'ãktux, tu:
—Xĩmãm, 'ãte xa hãm'ãktux putup. Kaxĩy.
Ha:
—'Ãyĩy. Kaxĩy.
41 Ha hãm'ãktux, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu:
—Hõmã tik 2 ta nemẽn tik nõy pu', tu' nõy pu ta nemen tayũmak hã, ha tik 'ũm ta nemẽn tayũmak te 500, ha' nõy ta nemẽn tayũmak te 50.
42 Pãyã' nõm tik te tayũmak 'ũm xip'ah, 'ap pagok yũmmũg'ah, ha tik max te' homip tu' kax 'ohnãg, ha' kux. 'Ãte xa yĩkopit, hu: Tik 'ũm kuxa hittup xe'e', nũy tik max tup-tup pax xexkah, pe tik ta nemẽn tayũmak te 50, pe tik ta nemẽn tayũmak te 500? Putep pe'ãpaxex? Kaxĩy.
43 Ha Xĩmãm te:
—Nõm tik ta nemẽn kutõgnãg 'ũkuxa hittup kutõgnãg, ha tik ta nemẽn xexka kama' kuxa hittup xexkah, hu tik max tup-tup pax xexkah. Kaxĩy.
Ha:
—Hamũn.
44 Nũ 'ũn pẽnã'. 'Ãpet tu mõknãhã', ha kõnãg 'ũm xate tat'ah, puk pata pix, ha 'ũn tek pata pix, yãy pa hep hã' pix, tu xetox hã' nakgãhã',
45 hak mũg 'ohnãg yãy kep ha, nũy 'aneo, pãyã 'ũn tek pata hax punethok.
46 Xate 'ã' hõm'ah mĩxux hep tox, puk xe 'ãnnut, pãyã 'ũn te hãpxop hax max hep pux 'ũkpata tu',
47 yĩy 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Topa te 'ũn kuxa kummuk xit nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu', yĩy ha Topap-tup pax xexkah. Topa te tikmũ'ũn yõg kummuk mĩy'ax xexka xaxogãhã', yĩy ha Topap-tup pax xexka 'ũyãnãn tu', ha Topa te tikmũ'ũn yõg kummuk mĩy'ax kutõgnãg xaxogãhã', yĩy ha Topap-tup pax kutõgnãg. Kaxĩy.
48 Tu 'ũn pu hãm'ãktux, hu:
—Topa te 'õg kummuk mĩy'ax xaxogãhã', ha' kux. Kaxĩy.
49 Ha tikmũ'ũn te Yeyox mũtik mãm te:
—'Ũ 'ũm nũhũ'? Topap-xehnãg te hãpkummuk mĩy'ax xaxogã 'ãktux. Yeyox te' xaxogã 'ãktux hok! Kaxĩy.
50 Ha Yeyox te 'ũn pu hãm'ãktux, hu:

—'Ãkuxa yũm ka'ok 'ũgmũn kopah, yã' puxi'. Mõg. Pũyã 'ãkuxa yũm. Kaxĩy. Ha' mõg.

8

'Ũn xop te Yeyox mũtik hãpkumep

1 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yeyox hãpkumep, tu kõmẽn xohix kotit hã' mõg, xi' xip tu xexka xohix kotit hã' mõg, tu hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat 'ãktux, tu nõm xop yĩpkox pip 'ãktux, ha tik te 12 nũ mũtik mõg,

2 ha 'ũn xop mõg kamah. Hõmã Yeyox te nõm xop hittupmãhã', tu yãmĩy kummuk mõy 'ũkopah, ha 'ũn xohix te: Mãnix 'ãxet'ax Mãnanẽn, ha Yeyox te yãmĩy kummuk te 7 mõy 'ũkopah,

3 ha 'ũn nõy Yoãn, tu Koy xetut, ha' xat'ax 'Enot yõg kãmãnat te mãxap, tu nõm yõg hãpxop pẽnãhã', ha 'ũn nõy Xoyãn, xix 'ũn punethok te Yeyox mõ'nĩynãm, tu tik te 12 mõ'nĩynãm kamah, tu yãy yõg hãpxop tu' popmãhã'.

Tik te hãpxop xap xok

4 Ha tikmũ'ũn punethok nũn, yã kõmẽn xohix yõg tikmũ'ũn, tu Yeyox ha' nũn, tu yãy tu nũ'nãhã', ha Yeyox te' yũmmũgãhã', tu hãm'ãktux hã' hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', puyĩy tikmũ'ũn Topa yõg hãm'ãktux pu' yĩpkox pi', hu:

5 —Tik 'ũm mõg nũy hãpxop xap xok, tu' xap nãhã hãm kopah, nũy tu' xok, ha' yãg te putat yĩka tu' xok, yĩy tikmũ'ũn te pata hã' totnok, tu' koxyõy, ha putuxnãg te' mãnãm,

6 ha' xap yãg te mĩkax xap tu' nãhã', tu' xokax, pãyã hãmnak, ha' tap, tu yãy xaxogãhã'.

7 Ha' xap yãg te mĩmyãm xop kopa' nãhã', tu' xokax, tu' tuk, tu mĩmyãm mũtik tuk, tu mõktu xexkah, pãyã' xut 'ohnãg, mĩmyãm kopa' xip tu'.

8 Ha' xap yãg te hãm max tu' nãhã', tu' xokax, tu' tuk, tu mõktu xohix xexkah, tu' xap max xohix punethok hõm. Yã' xap puxet te' xap te 100 popmãhã'. Ta tu' kux. Kaxĩy. Tu xe hãm'ãktux, hu:

—'Ũg'ãpax, xa 'ãyĩpkox pi'. Kaxĩy.

Yeyox te hãmyũmmũgãhã'

9 Ha tikmũ'ũn te Yeyox mũtik hãpkumep, tu' yĩkopit, hu:

—'Ok hãm'ãktux 'ũm nũhũ'? Teptu xate hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã'? Kaxĩy.

10 Ha Yeyox te:

—Topa te xa hãmyũmmũgãhã', tu yãy yõg tikmũ'ũn xat, hu' yũmmũgãhã', puyĩy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũg, pãyã 'a' tikmũ'ũn nõy pu hãmyũmmũgã'ah, yĩy Topa te nõm pu hãmyũmmũgãhã hãm'ãktux'ax hã, pu tu pa pip, pãyã 'a hãmpẽnã'ah, xix hãm'ãpak, pãyã 'a yũmmũgãhã hãm'ãktux'ax hã, pu tu pa pip, pãyã 'a' hãmpẽnã'ah, xix hãm'ãpak, pãyã 'a' yũmmũg'ah.

11 —Nõm hãm'ãktux te 'ãyũmmũgãhã kaxĩy: Mĩxux xap te Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux.

12 Hãpxop xap te putat yĩka tu' nãhã', hã kaxĩy tik 'ũm te Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, ha tikmũ'ũn te' xupak, pãyã Hãmgãyãgnãg te hãm'ãktux putup nõg, tu' kuxa kopa' xut, yĩy' kuxa yũm 'ohnãg Topa yõg hãm'ãktux kopah, ha Topa te' kuxa kummuk xit 'ohnãg.

13 Ha hãpxop xap te mĩkaxxap tu' nãhã', hã kaxĩy tikmũ'ũn te hãm'ãktux 'ãpak,
tu' kuxa hittup, pãyã' kuxa yũm kutõgnãg, tu mõktu' xũy, hu' xaxok, tu Topap-
tat xak.
14 Ha' xap te mĩmyãm xop kopa' nãhã', hã kaxĩy tikmũ'ũn te nõm
hãm'ãktux'ax 'ãpak, pãyã yãy yõg hãpxop xak punethok, tu hãpkute'ex
punethok, tu' kuxa yũm 'ohnãg, hu Topap-tat hã' mõg pu'ũgnãg.
15 Ha hãpxop xap te hãm max tu' nãhã', ha kaxĩy tikmũ'ũn te hãm'ãktux'ax
'ãpak, tu' yĩpkox pip hãm'ãktux xe'e pu', tu' kuxa yũm ka'ok hãm'ãktux'ax kopah,
tu' xaxok 'ohnãg, tu Topa yõg putat hã' mõg, yã' mõg kumak mõg. Tu ta tu'
kux. Kaxĩy.

Kũyãnãm 'ãktux

16 Tu xe hãm'ãktux, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu:
—Tikmũ'ũn te kuyãnãm tat'ax yũm mĩpe yĩmũ', pu tikmũ'ũn xohix pu
tupmã', 'ap mĩmpe kaka' yũm'ah, xix mana kopa' yũm 'ohnãg.
17 Ha kaxĩy Topa te hãpxopmã'ax xaptop'ax yũmmũgãp-tup, tu tikmũ'ũn
xohix yũmmũgãp-tup.
18 —Paxip, 'ũg'ãpax max. Tikmũ'ũn te hãmyũmmũg, Topa te nõm
pu hãmyũmmũgãp-tup, pu tu hãmyũmmũg xohix, pãyã tikmũ'ũn nõy te
hãmyũmmũg 'ohnãg, Topa te nõm pu hãpxaxogãp-tup. Kaxĩy.

Yeyox mũg tut nũn xi' taknõy xop

19 Yeyox mũg tut nũn, xi' taknõy xop nũn tu nũktu Yeyox tu' mõxaha', pãyã
'ã' pẽnã'ah, tikmũ'ũn punethok hah,
20 ha tik te Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãtut nũn xix 'ãtaknõy xop nũn, tu nũktu hãptopa' tihi', tu 'ãhip, nũy 'ã mũtik
hãm'ãktux. Kaxĩy.
21 Pa Yeyox te:
—Yã tikmũ'ũn te Topa yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu' yĩpkox pip, yãk tut, xik taknõy,
xik hex, tuk mũn hã' xape'. Kaxĩy.

Yeyox te 'ãmuuh xat, pu tu' xuxi'

22 'Ãmnĩy 'ũm 'ĩhã Yeyox te kõnãg xexka ha' mõg, tu ta mĩpkox xup hã nõm
mõ'nãhã', xix yãy mũtik hãpkumep xop te' mõxakux, nũy kõnãg yĩmũ' mõg, ha
Yeyox te:
—'Ãpu, yũmũ mõg nũpehe, kõnãg xexka xatapak hãpkux nõy tu'. Kaxĩy.
Tu' mõg,
23 'ĩhã Yeyox pip mĩpkox kopah, tu mõ'yõn, ha 'ãmuuh ka'ok mõ'ko'uk kõnãg
xexka tu', ha kõnãg te mĩpkox mahap, tu' mõm tu mĩpkox kopa mõ'nãha', ha
mĩpkox putux, tu kõnãg kopa mõ'nãp-tup, yĩy tik xohix xok'ax, tu kuxãnõg,
24 tu Yeyox yĩka ha' mõg, tu' tuhuk, ha' yãy koxak, yĩy:
Yãyã', Yãyã', yũmũg xakix putup! Kaxĩy.
Ha yãy koxak, tu 'ãmuuh xat, xix kõnãg gãy xat, pu tu xuxi', ha' xuxi',
25 ha Yeyox te tik xop pu hãm'ãktux, hu:
—Piya' kuxa mãm 'ũgkopah? Kaxĩy.
Ha Yeyox yĩpkutuk, tu yãy pu hãm'ãktux, hu:
—'Ũ 'ũm nõ'õm? Tu 'ãmuuh gãy xat, xix kõnãg gãy xat, ha' yĩpkox pip, tu' kux.
Kaxĩy.

Yeyox te yãmĩy kummuk xupepmãhã'

26 Yeyox mõg, xix' yõg tik xop te nõm mũtik mõg, tu mõktu mõxaha hãpxexka
Yenax tu, ha Ganinet yõg kõnãg xexka kux tu' yũm,

27 ha Yeyox te mĩpkox kopa' xupep, tu' mõg hãm nak ha', ha kõmẽn yõg tihik nũn tu nũktu Yeyox hah, tu 'ãmnĩy xohix hã xax top, tu' pet xip 'ohnãg, pãyã' xukpot tu' xip, yãmĩy kummuk xop te' kuxa kopa' pip hah.

28-29 Hãpxip punethok 'ĩhã yãmĩy kummuk xop te' kummukgãhã', ha' gãy, yĩy tikmũ'ũn te tik yĩm hĩy, xi' kup hĩy, pip kup mũg xap hã' hĩy, pãyã tik te' koxyõy, ha yãmĩy kummuk te panip xexka tu' mõgãhã', yĩy Yeyox te yãmĩy xat pu mõg, ha tik te Yeyox pẽnãhã' tu' yĩy ka'ok, tu kopaxux ha' nãhã', tu nũ'xup, tu:

—Yeyox, 'ãmũn yã Topa xe'ẽgnãg kutok. Xatep-tep tup? 'Ãte xa tu' xak 'ũgkummugã hok. Kaxĩy.

30 Ha Yeyox te' yĩkopit, hu:

—'Ok 'ãxuxet'ax te xĩy? Kaxĩy.

Yã yãmĩy punethok te tik kopa tihi', hu' yãnãn tu hãm'ãktux, hu:

—'Ũkxuxet'ax 'Ũxohix Xop. Kaxĩy.

31 Tu Yeyox tu' xak pu Hãmgãyãgnãg Pet ha mõ'pok hok.

32 Ha xapup punethok te yĩktix tu' pip, tu hãmhũmnãg, yĩy yãmĩy te tu' xak, pu' tux hok pu tu xapup xop kopa' mõg, ha' tux hok pu mõg,

33 tu tik nĩm, tu mõktu xapup xop hã mõxakux, ha xapup xop te yĩktix tu' yĩxo mõ'ka'ok, tu kõnãg xexka tu' mõxaha', tu kõnãg kopa nãm, tu' xakix.

34 Ha tik xop te xapup pẽnãhã', tu xapup xakix pẽnãhã', tu nũ'paha', tu' mõg, tu kõmẽn ha' mõg, nũy 'ũkopa hãm'ãktux, xix hãpxexka tu' hãm'ãktux,

35 ha tikmũ'ũn nũn nũy tu pẽnã', tu Yeyox ha' nũn, tu tik pẽnãhã', yãmĩy kummuk te' nĩm, ha' nũn, ha topixxax mõ'tat, tu' Yeyox yĩkãgnãg hã' yũm,

36 ha tik xop te xapup xop pẽnã'ax mõg, tu tikmũ'ũn nõy pu hãm'ãktux, tute tik hittup 'ãktux,

37 ha Yenax yõg tikmũ'ũn te xapup tu Yeyox yĩpkutuk, hu nõm xat pu mõg, pu hãpxexka nĩm, ha Yeyox 'ũpapuk ha' mõg, tu kõnãg xexka ha' mõg, tu mĩpkox tu mõ'nãhã', nũy mõg,

38 ha tik hittup, tu Yeyox tu' xak, hu:

—'Ũktux hok 'ũ mõg 'ãxop mũtik. Kaxĩy.

Pãyã Yeyox te:

39 —Yãy pet ha mõg, Topa te xa hãmmaxnãhã', yĩy tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, Kaxĩy.

Ha ta' mõg, tu tikmũ'ũn xohix pu hãpxopmã'ax xe'ẽgnãg 'ãktux, Yeyox te nõm hãpxopmãhã.

Yeyox te 'ũn hittupmãhã' xix kakxop hex

40 Ha ta' mõg Yeyox, tu hãpkux nõy ha' mõg put pu', tu mĩpkox hã' mõg, tu kõnãg xexka yĩmũ' mõg, tu mõktu xupep hãpkux tu', xix yãy mũtik hãpkumep xop mõxa kamah, ha tikmũ'ũn xohix te' hip, hu' hittup,

41 ha tik nũn, 'ũxuxet'ax Yax, 'ũxexkah, tu Yoneo yõg tikmũ'ũn xat, tu kõmẽn yõg Topa pet kopa' xat'ax, tu' kopaxux ha' nãhã', tu Yeyox tu' xak, pu' pet ha mõg,

42 hak-tok hex puxehnãg, 'ũyõg hãmyãxatamuk xohix te 12, 'ũtuk tup, tu' pakut, tu' xok putũmnãg, yĩy Yeyox mõg.

Ha tikmũ'ũn xohix te nũ mũtik mõg, yã' xohix punethok, tu yãy tu nũ'nãhã', tu' mũg ka'ok,

43 'ĩhã 'ũn nũn, tu' pakut, yã 'ũn yõg hãmpakut'ax, ha yãy hep 'ãta xupep, ha hãmyãxatamuk xohix te 12 hã' pakut, 'ĩhã 'ũn te notot xop xohix tu' kax, pu tu

hittupmã', ha 'ũn te tayũmak xohix hã pago, tu' hitop popmãhã notot xop pu', pãyã hittup 'ohnãg,
44 hu Yeyox pe' mõg, tu' yõg topixxax 'ãpit, tu' hittup,
45 ha Yeyox te:
—'Ũ 'ũm tek 'ãpit? Kaxĩy.
Ha tikmũ'ũn xohix te:
—'Ĩntu. 'Ãkmũn'ah. Kaxĩy.
Ha Pet te:
—Yãyã', tikmũ'ũn xohix te 'ãyĩmap pip, tu 'ãmũg ka'ok. Kaxĩy.
46 Pa Yeyox te:
—Tikmũ'ũn 'ũm nõm tek 'ãpit, 'a' yũmmũg. Topa tek ka'ogãhã' 'ũ hittupmã', ha tikmũ'ũn 'ũm nõm tek 'ãpit xe'e', 'ũyĩy hittupmã'. Kaxĩy.
47 'Ap 'ũn te yãy xaptop yũmmũg'ah, hu' nũn, tu kuxãnõg, tu yãy nuhuk, tu' kopaxux ha' nãhã' Yeyox keppah, tu hãm'ãktux, tu Yeyox xax 'ãpit 'ãktux, ha tikmũ'ũn xohix te' xupak.
48 Ha Yeyox te:
—Nixix, 'ãkuxa yũm ka'ok 'ũgkopah, yĩy Topa te 'ãhittupmãhã', Mõg 'ãpet hah, 'ĩhã 'ãkuxa yũm. Kaxĩy.
49 Tu hãm'ãktux 'ĩhã tik nũn, yã Yax yõg kãmãnat, tu nõm pu hãm'ãktux, hu:
—Yax, 'ãk-tok hex yã' xok. 'Ũtux hok pu Notot put pu mõg, mõ'kutnã' pu yãy xip'ax tu xihip. Kaxĩy.
50 Ha Yeyox te' xupak, tu Yax pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãkuxãnõg hok, 'ãkuxa yũm ka'ok, ha Topa te 'ãk-tok hittupmãp-tup hok'ah. Kaxĩy.
51 Tu' mõg tu mõktu Yax pet tu' xupep, ha tikmũ'ũn mõxaha kamah, ha Yeyox te' tux hok pu tikmũ'ũn mõxakux hok, tu Pet yĩmõgatux, xix Tiak, xix Yoãm, pu yãy mũtik mõg, ha' mõxakux Yeyox mũtik, xix kakxop hex mũg tak xi' mũg tut mõxakux.
52 Pa tikmũ'ũn nõy 'ap mõxakux'ah, tu hãptopa' pip, tu kakxop hex hã' potaha', ha Yeyox te:
—'Ãpota hok. Kakxop hex 'ap xok xe'e'ah, yã mõ'yõn. Kaxĩy.
53 Ha tikmũ'ũn yĩxix kummuk, tu Yeyox 'ãktux kummuk, tu:
—Yã' xok xe'e'! 'Ũgmũ'ãte' yũmmũg! Kaxĩy.
54 Pa Yeyox mõg, tu kakxop yĩm mũg, tu' yĩy ka'ok, tu:
—Nixix, 'ãyok nũy 'ãknĩhã xihip! Kaxĩy.
55 Ha' put pu hi', tu' yok, tuknĩhã'xip, ha' xat, pu xit'ax hõm kakxop pu', puyĩy mã'.
56 Ha' tak xi' tut kuxãnõg, tu tu' kuxa hittup, pa Yeyox te:
—Tikmũ'ũn 'ũm pu' xuktux hok! Kaxĩy.

9

Yeyox te tik te 12 mõ'pok

1 Yeyox te yãy yõg tik xop te 12 xãnãhã', tu yãy 'ãxet'ax hõm pu yãmĩy kummuk xohix xit tikmũ'ũn kopah, nũy tu tikmũ'ũn pakut xop hittupmã',
2 Ha' xat, pu Topa yãy yõg tikmũ'ũn xat 'ãktux, xi' xat, pu 'yĩpkox pip 'ãktux, xi' xat pu tikmũ'ũn pakut xop hittupmã',
3 tu:
—'Ãhok mõg, tu hãpxop 'ũm ta hok, xi' kup hã tu 'ãmõg hok, xi' tut ta hok, xix topixxax nõy ta hok.

4 Ha tikmũ'ũn te: "'Ũkpet kopa 'ãxip'ax," kaxĩy, 'ãpu xihip ka'ok, tu' nĩm hok,
'ĩhã kõmẽn kopa 'ãti'.
5 Pa tikmũ'ũn te: "Mõg, mõg," kaxĩy, 'ãpu mõg mõ'ka'ok, tu nõm tikmũ'ũn nĩm,
tu hãpkõnõn 'ãpata ha' xit, nũy tikmũ'ũn kummuk 'ãktux. Ta tu' kux. Kaxĩy.
6 Tu mõ'pok, ha' mõg, tu hãpkumep, tu' xip tu xexka xohix kotit kopa' mõg,
tu hãm'ãpak max 'ãktux, hu Topa te tikmũ'ũn xat 'ãtux, ha yĩpkox pip 'ãktux, tu
kõmẽn yõg pakut xop hittupmãhã',
7 tu hãpxopmã ka'ok.
'Ĩhã tikmũ'ũn nõy te Ganinet yõg gohenanok pu Yeyox 'ãktux, tu' yõg
hãpxopmã'ax 'ãktux, ha gohenenaok 'ãxet'ax 'Enot, tu:
—Pi'ya nõ'õm? Kaxĩy.
Ha tikmũ'ũn yãg te Yõam putpu hi 'ãktux, nõm tep-tox pix,
8 ha' yãg te:
—Mõnãyxop hittap 'Enit te put pu hi 'ãktux. Yã' xohix te hãmpe'paxex, hu: "'Ũ
'ũm nõm Yeyox?" Kaxĩy.
9 Yĩy 'Enot te:
—'Ãte' xat pu mõy Yoãm putox xak, pu tu xok, hap-tex, pa 'ũ 'ũm nõ'õm, tu
hãpxopmã ka'ok? Kaxĩy.
Tu' xak, nũy Yeyox pẽnã'.

Yeyox te tikmũ'ũn xohix xexka xĩnnãhã'

10 Ha Yeyox yãy yõg mõ'pok xop nũn, tu putpu' nũn, tu nũktu hãm'ãktux
Yeyox pu', tu hãpxopmã ka'ok 'ãktux, ha Yeyox te tik xop te 12 mõgãhã', 'ap
nõy mõgã'ah, tu' mõg tu mõktu kõmẽn kutõgnãg Metxax tu' mõxaha',
11 pa tikmũ'ũn te' yũmmũg, tu' pe' mõg, ha Yeyox kuxa hittup, tu:
—'Ok 'ãxop nũn? Kaxĩy.
Tu hãmyũmmũgãhã', hu:
—Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat. Kaxĩy.
Tu' pakut xop hittupmãhã'.
12 Ha 'ãmnĩy, yĩy mõ'pok xop te 12 te:
—Putup te' kix tikmũ'ũn, 'ãpu mõ'pok pu mõg putpu', nũy xip tu xexka kopa
hãpxop pop, nũy mĩptut 'ũm kopa nũ'xok, nũnte hãm panip hah. Kaxĩy.
13 Pa Yeyox te:
—'Ãpu, 'ũxĩnnã', puyĩy tu hi ka'ok. Kaxĩy. Ha:
—'Ũxit'ax 'ũm? 'Ap xip'ah. 'Ũgmũ'ãte pãm xohix te 5 pip, xix mãm tix mãm,
ha tikmũ'ũn xohix xexka punethok. Pi'yã' mõg putup, nũy pãm xohix pop,
nũy tikmũ'ũn pu popmã', nũy tu' xĩnnã'? 'Ap kõmẽn xexka yũm'ah. Kaxĩy.
14 Ha tikmũ'ũn yõg tik xop xohix te 5.000, ha Yeyox te yãy yõg mõ'pok xop
xat, pu tikmũ'ũn hãm tu mõ'xip, ha' yãg puxet te 50 mõ'xip, xi' nõy te 50 mõ'xip,
tu mõktu xohix.
15 Ha mõ'pok xop yĩpkox pip, ha tikmũ'ũn xohix te hãm tu' mãm,
16 ha Yeyox te pãm xohix te 5 pop, xix mãm 2, tu pexkox ha' pẽnãhã', tu Topa
'ãktux max, hu:
—Topa 'ãmax. Xatek mũg hãpxop max xohix popmãhã'. Puxi'. Kaxĩy.
Tu yãy yõg mõ'pok xop pu pãm koxip, tu xe' koxip, tu nõg nõy nã' mõg tu
mõktu xohix, nũy tikmũ'ũn xohix xĩnnã',
17 ha' xohix te' mãhã', tu' hi ka'ok, pãyã pãm pip punethok, ha tikmũ'ũn xit
tap 'ĩhã tik xop te pãm pop, tu manax kopa' xex, ha manax te 12 nũ'xip pãm
hah, xix mãm hah.

Pet te' Yeyox yã Kunnix 'ãktux

18 'Ãmnĩy nõy 'ĩhã Yeyox puxehnãg xip, tu Topa pu hãm'ãktux, ha yãy yõg
mõ'pok xop nũn, tu Yeyox yĩkãgnãg hã' pip, ha Yeyox te:
—Tikmũ'ũn te putep 'ãktux 'ã'? Kaxĩy.
19 Ha tik xop te:
—'Ũyãg te 'ãmũn yã Yoãm 'ãktux, nõm tep-tox pix, ha' yãg nõy te 'ãmũn yã
'Enit 'ãktux, hõmã nõ'õm 'Enit te Topa pupi hãm'ãktux, ha' yãg nõy te: "Yeyox
yã tik hittap nõy, tu Topa pupi hãm'ãktux, yã putpu hi nõmhã." Kaxĩy.
20 Ha:
—Xix 'ãxop? Putep 'ãmpe'ãpanõm? 'Ok pek mũn? Kaxĩy.
Ha Pet te:
—'Ãmũn yã Kunnix, Topa te xa yãykutnãhã'. Kaxĩy.

Yeyox te' xok'ax 'ãktux, xi' putpu' hi'ax 'ãktux

21 Ha Yeyox te:
—Nãy, hãm'ãktux hok tikmũ'ũn nõy pu'. Kaxĩy.
22 Tu xe hãm'ãktux, hu:
—'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, tuk xũy xexkap-tup, ha Yoneo xexka xop tek
mũn putup nõg, xix 'ãmãnex xexka xop, xix hãmyũmmũg xop tek mũn putup
nõg, tuk putex putup, ha 'ãmnĩy tikoyuk nõg, 'ĩhã put puk hip-tup. Kaxĩy.
23 Tu hãpxip kutõgnãg 'ĩhã xe hãm'ãktux, tu' xohix pu hãm'ãktux, hu:
—Tikmũ'ũn tek mũn mũtik hãpkumep putup, puxix yãy pe'paxexk-tõgnãg,
tu mõktu yãy putup'ax xaxok, nũy 'ãmnĩy xohix hã' yãy yõg mĩpkupnix tat, nũy
xũy, nũy 'ũgmũn putuk xũy, tuk mũn mũtik hãpkumep xe'ẽgnãg.
24 Ha tikmũ'ũn te yãy xaxok hok, puxix tu' hi xe'e 'ohnãg, pa tikmũ'ũn xok
'ũgmũn hah, puxix tu hip-tup mõ kuma' mõg, tu' hi kux 'ohnãg.
25 Teptu hãpxexka yõg hãpxop xohix pop, pãyã' xok? 'Ũp-texop xexkah, tu'
xok, tu hãpxop xohix xaxok, 'ũxok tu', puxix yã' hok xe'ẽgnãg.
26 Tikmũ'ũn tek mũn hã yãyhãhup, xix yõgnũ hãm'ãktux hã yãyhãhup, 'ũnõy
xop pu yãyhãhup, hu: "'Akmũn Yeyox yõg'ah", kaxĩy, kopxix 'ãte nõm tikmũ'ũn
hã yãyhãhup 'ũyãnãn tu'. 'Ãtak Topa pu 'ãte nõm xop hã yãyhãhup, 'ĩhãk nũn,
hu: "'õhõm 'ã' yõg'ah," kaxĩy, 'ĩhãk xexka xe'ẽgnãg nũn, 'Ãtak Topa putuk, xix
pexkox yõg nũ'pok xop putuk.
27 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ãxop 'ãyãg xok putup hok, tu mõktu Topa te yãy yõg
tikmũ'ũn xat xe'ẽgnãg. Ta tu' kux. Kaxĩy.

Yeyox xix Mõyyex xix 'Enit

28 Ha 'ãmnĩy te 8 nõg, 'ĩhã Yeyox te Pet mõgãhã', xix Tiak, xix Yoãm, ha yĩktix
tu mõ'kãnĩn ha' mõg tu pũnãmep, nũy Topa pu hãm'ãktux.
29 Yeyox te hãm'ãktux 'ĩhã' pa yãnãm putuk, ha topixxax tũmnãg, tu kuyãnãn
putuk.
30 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã tik 2 tihi', tu Yeyox pu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn,
tik puxet 'ãxet'ax Mõyyex, ha' nõy 'ãxet'ax 'Enit, yã Yoneo yõg tikmũ'ũn hã
mõnãyxop hittap, hõmã Topa te' mõgãhã' pexkox tu', nũy tihi' hãmyãxatamuk
xohix hã,
31 ha Topa yõg yãnãm xe'ẽgnãg te pexkox tu' xakot, ha tik 2 te Yeyox xok'ax
'ãktux, tu' xok putup kõmẽn Yenoyanẽn kopa 'ãktux, tu Topa tep-tup kaxĩy
'ãktux,
32 'ĩhã Pet xi' nõy xop mõ'yõn ka'ok, tu yãy koxak, tu Yeyox xexka xe'ẽgnãg
pẽnãhã', tu tik 2 xexka xe'ẽgnãg pẽnãhã',

33 ha tik hittap 2 mõg putup, 'ĩhã Pet te:
—Yãyã', yã' max nũntek mũg pip. 'Ãpu, yũmũ mĩptut kumex tikoyuk mĩy, yãpxet 'ã pu', xix nõy Mõyyex pu', xix' nõy 'Enit pu'. Kaxĩy.
Pãyã hãmyũmmũg 'ohnãg.
34 Tu hãm'ãktux, 'ĩhã hãmgõy xexka nũn, tu tik 2 xaxogãhã', tu mõ'nĩy, ha tik xop kuxãnõg, 'ĩhã hãmgõy kopa' xip, hãmpẽnã 'ohnãg hah,
35 ha Topa yĩy, tute hãmgõy xexka kopa hãm'ãktux, hu:
—Nũhũ 'ũgkutok pit xe'ẽgnãg. 'Ãte nõm yãykutnãhã'. 'Ũxupax!. Kaxĩy.
36 Tu hãm'ãktux kux, ha Yeyox puxehnãg xip, ha yãy yõg mũtik hãpkumep xop yĩy 'ohnãg, 'ap hãm'ãktux'ah, tu hãpxopmã 'ũm pẽnã'ax 'ãktux 'ohnãg 'ũnõy xop pu nõmhã.

Yeyox te kakxop pit hittupmãhã'

37 Hãptup 'ĩhã yĩktix tu 'ũyĩxohoh, ha tikmũ'ũn xohix punethok pip, tu Yeyox hip,
38 ha tik xip, tu' yĩy ka'ok tu:
—Notot, mã'! 'Ũgkutok pit puxehnãg pakut.
39 Yãmĩy kummuk te' pakutnãhã', ha' yĩy ka'ok, tu hãm tu' nãhã', tu yãy pu xu'ux, ha yĩkonnop te yĩkox tu' xupep, 'ũyĩy xax tu' xupep. Yã yãmĩy te' xũygãhã', tu' nĩm 'ohnãg.
40 'Ãte 'õg tik te 'ãmutik hãpkumep xop tu' xak, tu nõm xop tu' xak, pu yãmĩy xit pu mõg, pãyã 'ap xit yũmmũg'ah. Kaxĩy.
41 Ha Yeyox te:
—Tikmũ'ũn kuxa mãm 'ohnãg, tu' kummuk 'ãmnĩy xohix hã, 'ãte 'ãxop nõã'tot. Hãm 'ũm hã' kux'ax? Kaxĩy.
Tu' tak pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãk-tok putnũ'. Kaxĩy.
42 Ha' putnũn, 'ĩhã yãmĩy kummuk 'ũkopa nuhukgãhã', tu hãm tu' putxok, ha Yeyox te yãmĩy xat pu mõg, yĩ' mõg, ha kakxop hittup, ha Yeyox te' tak ha' mõgãhã'.
43 Ha tikmũ'ũn xohix kuxãnõg, Topa mũn xe'ẽgnẽg ka'ok hah, tu' yẽy,

Yeyox te' xok'ax 'ãktux 'ũxeheh

Tikmũ'ũn kuxa te' yẽy, 'ĩhã Yeyox te yãy yõg mũtik hãpkumep xop pu hãm'ãktux, hu:
44 —'Ũg'ãpax, 'ũxaxok hok! 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, ha tik puxet te gãy xop mõgãp-tup 'ũghah, 'ũkoit'ax hãk mõgãp-tup, pu tuk putex. Kaxĩy.
45 Ha' xupak, pãyã nõm hãm'ãktux ka'ok, yĩy tik xop kuxa yũm 'ohnãg, hu' yũmmũg'ah, 'ap yĩkopit putup'ah.

'Ũ 'ũm xexkah?

46 Tik xop te yãy mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, nũy pi'yã tik yãy xexka yũmmũg, nũy pi'yãk-tõgnãg yũmmũg, hu: —'Ũgmũn yãk xexkah, kaxiy, ha' nõy te: —'Ap 'ũxexka'ah, yãk-tõgnãg, pãyã' nõy yã' xexkah. Kaxĩy.
47 Ha Yeyox te' yũmmũg, ha kakxop te' yĩka' xip, yĩ' put,
48 tu:
—Tikmũ'ũn tek putup, ha 'ãte kakxop putup, nõm yĩpkox pip, puxix nõm tikmũ'ũn yã kakxop putup kamah. Tikmũ'ũn tek putup, puxix 'Ãtak Topa

putup kamah, nõm te nũgkutnãhã'. 'Ũk-tõgnãg xop yĩpkox pip, nõm xop te yãyhãp-tup xexkah xop, 'ãxop mũtik. Kaxĩy.

Tikmũ'ũn te 'ãxop tukmĩy hok, puxix 'ãxop mũtik tu hãpxopmã'

49 Ha Yoãm te:
—Yãyã', 'ũgmũ'ãte tik pẽnãhã', tu yãmĩy kummuk xit, tu xa' xuktux, tu 'ãxuxet'ax 'ãktux hã' xut, hak mũ'ãte' tux hok pu mĩy hok, hamũn tek mũk mũtik hãpxopmã 'ohnãg hah. Kaxĩy.
50 Ha Yeyox te hãm'ãktux Yoãm pu', xix yãy yõg mũtik hãpkumep xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Ũtux hok pu mĩy. Tik te 'ãxop mũtik yãy tu yãnãn hok, puxix tu 'ãmũtik hãpxopmã'. Kaxĩy.

Xãmãnit yõg tikmũ'ũn te Yeyox putup nõg

51 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'ũxexka xop te Yeyox putex putup, yã' xok'ax hũmnãg, ha' yũmmũg, hu kõmẽn Yenoyanẽn ha' mõg putup,
52 tu tik xop mõ'pok hãmãxap, ha' mõg, tu mõktu hãpxexka Xãmãnit tu' mõxaha', nũy pip'ax xax, tu' mõg, nũy 'ãmuk xax,
53 pãyã hãpxexka yõg tikmũ'ũn tep-tup nõg, tu kõmẽn Yenoyanẽn ha' mõg pẽnãhã', hup-tup nõg.
54 Ha Tiak xix Yoãm gãy, tu:
—'Ok xatep-tup 'ũgmũ'ãte' xat, pu kuxap pexkox tu nũ'yõn, nũy tikmũ'ũn kummuk kix? Kaxĩy.
55 Pa Yeyox te' mãnõg, tu' yokãnãm,
56 tu' kep ha' mõg, tu xip tu xexka, nõy ha' mõg, ha yãy mũtik hãpkumep xop mõg kamah.

Tikmũ'ũn te Yeyox pe' mõg putup

57 Tu' mõg, 'ĩhã tik te Yeyox pu hãm'ãktux hu:
—'Ãte 'ãmũtik hãpkumep putup, yã' hãm 'ũm tu 'ãmõg'ax 'ũgmõg kamah. Kaxĩy.
58 Ha Yeyox te:
Kokexmax hex pet, xix putuxnãg xohix pet, pak mũn yã Tikmũ'ũn Kutok, 'ãk pet 'ũm pip'ah 'ũ kopak pihi'. Kaxĩy.
59 Tu tik nõy xãnãhã', hu:
—'Ũgmũtik hãpkumep, kaxĩy.
Pa' nõy te:
—Nãy. Yãy pet hak mõg tap nũy 'ãtak nõ hãpkot, nũy 'ãmũtik hãpkumep kũnãy tu'. Kaxĩy.
60 Ha:
—Pũyã xakix xop 'ũnõy xop nõ hãpkot, pa nũ', nũy 'ũgmũtik hãpkumep, nũy Topa yãy yõg tikmũ'ũn xat 'ãktux. Kaxĩy.
61 Ha tik nõy te:
—'Ũgmõg 'ãpehe, pak tux hok 'ũ xape xop pu 'ãneo, nũy hãpkumep'ax 'ãktux. Kaxĩy.
62 Ha:
—Tik hãm, tu ta' taxutnak nĩm, nũy hãm kumãgnãg mõg, puxix Topa nõm xe homip xat putup 'ohnãg. Kaxĩy.

10

Yeyox te tik te 72 mõ'pok

1 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yeyox te tikmũ'ũn pẽnãhã', tu tik nõy yĩmõgãtux, ha
tik xohix te 72 yĩmõgãtux, tu tik 2 mõ'pok, xix tik 2 nõy mõ'pok, xix tik 2 nõy
gã hu mõ'pok, tu mõktu xohix, nũy 'ũkeppa' mõg kõmẽn xohix hah, xix xip'ax
xohix hah,
2 'ĩhã' xat, hu:
—Hãpxop xohix ta', xix yĩmpa', pa kãmãnat pip'ah pu hãpxop nũnnã'. 'Ãpu,
Topa tu' xax, pu tikmũ'ũn nũ'pok, pu hãpxop nũnnã'. 'Ãpu, Topa tu' xax, pu
tikmũ'ũn nũ'pok, pu hãm'ãpak max 'ãktux.
3 Mõg. 'Ãxop yã' gãy hok xop, kahnẽn putuk, ha 'ãte mõ'ãpok hãmgãy xop
kopah, nõm gãy xop te kokex gãy putuk.
4 Tayũmak paxmõg hok, xix tuhut, xix pataxax tat hok. Putat kopa' hip hok,
nũy hãm'ãktux hã' nõy yãnãn.
5 Mĩptut 'ũm tu 'ãmõxap-tup, hu ta hãm'ãktux hãmãxap, hu: “Pũyã' kuxa mãm
nũ mĩptut kopah,” kaxĩy, tuknãy tu' mõxa'ax.
6 Tikmũ'ũn max te mĩptut kopa tihi', puxi' kuxa mãm, pa tikmũ'ũn kummuk
tihi', puxi' kuxa mãm 'ohnãg, pa 'ãkuxa mãm pax putup.
7 —Mĩptut kopa' nox pihi', hu ta' mõg hok mĩptut nõy tu', pãyã pi', nũy' xit,
nũy xo'op. Mĩptut yõg tikmũ'ũn te 'ãp-tup, pu pihi', hu ta pi'. Yã' max tikmũ'ũn
hãm punethok, tu' xit max kamah.
8 Tikmũ'ũn te 'ãp-tup, tu xa' hõm xit'ax, 'ãpu, 'ũpa', nũy mã', 'ĩhã kõmẽn tu'
pip.
9 Kõmẽn yõg pakut xop hittupmã', tu hãm'ãktux, hu: “Hõnhã Topa te 'ãxop
xat nũnte'. 'Ãpu 'ãyĩpkox pi',” kaxĩy.
10 —Pa kõmẽn tu mõxaha, ha nõm tikmũ'ũn te 'ãp-tup nõg, 'ãpu kõmẽn kotit
hã mõg, nũy hãm'ãktux, hu:
11 “'Ap max'ah kõmẽn, tu Topa yõg hãm'ãktux putup nõg, yĩy kõmẽn yõg
hãpkõnõn tek mũk pata tu' mõy, nũy Topa gãy 'ãktux. Pãyã' xaxok hok. Hõnhã
Topa te 'ãxop xat nũnte, ha 'ãxop tep-tup nõg, tu yĩpkox 'ohnãg.” Kaxĩy.
Tu xe hãm'ãktux, hu:
12 —'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Hãptup xe'e mõ'nãp-tup, 'ĩhã Topa te kõmẽn
kummuk yõg tikmũ'ũn kopit putup, tu' kummukgãp-tup 'ũyãnãn tu', tu
kõmẽn kummuk yõg tikmũ'ũn kuxa kak-tõgnãg, ha kõmẽn hittap Xonõm yõg
tikmũ'ũn kuxa ka xexka putup. Kaxĩy.

Kõmẽn xexka yõg tikmũ'ũn kuxa mãm 'ohnãg

13 Tu xe:
—Kõmẽn Konãy yõg tikmũ'ũn xũy putup, xix kõmẽn Metxax yõg tikmũ'ũn
xũy kamah. Topa te hãpxopmã xe'ẽgnãg kõmẽn kopah, pãyã hãpkummuk hã
yãyhãhup 'ohnãg, hu hãpkummuk mĩy pax. Paxpu Topa hãpxopmã xe'ẽgnãg
kõmẽn hittap Tinok yõg tikmũ'ũn keppah, xix kõmẽn hittap Xinõm yõg
tikmũ'ũn keppah, puxix yãyhãhup xexkah, nũy tu kummuk mĩy kux, tu xagok
hã mõ'tat'ax, tu putok hã yãy mõ'nĩy, pu tikmũ'ũn xohix yã yãyhãhup pẽnã'.
14 Hãptup mõ'nãp-tup 'ĩhã Topa te hãpxopmã'ax xohix kopit putup, tu kõmẽn
Metxax yõg tikmũ'ũn kuxa kak-tõgnãg, xix kõmẽn Konay yõg tikmũ'ũn kuxa
kak-tõgnãg, pãyã kõmẽn Tinok yõg tikmũ'ũn kuxa ka xexkah, xix kõmẽn
Xinõm yõg tikmũ'ũn kuxa ka xexkah.
15 Ha kõmẽn Kapãnãn yõg tikmũ'ũn kummuk te pexkox ha' mõg putup,
pãyã yãyhãhup 'ohnãg, nũy tu kummuk mĩy kux, yĩy Topa te mõ'pok putup
Hãmgãyãgnãg pet hah. Kaxĩy.
16 Tu yãy yõg mũtik hãpkumep xop pu hãm'ãktux, hu:

—Tikmũ'ũn te 'õg hãm'ãktux 'ãpak, tu' yĩpkox pip, puxik mũn pu yĩpkox pip kamah, yãy putuk yĩnmũn. Tikmũ'ũn te 'ãp-tup nõg, puxik mũn putup nõg kamah. Tikmũ'ũn tek mũn putup nõg, puxix Topap-tup nõg kamah, nõm tek mũn nũgkutnãhã'. Ta tu' kux. Kaxĩy.

Tik te 72 nũn putpu'

17 'Ãmnĩy 'ũm 'ĩhã tik xop put pu' nũn nãm, tik xop te 72 nũn, tu' kuxa hittup xexkah, tu:

—Yãyã'! Xate 'ãxuxet'ax 'ã' hõm, 'ũyĩy yãmĩy kummuk xop xit, hak mũk'ãte' xit, pu mõg xupaha'! Kaxĩy.

18 Ha Yeyox te:

—Hamũn. 'Ãte Hãmgãyãgnãg pẽnãhã'. Tex yãnãm te hãm tu' xakot mõ'ka'ok, hã kaxĩy Hãmgãyãgnãg te pexkox tu' nãhã', tex yãnãm putuk.

19 'Ũg'ãpax, 'ãte yãy 'ãxet'ax xa' hõm, xa nõ kãyã gãy tonnok, nũy tup-tex, xi' xok pata kuhmĩy tonnok nũy tup-tex, nũy Hãmgãyãgnãg yõg hãpxopmã'ax kuxyã', pu 'ãxũygã hok,

20 pa 'ãkuxa hittup hok, 'ãxop ka'ok tu'. 'Ãmhok. Topa te 'ãxuxet'ax mõ'kupix pexkox kopah, yã' xip'ax max xa' popmãhã' pexkox tu', pu 'ãhittup. Kaxĩy.

Yeyox kuxa hittup xexkah

21 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Topa Koxuk te Yeyox kuxa hittupmãhã', ha Topa pu hãm'ãktux, hu:

—'Ãtak, 'ãmũn yã pexkox hã 'ãxuxyã', xix hãm xexka hã 'ãxuxyã'. 'Ãmax, xate tikmũ'ũn 'ũk-tõgnãg xop pu hãmyũmmũgãhã', tu tikmũ'ũn xexka xop pu' xaptop, puyĩy tu yũmmũg hok. Hamũn. Kaxĩy xatep-tup. Kaxĩy.

22 Tu xe:

—Yõg 'Ãtak te 'ã' popmãhã hãpxop xohix, 'ũ puxehnãg 'ãtak yũmmũg, xix tik xop 'ãte hãmyũmmũgã xop te 'Ãtak Topa yũmmũg. Kaxĩy.

23 Tu yãy yõg xop xãnãhã', nũy tup-xehnãg pu hãm'ãktux, hu:

—'Ãkuxa hittup, hãpxopmã pẽnã nũy, ha tikmũ'ũn kuxa hittup te nõm pẽnãhã kamah.

24 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Hõmã, hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã tik te Topa pupi hãm'ãktux, nũy tikmũ'ũn pu' xuktux, tu nõm hãpxopmã'ax xe'ẽgnãg xak, nũy pẽnã', ha' xat'ax xop hittap te' pẽnãp-tup kamah, pãyã' pẽnã'ah, tu hãm'ãktux 'ãpak putup, pãyã' xupak'ah, ha 'ãxop te' xupak nõmhã. Kaxĩy.

Xãmãnit yõg tik max

25 Tik te hãmyũmmũg xip, tu Yeyox yĩkopit putup, tu ta' nũn, nũy Yeyox yĩkopit, tu:

—Notot, 'ãtep-tep mũn mĩy'ax nũy Topa mũtik 'ũghi xe'ẽgnãg mõg kumak mõg, ha' kux 'ohnãg? Kaxĩy.

26 Ha:

—Tep-te 'ũmãgãhã Topa yõg tappet hã? Topa tep-tep xat xa'? 'Ok xate' yũmmũg? Kaxĩy.

27 Ha tik te:

—Yamũn. Topa tappet te Topap-tup pax xat hãmãxap, tu tikmũ'ũn te Topap-tup pax xat, tu' kuxa hãp-tup pax xat, tup-tup pax ka'ok xat, tup-tox hãp-tup pax xat, tu yã' nõy putup pax xat, yãy putup pax putuk. Kaxĩy.

28 Ha:

—Yamũn. 'Ãpu mĩy, tu hip-tup 'ap nõg'ah Topa mũtik. Kaxĩy.

29 Ha' nõy te yãy pe'paxex max, hu:

—'Ũ 'ũm tek mũn hãk nõy? Kaxĩy.
30 Ha Yeyox te hãm'ãktux hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nũy 'ũnõy pu hãmmaxnã'ax 'ãktux, hu:
—Kõmẽn Yenoyanẽn te yĩktix yĩmũ' yũm, ha ta Yoneo yõg tik te kõmẽn tu kekpa' mõg, tu kõmẽn Yenikot ha' mõg putup, 'ĩhã tik kummuk xop te' mũg, tu' yõg topixxax hã' xupxet, tu' kix kakixnãg, tu' nĩm, ha' xok putũmnãg.
31 Ha 'ãmãnex puxet tep-tat hã' nũn, tu Yenikot ha' mõg, tu tik pẽnãhã', pãyã nõã'yẽn, tu' mõg,
32 ha Nemix xop yõg tik kama' nũn, tu tu' pẽnãhã', tu nõã'yẽn, tu' mõg.
33 Pa hãpxexka Xãmãnit yõg puknõg te putat hã' nũn, tu nũktu xupep, tu tik pẽnãhã', tu tik kayax punethok ha' kuxa ka',
34 tu hũmnãg tu' xip, tu heptox hã kayax ku'uk, tu topixxax ponnok hã' kĩy, tu kãmãnok yĩmũ tu yãy keppa' yũm, tu' mõg, tu mõktu pip'ax tu' xupep, tu 'ãmuk ha' mõg, nũy ti ka'ok, tu tik pakut pẽnãmax.
35 Hãptup nõy 'ĩhã' puknõg te' pip'ax tu tu pagok, tu tayũmak hõm, tu: "'Ũpẽnã max, xa tik hãpxop xex, nũy ta' xĩnnã'. Putpuk nũn putup, tu xa' hõm'ax tayũmak nõy." Ta tu' kux. Kaxĩy.
36 Tu tik te hãmyũmmũg pu' yĩkopit, hu:
—Putep 'ãmpe'ãpaxex? 'Ũ 'ũm te tik hã' xape', nõm hãpxupxet xop te' kix kakixnãg? Kaxĩy.
37 Ha:
—Tik puknõg te nõm tik kuxa ka', hu' nõy hã' xape'. Kaxĩy.
Ha:
—Hamũn. Mõg, nũy kaxĩy 'ãnõy pu hãpxopmã'. Kaxĩy.

Yeyox te Mã'at xix Mãnix pet ha' mõg

38 Yeyox mõg, tu ta' mõg, xix yãy yõg mũtik hãpkumep xop, tu ta' mõg, tu mõktu xip tu xexka tu' mõxaha', ha 'ũn xip, 'ũxuxet'ax Mã'at, tu' xãnãhã', pu nũ', ha' nũn, tu ta tu' pip,
39 ha 'ũn tutnõy 'ãxet'ax Mãnix, tu Yeyox nũktu keppa' yũm, nũy yõg hãm'ãktux 'ãpak,
40 'ĩhã Mã'at te 'ãmuk xexka, tup-xehnãg te 'ãmuk, tu hãpxop kutet, hu Yeyox yĩkãgnãg ha' nũn, tu:
—Yãyã', putep 'ãpe'ãpaxex: 'ok max yãk puxet te 'ãmuk? 'Ãpu, 'ũktutnõy xat, pu nũ', nũy hãk tehet. Kaxĩy.
41 Ha Yeyox te:
—Mã'at, Mã'at 'ãyãykuxop punethok,
42 pa hãpxop puxet 'ũmax, ha 'ãtutnõy te nõm hãpxop max xe'ẽgnãg yãykutnãhã', tu Topa yõg hãm'ãktux 'ãpak hãmãxap, ha tik 'ũm te' kuxa kopa' xut 'ohnãg. Kaxĩy.

11

Yeyox te Topa pu hãm'ãktux'ax yũmmũgãhã'

1 'Ãmnĩy puxet 'ĩhã Yeyox xip, tu yãy yõg xop mũtik 'ãti', tu Topa pu hãm'ãktux, ha' yõg tik puxet te:
—Yãyã', 'ũgmũk yũmmũgã kamah, 'ũyĩy Topa pu hãm'ãktux. Hõmã Yoãm te yãy yõg tik xop yũmmũgãhã'. Kaxĩy.
2 Ha Yeyox te:
—'Ãpu Topa pu hãm'ãktux kaxĩy, hu:

"'Ãtak,
pũyã tikmũ'ũn xohix kuxa' yẽy 'ãkeppa, nũy 'ãmax xe'ẽgnãg 'ãktux.
Pũyã hãpxexka xohix yõg tikmũ'ũn 'õg xat'ax pu' yĩpkox pi'.
3 'Ãmnĩy xohix 'ĩhãk mũk 'ã hãpxop 'ũm nũ'kutnã, puyĩy' mã',
4 hak mũ yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux. Tikmũ'ũn nõy tek mũ'ã
kummugãhã', hak mũ 'ãte nõm mĩy'ax xaxogãhã kamah,
tu xa tu' xak, xak mũg kopitnã hok. 'Ũkux." Kaxĩy.
5 Tu xe hãm'ãktux, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nũy tikmũ'ũn kuxa
teknõg hok 'ãktux, hu:
—'Ãmnĩy kote 'ĩhã 'ãmõg'ax 'ãxape pet hah, tu mõktu xupep, nũy ta tu' xak,
hu: "Hãpxop hak nũn, 'õgnũ 'ĩhã tu' hõm,
6 'ũkxape nũn, tu' xit pip 'ohnãg." Kaxĩy.
7 —'Ok 'ãxape te xa hãm'ãktux'ax kummuk? Hu: "Mõg, 'ãpep, 'ãmnĩy koxtap
hah, hak kutok tek mũn mũtik nõm, xa' xõn putup'ah 'ãte', tu hãpxop xit'ax xa'
hõm putup'ah." Kaxĩy. 'Ok 'ãxape te xa' xuktux'ax kaxĩy? 'Ãmhok.
8 —'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ãxape yok putup hok, pãyã xate tu' xak, tu xe' xak,
tu xe' xak, puxix 'ãxape tu' yok'ax, tuknĩha' xip, tu' pa'ax hãpxop nũy xa' hõm,
'ãmõg xak tu'. Ta tu' kux.
9 Yã 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux, hu: 'Ãpu Topa tu' xax, ha xa' hõm putup, 'ũxa' mõg,
tu' xipihi'. Hãptopa tu xip, tu' xãnã', puxix xa hãpxõn.
10 Tikmũ'ũn xohix te tu' xak, tu' xipihi', ha mõ'yĩnnĩn'ax xõn putup, 'ĩhã
tikmũ'ũn 'ũm te hãptopa' xip tu' xãnãhã'.
11 'Ãk-tok 'ũm te xa tu' xak hu: 'Ãm mãm 'ũm hõm. Kaxĩy. Xate nõm pu kãyã
gãy hõm 'ohnãg 'ũyãnãn tu'. 'Ãmhok.
12 'Ãk-tok te xa tu' xak'ax puyĩy xok xu'uk tu' hõm. Xate nõm pu' hõm xok
pata kuhmĩy 'ohnãg 'ũyãnãn tu'. 'Ãmhok.
13 'Ãxop kummuk, tu hãpxopmã kummuk, pãyã 'ãk-tok pu hãpxop max
popmãhã', ha 'Ãtak Topa te pexkox kopa' xip, tu' max xe'ẽgnãg, tu xa yãy
Koxuk nũ'kutnãp-tup, nõm xop te ta tu' xak ha nũ'kutnãp-tup, tikmũ'ũn xop
te 'Ãtak Topa ta tu' kax, puyĩy nũ'kutnã'. Ta tu' kux. Kaxĩy.

Yeyox xix Meyemo

14 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yeyox te yãmĩy kummuk xit, tu yãmĩy yĩy hok xit pu
mõg, tu' mõg, 'ĩhã tik te hãm'ãktux max, ha tikmũ'ũn kuxa te' yẽy.
15 Pa' yãg te:
—Meyemo te yãmĩy xit, hu' yõg xat'ax, tu Yeyox xat pu yãmĩy xit tikmũ'ũn
kopah, pu tu hittupmã'. Kaxĩy.
16 Ha' yãg te' yĩkopit putup, tu Yeyox tu' xak, hu:
—'Ãpu, yĩ' mã' hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, 'ũgmũ'ã' pẽnã, nũy 'ũgmũ'ã
yũmmũg, 'ũyĩy Topa te 'ãp-tup pax yũmmũg. Kaxĩy.
17 Pa Yeyox te tikmũ'ũn yõg hãmpe'paxex yũmmũg, tu:
—Hãpxexka yõg tikmũ'ũn yãykix, puxi' nõg. 'Ũxape xop yãykix yãy mũtik,
puxix hãpxummãnãm.
18 Pax pu Hãmgãyãgnãg yõg yãmĩy yãykix, puxix 'ũnõg kamah. 'Ãxop tek mũn
'ãktux, tu Meyemo tek xat 'ãktux, 'ũ xit yãmĩy kummuk.
19 Xate yã koit. 'Õgnẽ tik xop te yãmĩy kummuk xit kamah. 'Ũ 'ũm te 'ãxop
ka'õgãhã', xa mõy? 'Ap Hãmgãyãgnãg'ah. Topa te 'ãka'ogã hok'ah. Ha kaxĩy
'ũxohix te 'ãxop te koit'ax yũmmũg.

20 Topa tek mũn ka'ogãhã 'ũ yãmĩy xupepmã', ha kaxĩy 'ũxohix te' yũmmũg,
tu Topa ka'ok yũmmũg, tu yãy yõg tikmũ'ũn xat kamah yũmmũg, nũnte 'ãxop
te' pẽnãhã'.
21 —Tik ka'ok xup mĩkax xexkah, tu yãyhã pẽnãnã' xip, ha' nũn 'ohnãg
kummuk xop, nũy xupxet,
22 pa tik ka'ok xexka nũn, nõm ta tut, tu' nõy yãyhã topoh, tu yãy mũg, tu
mĩkax xexka xut, 'ũxexka tu', tu' nõy yõg hãpxop xohix hã' xupxet, tu' pop, tu
yãy yõg tik xop pu' koxip.
23 —Tikmũ'ũn tek mũn mũtik hãpxopmã hok, puxik mũtik yãy tukmĩy.
Tikmũ'ũn tek mũn mõ'nĩynãm hok pu hãpxop nũnnã', puxix hãpxummãhã'.
Kaxĩy.

Yãmĩy kummuk te put pu' nũn

24 Tu xe hãm'ãktux, hu:
—Yãmĩy kummuk te tikmũ'ũn kopa' xip, tu' mõg, nũy 'ũnĩm, tu hãmnak tu
hãpkumep, tu' xip'ax nõy xak, nũy xihip. 'Ũxipihok, puxix yãy pu hãm'ãktux,
hu: Put puk mõg putup nõm tikmũ'ũn hah, nũy xihip. Kaxĩy.
25 Tu' nũn tu nũktu xupep, pa tik te yãy kopa' xit, ha' max nõmhã,
26 yĩy yãmĩy mõg, tu yãy nõy xop te 7 xãnãhã' pu nũ mũtik nũn, ha yãmĩy
kummuk xe'e, tu tikmũ'ũn ha' mõxaha', tu kopa' pip, ha tikmũ'ũn kuxa te' yẽy.
Hõmã 'ũkopa' xũy kutõgnãg, pãyã hõnhã' xũy xexkah. Ta tu' kux. Kaxĩy.

Tikmũ'ũn kuxa hittup xe'e'

27 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã tikmũ'ũn xohix xexka pip, ha 'ũn xip kamah, tu' yĩy
ka'ok, hu:
—'Ũn kuxa te 'ãput hittup, xix xa pu yãy xo'opmãhã', tu' kuxa hittup. Kaxĩy.
28 Ha Yeyox te:
—Hamũn, pãyã hittup'ax xexka tikmũ'ũn kuxa te Topa yõg hãm'ãktux 'ãpak,
tu' yĩpkox pip. Kaxĩy.

Tikmũ'ũn te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg xak

29 Ha tikmũ'ũn te yãy tu nũ'nãhã', tu Yeyox 'ũxakot ha' pip, tu' xak pu
tikmũ'ũn pu hãpxopmã ka'ok, puyĩy' pẽnã', nũy Topa tep-tup yũmmũg, yĩy
Yeyox te:
—Hõnhã' pip tikmũ'ũn kummuk, tu Topa tu' xak pu nõm pu hãpxopmã ka'ok
xe'ẽgnãg, pãyã 'ap hãpxopmãp-tup'ah, ha mõnãyxop hittap Yõn yõg hãpxopmã
ka'ok puxehnãg pẽnãp-tup.
30 Hõmã Yõn te kõmẽn xexka Nĩn yõg tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, tu Topa ta
tu' gãy 'ãktux. Yã hõnhã 'ũgmũn, Tikmũ'ũn Kutok te tikmũ'ũn pu hãm'ãktux
nõmhã, tu Topa te ta tu' gãy 'ãktux kamah.
31 'Ãmnĩy mõ'nãp-tup 'ĩhã Topa te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit,
tu' xũygãp-tup, ha 'ũn hittap te hãpxexka Xamah yõg tikmũ'ũn xat, tu hõnhã'
pip tikmũ'ũn kummuk 'ãktux'ax. Hõmã, yã hittap, tu' nũn, nũy Xanomãm yõg
hãm'ãktux 'ãpak, ha 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xat, tu hãmyũmmũg xexkah. Pãyã
nũntek xip, tuk mũn hãmyũmmũg yĩn koxuk xe'ẽgnãg.
32 'Ãmnĩy mõ'nãp-tup 'ĩhã Topa te hõnhã' pip tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax
kopit, tu' xũygãp-tup, ha Nĩn yõg tikmũ'ũn te hõnhã' pip tikmũ'ũn kummuk
'ãktux'ax, yãyhãhup 'ohnãg hah. Hõmã Yõn te Topa pupi hãm'ãktux, nũy ta
tikmũ'ũn pu' xuktux, tu Topa te Nĩn yõg tikmũ'ũn tu' gãy 'ãktux, ha nõm
tikmũ'ũn te yãyhãhup, tu hãpkummugã'ax kux, pa hõnhã' pip tikmũ'ũn te

yãyhãhup 'ohnãg, tu hãpkummuk mĩy pax, ha Yõn xexka kutõgnãg, yãk mũn xexka xe'ẽgnãg. Ta tu' kux. Kaxĩy.

Yeyox te Topa yõg kũyãnãm 'ãktux

33 Tu xe hãm'ãktux, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu:

—Tikmũ'ũn te kũyãnãm tat'ax paha', tu mĩmpe yĩmũ' xix, nũy hãptupmã max, yĩy tikmũ'ũn te mĩptut ha mõxakux, tu hãmpẽnãm max, pa nax kopa' xuk 'ohnãg kũyãnãm tat'ax, ka mõ'nĩy. Yã kũyãnãm max te hãptupmãhã', ha tikmũ'ũn xohix tep-tup pax.

34 'Ũpa te kũyãnãm putuk. 'Ũpa tup te' kuxa hittupmãhã', pãyã' pa ku'uk te' kuxa hittupmã 'ohnãg, tu yãyhã hãpkoxtap.

35 'Õg pa 'ãti', 'õg kũyãnãm tat'ax xaxok hok, ka yãyhã hãpkoxtap, kaxĩy Topa yõg hãmyũmmũg xaxok hok kamah, xayĩy Topa yõg putat hã mõg kuma mõg.

36 Kũyãnãm te mĩptut kopa' xakot, tu hãptupmãhã', ha kaxĩy 'ãte hãm'ãktux'ax hã xa hãmyũmmũgãhã', pũyĩy hãmyũmmũg, nũy yõgnũ hãm'ãktux pu' yĩpkox pi', nũy 'ãkuxa tu hittup. 'Ũkux. Kaxĩy.

Yeyox te' xexka xop pu hãm'ãktux

37 Tu hãm'ãktux kux, 'ĩhã Paniye xop yõg tik te' xãnãhã', pu' xit, ha ta' mõg tik pet hah, tu' xit,

38 ha Paniye yõg tik te:

—Pute 'ũm? Teptu 'ãxit, pãyã 'ap yãy yĩm 'ũm pix'ah? Kaxĩy.

39 Ha:

—'Ãte xa hãmyũmmũgãhã'. 'Ãxop te kãnẽy xãm pix, xix kãnẽy xo'op'ax xãm pix, pa 'ãxop kuxa kopa tupmã 'ohnãg, ha yãy 'ĩgã, yã 'ãkopa kummuk xix yãykix yãy tukmĩy pax.

40 'Ãp-tox kummuk xop, tu hãmyũmmũg 'ohnãg. Topa te 'ãkuxa mĩy xix 'ãyĩn xax mĩy, pũyĩy 'ãkuxa tup, xix 'ãxax, pu tu' max.

41 'Ãpu, 'õg hãpxop hõm 'ũhok xop pu', nõm hãpxop xate kãnẽy kopa' xex, tu tu' hok hõm, nũy 'ãkuxa tupmã'.

42 —'Ãkuxãnõg, 'ãxop Paniye xop! Xate mĩxux xuxpex te 100 pop, 'ũmã yĩmũ putup, tu Topa pu popmãhã te 10, pa xate hãmyok mĩy'ax xaxok, xix Topap-tup pax xate' xaxok. Yã' max hãmmax xohix mĩy, tu' xaxok 'ohnãg.

43 —'Ãkuxãnõg 'ãxop Paniye xop! 'Ãxop te mĩmpe yũm'ax max xak, Topa pet kopa tu' xup, tu' yũm, tup-tup pu tikmũ'ũn 'ãxãnã', hu: Notot. Kaxĩy. Nũy 'ãxexka 'ãktux kõmẽn tu'.

44 —'Ãkuxãnõg, 'ãxop te xukpot putuk, ha tikmũ'ũn te 'ãyĩmũ hãpkumep, tu' xukpot pẽnã'ah. 'Ũkux. Kaxĩy.

45 Ha hãmyũmmũg xop yõg tik te:

—Nãy, xatek mũg mãnõg kamah! Kaxĩy.

46 Ha:

—'Ãkuxãnõg, 'ãxop hãmyũmmũg xop! 'Ãxop te tikmũ'ũn xat, tu hãpxop putux tatnãhã', ha 'ĩm hã' tot 'ohnãg, pa 'ãxop te nõm mõ'nĩynãm 'ohnãg.

47 'Ãkuxãnõg! Hõmã tikmũ'ũn hittap te Topa pupi hãm'ãktux, nũy tikmũ'ũn pu' xuktux, ha 'õg mõnãyxop hittap te' kix, ha 'ãxop te nõm hãm'ãktux xop pu xukpot maxnãhã',

48 pu tikmũ'ũn xohix yũmmũg, yã 'ãxop te 'õg mõnãyxop kummuk putuk. Mõnãyxop te' kix, ha 'ãxop te' yõg xukpot maxnãhã',

49 yĩy Topa te hãmyũmmũg, tu hãm'ãktux, hu: "'Ãte yãy pupi hãm'ãktux'ax
xop mõ'pok putup, pu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, ha tikmũ'ũn te' yãg kix putup,
xi' yãg xũygãp-tup." Kaxĩy.
50 Yĩy Topa te hõnhã' pip tikmũ'ũn xũygãp-tup, 'ũyãnãn tu' xũygãp-tup, yã
hãmyãxatamuk xohix xexka hã tikmũ'ũn kummuk te Topa yõg tik xop kix.
51 Tikmũ'ũn hittap te 'Ameo putex hãm'ãxap, yã 'Anão kutok 'Ameo putex,
tu Topa yõg xop xohix kix, tu mõktu Yakanit putex, nõm Topa pet kopa' xip,
nũy nõm pu xokxop mõ'hap nũy haxyã', pãyã tik kummuk te Topa pet kopap-
tex. 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, yã hõnhã Topa te tikmũ'ũn xũygãp-tup, hãpkummuk
xohix mĩy ha' xũygãp-tup, nũy hãpkummugã'ax hã pago.
52 —'Ãkuxãnõg, 'ãxop hãmyũmmũg xop! Topa te xa' hõm pipkup
mõ'hãmyĩnnĩn'ax, nũy hãmyũmmũg'ax xõn, pãyã 'ãxop te hãmyũmmũg 'ohnãg,
tu' xat hok pu tikmũ'ũn yũmmũgã hok kamah. 'Ũkux. Kaxĩy.
53 Tu' mõg, ha hãmyũmmũg xop xix Paniye xop gãy, tu Yeyox 'ãktux kum-
muk, tu' xupmãhĩy, tu' yĩkopit,
54 tu Yeyox yõg hãm'ãktux'ax hã' kopit, tu' xupak, pũyĩy hãm'ãktux kummuk.

12

Yeyox te Mõ'ãmã'ax 'Ãktux

1 —'Õg pa 'ãti'! Paniye xop mõ'ãmã', yã' pa mũn max, pãyã' kuxa kummuk,
tu' koit pax, tu pãm yõg tokatogã'ax putuk, ha pãm kopa' xip, tu' mõmmãhã tu
mõktu xexkah, ha kaxĩy Paniye xop mõ'ãmã tikmũ'ũn kopah, tu mõ'ãmã mũn
mĩy.
2 Tikmũ'ũn kummuk te yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax xaptop, tu mõ'nĩy, pa
Topa te tikmũ'ũn xohix tu' mũg putup, pu tikmũ'ũn xohix' pẽnã'.
3 Tikmũ'ũn yĩy pu'ũgnãg 'ãmnĩy koxtap hã, pa Topa te tikmũ'ũn xohix pu'
xupakgãp-tup, ha hãm'ãktux'ax pu'uk mĩptut kopah, pa tikmũ'ũn xohix te'
xuktux'ax ka'ok, tu hãm'ãktux'ax ka'ok hã' xupak putup. Kaxĩy.

Tep-te' yĩpkutuk?

4 Tu xe hãm'ãktux, hu:
—'Ãxop tek mũn hã 'ãxape'. Tik xop kummuk yĩpkutuk hok. Nõm te 'ãyĩn
xe'ep-tex, pa 'ãkoxuk putex 'ohnãg,
5 pa Topa mũn ka'ok xe'ẽgnãg, yĩy nõm yĩpkutuk, nõ'õm te 'ãp-tex'ax, tu
mõ'ãkutnã'ax Hãmgãyãgnãg Pet ha, pu' xihip. Hamũn. Topa mũn yĩpkutuk.
6 —Putuxnãg xop 'a' takat'ah, tu tayũmak kutõgnãg hã' nõy yãnãn, pãyã Topa
te nõm xop xaxok 'ohnãg,
7 tu 'ãxe mõ'kupix, tu' xohix te xĩy yũmmũg. 'Ãkuxãnõg hok. Topa te putuxnãg
xop xohip-tup kutõgnãg, tu 'ãxop mũn putup xexkah. Kaxĩy.

Yã' max Kunnix 'ãktux 'ãnõy pu'

8 Tu xe hãm'ãktux, hu:
—'Ũgmũn ya Tikmũ'ũn Kutok, tu xa hãm'ãktux nãm. Tikmũ'ũn te' xohix pu
hãm'ãktux, hu: 'Ũgmũn yã Yeyox yõg, kaxĩy, kopxix 'ãte hãm'ãktux putup, tu
pexkox yõg nũ'pok xop pu' xuktux putup, hu: Hamũn yã yõgnũ'. Kaxĩy.
9 Pa tikmũ'ũn te' xohix pu hãm'ãktux, hu: 'Ak mũn yã Yeyox yõg'ah, kaxĩy,
tuk mũn hã yãyhãhup tu' xuktux, kopxix 'ãte hãm'ãktux putup, tu pexkox yõg
nũ'pok xop pu hãm'ãktux putup, hu: "Hãmũn 'ap yõgnũ'ah." Kaxĩy.

10 —Tikmũ'ũn tek mũn 'ãktux kummuk, puxix Topa xaxogãp-tup, pa
tikmũ'ũn te Topa Koxuk 'ãktux kummuk, puxix Topa xaxogãp-tup 'ohnãg.
11 —Yũmũ yõg tik te tikmũ'ũn xat'ax te 'ãxop mõgãp-tup Topa pet hah, nũy
'ãyĩkopit, tu gohenanok keppa 'ãyĩkopit, xix 'ũxexka xop keppa 'ãyĩkopit, pa
kuxãnõg hok, tu xutigãhok, hu: "Pute 'ũm 'ãte 'ãktux putup, 'ãte 'ũggã'?" Kaxĩy.
12 Yã Topa Koxuk te xa hãmyũmmũgãp-tup, tu hãm'ãktux'ax xa
hãmyũmmũgãp-tup. Kaxĩy.

'Ũptexop xexka pa te hãmyũmmũg 'ohnãg

13 Ha tik te tikmũ'ũn mũtik tihi', tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—Notot, 'ãpu, 'ũktaknõy mãnõg, nũy hãmyũmmũgã'. Hõmãk mũg tak xok, hak
taknõy te 'ãtak yõg hãpxop xohix pop, tu' yãgnãg 'a' hõm putup'ah. 'Ãpu, tu' xat,
pu hãpxop koxip. Kaxĩy.
14 Ha Yeyox te:
—'Ak pa te hãmyũmmũg'ah, nũy hãpxop koxip. Kaxĩy.
15 Tu xe hãm'ãktux, hu:
—'Ũg'ãpax max. 'Ãxupkũmĩy hok. 'Ãnõy yõg hãpxop putup hok. Tikmũ'ũn hi
xe'e', puxix 'ũptexop xi' hok xop te yãy putuk, yĩy 'ãxupkũmĩy hok, xa' hi xe'e'.
Kaxĩy.
16 Tu tikmũ'ũn yũmmũgãhã', hãm'ãktux'ax hã' hãmyũmmũgãhã', nũy Topa
yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nũy xupkũmĩy hok 'ãktux, hu:
—'Ũptexop yõg hahãm xexkah, ha hãpxop ta xohix xexkah, tu ta hãpxop
nũnãhã', tu mĩptut kutõgnãg kopa nũ'xok hã' xohix, ha nũ'xip,
17 yĩy hãmpe'paxex, hu: "Yõgnũ hãpxop punethok 'ãte nũnnãhã', pi'yã' xex
putup 'ãte'? 'Ĩntu'.
18 Nãy. 'Ãte mĩptut kutõgnãg koxyõy'ax, nũy 'nõy xexka mĩy, nũy yõgnũ
hãpxop xohix nũ'xok,
19 tu yãy pu hãm'ãktux'ax, hu: 'Ũghittup xexkah, tuk mũn 'ũptexop xexkah, yã
hõnhã puxi', 'ak hãm putup'ah 'ũxeheh. 'Ũkux. 'Ũkteknõg, huk xit'ax punethok,
xix' xo'op'ax punethok, tuk kuxa hittup." Kaxĩy.
20 Pa Topa te: "'Ãp-tox kummuk, tu hãmyũmmũg 'ohnãg. Hõnhã, 'ãmnĩy hã,
'ãxok putup, ha 'ũ 'ũm te' pop'ax 'õgnũ hãpxop, 'õg hãpxop xate nõm nũ'xok?"
Ta tu' kux. Kaxĩy.
21 Tu xe:
—Kaxĩy 'ũptexop xohix xakix, nõm xop te Topa keppa 'ũhok xop. Kaxĩy.

Tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok Topa kopah

22 Tu yãy yõg tik xop pu hãm'ãktux, hu:
—Yĩy 'ãte xa hãm'ãktux, hu: 'Ãxutigãhok, yĩy: "Putep mũn 'ãte' mã'ax?" Kaxĩy,
xix: 'Ãte pi'ya' mũn tat'ax topixxax?" Kaxĩy.
23 'Ãhi'ax mũn max xexkah, ha 'ãxit'ax max kutõgnãg, xix 'ãyĩn max xexkah,
ha topixxax max kutõgnãg.
24 Putuxnãg katãmnãg pẽnã'. Yã hãpxop xap xok 'ohnãg, tu hãpxop ta'ax
nũnnã 'ohnãg, nũy pet kopa nũ'xok, pa Topa te nõm pu hãpxop hõm, pũyĩ' mã'.
'Ũyũmmũg hok, xate'? Topa te putuxnãg xop putup pax kutõgnãg, pa 'ãxop
putup pax xexkah.
25 Tik te: "'Ũkxok putup, pãyã 'ũghi'ax tox xak, nũy hãmyãxatamuk kutõgnãg
nõy hi'." Kaxĩy. Pa' xutigã'ax hã tik hi tox 'ohnãg.

26 Tikmũ'ũn te hãxopmã kutõgnãg 'a' yũmmũg'ah, nũy tu hi tox, hu hãpxomã
xexka yũmmũg 'ohnãg, hu xutigã hok.
27 'Ãpu mĩnnut pẽnã'. 'Ũtuk max, tu' hãm 'ohnãg, tu topixxax xap 'ohnãg
yãy pu', ha' xax max. Hõmã mõnãyxop hittap Xanomãm yãp-texop xexkah, tu
topixxax max mõ'tat mõg kuma', pa Xanomãm xax 'ãnuk kutõgnãg, ha mĩnnut
xax 'ãnuk xe'e'.
28 Topa mũn te xax max hõm mĩnnut xop pu', pu mõ'tat, tu hõnhã' xip, pa
hãptup 'ĩhã' tu tap, ha kuxap kopa mõ'yõn. Yũmmũg hok xate'? Topa te xa'
hõm putup topixxax max kamah, xa mõ'tat. 'Ãkuxa yũm pu'uk Topa kopah.
29 'Ãkuxãnõg hok, tu yãy yõg hãpxop xak hok, nũy xit, nũy xo'op.
30 'Ãmhok. Tikmũ'ũn te Topa yũmũg'ah, hu ta' xak, pãyã Topa yã 'Ãtak xe'e',
tu pexkox tu' xip, tu 'ãpẽnã max, tu 'ãxix ka'ok,
31 tu yãy yõg tikmũ'ũn xat, yĩy 'ĩpkox pi' Topa pu hãmãxap, ha ta xa' popmãp-
tup hãpxop xohix. Kaxĩy.

Pexkox yõg hãpxop xohix

32 Tu xe:
—'Ãkuxãnõg hok. 'Ãxop yã 'Ãtak Topak-tok xop, ha mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, hu 'ãxat
xe'ẽgnãg kamah.
33 'Õg hãpxop xohix hãmenax, nũy tayũmak pop, nũy hok xop pu' nĩm. 'Ãpu
'ãxap tuhut nũy tayũmak tat, nũy mõ'xuk ponnok, ha hãmyãxatamuk nõg putup,
'ĩhã' tut ponnok tup, yĩy 'õg tayũmak xeh, nũy mõ'xuk pexkox kopah, ha tik
kummuk te nõ' xupxet 'ohnãg, ha' kut te' mã 'ohnãg.
34 'Ãkuxa te yãy yõg hãpxop xak, yĩy xeh pexkox kopah, nũy yãy mũn mõg
putup pexkox ha kamah, 'Ũkux. Kaxĩy.

Kãmãnat xop te' pẽnãnã' pip

35 Tu xe hãm'ãktux, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nũy tikmũ'ũn
mõ'õn hok 'ãktux, hu:
—'Ãyok, mõg 'ãxax tat, nũy hãm, tu 'õg kũyãnãm mõ'tat.
36 Kãmãnat hãm 'ĩhã yãy xuxyã' hip, yã' xuxyã xape yãytaha', yĩy 'ãmuk xexka
ha' mõg, tu putpu' nũn tu nũktu yãy pet ha' nũn, tu hãptopa ha' xãnãhã', ha
kãmãnat xop te hãpxõn, tu hãpxõn mõ'ka'ok.
37 Kãmãnet xop hãm max yãy xuxyã pu', puxix yãy kuxa hittup, ha nõm
xuxyã kuxa hittup pax, hu kãmãnat xop pu hãpxop popmãp-tup, tu' xat pu'
xit'ax puk, ha kãmãnat xop pu' hõm,
38 yĩy kuxa hittup, 'ũyõg hãpxop pẽnã max hah, tu mõ'yõn 'okpa 'ãmnĩy
koxtap, 'ihã' xuxyã xupep.
39 'Ũxaxok hok. Paxpu mĩptut xuxyã hãmyũmmũg, tu hãm 'ũm hã tik te
hãpxupxet nũn yũmmũg, puxi' xuxyã yãy pet pẽnã max, puyĩy tik tu nõ hãpxop
hã xupxet hok.
40 'Ãxop kamah mõ'õn hok, nũy 'ãmnĩy xohix hã pẽnãmax. 'Ũgmũn yã
Tikmũ'ũn Kutok, tuk nũn putup putpu', ha hãm 'ũm hãk nũn putup, 'ap 'ãxop
tek yũmmũg'ah 'ũgnũn'ax, hu 'õg pa 'ãti'! Tu ta tu' kux. Kaxĩy.

Kãmãnat max

41 Ha Pet te:
—Yãyã', 'ok xatek mũg puxehnãg pu' hãmyũmmũgãhã', tu hãm'ãktux hã
hãmyũmmũgãhã', pe tikmũ'ũn xohix pu hãmyũmmũgãhã'? Kaxĩy.
42 Ha hãm'ãktux, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu:

—Tik te hãmyũmmũg, tu hãm max yãy xuxyã pu', ha' xuxyã kuxa yũm ka'ok
nõ'õm kopah, tu' xat, puyĩy kãmãnat xop hã mãxap, nũy hãpxop xohix pẽnã
max, tu 'ãmnĩy xohix 'ĩhã tikmũ'ũn kãmãnat xop xĩnnã max.
43 Ha' xuxyã nũn putpu', tu kãmãnat pẽnãhã', ha' hãm max, hu' kuxa hittup
xexkah.
44 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ũxuxyã te kãmãnat pu hãm'ãktux putup, hu: "Hõmã
xate yõgnũ hãpxop pẽnã max. Hõnhã yõg hãpxop xohix pẽnã'ax, nũy xeh max,
tu yõgnũ kãmãnat xop xohix xat'ax kamah." Kaxĩy.
45 Paxpu kãmãnat hãmpe'paxex, hu: "Yãk xuxyã mõg, tu putpu' nũn 'ohnãg,"
kaxĩy, tu' pit xop kute'ex kummuk, xi' hex xop kute'ex kummuk, xix kenmuk
xo'op xexka tu mõktu' paptux, tu' xit xexkah, tu' hãm 'ohnãg,
46 puxi' xuxyã nũn mõ'ka'ok, 'ap kãmãnat te' yũmmũg'ah, ha' gãy, tu: Mõg,
mõg, nũy 'ãpep! Kaxĩy. Tu' kix hã' yãnãn putup, 'ũyĩpkox 'ohnãg hah.
47 —Kãmãnat te yãy xuxyã pu' hãm, tu hãmyũmmũg, tu' xuxyãp-tup'ax
yũmmũg, ha' yĩpkox 'ohnãg, puxi' xuxyã te' kix kakixnãg, 'ũp-tox ka'õgnãg hã'
kix putup.
48 Pa kãmãnat nõy te yãy xuxyã pu' hãm, tu' nõm tep-tup'ax yũmmũg 'ohnãg,
hu 'ũhãm kummuk, puxi' xuxyã te' kix kutõgnãg putup. Topa te tikmũ'ũn hõm
punethok, puxi' xat pu tu' hãm punethok 'ũyãnãn tu'.

Tikmũ'ũn te Yeyox hã yãy tukmĩy

49 Tu xe:
—'Ũgnũn nũy Topa gãy 'ãktux, ha Topa gãy tikmũ'ũn kummuk tu'. Kuxap te
hãmpuk, hã kaxĩy Topa te nõm tikmũ'ũn xũygãp-tup. Paxpu hãmpuk nõmhã,
kopxik hittup.
50 Tikmũ'ũn te kõnãg kox hã' mõxakux pup-tox pix, ha kaxĩy tikmũ'ũn tek
xũygãp-tup, tu mõktu' xũy xexkah, yĩk kuxa teknõg.
51 'Ok 'ãmpe'ãpaxex, hu: "Yeyox nũn pu hãpxexka xohix yõg kuxa mãmmã'"
kaxĩy? 'Ãmhok. 'Ap hamũn'ah. 'Ũgnũn pu tikmũ'ũn te yãytuk-mĩy,
52 'Ũxape xop te 5 te yãytuk-mĩy putup, ha 3 yãytuk-mĩy putup 2 nõy mũtik,
ha 2 yãytuk-mĩy putup 3 mũtik.
53 Yã 'ãtak xop tek-tok pit xop mũtik yãytuk-mĩy putup, hak-tok pit xop te'
tak xop mũtik tuk-mĩy putup yãy tu', 'ũtut xop tek-tok hex xop mũtik yãytuk-
mĩy putup, hak-tok hex xop te' tut xop mũtik tuk-mĩy putup yãy tu', ha' yĩpxox
mũk tut xop te' xetut xop mũtik yãytuk-mĩy putup, ha' xetut xop te' yĩpxox mũk
tut xop mũtik kũmĩy putup. Kaxĩy.
54 Tu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux kamah, hu:

—'Ãxop te texgõy pẽnãhã', tu: "Tex tip-tup." Kaxĩy. Yã tehex xe'ẽgnãg.
Yamũn.
55 Ha 'ãmuuh xexka mõ'ko'uk, ha: "Hãmpukpex mĩy putup." Kaxĩy. Yã'
pukpex. Yamũn.
56 'Ok hãmyũmmũg hok xate'? Yã 'ãpa hitop tu max, pãyã 'ãkuxa kummuk!
Tu hãm yõg hãpxop yũmmũg, xix hãmnõgnõy yõg, pa hõnhã Topa te hãpxopmã
ka'ok, ha xate' yũmmũg 'ohnãg. Kaxĩy.

'Ũgãy kuxyãhã'

57 Tu hãm'ãktux kux putup, hu:
—Teptu 'ãxop te yãy yĩkopit hok, nũy hãpxopmã'ax yũmmũg hãmãxap, pe'
kummuk, pe' max?

58 Tik te 'ãkupex, tu pa te hãmyũmmũg xop ha 'ãmõgãp-tup, 'ãpu, nũmũtik
mõg, 'ĩhã yãykix kuxyãhã', ka hãmyũmmũg xop xa' hõm xonat xop pu, pu mõg
'ãtat hah, nũy xip ka'ok.
59 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Xate 'ã xupap-tup hok, 'ĩhã xate pago hok tayũmak
xexka hã. Kaxĩy.

13

'Ãpu, hãpkummuk mĩy kux, ka 'ãxok

1 Ha' nũn tikmũ'ũn, tu hãm'ãktux Yeyox pu', tu hãpxexka yõg tikmũ'ũn xat'ax
Pinat 'ãktux, ha hõmã' xat pu xonat xop tik xop kix, ha hãpxexka Ganinet yõg
tik xop xakix, 'ĩhã hãpxop mõ'hap, nũy Topa pu' haxyã'.
2 Ha Yeyox te:
—Ganinet yõg tik xop xakix. Putep hãmpe'ãpaxex? 'Ok tik xop kummuk xe'e
'õhõm? 'Ok Ganinet yõg tikmũ'ũn nõy max?
3 'Ãmhok. Xate yãyhãhup hok, nũy 'õg hãpkummukgã kux hok, hu ta xakix
putup kamah, tik xop putuk.
4 'Ok xate xip'ax Xino'e yõg tik te 18 yũmmũg? Mĩptut tox te yãy koxyõy, tu
tik yĩmũ' koxyõy tu tu' nãhã', tu' kix. 'Ok tik kummuk xe'e nõ'õm? 'Ok kõmẽn
Yenoyanẽn yõg tikmũ'ũn nõy max?
5 'Ãmhok. Xate yãyhãhup hok, nũy 'õg hãpkummukgã hup hok, hu ta xakix
putup kamah, tik xop te 18 putuk. Kaxĩy.
6 Tu hãm'ãktux'ax hã' hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax
yũmmũgã, nũy tikmũ'ũn yãyhãhup 'ãktux, pu tu hãpkummuk mĩy kux, hu:
—Tik te hãpxa'ax tu' xip, ha nanũy kup xip, pa mĩnta 'ũm xip 'ohnãg,
7 ha kãmãnat te hãpxop pẽnãhã', ha' xuxyã te: "Pẽnã'! Hãmyãxatamuk tikoyuk
hã 'ãte mĩnta ta xak, pa' xip 'ohnãg. Mõg, tu' kup xak, 'ũkummuk hah, pu mĩnta
kup nõy xok hãm kopah." Kaxĩy.
8 Pa kãmãnat te: "Nãy, 'ũxup nõg, tu hãmyãxatamuk nõy hip. 'Ãte' kup yĩmap
kot putup, tu 'anop hãpkox kopa' xuk putup,
9 ha hãmyãxatamuk nõy nõg, kopxix tu ta' pẽnã', pe tut max, tu mĩnta
punethok 'ũta xupep. 'Ũkup kummuk, tu mĩnta 'ohnãg tu ta panipnãg, kopxi'
xak." Ta tu' kux. Kaxĩy.

Yeyox te 'ũn hittupmãhã 'ĩhã nit xap

10 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã, nit xap 'ĩhã, Yeyox te Topa pet kopa
hãmyũmmũgãhã',
11 ha 'ũn xip, tu hãmyãxatamuk xohix te 18 hã xãm xok, ha yãmĩy kummuk
te' pakutnãhã', ha' xãm yok 'ohnãg,
12 ha Yeyox te' pẽnãhã', tu' xãnãhã', hu:
—Mã', yã hãg, Kaxĩy.
Tu xe':
—Topa te 'ãhittupmãhã'! Kaxĩy.
13 Tu 'ũn yĩmũ' yĩm xex, ha' yok, tu Topa max 'ãktux.
14 Pa tik te Topa pet kopa' xat, tu' gãy, Yeyox te nit xap hã' tikmũ'ũn
hittupmã', ha' gãy, tup-tup nõg, hu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãmnĩy te 6 hã tikmũ'ũn hãm, tu' nũn, pũyĩy hittupmã', pa 'ap nit xap'ah.
Kaxĩy. Nõ'õm Yoneo xop yõg hãptup xe'e', ha Yoneo yõg tikmũ'ũn hãm 'ohnãg
nit xap 'ĩhã'.
15 Ha Yeyox te:

—Xate mõ'ãmã'. 'Ãpa mũn max, pãyã 'ãkuxa mũn kummuk! Tikmũ'ũn te mũnũytut tak xip, 'ok pe yohmẽn xip, tu' hĩy tu' xix hãmpak'ax kopah, tu nit xap 'ĩhã koah, nũy mõgã kõnãg hah, pu' xo'op, yã' max,
16 pa 'ũn xip, tu mõnãyxop hittap 'Amanãm hã' mõkputox, ha Hãmgãyãgnãg te' xãm hĩy ka'ok, tu hãmyãxatamuk xohix te 18 hã' hĩy. Teptu 'ãxop tek tux hok pu' xut hok pu mõg? Kaxĩy.
17 Ha' gãy xop te yãyhãhup, tu' yĩy 'ohnãg, 'ĩhã tikmũ'ũn te Yeyox yõg hãpxopmã'ax xohix putup pax, tu' kuxa hittup.

Mõytat xap

18 Ha Yeyox te hãm'ãktux, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã',

—Topa te tikmũ'ũn xat te xĩy? 'Ok xate' yũmmũg? 'Ãte xa hãmyũmmũgã'ax, hu:
19 Tik te mĩpkup mõytat xap paha', tu hãpkot, ha' kopa' xok, ha xokax, tu' tuk, tu mõktu mõytat kup xupax, ha putuxnãg te yãy pet mĩy mĩmmãg kopah. Kaxĩy tikmũ'ũn kutõgnãg te Topa pu' yĩpkox pip hãmãxap, hak-nãy tu tikmũ'ũn nõy yĩpkox pip, ha tikmũ'ũn nõy xohix nõg nõy nã' mõgãhã', tu mõktu xohix. Ta tu' kux. Kaxĩy.

Tokatogã'ax

20 Tu xe' yĩkopit, hu:

—Topa te tikmũ'ũn xat te xĩy? 'Ãte xa hãmyũmmũgã'ax, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax xa hãmyũmmũgã' hu:
21 'Ũn te pãm yõg tokatogã'ax paha', tu' xap xoxtix tinik kõnõn kopa' kanop, tu mõktu 'ũpohot, ha pãm mõmmãhã'. Kaxĩy tikmũ'ũn kutõgnãg yĩpkox pip hãmãxap, ha' nãg nõy nã' mõgãhã', tu mõktu xohix yĩpkox pip. Tu ta tu' kux. Kaxĩy.

Hãmyĩkox kutõgnãg

22 Yeyox te hãpkumep xix yãy yõg tik xop, tu ta kõmẽn tu' mõg, xix xip tu xexka tu' mõg, tu hãmyũmmũgãhã', tu kõmẽn xexka Yenoyanẽn ha' mõg,
23 ha tikmũ'ũn 'ũm te' yĩkopit, hu:
—Yãyã', 'ok tikmũ'ũn kutõgnãg te' kuxa kummuk xit, nũy tu kuxa max 'ũyãnãn tu' tat? Kaxĩy.
24 Yĩy Yeyox te:

—'Ãpu, hãpxopmã punethok, nũy hãmyĩkox kutõgnãg hã' mõxakux. Tikmũ'ũn punethok mõxakux putup, pa' mõxakux 'ohnãg, tu ta yã 'ãtihi'.
25 —Ha mĩptut xuxyã yok putup, tu mõ'yĩnnĩn'ax hã mõ'yĩnnĩn, 'ĩhã 'ãxop tihi' hãptopa, tu' xãnã-tup, hu: "Hãpxõn, hãpxõn," kaxĩy, pa' xuxyã te: "Kõmẽn 'ũm yõg 'ãxop? 'Ãte 'ãyũmmũg'ah, 'apxõn putup'ah, xayĩy pexkox ha mõxakux hok."
26 Ha 'ãxop te hãm'ãktux putup, hu: "'Ũgmũ'ãte hãpxop mãhã 'ãmũtik, nũy ta xo'op. Xate yõg kõmẽn kopak hãmyũmmũgãhã'." Kaxĩy.
27 Ha' yãnãn tu hãm'ãktux putup, hu: "'A 'ãte 'ãxop yũmmũg'ah. Mõg, mõy, nũy 'ãpep, yã 'ãxop te hãpkummuk mĩy pax!" Kaxĩy.
28 Ha Topa te' xat yãy yõg tikmũ'ũn pexkox tu', ha 'ãxop te pẽnãp-tup hãptox tu', tu mõnãyxop pẽnãp-tup, ha pexkox kopa' pip, ha mõnãyxop hittap 'Amanãm pẽnãp-tup, xix mõnãyxop 'Iyak, xix mõnãyxop Yako pẽnãp-tup pax xix Topa pupi hãm'ãktux xop pẽnãp-tup, 'ĩhã hãptopa 'ãtihi', ha mõ'ãxakux putup, pa mõ'ãxakux 'ohnãg, tu potap-tup, hu 'ãxox kãyãhã', 'ãxũy xexka tu'.

29 Ha hãpxexka xohix yõg tikmũ'ũn nũn putup, hãptox tu' nũn putup, nũy
'ãmuk xexka mĩy, tu' mãm putup, nũy tu' xit, tu Topa pu' yĩpkox pip.
30 Pa nõm xop mõxa tap xop hã' ka'ax putup, ha nõm ka'ax hã nõm nũn, tu'
mãxap putup. Ta tu' kux. Kaxĩy.
31 Hãpxip 'ohnãg 'Ĩhã Paniye yõg tikmũ'ũn nũn, tu:
—Mõy, mõg. 'Ũxat'ax 'Enot te 'ãp-tex putup! Kaxĩy.
32 Ha Yeyox te:
—Mõg, 'ãte mõ'ãpok, xa nõm mõ'ãmã'ax pu hãm'ãktux, hu: 'Ãte' xupepmãhã
yãmĩy kummuk, tu tikmũ'ũn hittupmãhã', 'ãte' hõnhã' mĩy, xix hãptup hã, nũy
hãptup nõy, kopxix hãpxopmã'ax kux.
33 'Ũgmõg putup kõmẽn Yenoyanẽn hah, yã hõnhã 'ãte hãpkumep putup,
xix hãptup, xix hãptup nõy hãpkumep putup, nũy Yenoyanẽn tuk xupep, pu
tikmũ'ũn tek putex, tu Topa pupi hãm'ãktux xop kix, yã hõmã nõm xop xohix
kix Yenoyanẽn kopah.
34 —Ũg'ãpax, kõmẽn Yenoyanẽn yõg tikmũ'ũn! 'Ãxop te Topa pupi hãm'ãktux
xop punethok kix, Topa te kõmẽn ha nũ' pok tik xop, ha xate mĩkaxxap xexka
tux hã' kix. Xokakkak tek-tok xãnãhã', nũy mõ'tat yãy kaka, hã kaxĩy 'ãte
kõmẽn yõg tikmũ'ũn xãnãhã', pãyã 'ũgha 'ãnũn putup 'ohnãg.
35 Yĩy 'ãpet 'ũhok yũm putup, ha xatek pẽnãp-tup 'ũxeheh, 'Ĩhã 'ã 'ãktux, hu:
“Topa te yãy 'ãxet'ax hõm xa', pu nũ'. Pũyã xa hãmmax nã'.” Tu ta tu' kux. Kaxĩy.

14

Yeyox te tik hittupmãhã'

1 Ha nit xap nõy 'Ĩhã Yeyox te Paniye yõg tik ha' mõg, tu' pet ha' mõg, ha yã'
xexkah, ha tikmũ'ũn te' pẽnã ka'ok Yeyox,
2 ha tik nũn, 'ũyĩpkup mõm, xix patakup, tu Yeyox ha' nũn,
3 ha Yeyox te hãmyũmmũg xop pu hãm'ãktux, xix Paniye xop pu hãm'ãktux,
hu:
—Mõnãyxop hittap Mõyyex te Topa yõg xat'ax kax'ãmi'. 'Ok xat hok pu
tikmũ'ũn hittupmã hok nit xap hã? Kaxĩy.
4 Ha' yĩy 'ohnãg, yĩy Yeyox te tik pakut mũg, tu' hittupmãhã', tu' pet ha
mõ'kutnãhã',
5 tu' xexka xop pu hãm'ãktux, hu:
—Pe 'ãk-tok te hãpkox kopa mõ'nãhã', pe 'õg mũnũytut tak te hãpkox kopa
mõ'nãhã' nit xap hã, 'ok hãpxip 'ohnãg 'Ĩhã xate' xut'ax pu mõg? Yã' xut'ax
mõ'ka'ok. Yã kaxĩy 'ãte tikmũ'ũn hittupmãhã nit xap 'Ĩhã. Kaxĩy.
6 Ha' xutigãhã', tu hãm'ãktux yũmmũg 'ohnãg.

Yeyox te 'ãmuk xexka hã' mõg'ax 'ãktux

7 'Ũyũm Yeyox, tu' xexka xop pẽnãhã', ha' yũm'ax max yãykutnãhã yãy pu',
ha tikmũ'ũn te' mũtik mãm yũmmũgãhã', tu hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã,
nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã, hu:
8 —Tikmũ'ũn yãytaha', ha' nõy te 'ãxãnãhã pu 'ãmuk xexka ha mõg, 'ãpu mõg,
pa' yũm'ax max xak hok yãy pu'. 'Ãmhok. Peyã tik xexka mõg kamah, ha 'ãk-
tõgnãg,
9 puxix mĩptut xuxyã xa hãm'ãktux, hu: “'Ãpu, yũm'ax nõy xax nũy tu yũm.
Tik xexka te nũ yũm'ax max putup, nũy tu yũm.” Kaxĩy. Ha xate yãyhãhup, tu'
yũm'ax nõy xak.

10 Kaxĩy mĩy hok. Pa tik te 'ãxãnãhã pu mõg 'ũpet hah, 'ãpu, mõg, pa' yũm'ax
kummuk yãykutnã', nũy yũm, ha tikmũ'ũn te xa hãm'ãktux'ax hu: "'Ãmũn tek
mũn hã 'ãxape', mã', nũy 'ũyũm'ax max yĩmũ' yũm." Kaxĩy. Ha 'ãhittup xexkah,
yã tikmũ'ũn xohix te' pẽnãhã', tu 'ãxape te 'ãp-tup pax pẽnãhã, ha 'ãhittup.
11 Kaxĩy Topa te' hupmãp-tup tikmũ'ũn te yãy xexka pe' paxex, ha tikmũ'ũn
te yãy pe'paxexk-tõgnãg te yãyhãp-tup xexkah. Ũkux. Kaxĩy.
12 Tu Paniye yõg tik pu hãm'ãktux, tu tik te' xãnãhã pu hãm'ãktux hu:
—Xate 'ãmuk xexka mĩy, 'ãpu 'ãxape xop xãnã hok pu tu' xit, xix 'ãnõy xop
xãnã hok, xip-texop xexka te 'ãyĩmap pip xãnã hok, yã' xohix xãna hok, ka
nõm xop te' yãnãn tu 'ãxãnã', nũy pago.
13 Pa 'ãmuk xexka xate' mĩy, 'ãpu hãpxop hok xop xãnã', xix hãpkumep hok
xop xãnã', xi' pa hok xop xãnã'.
14 Hamũn. Ha Topa te xa hãmmaxnãp-tup, 'ũhok xop te xa pago 'ohnãg hah,
yã Topa mũn te xa pago putup, 'Ĩhã tikmũ'ũn te hãmyok mĩy xop hi' putpu'.
'Ũkux. Kaxĩy.

'Ãmuk xexkah

15 Tik te mĩmpe xit'ax tu' yũm, tu' xupak, tu hãm'ãktux Yeyox pu', hu:
—Tikmũ'ũn kuxa hittup, nõm te Topa yõg 'ãmuk xexka mãp-tup. Kaxĩy.
16 Ha Yeyox te hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nũy
Topa te tikmũ'ũn xãnã 'ãktux, hu:
—Tik te 'ãmuk xexka mĩy, tu tikmũ'ũn punethok xãnãhã', pu' pet ha' nũ', nũy
xit,
17 tu 'ãmuk xexka mĩy, ha' puk, ha kãmãnat xat, pu tikmũ'ũn yũmmũgã', hu:
"Yã' puk, mã', nũy xit." Kaxĩy.
18 —Pa tikmũ'ũn tep-tup nõg, yĩy tik puxet te: "'Ãte hãm max nõmenax, tu
tayũmak 'ũyãnãn tu' hõm, nũy pop. 'Ũgmõg putup, nũy pẽnã', 'a' mãp-tup'ah."
Kaxĩy.
19 —Ha' nõy te: "'Ãte mox te 10 pop. 'Ũgmõg putup nũy pẽnã', 'ak xit
putup'ah." Kaxĩy.
20 —Ha nõy te: "'Ãte yãytaha, huk mõg putup'ah." Kaxĩy.
21 —Ha kãmãnat nũn put pu', tu yãy xuxyã pu' xuktux, ha' gãy, tu: "Mõg,
'ãmõ'ka'ok, kõmẽn kotit ha mõg, nũy kõmẽn yõg tikmũ'ũn hok xop nũnnã', 'ũk
pet tu nũnnã'." Kaxĩy.
22 —Ha' mĩy, tu hãpxip kutõgnãg 'Ĩhã putpu' nũn, tu: "Xate' xat, ha 'ãte' mĩy,
pa 'ãmuk xexka punethok." Kaxĩy.
23 —Ha' nõy xe mõ'kutnãhã', hu: "Mõg, putat xexka hã mõg, xix putat
kutõgnãg hã mõg, nũy tikmũ'ũn xapit, tu nũnnã', pu 'ãmuk xexka xohix mã'.
24 'Ãte hãpxe'e 'ãktux xa', hu: 'Ũxexka xop 'ãte' xãnãhã', hap-tup nõg, hu' yõg
'ãmuk xexka mãp-tup 'ohnãg." Ta tu' kux. Kaxĩy.

Tikmũ'ũn te Yeyox mũtik hãpkumep'ax

25 'Ãmnĩy nõy tu ta hãpkumep, ha tikmũ'ũn punethok te' mũtik hãpkumep, ha'
yõkãnãm, tu hãm'ãktux, hu:
26 —Tikmũ'ũn tek mũn mũtik hãpkumep putup, pũyãk putup pax xexkah,
tu yãy yõg xape xop putup kutõgnãg. Tikmũ'ũn tek mũn mũtik hãpkumep,
pũyã yãy tak putup kutõgnãg, xi' mũg tut, xi' xetut, xik-tok, xi' tutnõy xop, xi'
pit xop, xi' hex xop putup kutõgnãg, xix yãy pe'paxex kutõgnãg, nũy 'ũkputup
xexkah.

27 Tikmũ'ũn te yãy yõg mĩpkupnix tat hok, tu' xũy hok 'ũgmũn putuk, puxix
yõgnũ tikmũ'ũn mũtik hãpkumep hok.
28 Xate mĩptut tox mĩy'ax, hu 'ãyũm hãmãxap, nũy yãy yĩkopit, hu: Tayũmak
xohix te xĩy yõgnũ'? Kaxĩy. Tu 'õg tayũmak mõ'kupix. Paxpu 'õg tayũmak
punethok, 'ãpu, mĩptut mĩy.
29 Paxpu mĩptut hãm tu' xup, pa 'õg tayũmak kutõgnãg, puxix mĩptut kuxyã
hok, ha' nõy te xa 'ãktux'ax kummuk, hu:
30 "'Ũpa te hãmyũmmũg 'ohnãg 'õhõm. 'Ũyõg tayũmak xohik-tõgnãg, pãyã
mõ'kupix yũmmũg 'ohnãg kamah." Kaxĩy. Ta tu' kux.
31 Tu xe hãm'ãktux, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu:
—Hãpxexka yõg tik te' 'xat'ax, tu xonat xop xohix te 10,000 mõ'pok, nũy
hãpxexka nõy yõg xonat xop mũtik yãykix, pa xonat xop nõy xohix te 20,000,
yĩy tik te tikmũ'ũn 'xat'ax yũm, nũy yãy yĩkopit hãmãxap, hu: "'Ok yõgnũ xonat
xop ka'ok, pe xonat nõy xop ka'ok?" Kaxĩy.
32 Xonat xop nõy ka'ok, puxix tik xop mõ'pok hãpxexka nõy hah, pu ta' xexka
xop tu' xax, pu yãykix kuxyã', ha hãptox tu mõ'pok'ax, nũy gãy kuxyã'.
33 —Kaxĩy 'ãxop te yãy yõg hãpxop xohix nĩm hok, hu 'ũgmũn mũtik xate
hãpkumep hok kamah. Kaxĩy.

'Ãmot Xuxpex

34 Tu xe hãm'ãktux, hu:
—'Ãmot xuxpex mũn max, pa yãy xuxpex nõg, puxix max'ah 'ehe',
35 ha tikmũ'ũn tep-tup nõg, hu hãptopa mõ'yõn. 'Ũg'ãpax, nũy 'ãyĩpkox pi'.
Kaxĩy.

15

Kahnẽn te yãy xaxok

1 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã tik xop nũn, nũy Yeyox yĩy 'ãpax, tu gohet pupi
tikmũ'ũn yõg tayũmak pop, ha Yoneo yõg tikmũ'ũn te nõm tik xop putup nõg,
2 ha Paniye xop xix hãmyũmmũg xop te Yeyox 'ãktux kummuk, hu:
Nũ tik te tik kummuk hã' xape, tu nõm mũtik xit. Yã kummuk Yeyox. Kaxĩy.
3 Ha Yeyox te hãmyũmmũgãhã', tu Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', tu
kahnẽn 'ãktux hã hãmyũmmũgãhã', nũy tu Topa te tikmũ'ũn kummuk xak
'ãktux, hu:
4 —Tikmũ'ũn yõg kahnẽn te 100, tu kahnẽn puxet xaxok, hu' mõg, tu' xip'ax
kox, tu kahnẽn xop te 99 nĩm, nũy kahnẽn puxet xak, tu' xak, tu mõktu xipihi',
5 tu xipihi', tu ta' kuxa hittup xexkah, tu' nũn putpu', tu kahnẽn te' yĩpak hã'
tat,
6 tu' nũn tu nũktu xupep yãy pet tu', tu' xape xop xãnãhã', xix hãm yĩmap ha'
pip xop xãnãhã', tu: "'Ãkuxa hittup 'ũgmũtik! Yã 'ãte yãy yõg kahnẽn xipihi!"
Kaxĩy. Ta tu' kux.
7 —Kaxĩy pexkox kopa' pip xop kuxa hittup xexkah, tik kummuk yãyhãhup
ha' hittup xexkah, pa' kuxa hittup kutõgnãg 'ĩhã tik xop te yãy pe'paxex, hu:
"'Ũgmax." Kaxĩy.
8 Ha Yeyox te tayũmak hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax
yũmmũgã', nũy Topa te tikmũ'ũn kummuk xak 'ãktux, hu:
—'Ũn puxet te tayũmak 'ãnuk te 10 pip, tup-xet xaxok, tu' xak, tu kuyãnãm
hã' xak, tu' pet kunut xit max, tu' xak,

9 tu' xipihi', tu' paha', tu' kuxa hittup, tu' xape xop xãnãhã', xix hãmhũmnãg
ha' pip xop, tu: 'Ãkuxa hittup 'ũgmũtik, 'ãxop. 'Ãte yãy yõg tayũmak 'ãnuk
xipihi'!" Kaxĩy. Ta tu' kux.
10 —Kaxĩy pexkox yõg mõ'pok xop kuxa hittup, tik kummuk ta yãyhãhup ha'
kuxa hittup. Kaxĩy.

Tik kutok xupaha'

11 Tu xe hãm'ãktux nũy hãmyũmmũgã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax
yũmmũgã', nũy Topa te tikmũ'ũn kummuk putup 'ãktux, pu tu yãyhãhup,
xix hãpkummuk mĩy kux. Tu hãm'ãktux, hu:
—Tik tek-tok pit 2, yã' xip tap,
12 hak-tok te' nõy hã' kuhmõy te yãy tak pu hãm'ãktux, hu: "'Ãtak, 'ãxok,
kopxix 'ãte 'õg hãpxop pop, 'ũyãg pop'ax, pa hõnhã 'ãte' yãg putup, yã tayũmak
putup tek putex. 'Ãte' hip putup'ah, xa 'ãxok. 'Ã' hõm nõmhã, 'ũyĩy nõmenax,
nũy tayũmak pop, nũyk mõg hãptox tu'." Kaxĩy.
—Ha' tak te hãpxop xohix koxip, tuk-tok te kuhmõy tu tu' yãg popmãhã'.
13 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhãk-tok te 'ũyãg tayũmak pop, tu' mõg hãptox tu', tu
mõktu hãpxexka puknõg tu' xupep, tu hãpkummuk mĩy pax, tu tayũmak xexka
xaxogãnãg, ha' nõg.
14 —Ha' hok, 'ũyõg tayũmak hoknãg, ha hãmhõgnãg hãpxexka xohix tu', yĩy
putup tep-tex, xix hãpxexka yõg tikmũ'ũn xohix kix,
15 ha hãpxop 'ũm xak, nũy mã', tu: 'Ũm hõm. 'Ũgmã', kaxĩy, ha' nõy te yãy yõg
hãm tu mõ'kutnãhã', pu xapup pẽnã',
16 ha putup tep-tex, hu xapup xit'ax xak, pa' hõm 'ohnãg tik te',
17 yĩy yãy koxak, tu yãy mũtik hãm'ãktux, hu: "'Ãtak yõg kãmãnat xop xit
punethok, tu tu' hix ka'ok, ha putup tek putex.
18 Put puk mõg 'ãtak hah, yãy 'Ãtak pet hak mõg'ax, tu hãm'ãktux'ax, hu:
"'Ãtak, 'ãte hãpkummuk mĩy pax, tu yãyhãhup Topa tu', xix xa tu',
19 'Ãmax, hak mũn kummuk, tu xa' hupmãhã', puk mũn yã 'ãk-tok 'ãktux.
'Ũktux hok puk hãm 'õg kãmãnat xop mũtik." Kaxĩy.
20 Tu putpu' mõg yãy tak pet hah.
—Tu mõktu' pet tu' xupep, hak-tok te hãptox tu' xip, 'ĩhã' tak te' pẽnãhã', tuk-
tok te' nõy hã kuhmõy kuxa ka', tu' mõg mõ'ka'ok, tuk-tok mũg yãy kep hah,
nũy tu 'ãneo, ta tu' kuxa hittup tu 'ãneo,
21 hak-tok te: "'Ãtak, 'ãte hãpkummuk mĩy pax, tu Topa pu hãpkummugãhã',
xix 'ãmũn pu', tu xa hupmãhã puk mũn yã 'ãk-tok 'ãktux." Kaxĩy.
22 —Pãyã' tak te kãmãnat xat, tu: "Mõ'ka'ok, mõg, tu topixxax max popnũ',
pu xõnnũ tat, ha hãpxop 'ũm yãnãm paxnũ pu xõnnũ tu yĩpkutok ha mõ'tat, ha
pata xax max popnũ', pu' tat,
23 ha mũnũytut kutok tuktup max nũnnã', tup-tex. 'Ãpu yũmũ nõ 'ãmuk
xexka mĩy 'ũghittup tu'.
24 Xõnnẽ nũn, ha yũmũg kuxa hittup. Hõmã' xok putuk, tu' hittup nõmhã,
hõmã' xupaha, tu' putpu' nũn nõmhã." Kaxĩy.
—Tu 'ãmuk xexka mĩy!
25 —Hak-tok te mãxap xip, hãpxa xexka tu' xip, tu putpu' nũn yãy pet hah, tu
kãyã 'ãpak, xix hãmyã 'ãpak,
26 yĩy: "Pute 'ũm nũhũ'? Tep tu tikmũ'ũn kãyãhã yĩy hãmyã'?" Kaxĩy.

27 —Ha: "'Ãtaknõy nũn, ha 'ãtak xat pu mũnũytut kutok putex, 'ũkuxa hittup tu', 'ũk-tok putpu' nũn ha' kuxa hittup." Kaxĩy.
28 —Pak-tok te mãxap gãy, tu' mõ'nãp-tup'ah mĩptut hã', ha' tak nũn, tu ta tu' xapit, pu mõnãy,
29 pak-tok te: "Hãmyãxatamuk xohix hã xatek-xat, hak yĩpkox xip, tu' mĩy, pãyã xate hãpxop 'ũm 'a' hõm'ah, xate mot kutok kutõgnãg 'a' hõm 'ohnãg, puk xape xop mũtik 'ãmuk xexka mĩy,
30 pa 'ãk-tok nõy nũn, tu' xotit xop punethok pẽnãhã', tu 'õg tayũmak hã' pagok, ha tayũmak nõg, ha 'ãha' nũn putpu', ha xate 'ãmuk xexka mĩy!" Kaxĩy.
31 Ha' tak te: "Xõnnũ'! Hãmyãxatamuk xohix hã 'ũgmũtik 'ãxip, ha 'ãte yãy yõg hãpxop xohix popmãp-tup xa'.
32 Yã' max yũmũg kuxa hittup, nũy 'ãmuk xexka mĩy, 'ãtaknõy put pu' nũn, ha yũmũg kuxa hittup. Yã' xok putuk, pãyã' hi', tu' xupaha', pãyã' putpu' nũn." Kaxĩy. Tu ta tu' kux. Kaxĩy Yeyox te tikmũ'ũn yũmmũgãhã', tu Topa te tikmũ'ũn kummuk xak 'ãktux, puyĩy yãyhãhup, xix hãpkummuk mĩy kux, nũy tu kuxa hittup.

16

Kãmãnat te mãxap te hãpkohe' mĩy

1 Yeyox te xe hãm'ãktux yãy yõg tik xop pu', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu:
—'Ũptexop xexka xip, ha tik te nõ pẽnãnã' xip, yã kãmãnat te mãxap, ha tik nõy nũn, tup-texop xexka pu hãm'ãktux, hu: "Nõm kãmãnat te mãxap te 'õg hãpxop xohix pẽnãhã, tu hãmyũmmũg 'ohnãg, tu' kmũ'ũn kummuk xak 'ãktux, puyĩy yãyhãhup, xix hãpkummuk mĩy kux, nũy tu kuxa hittup.

Kãmãnat te xaxogãnãg 'õg hãpxop." Kaxĩy.

2 Hap-texop te yãy yõg kãmãnat ha' xãnãhã', tu: "Xatep-te' mũn mĩy? Tikmũ'ũn te 'ãkummuk 'ãktux. Hõnhã xate nõ pẽnã kux. Puxi'." Kaxĩy.
3 —Ha kãmãnat te yãy pu hãm'ãktux, hu: "'Ãtep-te mũn mĩy'ax? 'Ũkxuxyã tek mũn putup nõg. 'Ak mũn ka'ok'ah, 'ũyĩy mũ' hãpxa'. Hãpxop 'ũhok tu' kax 'ãtep-tup'ah, 'ãte yãyhãhup tu'.
4 Nãy. 'Ãte' yũmmũg. 'Ũkxape xe'e xop max, ha 'ãte nõm xop pu hãm'ãktux hã hãmmaxnã'ax, puk mũn pu hãmmax hã yãnãn, 'ũ pet kopak xihip, 'ĩhãk xuxyã tek xat pu mõg." Kaxĩy.
5 —Hu' xuxyã yõg kãmãnat nõy ha' xãnãhã', xix kãmãnat nõy ha' xãnãhã', tu mõktu xohix, tu 'õm te mãxap pu hãm'ãktux, hu: "Hãpxop xohix te xĩy xate ta nemẽn yũmũg xuxyã pu'?" Kaxĩy.
6 —Ha' nõy te: "Hep tox yõg kãnẽy te 100 'ãte ta nemẽn." Kaxĩy.
—Ha: "Ta nemẽn yõg pa' tappet, tu mõ'kupix, hu: 50 'ũyãnãn tu', nũy 'õg hãpxop yãggã xate ta nemẽn." Kaxĩy.
7 —Tu tik tek-nãy tu' xãnãhã', tu: "Xate ta nemẽn hã xĩy hãpxop?" Kaxĩy.
—Ha: "'Ãte ta nemẽn xuxnãg yõg panat xohix te 1.000." Kaxĩy.
—Ha xe': "'Õgnũ ta nemẽn yõg pa' tappet, nũy mõ'kupix ha' yũm, hu: 800 nũy 'õg 'ũyãnãn tu'." Kaxĩy.
8 —Ha' xuxyã te hãmyũmmũg, tu' yõg kãmãnat te hãpkohe mĩy yũmmũg, tu hãmyũmmũg 'ãktux kamah. Ta tu' kux.
—Kaxĩy Topa hã' puknõg xop te hãmyũmmũg xexkah, pãyã Topa yõg tikmũ'ũn te hãmyok mĩy, tu hãmyũmmũg kutõgnãg,

9 yĩy 'ãte xa hãm'ãktux: Yã' max tikmũ'ũn te tayũmak hã hãmmaxnã', nũy' xape xop pu hãpxopmã max, puyĩy nõm xop mõ'ãnĩynãm 'ũyãnãn tu', 'ĩhã 'õg tayũmak nõg, puxix 'ãmõgã pexkox hah, xa xihip ka'ok.
10 Tik te hãmyok mĩy, tu hãpxop kutõgnãg pẽnã max, puxix hãpxop xexka pẽnã max kamah. Kaxĩy tik kummuk te hãpxop kutõgnãg pẽnã kummuk, puxix hãpxop xexka pẽnã kummuk kamah.
11 Tik te hãpkohe' mĩy, tu tayũmak hã' pẽnã kummuk, puxix kamah Topa yõg hãpxopmã max pẽnã kummuk.
12 Xate 'ãnõy yõg hãpxop pẽnã kummuk, puxix tikmũ'ũn kuxa 'ãkopa yũm 'ohnãg, tu hãpxop max xa' hõm putup 'ohnãg kamah. 'Ãmhok.
13 —Tikmũ'ũn te yãy xuxyã 2 pu' hãm hok, ka xuxyãp-xet putup pax, 'ĩhã' nõy putup nõg. Ha tikmũ'ũn xupkũmĩy, puxix tayũmak tu' hãm, pa tikmũ'ũn te Topa xak, puxix Topa tu' hãm. 'Ũkux. Kaxĩy.

Yeyox te hãm'ãktux

14 Ha Paniye yõg xop te' xupak, tu Yeyox hah yĩxix kummuk, hu' xox yĩxix, tu tayũmak hã kũmĩy, hu' gãy, tu' yĩxix kummuk.
15 Pa Yeyox te:

—Tikmũ'ũn te 'ãpẽnãhã', tu: 'Ũmax, kaxĩy, 'ãhã, pãyã Topa te 'ãkuxa kopa pẽnãhã', tup-tup nõg, 'ãkuxa kummuk hah.
16 —Hõmã mõnãyxop hittap Mõyyex te Topa yõg xat'ax kax'ãmi, ha' nõy xop te Topa pupi hãm'ãktux, nũy tikmũ'ũn pu' xuktux, tu hãmyãxatamuk xohix hã hãmyũmmũgãhã', tu mõktu Yoãm xip, nõm tep-tox pix, ha hõnhã Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat, ha hãm'ãpak max 'ãktux, ha' xohix yĩpkox pip, puyĩy Topa yõg putat ha' mõg.
17 —Ha pexkox te yãy xagogãp-tup, xix hahãm, pãyã Topa yõg hãmãktux xip ka'ok, ha' xaxogã 'ohnãg.
18 —Tikmũ'ũn te' xetut nĩm, tu 'ũn nõy mũg, yã hãpxopmã kummuk, ha tik nõy te' nõy xetut mũg, nũy yãytax, yã hãpxopmã kumuk kamah, tu' nõy hã' xupxet. Kaxĩy.

'Ũptexop xexka xix Nay

19 Tu xe hãm'ãktux, nũy hãmyũmmũgã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', puyĩy Topa yõg hãm'ãktux pu' yĩpkox pip, hu:

—'Ũptexop xip, tu topixxax max tat, tu ta' mĩy pax 'ãmuk xexkah,
20 ha tik hok xip, tu' pakut, tu' pip 'ũptexop yõg hãmyĩkox tu', 'ũxuxet'ax Nay, 'ũkayax punethok tu' pip,
21 tu' xit'ax 'ũm xak, putup tep-tex hah, ha kokex xop te tik kayax xup, tu' yõyxõg hã' xup.
22 Hãpxip kutõgnãg tik hok 'ãxet'ax Nay xok, ha pexkox yõg nũ 'pok xop te' put, tu' tat, tu pexkox ha mõ'tat, ha mõnãyxop hittap 'Amanãm mũtik tihi pexkox kopah, tu' hittup, 'ĩhã 'ũp-texop xok kamah, ha nõ hãpkot,
23 ha' xakix xop yõg pip'ax tu' mõg, tu' xũy xexkah, tu mõnãyxop hittap 'Amanãm pẽnãhã', ha hãptox tu' xip pepi', pa Nay te 'Amanãm mutik pepi' tihi',
24 yĩp-texop te' xãnã ka'ok, hu: "Yã 'ãmãxap 'Amanãm'!" kaxĩy, ha: "Putep mũn putup xate'?" Kaxĩy. Ha' nõy te: "'Ũg 'ũm kuxa ka', 'ũkxũy hah. 'Ãpu, Nay nũ'kutnã', nũy yĩpkutok hã 'ũgyõyxõg 'ũm pix, kõnãg hã' pix. Yãk xũy xexka kuxap kopah." Kaxĩy.

25 —Pa 'Amanãm te: “Xõnnũ', Topa te xa hãmmaxnãhã hãm tu', 'ĩhã Nay ha hãpkummugãhã', yã hõnhã' hittup pax 'ĩhã 'ãxũy,
26 ha hãpkanet xexka xip, ka mõnãy 'ũghah, ha kamak mõg 'ohnãg 'ãha ku'u mõnãy.” Kaxĩy.
27 —Hap-texop te: “Nay nũ'kutnã 'ũktak pet hah.
28 'Ũktaknõy xohix te 5 tihi', yĩy mõ'kutnã hãm tu', ka nũ pip'ax ha' nũn, hu' xũy.” Kaxĩy.
29 —Pa 'Amanãm te: “'Ãmhok. 'A mõ'kutnãp-tup'ah 'ãtaknõy xop hah. Yã' xip Topa tappet, nũy mõ'kupix, nũy yĩpkox pi'. Yã' puxi'.” Kaxĩy.
30 —Ha' nõy te: Yãk-tõgnãg, 'ap punet'ah. 'Ũktaknõy xop kuxa mãm 'ohnãg Topa yõg tappet kopah. 'Ãpu, mõ Nay kutnã', nũy taknõy xop ha' mõg. Pax pu tik xok xe'e', tu put pu hi', tuk taknõy xop pu hãm'ãktux, puxi' kuxa mãm ka'ok hãm'ãktux'ax kopah, tu yãyhãhup, nũy hãpkummuk mĩy kux.” Kaxĩy.
31 —Pa 'Amanãm te: “'Ũkuxa mãm 'ohnãg Topa yõg tappet kopah, hu' mãm hok tikmũ'ũn hãm'ãktux'ax kopa kamah, tu tik xop tu putpu hi 'ãpak'ax, 'ĩhã' kuxa mãm 'ohnãg.” Ta tu' kux.

17

Hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', pu tu' kux

1 Yeyox te yãy yõg mũtik hãpkumep xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãmnĩy xohix 'ĩhã hãpxopmã'ax kummuk te' kummukgã'ax, pa tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy, nũy nõy kummukgã', puxix Topa nõm xũygã xexka.
2 Yã' max nõm tik te' kummukgã mũg, nũy mĩkax xexka hĩy 'ũmãykox tu', tu kõnãg xexka kopa tu' xok, ha' kummuk nõm te tikmũ'ũn kutõgnãg pu hãpkummuk mĩy'ax yũmmũgãhã'.
3 'Õg pa 'ãti'! 'Ãnõy te hãpkummukgãhã'. 'Ãpu' mãnõg, pu yãyhãhup, ha ta xaxogã'.
4 'Ãnõy te xa hãpkummukgã pax, tu xe' mĩy pu tu 7, 'ĩhã xa tu' xak pu kummugã'ax xaxogã'. 'Ãpu 'ãnõy kuxa ka', nũy hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux. Kaxĩy.

'Ũkuxa yũm ka'ok

5 Ha yãy yõg xop te:
—'Ũgmũ kuxa mãm kutõgnãg. 'Ãpuk mũ kuxa mãmmã', pu tu mãm ka'ok. Kaxĩy.
6 Ha Yeyox te:
—'Ok 'ãkuxa mãm kutĩgnãg? Pẽnã mĩm xexka kup 'ãxet'ax mõytat, ha mĩm xap kutĩgnãg. Pax xa kuxa mãm kutĩgnãg kaxĩy, hu ta mĩm xexka kup nõy piget pu' xat, hu: “Hãm tu yãy xut, nũy kõnãg xexka kopa 'ãxip, nũy kõnãg kaka yõg hãm kopa 'ãxok,” kaxĩy, puxix mĩm xexka kup yĩpkox pi', nũy' mĩy. Kaxĩy.

Kãmãnat hãm'ax

Tu xe:
7 —'Õg kãmãnat te hãpxa', pe mũnũytut pẽnã', tu 'ãmnĩy hã putpu' nũn 'ãpet tu', pãyã xate' xapit hok pu yũhũm, nũy xit.
8 'Ãmhok, pãyã' xat, hu: “Hãpxop 'ũm puk, tu mõktu max, tu hãpxop ke'et, tu kãnẽy yĩmũ' xak-nãy 'ũkxit. 'Ũkxit kux yĩy ta 'ãxit 'ũk-nãy tu xix xo'op.” Kaxĩy.
9 Tu 'õg kãmãnat pu hãm'ãktux hok, nũy: “Puxi', 'ãhãm max,” kaxĩy. 'Ãmhok.

10 Kaxĩy 'ãxop yã Topa hã kãmãnat xop. Topa xat'ax xohix pu 'ãyĩpkox
pip, xapix tu hãm'ãktux, hu: "'Ũgmũg hãm kummuk Topa pu', 'ũxat'ax mĩy
puxehnãg tu'." Kaxĩy.

Yeyox te tikmũ'ũn xax kunut xop hittupmãhã'

11 Tu ta hãpkumep, tu kõmẽn Yenoyanẽn ha' mõg, ha hãpxexka Xamãnit te'
keppa' yũm, xix hãpxexka nõy Ganinet te' xãm pa' yũm.
12 Tu' mõg tu mõktu' xupep xip tu xexka tu', ha tik te 10 pip, tu pakut, tu yãy
xax kunutnãm, kayax punethok tu', hãptox tu' pip xip'ax tu',
13 tu' xãnãhã', hu:
—Yeyox, Notot! 'Ũgmũ kuxa ka'! Kaxĩy.
14 Ha' pẽnãhã', tu:
—Mõg, 'ãmãnex xop ha mõg pu 'ãpẽnã'. Kaxĩy.
Ha' mõg. 'Ũmõg, 'ĩhã' hittup, ha' xax tap tup xupep tu max,
15 Ha tik puxet yã hãpxexka Xãmãnit yõg, yã' puknõg, tu yãy xax tap max
pẽnãhã', yĩ' putpu' nũn, tu' yĩy ka'ok, tu Topa max 'ãktux, 'ũhittup tu',
16 tu' kopaxux ha' nãhã', tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu: 'Ãmax xe'ẽgnãg! Kaxĩy.
17 Ha:
—Tik xohix te 10 hittup. Pi'yã' pip nõm tix xohix te 9?
18 Tu putpu' nũn 'ohnãg, tu Topa max 'ãktux 'ohnãg, pãyã' puknõg puxehnãg
te Topa max 'ãktux. Kaxĩy.
19 Tu' puknõg pu:
—'Ãyok, nũy mõg, 'ãkuxa yũm ka'ok, yĩy Topa te 'ãhittupmãhã'. Kaxĩy.

Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat putup

20 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yeyox te hãmyũmmũgãhã', yĩy Paniye yõg xop te'
yĩkopit, hu:
—Hãm 'ũm 'ĩhã Topa te hãm xexka xohix yõg tikmũ'ũn xat putup hãm tu'?
Kaxĩy.
Ha:
Tikmũ'ũn te' xak, tu' pẽnãp-tup,
21 'A hãm'ãktux putup'ah, hu: "Hẽnã', 'ũxip nũnte'," kaxĩy. 'Ãmhok. Xix 'ap
hãm'ãktux putup'ah, hu: "Pẽnã', 'õnte' xip," kaxĩy. 'Ãmhok. Tikmũ'ũn te' pẽnã
'ohnãg 'ĩhã Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat. 'Ãmhok. Yã Topa te tikmũ'ũn kuxa
kopa' xat. Kaxĩy.
22 Tu yãy yõg mũtik mõg xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, ha 'ãmnĩy punethok nõg putup, 'ĩhã xe 'ãxop
tek mũn pẽnãp-tup, pãyã 'ak pẽnã'ah,
23 ha tikmũ'ũn te xa hãm'ãktux putup, hu: "Hẽnã', Yeyox xip," kaxĩy. Ha' nõy
te: "Pẽnã', 'õnte' xip," kaxĩy. Pak xip putup'ah. 'Ãmõg hok nũy pẽnã'. 'Ak xip
putup'ah.
24 'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, huk nũn putup mõ'ka'ok, 'ũgnũn putup tex
yãnãm xexka putuk, ha hãpxexka xohix yõg tikmũ'ũn tek pẽnãp-tup,
25 pa hõnhãk xũy nãm putup hãmãxap, ha tikmũ'ũn tek putup nõg.
26 Hõmã tikmũ'ũn hittap te mõnãyxop Nõe putup nõg kamah,
27 tu' xit, tu' xo'op, tu yãytaha', tu hãmyãxatamuk xohix hã' yĩpkox pip 'ohnãg
Topa yõg hãm'ãktux pu', tu mõktu Nõe te mĩptut xexka hã mõ'nãhã', nõm
mĩptut te kõnãg hã' mõg ha mõ'nãhã', ha tex xexkah, ha kõnãg kox xohix

nũ'xip, tu' hãmnak hã' xupep nãm, ha mõktu tikmũ'ũn xohix xakix kõnãg kopah.
28 Ha tikmũ'ũn hittap te mõnãyxop No putup nõg kamah, tu' xit, tu' xo'op, tu hãpxop hãmenax, tu' hãm, tu' pet punethok, tu hãmyãxatamuk xohix hã' yĩpkox pip 'ohnãg Topa yõg hãm'ãktux pu',
29 tu mõktu No te kõmẽn Xonõm nĩm, ha hãpxip 'ohnãg 'ĩhã kuxap te pexkox tu' xakot, xix mĩkax xap pukpex te pexkox tu' nãhã', tu tikmũ'ũn koxyõy, 'ũpuk ha' nõa'.
30 Kaxĩy tikmũ'ũn te hãpxopmãp-tup 'ĩhãk nũn, hak mũn yã Tikmũ'ũn Kutok,
31 tuk nũn 'ĩhã xupmãn mõ'ka'ok, pe yã mĩptut kopa' pip, pe yã hãm tu tihi'. 'Ũhip hok, 'õg hãpxop nĩm, põyã' pi', pãyã 'ãxupmãn mõ'ka'ok, ka 'ãxok.
32 Mõnãyxop te xa No xetut 'ãktux, tu' yõkãnãm hu' xok, 'ũxaxok hok nõ'õm!
33 Tikmũ'ũn xak, põyĩy hi, puxix tu' xok, pa tikmũ'ũn xok puxix hi xe'ẽgnãg.
34 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, 'ũgnũn putup, 'ĩhã tikmũ'ũn 2 mõ'yõn, ha yã mõgãp-tup 'ũpxet, tu' nõy nĩm putup,
35 ha 'ũn 2 te xuxnãg xetox xap koxyõy putup, nũy nõ pãm mĩy, hã mõgãp-tup 'ũn puxet, tu' nõy nĩm putup,
36 ha tik 2 hãm putup, hã mõgãp-tup tik puxet, tu' nõy nĩm putup. Kaxĩy.
37 Ha' yõg xop te Yeyox yĩy'ax 'ãpak, hu' yĩkopit, hu:
—Yãyã', pi'ya' xip nũhũ'? Kaxĩy.
Ha:
—Kuptap xop te yãy tu nũ' nãhã' nũy xokxax tu hãmhũmnãg pip. Kaxĩy.

18

Tik pa te hãmyũmmũg xix 'ũn hok yũm

1 Yeyox te hãmyũmmũgãhã hãm'ãktux'ax hã, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', pũyĩy tikmũ'ũn Topa pu hãm'ãktux pax, nũy kuxa teknõg hok, tu:
2 —Tik pa te hãmyũmmũg, tu' xip kõmẽn kopah, tu' kuxãnõg 'ohnãg, hu Topa yĩpkutuk hok, xix tikmũ'ũn yĩpkutuk 'ohnãg.
3 Ha kõmẽn kopa' xip 'ũhũn, tu' hok yũm, tu 'ãmnĩy xohix hã tik pa te hãmyũmmũg ha' mõg, nũy ta tu' xak, hu: "'Ãpu, mõknĩynãm. Tikmũ'ũn kummuk hupmã, pu tu 'ã hãpkummugã kux," kaxĩy. Pa tik te hãpkohe' mĩy, tu' kuxyã 'ohnãg.
4 —Ha 'ãmnĩy xohix hã tik te' kuxyã 'ohnãg, pa 'ãmnĩy xohix hã 'ũn nũn, nũy ta tu' xax, pu hãpkummuk mĩy kuxyã', hu 'ãmnĩy xohix hã' mĩy, tu mõktu tik te yãy pu hãm'ãktux, hu: "'Ãte Topa yĩpkutuk 'ohnãg, tu tikmũ'ũn puk yĩpkox 'ohnãg kamah,
5 pa 'ũn te 'a' xak pu' kummuk mĩy xop kuxyã', tuk kuxa teknõg, 'ũn nũn kux 'ohnãg hah. Puxi'. 'Ãte 'ũn mõ'nĩynãm putup, puk putox kummugã hok." Kaxĩy. Ta tu' kux.
6 Tu xe:
—Tik pa te hãmyũmmũg, pãyã hãpkohe' mĩy, ha 'ũn te ta tu' xak, tu xe tu' xak, tu' hup 'ohnãg, tu mõktu tik te mõ'nĩynãm.
7 'Ok Topa te yãy yõg tikmũ'ũn mõ'nĩynãm hok, mõ nõm yãy xe'ẽgnãg tu'? Hamũn. Yã' yĩmõgatux, tu mõ'nĩynãm xe'ẽgnãg, nõm xop te 'ãmnĩy xohix hã ta tu' xak, xix hãptup xohix hã, pu tu mõ'nĩynãm.

8 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Topa te hãpkummuk mĩy xop kuxyãhã', nũy yãy yõg
tikmũ'ũn mõ'nĩynãm mõ'ka'ok. 'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, tuk nũn putup
putpu'. 'Ok tikmũ'ũn kuxa mãm putup 'ũgkopa 'ĩhãk nũn? 'Ĩntu'! Kaxĩy.

Paniye yõg tihik, xix tik te gohet pupi tãyũmak pop

9 Tu hãm'ãktux nõy hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax
yũmmũgã', pu tikmũ'ũn yãy pe'paxex max hok, nũy nõy pe'paxexk-tõgnãg
hok kamah, tu:
10 —Tik 2 mõg, tu Topa pet xexka ha' mõg, nũy Topa pu hãm'ãktux, ha tik
puxet Paniye xop yõg, xi' nõy te gohet pupi tayũmak pop,
11 ha Paniye yõg tik te yãy pe'paxex max, tu Topa pu hãm'ãktux, tu yãy pu'
xuktux, hu: "Topah, 'ũgmũn max. Tikmũ'ũn xohix kummuk pax, tu hãpxop
hã' xupxet, xi' nõy hã' xupxet, tu hãpkummuk mĩy, nũ tik kummuk putuk, tik
te gohet pupi tãyũmak pop putuk, yã' kummuk, ha tak mũn max.
12 'Ũkxit hok xegõn pet xohix 'ĩhã', xix kĩn pet xohix 'ĩhãk xit hok, nũy ta Topa
pu hãm'ãktux, tu yõg tayũmak yãg 'ãte Topa pu' hõm, yã tayũmak xohix te 10
yõgnũ', hu Topa pup-xet hõm. Puxi. 'Ũkux." Kaxĩy. Pa Topa te nõm pe'paxex
kummuk.
13 —Ha tik te gohet pupi tayũmak pop, tu yãyhãhup, tu hãptopa tu' xip
'ũgnĩha', tu Topa yĩpkutuk, hu pexkox pẽnãp-tup 'ohnãg, tu nũ' xup, tu yãy kep
to'ok, tu: "Topa, 'ũg 'ũm kuxa ka', 'ãte hãpkummugã pax hah." Kaxĩy. Ta tu'
kux.
14 Tu xe:
—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Tik te gohet pupi tayũmak pop, tu te yãy pet ha' mõg
putpu', ha Topa te' kuxa yũmmãhã', pa Paniye yõg tik kuxa yũm 'ohnãg, Topa
te' kuxa yũmmã 'ohnãg hah. Tik te yãy xexka pe'paxex, puxix Topa' hupmã',
ha tik te yãk-tõgnãg pe'paxex, puxix tu yãyhã' xexkah. Kaxĩy.

Yeyox xix kakxop

15 Ha 'ũn xop tek-tok tat Yeyox hah, pu' xupit, pũyĩy kakxop pu hãm 'ũm
maxnã', ha yãy yõg mũtik hãpkumep xop te' pẽnãhã', tu 'ũn xop mãnõg,
16 pa Yeyox te' xãnãhã', hu:
—Mã'. Pũyã kakxop nũ 'ũghah, tu' tux hok pũyĩy nũ', yã Topa te' xat putup
kakxop kuxa tu'.
17 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, 'ũxaxok hok: Kakxop yĩpkox pip Topa yõg xat'ax pu',
ha Topa tep-tup pu tikmũ'ũn yĩpkox pip kamah, kakxop putuk, nũy Topa yõg
tikmũ'ũn kopa' pi'. Kaxĩy.

'Ũp-texop xexka

18 Ha Yoneo yõg tik te' xat'ax, tu' nũn, tu Yeyox yĩkopit, hu:
—Notot, xate yũmmũgã'ax, yã 'ãmax. 'Ãtep-tep mũn mĩy'ax nũy 'ũghi xe'ẽgnãg
mõ'kumak mõg? Kaxĩy.
19 Ha:
—Tep tu xatek mũn 'ãxet'ax max? 'Ap xip'ah tikmũ'ũn kuxa max. Topa mũn
puxehnãg max.
20 Xate Topa yõg xat'ax xohix yũmmũg, hu: "'Ãnõy' hã' xupxet hok, xip-tex
hok, xix 'ãnõy yõg hãpxop hã' xupxet hok, xi' koit hok, xix 'õg 'ãtak pu 'ãyĩpkox
pi', xix 'ãtut pu 'ãyĩpkox pi'." Kaxĩy.
21 Ha tik te:
—'A' yũmmũg. Hãmyãxatamuk xohix hã 'ãte' xat'ax yũmmũg, tuk yĩpkox xip.
Kaxĩy.

22 Ha' xupak, tu:
—Pãyã hãpxopmã'ax puxet xate' xaxok, 'ap mĩy'ah. Mõy, nõmenax 'õg hãpxop
xohix, nũy tayũmak pop, tu' nĩm 'ũhok xop pu', ha Topa te pexkox yõg hãpxop
xa' xex putup pexkox kopa, ha nũn tu nũktu 'Ũkpe mõg. Kaxĩy.
23 Ha tik te hãm'ãpak, tu' kuxa hittup 'ohnãg, 'ũp-texop xexka tu', tu Yeyox
nĩm.
24 Ha Yeyox te' pẽnãhã', tu:
—'Ũp-texop te yõg hãpxop nĩm putup hok, puxix Topa yõg xat'ax pu' yĩpkox
hok kamah.
25 Ha xoktut kãmẽn te 'ãmuxnãg ta kup kox hã mõ'tat 'ohnãg, yã hãpxopmã
ka'ok miax, pãyã 'ũp-texop te Topa pu' yĩpkox xip, yã hãpxopmã hok xe'ẽgnãg.
Kaxĩy.
26 Ha yãy yõg xop te' xupak, tu:
—'Ũ 'ũm mũn te Topa pu' yĩpkox xip'ax? Yã hãpxopmã ka'ok xexkah. Kaxĩy.
27 Pa Yeyox te:
—Tikmũ'ũn 'a' ka'ok'ah, pa Topa mũn ka'ok xexkah, nũy tu hãpxopmã ka'ok
xe'ẽgnãg. Kaxĩy.
28 Ha Pet te:
—Pẽnã', 'ũgmũg yãy pet nĩm, nũy 'ãpek mõg. Kaxĩy.
29 Ha:
—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Tikmũ'ũn te yãy pet nĩm, tu' xetut nĩm, tu' tak yĩmot
nĩm, tu' tut nĩm, tuk-tok nĩm, tu' nĩm nũy yãyhã Topa yõg tikmũ'ũn, puyĩy Topa
nõm xat,
30 puxix Topa nõm pu hãmmax hã' yãnãn putup hãm tu', ha' hi xe'ẽgnãg
putup pexkox tu', ha' kux 'ohnãg. Kaxĩy

Yeyox te' xok'ax 'ãktux, xi' putpu hi'ax

31 Ha' mõg, ha Yeyox te yãy yõg tik xop xapit, tu:
—Pẽnã', põm, yũmũ mõg kõmẽn Yenoyanẽn tu', pu tik kummuk 'ũkputex.
Hõmã tik xop te Topa pupi hãm'ãktux, tu kax'ãmi tappet tu', tuk mũn Tikmũ'ũn
Kutok 'ãktux. Yã Topa yõg hãm'ãktux hittap hãk kummugãp-tup,
32 ha puknõg xop hak mõgãp-tup, pu 'ã tu yãyhãhupmã', tu' yĩy hep nũ'xok
putup,
33 tu 'ã' kix kakixnãg putup, tuk putex putup, 'ũtik xok xe'e', ha 'ãmnĩy
tikoyuk nõg 'ĩhã putpuk hip-tup. Kaxĩy.
34 Pa yãy yõg tik xop te hãmyũmmũg 'ohnãg. Hãm'ãpak, tup-tox ka'ok.

Yeyox te tik pa hok pu' pa nãhã'

35 Ha ta' mõg, tu mõktu mõxa kõmẽn Yenikot hãmhũmnãg tu', ha tik pa hok
yũm, tu putat yĩka te tu' yũm, nũy hãpxop hok xak,
36 tu hãm'ãpak nĩm 'ĩhã tikmũ'ũn xohix xexka nũn, tu' yĩkopit, hu:
—Tep ha' mõg tikmũ'ũn xohix? Kaxĩy.
37 Ha:
—Kõmẽn Nãyane yõg Yeyox te putat ha' nũn. Kaxĩy.
38 Ha tik pa hok te' xãnãhã', hu:
—Yeyox, 'ãmũn yã mõnãyxop hittap Namix hã 'ãmõkputox, 'ũg 'ũm kuxa ka'.
Kaxĩy.
39 Ha tikmũ'ũn nõy te' keppa' pip, tu:
—Puxi', 'ãyĩy hok. Kaxĩy.
Pa' yĩy nõy ka'ok, hu:
—'Ãmũn yã mõnãyxop hittap Namix hã 'ãmõkputox. 'Ũg 'ũm kuxa ka'. Kaxĩy.

40 Ha Yeyox tu tu' hup, tu' xat, pu nũnnã', hu nũnnãhã', ha' yĩka' xip, ha Yeyox te:
41 —Xatep-tek putup 'ãte xa' mĩy? Kaxĩy.
Ha:
—Notot, 'Ãte hãm 'ũm pẽnãp-tup. Kaxĩy.
42 Ha Yeyox te:
—'Ãpu, hãmpẽnã'. 'Ãkuxa yũm ka'ok 'ũgkopah, yĩy Topa te 'ãpa maxnãhã'. Kaxĩy.
43 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã hãmpenã max, tu' kuxa hittup xexkah, tu Topa max 'ãktux, xix Topa ka'ok 'ãktux, ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã', hu Topa max 'ãktux kamah.

19

Yeyox xix Yakeo

1 Yeyox te kõmẽn Yenikot tu' xupep, tu' kotit ha' mõg,
2 ha tik 'ãxet'ax Yakeo xip. Hamũn te puknõg yõg gohet pupi tayũmak pop, tu tikmũ'ũn yõg tayũmak pop, tup-texop xexkah,
3 tu Yeyox pẽnãp-tup, nũy tu' yũmmũg, pãyãk-tõgnãg, 'a' tox'ah, ha tikmũ'ũn xexka punethok, yĩy' pẽnã 'ohnãg.
4 Tikmũ'ũn xop mõg 'ĩhã tik yokoma' mõg, tu mõktu' nõy hip, tu' kup xexka piget pepi' mõg, tu' xip ha mõkahmãg, nũy Yeyox pẽnã', putat ha' nũn hah,
5 tu' xupep, tu mõkahmãg tu' penãhã', tu Yakeo pu hãm'ãktux, hu:
—Yakeo, hãm tu 'ãnũ mõ'ka'ok, Hõnhã 'ũkxip'ax 'ãpet kopah. Kaxĩy.
6 Ha' kuxa hittup, tu hãm tu' nãhã', tu hãm tonnok, tu yãy pet ha' mõgãhã', 'ũkuxa hittup tu'.
7 Ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã', tup-tup nõg, hu:
—Yeyox te tik kummuk hã' xape', tu tik te hãpxop hã' xupxet mũtik mõg, nũy xihip, nũy tu xit. Kaxĩy.
8 Ha' xit kux 'ĩhã Yakeo yok, tu hãm'ãktux Yeyox pu, nũy tikmũ'ũn xupax, tu:
—Yõgnũ hãpxop xohix 'ãte' koxip putup, nũy xahix nĩm 'ũhok xop pu'. Hõmã 'ãte' nõy yõg tayũmak puxet hã' xupxet, kopxix hõnhã nõm pu tayũmak tehomi te 4 popmãp-tup, 'ũnõy yãnãn tu'. Kaxĩy.
9 Ha Yeyox te:
—Hõnhã Topa te 'ãkuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu', xix 'ãxape kuxa kummuk xit kamah, 'ãxape te 'ãpet kopa tihi'. 'Ãmũn yã mõnãyxop hittap 'Amanãm hã 'ãmõkputox kamah.
10 'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, tuk nũn, nũy tikmũ'ũn xax, nũy xaxnãm, nõm tikmũ'ũn te Topa yõg putat xak, 'ũ mõgã, puyĩy Topa yõg putat ha' mõg 'ũxeheh. Kaxĩy.

Tayũmak 'ãnuk te

11 Ha hãm'ãpak tikmũ'ũn te', 'ĩhã Yeyox te hãm'ãktux'ax hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', pũyĩy Topa pu hãpxopmã max, ha kõmẽn Yenoyanẽn hãmhũmnãg tu Yeyox xip, tu yãy yõg xop yũmmũgãhã', ka' pe'paxex, hu: "Topa te tikmũ'ũn xop xohix xat putup nõmhã," pãyã 'ap xohix xat'ah nõmhã,
12 yĩy Yeyox te:
—Tik te' xat'ax yãy kutok mõg hãpxexka nõy tu', hãptox tu' mõg, nũy yãyhã hãpxexka yõg tik te tikmũ'ũn xohix xat, nũy hãmyãxatamuk kutõgnãg nõg, puxix putpu nũ'.

13 Tu kãmãnat te 10 xãnãhã', tup-xet pu tayũmak puxet hõm, xix kãmãnat
tuk-nãy tu' hõm tayũmak puxet, tu mõktu xohix pu tayũmak puxet hõm, tu:
“Hãpxop hãmenax nũy tayũmak punethok pop, tu mõktu 'ũkxupep put pu'.”
Kaxĩy.
14 —Tu' mõg, pãyã 'ũyõg tikmũ'ũn tep-tup nõg, tu tik xop mõ'pok hãptox tu',
'õm xat'ax ha mõ'pok, nũy nõ: “'Ũgmũ'ãte 'ãp-tup nõg. 'Ãpu, xihip hãptox tu'.
Putpu 'ãnũn hok, nũy mũ'ã xat.” Kaxĩy.
15 —Pa hãmyãxatamuk kutõgnãg nõg 'ĩhã' xupep putpu', tu kãmãnat te 10
xãnãhã', nõm xop te' yõg tayũmak pop, tu hãpxop hãmenax xi' nõ' nõy yãnãn
nũy tayũmak xexka pop, ha' xat'ax te tik xop te 10 xãnãhã nũy' yĩkopit, nũy
tayũmak xohix te xĩy tik xop te' pop yũmmũg.
16 Ha kãmãnat hãmãxap nũn, tu: “'Ãte 'õg tayũmak hã tayũmak nõy te 10 pop,”
kaxĩy.
17 Ha' xat'ax te:
—Yã' max, 'ãhãm max. 'Ãte mõ'ãkutnãp-tup kõmẽn xohix te 10 hah, xa
pẽnãnã' xip. Kaxĩy.
18 —Ha kãmãnat tuk-nãy tu' nũn, tu: “'Õg tayũmak hã 'ãte tayũmak nõy te 5
pop.” Kaxĩy.
19 —Ha: “'Ãte mõ'ãkutnãp-tup kõmẽn xohix te 5 hah, xa pẽnãhã' xip.” Kaxĩy.
20 —Ha kãmãnat te ka'ax tu' xip, tu' nũn, tu: “Nõ pa 'õg tayũmak. 'Ãte topixxax
hã' kĩy, tu' xaptop,
21 'ũgkuxãnõg tu'. 'Ãte 'ãyĩpkutuk, 'ãmũn xupkũmĩy hah. Xate 'ãnõy yõg
tayũmak paha', ha tik nõy te hãpxop xap xok, ha 'ãmũn te nõ nũnnãhã'.” Kaxĩy.
22 —Ha' xat'ax te: “'Ãhãm kummuk. 'Ãte 'ãkopit'ax, 'õg hãm'ãktux'ax hã 'ãte
'ãhãm kummuk yũmmũg. Xatek xupkũmĩy 'ãktux, tu 'ãtu hãpxop nũnnã 'ãktux.
23 Pax xa yõgnũ tayũmak ma'ãg kopa' xex, pu tikmũ'ũn nõy hãpxop hãmenax,
puxix tayũmak tu xohix punethok nõmhã.” Kaxĩy.
24 —Tu tikmũ'ũn te' yĩmmap tu 'õm pip pu hãm'ãktux, hu: “Tayũmak xut tik
tu', tu tik nõy pu' hõm, tik te tayũmak te 10 pop pu' hõm.” Kaxĩy.
25 —Ha tikmũ'ũn te: “Yã' pip tayũmak punethok, yã' pip tayũmak te 10.”
Kaxĩy.
26 —Ha: “'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Tikmũ'ũn te hãpxop punethok pip ha hãpxop
nõy nã' mõg'ax tu mõktu yã' xohix, ha hãpxop xohix xut'ax, tu' hok tu'.
27 Tik xop nũnnã nõmhã, tik xop tek putup nõg, tuk mũn te' xat putup nõg.
'Ãpu, 'ũnũnnã', nũy 'ũgkeppa' kix.” Ta tu' kux.

Yeyox te kõmẽn Yenoyanẽn tu' xupep

28 Tu hãm'ãktux kux, 'ĩhã' mõg, tu kõmẽn Yenoyanẽn ha' mõg, ha' yõg mũtik
hãpkumep xop te' pe' mõg,
29 tu' mõg, tu' xip'ax Metpaye te hãmhũmnãg tu' pip, xi' xip'ax Metãn te
hãmhũmnãg tu' pip, tu yĩktix 'Onimet yĩka' pip, ha yãy yõg tik 2 mõ'pok, pu
mõg nũ peheh, tu:
30 —'Ãmõg xip tu xexka tu', tu yohmẽnnãg tuk tup pẽnãp-tup, ha tikmũ'ũn
'ũm te' yĩmũ' yũm hok. 'Ũxut, nũy nũnnã'.
31 Tik te 'ãyĩkopit, 'ãpu, tu hãm'ãktux, hu: “'Ũgmũg xuxyã tep-tup, puyĩy nõ
yĩmu' yũm.” Kaxĩy.
32 Ha' mõg, tu Yeyox te' xat'ax hã' mĩy.
33 Tu yohmẽnnãg xut, 'ĩhã yohmẽn xuxyã nũn, tu:
—Tep tu' xut 'ãxop te nũ yohmẽn? Kaxĩy.

34 Ha:
—'Ũgmũg xuxyã tep-tup, 'ũg mũg xut, yĩk tux hok 'ũ xut. Kaxĩy. Ha' tux hok, ha' hĩy'ax koah.
35 Tu Yeyox ha' nũnnãhã', tu topixxax te yohmẽn yĩmũ' yũm, tu' yũm,
36 tu' mõg, ha tikmũ'ũn te nũ yãy xex topixxax putat kopah, ha Yeyox te nũktu yĩmũ' mõg,
37 tu yĩktux 'Onimet tu hãmhũmnãg tu' xip, ha tixmũ'ũn xohix xexka te Yeyox mũtik hãpkumep, tu' kuxa hittup xexkah, tu Topa max 'ãktux, xix Topa ka'ok 'ãktux, tu' yĩy ka'ok hãpxopmã max xe'ẽgnãg pẽnãhã tu',
38 tu hãm'ãktux, hu:
—Pũyã Topa tik te' xat'ax pu hãmmax nã'. Yã yãy 'ãxet'ax tu hõm pu nũ', ha pexkox kopa' pip xop kuxa mãm, yã Topa xexka xe'ẽgnãg. Kaxĩy.
39 Ha Paniye yõg xop te tikmũ'ũn mũtik pip, tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—Notot, 'ãpu 'õg tik xop mãnõg, pu yĩy hok. Kaxĩy.
40 Ha:
—'Ãte xa hãm'ãktux: Pax pu tik xop yĩy hok, puxix mĩkaxxap yĩy ka'ok, 'ũhittup tu'. Kaxĩy.

Yeyox te Kõmẽn Yenoyanẽn ha' potaha'

41 Tu' mõg, tu kõmẽn Yenoyanẽn te hãmhũmnãg tu' xip, tu kõmẽn pẽnãhã', hu' potaha',
42 tu kõmẽn yõg tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, hu:
—Pax xa hãmyũmmũg, tu hãmmax xak, nũy tu kuxa mãm, puxix Topa xa hãmmaxnã', pãyã hãmyũmmũg 'ohnãg xate',
43 ha hãmyãxatamuk 'ũm nõg 'ĩhã' puknõg gãy xop te kõmẽn yĩmmap tu' pip putup, ha 'ãnũ'pap-tup, pãyã 'ãnũ'pa 'ohnãg,
44 ha kõmẽn koxyõy putup, xix tikmũ'ũn te kõmẽn kopa' pip kix putup, xix kakxop, tu mĩptut yõg tiyot xohix koxyõy putup, 'ãxop te hãmyũmmũg 'ohnãg hah. Topa te 'ãha' nũn, pãyã 'ãxop te hãmyũmmũg 'ohnãg. Kaxĩy.

Yeyox xip Topa pet xexka kopah

45 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Yeyox te Topa pet xexka ha' mõ'nãhã', tu tikmũ'ũn te' kopa' pip xop papuk, nõm xop te hãpxop hãmenax Topa pet xexka kopa' papuk,
46 tu:
—Hõmã tik te Topa tappet hã' kax'ãmi, hu: "Tikmũ'ũn te Topa pet xexka hã' mõxakux nũy Topa pu hãm'ãktux," kaxĩy, pãyã 'ãxop tep-tũynãg, ha yãyhã hãpxupxet pet. Kaxĩy.
47 'Ãmnĩy xohix hã Yeyox te tikmũ'ũn yũmmũgãhã' Topa pet kopah, ha Yoneo yõg 'ãmãnex xop, xix hãmyũmmũg xop, xix tikmũ'ũn xexka xop te Yeyox putup nõg, tup-tex putup,
48 'ĩhã tikmũ'ũn xohix kuxa mãm ka'ok Yeyox yõg hãm'ãktux'ax kopah, yĩ' xexka xop te' xaptop, tu' gãy.

20

Topa te Yeyox tu' hõm yãy 'ãxet'ax

1 'Ãmnĩy puxet 'ĩhã Yeyox xip Topa pet xexka kopah, tu tikmũ'ũn yũmmũgãhã', xix hãm'ãktux max 'ãktũx, ha Yoneo xexka xop nũn, xix 'ãmãnex xexka xop nũn, xix hãmyũmmũg xop nũn, xix tikmũ'ũn xat'ax xop nũn,
2 tu Yeyox yĩkopit, hu:
—'Ũ 'ũm te xa' hõm yãy 'ãxet'ax, xa hãmyũmmũgã tikmũ'ũn? Kaxĩy.

3 Ha' nõy yãnãn tu' yĩkopit, hu:

—'Ãpu 'ã' hãm'ãktux:

4 'Ũ 'ũm te Yoãm nũ'kutnãhã', pup-tox pix tikmũ'ũn? 'Ok Topa te nũ'kutnãhã', pe tikmũ'ũn te nũ'kutnãhã'? 'Ãyĩy. Kaxĩy.

5 Ha' xexka xop te yãy pu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, tu:

—Yũmũ'ãtep-putep mũn 'ãktux'ax? Pe yũmũ'ãte Topa te' xat 'ãktux, puxix tu hãm'ãktux, hu: "Putep-te xĩy 'ãkuxa yũm 'ohnãg 'ũp-tox pix'ax kopah?" Kaxĩy.

6 Pe yũmũ'ãte tikmũ'ũn te' xat'ax 'ãktux, puxix tikmũ'ũn mĩkaxxap pop, nũy nõ' yũmũg kix. Yoãm putup pax tu', yã' xohix te hãmpe'paxex, hu: "Yoãm te Topa pupi hãm'ãktux." Kaxĩy.

7 Hu' xexka xop te hãmyũmmũg, pa hãm'ãktux 'ũm putup'ah, hu:

—'Ĩntu', 'ap yũmmũg'ah. Kaxĩy.

8 Ha Yeyox te:

—'A 'ãte xa hãm'ãktux putup'ah kamah, tu 'ũ 'ũm te 'ã' xat 'ãktux putup 'ohnãg. Kaxĩy.

Kãmãnat xop Kummuk

9 Tu hãm'ãktux hã tikmũ'ũn yũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', nũy yãy xok'ax 'ãktux, 'ĩhã' xuxyãk-tok 'ãktux, hu:

—Tikmũ'ũn 'ũm te mĩnta 'op xap xok punethok, tu yãy yõg hãpxa'ax hõm tikmũ'ũn nõy pu', ha tik te pupi pagok, ha' nõy yõg hahãm, ha ta hãpxexka nõy ha' mõg, tu mõktu mõxaha', tu hãmyãxatamuk xohix hã' nox xip,

10 ha hãmyãxatamuk xohix nõg, 'ĩhã hãpxa'ax xuxyã te mĩnta 'op yõg tayũmak xak, hu yãy yõg hãm tu kãmãnat nũ'kutnãhã', tu nũ'kutnãhã', pũyĩy mĩnta 'op yõg tayũmak pop, ha' nũn tu nũktu xupep, pãyã tikmũ'ũn xop te' kix kakixnãg, tu yã' hok mõ'kutnãhã yãy pet hah.

11 Ha nõm xuxyã te xe nũ'kutnãhã', tu kãmãnat nõy nũ'kutnãhã' nũy tayũmak pop, ha' nũn tu nũktu xupep, pãyã tikmũ'ũn xop te' kix kakixnãg kamah, tu' hupmãhã', tu yã' hok mõ'kutnãhã yãy pet hah.

12 Ha hãpxa'ax xuxyã te xe nũ'kutnãhã, ha tikmũ'ũn te' kix kamah, xix mõ'kutnãhã'.

13 Yĩ' xuxyã te: "'Ãte putep mũn mĩy'ax? Tikmũ'ũn te kãmãnat xop putup nõg, tu' yĩpkox 'ohnãg. Nãy, 'ãte 'ũgkutok pit mõ'kutnã'ax, nõm te mãxap mõ'kutnã'ax, pũyĩy tikmũ'ũn nõm tu' yĩpkox pi'. 'Ũxexka pe'paxex tu'." Kaxĩy. Tu nũ'kutnãhã', ha' nũn, tu nũktu xupep 'ũtak yõg hahãm tu'.

14 —Ha tikmũ'ũn te hãm pupi pagok, tu' kummuk, tu hãpxa'ax xuxyãk-tok xe'e pẽnãhã', tu yãy pu hãm'ãktux, hu: "'Õhõm 'ũxuxyãk-tok te mãxap. 'Ãpu, yũmũp-tex, pũyĩy yũmũ yõg yãyhã hãpxa'ax." Kaxĩy.

15 —Tu hãpxa'ax tu hãptopa mõgãhã', tup-tex, ha' xok. Putep mũn pe'ãpaxex, putep mũn mĩy putup mĩnta xuxyã te'?

16 'Ũnũn putup tikmũ'ũn kummuk hah, tu' kix'ax, pu tu xakix xe'ẽgnãg, tu mĩnta yõg hãpxa'ax hõm putup tikmũ'ũn nõy pu'. Ta tu' kux. Kaxĩy.

Ha tikmũ'ũn te' xupak, tu:

—'Ãmhok! Pũyã Topa tux hok pu' hõm hok! Kaxĩy.

17 Pa Yeyox te' pẽnã ka'ok, tu:

—Hõmã tik te Topa pupi hãm'ãktux, tu tappet hã kax'ãmi', hu: "Tikmũ'ũn te mĩptut xexka mĩy'ax, tu mĩm xexkap-tup nõg, pa Topa te' mĩy mĩptut mãykup xix mĩptut koxuk, yĩy mĩm xexka xe'ẽgnãg." Kaxĩy.

18 Tikmũ'ũn te nõm mĩm xexka tu' nãhã', tu yãy putex, pa mĩm xexka te
tikmũ'ũn yĩmũ' nãhã', tu' koxyõy'ax tu mõktu' xok xe'e'. Kaxĩy.

Gohet puknõg pu tayũmak hõm

19 Ha tik te hãmyũmmũg xop gãy, xix 'ãmãnex xexka xop gãy, tu Yeyox te'
xuktux kummuk yũmmũg, tu' mũg putup nõmhã, nũy 'ũp-tex, pãyã tikmũ'ũn
yĩpkutuk,
20 yĩ' xexka xop te' hip, tu Yeyox pẽnãnã' pip, tu tik xop mõ'pok, pu tu' pẽnã
max, yã' pa max, pãyã' kuxa kummuk, tu Yeyox yõg hãm'ãktux 'ãpak, nũy yãy
xexka xop pu' xuktux, xaptop hã hãm'ãktux'ax, pũyĩ' xexka xop Yeyox kupex,
nũy mũg, nũy gohet yõg xonat pupi' mũg,
21 ha' pẽnã'ax xop te Yeyox ha' mõg, tu:

—Notot, xate tikmũ'ũn yũmmũgã'ax, tu' yũmmũgã max, hak mũ'ãte'
yũmmũg, ha xatep-tup tikmũ'ũn xohix, tu hãpxe'e 'ãktux pax, hu tikmũ'ũn
xohix mõgãhã, hãmyok mĩy hã nõ mõgãhã'.
22 'Ãyĩy. 'Ok Topa yõg xat'ax te' xat hok, 'ũ puknõg yõg gohet pu tayũmak hõm
hok, 'ok pe' xat 'ũ tu' hõm? Kaxĩy.
23 Pa Yeyox te nõm tik xop yã mõ'ãmã'ax yũmmũg, tu nõm pẽnã'ax yõg
hãmpe'paxex yũmmũg, 'ap max'ah, yĩy hãm'ãktux, hu:
24 —'Ã' mũg tayũmak 'ãnuk. Putep koxuk nũhũ'? Kaxĩy.
Ha:
—Gohet yõg tik te' xat'ax koxuk. Kaxĩy.
25 Yĩy:
—Gohet pu' hõm gohet yõg hãpxop, xix Topa pu' hõm Topa yõg hãpxop. Kaxĩy.
26 Ha tik pẽnã'ax xop te' yẽy, tu' yĩy 'ohnãg, Yeyox te hãmyũmmũg, yĩ' yĩy
'ohnãg.

Yeyox te putpu hi'ax 'ãktux

27 Ha Xanoxeo yõg tik xop nũn, ha nõm xop te putpu tikmũ'ũn hi 'ohnãg
'ãktux, tu Yeyox yĩkopit, hu:
28 —Notot, xate tikmũ'ũn yũmmũgã'ax. Hõmã mõnãyxop hittap Mõyyex te'
xat'ax kax'ãmi', tu: "Tik te yãytaha', tu' xok, tuk-tok 'ohnãg, pũyã yãy taknõy
'ũxetut mũy, nũy yãy taknõy nõm xok pupik-tok put." 'Ũkux. Kaxĩy.
29 Tu xe hãm'ãktux, hu:

—'Ũtaknõy xop xohix te 7 tihi' 'ãxa', ha 'õm te mãxap te yãytaha', tu' xok,
pãyãk-tok xip 'ohnãg,
30 ha' taknõy tek-nãy tu' yãytaha', tu' taknõy nõm xok xetut mũg, tu' xok
kamah, tuk-tok xip 'ohnãg.
31 Ha' taknõy tek-nãy tu', tu' taknõy nõm xok yõg xetut mũg, tu' xok, tuk-tok
'ohnãg, tu mõktu taknõy xop xohix te 7 te 'ũn mũg, tu' xok, tuk-tok 'ohnãg,
32 ha' taknõy xop xetut puxet xok, 'ũka'ax hã' xok 'ãxa'.
33 Hãptup mõ'nãp-tup, 'ĩhã Topa te putpu' hĩnnãp-tup tikmũ'ũn xakix xop.
Tep te' xetut mũg'ax? Yã' taknõy xop xohix te 7 te 'ũn puxet hã' yĩpxox. Kaxĩy.
34 Ha Yeyox te:

—Hõnhã tikmũ'ũn te yãytaha',
35 pa Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xexkãnãp-tup, pu tu hi 'ap kux'ah, hu yãytap-
tup 'ohnãg,
36 tu pexkox yõg nũ 'pok xop putuk, yã Topa hãk-tok xop xe'e', 'ũhi putpu
hah, tu xakip-tup 'ohnãg,

37 ha mõnãyxop hittap Mõyyex te putpu hi'ax 'ãktux, 'ĩhã Topa yã mõnãyxop yõg Topa 'ãktux, tu 'Amanãm yõg Topa 'ãktux, xix 'Iyak yõg Topa 'ãktux, xix Yako yõg Topa 'ãktux,
38 yĩy Topa te tikmũ'ũn hi'ax xop yõg Topa, 'ap xakix xop yõg Topa'ah, yã 'ũxohix te Topa tu' hi xe'e". Kaxĩy.
39 Ha hãmyũmmũg xop te:
—Xate hãm'ãktux max, xate yã hãmyũmmũgã max. Kaxĩy.
40 Ha' yẽy, hu xe' yĩkopit 'ohnãg.

Topa yõg hãmyãykutnã'ax 'ãktux

41 Yĩy Yeyox te' yãnãn tu' yĩkopit, hu:
—Tep te xĩy Topa tappet te: "Topa yõg hãmyãykutnã'ax te mõnãyxop hittap Namix hã' mõkputox?"
42 Namix mũn tek-tex'ax yõg tappet tu kax'ãmi, hu: "Topa xe'ẽgnãg tek xuxyã pu hãm'ãktux, hu: "Ũgyĩp xe'e ha 'ãyũm,
43 tu mõktu 'ãte tik xop te 'ãha gãy nõa',' " kaxĩy.
44 Yũmmũg. Namix te yãy xuxyã 'ãktux, tu kama yãy mõkputox 'ãktux. Tep tu Namix te' mõkputox'ax yã' xuxyã 'ãktux? Kaxĩy.

Yeyox te tik te hãmyũmmũg xop 'ãktux

45 Ha tikmũ'ũn xip, 'ĩhã Yexox te yãy yõg xop pu hãm'ãktux, tu:
46 —'Õg pa mõxip! Hãmyũmmũg xop te topixxax tox mõ'tat, tup-tup, pu tikmũ'ũn 'ãneo kõmẽn kopah, ha' yũm'ax max xak, tu Yoneo xop yõg Topa pet kopa mĩmpe max xak, nũy mãhãm, tu 'ãmuk xexka ha' mõg pax, ha tikmũ'ũn te: "'Ũxexka 'õhõm." Kaxĩy.
47 Ha Topa pu hãm'ãktux kumaknãg, pu tikmũ'ũn pẽnã', tu 'ũn hok mãm xop tu' mõy tayũmak xexkah, tu mõ'ãmã hã Topa pu hãm'ãktux. Pa Topa te hãmyũmmũg, tup-tup nõg, hu' xũygãp-tup, Topa te mõ'ãmã'ax xop xũygãp-tup xexka. Kaxĩy.

21

'Ũn hok yũm te Topa pu tayũmak hõm

1 Ha Yeyox te Topa pet xexka kopa' xip, tu tikmũ'ũn pẽnãhã', ha 'ũp-texop xexka nũn, tu tayũmak punethok mõ'tat Topa pet yõg mĩpkox kopah,
2 ha Yeyox te 'ũn pẽnãhã kamah, 'ũn hok yũm ha' pẽnãhã', ha tayũmak ka'ok 2 hõm.
3 Yĩy:
—'Ãte xa hãpxe'e 'aktux: Nũhũ 'ũn te tayũmak kutõgnãg hõm, pãyã' xexkah, 'ũxohix tu',
4 ha 'ũp-texop xexka xop te tayũmak xexka hõm, pãyãk-tõgnãg, 'ũyãg tu', ha 'ũn 'ũhok te yãy yõg tayũmak xohix hõm. Kaxĩy.
5 Ha tikmũ'ũn te Topa pet xexka 'ãktux, tu mĩkaxxap max hã' pet 'ãktux, hõmã tikmũ'ũn hittap te' xap popmãhã, ha nõ' pet, ha Yeyox te:
6 —Hãmyãxatamuk mõ'nãp-tup, 'ĩhã' puknõg gãy xop te Topa pet koxyõy putup, ha' yõg mĩkaxxap max xohix putyõn putup. Kaxĩy.

Hãpkummugã'ax 'ãktux

7 Ha tikmũ'ũn te' yĩkopit, hu:
—Yãyã', hãm 'ũm hã' mĩy'ax? 'Ok hãpxopmã'ax pẽnãp-tup, nũy tu hãm 'ũm hã' yũmmũg? Kaxĩy.
8 Ha Yeyox te:

—'Õg pa 'ãti', ka tikmũ'ũn kummuk xop putat kummuk hã 'ãmõgã', yã mõ'ãmã'ax hã 'ãmõgã'ax, tu: "'Ũgmũn yã Topa yõg hãmyãykutnã'ax 'ãxet'ax Kunnix'" kaxĩy, xix: "Hõnhãk nũn," kaxĩy. 'Õg pa'ãti'! Nõm tikmũ'ũn pe 'ãmõg hok!

9 Ha xa hãm'ãktux'ax, tu tikmũ'ũn xop xohix yãykix'ax 'ãktux, pa 'ãkuxãnõg hok. Yã yãykix punethok putup, pãyã 'ap 'ãmnĩy mõg putõynãg'ah. Kaxĩy.

10 Tu xe:

—Hãpxexka yõg tikmũ'ũn te yãy nõy yõg tikmũ'ũn gãyã'ax, xix gohet te yãy nõy gãyã'ax.

11 Ha hãmyãynuhuk xexka putup, xix hãmhõgnãg, ha tikmũ'ũn te' xit'ax xak putup, pãyã hãmhõgnãg, xix hãmpakut xexka pip putup, ha tikmũ'ũn te hãpxopmã'ax pẽnãp-tup, ha pexkox tu yĩmũ nãp-tup, ha tikmũ'ũn xohix kuxãnõg putup.

12 —Ha' gãy xop te 'ãmũg putup hãmãxap, tu 'ãxũygãp-tup, xix yãy tu nũ'nã'ax pet ha 'ãmõgãp-tup, nũy 'ãyĩkopit, tu' xat'ax xop ha 'ãmõgãp-tup, 'ũgmũn hãh,

13 yĩy 'ãxop te hãm'ãpak max 'ãktux'ax,

14 hu xutigãhok, 'ãkuxãnõg hok, nũy: "Putep mũn 'ãktux'ax 'ãte'?" Kaxĩy. 'Ãmhok.

15 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã 'ãte 'ãyũmmũgãp-tup, ha hãm'ãktux max'ax, pu tu 'ãkupex xop yẽy.

16 Ha yãy 'atak te 'ãmũg putup, xix 'ãtaknõy xop, xix 'ãxape xop, tu 'ãmũg putup, tu kanet ha mõgãp-tup, pũyĩy 'ãp-tex, tu 'ãxop yãg putex putup,

17 ha tikmũ'ũn xohix te 'ãp-tup nõg, 'ãxop yã yõgnũ tikmũ'ũn hah,

18 pa Topa te 'ãpẽnã max, tu 'ãpẽnãnã' xip, yĩy 'ãxe te 'ãp-tox tu 'ap nãp-tup'ah, nũy tu yãyxaxok hok,

19 yĩy Topa yõy putat xak hok, nũy 'ãhi xe'ẽgnãg. Kaxĩy.

Gãy xop te Yenoyanẽn koxyõy putup

20 Tu xe hãm'ãktux, hu:

—'Ãxop te kõmẽn Yenoyanẽn pẽnãp-tup, ha' puknõg yõg xonat xop te kõmẽn Yenoyanẽn xakot putup, nũy kõmẽn koxyõy, tu' koxyõy putup, hõnhã xate' yũmmũg.

21 Pũyã hãpxexka Yonex kopa' pip tikmũ'ũn nũ'mãn, tu yĩktix tu' mõg nũ'paha', pũyã kõmẽn kopa' pip tikmũ'ũn yãy papuk, pũyã kõmẽn tu hãptopa' pip tikmũ'ũn kõmẽn tu mõ'xakux hok.

22 Ha Topa gãy Yoneo yõg tikmũ'ũn mũtik, tu' xũygãp-tup. Hõmã tik te Topa pupi hãm'ãktux, tu tappet tu' kax'ãmi', yã Topa yõg hãm'ãktux hittap hã' pẽnãp-tup nõmhã.

23 Pa 'ũn tek-tok xuk yãy kopah, tu' xũy xexkap-tup, xix 'ũn tek-tok pu yãy xo'opmãhã', tu' xũy xexkap-tup. Nũ tikmũ'ũn xohix potap-tup, ha hãpxexka xohix yõg tikmũ'ũn xũy putup, yã Topa te' xũygãp-tup xexka,

24 ha' kix'ax mĩkax xexka hã, yĩ' yãg'ax tikmũ'ũn 'ũyãg, tu' yãg nõy mũg putup, tu hãpxexka puknõg ha' mõgãp-tup. Hãmpuknõg xop te kõmẽn Yenoyanẽn tonnok putup, nõm xop te Topa yũmmũg 'ohnãg, tu mõktu Topa te puknõg xop pu hãm'ãktux, hu: "Puxi'." Kaxĩy.

25 Tu xe hãm'ãktux, hu:

—Tikmũ'ũn te hãpxopmã'ax ka'ok pẽnãp-tup, mãyõn tu hãpxopmã'ax pẽnãp-tup, xix mãyõn hex tu', xix mãyõnnãg tu', ha hãpxexka yõg tikmũ'ũn xohix kuxa teknõg, tu kõnãg xexka yo'ok xexka 'ãpak'ax, hu' kuxãnõg.

26 Tik xop kuxa teknõg putup, 'ũkuxãnõg tu', ha hãpxop te hãmnõgnõy tu' pip
xop te yãy nuhuk putup,
27 hak mũn yã Tikmũ'ũn Kutok, tuk nũn putup put pu', 'ĩhã tikmũ'ũn tek
pẽnãhã', hãmgõy xexka kopak nũn putup, 'ũgka'ok xe'ẽgnãg tu', tuk xexka
xe'ẽgnãg nũn putup.
28 'Ãxop te nõm hãpxopmã'ax ka'ok pẽnã', 'ãpu pexkox yokomak pẽnã'. Yã
'ãxuxyã' nũn, pu 'ãmõy, nũy 'ãxũy kuxyã'. Ta tu' kux. Kaxĩy.

Tute piget kup 'ãktux

29 Yeyox te hãm'ãktux nõy hã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax
yũmmũgã', hu:
—Mĩm kup piget pẽnã', xix mĩm kup xohix pẽnã',
30 'ũmĩxux xupep, 'ũxokax puk tup, 'ĩhã xate' yũmmũg, yã hãm pukpex xupep.
31 Kaxĩy 'ãxop te hãpxopmã'ax ka'ok pẽnãhã', 'ĩhã hãmyũmmũg, tu Topa nũn
yũmmũg, ha' nũn, pu yãy yõg tikmũ'ũn xat, yã' hãmhũmnãg.
32 —'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Hõnhã' pip tikmũ'ũn yãg te hãpxopmã'ax xohix
pẽnãp-tup.
33 Pax pu yõgnũ hãm'ãktux'ax nõg, puxix pexkox xix hahãm nõg hãmãxap,
hãm'ãktux'ax ka'ok xe'ẽgnãg hah. Kaxĩy.

Pu tikmũ'ũn yã' pẽnãnã' pip

34 Tu hãm'ãktux kux, tu:
—'Õg pa mõxip! Yãy pupi' pẽnã max, pu yãy yõg hãpxop xak'ax 'ãhĩy hok, pu
'ãmuk xexka xix kenmuk xo'op xexka 'ãhĩy hok, ka 'ãxop hãmyũmmũg 'ohnãg,
'ĩhã Topa yõg hãptup xe'e mõ'nãhã'.
35 Yã mõ'nãp-tup hãpxexka xohix tu', xix tikmũ'ũn xop xohix tu', ha pãmãg
te xokxop mũg, 'ũxaptop ha' mũg, kaxĩy Topa yõg 'ãmnĩy mõ'nãp-tup, 'ĩhã
tikmũ'ũn pa pip 'ohnãg.
36 'Õg pa mõxip, xix yãy pupi' pẽnã max. Topa pu hãm'ãktux, pũyĩy 'ãka'ogã',
pu hãpxopmã kummuk tu hãpxupmã', nũy 'ũgmũn keppa' pi', 'ũgmũn yã
Tikmũ'ũn Kutok hah. Ta tu' kux. Kaxĩy.
37 'Ãmnĩy xohix hã Yeyox te Topa pet xexka kopa hãmyũmmũgãhã', tu
'ãmãxak xohix 'ĩhã' mõg, tu yĩktix 'Onimet yĩmũ' mõg, nũy yĩmũ' pi',
38 ha mãyõn kũynãg xut xohix, 'ĩhã' putpu' nũn, tu Topa pet xexka ha' nũn,
nũy hãmyũmmũgã', ha tikmũ'ũn xohix xexka nũn, mãyõn xupep 'ĩhã' nũn, nũy
Yeyox te hãm'ãktux 'ãpax.

22

Yoneo xexka xop te Yeyox putex putup

1 Ha Yoneo yõg tikmũ'ũn te 'ãmuk xexka mĩy putup, 'ũxuxet'ax pãm tokatok
hok, ha' xuxet'ax nõy te Nõa'yẽn,
2 ha 'ãmãnex xexka xop xix hãmyũmmũg xop te Yeyox putex putup, tu'
xaptop hãp-tex putup, tikmũ'ũn yĩpkutuk tu'. Yã tikmũ'ũn te Yeyox putup pax.

Yot pa mũn max, pãyã' kuxa kummuk

3 Ha Hãmgãyãgnãg te Yot kuxa kummugãhã, ha Yeyox yõg tik xop mũtik
hãpkumep.
4 Pãyã' mõg, tu 'ãmãnex xexka xop mũtik hãm'ãktux, ha yãy yãnãn, ha Yot te:
—'Ãte 'ãxop mõ'nĩynãm'ax, xayĩy Yeyox mũy. Kaxĩy.
5 Ha' hittup, tu tu' hõm'ax tayũmak,

6 ha Yot te tayũmak putup, hu hãmpe'paxex punethok, nũy xexka xop
mõ'nĩynãm, pu' xaptop hah Yeyox mũy, pũyĩy tikmũ'ũn yũmmũg hok.

'Ãmuk xexka Nõa'yẽn mĩy

7 Ha 'ãmnĩy punethok nõg, 'ĩhã Yoneo xop te 'ãmuk xexka Nõa'yẽn mĩy, tu
pãm tokatok hok mãhã', tu kahnẽn kutok putex, tu mõ'hap, pu tikmũ'ũn
xohix' mã',
8 ha Yeyox te Pet xix Yoãm mõ'pok, tu:
—Mõg, nũy yũmũ'ã 'ãmuk xexka mĩy, nũy yũmũg mã'. Kaxĩy.
9 Ha:
—Pi'yã' mĩy'ax? Kaxĩy.
10 Ha:
—'Ũg'ãpax. Kõmẽn xexka tu mõnãy, tu tikmũ'ũn 'ũm pẽnãp-tup, ha nax tox
hã kõnãg tat, tu 'ãha' nũn putup. 'Ũpe mõg, tu mõktu mõxaha mĩptut tu', tu'
mõxakux,
11 tu mĩptut xuxyã pu hãm'ãktux, hu: "'Ũgmũg xuxyã tek mũg xat, pu
'ãyĩkopit, hu: Pi'a' xip mĩptut 'ũm kox, pu 'ãte 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa'yẽn mĩy
yãy yõg tik xop mũtik?" Kaxĩy.
12 Ha xa' mũg putup hãpkox xexkah, yã mĩmpe yũm'ax punethok, xix mĩmpe
xit'ax punethok mãm, ha mĩptut mõkãnĩn yĩmũ' yũm. 'Õnte 'ãmuk xexka mĩy,
'ũxuxet'ax Nõã'yẽn. Kaxĩy.
13 Ha Yeyox te' xat kux, 'ĩhã Pet mõg, xix Yoãm, tu' xat'ax xohi' mĩy, yã Yeyox
yõg hãm'ãktux'ax hã hãpxopmãhã', tu 'ãmuk xexka mĩy nõm mĩptut kopah.

Yũmũg xuxyã yõg xit'ax

14 Tu' mĩy kux, ha Yeyox yũm, tu mĩmpe xit'ax yĩmũ' yũm, ha yãy yõg mõ'pok
xop te nũ mũtik mãm,
15 ha:
—'Ãte' xak, 'ũxit 'ãxop mũtik, nũy 'ãxop mũtik 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõa'yẽn
mĩy hãmãxap, tuk-nãy tuk xũy putup,
16 tu xa hãm'ãktux, hu: 'Ak 'ũm xit 'ãmuk xexka 'ũxeheh nũnte, pãyã tikmũ'ũn
te Nõa'yẽn xe'e yũmmũg, kopxik xit putup, 'ĩhã Topa yõg tikmũ'ũn xohix yĩpkox
pip. Kaxĩy.
17 Tu kãnẽy paha', tu Topa pu:
—'Ãmax! Kaxĩy.
Tu xe:
—'Ũpa kãnẽy, xayĩy 'ãxop xohi xo'op.
18 'Ãte xa hãm'ãktux: 'A 'ãte mĩnta hep xupyãg xe xo'op putup'ah, pa Topa
yõg tikmũ'ũn xohix yĩpkox pip, kopxi' xo'op putup 'ũxeheh. Kaxĩy.
19 Tu pãm paha', tu' koxip, tu Topa pu: 'Ãmax! Kaxĩy. Tu yãy yõg tik xop pu'
popmãhã', tu:
—Nũhũ 'ũgyĩn, yãk xok 'ãxop pupi', 'ũkoxip, nũy tak xaxok hok. Kaxĩy.
20 Ha' xit kux, 'ĩhã Yeyox te:
—Nũ kãnẽy pa kamah, yã' hep te' kopa' xup. Topa te pa'ax tup mĩy tikmũ'ũn
mũtik, hak hep 'ãta nũ'nãhã 'ãxop pu', pu pa'ax tup mĩy.
21 Pa tik mõ'ãmã'ax te yũmũk mũtik xit, tu gãyxop mõgãp-tup 'ũghah.
22 'ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, tuk xok putup, pa Topa gãynãm, tu tik
mõ'ãmã'ax hã' gãy. Kaxĩy.
23 Yeyox yõg tik xop te yãy yĩkopit, hu:
—Pi'yã' nõm te' kummugã'? Kaxĩy.

Pi'yã' tik te' xohix xat'ax

24 Tu kamah hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, nũy tik 'ũm 'ũxohix xat'ax yũmmũg,
25 yĩy Yeyox te:
—Hãmpuknõg xop yõg tik te' xat, ha' yõg tikmũ'ũn yĩpkox pip, tu' yõg gohenanok 'ãxet'ax mĩy, hu: Tik te tikmũ'ũn hã' xape'. Kaxĩy.
26 Pa 'ãxop kopa 'ãnõy xat hok. Pũyã' xat'ax hãpxopmã 'ũnõy xop pu', 'ãtaknõy tu' ka'ax putuk, yã yãyhã'ax kutõgnãg, nũy tikmũ'ũn xohix pu yĩpkox pi'.
27 Pi'yã mũn xexka? 'Ok tik te mĩmpe tu' yũm, nũy tu xit, pe tik te hãpxop tat nũy nõy xĩnnã'? Nõm te' yũm yã' xexkah, pãyã 'ãxop xohix pu 'ãte hãpxopmãhã'.
28 'Ãxop tek mũtik hãpkumep, tuk mũtik hãpxopmãhã' xix 'ãxũy.
29 Yõg 'ãtak te 'ã yãy 'ãxet'ax hõm 'ũ tikmũ'ũn xat, yã kaxĩy 'ãte yãy 'ãxet'ax xa' hõm, xa tikmũ'ũn xat,
30 nũy 'ũgmũtik 'ãxit xi' xo'op, yõgnũ hãpxexka tu' ãxit'ax, xa' yũm'ax max yĩmũ' yũm, nũy 'Iyaet yõg tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax xohix kopit.

Yeyox te Pet pu hãm'ãktux

31 Tu xe:
—Xĩmãm, 'ũg'ãpax max. Hãmgãyãgnãg te 'ãp-tup, nũy 'ãnuhuk. Tikmũ'ũn te xuxnãg nuhuk, pẽnẽn hã nuhut, hã kaxĩy Hãmgãyãgnãg te 'ãxut putup,
32 pa 'ãte Topa pu hãm'ãktux, ta tu 'ã xak, pu 'ãka'ogã', nũy 'ãkuxa yũmmã ka'ok. 'Ũg ha 'ãnũn'ax putpu', 'ãpu 'ãnõy xop ka'ogã'. Kaxĩy.
33 Ha Xĩmãm Pet te:
—'Ãte 'ãmũtik 'ũgmõg, tu kanet hak mõg'ax 'ãmũtik nõmhã, nũy xok 'ãmũtik. Kaxĩy.
34 Yĩy:
—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, Pet: Xate tikmũ'ũn yĩpkutuk, huk nĩm putup, tu hãm'ãktux putup, tu: "Yeyox 'ãtep yũmmũg'ah." Kaxĩy. Tu xe' xuktux putup, tu xe' xuktux putup. Xate koit kux, 'Ĩhã xokakkak te xatap-xehnãg putup. Kaxĩy.

Yeyox te yãy yõg tik xop yũmmũgãhã'

35 Tu yãy yõg xop pu hãm'ãktux hu:
—Hõmã 'ãte mõ'ãpok, 'ũhok mõ'ãpok, 'ap pata xax 'ãptat'ah, xix tayũmak 'ap tat'ah, xix xagok 'ãxop tep tat'ah. 'Ok putup te 'ãp-tex 'Ĩhã 'ãmõg? Kaxĩy.
Ha:
—'Ãmhok, yã puxi'. Kaxĩy.
36 Ha:
—Pa hõnhã 'õg tayũmak tat, xix xagok mõ'tat. 'Õg kayak hãmẽnax, nũy tayũmak pa', nũy mĩkax xexka 'ũm pa', tu' mõ'tat.
37 Hõmã tik hittap xop te Topa pupi hãm'ãktux, tu' yõg hãm'ãktux yã tappet tu kax'ãmi', hu: "Tik te' kummuk xop mũtik mõg." Kaxĩy. Huk mũn 'ãktux, ha Topa yõg hãm'ãktux hittap hã tikmũ'ũn kummuk te hãpxopmãp-tup nõmhã, 'ũkxok hãh hãpxopmãp-tup. Kaxĩy.
38 Ha' yõg tik xop te:
—Hẽnã', mĩkax xexka 2 tihi'. Kaxĩy.
Ha: —Puxi'. Kaxĩy.

Yeyox te yĩktix 'Onimet tu' xip

39 Tu' mõg, tu 'ãmnĩy hã yĩktix 'Onimet ha' mõg, tu 'ãmãxak xohix 'Ĩhã' mõg, ha' yõg tik xop te' mũtik mõg,
40 tu yĩktix yĩmũ' mõxaha', ha Yeyox te:
—Topa tu' xax, pu 'ãka'ogã', xa hãpkummuk mĩy hok. Kaxĩy

41 Tup-xehnãg ha' mõg kutõgnãg, tu' kopaxux hã' xip, tu Topa mũtik
hãm'ãktux, hu:
42 —'Ãtak, 'ãte xa tu' xak 'ũyĩk xũy hok. Ka 'ãte yãy yõg putup'ax mĩy, 'ũyã 'õg
putup'ax mĩy hãmãxap. Kaxĩy.
43 Ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax xupep, tu Yeyox ka'ogãhã',
44 ha' xũy xexka, hu hãmpukpex hep te' xax tu' nãhã', yã' hep punethok, 'ũhep
'ãta putuk, tu hãm tu nũ' nãhã'.
45 Ha Topa pu hãm'ãktux nãm, tu' kux, tuknĩhã' xip, tu yãy yõg tik xop xak,
tu' pipihi', ha mõ'yõn ka'ok, 'ũkuxa teknõg tu mõ'yõn,
46 ha:
—Te xĩy hu mõ'õn? 'Ãyok, 'ãknĩhã 'ati', nũy Topa tu' xax, pũyĩy 'ãka'ogã', xa
hãpkummuk mĩy hok. Kaxĩy.

Xonat xop te Yeyox mũg, tu' kĩy

47 Yeyox te hãm'ãktux, 'ĩhã tik xop nũn, ha Yot te' nũnnãhã', 'ãmnĩy xohix hã
tu Yeyox mũtik mõg, hu yãy kep ha' mũg, nũy tu 'ãneo.
48 Pa Yeyox te:
—Xatep-tep mũn mĩy putup, Yot? 'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok. 'Ok xatek
mũg yãy kep hah, mõ'ãmã'ax hak mũg, nũy gãy xõp tuk mũg? Kaxĩy.
49 Ha tik xop te' pẽnãhã', nõm tik te Yeyox mũtik hãpkumep, tu' pẽnãhã', tu
hãmyũmmũg, hu:
—Yãyã, 'ok xatek putup 'ũkix mĩkax xexka hã? Kaxĩy.
50 Hu tik te mĩkax xexka paha', tu 'ãmãnex xat'ax yõg kãmãnat yĩpkox xak, tu'
yĩpkox xaxit, 'ũyĩpxe'e hã nõm xip,
51 ha:
—Hup! Kaxĩy.
Tu' yĩpkox 'ãpit, tu' tapmãhã',
52 tu 'ãmãnex xop pu hãm'ãktux, xix Topa pet yõg kapitãm pu' xuktux, xi'
xexka xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Ok 'ãnũn, nũy tik te hãpxop hã' xupxet'ax mũy? Tep tu 'ãxop te mĩkax
xexka tat, xix mĩhĩm?
53 'Ãmnĩy xohix hã 'ãte tikmũ'ũn yũmmũgãhã', Topa pet xexka kopa
hãmyũmmũgãhã', ha 'ãxop tek mũg 'ohnãg. 'Ãka'ok nõmhã, xix Hãmgãyãgnãg
ka'ok nõmhã, nõm te hãpkoxtap kopa' xip. Kaxĩy.

Pet te Yeyox yũmmũg hok 'ãktux

54 Ha' mũg, tu' mõgãhã 'ãmãnex xat'ax pet hah, ha Pet te hãptox tu' pe' mõg,
55 ha 'ãmãnex yõg kãmãnat xop te kuxap xexka mĩy hãptopa', tu kuh xexka
yĩmmap ha' mãm, ha Pet te kãmãnat xop mũtik mãm,
56 ha kãmãnat hex te Pet pẽnãhã', kuxap yõg kuyãnãm hã' pẽnãhã', tu:
—Nũ kãy te Yeyox mũtik hãpkumep! Kaxĩy.
57 Pa Pet te:
—'Ãmhok! 'Ãte nõ'õm 'ap yũmmũg'ah! Kaxĩy.
58 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã tik te' pẽnãhã', tu:
—Xate Yeyox yõg tik xop mũtik ti kamah. Kaxĩy.
Pa Pet te:
—'Ak mũn'ah. Kaxĩy.
59 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã yã 'ũnõy te:
—Hamũn, tute Yeyox mũtik hãpkumep! 'Ũyĩy'ax yã hãpxexka Ganinet yõg
kamah! Kaxĩy.

60 Pa Pet te xe hãm'ãktux, hu:
—Pute 'ũm? Xate putep mũn xuktux? 'A 'ãte' yũmmũg'ah! Kaxĩy.
Ha hãpxip 'ohnãg 'ĩhã xokakkak tak xataha',
61 ha Yeyox te ha' yokãnãm, tu Pet pẽnã ka'ok, ha Pet te Yeyox yõg hãm'ãktux pe'paxex. Yã hõmã Yeyox te hãm'ãktux, hu: “Xate koit tikoyuk putup, tuk mũn yũmmũg hok 'ãktux, 'ĩhã xokakkak tak xatap-xehnãg.” Kaxĩy.
62 Ha Pet te yãyhãhup xexkah, tu hãptopa' mõg, tu' pota punethok.

Xonat xop te Yeyox kix

63 Ha tik xop te Yeyox mũg, tuk-tex'ex kummuk, tu' kix,
64 tu topixxax hã Yeyox pa mõ'nĩy, tu' yĩkopit, hu:
—'Ãpu, 'ũgmũ'ã Topa pupi hãm'ãktux. 'Ũ 'ũm nõm te 'ãkix? Kaxĩy.
65 Tu hãm'ãktux hã Yeyox kuxa xũygãhã', 'ãmnĩy tox hã' xũygãhã'.

Yoneo xexka xop te Yeyox yĩkopit

66 Ha mãyõn xupep, 'ĩhã' Yoneo xexka xop te yãy tu nũ' nãhã ta tu 'ãmãnex xexka xop mũtik, xix hãmyũmmũg xop mũtik yãy tu nũ' nãhã', ha Yeyox mõgãhã', 'ãmãnex xat'ax pet ha' mõgãhã', puyĩ' yĩkopit.
67 Tu:
—'Ok 'ãmũn yã Kunnix? 'Ok Topa te xa yãykutnãhã'? 'Ãpu, 'ũgmũ'ã' xuktux. Kaxĩy.
Pa Yeyox te:
—'Ãkuxa mãm 'ohnãg yõgnũ hãm'ãktux tu'.
68 'Ãte 'ãyĩkopit, puxix 'ãxop 'ap hãm 'ũm 'ãktux putup'ah,
69 pak mũn yã Tikmũ'ũn Kutok, yã hõnhãk yũm'ax Topa yĩpxe'e hah, Topa ka'ok xe'ẽgnãg yĩpxe'e hak yũm'ax. Kaxĩy.
70 Ha' xexka xop te:
—'Ok 'ãmũn yã Topak-tok xe'ẽgnãg? Kaxĩy.
Ha:
—Xate' xuktux. Kaxĩy.
71 Ha' xexka xop te:
—Puxi'! Kãy yãy yĩy'ax hã 'ũgmũ'ãte' xupak! Kaxĩy.

23

Pinat te Yeyox yĩkopit

1 Ha' xexka xop xohix 'ũknĩha' tihi', tu Yeyox mõgãhã gohenanok ha', 'ũxuxet'ax Pinat,
2 ha' kupex nãm, hu:
—Kãy te tikmũ'ũn yũmmũgã kummuk, tu' xat hok pu tayũmak hõm hok gohet pu', tu yãy mũn yã tik te tikmũ'ũn xat'ax 'ãktux, tu Topa te' yãykutnã 'ãktux. Kaxĩy.
3 Ha Pinat te Yeyox yĩkopit, hu:
—'Ok xate Yoneo yõg tikmũ'ũn xat xe'ẽgnãg? Kaxĩy.
Ha:
—'Ã xate' xuktux. Kaxĩy.
4 Yĩy Pinat te 'ãmãnex xop pu hãm'ãktux, xix tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, hu:
—Yeyox te hãpkummugã 'ohnãg. Yã' max. Kaxĩy.
5 Pãyã' xexka xop te:
—Yã' kummuk ta pax! Tute tikmũ'ũn gãyãhã', tu hãmyũmmũgã'ax hã' gãyãhã hãpxexka xohix tu', yã Yonex tu', xix Ganinet tu', xix nũnte kamah. Kaxĩy.

6 Ha Pinat te' xupak, tu' yĩkopit, hu:
—'Ok kãy mũn yã Ganinet yõg? Kaxĩy.
7 Ha' kupex'ax xop te:
—Hamũn. Kaxĩy.
Yĩy Pinat te' xat, pu 'Enot ha' mõgã', ha 'Enot te Yoneo yõg tikmũ'ũn xohix xat, tu kõmẽn Yenoyanẽn tu' xip.
8 Ha xonat xop te' mõgãhã', tu mõktu mõxaha 'Enot pet hah, ha' pẽnãhã', hu' kuxa hittup, tu 'ãmnĩy xohix hã' pẽnãp-tup, pãyã pẽnã 'ohnãg, yã hõnhã pẽnã'ax, ha tikmũ'ũn te Yeyox 'ãktux 'Enot pu', ha 'Enot xak, puyĩy Yeyox hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg,
9 hu' yĩkopit, tu xe yã' yĩkopit, pãyã Yeyox te' yẽy.
10 Ha 'ãmãnex xexka xop xix hãmyũmmũg xop tihi', tu Yeyox kupex nãm.
11 Ha 'Enot tup-tup nõg, xix yõg xonat xop, tu' kute'ex kummuk, tu' xexka xop yõg topixxax mũn mõ'tat nũy Yeyox kummukgã', tu put pu' mõgãhã Pinat hah.
12 Hõmã 'Enot gãy Pinat hã', xix Pinat gãy 'Enot hã', pa hõnhã yãy tu' gãy xit, tu yãyhã' xape.

Pinat te' xat pu Yeyox putex

13 Ha Pinat te 'ãmãnex xop xãnãhã', xi' xexka xop xãnãhã', hay yãy tu nũ'nãhã',
14 ha:
—'Ãxop te nũktu tik nũnnãhã', tu' kupex, tu tikmũ'ũn gãyã 'ãktux, pa 'ãte' yĩkopit, ha yã' max, 'ap hãpkummuk 'ũm mĩy'ah,
15 ha 'Enot te yĩkopit kamah, tu' put pu nũ'kutnãhã'. Hãpkummuk 'ũm mĩy 'ohnãg, puyĩy tu xok,
16 Yĩy 'ãte' xat putup pu' kix xikot hã, nũy xut pu mõg. Kaxĩy.
17 Hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã Pinat te tik kummuk xut, 'ãmuk xexka Nõa'yẽn 'ĩhã' xut, tu kanet kopa' xip tik xut, pu mõg, ha Yoneo yõg tikmũ'ũn te yãykutnã tik puxet, pu mõg, ha Pinat te Yeyox xut putup pu mõg,
18 pa Yoneo yõg tikmũ'ũn xohix yĩy ka'ok, hu:
—'Ũmõgã Yeyox, nũ' putex. 'Ũgmũ'ãtep-tup nõg, pa Mahamax xut pu mõg. Kaxĩy.
19 Ha Mahamax te' nõy putex, tu kanet kopa' xip, tu tikmũ'ũn gãyãhã', pu tu' kix gohet yõg xonat xop.
20 Pa Pinat te:
—Nãy. Hãmpe'ãpaxex max, 'ũyã xa' xut tik max, tu Yeyox xa' xut'ax. Kaxĩy.
21 Pa tikmũ'ũn tep-tup nõg, tu' yĩy ka'ok, tu:
—'Ũp-tex, 'ũp-tex, mĩpkupnix hãp-tex! Kaxĩy.
22 Ha Pinat te xe hãm'ãktux tikmũ'ũn pu', hu:
—Putep mũn mĩy Yeyox te', xap-tex? Yã' max, hãpkummuk mĩy 'ohnãg tute', yĩy 'ãte' xut'ax pu mõg. Kaxĩy.
23 Ha xe tikmũ'ũn yĩy ka'ok, tu Yeyox putup nõg 'ãktux,
24 yĩy Pinat te' xat, pu Yeyox putex, xix Mahamax xut pu mõg,
25 ha' xut tik kummuk Mahamax, pu tikmũ'ũn gãy Yeyox mõgã'.

Mĩpkupnix tu Yeyox putex

26 Ha' mõgãhã', 'ĩhã xonat xop te Xinẽn yõg tik Ximãm xat, pu mĩpkupnix tax, tu Yeyox pe' mõg, tu' taha'.
27 Ha tikmũ'ũn xohix xexka te' pe' mõg, xix kõmẽn yõg 'ũn xop, tu' potahã' mõg,

28 ha Yeyox te' hã yokãnãm, tu:
—'Ũgmũn hã 'ãpota hok, pãyã yãymũn hã 'ãpotaha', xix 'ãk-tok hã potaha'.
29 'Ãmnĩy mõ'nãp-tup, 'ĩhã tikmũ'ũn te hãm'ãktux, hu: "'Ũhũn kuxa hittup, nõm tek-tok 'ohnãg, ha kama' kuxa hittup nõm 'ũn tek-tok yãy xo'opmã hok." Kaxĩy.
30 Ha tikmũ'ũn kuxa teknõg'ax, tu: "Pũyã yĩktix 'ũgmũk tu' nãy, nũy mõknĩy." Kaxĩy.
31 Yã hõnhã mĩm yĩxux, ha' puk putup. Putep mũn mĩy'ax mĩm nak hã? Yã' puk putũmnãg. Kaxĩy hõnhã tik max xok. Putep mũn mĩy'ax tik kummuk hã? Kaxĩy.
32 Ha xonat xop te tik kummuk 2 mõgãhã', nũy tu' kix Yeyox mũtik,
33 ha' mõg tu mõktu yĩktix hãmhũmnãg tu' mõxaha, ha yĩktix 'ãxet'ax Gok, 'ũkuxoh tox putuk tu', ha xonat xop te Yeyox yĩm xuhmĩy, xix pata xuhmĩy, pu mĨpkupnix tu' xup, ha Yeyox te yãy kote' xip: yã tik puxet te 'ũyĩpxe'e hã' xup, xix tik nõy te 'ũyĩpxax hã' xup.
34 Ha Yeyox te:
—'Ãtak, 'ũyõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu ta tu' kux, hãmyũmmũg 'ohnãg hah. Kaxĩy.
Ha xonat xop te Yeyox xax koxip, pãyã' max, 'ũkoxyõy putup'ah, hu mõ'xap yõn, nũy tik yãykutnã', pu pa'.
35 Ha tikmũ'ũn xohix mõ'xip, tu' pẽnãhã', ha' xexka xop kute'ex kummuk, tu:
—Tute tikmũ'ũn hĩnnãhã putpu'. Pũyã yãy xit hõnhã', nũy mõg, puyĩy tu' xok hok! Pax pu yã Kunnix, nõm Topa te yãykutnãhã', puxix yãy xit hõnhã nũy mõg! Kaxĩy.
36 Ha xonat xop kama xox yĩxix kummuk, tuk-tex'ex kummuk, tu' xupyãg kummuk xo'opmãp-tup,
37 tu:
—'Ok xate Yoneo tikmũ'ũn xat xe'e'? 'Ãpu, mĩpkupnix tu yãy xit. Kaxĩy.
38 Ha tappet tu kax'ãmi', tup-tox yĩmũ' hĩy, mĩpkup nix tu' hĩy, tu kax'ãmi', hu: "Nũhũ tik te Yoneo yõg tikmũ'ũn xohix xat." Kaxĩy.
39 Ha tik nõy te mĩpkupnix tu' xup, tuk-te'ex kummuk kamah, tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—'Ok 'ãmũn yã Kunnix? 'Ok Topa te xa yãykutnahã'? 'Ãpu yãy xit, xikmũg mõy kamah. Kaxĩy.
40 Pa tik nõy te' mãnõg, hu:
—'Ok xate Topa yĩpkutuk hok? Hõnhã 'ãxok, xate hãpkummugãhã' tu xok.
41 'Ũgmũ'ãte hãpkummuk mĩy punethok, yĩk mũg kix, pa nũ tik te hãmyok mĩy, tu hãpkummugã 'ohnãg. Kaxĩy.
42 Tu Yeyox tu' xak, hu:
—Yeyox, 'ũkxaxok hok, 'ĩhã xate yãy yõg tikmũ'ũn xohix xat. Kaxĩy.
43 Ha:
—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Hõnhã xatek mũn mũtik 'ãxip putup pexkox kopah. Kaxĩy.

Yeyox xok

44 Ha mãyõn te pexkox kote' yũm, 'ĩhã hãpkoxtap te hãpxexka xohix tu' xip, tu 'ot 3 hã' xip mãyõn he',
45 'ĩhã mãyõn kuyãnãm xok, ha Topa pet xexka yõg topixxax yãy koxip, nõm te hãmyĩkox mõ'yĩnnĩn.

46 Ha Yeyox yĩy ka'ok, tu:
—'Ãtak, 'ãte xa' hõm yãy koxuk!. Kaxĩy.
Tu hãm'ãktux kux, tu' xok xe'e'.
47 Ha xonat xop yõg kapitãm te Topa max 'ãktux, tu:
—Yamũn! Nũ tik te hãpkummugã 'ohnãg! Kaxĩy.
48 Ha tikmũ'ũn xohix xexka nũn, tu yãy tu nũ'nãhã', tu' pẽnãhã', tu' kuxãnõg, tu yãy kep to'ok, tu' yẽy, 'ũkuxa teknõg tu'.
49 Ha tikmũ'ũn te Yeyox hã' xape pip, xix 'ũn pip, nõm xop te' pe' mõg, tu Ganinet tu' pip kõnãmãha', tu Yeyox mũtik hãpkumep tap, tu hãpxopmã'ax xohix pẽnãhã nõmhã'.

Yoye te Yeyox nõ hãpkot

50 Ha tik max xip, 'ũxuxet'ax Yoye, tu hãpxexka Yonex tu' nãhã', tu kõmẽn 'Animãtex yõg tihik, tu Yoneo xexka xop mũtik mõg, yã' max, tu hãmyok mĩy,
51 tu' xexka xop yõg hãpxopmã'ax putup nõg, tu' kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, tu' xak, pu Topa pu' yĩpkox pi',
52 tu' mõg Pinat hah, tu ta tu' xak, pu Yeyox xokxax tu' hõm, puyĩy nõ hãpkot, ha' hõm.
53 Ha mĩpkupnix tu' xup Yeyox, ha Yoye te' xokxax xut, tu topixxax max hã' kĩy, tu mĩkax xap kox kopa nõ hãpkot, ha' hok xip, mĩkax xap 'ũkox, 'ũxokxax nõy te' kopa' xip 'ohnãg.
54 Yã xexta pet, 'ĩhã Yoneo yõg tikmũ'ũn te nit xap yõg hãpxop mĩy, yã 'ãmãxak, 'ĩhã nit xap mõ'nãhã'.
55 'Ũhũn xop te Ganinet tu' pip tap, tu Yeyox pe' nũn pax, tu xukpot pẽnãhã', ha Yoye te Yeyox xokxax xex mĩkax xap kox kopa ha' pẽnãhã',
56 tu putpu' mõg, tu hãpxop hax max'ax mĩy, nũy xokxax xutxok.
Tu nit xap hã' hip. Yã hõmã, hãmyãxatãmuk hittap 'ĩhã', Topa te Yoneo xop xat hok, pu tu nit xap 'ĩhã hãm hok.

24

Yeyox te putpu' hi'

1 Ha yenomĩn 'ĩhã, mãyõn te hãpkanet tu' xupep 'ĩhã, 'ũn xop te xokpot ha' mõg, tu hãpxop hax max'ax tat,
2 tu' mõg tu mõktu mõxaha mĩkax xap kox tu'. Hõmã mĩkax xap te mõ kox nĩy, pãyã hõnhã' yĩkũy tap, tu mĩkax kox xõn, ha 'ũn xop te' kox kopa pẽnãhã'.
3 'Ap Yeyox xokxax 'ũm xip'ah, tu mĩkax xap kox kopa' xip 'ohnãg,
4 yĩy 'ũn te: "Pute 'ũm?" Tu hãpe'paxex, 'ĩhã tik 2 te' yĩka' tihi', 'ũpata hã' tihi', yã' yõg topixxax tũmnãg, kuyãnãm putuk,
5 ha 'ũn xop kuxãnõg, tu nũktettex, tu yãy pa mõ'nĩy, tu' yẽy, ha pexkox yõg xop te:
—Tep tu 'ãxop te yãy hi'ax xop xak hãmxukpot tu'?
6 'Ap xip'ah Yeyox, yã' putpu' hi'! 'Ok 'ãxop te' xaxok? Tute xa hãm'ãktux 'ĩhã hãpxexka Ganinet tu' tihi',
7 ha tik kummuk te' mõ'ãmã', nũy gãyxop mõgã Yeyox hah. Yeyox yã Tikmũ'ũn Kutok, tu xa hãm'ãktux, tu yãy yõg xok'ax 'ãktux, tu mĩpkunix hã' xok'ax xa' xuktux, tu putpu hi'ax 'ãmnĩy tikoyuk 'ĩhã xa hãm'ãktux. Kaxĩy.
8 Ha 'ũn xop te hãmpe'paxex, tu: "Hamũn! Hõmã Yeyox tek mũ'ã hãm'ãktux." Kaxĩy.
9 Tu putpu' mõg, tu Yeyox yõg tik xop te 11 pu hãm'ãktux, xix tikmũ'ũn te nõm mũtik hãpkumep pu' xuktux.

10 Nõm 'ũhũn 'ãxet'ax Manix Mãnanẽn, xi' nõy 'ãxet'ax Yoãn, xi' nõy 'ãxet'ax Mãnix, ha Mãnix yã Tiak mũk tut, ha 'ũn xop te Yeyox yõg mõ'pok xop pu hãm'ãktux,
11 pa tik xop kuxa mãm 'ohnãg 'ũn yõg hãm'ãktux tu', tu: “Yã' xupmãhĩy!” Kaxĩy.
12 Pãyã Pet yok, tu' mõg mõ'ka'ok 'ũxukpot tu', tu' xupep, 'ĩhã pẽnã tu' mõg, nũy mĩkax kox kutõgnãg hã' mõnãy, tu topixxax te xokxax kĩy'ax pẽnãhã', yãp-xehnãg yũm, tu putpu' nũn mĩptut tu', tu' kuxa te' yẽy.

'Ẽmã'ox yõg putahat

13 'Ĩhã tik 2 hãpkumep, tu xip tu xexka 'Ẽmã'ox ha' mõg, ha mõ'ãgmũg 2 kõmẽn Yenoyanẽn tu',
14 ha yãy pu hãm'ãktux, tu hãpxopmã'ax xohix 'ãktux,
15 tu hãm'ãktux, 'ĩhã Yeyox xip, hãpxip 'ohnãg 'ĩhã' xip, tu tik mũtik mõg,
16 ha tik xop te' pẽnãhã', pãyã' yũmmũg'ah.
17 Ha Yeyox te:
—Tep-tep 'ãktux 'ãxop te', 'ĩhã hãpkumep? Kaxĩy.
Ha tik xop hãpkumep kux, 'ũhittup 'ohnãg tu',
18 ha tik puxet 'ãxet'ax Kene'op, tu:
—Tikmũ'ũn xohix te kõmẽn kopa' pip, tu hãpxopmã kummuk yũmmũg. 'Ok 'ãp-xehnãg te' yũmmũg hok? Kaxĩy.
19 Ha:
—Hãpxopmã'ax tute xĩy? Kaxĩy.
Ha' nõy te:
—Kõmẽn Nãyane yõg Yeyox te Topa pupi hãm'ãktux, tu hãpxopmã ka'ok, Topa keppa' mĩy, xix tikmũ'ũn keppa' mĩy, tu hãmyũmmũgã ka'ok kamah,
20 ha 'ãmãnex xop xik mũ yõg xexka xop te xonat xop pu' hõm, pu tup-tex, tu mĩpkupnix hãp-tex, ha' xok xe'ẽgnãg,
21 pak mũ'ãte hãmpe'paxex tap, hu: “Pe Yeyox yã Topa yõg mõ'kutnã'ax, ha' yãykutnãhã', pu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xexkãnã'!” Hamũn, pãyã' xok, ha hõnhã 'ãmnĩy tikoyuk nõg.
22 Yã hõnhã 'ũn te hãm'ãktux, hak mũ kuxãnõg. Mãyõn xupep 'ĩhã 'ũn mõg, 'ũxukpot ha' mõg,
23 pãyã Yeyox xokxax xip 'ohnãg, mĩkax xap kox kopa' xip 'ohnãg, ha putpu' nũn, tu pexkox yõg mõ'pok xop 'ãktux, tu' pẽnãhã nõ'õm, ha Yeyox putpu' hi'ax 'ãktux,
24 ha tik te xukpot ha' mõg kamah, ha' kox xip, pãyã 'ap pẽnã'ah Yeyox. Kaxĩy.
25 Ha Yeyox te:
—'Ãp-tox kummuk, 'ãkuxa yũm pu'uk hãm'ãktux'ax kopah! Hõmã tik hittap te Topa pupi hãm'ãktux, tu tappet hã kax'ãmi', pãyã 'ãkuxa yũm 'ohnãg hãm'ãktux'ax kopah.
26 'Ok 'ãxop te hãmyũmmũg hok? Topa te yãykutnãhã', pu tu' xũy, nũy yãyhã tu xexkah. Kaxĩy.
27 Tu Topa tappet hã tik 2 yũmmũgãhã', tu mõnãyxop Mõyyex yõg xat'ax hã hãmyũmmũgãhã', tu mõktu tik xohix te Topa pupi hãm'ãktux xop 'ãktux, tu kama yãy mũn 'ãktux, tu Topa yõg hãm'ãktux hittap hã hãmyũmmũgãhã', nũy yãy mũn 'ãktux.
28 Ha mõktu xip tu xexka tu' mõxaha', ha Yeyox mõg'ax nõ pehe',
29 pa tik 2 te:

—Nãy, 'ãmõg hok! 'Ũgmũ 'ãtu' xip, nũy mõhõn nũnte', yã hõnhã 'ãmãxak. Kaxĩy.
Yĩy Yeyox te tik mũtik mõg,
30 tu nõm mũtik xit, tu pãm paha', tu Topa pu: "'Ãmax," kaxĩy, tu pãm koxip, tu yãy xape pu' popmãhã',
31 ha Topa te tik pa maxnãhã', ha Yeyox yũmmũg, ha hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Yeyox xip 'ohnãg, yã yãy xaxogãhã',
32 ha yãy pu hãm'ãktux, hu:
—Yãk kuxa hittup xexka 'ĩhã hãm'ãktux putat kopah, tu Topa tappet hittap hã hãmyũmmũgãhã'! Kaxĩy. Ha' nõy te: Yamũn! Kaxĩy.
33 Tu' yok mõ'ka'ok, tu Yenoyanẽn tu' mõg, tu mõktu mõxaha', ha tik te 11 te yãy tu nũ'nãhã', xi' mũtik pip xop,
34 tu:
—Hamũn! yã Yeyox te putpu' hi xe'ẽgnãg! Yã Ximãm te' pẽnãhã'! Kaxĩy.
35 Ha tik 2 te Yeyox 'ãktux, tu Yeyox te putat kopa hãmyũmmũgã 'ãktux, tu pãm koxip tu ta 'õm xip hok 'ãktux.

Yeyox xip tik xop mũtik

36 Ha hãpxip 'ohnãg 'ĩhã', hãm'ãktux 'ĩhã', Yeyox te nõm xop kopa' xip, tu:
—Pũyã Topa 'ãkuxa mãmmã'! Kaxĩy.
37 Pãyã tik xop kuxãnõg, tu' koxuk yĩpkutuk, pãyã 'a' koxuk'ah,
38 ha Yeyox te:
—Teptu 'ãkuxãnõg? Putep mũn hãpkĩy hã xate'?
39 Mã', 'ũgyĩm pẽnã', xik pata pẽnã', yã 'ũgmũn yĩnmũn. Mã', nũy 'ũg 'ãpit. 'Ũkoxuk te' yĩn xip 'ohnãg, xi' kup tox xip 'ohnãg, pak yĩm pip, xik pata pip, xik yĩn xe'e xip! Kaxĩy.
40 Tu hãm'ãktux kux, 'ĩhã yãy yĩm tu' mũg, xix yãy pata tu' mũg, tikmũ'ũn te mũtik hãpkumep tu' mũg,
41 ha tikmũ'ũn kuxa hittup xexka nãm, tu' yẽy, hu yãy kuxa yĩkopit, yĩy Yeyox te:
—'Ũpuk? Kaxĩy.
42 Ha tu' hõm mãhãm, ha mõ'hap kuxap xox yã' tu',
43 ha' mãhã', 'ĩhã tikmũ'ũn xohix te' pẽnãhã'.
44 Ha Yeyox te:
—Hõmã 'ãmũtik 'ũkxip, tu 'ãxop hãmyũmmũgãhã', tu Topa tappet hã 'ãyũmmũgãhã', xayĩy 'ãyũmmũg, ha mõnãyxop hittap Mõyyex te' xat'ax kax'ãmi', xix tik xop te Topa pupi hãm'ãktux te kax'ãmi', ha kaxĩy 'ũkxũy'ax xik xok'ax kax'ãmi', yak mũn Kunnix. Kaxĩy.
45 Tu yãy yõg xop putox maxnãhã', pu tu hãmyũmmũg, nũy Topa yõg hãm'ãktux hittap hã hãmyũmmũg,
46 tu xe hãm'ãktux, hu:
—Topa yõg tappet te Kunnix 'ãktux, 'ũxuxet'ax nõy yã Topa yõg hãmyãykutnã'ax, ha tappet te' xok'ax 'ãktux, tu nõ hãpkot'ax 'ãktux, tu 'ãmnĩy tikoyuk nõg 'ĩhã putpu' hi'ax 'ãktux, yãk mũn 'ãktux,
47 tu' xat, pu hãm'ãktux, pũyĩy hãm'ãpak max'ax 'ãktux hãm xexka xohix tu', 'ũhep xohix pu', tu kõmẽn Yenoyanẽn kopa hãm'ãktux'ax hãmãxap, pu tikmũ'ũn yãyhãhup, tu hãpkummuk mĩy kux, pũyĩy Topa xaxogã', pu tu' kux.
48 'Ãxop te nõmhã hãpxopmã'ax xohix pẽnãhã xi' xupak,
49 Nãy, 'ũhip, yã Topa te 'ãxop pu hãm'ãktux xex, ha 'ãte xa nũ'kutnãp-tup, pa kõmẽn Yenoyanẽn kopa 'ãti', 'ũhip tu', tu mõktu Topa te 'ãxop ka'ogãhã', tu

Topa Koxuk nũ'kutnãp-tup, pu 'ãka'okgã', ha 'ãxop te hãpka'ok'ax mõ'tat putup, topixxax putuk. Kaxĩy.

Yeyox mõg pepi pexkox tu'

50 Tu' xip tu xexka Metãn tu' mõgãhã', tu' yĩm kute tex pepi', tu:
—Pũyã Topa xa hãmmaxnã'! Kaxĩy.
51 Tu hãm'ãktux 'ĩhã pepi' mõg, tu pexkox ha' mõg,
52 ha nõm tikmũ'ũn te' kopaxux ha' mõxip, tu nũktettex, tu' yẽy, tu Yenoyanẽn tu' putpu' mõg, tu' kuxa hittup xexkah,
53 tu 'ãmnĩy xohix hã' pip Topa pet xexka kopah, nũy Topa max 'ãktux pax.
Tu ta tu' kux.

YOÃM TE TOPA YÕG HÃM'ÃPAK MAX'AX KAX'ÃMI'

Topa yõg hãm'ãktux te tikmũ'ũn hĩnnãhã'

1 Hõmã 'ũhittap 'ap xip'ah hãm xexka', ha ta' xip Yeyox, tu Yeyox 'ãxet'ax nõy hã: Topa yõg Hãm'ãktux. Kaxĩy. Yã tikmũ'ũn pu Topa mũg. Topa yõg Hãm'ãktux te Topa mũti' tihi', tu Topa putuk, yã Topa xe'e'.

2 Topa te hãm xexka mĩy, ha Topa mũti' tihi Topa yõg Hãm'ãktux.

3 Topa te Yeyox ka'ogãhã', puyĩy hãpxop xohix xexka mĩy. 'Ok Topa te yãpxehnãg hã' mĩy hãpxop? 'Ãmhok. 'Ok Topak-tok mũti' mĩy hãpxop xohix xexka'? Hamũn, 'ũmĩy hãpxop xohix xexka nũmũtik.

4 Topa yõg Hãm'ãktux te yõnnã'ĩ xohix hĩnnãhã', ha' hi'ax te kuyãnãm putuk tikmũ'ũn kuxa kopah, tu tikmũ'ũn pu hãptupmãhã', puyĩy hãmyũmmũg,

5 ha mõ yãnãm yõn hãpkoxtap kopah, ha hãpkoxtap te kuyãnãm putex 'ohnãg. Hã kaxĩy Yeyox nũn, tu nũktu tikmũ'ũn kuxa kopa hãptupmãhã', pa' kummuk xop te Yeyox hupmã yũmmũg 'ohnãg.

6 Ha ta' xip tihik 'ũxuxet'ax Yoãm, ha Topa te' yãykutnãhã', tu' xut tikmũ'ũn kopah, tu nũ'kutnãhã tikmũ'ũn hah.

7 Ha ta' nũn Yoãm, nũy tikmũ'ũn pu Topak-tok 'ãktux, yã nõm te kuyãnãm putuk 'ãktux, puyĩy tikmũ'ũn xohix hãm'ãktux 'ãpax, nũy tu' kuxa mãm ka'ok.

8 Yoãm te kuyãnãm putuk'ah, pa' nũn, nũy nõm te kuyãnãm putuk 'ãktux.

9 Nõm te kuyãnãm xe'e putuk, tu ta' nũn, tu nũktu tikmũ'ũn xohix tu' xupep, yã' nũn Yeyox.

10 Kuyãnãm, yã Topa yõg Hãm'ãktux, yã Topak-tok, tu' xip nũnte hãm xexka tu'. Hõmã Topa te yãy kutok ka'ogãhã', puyĩy hãm xexka mĩy, pa tikmũ'ũn te Topak-tok yũmmũg 'ohnãg nõmhã'.

11 Yã' nũn Topa yõg Hãm'ãktux, tu nũktu yãy yõg hãm xexka tu' xupep pa' xape xop tep-tup nõg,

12 pa tikmũ'ũn yãg te Yeyox putup, tu' kopa' kuxa mãm, ha Topa te nõm xop ka'ogãhã', puyĩy yãyhã xape xop Topa yõg, yã Topak-tok xop.

13 Yã Topa hã xape xop. 'Ok 'ũtut te' put xi' tak te nõ' tehe', yĩy yãyhã xape xop Topa hã? 'Ãmhok. 'Ok tut tep-tup xi' tak, hu' put? 'Ãmhok. Pa yã Topa mũn hã xape xop. Yã Topa tep-tup, ha yãyhã Topa xape xop.

14 Ha ta' nũn Topa yõg Hãm'ãktux hãm xexka tu' nũnteh, ha' tut te' put, yã tikmũ'ũn Yeyox, tu tikmũ'ũn mũti' tihi'. Yã' max xe'ẽgnãg, yã' max tikmũ'ũn xohix pu', tu hãpxe'e 'ãktux, yã Topa te yãy kutok pit puxet 'ũmax xe'ẽgnãgãhã', yã Topa te' maxnãhã tikmũ'ũn xohix pu', ha hãmyok xohix 'ãktux.

15 Ha ta' nũn Yoãm, tu nũktu hãm'ãktux ka'ok, hu:

—Hõmã 'ãte xa hãm'ãktux hu: "'Ũg pe' nũn putup tihik. Hamũn xexka', ha tak mũn kutõgnãg, yã 'ũyõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg pa yõgnũ xohix miax." Kaxĩy.

16 'Ũkuxa max xe'ẽgnãg, hu yũmũg xohix pu hãmmaxnãhã', tu xe hãmmaxnã mõkuma'mõg

17 Hõmã Topa te Mõyyex pu yãy yõg xat'ax popmãhã', puyĩy Mõyyex Yoneo xop xat, pa Topa te Yeyox Kunnix pu hãmmaxnãhã', yĩy ta Yeyox te tikmũ'ũn pu hãmmaxnãhã', tu hãpxe'e 'ãktux.

18 Tikmũ'ũn te Topa pẽnã 'ohnãg, pa Topak-tok puxehnãg te Topa putuk, tu Topa mũti' tihi', ha tikmũ'ũn te Topak-tok pẽnãhã', hu ta tu' yũmmũg Topah. Yã tute yũmũ'ã Topa mũg.

Yoãm te tikmũ'ũn putox pix, tu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux

19 Ha ta' pip Yoneo xexka xop kõmẽn Yenoyanẽn tu', tu mõ'pok 'ãmãnex xop xix Nemi yõg xop, puyĩy Yoãm yĩkopit. Ha ta' nũn, tu nũktu' yĩkopit, hu:

—'Ũ'ũm 'ãmũn? Kaxĩy.

20 Ha Yoãm te hãm'ãktux xe'e, hu:

—'Ak mũn Kunnix'ah, yã Topa te Kunnix yãykutnãhã', puyĩy tikmũ'ũn kuxa kummuk xit. Kaxĩy.

21 Ha xe' yĩkopit hu: 'Ũ'ũm 'ãmũn? 'Ok 'Enit? Kaxĩy.

Ha Yoãm te:

—'Ãmhok. Kaxĩy.

Ha xe:

—'Ok 'ãmũn nõ'õm, tu Topa pupi hãm'ãktux? 'Ok putpu 'ãnũn? Kaxĩy.

Ha:

'Ãmhok. Kaxĩy.

22 Ha:

—'Ãpu hãm'ãktux, 'ũ'ũm 'ãmũn? 'Ũgmũ'ãte 'ãyũmmũg putup, hu mõg, hu nõm te nũg mũg pok xop pu hãm'ãktux. Putep 'ãktux? Kaxĩy.

23 Ha Yoãm te:

—Yã yãnmũn xupep'ax 'ũgmũn, tu hãm'ãktux ka'ok hãm panip xexka tu', hu: 'Ãpu 'ãxop putat yoa'. Yũmũg xuxyã nũn. Yã 'õg hãpxopmã'ax yoa'. Kaxĩy.

Yã hãm'ãktux te' putuk 'Iyait yõg, nõm te Topa pupi hãm'ãktux.

24 Yã Paniye xop te Yoãm yĩkopit,

25 hu:

—'A 'ãmũn yã Kunnix'ah Topa te nõm yãy kutnãhã', xix 'ap 'Enit'ah, xix 'ap nõy'ah nõm te Topa pupix hãm'ãktux. Tepte 'ãxat xate tikmũ'ũn putox pix? Kaxĩy.

26 Ha Yoãm te:

—'Ãtep-tox pix kõnãg hã, pa 'ãxop kopa' xip nõ'õm, pa yã 'ãxop te' yũmmũg 'ohnãg,

27 hak pe' nũn putup nõ'õm. Hamũn xexka', hak-mũn kutõgnãg, hu yõg pataxax ko'ap-tup 'ohnãg. Yãk-tõgnãg 'ũgmũn.

28 Yã nõm hãpxopmãhã xiptuxexka Metãn tu' kõnãg kox Yohnãm xatapah. Yã Yoãm te tikmũ'ũn putox pix 'õnteh.

Nõm te tikmũ'ũn pupi' xok putup kahnẽn xok putuk

29 Hãptup 'ĩhã' nũn Yeyox Yoãm hah, ha Yoãm te' pẽnãhã', tu:

—'Ũpẽnã' nõm te tikmũ'ũn pupi' xok putup Topa yõg tihik kahnẽn xok putuk. Tute tikmũ'ũn xohix kuxa kummuk xit putup.

30 Hõmã 'ãte nõm 'ãktux, hu: "Tik tek pe' nũn putup, tu' xexkah, ha tak mũn kutõgnãg. Yã 'ũyõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg, pa yõgnũ xohix miax." Kaxĩy.

31 Hõmã 'a' yũmmũg'ah nõm tihik, pak nũn, nũy tikmũ'ũn putox pix, puyĩy tikmũ'ũn nõm yũmmũg. Kaxĩy.

32 Tu xe: 'Ãte' pẽnãhã Topa Koxuk te pexkox tu' yĩxohoh, yã kuxxuxtut putuk, tu nũktu tik tu' xupep, tu nõm yĩmũ' xip ka'ok.

33 Yã 'ãte' yũmmũg'ah tihik, pa Topa te nũgkutnãhã, 'ũyĩy tikmũ'ũn putox pix. Topa te: “Xate pẽnãp-tup Topa Koxuk yĩxop-tup, tu nũktu tik yĩmũ' xip ka'ok putup, ha nõm te tikmũ'ũn pu' hõm putup Topa Koxuk.” Kaxĩy.
34 'Ãte nõm pẽnãhã', tu xa' xuktux, tihik yã Topak-tok. Kaxĩy.

Yeyox yõg tik xop te mãxap

35 Hãptup 'ĩhã xe' xip Yoãm tik tix mũtik, yã Yoãm mũtik mõg xop kopa' pip,
36 ha' nũn Yeyox, tu nõã'yẽn, ha Yoãm te Yeyox pẽnãhã', tu hãm'ãktux, hu:
—Nõm te tikmũ'ũn pupi' xok putup, kahnẽn xok putuk, yã' yĩy 'ohnãg, yã Topak-tok. Kaxĩy.
37 Ha tik tix te' xupak, tu ta' mõg Yeyox hah, nũy Yeyox pe' mõg, tu' mõg,
38 Ha Yeyox yõkãnãm, tu tik tix pẽnãhã', tu:
—Tep mũn xak? Kaxĩy.
Ha:
—Notot, pi'yã 'ãpet yũm?
39 Ha Yeyox te:
—Mã, nũy pẽnã'. Kaxĩy.
Ta' mõg Yeyox xix tik tix, tu' pet pẽnãhã' mãyõn he 'ĩhã' tihi', 'ĩhã mõktu yã 'ãmãxak.
40 Yã tik tix, ha yãp-xet 'ãxet'ax 'Ãnene', yã Xĩmãm Pet taknõy. Yã hõmã tute Yoãm yõg hãm'ãktux 'ãpak, hu Yeyox pe' mõg.
41 Tu ta' mõg 'Ãnene', nũy yãy taknõy xax, tu' xipihi', tu:
—'Ũgmũ'ãte Kunnix xipihi', yã Topa te nõm yãykutnãhã'. Kaxĩy.
42 Tu ta' nũn 'Ãnene', tu' taknõy Xĩmãm nũn nã nã' nũn, tu nũktu Yeyox tu' mõxaha', ha Yeyox te Xĩmãm pẽnãhã', tu:
—'Ãmũn yã Xĩmãm, yã Yoãm kutok. 'Ãte xa 'ãxet'ax nõy hõm, yã Xep. Kaxĩy.
Yã Xep, yã 'ãxet'ax nõy hã: Pet, yã tikmũ'ũn yĩy'ax hã: mĩkaxxap. Kaxĩy.

Yeyox te' xãnãhã Pinip xix Nãtãnãyet

43 Hãptup 'ĩhã Yeyox mõg putup hãpxexka Ganinet tu', tu Pinip xak, tu' xipihi', tu:
—Mã, 'ũg pe mõg! Kaxĩy.
44 Yã Pinip yõg kõmẽn Betxax. Yã 'Ãnene yõg kõmẽn kamah, xix Pet yõg kamah.
45 Ha ta' mõg Pinip, tu Nãtãnãyet xak, tu mõktu' xipihi', tu:
—'Ũgmũ'ãte' xipihi nõ'õm. Hõmã 'ũhittap Mõyyex te nõm kax'ãmi Topa yõg xat'ax yõg tappet tu', xix Topa pupix hãm'ãktux xop te nõm kax'ãmi kamah. Yã Yeyox, yã Yoye kutok, yã kõmẽn Nãyane yõg tihik. Kaxĩy.
46 Ha Nãtãnãyet te:
—'Ok 'ũm max tikmũ'ũn 'õnte Nãyane kopah? 'Ãmhok. Kaxĩy.
Ha Pinip te:
—Pu yũmũ mõy, pẽnã'. Kaxĩy.
47 Tu ta' mõg, pa' xip Yeyox, tu' nõy nũn pẽnãhã', tu:
—Pẽnã' 'Iyaet xop yõg tik xe'e, yã tik te' koit 'ohnãg. Tik te hãpxopmã yok. Kaxĩy.
48 Ha Nãtãnãyet te:
—Teptu xatek yũmmũg? Texĩy? Kaxĩy.
Ha Yeyox te:
—'Ãte 'ãpẽnãhã', yã 'ãxip piget kup kakak, ha Pinip te 'ãxãnãhã'
49 Ha Nãtãnãyet te:

—Notot, 'ãmũn Topak-tok. Xate 'Ĩyaet xop xat.
50 Ha Yeyox te:
—'Ãte xa' xuktux 'ãte 'ãpẽnãhã piget kup kakak, yĩy 'ãkuxa yũm 'ũgkopah. 'Ok kaxĩy 'ãkuxa yũm? Yã' max nũhũ', pa xate xe' pẽnãp-tup hãpxopmã max xohix xe'ẽgnãg.
51 'Ãte xa hãm'ãktux xe'e xate pexkox xõn pẽnãp-tup, ha ta pexkox yõg nũ'pok xop pepi' mõg putup, tu putpu' yĩxop-tup, tu nũktuk mũn xuka' xup putup, yã Tikmũ'ũn Kutok xuka' xup putup.

2

Yeyox te yãyta pẽnãhã'

1 'Ãmnĩy tix nõg, 'ĩhã tikmũ'ũn yãytap-tup kõmẽn Kãnã tu' hãpxexka Ganinet kopah, tu 'ãmuk xexka mĩy, ha Yeyox mũktut xip.
2 Ha tikmũ'ũn te' xãnãhã Yeyox xix yõg tik te 12 xop, pu tu xit. Yĩy ta' mõg, tu mõktu' mõxaha'.
3 Ha tikmũ'ũn xohix te xupyãg xo'op, ha mõktu' kox, ha ta' xip Yeyox mũktut, tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—'Ũkox xupyãg. 'Ũnõg. Kaxĩy.
4 Ha Yeyox te:
—Mãy, hõnhã 'ũkxat hok, 'ũyĩy hãpxopmã xate nõm putup. 'A hõnhã'ah. Pa hãpxip, 'ĩhã Topa tek xat putup. Kaxĩy.
5 Ha' tut te kãmãnat pu:
—'Ãpu hãpxopmã tute 'ãxop xat. Kaxĩy.
6 Ha ta' pip naxtox xexkanãm mĩkaxxap hã nõ'õm 'ũxohix te' 6, ha Yoneo xop te nõm hã yãy pix, xix nax pix, xix kãnẽy pix, nũy yãy yõg xat'ax mĩy. Yã' xexkanãm naxtox. Naxtox puxet te' tat nit xohix te' 80, xi' nõy 100.
7 Ha Yeyox te kãmãnat xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu kõnãg pux, pu naxtox hã nũ'xih. Kaxĩy.
Ha' pux ha nũ'xĩmnãg.
8 Ha Yeyox te:
—'Ãpu' hep kutõgnãg xut, nũy pax mõg, nũy 'ãmuk xexka yõg xat'ax pu' hõm. Kaxĩy.
Ha' xut, tu' pax mõg,
9 ha xat'ax te' hep xo'op, pa 'ap kõnãg'ah, yã yãyhã xupyãg. Hãm 'ũm tu' nũn 'ũhep? Yã' yũmmũg 'ohnãg, pa kãmãnat te' yũmmũg nõm te' hep xut, ha 'ãmuk xexka yõg xat'ax te tik te yãyta xãnãhã',
10 tu:
—Tikmũ'ũn xohix te' popmãhã xupyãg max hãmãxap, ha tikmũ'ũn te nõm xo'op, tu mõktu hix ka'ok, hak-nãy tu' popmãhã xupyãg kummuk, pa nõmhã' pip xupyãg max 'ohnũ'. Kaxĩy.
11 Yã hã kaxĩy Yeyox te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg hãmãxap, yã kõmẽn Kãnã tu' mĩy hãpxexka Ganinet tu' Yeyox max xe'ẽgnãg, ha Yeyox yõg tik xop kuxa mãm Yeyox kopah.
12 Hãpxip 'ĩhã' mõg Yeyox, xi' tut, xi' taknõy xop, xix Yeyox yõg tik xop, tu' nox tihi kõmẽn Kapãnãm tu'.

Yeyox mõg Topa pet xexka tu'

13 Hãpxip 'ĩhã Yoneo xop te' mĩy putup 'ãmuk xexka 'ũxuxet'ax Nõã'yẽn. Ha ta' mõg Yeyox kõmẽn Yenoyanẽn tu', tu' mõg, tu mõktu' xupep.

14 Tu ta' mõg Topa pet xexka tu', pa' kopa' pip tikmũ'ũn, tu nõmenex
mũnũytut pit, xix kahnẽn, xix kuxxuxtut, tu tayũmak hã' nõy yãnãn, ha mĩmpe
xit'ax 'ĩhã' mãm,
15 ha Yeyox te xikot mĩy poxit hã, tu hãptopa papuk kahnẽn xix mũnũytut
pit, tu tayũmak nũ'xok, yã tayũmak hã' nõy yãnãn xop yõg, tu' yõg mĩmpe xit'ax
nũ'xok kamah.
16 Tikmũ'ũn te kuxxuxtut nõnenex, ha Yeyox te nõm pu:

—'Ãpu kuxxuxtut mõgã nũpeheh. 'Ũmĩy hok nãpet nũnte 'ãtak pet kopah.
Kaxĩy.
17 Ha Yeyox mũtik mõg xop te' xutigãhã', yã Topa yõg tappet tu' kax'ãmi hu:
"Yã kuxap putuk 'ũgkuxa kopah, yã 'ãte Topa pet putuppax, tu Topa pet hã
yĩpkumĩy." Kaxĩy.
18 Ha Yoneo xexka xop te:

—'Ãpu hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, 'ũyĩy yũmmũg Topa te nũ'ãkutnãhã', xayĩy
xohix papuk Topa pet kũnãpah. Kaxĩy.
19 Ha Yeyox te:

—'Ãxop te nũ' pet putxok, kopxix xe' mĩy'ax 'ãmnĩy tikoyuk hã. Kaxĩy.
20 Ha:

—'Ok xate' mĩy'ax 'ãmnĩy tikoyuk hã? Tikmũ'ũn te Topa pet xexka mĩy
hãmyãxatamuk xohix te' 46 hã. Kaxĩy.
21 Pa 'ãmhok, Yeyox te yãy yĩn 'ãktux, yã Topa xip Yeyox kopah, Topa pet
putuk.
22 Hãpxip ha ta Yeyox putpu' hi', 'ĩhã Yeyox yõg tik xop te' xutigãhã Yeyox
yõg hãm'ãktux, hu' kuxa mãm ka'ok Topa yõg hãm'ãktux kopa xix Yeyox yõg
hãm'ãktux kopah.

Yeyox te tikmũ'ũn xohix yũmmũg

23 'Ũxip Yeyox kõmẽn Yenoyanẽn tu', 'ĩhã tikmũ'ũn te' mĩy 'ãmuk xexka
'ãxet'ax Nõã'yẽn, ha Yeyox te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg punethok. Yã tikmũ'ũn
te' mĩy yũmmũg 'ohnãg. Tikmũ'ũn te' pẽnãhã', hu' xohix kuxa mãm ka'ok
Yeyox kopah.
24 Pa Yeyox kuxa yũm 'ohnãg tikmũ'ũn kopah xix yõg hãmyũmmũg kopah,
tute tikmũ'ũn xohix yũmmũg tu'.
25 'Ok Yeyox pu tikmũ'ũn yũmmũgãhã'? 'Ãmhok. Yã tute tikmũ'ũn xohix
kuxa yũmmũg.

3

Yeyox xix Nĩkonẽm

1 'Ũxip tihik 'ũxuxet'ax Nĩkonẽm, yã Yoneo xop yõg xat'ax xop yõg tihik, yã
Paniye xop kopa' xip.
2 'Ãmnĩy 'ĩhã' nũn Yeyox hah, nũy hãm'ãktux, hu:

—'Ũgmũ'ãte' yũmmũg Topa te nũ'ãkutnãhã'. Yã xate hãpxopmã ka'ok
xe'ẽgnãg. Paxpu Topa 'ãyõkãmũ mõg hok, ha ta hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg
'ohnãg. Kaxĩy.
3 Ha Yeyox te:

—'Ãte xa hãm'ãktux hãpxop xe'e. Tep-te Topa pẽnãp-tup xix yãy yõg tikmũ'ũn,
'ĩhã Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat putup, ha' yĩpkox pip? Yã nõm nãhã 'ũxeheh.
'Ap nõy te' pẽnãp-tup'ah. Kaxĩy.
4 Ha Nĩkonẽm te:

—Tep texĩy tik xiptap 'ũm nãhã 'ũxeheh? 'Ok 'ũtut hã mõ'nãhã 'ũxeheh, ha xe' put? Kaxĩy.

5 Ha Yeyox te:

—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux. Yũmũg xakux. Yũmũg tut te yũmũg pop, ha ta Topa Koxuk te yũmũg mĩy Topa yõg tikmũ'ũn. Hã kaxĩy yũmũg xakux 'ũxeheh, yã yũmũg xakux tix. Yũmũg xe xakux 'ohnãg, kopxix yũmũg mõxakux 'ohnãg Topa yõg tikmũ'ũn xop kopah.

6 'Ũn tek-tok pop, ha' hi 'ũk-tok. Ha ta Topa Koxuk te' hĩnnãhã Topa yõg tikmũ'ũn.

7 'Ãte xa hãm'ãktux, hu: "'Ãpu nãhãy 'ũxeheh. Hãm'ãktux hok hu: Xok 'ũm?" Kaxĩy.

8 'Ãmuuh mõg hãm 'ũm tup-tup, ha xate 'ãmuuh 'ãpak. Pi'a' nũ'? Xate' yũmmũg'ah. Pi'a' mõg? Xate' yũmmũg'ah. Yã xate' pẽnã 'ohnãg. Hã kaxĩy xate' yũmmũg 'ohnãg, Topa Koxuk te' mĩy Topa yõg tikmũ'ũn, tu' hĩnnãhã nõm xakux 'ũxeheh.

9 Ha Nĩkonẽm te:

—Texĩy? Kaxĩy.

10 Ha Yeyox te:

—Xate 'Iyaet yõg tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã', pa' yũmmũg 'ohnãg Topa Koxuk te' mĩy Topa yõg tikmũ'ũn.

11 Hamũn, 'ãte xa hãm'ãktux xe'e'. 'Ũgmũ'ãte hãmyũmmũg, hu nõm 'ãktux, tu hãmpẽnãhã, hu nõm 'ãktux, pa 'ãxop te yõgnũ hãm'ãktux 'ãpak 'ohnãg.

12 'Ãte xa hãm xexka yõg xop yõg hãpxopmã'ax 'ãktux, pa 'ãkuxa yũm 'ohnãg. 'Ãte xa pexkox yõg xop yõg hãpxopmã'ax 'ãktux. Texĩy 'ãkuxa yũm putup? 'Ap yũm putup'ah.

13 Tikmũ'ũn te pexkox tu' mõg 'ohnãg, tu yĩxo 'ohnãg hãm xexka tu', tu pexkox yõg xop yõg hãpxopmã'ax 'ãktux 'ohnãg. 'Ũkpuxet yã Tikmũ'ũn Kutok te nõm 'ãktux, pexkox tuk yĩxohoh tu'.

14 —Hõmã 'ũhittap Mõyyex te kãyã komut mĩy hãm panip xexka tu', tu mĩm yĩpaka' xup. Hã kaxĩy tikmũ'ũn tek mũn yĩpaka xup putup, yã Tikmũ'ũn Kutok yĩpaka xup putup,

15 puyĩy xohix 'ũm 'ũkuxa mãm 'ũgkopah, tu' hi xe'ẽgnãg mõkuma' mõg, ha' kux 'ohnãg.

16 Yã Topa te mõ'yãyxe'ẽgnãg hãm xexka yõg xohix xop, hu yãy kutok pit puxehnãg nũ'kutnãhã' hãm xexka tu', puyĩy xohix 'ũm 'ũkuxa mãm ka'ok Topak-tok kopah, hu' xakix ka'ok putup'ah, pa' hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg putup, ha' kux 'ohnãg.

17 Topa te yãy kutok nũ'kutnãhã hãm xexka tu', nũy nõm hã hãm xexka yõg xohix xop kuxa kummuk xit, nũy kuxa maxnã', nũy nõm yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn hok.

18 —Topa te' kuxa mãm xop yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn 'ohnãg, pa' yãnãn 'ũkuxa mãm 'ohnãg xop yõg hãpkummuk mĩy'ax hã, yã' kuxa mãm 'ohnãg Topak-tok puxet kopa hah.

19 Teptu Topa te hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn? Yã Yeyox nũn, yã kũyãnãm nũn putuk, tu nũktu' xupep nũnte hãm xexka tu', pa tikmũ'ũn tep-tup hãpkoxtap, 'ap putup'ah kũyãnãm, yã Yeyox putup'ah, hãpkummuk mĩy tu'.

20 Yã hãpkummuk mĩy'ax xop tep-tup nõg kũyãnãm, tu' mõg 'ohnãg kũyãnãm hah, nũy hãpkummuk mĩy'ax pẽnã hok.

21 Pa hãmyoa'ax xop mõg Yeyox hah, yã kuyãnãm putuk hah, puyĩy xohix pẽnã', yã Topa 'ãpak, hu hãmyok mĩy. Kaxĩy.

Yeyox xix Yoãm, yã nõm tep-tox pix

22 Tu ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop, tu mõktu hãpxexka Yonex tu' mõxaha', tu' nox tihi', tu tikmũ'ũn putox pix.

23 Ha ta' xip Yoãm, yã 'Ẽnõm tu' xip, yã Xanĩn yĩkak, tu tikmũ'ũn putox pix, kõnãg punethok hah, ha ta' nũn 'ũxohix, hap-tox pix.

24 Yã xonat te Yoãm mõ'tat putup kanet ka'ok hã, pa hõnhã' xip'ah kanet kopah.

25 Ha ta' pip Yoãm mũtik mõg yãg xop, tu yãy mãnõg kõnãmãhã Yoneo puxet mũtik. Yã Yoneo xop yõg 'ãmuk xexka tu yãy mãnõg, yã 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Yãy Pix. Kaxĩy.

26 Ta' nũn Yoãm mũtik mõg xop Yoãm hah, tu:

—Yãyã, hõmã' xip tihik 'ãmũtik kõnãg kox xatapa', yã hõmã xate nõm 'ãktux. Hõnhã tik tep-tox pix, ha tikmũ'ũn xohix te ha nũ' yãy xix. Kaxĩy.

27 Ha Yoãm te:

—Pexkox yõg Topa te tikmũ'ũn xexka mĩy, ha tikmũ'ũn xohix te nõm pe' mõg, pa' xexka mĩy hok, puxix tikmũ'ũn nõm pe' mõg 'ohnãg.

28 Hõmã 'ãte xa yãy 'ãktux, hu: "'Ũgmũn 'ap Kunnix'ah, yã 'ãte tikmũ'ũn kuxa kummuk xit 'ohnãg, pa Topa te nũgkutnãhã, 'ũ mõg hãmãxap, hak-nãy tu nõm nũn." Kaxĩy. Ha xate' xupak, tu' yũmmũg.

29 Yã hã kaxĩy putuk: Tikmũ'ũn te yãytap-tup, ha 'ũn te yãytaha yã tik te yãytaha yõg. Ha ta' xip tik te yãytaha xape', tu hãm'ãktux 'ohnãg, pa hãm'ãpak, tu tik te yãytaha yõg hãm'ãktux 'ãpak, hu' kuxa hittup xexka', tu' yãykũmĩy 'ohnãg. Yãg mũn putuk. 'Ãte tik te yãytaha xape putuk, tuk kuxa hittup xexka nõmhã, yã tikmũ'ũn xohix te Yeyox pe' mõg.

30 Yã' max, nõm xexka nõy nã' mõg, pu tikmũ'ũn xohix nõm pẽnã', ha ta' max, 'ũgmũn kutõgnãg nõy nãg mõg, pu tikmũ'ũn 'ũgmũn pẽnãk-tõgnãg.

Nõm te pexkox tu' yĩxohoh

31 Hõmã nõm xip pepi', tu' yĩxohoh. Hamũn 'ũxexkanãm, ha ta' xohix nõy 'ap xexka'ah. Hãm xexka yõg tikmũ'ũn yã hãm xexka yõg xop xe'e', tu hãm xexka yõg tikmũ'ũn yõg hãpxop 'ãktux. Ha ta nõm te pexkox tu' yĩxohoh yã' xexkanãm.

32 Tute hãpxop pẽnãhã pexkox tu', tu' pẽnã'ax 'ãktux, tu' xupak'ax 'ãktux, pa tikmũ'ũn te yõg hãm'ãktux kopa' kuxa mãm 'ohnãg.

33 Pa tikmũ'ũn 'ũm te 'ũyõg hãm'ãktux kopa' kuxa mãm, puxix hãm'ãktux hu: "Topa 'ũmax xe'e'." Kaxĩy.

34 Topa te yãy kutok nũ'kutnãhã', ha tute Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, ha Topa te nõm pu' hõm Topa Koxuk, ha nõm hã nũ'xĩmnãg Topa Koxuk hã, tu Topa Koxuk 'ãpaknãm.

35 Yã' tak Topa te yãy kutok mõ'yãy xe'ẽgnãg, tu' nõy pu hãpxop xohix popmãhã', puyĩy 'ũxohix xop xat.

36 Tikmũ'ũn 'ũm kuxa yũm Topak-tok kopah, tu' hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg. Ha ta' nõy 'ũm te Topak-tok pit 'ãpak 'ohnãg, tu 'a' hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg putup'ah, pa Topa te nõm tu' gãy mõkunã'mõg, ha' kux 'ohnãg.

4

Yeyox xix hãpxexka Xãmãnit yõg 'ũhũn

1 Ta tikmũ'ũn xohix te hãm'ãktux, ha Paniye xop te' xupak. Yã hãm'ãktux
Yeyox mũtik hãpkumep xop xohix nõy nã' mõg xexka', ha ta Yoãm mũtik
hãpkumep xop xohix tapax 'ohnãg. Tikmũ'ũn te kama' hãm'ãktux, Yeyox te
tikmũ'ũn xohip-tox pix, ha ta Yoãm te tikmũ'ũn tĩgnãg putox pix.
2 Pa 'ãmhok. Yeyox te 'ap-tox pix'ah, pa Yeyox yõg tik xop tep-tox pix.
3 Ha Yeyox te nõm 'ãpak, tu ta' mõg hãpxexka Yonex kũnãpah, tu putpu' mõg
hãpxexka Ganinet tu'.
4 Pa' xip hãpxexka Xãmãnit, ha nõm hã yãykutut, yã Topa tep-tup.
5 Tu ta' nũn, tu nũktu kõmẽn Xik tu' xupep hãpxexka Xãmãnit kopah, yã Yako
yõg hãm yĩkah. Yã hõmã Yako te yãy kutok Yoye pu hãm hõm.
6 Yã' xip Yako yõg kõnãg xupup kox, ha ta' tuknõg Yeyox, hu kõnãg xupup
kox kux tu' yũm, 'ĩhã mãyõn te yãy kote' yũm.
7 Ha ta' nũn 'ũhũn hãpxexka Xãmãnit yõg, nũy kõnãg tat xut. Ha Yeyox te:
—'Ã kõnãg 'ũm tat, 'ũ xo'op. Kaxĩy.
8 Yã Yeyox yõg tik xop 'ap xip'ah. 'Ũmõg kõmẽn tu', nũy yãy xit'ax pop.
9 Ha 'ũn te:
—'Ãmũn yã Yoneo xop kopa 'ãxip, pak mũn yã Xãmãnit xop kopak xip. Teptu
'ãtu 'ãkax, hu: "'Ã kõnãg 'ũm tat"? Kaxĩy.
Yã Xãmãnit xop te hãpxopmã 'ohnãg Yoneo xop mũtik.
10 Ha Yeyox te:
—'Ok xate' yũmmũg Topa te tikmũ'ũn pu nõm hok hõm, tu nũ' nõm kutnãhã'?
'Ok xate' yũmmũg 'ũgmũn 'ũ'ũm? Xate' yũmmũg, nũy ta 'ãtu 'ãkax, yĩy 'ãte xa'
hõm kõnã'ãg, nõm te tikmũ'ũn hĩnnã xe'ẽgnãg. Kaxĩy.
11 Ha 'ũn te:
—Notot, naxtox 'ũm yũm hok, ha kõnãg xupup kox tox. Tep hã' xut xate
kõnã'ãg, nõm te tikmũ'ũn hĩnnã xe'ẽgnãg?
12 Yũmũ yõg mõnãyxop Yako te yũmũ'ã hõm nũhũ' kõnãg xupup kox. Yako te'
xo'op nũhũ' kõnã'ãg, xik-tok te', xix yõg xokxop tut xop te'. 'Ok 'ãmũn xexka',
ha ta Yakok-tõgnãg? Kaxĩy.
13 Ha Yeyox te:
Tikmũ'ũn te' xo'op kõnã'ãg nũhũ', pa hãpxip 'ĩhã kõnãg tup-tup xũy 'ũxeheh.
14 Pa 'ãte tikmũ'ũn pu kõnãg nõy hõm, ha tikmũ'ũn te nõm xo'op, tu xe
kõnãg putup xũy pip putup'ah. 'Ãte tikmũ'ũn pu' hõm nõ'õm kõnã'ãg, ha
nõm te nãgyĩkox putuk tikmũ'ũn kuxa kopah, tu tikmũ'ũn hĩnnã xe'ẽgnãg
mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg. Kaxĩy.
15 Ha 'ũn te:
—'Ã' hõm nõ'õm kõnã'ãg, ha xe kõnãg putup xũy 'ũm pip putup'ah, ha 'ãte
putpuk nũn putup'ah nũnteh, nũy kõnãg tat xut. Kaxĩy.
16 Ha Yeyox te:
—Mõg, nũy 'ãyĩpxox xãnã', pu nũ'. Kaxĩy.
17 Ha 'ũn te:
—'Ap xip'ah 'ũgyĩpxox. Kaxĩy.
Ha Yeyox te:
18 —Hamũn, xate hãm'ãktux xe'e', 'a' xip'ah 'ãyĩpxox. Pa hõmã xate 'ãyĩpxox
mũtik yãytaha', tu' nĩm, nũy nõy mũtik yãyta', tu mõktu 'ãyĩpxox xohix te' 5 te
kaxĩy, ha ta hõnhã 'ãtihi tik mũtik, pa yã 'a 'ĩpxox'ah. Xate hãm'ãktux xe'e, 'ap
koit'ah. Kaxĩy.
19 Ha 'ũn te:
—'Ãte' yũmmũg nõmhã, xate Topa pupi hãm'ãktux, yã 'ũgyũmmũg xexkah.

20 'Ũgmũ yõg mõnãyxop te Topa pu nũktettex yĩktix tu' nũhũ', pa 'ãxop te' xuktux, 'ũmax, pu Topa pu nũktettex kõmẽn Yenoyanẽn tu'. Kaxĩy.
21 Ha Yeyox te:
—Nixxix, 'ũxupax. Hãpxip puxix tikmũ'ũn te Topa pu nũktettex putup, pa yĩktix tu nũktettex hok, xix Yenoyanẽn tu' nũktettex hok.
22 'Ãxop te Topa pu nũktettex, pa nõm yũmmũg 'ohnãg. 'Ũgmũ'ãte Topa pu nũktettex, tu nõm yũmmũg. 'Ũgmũg xop yã Yoneo xop, ha ta' xip tik puxet Yoneo xop kopah, tu nõm te tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, tu' kuxa maxnãhã'.
23 Pa hãpxip 'ĩhã, yã hõnhã 'ĩhã tikmũ'ũn te Topa pu nũktettex putup, tu Topa 'ãktux max xe'ep-tup yãy kuxa kopah, tu Topa yõg hãmyũmmũg xe'e yũmmũg putup. Topa tep-tup, puyĩy tikmũ'ũn Topa pu nũktettex hã kaxĩy.
24 Topa yã' koxuk, 'ap yĩn xip'ah. Yã' max, pu tikmũ'ũn Topa pu nũktettex yãy kuxa hã, tu Topa yõg hãmyũmmũg xe'e yũmmũg. Kaxĩy.
25 Ha 'ũn te:
—'Ũnũn putup nõ'õm. Topa te nõm nũ'kutnãp-tup, yã' xuxet'ax Kunnix, yã Topa te nõm yãykutnãhã'. 'Ãte' yũmmũg 'ũnũn putup, tu yũmũ'ã hãpxop xohix xexka yũmmũgãp-tup. Kaxĩy.
26 Ha Yeyox te:
—Yã hamũn, yãg mũn, nõm te 'ãmũtik hãm'ãktux. Kaxĩy.
27 Ha ta' nũn Yeyox yõg tik xop, tu nũktu' pẽnãhã' Yeyox te hãm'ãktux 'ũn mũtik, tu' yẽy, tu 'ũn pu' yĩkopit 'ohnãg, hu: "Putep putup?" Kaxĩy. Tu Yeyox pu' yĩkopit 'ohnãg, hu: "Tep mũn 'ãktux?" Kaxĩy.
28 Ha 'ũn te yãy yõg naxtox nĩm, tu ta' mõg kõmẽn tu', tu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, hu:
29 —Mã, nũy pẽnã tihik, tute' xuktux 'ãte hãpxopmã xohix xexka'. 'Ok nõ'õm yã Kunnix, yã Topa te nõm yãykutnãhã'? Kaxĩy.
30 Ha ta' mõg tikmũ'ũn, nũy Yeyox pẽnã'.
31 Ha ta' pip Yeyox yõg tik xop, tu Yeyox mũtik hãm'ãktux, hu:
—Yãyã, 'ãpu 'ãxit'ax mã'. Kaxĩy.
32 Ha:
—'Ũxip xit'ax yõgnũ' xate' yũmmũg'ah. Kaxĩy.
33 Ha Yeyox yõg tik xop te yãy mũtik hãm'ãktux, hu:
—'Ok tikmũ'ũn te tu' hõm 'ũxit'ax? Kaxĩy.
34 Ha Yeyox te:
—Pute 'ũm 'ũgxit'ax? Yã 'ãte hãpxopmã Topa te nõm putup. Yã 'ũgxit'ax putuk. Topa te nũgkutnãhã', hak hãm kuxyãp-tup. Yã 'ãte Topa puk hãm, yã' xit'ax putuk. Yã 'ãxop tep-tuppax 'ãxit'ax, ha 'ãtep-tuppax 'ũghãm Topa te nõm putup.
35 Xate hãm'ãktux, hu: "Mãyõnhex 'ãnuk xohix te' 4 nõg putup, 'ĩhã' ta' mĩnta'." Kaxĩy. Pa 'ãte xa hãm'ãktux, hãmpẽnã'! Hõnhã 'ũta'. 'Ũnũnnã', pu' max hõnhã'. Pẽnã tikmũ'ũn nũn hõnhã, nũy kuxa mãm 'ũgkopah, yã mĩnta ta nũnnã putuk hõnhã.
36 Tikmũ'ũn te mĩnta ta nũnnãhã', ha xuxyã te tu' pago. Hã kaxĩy nõm te 'ãtu tikmũ'ũn nũnnãhã', puyĩy hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg, yĩy ta' kuxa hittup nõm te hãpxop xap xok xix nõm te mĩnta ta nũnnãhã', yã' hittup 'ũtix. Hã kaxĩy tik te tikmũ'ũn puk mũn yũmmũgãhã', ha ta' nõy te tikmũ'ũn mãmmãhã 'ũgkopah, yã' kuxa hittup 'ũtix.
37 Yã hãm'ãktux xe'e': "Tik te hãpxop xap xok, ha ta' nõy te mĩnta ta nũnnãhã'". Kaxĩy. Hã kaxĩy tik te tikmũ'ũn puk mũn yũmmũgãhã', ha ta' nõy te tikmũ'ũn kuxa mãmmãhã 'ũgkopah.

38 'Ãte mõ 'ãxop pok, xa mĩnta ta nũnnã'. Xate hãmxa 'ohnãg. 'Ũnoy te hãm xaha', ha xate mĩnta nũnnãhã'. Yã xate tikmũ'ũn kuxa mãmmãhã 'ũgkopah. Kaxĩy.
39 Ha ta' kuxa mãm ka'ok Yeyox kopa kõmẽn Xãmãnit yõg tikmũ'ũn xohix. Yã 'ũn te hãm'ãktux, hu: "Mã, nũy pẽnã tihik, tute hãm'ãktux 'ãte hãpxopmã xohix xexka'". Kaxĩy.
40 Ta' nũn kõmẽn Xãmãnit yõg tikmũ'ũn, tu nũktu Yeyox tu' kax, pu nox xip. Ha' nox tihi' nũmũtik 'ãmnĩy tix hã.
41 Ha xe xape xohix te Yeyox yõg hãm'ãktux 'ãpak, hu' kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah,
42 tu 'ũn pu hãm'ãktux, hu:
—Hõmã 'ũgmũ'ãte 'õg hãm'ãktux 'ãpak, pa hõnhã Yeyox yõg hãm'ãktux 'ãpak, hu' yũmmũg Yeyox te hãm xexka yõg tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'. Kaxĩy.

Yeyox te tik xexkak-tok hittupmãhã'

43 'Ãmnĩy tix nõg, ha ta' mõg Yeyox hãpxexka Ganinet tu'.
44 Yã, hõmã Yeyox te' xuktux hu: "'Ũxape xop te Topa pupi hãm'ãktux xop 'ãpak 'ohnãg yãy yõg hãm tu', pa hãm nõy yõg tikmũ'ũn te nõm 'ãpak. Kaxĩy.
45 Ta' nũn Yeyox, tu nũktu' xupep hãpxexka Ganinet tu', ha Ganinet yõg tikmũ'ũn tep-tup Yeyox. Yã hõmã Ganinet yõg tikmũ'ũn te' pẽnãhã Yeyox te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg punethok kõmẽn Yenoyanẽn tu', 'ĩhã' xip 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõã'yẽn.
46 Ha ta' mõg Yeyox, tu mõktu' xupep kõmẽn Kãnã tu' hãpxexka Ganinet kopah. Yã hõmã Yeyox te kõnãg hã xupyãg mĩy Kãnã tu', yã yãyhã xupyãg.
Ha ta' xip Kãnã tu kõmẽn Kapãnãm yõg tik xexka' hak-tok pakut.
47 Tik te Yeyox nũn 'ãpak, tu ta' mõg, tu mõktu Yeyox tu' kax, pu nũ', nũyk-tok pit hittupmã', yã 'ũxok putũmnãg.
48 Ha Yeyox te:
—'Ãte hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg 'ohnãg, ha ta 'ãkuxa yũm 'ohnãg. Kaxĩy.
49 Ha tik te:
—Yãyã, mã hõnhã mõ'ka'ok. 'Ũxok putũmnãg 'ũgkutok! Kaxĩy.
50 Ha Yeyox te:
—Mõg, 'ãk-tok hip-tup. Kaxĩy.
Ha tik kuxa yũm Yeyox yõg hãm'ãktux kopah, tu ta' mõg,
51 pa yõg kãmãnat xip putat kopah, tu hãm'ãktux, hu:
—'Ũhi 'ãk-tok. Kaxĩy.
52 Ha tik te:
—Pi'yã' yũm mãyõn, 'ĩhã' hittup kõnãmãhã'? Kaxĩy.
Ha:
—Yã mãyõn te yãy kote' yũm, 'ĩhã xuxi'. Kaxĩy.
53 Ha tik te' yũmmũg yã mãyõn te yãy kote' yũm 'ĩhã Yeyox te: "'Ãk-tok hip-tup". Kaxĩy.
Ha tik kuxa mãm Yeyox kopah, xix' xape xop kuxa mãm kamah.
54 Yã Yeyox te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg tix hãpxexka Ganinet tu'. Yã hõmã Yeyox xip hãpxexka Yonex tu', tu ta' nũn hãpxexka Ganinet tu'.

5

Yeyox te' hittupmãhã tik yĩn mõg hok

1 Hãpxip 'ĩhã' xip'ax Yoneo xop yõg 'ãmuk xexka kõmẽn Yenoyanẽn kopah,
ha ta' mõg Yeyox Yenoyanẽn tu', tu mõktu' xupep.
2 'Ũxup puxhep max kõmẽn yõg hãmpak'ax yĩkox yĩkah. Yã hãmyĩkox
'ũxuxet'ax kahnẽn yõg hãmyĩkox, ha puxhep max 'ũxuxet'ax Metex, yã Yoneo
xop yĩy'ax kopah. Yã' pip kuxkaxax xohix te' 5 puxhep max yĩmap.
3 Ha kuxkaxax kopa' pip pakut xop, yã' pa hok xop xix hãpkumep hok xop
xix yĩn mõg hok xop. 'Ũxohix te kõnãg yo'ok hip.
4 Hãpxip ha ta' xupep pexkox yõg nũ'kutnã'ax, tu kõnãg kanop, ha ta pakut
xop mõg kõnãg hah, ha nõm mõ'nãhã hãmãxap, puxix tu' hittup.
5 Ha ta' xip tihik, tu' pakutpax hãmyãxatamuk xohix te' 38 hã.
6 Ha Yeyox te' pẽnãhã', tu' yũmmũg tik pakut mõkuma'mõg, ha Yexox te:
—'Ok xatep-tup 'ãhittup? Kaxĩy.
7 Ha tik pakut te:
—Yãyã, 'ap xip'ah 'ũnõy, nõm tek mõgãhã puxhep max tu', 'ĩhã kõnãg yo'ok.
'Ãte mĩkaxxap ku'ĩn hãg yĩxohoh, pa' nõy xupep hãmãxap. Kaxĩy.
8 Ha Yeyox te:
—Pu 'ãg-nĩhã xip! 'Õg 'ĩxtet pa', nũy ta mõg! Kaxĩy.
9 Ha tik hittup mõ'ka'ok, tu 'ĩxtet paha', tu ta' mõg.
10 Pa' pip Yoneo xop, tu tik pu hãm'ãktux, hu:
—Hõnhã nit xap. Yã' kax'ãmi tikmũ'ũn yõg xat'ax yõg tappet tu', tu
hãm'ãktux, hu: "Nit xap hã 'ĩxtet tat hok". Kaxĩy.
11 Ha tik te:
—Tik tek hittupmãhã', tu 'ã hãm'ãktux, hu: "Pu 'õg 'ĩxtet pa', nũy ta mõg.
Kaxĩy.
12 Ha:
—'Ũ'ũm tihik nõ'õm, nõm te hãm'ãktux hu: "Pu 'õg 'ĩxtet pa'"? Kaxĩy.
13 Pa tik te' yũmmũg 'ohnãg, yã' mõg Yeyox. Yã' pip tikmũ'ũn xohix 'õnteh,
yĩy ta' mõg.
14 Hãpxip 'ĩhã' mõg Yeyox Topa pet xexka ha', tu mõktu tik xipihi', tu:
—'Ãpu yãy pẽnã', yã 'ãhittup. Pu 'ũxe hãpkummuk mĩy hok. Hãpkummuk mĩy,
nũy ta putpu 'ãpakut xexkanãm. Kaxĩy.
15 Ta' mõg tihik, tu Yoneo xop pu hãm'ãktux hu:
—Yeyox tek hittupmãhã'. Kaxĩy.
16 Yĩy ta' gãy Yoneo xop, hu Yeyox kute'ex kummuk. Yã nit xap 'ĩhã tik
hittupmãhã'.
17 Pa Yeyox te tu hãm'ãktux, hu:
—Yõgnũ 'ãtak hãm mõkuma'mõg, tu' hup 'ohnãg, ha tak hãm kamah. Kaxĩy.
18 Yĩy ta' gãy xexka Yoneo xop, hu Yeyox putex putup. Yã Yeyox te nit xap
yõg xat'ax koxyõy, tu Topa 'ãktux hu: "Yognũ 'ãtak". Kaxĩy. Yã Topa putuk
Yeyox. Yĩy ta' gãy Yoneo xop.

Topak-tok te' xat

19 Ha Yeyox te:
—'Ãte hãm'ãktux xe'e, 'ap koit'ah. 'Ũgmũn, yã 'ãtak kutok pit, tu yãp-xehnãg
hã hãpxopmã 'ohnãg, pa yõg 'ãtak te hãpxopmã', ha 'ãte' pẽnãhã', tu kama' mĩy,
hã' putuk.
20 'Ãtak te mõgyãy xe'ẽgnãg, yã mõ yãy kutok yãy xe'ẽgnãg, tuk-tok pu yãy yõg
hãpxopmã'ax xohix mũg, puyĩy pẽnã'. Hõnhã tute tikmũ'ũn pu hãpxopmã'ax
mũg, ta hãpxip 'ĩhã hãpxopmã'ax max xe'ẽgnãg mũg putup, xayĩy 'ãkuxa yẽy.

21 Yõgnũ 'ãtak te xakix xop putpu' hĩnnãhã', yã tute' hĩnnãhã', xixk mũn
Topak-tok te tikmũ'ũn hĩnnãhã kamah, tu tikmũ'ũn 'ũm putup tu nõm
hĩnnãhã'.
22 Yõgnũ 'ãtak te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit 'ohnãg, nũy yõg
hãpkummuk mĩ'ax hã yãnãn 'ohnãg. Tute yãy kutok xat, pu kopit,
23 puyĩy 'ũgmũn pe tu paxeh xexkah, yã tikmũ'ũn te 'ãtak pe'paxex xexka
putuk. Tikmũ'ũn 'ũm tek-tok pe'paxex xexka 'ohnãg, tu 'ãtak pe'paxex xexka
'ohnãg kamah. Yã 'ãtak te yãy kutok nũ'kutnãhã'.
24 —Nũhũ yã hãm'ãktux xe'e'. Tikmũ'ũn 'ũm te yõgnũ hãm'ãktux 'ãpak, tu
Topa kopa' kuxa mãm ka'ok, puxix hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg.
Topa te nũgkutnãhã'. 'Ãte nõm yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn putup'ah, ha'
xakix xe'e putup'ah, pa' hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg.
25 Nũhũ hãm'ãktux xe'e. Hãpxip 'ĩhã, yã hõnhã 'ĩhã kamah, xakix xop te
Topak-tok yõg hãm'ãktux 'ãpak putup, tu' xupak xop hip-tup.
26 'Ãtak kopa' xip 'ũhi'ax, yã tute hi'ax hõm. Tute yãy kutok pu' hõm, ha' xip
'ũhi'ax Topak-tok pit kopah. 'Ũgmũn, yã Topak-tok, tu hi'ax hõm kamah,
27 ha 'ãtak te yãy kutok xat, pu tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax kopit.
Hamũn, 'ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok.
28 —Texĩy 'ãkuxa te' yẽy? Hãpxip 'ĩhã xukpot tu xakix xohix xop te yõgnũ
hãm'ãktux 'ãpak putup,
29 tu xukpot nĩm putup, tu ta' mõg. Nõm te hãpxopmã max te putpu' hip-
tup, tu hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg, ha ta nõm te hãpkummuk mĩy
te putpu' hip-tup, ha' kopit putup 'ũyõg hãpkummuk mĩy'ax, nũy hãpkummuk
mĩy'ax hã' yãnãn.

Yeyox te' xat

30 Yeyox te xe:

—'Ãte yãp-xehnãg hã hãpxopmã 'ohnãg, pa Topa te hãm'ãktux, ha 'ãte' xupak
'ũxohix xexkah. Hã kaxĩy 'ãte tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit, tu' kopit
xe'e'. 'Ãte' mĩy 'ohnãg 'ãte nõm putup, pa 'ãte' mĩy Topa te nõm putup. Tute
nũgkutnãhã 'ũgmũn.
31 —'Ãte yãy 'ãktux, ha ta 'ãxop hãm'ãktux, Yeyox max'ah, yã hãm'ãktux 'ap
xe'e'ah.
32 Pa' nõy tek mũn 'ãktux kamah. Yã 'ãtak tek mũn 'ãktux kamah. 'Ãte'
yũmmũg tutek mũn 'ãktux xe'e'.
33 Hõmã 'ãxop te mõ' nõy pok Yoãm hah, ha Yoãm tek mũn 'ãktux xe'e'.
34 'Ap 'ãtep-tup'ah, pu tikmũ'ũn tek mũn 'ãktux. Pa 'ãte xa Yoãm 'ãktux, xayĩy
'ãxop Yoãm yõg hãm'ãktux 'ãpax, puyĩy Topa 'ãxop kuxa kummuk xit, nũy kuxa
max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'.
35 —Yoãm te kuyãnãm tat'ax putuk, ha xatep-tup, tu 'ãkuxa hittup Yoãm yõg
kuyãnãm kopah. Yã kuyãnãm xip, ha tikmũ'ũn te hãmyũmmũg, tu Topa yõg
putat max pẽnãhã'. Yã' xip Yoãm, ha tikmũ'ũn tek mũn yũmmũg xix hãmmax
yũmmũg.
36 Yoãm tek mũn 'ãktux, yã' max. Pa 'ãte hãpxopmã max. Yã' max xe'ẽgnãg.
Yõg 'ãtak te nũgkutnãhã', 'ũyĩy hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg. Nõm te xak mũn mũg,
ha xate' yũmmũg yõgnũ 'ãtak te nũgkutnãhã'.
37 'Ãtak tek mũn 'ãktux max kamah. Tute nũgkutnãhã nũnteh. 'A xate Topa
te hãm'ãktux 'ãpak'ah, tu Topa pẽnã 'ohnãg,

38 ha 'ap xip ka'ok'ah Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãkuxa kopah, 'ãkuxa mãm 'ohnãg Topa yõg hãm'ãpak max'ax kopah hah. Topa te nũgkutnãhã', pa 'ãkuxa mãm 'ohnãg 'ũgkopah.
39 'Ãxop te Topa yõg tappet mõkupix punethok, tu hãmpe'ãpaxex Topa yõg tappet mõkupix, xayĩy hi xe'ẽgnãg mõkuma'ãmõg, ha' kux 'ohnãg. Pa 'ãmhok. Yã Topa yõg tappet tek mũn 'ãktux,
40 pa 'a 'ãxop tep-tup'ah, nũy 'ũg ha nũ', nũy hi xe'ẽgnãg mõkuma'ãmõg, ha' kux 'ohnãg.
41 —'A 'ãte' xak'ah, pu tikmũ'ũn 'ũgmũn 'ãktux max.
42 Yã 'ãte 'ãxop yũmmũg, yã 'ãxop te Topap-tuppax 'ohnãg 'ãkuxa hã.
43 Yõgnũ 'ãtak te 'ã' hõm yãy yõg xuxet'ax, ha 'ãte yãy 'ãtak pupik xip, pa 'a 'ãxop tek mũn pa 'ohnãg 'ãkuxa hã. Yã 'ãxop tek putup nõg. Ha ta' nõy nũn, yã 'ũyãy yõg xuxet'ax hã' nũn, ha ta 'ãxop nõy pap-tup 'ãkuxa hã, tu' nõy putup pax putup.
44 'Ãxop tep-tup, pu tikmũ'ũn 'ãxop 'ãktux max, pa 'ãxop tep-tup'ah, pu Topa mũn 'ãxop 'ãktux max. Texĩy 'ãkuxa mãm putup?
45 Hãmpe'ãpaxex hok 'ãte yõgnũ 'ãtak pu 'ãxop 'ãktux kummuk putup. 'Ãmhok. 'Ãkuxa mãm Mõyyex kopah, ha Mõyyex te Topa pu 'ãxop 'ãktux kummuk putup.
46 'Ãkuxa mãm xe'e Mõyyex kopah, nũy ta 'ãxop kuxa mãm 'ũgkopah, tuk mũn 'ãpak. Hamũn Mõyyex tek mũn kax'ãmi'.
47 Pa 'ãkuxa mãm xe'e 'ohnãg Mõyyex yõg tappet kopah. Texĩy 'ãxop kuxa mãm putup yõgnũ hãm'ãktux kopah, tu nõm 'ãpak? Kaxĩy.

6

Yeyox te tikmũ'ũn pu xit'ax nĩm

1 Hãpxip 'ĩhã' mõg Yeyox, tu kõnãg xexka xak, yã kõnãg xexka 'ãxet'ax Ganinet yõg xix 'ãxet'ax nõy yã Timenit.
2 Ha tikmũ'ũn xohix te Yeyox pe' mõg. Yã Yeyox te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, tu pakut xop hittupmãhã', ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã', hu' pe' mõg.
3 Ha ta' mõg Yeyox xix yãy yõg tik xop yĩktix tu', tu' mãm.
4 Ha' xip'ax Yoneo xop yõg 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõã'yẽn.
5 Ha Yeyox te' pẽnãhã', pa' nũn tikmũ'ũn xohix, ha Yeyox te Pinip pu hãm'ãktux, hu:
—Pi'yã yũmũ'ãte' pop'ax xit'ax tikmũ'ũn xohix pu'? Kaxĩy.
6 Yã Yeyox te nõm 'ãktux, nũy Pinip yõg hãpxopmã'ax kopit. Yã Yeyox te' yũmmũg tute hãpxopmãp-tup.
7 Ha Pinip te:
—Pãm yõg tayũmak xohix. Yã tik hãm mey te' 4, nũy tayũmak pop, nũy nõm hã' pop pãm, ha ta tikmũ'ũn te pãm kutõgnãg mãp-tup. Kaxĩy.
8 Ha 'Ãnene te hãm'ãktux, yã 'Ãnene te Yeyox yõg tik xop kopa' xip, yã Pet taknõy. 'Ãnene te:
9 —'Ũxip nũnte kakxop pit, tu yõg pãm te xemat hã' mĩy, tu' xohix te' 5, xix yõg mãm tix pip kamah. Tu texĩy tikmũ'ũn xohix pu'? Kaxĩy.
10 Ha Yeyox te:
—'Ãpu 'ũxat, pu tikmũ'ũn mãhãm. Kaxĩy. Yã' xux xohix pip. Ha' xat, ha' mãm tikmũ'ũn, yã' xohix te' 5.000 tihik, ha 'ũn pip kamah xix kakxop.
11 Ha Yeyox te pãm pop, tu Topa pu hãm'ãktux, hu:
—'Ũmax pãm xix mãhãm. Puxi'. 'Ãmax. Kaxĩy.

Tu pãm koxip, tu tikmũ'ũn pu' nĩm, tu mãm koxip kamah, tu tikmũ'ũn pu' nĩm, ha tikmũ'ũn te xohix pop, hu ta' kux, 'ap nõy putup'ah. Puxix.

12 Tu' mã kux, tu' hix ka'ok, ha Yeyox te yãy yõg tik xop pu:

—'Ãpu yã 'ãxit'ax yãg xohix mãm tikmũ'ũn te nõm putup'ah. Nõm putyõn hok. Kaxĩy.

13 Ha Yeyox yõg tik xop te' xit'ax yãg mãm, tu manax hã' tat, yã manax xohix te' 12, tikmũ'ũn te nõm mã 'ohnãg. Yã Yeyox te pãm xemat te' 5 hã' mĩy xohix.

14 Ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã', yã Yeyox te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg. Tikmũ'ũn te:

—Topa yõg tappet tu' xuktux, 'ũnũn putup tik te Topa pupi hãm'ãktux hãm xexka tu'. Hamũn, Yeyox yã nõ'õm. Kaxĩy.

15 Tikmũ'ũn tep-tup, nũy Yeyox mõgã mõ'ka'ok, nũy Yeyox mĩy tikmũ'ũn yõg xat'ax, pa Yeyox te' yũmmũg, hu ta' mõg yĩktix tu', tu yãp-xehnãg xip.

Yeyox te kõnãg yĩmũ' mõg pata hã

16 'Ãmãxak ha ta' mõg Yeyox yõg tik xop, tu yĩktix tu yĩxoho' tu mõktu' mõxaha kõnãg xexka tu',

17 tu mĩpkox tu' mõxaha', tu nõm mõxakux, tu kõnãg tu' mõg kõmẽn Kapãnãm tu'. 'Ãmnĩy, ha ta' xupep 'ohnãg Yeyox yãy yõg tik xop tu'.

18 Pa 'ãmuuh xexka te mõ'kouk, ha kõnãg tot xexkah,

19 ha Yeyox yõg tik xop te mĩpkox mõgãhã', tu mõktu 5 kĩnõm ha' mõg pe' 6 ha' mõg, tu' pẽnãhã', pa' xip Yeyox, ha kõnãg yĩmũ' hãpkumep, yã' kõnãg yĩmũ' mõg pata hã, tu mĩpkox yĩka' nũn, ha ta' yĩpkutuk Yeyox yõg tik xop,

20 ha Yeyox te:

—'Ũgyĩpkutuk hok, yãg mũn. Kaxĩy.

21 Tu ta mĩpkox hã mõ'nãhã Yeyox, yĩy ta' hittup Yeyox yõg tik xop, yã mõ'nãhã', ta hãpxip 'ohnãg ha ta' xupep mĩpkox hãpkux nõy tu'.

Tikmũ'ũn te Yeyox xak

22 Hãptup ha ta tikmũ'ũn te kõnãg xexka xatapa' pip hãpkux nõy tu', tu' pẽnãhã mĩpkox kutõgnãg yãp-xehnãg mõg nõm te Yeyox yõg tik xop tat, pa Yeyox mõ'tat 'ohnãg.

23 Ha ta' nũn kõmẽn Timenit tu' mĩpkox xape xohix, tu nũktu' mõxaha hãpkux tu'. Yã hõmã tikmũ'ũn te pãm mãhã 'õnteh. Yã Yeyox te Topa pu pãm 'ãktux 'õnteh.

24 Ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã 'ap xip'ah Yeyox, ha Yeyox yõg tik xop 'ap pip'ah kamah. Tikmũ'ũn te mĩpkox tu' mõxaha', tu ta' mõg kõmẽn Kapãnãm tu', nũy Yeyox xax.

Yeyox te pãm putuk, tu tikmũ'ũn hĩnnãhã'

25 Tu ta' mõg tikmũ'ũn, tu kõnãg xexka xak, tu mõktu' mõxaha hãpkux nõy tu', tu Yeyox xak, tu' xipihi', tu Yeyox pu:

—Notot, hãm'ũmhã 'ãxupep nũnteh? Kaxĩy.

26 Ha:

—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux. 'Ãxop tek xak, xayĩy pãm mã', tu mõktu 'ãhix ka'ok. 'Ãte hãpxopmã', pa 'ãxop te nõm yũmmũg 'ohnãg. 'Ũgka'ok, pa 'ãxop te nõm yũmmũg 'ohnãg.

27 'Ãpu pãm xax hok, yã hãpxip kutõgnãg 'ĩhãg-nox pãm. 'Ãpu pãm nõy xax, yã' nõy xip ka'ok hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã. 'Ũgmũn, yã Tikmũ'ũn Kutok, tu xa' popmãp-tup pãm nõ'õm. Hamũn, Topa tek xat, 'ũ' hõm nõ'õm. Kaxĩy.

28 Ha tikmũ'ũn te:
—Topa te putep putup, pu tikmũ'ũn mĩy? Kaxĩy.
29 Ha Yeyox te:
—Topa tep-tup nũhũ'. Tutep-tup, pu tikmũ'ũn kuxa mãm nõm kopah Topa te nõm nũ'kutnãhã'. Kaxĩy.
30 Ha tikmũ'ũn te:
—'Ãpu hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, puyĩy tikmũ'ũn kuxa mãm 'ãkopah. Putep mũn mĩy putup?
31 Hõmã 'ũhittap yũmũ yõg mõnãyxop te' mãhã nõm te pãm putuk 'ũxuxet'ax mãnã', yã hãm panip xexka tu' mãhã'. Hãmũn, Topa yõg tappet te: "Topa te pexkox tu' putxok pãm, puyĩy tikmũ'ũn mã'. Kaxĩy.
32 Ha Yeyox te:
—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux. 'A' Mõyyex te xa' põpmã 'ohnãg pexkox yõg pãm, pa yõgnũ 'ãtak te xa' popmãhã pexkox yõg pãm xe'e'.
33 Topa te pãm 'ũm popmãhã'? Yã nõm te pexkox tu' nũn, ha nõm te tikmũ'ũn xohix hĩnnã mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg. Kaxĩy.
34 Ha tikmũ'ũn te:
—Notot, 'ãpu 'ũgmũ'ã popmã' nõ'õm pãm. 'Ãpu nõm popmã mõkumamõg. Kaxĩy.
35 Ha Yeyox te:
—'Ãte pãm putuk nõ'õm pexkox yõg. Pãm te tikmũ'ũn hĩnnãhã', ha 'ãte tikmũ'ũn hĩnnãhã', puyĩy hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg. Tikmũ'ũn tek ha' nũn, puxix putup xũy nõãp-tup 'ũkuxa kopah. Tikmũ'ũn tek mũn kopa' kuxa mãm, puxix kõnãg putup xũy putuk nõãp-tup 'ũkuxa kopah, yã 'a xe kõnãg putup xũy putuk xip putup'ah 'ũkuxa kopah.
36 Pa 'ãte xa' xuktux, 'ãxop tek pẽnãhã', pa 'ãkuxa mãm ka'ok 'ohnãg.
37 Yõgnũ 'ãtak te 'ã' popmãhã tikmũ'ũn, puyĩy' kuxa mãm 'ũgkopah, ha nõm tek ha' nũn putup, ha 'ãte xohix pop putup, tu 'ãtep-tup nõg 'ohnãg putup, yã yõg xop, 'ãte mõ nõm yãy xe'ẽgnãg.
38 Hamũn, 'ãte pexkox tuk nũn tuk yĩxoho', nũy mĩy Topa te nõm putup. Yã tute nũgkutnãhã'. 'Ak nũn'ah, nũy mĩy 'ãte nõm putup.
39 Topa te nũgkutnãhã', 'ũyĩy hãpxopmã', yã 'ãte yãy yõg tikmũ'ũn xaxok 'ohnãg. Yã nõm te' kuxa mãm'ax xaxok putup'ah, ha Hãmgãyãgnãg te nõm pop putup'ah. 'Ãtak te 'ã nõm popmãhã', ha 'ãte nõm putpu' hĩnnãp-tup hãmyãxatamuk xohix xox putox 'ĩhã'.
40 Hamũn, yõgnũ 'ãtak tep-tup hã kaxĩy. 'Ũp-tup, puyĩy nõm hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, yã nõm xohix te Topak-tok pẽnãhã', hu' kuxa mãm Topak-tok kopah. Ha ta hãmyãxatamuk xohix xox putox 'ĩhã putpu' hĩnnãp-tup 'ãte'. Kaxĩy.
41 Ha Yoneo xop te Yeyox 'ãktux kummuk kõnãmãhã'. Yã Yeyox te: "'Ũgmũn yã pãm putuk, nõm te pexkox tu' yĩxhoho'". Kaxĩy.
42 Ha Yoneo xop te:
—Yã tihik nũhũ', yã Yeyox. 'Ok Yoyek-tok? Yũmũ'ãte' yũmmũg 'ũyõg 'ãtak xi' tut. Teptu hãm'ãktux pexkox tu' yĩxoho'? Kaxĩy.
43 Ha Yeyox te:
—'Ãhup. Yãy mũtik hãm'ãktux kummuk hok!
44 Yõgnũ 'ãtak tek ha tikmũ'ũn nũnnãhã', yã' kuxa mãm 'ũgkopah. Ha Topa te tikmũ'ũn nũnnãp-tup'ah, yã' kuxa mãm putup'ah 'ũgkopah. Ha ta hãmyãxatamuk xohix xox putox 'ĩhã 'ãte yãy yõg xop putpu' hĩnnãp-tup.

45 Hõmã 'ũhittap tik te Topa pupi hãm'ãktux xop te' kax'ãmi, hu: “Topa te tikmũ'ũn xohix xexka pu hãmyũmmũgãhã'. 'Ũxohix te 'ãtak 'ãpak, hu hãmyũmmũg, yã nõm xohix 'ũg ha' nũn putup.

46 'Ap 'ãte hãm'ãktux'ah tik 'ũm te Topa pẽnãhã'. Nõm te Topa ha' nũn, yã nõm puxehnãg te Topa pẽnãhã'.

47 —'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux. Tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok 'ũgkopah, puxix hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg.

48 'Ũgmũn yã pãm putuk, tu tikmũ'ũn hĩnnãhã'.

49 Hõmã 'ũhittap mõnãyxop te pãm mãnã mãhã hãm panip xexka tu', pa' xakix pax.

50 Pa tikmũ'ũn 'ũm te pãm nõy mãhã', puxix xakix ka'ok putup 'ohnãg.

51 'Ũgmũn yã pãm putuk, tu tikmũ'ũn hĩnnãhã', ha' hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg. 'Ãte pexkox tuk yĩxohoh. Tikmũ'ũn 'ũm te' mãhã', puxix hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg. Pute 'ũm pãm nõ'õm 'ãte tikmũ'ũn pu nõm hõm? Yã yãy yõg yĩn. 'Ãte yãy yĩn hõm, puyĩy tikmũ'ũn xohix hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg. Kaxĩy.

52 Ha ta' gãy Yoneo xop, tu yãy mũtik hãm'ãktux, hu:

—Texĩy tik te yũmũ'ã yãy yĩn hõm, 'ũ mã'? Kaxĩy.

Yã tikmũ'ũn kuxa mãm'ax te' putuk tikmũ'ũn te Yeyox yĩn mãhã'.

53 Ha Yeyox te:

—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux. Tikmũ'ũn te Tikmũ'ũn Kutok yĩn mã 'ohnãg, yãg yĩn mã 'ohnãg, pixix hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg 'ohnãg. Tikmũ'ũn te Tikmũ'ũn Kutok hep 'ãta xo'op 'ohnãg, puxix hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg 'ohnãg.

54 'Ũxohix tek yĩn mãhã', tuk hep 'ãta xo'op, puxix hi mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg, ha ta hãmyãxatamuk xohix xox putox 'ĩhã 'ãte nõm putpu' hĩnnãp-tup.

55 Hamũn, 'ũgyĩn yã xit'ax xe'e, xik hep 'ãta yã hep xe'e'.

56 Tikmũ'ũn 'ũm tek yĩn mãhã' xik hep 'ãta xo'op, yã nõm kuxa mãm 'ũgkopah, hak xip ka'ok nũmũtik.

57 Yõgnũ 'ãtak te nũgkutnãhã', tuk hĩnnãhã'. Hã kaxĩy 'ãte tikmũ'ũn hĩnnãhã', nõm tek yĩn mãhã', yã' kuxa mãm 'ũgkopah.

58 'Ãte pãm putuk, tu pexkox tuk yĩxohoh, yã' putuk'ah pãm nõy. Mõnãyxop te nõm mãhã', pa' xakixpax. 'Ũxohix 'ũm tek yĩn mãhã', yã' kuxa mãm 'ũgkopah, puxix hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg. Kaxĩy.

59 Hã kaxĩy hãm'ãktux Yeyox Yoneo yõg Topa pet kopah kõmẽn Kapãnãm tu'.

Yeyox yõg hãm'ãktux'ax te tikmũ'ũn hĩnnãhã'

60 Yã hãm'ãktux 'ãpak tikmũ'ũn xohix, nõm te Yeyox pe' mõg, tu:

—Yã tute yũmũ'ã hãmyũmmũg ka'ok yũmmũgãhã'. 'Ũ'ũm te nõm 'ãpak, nũy yĩpkox pi'? Yã tik 'ohnãg. Kaxĩy.

61 Hã kaxĩy hãm'ãktux kummuk Yeyox pe' mõg xop. Tikmũ'ũn te Yeyox pu hãm'ãktux 'ohnãg, pa Yeyox te tikmũ'ũn yõg hãm'ãktux'ax yũmmũg, tu:

—'Ok yõgnũ hãm'ãktux te 'ãxop kuxa nõã'?

62 Paxpu 'ãxop te' pẽnãhã 'ũgmũn, yã Tikmũ'ũn Kutok pẽnãhã', 'ĩhãg mõg pepix putpu' yãy yõg xip'ax tu', nũy ta putep pe 'ãxop paxex putup?

63 Tikmũ'ũn koxuk pip, puxix hi tikmũ'ũn. Yõgnũ hãm'ãktux te' koxuk putuk, tu tikmũ'ũn hĩnnãhã'.

64 Pa' pip 'ãxop kopah tikmũ'ũn kuxa mãm 'ohnãg. Kaxĩy.

Yã hõmã 'ũhittap Yeyox te' yũmmũg mõkuma'mõg yãg xop kuxa mãm 'ohnãg,
tu kama' yũmmũg tik te' gãy xop mõgãp-tup Yeyox hah, puyĩy xũygã'.
65 Ha Yeyox te:
—Hamũn 'ãte xa hãm'ãktux, Topa tek ha tikmũ'ũn nũnnãhã, puxix 'ũg ha nũ'.
Pa Topa tek ha tikmũ'ũn nũnnã 'ohnãg, puxix nũn 'ohnãg, yã 'ũgkopa' kuxa
mãm putup'ah. Kaxĩy.
66 Yĩy ta Yeyox nĩm tikmũ'ũn xohix te', tu xe Yeyox pe' mõg 'ohnãg,
67 ha Yeyox te yãy yõg tik te 12 xop pu:
—'Ok 'ãxop tek nĩm putup kamah, nũy ta mõg? Kaxĩy.
68 Ha Xĩmãm Pet te:
—Tep pek mũg mõg putup? 'Õg hãm'ãktux'ax tek mũg hĩnnãhã', hak mũg hi
hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.
69 'Ũgmũ'ãte' yũmmũg 'ãmũn yã Kunnux, ha Topa te 'ãmũn yãykutnãhã'. Yã
Topa tu 'ãnũn. Kaxĩy.
70 Ha Yeyox te:
—'Ok 'ãte 'ãxop yĩmõgãtux tikmũ'ũn kopah? Pa 'ãxop kopa' xip yãp-xet, yã
Hãmgãyãgnãg xop yõg tik te 'ãxop kopa' xip. Kaxĩy.
71 Hamũn, Yeyox te Yot 'ãktux, yã Xĩmãm kutok Yot, yã' xip Yeyox yõg tik te
12 xop kopah, pa hãpxip 'ĩhã Yot te' gãy xop mõgãp-tup Yeyox hah, puyĩy Yeyox
xũygã'.

7

Yeyox xix' taknõy xop

1 Ta' mõg Yeyox, tu hãpkumep hãpxexka Ganinet tu'. 'A' putup'ah, nũy
hãpkumep hãpxexka Yonex tu', yã Yoneo xexka xop tep-tup, nũy Yeyox putex
Yonex tu'.
2 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' xip'ax 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Mĩptutnãg Yõg 'Ãmuk
Xexka'.
3 Ha ta' pip Yeyox taknõy xop, tu:
—'Ãpu mõg Yonex tu', puyĩy 'ãmũtik hãpkumep xop pẽnã' xate hãpxopmã
ka'ok xe'ẽgnãg.
4 Xatep-tup, pu tikmũ'ũn 'ãyũmmũg, ha ta yãy yõg hãpxopmã'ax xaptop
putup'ah. Xate hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg. 'Ãpu 'ũmĩy, puyĩy tikmũ'ũn xohix
pẽnã', nũy 'ãyũmmũg. Kaxĩy.
5 Yã 'a' taknõy xop mũn te Yeyox kopa kuxa mãm 'ohnãg
6 Ha Yeyox te:
—Hõnhã 'ũmĩy hok pu' max. 'Ap xe'e'ah hõnhã, pa 'ãmnĩy xohix 'ũxe'e 'ãxop
yõg.
7 Tikmũ'ũn xohix te 'ãxop putup nõg yũmmũg 'ohnãg, pa tikmũ'ũn xohix tek
putup nõg, yã 'ãte hãm'ãktux punethok tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy.
8 'Ãpu mõg 'ãmuk xexka hah. 'Ap 'ũgmõg putup'ah nõmhã. 'A 'ãmnĩy xe'e'ah
yõgnũ'. Kaxĩy.
9 Hã kaxĩy Yeyox te hãm'ãktux, tu' nox xip hãpxexka Ganinet tu'.

Yeyox mõg 'ãmuk xexka hah

10 Ha ta' mõg 'ũtaknõy xop 'ãmuk xexka hah, ha hãpxip 'ĩhã' mõg kama Yeyox,
pa yãy xaptop, yã tikmũ'ũn te' pẽnã 'ohnãg.
11 Ha Yoneo xexka xop te Yeyox xak 'ãmuk xexka tu', tu tikmũ'ũn yĩykopit,
hu:
—Pi'yã' xip Yeyox? Kaxĩy.

12 Ha tikmũ'ũn te hãm'ãktux pũ'ũgnãg punethok, ha' yãg te:
—Yã tik max nõ'õm. Kaxĩy.
Pa' yãg nõy te:
—Tute mõ'ãmã'. Kaxĩy.
13 Pa' xohix te hãm'ãktux pũ'ũgnãg, yã hãm'ãktux xaptop, Yoneo xexka xop yĩpkutuk tu'
14 Hãpxip 'ãmuk xexka kote 'ĩhã' mõg Yeyox, tu mõktu Topa pet xexka hã mõ'nãhã', tu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã kõnãmãhã',
15 ha Yoneo xexka xop te' yẽy, tu:
—Texĩy kãy te hãmyũmmũg xexka', pa tappet mĩy 'ohnãg? Kaxĩy.
16 Ha Yeyox te:
—'A 'ãte yãy yõg hãmyũmmũg yũmmũgã'ah, pa Topa yõg, yã tute nũg mũn kutnãhã'.
17 Tikmũ'ũn 'ũm tep-tup, nũy mĩy Topa te nõm putup, puxix yũmmũg putup 'ãte Topa yõg hãmyũmmũg 'ãktux, 'a yõg'ah.
18 Tikmũ'ũn 'ũm te yãy yõg hãmyũmmũg 'ãktux, puxip-tup, pu tikmũ'ũn hãmpe'paxex yã' xexka nõ'õm. Ha ta' nõy tep-tup, pu tikmũ'ũn hãmpe'paxex yã' xexka Topah. Yã Topa te nũ nõm kutnãhã', yã tik yok, yã' koit 'ohnãg.
19 Hõmã Mõyyex te xa' popmãhã Topa te nõm xat. Hamũn, pa 'ãxop xohix te' mĩy 'ohnãg Topa yõg xat'ax. Teptu 'ãxop tep-tup, nũy 'ũkputex? Kaxĩy.
20 Ha tikmũ'ũn te:
—Yãmĩy kummuk xip 'ãkopah. Tep-te 'ãp-tex putup? Kaxĩy.
21 Ha Yeyox te:
—'Ãte hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg puxet, yĩy 'ãxop kuxa te' yẽy.
22 Hõmã 'ũhittap mõnãyxop tek-tok pit xop xax mep 'ũyĩmap hãmãxap, ha ta hãmyãxatamuk punethok nõg, 'ĩhã Mõyyex te' xat, pu' mĩy nõ'õm, yĩy ta hõnhã 'ãxop te' mĩy 'ãmnĩy hãm hok 'ĩhã'.
23 'Ãxop tek-tok pit xax mep 'ũyĩmap 'ãmnĩy hãm hok 'ĩhã', nũy Mõyyex yõg xat'ax mĩy. Texĩy 'ãxop gãy, yã 'ãte tik hittupmãhã 'ãmnĩy hãm hok 'ĩhã'?
24 'Ãxop te hãmpẽnãhã mõ'ka'ok, tu yõgnũ hãpxopmã'ax kopit mõ'ka'ok, tu hãm'ãktux mõ'ka'ok 'ũgkummuk. Kaxĩy hok! 'Ãpu yõgnũ hãpxopmã'ax kopit mõ'ka'ok hok! Kaxĩy.

'Ok Topa te Yeyox yãykutnãhã'?

25 Ha ta kõmẽn Yenoyanẽn yõg yãg xop te:
—'Ok nõ'õm tihik? 'Ok tikmũ'ũn te' kãy putex putup?
26 Pẽnã'! Tute tikmũ'ũn xohix mũtik hãm'ãktux, pa tikmũ'ũn te Yeyox pa 'ohnãg, yã' mũg 'ohnãg. 'Ok xexka xop te' yũmmũg 'ohnãg yã Yeyox, Topa te nõm yãykutnãhã'?
27 'Ũnũn nõ'õm, Topa te nõm yãykutnãhã', puxix tikmũ'ũn yũmmũg putup'ah 'ũyõg xip'ax, xix hãm tu' nũn yũmmũg putup'ah, pa yũmũg xohix te' yũmmũg Yeyox yõg xip'ax, xix yõg hãm tu' nũn, xix yõg 'ãtak, xi' tut. Kaxĩy.
28 Ha ta' xip Yeyox Topa pet xexka kopah, tu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã', tu hãm'ãktux ka'ok, hu:
—'Ok 'ãxop tek mũn yũmmũg xe'e'? 'Ok 'ãxop te' yũmmũg hãm tuk nũn? 'Ak puxet nũn'ah, yã Topa xe'e te nũgkutnãhã', pa 'ãxop te Topa yũmmũg 'ohnãg.
29 Pa 'ãte nõm yũmmũg. Yã 'ãte nõm tuk nũn, ha tute nũgkutnãhã'. Kaxĩy.
30 Ha tikmũ'ũn te' kax, pu xonat xop Yeyox mũy, pa' mũg 'ohnãg, yã Yeyox mũg yõg 'ãmnĩy xe'e xupep 'ohnãg.

31 Pa tikmũ'ũn punethok kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, tu:
—Kunnix nũn, yã Topa te nõm yãykutnãhã', ha' nũn, tu hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg. Yã Yeyox te' mĩy punethok te kaxĩy. Kaxĩy.

Xonat xat, pu Yeyox mũy

32 Yã tikmũ'ũn xohix te hãm'ãktux pũ'ũgnãg te kaxĩy, ha Paniye xop te' xupak, hu xonat xat xix 'ãmãnex xexka xop te xonat xat, pu Yeyox mũy.
33 Ha Yeyox te:
—Hãpxip kutõgnãg hãg xip'ax 'ãxop kopah, tu tak mõg putup nõm hah, yã nõm te nũgkutnãhã', yã nõm hak mõg putup.
34 'Ãxop tek xak putup, pak xipi tapax 'ohnãg. Yã 'ũgmõg putup nõm hãm tu', pa 'ãmõg yũmmũg 'ohnãg. Kaxĩy.
35 Ha Yoneo xexka xop te yãy mũtik hãm'ãktux, hu:
—Pi'yã' mõg putup? Texĩy yũmũ'ãte nõm xipi tapax 'ohnãg? 'Ok mõg putup kõmẽn tu' hãpxexka Genex tu'? Yã Yoneo xop pip 'õnteh. 'Ok Genex yõg xop pu hãmyũmmũgãp-tup?
36 Putep 'ãktux? Tute: "'Ãxop tek xak putup, pak xipi tapax 'ohnãg. 'Ãmõg yũmmũg 'ohnãg." Kaxĩy. Putep xuktux Yeyox? Kaxĩy.

Kõnãg kox putuk tikmũ'ũn kuxa kopah

37 Ta 'ãmuk xexka yõg 'ãmnĩy xox putox, yã 'ãmuk xexka yõg 'ãmnĩy xexka', 'ĩhã' xip Yeyox, tu hãm'ãktux ka'ok, hu:
—'Ũ'ũm te kõnãg putup xũynãg putuk 'ãkuxa kopah. Mã 'ũg ha, nũy xo'op putuk.
38 Yã Topa yõg tappet te: "Tikmũ'ũn 'ũm 'ũgkopa' kuxa mãm, tu' kuxa kopa' mõg putup kõnãg kox xexka punethok putuk, yã kõnãg xet putuk, tu hãptopa' mõg putup". Kaxĩy.
39 Yã Yeyox te Topa Koxuk 'ãktux, yã kõnãg kox putuk Topa Koxuk tikmũ'ũn kuxa kopah, tu tikmũ'ũn hĩnnãhã'. 'Ũkuxa mãm xop te Topa Koxuk pap-tup. Pa nõm 'ãmnĩy 'ĩhã Yeyox te hãm'ãktux, 'ĩhã' hõm 'ohnãg Topa Koxuk. Nãy, pu Yeyox xok, tu putpu' hi', tu yõg hãm xe'ẽgnãg tu' mõg hãmãxap, tuk-nãy tu Topa Koxuk hõm putup.

Tikmũ'ũn hãmpe'paxex'ax yãy pot

40 Tikmũ'ũn te' xupak, ha punethok te:
—Yã tute Topa pupi hãm'ãktux xe'e'. Kaxĩy.
41 Ha ta' yãg te:
—Nõm yã Kunnix, yã Topa te nõm yãykutnãhã'. Topa yõg tappet te hãm'ãktux Kunnix nũn putup. Kaxĩy.
Pa tikmũ'ũn nõy te:
—'A' Ganinet tu' nũn putup'ah Kunnix.
42 Topa yõg tappet te hãm'ãktux Kunnix te Namix yõg xupepmã xop kopa' xip putup, tu nãp-tup kõmẽn Menẽg tu', yã Namix yõg xip'ax Menẽg. Kaxĩy.
43 Ha tikmũ'ũn hãmpe'paxex'ax yãy pot.
44 Yã yãg xop tep-tup, pu xonat Yeyox mũy, pa' mũg 'ohnãg.

Yoneo xexka xop kuxa mãm 'ohnãg Yeyox kopah

45 Ha ta' mõg putpu' xonat xop 'ãmãnex xexka xop hah, tu paniye xop ha' mõg, ha' yĩykopit, hu:
—Teptu Yeyox nũnnã 'ohnãg? Kaxĩy.
46 Ha xonat xop te:

—Yã hãm'ãktux max Yeyox te'. Tep-te hãm'ãktux nõm tik yõg hãm'ãktux putuk? Yã tik 'ohnãg. Hãm'ũmhã hãm'ãktux nõm tik yõg hãm'ãktux putuk? Yã hãm'ãktux 'ohnãg. Kaxĩy.

47 Ha Panixet xop te:

—'Ok 'ãkuxa mãm 'ũyõg mõ'ãmã'ax kopa kamah?

48 Tik xexka 'ũm kuxa yũm kãy kopah, xix Paniye 'ũm? Hãm'ũmhã'? Yã tik xexka 'ohnãg xix Paniye 'ohnãg kuxa mãm kãy kopah. 'Ãmhok.

49 Tikmũ'ũn te' yũmmũg 'ohnãg Mõyyex yõg xat'ax, yĩy Topa te nõm xũygãp-tup. Kaxĩy.

50 Pa' xip Nĩkonẽm, yã hõmã Yeyox ha' mõg Nĩkonẽm, yã Paniye xop kopa' xip. Tute:

51 —Yũmũ yõg xat'ax te hãm'ãktux, hu: “Ãpu tik yõg hãpxopmã'ax kopit hãmãxap, tuk-nãy tu' xuktux 'ũkummuk tihik.” Kaxĩy.

52 Ha' nõy te:

—'Ok hãpxexka Ganinet tu 'ãnũn kamah Yeyox putuk? 'Ãpu mõkupix max Topa yõg tappet, ha xate' yũmmũg putup Topa pupi hãm'ãktux xop te hãpxexka Ganinet tu' nũn 'ohnãg. Kaxĩy.

53 Ha ta' nũn tikmũ'ũn yãy pet hah.

8

'Ũn te' nõy hã' xupxet

1 Ha ta' mõg tikmũ'ũn xohix xexka yãy pet hah, ha ta' mõg Yeyox yĩktix 'Onimet Kup tu'

2 Hãptup mãyõn xupep 'ĩhã' mõg Yeyox tu mõktu putpu' xupep Topa pet xexka tu', pa tikmũ'ũn xop xexka te Yeyox xakot, ha Yeyox yũm, tu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã kõnãmãhã'.

3 Ha ta' pip kama tik te hãmyũmmũg xop xix Paniye xop, tu' nũnnãhã 'ũhũn. Hõmã 'ũn te' nõy hã' xupxet, ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã'. Nõm te 'ũn xix tikmũ'ũn keppah, hak-nĩhã' xip.

4 Ha nõm xop te Yeyox pu hãm'ãktux, hu:

—Notot, nũ 'ũn te' nõy hã' xupxet, ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã'. Yã' xonnix.

5 Ha ta hõmã Mõyyex te' kax'ãmi yũmũ yõg xat'ax yõg tappet tu', tu kax'ãmi, pu tikmũ'ũn 'ũn te kaxĩy tu' mĩkaxxap hã tux, tu nõp-tex. Putep xuktux 'ãmũn nõmhã'. Putep mũn mĩy putup yũmũ'ãte'? Kaxĩy.

6 Yã Paniye xop yõg hãm'ãktux te pamãg putuk. Yã 'ũp-tup, puyĩy Yeyox hãm'ãktux kummuk, puyĩy tikmũ'ũn xuktux Yeyox 'ũkummuk. Pa Yeyox nũ'xup, tu' yĩm kutok hã' kax'ãmi hãm tu'.

7 Ha tik te xe' yĩykopit punethok, ha' yok Yeyox, tu:

—'Ok xip nũnte tik te hãpkummuk mĩy 'ohnãg? 'Ũxip, puxix mõ xap yõn hãmãxap putup. Kaxĩy.

8 Yeyox nũ'xup 'ũxeheh, tu xe kax'ãmi hãm tu',

9 ha' xupak xop 'ũp-xet hu' mõg, yã kutut mõg hãmãxap, tu mõktu tik xip 'ohnãg Yeyox mũtik xix 'ũn mũtik. Yã' xip Yeyox xix 'ũhũn,

10 ha Yeyox yok, tu:

—Nixxix, pi'yã' mõg tihik? Pi'ã' pip tik te hãm'ãktux 'ãkummuk? Kaxĩy.

11 Ha:

—Yãyã, 'ũmõg ka'mãm, yã' pip'ah. Kaxĩy.

Ha Yeyox te:

—Hamũn, 'a 'ãte hãm'ãktux'ah 'ãkummuk, 'a yã 'ãkummuk'ah. Mõg, nũy xe hãpkummuk mĩy hok. Kaxĩy.

Yeyox te tikmũ'ũn xohix yõg kũyãnãm putuk

12 Ta xe' xip Yeyox xix tikmũ'ũn, ha Yeyox te:

—'Ãte kuyãnãm putuk tikmũ'ũn xohix pu'. Nõm te 'ũg pe' mõg, yã' xip kuyãnãm putuk 'ũkuxa kopah, yã hi'ax kux 'ohnãg yõg kuyãnãm, ha nõm xop 'a' pip'ah hãpkoxtap kopah. Kaxĩy.

13 Ha Paniye xop te:

—Nõmhã 'ãp-xehnãg te yãy 'ãktux, yĩy 'õg hãm'ãktux 'ũxe'e 'ohnãg. Kaxĩy.

14 Ha Yeyox te:

—Paxpuk puxehnãg te yãy 'ãktux, puxix 'ũxe'e yõg hãm'ãktux. Hamũn, 'ãte' yũmmũg hãm tuk nũn, xix hãm tuk mõg putup kama' yũmmũg. Pa xate' yũmmũg 'ohnãg hãm tuk nũn, xix hãm tuk mõg putup kama xate' yũmmũg 'ohnãg.

15 'Ãxop te hãm'ãktux mõ'ka'ok 'ũnõy kummuk, yã 'ãxop te tikmũ'ũn xohix putuk. Pa 'ãte hãm'ãktux 'ohnãg 'ũnõy kummuk.

16 Paxpu 'ãte hãm'ãktux 'ũnõy kummuk, kopxix 'ũnõy yõg hãpxopmã'ax kopit xe'e'. 'Ũgpuxehnãg xip 'ohnãg, pa yõgnũ 'ãtak xip 'ũgmũtik. Tute nũgkutnãhã'.

17 Yã 'ũkax'ãmi 'õg xat'ax yõg tappet tu', 'ũtix te pẽnã xop 'ãktux, ha hãm'ãktux tix te yãy putuk, puxi' xe'e 'ũyõg hãm'ãktux.

18 'Ãte yãy 'ãktux, ha yõgnũ 'ãtak tek mũn 'ãktux kamah, yã hãm'ãktux tix te yãy putuk. Tute nũgkutnãhã' Kaxĩy.

19 Ha nõm te:

—Pi'yã' xip 'õg 'ãtak? Kaxĩy.

Ha Yeyox te:

—'Ap 'ãxop tek yũmmũg'ah xix yõgnũ 'ãtak 'ap yũmmũg'ah kamah. Paxpu 'ãxop 'ũgyũmmũg, hu ta yõgnũ 'ãtak yũmmũg kamah. 'A 'ãxop tek 'ũgyũmmũg'ah. Kaxĩy.

20 Hã kaxĩy Yeyox te xohix pu hãmyũmmũgãhã Topa pet xexka kopah. 'Õnte tikmũ'ũn te mĩpkox kopa tayũmak nĩm. 'A' xonat te Yeyox mũg'ah, yã yõg 'ãmnĩy xe'e'ah, yĩ' mũg 'ohnãg.

'Ũ'ũm Yeyox

21 Ta xe hãm'ãktux Yeyox tikmũ'ũn mũtik, hu:

—'Ũgmõg putup nũpeheh, ha xatek xak putup, pa' pip 'õg hãpkummuk mĩy'ax, 'ĩhã 'ãxakix putup, hu 'ãmõg yũmmũg 'ohnãg yõgnũ xip'ax, tu 'a' nõm tu 'ãmõg putup'ah. Kaxĩy.

22 Ha Yoneo xexka xop te:

—Tute hãm'ãktux: "'Ãmõg yũmmũg 'ohnãg yõgnũ xip'ax. Putep xuktux? 'Ok yãy putex putup? Kaxĩy.

23 Ha Yeyox te:

—'Õg pip'ax pip nũnte hãm xexka tu', pa 'ũkxip'ax pip pepix pexkox tu'. 'Õgnũ pip'ax yã hãm xexka', pa 'ũkxip'ax xip'ah hãm xexka tu'.

24 Hã kaxĩy 'ãte xa hãm'ãktux, 'ũpip 'õg hãpkummuk mĩy'ax, 'ĩhã 'ãxakix putup. 'Ãxop kuxa mãm 'ohnãg 'ũgmũn kopah, 'ĩhã 'õg hãpkummuk mĩy'ax pip ka'ok 'ãxop mũtik. Hamũn, 'ãkuxa mãm 'ohnãg 'ũgmũn kopah, yã 'ũkxuxet'ax nõy yã 'ũgmũn yãg mũn. Kaxĩy.

25 Ha nõm te:

—'Ãmũn 'ũ'ũm? Kaxĩy.
Ha Yeyox te:
—Hõmã 'ãte xa nõm 'ãktux punethok
26 'Ãte xe xa hãm'ãktux punethok, tu xe 'õg hãpxopmã'ax kopit putup punethok, nũy hãm'ãktux 'ãxop te hãpkummuk mĩy punethok. Topa te nũgkutnãhã', yã' xe'e', ha 'ãte nõm yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu nõm 'ãktux tikmũ'ũn xohix pu', tu hãpxop nõy 'ãktux 'ohnãg. Kaxĩy.
27 Ha tikmũ'ũn te' yũmmũg 'ohnãg Yeyox yõg hãm'ãktux, yã Yeyox yõg 'ãtak 'ãktux'ax yũmmũg 'ohnãg.
28 Ha Yeyox te:
—'Ãxop tek mũn Tikmũ'ũn Kutok xup putup pepix mĩpkupnix tu', hak xup putup, tuk xok putup, 'ĩhã 'ãxop te' yũmmũg putup 'ũgmũn yãg mũn, tu 'ãxop te' yũmmũg putup 'ãte yãp-xehnãg hã hãpxopmã 'ohnãg, pa yõgnũ 'ãtak yõg hãmyũmmũg 'ãktux 'ãte', tu hãpxop nõy 'ãktux 'ohnãg,
29 ha Topa te nũgkutnãhã', yã' xip 'ũgmũtik, tuk nĩm putup'ah. Yã hamũn, 'ãte hãpxopmã', hã Topa tep-tuppax, ha hãpxop nõy mĩy 'ohnãg. Kaxĩy.
30 Ha tikmũ'ũn te' xupak Yeyox yõg hãm'ãktux, ha' punethok kuxa mãm Yeyox kopah.

Nõm te hok hã hãm putuk

31 Ha Yeyox te Yoneo xop yõg kuxa mãm ka'ok xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãxop te yõgnũ hãmyũmmũg tu 'ĩpkox pip, tu' mĩy, nũy ta 'ãxop yã yõgnũ xop.
32 'Ãxop te nõm te hok hã hãm putuk, ha' nõy te 'ãxop xatpax. Pa 'ãxop te' yũmmũg putup hãmyũmmũg'ax xe'e, ha hãmyũmmũg xe'e'ax te 'ãxop mõy putup, xayĩy mõg, tu xe nõm te hok hã hãm xop putuk'ah. Kaxĩy.
33 Pa tikmũ'ũn te:
'Amanãm yõg xupepmã xop kopak mũg pip, tu nõm te hok hã hãm putuk 'ohnãg. Yã' nõy tek mũg xatpax 'ohnãg. Teptu xate hãm'ãktux, 'ũgmũg mõy, nũy ta mõg? Kaxĩy.
34 Ha Yeyox te:
—'Ãte xa hãm'ãktux hãmyũmmũg xe'e'. Tikmũ'ũn 'ũm te hãpkummuk mĩy, ha hãpkummuk mĩy'ax putup xũy'ax te tikmũ'ũn xatpax, ha tikmũ'ũn te nõm te hok hã hãm putuk.
35 'A' nõm te hok hã hãm xip ka'ok'ah xuxyã xop kopah, pa' mõg putup. 'A' xip ka'ok'ah. Ha tak-tok xip ka'ok xuxyã xop kopah, tu' mõg putup'ah, yã' xip ka'ok.
36 Pak mũn Topak-tok te 'ãxop mõy, xa mõg, yã 'ãmõg putup xe'e', tu nõm te hok hã hãm putuk putup 'ohnãg, ha hãpkummuk mĩy'ax te 'ãxop xat putup 'ohnãg.
37 'Ãte' yũmmũg 'ãxop yã mõnãyxop 'Amanãm yõg xupepmã xop. Pa 'ãxop tep-tup, nũy 'ũkputex. 'Ãxop te yõgnũ hãmyũmmũg pa 'ohnãg, hup-tup, nũy 'ũkputex.
38 Yõgnu 'ãtak te 'ã' mũg hãpxop punethok, ha 'ãte xa nõm 'ãktux, pa 'ãxop te' mĩy 'õgnũ 'ãtak yõg xat'ax. Kaxĩy.
39 Ha tikmũ'ũn te:
—Yõgnũ 'ãtak yã 'Amanãm. Kaxĩy.
Ha Yeyox te:
Paxpu 'ãxop yã 'Amanãm yõg xop, nũy ta hãpxopmã yã 'Amanãm putuk.
40 Topa te 'ã hãm'ãktux, ha 'ãte xa nõm 'ãktux, yã hãpxop nõy 'ãktux 'ohnãg. Pa 'ãxop tep-tup, nũy 'ũkputex, yã 'a 'Amanãm putuk'ah.

41 'Ãxop te hãpxopmã 'õgnũ 'ãtak putuk. Kaxĩy.
Ha tikmũ'ũn te:
—Topa mũn yã 'ũgmũ yõg 'ãtak, yã Topap-xehnãg, yãg mũg yã Topak-tok xe'e, yã 'ap 'ãmũn putuk'ah. Kaxĩy.
42 Ha Yeyox te:
—Paxpu Topa yã 'õgnũ 'ãtak, nũy ta 'ãxop putuppax 'ũgmũn. Hamũn, 'ãte Topa tuk nũn, tu nũktuk xupep nũnteh. 'A 'ãte nũ yãy kutnã'ah, pa yã Topa te'.
43 Teptu 'ãxop te' yũmmũg 'ohnãg yõgnũ hãm'ãktux. 'Ok 'ãxop te nõã' tot 'ohnãg yõgnũ hãm'ãktux?
44 'Ãxop yã Hãmgãyãgnãg kutok, tu 'ãxop te' mĩy 'õgnũ 'ãtak te nõm putup. Yã hãm xexka yõg hãmyãxatamuk tox hã Hãmgãyãgnãg te' kixpax. Tutep-tup nõg hok'ah hãmyũmmũg'ax xe'e, yã Hãmgãyãgnãg 'ũyok 'ohnãg, tu' koitpax, yã Hãmgãyãgnãg te kaxĩy, tu' koitpax, yã koit'ax xohix xexka mĩy. Koit'ax yã Hãmgãyãgnãg kutok.
45 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, yã' koit 'ohnãg, pa 'ãxop kuxa mãm 'ohnãg yõgnũ hãmyũmmũg'ax kopah.
46 Pi'yã 'ãxop kopa te' xuktux'ax 'ãte hãpkummuk mĩy? Yã tik te nõm 'ãktux 'ohnãg. 'Ãte hãpxe'e 'ãktux. Teptu 'ãxop tek kopa 'ãkuxa mãm 'ohnãg?
47 Topa yõg tikmũ'ũn te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu' yĩpkox pip. Pa 'ãxop 'a' Topa yõg'ah, hu 'ãyĩpkox pip 'ohnãg. Kaxĩy.

Yeyox xix 'Amanãm

48 Ha Yoneo xexka xop te:
—'Ok 'ũgmũ'ãte hãpxe'e 'ãktux 'ãmũn te Xãmãnit xop kopa 'ãxip, ha' xip yãmĩy kummuk 'ãkopah? Yã hamũn. Kaxĩy.
49 Ha Yeyox te:
—'Ap xip'ah yãmĩy kummuk 'ũgkopah. 'Ãte yõgnũ 'ãtak max 'ãktux, ha ta 'ãxop tek mũn 'ãktux kummuk.
50 'A 'ãte' xak 'ohnãg, puyĩy tikmũ'ũn 'ũgmũn 'ãktux max. 'Ãte' xak 'ohnãg, puyĩy tikmũ'ũn 'ũgmũn xexka mĩy. Yã' nõy puxet tek mũn 'ãktux max, tuk xexka mĩy, tu 'õg hãpxopmã'ax kopit, tu' xuktux 'ãxop kohe', pak mũn yok.
51 'Ãte hãpxe'e 'ãktux. Nõm 'ũm te yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu' yĩpkox pip, puxix hi xe'ẽgnãg mõkuma' mõg, ha' kux 'ohnãg yã xakix xe'e putup 'ohnãg. Kaxĩy.
52 Ha Yoneo xop te:
—'Ũgmũ'ãte' yũmmũg nõmhã' 'ũxip yãmĩy kummuk 'ãkopah. 'Amanãm xok, xix tik te Topa pupi hãm'ãktux xop xakix kamah, pa xate' xuktux, hu: "Nõm 'ũm te yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu' yĩpkox pip, puxix xakix xe'e putup 'ohnãg.
53 Yũmũ yõg 'ãtak 'Amanãm xok. Xate putep mũn 'ãktux? 'Ok 'ãmũn xexka', pa 'Amanãm kutõgnãg? Yã Topa pupi hãm'ãktux xop xakix kamah. 'Ok xate hãmpe'ãpaxex 'ãxexkanãm? Kaxĩy.
54 Ha Yeyox te:
—Paxpu 'ãte yãy max 'ãktux, tu yãy xexka mĩy, puxix tu' kummuk, yã hãm'ãktux kummuk. Pa yõgnũ 'ãtak tek mũn max 'ãktux, tuk xexka mĩy. Yã yõgnũ 'ãtak te' mĩy. Yõgnũ 'ãtak yã 'ãxop te' xãnãhã', hu: "Topa yũmũ yõg".
55 Pa 'ãxop te nõm yũmmũg 'ohnãg hok'ah, pa 'ãte nõm yũmmũg. Paxpu 'ãte hãm'ãktux nõm yũmmũg 'ohnãg, kopxix koit, yã 'ãxop putuk. Pa 'ãte nõm yũmmũg, tu yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tuk yĩpkox pip.
56 Hõmã 'ũhittap 'õg 'ãtak 'Amanãm kuxa hittup yã tute' yũmmũg 'ãte hãpxopmã'ax, tu' yũmmũg, hu' kuxa hittup. Kaxĩy.

57 Ha Yoneo xop te:
—'A 'õg hãmyãxatamuk te 50'ah. 'Ok xate 'Amanãm pẽnãhã'? Kaxĩy.
58 Ha Yeyox te:
—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux. Hõmãg xip ha kunãy tu' xip 'Amanãm. 'Ũgxip mõkumakmõg. Kaxĩy.
59 Ha tikmũ'ũn te mĩkaxxap pop, nũy nõ Yeyox tux, nũy putex, pa Yeyox te yãy xaptop, tu ta' mõg Topa pet xexka kũnãpah.

9

Yeyox xix tik pa hok

1 Ta xe hãpkumep Yeyox, pa' xip tihik, tu' pa hok. 'Ũtut te' put, 'ĩhã' pa hok, tu yõg hãmyãxatamuk tox hã' pa hok.
2 Ha ta' pip Yeyox yõg tik xop, tu Yeyox pu' yĩkopit, hu:
—Yãyã', tep-te hãpkummuk mĩy, yĩy tik pa hok, 'ĩhã' tut te' put? 'Ok pe tik te hãpkummuk mĩy, 'ok pe' tak xi' tut? Kaxĩy.
3 Ha Yeyox te:
—'A' tik te yãy pa hokgã'ah, xi' tak te' pa hokgã'ah, xi' tut te' pa hokgã'ah. Yã tik pa hok, puyĩy tikmũ'ũn yũmmũg Topa ka'ok xexka te tik pu' mĩy putup hãpxop max xe'ẽgnãg.
4 'Ãpu yũmũ hãm mõkumakmõg. Yã Topa te nũgkutnãhã', 'ũ hãm. 'Ãpu yũmũ hãm. Hãpxip 'ĩhã yũmũg hãm putup 'ohnãg, yã 'ãmnĩy putuk 'ĩhã tikmũ'ũn hãm 'ohnãg.
5 'Ũkxip nũnte hãm xexka tu', tu 'ãte tikmũ'ũn pu Topa mũg xix hãmmax mũg. Yã 'ãte kuyãnãm putuk, yã tikmũ'ũn pu hãpxop xohix tupmãhã'. Kaxĩy.
6 Ta Yeyox te mõ' yĩyhep yõn hãm tu', tu hãm kotĩnnãhã', tu putõy mĩy, tu putõy hã tik pa mõ'nĩy,
7 tu tik pu hãm'ãktux, hu:
—Mõg, nũy yãy pa pix puxhep Xino'e tu'. Yã kõnãg kox te puxhep xetnãhã'. Kaxĩy.
Yã Xino'e te tikmũ'ũn yĩy'ax hã: "Mõkutnãhã'" Kaxĩy.
Ha ta' mõg tihik, tu yãy pa pix, tu hãmpẽnãhã', tu putpu' nũn, tu nũktu' xupep.
8 Ha ta' pip tik xape xop xix tikmũ'ũn nõy. Hõmã nõm te tik pẽnãhã', 'ĩhã tik te ta tu hãpxop kax xix tayũmak xak. Ha' xohix te:
—'Ok nõ'õm tihik. 'Ok hõmã' yũm, tu ta tu' kax, nũy tayũmak pop? Kaxĩy.
9 Ha' yãg te:
—Hamũn nõ'õm. Kaxĩy.
Ha ta' yãg nõy te:
—'Ãmhok, yã nõm putuk. Kaxĩy.
Pa tik te:
—Yãg mũn. Kaxĩy.
10 Ha tikmũ'ũn te:
—Texĩy xate hãmpẽnãhã nõmhã'? Tep-te 'ãpa mĩy? Kaxĩy.
11 Ha tik te
—'Ũxip tihik 'ũxuxet'ax Yeyox, tu putõy mĩy, tu nõm mõg pa nĩy, tuk xat hu: "Mõg, nũy yãy pa pix puxhep Xino'e tu'". Kaxĩy. Ha tak mõg, tu yãy pa pix, tu hãpxip 'ohnãg 'ĩhã 'ãte hãmpẽnãhã'. Kaxĩy.
12 Ha tikmũ'ũn te:
—Pi'yã' xip nõm tihik? Kaxĩy.

Ha tik te:
—'Ĩntu', 'a 'ãtep yũmmũg'ah. Kaxĩy.

Paniye xop te' yĩkopit

13 Ha ta tik mõgãhã tikmũ'ũn te Paniye xop hah.
14 Yã nit xap, yã Yoneo xop yõg 'ãmnĩy hãm hok 'ĩhã Yeyox te putõy mĩy, tu tik pa mĩy.
15 Ha Paniye xop te xe tik hã' yĩkopit, texĩy hãmpẽnãhã nõmhã'. Ha tik te:
—Yã tute putõy hã mõ 'ũgpa nĩy, ha 'ãte yãy pa pix, hu nõmhã hãmpẽnãhã'. Kaxĩy.
16 Ha Paniye yãg xop te:
—Nõm te' nõy pa mĩy, 'ap Topa yõg tik'ah. Yã tute 'ãmnĩy hãm hok yõg xat'ax 'ãpak 'ohnãg. Kaxĩy.
Pa yãg nõy te:
—'Ok tik kummuk te hãpxop ka'ok xe'ẽgnãg texĩy mĩy? 'Ãmhok. Kaxĩy.
Yã yãg tep-tup nõg Yeyox, ha ta yãg tep-tup, yã nõm putox puxet 'ohnãg.
17 Ha Paniye xop te xe:
—Tep-te xa 'ãpa mĩy? Xate putep mũn 'ãktux? Texĩy nõ'õm tihik? Kaxĩy.
Ha tik te xe:
—Yã nõm te Topa pupi hãm'ãktux xop kopa' xip. Kaxĩy.
18 Ha Yoneo xop yõg xexka xop kuxa mãm 'ohnãg. Hõmã tik pa hok, pa hõnhã hãmpẽnãhã', pa nõm kuxa mãm 'ohnãg, hu' xãnãhã tik yõg 'ãtak xi' tut,
19 yĩy ta' nũn, tu nũktu' mõxaha'. Ha Yoneo xexka xop te:
—'Ok nũhũ 'ãk-tok pit? Xate hãm'ãktux, xate' put, tu ta pa hok. Texĩy hõnhã hãmpẽnãhã'? Kaxĩy.
20 Ha' tak xi' tut te:
—Hamũn, 'ũgmũg kutok, hak mũ'ãte' yũmmũg 'ũnãhã', tu ta' pa hok,
21 pak mũ'ãte' yũmmũg'ah tu texĩy tu hõnhã hãmpẽnãhã', tuk mũ'ãte' yũmmũg'ah, tep-te tu pa mĩy. 'Ãpu 'ũgmũk-tok yĩkopit. Yã' xiptap, tu hãmyũmmũg. Tute xa hãm'ãktux putup. Kaxĩy.
22 Yã 'ãtak te Yoneo xexka xop yĩpkutuk xi' tut te', hu kaxĩy hãm'ãktux. Yã Yoneo yõg xexka xop te' xat, pu tikmũ'ũn Yoneo xop yõg Topa pet hã mõxa hok nõm te hãm'ãktux Yeyox yã Kunnix, yã Topa nũ nõm kutnãhã'.
23 Yĩy ta hãm'ãktux hã kaxĩy 'ãtak xi' tut, yã hãm'ãktux hu: “Yã' xiptap. 'Ãpu' yĩkopit”. Kaxĩy.
24 Ha Yoneo xexka xop te xe' xãnãhã tihik, yã' tut te nõm put, tu ta pa hok. Ha ta tik nũn, ha' nõy te:
—'Ãpu hãm'ãktux xeh Topa keppah. 'Ãpu koit hok. 'Ũgmũ'ãte' yũmmũg 'ũkummuk Yeyox, yã hãpkummuk mĩy. Kaxĩy.
25 Ha tik te:
—'Ãte' yũmmũg'ah 'ok pe tu' max, 'ok pe tu' kummuk nõ'õm, pa 'ãte' yũmmũg hõmã 'ũkpa hok, pa hõnhã 'ãte hãmpẽnãhã'. Kaxĩy.
26 Ha: Texĩy? Putep mũn mĩy? Tep texĩy 'ãpa mĩy? Kaxĩy.
27 Ha tik te:
—'Ãte xa hãm'ãktux, pa 'ãyĩpkox 'ohnãg. Tep texĩy 'ãxop te xe yĩkopit? Kaxĩy.
Ha' nõy te:
—'Ok xatep-tup, nũy Yeyox mũtik mõg? Kaxĩy.
28 Tuk-te'ex kummuk, tu:
—Yeyox mũtik 'ãmõg, pak mũg mõg Mõyyex mũtik.

29 'Ũgmũ'ãte' yũmmũg Topa te Mõyyex mũtik hãm'ãktux, pa nõ'õm, yã hãm
'ũm tu' nũn? Yã' yũmmũg'ah. Kaxĩy.
30 Ha tik te:
—Texĩy 'ãxop te' yũmmũg 'ohnãg? 'Ãxop te' yũmmũg'ah hãm 'ũm tu' nũn, pa
tutek pa mĩy.
31 Yũmũ'ãte' yũmmũg Topa te hãpkummuk mĩy'ax xop 'ãpak 'ohnãg, pa Topa
te' nõy xop 'ãpak, yã nõm te Topa 'ãpak, tu' yĩpkox pip, tu' mĩy Topa te nõm
putup.
32 Hãm xexka yõg hãmyãxatamuk xohix xexka 'ĩhã tikmũ'ũn te hãpxopmã
ka'ok xe'ẽgnãg 'ohnãg, yã nõm putuk 'ohnãg. 'Ok xate' xupak tikmũ'ũn te' pa
mĩy, nõm nãhã, hu ta pa hok? 'Ãmhok.
33 Paxpu Topa yõg tik 'ohnãg 'õhõm, puxix hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg 'ohnãg.
Kaxĩy.
34 Ha:
—'Ãmũn, 'ãnãhã hãpkummuk mĩy'ax mũtik, tu hãpkummuk mĩypax. 'Ok xatek
mũ'ã hãmyũmmũgã'? 'Ãmhok. Kaxĩy.
Tu' ta tik putyõn Yoneo xop yõg Topa pet kũnãpah, tu' xat, pu xe mõ'nã hok.

Pa hok xop putuk

35 Yã' putyõn, ha Yeyox te' xupak, tu ta' mõg, nũy tik xax, tu' xipihi', tu:
—'Ok 'ãkuxa yũm ka'ok Tikmũ'ũn Kutok kopah? Kaxĩy.
36 Ha tik te:
—Yãyã, 'ãpu hãm'ãktux, 'ũ'ũm nõ'õm? 'Ũgkuxa yũm putup nõm kopah. Kaxĩy.
37 Ha Yeyox te:
Yãk mũn, 'ãte 'ãmũtik hãm'ãktux nõmhã. Kaxĩy.
38 Ha tik te:
—Yãyã, 'ũgkuxa yũm ka'ok 'ãkopah. Kaxĩy.
Tu' kopaxux hã' xip Yeyox keppah.
39 Ha Yeyox te:
—'Ũgnũn hãm xexka tu', nũy tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit, nũy tikmũ'ũn
xatat. Tikmũ'ũn yãg te hãm'ãktux, hu: "'Ũgmũ'ãte Topa yõg hãm'ãktux yũmmũg
kutõgnãg, pak mũ'ãtep-tup, 'ũ hãmyũmmũg". Kaxĩy. Yã nõm te' pa hok xop
putuk, pa hãpxip 'ĩhã hãmpẽnãhã'. Ha ta tikmũ'ũn yãg nõy te hãm'ãktux hitop,
hu: "'Ũgmũ'ãte Topa yõg hãm'ãktux yũmmũg". Kaxĩy. Yã nõm te pa hok xop
putuk. Kaxĩy.
40 Ha Paniye xop te' xupak, ha' yãg te' yĩkopit, hu:
—Texĩy, 'ok 'ũgmũg pa hok xop putuk? Kaxĩy.
41 Ha Yeyox te:
—'Ãxop te hãm'ãktux Topa yõg hãm'ãktux yũmmũg kutõgnãg, pap-tup, nũy
hãmyũmmũg, nũy ta' pa hok xop putuk, tuk-nãy tu hãmpẽnãhã', yã 'ãmax Topa
keppah. Pa 'ãxop te kaxĩy 'ohnãg. Yã 'ãxop te hitop 'ãktux Topa yõg hãm'ãktux
yũmmũg, nũy ta' pa hok xop putuk, tu 'ãkummuk Topa keppa mõkuma 'ãmõg.
Kaxĩy.

10

Kahnẽn

1 Ta xe tikmũ'ũn pu hãm'ãktux Yeyox te, hu:
—'Ãte xa' yũmmũgãp-tup hãpxop, tu hãpxe'e 'ãktux putup. 'Ũxip kahnẽn yõg
hãmpak'ax, ha' xupxet te hãmpak'ax 'ãtex, pa hãmpak'ax yĩkox hã' xupep 'ohnãg,

2 pa kahnẽn yõg pẽnã'ax te hãmpak'ax yĩkox hã' xupep,
3 ha hãmyĩkox pẽnã'ax te hãpxõn, ha' xupep kahnẽn yõg pẽnã'ax, tu kahnẽn xãnãhã', yã xuxet'ax xohix hã' xãnãhã kahnẽn, ha kahnẽn te' xupak, hu' pe' mõg, ha kahnẽn yõg pẽnã'ax te kahnẽn mõgãhã hãptopah,
4 tu hãptopa' pip, tu' pẽnã'ax te mãxap tu' mõg, ha kahnẽn te' pe' mõg, kahnẽn te' yũmmũg pẽnã'ax yõg hãm'ãktux tu',
5 ha kahnẽn te' nõy pe' mõg 'ohnãg. 'Ũnõy te kahnẽn xãnãhã', pa kahnẽn nũpanãm, kahnẽn te' yũmmũg 'ohnãg 'ũnõy yõg hãm'ãktux tu'. Kaxĩy.
6 Yeyox te nõm 'ãktux, nũy tikmũ'ũn pu hãpxop nõy yũmmũgãhã', pa tikmũ'ũn te hãmyũmmũg 'ohnãg. Tikmũ'ũn te hãmpe'paxex texĩy hãm'ãktux.

Yeyox te kahnẽn yõg pẽnã'ax max putuk

7 Ta xe hãm'ãktux Yeyox te, hu:

—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux. Kahnẽn te hãmpak'ax yĩkox hã mõxakux hãmpak'ax kopah. Yã' pip 'ũkopah, ha' nõy te kahnẽn koxyõy 'ohnãg. Hã kaxĩy 'ãte yõg kuxa mãm ka'ok xop pẽnãhã', ha' nõy te nõm koxyõy 'ohnãg.
8 Kahnẽn te xupxet 'ãpak 'ohnãg. Hã kaxĩy yõg kuxa mãm ka'ok xop te nõm te koit hã' yũmmũgã xop 'ãpak 'ohnãg.
9 Kahnẽn te hãmpak'ax yõg hãmyĩkox hã mõxakux hãmpak'ax kopah, tu ta' mõg nõmhã hato'ah kamah, nũy tu xit. 'Ũnõy te kahnẽn koxyõy 'ohnãg. Hã kaxĩy 'ãte yõg kuxa mãm xop pẽnãhã', ha' nõy te nõm koxyõy 'ohnãg.
10 Ha ta xupxet nũn, nũy tu xupxet, nũy kahnẽn kix, nũy xohix koxyõy. Hã kaxĩy 'ũnõy tep-tup, nũy yõg kuxa mãm ka'ok xop kix, nũy koxyõy. Pa 'ãte yõg kuxa mãm ka'ok xop pẽnã max, ha' kuxa mãm, tu' hittup, yã' kuxa hittup xexkah.
11 —Ta 'ãte kahnẽn pẽnã'ax max putuk kamah. Kahnẽn pẽnã'ax max te kahnẽn pupi tu xok, yã 'ãte tikmũ'ũn pupik xok putup.
12 Ha ta' xip kãmãnat. Xuxyã te nõm pu pago, pu tu kahnẽn pẽnã', pa 'ap kahnẽn yõg pẽnã'ax xe'e'ah, yã kãmãnat, yã 'ũyõg'ah kahnẽn. Ta kokexkata nũn, ha ta mõxupaha kãmãnat, yĩy ta kokexkata te kahnẽn pop, ha kahnẽn xohix nũpãnãm.
13 Kãmãnat mõxupaha'. Hamũn, tayũmak tu' hãm, tu kahnẽn putuppax 'ohnãg.
14-15 Pa 'ãte kahnẽn yõg pẽnã'ax max putuk. Yõgnũ 'ãtak tek yũmmũg, ha 'ãte yãy yõg 'ãtak yũmmũg. 'Ãte yãy yõg kuxa mãm xop yũmmũg, ha yõg kuxa mãm ka'ok xop tek yũmmũg, ha 'ãte mõ nõm yãyxe'ẽgnãg, hu nõm pupik xok putup.
16 —Ha ta kahnẽn nõy xohix pip hãmpak'ax kũnãpah. Hã kaxĩy tikmũ'ũn panip xop kuxa mãm ka'ok putup 'ũgkopah. Nõm tek mũn 'ãpak putup, ha' kuxa mãm ka'ok xop nõy mõxakux putup, ha xohix kuxap-xet, tup-tox puxet, ha 'ãte xohix xexka pẽnãp-tup.
17 —'Ãte' tux hok, pu tikmũ'ũn 'ũkputex, puxix tikmũ'ũn 'ũkputex, ha putpuk hip-tup. Hã kaxĩy 'ãtak Topa tek mõyãy xe'ẽgnãg.
18 'Ãte tux hok, pu tikmũ'ũn 'ũkputex hok, puxix tikmũ'ũn 'ũkputex hok. 'Ãtep-tup, puxix tikmũ'ũn 'ũkputex. Topa te' xat, ha 'ãtep-tup, kopxik xok putup, tu putpuk hip-tup. Kaxĩy.
19 Tikmũ'ũn te' xupak Yeyox yõg hãm'ãktux, tu yãy yõg hãmpe'paxex'ax te yãy putuk 'ohnãg.
20 Tikmũ'ũn punethok te:

—Yã' xip yãmĩy kummuk Yeyox kopah! 'Ũp-tox kummuk! Teptu 'ãxop te nõm 'ãpak? Kaxĩy.

21 Ha ta tikmũ'ũn nõy te:

—Tik te hãm'ãktux max hã kaxĩy 'ohnãg nõm kopa' xip yãmĩy kummuk. Texĩy tute tik pa hok pu' pa mĩy? Kaxĩy.

Yoneo xop te Yeyox putup nõg

22 Ha ta' xip 'ãmuk xexkah kõmẽn Yenoyanẽn tu', yã Topa pet xexka yõg 'ãmuk xexkah. Yã hõmã 'ũhittap tikmũ'ũn te xe' mĩy Topa pet xexka', tu nõ 'ãmuk xexka mĩy. Yã hãm'ãxĩynãg.

23 Ha ta' hãpkumep Yeyox te Topa pet xexka kux kaxax kaka', yã kux kaxax 'ãxet'ax Xanomãm Yõg Kux Kaxax.

24 Ha ta' nũn Yoneo xop, tu nũktu Yeyox xakot, tu:

—'Ãmnĩy xohix texĩy hãg mũ'ãte' hip'ax, nũy hãmyũmmũg? 'Ãpu hãpxe'e 'ãktux. 'Ok 'ãmũn yã Kunnix, Topa te nõm yãykutnãhã'? Kaxĩy.

25 Ha Yeyox te:

—Hõmã 'ãte xa hãm'ãktux, pa 'ãkuxa mãm 'ohnãg 'ũgkopah. 'Ãte hãpxopmã max yõgnũ 'ãtak te nõm putup, ha 'ãxop te' pẽnãhã', tu nõm hãg yũmmũg'ax.

26 Pa 'ãxop tep-tup 'ohnãg, nũy 'ãkuxa mãm, 'a 'ãxop te yõgnũ kahnẽn putuk'ah tu', yã yõgnũ kuxa mãm ka'ok xop putuk'ah.

27 'Ãte yãy yõg kuxa mãm ka'ok xop xãnãhã', ha nõm tek 'ãpak, tu' yĩpkox pip. 'Ãte nõm yũmmũg, ha nõm tek pe' mõg, yã kahnẽn putuk, yã kahnẽn te kahnẽn pẽnã'ax pe' mõg putuk.

28 Yã yõg kuxa mãm ka'ok xop, ha' nõy te nõm pop putup'ah. 'Ãte yãy yõg xop hĩnnãhã', ha' pip hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã Topa yĩka', yã' xakix xexkap-tup'ah.

29 Yõgnũ 'ãtak 'ã kuxa mãm xop popmãhã'. Ha yõgnũ 'ãtak 'ũxexkanãm. 'Ũkuxa mãm xop yã yõgnũ 'ãtak yõg, ha' nõy te nõm pop putup'ah.

30 Yõgnũ 'ãtak 'ũxexka xik mũn yã yãy putuk. Kaxĩy.

31 Ha Yoneo xop te mĩkaxxap pop, nũy Yeyox tux, nũy putex.

32 Ha Yeyox te:

—'Ãte hãpxopmã max punethok 'ãxop kopah. Yã yõgnũ 'ãtak te' xat, 'ũ mĩy. Hãpxopmã'ax 'ũm 'ũkummuk, yĩy 'ãxop tek tux putup mĩkaxxap hã? Kaxĩy.

33 Ha Yoneo xop te:

—'Ũgmũ'ãtep-tup, nũy 'ãtux mĩkaxxap hã. Yã xate hãpxop kummuk mĩy, yã Topa 'ãktux kummuk, yã xate' xuktux 'ãmũn yã Topah, pa 'ãmhok, yã tihik 'ãmũn. Kaxĩy.

34 Ha Yeyox te:

—'Ũkax'ãmi 'õg xat'ax yõg tappet tu', hu: "'Ãxop te Topa putuk". Kaxĩy.

35 Tu xe:

—Topa te nõm pu' hõm yãy yõg hãm'ãktux, tu nõm xãnãhã', hu: "Topa putuk xop". Kaxĩy. Yã' kax'ãmi Topa yõg tappet tu nõ'õm, ha Topa yõg tappet te' koit 'ohnãg.

36 Ha Topa tek mũn yãykutnãhã', tu nũgkutnãhã nũnte hãm xexka tu', ha 'ãte' hãm'ãktux 'ũgmũn yã Topak-tok. Texĩy 'ãxop tek mũn 'ãktux kummuk?

37 Paxpu 'ãte yõgnũ 'ãtak pu hãpxopmã 'ohnãg, ha ta 'ãpu 'ãkuxa mãm hok.

38 Pa 'ãte yõgnũ 'ãtak pu hãpxopmãhã'. 'Ãxop tek kopa 'ãkuxa mãm 'ohnãg, pa 'ãpu 'ãkuxa mãm yõg hãpxopmã'ax kopah, yã yõg hãpxopmã'ax ka'ok xe'ẽgnãg

kopah, nũy yũmmũg xe'e yõgnũ 'ãtak xip 'ũgmũtik, xik xip yõgnũ 'ãtak mũtik. Kaxĩy.
39 Ha Yoneo xop te xonat xat, pu Yeyox mũy, pa Yeyox te tikmũ'ũn kopa' xip, tu' mõg,
40 tu mõktu kõnãg kox Yohnãm xak putpuk, tu mõktu' xupep Yoãm yõg xip'ax tu', yã hõmã Yoãm te tikmũ'ũn putox pix nõnteh, ha Yeyox te' nox xip.
41 Ha ta' nũn tikmũ'ũn punethok, tu nũktu Yeyox tu' mõxaha', tu hãm'ãktux, hu:
—Yoãm te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg 'ohnãg, pa Yoãm te Yeyox 'ãktux, ha hãm'ãktux xohix 'ũxe'e', yã' koit 'ohnãg. Kaxĩy.
42 Ha ta tikmũ'ũn punethok kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah.

11

Nay xok

1 Ha ta' xip tihik 'ãxet'ax Nay, yã' xip xiptuxexka Metãn tu', tu' pakut. Ha ta kama' tihi' Metãn tu Mãnix xi' tutnõy, yã Mã'at.
2 Yã hõmã Mãnix te hep haxnãg max pux, yã' takat, tu Yeyox pata yĩmũ' pux, tu' xe hã' pata nagãhã', yã Mãnix te Yeyox putuppax. Manix taknõy yã Nay pakut.
3 Mãnix te' nõy mõ'kutnãhã xix Mã'at te', puyĩy Yeyox xãnã', hu:
—Yãyã, yã 'ãxape 'ũpakut. Xate nõm mõ'yãy xe'ẽgnãg. Kaxĩy.
4 Ha Yeyox te:
—Yã' pakut, pa' pakut, puyĩy tikmũ'ũn pẽnã' Topa te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg. Tikmũ'ũn te' pẽnãp-tup yã' max xe'ẽgnãg Topa xix Topak-tok. Kaxĩy.
5 Yeyox te mõ'yãy xe'ẽgnãg Mã'at xi' tutnõy xix Nay.
6 Nay pakut, ha Yeyox te' xupak, tuk-nãy tu' nox xip 'ãmnĩy tix hã, yã' mõg'ah Nay hah.
7 'Ũnõg 'ãmnĩy tix, ha Yeyox te yãy yõg tik te 12 xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu yũmũ mõg hãpxexka Yonex tu'. Kaxĩy.
8 Ha Yeyox yõg tik xop te:
—Yãyã, hõmã hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yoneo xop tep-tup, nũy mĩkaxxap hã 'ãp-tex 'õnteh. 'Ok xatep-tup, nũy putpu mõg. 'Ãmõg hok!
9 Ha Yeyox te:
—Mãyõn mõg puxet yõg 'ot xohix te' 12. Tik 'ũm te hãpkumep hãptup hah, hu nãp-tup'ah, yã hãmpẽnãhã 'ĩhã' xip kuyãnãm. Kuyãnãm xip 'ĩhã 'ãte hãpxopmãhã'.
10 Pa tik 'ũm te hãpkumep 'ãmnĩy 'ĩhã, hu' nãp-tup, yã hãpkoxtap. Hãpxip 'ĩhã hãpkoxtap'ax, 'ĩhã 'ãte hãpxopmã 'ohnãg. Kaxĩy.
11 Tu xe:
—Yũmũg xape Nay te mõ'yõn, pak mõg putup, nũy tuhuk. Kaxĩy.
12 Ha Yeyox yõg tik xop te:
—Yãyã, mõ'yõn, puyã xip, 'ũhittup putup. Kaxĩy.
13 Pa Yeyox te xok'ax 'ãktux, yã' xok, pa Yeyox yõg tik xop te hãmpe'paxex, Yeyox te mõ'yõn'ax 'ãktux.
14 Yĩy Yeyox te hãm'ãktux ka'ok, hu:
—Nay 'ũxok.
15 'Ak xip'ah Nay mũtik, 'ĩhã' xok, pak kuxa hittup, yã 'ãte 'ãxop kuxa mãmmãp-tup. 'Ãpu yũmũ mõg Nay hah. Kaxĩy.
16 Ha Tõmẽ', yã' xuxet'ax nõy te 'Ũktonnix, yã Tõmẽ te:

—'Ãpu yũmũ mõg yãyã mũtik, nũy xakix nũmũtik. Kaxĩy.

Yeyox te tikmũ'ũn hĩnnãhã'

17 Ha ta' mõg Yeyox, tu' xupak tikmũ'ũn te hãm'ãktux hõmã 'ãmnĩy te' 4 'ĩhã Nay hãpkot.

18 Xiptuxexka Metãn xix kõmẽn Yenoyanẽn yõg kinõm te' 3 kõmnãg.

19 Yĩy ta' mõg Yoneo xohix, nũy Mã'at kuxa hittupmã' xix Manix kuxa hittupmã', yã' taknõy xok, ha' potaha'.

20 'Ũnũn Yeyox, ha Mã'at te' xupak, tu ta' mõg, nũy yãy tu xakux, pa Mãnix nox xip yãy pet tu'.

21 Ha ta' mõg Mã'at Yeyox hah, tu mõktu' xupep, tu:

—Yãyã, pax xa xip nũnteh, puxix 'ũktaknõy xok 'ohnãg.

22 Pa 'ãte' yũmmũg, xate Topa tu' xak hãpxop 'ũm nõmhã, puxix xa hãpxopmã'. Kaxĩy.

23 Ha Yeyox te:

—'Ãtaknõy te putpu' hip-tup. Kaxĩy.

24 Ha Mã'at te:

—'Ãte' yũmmũg, hãmyãxatamuk xohix xox putox 'ĩhã putpu' hip-tup. Kaxĩy.

25 Ha Yeyox te:

—'Ãte tikmũ'ũn putpu' hĩnnãhã', tu hi'ax hõm, yã hãmhĩnnã'ax xip 'ũgkopah. Tikmũ'ũn 'ũm kuxa mãm 'ũgkopah, hu' hip-tup. Tikmũ'ũn xakix, puxix tu hip-tup.

26 Ha tikmũ'ũn 'ũm pip, tu' kuxa mãm ka'ok 'ũgkopah, puxix tu xok xexka putup 'ohnãg. 'Ok 'ãkuxa mãm nũ' hãm'ãktux kopah? Kaxĩy.

27 Ha Mã'at te:

—Yãyã, hamũn, 'ũgkuxa yũm. 'Ãte' yũmmũg, 'ãmũn yã Kunnix, yã Topak-tok, tu 'ãnũn nũnte hãm xexka tu'. Kaxĩy.

Yeyox potaha'

28 Tu ta' nũn Mã'at, tu nũktu' xupep, tu' tutnõy Mãnix mũtik hãm'ãktux, yã' tix te yãy mũtik hãm'ãktux, 'ap nõy xip'ah. Mã'at te:

—Yãyã xip, tu 'ãxak. Kaxĩy.

29 Ha Mãnix te' xupak, tu ta' mõg mõ'ka'ok, nũy Yeyox ha mõg.

30 Yã Yeyox xupep 'ohnãg xiptuxexka tu', pa' xip nõm xip'ax tu', yã hõmã hãm'ãktux Mã'at mũtik 'õnteh.

31 Ha ta' pip Yoneo xop mĩptut kopah, nũy Mãnix kuxa hittupmã', tu Mãnix pẽnãhã'. Yã' yok Mãnix, tu ta' mõg mõ'ka'ok hãptopah, ha Yoneo xop te hãmpe'paxex Mãnix mõg xukpot tu', nũy pohoh.

32 Ta' mõg Mãnix, tu mõktu Yeyox ha' xupep, tu Yeyox pẽnãhã', tu hãm tu' xip Yeyox pata yĩkak, tu:

—Yãyã, pax xa xip nũnte, puxix 'ũktaknõy xok 'ohnãg. Kaxĩy.

33 Mãnix potaha', ha Yeyox te pota pẽnãhã' xix Yoneo xop pota pẽnãhã nõm nũn Mãnix mũtik, tu' kuxa ka' xexkah,

34 tu:

—Pi'yã 'ãxop te nõ hãpkot? Kaxĩy.

Ha' nõy te:

—Yãyã, mã, nũy pẽnã'. Kaxĩy.

35 Ha Yeyox potaha'

36 Yĩy Yoneo xop te:

—'Ũpẽnã', Yeyox te Nay mõ'yãy xe'ẽgnãg xexka'. Kaxĩy.

37 Pa' yãg te:
—'Ok tute tik pa hok pu' pa mĩy? Hamũn. Paxpu Nay hittupmã, puxix tu xok 'ohnãg. Kaxĩy.

'Ũputpu' hi Nay

38 Ha' kuxa ka' xexka 'ũxehet Yeyox, tu ta' mõg xukpot tu', ha' xip Nay yõg mĩkaxxap kox, ha mĩkaxxap te mõhãmnĩnyĩn mĩkaxxap kox.
39 Ha Yeyox te xat, hu:
—'Ãpu' xut mĩkaxxap. Kaxĩy.
Ha Mã'at, yã tik mũktutnõy te:
—Yãyã, 'ũhax kummuk xexka'ax. Yã' xok hõmã 'ãmnĩy te' 4. Kaxĩy.
40 Ha Yeyox te:
—'Ok 'ãte xa hãm'ãktux, 'ãkuxa yũm, hu ta' pẽnãp-tup Topa te hãpxopmã max xe'ẽgnãg mĩy putup? Kaxĩy.
41 Ha tikmũ'ũn te mĩkaxxap yõkãnãmãhã', ha Yeyox te pepi pẽnãhã', tu:
—Yõgnũ 'ãtak, 'ãmax, xate yõg hãm'ãktux 'ãpak.
42 'Ãte' yũmmũg, xate yõg hãm'ãktux 'ãpak mõkuma'ãmõg. Pa 'ãte nũ 'ãktux, puyĩy tikmũ'ũn hãm'ãktux 'ãpax, hu' kuxa mãm 'ũgmũn kopah, yã xate nũgkutnãhã'. Kaxĩy.
43 Ta hãpxip 'ĩhã Yeyox te' xãnã ka'ok, hu:
—Ney, 'ãpep, nũy nũ'! Kaxĩy.
44 Ha ta nõm xok xupep, yã' yĩm kĩy xix pata', yã xakix xop yõg topixxax kĩy'ax hã, xix pa yĩn kĩy kamah. Ha Yeyox te:
—'Ãpu 'ũko'a', nũy xut, pu mõg. Kaxĩy.

Tikmũ'ũn tep-tup puyĩy xonat Yeyox putex

45 Yã' pip Yoneo punethok, tu' pẽnãhã', hu' kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah. Yã' nũn, nũy Manix mũtik pip, tu' pẽnãhã' Yeyox te Nay putpu' hĩnnãhã', hu' kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah.
46 Ha ta' yãg mõg putpu', nũy Paniye xop pu Yeyox yõg hãpxopmã'ax 'ãktux, tu hãm'ãktux,
47 yĩy ta' yãy tu nũ'nãhã Paniye xop xix 'ãmãnex xexka xop xix tik pa te hãmyũmmũg xop, tu:
—Putep mũn mĩy putup yũmũ'ãte'? Tik te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg punethok.
48 Yũmũ'ãte' tux hok, pu mĩy hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg hã kaxĩy, puxix tikmũ'ũn xohix xexka kuxa mãm ka'ok putup Yeyox kopah, ha ta' nũn putup Hõm yõg xop, tu yũmũ yõg Topa pet koxyõy putup, xix yũmũg xop xohix xexka kix putup. Kaxĩy.
49 Pa' xip yãp-xet 'ũxuxet'ax Kaxpax, yã nõm hãmyãxatamuk 'ĩhã 'ãmãnex xop xat Kaxpax te', tu:
—'Ãxop te hãmyũmmũg 'ohnãg.
50 'Ok 'ãxop te hãmpe'ãpaxex 'ohnãg? Yã' max, pu tik puxet tikmũ'ũn pupi' xok, pa yã' kummuk, pu yũmũg xohix xexka xakix. Kaxĩy.
51 Yã Kaxpax te yãy yõg hãmpe'paxex'ax 'ãktux 'ohnãg, pa yã nõm hãmyãgxatamuk 'ĩhã 'ãmanex xop xat Kaxpax te', tu Topa pupi' hãm'ãktux, tu Yeyox xok'ax 'ãktux. Yã Yeyox te Yoneo xop pupi' xok putup.
52 Yã Yeyox te Yoneo xop pupi' xok putup, tu' xok putup, nũy yãytunũ'xoh nõm nõy kamah, yã hãm panip tu' pip hãpxexka xohix tu', yã Topak-tok xop, tu Yoneo xop hã' mĩy putup xi' nõy hã', pu tu' pip puxet, yã xop puxet.

53 Ha ta Yoneo xexka xop te yãy mũtik hãm'ãktux kõnãmãhã nõmhã texĩy
Yeyox putex putup,
54 yĩy ta Yeyox te yãy xaptop hã hãpkumep hãpxexka Yonex tu', tu hãpxip 'ĩhã'
mõg, tu mõktu' xupep hãm nak yĩka', tu' nox xip kõmẽn 'Epayĩy tu' yãy yõg tik
xop mũtik.
55 Ha ta hãmhũmnãg Yoneo xop yõg 'ãmuk xexka xuxet'ax Nõã'yẽn, ha ta'
mõg tikmũ'ũn punethok kõmẽn Yenoyanẽn tu', nũy yãy pix, nũy Yoneo yõg
xat'ax mĩy.
56 Ha ta tikmũ'ũn te Yeyox xak kõmẽn tu', tu yãy mũtik hãm'ãktux, hu:
—Putep hãmpe'ãpaxax, 'ok nũn putup Yeyox 'ãmuk xexka hah? Kaxĩy.
57 Ha ta' xat 'ãmãnex xexka xop te' xix Paniye xop te', pu tikmũ'ũn 'ũm Yeyox
pẽnã', mã', nũy nõm 'ãktux, puyĩy xonat xat, pu Yeyox mũy.

12

Yeyox xip xiptuxexka Metãn tu'

1 Ta xe 'ãmnĩy te' 6 'ĩhã' xip'ax 'ãmuk xexka 'ũxuxet'ax Nõã'yẽn, ha ta' mõg
Yeyox, tu mõktu' xupep xiptuxexka Metãn tu', yã Nay pet yũm Metãn tu', yã
hõmã Yeyox te nõm putpu' hĩnnãhã'.
2 Ha ta' puk 'ãmuk, tu Mã'at te xit'ax nũnnãhã', nũy tikmũ'ũn pu' nĩm, ha ta'
yũm Nay mĩmpe xit'ax tu' Yeyox mũtik,
3 ha Manix te' paha hep haxnãg max takat xexkah, yã' kit xahix, yã mĩnnut
nãn hã' mĩy. Manix te nõm pux Yeyox pata yĩmũ', tu yãy xe hã' pata nagãhã'.
'Ũhax mãynãg 'ũhep yõg, tu hãpxip 'ĩhã mĩptut hã nũ'xip 'ũhax max.
4 Ha ta' xip Yot 'Ixkanot, yã Yeyox yõg tik te 12 xop kopa' xip, yã' gãy xop
mõgãp-tup, puyĩy Yeyox xũygã'.
5 Yot te:
—Teptu hep haxnãg nõmenex 'ohnãg, nũy 2 xẽmãn yõg hãm hã' pop tayũmak,
nũy hok xop pu tayũmak nĩm? Kaxĩy.
6 Yã Yot te hãm'ãktux te kaxĩy, pa hok xop putuppax 'ohnãg, pa' xupxet
putup, yã tute' tat tayũmak Yeyox yõg xix Yeyox yõg tik xop yõg, tu nõm hã
tat'ax kopa yãy pu tayũmak mõypax.
7 Ha Yeyox te:
—Pu yã xip 'ũhũn. Hãm'ãktux kummuk hok. Tute hep tat, nũy 'ũgyĩn muk,
yã 'ũkxok putup.
8 'Ũhok xop pip ka'ok mõkuma'mõg 'ãxop kopah, pa noxk xip ka'ok 'ohnãg
'ãxop kopah. Kaxĩy.

'Ũxexka xop tep-tup, nũy Nay putex

9 Ha ta tikmũ'ũn xohix xexka te' xupak hato'a Yeyox xip xiptuxexka Metãn
tu', tu ta' mõg, nũy Yeyox pẽnã' xix Nay pẽnã', yã putpu' hi'.
10 Yĩy ta 'ãmãnex xexka xop te yãy mũtik hãm'ãktux texĩy yĩp-tex Nay kamah.
11 Yã Yeyox te Nay putpu' hĩnnãhã', ha Yoneo punethok te' pẽnãhã', tu'
xupak, hu yãy yõg xexka xop nĩm, nũy kuxa mãm Yeyox kopah, yĩy ta' xexka
xop tep-tup nũy Nay putex.

Yeyox te kõmẽn Yenoyanẽn ha mõ'nãhã'

12 Hãptup ha ta' pip tikmũ'ũn 'ãmuk xexka tu' 'ãxet'ax Nõã'yẽn, tu' xupak
Yeyox nũn kõmẽn Yenoyanẽn tu'.
13 Ha tikmũ'ũn xohix te' pop patxap kup mãg, tu ta' mõg Yeyox hah, tu' mõg,
tu hãm'ãktux ka'ok hu:

—'Ũmax xe'ẽgnãg Topah. Topa, 'ãpu nõm pu hãmmaxnã' xate nũ nõm kutnãhã', yã tute 'Iyaet xop xat. Topa, 'ãpu nõm pu hãmmaxnã'. Kaxĩy.
14 Ha Yeyox te' paha yomẽn kutok, tu nõm yĩmũ' yũm. Yã Topa yõg tappet te:
15 “Kõmẽn Xiãm yõg tikmũ'ũn, 'ãpu 'ãkuxa nõg hok. 'Ũnũn 'õg tik xexkah, yã yomẽn kutok yĩmũ' yũm”. Kaxĩy.
16 Ha Yeyox yõg tik xop te nõm kax'ãmi xutigã 'ohnãg, pa Yeyox mõg putup pepi pexkox tu', 'ĩhã' yũmmũg putup Topa yõg tappet yõg hãm'ãktux xix tikmũ'ũn te hãpxopmã yũmmũg putup kamah.
17 Yã tikmũ'ũn te' pẽnãhã Yeyox te Nay xãnãhã mĩkaxxap kox kopah, tu putpu' hĩnnãhã', ha tikmũ'ũn te' xape xohix pu nõm 'ãktux.
18 Ha' nõy te' xupak Yeyox te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, hu ta' mõg Yeyox hah.
19 Yĩy ta yãy mũtuk hãm'ãktux Paniye xop te', hu:
—Pẽnã'. Tikmũ'ũn tek mũg 'ãpak 'ohnãg, pa tikmũ'ũn xohix xexka te Yeyox pe' mõg. Kaxĩy.

Genex yõg xop mõg, nũy Yeyox pẽnã'

20 Yã' pip tikmũ'ũn xohix Yenoyanẽn tu 'ãmuk xexka tu', tu Topa pu nũktettex, ha nõm xop kopa' xip hãpxexka Genex yõg xop,
21 tu' nũn, tu nũktu Pinip ha' mõxaha', tu:
—Yãyã, 'ũgmũ'ãtep-tup, nũy Yeyox pẽnã'. Kaxĩy.
Yã Pinip yõg kõmẽn yã Metxax, yã hãpxexka Ganinet kopa' xip.
22 Tu ta' mõg Pinip, tu mõktu 'Ãnene pu' xuktux nõ'õm, ha ta' mõg tik tix, tu mõktu Yeyox pu' xuktux nõ'õm,
23 ha Yeyox te:
—'Ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhãg xok putup, hak-nãy tu Topa te 'ũkxexka mĩy putup, ha tikmũ'ũn xohix tek mũn 'ãktux max putup.
24 Tikmũ'ũn te hãpxop xap xok. Yãk-tõgnãg hãpxopxap, pa hãpxip 'ĩhã yãyhã kup, tu mĩnta ta xohix popmãhã', yã' max xe'ẽgnãg. Hã kaxĩy putuk 'ũgmũn. 'Ũkxok putup, pa putpuk hip-tup, ha nõmhã' max xe'ẽgnãg.
25 Hã kaxĩy kama tikmũ'ũn. Tikmũ'ũn te yãy yõg putup'ax mĩy 'ohnãg, puxi' pop putup hãpxop max xe'ẽgnãg, yã Topa yĩka' pip putup hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã. Ha ta' nõy te yãy yõg putup'ax mĩy, puxi' pop putup'ah hãpxop max xe'ẽgnãg, yã Topa yĩka' pip putup'ah hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.
26 Yõgnũ kãmãnat te yãy putup'ax mĩy'ah, pa' mĩy 'ãte nõm putup, tuk pe' mõg putup, nũy 'ũgmũtik pip, ha Topa te nõm xexka mĩy putup. Kaxĩy.

Yeyox te hãm'ãktux 'ũxok putup

27 Tu Yeyox te xe:
—Hõnhã 'ĩhãg kuxa hittup 'ohnãg. 'Ãte putep 'ãktux putup? 'Ok 'ãte hãm'ãktux putup, hu: “Yõgnũ 'ãtak, 'ãpu 'ũkxũy xut”. Kaxĩy. 'Ãmhok, 'ãte nõm 'ãktux putup'ah. Pak nũn, nũy tu xok.
28 'Ãtak, 'ãpu 'ãxexka nõy nã mõg tikmũ'ũn xop kopah! Kaxĩy.
Ha ta' hãm'ãktux Topa pexkox tu', hu:
—'Ãte yãy xexka mĩy nõy nãg mõg tikmũ'ũn xop kopah, tu xe' mĩy putup. Kaxĩy.
29 Ha tikmũ'ũn te' xupak, tu hãm'ãktux, hu:
—Yã tex tĩnnãhã'. Kaxĩy.
Pa' nõy te:

—Yã pexkox yõg nũ'pok xop te hãm'ãktux. Kaxĩy.
30 Pa Yeyox te:
—Topa te hãm'ãktux, xayĩy 'ãxop xupax. Kaxĩy.
31 Hãpxip kutõgnãg, 'ĩhã Topa te hep yãy koxuk xop yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nũy yõg hãpkummuk mĩy'ax hã' yãnãn. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Topa te' pu'ugãp-tup nõm te Topap-tup 'ohnãg xop xat.
32 'Ãte mĩpkupnix yĩmũg xup putup, tu yãy pu' pop putup tikmũ'ũn xohix hãpxexka xohix tu'. Kaxĩy.
33 Yã Yeyox te hãm'ãktux hã kaxĩy, hu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã te kaxĩy xok putup.
34 Ha tikmũ'ũn te:
—Pak mũ'ãte' mõkupix xat'ax yõg tappet tu Kunnix xip'ax hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã, pa xate hãm'ãktux Tikmũ'ũn Kutok xup putup mĩpkupnix yĩmũ', tu' xok putup. 'Ũ'ũm Tikmũ'ũn Kutok? Kaxĩy.
35 Ha Yeyox te:
—Hãpxip kutognãg hãg xip'ax nũnteh. 'Ãpu 'ũg 'ãpax, nũy hãmyũmmũg, 'ĩhãg xip nũnteh. Yã 'ãte kuyãnãm putuk. 'Ũkxip, ha tikmũ'ũn te hãmyũmmũg. Kuyãnãm xip, ha tikmũ'ũn te hãmpẽnãhã'.
36 'Ãpu 'ãkuxa mãm ka'ok 'ũgkopah, 'ĩhãg xip, nũy hãmyũmmũg. Kaxĩy.

Yoneo xop kuxa mãm 'ohnãg Yeyox kopah

Yeyox te hãm'ãktux kux, tu ta' mõg, tu yãy xaptop,
37 tu hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg punethok, ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã', pa' kuxa mãm 'ohnãg Yeyox kopah.
38 Yã hõmã 'ũhittap 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, yã hõnhã putuk hãpxopmã'ax. 'Iyait te: "Topah, 'ũ'ũm kuxa mãm yũmũ yõg hãm'ãktux kopah? Yã' kuxa mãm 'ohnãg. Tep-te' yũmmũg, yã Topa te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg? Yã' yũmmũg 'ohnãg". Kaxĩy.
39 Hã kaxĩy 'ũkuxa mãm yũmmũg 'ohnãg. Hamũn, 'Iyait te:
40 "Topa te tikmũ'ũn pa te hãmyũmmũg 'ohnãg mĩy,
tu tikmũ'ũn putox ka'ok mĩy,
puyĩy tikmũ'ũn pa hãmyũmmũg 'ohnãg,
puyĩy tikmũ'ũn hãmyũmmũg hok,
puyĩy tikmũ'ũn hãpkummuk mĩy kux hok,
puyĩy Topa tikmũ'ũn kuxa kummuk xit hok."
Kaxĩy.
41 'Iyait te hãm'ãktux, tute' yũmmũg Yeyox 'ũmax xe'ẽgnãg tu', hu Yeyox 'ãktux.
42 Pa Yoneo xexka xohix xop kuxa mãm Yeyox kopah, pa nõm te Paniye xop yĩpkutuk, hu hãm'ãktux xaptop, puyĩy Paniye xop xat hok, pu Yoneo xop yõg Topa pet hã mõxakux hok.
43 Yã' xexka xop tep-tup punethok, pu tikmũ'ũn nõm 'ãktux max, pap-tup kutõgnãg, pu Topa nõm 'ãktux max.

Yeyox yõg hãm'ãktux'ax te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit

44 Ha ta xe hãm'ãktux Yeyox, hu:
—Tikmũ'ũn 'ũm kuxa mãm 'ũgkopah, yã' kuxa mãm kama nõm kopah, nõm te nũgkutnãhã'.
45 Tikmũ'ũn 'ũm tek pẽnãhã', yã nõm pẽnãhã kamah, nõm te nũgkutnãhã'.

46 'Ũgnũn hãm xexka tu', tuk mũn, yã hãm xexka yõg tikmũ'ũn yõg kuyãnãm putuk, yã' kuxa mãm 'ũgkopa xop kuxa te hãpkoxtap kopa' pip 'ohnãg.
47 Tikmũ'ũn 'ũm te yõgnũ hãm'ãktux 'ãpak, pa' yĩpkox 'ohnãg, kopxix yõg hãpxopmã'ax kopit putup'ah. Yã 'ũgnũn hãm xexka tu', nũy tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, tu' kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu', nũy yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn hok.
48 Tikmũ'ũn 'ũm tek putup nõg, xix yõg hãm'ãktux putup nõg, puxix Topa hãm'ãktux putup, hu: "Yã' kummuk nõ'õm. Nõm te Yeyox yõg hãm'ãktux 'ãpak 'ohnãg. Kaxĩy Topa te hãm'ãktux putup hãmyãxatamuk xohix xox putox 'ĩhã'.
49 Hamũn 'ãte yãp-xehnãg hã hãm'ãktux 'ohnãg, pa yõgnũ 'ãtak te nũgkutnãhã', tu 'ã' hõm hãm'ãktux'ax, 'ũyĩy tikmũ'ũn pu nõm 'ãktux.
50 Ha 'ãte' yũmmũg Topa yõg xat'ax te tikmũ'ũn mõgãhã', puyĩy hi xe'ẽgnãg mõkuma' mõg, ha' kux 'ohnãg. Yõgnũ 'ãtak te 'ã' hõm hãm'ãktux'ax, 'ũyĩy tikmũ'ũn pu nõm 'ãktux.

13

Yeyox te yãy yõg tik xop pata pix

1 Hãmhũmnãg, yã 'ãmnĩy puxet 'ĩhã' xip'ax 'ãmuk xexka 'ũxuxet'ax Nõã'yẽn 'ĩhã Yeyox te' yũmmũg, hãpxip 'ĩhã hãm xexka nĩm putup, nũy yãy 'ãtak ha mõg. Tute mõ'yãy xe'ẽgnãg yãy yõg kuxa mãm xop, tu mõ'yãy xe'ẽgnãg kux 'ohnãg.
2 Ta' xit Yeyox yãy yõg tik te 12 xop mũtik. Hõmã Hãmgãyãgnãg te Yot 'Ixkanot mõgãhã', pu hãmpe'paxex texĩy gãy xõp mõgãp-tup Yeyox hah, puyĩy' xũygã'.
3 Ha Yeyox te' yũmmũg yãy yõg 'ãtak te tu' popmãhã 'ũxohix xexkah, puyĩy nõm xat. Yeyox te' yũmmug Topa tu' nũn, tu Topa ha' mõg putup putpu'.
4 Yeyox yũm mĩmpe xit'ax tu', tu tak-nĩhã' xip, tu topixxax xut 'ũyĩmũ nõ'õm, tu topixxax yãy nagã'ax paha', tu nõ yãy kunãy hĩy,
5 tu' pux kõnã'ãg pa pix'ax kopah, tu yãy yõg tik xop pata pix kõnãmãhã', tu topixxax yãy nagã'ax hã nagãhã' nõm tek-nãy hĩy hã,
6 tu' xupep Xĩmãm Pet yĩkak, pa Pet te:
—Yãyã, 'ãmhok. 'Ok 'ũkpata pix putup? Kaxĩy.
7 Ha Yeyox te:
—Hõnhã xate' yũmmũg'ah 'ãte hãpxopmãhã', pa hãpxip 'ĩha' yũmmũg putup xate'. Kaxĩy.
8 Ha Pet te:
—Xatek pata pix putup 'ohnãg. 'Ãmhok!
Pa Yeyox te:
Paxpu 'ãpata pix 'ohnãg, ha ta 'ãmũn yã yõg'ah. Yã 'ãxip'ah yõg tik xop kopah. Kaxĩy.
9 Ha Xĩmãm Pet te:
—Yãyã, 'ãpu 'ũkpata pix, xik yĩm xik putox! Kaxĩy.
10 Ha Yeyox te:
—Tikmũ'ũn te tatxok, hu' xexka tup. 'A xe tatxok putup'ah, pa' pata pix putup 'ũxeheh. 'Ãxop xohix kuxa tup, pa yãp-xet 'ãmhok, yã' xutputux.
11 Hamũn, Yeyox te' yũmmũg nõm te' gãy xop mõgãp-tup Yeyox hah, puyĩy xũygã'. Hã kaxĩy hãm'ãktux hu: "'Ãxop xohix kuxa tup, pa yãp-xet, 'ãmhok, yã' xutputux". Kaxĩy.
12 Yeyox te' pata pix kux, tu topixxax mõ'tat putpu', tu ta' mõg yãy yõg xip'ax tu' mĩmpe tu' xit'ax tu', tu:

—'Ok 'ãxop te' yũmmũg teptu 'ãte 'ãpata pix?
13 'Ãxop tek xãnãhã, hu: “Notot”, Kaxĩy, xix: “Yãyã”. Kaxĩy. Hamũn, yãg mũn.
14 'Ãte 'ãxop xat, tu 'ãte 'ãxop pu hãmyũmmũgãhã', tu 'ãpata pix kamah. Yã 'ũkxexka', pa 'ãpata pix, yĩy ta 'ãxop te' nõy pata pix, pu' max. Yã 'ãte 'ãxop hãg teheh. 'Ãpu tikmũ'ũn hã 'ãtehet.
15 'Ãte hãpxopmã', xayĩy 'ãxop pẽnã', nũy mĩy kamah.
16 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux nõm te' xat yã' xexka', pa kãmãnat yãk-tõgnãg. Nõm te mõ nõy kutnãhã' yã' xexka', pa nõm mõg yãk-tõgnãg. 'Ũkxexka', pa yã kãmãnat putuk. Yã 'ãte 'ãpata pix, yã kãmãnat putuk. 'Ãte 'ãxop hãg teheh. 'Ãpu kãmãnat putuk kamah, nũy tikmũ'ũn hã 'ãtehet.
17 'Ãxop te' yũmmũg nõm hãpxop xe'e nõmhã. 'Ãxop te' mĩy, nũy ta 'ãkuxa hittup.
18 —'Ãte 'ãxop xohix xexka 'ãktux 'ohnãg, tu tap-xet 'ãktux. 'Ãte yãy yõg yĩmõgãtux xop yũmmũg. Pa Topa yõg tappet te: “Tik xit 'ũgmũtik, tu 'ã tu' gãy”. Kaxĩy. Ta hõnhã' gãy.
19 'Ãte nõm 'ãktux hõnhã. Hãpxip 'ĩhã 'ãxop te nõm hãpxopmã'ax pẽnãp-tup. 'Ãte nõm 'ãktux hõnhã, xayĩy 'ãkuxa mãm putup, tu' yũmmũg putup 'ũg'ãxet'ax 'ũgmũn yãg mũn. Kaxĩy.
20 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux. 'Ãte mõ'pok tihik, ha ta xohix 'ũm te nõm putuppax yãg putuppax putuk. Ha nõm tek putuppax te Topap-tuppax kamah, yã Topa te mõgkutnãhã 'ũgmũn.

Yot te' gãy xop mõgãp-tup

21 Yeyox te hãm'ãktux kux, tu' kuxa hittup 'ohnãg tu hãm'ãktux, hu:
—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, yã' xip 'ũp-xet 'ãxop kopah, tu nõm te' gãy xop mõgãp-tup 'ũg hah, puyĩy 'ũgxũygã'. Kaxĩy.
22 Ha Yeyox yõg tik xop te yãy pẽnãhã', tu' kuxa te' yẽy. Putep 'ãktux?
23 Ha ta' xip tihik Yeyox yõg tik xop kopah. Yã Yeyox te mõ nõm yãy xe'ẽgnãg, ha' yũm Yeyox yĩkak,
24 ha Ximãm Pet te nõm pu' yĩm mahap, tu:
—'Ãpu 'ũyĩykopit, putep xuktux. Kaxĩy.
25 Ha nõm mõg Yeyox yĩkãgnãg, tu:
—Yãyã, 'ũ'ũm nõ'õm? Kaxĩy.
26 Ha Yeyox te:
—'Ãte pãm mõ'tat putup hep kopah, tu pãm hõm putup nõm tik pu'. Hamũn nõ'õm. Kaxĩy.
Tu pãm paha', tu mõ'tat hep kopah, tu Yot pu' hõm, yã Ximãm 'Ixkanot kutok.
27 Ha Yot te pãm paha', tu hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Hãmgãyãgnãg te Yot hã mõ'nãhã', ha Yot te Hãmgãyãgnãg 'ãpak. Ha Yeyox te:
—Xatep-tup, nũy hãpxopmã'. 'Ãpu 'ũmĩy mõ'ka'ok. Kaxĩy.
28 Pa xohix te mĩmpe xit'ax tu' mãm, tu' yũmmũg 'ohnãg, putep xuktux Yeyox Yot pu'.
29 Yã Yot te Yeyox yõg tik xop yõg tãyũmak tat'ax pẽnãhã', ha yãg te hãmpe'paxex Yeyox te Yot xat, pu mõg, nũy pãm pop 'ãmuk xexka pu', ha ta yãg te hãmpe'paxex Yeyox te' xat, pu mõg, nũy tayũmak popmã 'ũhok xop pu'.
30 Yot te pãm paha', tu ta' mõg hãptopah. Yã 'ãmnĩy.

'Ũxat'ax tup

31 Ha Yeyox te:
—Hõmã tikmũ'ũn te' pẽnãhã', 'ũmax xe'ẽgnãg Tikmũ'ũn Kutok. Tikmũ'ũn tek yũmmũg, hu' yũmmũg Topa 'ũmax xe'ẽgnãg.
32 Tikmũ'ũn tek yũmmũg, hu' yũmmũg Topa 'ũmax xe'ẽgnãg, yĩy ta Topa te tikmũ'ũn puk mũn mũg 'ũgmax xe'ẽgnãg. Hãpxip kutõgnãg ĩhã Topa te nõm mĩy putup.
33 'Ũkxape xop, hãpxip kutõgnãg hak xip kux'ax 'ãxop kopah. 'Ãxop tek xak'ax, pa 'ãxop tek mõg'ax yũmmũg 'ohnãg. Yã hõmã 'ãte Yoneo xop pu nõm 'ãktux.
34 'Ãte xa' hõm xat'ax tup, hu:
—'Ãpu 'ãnõy putuppax, 'ãte 'ãxop putuppax putuk.
35 'Ãxop te 'ãnõy putuppax, puxix tikmũ'ũn xohix yũmmũg 'ãxop pip yõg tik xop kopah. Kaxĩy.

Yeyox te Pet mũtik hãm'ãktux

36 Ha Ximãm Pet te:
—Yãyã, piyã 'ãmõg? Kaxĩy.
Ha Yeyox te
—'Ũkpe 'ãmog yũmmũg 'ohnãg, pa hãpxip 'ĩhãg pe 'ãmõg putup. Kaxĩy.
37 Ha Pet te
—Texĩy 'ãpek mõg yũmmũg 'ohnãg hõnhã? 'Ãte xa tuk xok putup. Kaxĩy.
38 Ha Yeyox te:
—'Ok xate 'ã tu 'ãxok putup? 'Ãmhok. 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, xate hãm'ãktux tikoyuk putup, hu: "'Ãkxip'ah 'ũgmũn Yeyox yõg tik xop kopah". Kaxĩy. Haknãy tu xokakkak pit xatap-tup. Kaxĩy.

14

Yeyox te tikmũ'ũn mõgãhã yãy tak hah

1 Ta Yeyox te:
'Ãkuxa nõg hok. 'Ãpu 'ãkuxa mãhãm Topa kopah. 'Ãpu 'ãkuxa mãhãm 'ũgkopah kamah.
2 Yõgnũ 'ãtak pet kopa' pip pip'ax punethok. 'Ũgmõg putup, nũy 'ãpip'ax max mĩy. Paxpu te kaxĩy 'ohnãg, kopxix xa' xuktux 'ohnãg nũhũ'.
3 'Ũgmõg putup, tu' max mĩy putup 'ãpip'ax, tu putpuk nũn putup, tu 'ãxop mõgãp-tup, xayĩy pip 'ãpip'ax tu 'ũgmũtik.
4 'Ãxop te' yũmmũg putahat nõ' mõg 'ũkxip'ax tu'. Kaxĩy.
5 Ha Tõmẽ te:
—Yãyã, 'ũgmũ'ãte' yũmmũg'ah. Piyã' yũm 'ãxip'ax? Texĩy 'ũgmũ'ãte' yũmmũg putahat? Kaxĩy.
6 Ha Yeyox te:
'Ãte putat putuk, tu putat mõg yõgnũ 'ãtak hah. Hã kaxĩy 'ãte tikmũ'ũn mõgãhã yãy tak hah. 'Ap xip'ah putat nõy. 'Ãte tikmũ'ũn pu hãpxe'e yũmmũgãhã', tu tikmũ'ũn hĩnnãhã', puyĩy hi max, ha' kux 'ohnãg.
7 'Ãxop te' yũmmũg, tu yõgnũ 'ãtak yũmmũg putup kamah. Hamũn, 'ãxop te' yũmmũg yõgnũ 'ãtak. Kaxĩy.
8 Ha Pinip te:
—Yãyã, 'ãpu 'ũgmũ'ã 'õg 'ãtak mũg. 'Ũgmũ'ãte xa tuk kax putup'ah hãpxop nõy. Kaxĩy.
9 Ha Yeyox te:

—'Ãmnĩy xohix hãg xip 'ãxop mũtik. Pinip, 'ok xatek yũmmũg 'ohnãg? Tikmũ'ũn 'ũm tek pẽnãhã', hu yõg 'ãtak pẽnãhã kamah. Teptu xate' xuktux, hu: "'Ãpu 'ũgmũ'ã 'õg 'ãtak mũg"? Kaxĩy.

10 Pinip, 'ok 'ãkuxa yũm 'ohnãg, 'ũkxip yõgnũ 'ãtak mũtik, ha yõgnũ 'ãtak xip 'ũgmũtik, tu yã kuxap-xet. 'Ãte xa hãm'ãktux, 'a yõg'ah hãm'ãktux. Pa yõgnũ 'ãtak xip 'ũgmũtik, tu hãpxopmã max xe'ẽgnãg.

11 'Ãpu 'ãkuxa mãm nũ hãm'ãktux kopah. Yã 'ũkxip yõg 'ãtak mũtik, ha yõg 'ãtak xip 'ũgmũtik, tu yã kuxap-xet. Pa yõg hãm'ãktux kopa 'ãkuxa mãm 'ohnãg, pa 'ãpu 'ãkuxa mãm yõg hãpxopmã'ax kopah.

12 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, tikmũ'ũn 'ũm kuxa mãm 'ũgkopah, yã nõm te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg mĩy putup, 'ũgmũn putuk. Yã 'ãte hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg mĩy, pa nõm te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg punethok mĩy putup, yõgnũ 'ãtak hak mõg putup hah.

13 'Ãxop te Topa tu' xak hãpxop 'ũm, tu 'ãkuxa mãm 'ũgkopah, kopxix xa' popmãp-tup nõm hãpxop xohix. Topa te 'ã' popmãp-tup, ha 'ãte xa nõm popmãp-tup. Hã kaxĩy 'ãxop te Topa max xe'ẽgnãg yũmmũg putup.

14 'Ãxop te 'ã tu' xak hãpxop 'ũm, kopxix nõm mĩy putup. Kaxĩy.

Topa te Topa Koxuk hõm putup

15 Tu Yeyox te xe:

—'Ãxop tek putuppax, nũy ta mĩy putup 'ãte nõm xat.

16 'Ãte Topa tu' xak, ha tute xa Topa Koxuk hõm putup nõm te 'ãxop hã' tep-tup, tute xa nõm hõm putup. Yãg mũn putuk, yã Topa Koxuk, yã hãpxe'e yõg, ha tute 'ãxop mũtik nox xip'ax mõkuma'mõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.

17 Ha ta' kuxa mãm 'ohnãg xop te Topa Koxuk pa yũmmũg 'ohnãg. Topa Koxuk pẽnã 'ohnãg tu'. Pa 'ãxop te Topa Koxuk yũmmũg, yã' xip 'ãxop mũtik hah. Kaxĩy.

18 Tu xe:

—'Ãte 'ãxop nĩm tãmnãg putup'ah, yã 'ãxop te' hok pip xop putuk putup'ah. 'Ãte 'ãxop nĩm putup, tuk mõg putup, pak nũn putup putpuk 'ã hah.

19 Hãpxip 'ĩhã' kuxa mãm 'ohnãg xop tek pẽnãp-tup'ah, pa 'ãxop tek pẽnãp-tup, tu 'ãxop pip putup, 'ũkxip putup hah.

20 Nõm 'ãmnĩy 'ĩhã 'ãxop te' yũmmũg putup 'ũkxip yõgnũ 'ãtak mũtik, ha 'ãxop pip 'ũgmũtik, yã kuxap-xet, hak xip 'ãxop mũtik.

21 —Tikmũ'ũn 'ũm te yõgnũ xat'ax pop, tu nõm mĩy, yã tutek putuppax, ha yõgnũ 'ãtak te nõm putuppax putup, nõm tek putuppax, ha 'ãte nõm putuppax putup kamah, tu yãy mũg putup 'õm pu'.

22 Yot xip, yã 'a' Yot 'Ixkanot'ah, pa' nõy, yã Yot te:

—Yãyã, texĩy xate 'ũgmũ'ã yãy mũg, pa' kuxa mãm 'ohnãg xop pu yãy mũg 'ohnãg? Kaxĩy.

23 Ha Yeyox te:

—Tikmũ'ũn 'ũm tek putuppax, yã nõm te yõgnũ hãm'ãktux pap-tup, tu' mĩy putup, ha yõgnũ 'ãtak te nõm putuppax, tu' nũn putup, tu nũktu nõm ha' xupep, tu' xip putup nũmũtik.

24 Tikmũ'ũn 'ũm tek putup nõg, puxix yõgnũ hãm'ãktux 'ãpak 'ohnãg, yã' yĩpkox 'ohnãg. 'Ãxop te hãm'ãktux 'ãpak. 'A' yõg'ah hãm'ãktux, pa yõg 'ãtak yõg. Tute nũgkutnãhã 'ũgmũn.

25 —'Ãte xa nõm hãpxop 'ãktux nõmhã, tuk xip 'ãxop mũtik nõmhã.

26 Yõgnũ 'ãtak te Topa Koxuk nũ'kutnãp-tup, ha tute 'ãxop hã' tep-tup, yã 'ãte 'ãxop hãg teheh putuk, 'ĩhã 'ãkuxa mãm 'ũgkopah. Topa Koxuk tek mũn pupi' xip putup. Tute xa hãpxop xohix yũmmũgãp-tup, tu 'ãxop pu xutĩgãhã yõgnũ hãm'ãktux xohix:

27 —'Ãte 'ãkuxa mãmmãhã'. 'Ũgkuxa yũm ka'ok, ha 'ãte 'ãkuxa mãmmãhã', 'ũkputuk. 'Ãte hãm xexka yõg kummuk xop kuxa mãmmã 'ohnãg. 'Ãpu 'ũyĩpkutuk hok. 'Ãpu 'ãkuxa nõg hok.

28 'Ãxop te' xupak, yã 'ãte xa' xuktux hu: "'Ũgmõg putup, pa 'ãhak nũn putup putpu'. 'Ãxop tek putuppax, nũy ta 'ãkuxa hittup, yãg mõg putup yãy yõg 'ãtak hah. 'Ũkxexka, pa nõm xexka nãm.

29 Hõnhã 'ãte xa hãm'ãktux hãptup yõg hãpxopmã'ax. Hãpxip 'ĩhã 'ãxop te nõm pẽnãp-tup, tu 'ãkuxa mãm putup 'ũgkopah.

30 'Ãte xe hãm'ãktux kutĩgnãg, yã Topa hã puknõg xop yõg xat'ax nũn hõnhã. Nõm tek xat 'ohnãg,

31 pa' max, pu tikmũ'ũn xohix yũmmũg 'ãte yõgnũ 'ãtak putuppax, nũy mĩy tute nõm xohix xat. 'Ãpu yũmũ mõg. Kaxĩy.

15

Yeyox te tox kup kũnĩy putuk

1 Ta Yeyox te:

—'Ãte xa' yũmmũgãp-tup hãpxop. 'Ãte tox kup kũnĩy xe'e putuk, yã mĩnta 'op yõg, ha ta yõgnũ 'ãtak te tox pẽnã'ax putuk.

2 'Ũgkopa kuxa mãm xop te tox mãg max putuk xix tox yĩpkup max. 'Ũgkopa kuxa mãm xop te hãpxopmã max, ha nõm te mĩnta ta põpmã putuk. Ha tak kopa kuxa mãm hok xop te tox mãg kummuk putuk xix tox yĩpkup kummuk. 'Ũgkopa kuxa mãm hok xop te hãpxopmã max'ah, tu mĩnta ta popmã 'ohnãg putuk. 'Ũkuxa mãm xop kuxa mãm 'ũgkopah. Hã kaxĩy tox mãg te tox kup xahix tu' pip xix tox yĩpkup te'. Yõgnũ 'ãtak tep-tup'ah kuxa mãm hok xop. Hã kaxĩy tox pẽnã'ax te mĩm mãg kummuk mep, tu' putyõn xix yĩpkup kummuk. 'Ũkuxa mãm hok xop te' kuxa mãm xop nĩm, ha' max nõmhã. Hã kaxĩy tox mãg kummuk pip'ah xix tox yĩpkup kummuk pip'ah, ha ta tox yĩpkup max te mĩnta ta punethok popmãhã nõmhã.

3 Hõmã 'ãkuxa mãm yõgnũ hãm'ãktux kopah, ha yõgnũ 'ãtak te 'ãkuxa kummuk xit.

4 'Ãpu 'ã tu pip ka'ok, ha 'ãte 'ãxop tuk xip ka'ok putup. 'Ãxop 'ã tu 'ãpip ka'ok 'ohnãg, nũy ta hãpxopmã max 'ohnãg, tu 'ãxop te' mĩy 'ohnãg putup Topa te nõm putup. Hã kaxĩy tox mãg te tox kup xahix tu' pip'ah xix tox yĩpkup, puxix mĩnta ta popmã hok.

5 —'Ãte tox kup xahix putuk, ha 'ãxop te tox mãg putuk xix tox yĩpkup. 'Ãxop te 'ã tu 'ãpip ka'ok, nũy 'ãkuxa mãm ka'ok 'ũgkopah, tu 'ãxop tuk xip ka'ok, nũy hãpxopmã max xohix 'ãxop mũtik, ha ta 'ãxop hãpxopmã max punethok, nũy mĩy Topa te nõm putup. Pa 'ãxop te 'ã tu 'ãpip ka'ok'ah, nũy ta hãpxopmã max hok, tu' mĩy 'ohnãg Topa te nõm putup. Hã kaxĩy tox kup xahix xix tox mãg xix tox yĩpkup.

6 Tox pẽnã'ax te' putyõn tox mãg kummuk xohix xix tox yĩpkup kummuk xohix, ha' nak, ha tikmũ'ũn te nõm yãy tu nũ'xok, tu kuxap kopa mõ'pok, ha' puk. Hã kaxĩy putuk 'ũkuxa mãm hok xop, yã 'ãtu' pip ka'ok 'ohnãg.

7 'Ãxop nox pip 'ã tu', ha yõgnũ hãm'ãktux te' nox xip 'ãxop tu', 'ĩhã 'ã tu' xak
xate nõm putup, ha 'ãte xa' popmãp-tup 'ũxohix.
8 'Ãxop te hãpxopmã max punethok, yĩy tikmũ'ũn te' pẽnãp-tup, yã' max
xe'ẽgnãg Topah. Hã kaxĩy kama tikmũ'ũn te' pẽnãp-tup 'ãxop mõg Yeyox mũtik,
yã mĩnta max punethok putuk.
9 'Ãte mõ 'ãxop yãy xe'ẽgnãg, yã yõgnũ 'ãtak te mõg mũn yãy xe'ẽgnãg putuk.
'Ãpu nox pi 'ũgmũtik, 'ũyĩy mõ 'ãxop yãy xe'ẽgnãg.
10 'Ãxop te' mĩy 'ãte nõm xat, nũy ta nox 'ãpip putup 'ũgmũtik, ha 'ãte mõ 'ãxop
yãy xe'ẽgnãg putup. Yã 'ãte' mĩy yõg 'ãtak te nõm xat. Hã kaxĩy putuk 'ãxop xik
mũn.
11 —'Ãte xa nõm hãpxop 'ãktux, nũy 'ãkuxa hittupmã', ha 'ãkuxa hittup xexka'.
12 'Ãte 'ãxop xat, hu: 'Ãpu 'ãnõy putuppax 'ãte 'ãxop putuppax putuk.
13 Tikmũ'ũn te yãy xape pupi' xok, puxix yãy xapep-tuppax xexkanãm. Yã
tikmũ'ũn xohix te yãy xape pupi' xakix 'ohnãg.
14 'Ãxop te yõgnũ xat'ax mĩy, 'ĩhã 'ũkxape 'ãxop.
15 'Ãte 'ãxãnã kux, hu: "Yõgnũ kãmãnat xop". Kaxĩy. Yã kãmãnat xop
te' yũmmũg 'ohnãg 'ũxat'ax xop yõg hãpxopmã'ax. Pa 'ãte 'ãxop xãnãhã, hu:
"'Ũkxape xop". Kaxĩy. 'Ãte 'ãxop pu' xuktux yõg 'ãtak te nõm 'ãktux.
16 'Ãxop tek mũn yãykutnã 'ohnãg, pa 'ãte 'ãxop mũn yĩmõgãtux, tu mõ 'ãxop
pok, xayĩy hãpxopmã max punethok, yã mĩnta ta punethok putuk. 'Ãxop te
hãpxopmã max putup, ha tikmũ'ũn te nõm pẽnãp-tup, hu' kuxa mãm ka'ok
putup, tu 'ã tu nox pip ka'ok putup. Ha 'ãxop te yõg 'ãtak tu' xak hãpxop 'ũm,
tu 'ãkuxa mãm 'ũgkopah, ha tute xa' popmãp-tup hãpxop xohix.
17 'Ãte 'ãxop xat, 'ãpu 'ãnõy putuppax. Kaxĩy.

Tikmũ'ũn te' kute'ex kummuk putup Yeyox yõg xop

18 Tu Yeyox te xe:

—'Ũkuxa mãm hok xop te 'ãxop putup nõg. 'Ãpu hãmyũmmũg, nõm tek putup
nõg hãmãxap.
19 Paxpu 'ãxop kuxa mãm hok xop kopa pip, nũy nũmũtik mõg, puxix 'ãxop
putuppax, yã yãy yõg xop putuppax. Pa 'ãxop pip'ah nõm xop kopah. Pa 'ãte
'ãxop yãykutnãhã kuxa mãm hok xop kopah. 'Ãmũn 'ap kuxa mãm hok xop'ah.
Hã kaxĩy nõm te 'ãxop putup nõg.
20 Hõmã 'ãte xa hãm'ãktux. 'Ãpu hãm'ãktux'ax xaxok hok. 'Ũxat'ax xop yã'
xexka', pa kãmãnat xop yãg-tõgnãg. Tikmũ'ũn tek kute'ex kummuk, puxix
'ãxop kute'ex kummuk putup kamah. Tikmũ'ũn te yõgnũ hãm'ãktux 'ãpak, tu'
yĩpkox pip, puxix 'õg hãm'ãktux 'ãpak putup kamah, tu' yĩpkox pip.
21 Tikmũ'ũn te 'ãxop kute'ex kummuk te kaxĩy, 'ãxop yõgnũ hah. Yã nõm te'
yũmmũg 'ohnãg Topah. Tute nũgkutnãhã'.
22 Paxpuk nũn 'ohnãg, puxix tikmũ'ũn yãy hãpkummuk mĩy'ax yũmmũg
'ohnãg. Pak nũn, tu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã'. Nõmhã tikmũ'ũn te'
yũmmũg yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax.
23 Tikmũ'ũn tek putup nõg, xix yõg 'ãtak putup nõg kamah.
24 'Ãte hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg tikmũ'ũn kopah, yĩy tikmũ'ũn te' pẽnãhã', tu
yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax yũmmũg, hu' yãyhãhup. Tik nõy te hãpxopmã ka'ok
xe'ẽgnãg 'ohnãg, 'ak putuk'ah. Pa tikmũ'ũn te' pẽnãhã 'ãte hãpxopmã max, tuk
putupnõg xix yõg 'ãtak putup nõg kamah.

25 Hõmã 'ũhittap Topa yõg tappet te: “Tikmũ'ũn tek putup nõg, pa 'ãte hãpkummuk mĩy 'ohnãg”. Kaxĩy. Hamũn, hõnhã tikmũ'ũn te kaxĩy putuk, yã Topa yõg tappet te' koit 'ohnãg.
26 —Ta Topa Koxuk te xa hã' tep-tup, yã' xe'e Topa Koxuk. Hõnhã' xip yõgnũ 'ãtak mũtik, ha 'ãte xa nõm nũ'kutnãp-tup, ha tutek mũn 'ãktux putup.
27 Ha 'ãxop tek mũn 'ãktux putup kamah, yã 'ãxop pip 'ũgmũtik hãmyãxatamuk xohix hã nũnte hãm xexka tu'.

16

1 Ta Yeyox te xe:
—'Ãte xa' xuktux hãpxop xohix, xayĩy putat max xak hok.
2 Tikmũ'ũn te 'ãxop xat putup, xa mõxa hok Yoneo yõg Topa pet hã. Hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn te 'ãxop kix putup, ha 'ãxop xakix putup, ha tikmũ'ũn te hãmpe'paxex putup Topa pu' hãm.
3 Yã tikmũ'ũn te' mĩy putup yõgnũ 'ãtak kopa' kuxa mãm 'ohnãg tu', xik mũn kopa' kuxa mãm 'ohnãg tu'.
4 Pa 'ãte xa hãm'ãktux tikmũ'ũn te 'ãxop kummugãp-tup. Hãpxip ha ta tikmũ'ũn te 'ãxop kummugãp-tup, ha 'ãxop te' xuktux putup, hu: “Yã hamũn Yeyox te nõm 'ãktux hõmã. Yã hõnhã te kaxĩy”. Kaxĩy.

Topa Koxuk te hãpxopmãp-tup

Ta Yeyox te xe:
—Hõmã 'ãte xa nõm 'ãktux 'ohnãg, yãk xip 'ãxop kopah.
5 Pa hãpxip 'ĩhãg mõg putup, yã nõm hak mõg putup, nõm te nũgkutnãhã', pa 'ãxop te' yĩkopit 'ohnãg, hu: “Tep hah?” Kaxĩy.
6 Pa hõnhã 'ãte xa nõm 'ãktux, ha 'ãkuxa hittup 'ohnãg.
7 Pa 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux, yã' max noxk xip nũnteh, pa' max xe'ẽgnãg 'ũgmõg. Paxpuk mõg 'ohnãg, puxix Topa Koxuk nũn putup'ah, nũy 'ãxop hã tu tehet. Pak mõg, kopxix nũ nõm kutnãp-tup 'ãxop hah.
8 Ha ta' nũn putup Topa Koxuk, tu nũktu tikmũ'ũn pu hãm yũmmũgã', hu: “Tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy, tu tikmũ'ũn te hãm yok yũmmũg 'ohnãg, ha Topa te tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn putup, tu nõm xũygãp-tup.” Kaxĩy.
9 Topa Koxuk te hãm'ãktux putup, hu: “Tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy. Yã Yeyox kopa' kuxa mãm 'ohnãg.” Kaxĩy.
10 Yãy yõg 'ãtak hak mõg putup, ha ta Topa Koxuk nũn putup, tu nũktu tikmũ'ũn pu hãmyok yũmmũgãp-tup, tu' xuktux putup, hu: “Yã' yok Yeyox”. Kaxĩy.
11 Topa Koxuk te hãm'ãktux putup, Topa te tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn putup, tu nõm xũygãp-tup. Hamũn, Topa te' kuxa mãm hok xop yõg xat'ax yãnãn, pu tu' kux, tu nõm xũygãhã', pu tu' kux.
12 —'Ũpip yõgnũ hãm'ãktux nõy punethok. 'Ãxop pu nõm yũmmũgãhã', pu' max, pa hõnhã 'ãxop te hamyũmmũgã'ax xohix hã tot 'ohnãg.
13 Pa hãpxip 'ĩhã' nũn putup Topa Koxuk, tu xa hãmyok yũmmũgãp-tup. Tute 'ãxop mõgãp-tup putat max hã, yã xa' yũmmũgãp-tup hãmyok xohix xexkah. Tute yãy yõg hãm'ãktux 'ãktux putup'ah, pa hãm 'ãpak 'ãktux putup, tu xa nõm 'ãktux putup, tu hãptup yõg hãpxopmã'ax 'ãktux putup.
14 'Ãte tu' popmãp-tup hãm'ãktux, ha tute xa nõm 'ãktux putup. Hã kaxĩy xate' yũmmũg putup 'ũgmax xe'ẽgnãg.

15 Yõgnũ 'ãtak yõg hãpxopmã'ax xohix xexka yã yõgnũ kamah. Hã kaxĩy 'ãte
xa hãm'ãktux Topa Koxuk te' pop putup yõg hãpxop, tu xa nõm yũmmũgãp-tup.
Kaxĩy.

'Ũkuxa hittup 'ohnãg, tu' kuxa hittup

16 Ta Yeyox te xe:
—Hãpxip kutõgnãg yĩy ta 'ãxop tek pẽnãp-tup'ah, tu xe hãpxip kutõgnãg yĩy ta
xek pẽnãp-tup. Kaxĩy.
17 Ha Yeyox yõg tik yãg xop te:
—Teptu hãm'ãktux? 'Ũxuktux, hu: "Hãpxip kutõgnãg yĩy ta 'ãxop tek pẽnãp-
tup'ah, tu xe hãpxip kutõgnãg yĩy ta xek pẽnãp-tup". Kaxĩy. Texĩy hãm'ãktux?
'Ũxuktux, hu: "Hamũn, yõgnũ 'ãtak hak mõg putup". Kaxĩy.
18 Teptu 'ũxuktux, hu: "Hãpxip kutõgnãg"? Kaxĩy. 'Ĩntu', putep mũn 'ãktux?
Yũmũ'ãte' yũmmũg'ah. Kaxĩy.
19 Nõm tep-tup, nũy Yeyox yĩkopit, ha Yeyox te' yũmmũg, tu:
—Hãpxip kutõgnãg yĩy ta 'ãxop tek pẽnãp-tup'ah, tu xe hãpxip kutõgnãg yĩy ta
xek pẽnãp-tup. 'Ok kaxĩy 'ãxop te yãy yĩkopit?
20 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux. 'Ãte 'ãxop mũtik tip-tup'ah, ha 'ãxop potap-tup, tu
'ãkuxa hittup 'ohnãg putup, pa' kuxa mãm hok xop kuxa hittup'ax. 'Ãkuxa
hittup 'ohnãg putup, pa hãpxip 'ĩhã 'ãkuxa hittup putup.
21 'Ãte xa' yũmmũgãp-tup hãpxop. Yã 'ũn tek-tok put putuk, yãk-tok put
putup, ha' xũy. Pak-tok xip, ha ta' xũy xaxok, tu' hittup, 'ũk-tok pit xip hah,
yã' xip 'ũk-tok pit nõy hãm xexka tu'.
22 Yã 'ãxop putuk. Hõnhã 'ãkuxa hittup 'ohnãg, pa hãpxip 'ĩhã 'ãxop hak nũn
putup putpuk, ha 'ãkuxa hittup putup, ha tikmũ'ũn te 'ãkuxa hittup'ax nõã'
yũmmũg putup'ah.
23 —Hãpxip 'ĩhã 'ãxop tek mũn tu' xak putup hãpxop 'ohnãg, pa 'ãte xa' xuktux
'ãxop te yõgnũ 'ãtak mũn tu' xak putup hãpxop, tu 'ãkuxa mãm 'ũgkopah, ha tute
xa' popmãp-tup hãpxop xohix.
24 Hõmã tu yã hõnhã 'ãxop te Topa tu' xak 'ohnãg hãpxop, tu 'ãkuxa mãm
'ũgkopah. 'Ãpu ta tu' xax, xayĩy 'ãkuxa hittup xexkanãm.

Yeyox te' kuxa mãm hok xop pop

25 'Ãte xa hãmyũmmũgãhã, tu' xuktux tikmũ'ũn te tox mãg putuk xix kahnẽn
putuk. Hõnhã 'ãte hãm'ãktux hã kaxĩy. Pa hãpxip 'ĩhã kaxĩy'ah, pa xa yãy 'ãtak
yũmmũgãp-tup mõ'ka'ok.
26 'Ãmnĩy xupep 'ĩhã yõgnũ 'ãtak tu' xak putup hãpxop 'ãxop te', tu 'ãkuxa mãm
'ũgkopah, ha 'ãte xa hãm'ãktux'ah 'ãte yãy yõg 'ãtak tu' xak, pu xa' hõm hãpxop.
27 Hamũn, yõgnũ 'ãtak te mõ 'ãxop yãy xe'ẽgnãg, 'ãxop tek putuppax hah, xix
'ãkuxa mãm hah. Yã 'ãkuxa mãm, tu' yũmmũg 'ãte Topa tuk nũn.
28 Hamũn, 'ãte Topa tuk nũn, tu nũktuk xupep nũnte hãm xexka tu', pa
hõmãg mõg putup, yã hãm xexka nĩm putup, nũy yãy yõg 'ãtak ha mõg putpu'.
Kaxĩy.
29 Ha Yeyox yõg tik xop te:
—Nõmhã xate hãm'ãktux mõ'ka'ok, 'ap xate hãm'ãktux nõy hã yũmmũgã
'ohnãg.
30 'Ũgmũ'ãte' yũmmũg xate' yũmmũg hãpxop xohix xexka'. 'A xatep-
tup'ah tikmũ'ũn te xa hãmyũmmũgãhã'. Yã xate' yũmmũg tikmũ'ũn yõg
hãmpe'paxex'ax xohix xexkah. Nõmhãg mũ'ãte' yũmmũg Topa tu 'ãnũn. Kaxĩy.

31 Ha Yeyox te:
—'Ok 'ãkuxa mãm hõnhã.
32 Hãpxip kutõgnãg 'ihã 'ãxop te hãpxumã'ax yãy pet tu', kopxix puxet hã xip putup. Pa 'a 'ũkpuxet xip'ah, pa yãy yõg 'ãtak xip putup 'ũgmũtik.
33 'Ãte xa nõm 'ãktux, xayĩy 'ãkuxa mãm, yã 'ãkuxa mãm ka'ok 'ũgkopah. 'Ũkuxa mãm hok xop te 'ãxũygãp-tup, pa 'ãkuxa nõg hok, yã 'ãte' kuxa mãm hok xop pop, yã 'ãte' xut. Kaxĩy.

17

Yeyox te Topa pu hãm'ãktux

1 Ta hãm'ãktux kux Yeyox, tu pepi' pẽnãhã pexkox tu', tu Topa pu hãm'ãktux, hu:
—Tak, 'ãmnĩy nõ'õm xupep xate nõm 'ãktux. 'Ãpu 'ũgxexka xe'ẽgnãg mĩy, puyĩy tikmũ'ũn pẽnã 'ũgmax xe'ẽgnãg. Yã tikmũ'ũn te' yũmmũg putup kama 'ãxexka xe'ẽgnãg xix 'ãmax xe'ẽgnãg.
2 Xatek mũn mĩy 'ũkxexka', yã tikmũ'ũn xohix yõg xexka', tu tikmũ'ũn xohix hĩnnãhã', hã hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg. Xate 'ã' popmãhã 'ũxohix, ha' kuxa mãm 'ũgkopah. Yã 'ãte nõm hĩnnãhã', ha' kux 'ohnãg.
3 Texĩy tikmũ'ũn hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg? Yã tikmũ'ũn te 'ãyũmmũg, yã Topa yũmmũg. 'Ap xip'ah Topa xe'e nõy. Texĩy tikmũ'ũn hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg? Yã tikmũ'ũn tek mũn yũmmũg. Xate nũgkutnãhã'.
4 'Ãte tikmũ'ũn pu 'ãmax xe'ẽgnãg yũmmũgãhã'. 'Ãte hãpxopmã kux xate 'ã nõm xax.
5 Tak, 'ũkxip putup nõnteh 'ãmũtik. 'Ãpu 'ã' hõm hãpxop max xe'ẽgnãg nõnteh, yã 'ũkxexka mĩy. Hõmã 'ũhittap 'a hãm xexka xip'ah, hak max xe'ẽgnãg xik xexka'. 'Ãpu 'ãm popmã 'ũxeheh nõ'õm.
6 —Xate tikmũ'ũn yĩmõgãtux hãm xexka yõg tikmũ'ũn kopah, tu 'ã tikmũ'ũn popmãhã', pu 'ũgkopa kuxa mãm, ha 'ãte tu 'ãyũmmũgãhã', yã yõgnũ tikmũ'ũn, ha xate 'ã' popmãhã nõ'õm, ha nõm te 'õg hãm'ãktux 'ãpak, tu' yĩpkox pip,
7 tu nõm te' yũmmũg xate 'ã' popmãhã hãm'ãkux xohix, tuk ka'ogã punethok.
8 Xate 'ã' popmãhã hãm'ãktux, ha 'ãte tikmũ'ũn pu nõm 'ãktux, tu' yũmmũg xe'e', 'ãtuk nũn, tu' kuxa mãm xate nũgkutnãhã'.
9 —'Ãte yãy yõg kuxa mãm xop 'ãktux. 'A 'ãte puknõg xop 'ãktux'ah. Pa 'ãte yãy yõg xop 'ãktux xate 'ã nõm popmãhã', yã 'õg kuxa mãm ka'ok xop kamah.
10 'Ũxohix xexka yõgnũ tikmũ'ũn xix 'õgnũ kamah, ha tikmũ'ũn xohix xexka 'õgnũ xix yõgnũ kamah, ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã', tu' yũmmũg 'ãte hãpxopmã xe'ẽgnãg.
11 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'ã hak mõg putup, tu 'ap 'ũkxip putup'ah hãm xexka tu'. Pa yõgnũ xop te' kuxa mãm hok xop mũtik yãy kotĩnnãp-tup. 'Ãpu yõg xop hã 'ãtehet. 'Ãpu nõm pẽnã max, 'ãka'ok hah. Yã 'ãka'ok, ha xatek ka'ogãhã hã kaxĩy. 'Ãpu nõm pẽnã max, pu' xohix tu' kuxap-xet, yã yũmũg putuk.
12 'Ũkxip yõg xop mũtik, tu nõm hãg teheh, tu' pẽnã max. Xatek ka'ogãhã', hã kaxĩy 'ãte nõm hãk teheh, tu nõm xaxok 'ohnãg, yã' kuxa mãm kux putup'ah, pa yã tik puxet xaxok. Yã hõmã 'ũhittap Topa yõg tappet te: "'Ũxaxogãp-tup yãp-xet". Kaxĩy. Hã kaxĩy 'ãte' xaxok tik puxet.
13 Hõnhã 'ã hak mõg putup. Tak, 'ãte 'ãmũtik hãm'ãktux hõnhã, puyĩy' kuxa mãm xop kuxa hittup xexka' 'ũgkuxa hittup putuk.

14 'Ãte yãy yõg xop pu 'õg hãm'ãktux hõm, ha' kuxa mãm hok xop te' kuxa mãm xop putup nõg. 'A' kuxa mãm hok xop'ah nõ'õm, yãg mũn putuk. 'A' kuxa mãm hok xop yõg'ah 'ũgmũn.
15 'A 'ãte xa tuk kax'ah, xayĩy yãy yõg xop mõy 'ũkuxa mãm hok xop kopah. 'Ãmhok, 'ũmõy hok. Pa 'ãte xa tuk kax, xayĩy nõm pẽnã max, puyĩy Hãmgãyãgnãg nõm pop hok.
16 'Ũgmũn 'a' kuxa mãm hok xop yõg'ah. Hã kaxĩy nõm xop 'a' kuxa mãm hok xop yõg'ah kamah.
17 'Ãte hãpxe'e 'ãktux, ha tikmũ'ũn te' xupak, tu' yĩpkox pip, tu' mĩy, tu 'ãputuk. 'Ãtep-tup nõ'õm.
18 'Ãte yãy yõg xop mõ'pok hãpxexka xohix tu. Xate nũgkutnãhã hãm xexka tu', yã yãy putuk.
19 'Ãte xa yãy mũn hõm, nũy mĩy xate nõm putup, puyĩy nõm xa yãy mũn popmã', nũy mĩy xate nõm putup.
20 —'Ãte yãy yõg xop 'ãktux 'ãmũtik. Nõm te hãm'ãpak max'ax 'ãktux putup, ha ta' nõy xop kuxa mãm putup 'ũgkopah, ha 'ãte nõy xop 'ãktux 'ãmũtik kamah.
21 Tak, 'ãte xa tuk kax, puyĩy nõm xop xohix tu kuxap-xet, nũy yãy putuppax yã yũmũg putuk. 'Ãxip 'ũgmũtik, hak xip 'ãmũtik. 'Ãtep-tup, puyĩy nõm xop tu kuxap-xet, nũy yãy putuppax, puyĩy hãm xexka yõg tikmũ'ũn yũmmũg xate nũgkutnãhã'.
22 Xatek mĩy 'ũkxexka', tuk max xe'ẽgnãg mĩy. Hã kaxĩy 'ãte yãy yõg xop max xe'ẽgnãg mĩy, puyĩy tu kuxap-xet, nũy yãy putuppax yũmũg putuk.
23 'Ũkxip nũmũtik, ha 'ãxip 'ũgmũtik, puyĩy nõm xop tu kuxap-xehnãg, puyĩy hãm xexka yõg tikmũ'ũn yũmmũg xate nũgkutnãhã puyĩy hãm xexka yõg tikmũ'ũn yŨmmũg xate mõg mũn yãy xe'ẽgnãg.
24 Tak, xate 'ã nõm tikmũ'ũn popmãhã', ha 'ãtep-tup, puyĩy nõm nox pi' 'ãmũtik 'ũkxip'ax tu', puyĩy' pẽnã 'ũkxexkah, tuk max xe'ẽgnãg. Yã xatek mĩy 'ũkxexkah, tuk max xe'ẽgnãg mĩy. Hamũn, hõmã 'ũhittap hãm xexka 'ap xip'ah, ha xate mõg mũn yãy xe'ẽgnãg.
25 Tak, xate hãpxopmã yok. 'Ũkuxa mãm hok xop te 'ãyũmmũg 'ohnãg, ha ta 'ãte 'ãyũmmũg, ha yãy yõg xop te' yũmmũg xate nũgkutnãhã'.
26 'Ãte nõm pu 'ãmũn yũmmũgãhã', tu xe nõm xop pu xe 'ãmũn yũmmũgãp-tup punethok, puyĩy' nõy putuppax xatek putuppax putuk. 'Ãte xe tu 'ãmũn yũmmũgãp-tup punenthok, nũy noxk xip nũmũtik. Kaxĩy.

18

'Ũgãy xop te Yeyox mũg

1 Yeyox te Topa pu hãm'ãktux kux, tu ta' mõg yãy yõg tik te 12 xop mũtik, tu mõktu kõnãg kox Xet xak, ha ta' xip mĩm mãtiknãg max, ha Yeyox te nõ' mõxakux yãy yõg tik xop mũtik.
2 Pa Yot te mĩm mũtiknãg yũmmũg. Tute' gãy xop mõgãp-tup Yeyox hah, puyĩy Yeyox xũygã'. Yã mĩm mũtiknãg yũmmũg. Yã Yeyox xix yãy yõg tik xop te yãy tu nũ'nã punethok 'õnteh.
3 Ha ta' nũn Yot xonat xop mũtik xix Topa pet xexka yõg xonat xop mũtik. Yã 'ãmãnex xexka xop te nũ'pok Topa pet xexka yõg xonat xop xix Paniye xop te, ha mĩkaxxaxka taha' xix mĩm topnãg pop xix kuyãnãm tat'ax tat.
4 Ha Yeyox te hãmyũmmũg hãpxopmã'ax xohix, hu ta' nõy ha' mõg, tu:

—Tep mũn xak? Kaxĩy.
5 Ha nõm te:
—Yã Yeyox mũn xak kõmẽn Nãyane yõg Yeyox. Kaxĩy.
Ha Yeyox te:
—Yãg mũn. Kaxĩy.
Yã' xip Yot 'ũgãy xop mũtik.
6 Ha Yeyox te:
—Yãg mũn. Kaxĩy.
Ha nõm xop te' xãm hã' mõg, tu hãm tu' xakux.
7 Ha Yeyox te xe:
—Tep mũn xak? Kaxĩy.
Ha nõm te:
8 —Yã Yeyox xak kõmẽn Nãyane yõg. Kaxĩy.
9 Yã hõmã Yeyox te Topa pu hãm'ãktux hu: “Tak, xate 'ã' popmãhã nõm xop, ha 'ãte' xaxok 'ohnãg”. Kaxĩy. Yã nõmhã putuk hãpxopmã'ax.
10 Ha' xip Xĩmãm Pet, tu' xut yãy yõg mĩkaxxexka', tu' xak 'ãmãnex xexka yõg kãmãnat yĩpkox. Yã kãmãnat 'ũxuxet'ax Mã'ok.
11 Ha Yeyox te Pet pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu mõ'tat 'õg mĩkaxxexka 'ũxax hã. 'Ok xate hãmpe'ãpaxex 'ãte xũy hã tot putup'ah? Yã yõgnũ 'ãtak te 'ã xũy hõm putup. Kaxĩy.

Yeyox te 'Ãnãn ha' mõg

12 Hãpxip 'ĩhã xonat xop te Yeyox mũg xix xonat xop yõg kapitãm te' xix Topa pet xexka yõg xonat xop te', tu Yeyox kĩy,
13 tu ta' mõgãhã 'Ãnãn hah. 'Ãnãn yã Kaxpax xuxyã, ha Kaxpax te 'ãmãnex xop xat nõm hãmyãxatamuk hã.
14 Hõmã Kaxpax te Yoneo xop pu' xuktux 'ũmax, pu tik puxet te tikmũ'ũn xohix xexka pupi' xok.

Pet te hãm'ãktux Yeyox yũmmũg 'ohnãg

15 Ha Xĩmãm Pet te Yeyox pe' mõg, ha ta' nõy te' pe' mõg, yã' nõy xip Yeyox yõg tik xop kopah, yã tik te 'ãmãnex xop xat hã xape' hu mõ'nãhã tik te 'ãmãnex xop xat pet yõg hãmnuhnõg hã, yã Yeyox mũti' mõxaha',
16 ha ta' nox xip Pet hãptopa hãmpak'ax yĩykox tu', tu 'ũn mũtik hãm'ãktux nõm te' yĩykox pẽnãhã', tu Pet nũnnãhã 'ũkopah,
17 ha 'ũn te Pet pu hãm'ãktux, hu:
—'Ok 'ãxip Yeyox yõg tik xop kopah? Kaxĩy.
Ha Pet te:
—'Ãmhok. 'Ak mũn'ah. Kaxĩy.
18 'Ũxapxũy, yĩ' kuhu' xonat te', xix mĩptut pẽnã'ax xop te' xix mĩptut yõg hãmnuhnõg pẽnã'ax xop te', tu kuxap xakot, tu nõ xapuk. Ha Pet te kama nũmũtik xip, tu' xapuk.

Yeyox mõg tik te 'ãmãnex xop xat hah

19 Ha ta tik te 'ãmãnex xop xat te Yeyox yĩkopit, hu:
—Texĩy 'õg tik xop. Xate putep mũn yũmmũgãhã'? Kaxĩy.
20 Ha Yeyox te:
—Hõmã 'ãte hãm'ãktux punethok tikmũ'ũn xop kopah, ha' xohix te' xupak. 'Ãte Yoneo yõg Topa pet kopa hãm'ãktux Yoneo xohix pu', ha' xohix te' xupak. 'Ãte hãm'ãktux xaptop 'ohnãg.

21 Hamũn, teptu xatek yĩkopit? 'Ãpu' xupak xop yĩkopit. Nõm te yõg hãm'ãktux 'ãpak, hu hãmyũmmũg. Kaxĩy.
22 Yeyox te hãm'ãktux, ha xonat xip, yã nõm te mĩptut pẽnãhã' xix mĩptut yõg hãmnuhnõg pẽnãhã', tu' yĩm hã Yeyox kix, tu:
—Texĩy xate hãm'ãktux kummuk tik te 'ãmãnex xop xat pu'? Kaxĩy.
23 Ha Yeyox te:
—Paxpu hãm'ãktux kummuk, puxix' max, xa xuktux yã hãm'ãktux kummuk. Pa 'ãte hãm'ãktux max. Teptu xatek kix? Kaxĩy.
24 Yĩy ta mõ Yeyox kutnãhã 'Ãnãn te', yĩy ta' mõg Yeyox, tu pipkup mãkxap hã' kĩy, ha' mõg, tu mõktu Kaxpax ha' xupep. Yã Kaxpax te 'ãmãnex xop xat.

Pet te xe' xuktux Yeyox yõg tik'ah

25 Ha ta' nox xip tu kuxap hã xapuk, ha nõm te:
—'Ok 'ãxip Yeyox yõg tik te 12 xop kopah? Kaxĩy.
Ha Pet te:
—'Ãmhok, 'ak mũn'ah. Kaxĩy.
26 Ha ta' xip tik te 'ãmãnex xop xat yõg kãmãnat, yã hõmã Pet te' nõm yõg xape yĩpkox xak. Kãmãnat te:
—'Õk 'ãte 'ãpẽnãhã Yeyox mũtik mĩptut yõg hãmnuhnõg kopah? Kaxĩy.
27 Ha Pet te:
—'Ãmhok! Kaxĩy.
Ha hãpxip 'ohnãg 'ĩhã xokakkak pit xataha'.

Yeyox mõg Pinat hah

28 Mãyõn kutõgnãg ha ta' mõg Yeyox gohenanok pet tu'. Pa Yoneo xop mõxa 'ohnãg. Yã Yoneo xop yõg xat'ax te' tux hok, pu tu mõxa hok Hõm xop pet kopah, 'ĩhã 'ãmuk xexka mĩy, yã 'ãmuk xexka 'ũxuxet'ax Nõã'yẽn.
29 Ha ta' mõg Pinat mĩptut kũnãpah, nũy Yoneo xop mũtik hãm'ãktux, tu:
—Texĩy hu' nũnnã'? Putep kummuk mĩy? Kaxĩy.
30 Ha Yoneo xop te:
—Hãpkummuk mĩy 'ohnãg, kopxi' nũnnã 'ohnãg 'ã hah. Kaxĩy.
31 Ha Pinat te:
—'Ũpip 'ãxop yõg xat'ax, yã nõm kax'ãmi tappet tu'. 'Ãpu 'ũyõg hãpxopmã'ax kopit. Kaxĩy.
Ha Yoneo xop te:
—'Ãmhok, 'ãpu 'ũkopit. 'Ũgmũ yõg xat'ax te' xat 'ohnãg tikmũ'ũn putex. Kaxĩy.
32 Hamũn. Hõmã Yeyox te hãm'ãktux mĩpkupnix yĩmũ' xok putup. Yã Hõm xop te tikmũ'ũn kix mĩpkupnix yĩmũ', pa Yoneo xop te tikmũ'ũn kix 'ohnãg mĩpkupnix yĩmũ'. Yã Yeyox te hãm'ãktux xe'e'.
33 Ha Pinat te putpu mõ'nãhã mĩptut hã, tu Yeyox pu hãm'ãktux hu:
—'Õk xate Yoneo xop xat? Kaxĩy.
34 Ha Yeyox te:
—'Ok yã 'ãp-xet te hãmpe'ãpaxex, huk yĩkopit, pe' nõy te xa' xak, yĩy xatek yĩkopit? Kaxĩy.
35 Ha Pinat te:
—'Ok hãmpe'ãpaxex Yoneo xop kopak xip? 'Ãmhok. 'Ãxape xop te 'ãnũnnãhã nũnteh. Putep kummuk mĩy xate'? Kaxĩy.
36 Ha Yeyox te:
—'Ũkxexkah, tu yãy yõg xop xat. Pa 'ãte hãm xexka yõg xexka xop putuk'ah. Hã kaxĩy 'ãte xat'ah. Paxpu hãm xexka yõg xexka xop putuk, puxix yõg xop

yãykix 'ũgãy xop mũtik, puyĩ' nõy 'ũgmõgã hok Yoneo xop hah. Pa 'ãmhok. 'Ãte hãm xexka yõg xexka xop putuk'ah. Kaxĩy.

37 Ha Pinat te:

—'Ok 'ãmũn xexka'? Kãxĩy.

Ha Yeyox te:

—Hamũn, xate nõm 'ãktux 'ũkxexka'. 'Ũgnũn hãm xexka tu', tuk nãhã', nũy hãpxe'e 'ãktux, yã hãpxe'ẽgnãg. Hãmyoa'ax yõg tikmũ'ũn te yõgnũ hãm'ãktux 'ãpak, tu' yĩpkox pip. Kaxĩy.

38 Ha Pinat te:

—Pute 'ũm hãmyok? Yã' xip'ah hãmyok. Pute 'ũm hãpxe'e? Yã' xip'ah hãpxe'e'. Kaxĩy.

Yoneo xop tep-tup nõg Yeyox

Tu ta' mõg hãptopa Pinat, nũy Yoneo xop pu hãm'ãktux, hu:

—'Ap kummuk'ah tihik.

39 Pa 'õg hãpxopmã'ax te kaxĩy. Yã hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã' mĩy 'ãmuk xexka 'ũxuxet'ax Nõã'yẽn, 'ĩhã 'ãte kanet ka'ok kopa' xut tik puxet, pu mõg. Pi'yã 'ãxop tep-tup? 'Ok mõg putup nõm te Yoneo xop xat? Kaxĩy.

40 Ha Yoneo xop te hãm'ãktux ka'ok, hu:

—'Ãmnok, 'a' mõg putup'ah. 'Ãpu Mahamax xut, pu mõg. Kaxĩy.

Yã' xupxet Mahamax.

19

1 Ha Pinat te' xat ha xonat te Yeyox kix xikot hã.

2 Ha xonat xop te' mĩy 'ũkuxxax, yã mĩmyãm tox mãg hã' mĩy, tu mõktu Yeyox putox yĩmũ' xix, puyĩy xexka xop putuk, tu Yeyox pu mõ' xax tat topixxax 'ãta', puyĩy xexka xop putuk.

3 Tu' nũn xonat, tu hãpkute'ex, hu:

—'Ãmax. Xate Yoneo xop xat. Kaxĩy.

Tu' yĩm hã Yeyox kix.

4 Ha ta' mõg hãptopa 'ũxehet Pinat, tu Yoneo xop pu hãm'ãktux, hu:

—'Ũxupax. 'Ãte tik yõg hãpkummuk mĩy'ax xak, pa' pipi 'ohnãg. 'A' kummuk'ah tihik. 'Ãte nõm hã' nũnnãp-tup, xayĩy yũmmũg 'ãte yõg hãpkummuk mĩy'ax pipi 'ohnãg, ti xũygãp-tup'ah. Kaxĩy.

5 Ha ta' mõg Yeyox hãptopah, hap-tox yĩmũ' yũm 'ũkuxxax, yã mĩmyãm tox mãg hã' mĩy, ha mõ'tat topixxax 'ãta'. Ha Pinat te:

—'Ũpẽnã' tihik! Kaxĩy.

6 Ha 'ãmãnex xexka xop te hãm'ãktux ka'ok xix Yoneo xexka xop te', hu:

—'Ãpu mĩpkupnix yĩmũp-tex pipkup hã, 'ãpu mĩpkupnix yĩmũp-tex pipkup hã. Kaxĩy.

Ha Pinat te' xat, hu:

—'Ãpu 'ũmõgã, nũy mĩpkupnix yĩmũp-tex pipkup hã. 'Ãte Yeyox yõg hãpkummuk mĩy'ax pipi 'ohnãg, hu' xũygãp-tup'ah. Kaxĩy.

7 Pa Yoneo xop te hãm'ãktux yãnãn, hu:

—'Ũkax'ãmi 'ũgmũ yõg xat'ax, tu nõm te' xat, pup-tex. Hamũn, tute hãm'ãktux, "Ũgmũn yã Topak-tok". Kaxĩy.

8 Ha Pinat te' xupak, tu' kuxa nõg nõy nã' mõg.

9 Tu xe mĩptut hã mõ'nãhã', tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:

—Hãm 'ũm tu 'ãnũn? Kaxĩy.

Pa Yeyox te hãm'ãktux 'ohnãg.
10 Ha Pinat te:
—'Ok hãm'ãktux 'ohnãg? 'Ok xate' yũmmũg, 'ãte' xat, xa mõg, pa' xat hok, xa mõg hok. 'Ãte' xat, puxix xonat 'ãp-tex mĩpkupnix yĩmũ'. Kaxĩy.
11 Ha Yeyox te:
—Topa te' xat, xa' xat, pa' xat hok, xa' xat 'ohnãg. Xate hãpkummuk mĩy, pa' nõy te hãpkummuk xexka mĩy, nõm te 'ãhak mõgãhã'. Kaxĩy.
12 Ha Pinat te' xupak, hup-tup, nũy Yeyox xat pu mõg. Pa Yoneo xop te hãm'ãktux ka'ok, hu:
—Paxpu Yeyox xat, pu mõg, hu ta Hõm xop xape 'ohnãg 'ãmũn. Hõm xop tep-tup nõg nõm te yãy xexka mĩy. Kaxĩy.
13 Ha Pinat te' xupak, tu ta xe mõ'nãhã mĩptut hã, tu ta Yeyox mõgãhã hãptopah, tu pa te hãmyũmmũg xop yõg mĩmpe yĩmũ' yũm hãm tu 'ũxuxet'ax Mĩkax Pet Xax. Yã 'ãxet'ax nõy yã Gabatah, yã Yoneo xop yĩy'ax kopah.
14 Mãyõn te yãykote' yũm'ax. Hãpxip 'ĩhã 'ãmuk xexka mĩy'ax, yã 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõã'yẽn. Ha Pinat te Yoneo xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Ũxip nũnte 'ohnũ xexka'. Kaxĩy.
15 Pa Yoneo xop te:
—'Ãpu 'ũp-tex, 'ãpu 'ũp-tex, 'ãpu 'ũp-tex mĩpkupnix yĩmũ'! Kaxĩy.
Ha Pinet te:
—'Ok 'ãtep-tex'ax mĩpkupnix yĩmũ tik te 'ãxop xat? Kaxĩy.
Ha 'ãmãnex xexka xop te:
—Yã Hõm xop yõg xexkap-xehnãg tek mũg xat. Puxix. Kaxĩy.
16 Ha Pinat te xonat xop pu Yeyox hõm, pup-tex mĩpkupnix yĩmũ pipkup hã. Ha xonat xop te Yeyox pẽnãhã'.

Yeyox putex mĩpkupnix yĩmũ'

17 Ha ta' mõg Yeyox, tu mĩpkupnix taha', tu' mõg, tu mõktu' xupep hãm tu, yã hãhãm 'ũxuxet'ax putox kup, yã Yonet xop yãy yĩy'ax tu Gok.
18 Ha xonat te pipkup hã' xuhnĩy Yeyox mĩpkupnix tu', ha' xup. Ha xonat te pipkup hã' xuhmĩy kama tik tix nõy mĩpkupnix nõy tu', hak-tetex tik tix, yãp-xet xup Yeyox yĩpxax tu' xi' nõy xup Yeyox yĩpxe'e tu', ha Yeyox xup yãykote'.
19 Ha Pinat te' kax'ãmi', tu' xat, pu nõm xix Yeyox yõg mĩpkupnix xox putox tu'. 'Ũkax'ãmi, hu: "Kõmẽn Nãyane yõg Yeyox. Tute Yoneo xop xat". Kaxĩy.
20 Ha Yoneo punethok te nõ mõkupix. Hãmhũmnãg yũm kõmẽn, tu yõg tikmũ'ũn te' yĩy'ax tikoyuk hã hãm'ãktux, yĩy ta Pinat te nõm kax'ãmi 'ũyĩy'ax tikoyuk hã', yã Yoneo xop yõg yĩy'ax hã xix Hõm xop yõg yĩy'ax hã xix Genex xop yõg yĩy'ax hã.
21 Pa 'ãmãnex xexka xop te Pinat pu hãm'ãktux, hu:
—'Ũkax'ãmi hok, hu: "Tute Yoneo xop xat". Kaxĩy. 'Ãpu 'ũkax'ãmi, hu: "Tik te hãm'ãktux hu: ''Ãte Yoneo xop xat' ". Kaxĩy.
22 Ha Pinat te:
—Puxix. 'Ãte xe kax'ãmip-tup'ah. Kaxĩy.
23 Yã xonat te pipkup hã' xuhmĩy Yeyox, tu Yeyox yõg topixxax mõy, tu mõ topixxax koxip, tu mõktu topixxax xop te' 4 mĩy xonat te' 4 pu'. Nõm te' paha Yeyox yõg kayak, yã 'ũyõg xap'ax xip'ah.
24 Ha xonat xop te yãy mũtik hãm'ãktux, hu: 'Ãpu yũmũ kayak koxip hok. 'Ãpu yũmũ mõ xap yõn, puyĩy xonat puxet pa'. Yã hõmã 'ũhittap 'ũkax'ãmi Topa

yõg tappet tu', hu: “Nõm te mõ'koxip yõgnũ topixxax, tu mõ xap yõn, nũy yõg kayak pa'”. Kaxĩy. Hamũn, 'ũkax'ãmi xe'e'. Hã kaxĩy, yĩy ta xonat te' mĩy.

25 Ha ta' xip Yeyox yõg mĩpkupnix yĩkãgnãg hã Yeyox mũktut xix Yeyox mũktut tutnõy, yã Mãnix, yã Konop xetut, ha Mãnix Mãnanẽn xip kamah.

26 Ha Yeyox te' pẽnãhã yãy tut xix tik te Yeyox yõg tik te 12 xop kopa' xip, yã Yeyox te mõ nõm yãy xe'ẽgnãg.

Yeyox te:

—Mãy, nõ'õm 'ãk-tok pit. Kaxĩy.

27 Tu xe hãm'ãktux 'ũnõy pu', nõm te Yeyox yõg tik te 12 xop kopa' xip, hu:

—Nõ'õm 'ãtut. Kaxĩy.

Ha tik te 'ũn mõgãhã yãy pet hah.

Yeyox xok

28 Ha Yeyox te' yũmmũg 'ũhãm kux, tu hãm'ãktux, hu:

—Kõnãg putup tek putex. Kaxĩy.

Yã Topa yõg tappet yõg hãm'ãktux putuk. Hõmã 'ũhittap nõm te' kax'ãmi Topa yõg tappet tu'.

29 Ha ta' xip naxtox, ha kopa' xup xupyãg kummuk, ha 'õm te tok hã hep tit, tu nõm mĩm hã' xuhmĩy, tu' xix Yeyox yĩkox xax tu'.

30 Ha Yeyox te xo'op, tu:

—'Ũkhãm kux. Kaxĩy.

Tup-tox put xok, tu' xok, ha ta' mõg 'ũkoxuk.

Xonat te Yeyox xuhmĩy

31 Ta Yoneo xop te Pinat pu' xak. 'Ũp-tup, puyĩy xonat xop xakix xop kup kũnãkohoh. 'Ũp-tup kamah, puyĩy mĩpkupnix tu' mõy 'ũxakix xop. Yã xexta pet, ha nõm tep-tup nõg 'ũxakix xop kutetex pepix mĩpkupnix yĩmũ nit xap hã. Nit xap yã Yoneo xop yõg 'ãmnĩy tuknõg, yã hãm hok, ha nõm nit xap xexkah.

32 Ha ta' mõg xonat xop, tu tik puxet kup xa'ah, tu tik nõy kup xa'ah nõm xakix Yeyox mũtik.

33 Xonat nũn Yeyox hah, tu' pẽnãhã' 'ũxok tãmnãg, yĩy' kup xa'a 'ohnãg.

34 Xonat puxet te Yeyox puka xuhmĩy pox xexka hã, tu hãpxip 'ohnãg 'ĩhã' xupep hep 'ãta xix kõnã'ãg.

35 Tak mũn Yoãm. 'Ãte hãpxop xohix pẽnãhã', tu nõm kax'ãmi, xayĩy 'ãkuxa mãm Yeyox kopah. 'Ãte' yũmmũg, yã hãm'ãktux xe'e'. 'Ap koit'ah.

36 Yã xonat te Yeyox kup xa'a 'ohnãg. Yã Topa yõg tappet te hãm'ãktux putuk. Yã Topa yõg tappet te: “'Ũkup xa'ap-tup hok”. Kaxĩy.

37 Yã Topa yõg tappet hãm'ãktux nõy putuk. Yã Topa yõg tappet te: “Nõm te' pẽnãp-tup, yã 'ũxuhmĩy pox xexka hã”. Kaxĩy.

Yeyox hãpkot

38 Hõmã kõmẽn 'Animãtex yõg Yoye te Yeyox pe' mõg. Pa Yeyox pe' mõg yãy xaptop, yã Yoneo xexka xop yĩpkutuk. Ta' mõg Yoye', tu mõktu Pinat tu' kax Yeyox yĩn, ha Pinat te:

—Mõy pa'. Kaxĩy.

Yĩy ta' mõg Yoye', tu' paha Yeyox yĩn, tu' mõgãhã'.

39 Hõmã ha ta' mõg Nĩkonẽm 'ãmnĩy 'ĩhã', tu Yeyox mũtik hãm'ãktux. Tu ta' mõg Nĩkonẽm, yã Yoye mũtik mõg. Nĩkonẽm te' mõgãhã mĩm kõnyõn hax max, yã' xohix te' 45 kit, yã' xuxet'ax 'anoex xix mĩha'.

40 Ta nõm tik tix te Yeyox yĩn kĩy topixxax tox hã, tu kopa' mãm mĩm kõnyõn
hax max. Hã kãxĩy Yoneo xop te' mĩy, nũy yĩn hãpkot.
41 Ha ta' yũm xukpot max hãm tu Yeyox putex yĩkãgnãg, ha xukpot tu' yũm
mĩkaxxap kox, yã mĩkaxxap kox tũmnãg.
42 Hãptup yã Yoneo xop yõg 'ãmniy hãm hok, yã nit xap, ha Yeyox yĩn yũm
mĩkaxxap kox kopah. Yã hãmhũmnãg mĩkaxxap kox.

20

Mĩkaxxap kox kox

1 Ye nomĩy hãptup'ax, yã hãpkoxtap ha ta' mõg Mãnix Mãnanẽn, tu mõktu' xu-
pep mĩkaxxap kox tu', tu' pẽnãhã', pap xip hok mĩkaxxap xexka hãmmõ'yĩnnĩn
mĩkaxxap yĩkox tu'. Putep-te' xut?
2 Ta' mõg mõ'ka'ok, tu Xĩmãm Pet mũtik hãm'ãktux, xix' nõy mũtik hãm'ãktux,
yã nõm xip Yeyox yõg tik xop kopah, yã Yeyox te mõ nõm yãy xe'ẽgnãg. Manix
Mãnanẽn te:
—Tikmũ'ũn te' xut Yeyox yĩn mĩkaxxap kox kopah, hak mũ'ãte' yũmmũg'ah
hãm 'ũm tu' yũm 'ũyĩn. Kaxĩy.
3 Ha ta' mõg Pet xi' nõy mĩkaxxap kox hah.
4 'Ũmõg mõ'ka'ok 'ũtix, pa' nõy mõg mõ'ka'ok xe'e', tu mõktu' xupep hãmãxap,
5 tu' mõ' pa yũm, hu mĩkaxxap kox hã mõ' pa yũm, tu' pẽnãhã topixxax tox,
pa mõ'nã 'ohnãg.
6 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' xupep Xĩmãm Pet, tu mõ'nãhã mĩkaxxap kox hã, tu'
pẽnãhã topixxax yũm.
7 Ha' xip topixxax tox nõy nõm te Yeyox putox kĩy, yã' kĩy, tu yãp-xehnãg tu'
xip, yã topixxax nõy mũtik xip'ah.
8 Ha nõm te mĩkaxxap kox hã' xupep hãmãxap, tu mõ'nãhã', tu' pẽnãhã', tu'
kuxa yũm.
9 Pa nõm xop te' yũmmũg xe'e 'ohnãg. Yã Topa yõg tappet te: "'Ũputpu' hi'ax".
Kaxĩy.
10 Tu ta' mõg putpu' Yeyox yõg tik xop yãy pet hah.

Yeyox te Mãnix Mãnanẽn pu' yãy mũg

11 Ha ta' xip Mãnix mĩkaxxap kox yĩkak hãptopah, tu potaha', tu mõ' pa yũm,
tu kopa' pẽnãhã'.
12 Pa' pip pexkox yõg nũ'pok xop yõg tik tix, tu topixxax ponnok mõ'tat, tu'
mãm Yeyox yĩn xip'ax tu', yã yãp-xet xip Yeyox pata xip'ax tu', ha' nõy xip
Yeyox putox xip'ax tu',
13 tu:
—Yãhãg, teptu 'ãpotaha'? Kaxĩy.
Ha:
Tikmũ'ũn te' mõgãhã 'ũkxuxyã'. 'A 'ãte' yũmmũg'ah hãm 'ũm tu' yũm. Kaxĩy.
14 Tute hãm'ãktux, tu yõkãnãm, tu Yeyox pẽnãhã, pa Yeyox yũmmũg 'ohnãg.
15 Ha Yeyox te:
—Yãhãg, teptu 'ãpotaha'? Tep mũn xak? Kaxĩy.
Yã 'ũn te hãmpe'paxex yã tihik nõm te xukpot pẽnãhã', tu:
—'Ok xate nõm mõgãhã'? 'Ãpu 'ã' xuktux. Pi'yã yũm, hak mõg putup, nũy
pa'. Kaxĩy.
16 Ha Yeyox te:
—Mãnix! Kaxĩy.
Ha Mãnix te hã' yõkanãm, tu hãm'ãktux Yoneo xop yãy yĩy'ax hã, hu:

—Hamõn! Kaxĩy.

Yã tikmũ'ũn yĩy'ax hã, “Yãyã”. Kaxĩy.

17 Ha Yeyox te:

—'Ãpu 'ũgmũg hok. Yãg mõg putup putpu' yõgnũ 'ãtak hah. 'Ãpu mõg 'ũkxape xop hah, nũy hãm'ãktux 'ũgmõg yãy yõg 'ãtak hah, yã 'õgnũ, yã yõgnũ Topa, yã 'õgnũ. Kaxĩy.

18 Ha ta' mõg Mãnix Mãnanẽn Yeyox yõg tik xop hah, tu mõktu hãm'ãktux, yã yãyã Yeyox pẽnãhã', tu Yeyox yõg hãm'ãktux 'ãktux.

Yeyox te yãy yõg tik xop pu yãy mũg

19 Ye nomĩy yõg 'ãmãxak, ha ta' yãy tu nũ'nãhã Yeyox yõg tik xop, tu mõhãmyĩnnĩn pipkup hã, yã Yoneo xexka yĩpkutuk. Ha ta' nũn Yeyox, tu nũktu' xip yãy yõg xop kopah, tu:

—'Ãkuxa nõg hok. Kaxĩy.

20 Yã tute hãm'ãktux, tu nõm pu yãy yĩm mũg xix yãy puka mũg, yã kayax mũg, ha nõm te yãy xuxyã pẽnãhã', hu' hittup xexka'.

21 Ha Yeyox te:

—'Ãkuxa nõg hok. Yõgnũ 'ãtak te nũgkutnãhã'. Hã kaxĩy 'ãte 'ãxop mõ'pok kamah. Kaxĩy.

22 Tute hãm'ãktux, tu' nõy yĩmũ' xitxok, tu:

—'Ãpu 'ũpa Topa Koxuk.

23 'Ãxop te tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxok, ha' kux, puxix Topa hãpkummuk mĩy'ax xaxok, ha' kux kamah. Pa 'ãxop te tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxok 'ohnãg, ha' kux 'ohnãg, puxix Topa hãpkummuk mĩy'ax xaxok putup'ah, ha' kux 'ohnãg kamah. Kaxĩy.

Yeyox xix Tõmẽ'

24 Ha ta' xip Tõmẽ Yeyox yõg tik xop kopah, yã kama 'ũxuxet'ax kutonnix. 'Ap xip'ah 'ĩhã' xupep Yeyox.

25 Ha Yeyox yõg tik xop te Tõmẽ pu hãm'ãktux hu:

—'Ũgmũ'ãte yãy xuxyã pẽnãhã'. Kaxĩy.

Ha Tõmẽ te:

—'Ãte' pẽnã 'ohnãg 'ũyõg kayax 'ũyĩm tu', pipkup te nõm xuhmĩy, kopxix 'ũgkuxa yũm putup'ah. Tuk yĩpkutok hã kayax 'ãpit 'ohnãg, kopxix 'ũgkuxa yũm putup'ah, tuk yĩm hã 'ãpit 'ohnãg 'ũpuka', kopxix 'ũgkuxa yũm putup'ah. Kaxĩy.

26 Xẽmãn puxet nõg, 'ĩhã yãy tu nũ'nãhã Yeyox yõg tik xop mĩptut kopah, ha' xip Tõmẽ nũmũtik. Nõm te mõhãmnĩnyĩn pipkup hã, pa Yeyox nũn, tu nũktu nõm xop kopa' xip, tu:

—'Ãkuxa nõg hok. Kaxĩy.

27 Tu Tõmẽ pu hãm'ãktux, hu:

—'Ãpu 'ãyĩm xix nũnte. 'Ãpu 'ũgyĩm pẽnã'. 'Ãpu 'ãyĩm hãg 'ãpit 'ũkpuka'. 'Ãpu 'ãkuxa yũm 'ohnãg kuxyã'. 'Ãpu 'ãkuxa yũm. Kaxĩy.

28 Ha Tõmẽ te: Yãyã, yõgnũ Topah. Kaxĩy.

29 Ha Yeyox te:

—'Ok 'ãkuxa yũm, xate hãmpẽnãhã tu'? 'Ũhittup tikmũ'ũn kuxa mãm, pa' pẽnã 'ohnãg. Kaxĩy.

30 Ta Yeyox te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg nõy punethok, pa nõm kax'ãmi 'ohnãg nũ tappet tu'.

31 Pa hãpxopmã'ax kax'ãmi, xayĩy 'ãkuxa mãm, yã Yeyox yã Kunnix, yã Topa te nũ'kutnãhã'. Yã' kax'ãmi, xayĩy 'ãkuxa mãm, yã Yeyox yã Topak-tok. 'Ãkuxa mãm Yeyox kopah, nũy ta hi xe'ẽgnãg mõkuma' mõg, ha' kux 'ohnãg.

21

Yeyox te yãy yõg tik te 7 pu yãy mũg

1 Ta Yeyox te yãy yõg tik xop pu yãy mũg 'ũxeheh konãg xexka Timenit yõg hãpkux tu'. Yã' yãy mũg hã kaxĩy.

2 'Ũpip Xĩmãm Pet, xix Tõmẽ 'ũxuxet'ax Kutonnix kamah, xix Nãtãnãyet, yã xiptuxexka Kãnã yõg tihik hãpxexka Ganinet tu', xix Yemeneo kutok xop, xix tik tix nõy, yã Yeyox yõg tik xop kopa' pip.

3 Ha Xĩmãm Pet te' nõy pu hãm'ãktux, hu:

—'Ũgmõg, nũy mãm xuk. Kaxĩy.

Ha xape xop te:

—'Ãpu yũmũ mõg. Kaxĩy.

Tu ta' mõg ka'mãm, tu mõktu mĩpkox tu' mõxaha', tu' mõxakux, tu ta' mõg kõnãg xexka tu', tu mãm xuk 'ãmnĩy tox hã, pap xuk 'ohnãg.

4 Mãyõn xupep, 'ĩhã' xip Yeyox hãm kux tu', pa Yeyox yõg tik xop te' yũmmũg 'ohnãg, yã' xip Yeyox.

5 Ha Yeyox te:

—'Ũkxape xop, 'ok mãm 'ũm xuk hok? Kaxĩy.

Ha nõm te:

—'Ap xuk'ah. Kaxĩy.

6 Ha Yeyox te:

—'Ãpu mõ mãpxuk'ax yõn mĩpkox yõg yĩpxe'e hã' yũm, tu 'ãxop te' pipip-tup. Kaxĩy.

Ha nõm te' mĩy, ha mãm nũ'xĩmnãg 'ũxuk'ax hã, ha tik te mãmxuk'ax mõy yũmmũg 'ohnãg.

7 Ha' xip tihik, yã Yeyox yõg tik xop kopa' xip, yã Yeyox te mõ nõm yãy xe'ẽgnãg. Tute Pet pu hãm'ãktux, hu:

—Yã yũmũg xuxyã nõ'õm. Kaxĩy.

Ha Xĩmãm Pet xaxtop, hu mõ toppixxax tat, tu' pũn kõnãg kopah.

8 Ha ta xape te yã' pip mĩpkox kopah. Ha ta mĩpkox xix hãpkux yõg mẽn xohix te' 100. Ha ta' mõg, tu mãpxuk'ax nũnnãhã kõnãg kopah, yã mãm nũ'xĩmnãg.

9 Tu' mõg, tu mõktu' mõxaha hãpkux tu', tu hãpkux tu' mõg, tu mõktu kuxap pẽnãhã', tu mãm pugã pẽnãhã xix pãm.

10 Ha Yeyox te:

—Putnũ' mãhãm 'ãxop te' xuk. Kaxĩy.

11 Ha ta mõ'nãhã Xĩmãm Pet mĩpkox hã, tu mãpxuk'ax yĩkũy, tu' nũnnãhã', yã mãm nũ'xĩmnãg mãm xohix te' 153. 'Ũxohix mãhãm, pa mãpxuk'ax yãy pot 'ohnãg.

12 Ha Yeyox te:

—Mã, nũy 'ãxit. Kaxĩy.

Ha tik te' yĩkopit 'ohnãg, hu:

—'Ũ'ũm 'ãmũn? Kaxĩy.

Yã hã kaxĩy yĩkopit 'ohnãg, pa' yũmmũg, yã' xuxyã'.

13 Yeyox te pãm pop, tu tik pu' popmãhã', tu mãm pop, tu tik pu' popmãhã'.

14 Hãmũn, Yeyox te putpu' hi', tu yãy yõg tik xop pu yãy mũg tikoyuk.

Yeyox xix Pet

15 Ta' xit kux, ha Yeyox te Xĩmãm Pet pu hãm'ãktux, hu:
—'Ok xatek putuppax xexka, pa 'õm putuppax kutõgnãg? Kaxĩy.
Ha Pet te:
—Yãyã, hamũn, xate' yũmmũg, 'ãte 'ãp-tuppax. Kaxĩy.
Ha Yeyox te:
—'Ãpu tikmũ'ũn pu yõg hãm'ãktux yũmmũgã', nũy nõm pẽnã'ax putuk. Kaxĩy.
16 Ha Yeyox te:
—Xĩmãm, yã Yoãm Kutok, 'ok xatek putuppax? Kaxĩy.
Ha:
—Yãyã, hamũn, xate' yũmmũg, 'ãte 'ãp-tuppax. Kaxĩy.
Ha Yeyox te:
—'Ãpu tikmũ'ũn pẽnã' kahnẽn pẽnã'ax putuk. Kaxĩy.
17 Ha Yeyox te xe hãm'ãktux, hu:
Xĩmãm, yã Yoãm kutok, 'ok xatek putuppax? Kaxĩy.
Ha Pet kuxa hittup 'ohnãg, Yeyox te' yĩkopit tikoyuk hah tu:
—Yãyã, xate' yũmmũg hãpxop xohix xexkah. Xate' yũmmũg, 'ãte 'ãp-tuppax. Kaxĩy.
Ha Yeyox te:
—'Ãpu tikmũ'ũn pẽnã', kahnẽn pẽnã'ax putuk.
18 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux. Hõmã 'ãtuktup, tu yãy kũnãy hĩy, nũy ta mõg, tu hãpkumep hãm xohix tu' xatep-tup. Pa hãpxip 'ĩhã 'ãkutut'ax, tu 'ãyĩm yoap-tup, ha' nõy te 'ãyĩm kĩy putup, tu 'ãmõgãp-tup hãm tu xatep-tup'ah. Kaxĩy.
19 Hã kaxĩy Yeyox te hãm'ãktux hã kaxĩy Pet putex putup, puyĩy tikmũ'ũn yũmmũg 'ũxexka Topah. Yeyox te Pet pu hãm'ãktux hu:
—'Ãpu 'ũkpe mõg. Kaxĩy.

Yeyox te tik nõy 'ãktux

20 Pa Pet te yõkãnãm, tu tik nõy pẽnãhã', yã Yeyox te mõ nõm yãy xe'ẽgnãg. Yã hõmã nõm xip Yeyox yĩkãgnãg, tu' yĩkopit, hu: "Yãyã, tep-te' gãy xop mõgãp-tup 'ã ha, puyĩy 'ãxũygã'?" Hã kaxĩy nõm te hãm'ãktux hõmã.
21 Ha Pet te nõm pẽnãhã', tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:
—Yãyã, xix 'õhõm tihik. Tikmũ'ũn te nõm pu putep mũn mĩy putup? Kaxĩy.
22 Ha Yeyox te:
—Paxpu 'ãtep-tup tik nox xihip nũnte, ha mõktuk nũn putpuk, ha ta xate' yũmmũg putup'ah. 'Ãpu 'ũkpe mõg! Kaxĩy.
23 Yĩy ta Yeyox mũtik mõg xop kopa hãm'ãktux punethok, yã hãm'ãktux tik xok putup'ah. Pa 'ãmhok. Yeyox 'ap xuktux'ah 'ũxok putup'ah. Pa Yeyox te: "Paxpu 'ãtep-tup tik nox xihip nũnteh, ha mõktuk nũn putpuk, ha ta xate' yũmmũg putup'ah". Kaxĩy.
24 Nõ'õm tihik yãg mũn. 'Ãte hãpxop xohix xe'e 'ãktux, tu nõm kax'ãmi nũnteh. Yũmũ'ãte' yũmmũg 'ũxe'e nũ hãm'ãktux.

'Ũkux

25 Yeyox te hãpxopmã nõy punethok kamah. 'Ũkax'ãmi Yeyox yõg hãpxopmã'ax xohix xexka', puxix pip'ax tappet xohix xexkah. 'Ãte hãmpekpaxex hãm xexka putuk'ah tappet xohix. Yã hãm xexka kutõgnãg, pa nõm tappet xexkah.
Tu ta tu' kux.

YEYOX YÕG MÕ'POK XOP TE HÃPXOPMÃHÃ'

1 Teop:
Hõmã 'ãte xa kax'ãmi hãmãxap tappet tu', nũy Yeyox yõg hãpxopmã'ax xohix
'ãktux xa', xi' yõg hãmyũmmũg'ax xohix 'ãktux,
2 ha Yeyox te yãy yõg tik xop yĩmõgatux, tu mõ'pok, pu hãm'ãpak max 'ãktux,
ha Topa Koxuk te Yeyox ka'ogãhã', ha Topa te Yeyox mõgãhã pepi pexkox tu',
3 nõm xok, tu putpu' hi', ha tikmũ'ũn punethok te' pẽnãhã', tu 'ãmnĩy te 40
hã' pẽnãhã', yĩy ta' xohix te hãmyũmmũg, yã' hi putpu' Yeyox. Tute Topa te
tikmũ'ũn xat xe'ẽgnãg 'ãktux, tu Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat 'ãktux,
4 tu yãy yõg mõ'pok xop mũtik tihi', tu:

—Nãy, Yenoyanẽn kopa nox pi'. Hõmã 'Ãtak Topa te hãm'ãktux xex, hu:
"'Ãte yãy Koxuk Xe'ẽgnãg nũ'kutnãp-tup tikmũ'ũn xohix hah," kaxĩy. 'Ãte xa
hãm'ãktux, ha' xupak, hu' hip kõmẽn Yenoyanẽn kopah.
5 Yoãm te kõnãg hãp-tox pix, pa hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'ãte Topa Koxuk xa
nũ'kutnãp-tup, 'ãp-tox pix'ax putuk nũ'kutnãp-tup, puyĩy 'ãka'ogã'. Kaxĩy.

Yeyox te pexkox ha' mõg

6 Ha mõ'pok xop te nũ mũtik pip, tu:
—Hãm 'ũm hã xate' puknõg xop mõy putup, nõm puknõg xop te yũmũ yõg
hãm tu' pip? 'Ok hõnhã nõ' nõy yãnãn putup, nũy yũmũ yõg tikmũ'ũn 'Iyaet
xexkãnã'? Kaxĩy.
7 Ha Yeyox te:
—'Ãmnĩy 'ũm hã' xexkãnãp-tup, 'Ãtak puxet te' yũmmũg. 'Ap nõy 'ũm te'
yũmmũg'ah. 'A 'Ãtak Topa te 'ãyũmmũgãp-tup'ah.
8 Pa Topa Koxuk yĩxop-tup, yã kaxĩy Topa te 'ãka'ogãp-tup, xak mũn 'ãktux
tikmũ'ũn pu', kõmẽn Yenoyanẽn kopah hãm'ãktux putup, xix hãpxexka Yonex
tu', xix hãpxexka Xãmãnit tu', xix hãpxexka xohix tu hãm'ãktux putup. Kaxĩy.
9 Tu hãm'ãktux kux, ha Topa te' mõgãhã pepi', pexkox ha' mõg, ha yãy yõg
mõ'pok xop te' pẽnãhã', ha hãmgõy xexka te' xaxogãhã', pãyã' kopa' mõg, tu
mõktu' xupep.
10 Ha Yeyox yõg mõ'pok xop te' pẽnã ka'ok, Yeyox pẽnãp-tup tu', tu pepi
pẽnã', 'ĩhã pexkox yõg mõ'pok xop 2 mõxa mõ'ka'ok, tu topixxax ponnohnãg
mõ'tat,
11 tu:
—Ganinet yõg tihik, tep mũn xak xate pexkox kopah? Topa te Yeyox
mõgãhã pexkox hah, ha xate' pẽnãhã', ha hãmgõy xexka kopa' putpu' nũn
putup. Kaxĩy.

Tik xop te Mãtit yãykutnãhã'

12 Ha yĩktix 'Onimet tu' pip tik xop, tu ta' mõg, tu mõktu Yenoyanẽn tu'
mõxaha'. Putahat 'ap tox'ah, yã' hũmnãg, kinõm puxet.
13 Tu mõktu' mõxaha mĩptut tox tu', tu mĩpku'ĩn tu mõ'kãnĩn, tu mĩptut kox
tu' mõgãhã', tu' mõxakux. Tik xohix te: Pet, xix Yoãm, xix Tiak, xix 'Anene', xix
Pinip, xix Tõmẽ', xix Matẽmẽo, xix Mãteo, xix 'Appeo kutok Tiak, xix Xĩmãm,
nõm te Yoneo xop xexkanãp-tup, xix Tiak nõy kutok Yot.

14 Tu' kuxap-xet, xip-tox puxet, ha 'ũn xop nũ mũtik yãy tu nũ'nãhã', xix
Mãnix, Yeyox mũg tut, xix Yeyox taknõy xop. 'Ũxohix te Topa xak, tu nõm pu
hãm'ãktux pax.
15 Hãpxip 'ĩhã yãy tu nũ'nãhã', 'ũkuxa mãm ka'ok xop xohix te 120, ha Pet
tek-nĩhã' xip, tu hãm'ãktux, hu:
16-20 —'Ũnõy mũnõp xop, hõmã, hãmyãxatamuk xohix punethok 'ĩhã, Topa
Koxuk te hãm'ãktux, tu mõnãyxop Namix hã hãm'ãktux, ha kax'ãmi' 'ũkte'ex
yõg tappet tu', hu:
"Pũyã yãy hãm'ax tu' xut, puyĩy kãmãnat nõy hãm," kaxĩy. Tu kax'ãmi', ha
hãmyãxatamuk xohix nõg, ha Topa yõg hãm'ãktux hittap hã' mĩy nõmhã. Yeyox
te Yot xãnãhã', pu yũmũg mũtik 'ãti', tu hãpxopmãhã', yã yũmũg hã' xape'.
—Pãyã Yot te' gãyxop mõgãhã Yeyox hah, nũy tayũmak pop, tu hãm hã' nõy
yãnãn, tu yõkãnãm tu' nãhã', ha' yõn yãy koxyõy. Ha Yenoyanẽn yõg tikmũ'ũn
xohix te' xupak, tu nõm hãm 'ãxet'ax mĩy 'Axenãm, yãy yĩy'ax hã: "'Ũhep 'ãta'ax
tu hahãm," kaxĩy.
21 —'Ãpu, tik nõy yãykutnã', pu Yot pupi hãpxopmã', tik te yũmũg mũtik
hãpkumep hãmyãxatamuk 3 hã, 'ĩhã Yeyox te yũmũg mũtik hãpkumep.
22 Tik te Yoãm putox pix'ax pẽnãhã', tu Yeyox te pexkox tu' mõg pepi'
pẽnãhã', yã' xohix pẽnãhã', pu Yeyox yã putpu' hi 'ãktux, yũmũg mũtik tu
hãm'ãktux. Tu ta tu' kux. Kaxĩy.
23 Ha tik xop te tik 2 yĩmõgatux, 'ũxuxet'ax Yoye Maxamax, yã 'ãxet'ax nõy
Hãmyok, xix Mãtit,
24 tu Topa pu hãm'ãktux, hu:
—Topa 'ãxexkah, yũmũ'ãte xa tu' xak, xate tikmũ'ũn kuxa xohix yũmmũg
hah, hukmũ'ã yũmmũgã': Pi'ã' mũn putup xate'? 'Ok pe Maxamax, 'ok pe
Mãtit?
25 Yot te Hãmgãyãgnãg pet ha' mõg, 'ãpu yũmũ'ã' nõy yãykutnã', pu Yot
pupi hãpxopmã', nũy Yeyox yõg mõ'pok xop kopa' xihip, nũy Yot hã' yãnãn
hãpxopmã', Kaxĩy.
26 Tu mõ'xap yõn, puyĩ' xap hãmyũmmũgã', ha' xut Mãtit, ha Mãtit te nõm tik
te 11 mũtik hãpxopmãhã'.

2

Topa Koxuk te tikmũ'ũn ha yĩxohoh

1 Hãpxip 'ĩhã Yoneo xop te 'ãmuk xexka mĩy, 'ũxuxet'ax Pẽtekot, ha' kuxa mãm
ka'ok xop xohix te yãy kotĩnnãhã mĩptut puxet kopah,
2 tu' mãm, tu mõ'ka'ok tĩnnã ka'ok 'ãpak, yã 'ãmuuh gãy putuk, tu' xupep
mĩptut kopah, tu mĩptut kopa nũ'xip,
3 ha' yõyxõg punethok pẽnãhã', yã kuxap putuk, tu hãpxummãhã', tu mõktu
'ũp-tox xohix xuka' mãm,
4 ha Topa Koxuk te pexkox tu' yĩxohoh, tu' xohix ka'ogãhã', pu tu hãm'ãktux.
Yã Topa Koxuk te' yĩgãhã'.
5 Ha hãpxexka xohix yõg Yoneo xop te Yenoyanẽn kopa' tihi', nõm te Topa
xak,
6 tu' xupak, tu yãy tu nũ'nãhã', tu' nũn, tu nũktu mõxaha', tu yãy yĩy'ax xohix
'ãpak, tu' yẽy,
7 tu kuxãnõg, tu:
—Pẽnã', 'õhõm Ganinet yõg tihik, tu' yĩy, pãyã' yĩy'ax puknõg xohix hã
hãm'ãktux.

8 Pute 'ũm? Yũmũg nũn, tu hãm'ãpak, tu yãy yĩy'ax hã hãm'ãpak.
9 Yã' yĩy'ax xohix te: Pat yõg, xix Met yõg, xix 'Enamĩt yõg, xix Mẽyopatãm yõg, xix Yonex yõg, xix Kapanox yõg, xix Po'õn yõg, xix 'Ax yõg yĩy'ax,
10 xix Pinik yõg, xix Pãnpit yõg, xix 'Eyit yõg, xix Nip yõg, xix Xinẽn yõg, xix nõm te Hõm tu' pip xop yãy yĩy'ax nõm xop nũn, tu nũktu Yenoyanẽn tu' mõxaha', tu' pip.
11 Yã' yãg Yoneo, xi' yãg yã' puknõg xop, nõm te Topa xak, xix Yoneo mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat. Yã Kenet yõg, xix 'Anap yõg, yũmũ'ãte Topa yõg hãpxopmã max xe'ẽgnãg 'ãpak, tu yãy yĩy'ax hã' xupak. Kaxĩy.
12 Hu kuxãnõg, tu yãy pu yĩkopit, hu:
—'Ĩntu', pute 'ũm nũhũ'? Kaxĩy.
13 Ha tik yãg kute'ex kummuk, tu:
—Yã mĩnta hep xupyãg xo'op, hu nõ paptux! Kaxĩy.
Pãyã 'ap paptux'ah.

Pet te hãm'ãktux

14 Ha Pet yok, tuk-nĩhã' xip tik te 11 kopah, tu' yĩy ka'ok tu:
—Yonex yõg tihik, xix kõmẽn Yenoyanẽn kopa ti xop kamah: 'Ũg'ãpax, 'ãte 'ũm mũgã 'ãpax.
15 'A tik xop paptux'ah. 'Ãmhok. Yã hõnhã mãyõn te pexkox puka' yũm.
16 Pa hõmã tik hittap Yoeo te Topa pupi hãm'ãktux, hu:
17 "Hõmã, hãmyãxatamuk xohix nõg putup,
'ĩhã Topa te yãy Koxuk yĩxõnnãp-tup 'ũhep xop xohix hah,
ha 'ãk-tok pit xix 'ãk-tok hex te Topa pupi hãm'ãktux putup,
ha' xiptap xop te yãy koxuk hã' pẽnãp-tup, ha kutut xop te nõ yõnkup putup.
18 Ha 'ãmnĩy 'ũm 'ĩhã Topa te yãy Koxuk yĩxõnnãp-tup yãy yõg kãmãnat xohix hah, tik xop xix 'ũn xop,
ha Topa pupi hãm'ãktux putup.
19 Ha Topa te hãpxopmã xe'ẽgnãg xa' mũg putup pexkox tu' xix hãm tu',
ha' hep 'ãta pẽnãp-tup, xix kuxap, xix kugõy.
20 Mãyõn yãnãm xok putup hãpkoxtap hah,
ha mãyõn hex yãyhã' hep 'ãtap-tup,
ha 'ãmnĩy 'ũm puxet 'ĩhã Topa nũn putup,
tu hãm tu' nũn putup, pu hãpxopmã'ax xohix kopit.
21 Tikmũ'ũn 'ũm te Topa 'ãxet'ax hã' xãnã', pu' xut, puxix Topa nõm xut putup, pe tihik, pe 'ũhũn." Kaxĩy.
22 Pet te xe:
—'Iyaet yõg tikmũ'ũn, 'ãyĩpkox pi', tu hãm'ãpax. Topa mũn te Nãyane yõg Yeyox yãykutnãhã', tu 'ãxop ha nũ'kutnãhã', nũy xa' mũg. Tu Yeyox hã hãpxopmã max xe'ẽgnãg 'ãxop keppah, ha hãmyũmmũg xate'.
23 Topa te hãmyũmmũg, tu Yeyox hõm 'ãxop xohix pu', ha 'ãxop tep-tup nõg, tu tik kummuk xop pu' hõm Yeyox, pu mĩpkupnix tup-tex.
24 Pa Topa te putpu' hĩnnãhã'. 'Ũxok xe'e', pãyã Topa mũn ka'ok, tu putpu' hĩnnãhã'. Yã Yeyox te Topa hãk-tok xe'e'.
25 Hõmã mõnãyxop Namix te Topa pupi hãm'ãktux, tu Yeyox 'ãktux kamah, 'a yãy 'ãktux'ah, hu:
"'Ãmnĩy xohix hã 'ãtek xuxyã pẽnãhã',
'ũgyĩp xe'e hã' xip, nũy mõknĩynãm, huk kuxãnõg 'ohnãg.
26 Huk kuxa hittup, xik yĩy'ax hittup.

Hõmãk xok putup, pãyãk kuxa yũm ka'ok, tu hãmmax hip, tuk hittup.
27 Xatek koxuk nĩm putup'ah. 'Ap xukpot tuk nĩm putup'ah.
Xatek hep kutox 'ãta tux hok, puk-tox 'ohnãg,
yãk mũn tik max xe'ẽgnãg.
28 'Õgnũ putat xe'ẽgnãg hãk mõg. Xate 'a' mũg putahat. 'Ũgyĩkãgnãg hã 'ãxip,
yĩk kuxa hittup,” kaxĩy.
29 Tu xe:
—'Ũnõy mũnõm xop, 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Mõnãyxop hittap Namix xok, ha
nõ hãpkot, ha' yõg hãpkox xip 'ũxukpot tu', tu yã' xip hõnhã.
30 Namix te Topa pupi hãm'ãktux, tu Topa te hãm'ãktux xex yũmmũg, tu
Topa yã' koit 'ohnãg yũmmũg, yã yãy 'ãxet hã Topa te hãm'ãktux xex, hu: “'Ãte
'ãmõkputox xekanãp-tup, pu tikmũ'ũn xohix tu xat,” kaxĩy.
31 Hõmã kumak Namix te hõnhã yõg hãpxopmã'ax pẽnãhã', tu' koxuk hã'
pẽnãhã', tu Topa yõg hãmyãykutnã'ax pẽnãhã', tu' yõg putpu hi'ax pẽnãhã', ha
Topa te Yeyox nĩm 'ohnãg xukpot kopah, ha Namix te' pẽnãhã', tu Yeyox yãy
hep 'ãta kutox 'ohnãg pẽnãhã'.
32 Hamũn, Topa te Yeyox hĩnnhã putpu', hak mũg xohix te' pẽnãhã'.
33 Yĩy Topa te' xexkãnãhã 'ũyĩpxe'e hah, tu hãm'ãktux xex, tu hãm'ãktux, hu:
“'Ãte Topa Koxuk yĩxõnnãp-tup tikmũ'ũn hah,” kaxĩy. Ha hõnhã 'ãxohix te'
pẽnãhã', tu' xupak.
34 Namix mũn te pexkox ha 'a' mõg'ah. 'Ap pepi' mõg'ah, pãyã hãm'ãktux, hu:
“Topa te hãm'ãktux 'ũkxuxyã pu', hu: —'Ũgyĩpxe'e hã yũhũm.
35 'Ãte xa tu' gãy xop hupmãp-tup, xayĩ' xat, ha 'ãmũn pu' yĩpkox pi',' ” kaxĩy.
36 'Iyaet yõg tikmũ'ũn, 'ãxop te Yeyox putex mĩpkupnix tu'. 'Ãte xa hãm'ãktux
xe'e', 'ap koit'ah: Topa te Yeyox yãykutnãhã', puyĩy 'ãxop hã 'ãxuxyã xe'ẽgnãg.
Tu yã Topa yõg hãmyãykutnã'ax xe'e'. Tu ta tu' kux. Kaxĩy.
37 Ha' xohix te' xupak, tu yãyhãhup, tu' kuxa te' xak, tu hãm'ãktux Pet pu',
xix mõ'pok xop xohix pu', hu:
—'Ũnõy mõnõm xop, putep mũn mĩy'ax? Kaxĩy.
38 Ha Pet te:
—'Ãpu yãyhãhup, nũy hãpkummuk mĩy kux, hap-tox pix, xa Yeyox yã 'ãxuxyã
'ãktux, ha Topa te 'ãxop yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãp-tup, pu tu' kux, ha xa
nũ'kutnãp-tup yãy Koxuk Xe'ẽgnãg.
39 Topa te xa hãm'ãktux xex, hu: “'Ãte yãy Koxuk mõ'kutnãp-tup xa', xix 'ãk-
tok hah, yã' xohix hah, nõm te hãptox tu' pip, Topa te nõm xop xãnãhã'.” Kaxĩy.
40 Ha Pet te hãm'ãktux punethok, nũy tu ka'õgã', tu' xãnãhã', hu:
—'Ãnũn, tu tikmũ'ũn kummuk nĩm, Topa te tikmũ'ũn kummuk xũygãp-tup
hah. Kaxĩy.
41 Ha tikmũ'ũn xohix xexkah te hãm'ãpak, tu' yĩpkox pip, hap-tox pix, yã yãy
koxuk xop xohix te 3.000.
42 Ha Yeyox yõg mõ'pok xop te hãmyũmmũgãhã mõkuma' mõg. Tu 'ãmnĩy
xohix hã Topa pu hãm'ãktux, tu nũ mũtik hãm'ãktux xi' xit, nũy Yeyox nõm te'
pupi' xok pe'paxeh.

Tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah

43 Ha tikmũ'ũn kuxãnõg, 'Ihã Yeyox yõg mõ'pok xop te hãpxopmã ka'ok
xe'ẽgnãg punethok,
44 ha' kuxa mãm ka'ok Yeyox kopa', tu yãy mũtik pip, tu hãpxop xohix koxip
yãy pu',

45 ha tik xop te yãy yõg hãpxop xohix hãmenex, nũy 'ũhok xop xohix pu' nĩm, tu' xupkumĩy 'ohnãg.
46 'Ãmnĩy xohix hã yãy tu nũ'nãhã' Topa pet xexka kopa', tu yãy mũtik xit yãy pet kopa', nũy Yeyox xok'ax pe'paxeh, tu' kuxa hittup, yã kuxap-xet,
47 tu Topa 'ãktux max, ha tikmũ'ũn xohix tep-tup, ha 'ãmnĩy xohix hã Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, nũy yãnãn tu' kuxa max tat, tu' xohix nãg nõy nã' mõgãhã', tu mõktu xohix.

3

Topa te tik te hãpkumep hok hittupmãhã'

1 Mãyõn he 'ĩhã Pet mõg xix Yoãm, tu Topa pet xexka ha' mõg, nũy Topa pu hãm'ãktux Yoneo xop mũtik.
2 Tik 'ũm te hãpkumep hok, tu' xip. 'Ũtut te' put tu hãpkumep hok, yãy hi'ax tox hã. 'Ãmnĩy xohix hã tikmũ'ũn te Topa pet xexka mõ'yĩnnĩn'ax tu' tat, nõ'õm mõ'yĩnnĩn'ax 'ãxet'ax "'Ũmax", ha tikmũ'ũn nũn, ha tik te tu' kax, pu tu hãpxop 'ũm hok popmã',
3 ha Pet mõg nõmhã, xix Yoãm, tu Topa pet xexka hã' mõxaha', ha tik te hãpkumep hok te' pẽnãhã', tu:
—'Ãm hok hõm hãpxop 'ũm! Kaxĩy.
4 Ha tik 2 te' pẽnãhã', tu' pẽnã ka'ok, tu:
—Hẽnã'! Kaxĩy.
5 Ha tik te hãpkumep hok te' pẽnã ka'ok, nũy hãpxop 'ũm pa'.
6 Ha Pet te hãm'ãktux, hu:
—'Ap pip'ah tayũmak, 'ũyã xa hãpxop 'ũm nõy hõm. Yã Nãyane yõg Yeyox Kunnix tekmũ'ã yãy 'ãxet'ax hõm, 'ũ 'ãxat, hu: 'Ãpu, 'ãk-nĩhã xihip, nũy hãpkumep! Kaxĩy.
Tu' yĩy'ax hã' hittupmãhã'.
7 Tu' yĩpxe'e mũg, tuk-nĩhã' xip, ha' nõy yok mõ'ka'ok, tu' kup ka'ok xi' pata ka'ok,
8 tu' hittup xexka', hu: Pũn, pũn, pũn, kaxĩy, tu Topa 'ãktux max.
9 Ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã', tu hãpkumep pẽnãhã', tu Topa 'ãktux max 'ãpak,
10 tu tik tupmãhã yũmmũg, hu hãm'ãktux, hu:
—'Ãmnĩy xohix hã' yũm, tu ta tu' xak Topa pet xexka mõ'yĩnnĩn'ax 'Ũmax tu'! Kaxĩy.
Tu' yẽy.

Pet te hãm'ãktux Topa pet xexka kopa'

11 Ha tik te Pet yãy kep hã' mũg, xix Yoãm, ha tikmũ'ũn kuxãnõg, tu' nũn, tu yãy tu nũ'nãhã', Xanomãm yõg hãptopa hãmyĩkox tu yãy tu nũ'nãhã',
12 ha Pet te tikmũ'ũn pẽnãhã', tu hãm'ãktux, hu:
—'Iyaet yõg tihik: Teptu 'ãkuxãnõg, tuk pẽnã ka'ok? Putep pe'ãpaxex? 'Ak mũg ka'ok'ah, 'ak mũg max xe'e'ah, nũy tik hittupmã'.
13 Mõnãyxop hittap 'Amanãm yõg Topah, xix Mõnãyxop 'Iyak yõg, xix Mõnãyxop Yako yõg Topah, xix mõnãyxop xohix yõg Topah, yã Topa te' yõg Kãmãnat Xe'ẽgnãg Yeyox xexkanã xe'ẽgnãg, pa 'ãxop tep-tup nõg, tu' puknõg xop ha' mõgãhã'. Pinat pa te hãmyũmmũg, tu' xut putup, pu mõg, pãyã xatep-tup'ah.
14 'Ũmax xe'ẽgnãg Yeyox, pãyã xatep-tup nõg, hu Pinat tu' xak, pu tik kummuk xut 'ũyãnãn tu', pu mõg, nõm te' nõy putex.

15 Yeyox te' xohix hĩnnãhã', ha xatep-tex Yeyox, pa Topa te' putpu' hĩnnãhã', hak mũ'ãte' pẽnãhã'.
16 Yã Yeyox mũn ka'ok, tu tik hittupmãhã'. Tik kuxa yũm ka'ok Yeyox kopa', ha tik pata kup ka'ogã xe'e'. 'Ãxop te' pẽnãhã', tu' yũmmũg.
17 —'Ũnõy mũnõm xop, hõmã 'ãxop te hãmyũmmũg 'ohnãg, xix 'ãxexka xop te hãmyũmmũg 'ohnãg.
18 Hõmã tik xop hittap te Topa pupi hãm'ãktux, tu tikmũ'ũn hittap pu hãm'ãktux, hu: "Topa te Kunnix yãykutnãhã', pu nũ'kutnã 'ãxop hah," kaxĩy. Yã Topa yõg hãm'ãktux hittap hã Yeyox xok mĩpkupnix tu' nõmhã.
19 'Ãpu yãyhãhup, nũy 'õg hãpkummuk mĩy kux, tu Topa ha mõg, puyĩy Topa 'õg mĩy'ax kummuk xaxogã', pu tu' kux,
20 puyĩy Topa 'ãkuxa ka'ogã', tu Yeyox yãykutnã tap, nũy xa nũ'kutnã', tu nũ'kutnãp-tup putpu',
21 pa hõnhã pexkox tu' xip, tu Topa yõg hãptup xe'e hip. Yã Topa pupi hãm'ãktux xop te' xuktux tap.
22 Mõnãyxop hittap Mõyyex te Yeyox 'ãktux kamah, tu: "Hõmã Topa te tik te yãy pupi hãm'ãktux yãykutnãp-tup, 'ãxop kopa' yãykutnãp-tup, tu tik puxet xãnãp-tup, puyĩ' pupi hãm'ãktux, 'ũkputuk. 'Ũxupax, nũy xat'ax xohix mĩy.
23 Tikmũ'ũn te Topa pupi hãm'ãktux 'ax 'ãpax, tu 'ãyĩpkox hok, puxix nõm xop yĩpkox pip hok xop kix putup," kaxĩy.
24 Ha tik xop xohix te hãm'ãktux, yã' xohix te' xuktux, yã' Xãmõ'eo, yã' xohix te' xuktux.
25 'Ãxop xik mũ'ũg yã nõm tik xop hãk mõkputox, ha hõmã Topa te pa'ax mĩy yũmũg mõnãyxop mũtik, tu mõnãyxop 'Amanãm pu hãm'ãktux, hu: "'Ãmõkputox te' hep xop xohix hã hãmmaxnãp-tup," kaxĩy.
26 —Tu nũ Kãmãnat Xe'ẽgnãg Yeyox kutnãhã 'ãxop ha hãmãxap, pũyĩy 'ãhittupmã' xa hãpxopmã kummuk kux. Kaxĩy.

4

Pet xix Yoãm te Yoneo xexka xop keppa' tihi'

1 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Yoneo yõg 'ãmãnex xop nũn, xix Topa pet xexka yõg xonat xop kapitãm, xix Xanoxeo xop nũn,
2 ha Pet xix Yoãm te hãm'ãktux tikmũ'ũn pu', tu hãmyũmmũgãhã, tu Yeyox yõg putpu' hi'ax 'ãktux, ha' xexka xop gãy,
3 tu Pet mũg xix Yoãm, tu 'ãmnĩy hã kanet ha' mõ'tat, ha' tihi', ha 'ãmnĩy, yã hãptup hip.
4 Pa nõm te hãm'ãpak kuxa mãm ka'ok Pet yõg hãm'ãktux kopa', ha' kuxa mãm tik xop xohix nõy nã' mõg, tu mõktu 5.000, yã' xohix xexka punethok.
5 Hãptup 'ĩhã Yoneo xexka xop xix tik xop te hãmyũmmũg xop te yãy tu nũ'nãhã Yenoyanẽn kopa',
6 tu Yoneo 'ãmãnex xexka xop mũtik pip, 'ũxohix te: 'Anãn, yã 'ãmãnex xop xohix xat'ax, xix Kaxpax mũtik pip, xix Yoãm, xix 'Anexãn, xi' xape xop,
7 tu Pet xix Yoãm xãnãhã', tu' yĩkopit, hu:
—Putep te 'ãxop xat, xa tik pakut hittupmã'? Putep hã 'ãxop te nõm tik hittupmãhã'? Kaxĩy.
8 Ha Topa Koxuk te Pet ka'ogãhã', ha hãm'ãktux ka'ok, hu:
—Tikmũ'ũn xexka xop, xix tik xop te hãmyũmmũg xop: 'Ũg'ãpax!

9 'Ãxop tek mũn yĩkopit, hu: “Putep te 'ãxop xat, xa nõm tik hittupmãhã'? Putep hã 'ãxop te' hittupmãhã'?” Kaxĩy.
10 'Ũg'ãpax, 'ãte xa hãmyũmmũgã'ax, xa hãmyũmmũg, puyĩy 'Iyaet yõg tikmũ'ũn hãmyũmmũg. 'Ãxop te Nãyane yõg Yeyox Kunnix putex mĩpkupnix tu', ha Topa te' hĩnnãhã putpu', hamũn te nõm tik hittupmãhã', Yeyox 'ãxet'ax 'ãktux hã' hittupmãhã'. Pẽnã'. Nõmhã' xip, tu hãpkumep.
11 Yeyox yã mĩptut hã' mãykup putuk, xix koxuk. 'A 'ãxop te Yeyox putup nõg, pa Topa te' xexkanãhã xe'ẽgnãg.
12 'Ok xip tik nõy te tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, nũy yãnãn tu' kuxa max tat? 'Ok xip hãpxexka xohix tu'? 'Ap xip'ah. Yeyox yãp-xet xip. Topa te Yeyox 'ãxet'ax hõm tikmũ'ũn pu', pu Yeyox yũmũg kuxa kummuk tu xit, nũy nõ max tat 'ũyãnãn tu'. Kaxĩy.
13 Ha' xexka xop te Pet pẽnãhã xix Yoãm, ha' yĩpkutuk 'ohnãg, yĩy hãmpe'paxex, hu:
—Tappet xax yũmmũg kutõgnãg, pãyã tute Yeyox mũtik hãpkumep, yã' yõg tik xop, kaxĩy.
14 Ha tik tupmãhã' xip, ha' xexka xop te' pẽnãhã', hu yãyhãhup, tu' yĩy 'ohnãg,
15 tu:
—'Ãpep, nũy hãptopa mõg. Kaxĩy.
Ha' mõg, ha' xexka xop te yãy mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn,
16 hu:
—Putep mũn mĩy'ax? Pet xix Yoãm te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg. Tep tu yã' koit? Yã Yenoyanẽn yõg tikmũ'ũn xohix te' pẽnãhã', tu' yũmmũg.
17 'Ãpu, nõm tik 2 xat hok, pu Yeyox 'ãxet'ax 'ãktux hok tikmũ'ũn pu', pu tikmũ'ũn Yeyox xaxok. Kaxĩy.
18 Tu Pet xãnãhã xix Yoãm, tu' xat hok, hu:
—Yeyox 'ãxet'ax 'ãktux hok, xix tikmũ'ũn pu Yeyox yũmmũgã hok. Kaxĩy.
19 Pa Pet xix Yoãm te:
—'Ãxop pa te hãmyũmmũg: Pi'yã' max, 'ok pe 'ãxop puk yĩpkox pip, 'ok pe Topa puk yĩpkox pip? 'Ãxop te hãmyũmmũg.
20 'Ũgmũ'ãte Yeyox 'ãxet'ax 'ãktux putup mõ'kuma' mõg, Topa te' xat, hak mũg yĩpkox pip Topa pu hãmãxap, hu hãpxopmã'ax pẽnãhã 'ãktux putup, xix hãpxopmã'ax 'ãpak 'ãktux putup kamah. Kaxĩy.
21-22 Ha tik hittup yõg hãmyãxatamuk te 40, yĩy tikmũ'ũn xohix te Topa 'ãktux max, hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg hah, ha' xexka xop te Pet xũygãp-tup, xix Yoãm, pãyã tikmũ'ũn yĩpkutuk, hu' mĩy 'ok pa' gãy, tu Pet xupepmãhã xix Yoãm.

Yeyox yõg tik xop te Topa pu hãm'ãktux

23 Ha' mõg, tu mõktu mõxaha' xape pet tu', tu' xexka xop yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux 'ũxape xop pu', tu 'ãmãnex xexka xop yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux, xix tik xop te hãmyũmmũg yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux.
24 Ha' xupak, tu Topa pu hãm'ãktux, tu yãy yĩy puxet hã hãm'ãktux, hu:
—Topah, 'ãxexka xe'ẽgnãg, xate pexkox mĩy, xix hahãm, xix kõnãg xexka', xix hãpxop xohix te kopa' pip mĩy.
25 Hõmã 'Ãkoxuk Xe'ẽgnãg te hãm'ãktux, tu' xat, pu 'õg kãmãnat Namix hãm'ãktux, hu: “Tep tu' puknõg xop gãy? Ha' hep xop xohix te hãmpe'panõm, hu: ‘'Ũkxexka'', kaxĩy, pak-tõgnãg, tu xe: ‘'Ũgka'ok’, kaxĩy, pãyã' pu'ũgnãg.
26 Hãpxexka xohix yõg xexka xop te yãy tu nũ'nãhã', nũy Topa hã kumĩy, nũy Topa yõg hãmyãykutnã'ax mũtik yãy tuk-mĩy,” kaxĩy.

27 —'Ap koit'ah. Yã Yenoyanẽn yõg xexka xop, yã Yoneo yõg tikmũ'ũn xi' puknõg xop, xix Pinat, xix 'Enot, tu yãy tu nũ'nãhã', nũy 'õg Kãmãnat Xe'ẽgnãg hã kumĩy, pãyã xate Yeyox yãykutnãhã', tu nõm xexkanã xe'ẽgnãg.
28 Hõmã xate hãmpe'ãpaxex, tu hãm'ãktux tap, yĩy 'õgnũ hãm'ãktux hittap hã Yoneo yõg tikmũ'ũn kummuk te Yeyox kummugãhã nõmhã, xi' puknõg kummuk xop te' kummugãhã nõmhã.
29 Tu' gãy, tu' yĩy gãynãm, yĩg mũ'ãte xa tu' xak, xak mũg ka'ogã', 'ũyĩy hãpxopmã max, nũy nõm xexka xop yĩpkutuk hok, nũy 'õgnũ hãm'ãktux 'ãktux pax.
30 Yã 'ãka'ok, hu tikmũ'ũn hittupmãhã', tu hãpxopmãhã', xix hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, pu tikmũ'ũn pẽnã', tu 'õg Kãmãnat Xe'ẽgnãg Yeyox hã hãpxopmãhã'. Kaxĩy.
31 Tu Topa pu hãm'ãktux kux, ha mĩptut yãy nuhuk, ha Topa Koxuk te' xohix ka'ogãhã', hu Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, tu' yĩpkutuk 'ohnãg.

'Ũkuxa mãm ka'ok xop te hãpxop xohix koxip

32 Yã' kuxa mãm ka'ok, tu' kuxap-xet, xip-tox puxet. 'Ap hãm'ãktux'ah, hu: "Yõgnũ'", kaxĩy. 'Ãmhok. Pãyã hãpxop xohix yã yãy yõg, tu' xupkumĩy 'ohnãg.
33 Ha Yeyox yõg mõ'pok xop te hãm'ãktux ka'ok, tu yũmũg xuxyã Yeyox putpu hi'ax 'ãktux, ha Topa te' kuxa mãm ka'ok xop ka'ogãhã', ha tikmũ'ũn tep-tup pax.
34 'Ap hok xop pip'ah, pap-te xop te mĩptut hãmenex xix hahãm, tu tayũmak pop, tu' xape xop pu' popmãhã',
35 Ha' mõ'pok xop te' pop, tu' hok xop pu' popmãhã'.
36 Ha Xip yõg tik yã Nemi hã' mõkputox, tu' xuxet'ax Yoye Maname', ha' xuxet'ax te tikmũ'ũn yĩy'ax hã: "Nõm te' nõy ka'ogãhã'",
37 tu yãy yõg hãm hãmenex, tu tayũmak paha', tu mõ'pok xop pu' hõm.

5

'Ãnãnĩn xix Xapit

1 Tik 'ãxet'ax 'Ãnãnĩn, xi' xetut 'ãxet'ax Xapit, tu yãy yõg hãm hãmenex,
2 ha' nõmenex, tu tayũmak paha', tu mõ'pot, tu' yãg xaptop, tu' yãg nõy paxnũn mõ'pok xop hah, Yã mõ'ãmã', hu:
—Yã tayũmak xohix, yã' kux, 'ap nõy xip'ah. Kaxĩy.
Ha' xetut te yã' koit yũmmũg, tu mõ'ãmã kamah.
3 Pa Pet te:
—'Ãnãnĩn, tep tu xate Hãmgãyãgnãg yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu 'ãyĩpkox xip nõm hãm'ãktux kummuk pu'? Yã Topa Koxuk pu yã' koit, tu tayũmak yãgnãg xaptop, tu' yĩy 'ohnãg!
4 Hahãm 'õgnũ, xix tayũmak xohix 'õgnũ'. Putep mũn pe'ãpaxex 'ãkuxa kopah? Xate tikmũ'ũn pu' koit'ah, pa Topa mũn pu' koit. Kaxĩy.
5 Ha' xupak, tu hãm tu' nãhã', tu' xok xe'e', ha nõm te' xupak kuxãnõg xexka'.
6 Tik xiptap te 'Ãnãnĩn kĩy topixxax hã, tu mõ'tat, tu nõ hãpkot.
7 Ha 'ot 3 nõg, 'ĩhã' xetut mõ'nãhã', 'ap te yĩpxox xok'ax yũmmũg'ah,
8 ha Pet te:
—Pu, 'ãyĩy. 'Õgnũ hahãm yõg tayũmak xohix te xĩy? Kaxĩy.
Ha:
—Hamũn. Yã tayũmak xohix, 'ap nõy xip'ah. Kaxĩy.
9 Pa Pet te:

—Tep tu 'ãyĩpxox te koit, xix 'ãmũn? 'Ok Topa Koxuk pu' koit, nũy nõ gãyã'? 'Ũxupax: Tik te 'ãyĩpxox nõ hãpkot, tu ta' nũn, tu nũ', tu mõ'ãtat putup kama hãptopa'. Kaxĩy.

10 Pet te hãm'ãktux kux, 'ĩhã' xetut te hãm tu' nãhã', Pet pata yĩka' nãhã', tu' xok, ha tik xiptap nũn, tu' pẽnãhã', tu hãptopa mõ'tat, tu' yĩpxox yõkãmã' xe nõ hãpkot.

11 Ha' kuxa mãm ka'ok xop kuxãnõg xexka', ha tikmũ'ũn xohix te' xupak, tu kuxãnõg kamah.

Ha hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg

12 'Ũkuxa mãm ka'ok xop te yãy tu nũ'nãhã' Topa pet kux kaxax kaka hah, ha' kux kaxax 'ãxet'ax Xanomãm yõg, ha Yeyox yõg mõ'pok xop te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg tikmũ'ũn kopah, puyĩ' pẽnã',

13 yĩy tikmũ'ũn kuxa mãm 'ohnãg xop kuxãnõg, tu' kuxa mãm xop yĩpkutuk, 'ap te yãy tu nũ'nã'ah nõm xop mũtik, pãyã' xohix te nõm hãp-tup pax.

14 Ha tikmũ'ũn punethok kuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã kopah, tu' nũn, tu' nõy tu' mõxaha', tu yãy tu nũ' kuxa mãm ka'ok xop xok, tik xop xix 'ũn xop,

15 ha tikmũ'ũn te' pakut xop tat putat kopah, tu mĩm xix 'extet tu' xex, pu Pet koxuk kopa nãy, nũy hĩttupmã'.

16 Ha kõmẽn punethok te Yenoyanẽn yĩka' pip, ha kõmẽn nõy yõg tikmũ'ũn nũn Yenoyanẽn tu', tu' pakut xop tat, xix yãmĩy kummuk kopa' pip xop tat, ha' hittupmãhã'.

'Ũxexka xop te tik xop kummugãhã'

17 Pa tik te 'ãmãnex xop xat'ax te' yĩpkumĩy, xix Xanoxeo xop te' yĩpkumĩy,

18 tu' xat, pu Yeyox yõg mõ'pok xop mũy, tu kõmẽn yõg kanet ha mõ'tat, tu' xex.

19 Pa 'ãmnĩy koxtap 'ĩhã pexkox yõg nũ'kutnã'ax nũn, tu hãmyĩnnĩn'ax xõn, tu tik xop mõy kanet kopah, tu hãptopa' mõgãhã', tu' xat, hu:

20 —Mõg, mõg, Topa pet xexka ha mõg, nũy Yeyox 'ãktux, nõm te tikmũ'ũn xop xohix hĩnnã'ax. Kaxĩy.

21 Ha hãm'ãpak, tu' mõg, tu mãyõn xupep 'ĩhã tikmũ'ũn yũmmũgãhã Topa pet xexka kopah.

Ha ta tik te 'ãmãnex xop xat'ax nũn, xi' yõg xop xohix, tu Yoneo xexka xop xohix xãnãhã', pu yãy tu nũnnãy, ha' xat, hu:

—'Ãpu, kanet tu nũnnãy Yeyox yõg mõ'pok xop. Kaxĩy.

22 Ha xonat xop mõg kanet hah, tu' xak, pãyã 'ap ti'ah, yĩy putpu' nũn, tu' xexka xop pu' xuktux,

23 hu:

—Pipkup ka'ok hã mõ'yĩnnĩn, ha' xõn ha' xĩy 'ohnãg, ha xonat xop te hãmyĩnnĩn'ax yĩka' pip, nũy pẽnã', hak mũ'ãte kanet yõg hãmyĩnnĩn'ax xõn, pãyã 'ap tik 'ũm xip'ah kanet kopah. Kaxĩy.

24 Ha Topa pet xonat xop yõg kapitãm te' xupak, xix 'ãmãnex xexka xop te' xupak kamah, tu:

—'Ĩhok, pute 'ũm? Kaxĩy.

25 Ha tik 'ũm nũn, tu:

—Hõmã 'ãxop te tik tigãhã kanet kopah, yã hõnhã Topa pet xexka tu' pip, tu tikmũ'ũn yũmmũgãhã'. Kaxĩy.

26 Ha xonat xop te tikmũ'ũn yĩpkutuk, tu hãmpe'paxex, hu “Pe yã 'ã mĩkaxxap tux!” kaxĩy. Hu mõ'pok xop xũygã 'ohnãg, pãyã' mũg, tu' nũnnãhã',

27 tu' xexka xop keppa' xex, ha tik te 'ãmãnex xop xat'ax te' yĩkopit, hu:
28 —'Ok 'ãyĩpkox hok? Hõmãg mũ'ãte xa' xat, hu: "'Ãyĩy hok, Yeyox 'ãxet'ax
hã yũmmũgã hok!" kaxĩy. Pa 'ãxop te tikmũ'ũn xohix yũmmũgãhã Yenoyanẽn
kopah, nũy 'ũgmũg kupex Yeyox xok'ax hah, pu tikmũ'ũn 'ũgmũg 'ãktux
kummuk. Kaxĩy.
29 Pa Pet xix mõ'pok xop te hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, tu:
—'Ũgmũ'ãte Topa yĩy'ax 'ãpak, tu Topa puk yĩpkox pip hãmãxap, tuk-nãy tu
tikmũ'ũn puk mũg yĩpkox pip.
30 'Ãxop te Yeyox putex mĩpkupnix tu', pipkup hã' xup mĩpkupnix tu', nũy tup-
tex, ha mõnãyxop yõg Topa te' putpu' hĩnnãhã',
31 tu' xexkanãhã yãy yĩpxe'e hã', nũy hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu' kux.
32 'Ũgmũ'ãte' pẽnãhã', xix Topa Koxuk te' pẽnãhã', tu hãm'ãpak, tu xe
hãm'ãktux, ha Topa te yãy Koxuk Xe'ẽgnãg nũ'kutnãhã tikmũ'ũn hah, nõm xop
kuxa mãm ka'ok xop ha nũ'kutnãhã'. Kaxĩy.
33 Ha' xupak, tu' gãynãm, tu' kix putup,
34 pa Paniye xop yõg tik xip, 'ũxuxet'ax Gãmãniet. 'Õhõm tik te hãmyũmmũg
xexka', tu Topa yõg xat'ax yũmmũgãhã', ha tikmũ'ũn xohix tep-tup pax. Hak-
nĩhã' xip, tu' xat, hu:
—'Ãpu, tik xop hãptopa mõgã'. Kaxĩy.
Ha' mõgãhã Yeyox yõg mõ'pok xop.
35 Ha Gãmãniet te' xexka xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Iyaet yõg tik xop, 'õg pa mõxip, xayĩy 'ãmpe'ãpaxeh, nũy hãpkummuk 'ũm
mĩy hok.
36 Hõmã Teot te tikmũ'ũn xat putup, tu tik xop te 400 mõgãhã', hap-tex, ha
nõm xop te' pe' mõg te' xaxok, ha' kux.
37 Ha hãpxip 'ĩhã gohet te tikmũ'ũn mõ'kupix, tu tikmũ'ũn xohix te xĩy
yũmmũg putup, hu mõ'kupix, 'ĩhã Ganinet yõg Yot xip, ha tikmũ'ũn punethok
te Yot pe' mõg, ha' xok, ha tikmũ'ũn te yĩkãm xupmãhã'.
38-39 Yĩy hõnhã 'ãte xa hãm'ãktux, hu: Tik xop nĩm, tu' kummugã hok. Pi'yã'?
'Ok pe Topa te nõm nũ'pok, 'ok pe tik 'ũm te nũ'pok? 'Ãte' yũmmũg'ah. Yĩ' hip,
ka Topa mũtik yũmũg yãy tuk-mĩy. Kaxĩy.
Ha' xexka xop te Gãmãniet yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu' yĩpkox pip,
40 tu Yeyox yõg mõ'pok xop xãnãhã', tu' kix xokxax hã', tu' xat, hu:
—Yeyox 'ãxet'ax 'ãktux hok! Kaxĩy.
Tu' tux hok, pu mõg.
41 Ha' mõg, tu' kuxa hittup. Yã' xexka xop te' xũygãhã', Yeyox xũy putuk tu'
xũygãhã', yĩ' hittup.
42 Tu 'ãmnĩy xohix hã hãmyũmmũgãhã Topa pet xexka kopah, xix mĩptut
xohix kopah, tu Yeyox yã Kunnix 'ãktux. Topa te nõm yãykutnãhã xe'ẽgnãg.

6

Tik te 7 te mõ'pok xop hã' tehe'.

1 Hãpxip 'ĩhã' kuxa mãm ka'ok xop xohix nõy nã' mõg. Ha Genex yĩy'ax yõg
tikmũ'ũn te:
—'Ãmnĩy xohix hã 'ãxop tek xit'ax popmãhã yũmũ yõg hok mãm xop pu',
pãyã 'ũgmũg yĩy'ax xop xate' xaxok, tuk xit'ax 'ohnãg hõm, 'ĩhã Yoneo yĩy'ax
hok mãm xop pu' popmãhã'. Kaxĩy.
2 Ha mõ'pok xop te 12 te' kuxa mãm ka'ok xop xohix xãnãhã', tu:

—Topa tek-mũg xat, 'ũyõg hãm'ãktux yũmmũgã', hak mũ'ãte Yeyox tu hãpxopmãhã'. 'Ap hãmyũmmũgã kux putup'ah, nũy kuxa mãm ka'ok xop tu' xit'ax popmã'.

3 'Ãpu, tik max te 7 yĩmõgatux 'ãxop kopah, pu hãpxop popmã', puyĩy 'ũn xop xaxogã hok,

4 pak mũ'ãte Topa pu hãm'ãktux pax putup, tu Topa yõg hãm'ãktux yũmmũgãp-tup. Kaxĩy.

5 Ha' xohix te nõm hãm'ãktux putup, hu' kuxa hittup, tu tik xop yĩmõgatux, tu 'Extep yãykutnãhã hãmãxap. Yã' kuxa yũm ka'ok, ha Topa Koxuk te' ka'ogãhã'. Ha tik nõy yĩmõgatux 'Extep mũtik, tik xohix te: Pinip, xix Ponok, xix Nĩkãnõg, xix Tĩmãm, xix Pãm, xix kõmẽn 'Ãtikit yõg Nĩkonao, yã Nĩkonao te Yoneo xop hã' puknõg tap, pãyã hõmã nõm xop kopa mõ'nãhã', tu mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat.

6 Ha tik te 7 mõgãhã mõ'pok xop hah, tu' keppa tigãhã', ha Topa pu hãm'ãktux, tup-tox yĩmũ' yĩm nõm, pu Topa Koxuk ka'ogã'.

7 Ha tikmũ'ũn punethok te Topa yõg hãm'ãktux 'ãpak, ha Yenoyanẽn yõg tikmũ'ũn punethok kuxa mãm ka'ok, ha' kuxa mãm ka'ok xop xohix nõy nã' mõg. 'Ãmãnex xop kama te Topa yõg hãm'ãktux pu' yĩpkox pip.

'Ũgãy xop te 'Extep mũg ka'ok

8 Ha 'Extep te hãpxopmã xe'ẽgnãg, pu tikmũ'ũn pẽnã', ha Topa te' ka'ogãhã', tup-tup pax,

9 ha Topa pet 'ãxet'ax Nimet yõg, ha' yõg xop nũn, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn 'Extep mũtik, ha tik xohix te: Xinẽn yõg, xix 'Anexanit yõg, xix Xinix yõg, xix 'Ax yõg. 'Ũxohix te hãm'ãktux hã' nõy yãnãn nãm 'Extep mũtik.

10 Pa 'Extep te hãmyũmmũg xexka', yã Topa Koxuk te nõm pu hãmyũmmũgãhã', ha' nõy xop te' yẽy, tu' gãy.

11 Tu' nõy xop pu tayũmak xaptop hã' hõm, tu' xat, hu:

—'Ãmõg, nũy yã' koit. Kaxĩy.

Ha' mõg, tu' koit, hu:

—'Extep te hãm'ãktux kummuk, tu Topa 'ãktux kummuk xix Mõnãyxop Mõyyex 'ãktux kummuk. Kaxĩy.

12 Tu' yĩy hã tikmũ'ũn gãyãhã', xi' xexka xop, xix hãmyũmmũg xop, tu' koit hã' xohix gãyãhã', tu 'Extep mõ'tat, tu' xexka xop keppa' xix,

13 ha tik xop te koit hã hãm'ãktux, hu:

—'Extep te hãm'ãktux kummuk, tu' xuktux pax, ha' kux 'ohnãg, tu Topa pet xexka 'ãktux kummuk, xix Mõyyex yõg xat'ax 'ãktux kummuk.

14 Kãy te hãm'ãktux, hak mũ'ãte hãm'ãpak, ha: Nãyane yõg Yeyox te Topa pet xexka koxyõy putup, tu Mõyyex yõg hãpxopmã'ax hittap nõãp-tup, nũy yã' xat'ax puknõg hã' nõy yãnãn. Kaxĩy.

Pãyã' koit.

15 Ha tikmũ'ũn xexka xop te 'Extep pẽnã ka'ok, ha' pa hittup xe'ẽgnãg, tu pexkox yõg mõ'kutnã'ax putuk.

7

'Extep te yãy pupi hãm'ãktux

1 Ha tik te 'ãmãnex xop xat'ax te 'Extep yĩkopit, hu:

—'Ok tik te hãpxe'e 'ãktux? Kaxĩy.

2 Ha 'Extep te:

—'Ũkxape xop xi' tak mũnõm xop, 'ũg'ãpax: Topa xexka xe'ẽgnãg te pexkox kopa' xip, tu hãm'ãktux mõnãyxop 'Amanãm pu', ha hãpxexka Mẽyopotãm tu' xip hãmãxap.

3 Ha hãm'ãktux, hu: "'Õg hãm nĩm, xix 'ãxape xop nĩm, nũy mõg hãm 'ũm tu 'ãte xa' mũg putup," kaxĩy.

4 Ha' xip hãpxexka Kãnet tu', tu' mõg, tu mõktu xupep kõmẽn 'Anãg tu', tu' tihi', ha yãy tak xok, ha Topa te mõ'kutnãhã 'õg hãm hah, nũnte'.

5 Pa Topa te 'Amanãm pu hãm 'ohnãg hõm, hãm 'ũm kutõgnãg tu' hõm 'ohnãg, ha 'Amanãm te' puknõg yõg hãm tu' xip, pa Topa te hãm'ãktux xex, hu: "Hõmã 'ãte xa nũ hãm hõm putup, tu 'ãxok tehomip, 'ãmõkputox pu' hõm putup," kaxĩy. Pãyã 'Amanãm kutok hok.

6 Ha Topa te xe hãm'ãktux 'Amanãm pu', hu: "'Ãk-tok xupep-tup xop te' puknõg yõg hãm tu' pip putup, ha hãmyãxatamuk xohix te 400 hã' puknõg xop te' xũygãp-tup, ha' hok hã' hãm putup.

7 'Ũkpa te hãmyũmmũg, ha hãmyãxatamuk te 400 nõg, 'ĩhã 'ãte' gãy xop 'ũyãnãn tu' xũygãp-tup, ha 'ãmõkputox xupepmãp-tup, puk xax nũnte, nũy tu nũk tetex," kaxĩy.

8 Ha Topa te pa'ax mĩy 'Amanãm mũtik, pu tuk-tok xupep-tup xop xohix hãmyũmmũg, yã Topa yõg tikmũ'ũn xe'e', ha Topa te' xat, hu: "'Ãxop yãy nãg xax xak kutõgnãg 'ũyĩmap. Puyã 'ãk-tok pit xupep-tup xop xohix yãy xax mep, ha 'a' kux'ah," kaxĩy. Ha 'Amanãm tek-tok 'Iyak put, ha 'ãmnĩy te 8 nõg, 'ĩhãk-tok pit yãy xax yĩmap tu' xak, ha 'Iyak tek-tok pit Yako put, ha Yako tek-tok put te 12, tuk-tok pit xohix yãy xax 'ũyĩmap tu' mep kutõgnãg.

9 —Ha mõnãyxop Yako kutok pit xop te' taknõy yĩpkumĩy, tu' taknõy Yoye putup nõg, hu' nõmenex hãpxexka 'Eyit yõg puknõg xop pu', tu tayũmak pop, ha' mõgãhã', tu ta tu' mõg, tu mõktu xupep 'Eyit tu', ha Yoye kuxa teknõg, pãyã Topa te Yoye mũtik tihi',

10 tu hãpkummuk tu' xut, tu mõ'nĩynãm, puyĩy hãmyũmmũg xexka', ha 'Eyit yõg tik te tikmũ'ũn xat'ax te Yoye putup pax, tu' xexkanãhã yãy pet kopah, xix hãpxexka 'Eyit kopah.

11 Ha hãmyãxatamuk 'ũm hã hãmhõgnãg, 'ap xit'ax pip'ah, ha putup te' kix 'Eyit yõg tikmũ'ũn, xix Kãnã'ãg yõg tikmũ'ũn, ha mõnãyxop te yãy xit'ax xak, pãyã xipi'ah.

12 Pa tik 'ũm te hãm'ãktux Yako pu', hu: "Yã' pip xit'ax 'Eyit kopah." Kaxĩy. Ha Yako tek-tok pit te 10 mõ'pok 'Eyit tu', ha' taknõy te 10 mõg hãmãxap, tu ta tu' xit'ax xak.

13 Tuk-nãy tu' mõg 'ũxeheh, ha Yoye te hãm'ãktux yãy taknõy xop pu', hu: "'Ũgmũn yã 'ãtaknõy Yoye!" kaxĩy. Ha tik te' xat'ax 'ãxet'ax Pana'o', tu Yoye xape xop yũmmũg.

14 Ha Yoye te yãy tak xãnãhã', xi' xape xop xohix, pu nũ', 'ũxohix te 75.

15 Hu' nũn, tu ta tu' nũn tu nũktu mõxaha 'Eyit tu', ha hãpxip 'ĩhã Yako xok xix Yoye', xi' taknõy xop.

16 Ha' yĩnxax tat Xikẽg tu putpu', tu nõ hãpkot. Hõmã 'Amanãm te nõm xukpot pop, tu tayũmak hã' yãnãn 'Emõg kutok mũtik.

17 —Ha 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xop xohix nõy nã' mõg, tu mõktu xohix xexka', ha hãmyãxatamuk xohix nõg, 'ĩhã Topa te yãy yõg hãm'ãktux xutigãhã', tu hãm xexka hõm 'Amanãm mõkputox pu'.

18 Ha tik puknõg nõy xip 'Eyit tu', nõm te Yoye yũmmũg 'ohnãg,

19 tu kokexmax putuk, tu' gãynãm, tu yũmũg mõnãyxop xũygãhã', tu' xat
'ũgãy tu', hu: "'Ũtut tek-tok pit put, puyã' nĩm hãptopa', puyĩ' xok!" kaxĩy.
20 Ha Mõyyex mũg tut te' put, ha' mãynãg, Topa te nõm putup pax, ha mãyõn
hex 'ãnuk te 3 hã yãy tak pet kopa' xip,
21 ha hãptopa' xupep, tu' xex, ha nõm xat'ax kutok hex te' xipihi', tup-tup,
'ũmax hah, tu' nõy yãy.
22 Ha' puknõg xop te Mõyyex pu hãmyũmmũg'ax hãmyũmmũgãhã', puyĩy
hãmyũmmũg xexka', ha hãm'ãktux ka'ok, xix hãpxopmã ka'ok kamah. Kaxĩy.
23 'Extep te xe:
—Hãmyãxatamuk te 40 nõg, 'ĩhã Mõyyex mõg, nũy xape xop pẽnã',
24 tu' pẽnãhã', ha tik puknõg te 'Iyaet yõg tik kummugãhã', ha Mõyyex te'
xape mõ'nĩynãm, tu 'Eyit yõg puknõg 'ũyãnãn tu' kix, ha' xok.
25 Ha Mõyyex te hãmpe'paxex, hu: "Topa tek putup, 'ũxape xop mõ'nĩynãm,"
kaxĩy. Pãyã tik 'ũm te Mõyyex yõg hãmpe'paxex yũmmũg 'ohnãg.
26 Ha hãptup nõy 'ĩhã tikmũ'ũn yãykix, ha Mõyyex te' pẽnãhã', tu' nõy nĩmãp-
tup, hu: "'Ãxop yã xape'. Putep tu yãykix?" kaxĩy.
27 —Pa' nõy tep-tup nõg, tu: "'Ũ 'ũm 'ãmũn? 'Ũ 'ũm te 'ãxexkanãhã', xayĩy
hãpxopmã'ax tu kopit? 'Ãpa te hãmyũmmũg 'ohnãg.
28 Hõmã xate 'Eyit yõg tik putex. 'Ok hõnhã xatek mũn putex'ax?" kaxĩy.
29 Ha Mõyyex kuxãnõg, tu' xupaha hãptox hah, tu' nõy yõg hãpxexka Mĩni'ãn
tu' xip, tu hãpkumep, tuk-tok pit 2 pop.
30 —Ha hãmyãxatamuk te 40 nõg, ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax nũn, ha Mõyyex
te' pẽnãhã', tu hãm panip xexka yõg yĩktix Xĩnãy yĩmũ' pẽnãhã', ha mĩxux te
kuxap xakot, ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax te' kopa' xip,
31 ha' pẽnãhã', tu kuxãnõg, tu hũmnãg tu' mõg, tu Topa yĩy'ax 'ãpak, ha:
32 "'Ũgmũn yã Mõnãyxop hã Topah, xix Mõnãyxop 'Amanãm hã Topah, xix
Mõnãyxop 'Iyak hã, xix Mõnãyxop Yako hã Topa kamah," kaxĩy. Ha Mõyyex
kuxãnõg xexka', tu yãy puxu'ux nãm, 'ap pẽnãp-tup'ah,
33 ha Topa te: "Hãm te 'ãk-nĩhã 'ãxip hãm tu', mõ'ãnã hok, Topa xip tu'.
34 'Ãte yãy yõg tikmũ'ũn xũy pẽnãhã 'Eyit kopah, hu' kokõn 'ãpak, tuk nũn,
'ãhak nũn, nũy mõ'ãkutnã 'Eyit tu'." kaxĩy.
35 'Extep te xe:
—Hõmã tikmũ'ũn te Mõyyex putup nõg, tu: "'Ũ 'ũm te 'ãxexkanãhã', xayĩy
kopit?" kaxĩy. Pa hõnhã Topa te Mõyyex nũ'kutnãhã tikmũ'ũn hah, nũy Mõyyex
xexkãnã', nũy tikmũ'ũn mõy hãm puknõg kopah, ha Topa te pexkox yõg
nũ'kutnã'ax nũ'kutnãhã', nõm te mĩxux kopa' xip, pu Mõyyex mũtik tu ti', tu
mõ'nĩynãm.
36 Ha Mõyyex te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn hittap mõy hãpxexka 'Eyit kopah, tu
hãmyãxatamuk te 40 hã' mõgahã', tu hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg hãpxexka 'Eyit
tu', xix kõnãg xexka 'Ãta tu', xix hãm panip xexka tu', puyĩy nõm tikmũ'ũn
pẽnã'.
37 Hamũn, Mõyyex te tikmũ'ũn hittap pu hãm'ãktux, hu: "Topa te tik
yãykutnãp-tup puyĩy tu pupi hãm'ãktux, 'ãxape xop kopa yãykutnãp-tup, 'ãnõy,
'ũkputuk," kaxĩy.
38 Mõyyex xix tikmũ'ũn te hãm panip xexka tu' pip, ha pexkox yõg
nũ'kutnã'ax te hãm'ãktux yĩktix Xĩnãy yĩmũ', tu Mõyyex pu hãm'ãktux, xix
yũmũg mõnãyxop pu', ha Mõyyex te Topa yõg xat'ax pop, nũy yũmũg xohix
pu' popmã'.

39 —Mõnãyxop te Mõyyex yõg hãm'ãktux 'ãpak, pãyã' yĩpkox 'ohnãg, tu' nĩm, tu
hãpxexka 'Eyit xak, tu 'Eyit tu' mõg putup putpu',
40 tu hãm'ãktux 'Anãm pu', ha 'Anãm te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn hã 'ãmãnex xat'ax
hãmãxap, ha hãm'ãktux, hu: "'Ãpu, Topa komut 'ũm pipkup hã mĩy, 'ũyĩy heyah,
puyĩy yũmũg xohix tu mõgã'. Pi'yã' mõg Mõyyex, nõm tek mũg mõgãhã'? 'Ap
yũmmũg'ah," kaxĩy.
41 Ha mũnũytut kutok komut mĩy, pipkup yãnãmnãg 'ãta hã' mĩy, hu nõ
heyah, ha xokxop mõ'hap nõm mũnũytut kutok komut keppah, tu' haxyãhã',
tu' kuxa hittup.
42 Pa Topa te nõm topa komut xop putup nõg, hu tikmũ'ũn nĩm, 'ũgãy tu', ha'
kuxa mãm ka'ok mãyõn kopah, xix mãyõn hex kopah, xix mãyõnnãg kopah,
ha Topa pupi hãm'ãktux xop hittap te tappet tu kax'ãmi', Topa pupi kax'ãmi',
hu:
"Hãmyãxatamuk te 40 hã 'ãxop te 'a' mõ'hap 'ohnãg xokxop, 'ũhax, hãm panip
xexka kopah 'a mõ'hap'ah. 'Ãmhok.
43 'Ãxop tep-tup puknõg xop yõg topahnãg komut xop, 'ũxuxet'ax Mõnok,
yã topahnãg komut Hẽnpãg yõg mãyõnnãg 'ãxop tep-tup pax,
tu hãpxop 'ũm 'ãyĩm hã' mĩy putup, hu nõ heyah.
'Ãte mõ'ãkutnãp-tup Maminõn kũnãpa', hãptox tu'." Kaxĩy.
44 —Mõnãyxop te Topa pet mĩy hãm panip xexka kopah, ha Topa te Mõyyex
yũmmũgãhã', ha' mĩy, topixxax ka'ok xexka hã' mĩy.
45 Ha mõnãyxop te Topa pet tat, ha Yoyoe te mõnãyxop mõgãhã', ha yãy yõg
hãm tu nũ'tat, 'ĩhã Topa te' puknõg xop xohix hãm kopa' mõy, nũy mõnãyxop
pu' hõm. Ha mõnãyxop pip, ha hãmyãxatamuk xohix mõg, ha Namix te 'Iyaet
yõg tikmũ'ũn xat.
46 Ha Topa te Namix putup pax, ha Topa pet max xexka mĩy putup,
mõnãyxop Yako yõg Topa pu' mĩy putup,
47 pãyãk-tok Xanomãm te' mĩy.
48 —Pa Topa xexka xe'ẽgnãg te mĩptut 'ũm kopa' ti'ah, nõm mĩptut yĩm hã'
mĩy, ha tik te Topa pupi hãm'ãktux, tu:
49 "Pexkox xexka yãk xip'ax xe'ẽgnãg,
ha hahãm yãk mũn hã hãptonnok'ax.
Xate 'a mĩptut 'ũm mĩy putup, puk pip'ax? 'Ak pip putup'ah.
50 'Ũgyĩm te hãpxop xohix mĩy." Kaxĩy.
51 Yã 'Extep te hãm'ãktux kux, tu:
—'Ãyĩpkox 'ohnãg! 'Ãkuxa mãm 'ohnãg Topa kopah! Yã 'ãmnĩy xohix hã Topa
Koxuk pu 'ãyĩpkox 'ohnãg, mõnãyxop yĩpkox hok, xix 'ãxop.
52 Mõnãyxop te Topa pupi hãm'ãktux xop kix, nõm te Yeyox nũn'ax 'ãktux, ha
'ãxop te Topak-tok hõm hãm puknõg yõg xop pu', puyĩp-tex.
53 Pexkox yõg nũ'pok xop te xa Topa yõg xat'ax hõm, pa 'ãxop tep-tup nõg.
'Ũkux. Kaxĩy.
54 Ha' xexka xop te hãm'ãpak, tu' gãynãm, tu' xox kãyãnãm, 'ũgãy tu'.
55 Pa Topa Koxuk te 'Extep ka'ogãhã', tu mõ pexkox kãgmãg, tu Topa yõg
yãnãm xe'ẽgnãg pẽnãhã', tu Yeyox pẽnãhã kamah, ha Topa yĩpxe'e hãk-nĩhã'
xip,
56 tu:
—'Ãte pexkox kopa' pẽnãhã', tu Yeyox pẽnãhã', yã Tikmũ'ũn Kutok, tu Topa
yĩpxe'e hãk-nĩhã' xip. Kaxĩy.

57 Pa Yoneo xexka xop gãynãm, tu' yĩy ka'ok, tu mõ yĩpkox yĩnnĩn, nũy hãm'ãpak hok, tu mõ' nũ'paha',
58 tu kõmẽn Yenoyanẽn kopa' xut, hak-nãpa' mõg, ha mĩkax xexka tux, nũy putex, ha tik xop te' pẽnãhã', tu' xax mõy, tu tik xiptap 'ãxet'ax Xaot pata yĩka mõ'yõn.
59 Ha mĩkaxxap xexka tux nãm, 'ĩhã 'Extep te Yeyox xãnãhã', hu:
—Yãyã Yeyox, 'ãte xa 'ũgkoxuk hõm, pa'! Kaxĩy.
60 Tu' kopaxux hã' xip, tu' yĩy ka'ok, hu:
—Yãyã', 'ãpu 'ũyõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux! Kaxĩy.
Tu hãm'ãktux kux, tu' xok.
Ha Xaot te' pẽnãhã', tu 'Extep xok'ax putup, yĩ' kuxa hittup.

8

Ha Xaot te' kuxa mãm ka'ok xop kummugãhã'

1 Ha Yoneo xop te' kuxa mãm ka'ok xop kummugãhã' kõmẽn Yenoyanẽn kopah, ha nũ'paha', tu mõ tika' mõg hãpxupmãhã tu', hãpxexka Yonex tu' mõg, xix hãpxexka Xãmãnit tu' mõg, ha mõ'pok xop te 12 nox pip Yenoyanẽn kopah.
2 Tik xop max te Topap-tup pax, tu 'Extep nõ hãpkot, tu mõ'nĩy, tu ta pota ka'ok.
3 Pa Xaot te hãpkummugãhã', tu' kuxa mãm ka'ok xop xũygãhã', tu' pet kopa' mõy, tu' yĩm kĩy ka'ok, tu kanet kopa' xex, tik xop xix 'ũn xop.

Tik xop te hãm'ãpak max 'ãktux kõmẽn Xãmãnit kopah

4 Ha nõm nũ'paha te Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux putat tox hã, xix kõmẽn xohix kopah.
5 Ha ta' mõg Pinip, tu mõktu Xãmãnit tu' xupep, tu Yeyox yã Kunnix 'ãktux. Yã 'õhõm Yoneo yõg tikmũ'ũn xat'ax xe'ẽgnãg.
6 Ha Xãmãnit yõg tikmũ'ũn kuxap-xet, xip-tox puxet, tu Pinip yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu hãpxopmã xe'ẽgnãg pẽnãhã'.
7 Ha Pinip te yãmĩy kummuk mõy Xãmãnit yõg tikmũ'ũn kopah, ha yãmĩy kummuk yĩy ka'ok, tu' mõg, ha hãpkumep hok xop hittup, tu hãpkumep, yãy hi ha' mõg.
8 Yĩy Xãmãnit yõg tikmũ'ũn kuxa hittup xexkah.
9-11 Pa tik 'ãxet'ax Xĩmãm te' xut mĩhĩm, tu hãmyãxatamuk xohix hã kugõy hãp-tex, tu yãy 'ãktux xexka', ha Xãmãnit yõg tikmũ'ũn kuxãnõg Xĩmãm hã, 'ũxut mĩhĩm hah, tu' yĩpkox pip Xĩmãm pu', tu: "Yã Topa mũn te Xĩmãm ka'ogãhã xexka'!" kaxĩy.
12 Pa Pinip nũn, tu Yeyox yõg hãm'ãpak max 'ãktux, tu Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat 'ãktux, tu Yeyox yã Kunnix 'ãktux, ha tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, hap-tox pix, tik xop xix 'ũn xop.
13 Ha Xĩmãm kuxa yũm ka'ok kamah, hap-tox pix, ha Pinip pe' mõg, tu hãpxopmã xe'ẽgnãg pẽnãhã', tu tikmũ'ũn hittupmã'ax pẽnãhã', tu kuxãnõg.
14 Ha Yeyox yõg mõ'pok xop pip Yenoyanẽn kopah, tu Xãmãnit yõg tikmũ'ũn yãyhã Yeyox yõg xop yũmmũg, tu Pet xix Yoãm mõ'pok.
15 Ha' mõg, tu mõktu mõxaha Xãmãnit tu', tu Topa tu' xak, puyĩy yãy Koxuk nũ'kutnã nõm tikmũ'ũn hah.
16 Hõmã xix hõnhã Topa te yãy Koxuk Xe'ẽgnãg nũ'kutnã hok Xãmãnit yõg tikmũ'ũn hah, pa kõnãg hãp-tox pix puxehnãg, 'ĩhã Yeyox yã yãy xuxyã 'ãktux.
17 Ha Pet xix Yoãm tep-tox yĩmũ' yĩm xex, ha Topa te tikmũ'ũn ha nũ'kutnãhã yãy Koxuk Xe'ẽgnãg.

18-19 Ha Xĩmãm te' pẽnãhã', tu mõ'pok xop tep-tox yĩmũ' yĩm xex pẽnãhã', yã Topa te yãy Koxuk nũ'kutnãhã tikmũ'ũn hah, ha Xĩmãm te' pẽnãhã', hu hãm'ãktux, hu:

—'A' nõmenex nõm hãpka'ok'ax, yĩy xa tayũmak hã' nõy yãnãn 'ũyĩy tikmũ'ũn putox yĩmũg yĩm xeh, puyĩy Topa Koxuk 'ũka'ogã'. Kaxĩy.

20-21 Pa Pet te' mãnõg, tu:

—Topa te 'õg tayũmak nõãp-tup, xix 'ãmũn nõãp-tup kamah! Xate hãmpe'ãpaxex tayũmak hã' nõy yãnãn, nũy Topa Koxuk pa'. Topa te' hok tu nũ'kutnãhã', pãyã xa nũ'kutnã hok, 'ãkuxa kummuk hah. Topa te 'ãka'ogãp-tup 'ohnãg.

22 'Ãpu, yãyhãhup, tu hãpkummuk mĩy kux, tu Topa tu' xax, pu 'õgnũ hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu' kux.

23 'Ãte 'ãyũmmũg. 'Õgnũ hãpkummuk mĩy'ax te 'ãhĩy yãy pu'. 'Ãmũn yĩpkumĩy xexka nãm. Kaxĩy.

24 Ha Xĩmãm te tu' xak, hu:

—'Ãpu, Topa tu' xax, 'ũgmũn pupi tu' xax, pu tu nũ hok hãpxopmã'ax kummuk, nõm hãpxopmã'ax kummuk xate hãm'ãktux. Kaxĩy.

25 Ha Pet xix Yoãm te Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, tu ta' mõg putpu Yenoyanẽn tu', hu putat tox hã Yeyox yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, nũy xip tu xexka xohix kopa' xuktux.

Pinip te hãpkumep

26 Ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax te Pinip pu hãm'ãktux, hu:

—'Ãyok, nũy mõg Yenoyanẽn yõg putat hã, nũy mõy kõmẽn Gayat tu 'ãpep. Kaxĩy.

Ha putat te hãm panip xexka kopa' xip.

27 Ha ta' yok, tu' mõg, tu hãpxexka yõg 'Etxop yõg tapãyõg pẽnãhã', ha tapãyõg yã 'Ennõk, tu 'Etxop yõg xat'ax hex Kãnax hã kãmãnat, tu hãpxexka yõg tayũmak xex, tu' pẽnã max, tu' mõg Yenoyanẽn tu', nũy Topa xax, nũy Topa pu nũ' xup.

28 Tu putpu' nũn, tu te hãpxop yĩkũy'ax yĩmũ' yũm, tu' nũn, tu mõ'kupix, tu Topa pupi hãm'ãktux'ax 'Iyait yõg tappet mõ'kupix,

29 ha Topa Koxuk te Pinip pu hãm'ãktux, hu:

—Mõg, nũy nũ mũtik mõg hãpxop yĩkũy'ax yĩmũ'. Kaxĩy.

30 Ha' mõg mõ'ka'ok, tu tapãyõg mõ'kupix 'ãpak, tu:

—'Ok yũmmũg xate hãpxop mõ'kupix'ax? Kaxĩy.

31 Ha' nõy yãnãn, tu:

—'Ap yũmmũg'ah. 'A tik 'ũm tek yũmmũgã'ah. Kaxĩy.

Tu' xãnãhã', pu mõg, pu yãy mũtik mõg. Ha hãpxop tat'ax yĩmũ' mãm, tu' nõy mũtik mõg.

32 Ha mõ'kupix hã kaxĩy:

“Tikmũ'ũn te kahnẽn mõgãhã', nũy putex, hã kaxĩy tikmũ'ũn te nõm tik mõgãhã', nũy putex.

Tikmũ'ũn te kahnẽn kutok xax xaxit, ha' yĩy hok, yã kaxĩy nõm tik yĩy 'ohnãg.

33 Tu' hok tu yãyhãhup, hãpkummuk mĩy 'ohnãg tu', yĩy tik xop te hãpkohe' mĩy, 'ĩhã tik max pu hãpkummugãhã'.

'Ũ 'ũm te tik mõkputox 'ũm pẽnãhã'? 'Ap xip'ah, tik xok hah.” Kaxĩy.

34 Ha tapãyõg te:

—'Ãyĩy, tik 'ũm 'õhõm? 'Ok pe 'Iyait te yãy kax'ãmi', 'ok pe' nõy pupi kax'ãmi'? Kaxĩy.
35 Ha Pinip te hãm'ãktux, tu hãmyũmmũgãhã', tu nõm tappet hittap hã Yeyox 'ãktux, tu Yeyox yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu Topa yõg hãm'ãktux hittap hã hãmyũmmũgãhã'.
36 Ha' mõg putat hã, tu kõnãgkox pẽnãhã', ha tapãyõg te:
—Pẽnã'! Kõnãgkox! 'Ãpu, kõnãg hãk putox pix! Kaxĩy.
37 Ha Pinip te:
—'Ãte 'ãp-tox pix'ax. 'Ok 'ãkuxa yũm ka'ok xe'e'? Kaxĩy.
Ha' nõy te:
—Hamũn! 'Ũgkuxa yũm ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'Õhõm yã Topak-tok xe'ẽgnãg. Kaxĩy.
38 Ha hãpxop yĩkũy'ax tu' xakux, ha Pinip te tapãyõg putox pix kõnãg hã.
39 Ha kõnãgkox tu' xupep, tu putpu' nũn, ha Topa Koxuk te Pinip putmõg, yĩy tapãyõg te' pẽnã hok, tu' kuxa hittup hã' mõg yãy pet hah.
40 Ha tik 'ũm te Pinip pẽnãhã kõmẽn 'Ayot tu', ha kõmẽn xohix tu hãm'ãktux hã' mõg, tu Yeyox yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu' mõg, tu mõktu xupep Xeyanet tu'.

9

Xaot te hãpkummuk mĩy'ax hã yãyhãhup

1 Pa Xaot gãy, tu' yĩy gãynãm, tu:
—'Ãte Yeyox mũtik mõg xop xohix kix putup! Kaxĩy.
Tu' mõg tik te 'ãmãnex xop xat'ax hah,
2 tu tappet pop, pu kõmẽn Namãn yõg xexka xop tu' mũg, nũy Yeyox yõg putat hã' mõg xop mũy, nũy tik xop xix 'ũn xop mũy, nũy kĩy, tu nũktu Yenoyanẽn ha' mõgã'.
3 Tu ta' mõg Namãn yõg putat hã' mõg, ha kõmẽn hãmhũmnãg tu' xip, ha hãpxip 'ohnãg 'Ihã kuyãnãm xexka xakot Xaot yĩmap.
4 Ha Xaot te hãm tu' nãhã', tu yãnmũn xupep'ax 'ãpak, ha:
—Xaot, Xaot, tep tu xatek xũygãhã'? Kaxĩy.
5 Ha Xaot kuxãnõg, tu:
—'Ũ 'ũm 'ãmũn? Kaxĩy.
Ha' nõy te:
—'Ũgmũn yã Yeyox. Xatek mũn xũygãhã',
6 pa 'ãyok, nũy 'ãk-nĩhã xihip, tu mõg tu mõktu kõmẽn Namãn tu xupep. 'Õnte tik 'ũm te xa hãmyũmmũgãp-tup. Kaxĩy.
7 Ha tikmũ'ũn te Xaot mũtik hãpkumep, tu' hip, tu' yẽy. Tu' yĩy'ax 'ãpak, pãyã 'a tik 'ũm pẽnã'ah.
8 Ha Xaot yok, tuk-nĩhã' xip, pãyã hãmpẽnã hok, ha tik te Xaot yĩm mũg, tu' mõgãhã', tu mõktu mõxaha Namãn tu'.
9 Ha 'ãmnĩy 3 hã Xaot te hãmpẽnã hok, tu' xit hok, xi' xo'op hok kamah.
10 Ha kõmẽn Namãn kopa' xip tik kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, 'ũxuxet'ax 'Ãnãnĩn, ha yãy koxuk hã hãm'ãpak, ha yũmũg xuxyã te' xãnãhã', hu:
—'Ãnãnĩn! Kaxĩy.
Ha:
—Te 'ũm? Kaxĩy.
11 Ha yũmũg xuxyã te' xat, hu:

—'Ãyok, nũy mõg putat yok hã Yot pet hah, nũy Tax yog tik 'ãxet'ax Xaot xax. 'Ũpẽnã'! Tute Topa mũtik hãm'ãktux!

12 Tu' yõtkup hã tik 'ãxet'ax 'Ãnãnĩn pẽnãhã', ha' nũn, tu' xupep, tup-tox yĩmũ' yĩm xex, pu xe hãmpẽnã'. Kaxĩy.

13 Pa 'Ãnãnĩn te' yãnãn, hu:

—Yãyã', tikmũ'ũn te Xaot 'ãktux kummuk. Tute 'õg tikmũ'ũn xũygãhã Yenoyanẽn kopah,

14 tu Yenoyanẽn tu' xip, tu tappet pop Yoneo yõg 'ãmãnex xexka xop tu', tu' nũn, nũy mũy, nũy kĩy, nõm xop te 'ãxãnãhã'. Kaxĩy.

15 Pa yũmũg xuxyã te:

—'Ãmõg. 'Ãte Xaot yãykutnãhã, puk mũn 'ãktux hãmpuknõg xop pu', xi' xexka xop pu', xix Yoneo yõg tikmũ'ũn pu',

16 tu' xũy putup 'ũgmũn hã, ha 'ãte tu nõm 'ãktux putup. Kaxĩy.

17 Ha 'Ãnãnĩn mõg, tu mĩptut tu' xupep, tu mõ'nãhã', tu Xaot putox yĩmũ' yĩm xex, tu:

—'Ũgnõy Xaot, xate yũmũg xuxyã Yeyox pẽnãhã putat kopah, hak xat xa', pu xe pẽnã', pu Topa Koxuk 'ãkuxa ka'ogã'. Kaxĩy.

18 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã 'ũxax 'ũm te Xaot pa tu' nãhã', ha' xax yã mãpxax putuk, ha Xaot te hãmpẽnã max, tu' yok, tuk-nĩhã' xip, hãp-tox pix,

19 ha' xit, xi' xo'op, tu mõktu ka'ok.

Xaot te kõmẽn Namãn tu' xip

'Ãmnĩy kutõgnãg 'ĩhã Xaot te nõm xop kuxa mãm ka'ok xop mũtik tihi Namãn kopah.

20 Tu' mõg Topa pet hah, nũy Yeyox 'ãktux, tu hãmyũmmũgãhã', hu:

—Yeyox yã Topak-tok xe'ẽgnãg! Kaxĩy.

21 Ha' xohix kuxãnõg, hu yãy pu hãm'ãktux, hu:

—'Ok yã Xaot xe'e'? Hõmã Xaot kuxa yũm 'ohnãg Yeyox kopah, tu' gãynãm nõm xop tu', nõm xop te Yeyox 'ãxet'ax hã Topa xãnãhã', ha' nũn, nũy mũy, nũy kĩy, nũy Yenoyanẽn yõg 'ãmãnex xop ha' mõgã'. Pãyã hõnhã Xaot kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, tu Yeyox 'ãktux! Kaxĩy.

Tu' kuxa te' yẽy.

22 Ha Xaot ka'ok, tu hãm'ãktux max, tu Yeyox yã Kunnix 'ãktux, tu yã Topa yõg hãmyãykutnã'ax 'ãktux, ha tikmũ'ũn te Namãn kopa' pip te' yẽy.

23 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yoneo gãy xop te yãy tu nũ'nãhã', nũy Xaot putex.

24 Tu' xaptop hã' pip Namãn yõg mõ'yĩnnĩn'ax tu', tu' Xaot hip, tu 'ãmnĩy xohix hã' hip, xix hãptup xohix hã mõ'yĩnnĩn'ax hã pẽnãnã' pip, nũy Xaot mũy, nũy putex, pa tik 'ũm te Xaot pu' xuktux.

25 Ha 'ãmnĩy koxtap 'ĩhã tik xop te Xaot mũtik hãpkumep te Xaot xix manax kopah, pu' gãy xop 'ũp-tex hok, 'ũxaptop tu' xix, tu hãpxux 'ĩhã' yũm, pu tu xupmãn, ha' xut, ha' xupaha'.

Xaot te kõmẽn Yenoyanẽn tu' xip

26 Tu ta' mõg, tu mõktu xupep Yenoyanẽn tu', tu nõm xape xop pẽnãp-tup, pãyã nõm xop kuxãnõg, tu hãmpe'paxex, hu: “Xaot te yã mõ'ãmã'. Tute' koit. 'A Yeyox yõg'ah.” Kaxĩy. Tu' yĩpkutuk.

27 Pa Maname nũn, nũy Xaot mõ'nĩynãm, tu' mõgãhã mõ'pok xop hah, ha mõ'pok xop te' pẽnãhã, ha Maname te nõm xop pu hãmyũmmũgãhã'. Yã hõnhã Xaot te Yeyox 'ãktux, tu yũmũg xuxyã yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux Namãn kopah, tu' yĩpkutuk 'ohnãg.

28 Ha Xaot te nõm xop mũtik nox tihi', tu yũmũg xuxyã 'ãktux Yenoyanẽn
xohix kopah,
29 tu' yĩpkutuk 'ohnãg, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn Genex yĩy'ax xop mũtik,
ha nõm gãy xop te Xaot putex putup.
30 Pãyã' xape xop te' yũmmũg, tu Xaot mõgãhã Xeyanet tu', tu yãy yõg hãm
ha' kutnãhã kõmẽn Tax tu'.
31 Ha hãpxexka Yonex yõg kuxa mãm ka'ok xop hittup, tu' kuxa mãm, xix
hãpxexka Ganinet yõg xop kuxa mãm, xix hãpxexka Xãmãnit yõg xop, tu' hittup,
'ũgãy nõg hah, tu Topa xak, tu' kuxa te' yẽy Topa keppah, tu yũmũg xuxyã
Yeyox yõg putat hã' mõg, ha Topa Koxuk te' ka'ogãhã', ha tikmũ'ũn nũn, tu
nõm xop xohix nõy nã' mõg.

Pet te kõmẽn Nit tu' mõg, xix kõmẽn Yop tu'

32 Ha Pet te hãpkumep punethok, tu kõmẽn xohix tu' mõg, tu 'ãmnĩy ha ta'
mõg, tu mõktu xupep kõmẽn Nit tu', tu' kuxa mãm xop xape xop mũtik pip.
33 Ha tik 'ũm 'ãxet'ax 'Ẽnẽy xip, tu hãmyãxatamuk xohix te 8 hã hãpkumep hok,
tu mĩmpe mõ'yõn'ax yĩmũ' pip.
34 Ha Pet te:
—'Ẽnẽy, Yeyox Kunnix te 'ãhittupmãhã'. 'Ãyok, nũy 'ãk-nĩhã xip, xa 'õg
komenok yũm. Kaxĩy.
Ha' yok, tuk-nĩhã' xip.
35 Ha Nit yõg tixmũ'ũn xohix te' pẽnãhã', xix Xanõn yõg xop te' pẽnãhã', hu'
kuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã kopah, tu yãyhã Yeyox yõg tikmũ'ũn.
36 Ha 'ũn 'ũm xip, Yop kopa' xip, tu' xuxet'ax Tamit, yã' xuxet'ax nõy Nok,
nõm tikmũ'ũn yĩy'ax hã: "Mũnũy." Kaxĩy. Ha Nok kuxa yũm ka'ok Yeyox
kopah. Nõm 'ũn max, tu hãpxopmã max, ha tikmũ'ũn te' yũmmũg, ha hãpxop
hok popmãhã', 'ũhok xop pu' nĩm.
37 Tu 'ãmnĩy 'ũm 'ĩhã' pakut, tu' xok, ha' pix, tu mĩpku'ĩn yĩmũ' put mõg, tu'
mõg, tu mõ'tat pepi mĩptut nõy yĩmũ' mõg'ax kopah, tu' xex.
38 Ha Pet te Yop tu' yĩkã' xip, ha' kuxa mãm ka'ok xop te tik 2 mõ'pok, ha Pet
xãnãhã', tu ta' mõg, tu mõktu Pet ha mõxaha', tu:
—Mã'! 'Ãnũn mõ'ka'ok! Kaxĩy.
39 Ha' yok, tu yõkãmũ' nũn, tu nũktu mõxaha mĩptut tu', ha 'ũn hok mãm xop
te Pet yĩmap hã' potaha'. Hõmã Nok te topixxax xap, 'ũhok mãm xop pupi' xap,
yã hõnhã Pet tu nõm xax mũg, nũy Pet tu Nok mũn max mũgã'.
40 Ha Pet te' xohix xat, hu:
—Hãptopa 'ãmõxãn. Kaxĩy.
Ha' mõg, yĩy Pet te' kopaxux hã' xip, tu Topa pu hãm'ãktux, tu hãm'ãktux
kux, tu pepi' mõg, tu Nok yĩnxax xat, hu:
—Tamit, 'ãyok, nũy pepi xip. Kaxĩy.
Ha' pa ko'a', tu' yũm.
41 Ha Pet te' yĩm hã' mũg, tu' yoa', tu 'ũn xop xãnãhã', xi' kuxa mãm ka'ok
xop, tu:
—'Ũpẽnã'! Yã' hi'! Kaxĩy.
42 Ha Yop yõg tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg, hu' kuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã
Yeyox kopah,
43 ha 'ãmnĩy xohix hã Pet te Yop kopa' nox xip, Xĩmãm mũti ti', ha xokxax hã
hãm Xĩmãm, tu xokxax xut, tu' hĩy, tu' xup, ha' nak.

10

Pet xix Kohnẽn

1 Ha tik puknõg 'ũm 'ãxet'ax Kohnẽn, tu kõmẽn xexka Xeyanet kopa' pet, tu
'Itat yõg xonat xop hã kapitãm.
2 Tu Topa xak, tu' kuxa te' yẽy Topa keppah, xik-tok te', xi' xetut te', xi' xape
xop xohix te Topa xak, nõm te Kohnẽn pet kopa' tihi'. Tu Yoneo hok pip xop pu
hãpxop hok nĩm, tu' xupkumĩy 'ohnãg, tu 'ãmnĩy xohix hã Topa pu hãm'ãktux.
3 Ha mãyõn he 'ĩhã Kohnẽn te pexkox yõg nũ'kutnã'ax pẽnãhã', yãykoxuk hã'
pẽnãhã', tu' pẽnã max, ha' nũn Kohnẽn hah, tu hãm'ãktux, hu:
—Kohnẽn. Kaxĩy.
4 Ha' nõy te' yẽy, tu kuxãnõg xexka', tu' pẽnã ka'ok, tu:
—Pute 'ũm nũhũ'? Kaxĩy.
Ha' nõy te:
—Topa te 'õg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu 'õg hãpxopmã max pẽnãhã', tu 'ãxaxok
'ohnãg.
5 'Ãpu, tik 'ũm mõ'pok kõmẽn Yop tu', pu Xĩmãm Pet xãnã',
6 ha Xĩmãm nõy pet tu' xip, nõm Xĩmãm nõy te xokxax hã' hãm, tu' xut, tu'
hĩy, tu' xup, ha' nak, ha Xĩmãm pet te kõnãg xexka kux tu' yũm. Kaxĩy.
7 Tu' mõg, pexkox yõg nũ'kutnã'ax mõg, ha Kohnẽn te' yõg kãmãnat 2 mõ'pok,
xix xonat xe'ep-xet mõ'kutnãhã', ha xonat te Topa xak kamah.
8 Ha Kohnẽn te mõ'pok xop pu hãmyũmmũgãhã', tu tu pexkox yõg
nũ'kutnã'ax te hãm'ãktux 'ãktux, tu Yop tu mõ'pok.
9 Ha hãptup ha ta' mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn Yop tu', 'ĩhã Pet te mãyõn
te yãy kote' yũm 'ĩhã pepi' mõg, tu mĩptut xanep yĩmũ' yũm, nũy Topa pu
hãm'ãktux.
10 'Ũp-tup tep-tex, ha' xit putup, pa' xit'ax puk 'ohnãg, yĩ' hip, tu yãy koxuk
hã' pẽnãhã', ha pexkox xõn,
11 ha Pet te' pẽnãhã', ha pexkox tu topixxax xexka yĩxohoh, tu' kuxyã hã' hĩy,
12 tu xokxop kopa' xex, xix putuxnãg, xi' kep hã' mõg xop.
13 Ha yãnmũn xupep'ax te:
—Pet, 'ãyok, nũy kix, nũy mã'! Kaxĩy.
14 Pa Pet te:
—'Ak mũn'ah. 'Ãte' mã xet'ah xokxop mã hok xop. Kaxĩy.
15 Ha' yãnmũn xupep'ax te xe':
—Topa te nõm putup, yĩ' max. Kaxĩy.
16 Ha' yĩxohoh, tu' nũn tehomip tikoxyuk, ha pexkox tu' mõg, tu yãy
xaxogãhã'.
17 Pa Pet te' yẽy, tu:
—Topa tep-tep 'ũgyũmmũgãp-tup? Kaxĩy.
Tu hãmpe'paxex, 'ĩhã Kohnẽn yõg kãmãnat nũn, tu nũktu mõxaha', tu Xĩmãm
pet xak, tu yã' xipi', tu mĩptut yõg mõ'yĩnnĩn'ax tu' tihi',
18 tu' xãnãhã', hu:
—'Ok xip Xĩmãm Pet? Kaxĩy.
19 Ha Pet te hãpxopmã'ax pe'paxex, 'ĩhã Topa Koxuk te:
—'Ũpẽnã'! Yã tik 3 te 'ãxak.
20 'Ãpu, nãhãy, nũy nõm xop mũtik mõg. 'Ãkuxãnõg hok, 'ãte nõm tik nũ'pok
'ãhã. Kaxĩy.
21 Ha Pet yĩxohoh, tu:
—Yãk mũn Xĩmãm Pet. Tep ha 'ãnũn? Kaxĩy.

22 Ha' nõy te:

—'Ãhak nũn. Kapitãm Kohnẽn tek mũg nũ'pok, yã' mãx, tu hãmyok mĩy, tu Topa xak, tu' kuxa te' yẽy Topa keppah, ha 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xohix te nõm putup pax, ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax te' xat, hãk mũg nũ'pok, ha 'ãxãnãhã', pu Kohnẽn pet ha mõg, 'ũyĩy 'ognũ hãm'ãktux'ax 'ũm 'ãpax. Kaxĩy.

23 Ha Pet te tik 3 tu' kax, pu' xit, nũy mõhõn yãy pet kopah.

Hãptup ha ta' mõg Kohnẽn yõg tik mũtik, ha' xape xop mõg kamah,

24 tu mõktu hãptup nõy 'ĩhã' mõxaha Xeyanet tu', ha Kohnẽn te' hip, tu' xape xop xohix mũtik hip,

25 ha Pet nũn tu nũktu mõ'nãhã', ha Kohnẽn te' kopaxux hã' nãhã', tu nũ'xup, nũy heyak,

26 pa Pet te:

—Xihip 'ãk-nĩhã'. Yãk mũn tihik kamah. Kaxĩy.

27 Tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, tu mõ'nãhã', tu tikmũ'ũn punethok pẽnãhã',

28 tu hãm'ãktux, hu:

—Yoneo yõg xat'ax xate' yũmmũg, ha' xat hok, hu: "Mõnã hok tik puknõg pet kopah," kaxĩy. Pa Topa tek mũn yũmmũgãhã', hu: "Hãmpe'ãpaxeh hok, hu: —Topa te' puknõg xop putup nõg, kaxĩy. 'Ãmhok. Topa te nõm putup, puyĩy yãyhã yãy yõg tikmũ'ũn," kaxĩy.

29 Xatek xãnãhã', 'ãhak nũn. Putep hã xatek xãnãhã'? Kaxĩy.

30 Ha Kohnẽn te:

—Hõmã, 'ãmnĩy te 4 'ĩhã, mãyõn he 'ĩhã, 'ãte Topa pu hãm'ãktux, tu tik 'ũm pẽnãhã', ha' yõg topixxax te yãnãm putuk,

31 ha: "Kohnẽn, Topa te 'õg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu 'õg hãpxop popmã'ax pẽnãhã'.

32 'Ãpu, Yop tu mõ'pok, pu Xĩmãm Pet xãnã', ha kõnãg xexka kux tu' xip Xĩmãm nõy pet kopah, ha Xĩmãm te xokxax hã' hãm, tu' xut, tu' hĩy, tu' xup, ha' nak," kaxĩy.

33 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã 'ãte 'ãxãnãhã', ha 'ãnũn, hak mũg hittup. Hõnhãk mũg pip, ha Topa tek mũg pẽnãhã', hak mũ'ãte 'õgnũ hãm'ãktux'ax 'ãpak putup, Topa te nõm 'ãxat, xa' xuktux. Kaxĩy.

Pet te puknõg xop pu hãmyũmmũgãhã'

34 Ha Pet te hãm'ãktux, hu:

—Hõnhã 'ãte hãmyũmmũg. Yã Topa te' xohip-tup, 'ok pe Yoneo yõg tikmũ'ũn, 'ok pe' puknõg, ha Topa pu' nõy putuk.

35 Topa te hãmyok mĩy'ax xop xohip-tup pax, ha tikmũ'ũn 'ũm xohix te Topa xak, tu' kuxa te' yẽy Topa keppah, puxix Topa nõm putup,

36 tu yãy pupi hãm'ãktux'ax nũ'kutnãhã 'Iyaet yõg tikmũ'ũn hah, tu Yeyox Kunnix nũ'kutnãhã', ha Yeyox te' kuxa mãm yũmmũgãhã', xix yãy kep hã' mũg'ax kama yũmmũgãhã', 'ũyĩy yũmũg hittup. Yã Yeyox yũmũg xohix hãg xuxyã'.

37 Yoãm te hãm'ãpak max'ax 'ãktux hãmãxap, tup-tox pix, tu Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux hãpxexka Ganinet kopah, xix hãpxexka Yonex xohix kopah.

38 Hak-nãy tu Topa te Nãyane yõg Yeyox ha yãy Koxuk nũ'kutnãhã', nũy nõ ka'ogã', ha yãyhã ka'ok xe'ẽgnãg, tu hãpkumep hãpxexka xohix tu', tu hãpxopmã max, tu tikmũ'ũn xohix hittupmãhã', Hãmgãyãgnãg te nõm xop kummugãhã', yã Topa te Yeyox mũtik xip.

39 Hak mũ'ãte' pẽnãhã Yoneo yõg hãpxexka tu', xix Yẽnoyãnẽn kopah, pa
Yoneo yõg tikmũ'ũn te Yeyox putex mĩpkupnix tu'. Kaxĩy.
40 Tu xe:
—Pa 'ãmnĩy 3 nõg, 'ĩhã Topa te' hĩnnãhã putpu', hak mũ'ãte' pẽnãhã'.
41 Yãk mũg xit xi' xo'op Yeyox mũtik. 'Ap tikmũ'ũn xohix te' pẽnã'ah.
42 Ha Topa tek mũg xat, 'ũ hãm'ãpak max'ax 'ãktux, nũy tikmũ'ũn xohix pu
hãm'ãktux, nũy tikmũ'ũn xohix yũmmũga', ha Topa te Yeyox putpu nũ'kutnãp-
tup, pu tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit, xi' puknõg yõg, 'ũxakix xop, xi' hi xop
yõg hãpxopmã'ax kopit putup.
43 Hõmã Topa pupi hãm'ãktux xop te Yeyox 'ãktux, hu: “Topa te tikmũ'ũn yõg
hãpkummuk mĩy'ax xaxogã'ax, pu tu' kux, nõm xop kuxa mãm ka'ok Kunnix
kopah, 'ũka'ok hah,” kaxĩy.

Topa Koxuk te Yoneo hã' puknõg xop ka'ogãhã'

44 'Ap Pet te hãm'ãktux kux'ah, 'ĩhã Topa Koxuk te' puknõg xop ha yĩxohoh,
nõm te hãm'ãpak ha' yĩxohoh,
45 ha Yoneo yõg kuxa mam ka'ok xop te' yẽy, tu:
—Topa te kama' puknõg xop ha yãy Koxuk nũ'kutnãhã'! Kaxĩy.
46 Ha' puknõg xop te yãy pu' puknõg yĩy'ax hã hãm'ãktux, Topa te' ka'ogãhã,
puyĩ' xuktux, nũy Topa 'ãktux max nõmhã'.
47 Ha Pet te:
—'Ũ 'ũm te' puknõg xop pup-tox pix'ax xat hok? 'Ak mũn'ah. Yã Topa te yãy
Koxuk nũ'kutnãhã' puknõg xop hah, 'ũgmũg putuk! Kaxĩy.
48 Hu' xat, hu:
—Kõnãg hãp-tox pix, puyĩy Yeyox yã yãy xuxyã 'ãktux. Kaxĩy.
Ha Kohnẽn te' xak, pu tu 'ãmnĩy kutõgnãg hã' nox xihip yãy pet kopah, ha'
nox xip.

11

Pet te hãpxopmã'ax 'ãktux

1 Ha hãpxexka Yonex kopa' pip Yeyox yõg mõ'pok xop, xi' xape xop, tu'
puknõg xop kuxa mãm ka'ok'ax 'ãpak,
2 ha Pet nũn, tu nũktu xupep Yenoyanẽn tu', ha' xape xop te' puknõg xop te
yãyhã Yoneo hãmãxap putup, hu' mãnõg,
3 tu:
—Tep mĩy xate'? Tep tu 'ãxit hãmpuknõg xop mũtik, nõm te yãy xax yĩmap tu'
mep 'ohnãg? Kaxĩy.
4 Pa Pet te tik xop yũmmũgãhã', hu:
5 —'Ãte Topa pu hãm'ãktux Yop kopah, tu yãy koxuk hã' pẽnãhã', ha pexkox
tu topixxax xexka yĩxohoh, tu' kuxyã hã' hĩy, tu' nũn tu nũktu 'ũgha' nũn.
6 'Ãte' pẽnã ka'ok, ha xokxop gãy xop kopa' xuk, xi' kep hã' mõg xop, xix
putuxnãg,
7 ha' yãnmũn xupep'ax te: “Pet, 'ãyok, nũy kix, nũy mã'!” kaxĩy.
8 Pa 'ãte: “'Ak mũn'ah. 'Ãte' mã xet xokxop nõm mã hok xop,” kaxĩy.
9 Ha' yãnãn, hu: “Topa te nõm putup, yĩ' max,” kaxĩy.
10 Ha' xe yĩxohoh te 3, ha pexkox tu' mõg putpu', tu yãy xaxogãhã'.
11 Ha Xeyanet yõg tik 3 nũn, tu nũktu mõxahã', tik puknõg te nõm mõ'pok 'ã',
12 'ĩhã Topa Koxuk te: “Mõy, 'ãmõg, tu' yĩkopit hok.” Kaxĩy. Ha tak mũg mõg,
nũ' xape te 6 mũtik mõg, tu mõktu mõxaha tik puknõg pet tu'.

13 Ha tik puknõg te hãm'ãktux, hu: “Hõmã 'ãte pexkox yõg nũ'kutnã'ax
pẽnãhã mĩptut kopah, ha' xat, hu: “Ãpu, tik 'ũm Yop tu mõ'pok, pu Xĩmãm Pet
xãnã'.
14 Pet te xa Topa yõg hãm'ãpak'ax yũmmũgãp-tup, xix 'ãxape, pu 'ãkuxa mãm
ka'ok nõm hãm'ãktux'ax kopah, pu Topa 'ãkuxa kummuk xit, nũy nõ max tat
'ũyãnãn tu',' kaxĩy.”
15 Yĩy 'ãte hãm'ãktux, 'ĩhã Topa Koxuk te' puknõg xop tu' yĩxohoh, 'ũgmũg
putuk. Hõmã Topa Koxuk te yũmũ'ã tu' yĩxohoh, tu yũmũ'ã tu' xip hãm tu
kamah.
16 'Ãte hãmpe'paxex. Yũmũg xuxyã te hãm'ãktux, hu: “Yoãm tep-tox pix kõnãg
hã, pa 'ãte xa nũ'kutnãp-tup Topa Koxuk, puyĩy 'ãka'ogã',” kaxĩy.
17 Hõmã yũmũg kuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã Yeyox kopah, ha Topa te
yũmũ'ã nũ'kutnãhã yãy Koxuk. Yã hõnhã' puknõg xop kuxa mãm ka'ok yũmũg
xuxyã kopa kamah, ha Topa te yãy Koxuk nũ'kutnãhã kamah, yã' nõy putuk.
'Ãte Topa mutik yãy tuk-mĩy putup'ah. Kaxĩy.
18 Ha' mõ'pok xop te' xupak, tu' mãnõg kux, tu' yẽy. Tu Topa 'ãktux max, hu:
—Yã Topa te' puknõg xop pu hũpmãhã', pu hãpkummuk mĩy kux, nũy hi
xe'ẽgnãg! Kaxĩy.

'Ãtikit yõg xop kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah

19 Tikmũ'ũn te 'Extep putex Yenoyanẽn tu', ha' gãy xop te' kuxa mãm ka'ok
xop kummugãhã', tu' xũygãhã', ha' xupmãhã hãptox tu', hãpxexka Penix tu',
xix hãmyĩn yũm Xip tu', xix kõmẽn 'Ãtikit tu', tu hãm'ãpak max'ax 'ãktux hã'
mõg, tu Yoneo yõg tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, 'ap puknõg xop pu hãm'ãktux'ah.
20 Pãyã Xip yõg tihik, xix kõmẽn Xinẽn yõg tik mõg, tu ta' mõg, tu mõktu
mõxaha 'Ãtikit tu', tu hãm'ãktux hã' mõg, tu yũmũg xuxyã Yeyox yõg hãm'ãpak
max'ax 'ãktux Genex yõg puknõg xop pu' kamah,
21 ha Topa te' kuxa mãm ka'ok xop mõ'nĩynãm, tu' ka'ogãhã', ha' puknõg
xop punethok kuxa mãm ka'ok yũmũg xũxyã Yeyox kopah, tu hãpkummuk mĩy
kux.
22 Ha' kuxa mãm ka'ok xop te' xupak Yenoyanẽn kopah, tu mõ Maname
kutnãhã 'Ãtikit tu'.
23 Ha ta' mõg, tu mõktu xupep 'Ãtikit tu', tu Topa te nõm xop ha hãmmaxnã
pẽnãhã', ha' kuxa hittup xexka', tu hãmyũmmũgãhã', nũy ka'ogã', puyĩ' kuxa
mãm xe'e yũmũg xuxyã kopah, mõ kuma' mõg.
24 'Ũmax Maname', yã Topa Koxuk te' ka'ogãhã', ha' kuxa yũm ka'ok xe'e',
ha' puknõg xop xohix nũktu Yeyox tu yãy kotĩnnãhã'.
25 Ha ta' mõg Maname', tu mõktu xupep Tax tu', nũy Xaot xax,
26 tu' xipihi', tu' nũnnãhã 'Ãtikit tu', ha hãmyãxatamuk puxet hã Xaot xix
Maname te' kuxa mãm ka'ok xop mũtik nũn tu nũ'nãhã', tu nõm xop xohix
pu hãmyũmmũgãhã', ha nũ mũtik yãy kotĩnnãhã', ha 'Ãtikit yõg tikmũ'ũn te'
xuxet'ax mĩy kõnãmãhã', tu: “Kunnix yõg xop.” Kaxĩy.
27 Ha Topa pupi hãm'ãktux xop te Yenoyanẽn tu' pip, tu ta' nũn tu nũktu
mõxaha 'Ãtikit tu',
28 ha tik te Topa pupi hãm'ãktux 'ãxet'ax 'Ãg, tu' yok, tuk-nĩhã' xip, tu
hãm'ãktux, Topa Koxuk te' yũmmũgãhã', ha 'Ãg te:
—'Ũxit'ax nõg putup, yã hãmhõgnãg, ha putup te' kix putup tikmũ'ũn xop
xohix te hãm xexka xohix kopa' pip. Kaxĩy.
Ha hãmhõgnãg, 'ĩhã Kanao te Hõm yõg tikmũ'ũn xat.

29 Ha 'Ãtikit yõg kuxa mãm ka'ok xop te:
—'Ãpu, yũmũg tayũmak 'ũm mõgã', pu Yenoyanẽn yõg xape xop pu' popmã'. Kaxĩy.
30 Ha' mõgãhã', ha Maname xix Xaot mõg Yonex tu', nũy tayũmak mõgã tik pẽnã max'ax xop pu'.

12

'Ũgãy xop te xe hãpkummugãhã'

1 Yã 'Enot te Yoneo yõg tikmũ'ũn xat, tu hãpkummugãhã', tu' kuxa mãm ka'ok xop xũygãhã',
2 tu Yoãm taknõy Tiak putex mĩkax xexka hã.
3 Ha Yoneo xop hittup, yĩy 'Enot te' pẽnãhã', tu xe' nõy putex putup, hu Pet mũg kamah, ha kanet ha mõ'tat, 'ĩhã Yoneo yõg 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Pãm Tokatok Hok mãhã'.
4-6 Ha 'Enot te Pet xix kanet kopah, ha xonat xop yãg te 4 te' pẽnãnã' pip, ha 'Enot te Pet putex putup hãptup 'ĩhã', 'ãmuk xexka kux, 'ĩhãp-tex putup, yĩ' kuxa mãm ka'ok xop te Topa pu hãm'ãktux, tu 'ãmnĩy tox hã Topa tu' xak, Pet pupi' xak, 'ĩhã Pet mõ'õn kanet kopah, ha pipkup mãg xap 2 hã' hĩy, ha xonat 2 te hãmyĩnnĩn'ax yĩka' tihi', nũy pẽnãnã' ti'.
7 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã pexkox yõg nũ'kutnã'ax xip, ha kuyãnãm xexka', ha pexkox yõg mõ'kutnã'ax te Pet nuhuk, tu:
—'Ũpitnãy, nũy mõg mõ'ka'ok! 'Ãyok, nũy 'ãk-nĩhã xihip! Kaxĩy.
Ha pipkup mãg xap 2 te' yĩy yãy ko'a'.
8 Ha nũ'kutnã'ax te:
—'Ãxax mõ'tat, tu 'ãpata xax tat. Kaxĩy.
Ha' tat, ha nũ'kutnã'ax te:
—Kap mõ'tat tu mõyãy nĩy, tuk pe mõg. Kaxĩy.
9 Ha' pe' mõg, pa Pet te hãmpe'paxex, tu yãy koxuk hã' pẽnã'ax pe'paxex.
10 Ha tik te xonat hã' yẽn, tu' mõg, tu xonat nõy hã' yẽn, ha pipkup mõ'yĩnnĩn'ax yãy xõn, ha kõmẽn kotit hã' mõg, ha nũ'kutnã'ax te yãy xaxogãhã'.
11 Ha Pet te hãmyũmmũg, 'ap yõtkup'ah, tu:
—Topa te pexkox yõg nũ'kutnã'ax nũ'kutnãhã 'ũghah, pu 'Enot yõg kanet kopak xut, ha 'Enot tek xũygãp-tup hok! 'Ap Yoneo yõg tikmũ'ũn tek xok'ax pẽnãp-tup'ah. Kaxĩy.
12 Tu ta' mõg, tu hãmpe'paxex, tu mõktu xupep Mãnix pet tu', yã Yoãm Mã'ak mũg tut, ha' kuxa mãm ka'ok xop xohix te yãy tu nũ'nãhã', tu Topa pu hãm'ãktux pax, tu Pet pupi hãm'ãktux.
13 Ha Pet te hãptopa tu' xãnãhã', hu:
—Hãpxõn! Kaxĩy.
Ha kakxop hex 'ãxet'ax Hone nũn,
14 tu Pet yĩy'ax yũmmũg, tu' kuxa hittup xexka', hu' mõg mõ'ka'ok 'ũxape xop tu', tu:
Ya' xip Pet! Kaxĩy.
15 Ha' kuxa mãm ka'ok xop te:
—'Ãp-tox kummuk! 'Ap hamũn'ah! Kaxĩy.
Pa Hone te:
—Hamũn! 'Ãte' yĩy'ax 'ãpak! Kaxĩy.
Tu xe' xuktux, ha' xape xop te:
—'Õhõm yã pexkox yõg nũ'kutnã'ax, nõm te Pet pẽnã max. Kaxĩy.

16 Pãyã Pet te:
—Hãpxõn, hãpxõn! Kaxĩy.
Tu xe:
—Hãpxõn! Kaxĩy.
Ha hãpxõn, tu' pẽnãhã', tu' yẽy.
17 Ha Pet te' yĩm nuhuk, tu:
—'Ãyĩy hok, pu xonat xop nũn hok. Kaxĩy.
Tu hãm'ãktux pu'uk, hu:
—Topa te hãpxopmã max, puk mũn xut. Mõg, Tiak pu hãm'ãktux, nũy kanet kopak xut 'ãktux 'ũxape xop pu'. Kaxĩy.
Tu' mõg, tu mõktu xupaha'.
18 Ha hãptup ha ta xonat xop te Pet xak kanet kopah, pãyã 'ap xip'ah, ha xonat xop kuxãnõg, tu:
—Pi'yã' xip Pet? Kaxĩy.
19 Ha 'Enot te' xat, pu tu Pet xax, ha' xak, pãyã 'a' pẽnã'ah, yĩy 'Enot gãy xexka', tu xonat xop mũg, tu' yĩkopit, tu' kix kakixnãg, ha' xakix.
Ha 'Enot mõg, tu ta' mõg tu mõktu Xeyanet tu', tu 'ãmnĩy xohix hã' nox xip.

'Enot xok

20 Tu ta tu' gãy Tinok yõg tikmũ'ũn tu', xix Xinõm yõg tikmũ'ũn tu', hu 'ap hãpxop mõgãp-tup'ah. Ha nõm tikmũ'ũn kuxãnõg, tu' gãy kux xak, pu 'Enot te hãpxop xe mõgã'. Ha yãy tu nũ'nãhã' 'Enot pet xexka kopah, tu 'Enot yõg kãmãnat Manax yũmmũgãhã', pu 'Enot pu nõm tikmũ'ũn pupi hãm'ãktux.
21 Hãptup nõy ĩhã 'Enot te tik te' xat'ax yõg topixxax max mõ'tat, tu' xat'ax yõg mĩmpe' yũm'ax yĩmũ' yũm, nũy tu tikmũ'ũn xat, tu hãm'ãktux tox, tu hãm'ãktux kux,
22 ha tikmũ'ũn yĩy ka'ok, tu:
—Topahnãg 'ũm yĩy'ax putuk, 'ap tik yĩy'ah. Kaxĩy.
23 Ha hãpxip 'ohnãg ĩhã pexkox yõg nũ'kutnã'ax te 'Enot kix, tu' pakutnãhã', ha puxõ'õy te' mãhã', ha' xok, Topa 'ãktux max 'ohnãg tu'.
24 Ha' kuxa mãm ka'ok xop mõg hãptox tu', tu Yeyox yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha tikmũ'ũn punethok kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah.
25 Ha Maname xip Yenoyanẽn tu', xix Xaot, tu' yõg hãm'ax kux, tu' mõg, tu ta' mõg tu mõktu mõxaha 'Ãtikit tu', tu Yoãm Mã'ak mõgãhã'.

13

Maname xix Xaot te hãpkumep kõnãmãhã'

1 'Ãntikit yõg kuxa mãm ka'ok xop kopa' xip Topa pupi hãm'ãktux'ax xop, xix hãmyũmmũgã'ax xop. 'Ũxohix te: Maname', xix Xĩmãm Tapãyõg, xix Xinẽn yõg Noxit, xix Xaot, xix Mãnã'ẽm. Hõmã 'Enot mũg tut te Mãnã'ẽm paha', ha 'Enot mũtik yãy tu tittap, tu' taknõy putuk, pãyã 'a' taknõy'ah.
2 Hãptup 'ũm 'ĩhã nõm tik xop te Topa pu nũktettex, tu' kuxa te' yẽy, tu' xit hok, nũy Topa pu hãm'ãktux, ha Topa Koxuk te:
—'Ãte Maname yãykutnãhã, xix Xaot yãykutnãhã', tu nõm xãnãhã', pu tu hãpxopmã', nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux hãptox tu'. Kaxĩy.
3 Ha' xohix te Topa pu hãm'ãktux, hu' xit hok, tu Maname putox yĩmũ' yĩm xex, xix Xaot, tu hãptox tu mõ'pok.

Tu Xip tu' tihi'

4 Topa Koxuk te mõ Maname kutnãhã', xix Xaot, ha' mõg tu mõktu mõxaha
kõmẽn Xeneo tu', tu mĩpkox hã' mõg, nõm mĩpkox te kõnãg yĩmũ' mõg, tu mõktu
mõxaha hãmyĩn yũm Xip tu',
5 tu ta' mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn Xanamĩn tu', tu Topa yõg hãm'ãktux'ax
'ãktux Yoneo yõg Topa pet kopah, ha Yoãm Mã'ak te mõ'nĩynãm.
6 Tu ta' mõg hãmyĩn yũm tu', tu mõktu mõxaha kõmẽn Pap tu'.
Ha Yoneo yõg tik yã' xut mĩhĩm, 'ũxuxet'ax Mayeyox, tu Topa pupi
hãm'ãktux'ax putuk, pãyã mõ'ãmã'. 'A' max'ah Mayeyox.
7 Tu tik nõy mutik xip, 'ãxet'ax Xet Paot, tu Xip yõg tikmũ'ũn xat,
tu hãmyũmmũg xexkah, tu Maname tu' xãnãhã xix Xaot, nũy Topa yõg
hãm'ãktux'ax 'ãpax max.
8 Ha Mayeyox 'ãxet'ax nõy 'Enip, ha tikmũ'ũn yĩy'ax hã: "'Ũxut mĩhĩm," kaxĩy.
Tutep-tup nõg, tu Xet Paot xut putup, puyĩy Topa yõg hãm'ãktux 'ãpax hok.
9 Ha Xaot 'ãxet'ax nõy yã Paot kamah, ha Topa Koxuk te' ka'ogãhã', yĩy mĩm
pẽnã ka'ok,
10 tu:
—'Ãmũn yã Hãmgãyãgnãg yõg. 'Ãkuxa kummuk, yã hãmmax hã 'ãpuknõg.
Xate koit pax. Topa te' yõg putat yok mĩy, pãyã xate' kohe' mĩy. Paxĩp! 'Ãhup!
11 Hõnhã Topa te 'ãkix, ha hãpxip kutõgnãg 'ĩhã xate hãmpẽnã hok putup, tu
'ãmnĩy xohix hã mãyõn 'ũm pẽnãp-tup 'ohnãg. Kaxĩy.
Ha hãpxip 'ohnãg 'ĩhã hãmpẽnãmnok, tu' pa hok, tu tikmũ'ũn xak, puyi' yĩm
hã' mõgã',
12 Ha Xet Paot te Topa yõg hãpxopmã'ax ka'ok xe'ẽgnãg pẽnãhã', hu' kuxa
yũm ka'ok Yeyox kopah, tu Topa yõg hãmyũmmũgã'ax 'ãpak, tu' yẽy.

Tu hãpxexka Pixit yõg kõmẽn 'Ãtikit tu' tihi'

13 Ha kõmẽn Pap tu' tihi', ha ta' mõg Paot xi' xape xop, tu mĩpkox hã' mõg,
tu mõktu mõxaha hãpxexka Pãnpit yõg kõmẽn Pehek tu', tu mĩpkox hã' mõg
'ũxeheh, pa Yoãm Mã'ak te' nĩm, tu putpu' mõg, tu mõktu' xupep Yenoyanẽn
tu'.
14 Ha ta' mõg Maname xix Paot, Pehek tu' pip, tu' mõg, tu mõktu mõxaha
hãpxexka Pixit yõg kõmẽn 'Ãtikit tu', tu Yoneo yõg Topa pet hã' mõxakux, nit
xap 'ĩhã', ha Yoneo xop yõg hãptup xe'e', ha' mãm,
15 ha Yoneo yõg tik te Mõyyex yõg xat'ax mõ'kupix, xix Topa pupi hãm'ãktux
xop yõg tappet mõ'kupix, tu mõ'kupix kux, ha Topa pet yõg tik te' nõy xat, te:
—'Ũgnõy xop, 'ãyĩy, nũy 'õgnũ hãm'ãktux hã tikmũ'ũn ka'ogã'. Kaxĩy.
16 Ha Paot tek-nĩhã' xip, tu' yĩm xix, pu' nõy tu: "'Ĩy hok!" kaxĩy. Tu
hãm'ãktux, hu:
—'Iyaet yõg tihik, xik nõy xop, nõm te Topa xak, nõm kuxa te' yẽy Topa
keppah, 'ũg 'ũm 'ãpax:
17 Hõmã hãmyãxatamuk punethok hã, 'Ĩyaet yõg Topa te mõnãyxop hittap
yĩmõgatux, tu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xexkanãhã hãpxexka 'Eyit kopah, tu' puknõg
yõg hãpxexka tu' mõy, tu yãy yõg ka'ok'ax hã' mõy.
18 Ha tikmũ'ũn max 'ohnãg, pãyã hãmyãxatamuk te 40 hã Topa te hãpkummuk
mĩy'ax xop hã' tot, hãm panip xexka tu nõ'ãtot, tu mõ'nĩynãm, tu' nĩm 'ohnãg,
19 tu' puknõg hep xop te 7 kix hãpxexka Kãnã'ãg kopah, tu' yõg hãm pop, tu
tikmũ'ũn pu' hõm, pu tikmũ'ũn mõkputox xohix pi'
20 hãmyãxatamuk te 450 hã.

Ha hãmyãxatamuk te 450 nõg, ha Topa te tikmũ'ũn pa te hãmyũmmũg
ka'ok xop yĩmõgatux, puyĩy tikmũ'ũn xat, xix Topa pupi hãm'ãktux'ax Xãmõ'eo
yãykutnãhã, puyi' xat.
21 Pa tikmũ'ũn te tik te' xat xexka xak, ha Topa te Xao yãykutnãhã',
yã Meyamĩy yõg Kix kutok pit, ha' xexkanãhã', tu tikmũ'ũn pu' hõm, ha
hãmyãxatamuk te 40 hã Xao mũn te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xat.
22 Ha Xao xok, ha Topa te Namix yãykutnãhã', puyĩy tikmũ'ũn xat, tu
hãm'ãktux, hu: "'Ãte Namix putup pax, tuk kuxa hittup Yexe kutok pit hã. Yã'
max. 'Ãte' xat, ha' mĩy." kaxĩy.
23 Ha Namix mõkputox yã Yeyox, ha Topa te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn ha
nũ'kutnãhã', pu tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat 'ũyãnãn tu'.
24 Yoãm nũn hãmãxap, tup-tox pix, tu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xohix pu
hãm'ãktux, hu: "'Ãpu, yãyhãhup, nũy hãpxop kummuk mĩy kux," kaxĩy.
25 Pãyã Yoãm te hãpxopmã kux, tu: "Tep kunãy tu hãmpe'ãpaxex? 'Ak mũn
yã Topa yõg hãmyãykutnã'ax'ah, pa' nõy tek pe' nũn putup, nõm 'ũm xexka
xe'ẽgnãg. 'Ãte yãy kopaxux hãk yũm putup, nũy tu pataxax koa', pãyãk
kutõgnãg, hu yãyhãhup." Kaxĩy.
26 Yã Paot te xe:
—'Ũgnõy mũnõm xop, 'Amanãm mõkputox, xix nõm nõy xop te Topa xak, nõm
kuxa te' yẽy Topa keppah: Topa te hãm'ãpak max'ax nũ'kutnãhã 'ãhah.
27 Pãyã Yenoyanẽn kopa tihi tikmũ'ũn te hãmyũmmũg 'ohnãg, xi' yõg xexka
xop, ha nit xap xohix 'ĩhã Topa pet ha' mõg, Yoneo xop yõg hãptup xe'e 'ĩhã'
mõg, tu Topa yõg tappet mõ'kupix'ax 'ãpak, pãyã' yĩpkox 'ohnãg, hu Yeyox
putup nõg. Hõmã Topa pupi hãm'ãktux xop hittap te Yeyox xok'ax 'ãktux, ha
hõnhã Yoneo yõg tikmũ'ũn gãy xop tep-tex, Topa yõg hãm'ãktux hittap hãp-tex.
28 Yã' gãy nãm Yeyox tu', tu Pinat tu' xak, pu Yeyox putex, pãyã Yeyox te
hãpkummuk 'ũm mĩy 'ohnãg.
29 Ha hõmã, Yeyox mũg tut te nõm put 'ohnãg, 'ĩhã Topa pupi hãm'ãktux xop
te Yeyox xũy'ax kax'ãmi', tu tappet tu' kax'ãmi', ha hõnhã Yoneo yõg tikmũ'ũn
te Yeyox putex mĩpkupnix tu', Topa yõg hãm'ãktux hittap hãp-tex, ha mĩpkupnix
tu' xut, tu nõ hãpkot.
30 Pa Topa te' putpu' hĩnnãhã',
31 ha 'ãmnĩy xohix hã' mõg, ha' xape xop te' pẽnãhã', nõm te hãmyãxatamuk
3 hã hãpkumep Yeyox mũtik, tu Ganinet tu' pip hãmãxap, tu' nũn, tu nũktu
Yenoyanẽn tu', tu Yeyox putpu hi yã' pẽnãhã', nũy tikmũ'ũn nõy pu hãm'ãktux.
32 —Hak mũ'ãte hãm'ãpak max. 'ax xa nũnnãhã'. Hõmã Topa te yũmũg
mõnãyxop pu hãm'ãktux xex,
33 tu hõnhã' mĩy Yeyox hĩnnã'ax hã, ha hõmã Topa te hãm'ãktux xex, ha Topa
yõg hãm'ãktux'ax kax'ãmi 'ũktex yõg tappet 2 kopah, hu:
"'Ãmũn yã 'ũgkutok.
Hõnhã 'ãte 'ãmũn yãg kutok 'ãktux." Kaxĩy.
34 —Tu Yeyox kutox 'ohnãg 'ãktux, tu putpu' hi 'ãktux, hu:
"Hõmã 'ãte Namix pu hãm'ãktux xex, nũy tu hãmmaxnã xe'ẽgnãg." Kaxĩy.
35 Tu xe hãm'ãktux, hu:
"Xatek hep kutox putup'ah, tu' tux hok puk hep kutox hok, 'ũgmũn yã 'õg
kãmãnat max xe'ẽgnãg hah." Kaxĩy.
36 Tu xe:
—Ha Namix te Topa pu hãpxopmãhã', tu hãpxopmã kux, tu' xok, ha
mõnãyxop mũtik nõ hãpkot, hak-tox,

37 pãyã Topa te Yeyox hĩnnãhã putpu', 'ak-tox'ah.
38 'Ũnõy mũnõm xop, 'ãte xa hãmyũmmũgãp-tup: Topa te 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãp-tup, tu Yeyox puxet hã' xaxogãp-tup, pu tu' kux.
39 Tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa nõm hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu' kux. Mõyyex yõg xat'ax hittap pu'uk, tu hãpkummuk mĩy'ax 'ũm xaxogã hok, pãyã Yeyox ka'ok.
40 'Õg pa mõxip! 'Ãyĩpkox pip, nũy Topa gãy'ax pẽnã hok, ha Topa tappet te:
41 "Nãy, xa hip, 'ãxop yĩxix kummuk xop, 'ãxop kuxa mãm 'ohnãg xop.
'Ãpu 'ãkuxa yẽy, nũy yãy xaxogã', ha' kux.
Hõnhã 'ãte hãpxopmãp-tup,
ha tik 'ũm te xa hãm'ãktux'ax,
pãyã 'ãkuxa mãm 'ohnãg. 'Ũkux. Kaxĩy."
42 Tu hãm'ãktux kux, ha tikmũ'ũn te Paot tu' xak, pu nit xap nõy 'ĩhã hãm'ãktux 'ũxeheh. Tu' mõg.
43 Ha Yoneo yõg tikmũ'ũn punethok yĩpkox pip, xi' puknõg te Topa xak xop, nõm te Yoneo xop hã' mõxakux, tu Paot pe' mõg, xix Maname', nũy hãm'ãktux'ax 'ãpax, ha tikmũ'ũn yũmmũgãhã', puyĩ' kuxa mãm ka'ok xe'ẽgnãg Yeyox kopah.
44 Ha nit xap nõy 'ĩhã kõmẽn 'Ãtikit yõg tikmũ'ũn xohix te yãy tu nũ'nãhã', nũy Topa te hãm'ãktux 'ãpax,
45 ha Yoneo xop te' xohix pẽnãhã', tu' yĩpkumĩy, tu Paot mãnõg, hu:
—Paot te mõ'ãmã', yã' kummuk. 'Ũxupax hok. Kaxĩy.
46 Pa Paot te hãm'ãktux ka'ok xix Maname', tu' yĩpkutuk 'ohnãg, tu:
—Hõmã Topa tek xat, hu: "'Ãpu, yõgnũ hãm'ãktux'ax 'ãktux Yoneo xop pu hãmãxap," kaxĩy. Pãyã 'ãyĩpkox 'ohnãg, tu 'ãkuxa hi xe'ẽgnãg putup nõg, yĩk mũg mõg hãmpuknõg xop hah, 'ũyĩy hãm'ãpak max'ax 'ãpax, nũy yĩpkox pi', nũy kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah.
47 'Ũgmũg xuxyã tek xat, hu: "'Ãte mõ'ãpok pu' puknõg xop pu hãmyũmmũgã', xa' hittupmã', nũy nõm xop pu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, xix hãpxexka xohix yõg xop pu hãm'ãktux, 'ũyĩy tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu'," kaxĩy. 'Ũkux.
48 Ha' puknõg xop te hãm'ãpak, tu' kuxa hittup, tu Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux max. Hõmã Topa te nõm yĩmõgatux, pu' kuxa tu mãm ka'ok Yeyox kopah, nũy hi xe'ẽgnãg mõ'kuma' mõg.
49 Ha Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux hãpxexka xohix tu',
50 pãyã Yoneo xop te Yoneo xexka xop xix 'ũn xexka xop pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu, tik kummuk xat, pu mõg hãptox tu'. Kaxĩy.
Ha 'ũn xop te Paot putup nõg, xix Maname', tu' xat, pu mõg hãptox tu'.
51 'Ũmõg, tu hãmnak ha pataxax mõy, tuk-to'ok, pu hãpkõnõn nũnnãy, nũy Yoneo xop yõg hãpkummuk mĩy'ax 'ãktux. Tu' mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn 'Ikõn tu',
52 ha' kuxa mãm ka'ok xop kuxa hittup xe'ẽgnãg, yã Topa Koxuk te' ka'ogãhã'.

14

Tu 'Ikõn tu' tihi'

1 Tu kõmẽn 'Ikõn tu' tihi', tu Topa pet hã' mõ'nãhã', tu hãm'ãktux max, yĩy
Yoneo yõg tikmũ'ũn xohix xexka', xix Genex yõg puknõg xop xohix xexka
kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah.
2 Pa Yoneo yõg tik 'ũm kuxa mãm 'ohnãg, tu' kuxa mãm xop putup nõg, hu'
kummuk 'ãktux 'ũpuknõg xop pu', nũy gãyã'.
3 Ha 'ãmnĩy punethok hã' tihi', tu yũmũg xuxyã 'ãktux, tu' xuxyã te
hãmmaxnã 'ãktux, yã hãpxe'e 'ãktux, ha Yeyox te mõ'pok xop yõg hãm'ãktux
putup, hu' ka'ogãhã', puyĩy hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, pu tikmũ'ũn xohix
pẽnã'.
4 Ha tikmũ'ũn te hãmpe'panõm, ha' yãg te: “Yoneo xop mũn max,” kaxĩy. Ha'
yãg nõy te: “Hamũn'ah. Pãyã Yeyox yõg tik xop mũn max,” kaxĩy.
5 Ha' puknõg xop xix Yoneo xop xi' yõg xexka xop te mõ'pok xop kum-
mugãp-tup, tu mĩkaxxap xexka hã' tux putup, nũy kix,
6 ha' xupak, tu nũ'paha', tu mõktu mõxaha hãpxexka Nikõn yõg kõmen Nixtat
tu', xix kõmẽn Nep tu', xix hãm yĩmap tu',
7 tu Yeyox yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux.

Tu kõmẽn Nixtat xix kõmẽn Nep tu' tihi'

8 Ha Nixtat kopa' xip tik 'ũm te hãpkumep 'ohnãg, ha hãmyãxatamuk xohix
hã' mõg 'ohnãg, 'ũhi'ax tox hã, yã' yũm ka'ok,
9 tu Paot yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu' kuxa yũm ka'ok 'ũhittupmã'ax kopah, ha
Paot te' pẽnã ka'ok, tu' nõy kuxa yũm ka'ok pẽnãhã',
10 tu' yĩy ka'ok, tu:

—'Ãk-nĩhã xihip! Kaxĩy.

Ha' yok, tuk-nĩhã' xip mõ'ka'ok, tu' mõg kõnãmãhã nõmhã, tu hãpkumep.
11 Ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã', tu' yĩy ka'ok, tu hãm'ãktux Nikõn yĩy'ax hã, hu:

—Yã topahnãg te mõxaha', tu tikmũ'ũn mũtik yãy putuk! Kaxĩy.

12 Tu Maname pu' mĩy 'ũxuxet'ax nõy, hu: “Yop”, xix Paot pu', hu: “Mẽkot”,
hãm'ãktux punethok hah.
13 Ha topahnãg Yop yõg 'ãmãnex nũn, ha topahnãg pet te kõmẽn kunãpa'
yũm, ha mũnũytut pit nũnnãhã', xix mĩnnut max, tu hãmpe'paxex, hu: “Nõm
tik 2 yã topahnãg, ha 'ãte mũnũytut pit kix putup, nũy nõm topahnãg 2 pu
mõ'hap, nũy haxyã', nũy heyah Nixtat yõg tikmũ'ũn mũtik,” kaxĩy.
14 Pa tik nõy te mõ'pok xop pu' xuktux, ha' xupak, hu yãy tu topixxax pot,
nũy kuxa hittup 'ohnãg 'ãktux, tu tikmũ'ũn ha' mõg, tu' yĩy ka'ok, tu:

15 —'Ãhup! Putep mũn mĩy putup? 'Ak mũn yã Topa'ah, yãk mũn tihik, 'ãxop
putuk, tu hãm'ãpak max'ax ha xa' nũnnãhã', xa 'ãnĩm hãpxop 'ũm 'ãyĩm hã' mĩy,
nũy heyah, xa Topa xe'ẽgnãg xax, yã' hi xe'ẽgnãg, nõm te hãmnõgnõy mĩy, xix
hahãm, xix kõnãg xexka', xix hãpxop xohix kopa' pip.
16 Hõmã tikmũ'ũn xop xohix te hãpxopmã xohix, 'ap Topa te' kuxyã'ah, pa'
tux hok pu mĩy, nũy yãy putat hã' mõg,
17 ha xa' nũ'kutnãhã tehex, xayĩy hãpxop ta nũnnãy 'ãpet hah, nũy 'ãxit, nũy
'ãkuxa hittup. Kaxĩy.
18 Ha Paot te Nixtat yõg tik xat hok, pu mõ'hap hok yãy pu', xix Maname pu',
nũy heyah.
19 Ha 'Ãtikit yõg Yoneo xop nũn, xix 'Ikõn yõg xop, tu Nixtat yõg tikmũ'ũn
pu hãm'ãktux, tu' gãyãhã Yeyox yõg mõ'pok xop hã', ha tikmũ'ũn te mĩkaxxap
xexka tux punethok, nũy Paot putex, ha hãm tu' nãhã', tu' xok putũmnãg, ha

tikmũ'ũn te Paot hãm manit ha' mõg, tu kõmẽn kotit hã' xut, tuk-nãpa' mõg, tu hãmpe'paxex, hu: “Nõmhã' xok xe'e',” kaxĩy.

20 Pa' kuxa mãm ka'ok xop te yãy tu nũ'nãhã', tu Paot yĩmap hã' pip, ha Paot yũm, tu' yok, tuk-nĩhã' xip, tu' xupep putpu kõmẽn tu', tu hãptup 'ĩhã Maname mũtik mõg, tu mõktu mõxaha Nep tu'.

Tu Xit xix 'Ãtikit ha putpu' mõg

21 Tu Yeyox yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha Nep yõg tikmũ'ũn punethok kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, ha hãm'ãktux kux, ha putpu' mõg, tu mõktu mõxaha Nixtat tu', tu' mõg tu mõktu mõxaha 'Ikõn tu', tu' mõg, tu mõktu mõxaha 'Ãtikit tu'.

22 Tu hãm'ãktux xe'e', tu hãmyũmmũgãhã', puyĩ' ka'ogã', nũy kuxa mãmmã ka'ok Yeyox kopah, ha hãm'ãktux, hu:

—Nõm xop te Yeyox pu yĩpkox pip, puxi' xũy'ax hã' tot, 'ĩhã pexkox ha' mõg. Kaxĩy.

23 Ha Paot te tik pẽnã max xop yĩmõgatux, 'ũkuxa mãm ka'ok xop xohix kopa' yĩmõgatux, tu' xat, pu' nõy xop pẽnã max, nũy tu xeh, ha Topa pu hãm'ãktux, hu' xit hok hã hãm'ãktux, tu' pẽnã max xop pu:

—'Ãkuxa mãm ka'ok Topa kopah. Pũyã hõnhã Topa 'ãmõgã', xix 'ãpẽnã', xix 'ãnĩm hok! Kaxĩy.

24 Tu ta' mõg, Pixit kotit hã' mõg, tu mõktu mõxaha Pãnpit tu'.

25 Tu' mõg, tu mõktu mõxaha Pehek tu', tu Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux, tu' mõg, tu mõktu mõxaha 'Atat tu', tu hãpxopmãhã', tu yã' kux,

26 tu mĩpkox hã' mõg, nõm te kõnãg yĩmũ' mõg, ha mõktu mõxaha hãpxexka Xit yõg kõmẽn 'Ãtikit tu putpu', nũy Topa yõg hãpxopmã'ax ka'ok xe'ẽgnãg 'ãktux, nũy kuxa mãm ka'ok xop pu' xuktux. Hõmã 'Ãtikit yõg kuxa mãm ka'ok xop te Topa tu' xak, pu Paot pẽnã max, xix Maname pẽnã max, ha mõ'pok, pu hãm'ãpak max'ax 'ãktux kõmẽn xohix tu', tu' mõg tap, tu hãpxopmãhã', tu ta putpu' nũn 'ũxeheh.

27 Ha 'Ãtikit tu' mõxaha', tu' kuxa mãm ka'ok xop xãnãhã', ha' nũn tu nũktu nũ'nãhã', ha tik te hãm'ãktux, tu Topa yõg hãpxopmã'ax xohix 'ãktux, tu Topa te' puknõg xop pu yãy yõg putat yok mĩy 'ãktux, tu' puknõg kuxa mãm ka'ok Yeyox kopa 'ãktux.

28 Tu 'ãmnĩy xohix hã' nox ti kuxa mãm ka'ok xop mũtik 'Ãtikit kopah.

15

Tu Kõmẽn Yenoyanẽn xop mũtik yãykotĩnnãhã'

1 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yonex yõg tikmũ'ũn nũn, tu nũktu mõxaha 'Ãtikit tu', tu' nõy xop yũmmũgãhã', hu:

—'Ãxop yã puknõg. 'Ãpu, tik xop nãg xax mep 'ũyĩmap, puyĩy Topa 'ãxop kuxa kummuk xit, nũy 'ãkuxa max tat 'ũyãnãn tu'. Mõyyex yõg xat'ax hittap te 'ãxat, yĩy hõmã xix hõnhã, hãmyãxatamuk xohix punethok hã, Yoneo tik xop xohix te' mĩy, yã kakxop pit 'ĩhã' mĩy. Kaxĩy.

2 Pa Paot xix Maname te:

—Kaxĩy hok! 'Ãmhok! Topa te' puknõg xop xat 'ohnãg, pu yãy xax xak. Kaxĩy.

Tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn nãm punethok, ha' kuxa mãm ka'ok xop te Paot xix Maname yĩmõgatux, tu mõ'pok, xix 'Ãtikit yõg nõy xop mõ'pok, pu' mõg Yenoyanẽn tu', nũy Yeyox yõg tik xop yĩkopit, xix tik pẽnã max xop yĩkopit.

3 Tu ta' mõg, Penix kotit hã' mõg, xix Xãmãnit kotit hã' mõg, tu' puknõg xop te Topa ha' mõg 'ãktux, ha' kuxa mãm xop xohix hittup xexka'.
4 Ha mõktu mõxaha Yeyoyanẽn tu', ha' kuxa mãm ka'ok xop hittup xexka kamah, xix Yeyox yõg mõ'pok xop, xix tik pẽnã max xop, ha Paot te Topa yõg hãpxopmã'ax 'ãktux, Topa te hãpxopmã Paot hã, xix Maname hã, yĩ' xuktux.
5 Pa Paniye yõg kuxa mãm ka'ok xop tek-nĩhã' pip, tu:

—Topa te' xat, pu tik xop nãg xax yĩmap mep. 'Ãpu, hãmpuknõg yõg tik xop xax mep kutõgnãg, nõm xop kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, puyĩy Mõyyex yõg xat'ax hittap xohix pu' yĩpkox pi'. Kaxĩy.
6 Ha mõ'pok xop, xix tik pẽnã max xop nũn, tu nũktu nũ'nãhã', nũy hãmpe tu pãnõm.
7 Tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn nãm, ha Pet tek-nĩhã' xip, tu:

—'Ũkxape xop: Hõmã Topa tek yãykutnãhã 'ãxop kopah, 'ãxop te' yũmmũg, ha mõgkutnãhã', 'ũ hãm'ãpak max'ax 'ãktux hãmpuknõg xop pu', ha' puknõg xop te hãm'ãpak, tu' yĩpkox pip, tu' kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah.
8 Topa te tikmũ'ũn xop kuxa yũmmũg, tu Topa Koxuk nũ'kutnãhã' puknõg xop hah, 'ũgmũg putuk,
9 ha' puknõg xop te Yoneo yõg tikmũ'ũn mũtik yãy putuk Topa pu', tu' kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, ha Topa te' yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', pu tu' kux.
10 Tep tu 'ãkuxa mãm 'ohnãg Topa yõg hãpxopmã'ax kopah? Mõyyex yõg xat'ax xohix tox xexka', yũmũg'ãte yãy yũmmũgã hok, 'ap mĩy yũmmũg'ah, xix mõnãyxop te' mĩy hok kamah. Tep tu 'ãxop te' puknõg xop xat, 'ĩhãg mũ'ãte Mõyyex yõg xat'ax xohix mĩy hok? 'Ap max'ah nũhu'.
11 Pãyã yũmũg xuxyã Yeyox te' hok hã hãmmaxnãhã', tu yũmũg kuxa kummuk xit, xi' puknõg xop kuxa kummuk xit kamah, nũy yãnãn tu' kuxa max tat, yã yãy putuk. Yũmũg xuxyã Yeyox te' hok hã' yãnãn, nõm xop kuxa mãm ka'ok nõm kopah. Kaxĩy.
12 Ha tik xop yĩy 'ohnãg, yĩy Maname yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, xix Paot yõg, ha Topa te hãpxopmã xe'ẽgnãg, puyĩ' puknõg xop pẽnã', ha tik mõ'pok'ax te' xuktux,
13 tu hãm'ãktux kux, ha Tiak te:

—'Ũkxape xop, 'ũg'ãpax:
14 Xĩnãm te xa hãm'ãktux, hu: "Topa te' puknõg xop mõ'yãy xe'ẽgnãg, tu 'ã' hãmyũmmũgãhã hãmãxap, tu nõm xop yĩmõgatux hãmpuknõg xop kopah, ha yãyhã Topa yõg tikmũ'ũn," kaxĩy.
15 Hõmã tik hittap te Topa pupi hãm'ãktux kamah, hu:
16-18 "Hõmã, hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã, Topa te hãm'ãktux, hu:
'Hõmã 'ãte mõnãyxop Namix xexkanãhã',
ha' yõg tikmũ'ũn tek xak,
ha hõnhãk nũn putup,
tu Namix mõkputox puxet xexkanãp-tup, puyĩ' hep xohix xop 'ũk xax,
ha 'ãte nõm puknõg xop mõ'yãy xe'ẽgnãg,
tu' nõy yãy, nũy yãy 'ãxet'ax mĩy yõgnũ tikmũ'ũn,' " kaxĩy. 'Ũkux.
19 Ha Tiak te xe hãm'ãktux, hu:

—'Ãte 'ãpekpaxex. Yã' max hãmpuknõg xop kuxa mãm ka'ok xop te Yoneo yõg xat'ax mĩy hok, xix mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat hok kamah, nũy kuxa mãm puxehnãg Yeyox kopah.

20 'Ãpu, yũmũ'ãte tappet kax'ãmi' kuxa mãm ka'ok xop pu', nũy tu' xat hok, pu' mã hok topa komut xop xit'ax, xix xok xop 'ũm mãy mũg tup-tex mã hok, xix xokxop hep 'ãta mã hok, xi' nõy hã' xupxet hok.
21 Yã nit xap xohix 'ĩhã Yoneo xop te Mõyyex yõg xat'ax mõ'kupix Topa pet kopah, tu Mõyyex te hãm'ãktux 'ãktux kõmẽn xohix kopah. Yã' puxi'. 'Ũkux. Kaxĩy.

Tu tappet tu kax'ãmi'

22 Ha mõ'pok xop, xix tik pẽnã max xop, xi' kuxa mãm ka'ok xop xohix te Tiak yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tup-tox puxet, hu tik 2 yĩmõgatux, pu Paot xix Maname mũtik mõg, tu 'Ãtikit tu mõ'pok, ha tik 2 'ãxet'ax Yot Maxamax, xix Xinax, ha' xape xop tep-tup pax, tu nõm pe'paxex max.
23 Ha kax'ãmi' kuxa mãm ka'ok xop pu', tu tik hã mõ tappet kutnãhã', ha tappet tu kax'ãmi', hu:
"Yeyox yõg mõ'pok xop xix tik pẽnã max xop te 'ãneo, 'ũkxape xop pu 'ãneo, 'Ãtikit yõg kuxa mãm ka'ok xop, xix Xit yõg kuxa mãm ka'ok xop, xix Xinix yõg kuxa mãm ka'ok xop pu 'ãneo.
24 'Ũgmũ'ãte' nõy xop yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, nõm te nũnte' tihi', tu 'ãhã' mõg, tu 'ãxat, hu: "Ãpu, tik xop xohix yãy xax mep kutõgnãg, pu Topa 'ãkummuk mĩy'ax xaxogã 'ũyãnãn tu',' kaxĩy. Ha 'ãkuxa hittup 'ohnãg. 'Ak mũ'ãte nõm Yoneo tik xop mõ'pok'ah, 'ak mũn te 'ãxat'ah.
25 Hu hõnhãk mũ'ãte xohix te tik 2 yĩmõgatux, pu xa mõ'pok, ha Paot, xix Maname mũtik mõg. 'Ãxohix te Paot putup pax, xix Maname', tu nõm pe'paxex max.
26 Yã' hi Yeyox tu', yã yãy xuxyã', yĩy xe yãy yõg'ah. Yeyox te' xat, pu mõg, ha' mõg, 'ok pe' hi', 'ok pe' xok.
27 Hak mũ'ãte Xinax mõ'pok, xix Yot, ha xa' xohix hãmyũmmũgãp-tup.
28 Ha Topa Koxuk te 'ãxat hãmãxap, hak-nãy tuk mũ'ãte, hu:
29 'Ũmã hok topa komut xop xit'ax, xix xokxop 'ũm mãy mũg tup-tex mã hok, xix xokxop hep 'ãta mã hok, tu 'ãnõy hã xupxet hok. Puxi', yã' max. Ha' kux." Kaxĩy.
30 Ha ta' mõg tik xop, tu mõktu mõxaha 'Ãtikit tu', ha' kuxa mãm ka'ok xop te yãy tu nũ'nãhã', nũy mõ'pok yõg tappet mõ'kupix,
31 tu mõ'kupix kux, ha' kuxa hittup xexka'.
32 Ha Yot xix Xinax yã Topa pupi hãm'ãktux xe'e', tu' xape xop ka'ogãhã'.
33 'Ãmnĩy kutõgnãg 'ĩhã' tihi', tu putpu' mõg, tu mõktu mõxaha Yenoyanẽn tu'.
34 Pa Xinax mõg'ah, tu' nox xip 'Ãtikit tu'.
35 Ha Paot xip 'Ãtikit tu', xix Maname', tu' nox tihi', tu hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux, 'ũnõy xop mũtik.

Paot xix Maname te yãy xatat

36 Ha 'ãmnĩy punethok nõg, ha Paot te Maname pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu, yũmũ mõg putpu', nũy xape xop xohix pẽnã', nũy kõmẽn xohix kopa' pẽnã', nũy Topa yõg hãm'ãktux'ax xe 'ãktux. Kaxĩy.
37 Ha Maname te Yoãm Mã'ak mõgãp-tup,
38 pa Paot tep-tup nõg. Hõmã Yoãm Mã'ak te' nĩm Pãnit tu', tu hãpxopmã 'ohnãg.
39 Ha Paot te hãm'ãktux hã' nõy yãnãn Maname mũtik, tu' gãy, ha Maname gãy, tu yãy xatat, ha Maname te Yoãm Mã'ak mõgãhã', tu' mõg, tu mĩpkox hã'

mõg, nõm te kõnãg xexka yĩmũ' mõg, tu mõktu mõxaha hãmyĩn yũm 'ãxet'ax Xip tu'.
40 Pa Paot te Xinax yãykutnãhã pu mõg, ha' nõy xop te:
—Pũyã Topa 'ãmũtik mõg. Kaxĩy.
41 Ha' mõg, tu Xit kotit hã' mõg, xix Xinit kotit hã' mõg, tu' kuxa mãm xop ka'ogãhã'.

16

Tĩmõn te Paot mũtik mõg, xix Xinax

1 Tu' mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn Nep tu', xix kõmẽn Nixtat tu', ha tik 'ũm xip, 'ũxuxet'ax Tĩmõn, tu' kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, tu' mũg tut Yoneo hex, pãyã' tak Genex yõg, tu Yoneo xop hã' puknõg.
2 Ha Nixtat tu' pip xape xop te Tĩmõn putup pax, xix 'Ikõn yõg xop te',
3 ha Paot te' mõgãp-tup yãy mũtik, hu' nõy yãy xax yĩmap xak kutõgnãg, nũy Yoneo xop gãyã hok, yã' xohix te Tĩmõn mũg tak yã' puknõg yũmmũg.
4 Ha ta' mõg kõmẽn tu', tu Yeyox yõg mõ'pok xop, xix Yenoyanẽn yõg tik pẽnã max xop pupi hãmyũmmũgãhã', tu' xape xop pu hãmyũmmũgãhã',
5 Ha' xape xop kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, 'ĩhã' xohix nõy nã' mõg.

Tik xop te kõmẽn Tonot ha' mõg

6 Ha ta' mõg, tu mõktu hãpxexka Pinik kotit hã' mõg, xix hãpxexka Ganax kotit hã' mõg, ha Topa Koxuk te hãm'ãktux xat hok, hu:
—'Ax yõg kõmẽn kopa hãm'ãktux hok! Kaxĩy.
7 Ha ta' mõg, tu mõktu mõxaha Mĩy tu', tu' mõg putup Mitĩn tu', pa Yeyox Koxuk te' xat hok, pu mõg hok.
8 'Ap mõg'ah, tu Mĩy hã' yẽn hã' mõg, tu mõktu Tonot tu' mõxaha'.
9 Ha 'ãmnĩy hã Paot te yãy koxuk hã hãpxexka Mãxenõn yõg tik pẽnãhã', haknĩhã' xip, tu Paot tu' xak, hu:
—Mã'! Mãxenõn tu 'ãnũ', nũy mõy 'ũgmũg nĩynãm. Kaxĩy.
10 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Paot koxuk te' pẽnã kux, hak mũg mõg putup Mãxenõn tu', tu hãmpe'paxex, hu: "Topa tek mũg xãnãhã', 'ũ Yeyox yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux Mãxenõn yõg tikmũ'ũn pu'," kaxĩy. (Hak mũn Nok te kax'ãmi'.)

Tu kõmẽn Pinio tu' tihi'

11 Tuk mũg pip Tonot kopah, tuk mũg mõg mĩpkox hã, kõnãg xexka yĩmũ' mõg, tu mõktu hãmyĩn yũm 'ãxet'ax Xãmõtanax tu' mõxaha'. Hãptup 'ĩhãg mũg mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn Nẽyap tu'.
12 Tuk mũg mõg, tu mõktu mõxaha hãpxexka Mãxenõn yõg kõmẽn te mãxap Pinio tu', ha' yõg gohet yã hãpxexka Hõm yõg, ha 'ãmnĩy punethok hak mũg tihi Pinio kopah.
13 Tu nit xap 'ĩhãk mũg mõg kõmẽn kunãpa', tu Topa yõg hãm'ãktux'ax pet xak, nũy Topa pu hãm'ãktux, 'ĩhã kõnãgkox tu' mõxaha', hu kõnãg kux tuk mũg mãm, ha 'ũn pip, hak mũ'ãte 'ũn mũtik hãm'ãktux.
14 Ha kõmẽn Tittit yõg 'ũn xip, tu topixxax max hãmenex, 'ũxuxet'ax Nit, tu Topa xak, tu' kuxa te' yẽy Topa keppah, tu Yeyox hãm'ãpak max'ax 'ãpak, ha Topa te' kuxa tupmãhã', yĩy Paot yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu' yĩpkox xip,
15 hap-tox pix, xi' xape xop 'ũpet kopa tihi' xop putox pix, ha' xak, hu:
—'Ũgkuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, yĩy 'ũkpet ha mõg, nũy nox pi'. Kaxĩy.
Hak mũg mõg Nit pet hah.

Tu kanet kopa' tihi kõmẽn Pinio tu'

16 'Ãmnĩy kutõgnãg nõg, 'ĩhãk mũg mõg Topa pet hah, ha' mĩm hex te putat hã' nũn, tu yãmĩy pupi hãm'ãktux, tu hãpxopmã'ax pẽnã hok 'ãktux, tu hãm'ãktux hã tayũmak xexka pop, tu tik xop 'ũm pu' popmãhã', tu nõm tik xop pu' hok hã' hãm.

17 Tu Paot pe' mõg, xik mũg pe' mõg, tu' yĩy ka'ok, hu:

—Nũ tik xop te Topa xe'ẽgnãg hã kãmãnat, hu xa hãmyũmmũgãp-tup, nũy Topa yõg putat hã 'ãmõgã'. Kaxĩy.

18 Tu xe hãm'ãktux hã kaxĩy, 'ãmnĩy xohix hã' xuktux, ha hãm'ãktux kux 'ohnãg, yĩy Paot gãy, tu' yõkãnãm, tu yãmĩy kummuk mãnõg, hu:

—Hõmã Yeyox te yãmĩy kummuk mõy tikmũ'ũn kopah, tu' mõg pexkox tu', tuk mũ'ã yãy 'ãxet'ax hõm, pu yãmĩy kummuk mõy, hu 'ãte 'ãxat, hu: 'Ãpep, nũy mĩm hex 'ãpe' nĩm. Kaxĩy.

Ha' nĩm, tu' mõg xupaha'.

19 Pa tik xop nõy te mĩm yõg tayũmak xak, hu' gãy xexkah, tu Paot mũg, xix Xinax, tu' xexka xop keppa' mõgãhã', ha' xexka xop te kõmẽn yõg hãmnuknõg tu' pip,

20 ha tik xop gãy, tu' kupex, hu:

—Nũ tik yã Yõneo yõg xop, tu kõmẽn Pinio yõg tikmũ'ũn gãyãhã', tu hãpxopmã kummuk yũmmũgãhã',

21 ha Hõm yõg gohet te nõm hãpxopmã'ax putup nõg, tu' xat hok, 'ũ mĩy hok, hak mũ'ãte Hõm yõg tikmũ'ũn. Kaxĩy.

22 Ha tikmũ'ũn te yãy tu nũ'nãhã', tup-tox puxet, nũy Paot kix, xix Xinax kix, ha kõmẽn yõg xexka xop te tik yõg topixxax koxip, tu' mõy, tu' xat, pu kix mĩm mũnãg hã.

23 Tu' kix kakixnãg, tu kanet ha' mõgãhã', tu kanet yõg xonat xat, hu:

—Pẽnã ka'ok, pu tu xupa hok! Kaxĩy.

24 Ha hãm'ãpak, tu kanet hã mõ'tat, tu' kopa tigãhã', tu' xex, tu tik kup hĩy mĩm ka'ax tu', ha' mõg 'ohnãg, tu' pip.

25 Ha 'ãmnĩy kote 'ĩhã Paot xix Xinax te Topa pu hãm'ãktux, tuk-tex, nũy Topa 'ãktux max, ha kanet kopa' pip tikmũ'ũn te' xupak.

26 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã hãm yãy nuhuk nãm, ha mĩptut yõg hãpkopa mĩkaxxap nuhut, ha mõ'yĩnnĩn'ax te yãy xõn, ha tikmũ'ũn te kanet kopa' pip, ha' hĩy'ax koa', nõm te kanet kopa' xup, ha' mõxaha'.

27 Ha kanet yõg xonat te yãy koxak, tu kanet mõ'yĩnnã'ax pẽnãhã', pa yãy xõn, ha xonat te hãmpe'paxex, hu: “Yã' xohix nũ'paha'!” Kaxĩy. Hu yãy putex putup mĩkax xexka hã,

28 pa Paot yĩy ka'ok, tu:

—Yãy xuhmĩy hok! Yãg mũg xohi' pip! Kaxĩy.

29 Ha' nõy te:

—Kuyãnãm paxnũ'. Kaxĩy.

Tu mõ'nãhã', tu kuxãnõg, tu yãy puxu'uxnãm, tu' kopaxux hã' nãhã Paot keppah, xix Xinax keppah,

30 tu' yok, tuk-nĩhã' xip, tu hãpkopa' mõy, tu:

—'Ũgnõy, 'ãte putep mĩy'ax, puyĩy Topa 'ũgkuxa kummuk xit, nũy 'ãtu' gãy hok? Kaxĩy.

31 Ha Paot xix Xinax te:

—'Ãkuxa yũm ka'ok 'ũgmũg xuxyã Yeyox kopah, puxix Topa 'ãkuxa kummuk xit, nũy yãnãn tu 'ãkuxa max tat, 'ãmũn, xix 'ãxape te 'ãpet kopa' pip. Kaxĩy.

32 Ha tik xop te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux kanet yõg xonat pu', xix' xape xop pu'.
33 'Ãmnĩy kote 'ĩhã' xonat te' nõy yõg kayax pix, ha Paot xix Xinax te xonat putox pix, xi' xape xop, nõm xop kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah.
34 Ha xonat te yãy pet ha' mõgãhã', tu hãpxop pop nũn, ha' mãhã', ha xonat kuxa yũm ka'ok Topa kopah, xi' xape xop kamah, hu' kuxa hittup.
35 Hãptup ha ta Hõm yõg xexka xop te' xat, hu:
—Kanet kopa' mõy tik 2, pu mõg, tu nũmãn. Kaxĩy.
36 Ha xonat te Paot pu hãm'ãktux, hu:
—Tik xexka xop te 'ãmõy putup, ha 'ãnũpap-tup, hu mõy, xa 'ãkuxa mãm. Kaxĩy.
37 Pa Paot te:
—'Ãmhok! Kaxĩy hok! Hõmã tik tek mũg kix kakixnãg, ha kõmẽn Pinio yõg tikmũ'ũn te' pẽnãhã'. Hak mũg yĩkopit 'ohnãg, tuk mũ yõg hãpxopmã'ax kopit, 'okpak mũg hãpxexka Hõm yõg tihik, ha kanet kopak mũg tigãhã', yã hõnhã nũmãn yãy xaptop tu'! 'Ãmhok! 'Ak mũg mõg putup'ah. 'Ãpu, tik xãnã', pu nũ', pu nũy 'ũgmũg mõy kanet kopah, nũy hãptopak mũg mõgã'. Kaxĩy.
38 Ha xonat xop te Hõm yõg xexka xop pu hãm'ãktux, ha' xexka xop kuxãnõg, Paot xix Xinax yã hãpxexka Hõm yõg tik hah.
39 Ha' nũn, tu tik 2 pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãgãy hok 'ãtu'. 'Ãte nũktu yãyhãhup hok'ah. Kaxĩy.
Tu kanet kopa' mõy, tu ta' mõg, tu kõmẽn kunãpa' mõgãhã', tu:
—'Ãmõg. Kaxĩy.
40 Ha' mõg, tu Nit pet ha' mõg, tu' xape xop mõ'nĩynãm, tu' mõg.

17

Tu kõmẽn Texanõn tu' tihi'
1 Tu ta' mõg, kõmẽn 'Ãppip kotit hã' mõg, xix kõmẽn 'Aponõn kotit hã' mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn Texanõn tu', ha Yoneo yõg Topa pet yũm,
2 ha nit xap yã Yoneo yõg hãptup xe'e', yĩy nit xap xohix 'ĩhã Paot te Yoneo yõg Topa pet ha' mõg, hu hõnhã' mõg, tu nit xap
3 'ĩhã hãm'ãktux hã' nõy kutnãhã'. Kaxĩy.
4 Ha tik 'ũm te:
—Hamũn! Kaxĩy.
Hu Paot xix Xinax mũtik yãy kotĩnnãhã', ha Genex yõg puknõg xop te Topa xak, xix 'ũn xexka xop, tu nõm tik mũtik yãy kotĩnnãhã'.
5 Pa Yoneo xop te' yĩpkumĩy, tu tik kummuk yĩmõgatux, nõm hãm hok xop, tu hãpkute'ex kummuk pax, 'ap max'ah, tu kõmẽn xohix kopa hãpkummugãhã', tu kõmẽn xohix gãyãhã', tu Paot xak xix Xinax, hu Yaxãm pet hã' mõxakux.
6 Pãyã 'ap ti'ah, yĩy Yaxãm mũg, tu' xut yãy pet kopah, tu' xape xop mõy kamah, tu kõmẽn yõg xexka xop keppa' mõgãhã', tu:
—Nũ tik te hãm xexka xohix tu hãpkummugãhã', tu nũktu nũn kamah,
7 tu Yaxãm pet kopa' tihi', ha' xohix te hãpxexka Hõm yõg Xex putup pax, pa tik xop kummuk te hãpkummuk yũmmũgãhã', hu: “Hõm yõg Xex tek mũg xat 'ohnãg. Yã Yeyox tek mũg xat xe'ẽgnãg! Kaxĩy.”
8 Ha Texanõn yõg tikmũ'ũn te hãm'ãpak, xix kõmẽn yõg xexka xop, hu' gãy,
9 tu tayũmak xak Yaxãm tu hãmãxap, xi' nõy xop tu', puyĩy Paot xix Xinax mõy, puyĩy kõmẽn Texanõn nĩm. Ha pago, tu nũ'paha'.

Tu kõmẽn Menet tu' tihi'

10 Ha 'ãmnĩy hã' kuxa mãm ka'ok xop te Paot xix Xinax mõgãhã', tu' mõg tu moktu mõxaha kõmẽn Menet tu', tu Yoneo yõg Topa pet hã' mõxakux.

11 Ha Menet yõg Yoneo xop te hãmyok mĩy, pa Texanõn yõg xop te hãpkohe' mĩy. Yã Menet yõg tikmũ'ũn te Topa yõg tappet mõ'kupix nãm, puyĩy Paot yõg hãm'ãktux kopit, nũy hãmyũmmũg, nũy hãpxe'e yũmmũg.

12 Hũ Menet yõg tikmũ'ũn punethok kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, xix Genex yõg 'ũn xexka xop, xix tik xop.

13 Ha Paot te hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha Texanõn yõg Yoneo xop te hãm'ãpak, hu' gãy, tu' nũn, tu nũktu tikmũ'ũn gãyãhã'.

14 Ha' xape xop te Paot xut, tu:

—Mõg, mõg, pu 'ãp-tex hok! Kaxĩy.

Ha' mõg, kõnãg xexka ha' mõg, pãyã Xinax nox xip, xix Tĩmõn, tu Menet kopa' tihi'.

15 Ha nõm xape xop te Paot mõgãhã kõmẽn xexka 'Atẽn tu', tu putpu' mõg Menet tu', tu Paot pupi hãm'ãktux, nũy Xinax xãnã', xix Tĩmõn, pu kõmẽn 'Atẽn tu' mõg mõ'ka'ok.

Tu kõmẽn 'Atẽn tu' xip

16 Ha Paot te 'Atẽn tu tik 2 hip, tu kõmẽn xexka pẽnãhã', tu topahnãg komut pẽnãhã', ha nõm komut yĩm hã' mĩy, nũy heyah, ha kõmẽn nũ'xip nõm hãpxop hã, yĩy Paot kuxa hittup 'ohnãg.

17 Tu' mõg Yoneo yõg Topa pet hah, nũy Yoneo xop mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn nãm, xix nõm xop te Topa xak xop mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn. Tu nãpet ha' mõg kamah, ha 'ãmnĩy xohix hã hãm'ãktux hã' nõy yãnãn 'Atẽn yõg tikmũ'ũn mũtik.

18 Tu hãm'ãktux, tu hãmyũmmũg'ax xop 'ãxet'ax 'Epikoneo xop mũtik hãm'ãktux, xix 'Extox xop mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, ha' yãg te' yĩkopit, hu:

—Kãy te hãm'ãktux punethok. Putep mũn 'ãktux putup? Kaxĩy.

Ha' yãg nõy te' yãnãn, hu:

—Tute topahnãg puknõg 'ãktux. Kaxĩy.

Ha Paot te Yeyox 'ãktux, tu Yeyox putpu' hi 'ãktux.

19 Ha tik xop te hãmyũmmũg te Paot yĩm mũg, tu 'Axenop yõg hãmyũmmũg xop ha' mõgãhã', pu hãm'ãktux'ax 'ãpax, tu' yĩkopit, hu: koneo xop mũtik hãm'ãktux, xix 'Extox xop mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, ha' yãg te' yĩkopit, hu:

—Kãy te hãm'ãktux punethok. Putep mũn 'ãktux putup? Kaxĩy.

Ha' yãg nõy te'

—'Ok hãmyũmmũg'ax tup nũhũ xate hãmyũmmũgãhã'?

20 'Ãpu, 'ãyĩy, tu hãmyũmmũg'ax puknõg 'ãktux, nũy 'ũgmũ yũmmũgã'. Kaxĩy.

21 Yã 'Atẽn yõg tikmũ'ũn hãm hok, xix puknõg xop te kõmẽn kopa' tihi' hãm 'ohnãg, pa hãm'ãpak pax, nũy tu xe' xuktux, tu 'ãmnĩy xohix hã hãm'ãpak tup 'ãpak, xi' xe' xuktux.

22 Ha Paot te hãm'ãktux, ha 'Anenop xop te Paot xakot, ha Paot te:

—'Atẽn yõg tikmũ'ũn: 'Ãxop te 'õg topahnãg komut xop xohix xak.

23 'Ãte hãpkumep, tu topahnãg komut punethok pẽnãhã', nõm mĩy nũy heyah, ha 'ãte topahnãg yõg mĩmpe pẽnãhã', ha tikmũ'ũn te topahnãg pu hãpxop 'ũm hõm, tu mĩmpe yĩmũ' xix, ha tik 'ũm te mĩmpe yĩmũ' kax'ãmi', hu: "Nũhũ topa puknõg pu'," kaxĩy. 'Ãte xa nõm puknõg 'ãktux putup.

24 —Topa xe'ẽgnãg te hãm xexka mĩy, xix hãpxop xohix mĩy, hu pexkox xix hahãm xat. 'A' pet mĩy xak'ah tikmũ'ũn yĩm hã. Yã mĩptut kopa ti 'ohnãg. 'Ũxexka xe'ẽgnãg Topah.
25 Tu hãpxop 'ũm xak 'ohnãg, yã hãpxop xohix mĩy, nũy tikmũ'ũn pu' xit xut popmãhã', xi' hi'ax, xix hãpxop xohix yã' hok popmãhã'.
26 Tu tik puxet mĩy hãmãxap, tu nõm hã' mĩy tikmũ'ũn xohix, xi' hep xohix, pu yõg hãm tu 'ãti', ha Topa te tikmũ'ũn pu hãm 'ũm hã' xakux'ax xat, xix hãm 'ũm hã' xakix'ax xat, tu' pip'ax 'ũm xat, pu mõg hãpxexka pu kopa 'ãti'.
27 Puyĩy tikmũ'ũn Topa xax, nũy xipi', pãyã tikmũ'ũn yĩka hã Topa xip.
28 Hõmã 'õgnũ tik te hãmyũmmũg te kax'ãmi', hu: "Topa hã yũmũ'ãte' xit xut, xix yũmũg mõg, xix yũmũg tihi'," kaxĩy. Ha' nõy te: "Yũmũ'ã Topa hã kutok xe'e'," kaxĩy.
29 Hamũn, yũmũ'ã Topa hã kutok, hu hãmpe'ãpaxex hok, hu: "Topa te pipkup yãnãm putuk," kaxĩy. Xix hãmpe'ãpaxex hok, hu: "Topa te mĩkaxxap putuk," kaxĩy. 'Ãmhok. Tik 'ũm te Topa xe'e mĩy 'ohnãg.
30 Hõmã tikmũ'ũn te hãmyũmmũg'ah, ha Topa te nõã'tot, pa nõmhã Topa te' xat, xa yãyhãhup, tu hãpkummuk mĩy kux, pu Topa 'ãxop yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux.
31 Yã Topa pa te hãmyũmmũg, tu hãptup puxet yãykutnãhã', 'ĩhã' tute hep xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit putup, tu tik te hãmyok mĩy hã' kopit putup, tu Yeyox yãykutnãhã, pu tu kopit, ha' putpu nõm hĩnnãhã', nũy tikmũ'ũn xohix pu hãmyũmmũgã'. Kaxĩy.
32 Ha tikmũ'ũn te' xupak, ha' yãg te:
—Putep te hãm'ãktux? 'Ũxok, tu putpu' hi'?" Kaxĩy.
Tu' yĩxix kummuk. Ha' yãg nõy te:
—Yã' max. Hãptup 'ũm nõy 'ĩhã xe xa 'ãpak putup. Kaxĩy.
33 Ha Paot mõg,
34 pãyã tik 'ũm kuxa mãm ka'ok, 'ũxohix te: 'Axenop yõg Nionĩy, xix 'ũn Nãm, xi' nõy xop kuxa mãm ka'ok.

18

Tu kõmẽn Konĩn tu' tihi'

1 Ha Paot te 'Atẽn tu' xip, tu ta' mõg, tu mõktu xupep kõmẽn Konĩn tu'.
2 Ha Põ'õn yõg Yoneo xip, 'ãxet'ax 'Ak, xi' xetut Pinixit, tu hãpxexka 'Itat tu' tihi', tu hãpxip kutõgnãg nũn. Hõmã hãpxexka Hõm yõg tik te tikmũ'ũn xat'ax Kanao Xex te Yoneo xop nũmãhã', ha hõnhã Paot mõg 'Ak hah, xi' xetut hah.
3 Ha Paot xix 'Ak te yĩmãgkox xexka mĩy hã' hãm, tu topixxax ka'ok hã' mĩy, tu' nõmẽnex, tu tayũmak pop, ha Paot te 'Ak mũtik tihi'.
4 Ha nit xap xohix 'ĩhã Paot mõg Yoneo yõg Topa pet hah, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn nãm Yoneo xop mũtik, xix Genex yõg xop mũtik hãm'ãktux, nũy hãmyũmmũgã'.
5 Ha Xinax xix Tĩmõn te Mãxenõn tu' tihi', tu' nũn, tu nũktu mõxaha Konĩn tu', 'ĩhã Paot te hãm'ãktux Yoneo xop pu', hu:
—Yeyox yã Kunnix, yã Topa te' yãykutnãhã'. Kaxĩy.
6 Pa tikmũ'ũn tep-tup nõg, tu' yĩpkox 'ohnãg, tu' mãnõg, tu Yeyox 'ãktux kummuk, yĩy Paot te yãy yõg topixxax kuto'ok, tu:
—Topa te 'õg hãpxopmã'ax kopit putup, nũy hãpkummuk mĩy'ax hã' yãnãn. Kaxĩy.
Tu xe hãm'ãktux, hu:

—Xate Topa yõg putat yok max putup nõg. 'Ak yãy kuxop'ah, huk mõg Yoneo xop hã' puknõg xop hah. Kaxĩy.
7 Tu' mõg Tix Yox pet hah, ha Topa xak, tu' kuxa te' yẽy Topa keppah, yã yãy pet te Yoneo yõg Topa pet yĩka' yũm.
8 Ha Kinix te Topa pet yõg xop xat, tu' kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, xi' xape xop kamah, ha Konĩn yõg tikmũ'ũn punethok te Paot yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu' kuxa mãm ka'ok, hap-tox pix.
9 Ha 'ãmnĩy koxtap 'ĩhã Yeyox te Paot pu hãm'ãktux, ha Paot te yãy koxuk hã' xupak, yĩy:
—'Ãkuxãnõg hok, xix yãy xaptop hok.
10 Yã 'ãmũtik 'ũktihi', tu 'ãpẽnãnãg xip, pu tik 'ũm 'ãmũy hok. Yã yõgnũ tikmũ'ũn punethok pip nũ kõmẽn tu'. Kaxĩy.
11 Ha' xip hãmyãxatamuk puxet xi' xahi', tu Topa yõg hãm'ãktux'ax yũmmũgãhã Konĩn yõg tikmũ'ũn pu'.
12 Ha Gat te hãpxexka Genex yõg tikmũ'ũn xat, ha Yoneo xop te yãy tu nũ'nãhã', nũy Paot kupeh, tu' mũg, tu' mõgãhã kõmẽn yõg xexka xop keppah, nõm xop pa te hãmyũmmũg keppah, puyĩ' yĩkopit.
13 Ha' kupex, hu:
—Kãy te Topa xak'ax yũmmũgãhã tikmũ'ũn pu', pãyã tik te yũmũg xat te' xat hok, kãy te hãmyũmmũgã kummuk hah. Kaxĩy.
14 Ha Paot te' yĩkox xix, 'ũyĩy putup tu', pãyã Gat te hãm'ãktux Yoneo xop pu', hu:
—Nãy. 'Ok pe kãy tep-tex, 'ok pe nõ xupxet, kopxi' kopit,
15 pãyã 'ãxop yĩy'ax 'ãte yũmmũg'ah, xix 'õg xat'ax puknõg 'ãte kama yũmmũg'ah, xi' xuxet'ax 'ũm 'ãte' yũmmũg'ah. 'Ak kopit putup'ah 'ãte'. Kaxĩy.
16 Tu papuk hãpxupmãhã', ha' mõg, tu' gãy.
17 Ha' xohix te Topa pet xop xat'ax Xox mũg, tu' kix Gat keppah, pãyã Gat te' pẽnã hok, tu nũpe mõ'kep, tu nũpe mõ'kut.

Tu kõmẽn 'Ãtikit tu putpu' mõg

18 Ha 'ãmnĩy xohix nõg, 'ĩhã Paot te mĩpkox hã' mõg, nõm te kõnãg yĩmũ' mõg, ha mõktu xupep hãpxexka Xit tu', ha Pinixit xix 'Ak te nũmũtik mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn Xẽnkenex tu', ha Paot te' xe mep, tu' xut xok nãm, Topa pu hãm'ãktux xex tu'.
19 Tu' mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn 'Ep tu', tu Pinixit xix 'Ak nĩm, tu' mõg Yoneo yõg Topa pet hah, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn Yoneo xop mũtik.
20 Tu' mõg putup, pa Yoneo xop te:
—Nãy! 'Ãmõg hok! Kaxĩy.
21 Pãyã' mõg putup, hu:
—Topa tek putup, kopxix putpu 'ãhãk nũ'. Kaxĩy.
Tu mĩpkox hã' mõg.
22 tu mõktu xupep kõmẽn Xeyanet tu', ha' mõg kuxa mãm ka'ok xop hah, tu' mõg, tu mõktu mõxaha 'Ãtikit tu',
23 tu 'ãmnĩy punethok hã' tihi', tu' mõg, tu hãpxexka Ganax kotit hã' mõg, xix Pinik kotit hã' mõg, tu' kuxa mãm ka'ok xop ka'ogãhã'.

'Apot te kõmẽn 'Ep tu' xip

24 Ha kõmẽn xexka 'Anexãnit yõg Yoneo pit nũn kõmẽn 'Ep tu', 'ũxuxet'ax 'Apot, tute Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux max, tu Topa yõg tappet hittap yũmmũg xe'e'.

25 Tu Topa yõg putat yũmmũg, tu' hittup, tu Yeyox 'ãktux, tu Topa yõg hãmyũmmũg'ax yũmmũgãhã', pa Yoãm puxet yõg putox pix'ax yũmmũg, tup-tox pix'ax nõy yũmmũg'ah, 'ũp-tox pix nũy Yeyox yã yãy xuxyã 'ãktux yũmmũg'ah.
26 Tu hãm'ãktux, tu' yĩpkutuk 'ohnãg Yoneo yõg Topa pet kopah, ha Pinixit xix 'Ak te' xupak, tu yãy pet ha' mõgãhã', nũy Topa yõg putat yũmmũgã xe'e'.
27 Ha 'Apot te hãpxexka Genex tu' mõg putup, ha 'Ep yõg kuxa mãm ka'ok xop te mõ'nĩynãm, tu tappet kaxãmi Genex yõg kuxa mãm ka'ok xop pu', puyĩ' nũ' nũnãnãm yãy nõy putuk. Ha' mõg, tu mõktu xupep Genex tu', tu nõm xop mõ'nĩynãm punethok 'ũyãnãn tu', tu hãmyũmmũgãhã', tu' ka'ok, tu' nõy xop ka'ogãhã', ha Topa te hãmmaxnãhã'.
28 Ha Yoneo xop mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn nãm, tu Topa yõg tappet hã Yeyox yã Kunnix 'ãktux, tu Topa te nõm yãykutnãhã 'ãktux, ha Yoneo xop te' yẽy, tu' yĩy 'ohnãg.

19

Paot te 'Ep tu' xip

1 'Apot te Konĩn tu' xip, 'ĩhã Paot yĩnãpa' nũn kõmẽn xohix yĩktix yĩmũ' pip tu', tu nũktu xupep 'Ep tu', tu' kuxa mãm xop pipihi',
2 tu' yĩkopit, hu:
—'Ok Topa Koxuk te 'ãkuxa ka'ogãhã', 'ĩhã 'ãkuxa mãm ka'ok tap Yeyox kopah? Kaxĩy.
Ha' nõy te:
—Topa Koxuk 'ũm? 'Ak mũ'ãte' yũmmũg'ah. Kaxĩy.
3 Ha Paot te:
—Ãp-tox pix'ax te xĩy? Kaxĩy.
Ha' nõy te:
—Yoãm yõg putox pi'ax. Kaxĩy.
4 Ha Paot te:
—Yoãm tep-tox pix, xa yãyhãhup, nũy hãpkummuk mĩy kux, xa kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, nõm te Yoãm pe' nũn. Kaxĩy.
5 Ha' xupak, hap-tox pix, 'ĩhã Yeyox yã yãy xuxyã 'ãktux.
6 Ha Paot tep-tox yĩmũ' yĩm xex, ha Topa Koxuk te nõm xop ha yĩxohoh, ha' yĩy'ax puknõg xohix hã hãm'ãktux, tu Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux.
7 Ha tik xohix ya'omi' mõg te 12.
8 Ha Paot mõg Yoneo yõg Topa pet hah, tu mãyõn 'ãnuk 3 hã hãm'ãktux hã' nõy yãnãn tikmũ'ũn mũtik, nũy Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat 'ãktux.
9 Pa tikmũ'ũn yĩpkox pip 'ohnãg, tu' kuxa mãm 'ohnãg Yeyox kopah, tu Topa yõg putat 'ãktux kummuk tikmũ'ũn nõy pu', yĩy Paot mõg, tu' kuxa mãm ka'ok xop mõgãhã', tu 'ãmnĩy xohix hã Tinãn yõg tappet mĩy'ax pet kopa hãmyũmmũgãhã'.
10 Hãmyãxatamuk 2 hã hãmyũmmũgãhã', ha hãpxexka 'Ax yõg tikmũ'ũn xohix te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, Yoneo xop te' xupak, xi' puknõg xop.

Xep kutok put te 7

11 Ha Topa te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, tu Paot ka'ogãhã, pu hãpxopmã'.
12 Ha nõm tikmũ'ũn te Paot yõg topixxax yãg pop, tu' pakut xop pu' popmãhã', ha hãmpakut'ax te' pakut xop tu' xupepmãhã', ha' hittup, xix yãmĩy kummuk xop tu' xupepmãhã kamah.

13-14 Ha Yoneo yõg taknõy xop te 7 pip, tu Yoneo yõg 'ãmãnex xop xat'ax Xep kutok, tu hãpkumep pax, nũy yãmĩy kummuk xupepmã', tu Yeyox 'ãxet'ax yũmmũg, 'ĩhã hãmpe'paxex, hu: "Yeyox 'ãxet'ax yã' ka'ok. 'Apu, yãmĩy kummuk tikmũ'ũn kopa' xut Yeyox 'ãxet'ax 'ãktux hã'," kaxĩy. Hu yãmĩy tu' xat, hu:

—'Ãte 'ãxat, Yeyox 'ãxet'ax hã, yã Paot te nõm 'ãktux. Pu 'ãpep xa mõg. Kaxĩy.

15 Pãyã yãmĩy kummuk te:

—Yeyox 'ãte' yũmmũg, xix Paot yũmmũg, pa 'ũ 'ũm 'ãxop? 'Ãte 'ãyũmmũg'ah. Yeyox te 'ãxop pu yãy 'ãxet'ax hõm 'ohnãg. Kaxĩy.

16 Ha tik nõm yãmĩy kummuk kopa' xip te' yok mõ'ka'ok, tu nõm taknõy xop te 7 kix kakixnãg, yĩy kayax taha', tu' xax top hã mĩptut tu nũ'paha'.

17 Ha 'Ep yõg tikmũ'ũn xohic te' yũmmũg, Yoneo xop xix Genex yõg xop te' yũmmũg, tu' kuxãnõg, tu Yeyox 'ãxet'ax ka'ok 'ãktux, tu' kuxa te' yẽy.

18 Ha tikmũ'ũn punethok kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, tu' nũn, ha nõm te hõmã mĩhĩm, tu hõnhã yãyhãhup, tu yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax 'ãktux, nũy tu mĩy kux.

19 Tu' mĩm xop yõg tappet xax xohix popnũn, tu kuxap kopa mõ'pok, ha' mõ'xut, ha tikmũ'ũn xohix te' pẽnãhã', ha tappet xax xohix yõg tayũmak te 50.000.

20 Yã kaxĩy hã tikmũ'ũn te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu xe hãm'ãktux hãptox tu', ha tikmũ'ũn punethok kuxa mãm ka'ok, tu' yĩpkox pip.

Nemẽn te 'Ep yõg tikmũ'ũn gãyãhã'

21 Ha hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Paot mõg putup Yenoyanẽn tu', Mãxenõn kotit hã' mõg putup, xix hãpxexka 'Akax kotit hã' mõg putup, tu hãm'ãktux, hu:

—Yenoyanẽn tuk mõg, nũy mõy tu 'ãpep, tuk-nãy tu 'ãte Hõm pẽnãp-tup kamah. Kaxĩy.

22 Tu Timõn xix 'Enax mõ'pok hãpxexka Mãxenõn tu', tu hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Hõm yõg hãpxexka 'Ax tu' tihi'.

23 Ha 'Ep yõg tikmũ'ũn te Topa yõg putat tu' gãy,

24 ha tik 'ũm 'ãxet'ax Nemẽn, tu topahnãg hex Niãm komut mĩy, xi' pet komut mĩy, pu heyeh, tu pipkup yãnãm ponnok hã' mĩy, tu tayũmak xexka pop.

25 Tu tik te topahnãg komut mĩy xop xãnãhã', ha yãy tu nũ'nãhã', ha Nemẽn te:

—Tik xop: Yũmũg hãm, nũy tayũmak xexka pop, 'ãxop te' yũmmũg.

26 Pa Paot te hãm'ãktux, ha tikmũ'ũn xohix te hãm'ãpak, ha hãm'ãktux, hu: "Tik te' yĩm hã' mĩy nõm topahnãg komut. 'Ap Topa xe'e'ah, yã hãpxop mõ'ãmã'ax, yĩy hãpxop te mõ'ãmã'ax nĩm," kaxĩy. Ha tikmũ'ũn punethok yĩpkox pip, hu topahnãg komut xop hãmenex putup'ah.

27 Hak kuxãnõg, pu tikmũ'ũn topahnãg 'a pop putup hok, xix Niãn pet 'a' putup hok, xix topahnãg hex Niãn mũn putup hok, 'ĩhã hãpxexka 'Ax xohix te nõm pu heyah, xix hãpxexka nõy xohix te'. Yĩy yũmũ'ãte tayũmak xak. Kaxĩy.

28 Ha' xupak, tu' gãy xexkah, tu' yĩy ka'ok, hu:

—'Ep yõg Niãn xexka xe'ẽgnãg! Kaxĩy.

29 Ha tikmũ'ũn xohix te hãm'ãktux punethok kõmẽn xohix kopah, hu hãm'ãpak 'ohnãg, tu yãy tu nũ'nãhã mĩptut xexka kopah, tixmũ'ũn yõg yãy tu nũ'nã'ax pet kopah, ha Mãxenõn yõg tik 2 tihi'. Yã Paot mũtik hãpkumep, ha tikmũ'ũn gãy, tu nõm tik 2 mõgãhã tikmũ'ũn yõg yãy tu nũ'nã'ax pet hah,

30 ha Paot mõg putup, nũy tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, pa' kuxa mãm ka'ok xop te' tux hok, pu mõg hok.

31 Ha 'Ax yõg xexka xop te Paot hã' xape, tu' xak, hu:

Tikmũ'ũn yõg yãy tu nũ'nã'ax pet ha 'ãmõg hok pu gãyxop 'ãpenã hok! Kaxĩy.
32 Ha tikmũ'ũn yĩy ka'ok, tu hãm'ãktux punethok, hu hãm'ãpak 'ohnãg, tu tep tu yãy tu nũ'nãhã' yũmmũg 'ohnãg.
33 Ha Yoneo xop te Topa pet xop xat'ax 'Anexãn xut, tu' kopa' mõgãhã', pu hãm'ãktux tikmũ'ũn pu', ha 'Anexãn yĩm xix, hãm'ãktux putup tu', pu 'Ep yõg tikmũ'ũn gãy hok Yoneo xop tu'.
34 Pa tikmũ'ũn te 'Anexãn yã Yoneo yũmmũg, tu' yĩy ka'ok, tu xe' yĩy xexka', tu xe' yĩy, tu yãnmũn xupep'ax puxet putuk, tu 'ot 2 hã te:
—'Ep yõg Niãn yã' xexka xe'ẽgnãg. Kaxĩy.
35 Ha kõmẽn yõg kaxãmi'ax te:
—'Ãhup, 'ãhup! Kaxĩy.
Tu xe' xuktux, hu:
—'Ep yõg tikmũ'ũn: 'Ũ 'ũm te kõmẽn 'Ep yũmmũg hok? Yã' xohix te' yũmmũg, ha 'Ep te topahnãg hex Niãn pet xexka xix, tu topa xap xix, nõm te pexkox tu' nãhã', yã' xohix te' yũmmũg,
36 yã' yũmmũg tap, yĩy 'ãhup, nũy hãpkummuk mĩy hok.
37 Xate tik 2 nũnnãhã', ha 'ap kummuk'ah, tu topa hex Niãn 'ãktux kummuk 'ohnãg, tu topa hex Niãn yõg hãpxop 'ũm hã' xupxet 'ohnãg.
38 Nemẽn te hãm'ãktux 'ũm putup, xix yãy xop te', puxix tik pa te hãmyũmmũg tu' xax, puyĩ' kopit, yĩy mõg, nũy tik 'ũm kupeh.
39 Pe hãpxopmã'ax nõy kopit putup, puxix tikmũ'ũn xohix kopit.
40 'Ãte koit'ah, pa 'ãte gohet yõg hãmpe'paxex yĩpkutuk, pax pu: "'Ep yõg tikmũ'ũn yãykix kakixnãg," kaxĩy, puxix xonat xop nũ'pok 'Ep tu, puyĩk yĩkopit, tep tu 'ãgãy nãm. Pãyã 'ap yũmmũg'ah 'ãte'. Kaxĩy.
41 Tu hãm'ãktux, tu:
—Mõg. Kaxĩy.
Ha' mõg.

20

Paot te Mãxenõn tu' xip, xix Genex tu' xip

1 Ha Paot te' kuxa mãm ka'ok xop xãnãhã', tu hãm'ãktux hã' kã'ogãhã', tu:
—'Ũgmõg. Kaxĩy.
Tu ta' mõg hãpxexka Mãxenõn tu'.
2 Tu hãm xohix kotit hã hãpkumep, tu hãm'ãktux hã' kuxa mãm ka'ok xop ka'ogãhã', tu' mõg tu mõktu hãpxexka Genex tu' xupep.
3 Tu' xip mãyõn 'ãnuk 3 hã, ha' mõg, ha Yoneo xop tep-tex putup, ha mĩpkox te kõnãg yĩmũ' mõg hã' mõ'nãhã', nũy hãpxexka Xit kotit hã' mõg, tu Mãxenõn tu putpu' nũn putup.
4 Ha Paot mũtik nũn kõmẽn Menet yõg Pihok-tok Xopat, xix kõmẽn Texanõn yõg 'Ãnixtah, xi' yõg Xegõn, xix kõmẽn Nep yõg Gax, xi' yõg Tĩmõn, xix hãpxexka 'Ax yõg Tikik, xi' yõg Tonop,
5 tu Paot keppa' mõg, hak mũn Nok te kax'ãmi', hak mũ'ãte Paot hip kõmẽn Tonot tu'.
6 Ha Yoneo xop yõg 'ãmuk xexka 'ãxet'ax "pãm tokatok hok" kux, hak mũg pip Pinio tu', tu mĩpkox hãk mũg mõg, tu kõnãg yĩmũ' mõg, ha 'ãmnĩy te 5 nõg, 'ĩhãk mũg mõg tu mõktu mõxaha Tonot tu', ha' nõy xop mũtik yãy tu nũ'nãhã', tu' pip 'ãmnĩy te 7 hã.

Paot te Tonot tu' xip

7 Tu yenomĩy 'ĩhãk mũg yãy tu nũ'nãhã', tu pãm koxip, nũy mã', nũy Yeyox
yã yũmũg pupi' xok pekpaxeh, ha Paot mõg putup hãptup 'ĩhã', hu hãm'ãktux
tox, tu 'ãmnĩy kote 'ĩhã hãm'ãktux, tu' kux 'ohnãg.
8 Ha kuyãnãm tat'ax punethok te mĩptut nõy yĩmũ' mõg'ax kopa' pip, hak
mũg yãy tu nũ'nãhã',
9 ha tik xiptap 'Ettik xip, tu mĩptut tox yãy yĩmũ' mõg'ax 3 kopa' xip, tu yanẽn
kox yĩmũ' yũm, ha kũmĩm tep-tex, ha mõ'yõn, Paot yõg hãm'ãktux tox hah, ha
hãm tu' nãhã', tu' xok.
10 Ha Paot te mĩptut yĩmũ tu' yĩxohoh, tu 'Ettik mũg, tu' nõy xop pu hãm'ãktux,
hu:
—Kuxãnõg hok! Yã' koxuk te' kopa' xip, yã' hi'! Kaxĩy.
11 Tu xe pepi' mõg, tu pãm koxip, tu' mãhã', nũy Yeyox pe'paxeh, tu
hãm'ãktux yũmũg xape xop mũtik, ha xokakkak xataha', 'ĩhã hãm'ãktux kux,
tu' mõg.
12 Ha 'Ettik hi', yĩy tikmũ'ũn kuxa hittup xexka', tu' yãy pet ha' mõg.

Tu Mĩnet ha' mõg

13 Hak mũn Nok te xe kaxãmi', tuk mũg mõg mĩpkox hã, tu' mõg, tu mõxaha
hãmyĩn yũm 'Axox tu', tu Paot hip, 'ĩhã Paot te hãm tu yã' mõg.
14 Tu' xupep, 'ũgmũ'ãte ta tu yãy tu nũ'nãhã', hak mũg mõg, tu mõktu mõxaha
kõmẽn Mĩtinẽn tu'.
15 Tuk mũg mõg mĩpkox hã, tu Kiox hã' yẽn, tu hãptup nõy kõmẽn Xãmõy tu'
mõxaha', tuk mũg mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn Mĩnet tu'.
16 Ha Paot mõg putup nõg kõmẽn 'Ep tu', nũy mõg mõ'ka'ok, nũy kõmẽn
Yenoyanẽn tu 'ãmõxãn, nũy Yoneo yõg 'ãmuk xexka Pẽtekot mĩy.

Paot te hãm'ãktux

17 Tu kõmẽn Mĩnet tu' xip, tu 'Ep yõg tik pẽnã max xop xãnãhã',
18 ha' nũn, ha Paot te:
—Hõmãg nũn 'Ax tu hãmãxap, ha xatek yũmmũg, tu yõgnũ hãpxopmã'ax
yũmmũg kamah, 'ĩhã hãmyaxatamuk xohix hãk xip 'ãxop mũtik.
19 Tu hãpxopmãhã Topa tu', tuk kutõgnãg, tuk kuxa hittup 'ohnãg, yã Yoneo
xop tek kummugãhã'.
20 Ha xa hãm'ãktux xe'e, tu Topa yõg hãm'ãktux'ax xohix 'ãktux, tu' xaxok
'ohnãg, tu xa hãmyũmmũgãhã', nũy 'ãka'ogã', nũy mõ'ãnĩynãm, ha tikmũ'ũn
tek xupak, 'ĩhã 'ãte kõmẽn kotit hã xa hãmyũmmũgãhã', xix mĩptut xohix kopa
hãmyũmmũgãhã kamah.
21 Tu xa hãm'ãktux xe'e', tu Yoneo yõg tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, xix Genex yõg
tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, tu Topa pu yãyhãhup 'ãktux, tu 'õg hãpkummuk mĩy kux
'ãktux, tu 'ãkuxa mãm ka'ok Yeyox kopa 'ãktux.
22 Yã hõnhã 'ũg'ãpax: 'Ũgmõg Yenoyanẽn tu', ha Topa Koxuk tek xat, ha nõm
puk yĩpkox xip, tu 'a' hãmyũmmũg'ah, 'ok pek hip-tup, 'ok pek xok putup,
23 pãyã Topa Koxuk te 'ã hãm'ãktux kõmẽn xohix tu', hu: "Kanet kopa 'ãxix
putup, xix 'ãxũy putup," kaxĩy.
24 Pa 'ak kuxãnõg'ah, 'a yãy mũn tuk hi'ah, pãyã Topa tuk hi'. 'Ok pek hi', yã'
mãx, pek xok, yã' max, 'ũyĩy yãy yõg hãpxopmã'ax kux. Yeyox tek yãykutnãhã',
'ũyĩy Yeyox yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha'ãte hãpxõpmãhã', yã Topa te' hep
xop xohix pu hãmmaxnãhã'.
25 —Hõmã 'ãte Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat 'ãktux, tu nũktu 'ãxop pu
hãm'ãktux, tu hõnhã hãmyũmmũg: Yã 'ãxop tek 'ũm pẽnãp-tup'ah 'ũxeheh.

26-27 'Ũg'ãpax: 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, 'ãte 'ãxop pu hãm'ãktux, tu Topa yõg hãm'ãktux'ax xohix 'ãktux, tu Topa yõg hãm'ãktux 'ũm xaxok 'ohnãg. Tik 'ũm yĩpkox hok, puxix yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax tat.
28 Pẽnã ka'ok! Topa Koxuk te 'ãxat, pu' kuxa mãm ka'ok xop pẽnã max, nũy ka'ogã'; Yã Topak-tok xok nõm pupi', tu yãy hep 'ãta nũ'nãhã', nũy nõm xop kuxa tupmã'.
29 'Ũgmõg, ha nõm 'ãkopa' pip putup, kokex gãy nãm putuk, tu' nũn putup, nũy kuxa mãm ka'ok xop kix 'ãxop kopah. Kokex gãy te kahnẽn kix, hã kaxĩy nõm gãy xop te' kuxa mãm ka'ok xop kix putup.
30 Ha tik kummuk te 'ãxop kopa' pip putup, tu hãm'ãktux hã mõ'ãmãp-tup, ha' kuxa mãm ka'ok xop mõgãp-tup, pu Topa yõg putat xax.
31 'Õg pa mõxip! Pẽnã max! 'Ũxaxok hok! Hãmyãxatamuk tikoyuk hã 'ãte xa hãmyũmmũgãhã', 'ok pe 'ãmnĩy tox hã, 'ok pe hãptup tox hã, 'ãte' xohix yũmmũgãhã', tuk potaha', 'ãp-tup pax tu'.
32 —Yã hõnhã 'ãte: 'Ãxop yã Yeyox yõg tikmũ'ũn. Pũyã Topa 'ãpẽnã max, xix nũ mũtik ti', xix xa hãmyũmmũgã', xix 'ãxex, xix xa hãmmaxnã', xix xa pexkox yõg hãpxop popmã' yãy yõg tikmũ'ũn mũtik.
33 'Ak xupkumĩy'ah, tuk nõy yõg hãpxop putup 'ohnãg, tuk nõy yõg tayũmak yĩpkumĩy 'ohnãg, tuk nõy yõg topixxax yĩpkumĩy 'ohnãg.
34 'Ãmhok. 'Ũghãm punethok, nũy tayũmak pop, nũy hãpxop 'ũm pop, nũy mã', tu' nõy xop pu' popmãhã',
35 nũy xa hãmyũmmũgã 'ũghãm'ax hã, xayĩy nõm hãpxop 'ũm pip hok xop pu' hõm, xi' pakut xop pu' hõm, nũy Yeyox yõg hãm'ãktux'ax xutigã', hu: "Tikmũ'ũn te hãpxop 'ũm pa', puxi' kuxa hittup kutõgnãg, pa tikmũ'ũn te hãpxop 'ũm hõm, puxi' kuxa hittup xexka'," kaxĩy. 'Ũkux.
36 Tu hãm'ãktux kux, tu' kopaxux hã' xip, tu Topa pu hãm'ãktux 'ũnõy xop mũtik.
37 Ha' potaha', tu yãy kep hã' mũg.
38 Yã' kuxa te Paot xak, hãm'ãktux'ax hah. Yã' xuktux, hu: "'A xe xatek 'ũm pẽnãp-tup'ah," kaxĩy. Ha' mõgãhã mĩpkox hah.

21

Paot te Yenoyanẽn ha' mõg

1 Hak mũg mõg mĩpkox hã, tu kõnãg xexka xak, mĩpkox te kõnãg yĩmũ' mõg hã' xak, tuk mũg mõg tu mõktu hãmyĩn yũm Kox tu' mõxaha', tu hãptup nõy ha tak mõg tu mõktu mõxaha hãmyĩn yũm Honex tu', tu xek mũg mõg, tu mõktu kõmẽn Pa'at tuk mũg mõxaha'.
2 Ha mĩpkox nõy mõg Penix tu', hak mũ'ãte' xipihi', tu nõm mĩpkox hãk mũg mõg,
3 tu hãmyĩn yũm Xip pẽnãhã', tu 'ĩpxax ha' mõg, tu mõktu mõxaha hãpxexka Xit tu', tu kõnãg hã' mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn Tinok tu', pu mĩpkox hãpxop pop'ax xupepmãhã kõmẽn Tinok tu',
4 ha' kuxa mãm ka'ok xop pipihi', tu 'ãmnĩy xohix te 7 hã' nox pip kuxa mãm ka'ok xop mũtik, ha Topa Koxuk te Paot xũy'ax yũmmũgãhã' kuxa mãm ka'ok xop pu', yĩy: "Yenoyanẽn tu 'ãmõg hok!" kaxĩy.
5 Pa xemãn nõg, 'ĩhãk mũg mõg, ha' nõy xop tek mũg mõgãhã kõmẽn kunãpa', xi' xetut xop te', xix kakxop te', hak mũg kopaxux hã' pip, tu Topa pu hãm'ãktux hãpkux tu',

6 tu yãy kep mũg, xix yãy hax, tu 'ãneo, nũy mõg, hak mũg mõg mĩpkox hã, pa' nõy xop te putpu' mõg yãy pet hah.

7 'Ũgmũg pip kõmẽn Tinok tu', tu mõktu mõxaha kõmẽn Tonẽmãy tu', tu' kuxa mãm xop yõg xape xop pẽnãhã', tu' nox pip 'ãmnĩy tox hã.

8 Hãptup 'ĩhãk mũg mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn Xeyanet tu', tu Pinip pet tu' nox pip. Pinip te hãm'ãpak max 'ãktux pax. Hõmã 'ũkuxa mãm ka'ok xop te tik te 7 yĩmõgatux, pu hãpxop xit'ax popmã', nũy hok xop pu' popmã', tu Pinip yãykutnãhã kamah.

9 Ha Pinip kutok hex te 4, 'ap yãyta'ah, 'ũxohix yã Topa pupi hãm'ãktux.

10 Hak mũg nox pip Pinip pet kopah, 'ihã tik te Topa pupi hãm'ãktux nũn, 'ũxuxet'ax 'Ag, tu Yonex tu' xip,

11 tu' nũn, tu nũktu xupep Xeyanet tu', tu Paot yõg nãy hĩy'ax paha', tu nõ yãy yĩm kĩy, xi' kup kĩy, tu:

—Topa Koxuk te hãm'ãktux, hu: “Hã kaxĩy Yenoyanẽn yõg Yoneo gãy xop te Paot kĩy putup, nũy puknõg xop ha mõgã',” kaxĩy.

12 Ha' xupak, ha tikmũ'ũn xik mũ'ãte Paot tu' xak, hu:

—Yenoyanẽn tu 'ãmõg hok! Kaxĩy.

13 Ha Paot te:

—'Ãxop tep-tep mũn mĩy? Tep tu 'ãpotaha', tuk kuxa xũygãhã'? 'Ak kuxãnõg'ah. 'Ok pe kanet kopak xip, 'ok pek xok Yenoyanẽn tu', 'ãte Yeyox tu hãpxopmãhã', nũy Yeyox 'ãxet'ax 'ãktux max. Kaxĩy.

14 Tu hãm'ãktux kux, hak mũ'ãte' hup, tu:

—Pũyã Topa yãy putup'ax mĩy. Kaxĩy.

15 Tuk mũg mõg, tu yãy yõg hãpxop pop, tu' xuk, nũy Yenoyanẽn tu' mõg.

16 Ha kõmẽn Xeyanet yõg kuxa mãm ka'ok xop 'ũm 'ũgmũg mũtik mõg, tuk mũg mõgãhã hãmyĩn yũm Xip yõg Mẽnãn hah, ha' kuxa yũm ka'ok tap, hãmyãxatamuk xohix hã' yũm, ha' pet kopak nox pip.

Paot te Tiak pẽnãhã'

17 Tuk mũg mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn Yenoyanẽn tu', ha' nõy xop tek mũg pẽnãhã', tu' kuxa hittup.

18 Hãptup 'ĩhãk mũg mõg Tiak pet hah, ha Paot tek mũg mũtik mõg, ha tik pẽnãmax xop xohi' pip.

19 Ha Paot te 'ãneo, tu Topa te hãpxopmã max xohix 'ãktux, tu Paot ka'ogãhã pu hãpxopmã'ax hãmpuknõg xop kopa 'ãktux.

20 Ha' xupak, tu' kuxa hittup xexka', tu Topa 'ãktux max, tu Paot pu hãm'ãktux, hu:

—'Ũgnõy: Yoneo xop punethok kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, ha xate' yũmmũg, ha Mõyyex yõg xat'ax xohix pu' yĩpkox pip kamah, nũy mãynãg mĩy.

21 Ha tikmũ'ũn te 'ãmũn 'ãktux, tu 'ãkupex, hu: “Paot te Yoneo xop yũmmũgã kummuk, tu nõm xop te hãmpuknõg kopa' pip pu hãmyũmmũgãhã', hu: “'Ãpu, Mõyyex yõg xat'ax nĩm, tuk-tok pit nãg xax yĩmap mep hok, tu mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax hittap tat hok kamah,” kaxĩy. Pãyã tikmũ'ũn te koit.

22 Putep mũn mĩy? 'Ãnũn, ha' xohix te hãmyũmmũg putup.

23 Nãy, 'ũg'ãpax, nũy mĩy: Nũnte' pip tik te 4, nõm tik te Topa pu hãm'ãktux xex.

24 'Ãmõg, tu nõm tik mõgãhã', tu tik xemep'ax hã' pago, pu Yoneo yõg tikmũ'ũn xohix pẽnã', nũy 'ãyĩpkox xip Mõyyex yõg xat'ax pu' yũmmũg.

25 Yãk mũ'ãte' puknõg xop pu tappet kax'ãmi', tu' xat, pu topa komut xop
xit'ax mã hok, xix xokxop hep 'ãta mã hok, xix xokxop 'ũm mãy mũg tup-tex
mã hok, xi' nõy hã' xupxpet hok. Kaxĩy.
26 Yĩy Paot mõg, tu tik te 4 mõgãhã', tu hãptup nõy 'ĩhã yãy pix tik te 4 mũtik,
tu Mõyyex yõg xat'ax pu' yĩpkox xip, tu' mĩy, tu tik te Topa pet xexka xop
xat'ax pu' xuktux, tu 'ãmnĩy 'ũm pix'ax kux putup yũmmũgãhã', ha 'ãmnĩy te 7
mõ'nãp-tup, 'ĩhã yãy pix kux putup. Ha Paot te xokxop 'ũm putex putup, nũy
Topa pu mõ'hap, nũy tu' hãxyã'.

Yoneo gãy xop te Paot mũg

27 Ha xemãn puxet hã' nõg putup, ha Paot te Yoneo yõg Topa pet xexka
kopa' xip, 'ĩhã 'Ax yõg Yoneo xop te' pẽnãhã', tu Yoneo yõg tikmũ'ũn gãyãhã',
tu hãm'ãktux hã nũktu' xohix gãyãhã', tu Paot mũg,
28 tu:
—'Iyaet yõg tihik, mã'! Nũ tik te hãmyũmmũgã kummuk hãpxexka xohix tu',
pu Mõyyex yõg xat'ax xaxogã', tu Topa pet xexka 'ãktux kummuk, tu Genex
yõg puknõg xop nũnnãhã', pu Topa xip'ax yãyhãp-tup-tũynãg. Kaxĩy.
29 Hõmã Yoneo yõg tikmũ'ũn te Paot pẽnãhã kõmẽn kopah, ha 'Ep yõg tik
puknõg 'ãxet'ax Tonop mõgãhã', ha hãmpe'paxex, hu: "Paot te' mõgãhã Topa
pet xexka kopa kamah," kaxĩy. Pãyã' mõgã'ah.
30 Ha nõm tikmũ'ũn xohix gãy, tu yãy tu nũ'nãhã mõ'ka'ok, tu Paot mũg, tu
Topa pet xexka kopa' xut, tu yãykumĩy hãptopah, ha hãpxip 'ohnãg Topa pet
xexka mõ'yĩnnĩn.
31 Ha tikmũ'ũn te Paot putex putup, ha tik 'ũm te xonat yõg Kononeo pu
hãm'ãktux, hu:
—Yenoyanẽn yõg tikmũ'ũn xohix gãy nãm! Kaxĩy.
32 Ha xonat xop yõg Kononeo te xonat xop xat, xix kapitãm xop, ha' nũn
mõ'ak'ok, ha Yoneo yõg tikmũ'ũn te' pẽnãhã', hu Paot kix kux.
33 Ha Kononeo te Paot mũg, tu' xut gãy xop kopah, tu pipkup mãg xap hã'
hĩy, tu' yĩkopit, hu:
—'Ũ 'ũm nũhũ'? Kaxĩy.
Tu xe:
—Putep mũn mĩy? Kaxĩy.
34 Ha nõm tikmũ'ũn gãy te hãm'ãktux hã' yãnãn, yĩy Kononeo te hãm'ãpak
'ohnãg, hu' xat, hu:
—Kãy mõgã xonat pet ka'ok hah. Kaxĩy.
35 Ha' mõgãhã mĩptut mĩpku'ĩn tu', pa nõm tikmũ'ũn tep-tex putũmnãg, yĩy
xonat xop te Paot pupi tu pepi' xup, tu mĩptut hã mõxakux.
36 Ha Yoneo yõg tikmũ'ũn xohix te' pe' mõg, tu' yĩy ka'ok, tu:
—'Ũp-tex! 'Ũp-tex! Kaxĩy.

Paot te yãy pupi hãm'ãktux

37 Ha xonat pet ha' mõgãhã', 'ĩhã Paot te:
—'Ok xatek tux hok 'ũ hãm'ãktux? Kaxĩy.
38 Ha Kononeo te:
—Xate Genex yĩy'ax yũmmũg. 'Ok 'ãmũn yã 'Eyit yõg tihik, nõm te tik te 4.000
mõgãhã hãm panip tu', nũy gohet mũtik yãykix? Kaxĩy.
39 Ha Paot te:

—'Ak mũn'ah. Yãk mũn Tax yõg Yoneo, tu hãpxexka Xinit tuk nãhã', ha Tax mũn kõmẽn xexka hok'ah. 'Ok xatek tux hok, 'ãte hãm'ãktux tikmũ'ũn pu'? Kaxĩy.

40 Ha Kononeo te:

—'Ãpu, 'ãyĩy. Kaxĩy.

Ha Paot te mĩpku'ĩn yĩmũ' xip, 'ĩhã' yĩm xix, pu tikmũ'ũn yĩy hok, ha Paot te hãm'ãktux tikmũ'ũn pu', Yoneo xop yãy yĩy'ax hã hãm'ãktux, hu:

22

1 —'Ũnõy mũnõm xop, xi' tak mũnom xop, 'ũg'ãpax 'ãte hãm'ãktux. Kaxĩy.

2 Ha Yoneo yõg tikmũ'ũn te yãy yĩy'ax 'ãpak, tu:

—Nãy, hup, nũy 'ĩy hok. Kaxĩy.

Tu' yĩy 'ohnãg, ha Paot te:

3 —'Ũgmũn Yoneo, tu kõmẽn Tax yõg tihik, tu hãpxexka Xinit tuk nãhã', pa kõmẽn Yenoyanẽn kopak tittap, ha hãmyũmmũgã'ax Gãmãniet te 'ã hãmyũmmũgãhã', tu mõnãyxop hittap yõg hãpxopmã'ax xohix 'ã hãmyũmmũgãhã', ha 'ãte Topa xak 'ãxop xohix putuk, tu' xat'ax mĩy mãynãg.

4 Hõmãg gãy, tu' kuxa mãm ka'ok xop kix putup, Yeyox yõg putat putup nõg tu'. 'Ate' mũg, tu kanet kopa' xex nõm xop, 'ok pe tihik, 'ok pe 'ũhũn.

5 Ha tik te 'ãmãnex xop xat'ax te' yũmmũg, xix tik te hãmyũmmũg xop te' yũmmũg. 'A 'ãte mõ'ãmã'ah, pãyã hãpxe'e 'ãktux. Nõm xop te 'a' popmãhã tappet, tu kõmẽn Namãn yõg Yoneo xop pu kax'ãmi', 'ũyĩy kuxa mãm ka'ok xop mũy, tu' kĩy, nũy kix. Kaxĩy.

6 Tu xe hãm'ãktux, hu:

—Tu tak mõg, tu kõmẽn Namãn tu hãmhũmnãg tuk xip, mãyõn yãy kote' yũm 'ĩhãk xip, ha hãpxip 'ohnãg 'ĩhã kuyãnãm xexka te pexkox tu' xakot.

7 Hak nãhã hãm tu', tu yãnmũn xupep'ax 'ãpak, ha: "Xaot, Xaot, teptu xatek xũygãhã'?" Kaxĩy.

8 —Ha 'ãte: "'Ũ 'ũm 'ãmũn?" kaxĩy.

—Ha tute: "'Ũgmũn Nãyane yõg Yeyox. Xatek xũygãhã'," kaxĩy.

9 —Ha tikmũ'ũn te 'ũgmũtik mõg te kuyãnãm pẽnãhã', pãyã 'a' yĩy'ax 'ũm 'ãpak'ah.

10 Ha 'ãte' yĩkopit, hu: Yãyã', putep xatek putup 'ũ mĩy xa'?" kaxĩy.

—Ha: "'Ãyok, nũy mõg, tu mõktu xupep Namãn tu', ha tik 'ũm te xa hãm'ãktux putup, tu Topa yõg xat'ax xa hãmyũmmũgãp-tup," kaxĩy.

11 —Yã 'ãte hãmpẽnã hok nõm kuyãnãm xexka hah, yĩy tikmũ'ũn tek mõgãhã', yĩm hã Namãn tu'.

12 Ha tik te Topa xak, 'ũxuxet'ax 'Ãnãnĩn, ha Namãn yõg Yoneo xop xohix te nõm 'ãktux max.

13 Hak ha' nũn, tuk yĩkãgnãg xip, tu hãm'ãktux, hu: "'Ũgnõy Xaot, Topa te 'ãpa maxnãhã', xa xe hãmpẽnã'," kaxĩy.

—Hak pa max, ha 'ãte 'Ãnãnĩn pẽnãhã',

14 ha: "Hõmã hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã mõnãyxop yõg Topa te xa yãykutnãhã', xa Topa yõg putup'ax mĩy, nũy tik te hãmyok mĩy 'ãxet'ax Yeyox pẽnã', nũy nõm yĩy'ax 'ãpax, ha hõnhã xate' xupak, xi' pẽnãhã', xix hãmyũmmũg,

15 tu Yeyox yõg hãm'ãpak mãx'ax 'ãktux putup tikmũ'ũn xohix pu', tu hãpxopmã'ax xohix pẽnã'ax 'ãktux putup.

16 Putep hip xate'? 'Ãpu, 'ãte 'ãp-tox pix putup, pu Topa 'ãkuxa maxnã', nũy 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', 'ĩhã Yeyox yã 'ãxuxyã 'ãktux," kaxĩy.
17 Tu xe hãm'ãktux, hu:
—Tuk nũn putpu', tu nũktu xupep kõmẽn Yenoyanẽn tu', tu Topa pu hãm'ãktux Topa pet xexka kopah, tu yãy koxuk hã Yeyox pẽnãhã',
18 ha hãm'ãktux, hu: "Mõg, Yenoyanẽn kunãpa 'ãmõg, yã tikmũ'ũn tek mũn 'ãktux'ax putup nõg," kaxĩy.
19 —Ha 'ãte: "Yãyã', tikmũ'ũn te 'ãte hãpkummugãhã yũmmũg, ha 'ãte' kuxa mãm ka'ok xop mũg Topa pet kopah, ha' yũmmũg kamah, yã 'ãte kanet ha' mõ'tat, tu' kix nõm xop kuxa mãm ka'ok 'ãkopah, ha tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg.
20 Tikmũ'ũn te 'õg nũ'kutnã'ax 'Extep putex, 'ĩhãk xip, tu pekpaxex max, tup-tup, tu tikmũ'ũn yõg topixxax pẽnãhã' nõm te 'Extep putex," kaxĩy.
21 —Ha Yeyox te: "'Ãmõg, 'ãte 'ãmõgãp-tup hãptox tu', hãmpuknõg xop hah," kaxĩy. Tu ta tu' kux. Kaxĩy.
22-23 Ha tikmũ'ũn te Paot yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu' yĩy 'ohnãg, pa Paot te' puknõg xop 'ãktux, yĩy ta tikmũ'ũn gãy, tup-tup nõg, tu' yĩy ka'ok tu:
—'Ũp-tex! 'Ũp-tex! Kaxĩy.
—Tik kummuk putex! Kaxĩy.
—Pũyã tu xok! Kaxĩy.
Tu topixxax tox mahap, tu hãpkõnõn mõ'pok pepi', 'ũgãy tu'.
24 Ha xonat xop yõg Kononeo te' pẽnãhã', hu Paot xut mõ'ka'ok, tu' xat, pu xonat pet xexka ka'ok ha' mõgã', ha xe' xat, pu' kix xokxax hã, ha:
—'Ũxũy hã hãm'ãktux putup, tu 'õg hãpxopmã'ax kummuk 'ãktux putup. Kaxĩy.
25 Ha xokxax xit hã' hĩy, nũy nõ' kix 'ĩhã' Paot te Kapitãm yĩkopit, hu:
—'Ok Hõm yõg gohet te' xat, pu Hõm yõg tik 'ũm kix, 'ĩhã hãpkummuk mĩy 'ohnãg? Kaxĩy.
26 Ha xonat xop yõg Kapitãm te' xupak, tu Kononeo pu hãm'ãktux, hu:
—Nãy, paxip. Putep mũn mĩy putup? Kãy yã Hõm yõg tihik! Kaxĩy.
27 Ha nõm Kononeo nũn, tu Paot yĩpkopit, hu:
—'Ãyĩy. 'Ok 'ãmũn yã Hõm yõg tihik? Kaxĩy.
Ha:
—Ya hamũn. Kaxĩy.
28 Ha Kononeo te:
—'Ãte tayũmak xexka hã pago, nũy yãyhã Hõm yõg tihik. Kaxĩy.
Pa Paot te:
—Yã Hõm yõg 'ũgnãhã', xik mũg tak, xik mũg tut. Yãk mũn Hõm yõg tik xe'e'. Kaxĩy.
29 Ha xonat xop nõm te' kix putup nũ'paha', 'ũkuxãnõg tu', ha Kononeo kuxãnõg kamah, Paot kĩy huh, 'ĩhã Hõm yõg gohet te' xat hok puyĩy Hõm yõg tik kix hok.

Paot te' xexka xop keppa' xip

30 Hãptup 'ĩhã Kononeo te Paot xut, tu Yoneo xop yõg tik xop pa te hãmyũmmũg ha' mõgãhã', xix 'ãmãnex xexka xop keppah, pu' yĩkopit, nũy Paot yõg hãpkummuk mĩy'ax yũmmũg. Ha Paot te Yoneo xexka xop keppa' xip.

23

1 Tu tik xop pa te hãmyũmmũg pẽnã ka'ok, tu:

—'Ũnõy mũnõm xop, Topa tek kuxa yũmmũg, ha hãmyok mĩy 'ũghi'ax tox hã. Kaxĩy.

2 Ha tik te 'ãmãnex xop xat'ax 'Ãnãnĩn, tu' xat, pu Paot yĩkox kix,

3 ha Paot te:

—Pũyã Topa 'ãkix! 'Ãpa max, pãyã 'ãkuxa kummuk! Xate' nõy mõgãhã mõ'ãmã'ax hã. 'Ãyũm, nũy hãpxopmã'ax kopit, nũy Mõyyex yõg xat'ax hã' kopit, pa Mõyyex te' kix'ax xat hok. Kaxĩy.

4 Ha tik nõy te:

—Teptu xate 'ãmãnex xop xat'ax mãnõg? Kaxĩy.

5 Ha Paot te:

—'Ũgnõy, 'ãte' yũmmũg'ah. 'Ok tik te 'ãmãnex xop xat'ax nõ'õm? Topa yõg tappet tek xat, hu: "Tik te 'ãxop xat'ax 'ũm 'ãktux kummuk hok," kaxĩy.

6-8 Tu' xexka xop pẽnãhã', ha' yãg Paniye xop, ha' yãg Xanoxeo xop. Paniye xop xohix kuxa mãm ka'ok putpu' hi'ax kopah, hu: "Tikmũ'ũn xohix xakix, tu' putpu' hip-tup," tu xe: "Yã' pip koxuk, xix pexkox yõg nũ'pok xop," kaxĩy. Pa Xanoxeo xop xohix kuxa mãm 'ohnãg, tu: "'Ãmhok. 'A' koxuk 'ũm xip'ah. Yã' xakix xe'e', tu putpu' hip-tup 'ohnãg," kaxĩy. Yĩy Paot yĩy ka'ok, tu:

—'Ũnõy mũnõm xop: 'Ũgmũn Paniye yõg, huk kuxa yũm ka'ok putpu' hĩnnã'ax kopah. Xatek yĩkopit, 'ok pe' xakix xop putpu' hip-tup, 'ok pe' hip-tup hok. Kaxĩy.

Ha Paniye xop te hãm'ãktux hã' nõy yãnãn Xanoxeo xop mũtik, tu' gãy nãm.

9 Tu' yĩy ka'ok, tu yãykix putup Paot hã, ha tik te hãmyũmmũg yok, yã kama Paniye yõg, tu:

—Yã' max Paot! 'Ok pe koxuk 'ũm, 'ok pe pexkox yõg nũ'kutnã'ax 'ũm te kãy pu hãm'ãktux, kopxix Topa mũtik yũmũg kumĩy putup hok. Kaxĩy.

10 Ha' gãy xexkah, yĩy xonat yõg Kononeo te Paot hã' yĩpkutuk, tu' xat, pu' xut, tu xonat pet ka'ok ha' mõgãhã'.

11 'Ãmnĩy koxtap 'ĩhã Yeyox xip Paot yĩka', tu:

—'Ãkuxãnõg hok! 'Ãmũn tek mũn pupi hãm'ãktux, tu 'ũgmũn 'ãktux putup kõmẽn Yenoyanẽn tu', xix hãpxexka Hõm tu kamah. Kaxĩy.

Ha' xaptop hã Paot putex putup

12 Hãptup 'ĩhã Yoneo xop te yãy tu nũ'nãhã', tu hãm'ãktux xex, tu Topa 'ãxet'ax 'ãktux hã hãm'ãktux xex, tu:

—Paot putex hok, kopxik xit hok! Kaxĩy.

13 Yã tik te 40 tep-tex putup,

14 tu' mõg 'ãmãnex xexka xop hah, xix tik xop te hãmyũmmũg hah, tu:

—'Ũgmũ'ãte hãm'ãktux xex Topa pu', hu: "Paot putex hok, kopxik xit hok," kaxĩy.

15 'Ãmõg, Hõm yõg xonat xop yõg Kononeo hah, nũy tu' xax, pu Paot nũnnãy, 'ũyĩkopit nũy, pãyã mõ'ãmã'. 'Ũgmũ'ãtep-tex putup putat hã, 'ũxaptop huh 'ũp-tex putup. Kaxĩy.

16 Pa Paot 'ũptix te' xupak, tu' mõg tu mõktu xupep xonat pet ka'ok xexka tu', tu Paot pu' xuktux,

17 ha Paot te xonat yõg Kapitãm xãnãhã', hu:

—Nũ tik tuktup mõgã 'ãxop yõg Kononeo hah, puyĩy hãm'ãpak'ax 'ãpax. Kaxĩy.

18 Ha' mõgãhã' nõm Kononeo hah, tu:

—Paot te kanet kopa' xup, tuk xãnãhã' pu tik tuktup mõgã 'ãhah. Kaxĩy.

19 Ha Kononeo te tik tuktup yĩm hã' mũg, tu' xut, tu' yĩkopit, hu:
—Xate putep 'ãktux putup? Kaxĩy.
20 Ha tik tuktup te:
—Yoneo xop te yãy tu nũ'nãhã', nũy 'ãmũn tu' xax, xa hãptup 'ĩhã Paot mõgã', pu xe' yĩkopit. Pãyã mõ'ãmã'. 'A' yĩkopit putup'ah, pãyãp-tex putup.
21 Yã tik te 40 te hãm'ãktux xex Topa pu', tu' xit hok xi' xo'op hok, nũy Paot putex. Yã hõnhãp-tex putup. Kaxĩy.
22 Ha Kononeo te tik tuktup pu hãm'ãktux, hu:
—Hãm'ãktux hok, 'a' xaptop hok'ah. Kaxĩy.

Ha Paot mõgãhã Gohenanok Penik hah

23 Tu Kapitãm 2 xãnãhã', tu' xat, hu:
—'Ãmnĩy koxtap 'ĩhã mõg kõmẽn Xeyanet tu', yã hõnhã kãmãnok te 200 pop, xix xonat xop te 200 pop kamah, pu kãmãnok yĩmũ' mãm, ha xonat nõy te 200, te yã' pata hã' mõg, tu pox tox tat pop.
24 Ha Paot pu kãmãnok nũnnãy, tu Gohenanok Penik ha' mõgã'. Kaxĩy.
25 Tu Gohenanok Penik pu tappet kax'ãmi', hu:
26 “'Ũgmũn Kononeo Kanao Nix, 'ãte Gohenanok xe'e Penik pu kax'ãmi', nũy hãmyũmmũgã', tu 'ãneo.
27 Yoneo xop te nũ tik mũg, nũy putex, hak xut Yoneo gãy xop kopah. Yã hãpxexka Hõm yõg tik 'ãxa.
28 Tu' mõgãhã Yoneo yõg pa te hãmyũmmũg xop hah, nũy Paot yõg hãpkummuk mĩy'ax yũmmũg.
29 Ha Yoneo xop te yãy yõg xat'ax hã' yĩkopit, tu' kupex, tu Paot yõg hãmyũmmũg'ax puknõg 'ãktux, pãyã kãy te tik 'ũm putex 'ohnãg, tu yã' xupxet 'ohnãg, 'a' kummuk'ah, 'ap putex putup'ah 'ãte', yã kanet kopa' xix 'ap putup'ah 'ãte kamah.
30 Ha Yoneo xop tep-tex putup 'ũxaptop huh, yĩy hãpxip 'ohnãg 'ãte xa mõgãp-tup, pu Yoneo xop kupeh, ha xate' kopit. Tu ta tu' kux.” Kaxĩy.
31 Ha ta 'ãmnĩy koxtap 'ĩhã xonat xop te kãmãnok yĩmũ' mãm xop mõg, ha xonat xop te pox tox tat mõg, tu' pata hã' mõg, tu putpu' mõg Yenoyanẽn tu',
32 ha kãmãnok yũmũ' mãm xop te Paot mũtik mõg. Tu' mõg,
33 tu mõktu mõxaha kõmẽn Xeyanet tu', tu Gohenanok Penik pu tappet hõm, tu Paot mõgãhã Penik keppah.
34 Ha tappet mõ'kupix hãmãxap, tuk-nãy tu' yĩkopit, hu:
—Pi'yã 'õgnũ hahãm? Kaxĩy.
Ha Paot te:
—Yã Xinit. Kaxĩy.
35 Ha Penik te:
—Nãy, 'ãte 'õg hãm'ãktux'ax 'ãpak putup, 'ĩhã kupex'ax xop nũ'. Kaxĩy.
Tu' xat, pu Paot xix 'ũxat'ax 'Enot yõg kopit'ax pet kopah, ha' mõgãhã', tu' xix.

24

Yoneo xop te Paot kupex

1 'Ãmnĩy te 5 nõg, 'ĩhã tik te 'ãmãnex xop xat'ax 'Ãnãnĩn nũn, tu nũktu xupep kõmẽn Xeyanet tu', xix Yoneo xexka xop nũn, xix tik gãy xop yõg hãm'ãktux'ax Tet nũn, nũy Paot kupeh.
2 Ha' xãnãhã', ha Tet te nõm Gohenanok pu hãmyũmmũgãhã' hu:

—Gohenanok Penik: Tikmũ'ũn xohix te 'ãp-tup pax, 'õg hãpxopmã'ax max hah, ha Yoneo yõg tikmũ'ũn kuxa xohix mãm, tu' hittup, xate hãmyũmmũg hah,
3 yĩy tikmũ'ũn xohix te 'ãmũn 'ãktux max. Yã' puxi'.
4 'Ãte hãm'ãktux kutõgnãg putup. 'Ũg'ãpax, kopxix hãpxip kutõgnãg hãm'ãktux kux.
5 Paot te hãm'ãktux kummuk, tu' yĩy hã nũktu tikmũ'ũn xohix gãyãhã', tu hãpxexka xohix tu' mõg, yã Nãyane yõg xop xohix xat.
6 Hõmã tute Yoneo yõg Topa pet xexka yãyhãp-tũynãg putup, tu tik puknõg mõgãhã Topa pet xexka kopah, pak mũ'ãte' mũg, nũy hãpxopmã'ax kummuk kopit 'ũgmũ yõg xat'ax hã.
7 Pa 'ãxop yõg Kononeo gãy, tu Paot xut, tu' mõgãhã', tu' xat, pu nũ nõm xop kãy kupeh, nũy Paot kupeh 'ãkeppah.
8 'Ãpu, 'ũyĩkopit, nũy hãpxopmã'ax kummuk yũmmũg. Kaxĩy.
9 Ha Yoneo xop te:
—Ya hamũn! 'Ap koit'ah! Kaxĩy. Pãyã' koit.

Paot te yãy 'ãktux Penik keppah

10 Ha Gohenanok Penik te tu' yĩm xix, nũy Paot pu':
—'Ãyĩy, kaxĩy.
Ha Paot te:
—Gohenanok Penik, hãmyãxatamuk xohix hã xatek mũ yõg tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit max, yãk hittup, nũy xa hãm'ãktux.
11 'Ãmnĩy xohix te 12 'ĩhã 'ãte Yenoyanẽn tu' xupep nũy nũk xup Topa pu', 'ũxohix te' yũmmũg.
12 'Ãte hãm'ãktux hã' nõy yãnãn 'ohnãg tikmũ'ũn mũtik, tuk yĩy hã gãyã 'ohnãg Topa pet xexka kopah, 'a kõmẽn kopa hãk 'ũm gãyã'ah.
13 Yoneo xexka xop te koit.
14 Pa Yeyox yõg putat hãk xip, tu Topa xak, tu nõm pu nũk xup, tuk yĩpkox xip Mõyyex yõg xat'ax xohix pu', xix Topa pupi hãm'ãktux xop xohix pu'.
15 Tuk kuxa yũm ka'ok: yã tikmũ'ũn te hãmyok mĩy te putpu' hip-tup, xix tikmũ'ũn te hãpkohe mĩy te putpu' hip-tup kamah, ha nõm Yoneo xop te yãy putpu' hi'ax hip kamah, tu hãmmax hip.
16 Yãk hãmyok mĩy, ha Topa tek yũmmũg, xix tikmũ'ũn. Kaxĩy.
17 Tu xe hãm'ãktux, hu:
—Ha hãmyãxatamuk xohix nõg, 'ĩhãk nũn, tu nũktu xupep yõgnũ hãpxexka tu', nũy hãpxop hok popmã Topa pu', xix yõgnũ tikmũ'ũn pu',
18 'ĩhã 'Ak yõg Yoneo xop nũn, tuk pẽnãhã Topa pet xexka kopah, ha 'ãte yãy pix, Topa yõg xat'ax tek xat hah, hak yĩy 'ohnãg, yãk puxehnãg xip.
19 Pi'yã' pip 'Ax yõg Yoneo xop hõnhã? 'Ap nũn'ah, nũy 'ũgkupeh.
20 Hõmã Yoneo xexka xop tek yĩkopit. 'Ãpu, nõm xexka xop 'ũyãnãn tu' yĩkopit, 'ok pe 'ãte hãpxe'e 'ãktux, 'ok pe 'ãte koit.
21 Pãyã hõmã nõm xop te yõgnũ hãm'ãktux'ax putup nõg, 'ĩhã 'ãte hãm'ãktux, hu: “Hõnhã xatek yĩkopit, 'ok pe xakix xop putpu' hip-tup, 'ok pe putpu' hip-tup hok,” kaxĩy. Tu ta tu' kux.
22 Ha Penik te hãmyũmmũg, tu Topa yõg putat yũmmũg max, pãyã 'ap Paot yĩkopit putup'ah, hu:
—Nãy, 'ũhip, pu xonat xop yõg Kononeo Nix nũ'. 'Ũnũn, yĩy ta 'ãte 'ãkopit. Kaxĩy.

23 Tu' xat, ha Paot xix mĩptut kopah, pu xonat pẽnã', pãyã hãpkumep mĩptut xexka kopah, tu hãpxopmãp-tup, puxi' mĩy, ha' tux hok kamah pu' xape xop pẽnã', nũy hãpxop 'ũm popmã Paot pu'.

Paot te yãy pupi hãm'ãktux Penik keppah, xix Nonoxit keppah

24 'Ãmnĩy kutõgnãg 'ĩhã' nõg, ha Penik nũn, xi' xetut Nonoxit nũn kamah, nõm Yoneo hex, ha Paot xãnãhã', ha Paot te tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok Yeyox Kunnix kopa 'ãktux, ha' xupak.

25 Ha Paot te:

—Topa te' xak, pu tikmũ'ũn xohix hãmyok mĩy, ha' yõg hãpxopmã'ax xohix kopit putup, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. Kaxĩy.

Ha Penik kuxãnõg, tu Topa te' kopit'ax yĩpkutuk, hu:

—Mõg, mõg! Kaxĩy.

Tu xe:

—Hãptup nõy kopxix 'ãxãnã'. Kaxĩy.

26 Pãyã tayũmak 'ũm hip, pu Paot tu tayũmak 'ũm xax, yĩy xãnã punethok, hãm'ãktux hã' nõy yãnãn nãm huh, pa yã Paot te tu' hõm 'ohnãg.

27 Ha hãmyãxatamuk 2 nõg, ha Penik mõg kuma' mõg, ha Pox Pex nũn 'ũyãnãn tu', ha Penik te Paot xix mĩptut kopah, nũy Yoneo xop kuxa hittupmã'.

25

Paot te Hõm yõg tik te' xohix xat'ax tu' xak, puyĩ' xut pu mõg

1 Ha Pex nũn tu nũktu kõmẽn Xeyanet tu' xupep, ha 'ãmnĩy 3 nõg, 'ĩhã' mõg tu mõktu Yenoyanẽn tu' xupep.

2 Ha 'ãmãnex xexka xop te hãmyũmmũgãhã', xix Yoneo xexka xop te hãmyũmmũgãhã', tu Paot 'ãktux, tu' kupex, tu' xak,

3 pu Paot nũnnãy Yenoyanẽn tu', 'ũxaptop putex putup ha putat kopah.

4 Pa Pex te:

—'Ãmhok. Yã' xip Xeyanet tu', hak mõg putup putpu Xeyanet tu'.

5 Nãy, pax xa Paot kupex, hu ta mõg 'ũgmũtik, nũy kupeh. Kaxĩy.

6 Ha 'ãmnĩy te 10 nõg, 'ĩhã Pex te Xeyanet tu putpu' nũn, tu hãptup nõy 'ĩhã' xat pu Paot nũnnãy.

7 Ha' nũn, ha Yenoyanẽn yõg Yoneo xop te' kupex nãm, tu yĩkopit, pãyã hãm'ãktux hã koit, ha Pex te' gãy xop yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu:

—'Ĩntu'. 'Ãte hãmyũmmũg'ah, 'ok pe Paot te hãpkummuk mĩy, 'ok pe' mĩy hok? Kaxĩy.

8 Ha Paot te:

—'Ãte hãpkummuk 'ũm mĩy 'ohnãg, 'ok pe Yoneo yõg Topa pet xexka tu', 'ok pe Hõm yõg gohet puknõg tu'. Kaxĩy.

9 Pa Pex te Yoneo xop kuxa hittupmãp-tup, hu:

—'Ok mõg putup Yenoyanẽn tu', 'ãte 'ãyĩkopit? Kaxĩy.

10 Pa Paot te:

—'Ak mõg putup'ah. 'Ãte Xex putup, pu yõgnũ hãpxopmã'ax kopit. Yã' max. 'Ãte hãpkummuk 'ũm mĩy 'ohnãg, ha xate' yũmmũg.

11 Pax pu Yoneo xop koit hok, kopxix xupap-tup hok. Yã 'ãte' xok'ax yĩpkutuk 'ohnãg. Pax pu Yoneo xop koit, ha 'ãte hãpkummuk 'ũm mĩy hok, 'ãpu' xat puk putex hok. 'Ãte Hõm yõg tik te' xohix xat'ax putup, yã 'ãte Xex putup, puk yĩkopit. Kaxĩy.

12 Ha Pex te' xexka xop mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, ha hãm'ãktux kux, tu Paot pu hãm'ãktux, hu:

—Xate Xex mũn putup, hu Xex ha 'ãmõg. Kaxĩy.

Paot te 'Aginip keppa' xip

13 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' 'Aginip nũn, tu tikmũ'ũn xat, tu' nũn tu nũktu kõmẽn Xeyanet tu' xupep, xix Menenĩn, tu Pex ha' nũn, nũy 'ãneo.
14 Tu' tihi', 'ãmnĩy xohix hã' tihi', ha Pex te Paot 'ãktux 'Aginip tu', tu hãm'ãktux, hu:
—Tik 'ũm xip, ha Penik te mĩptut kopa' xix, tu' xut pu mõg 'ohnãg.
15 Hõmã 'ũkxip Yenoyanẽn tu', ha Yoneo yõg 'ãmãnex xexka xop te' kupex, tup-tex putup,
16 pa 'ãte: "Hõm yõg gohet te' xat hok pu tik 'ũm 'ũhok tup-tex hok. 'Ãmhok. Hõm yõg gohet te' xat, pu' kupeh xop kãy ha' nũn, nũy kupeh, pu kãy yã yãy 'ãktux, nũy kupex xop yõg hãm'ãktux hã' yãnãn," kaxĩy.
17 Ha' nũn yãy tu nũ'nãhã', ha 'ãte' hip putup'ah, tu hãptup nõy hã' xat, pu Paot nũnnãy, 'ũyĩ' yĩkopit.
18 Ha' kupex xop te' kupex, pa kãy te hãpkummuk mĩy 'ohnãg, tup-tex 'ohnãg, tu' xupxet 'ohnãg,
19 pãyã Yeyox 'ãktux, nõm xok, ha Yoneo xop te hãm'ãktux hã' nõy yãnãn nãm Paot mũtik, ha Paot te: "Yeyox hi putpu'. 'Ũgkuxa yũm ka'ok Yeyox putpu' hi'ax kopah," kaxĩy.
20 'Ãte hãmpe'paxex, hu: "Pute 'ũm nũhũ'? Kaxĩy. Tuk yĩkopit, pãyã' yĩkopit yũmmũg'ah, hu Paot pu': "'Ok mõg putup Yenoyanẽn tu', 'ãte 'ãyĩkopit?" kaxĩy.
21 Pa Paot te: "'Ãmhok. 'Ak mõg putup'ah. 'Ãte Xex putup, puk yĩkopit," kaxĩy. 'Ãte' xat, pu nũnte' xix, pu Xex ha mõ'kutnã'. Kaxĩy.
22 Ha 'Aginip te:
—'Ãte kãy yõg hãm'ãktux 'ãpak putup. Kaxĩy.
Ha Pex te:
—Hãptup 'ĩhã hãm'ãpak putup. Kaxĩy.
23 Hãptup 'ĩhã 'Aginip nũn, tu tik te' xat'ax yõg topixxap max mõ'tat, tu Pex yõg mĩptut hãm'ãta kox xexka hã' mõ'nãhã', tu kõmẽn yõg xexka xop xix xonat yõg Kononeo xop mũtik mõxakux, ha Pex te' xat, pu Paot nũnnãy, ha' nũn.
24 Ha Pex te:
—'Ãxexka 'Aginip, xix 'ãxexka xop xohix: 'Ãxop te kãy pẽnãhã', yã Yoneo yõg tikmũ'ũn xohix te' xak, nũy tup-tex.
25 Ha 'ãte' yĩkopit, ha hãpkummuk xexka 'ũm mĩy 'ohnãg, pup-tex, ha yũmũg xat'ax xexka Xex mũn putup, pu' yĩkopit, yĩy Xex ha 'ãte mõ'kutnãp-tup.
26 Tu tappet tu kax'ãmi putup Xex pu kamah. Pute 'ũm 'ãte kax'ãmi'? 'Ap yũmmũg'ah 'ãte'. Hu 'ãte Paot xat, pu hãm'ãktux, xayĩy yĩkopit. Tu' yĩkopit kux, kopxix kax'ãmi',
27 nũy tappet hã Paot yõg hãpkummuk mĩy'ax Xex pu hãmyũmmũgã'. Kaxĩy.

26

Paot te yãy pupi hãm'ãktux 'Aginip keppah

1 Ha 'Aginip te Paot pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu, 'ãyĩy. Kaxĩy.
Ha Paot te' yĩm pepi' xix, tu hãm'ãktux, hu:
2-3 —'Ãxexka 'Aginip, xate Yoneo xop xat, tu Mõyyex yõg xat'ax yũmmũg, yĩk kuxa hittup, tu kupex xop pu hãm'ãktux hã' yãnãn putup. 'Ũghip, nũy 'ũg'ãpax.

4 —Yoneo xop xohix tek yũmmũg, yã yõgnũ hãm tuk xip hãmãxap, tuk nũn
Yenoyanẽn tu', 'ihãk mũn kakxop tuktup, xi' xiptap.
5 Yoneo xop tek yũmmũg, hak mũn Paniye xop yõg, nõm xop te Topa xak
xe'ẽgnãg.
6 Yã hõnhã xatek yĩkopit Topa te hãm'ãktux xex hã, ha Topa te mõnãyxop pu
hãm'ãktux xex, hu: "Tikmũ'ũn xohix te putpu' hip-tup," kaxĩy.
7 Hõmã Topa te hãm'ãktux xex, ha Yoneo yõg tikmũ'ũn xohix te' xak, tu
'ãmnĩy xohix hã Topa pu nũk tetex, pa Yoneo xop tek kupex, 'ĩhãk kux yũm
ka'ok putpu' hi'ax kopah, xix hãmmax hip.
8 Teptu hãmpe'ãpanõm? 'Ok Topa te hãpxopmã'ax ka'ok mĩy hok? Yã' mĩy.
'Ok Topa te putpu 'ãhĩnn'ãp-tup hok? Yãp-tup. Kaxĩy.
9-10 Tu xe hãm'ãktux, hu:
—Hõma 'ãte hãmpe'paxex, hu: "Yeyox mũn kummuk," kaxĩy. Tu Yeyox 'ãktux
kummuk, tu' kuxa mãm ka'ok xop xex kanet kopah, ha Yoneo yõg 'ãmãnex
xop tek xat, tu 'ã' hõm yãy 'ãxet'ax, 'ũyĩy tu xeh, tu' kix, tuk hittup.
11 Tu' kix kakixnãg Yoneo yõg Topa pet kopah, tu Yeyox 'ãktux kummuk
yĩgãhã', tu' gãynãm, tu' pek mõg hãptox tu', nũy mũy, nũy xũygã'.

Paot te yãy kuxa yũm 'ãktux

12 —Yã 'ãmãnex xexka xop te 'ã' hõm yãy 'ãxet'ax, tu kax'ãmi tappet tu', ha
'ãte nõm tappet mõgãhã', tuk mõg'ax Namãn tu',
13 tu putat hãk mõg, mãyõn te yãy kote' yũm 'ĩhã', 'ãte kuyãnãm ka'ok
pẽnãhã', ha pexkox tu' xakot, ha mãyõn yãnãm kutõgnãg, pa Topa yõg yãnãm
xexka', hak nõy xop te' pẽnãhã kamah.
14 Hak mũg xohix hãm tu' xakux, ha 'ãte yãnmũn xupep'ax 'ãpak, ha Yõneo
xop yãy yĩy'ax hã hãm'ãktux, hu: "Xaot, Xaot: Teptuk xũygãhã'? Yã tu nõ yãy
mũn xũygãhã'," kaxĩy.
15 —Ha 'ãte: "'Ũ 'ũm 'ãmũn?" kaxĩy.
—Ha:
"'Ũgmũn yã Yeyox, ha xatek xũygãhã' kuxa mãm ka'ok xop hã.
16 Pa 'ãyok, tuk-nĩhã xip. 'Ãhak nũn, nũy xã yãykutnã', xak mũn pu hãpxopmã',
xak mũg pẽnãhã hãmãxap, ha xa' mũg putup 'ũxeheh, xak mũn 'ãktux tikmũ'ũn
pu'.
17 Yã 'ãte mõ'ãkutnãp-tup Yoneo yõg tikmũ'ũn hah, xix hãmpuknõg xop hah,
tu 'ãpẽnãnã' xip, nũy 'ãxut nõm gãy xop kopah.
18 'Ãte nõm tikmũ'ũn kuxa hittupmãp-tup, 'õg hãm'ãktux'ax hã' hittupmãp-
tup, pu hãpkoxtap 'ũkuxa nĩm, ha Topa yõg yãnãm xe'e te' kuxa hittupmãp-
tup, pu yõgnũ putat hã' mõg, ha xate hãm'ãktux hã, 'ãte nõm tikmũ'ũn mõy
putup Hãmgãyãgnãg tu', puyĩy Topa' kummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux,
puyĩy yãyhã Topa yõg tikmũ'ũn, nõm xop kuxa mãm ka'ok 'ũgmũn kopah."
'Ũkux. Kaxĩy.
19 Tu xe:
—'Ok yũmmũg, 'ãxexka 'Aginip? 'Ũgmũg xuxyã tek xat pexkox tu', hak yĩpkox
xip.
20 Tu hãm'ãktux Namãn tu hãmãxap, tuk-nãy tu Yenoyanẽn tu hãm'ãktux, xix
hãpxexka Yonex tu', xi' puknõg xop punethok pu', tu yãyhãhup yũmmũgãhã',
pu hãpkummuk mĩy kux, nũy Topa ha mõg, puyĩy hãmyok mĩy, pu' xohix te
yãyhãhup pẽnã'.

21 Pãyã Yoneo xop tek putup nõg, tuk mũg, 'ĩhã Topa pet xexka kopak xip,
hak putex putup.
22 Pa Topa tek ka'ogãhã', yĩy 'ãte hãm'ãktux kux 'ohnãg, tu' xohix pu
hãmyũmmũgãhã', tu Topa tappet hittap puxehnãg hã hãmyũmmũgãhã'. Hõmã
Mõyyex te hãm'ãktux, xix Topa pupi hãm'ãktux xop te hãm'ãktux kamah, yĩy
'ãte tikmũ'ũn xohix pu hãm'ãktux hãmãxap,
23 nũy Yoneo yõg tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, xi' puknõg xop kuxa kum-
muk xit, yã hõnhã' hep xop xohix kuxa max yãnãn'ax. Tu ta tu' kux. Kaxĩy.
24 Tu hãm'ãktux kux, ha Pex yĩy ka'ok, tu:
—Paot, 'ãp-tox kummuk! Xate tappet punethok mõ'kupix, ha tappet te 'ãp-
tox kummugãhã'! Kaxĩy.
25 Pa Paot te:
—'Ap 'ũkputox kummuk'ah. Yã hãpxe'e 'ãktux. Kaxĩy.
26 Tu 'Aginip pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãte yãyhãhup 'ohnãg, ha tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg. 'Aginip, xate
hãmyũmmũg kamah. Topa te' xaptop hã' mĩy 'ohnãg.
27 Hõmã Topa pupi hãm'ãktux xop te Topa te hãm'ãktux 'ãktux. 'Aginip, 'ok
'ãkuxa yũm ka'ok Topa pup hãm'ãktux xop kopah? Yã' yũm. 'A' yũmmũg. Kaxĩy.
28 Ha 'Aginip te:
—Nãy, 'ok 'ãpe'ãpaxex, hu: "Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'Aginip te yãhãp-tup Kunnix
yõg"? 'Ãmhok! 'A yãyhãp-tup'ah 'ãte'. Kaxĩy.
29 Ha Paot te:
—Yã' max 'ãmũn yãyhã Kunnix yõg. 'Ok pe hãpxip kutõgnãg 'ĩhã', 'ok pe
hãpxip tap 'ĩhã', 'ãtep-tup 'ãxohix yãyhã Kunnix yõg, 'ũkputuk, pa kupuk mãg
xap hã' hĩy'ax 'a' putup'ah. Kaxĩy.
30 Ha 'Aginip tek-nĩhã' xip, xix Pex, xix Menenĩn, xi' xexka xop xohix te nũ
mũtik mãm xop,
31 tu' mõg, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, hu:
—Nũhũ tik max, ha' max'ah tik xix kanet kopah, tup-tex mũn kummuk. Yã
tik te hãpxopmã max. Kaxĩy.
32 Ha 'Aginip te Pex pu hãm'ãktux, hu:
—Kãy xupa'ax, pãyã Xex mũn ha' mõg putup, pu hãpxopmã'ax tu' kopit.
Pũyã' mõg! Kaxĩy.

27

Paot te kõmẽn Hõm ha' mõg

1 Ha Paot mõgãp-tup hãpxexka 'Itat tu' (hak mũn Nok te xe kax'ãmi', tuk mõg
Paot mũtik), mĩpkox hãk mũg mõg, nõm mĩpkox te kõnãg yĩmũ' mõg, ha xonat
xop te 100 yõg kapitãm te Paot pẽnãnã' xip, tu' kãy nõy xop pẽnãhã kamah, yã
Kapitãm Yot te xonat xop 'Ĩpet yõg.
2 Hak mũg mõg kõmẽn 'Anamãtĩn yõg mĩpkox hã, tu hãpkux te hãpkũyãgnãg
hãk mũg mõg, ha hãpxexka Mãxenõn yõg 'Anixtah te kõmẽn Texanõn, tu' xip,
tu' nũn, tuk mũg mũtik mõg.
3 Ha hãptup 'ĩhã kõmẽn Xinõm tu' mõxaha', ha Yot max Paot tu', tu hãm tu'
mõg tux hok, pu mõg, nũy xape xop pẽnã', pu nõm Paot mõ'nĩynãm, nũy nõ
hãpxop tu' popmã', ha 'ãmnĩy hã' xape pet tu' nox xip, tu mõ'yõn.
4 Tu hãptup 'ĩhãk mũg mõg mĩpkox hã, tu hãmyĩn yũm Xip tu' yĩpxe'e hãk mũg
mõg, 'ãmuuh ka'ok tu' keppa mõ'kouk hah.

5 Hak mũg mõg kõnãg xexka xak tu', ha hãpxexka Xinix yĩkãgnãg, xix hãpxexka Pẽnpit, tuk mũg mõg, tu mõktu mõxaha hãpxexka Nix yõg kõmẽn Mĩha tu'.
6 Ha xonat yõg Kapitãm te kõmẽn 'Anexãnit yõg mĩpkox xipihi', ha' nũn, tu hãpxexka 'Itat ha' mõg putup, hak mũg mõg nõm mĩpkox hã.
7 Tuk mũg mõgnãg, pak mũg mõg pu'ũgnãg, 'ãmuuh ka'ok hah, ha 'ãmnĩy punethok 'ĩhã mõxaha hãmyok tu, kõmẽn Xinit keppah, pa 'ãmuuh gãy, ha mĩpkox mõg 'ohnãg, hak mũg mõg yĩpxax hah, hãmyĩn yũm Kenet tu', ha kõmẽn Xanmõn yĩkãgnãg.
8 Ha mĩpkox te hãm tu' xupep, tu hãpkux yĩkãgnãg hã' xip, tu' mõgnãg mõg, tu mõktu mõxaha hãmyĩkox Kõnãg Xexka Yĩkox Max tu', ha kõmẽn Nayet te hãmhũmnãg.
9 Tuk mũg pip 'ãmnĩy xohix hã, ha hãmyãxatamuk ka'ax, yã Yoneo xop te 'ãmuk xexka 'ãxet'ax "yãy kuxa mãxnã'ax" mĩy tap, ha hõnhã 'ãmuuh gãy 'ãxi mõ'kouk, ha tex gãy, hu kõnãg xexka gãyãhã', ha Paot te tik te mĩpkox mõgãhã pu hãm'ãktux, hu:
10 —Tihik, hõnhã mĩpkox hãk mõg max'ah, 'ãmuuh ka'ok hah, Tu' gãy, hak mũg kix putup kõnãg gãy hã, ha kõnãg te mĩpkox kopa' pip hãpxop koxyõy putup, xix mĩpkox, xix tikmũ'ũn kix putup kamah. Kaxĩy.
11 Pãyã Kapitãm Yot te hãmpe'paxex, hu:
—Paot te mĩpkox mõg'ax yũmmũg kutõgnãg, pa mĩpkox xuxyã te' yũmmũg xexka', xix mĩpkox yõg tik mõgã'ax. Kaxĩy.
Hu' yĩpkox pip 'ohnãg Paot pu'. Ha mĩpkox xuxyã xi' mõgã'ax mõg putup.
12 Hãmyĩkox Kõnãg Xexka Yĩkox Max mũn max'ah, pu mãyõn 'ãnuk mẽy 3 hãk nox pi', nũy 'ãmuuh gãy kux'ax hip, nũy hãm'ãxi hãk pip, hu kõmẽn Penix tu' mõg putup, nũy hãmyĩn yũm Kenet yõg hãmyĩkox tuk nox pi'. Penix te mõ'kouk yok ha' yũm, hu' max, pu mãyõn 'ãnuk nũn 3 hãk pip.

'Amuuh gãy te mõ'kouk

13 Ha 'ãmuuh te mõ'kouk ha' xuxi', ha hãmpe'panõm, hu: "Yã hõnhã' max 'ãmuuh," kaxĩy. Ha pipkup putux te mĩpkox hãm tu' xup kõnãg kopah, ha' xut, tu' mõg, tu Kenet yõg hãpkux hãmhũmnãg hã' mõg.
14 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'ãmuuh gãy te hãm tu' xupep, 'ãmuuh 'ãxet'ax Nõnet, tu' gãy xe'ẽgnãg,
15 ha tik te mĩpkox 'ũm mõgã hok, yã 'ãmuuh te nuhuknãm, yĩy mĩpkox yãy tu' mõgãhã'.
16 Ha hãmyĩn yũm Kanap tuk mũg mõg, pu 'ãmuuh hẽnãhã', ha' mõg, 'ĩhã 'ãmuuh te xuxik-tõgnãg, mĩpkox kutõgnãg te kõnãg kopa' xip, ha' xut, kõnãg hã nõm nũnnãhã', tu mĩpkox xexka kopa pepi' xex, tu' hĩy.
17 Ha' hĩy kux, hak mũg mĩpkox xexka hĩy ka'ok poxit xexka ka'ok hã, nõm kup tu' hĩy ka'ok, pu 'ãmuuh koxyõy hok, hak mũg kuxãnõg, Nip yõg hãpkux kummuk yĩpkutuk tu', tu mĩpkox yõg topixxax xexka keppa nũnnãhã', 'ãmuuh te nõm mõ'kouk, tu' mõgãhã', pu Nip tu mõg hok.
18 Ha 'ãmuuh gãy te mĩpkox mõ'yõn, tu mahamnãm kõnãg yĩmũ', ha mĩpkox te hãpxop punethok tat, tup-tux, hak mũg kuxãnõg, tuk mũ'ãte nõm hãpxop mõ'pok kõnãg tu', pu mĩpkox te tutnap.
19 Tu 'ãmnĩy 3 hãk mũ'ãte yãy yõg yĩm hã mĩpkox yõg hãpxop xupepmãhã'.
20 'Ãmnĩy xohix hãk mũ'ãte mãyõn pẽnã 'ohnãg xix mãyõnnãg, ha ta 'ãmuuh ka'ok, hak mũ'ãte hãmpekpaxex xakix putup.

21 'Ãmnĩy punethok hãk mũg xit 'ohnãg, yĩy Paot yok, tuk-nĩhã' xip nõm tik
xop kopah, tu:
—'Ãxop, teptu 'ãyĩpkox 'ohnãg 'ũgmũn pu'? Teptu Kenet tu' nox 'ãpip
hok? 'Ãte 'ãyummũgãp-tup, pãyã xatep-tup nõg, yã hõnhã hãpxop punethok
xaxogãhã' kõnãg xexka kopah.
22 Pa 'ãkuxãnõg hok! 'Ap tik 'ũm xok putup'ah, pa mĩpkox mũn yãy koxyõy
putup.
23 'Ãte Topa pu hãpxopmãhã', yĩy 'ãmnĩy koxtap hã pexkox yõg nũ'kutnã'ax
tek ha' nũn, tuk yĩka' xip,
24 tu 'ã hãm'ãktux, hu: "Paot, 'ãkuxãnõg hok. Xate Xex keppa xip putup,
ha Topa te mĩpkox kopa tikmũ'ũn pẽnãnã' xip, xayĩy 'ãxakix hok, yã' hip-tup,"
kaxĩy.
25 Yĩy 'ãkuxa hittup, Topa te hãm'ãktux xex hah, 'ĩhãk kuxa yũm ka'ok Topa
kopah.
26 Pa mĩpkox te hãmyĩn yũm yõg hãpkux ha' mõg putup. Kaxĩy.
27 Ha 'ãmnĩy te 14 nõg, 'ĩhãk mũ'ãte kõnãg xexka Mẽnitehãn tuk mõxaha', ha
'ãmuuh ka'ok te mĩpkox yãy mõgãhã', ha 'ãmnĩy kote 'ĩhã mĩpkox yõg tik xop te
hãmpe'paxex, hu:
—Hãm 'ũm xip tu hãmhũmnãg. Kaxĩy.
28 Tu kõnãg yõg mẽt mõ'kupix, ha kõnãg xet yõg mẽt xohix te 36, ha xe' mõg,
tu kõnãg yõg mẽt xe mõ'kupix, ha mẽt te 27.
29 Ha hãpkux yõg mĩkaxxap xexka yĩpkutuk, tu mĩpkox te mĩkax tu yãy koxyõy
yĩpkutuk, yĩy mĩpkox yõg pipkup putux te 4 kõnãg kopa mõ'pok, nõm poxit
hĩy'ax mĩpkox nã'kup tu nõ'hãp, pu mĩpkox tu mõg hok. Ha Topa tu' xak, pu
hãptup mõnãy.
30 Pa mĩpkox yõg tik xop te nũ'pap-tup, tu mĩpkox kutõgnãg te kõnãg yĩmũ mõg
hã' mõxakux, tu tu' xaptop hã' mõgãp-tup, tu hãm'ãktux, nũy mõ'ãmã', hu:
—'Ũgmũg mõg, nũy pipkup nõy mõ'yõn kõnãg xexka kopah, pu mĩpkox tu
mõg kux. Kaxĩy.
Pãyã' koit.
31 Ha Paot te xonat yõg Kapitãm pu hãm'ãktux, xix xonat xop pu', hu:
—'Ũxat, pu' xohix mĩpkox kopa' pi', ka 'ãxop xakix. Kaxĩy.
32 Ha Kapitãm te' xat, pu mĩpkox kopa' pi', ha xonat xop te mĩpkox kutõgnãg
xit xak, ha yãy xe'e tu' mõg, ha kõnãg gãy te' xupepmãhã'.
33 Ha hãptup 'ĩhã Paot te:
—'Ãpu, 'ãxit. 'Ãmnĩy te 14 hã 'ãxop xit 'ohnãg, 'ãkuxãnõg tu'.
34 Yĩy xa hãm'ãktux, xa 'ãxit, nũy yãy ka'ogã'. Topa te hãm'ãktux xex, 'ap
'ãxaxok putup'ah, 'ap xakix putup'ah, xix 'ap xũy putup'ah. Kaxĩy.
35 Tu hãm'ãktux kux, tu pãm paha', tu Topa 'ãktux max, tu' koxip, tu' mãhã',
ha' xohix te' pẽnãhã'.
36 Tu' kuxa hittup, tu' xit.
37 Yã nõm xop te mĩpkox kopa' pip xop xohix te 276.
38 Tu' xit, tu' hi ka'ok, tu pãm xap xuxnãg te xetox pop, tu kõnãg xexka tu
mõ'pok, pu mĩpkox tu tutnep.

Tikmũ'ũn xohix te hãmnak tu' mõxaha'

39 Tu hãptup ha ta hãm pẽnãhã', hãm 'ũm 'ap yũmmũg'ah, pa hãpkux pẽnãhã',
ha' max, ha hãpkux tu mĩpkox mõgãp-tup.

40 Ha pipkup te nĩpkox putux yãhã', ha' mõg 'ohnãg, ha kõnãg xexka kopa mõ'pok, tu mĩmpe nõm mĩpkox mõgã'ax ko'a', ha topixxax xexka hĩy 'ãmuuh te nõm tõmãhã', tu hãpkux ha' mõg.
41 Pa mĩpkox xupup te 'ãmot yĩmũ' pip, tu' mõg 'ohnãg, ha mĩpkox ta kup te kõnãg yĩmũ' xup, tu yãy mahap, ha kõnãg xexka gãy te' koxyõy.
42 Ha xonat xop te tikmũ'ũn nõm kanet kopa' pip xop kix putup, pu tu nũ'pa hok,
43 pãyã xonat yõg Kapitãm te Paot putup pax, tup-tex putup'ah, hu' xat hok, pu nõm xop kix hok, tu xe' xat, pu kõnãg tu tuk-nĩhãm mõg.
44 Ha nõm mõg yũmmũg hok xop te mĩmpe hã' mõg, ha' xohix te nũ'paha', tu hãpkux tu' mõxaha'.

28

Paot te Mãot tu' xip

1 Hak mũg nũ'paha', tu hãm 'ũm yũmmũg, ha hãmyĩn yũm 'ãxet'ax Mãot.
2 Ha Mãot yõg tikmũ'ũn tek mũg kuxa ka', tu kuxap xexka mĩy, hãm 'ãxi hah, ha tex tihix, ha' xap tep-tex.
3 Ha Paot te kuh pop, tu kuxap yĩmũ mõ'pok, ha kãyã gãy kuh tu' xupep, pukpex tu' xupep hah, tu Paot yĩm putop, tu ta tu' xup.
4 Ha Mãot yõg tikmũ'ũn te' pẽnãhã', tu' nõy pu hãm'ãktux, hu:
—'Õhõm tik kummuk putuk. 'Ãte nõm tik te' nõy putex pekpaxex. Kõnãg xexka gãy tu' xupaha', pa Topa tep-tup nõg, tu kãyã pup-tõmãhã'. Kaxĩy.
Ha kaxĩy nõm tikmũ'ũn te Paot pe'paxex kummuk.
5 Pãyã Paot te' yĩm puhmĩy, tu nõ kãyã mõ'yõn kuxap kopah, tu' pakut 'ohnãg, tu' xũy 'ohnãg.
6 Ha tikmũ'ũn te Paot yĩm mõm hip, tu' xok tu' nã' pẽnãp-tup, tu xe' hip, pãyã Paot hittup pax, tu' pakut 'ohnãg, yĩy tikmũ'ũn te' yẽy, hu:
—Hamũn yã topahnãg 'ũm! Kaxĩy.
7 Ha Mãot yõg xexka Pup, tup-texop xexkah, yã' yõg hãm punethok pip, tu yãy pet ha tuk mũg xãnãhã', 'ũ non pix, ha 'ãmnĩy 3 hãk mũg pip.
8 Ha Pup mũg tak pakut, ha' xax pukpex, tu' xakuk xi' ta hep, ha Paot mõg, tup-tox yĩmũ' yĩm xex, tu Topa pu hãm'ãktux hã' hittupmãhã', hã xax xuxi'.
9 Ha Mãot yõg tikmũ'ũn pakut xop te' xupak, tu' nũn, ha' hittupmãhã'.
10 Ha' kuxa hittup xexka', tuk mũg hãpxop hok põpmãhã', ha mĩpkox kopak mũg mõg, ha nõm xop te hãpxop punethok 'ũgmũ'ã' nĩm.

Tu Mãot nĩm, nũy Hõm ha' mõg

11 Ha mĩpkox nõy te hãmyĩn yũm Mãot tu' xip, hãm 'ãxi' yõg mẽy 3 hã' xip, tu kõmẽn xexka 'Anexãnit tu' nũn, ha mĩpkox 'ãxet'ax "topak-tonnix", kaxĩy. Ha mẽy 3 nõg, hak mũg mõg mĩpkox hã.
12 Tu ta kõmẽn Xinakox tuk-mũg mõg, tuk pip 'ãmnĩy 3 hã.
13 Tu hãmhũmnãg tu' mõg, tu 'Itat yõg kõmẽn Hey pẽnãhã', ha hãptup nõy 'ĩhã 'ãmuuh max te mõ'kouk, tuk mũg mõgã mõ'ka'ok, tu mõktu 'ãmnĩy 2 hã kõmẽn Potep tuk mũg mõxaha'.
14 Tuk mũg kuxa mãm ka'ok xop xape pipihi', hak mũ'ãte' pet tu' pip 'ãmnĩy te 7 hã, tuk mũg mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn xexka Hõm tu'.
15 Hak xape xop te' xupak, tu' nũn, tu nũktu 'Ap yõg hãm nãkox tu' mõxaha', xix Mẽn tikoyuk tu' mõxaha', ha Paot ka'ogãhã', ha Paot te Topa 'ãktux max, tu yãy kuxa hittup xexkah.

Tu Hõm tu' xip

16 Tu Hõm kopak mũg mõxaha', ha Paot te xonat puxehnãg mũtik tihi mĩptut kopah, pu pẽnãnã' xip. Ha Paot te mĩptut xuxyã pu tayũmak hõm nũy mĩptut kopa 'ãti'.

17 Ha 'ãmnĩy 3 nõg, 'ĩhã Paot te Hõm yõg Yoneo xop xãnãhã', ha yãy tu nũ'nãhã', ha Paot te:

—'Ũnõy mũnom xop, Yoneo xop tek mũg, pãyã 'ãte hãpxopmã 'ũm kummuk 'ohnãg tikmũ'ũn tu', xix mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax 'ãte kummugã 'ohnãg, ha kanet kopak xix, tu' puknõg xop hak mõgãhã'.

18 Hak yĩkopit, tuk xupagãp-tup, 'ãte hãpkummuk 'ũm mĩy 'ohnãg hah, 'ũyĩk xok.

19 Pa Yoneo xop tek putup nõg, yãk putex putup, yĩy 'ãte tu' xak, pu Xex 'ũgyĩkopit, yãg gãy 'ohnãg Yoneo yõg tikmũ'ũn tu'.

20 Tu 'ãpẽnãp-tup, nũy xa hãm'ãktux, hak hĩy kupuk mãg xap ha Yeyox hã, yã 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xohix te nõm hip, hãmmax hip tu'. Kaxĩy.

21 Ha' nõy te:

—'Ak mũ'ãte tappet 'ũm mõ'kupix'ah, ha Yonex yõg xop te nũ tappet kutnã 'ohnãg, ha Hõm yõg nõy xop te 'ãkummuk 'ãktux 'ohnãg.

22 Hak mũ'ãte 'õg hãm'ãktux'ax 'ãpak putup, nũy hãmyũmmũg. Teptu Yoneo xop xohix te Yeyox xop putup nõg? Kaxĩy.

23 Ha Yoneo xop te hãptup 'ũm nũn, Yoneo xop punthok nũn, nũy hãm'ãpax, tu yãy tu nũ'nãhã Paot pet tu', ha Paot te Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat yũmmũgãhã', tu hãptup tox hã hãm'ãktux, tu 'ãmnĩy 'ĩhã hãm'ãktux kux, tu Yeyox 'ãktux, tu Mõyyex yõg xat'ax hã hãmyũmmũgãhã', xix Topa pupi hãm'ãktux xop hã hãmyũmmũgãhã kamah, nũy Yeyox yã Topa yõg hãmyãykutnã'ax 'ãktux.

24 Ha' yãg kuxa mãm ka'ok, pa' yãg kuxa mãm 'ohnãg,

25 tu yãy pu hãm'ãktux, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, tu hãm'ãktux 'ĩhã' mõg, Ha Paot te:

—Hõmã Topa Koxuk te hãmyũmmũg, yĩy 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, tu mõnãyxop pu hãm'ãktux, hu:

26 "'Ãmõg, tikmũ'ũn hah, tu hãm'ãktux, hu:

'Ãxop te hãm'ãpak, pãyã hãm 'ũm 'ãpak 'ohnãg,
tu hãmpenãhã', pãyã hãm 'ũm pẽnã 'ohnãg.
27 Yã tikmũ'ũn putox ka'ok,
tu mõ'yãy yĩpkox yĩnnĩn, nũy hãm'ãpak hok,
xi' pa kĩy kamah, nũy hãmpẽnã hok,
ka hãmyũmmũg, xix yãyhãhup,
ka Topa yõg putat hã' mõg 'ũxeheh, 'ãte nõm hittupmã'ax,
pãyãp-tup nõg. Yã Topa te' xuktux tap." Kaxĩy.

28 Ha Paot xe hãm'ãktux, hu:

—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Topa te hãm'ãpak max'ax nũ'kutnãp-tup hãmpuknõg xop hah, ha' yĩpkox pip, puyĩy Topa 'ũkuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnan tu'. Kaxĩy.

29 Ha Yoneo xop mõg, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn nãm hã' mõg.

30 Hãmyãxatamuk 2 hã Paot te' yõg mĩptut kopa' xip, ha' xape xop nũn, nũy Paot pẽnã', ha' kuxa hittup, tu Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat 'ãktux pax.

31 Tu Topa te Yeyox yãykutnãhã 'ãktux tikmũ'ũn pu', ha' puknõg xop te' tux hok, pu mĩy, 'ĩhã' xohix te' yũmmũg.

Ha Nok te Yeyox yõg mõ'pok xop yõg hãpxopmã'ax 'ãktux kux.

PAOT TE HÕM YÕG KUXA MÃM KA'OK XOP PU KAX'ÃMI'

1 'Ũgmũn yã Paot, Yeyox Kunnix tu hãpxopmãhã', ha Topa tek yãykutnãhã', tuk xãnãhã', nũy mõgkutnã', 'ãte hãm'apak max'ax 'ãktux, hu xa kax'ãmi nũhũ tappet.

2 Hõmã, hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã Topa te mõnãyxop hittap pu hãm'ãktux xex, ha Topa yõg pupi hãm'ãktux xop hittap te' xuktux, tu tappet tu kax'ãmi', hu: "Topa te tik xop mõ' pok putup, pu xa hãm'ãpak max'ax 'ãktux," kaxĩy.

3 Yĩy Topa tappet te Topak-tok 'ãktux, tu yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix 'ãktux, hak mũ yõg tikmũ'ũn kutok pit, yã mõnãyxop hittap Namix mõkputox Yeyox.

4 Tu' max xe'ẽgnãg, Topa putuk tu', yã Topak-tok xe'e', tu' xok xe'e, yĩy Topa te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, tu' hĩnnãhã putpu', pu' xohix yũmmũg, yã Yeyox mũn Topa hãk-tok.

5 Yã Topa tek yãykutnãhã', nũy nũgkutnã', tu 'ã yãy 'ãxet'ax hõm 'ũ puknõg xop xohix kuxa mãmmã kamah, pu tu' yĩpkox pi hãm'ãpak max'ax pu',

6 ha 'ãxop kuxa mãm ka'ok kamah, kõmẽn Hõm tu 'ãpip, ha Topa te 'ãxãnãhã', xa Yeyox Kunnix hã 'ãxape'.

7 Kaxĩy 'ãte kax'ãmi tappet, tu kõmẽn Hõm yõg kuxa mãm ka'ok xop pu ka'ãmi', yã Topa te mõ 'ãxop yãy xe'ẽgnãg, tu 'ãxop xãnãhã', xayĩy yãyhã' yõg tikmũ'ũn.

Pũyã Topa yũmũg Tak xik-tok Yeyox Kunnix xa hãmmaxnã', xix 'ãkuxa mãmmã'.

Paot te Topa pu hãm'ãktux, tu' max 'ãktux

8 'Ãte Topa pu hãm'ãktux pax hãmãxap, hu: 'Ãmax, Topah! kaxĩy. Tu Yeyox Kunnix hã' xuktux, tu xa hãk hittup kamah. Yã hãm xexka xohix yõg tikmũ'ũn xa hãm'ãktux max, 'ãkuxa mãm ka'ok hah.

9 Topa tu 'ãte hãpxopmãhã, nũy mĩy mãynãg, tu hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu Topak-tok 'ãktux, ha' yũmmũg Topa te', tu 'ãte hãpxe'e 'ãktux yũmmũg. 'Ap 'ãte koit'ah, yã 'ãxaxok 'ohnãg.

10 Tu Topa tu' xak pax, puyĩy ka'ogã', tu' xak kamah, pu tu mõgkutnã 'ãhah, yã Topa te mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg.

11 'Ãhak mõg putup pax. 'Ãte' xak, 'ũyĩy 'ãhak mõg, nũy xa hãmmax nã', nũy 'ãka'ogã'

12 pu yũmũg xohix mõ' yãy nĩynãm: 'Ãxop te mõgnĩynãm, xik mũn te mõ'ãnĩynãm, hu Topa yõg putat hã yũmũg mõg kumak mõg.

13 'Ũkxape xop, 'ãte xa hãm'ãktux xe'e': 'Ũgmõg putup 'ãhah, yã 'ãmnĩy xohix hãk mõg putup, pak mõg 'ohnãg. 'Ãhak mõg, 'okpa 'ãte' xak, nũy kama 'ãmõgã'. Hõmã 'ãte' puknõg xop mõgãhã', nõm xop te Yoneo yõg tikmũn'ũn hã' puknõg, Topa yõg putat hã' mõgãhã', yã kaxĩy 'ãte' xak, nũy 'ãmõgã kamah.

14 Topa te mõgkutnãhã, 'ãte hãm'ãpak max'ax 'ãktux, huk yĩy hok'ah. Yã hãm'ãktux putup Yoneo yõg tikmũ'ũn pu', xix puknõg xop xohix pu'. 'Ãte ta nemẽn, nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux 'ũxohix pu'. 'Ap tayũmak ta nẽmẽn'ah. Yã' nõy, yĩy hãmyũmmũg xop pu 'ãte hãm'ãktux, xix hãmyũmmũg 'ohnãg xop pu 'ãte hãm'ãktux kamah, tu hãm'ãpak max'ax 'ãktux putup 'ũxohix pu',

15 xix 'ãxop pu' xuktux'ax kamah, ha kõmẽn xexka Hõm tu 'ãpip, yĩk mõg putup 'õgnũ kõmẽn Hõm tu', nũy xa hãm'ãktux hãm'ãpak max.

Hãm'ãpak max'ax mũn ka'ok

16 Topa tek xat 'ãte hãm'ãpak max 'ãktux, pu tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, pu tu' kuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu'. Yã hãm'ãpak'ax ka'ok, ha 'ãte yãyhãhup 'ohnãg, nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux. Ha Yoneo xop te hãm'ãpak hãmãxap, yã hãm'ãpak'ax ka'ok, tu Yoneo yõg tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, xix yã' puknõg xop kuxa xit kamah, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu', yã' nõy putuk.

17 Topa tep-tup, pu tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Puxi', ha nõm tikmũ'ũn mõ'yãy xe'ẽgnãg. Yã hãm'ãpak max xe'e'! Hõmã tik te Topa pupi hãm'ãktux, tu tappet tu kax'ãmi', nũy tikmũ'ũn pu' xuktux, hu: "Tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok Topa kopah, puxix Topa' kuxa kummuk tupmã', pu tu max, puyĩy tikmũ'ũn hi xe'ẽgnãg," kaxĩy.

Yã' hep xop xohix te hãpxopmã kummuk

18 Topa gãy tikmũ'ũn kuxa kummuk hah, yũmũ'ãte' yũmmũg, yã Topa tep-tup hok, pu tikmũ'ũn hãpxopmã kummuk hok. Yã tikmũ'ũn te hãpxopmã kummuk pax, tu Topa hã' puknõg, puxi' nõy Topa yũmmũg hok kamah.

19 Ha Topa gãy, tu' yãnãn tu' kummugãhã, tu' xũygãhã', tu nõm tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgã tap, 'ũkuxa kopa' yũmmũgãhã', puyĩy tikmũ'ũn Topa yũmmũg max,

20 'ĩhã' pẽnã hok, ha hãmnõgnõy mĩy, xix hahãm, ha tikmũ'ũn xop xo-hix te hãmnõgnõy pẽnãhã', xix hahãm, tu Topa te' mĩy yũmmũg, hu Topa xexka xe'ẽgnãg yũmmũg, xix Topa ka'ok xe'ẽgnãg yũmmũg, xix Topa xok hok yũmmũg. Tep te xĩy tikmũ'un te Topa yũmmũg hok? Yã Topa hi xe'ẽgnãg.

21 Yã hãmyũmmũg, pãyã tikmũ'ũn te Topa xaxok, tu nõm pu hãm'ãktux 'ohnãg, hu: "'Ãxexka Topah, xix 'ãmax, xatek mũ'ã hãpxop xohix popmãhã'," kaxĩy. 'Ãmhok, 'ap xuktux'ah, pap-tox kummuk, tu hãmpe'paxex 'ohnãg, tu mõktu hãmyũmmũg 'ohnãg, 'ũkummuk tu'.

22 Tu yãy hãmyũmmũg pe'paxex, 'ũhitop tu hãmpe'paxex, 'ũpa te hãmyũmmũug 'ohnãg tu', tup-tox kummuk.

23 Yã Topa hi xe'ẽgnãg, pa tikmũ'ũn te nĩm, nũy topa komut xop pu nũktetex 'ũyãnãn tu', ha' komut xop te tikmũ'ũn putuk, xix putuxnãg putuk, xix xokxop putuk, xi' kep hã' mõg xop putuk.

24 Yĩy Topa te tikmũ'ũn putox kummuk xop nĩm, pu yãy putup'ax mĩy, hu hãpxopmã kummuk, tu yãy kummugãhã',

25 tu Topa nĩm, tu hãpxop pu nũktetex 'ũyãnãn tu', nõm hãpxop Topa te' mĩy, ha Topa xe'ẽgnãg nĩm, tu' xaxok, nũy 'ũkoit'ãx putup 'ũyãnãn tu', pa Topa mũn max, tu' hi xe'ẽgnãg, ha' nõg 'ohnãg. Hamũn!

26 Yĩy Topa te' nĩm, ha hãpxopmã kummuk, tu' nõy pu' hupmãhã', ha 'ũn xop te 'ũn nõy pẽnãhã', nũy nũ mũtik tu yãyhã' xupxet,

27 ha tik xop te tik nõy pẽnãhã', nõ mõ'ãmã, nũy nũ mũtik tu nõm kummuk, tu 'ũn putup nõg, pu nũ mũtik tu nõm, pa tik xop putup, yã' kummuk, hu yãy pu hãpkummugãhã', yĩy Topa te' kummugãhã', ha' pago.

28 Tikmũ'ũn kummuk te Topa xaxok, tu hãmyũmmũg putup 'ohnãg, yĩy Topa te' nĩm, pu hãmpe'panõm kummuk, nũy hãpxopmã kummuk.

29 Yã' kummuk xe'ẽgnãg, 'ũxonnix, tu' xupkumĩy nãm, tu' nõy pe'paxex kummuk, tu' nõy pu hãpkummugãhã', tu' yĩpkumĩy, tu yãykix, tu' nõy putex, tu yãy tuk-mĩy, tu' koit, tu' xupmãhĩy kummuk pax,
30 tu' nõy 'ãktux kummuk, tu Topap-tup nõg, tu yãy mũn pe'paxex xexka', 'ĩhã' nõy pe'paxex kutõgnãg, tu hãpkummuk mĩ'ax xak, tu yãy tak xi' tut pu' yĩpkox 'ohnãg,
31 tu hãpkummuk mĩy pax, tu hãm'ãktux xex, pãyã' xaxok, hu' hitop tu' xex, yã' mĩy 'ohnãg, tu' nõy kuxa ka 'ohnãg.
32 Tu Topa yõg xat'ax yũmmũg, ha' xat hok pu' mĩy hok, ka Topa te: "Pũyã tu' xok 'ũyãnãn tu'," kaxĩy, pa' yĩpkox 'ohnãg, tu hãpkummuk mĩy pax, tu' nõy xop pu hãpkummuk yũmmũgãhã', yã' nõy xapit, puyĩy hãpxopmã kummuk kamah.

2

Topa te hãpkummuk mĩy ha' pago

1 'Ok 'ãxop te 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax kopit? Yã' kummuk 'ãktux, pa 'ãxop te hãpkummuk mĩy 'ãnõy putuk, hu yãy yõg hãpxopmã'ax kopit'ax kamah. Yã 'ãtix kummuk. Tep te xĩy 'ãxop kama hãpkummuk mĩy?
2 Topa mũn max, ha yũmũ'ãte' yũmmũg, ha' kopit max, tu' xat hok puyĩ' xohix hãpkummuk mĩy hok, ha' kummugãp-tup 'ũyãnãn tu'.
3 Pa 'ãxop te hãpxopmã kummuk, 'ĩhã 'ãnõy tu: "'Ũmĩy hok' Yã Topa tep-tup nõg hãpxopmã'ax kummuk, hu 'ãxũygãp-tup," kaxĩy. 'Ok xate hãmpe'ãpaxex, hu: "Topa tekmũn pẽnã'ah?" Kaxĩy. Yã' koit! Yã' pẽnãhã'! 'Ũxohix te Topa pu yãy putuk, yĩy Topa te yã 'õg hãpxopmã'ax kopit putup kamah, tu 'õg hãpkummuk mĩy'ax hã 'ãxũygãp-tup.
4 Topa pe'ãpaxek-tõgnãg hok! Yã' max xe'ẽgnãg Topa, tu' hip, xayĩ pẽnã', nũy yãyhãhup, nũy hãpkummuk mĩy'ax nĩm. Yã 'ãxop te hãmyũmmũg.
5 'Ãyĩpkox hok, puxix Topa 'ãxũygã, 'ãxũy kutõgnãg nã' mõg, tu mõktu 'ãxũy xexka, 'ĩhã Topa te' hep xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit, pu' xohix hãmyũmmũg: Yã Topa te hãmyok mĩy,
6 tu' xohix yõg hãpxopmã'ax yũmmũg, tu pagop-tup 'ũyãnãn tu', yã tikmũ'ũn te hãpxopmã kummuk, puxix Topa' kummugã', ha tikmũ'ũn te hãpxopmã max, puxix Topa hãmmaxnã'.
7 Tikmũ'ũn yãg te' xak, nũy hãpxopmã max, xi' xak, nũy tu max xe'ẽgnãg, Topa putuk, xi' xak, pu Topa te: "'Ãxop yã yõgnũ'!" kaxĩy. Tu hãmmax hip, yĩy nõm xop hĩnnãp-tup xe'ẽgnãg nũy Topa mũtik tu tihi'.
8 Pa tikmũ'ũn nõy te yãy pe'paxex puxet, nũy yãy putup'ax mĩy, xix hãpxe'ep-tup nõg, nũy hãpxopmã kummuk pax, ha Topa gãyãhã', ha hãpkummugãp-tup 'ũyãnãn tu', nũy pago.
9 Tikmũ'ũn xohix te hãpxopmã kummuk, puxix Topa' yãnãn tu' xũygã', yõgnũ Yoneo yõg tikmũ'ũn hãmãxap, hak-nãy tu' puknõg xop xũygã'.
10 Tu tikmũ'ũn max pu hãmmaxnãp-tup 'ũyãnãn tu', pu tu yãyhã max xe'ẽgnãg, Topa putuk, ha' xekãnãp-tup, xi' kuxa mãp-tup. Yã hãmmaxnãp-tup 'ũyãnãn tu', tu Yoneo yõg tikmũ'ũn pu hãmmax nãp-tup hãmãxap, xik-nãy tu' puknõg xop pu hãmmaxnãp-tup.
11 Yã Topa pu 'ũhep xohix te yãy putuk, tu hãpxopmã'ax xohix kopit nũy yũmmũg, 'ok pe hãpxopmã max, pe tu kummuk, nũy tu pago.
12 Hãm puknõg xop te Mõyyex yõg xat'ax yũmmũg hok, tu hãpxopmã kummuk, ha Topa te' yõg hãpxopmã'ax kopit, tu tikmũ'ũn yãy xat'ax hã'

kopit, 'ĩhã' xat'ax yũmmũg 'ohnãg, ha: "'Ũkummuk!" kaxĩy. Ha Yoneo yõg tikmũ'ũn te Mõyyex yõg xat'ax yũmmũg, tu hãpxopmã kummuk, puxix Topa' yõg hãpxopmã'ax kopit, tu yãy yõg xat'ax hã' kopit, hu: "'Ũkummuk!" kaxĩy.

13 Tikmũ'ũn te hãpxopmã max, puxix Topa tep-tup pax, 'ok pe' xat'ax yũmmũg, 'ok pe' xat'ax yũmmũg hok, ha tikmũ'ũn te hãpxopmã kummuk, puxix Topa tep-tup nõg, 'ok pe' xat'ax yũmmũg, 'ok pe' xat'ax yũmmũg hok.

14 Hãm puknõg xop te Mõyyex yõg xat'ax yũmmũg'ah, pa' puknõg te hãpxopmã max, puxix tu' mĩy, Topa yõg xat'ax mĩy, 'ĩhã' yũmmũg hok.

15 'Ũyũmmũg. Topa te yãy yõg xat'ax yũmmũgãhã', nõm xop kuxa kopa' yũmmũgãhã', yĩ' kuxa kopa' yũmmũg, 'ok pe hãpxopmã max, 'ok pe' kummuk.

16 Hãptup puxet mõ'nã'ax, 'ĩhã Topa te Yeyox xat, pu tikmũ'ũn xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit, nũy hãmpe tu panõm yũmmũg, nũy hãmpe tu pãnõm xaptop'ax xohix yũmmũg, ha 'ãte hãm'ãpak, max'ax hã hãm'ãktux, yã Topa te hãmpe'pãnõm xohix kopit putup, tu hãm'ãpak max'ax hã' kopit putup.

Yoneo xop xix Mõyyex yõg xat'ax

17 Ha 'ãxop te: "'Ũgmũ'ũg Yoneo xop yõg," kaxĩy. 'Ãkuxa mãm ka'ok Mõyyex yõg xat'ax kopah, mõnãyxop hittap Mõyyex te kax'ãmi', ha 'ãkuxa mãm ka'ok nõ'õm kopah, tu: "'Ũgmũ'ũg yã Yoneo xop yõg, ha Yoneo yõg tikmũ'ũn yã Topa hã tikmũ'ũn xe'e'," kaxĩy. Yã' hitop tu yãy mũn xexka pe' ãpaxex.

18 Tu Topa yõg putup'ax yũmmũg, xayĩ' mĩy mãynãg. Tu hãmmax'ax yũmmũg, xayĩy hãpxopmã max. Pãyã hitop tu hãmyũmmũg,

19 hu yãy pe'ãpaxex hitop, hu: "'Ãte hãmyũmmũg, hu hãmyũmmũg hok xop pu hãmyũmmũgã'ax," kaxĩy.

20 'Ãkuxa mãm ka'ok 'ũxat'ax kopah, yã hãmmax xohix yũmmũgãhã', xix hãpxe'e yũmmũgãhã', yĩy 'ãxop te' tuktup xop pu hãmyũmmũgã'ax, xix hãmyũmmũg hok xop pu hãmyũmmũgã'ax.

21 Pãyã yãy pu hãmyũmmũgã'ax xate' xaxok, tu Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, pãyã' mĩy 'ohnãg. 'Ãxop te: "'Ãxupxet hok!" kaxĩy, tu 'ãnõy pu' xat, pu tu' xupxet hok, 'ĩhã xate' xupxet.

22 Tu' xat hok, pu' nõy hã' xupxet hok, pa 'ãxop te 'ãnõy hã' xupxet kamah. Tu topa komut xop putup nõg, pãyã topa komut pet tu xate' xupxet, nũy puknõg xop gãyã'. Yã 'ãkummuk!

23 'Ãxop te yãymũn xexka pe'ãpaxex, Topa te xa' hõm yãy xat'ax hah, pãyã 'a' mĩy'ah, 'ãyĩpkox 'ohnãg tu', yĩ' puknõg xop te Topa 'ãktux kummuk, yã 'ãxop te Topa pu' hupmãhã', ha' yãyhãhup.

24 Topa yõg tappet te: "'Ũpuknõg xop te Topa 'ãktux kummuk, 'ãxop Yoneo xop te hãpxopmã kummuk hah," kaxĩy.

25 Yoneo yõg yũmũg tikmũ'ũn te kakxop pit xop yãy nãg xax yĩmap tu' mep, puyĩy tikmũ'ũn te hãmyũmmũg. Yã Topa yõg tikmũ'ũn xe'e'. Yoneo xop te' xat'ax pu' yĩpkox pip, puxix tu max, pa' yĩpkox hok, puxix yãy xax mep 'ũhitop tu'.

26 'Ũpuknõg xop te' xat'ax pu' yĩpkox pi', puxix tu Topa hã tikmũ'ũn xe'e', 'ĩhã yãy xax yĩmap mep 'ohnãg.

27 Ha kaxĩy puknõg xop te yũmũg yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nũy hãpxopmã'ax yũmmũg, tu yãy xax yĩmap tu' mep 'ohnãg, pãyã Topa yõg xat'ax pu' yĩpkox pip, nũy hãpxopmã max, pa yũmũ'ãte Topa yõg xat'ax yũmmũg max, tu' pit xop yãy xax mep, pãyã' yĩpkox hok, tu hãpxopma kummuk, puxi' puknõg xop te yũmũ yõg hãpxopmã'ax kopit putup.

28 Yoneo yõg tikmũ'ũn yã Topa yõg tikmũ'ũn xe'e'. Piyã' Yoneo xop yõg? Tikmũ'ũn te xĩy yã Topa yõg xe'e'? Tikmũ'ũn te' xax xak puxet, tu yãyhã 'ohnãg Topa yõg tikmũ'ũn. 'Ãmhok.
29 Pa tikmũ'ũn kuxa te Topa xak, nõ'õm te Yoneo xop yõg xe'e', ha Topa Koxuk te' kuxa tupmãhã, pu tu Topa hã tikmũ'ũn, 'ũxat'ax te' mĩy hok hah. Yã Topa tep-tup, tu' max 'ãktux. 'Ap tikmũ'ũn nõy te hãm'ãktux'ah.

3

1 Tikmũ'ũn 'ũm te' yĩkopit, hu: "'Ok max 'ũgmũn yã Yoneo xop yõg?" kaxĩy. Xix: "'Ok max Yoneo xop pit yãy nãg xax yĩmap nũy xak?" kaxĩy.
2 Yã' max xe'e'. Topa tek mũ yõg Yoneo xop pu yãy yõg hãm'ãktux 'ãktux, 'ũyĩy tu xeh max.
3 Tikmũ'ũn 'ũm te hãm'ãktux, hu: "Pa Yoneo yõg tikmũ'ũn punethok yĩpkox pip 'ohnãg, tu Topa yõg hãm'ãktux pu' yĩpkox 'ohnãg," kaxĩy. 'A' yũmmũg, pa Topa mũn max, tu Yoneo yõg tikmũ'ũn pu hãm'ãktux xex, tu' xaxok 'ohnãg.
4 Hamũn! Topa te hãpxe'e 'ãktux, tu hãmyok mĩy, tu' koit 'okpa tikmũ'ũn xohix te mõ'ãmã', yĩy Topa tappet te:
"Yã Topa te hãmyok mĩy, tu hãpxe'e 'ãktux,
tu' koit 'ohnãg,
pu' pa te hãmyũmmũg xe'e' yĩkopit, tu: 'Ũmax,"
Kaxĩy.
5 Yũmũ'ãte hãpxopmã kummuk, kopxix tikmũ'ũn nõy pu Topa mũy, yã hãmyok mĩy Topa te', ha yũmũ yõg hãxopmã'ax kummuk hã yũmũ'ãte hãmyũmmũgãhã'. Yã tikmũ'un punethok te hitop tu hãm'ãktux, hu: "Pũyã Topa 'ũgkummugã hok, nũy yũmũ yõg hãpkummuk mĩy hã' pago', 'Ap max'ah Topa 'ũgkummugã'! Kaxĩy.
6 Nãy, Topap-xehnãg te hãmyok mĩy' Yã Topa mũn pa te hãmyũmmũg xe'ẽgnãg, nũy tikmũ'ũn xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit, xi' hep xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit. Paxpu Topa hãpxopmã kummuk, puxix tu tikmũ'ũn xohix yõg hãpxopmã'ax kopit hok.
7 'Ãte xe hãm'ãktux, hu: Yãk mũn te koit, pãyã Topap-xehnãg te koit 'ohnãg. Tikmũ'ũn xohix te yã koit pax, hu hãmyũmmũg. Yã Topap-xehnãg mũn max xe'ẽgnãg. Ha tikmũ'ũn 'ũm te hitop tu yĩkopit, hu: "Teptu Topa te' yãnãn tuk kummugãhã', 'ãte koit hah?" Kaxĩy.
8 Tikmũ'ũn nõy te hitop tu hãm'ãktux, hu: Yã' max yũmũ'ãte hãpkummuk mĩy, puyĩy Topa hãmmaxnã', yã' yãnãn tu hãmmaxnã'," kaxĩy. Ha tikmũ'ũn nõy tekmũn kummuk 'ãktux, hu: "Paot te nõm 'ãktux." Kaxĩy. Tu' koit. Topa te hãm'ãktux kummuk xop hãpkummugãp-tup 'ũyãnãn tu'.

'Ũxohix te hãpxopmã kummuk

9 'Ok Topa tekmũ yõg Yoneo xop pe'paxex max, xi' puknõg xop pe'paxex kummuk? 'Ãmhok! Yã' xohix te yãy putuk Topa pu', 'ũxohix te hãpxopmã kummuk putup pax, ha' kuxa hĩy ka'ok,
10 yĩy Topa yõg tappet te:
"Tikmũ'ũn yok 'ũm 'ap xip'ah.
11 tu yã hãmyũmmũg 'ohnãg, xix Topa xak 'ohnãg.
12 'Ũxohix te Topa nĩm, tu Topa yõg putat xak.
'Ũ 'ũm te hãpxopmã max? 'Ap xip'ah, 'ap puxehnãg xip'ah.
13 'Ũyĩy'ax te xukpot hax xũy, yã' kummuk, tu yã mõ'ãmã pax,

'Ũyĩkox te kãyãnox yĩkox putuk, nũy tu yĩy'ax hãp-tex.
14 Tu' mãnõg, hu: ‘Pũyã Topa 'ãxat hã 'ãp-tex!’ kaxĩy.
15 Yã' xak, nũy tikmũ'ũn xũygã', nũy putex,
16 tu hãpkut'ex kummuk pax nã' xip, tu hãpkoxyõy pax,
17 tu' nõy kuxa yũmmã 'ohnãg,
18 tu Topa yĩpkutuk 'ohnãg, nũy tu nũktettex,
yã' kuxa te' yẽy 'okpa Topa xip.” Kaxĩy.
19 Yũmũ'ãte hãmyũmmũg, tu Topa te' xat'ax hõm yũmmũg, ha Yoneo yõg tikmũ'ũn pu' hõm, tu' hõm puyĩ' xohix yãy yõg hãpxopmã'ax yũmmũg, nũy yãyhãhup Topa tu', ha Topa te tikmũ'ũn xohix, xi' hep xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nũy yõg hãpxopmã kummuk yũmmũg, nũy yãnãn tu' kummugã'.
20 Paxpu tikmũ'ũn Topa xat'ax pu' yĩpkox pi', puxi' kuxa tupmã hok. 'Ãmhok. 'Ũxat'ax te tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã', pãyã' kuxa kummuk tupmã 'ohnãg.

Tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' kuxa kummuk tupmã'

21 Pa Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmã nõmhã', tu' xat'ax hok hã' tupmãhã', ha Mõyyex yõg xat'ax te yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã', xix tik hittap xop te Topa pupi hãm'ãktux, tu yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã kamah, yĩy Topa yõg tappet te: Ya hamũn! Kaxĩy.
22 Topa te' kuxa kummuk tupmãhã', pu tu kuxa max. 'Ũkuxa yũm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, yĩy Topa te' tupmãhã'. Yã' hep xohix te yãy putuk, yã Yoneo yõg tikmũ'ũn, xix nõm xop te Yoneo xop hã' puknõg, yã yãy putuk. Ha Topa te' kuxa mãm ka'ok xop xohix tupmãhã', pu tu kuxa max.
23 'Ũhep xop xohix te Topa yõg putat xak, tu' nĩm, tu hãpxopmã kummuk pax, hu Topa putuk 'ohnãg.
24 Pa Topa te hãmmaxnãhã', tu nõm kuxa kummuk tupmãhã', 'ũhok hã' tupmãhã', yã Yeyox Kunnix xok hã' tupmãhã', pu tu kuxa max. Yeyox Kunnix xok, nũy tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu'.
25 Topa te tu' mũg Kunnix tu: “'Ũpẽnã',” kaxĩy, tu nõm yãykutnãhã', pu mĩpkupnix tu tu' xok, puyĩy Topa tikmũ'ũn yõg hãpkummugã'ax xaxogã', pu tu kux, Yeyox Kunnix xok'ax hã Topa te' xaxogãhã', tu hãmyok mĩy xe'ẽgnãg tu' xaxogãhã', tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok hã' xaxogãhã'. Hõmã Topa te nõã'tot tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kummuk, tu 'ap koit'ah,
26 pa hõnhã Kunnix mũg, ha' xok tikmũ'ũn pupi', pu tikmũ'ũn xohi' yũmmũg, nũy: “Yã Topa te hãmyok mĩy, hamũn, Topa max xe'ẽgnãg,” kaxĩy. Ha hãmyũmmũgãhã', puyĩy yũmmũg. Yã Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmãhã', tu' kuxa mãm ka'ok xop tupmãhã', nõm xop kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah.
27 Putep te xĩy yã yãy pe'ãpaxex? Putep te xĩy 'ãyõgkãnãmnãm hã 'ãxip? 'Ok yũmũ'ãte hãmyok mĩy, pu Topa yũmũg putup? 'Ok yũmũg yĩpkox pip Topa yõg xat'ax pu', nũy yũmũg kuxa tupmã'? 'Ãmhok. 'Ap kaxĩy'ah. Pãyã yũmũg kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, hu Topa te yũmũg kuxa tupmãhã', pu tu kuxa max.
28 Hu' yũmmũg, Topa te' kuxa yũm'ax puxehnãg hã tikmũ'ũn kuxa tupmãhã', tu' xat'ax hã' tupmã 'ohnãg, tu' yĩpkox pip'ax hã' tupmã 'ohnãg.
29 'Ok Topa te Yoneo xop puxet hã yã Topah? 'Ok pe Topa te' puknõg xop hã yã kamah? Hamũn! Yã' hep xohix xop hã Topah.
30 Topap-xet, tu Yoneo yõg tikmũ'ũn kuxa tupmãhã', 'ũkuxa mãm ka'ok hã' tupmãhã', tu' puknõg xop kuxa mãm xop kuxa tupmãhã'.

31 'Ok Topa te' xat'ax nõã', puyĩy tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah? 'Ãmhok. Topa te' nõã' 'ohnãg, hak mũ'ãte' xat, puyĩ' yĩpkox pi', nũy mãynãg mĩy.

4

Paot te mõnãyxop 'Amanãm 'ãktux

1 'Ãpu yũmũ'ãte 'Amanãm 'ãktux, nõm te Yoneo yõg tikmũ'ũn xohix hã mõnãyxop hãmãxap. Putep 'ãktux'ax yũmũ'ãte'?

2 Yã Topa te 'Amanãm max 'ãktux. Teptu Topa te' xuktux? 'Ok hãpxopmã'ax hã' xuktux? 'Ãmhok. Yã' hok tu Topa te mõ'yãy xe'ẽgnãg, yĩy 'Amanãm te yãy mũn kutõgnãg pe'paxex.

3 Yã Topa yõg tappet te: "'Amanãm kuxa yũm ka'ok Topa kopah, yĩy Topa te' kuxa kummuk tupmãhã', pu tu kuxa max." Kaxĩy.

4 Tikmũ'ũn hãm, hu tayũmak paha', 'ũhok hã' pa 'ohnãg, pãyã hãm'ax tu' paha'.

5 Ha tikmũ'ũn kuxa kummuk, 'ap hãpxopmã max yũmmũg'ah, pa' kuxa yũm ka'ok Topa kopah, puxix Topa pẽnã', nũy kuxa yũm'ax pẽnã', tu' hok hã' kuxa kummuk tupmãhã'. 'Ok Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk xohix tupmãhã'? 'Ãmhok. Pa nõm xop te hãpxopmã max hok, tu' kuxa mãm ka'ok, yã Topa te nõm kuxa tupmãhã'.

6 Hõmã mõnãyxop hittap Namix te hãm'ãktux, tu tikmũ'ũn hittup'ax 'ãktux, Topa te' yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', yã hãpxopmã'ax hok hã' tupmãhã', ha' hittup tikmũ'ũn, yĩy Namix te:

7 "Tikmũ'ũn kuxa hittup, Topa te 'ũyõg hãpkummuk mĩy'ax
xaxogãhã hah, pu tu kux.
8 Tikmũ'ũn kuxa hittup, Topa te' yõg hãpkummuk mĩy'ax
mõ'kupix 'ohnãg, ha' hittup," kaxĩy.

9 Pi'yã' tikmũ'ũn hittup? 'Ok Yoneo yõg tikmũ'ũn puxet hittup? 'Ok pe' puknõg xop hittup kamah? Namix te putep 'ãktux? Yã Namix te' hep xop xohix 'ãktux, nõm kuxa mãm ka'ok xop 'ãktux, yĩy Topa yõg tappet te xe: "'Amanãm kuxa yũm ka'ok Topa kopah, yĩy Topa te' kuxa tupmãhã', pu tu kuxa max," kaxĩy.

10 Hãm 'ũm hã Topa te' tupmãhã'? Pi'yã'? 'Ok pe 'Amanãm te yãy nãg xex xak 'ũyĩmap tu hãmãxap, hak-nãy tu' tupmãhã'? 'Ok pe Topa te 'Amanãm kuxa tupmã hãmãxap, hak-nãy tu yãy xax xak 'ũyĩmap tu'? Yã Topa te' tupmã hãmãxap,

11 hak-nãy tu 'Amanãm te yãy xax yĩmap tu' xak, puyĩy tu yãy kuxa yũm'ax yũmmũgã', yã' kuxa yũm 'ax ha Topa te 'Amanãm putup, tu' kuxa tupmã hãmãxap, pu tu max, yĩy 'Amanãm te yũmũ' hã mõnãyxop, ha yũmũg kuxa mãm ka'ok hã yũmũg kuxa tupmãhã yãy pu', pa yũmũg yãg te yãy xax 'ũyĩmap tu' mep hok.

12 Ha 'Amanãm te Yoneo yõg tikmũ'ũn hã mõnãyxop yã kamah, nõm xop kuxa mãm ka'ok Topa kopah, tu 'Amanãm putuk, Topa yõg putat hã' mõg 'Amanãm putuk tu', ha kaxĩy 'Amanãm kuxa yũm ka'ok hãmãxap, tuk-nãy tu yãy nãg xex yĩmãp tu' xak.

Topa te hãm'ãktux xex

13 Topa te 'Amanãm pu hãm'ãktux xex, xix 'Amanãm mõkputox pu hãm'ãktux xex kamah, nũy tu hãm xexka hõm'ax 'õm pu', xi' mõkputox pu', puyĩy yãy yõg nũ hãm xexkah, ha hãm'ãktux xex, 'Amanãm kuxa yũm ka'ok hah. Teptu

hãm'ãktux xex 'Amanãm pu'? 'Ok xex 'ũxat'ax mĩy hah? 'Ãmhok. Topa mũn te hãm'ãktux xex hãmãxap, 'Amanãm kuxa yũm ka'ok hah, hak-nãy tu 'Amanãm te' xat'ax pu' yĩpkox xip.

14 Yoneo yõg tikmũ'ũn yĩpkox pip Mõyyex yõg xat'ax pu'. Paxpu Topa te hãm'ãktux xex 'ũyĩpkox pip xop pu', puxik-tõgnãg, pu' kuxa mãm ka'ok, puxix Topa hãm'ãktux hitop tu' xex.

15 'Ũxat'ax te Topa te hãmyok mĩy 'ãktux. Tikmũ'ũn yĩpkox 'ohnãg Topa yõg xat'ax pu', nũy tu hãpxopmã kummuk, puxix yãy tu Topa gãyãhã', ha Topa te' kummugãp-tup 'ũyãnãn tu'. Paxpu' xat'ax tu xip hok, puxix tikmũ'ũn hãmyũmmũg 'ohnãg, nũy xat'ax pu' yĩpkox pi', puxix Topa tu gãy hok kamah.

16 'Ũyũmmũg. 'Amanãm kuxa yũm ka'ok Topa kopah, yĩy Topa te hãm'ãktux xex xe'e', tu' hok hõm'ax 'Amanãm mõkputox pu', nõm xop kuxa mãm ka'ok xop pu' hok hõm, nõm te Topa yõg putat hã' mõg, 'Amanãm putuk, ha yũmũ'ã hã 'ãtak, yã yũmũg kuxa kama mãm ka'ok.

17 Ha Topa yõg tappet te: "'Ũhẽp xop xohix te 'Amanãm 'ãktux putup, hu: "Amanãm yã yũmũ'ã hã mõnãyxop, yã yũmũg kuxa mãm ka'ok kamah, 'Amanãm putuk,' " kaxĩy. Yĩy Topa te hãm'ãktux xex ka'ok, ha 'Amanãm kuxa yũm ka'ok Topa kopah, yã Topa xexkah, tu tikmũ'ũn xakix'ax hĩnnãhã', tu hãm xexka xohix yõg hãpxop mĩy, tu hãpxop hok hã' mĩy, 'ũxat'ax hã' mĩy.

18 'Amanãm kutut, xi' xetut kutut, 'ũka'ok, tuk-tok 'okpa Topa te ta tu hãm'ãktux xex, hu: "'Ãmõkputox xohix xexka pip punethok," kaxĩy. Yĩy 'Amanãm kuxa yũm ka'ok, tu hãmmax hip, pa' kutut xe'e 'Amanãm,

19 'ũyõg hãmyãxatamuk xohix te 100, ha' yĩn pu'uk, pa' kuxa yũm ka'ok, tu' yĩkopit 'ohnãg, 'ĩhã' xetut ka'ok yũmmũg,

20 tu' hittup, tu' kuxa yũm ka'ok, Topa te hãm'ãktux xex tu', tu nõm pu: "'Ãmax. Xate 'ã' hõm putup 'ũgkutok pit. Ya hãmũn. Puxi'," kaxĩy.

21 Tu hãmyũmmũg, hu: "Topa te 'ã' hõm putup 'ũgkutok pit, tu' ka'ok xe'ẽgnãg, nũy tu 'ã' hõm," kaxĩy.

22 Hu' kuxa yũm ka'ok Topa kopah, ha Topa te' kuxa tupmãhã', pu tu kuxa max.

23-24 Topa yõg tappet te 'Amanãm 'ãktux, tu yũmũ'ã 'ãktux kamah, yã Topa te' kuxa mãm ka'ok xop xohix kuxa tupmãhã', 'ũ tu kuxa max, ha yũmũg kuxa mãm ka'ok Topa kopah, nõm te yũmũg xuxyã hĩnnãhã' putpu', yã Yeyox Kunnix mũn hĩnnãhã',

25 ha te Topa tux hok, pu tikmũ'ũn putex, ha yũmũg pupi' xok, nũy yũmũg yõg hãpxopmã'ax kummuk tu' xok hã' pago, ha Topa te putpu' hĩnnãhã', nũy yũmũg kuxa kummuk tupmã Topa tu'.

5

Topa te yũmũg kuxa kummuk tupmãhã'

1 Topa te yũmũg kuxa kummuk tupmãhã', yũmũg kuxa mãm ka'ok hah. Yã Topa gãy kux, ha yũmũg kuxa mãm, nũy tu hittup. Yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix te yũmũg kuxa mãmmãhã',

2 tu yũmũg mõgãhã', 'ũmõg Topa yõg putat hã. Yã yũmũg kuxa mãm ka'ok Kunnix kopah, yĩy Topa te yũmũ'ã hãmmaxnãhã', ha Topa yõg putat hã yũmũg mõg kumak mõg. Yã yũmũg kuxa hittup, 'ĩhã' mãm ka'ok, tu hãmmax hip, nũy yãyhã tu max xe'ẽgnãg, Topa putuk.

3 Yũmũ'ãte' hip kamah, 'ĩhã yũmũg xũy, pãyãk kuxa hittup, 'ĩhãk xũy kamah. Yã kaxĩy yũmũg xũy hã' tot.

4 Yũmũ'ãte nõã' tot, ha Topa te' pẽnãhã', tu yũmũg putup, yĩy yũmũ'ãte hãmmax hip, nũy yãyhã Topa putuk.
5 Yũmũg kuxa teknõg 'ohnãg, yã Topa te hãm'ãktux, tute mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg 'ãktux, ha Topa Koxuk te yũmũg kuxa yũmmũgãhã', tu Topa te mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg yũmmũgãhã', ha Topa te yãy Koxuk nũ'kutnãhã yũmũ'ã', yĩy hãmmax hip.
6 Hõmã yũmũ'ãte Topa hãk puknõg, tu hãpxopmã max hok, ha Kunnix xok, yũmũg pupi' xok, yũmũg kuxa kummuk, yĩ' xok, ha Topa te 'ãmnĩy puxet yãykutnãhã', ha Kunnix xok nõ'õm 'ãmnĩy 'ĩhã', nũy yũmũg kuxa ka'ogã', 'ũyĩy yũmũg hãpxopmã max.
7 Tikmũ'ũn 'ũm te' nõy pupi' xok'ax? 'Ok tik te hãmyok mĩy pupi' xok'ax? Yã' ka'ok, nũy nõy yãnãn tu' xok, pa tikmũ'ũn kutõgnãg te tik max 'ũyãnãn tu' xok'ax.
8 Pa Topa te mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg, tu yũmũg yũmmũgãhã', yã Kunnix te yũmũg pupi' xok tap, 'ĩhã yũmũg kummuk nãm!
9 Ha' xok, nũy yũmũg kuxa kummuk tupmã', pu tu kuxa max, puyĩy Topa gãy kuxyã yũmũg pupi'.
10 Hõmã Topa te yũmũ'ã tu' gãy, pa Topak-tok xok, nũy yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu', ha hõnhã Topa te yũmũ'ã hãk xape', ha Kunnix hi putpu', tu yũmũg kopa' xip.
11 Yũmũg kuxa hittup xe'e', yã Topa yũmũ'ã hãk xape, xix Yeyox Kunnix te yũmũg kuxa hittupmãhã', yã yũmũg xuxyã', tu Topa gãy kuxyãhã', yĩy Topa hã yũmũg xape'.

'Anão xix Kunnix

12 Tik te mãxap puxet te hãpxopmã kummuk hãm xexka tu', hu' xok, hãpxopmã kummuk tu' xok, yĩ' hep xop xohix xakix'ax, 'ũxohix te hãpxopmã kummuk tu'.
13 Hõmã, hãmyãxatamuk xohixnãg hã, 'ap xip'ah Topa yõg xat'ax, ha' hep xop xohix te hãpxopmã kummuk, pãyã Topa te hãpxopmã'ax kummuk mõ'kupix 'ohnãg, yã tikmũ'ũn te' yõg xat'ax yũmmũg hok.
14 Mõnãyxop hãmãxap 'Anão 'a' yĩpkox pip'ah 'ũxat'ax pu', tu hãpkummuk mĩy, ha' hep xop xohix te hãpxopmã kummuk, hu' xakix nãm, 'ĩhã 'Anão xip hãpxexka tu', ha' xohix xakix, tu mõktu mõnãyxop hittap Mõyyex xip, nõm te Topa yõg xat'ax kax'ãmi', yã' xohix xakix.
'Anão yã tikmũ'ũn kummuk hã mõnãyxop hãmãxap, ha Yeyox Kunnix 'ũknãy tu' nũn, nũy yãyhã tikmũ'ũn kuxa tup xop hã mõnãyxop.
15 'Ũyũmmũg. Topa te hãmmax nãhã', pãyãp-xet'ah. Topa te hãmhok hã' hãmmaxnãhã', pa 'Anão te hãpkummugãhã'. Ya hamũn. 'Ũhep xop xohix xakix, 'Anão te hãpkummuk mĩy, ha' xakix, pa Topa mũn max xe'ẽgnãg, tu hãmmaxnãhã hãmhok hã', tu tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, Yeyox xok hã' xit, nũy kuxa max 'ũyãnãn tu' tat, Yeyox Kunnix te tikmũ'ũn mõ'yãy xe'ẽgnãg hah.
16 'Ũyũmmũg. Tik puxet te hãpkummuk mĩy, ha Topa gãy, tu: "Yã' kummuk 'õhõm!" kaxĩy. Pa Topa te hãpkummuk mĩy'ax xop pu hãmmaxnãhã', 'ũhok hã hãmmax nãhã', tu hãpkummuk mĩy'ax xexka xaxogãhã', tu' kuxa kummuk xit, 'ũhok hã' xit, nũy kuxa max tat tu' yãnãn.
17 Hamũn. Tik puxet te hãpkummuk mĩy, yĩ' hep xop xohix xakix'ax. Yã hãpxopmã xexkah, tu' xohix pu hãpkummugãhã'. Pa tik nõy te hãpxopmã xexka xe'ẽgnãg, 'ũxuxet'ax Yeyox Kunnix, tu hãmmax xexka nãhã' 'ũxohix pu', nõm xop kuxa mãm ka'ok Yeyox kopa' xop pu hãmmaxnãhã', ha Topa te' kuxa

kummuk tupmãhã', pu tu kuxa max, ha Kunnix te yũmũ'ã xexkãnãp-tup, 'ũyĩy nũ mũtik yũmũg hi xe'ẽgnãg, nũy hi mõkumak mõg.

18 Tik puxet te hãpkummuk mĩy, yĩ' hep xop xohix xakix'ax, ha hãpxopmã'ax max puxet nõy te' xohix kuxa tupmãhã', tu' hĩnnãhã'.

19 Tik puxet te' hep xop xohix pu hãpkummugãhã', tu Topa pu' yĩpkox xip 'ohnãg, hu yãy putox xop xohix pu hãpkummugãhã', yã' hep xop xohix te hãpkummuk mĩy kamah. Pãyã tik puxet nõy te' xohix pu hãmmaxnãhã', tu' yĩpkox xip Topa pu', hu hãmmaxnãhã', tu' kuxa kummuk tupmãhã'.

20 Topa te' xat'ax hõm, nũy hãpkummuk yũmmũgã', ha hãpxopmã'ax kummuk te' nõy nã' mõg tu mõktu yã' xohix, pa Topa te hãpxopmã hok hã hãmmaxnãhã', tu nõy nã' mõg tu mõktu xohix xexkah.

21 Hõmã tikmũ'ũn te hãpxopmã kummuk, ha' kuxa hĩy ka'ok, pa hõnhã Topa te hãmmaxnãhã', tu' hok hã tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmãhã', pu tu max, puyĩy hãmyok mĩy, nũy tu hi xe'ẽgnãg mõ kuma' yũmũg xuxyã mũtik, nũy Yeyox Kunnix mũtik hãpxopmã'ax xohix xat.

6

Kunnix tek mũg kuxa tupmãhã'

1 Yũmũ'ãtep-tep 'ãktux'ax? 'Ok max, yũmũg hãpxopmã kummuk pax, puyĩy Topa hãmmaxnã xexka'?

2 'Ãmhok! Kaxĩy hok! Yã yũmũg kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, ha Topa te yũmũg kuxa kummuk tupmãhã', pu tu kuxa tup, nũy hãpxopmã kummuk putup hok, nũy kuxyã'. Tikmũ'ũn xok, tu hãpxopmã kux, ha kaxĩy yũmũ'ãte hãpxopmã kummuk tu kux kamah,

3 Yũmũg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mũtik nũy. Yã yũmũg pupi' xok, 'ũyĩy yũmũg hãpxopmã kummuk tu kux, ha tikmũ'ũn te yũmũg putox pix, puyĩ' xohix hãmyũmmũg. Yã Kunnix xok yũmũg pupi', pu yũmũg kuxap-xet yãy kuxa mũtik.

4 Yeyox Kunnix xok, ha nõ hãpkot yũmũg pupi kamah, pu yũmũ yõg hãpxopmã'ax kummuk xaxogã'. Ha yũmũg putox pix, nũy yũmũ'ã hãmyũmmũgã', 'ũyĩy hãpkummuk mĩy kux. Ha Topa yũmũg Tak te Kunnix putpu hĩnnãhã', tu yũmũg ka'ogãhã kamah, 'ũyĩy yũmũg hi xe'e Yeyox mũtik, nũy tu hãpxopmã max.

5 Yã Kunnix xok, yũmũg pupi' xok, 'ũyĩy yũmũ'ã hãpxopmã kummuk tu kux, ha' putpu' hi yũmũg pupi kamah, 'ũyĩy yũmũg hi xe'e'.

6 Tu hãmyũmmũg. Hõmã yũmũ'ãte hãpxopmã kummuk, tu' mĩy pax, pa Kunnix te mĩpkupnix yĩmũ tu' xok, yũmũg pupi' xok, nũy yũmũg kuxa tupmã', pu hãpkummuk yũmũg kuxa hĩy hok, pu yũmũ'ã hãpxopmã kummuk tu kux, nũy yãnãn tu hãpxopmã max.

7 Tikmũ'ũn xok, tu hãpkummuk mĩy kux.

8 Kunnix xok yũmũg pupi', 'ũyĩy hãpkummuk mĩy tu kux, tu' putpu' hi yũmũg pupi kamah, 'ũyĩy hi mõ'kumak mõg yãy mũtik.

9 'Ũyũmmũg. Topa te Kunnix hĩnnãhã' putpu', yĩy xe xok putup 'ohnãg. Yã Topa te' hĩnnãhã', pu tu hi mõ'kuma' mõg.

10 Yã' xok, ha hãpkummuk mĩ'ax xop te xe Kunnix putex 'ohnãg, 'ap xep xok putup'ah, pa Topa tu' hi xe'ẽgnãg.

11 Yã Kunnix xok 'ãxop pupi', nũy 'õg kummuk mĩy'ax kuxyã'. 'Ũxaxok hok! Hõnhã Kunnix hi xe'e Topa tu', ha 'ãkuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mũtik, nũy Topa tu 'ãhi xe'e kamah.

12 Hãpkummuk mĩy hok, xix yãy putup'ax mĩy hok, xayĩy yãy kummugã hok.

13 Topap-xehnãg pu 'ĩpkox pi', pu tu 'ãxat. Yã xa hãmmaxnã xexka'! Tu 'ãhĩnnãhã', ha Topa tu 'ãhi', nũy hãmyok mĩy, yĩy 'ãnõy pu 'ãyĩpkox hok, xayĩy hãpkummuk mĩy hok.

14 Tikmũ'ũn kummuk pu 'ãyĩpkox hok. Yã yũmũg xat hok. Pa Topa te yũmũg hĩnnãhã', 'ap xat'ax te yũmũg hĩnnã'ah, pa Topa te yũmũ'ã hãmmaxnãhã', tu' hok hã' nãhã', ha yũmũg hi xe'ẽgnãg.

Yũmũ'ã Topa hã kãmãnat xop

15 Mõyyex yõg xat'ax tap, ha Topap-xehnãg te nõmhã yũmũg xat, tu yũmũ'ã hãmmaxnãhã'. 'Ãxop te-putep pe'ãpaxex? 'Ok Topa te yũmũg kuxa tupmãhã', 'ũyĩy yũmũg hãpkummuk mĩy? 'Ap hamũn'ah! Yãmhok!

16 'Ãxop te hãmyũmmũg. Tik te' nõy pu' hãm, puxix yã' nõy yõg kãmãnat, tu' yĩpkox pip, tu hãm'ãpak, nũy tu hãm max. Ha kaxĩy tikmũ'ũn te Topa pu' yĩpkox pip, tu Topa hã 'ũyõg kãmãnat, ha nõm pu hãmmaxnãhã', tu' kuxa kummuk tupmãhã', pu tu kuxa max. Pãyã tikmũ'ũn yĩpkox hok, puxix tu hãpxopmã kummuk, tu yãy kuxa tupmã hok. Yĩy Topa te nõm putup nõg, 'ũkuxa kummuk hah. Yã yãy kummugãhã'.

17 Nũ mõy Topa pu hãm'ãktux, nũy: "'Ãmax Topah!" kaxĩy. Yã hõmã 'ãxop te hãpxopmã kummuk, pãyã hõnhã Topa pu 'ãyĩpkox pip, hãm'ãpak max 'ãpak'ax tu', ha tikmũ'ũn te xa hãmyũmmũgãhã', tu xa hãpxe'e yũmmũgãhã', yĩy 'ãkuxa tep-tup, tu' hittup xexka'.

18 Hõmã 'ãkuxa hittup 'ohnãg, hãpxopmã kummuk tu', pãyã nõmhã Topa yõg putat hã 'ãmõg, nũy hãpxopmã max, nũy Topa yõg putup'ax mãynãg mĩy, hu 'ãkuxa hittup xexka'.

19 'A 'ãxop te hãmyũmmũg'ah, yĩy 'ãte hãm'ãktux'ax hã xa hãmyũmmũgãp-tup. Hõmã 'ãxop te' xak, nũy hãpkummuk mĩy, tu' mĩy pax, tu 'ãnõy hã'xupxet, tu 'ãnõy kummugã pax, Hu mõy, hõnhã xax, nũy Topap-xehnãg pu hãpxopmã max, xayĩy 'ãhi xe'e', xayĩy 'ãnõy pu hãmmaxnã'.

20 Hõmã 'ãxop te hãpxopmã kummuk pax, tu Topa pu 'ãyĩpkox 'ohnãg.

21 Nãy 'ũxutigã', nũy 'õg hãpxopmã'ax kummuk pe'ãpaxeh. 'Ok 'ãhittup, 'ĩhã hãmpe'ãpaxex? 'Ok pe xate yãyhãhup? Yã xate yãyhãhup, hãpxopmã kummuk tu'. Hõmã 'ãkuxa hittup 'ohnãg, yã Hãmgãyãgnãg Pet ha 'ãmõg'ax.

22 Pa Topa te 'ãkuxa ka', tu 'ãkuxa kummuk tupmãhã', xa kuxa max, nũy Topap-xehnãg pu 'ãxop hãpxopmã max, nũy 'ãhi xe'ẽgnãg mõ kuma 'ãmõg.

23 Tikmũ'ũn te hãpxop kummuk hã yãy kummugãhã 'ũyãnãn tu', nũy pago, hu ta xakix. Pa Topa te hãmmaxnãhã', 'ũhok hã hãmmaxnãhã', nũy tikmũ'ũn hĩnnã xe'ẽgnãg. Yeyox Kunnix xok hã' hĩnnãhã', nõ'õm yũmũg xuxyã xe'e', ha yũmũg kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik.

7

Paot te yãyta'ax xop hã hãmyũmmũgãhã'

1 'Ũkxape xop, 'ãxop xohix te' xat'ax yũmmũg, hu hãm'ãktux yũmmũg kamah yõgnũ'. 'Ũxat'ax yã' xat tikmũ'ũn xohix, ha ta' xakix xop 'ap xat'ah.

2 'Ũyũmmũg. 'Ũn yãytaha', ha' xat'ax te 'ũgmĩy ka'ok, tu' yĩpxox mũggã ka'ok, pa' yĩpxox xok, puxix 'ũhĩy'ax koa', ha ta' nĩm, tu' hok yũm.
3 Kaxĩy, 'ũn te tik nõy mũtik nõm 'ĩhã' yĩpxox xip, puxix tikmũ'ũn te: "Yã 'ũn kummuk, tu' nõy hã' xupxet," kaxĩy. Pa 'ũn yĩpxox xok, puxix tup-xehnãg, nũy hok yũm, tu nõm pu' yĩpkox xip kux, yã' max, 'ũn te tik nõy mũy, nũy nũ mũtik yãytax.
4 'Ũkxape xop, yã kaxĩy 'ãxop te 'ãhok pip xop putuk. Yã Kunnix xok 'ĩhã Mõyyex yõg xat'ax pu 'ãyĩpkox kux, nũy hõnhã Kunnixp-xet pu 'ãyĩpkox pi'. Yã 'ãxop te Kunnix hã' yĩn xexka', tu yã hõnhã 'ũyõg, ha putpu' hi', 'ũyĩy yũmũg hãpxopmã max Topa pu'.
5 Hõmã yũmũ'ãte hãpxopmãhã', tu yã yãy yõg putup'ax xohix mĩy, tikmũ'ũn xop xohix putuk, yũmũ'ãte' mĩy, ha' xat'ax te hãpkummuk mĩy xat hok, 'ũmĩy hok, hu hãpkummuk mĩy putup xũy, tu mõktu yũmũg xakix.
6 Pa hõnhã yũmũg hok pip, ha yũmũg hĩy'ax koa', yũmũg hok pip, nũy Topap-xehnãg pu hãpxopmã max. Topa Koxuk te yũmũg hĩnnãhã xe'e', tu yũmũg putox kummuk tupmãhã, ha' xat'ax hittap te yũmũg xat kux.
7 Yũmũ'ãtep-tep 'ãktux'ax? 'Ok xat'ax kummuk? 'Ãmhok' Yã' max, pãyã' xat'ax tekmũn pu hãmyũmmũgãhã', 'ũ yũmmũg, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. 'Ũxat'ax tek xat hok, 'ũyĩy hãpxop putup xũy hok. Paxpuk xat hok, kopxix hãpxop putup xũy hok, pa hõnhã 'ãte hãmyũmmũg, hu hãpxop putup xũy xe'e'.
8 Yĩ' xat'ax tek xat, 'ũyĩy tuk nõy yõg hãpxop putup xũy hok, hu 'ãte hãpxop putup xũy. Pax puk xat hok, kopxix Topa yõg hãmpe'paxex yũmmũg hok, xix yãy yõg hãpxopmã'ax kummuk yũmmũg hok. Yã Topa pa te hãmyũmmũg xe'ẽgnãg, hu' xat, 'ũyĩy hãpxopmã max.
9 Hõmã 'ãte' xat'ax yũmmũg 'ohnãg, tu hãmpekpaxex, hu: "Yã 'ãte hãpxopmã max," kaxĩy. Pa Topa tek xat, 'ũyĩy hãpkummuk mĩy hok, ha 'ãte' xupak, tu hãmyũmmũg, tu yãy kuxa kummuk yũmmũg,
10 hu yãy kuxa tu teknõg. Yã Topa te' xat'ax hõm, puyĩy tikmũ'ũn hĩnnã', pak yũmmũgãhã', 'ũ yũmũ yãy yõg hãpxopmã'ax kummuk.
11 'Ãte hãpkummuk mĩy, hu yãy pu mõ'ãmã', tu yãy mũn max pek'paxex, pãyã' koit. Hu 'ãte yãy kuxa putex, tu: "'Ãte Topa yõg xat'ax mĩy hok." Kaxĩy.
12 Yã Topa yõg xat'ax max xe'ẽgnãg, tu hãpxe'e'.
13 Tepte xĩy? 'Ok hãpxop max tek kummugãhã'? 'Ãmhok! Pãyã 'ãte hãpkummuk mĩy, ha Topa yõg xat'ax max, tu yõgnũ hãpxopmã'ax kopit, nũy 'ũgmũn yũmmũgã', yã 'ãte hãpkummuk mĩy xe'e'.

Tikmũ'ũn kuxa te yãy tuk-mĩy

14 Yũmũ'ãte hãmyũmmũg. 'Ũxat'ax yã Topa yõg, hak mũn pu'uk, hu hãpxopmã kummuk pax, tu hãpxopmã kummuk mõ kumak mõg.
15 'Ĩntu'. 'Ãte hãpxopmã maxp-tup, pãyã 'ap mĩy'ah, tu hãpxopmã kummuk putup nõg, pãyã 'ũmĩy.
16 Tu hãpxopmã kummuk, 'ĩhã nõm putup nõg, kopxix: Yã hamũn. Topa yõg xat'ax max xe'e'. Kaxĩy.
17 'Ak mũn te' mĩy'ah, pãyã hãpkummuk tek kuxa kopa' xip mũn te' mĩy.
18 'Ãte' xak, nũy hãpxopmã max, pãyã 'a' mĩy yũmmũg'ah 'ãte', 'ũgkuxa kummuk tu'.
19 Tu' xak, nũy hãpxopmã max, pãyã 'a' mĩy'ah, tu' yãnãn tu hãpxopmã kummuk.

20 'A 'ãte hãpkummuk mĩy putup'ah, pãyã' mĩy, yĩy hãpkummuk tek kuxa kopa' xip tek kummugãhã',
21 yĩy 'ãte hãmyũmmũg. 'Ãte hãpxopmã max putup, 'ĩhã hãpxopmã kummuk 'ũp-xehnãg.
22 'Ũgkuxa te Topa yõg xat'ax hã' hittup,
23 pãyã 'ãte hãpkummuk mĩy pax, 'ũgkuxa kummuk tu'. Tu hãpxopmã max xak, pãyãg kuxa kummuk tuk hĩy, 'ũ hãpxopmã max hok.
24 Huk hittup 'ohnãg. 'Ũ 'ũm mũn tek ka'ogã'ax, 'ãte hãpxopmã max?
25 Topa tek ka'ogãp-tup, yĩy 'ãte: "Topa 'ãmax," kaxĩy. Yã Yeyox Kunnix te 'ũ 'ũm hã 'ãtehet.
Kaxĩy 'ũgkuxa kopa 'ãte' xak, nũy Topa yõg xat'ax 'ũgyĩpkox xihip, nũy 'ũgmãynãg mĩy, pãyã 'ãte' mĩy yũmmũg'ah, hu hãpkummuk mĩy pax.

8

Topa Koxuk tek mũg ka'ogãhã'

1 Topa te yũmũg kummuk 'ũm 'ãktux'ah nõmhã, yã yũmũg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mũtik, ha Topa te yũmũg 'ũm 'ãktux kummuk 'ohnãg Yeyox Kunnix hah.
2 Topa Koxuk te yũmũg hĩnnã xe'e Yeyox Kunnix mũtik, tu yũmũg mõy, pu' xat'ax yũmũg kuxa hĩy hok, 'ũyĩy yũmũg hãpkummuk mĩy hok, nũy yũmũg xakix hok kamah.
3 'Ũxat'ax te yũmũg 'ũm kuxa tupmã'ah. Yũmũ'ãte yãy putup'ax mĩy, yĩy hãpxopmã kummuk pax, pa Topa ka'ok, tu yũmũg kuxa tupmãhã', pu tu kuxa max, tu hãpxopmã'ax kummuk 'ãktux kummuk kamah, huk-tok pit nũ'kutnãhã', ha yãyhã tikmũ'ũn kutok nũy hãpkummuk kuxyã',
4 'ũyĩy yũmũg hãpxopmã max, nũy tu' xat'ax xohix pu yũmũg yĩpkox pi', yã' xat'ax max xe'e'. Ha Topa Koxuk te yũmũg ka'ogãhã', 'ũyĩy yãy putup'ax mĩy hok.
5 Tikmũ'ũn te yãy putup'ax mĩy, puxix tute hãpkummuk mĩy, pa tikmũ'ũn te Topa Koxuk pu' yĩpkox pip, puxix tu hãpxopmã max, Topa Koxuk pekpaxex tu'.
6 Tikmũ'ũn te yãy putup'ax mĩy, puxix tu xakix, hãmpe'paxex kummuk tu', pa tikmũ'ũn te Topa Koxuk pu' yĩpkox pip, nũy hãpxopmã max, puxix tu hi xe'e', tu' kuxa mãm max, Topa Koxuk pe'paxex tu'.
7 Yĩy tikmũ'ũn gãy, tu Topap-tup nõg, nũy yãy putup'ax mĩy, tu yã hãmpe'paxex kummuk, tu Topa yõg xat'ax pu' yĩpkox 'ohnãg, tu' mĩy 'ap yũmmũg'ah,
8 yĩy Topa te nõm xop putup hok, nõm te yãy putup'ax mĩy pax.
9 Pa 'ãxop te yãy putup'ax mĩy 'ohnãg. 'Ãmhok. 'Ãxop te Topa Koxuk pu 'ãyĩpkox pip. 'Ãxop te nõm pu 'ãyĩpkox pi', puxix Topa Koxuk 'ãkopa xip. Tikmũ'ũn te Kunnix Koxuk xip hok, puxix Kunnix yõg hok.
10 Kunnix te 'ãkopa' xip, puxix Topa Koxuk 'ãhĩnnã', Topa te 'ãkuxa tupmãhã hah, pa 'ãyĩn xok putup, xate hãpkummuk mĩy pax hah.
11 Topa Koxuk te Yeyox Kunnix hĩnnãhã' putpu', tu 'ãkopa' xip, yĩy kamah hĩnnãp-tup putpu 'ãxop yĩn, yã hõnhã' xip 'ãkopah.
12 'Ũkxape xop: Yã Topa te yũmũ'ã hãmmaxnãhã', yĩy yũmũ'ãte tu ta nemẽn. 'Ãpu yũmũ'ã yãy yõg putup'ax mĩy hok.
13 'Ãxop te' mĩy, hu ta xok, pa Topa Koxuk pu 'ãyĩpkox pip, hu ta yã hi xe'ẽgnãg.

14 Tikmũ'ũn te Topa Koxuk pu' yĩpkox pip, yã 'õhõm Topak-tok xe'ẽgnãg.
15 Yã Topa Koxuk te 'ãkuxa kummugã 'ohnãg, pa' hittupmãhã', nũy tu kuxãnõg hok. 'Ũyũmmũg. Yũmũ'ãte yãyhã Topak-tok xop, pu yũmũg ka'ogã', 'ũyĩy Topa pu hãm'ãktux, hu: "Tak, yõgnũ 'Ãtak!" kaxĩy.
16 Ha Topa Koxuk te yũmũg koxuk pu hãm'ãktux, nũy yũmũ'ã Topak-tok xop 'ãktux.
17 Yũmũg yã Topak-tok xop, hu pexkox yõg hãpxop max xohix pop putup, Topa te nõm xex yãy yõg tikmũ'ũn pu', ha yũmũ'ãte' pop putup Kunnix mũtik. Yã Topa te nõm hãpxop max xex Kunnix pu', tu pexkox kopa' xex, ha yũmũ'ãte hãpxop mõ'koxip putup Kunnix mũtik. Nõm mũtik yũmũg xũy, kopxix yũmũg yãyhã max xe'ẽgnãg Kunnix putuk.

Yũmũ'ãte yãyhãp-tup max xe'ẽgnãg

18 'Ãte hãmpe'paxex, hu: Yũmũg xũy kutõgnãg nõmhã, tuk kuxa hittup xe'ẽgnãg putup hõmã, 'ĩhã hãptup xe'e nõy punethok mõ'nãhã', 'ĩhã yũmũg yãyhãp-tup max xe'ẽgnãg.
19 Topa te yõnnã'ĩ xohix mĩy, ha' hip, tu' xak, pu Topa nõm tu yãy yõg kutok xop mũg.
20 Hõmã hãpxopmã'ax xohix yãyhã hitop, Topa tep-tup hah, ha hãmmax hip,
21 puyĩy Topa tux hok, pu tik-tox hok, 'ũ yãyhã max xe'ẽgnãg, Topak-tok xop xohix mũtik.
22 Yũmũ'ãte hãmyũmmũg, nõm yõnnã'ĩ xop tu' kokõn, tu' xũy, 'ũn tek-tok put putup, tu' xũy, tu' kokõn, ha kaxĩy yõnnã'ĩ xohix xũy pu Topa' hittupmã'.
23 Pãyã' hok pip'ah. 'Ãmhok. Yã yũmũ'ãte kopa yã' kokõn kamah, ha Topa te yũmũ'ã yãy Koxuk hok hõm hãmãxap, ha' hip, nũy yũmũg yãyhã Topak-tok xop, yã yũmũg tupmãhã, 'ũyĩy yũmũg tup mõ'kumak mõg.
24 Yã yũmũg kuxa tupmãhã', yũmũg kuxa mãm ka'ok ha' tupmãhã', ha yũmũ'ãte hãmmax hip. 'A hõnhã yũmũ'ãte' pẽnã'ah, tuk kuxa mãm ka'ok, hu hãmyũmmũg, yã yũmũ'ãte' pẽnãp-tup. Pax pu tikmũ'ũn hãmpẽnã', puxi' hip 'ohnãg.
25 Pa tikmũ'ũn te' pẽnã hok, puxix tu kuxa mãm ka'ok, tu hãmmax hip, puyĩy Topa 'ã' mĩy.
26 Ha Topa Koxuk te mõ yũmũg nĩynãm, yũmũg kuxa pu'uk hah. Ha yũmũ'ãte Topa mũtik hãm'ãktux yũmmũg'ah, yĩy Topa Koxuk te Topa tu ta tu' xak, yũmũg pupi tu' xak, 'ũkokõn 'ĩhã yũmũg pupi' xak, nũy 'ũyĩy hok hã hãm'ãktux, nũy Topa pu hãm'ãktux.
27 Ha Topa te tikmũ'ũn kuxa kopa pẽnãhã', tu yãy Koxuk pe'paxex tu' yũmmũg, ha yãy Koxuk xe'ẽgnãg te Topa tu' xak, yãy yõg tikmũ'ũn pupi' xak, tu Topa yõg putup'ax yũmmũg.
28 Topa te yũmũ'ã hãmmaxnãhã', tu hãmmaxnãp-tup mõ'kuma' mõg, tu hãpxopmã'ax xohix hã yũmũ'ã hãmmaxnãhã'. Yã yũmũ'ãte Topap-tup pax xexka', yũmũg yĩmõgatux hah, tu yũmũg xãnãhã', mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg tu', ha yũmũ'ãte' yũmmũg, hu yũmũg kuxa mãm.
29 Topa te yũmũg yĩmõgatux tap, tu yãy pu yũmũg pop, 'ũ yũmũg yãyhã 'ãhã tuk-tok putuk, pu Kunnix yã mãxap, ha yũmũg xohix yã nõm mõ nũ kuhmõy.
30 Ha Topa te yãy pu yũmũg pop tap, xix yũmũg xãnãhã', xix yũmũg kuxa tupmãhã', pu tu kuxa max, 'ũyĩy yũmũg yãyhã max xe'ẽgnãg, Kunnix putuk.

Topa te mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg Yeyox Kunnix hã

31 Hamũn, yĩy yũmũ'ãtep-tep 'ãktux'ax? Topa te yũmũ mũtik tihi', yĩy tikmũ'ũn kummuk te hitop tu yũmũ'ã hãpkummugãhã'.
32 Topa te yãy kutok pit puxet kumĩy 'ohnãg, pa yũmũ'ã' hõm. 'Ũk-tok hõm yũmũ'ã', puxix tu hãpxop xohix yũmũ'ã' hok popmãp-tup kamah.
33 Topa te yãy yõg tikmũ'ũn yĩmõgatux. 'Ok tik 'ũm xip, nũy 'ũkummuk 'ãktux? 'Ap tik 'ũm xip'ah, yã Topa mũn te' kuxa tupmãhã', pu tu kuxa max.
34 Yĩy tikmũ'ũn 'ũm 'a' kummuk 'ãktux'ah. Kunnix xok, yã putpu' hi', tu Topa yĩpxe'e hã' xip, tu yũmũg pupi Topa tu ta tu' xak,
35 tu mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg. 'Ap tikmũ'ũn 'ũm xip'ah, xix hãpxopmã'ax 'ũm xip'ah, nũy Topa pu' hupmã hok, puyĩy Topa yũmũg putup hok. Yũmũg xũy xix hãpxop xak'ax tat punethok, xix tikmũ'ũn te yũmũg xũygãhã', ha putup te yũmũg kix, ha topixxax 'ũm yũmũg xip hok, xix tikmũ'ũn kummuk te' xak, nũy yũmũg kix, puxix Kunnix mũn mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg, tu yũmũg nĩm 'ohnãg.
36 Topa yõg tappet te: "'Ãmnĩy xohix hã tikmũ'ũn te yũmũg putup nõg, tu yũmũg kix putup, yũmũ'ã yã Topa hã tikmũ'ũn hah. Tikmũ'ũn te kahnẽn mõgãhã', nũy putex, ha taxĩy yũmũg mõgãhã', nũy yũmũg kix," kaxĩy.
37 Pãyã tute yũmũg nõã hok, Yeyox Kunnix te mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg hah, yĩy yũmũg kuxa hittup xexka', 'ĩhã pexkox ha yũmũg mõg kumak mõg.
38 Yĩy 'ãte hãmyũmmũg. Kunnix te mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg, tu yũmũg nĩm 'ohnãg. Pe yũmũg hi', pe yũmũg xakix, puxix Kunnix yũmũg nĩm hok. Pexkox yõg xop xix yãmĩy xop te yũmũg nĩmmã hok, ha hõnhã Kunnix te yũmũg mũtik tihi', tu hãptup hã yũmũg mũtik hi putup, xix hãptup nõy xohix hã Kunnix te yũmũg 'ũm nĩm putup'ah, mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg tu'.
39 Yã pexkox yõg xop te Kunnix nĩmmãp-tup hok yũmũ'ã', xix hãm xexka xix hãm kaka' pip xop te yũmũ'ã nĩmmãp-tup hok kamah. 'Ap xip'ah hãpxopmã'ax te Topa pu hupmãhã', puyĩy yũmũg nĩm, ha mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg, yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix hã Topa te mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg.

9

Topa xix yãy yõg tikmũ'ũn

1 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ũgmũn yã Kunnix yõg, hu 'ap koit'ah. Topa Koxuk tek kopa' xip, tuk kuxa pu hãmyũmmũgãhã', tu: "A xatep koit'ah," kaxĩy.
2 'Ũgkuxa hittup 'ohnãg, yãk kuxa xũy, 'ĩhã 'ãte yãy yõg tikmũ'ũn pe'paxex. Yãk xape xe'e Yoneo yõg tikmũ'ũn, 'ũgmũg hep puxet tu'.
3 'Ãte hãm'ãktux'ax hu: Pũyã Topa 'ũgkummugã', nũy 'ũkxape hã hãmmaxnã'! Tu xe hãm'ãktux'ax, hu: Pũyã Kunnix 'ũgnĩm, nũy tuk xape mõ'nĩynãm 'ũyãnãn tu'.
4 Nõ'õm yã Topa yõg tikmũ'ũn, ha' yĩmõgatux, pu Topa hãk-tok xop, ha Topa te' xexkanãhã', yãy mũtik, tu' pa'ax mĩy nõm xop mũtik, tu tu' xat'ax hõm. Yã 'õm te Topa xak, tu' yẽy Topa keppah, ha Topa te nõ'õm mũtik hãm'ãktux xex.
5 Ha mõnãyxop hittap mõkputox, ha Kunnix mũn kama mõnãyxop hã mõkputox. Pũyã' xohix Topa xexka 'ãktux mõ kuma' mõg, 'ũxexka xe'ẽgnãg hah. Hamũn.
6 Pa 'a Topa te hãm'ãktux hitop tu' xex'ah. 'Ãmhok. 'Ap kaxĩy'ah, pãyã 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xohix 'a Topa yõg'ah. 'Ãmhok. Topa te 'a xohix yĩmõgatux'ah.
7 Yã Mõnãyxop hittap nãm 'Amanãm mõkputox, pãyã' yãg Topa hã yãy kutok xop. 'Ap xohix'ah. Yĩy hõmã Topa te 'Amanãm pu hãm'ãktux, hu: "'Ãk-tok 'Iyak

mõkputox yã 'ãmõkputox xe'e', 'ap nõy xop 'ũm 'ãmõkputox'ah. Yã' puknõg," kaxĩy.
8 Yĩy Topa te 'Amanãm mõkputox xohix 'ap putup'ah, pa hãm'ãktux xex 'Amanãm mũtik hu: "'Ãk-tok 'Iyak mõkputox, nõ'õm 'ãmõkputox xe'e', 'ãte xa hãm'ãktux xex hah," kaxĩy.
9 Tu hãm'ãktux xex, hu: "Hãpxip 'ĩhã' putpuk nũn'ax, ha 'ãxetut Xat tek-tok put putup," kaxĩy.
10 Ha 'Iyak xetut Hemek, tuk-tok pit 2 pop, ha' tak 'Iyak 'ũp-xet,
11-12 pa Topa tek-tok puxet yãykutnã tap, hak-tok 2 te' tut tex kopa tihi', 'ĩhã Topa te' tut pu hãm'ãktux, hu: "'Ãk-tok hãmãxap te' taknõy pu' hãm putup, tu' taknõy 'ũk-nãy tu' nãhã pu' hãm putup," kaxĩy. Pa Topa te hãm'ãktux, 'ĩhãk-tok 2 te' tut tex kopa' tihi', tu hãpxopmã 'ohnãg, pe' mãx, pe' kummuk, pa Topa te' yãykutnã tap,
13 yĩy Topa yõg tappet te: "'Ãte Yako putup pax, tu 'Eyao putup nõg," kaxĩy.
14 Yũmũ'ãte putep 'ãktux'ax? 'Ok Topa te hãpxopmã kohe'? 'Ãmhok.
15 Tu Mõnãyxop Mõyyex pu hãm'ãktux, hu: "'Ãtep-tup, nũy tikmũ'ũn 'ũm kuxa ka', kopxi' kuxa ka'. Yã puxi'," kaxĩy.
16 'Ũyũmmũg. Topa te nõm tikmũ'ũn kuxa ka', 'ok pe tikmũ'ũn tep-tup, 'ok pep-tup hok, 'ok pe tikmũ'ũn te hãpxopmãhã', pe hãpxopmã hok, pãyã Topa te' kuxa ka'.
17 Topa yõg tappet te Pana'o hittap 'ãktux, ha Topa te nõm pu hãm'ãktux, hu: "'Ãte 'ãxexkanãhã', nũy xa hãmyũmmũgã', xayĩy 'ũgmũn ka'ok yũmmũg, puyĩy hãm xexka xohix yõg tikmũ'ũn tek xuxet'ax yũmmũg," kaxĩy.
18 Yĩy Topa tep-tup, nũy tikmũ'ũn kuxa ka', puxi' kuxa ka', tup-tup, nũy tikmũ'ũn nõy kuxa mãmmã hok, puxi' mãm 'ohnãg.

Topa te tikmũ'ũn kuxa ka', tu hãpkummuk hã' yãnãn kamah

19 Pa tikmũ'ũn te: "'Ok Topa te hãpkohe mĩy, 'ĩhã tikmũ'ũn kummuk 'ãktux? Topa te tikmũ'ũn kuxa mãmmã hok, puxix tikmũ'ũn kuxa mãm 'ohnãg, Topa mũn tep-tup hah," kaxĩy.
20 Nãy. Yãy pe'ãpaxex xexka hok. 'Ãk-tõgnãg, ha Topa mũn xexka xe'ẽgnãg. Xate putõy putuk, nõm hã tikmũ'ũn te nax mĩy. Pax pu putõy te: "Tep tu xãhã nax?" kaxĩy.
21 Nãy. Tikmũ'ũn te putõy hã nax mĩy, yã hãmyok miy, tu' nax hu' mĩy, tu naxtox nũnnãp-tup, hu' mĩy. 'Ũp-tup, hu' mĩy, ha' yãg mãynãg, xix 'ũnõy max miax.
22 Ha kaxĩy Topa te hãmyok mĩy. Tute' xohix pu' gãy yũmmũgãp-tup, pu' xohix Topa yã 'ũka'ok yũmmũg, yĩy tikmũ'ũn kummuk hã' tot, tu nõm koxyõy'ax.
23 Tu' max xe'ẽgnãg, tu yũmũ'ã hãmmaxnãhã', tu yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã', 'ũ yũmmũg. Yĩy Topa te yũmũg kuxa ka', 'ũ yũmũg yãyhã max xe'ẽgnãg kamah, hamũn mũtik,
24 tu yũmũg xãnãhã', Yoneo yõg tikmũ'ũn kopa 'ũyãg xãnãhã', xi' puknõg xop kopa 'ũyãg xãnãhã'.
25 Hõmã 'Oyex te Topa pupi hãm'ãktux, tu tappet tu kax'ãmi', hu:
"'Ãte' puknõg xop putup, yã yõgnũ tikmũ'ũn,
hõmã 'ãte tu nõm xop putup nõg,
pãyã hõnhã nõm mõ'yãy xe'ẽgnãg.
26 'Õnte Topa xe'ẽgnãg te nõm xop pu hãm'ãktux tap, tu:

'Yã 'ãxop puknõg, 'ap yõg'ah tikmũ'ũn, kaxĩy.
Yã 'õnte Topa xe'ẽgnãg te yãy yõg tikmũ'ũn 'ãktux putup,
yã Topa hi xe'ẽgnãg," kaxĩy.
27 Ha 'Iyait kama te Topa pupi ham'ãktux, tu: "Yoneo yõg tikmũ'ũn xohix
punethok yã 'ãmot xap xohix punethok putuk, pa 'ãtek-tĩgnãg yĩmõgatux, nũy
kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat 'ũyãnãn tu'.
28 'Ũgnũn mõ'ka'ok, tu' hep xop xohix tu pagop-tup, tu' kummugãp-tup
'ũyãnãn tu'," kaxĩy.
29 Hõmã 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, tu: "Pax pu Topa xe'ẽgnãg yũmũg
mõkputox xohix kix, puxix yũmũ yõg kõmẽn te Xonõm putuk, xix Gõmõg
putuk, yã' hok yũm," kaxĩy.

'Iyaet yõg tikmũ'ũn te hãm'ãpak max'ax 'ãpak

30 Yũmũ'ãtep tep 'ãktux'ax? Nũhũ': Yã' puknõg te Topa xak ohnãg, tu
hãpxopmã max hok Topa pu', pa Topa te' kuxa tupmãhã', pu tu kuxa max,
'ũkuxa mãm ka'ok tu',
31 'ĩhã Yoneo yõg tikmũ'ũn te Topa yõg xat'ax xak, nũy Topa pu' xat'ax hã
yãy kuxa tupmã', tu' tupmã hok.
32 Tep tu' tupmã hok? 'Ũkuxa mãm 'ohnãg, tu hãpxopmã punethok, nũy
yãyhã 'ũmax, hu' kuxa mãm 'ohnãg Topa kopah. Tu tikmũ'ũn putuk, nõm
tikmũ'ũn te mĩkaxxap xexka yĩmũ hãm tu' nãhã', ha mĩkaxxap yĩmũ' nãhã'.
33 Yã Topa yõg tappet te Kunnix 'ãktux, 'ĩhã mĩkaxxap xexka 'ãktux, tu:
"Pẽnã'! Yĩktix Xiãm tu 'ãte mĩkaxxap xexka mõ'yũm,
pu tikmũ'ũn hãm tu nã', mĩkaxxap te' kup hã' tak, ha' nãhã',
ha tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok mĩkaxxap kopah,
puxix tu yãy pu' hũpmã hok," kaxĩy.
Yã tappet te Kunnix 'ãktux, nũy tikmũ'ũn kuxa mãm'ax yũmmũgã'.

10

1 'Ũkxape xop, 'ãte' xak, puyĩy yõgnũ tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok Yeyox
Kunnix kopah, ha 'ãte Topa tu' xak pax tikmũ'ũn pupi',
2 tu hãmyũmmũg, ha Topap-xehnãg xak, pa hãmyũmmũg 'ohnãg.
3 'Ap kuxa tupmã yũmmũg'ah, tu yãy pe'paxex hã yãy kuxa kummuk
tupmãp-tup, pa Topap-xehnãg te tikmũ'ũn kuxa tupmãhã', pu tu kuxa max.
4 Ha Kunnix nũn, nũy mĩpkupnix tu' xok yũmũg pupi', puyĩy tikmũ'ũn kuxa
mãm ka'ok 'õm kopah, puxix Topa' kuxa tupmã', pu tu kuxa max, yĩy Yoneo
xop hitop tu' xat'ax mĩy. Yã' kuxa tupmã hok.

Topa te tikmũ'ũn xohix kuxa kummuk xit'ax

5 Mõnãyxop hittap Mõyyex te' xat'ax 'ãktux, hu: "Tikmũ'ũn yĩpkox pip 'ũxat'ax
pu', puxi' xat'ax nõm hĩnnãp-tup," kaxĩy. Ha kaxĩy 'ũxat'ax te tikmũ'ũn kuxa
tupmãhã Topa pu', 'ĩhã tikmũ'ũn te nõm pu' yĩpkox pip, ha Mõyyex te tu'
xuktux.
6 Pa Topa yõg tappet te hãm'ãktux nõy yã kamah, tu Topa te tikmũ'ũn
kuxa tupmã 'ãktux, tu Topa te' kuxa mãm ka'ok xop kuxa tupmã 'ãktux,
hu: "'Ũyĩpkopit hok, hu: "'Ũ 'ũm te pexkox tu' mõg putup, nũy yũmũg kuxa
kummuk tupmã'?' " kaxĩy. Tu Kunnix nũ'kutnã'ax 'ãktux, yã' nũn tap, nũy
yũmũg kuxa tupmã'.
7 Tu xe' yĩkopit, hu: "'Ũ 'ũm te xakix xop pet ha' mõg putup, nũy yũmũg kuxa
tupmã'?" kaxĩy. Yã Topa te Kunnix putpu' hĩnnã tap 'ãktux.

8 Tu xe hãm'ãktux, hu: “Topa te hãm'ãktux, tu hãm'ãktux 'ũm mõ'kutnãhã xa', ha 'ãxop te hãm'ãpak, tu xe' xuktux, yã 'ãkuxa kopa' xip,” kaxĩy. Hak mũ'ãte Topa yõg hãm'ãktux'ax xa' xuktux, xayĩy 'ãkuxa yũm ka'ok Topa kopah.
9 'Ok xatep-tup, pu Topa 'ãkuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat 'ũyãnãn tu'? Xatep-tup, 'ãpu 'ãnõy pu hãm'ãktux, hu: Yeyox mũn yãk xuxyã'! Kaxĩy. Tu 'ãkuxa yũm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, Topa te' putpu hĩnnãhã hah. Xate hãpxopmã kaxĩy, puxix Topa 'ãkuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu'.
10 Yũmũg kuxa mãm ka'ok, ha Topa te yũmũg kuxa tupmã', pu tu kuxa max, yũmũ'ãte' yĩkox hã xuktux, puxix Topa yũmũg kuxa kummuk xit.
11 Topa yõg tappet te: “Tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok nõm kopah, puxix tu yãy pu hupmã hok,” kaxĩy.
12 Ha' hep xop xohix pu hãmmaxnãhã', nõm xop kuxa mãm ka'ok Topa kopah, tu Topa pu yãy putuk, Yoneo yõg tikmũ'ũn xi' puknõg xop. Topa yã yũmũg xuxyã', tu hãmmaxnãhã 'ũhep xop xohix pu', nõm xop te Topa tu' xak, pu hãmmaxnã'.
13 Topa yõg tappet te xe: “Topa te' hep xop xohix kuxa kummuk xit putup, nũy kuxa max yãnãn tu' tat, nõm xop te Topa tu' xak, pu' xit,” kaxĩy.
14 Pa' hep xop punethok te ta tu' xak hok, 'ũkuxa mãm 'ohnãg tu', hu hãm'ãpak 'ohnãg. Tu hãm'ãpak hok, tikmũ'ũn te hãm'ãktux 'ohnãg hah.
15 Tu hãm'ãktux hok, tikmũ'ũn te mõ'kutnã 'ohnãg hah. Topa yõg tappet te: “Yã' max tikmũ'ũn nũ', nũy hãm'ãpak'ax max 'ãktux,” kaxĩy.
16 'A' xohix tep-tup'ah. Hõmã mõnãyxop hittap 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, tu kax'ãmi', tu: “Topah, pi'yã' yĩpkox 'ũm pip 'ũgmũ'ãte hãm'ãktux?” kaxĩy.
17 Yĩy tikmũ'ũn te Kunnix 'ãktux'ax 'ãpak hãmãxap, tuk-nãy tu' kuxa yũm ka'ok nõm hãm'ãktux'ax kopah.
18 Pa 'ãte xe' yĩkopit, hu: 'Ok tikmũ'ũn te hãm'ãpak hok? HamŨn. Yã' xupak. Topa yõg tappet te:
“Tikmũ'ũn xohix te' yĩy'ax 'ãpak,
yã hãm xexka xohix yõg tikmũ'ũn te nõm hãm'ãktux'ax 'ãpak.”
Kaxĩy.
19 Hak yĩkopit, hu: “'Ok Yoneo yõg tikmũ'ũn te hãm 'ũm yũmmũg hok?” kaxĩy. Yã' yũmmũg. Pa hõmã mõnãyxop hittap Mõyyex te Topa yõg hãm'ãktux kax'ãmi', tu:
“'Ãte 'ãyĩpkumĩygãp-tup, 'ũpuknõg xop hã 'ãyĩpkumĩygãp-tup,
'ũpuknõg xop yã' hep puxet 'ohnãg, pãyã 'ãte 'ãyĩpkumĩygã-tup,
'ĩhã puknõg xop yãyhã yõgnũ tikmũ'ũn.
'Ãte 'ãgãyãp-tup nõm puknõg xop hah,
nõm puknõg xop pa te hãmyũmmũg 'ohnãg hã
'ãte 'ãgãyãp-tup,” kaxĩy.
20 Ha mõnãyxop hittap 'Iyait kuxãnõg 'ohnãg, tu Topa pupi hãm'ãktux tikmũ'ũn pu', tu:
“Nõm xop tek 'ũm xak hok, pak xipihi',” kaxĩy.
21 Tu Yoneo xop 'ãktux, hu:
“'Ãte tikmũ'ũn xãnãhã', mõ'yãy xe'ẽgnãg tu',
pãyã' yĩpkox 'ohnãg, xix hãm'ãpak 'ohnãg,” kaxĩy.

11

Topa te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn kuxa ka'

1 'Ãte xe' yĩkopit, hu: 'Ok Topa tep-tup hok yãy yõg tikmũ'ũn? 'Ũp-tup! 'Ũgmũn
kama nõm Yoneo tikmũ'ũn yõg. 'Ũgmũn 'Iyaet yõg tihik, yãk mũn mõnãyxop
'Amanãm mõkputox, xix Meyamĩy yõg xop kopak xip.
2 Topa te Yoneo tikmũ'ũn putup hok'ah, tu nõm yĩmõgatux tap. Hõmã
mõnãyxop hittap 'Enit te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn 'ãktux kummuk Topa pu',
3 tu: "Topah, tikmũ'ũn te 'õg tik xop kix, nõm xop te 'ãmũn pupi hãm'ãktux,
ha 'õg mĩmpe koxyõy, tu mĩmpe hãpxop mõ'hap'ax Topa pu' koxyõy, hak mũn
puxehnãg xip, hak putex putup kama nõmhã," kaxĩy.
4 Ha Topa te' yãnãn tu hãm'ãktux, hu: "'Ãte tik max xop xohix te 700
yĩmõgatux, ha topa komut Mat pu nũktettex 'ohnãg," kaxĩy.
5 Yã hõnhã kaxĩy kamah. Topa te tikmũ'ũn kutõgnãg xop yĩmõgatux, tu nõm
xop ha hãmmaxnãhã', tu' kuxa ka',
6 tu' yĩmõgatux 'ũkuxa ka tu'. Pax pu Topa hãpxopmã max hã' yĩmõgãtux,
puxix tu tikmũ'ũn kuxa ka hitop tu', pãyã Topa te' hok hã hãmmaxnãhã'.
7 Yĩy Yoneo xop te' xak, puyĩy 'ũxat'ax hã' kuxa tupmã Topa pu', pãyã' hitop
tu' xak. Ha tikmũ'ũn kutõgnag Topa te yĩmõgatux, nũy 'ũkuxa tupmã yãymũn
pu', ha Yoneo nõy xop xexka te Topa pu' yĩpkox 'ohnãg.
8 Topa yõg tappet te: "Topa te nõm xop putox ka'ogãhã', yã hõnhã
hãmyũmmũg 'ohnãg," kaxĩy.
9 Ha Mõnãyxop Namix te:
"Pũyã Topa 'ũyõg hãpxopmã'ax kummuk hã' pago.
Pũyã yãy yõg kummũk'ax hã' kummuk xop mũg ka'ok.
10 Pũyã' pẽnã hok, xix hãpxop xak'ax tu' hittupmã hok," kaxĩy.
11 'Ãte xe' yĩkopit. Yoneo yõg tikmũ'ũn te Kunnix putup nõg, yĩy Topa te nõm
pu hãpkummugãhã'. 'Ok Topa tep-tup hok? Yãp-tup! Pãyã Topa te' hip, pu tu'
puknõg xop yĩpkox pi', puyĩy Yoneo yõg tikmũ'ũn yĩpkumĩy puknõg xop hã,
nũy tu' yĩpkox pi kamah Topa pu'.
12 Yoneo yõg tikmũ'ũn te hãpxopmã kummuk, yĩy Topa te' hep xop xohix ha
hãmmaxnãhã', tu hãmmaxnãp-tup xexka', 'ĩhã Yoneo yõg tikmũ'ũn kama' yĩpkox
pip, 'ĩhã Yoneo yõg tikmũ'ũn punethok yĩpkox pip hãm'ãpak max ta tu'. Yã
Topa te' xohix te xĩy mõ'kupix, pu yĩpkox pi'.

Topa te Yoneo xop hã' puknõg xop kuxa kummuk xit'ax

13 'Ãte' puknõg xop pu hãm'ãktux nõmhã. Topa te mõgkutnãhã' puknõg xop
hah, pu hãm'ãpak max'ax 'ãktux, hak kuxa hittup.
14 Pũyã Yoneo yõg tikmũ'ũn 'ũpuknõg xop pẽnã', nũy kuxa mãm ka'ok
yũmmũg, hu' yĩpkumĩy, yã 'ãte' xak, pu' yĩpkumĩy, pu Topa 'ũkuxa kummuk xit,
nũy kuxa max yãnãn tu mõ'tat.
15 'Ũpuknõg xop yãyhã Topa hã' xape', 'ĩhã Topa te Yoneo xop putup nõg, tu
Yoneo yõg tikmũ'ũn xohix putup 'ũxeheh, puxix Topa' xakix xop putpu' hĩnnã'.
16 Tikmũ'ũn te pãm koxip, nũy Topa pu 'õm yãg hõm, puxix pãm xohix Topa
yõg. Tikmũ'ũn te yĩpxatit hõm Topa pu', puxix mĩm xexka kup kama Topa yõg,
xix mĩmmãg kamah. Yã mõnãyxop hittap te mĩm yĩpxatit putuk, ha mĩmmãg te
hõnhã yõg Yoneo xop putuk.
17 Mĩm xexka kup 'Onimet, tu hãmpak'ax xuka' yũm, ha' mĩmmãg 'um xak,
ha 'Onimet kup puknõg tu mĩmmãg xut, 'ũkup te hãmhipak tu' yũm ha' xut,
ha' mĩmmãg xut, nũy kup nõy putox tu' hĩy, pu tu tox, mĩmmãg nõy putuk.
'Ãxop puknõg xop te 'Onimet puknõg putuk, Topa te xa hãmmaxnãhã', tu xa
hãmmaxnãhã Yoneo xop putuk.

18 Yĩy Yoneo xop yãk-tõgnãg pe'ãpaxeh hok: 'A 'ãxop te yĩpxatit putuk'ah.
'Ãmhok. Pãyã 'ãxop te mĩmmãg putuk, yã mĩmmãg te' yĩpxatit tu' tup.
19 Pa 'ãxop te: "Tikmũ'ũn te mĩmmãg xe'e' xut, nũy nõ puknõg hĩy 'ũp-tox tu',
pu tu tox. Ha kaxĩy Topa te yãy yõg Yoneo xop mõy, nũy 'ũgmũg nõy hã' yãnãn,
puk mũg yã yãy yõg tikmũ'ũn, mõ 'ũgmũg yãy xe'ẽgnãg tu'," kaxĩy.
20 Hamũn. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Topa tep-tup nõg, 'ũkuxa mãm 'ohnãg hah,
ha 'ãkuxa mãm ka'ok, yĩy Topa te 'ãp-tup pax, pa yãy pe'ãpaxeh xexka hok.
'Ãkuxãnõg, ka 'ãkuxa mãm kux.
21 Hõnhã Topa te yãy yõg Yoneo xop putup nõg. 'Ãkuxa te Topa nĩm, puxix
Topa kamah 'ãp-tup nõg.
22 Topa te hãmyok mĩy, tu tikmũ'ũn kuxa ka kamah. Tu hãmyok mĩy 'ĩhã
tikmũ'ũn kummuk xũygãhã', tu' yãnãn tu' kummugãhã', tu 'ãkuxa ka', 'ãyĩpkox
pip hah. 'Ãyĩpkox hok, puxix Topa 'ãmõy kamah.
23 Yoneo yõg tikmũ'ũn te yãy putat kummuk nĩm, nũy kuxa mãm ka'ok
Kunnix kopah, puxix Topa' putpu' kuxa mãmmã', yãy yõg xip'ax tu'. Ha
tikmũ'ũn te mĩmmãg xe'e hĩy putpu', puyĩy xip ka'ok. Kaxĩy Topa te Yoneo
xop mãmmã'ax 'ũxeheh.
24 'Ãxop puknõg, tu 'Onimet mĩmmãg putuk. Tikmũ'ũn te mĩmmãg xut, nũy
kup xe'e tu' hĩy, pu tu' kup xe'e hã' mĩmmãg. Yoneo yõg tikmũ'ũn te 'Onimet
kup xe'e putuk, ha Topa te yã yãg putup nõg, tu' xep-tup'ax kamah, puyĩy yãy
mũn hã tikmũ'ũn xe'e 'ũxeheh.

Yã Topa mũn max xe'ẽgnãg

25 'Ũkxape xop, 'ũg'ãpax: Hõnhã Yoneo yõg tikmũ'ũn yĩpkox 'ohnãg, pa hãptup
nõy xohix 'ĩhã' yĩpkox pip putup, 'ĩhã' puknõg xop xohix punethok te Topa yõg
putat hã' mõg, ha Topa te' xohix te xĩy mõ'kupix, pu mõg. 'Ãte xa hãm'ãktux'ax
'ãktux, xayĩy yãy yõg hãmyũmmũg pe'ãpaxeh hok. Ha Topa te hãm'ãktux xe'e',
nũy yãy yõg tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgã'.
26 Tu Yoneo yõg tikmũ'ũn xohix mõy putup, hãpkummugã'ax tu' mõy putup,
yĩy Topa yõg tappet te:
"Tik te yĩktix Xiãm tu' xip,
tu' nũn putup, nũy tikmũ'ũn kuxa kummuk xit,
nũy Mõnãyxop Yako mõkputox
kuxa kummuk xit.
27 'Ãte hãmpa'ax mĩy putup tikmũ'ũn mũtik,
'ĩhã 'ãte' kuxa kummuk xit,
tu' kuxa max yãnãn tu' tat," kaxĩy.
28 Yoneo xop te Topa hã' puknõg, hãm'ãpak maxp-tup nõg tu', ha kaxĩy 'ãxop
yã Yoneo xop'ah, nũy Topa hã 'ãxape', pa Topa te Yoneo xop yĩmõgatux tap,
mõnãyxop hittap ha' yĩmõgatux, tu hãm'ãktux xex, hu: "'Ãte 'ãmõkputox hãk
xape mõg kumak mõg, tuk kux 'ohnãg," kaxĩy.
29 Topa te Yoneo yõg tikmũ'ũn yĩmõgatux, tu mõ'yãy xe'ẽgnãg, ha' hupmã
'ohnãg, yã Topa te' kuxyã 'ohnãg, tu nõm hã hãmmaxnãp-tup.
30 Hõmã 'ãxop puknõg, 'ap Yoneo xop'ah, 'ãyĩpkox 'ohnãg Topa pu', ha Topa
te 'ãkuxa ka', Yoneo xop yĩpkox 'ohnãg ha 'ãkuxa ka'.
31 Yã Topa te 'ãkuxa ka', ha Yoneo xop yĩpkox 'ohnãg nõmhã, pu Topa kama
nõm xop kuxa ka'.
32 Yã' hep xop xohix yĩpkox 'ohnãg Topa pu', yĩy Topa te' hĩy, yãy yõg
hãpxopmã'ax ha' hĩy, ha Topa te' xohix kuxa ka', pu' xohix tu' mũg.

Põyã Topa max xe'ẽgnãg 'ãktux

33 Topa te yã xohix ha hãmmaxnã xe'ẽgnãg, pexkox yõg hãpxop xexka
xe'ẽgnãg hã, ha hãmyũmmũg xe'ẽgnãg. 'A tikmũ'ũn te Topa yõg hãpxopmã'ax
xohix yũmmũg'ah, nũy tu nõy pu' yũmmũgã'. 'Ãmhok.
34 Yĩy Topa yõg tappet te:
"Tikmũ'ũn 'ũm te Topa yõg hãmpe'paxex yũmmũg'ah,
tu Topa pu hãmyũmmũgã 'ohnãg,
35 tu Topa pu hãpxop hõm 'ohnãg kamah, pu tu ta nemẽn,
nũy yãnãn tu' pago. 'Ãmhok." Kaxĩy.
36 Yã Topa-xet te hãpxop xohix mĩy, tu hãpxop xohix hinnãhã', tu yãymũn pu'
mĩy, xix yãy pu hĩnnãhã'. Yã Topa mũn xexka xe'ẽgnãg. Põyã tikmũ'ũn te nõm
xexka 'ãktux mõ kuma' mõg! Hamũn!

12

'Ãpu yũmũ'ãte Topa tu hãpxopmã'

1 Yĩy 'ãte xak xape xop xapit, xayĩy Topap-xehnãg pu yãymũn hõm, tikmũ'ũn
te hãpxop hok hõm putuk. Yã 'ãxop te ta nemẽn, Topa te 'ãkuxa ka hah, xayĩy
nõm puxehnãg pu 'ãyĩpkox pi'. Yã Topa tep-tup pax. Hamũn. Yã kaxĩy 'ãxop te
Topa pu nũ'ãktettex xe'e'.
2 Hãm xexka tu' pip tikmũ'ũn yã Topa hã' puknõg, yĩy nõm pu 'ĩpkox hok, nũy
yõg hãpxopmã'ax tat hok. Pa Topa te 'ãp-tox maxnã'ax, xayĩy Topa yõg putup'ax
yũmmũg, nũy hãpxopmã max. Topa te nõm putup, yĩy 'ã mãynãg mĩy Topa tu'.
3 Topa tek mũn ha hãmmaxnãhã', tuk ka'ogãhã', yĩy xa hãm'ãktux, hu:
'Ãmpe'ãpaxeh max, nũy yãy yõg hãpxopmã'ax kopit max. Topa te 'ãkuxa mãmmã
ka'ok, xayĩy 'ãxop xohix hãpxopmã max, Topa te yã 'ãxat hah.
4 Tikmũ'ũn yĩn puxet, tu' kup punethok, xix hãpxop te yĩn kopa' pip
punethok, xi' mĩy'ax punethok.
5 Kaxĩy yũmũg xohix punethok, pãyã yũmũg kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik,
yãk puxet, yã 'ãyĩn putuk.
6 Topa te yũmũg xohix ka'ogãhã', tu' hok hã ka'ogãhã', nũy hãpxopmã', tu'
hok hã yãy yũmũg ka'ogãhã'. Tu tikmũ'ũn puxet ka'ogãhã', pu Topa pupi
hãm'ãktux. Põyã nõm tikmũ'ũn hãm'ãktux, Topa te' kuxa mãmmã ka'ok hah.
7 Xix tikmũ'ũn nõy ka'ogãhã', pu' nõy hã tu tehet. Põyã nõm tikmũ'ũn hã tu'
tehet. Xix tikmũ'ũn nõy ka'ogãhã', pu hãmyũmmũgã'. Põyã hãmyũmmũgã'.
8 Xix tikmũ'ũn nõy ka'ogãhã', pu tu' xape xop mõ'nĩynãm, nũy ka'ogã'. Põyã
mõ'nĩynãm. Xi' nõy ka'ogãhã', pu hãpxop hok popmã'. Põyã' popmã', nũy
tu' xupkumĩy hok. Xi' nõy ka'ogãhã' pu tu' xat. Põyã tu' xat max. Xi' nõy
ka'ogãhã', pu tu' nõy kuxa ka', nũy tu hittupmã'. Põyã tu hittup, 'ũnõy kuxa
ka 'ĩhã'.
9 'Ãxape hã mõ'ãmã hok, pa nõm putup pax xe'e'. Hãpkummuk'ax putup hok,
nũy tu hãmmax xax, nũy hãpxopmã max mõ kuma' mõg.
10 'Ãxop xohix Kunnix hã 'ãxape', yĩy 'ãxop xohix hã yãy xape'. 'Ãpu, yãy
putup pax, nũy 'ãnõy pe'ãpaxeh xexkanã xip.
11 Hãpxopmã max, tu tuknõg hok, nũy Topa pu hãpxopmã, 'ãkuxa hittup tu'.
12 'Ãkuxa hittup 'ĩhã Yeyox Kunnix nũn'ax hã' hip, tu hãpxopmã ka'ok hã' tot,
nũy hãmmax hip, xix Topa pu hãm'ãktux mõ kuma mõg, yã' kux hok.
13 'Ãxupkumĩy hok, tu 'ãxape hok xop pu hãpxop hõm, xi' puknõg xop xãnã',
pu 'ãpet kopa' mõy mõ'xip.

14 Topa tu' xax, pu hãmmaxnã tikmũ'ũn kummuk hah, nũy nõm xop te 'ãkummugã xop ha hãmmaxnã', ha Topa tu' xax hok, puyĩy nõm pu hãpkummugã 'ũyãnãn tu'. 'Ãmhok.

15 Tikmũ'ũn potaha', 'ãpu nũ yõkãmũ poho kamah. Tikmũ'ũn hittup, 'ãpu nũ mũtik 'ãhittup kamah.

16 'Ãnõy mũtik 'ãti max, ha yãy tukmĩy hok. Yãy pe'ãpaxeh xexka hok, pa' nõy te 'ãxat'ax pu 'ãyĩpkox pi', nũy nõm pu 'ãhãm max. Yãy pe 'ãpaxeh hok, hu: Yã puxehnãg 'ãte hãmyũmmũg. Kaxĩy.

17 Tikmũ'ũn te xa hãpkummugã', 'ãpu, 'ãyãnãn tu hãpkummugã hok. 'Ãpu, hãpxopmã max, puyĩ' xohix yũmmũg, tu: "Hãpxopmã max 'õhõm," kaxĩy, nũy xa hãm'ãktux max.

18 'Ũxax, nũy tikmũ'ũn xohix mũtik yãykix ta tu yãytuk-mĩy 'ohnãg, nũy 'ãxohix kuxa mãmmã'.

19 Tikmũ'ũn te xa hãpkummugã', 'ãpu 'ũyãnãn tu' kummugã hok. 'Ãmhok. Pũyã Topa' kummugã', ha Topa yõg tappet te Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, tu: "'Ũgmũn yã Topah, tu hãpkummugãp-tup 'ũyãnãn tu', nũy tu pago," kaxĩy.

20 Ha Topa yõg tappet te xa hãmyũmmũgãhã', hu: "Tikmũ'ũn te xa tu' gãy, tup-tup xũy, 'ãpu, tu' hõm hãpxop, puyĩ' mã'. 'Ũgãy xop te kõnãg tat xak, 'ãpu, kõnãg tat, nũy hõm, puyĩ' xo'op. Kaxĩy xate' gãy xop kuxyãhã', pu yãyhãhup xexka', yã' payĩn pukpex," kaxĩy.

21 Tux hok, xa hãpkummuk mĩy hok, pa hãpxopmã max, xayĩy hãmmax mĩy.

13

Gohet yõg tik xop pu 'ãyĩpkox pi'

1 Pũyã' xohix gohet pu yĩpkox pi', nũy tik xop te tikmũ'un xat'ax pu yĩpkox pi'. Yã Topa te' tux hok pu tu tikmũ'ũn xat.

2 Tikmũ'ũn te gohet xop pu' yĩpkox hok, puxix Topa pu' yĩpkox hok kamah, ha Topa te nõm tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kummuk kopit, tu' xũygãp-tup, pu tu pago.

3 Tikmũ'ũn te hãpxopmã max, puxix gohet yĩpkutuk hok, ha tikmũ'ũn te hãpxopmã kummuk, puxi' yĩpkutuk. Xatep-tup nũy 'ãkuxãnõg hok, 'ãpu hãpxopmã max, puyĩy tik te 'ãxat'ax 'ãmax 'ãktux.

4 'Õhõm te Topa pu' hãm, nũy xa hãmmaxnã'. Xate hãpkummuk mĩy, 'ãpu 'ãxat'ax yĩpkutuk, tute 'ãxũygã'ax, xa tu pago. Topa te' xat'ax xop xat, pu' yãnãn tu tikmũ'ũn kummuk pu hãpkummugã'.

5 Yĩy 'ãxat'ax xop pu 'ãyĩpkox pi', Topa te 'ãxat hah, 'ãkuxa te 'ãxat hãmãxap, ha 'ãxũygã hok kamah.

6 'Õg tayũmak hã pago kama gohet pu', gohet te nõm tayũmak xak hah. Yã' xat'ax xop te Topa pu hãpxopmãhã', 'Ĩhã 'ãxat.

7 Hu pago tayũmak hã xate ta nemen, xix' xat'ax xop pe'ãpaxex xexka kama xate ta nemẽn.

'Ãnõy ha hãmmaxnã'

8 Tikmũ'ũn pu ta nemẽn hok, pap-tup pax xexka'. Tikmũ'ũn te Topa yõg xat'ax mãynãg mĩy, 'Ĩhã' nõy putup pax.

9 'Ũxat'ax te: "'Ãnõy hã xupxet hok," kaxĩy, xix: "'Ũp-tex hok," kaxĩy, xix: "Hãpxop hã xupxet hok," kaxĩy, xix: "'Ãnõy yĩpkumĩy hok," kaxĩy. Yã' xat'ax xohix te yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã', ha hãmyũmmũg'ax puxet, hu: 'Ãnõy putup pax, yã yãy mũn putup pax putuk. Kaxĩy.

10 Tikmũ'ũn te' nõy putup pax, puxi' nõy pu hãpkummugã 'ohnãg, yĩy tikmũ'ũn te' xat'ax pu' yĩpkox pip, 'ĩhã' nõy putup pax xe'e'.

11 'Ãpu, 'ãnõy putup pax. Yã hãptup xe'e mõ'nã'ax, puxix Kunnix nũ', nũy yãy yõg tikmũ'ũn yãy tu nũ'xok, 'ãkuxa tuknõg hok, nũy tikmũ'ũn mõ'yõn putuk hok. Yã hõmã yũmũg kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah,

12 pa yã hãptũmnãg, ha hãptup te hãpkanet hã mõ'nã'ax, ha kaxĩy yũmũg xuxyã xupep putup. 'Ãpu, yũmũ'ãte hãpkummuk mĩy kux, nũy 'ãmnĩy koxtap kopa yõg hãpxopmã'ax kuxyã', nũy hãpkummuk mũtik yãy tuk-mĩy mãyõn xupep 'ĩhã'.

13 Yĩy hãmyok mĩy nõmhã, yãy xaptop hok. Hãpkute'ex kummuk hok, xix kenmuk xo'op hok, nũy 'ãpaptux hok, xix 'ũpẽnã pax hok, xayĩy hãpkummuk mĩy hok, xix 'ãnõy hã xupxet hok, xix hãmpe'ãpaxeh kummuk hok, xix yãykix hok, xix 'ãyĩpkumĩy hok.

14 Yã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix te 'ãpupi' xip, nũy 'ãxeh, yĩ' tux hok pu xeh, ha yãy pu 'ĩpkox pip hok, nũy yãy yõg putup'ax mĩy hok, ka hãpkummuk mĩy.

14

'Ãnõy yõg hãpxopmã'ax kopit hok

1 'Ãxop kopa' pip tikmũ'ũn kuxa mãm pu'uk, 'ãpu nõm putup pax, pa hãm'ãktux hã' nõy yãnãn hok, 'ũyõg hãmpe'paxex hã yãy tuk-mĩy hok.

2 Tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok, puxi' xit'ax xohix mãhã', pa tikmũ'ũn kuxa yũm pu'uk te xogyĩn mã 'ohnãg.

3 Tikmũ'ũn yãg te hãpxop xohix mãhã'. Pũyã' nõy mũn putup, nõm te xogyĩn ma hok, nũy nõm pe'paxeh kutõgnãg hok. Tikmũ'ũn yãg te xogyĩn mã 'ohnãg. Puyã' nõy putup, nõm te hãpxop xohix mãhã', pu nõm pe'paxex kutõgnãg hok. Topa te nõm putup pax, yã' puxi'.

4 'Ok yãy pe'ãpaxex xexka', nũy 'ãnõy yõg kãmãnat yõg hãpxopmã'ax kopit? Yũmũg xuxyã te' kopit putup, nũy hãmyũmmũg, 'ok pe kãmãnat hãm max, pe' hãm kummuk. Yã' hãm maxp-tup. Topa te' ka'ogã'ax, puyĩy hãpxopmã max.

5 Tikmũ'ũn yãg te hãptup tuknõg putup, 'ĩhã' nõy te 'ãmnĩy xohip-tup, ha 'ãmnĩy xohix te yãy putuk hamũn pu'. Pũyã tikmũ'ũn kuxa xohix mãm ka'ok, nũy hãmyũmmũg, nũy yãy yõg hãpxopmã'ax yũmmũg, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk.

6 Tikmũ'ũn te hãptup tuknõg putup, puxix mõy Topa xexka 'ãktux, 'ĩhã nõm hãptup putup, ha tikmũ'ũn te hãpxop xohix mã', puxix Topa xexka 'ãktux, 'ĩhã hãpxopmãhã', hu: "'Ãmax Topah, tu hãpxop xohix 'ã' hõm, nũy 'ũkxĩnnã'," kaxĩy. Ha tikmũ'ũn te xogyĩn mã hok, puxix tu Topa xexka 'ãktux 'ĩhã' mã hok, tu: 'Ãmax Topah, xa hãm yõg hãpxop punethok 'ã' hõm, nũy ũkxĩnnã'," kaxĩy.

7 Tikmũ'ũn puxehnãg hã 'ap hi'ah, tup-xehnãg hã 'ap xok'ah, pãyã Topa te yũmũg xat, 'ok pe yũmũg hi', pe yũmũg xakix.

8 Yũmũg hi, kopxix Topa tu yũmũg hi'. Yũmũg xakix, kopxix Topa tu yũmũg xakix. Yã kaxĩy, pe yũmũg hi', pe yũmũg xakix, kopxix Topa yõg yũmũ'ã'.

9 Kunnix xok, tu putpu' hi', nũy tu yãyhã nõm hi xop yãy xuxyã', xi' xakix xop yãy xuxyã kamah.

10 Xix 'ãmũn, tep tu xate 'ãxape yõg hãpxopmã'ax kopit, nũy hãpxopmã'ax 'ãktux kummuk? 'Ãnõy 'ãktux kummuk hok. Yũmũg xohix te Topa keppak pip putup, pu yũmũg yõg hãpxopmã'ax xohix kopit, nũy hãmyũmmũg, 'ok pe yũmũ'ãte hãpxopmã max, pe hãpxopmã kummuk.

11 Yĩy Topa yõg tappet te Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux. Ha Topa te:
"'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, tu xa hãm'ãktux xex:
Yãk hi mõkumak mõg,
yĩy 'ũhep xohix xop tek keppa nũktettex putup, nũy tu kuxa' yẽy,
tutek mũn ha Topa xe'ẽgnãg 'ãktux putup," kaxĩy.
12 Yĩy yũmũg xohix te Topa keppak pip putup, nũy yãy yõg hãpxopmã'ax 'ãktux.

'Ãnõy kummugã hok

13 'Ãxape kummuk 'ãktux hok. 'Ãmhok, hãpxopmã hok, nũy 'ãnõy pu hãpkummugã hok, puyĩy hãpkummuk mĩy hok.
14 'Ũgkuxap-xet yũmũg xuxyã kuxa mũtik, hu 'ãte hãmyũmmũg, ha hãpxop xit'ax xohix max, 'ũyĩ' mã', pa tikmũ'ũn yãg te: "Nõm te xokxop mã hok xop. Yã' kummuk tikmũ'ũn te' mã'," kaxĩy, puxix nõm xit'ax yã nõm tikmũ'ũn hã 'ũmã hok.
15 Xate nõm hãpxop mã', hu ta 'ãxape kuxa hittupmã hok, tu' kummugãhã', hu nõm putup nõg. 'Ãxit'ax hã 'ãxape pu hãpkummugã hok, ka tute Topa yõg putat xak. 'Ok yũmmũg xate'? Yã Kunnix te 'ãxape pupi' xok, nũy nõ hãmmaxnã', pa xate' kummugãhã 'ãxit'ax hã. 'Ãpu 'ãnõy kuxa putex hok!
16 Xate hãpxopmãhã', tu hãmpe'ãpaxex, hu: "Yã 'ãte hãpxopmã max," kaxĩy. Yã' max, pa 'ãxape mũtik hãm'ãktux hok, nũy nõy yãnãn hok. Yã 'ãxape te hãmpe'paxex nõy. 'Ãyĩy hok, xayĩy 'ãxape gãyã hok, ka 'ãxape 'õg hãpxopmã'ax kopit kummuk.
17 Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat, tu tikmũ'ũn kuxa tu' xat, tu putep mũn mã'ax 'ap xat'ah, xix putep xo'op'ax 'ap xat'ah. 'Ãmhok. Topa te tikmũ'ũn xat, pu max, tu' xat, pu tu kuxa yũm ka'ok, tu' xat, pu tu kuxa hittup xexka', ha Topa Koxuk te' kuxa hittupmã'ax, tu hãpxopmã'ax max hã' kuxa yũmmã'ax.
18 Ha tikmũ'ũn te Kunnix pu hãpxopmã kaxĩy, puxix Topa nõm 'ũmax 'ãktux, ha tikmũ'ũn xohix te nõm 'ũmax 'ãktux kamah.
19 'Ãpu yũmũ'ãte hãxopmã maxnã', nũy kuxa yũmmã', nũy yũmũg xape ka'ogã'.
20 Pa nũy ta nõy kummugã hok. 'Ãxit'ax hã 'ãnõy kummugã hok. 'Ãmhok. 'Õg pa 'ãti'! 'Ãnõy yã Topa yõg, ha Topa te nõm putup pax, 'ũyõg hah, ha' kummugã hok, nũy 'ãxit max.
21 Topa tep-tup tikmũ'ũn te xogyĩn mã hok, xix ta hep xupyãg xo'op hok, ka' nõy hã hãpkummugãhã'.
22 Xate hãpxopmãhã', tu' max pe'ãpaxex, 'ãkuxa yũm ka'ok, hu 'ãxit, xi' xo'op, ha xate' yũmmũg, xix Topa te' yũmmũg. Puxi'. Tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok yãy yõg hãpxopmã'ax kopah, puxix tu kuxa hittup xexka', ha' kuxa te yãy mũn tu: Yã' max. 'Ãte hãpxopmã max hõnhã," kaxĩy.
23 Pa tikmũ'ũn kuxa yũm pu'uk, tu yãy mũn yĩkopit, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk, 'ũ hãpxop 'ũm mã', puxix Topa' tux hok pu' mã hok, 'ũkuxa yũm 'ohnãg hah. Tikmũ'ũn kuxa yũm pu'uk, 'ĩhã hãpxopmã', puxix hãpkummuk mĩy, 'ũkuxa yũm pu'uk tu'.

15

'Ãpu, 'ãnõy yõg putup'ax mĩy

1 Topa tek xat, 'ũyĩy yũmũg xape xop mõ'nĩynãm, nõm xop kuxa mãm pu'uk mõ'nĩynãm, nũy nõ ka'ogã', nũy yũmũg yãy yõg putup'ax mĩy hok.

2 'Ãnõy yõg putup'ax mĩy, nũy nõm ha hãmmaxnã', pu tu kuxa yũm ka'ok
Yeyox kopah.
3 Kunnix te yãy yõg putup'ax mĩy 'ohnãg, yĩy Topa yõg tappet te Kunnix
'ãktux, tu hãm'ãktux, hu: "Tikmũ'ũn te 'ãkummuk 'ãktux, puxik mũn kummuk
'ãktux kamah," kaxĩy.
4 Hõmã tik xop hittap te Topa pupi hãm'ãktux, tu tappet tu kax'ãmi', ha
mõ'yũmũg nĩynãm, 'ũyĩy nõã'tot, ha Topa yõg tappet te yũmũg ka'ogãhã', 'ũ
Kunnix putpu nũn'ax hip.
5 Topa te 'ãka'ogãhã', xix xa hã' totnãhã'. Pũyã Topa 'ãxop kuxa puxetnã', xix
'ãp-tox puxetnã kamah, xayĩy Yeyox Kunnix yõg hãpxopmã'ax tat,
6 nũy Topa yũmũg Tak max 'ãktux, nũy 'ãyĩy'ax puxet hã Topa max 'ãktux, yã
'õhõm yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix hã 'Ãtak.

Yã hãm'ãpak max 'ãktux Yoneo xop hã' puknõg xop pu'

7 'Ãpu, 'ãxape putup, yã kaxĩy Kunnix te 'ãp-tup, tu mõ'ãyãy xe'ẽgnãg. 'Ãxape
putup pax, pu tikmũ'ũn te: "Topa mũn max xe'ẽgnãg!" kaxĩy.
8 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Kunnix te Yoneo xop tu hãpxopmãhã', tu nõm xop
ha hãmmaxnãhã', pu nõm xop yũmmũg, tu Topa te hãmyok mĩy yũmmũg. Yã
Topa te' yõg hãm'ãktux xex, tu mõnãyxop hittap pu' xex, tu' xaxok 'ohnãg, tu
mãynãg mĩy.
9 Ha Kunnix te hãxopmãhã', pu' puknõg xop yũmmũg kamah, yã Topa te
puknõg xop kuxa ka', puyĩy Topa max 'ãktux, yĩy Topa yõg tappet te:
"Yã 'ãmax Topah, yĩy 'ãte' puknõg xop pu hãm'ãktux putup,
tuk-tex putup, nũy 'ãmax 'ãktux," kaxĩy.
10 Tu xe hãm'ãktux, hu:
"Pũyã' puknõg xop kuxa hittup Yoneo xop mũtik.
Yã Topa te Yoneo yõg tikmũ'ũn yĩmõgatux," kaxĩy.
11 Tu xe:
"Pũyã' puknõg xop xohix Topa xexka 'ãktux,
pũyã' hep xop xohix Topa pu hãm'ãktux punethok,
nũy tu: "Ãmax xe'ẽgnãg,' kaxĩy, Topa pu'," kaxĩy.
12 Ha mõnãyxop hittap 'Iyait te Topa yõg tappet tu kax'ãmi', hu:
"Yexe mõkputox 'ũm nũn putup, nũy puknõg xop xat,
ha' hittup, tu' hip, pu mõkputox nũ'," kaxĩy.
13 Yã Topa te yũmũg kuxa hittupmãhã', pũyã 'ãkuxa mãmmã, xayĩ' hip, Yã
yũmũ'ã' hõm putup pexkox yõg hãpxop xohix, ha yũmũ'ãte' hip, nũy pop. Yã
Topa Koxuk te 'ãka'ogãhã', xa hãmmax hip kamah, nũy pexkox yõg hãpxop tu
pop.

Paot te hãpxe'e 'aktux

14 'Ũkxape xop, 'ũgkuxa yũm ka'ok 'ãkopah, yã 'ãkuxa max, tu hãmyũmmũg, ha
'ãte 'ãyũmmũg, ha hãmyũmmũg max, nũy 'ãnõy pu hãmyũmmũgã'.
15 Pa 'ãte xa kax'ãmi tappet, tu xa hãpxe'e 'ãktux, tuk kuxãnõg 'ohnãg, nũy
xa xaxogã hok. Yã Topa tek yãykutnãhã', 'ũ hãpxopmã nõm pupi', tuk hittup
xexka'.
16 Yã hãpxopmãhã Yeyox Kunnix tu', nũy hãmpuknõg yõg xop mõ'nĩynãm,
tu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, 'ãmãnex putuk tu', puyĩ' puknõg xop
kuxa mãm ka'ok Topa kopah. Yã mõ'yãy xe'ẽgnãg, ha Topa Koxuk te nõm xop
yĩmõgatux, nũy Topa kuxa hittupmã'.

17 'Ũghittup xexka', Topa tu 'ãte hãpxopmãhã', tuk kuxa hittup. Yãk kuxap-
xet Kunnix kuxa mũtik.
18 'Ap 'ũgkuxãnõg'ah, tu hãm'ãktux xe'e', nũy Kunnix te hãpxopmã'ax 'ãktux,
'a 'ãte hãm'ãktux nõy 'ãktux 'ũm putup'ah, pa Kunnix 'ũgmũg 'ũm hã hãpxopmã
ka'ok, puyĩ' puknõg xop kuxa mãm ka'ok Topa kopah, 'ãte hãm'ãktux, nũy
hãmyũmmũgã', puyĩ' puknõg xop yĩpkox pi Topa pu'.
19 Topa Koxuk te mõgkutnãhã', tuk ka'ogãhã', 'ãte hãpxopmã xe'ẽgnãg, puyĩ'
puknõg xop pẽnã', hak ka'ogãhã', 'ũ hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg. Yã kaxĩy
tikmũ'ũn 'ũm te' mĩy hok, yĩk xip Yenoyanẽn tu', tuk mõg, tuk xupep hãpxexka
'Init tu', nũy hãm'ãpak max'ax xohix 'ãktux, nũy Kunnix 'ãktux.
20 'Ãte hãpxopmã punethok, nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, nũy Kunnix 'ãktux
puknõg xop pu', nõm xop te Kunnix 'ãxet'ax 'ãpak hok pu' xuktux, nũy nõy yõg
hãpxopmã'ax mĩy hok. 'Ãte putup'ah, 'ũnõy te hãpxopmã hãmãxap, 'ũg-nãy tu
hãpxopmã'.
21 Ha Topa yõg tappet te:
"Tikmũ'ũn 'ũm te nõm 'ãktux 'ohnãg, pãyã' puknõg te' pẽnãp-tup,
ha hãm'ãpak 'ohnãg xop te hãmyũmmũg putup," kaxĩy.

Paot te kõmẽn xexka Hõm tu' mõg putup

22 'Ãmnĩy xohix hã 'ãte' xak, nũy 'ãhak mõg, pãyãk mõg'ah.
23 'Ãte hãpxopmã kux nũnte, kopxix 'ãhak mõg. Yã 'ãte' hip hãmyãxatamuk
xohix hã, 'ũg 'ãha mõg.
24 Huk mõg putup nõmhã. 'Ũgmõg putup hãpxexka 'Expãn hah, tu 'ãp-tup, xa
mõgnĩynãm, 'ũyĩy 'Expãn tuk mõg, tu 'ãxop mũtik 'ũkxip putup hãmãxap.
25 Hõnhãk mõg Yenoyanẽn tu', nũy Topa yõg tikmũ'ũn tu hãpxopmã'.
26 Yã hãpxexka Mãxenõn yõg kuxa mãm ka'ok xop, xix hãpxexka Genex yõg
kuxa mãm ka'ok xop te tayũmak pop, nũy Topa yõg tikmũ'ũn pu' popmã
Yenoyanẽn tu', nũy hok xop pu' popmã'.
27 Nõm kuxa mãm xop te' popmãp-tup, nũy hok xop pu' popmã'. Yã' max 'ũ
popmã', Yoneo xop pu' yãnãn tu' popmãhã'. Yã Yoneo xop te' puknõg xop ha
hãmmaxnãhã', yĩ' puknõg xop te tu ta nemẽn, nũy yãnãn tu' hok xop pu hãpxop
popmã'.
28 'Ãte hãpxopmã kux, kopxi' hok xop pu hãpxop popmõg, tu 'Expãn hak mõg
putup, tuk mõg putat hã, kopxix 'ãhak mõg kamah.
29 'Ũgmõg, nũy 'ãha hãmmaxnã', pu Kunnix 'ãha hãmmaxnã xexka'.
30 'Ũkxape xop, 'ãte 'ãxapit, yũmũg xuxyã te mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg hah, xix
Topa Koxuk te mõgyãy hah, xa mõgnĩynãm, nũy Topa puk 'ãktux nãm, puk mũn
ka'ogã',
31 tuk pẽnã max, tuk mõgnĩy, puyĩy Yoneo yõg kuxa mãm hok xop tek
kummugã hok. 'Ãpu, Topa tu' xax kamah, puyĩy Yenoyanẽn yõg kuxa mãm
ka'ok xop 'ũgputup, 'ãte hãpxopmã max hah.
32 Topa tek putup, kopxik mõg 'ũm 'ãhah, tuk hittup xexka', nũy 'ãmũtik
'ũktihi', nũy 'ãmũtik 'ũghittup.
33 Pũyã Topa 'ãkuxa mãmmã', xix 'ãmũtik tihi'. Hamũn!

16

Paot te' xape xop pu 'ãneo

1 Pep yã yũmũg xape hex, tu' max, tu kõmẽn Xẽnkenex yõg kuxa mãm ka'ok
xop pu hãpxopmãhã', tu' hok xop pu hãpxop popmãhã',
2 yĩy nõm putup, nũy nõ tu 'ãtehet, yã yũmũg xuxyã 'ũyõg kamah. Pũyã'
xohix hã tu' tehet, yã tikmũ'ũn punethok hã' xape, xik mũn hã' xape'.
3 'Ãte Pinixit xix 'Ak pu 'ãneo hõm, yãk mũn mũtik Topa tu hãpxopmãhã', tu
yãk mũn hã 'ũkxape xe'e'.
4 Tu 'ã' xok'ax, yĩy 'ãte nõm pu: 'Ãmax xe'e', kaxĩy. 'Ãte' puknõg xop yõg kuxa
mãm ka'ok xop xohix mũtik hãm'ãktux, hu: 'Ãmax xe'e! Kaxĩy.
5 'Ãte' kuxa mãm ka'ok xop pu 'ãneo hõm kamah, nõm xop te 'Ak pet tu yãy
tu nũ'nãhã'.
'Ãte 'Ẽpẽn pu 'ãneo hõm kamah, hak mũn hã 'ũkxape', tu 'Ax yõg tik te mãxap,
nũy kuxa yũm Yeyox kopah.
6 'Ãte Mãnix pu 'ãneo hõm, ha 'ãxop pu hãpxopmãhã punethok.
7 Xix 'Ãnenõn xix Yõn pu 'ãneo hõm, ha kama Yoneo yõg tihik, 'ũgmũn putuk,
tuk mũn mũtik pip kanet kopah. Yeyox yõg mõ'pok xop te' yũmmũg max, ha'
kuxa mãm ka'ok hãmãxap, hak-nãy tuk kuxa yũm ka'ok kamah.
8 'Ãte 'Ãpit pu 'ãneo hõm, hak mũn hã yã 'ũkxape' xe'e, yãg mũg kuxap-xet
yũmũg xuxyã kuxa mũtik.
9 Xix 'Ohmãn pu 'ãneo hõm, hak mũ mũtik hãpxopmãhã', tu Kunnix tu
hãxopmãhã', xix 'Extak pu 'ãneo hõm, hak mũn hã 'ũkxape xe'e'.
10 Xix 'Apet pu 'ãneo hõm, yã Kunnix tu hãpxopmã xexka', ha tikmũ'ũn te'
yũmmũg. Xix 'Ãnixtop pet kopa' pip xop pu 'ãneo hõm.
11 Xix 'Enoniãm pu 'ãneo hõm kamah, ha Yoneo yõg tik kamah, xix Nãxix pet
kopa' pip xape xop pu 'ãneo hõm kamah.
12 Xix Tinipẽn xix Tinipox pu 'ãneo hõm, yã Topa tu hãpxopmãhã', xix Pex,
hak mũn hã 'ũkxape', tu yũmũg xuxyã tu hãpxopmãhã xexka'.
13 Xix Hop pu 'ãneo hõm, yã hãpxopmãhã xexka Topa tu', xi' tut pu 'ãneo, yãk
mũn hã yã' tut.
14 'Ãte 'Axĩn pu 'ãneo hõm, xix Penegõn pu' hõm, xix 'Ehẽm pu' hõm, xix Pa'ot
pu' hõm, xix 'Ehãm pu' hõm, xix yũmũg xape xop te' pet kopa' pip pu 'ãneo hõm.
15 Xix Pinot pu 'ãneo hõm, xix Yonit pu' hõm, xix Neneo pu' hõm, xi' hex pu'
hõm, xix 'Onĩm pu' hõm, xix Topa yõg tikmũ'ũn xohix pu 'ãneo hõm, nõm te'
mũtik pip xop pu 'ãneo hõm kamah.
16 Yãy kep ha yãy mũg, nũy tu 'ãneo. Yã Kunnix yõg tikmũ'ũn xohix te 'ãxop
pu 'ãneo hõm.

Paot te hãmyũmmũgãhã'

17 'Ũkxape xop, 'ãte xa hãm'ãktux: 'Og pa mõxip! Tikmũ'ũn kummuk te
xa hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, puyĩy 'ãgãyã', puyĩy yãy xakot, ha Topa yõg
hãm'ãktux yũmmũgã kummuk. 'Ãpu, 'ũnĩm nõm kummuk xop.
18 Tikmũ'ũn te hãpxopmã kummuk ha xĩy, puxix Kunnix yũmũg xuxyã tu
hãpxopmã 'ohnãg, pãyã hãpxop xak, nũy xit. Tu hãm'ãktux mãynãg, nũy yã
tikmũ'ũn pu mõ'ãmã', nũy tikmũ'ũn hãmyũmmũg hok xop pu mõ'ãmã'.
19 Tikmũ'ũn xohix te 'ãyĩpkox pip'ax yũmmũg, ha hãm'ãpak max'ax pu
'ãyĩpkox pip, 'ãyĩy xa tuk hittup, tup-tup, xa hãmyũmmũg, nũy hãpxopmã max,
pãyã 'a 'ãte putup'ah, xa hãpxopmã kummuk yũmmũg. 'Ãmhok.
20 Topa te yũmũg kuxa mãmmãhã', tu hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Hãmgãyãgnãg
koxyõy putup, pu 'ãxop totnok nãm, tu' nõã'.
Pũyã yũmũg xuxyã Yeyox xa hãmmaxnã'!

21 Tĩmõn tek mũtik hãpxopmãhã', tu xa 'ãneo hõm, xix Noxit, xix Yaxãm, xix Xoxit, te 'ãneo hõm kamah. Nũ tik xop xohix Yoneo xop, 'ũgmũn putuk.
22 'Ũgmũn Tex, tu Paot pupi tappet kax'ãmi', tu 'ãxop pu 'ãneo hõm, yãk mũn Kunnix yõg, 'ãxop putuk.
23 Xix Gax te 'ãneo, hak mũg pip Gax pet tu', ha' kuxa mãm xop te nũ pet tu ta tu yãy tu nũ'nãhã', tu nũ'ãktettex. Xix 'Enax te 'ãneo, ha kõmẽn yõg tayũmak xex, xix Koat te 'ãneo, ha yũmũ'ã hã' xape'.
24 Pũyã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix 'ãxop xohix ha hãmmaxnã'! Hamũn!

Paot te Topa xexka xe'ẽgnãg 'ãktux

25 'Ãpu yũmũg Topa xexka 'ũm 'ãktux! Tu 'ãkuxa mãmmã'ax ka'ok, xayĩy 'ãkuxa mãm ka'ok mõ' kuma' mõg. Yã hãm'ãpak'ax te' xuktux, 'ãte nõm te xa' xuktux, tu Yeyox Kunnix xa' xuktux. Hõmã Topa te hãpxaptop,
26 pa hõnhã hãmyũmmũgãhã', tu tik xop hittap hã' yũmmũgãhã', nõm xop te Topa pupi hãm'ãktux, tu tappet tu kax'ãmi', pu Topa yõg tikmũ'ũn hãmyũmmũg, ha Topa hi xe'ẽgnãg mõ kuma' mõg, tu' xat, pu' hep xop xohix pu' xuktux, pu hãm xexka xohix yõg tikmũ'ũn pu' xuktux, puyĩ' xohix yĩpkox pi', xi' kuxa mãm ka'ok hãm'ãpak max'ax kopah.
27 Topap-xehnãg, 'ũnõy 'a' ti'ah, ha hãmyũmmũg xe'ẽgnãg. Pũyã' xohix Topa xexka xe'ẽgnãg 'ãktux, Yeyox Kunnix ha hãm'ãktux.
Tu ta tu' kux.

PAOT TE KONĨN XOP PU KAX'ÃMI' I

1 'Ũgmũn Paot, ha Topa tek mũn yãykutnãhã', tu nũgkutnãhã 'ãte hãpxopmã
Yeyox Kunnix pu', tu xa kax'ãmi', yũmũg xape Xox mũtik 'ãte xa ka'ãmi',
2 nũy tappet xa mõ'kutnã', nũy kõmẽn Konĩn yõg kuxa mãm ka'ok xop xohix
hah mõ'kutnã', 'ãkuxa xohip-xet Kunnix kuxa mũtik hah. Yã 'ãxop Kunnix
yõg xop, nũy Topa hã tikmũ'ũn xe'e'. Hak mũ'ãte tappet mõ'kutnã'ax kamah
'ũkuxa mãm ka'ok xop xohix hah, nõm xop te yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix tu'
xak, pu tu' kox ka'ogã'. Yã Yeyox Kunnix te' kuxa mãm ka'ok xop xohix hã'
xuxyã'.
3 Pũyã Topa yũmũg Tak 'ãkuxa mãmmã', nũy tu yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix
mũtik xa hãmmaxnã'.

Topa te Kunnix hã yũmũ'ã hãmmaxnãhã'

4 Topa te xa hãmmaxnãhã', hak hittup, tu: 'Ãmax, Topah! Kaxĩy. Yã Topa te
xa hãmmaxnãhã', Yeyox te 'ãxop pupi' xok ha hãmmaxnãhã'.
5 Yã 'ãkuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mũtik, pu hãm'ãktux ka'ok ha
'ãyummũgãhã, xa hãmyũmmũg xohix.
6 'Ãkuxa mãm ka'ok hãm'ãpak'ax kopah, ha Kunnix 'ãktux,
7 yĩy Topa te xa hãmmaxnã xexkah, 'ĩhã 'ãxop te Topa yõg hãptup mõ'nã'ax
xexka hip, 'ĩhã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix nũn putup putpu'.
8 Ha 'ãka'ogãp-tup, 'ĩhã' nũn'ax hip, xayĩy 'ãkuxa tu max, 'ĩhã yũmũg xuxyã
Yeyox Kunnix xupep, nũy 'ũhep xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit.
9 Topa xip ka'ok, tu mõ'ãgmũg xohix hã' xip ka'ok, tu yũmũg mũtik tihi', tu
yũmũg xãnãhã, 'ũ nũ', nũy yũmũg kuxap-xet yũmũg xuxyã kuxa mũtik, nũy
Topak-tok Yeyox Kunnix kuxa mũtik yũmũg kuxap-xet.

'Ũkuxa mãm ka'ok xop te yãy tuk-mĩy

10 'Ũkxape xop, 'ãte 'ãxop tu' xak, xap-tox puxet xix kuxap-xet, nũy yãy mũtik
ta tuk-mĩy hok. Yã yũmũg xuxyã te 'ã' hõm yãy 'ãxet'ax, 'ãte xa' xak, xayĩy 'ãgãy
hok.
11 Kono xape te xa 'ãktux, tu 'ãxop te yãy tuk-mĩy'ax 'ãktux,
12 ha kaxĩy tikmũ'ũn 'ũm te: "'Ũgmũn yã Paot yõg," kaxĩy, ha' nõy te: "'Ũgmũn
yã 'Apot yõg," kaxĩy, ha' nõy te: "'Ũgmũn yã Pet yõg," kaxĩy, ha' nõy te: "Pak mũn
yã Kunnix yõg," kaxĩy.
13 'Ok 'ãxop te Kunnix yõg tikmũ'ũn koxip putup yãy pu'? 'Ok 'ũgmũn te
mĩpkupnix tuk xok 'ãxop pupi'? 'Ãmhok! 'Ok 'ãte yãy 'ãxet'ax hõm, pu tikmũ'ũn
'ũm 'ãp-tox pix? 'Ap hõm'ah. Kunnix puxet te yãy 'ãxet'ax hõm, pup-tox pix. 'Ak
mũn'ah.
14 'Ãte Kinix xix Gax putox pix, pãyã tikmũ'ũn nõy putox pix 'ohnãg, yĩy 'ãte:
'Ãmax Topah! Kaxĩy. Tuk hittup.
15 Yã tikmũ'ũn te hãm'ãktux hok, hu: "Paot te yãy 'ãxet'ax hõm puyĩp-tox pix,"
kaxĩy. Yã' koit.
16 Nãy. 'Ãte 'Exteo putox pix kamah, xi' xape xop, pap-tox nõy 'ap pix'ah
'ãte'.
17 Kunnix te nũ 'ũm kutnã'ah 'ũp-tox pix. 'Ãmhok. Pa nũgkutnãhã', 'ũyĩy 'ãte
hãm'ãpak max'ax 'ãktux, 'ãte hãm'ãktux max pu kakxop tuk-tup yũmmũg max,

nũy Kunnix xexkanã'. Yã yũmũg pupi' xok mĩkupnix tu', yã hãm'ãpak max'ax 'õhõm.

Topa te Kunnix hã tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã'

18 Tikmũ'ũn kuxa yũm 'ohnãg hãm'ãpak'ax max kopah, puxi' yĩxix, tu hãm'ãktux'ax putup nõg, tu: "'Ãp-tox kummuk!" kaxĩy, tu' yĩpkox 'ohnãg. Pa yũmũ'ãte' xupak, tu: Hamũn! Yã hãmyũmmũg xe'e'! kaxĩy, tuk yĩpkox pip hãm'ãktux'ax ka'ok pu', ha Kunnix yũmũg pupi' xok 'ãktux, ha Topa ka'ok, hu yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat 'ũyãnãn tu'. Yã hãm'ãktux'ax ka'ok, tu yũmũ'ã hã hãm'ãpak max xe'e'.

19 Yã Topa yõg tappet te:

"'Ãte hãm'ãktux tox xop yõg hãm'ãktux kuxyãp-tup," kaxĩy.

20 Piyãp xip tikmũ'ũn te hitop tu yãy pe'paxex, hu: "'Ãte hãmyũmmũg," kaxĩy. Piyãp xip tikmũ'ũn te hitop tu yãy pe'paxex, hu: "'Ãte hãm'ãktux max," kaxĩy. Yã' mõg, tu' yĩpkox 'ohnãg. Topa te hãm'ãktux hitop'ax tu' mũg, hap-tox kummuk xop yõg hãm'ãktux.

21 Topa te hãmyũmmũg, tu' tux hok, pu tikmũ'ũn hãmyũmmũg hok, nũy hãmpe'paxex'ax hã Topa mũn yũmmũg hok, 'ĩhãk mũ'ãte hãm'ãpak max'ax 'ãktux, puyĩy tikmũ'ũn yũmmũg, ha Topa te tikmũ'un hã tu tehet, nõm xop kuxa mãm ka'ok hãm'ãpak max kopah, hã tu tehet, 'ĩhã' kuxa kummuk xit, nũy nõ kuxa max mõ'tat 'ũyãnãn tu'.

22 Yoneo xop te Topa yõg hãpxopmã xe'ẽgnãg xak, nũy pẽnã', nũy hãm'ãpak max'ax yũmmũg, ha Genex yõg puknõg xop te hãmyũmmũg xak,

23 pak mũ'ãte Kunnix 'ãktux, ha mĩpkupnix tu' xok yũmũg pupi', yã hãm'ãpak max. Pa Yoneo xop tep-tup nõg, xi' puknõg xop te hãm'ãpak'ax 'ãktux kummuk,

24 pa Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xãnãhã', pe Yoneo yõg tikmũ'ũn, pe' puknõg, ha' yĩmõgatux, pu hãm'ãpak max'ax 'ãpax, ha Topa te Kunnix nũ'kutnãhã', pu yãy yõg tikmũ'ũn ka'ogã', nũy yãy yõg tikmũ'ũn yũmmũgã'.

25 Ha tikmũ'ũn 'ũm te hitop tu hãm'ãktux, hu: "Yã hãm'ãpak'ax kummuk, tu hãmyũmmũgã hok," kaxĩy. Nãy, tikmũ'ũn te hãm'ãktux kohe'. Nõm hãm'ãpak'ax yã Topa yõg hãmyũmmũg'ax xe'e'. Ha' nõy 'ũm te: "Yã hãm'ãpak max'ax pu'uk, tu' ka'ogã hok," kaxĩy. Pa Topa te' xuktux, yĩy hãm'ãpak'ax ka'ok.

26 'Ũkxape xop, hãmpe'ãpaxeh nõmhã. Hõmã 'ãxop te hãmyũmmũg 'ohnãg, tu tikmũ'ũn nõy xat 'ohnãg, ha Topa te 'ãxãnãhã', yã tikmũ'ũn te xa 'ãktux 'ũnõy pu', hu: "Hãmyũmmũg kutõgnãg 'õhõm," kaxĩy. Tu xa pe'paxex 'ohnãg.

27 Pa Topa te nõm tikmũ'ũn pu' hupmãhã', 'ĩhã 'ãyĩmõgatux, 'ãk-tõgnãg hah 'ãyĩmõgatux, xix 'ãpuk'uk hah 'ãyĩmõgatux.

28 Hõmã 'ãxop yã hãmhok xop, yã Topa hã' puknõg 'ãxop, yĩy Topa te 'ãyĩmõgatux, nũy nõm tikmũ'ũn xop yõg hãmpe'paxex kuxyã',

29 pu tikmũ'ũn 'ũm te yãy mũn xexka pe'paxeh hok Topa keppah.

30 Pa Topa te 'ãxop hã yãykotĩnnãhã', tu yãy tu nũ' xok Kunnix hã', ha Kunnix te hãmyũmmũg xohix, tu yũmũg hĩnnãhã', 'ũ tu hi xe'e', yã Topa te mõ yũmũg yãy, tu yũmũg kuxa tupmãhã', pu Topa hã yũmũ'ã tikmũ'ũn. Yã Kunnix te mĩpkupnix tu' xok, nũy yũmũg yõg hãpxopmã'ax kummuk hã' pago.

31 Yĩy Topa yõg tappet te: "Tikmũ'ũn te hãmpe'paxex xexka putup, pũyã Topa yõg hãpxopmã'ax pe tu paxeh xexkah, nũy yãy yõg hãpxopmã max pe tu paxeh 'ohnãg," kaxĩy.

2

Paot te Kunnix xok'ax 'ãktux

1 'Ũkxape xop, hõmã 'ãte xa hãm'ãktux, tu xa Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux. Hõmã, hãmyãxatamuk xohix hã Topa yĩy 'ohnãg, tu hãm'ãktux 'ohnãg, pãyã hõnhã Topa te hãm'ãktux, yĩy 'ãte xa' xuktux Topa pupi', tu hãm'ãktux max, puyĩy kakxop tuktup kama yũmmũg max.

2 Yã 'ãte hãm'ãktux'ax nõy putup 'ohnãg, nũy Yeyox Kunnix puxet 'ãktux, nũy Yeyox xok'ax puxet 'ãktux. Yã mĩpkupnix tu' xok, yũmũg pupi' xok, nũy yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu'.

3 Hõmã 'ãhak mõg, tu tak pu'uk, tuk kuxãnõg,

4 tu Topa yõg hãm'ãktux xa' xuktux, xix xa hãmyũmmũgãhã', pãyã 'ap hãm'ãktux max'ah, puyĩy tikmũ'ũn te: "Yã hãmyũmmũg 'õhõm!" kaxĩy. 'Ãmhok, pa Topa Koxuk tek ka'ogãhã', 'ũyĩy Yeyox Kunnix 'ãktux, hak ka'ogãhã kamah, 'ãte hãpxopmã ka'ok, pu tikmũ'ũn pẽnã', nũy: "Yã Topa te Paot nũ'kutnãhã', pu yãy pupi hãm'ãktux yũmũ'ã', tu hãpxopmã ka'ok xe'e'," kaxĩy.

5 Yĩy 'ãkuxa mãm ka'ok Topa kopah, hu 'ãkuxa mãm 'ohnãg tikmũ'ũn yõg hãmyũmmũg'ax puknõg kopah, yã Topap-xet kopa 'ãkuxa mãm ka'ok, 'ũka'ok hah.

Topa te hãmyũmmũg xe'ẽgnãg

6 Ha 'ãte' kuxa mãm ka'ok xop pu hãm'ãktux, nõm xop te Topa Koxuk pu' yĩpkox pip, ha 'ãte Yeyox Kunnix 'ãktux, 'õhõm yũmũg pupi tu xok, nũy yũmũg kuxa kummuk xit, pãyã hãm xexka yõg tikmũ'ũn te hãm'ãktux kohe', tu Yeyox Kunnix putup nõg, xi' xexka xop tep-tup nõg, ha tikmũ'ũn te nõm xat'ax xop pu' yĩpkox pip putup 'ohnãg.

7 Yã 'ãte Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, ha hãmyũmmũg xe'e'. Hõmã hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã', 'ap hãm 'ũm xip'ah, pãyã Topa te hãmpe'paxex, tu yũmũ'ã ha hãmmaxnã xexkap-tup, hu: "Pũyã yãy kutok tikmũ'ũn pupi tu xok, nũy nõ kuxa kummuk xit," kaxĩy. Pãyã' xaptop, tu' xuktux 'ohnãg, tu' yũmmũgã 'ohnãg.

8 Pax pu Topa hã' puknõg xop yũmmũg, puxix yũmũg xuxyãp-tex hok, 'ũgãy tup-tex. Pãyã' kuxa mãm 'ohnãg, hu yũmũg xuxyã max xe'ẽgnãg putex.

9 Pa Topa yõg tappet te hãmmaxnã xexka 'ãktux, tu yũmũg xuxyã xok yũmũg pupi'ax 'ãktux, hu:
"Tikmũ'ũn te' pẽnã 'ohnãg, tu' xupak 'ohnãg,
tu' pe'paxex 'ohnãg,
pa Topa te hãmpe'paxex, nũy yãy yõg tikmũ'ũn pu hãmmax nã xexkah,
nũy tup-tup pax xop pu hãmmaxnã xexkah," kaxĩy.

10 Yã hõmã Topa yĩy 'ohnãg, pa hõnhã yãy Koxuk te yũmũ'ã hãm'ãktux, nũy yũmũg yũmmũgã', puyĩy xehomip xaptop 'ohnãg. Yã Topa Koxuk te tikmũ'ũn yõg hãmpe'paxex xohix yũmmũg, tu Topa yõg putup'ax xohix yũmmũg, xix Topa yõg hãmpe'paxex xohix yũmmũg.

11 Tikmũ'ũn yãp-xet te yãy yõg hãmpe'paxex xohix yũmmũg, yãp-xehnãg te hãmyũmmũg, ha Topa Koxuk yãp-xehnãg te Topa yõg hãmpe'paxex yũmmũg.

12 Ha Topa te yãy Koxuk xe'ẽgnãg yũmũ'ã nũ'kutnãhã', tu' koxuk puknõg yũmũ'ã nũ'kutnã 'ohnãg, yã Topa Koxuk te yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg hãm'ãktux yũmũgã'.

13 Yĩk mũ'ãte Topa Koxuk yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux putup, xa tikmũ'ũn yõg hãm'ãktux'ax pu 'ãyĩpkox hok. Yã kaxĩy 'ũgmũ'ãte hãm'ãktux, tu Topa Koxuk

yõg hãm'ãktux'ax yũmmũgãhã', tu Topa yõg tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã', nõm xop te Topa Koxuk pu' yĩpkox pip.

14 Pa Topa Koxuk te tikmũ'ũn 'ũm kopa' xihip hok, puxix tu nõm ka'ogã hok. Nõm tikmũ'ũn yã Topa hã' puknõg, tu' yõg hãm'ãktux 'ãpak, pãyã' yũmmũg 'ohnãg. Yã' Koxuk xe'ẽgnãg te Topa yõg tikmũ'ũn yãp-xet ka'ogãhã'.

15 Topa Koxuk te tikmũ'ũn kopa xihip, puxix tikmũ'ũn pa hãmyũmmũg, nũy hãpxopmã'ax xohix kopit, xix hãmyũmmũg, pe' max, pe' kummuk. Pa' puknõg xop te nõm tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit hok.

16 Yĩy Topa yõg tappet te:

"'Õk tikmũ'ũn 'ũm te Topa yõg hãmpe'paxex yũmmũg?

'Ok tikmũ'ũn 'ũm te Topa pu hãmyũmmũgãhã'? 'Ãmhok.

Topa yãp-xehnãg te yãy yõg hãmpe'paxex yũmmũg,

xix yãy pu hãmyũmmũg xe'ẽgnãg," kaxĩy.

Pa Kunnix te hãmyũmmũg, tu yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã', 'ũyĩy putox puxet Kunnix putox mũtik.

3

Yũmũ'ã Topa hã kãmãnat

1 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux. Yã 'ãxop tek mũn hã 'ãxape', pa 'ãte xa hãm'ãktux yũmmũg, 'okpa Topa Koxuk te 'ãkopa' xip. Yã 'ãxop te hãmpe'ãpanõm kummuk, Topa hã' puknõg xop putuk 'ãxop te hãmpe'ãpanõm, nõm te Topa pu' yĩpkox 'ohnãg, xix kakxop putuk hãmpe'ãpanõm, nõm xop te Topa yõg hãm'ãktux yũmmũg kutõgnãg, yã kakxop putuk, 'ãkuxa mãm pu'uk tu'.

2 Kakxop pu'ũgnãg te' yõktat hep xo'op, tu' xit'ax ka'ok mã hok, ha kaxĩy 'ãxop pu'uk, tu Topa yõg hãm'ãktux yũmmũg kutõgnãg, hõmã xix hõnhã 'ãkuxa mãm pu'uk.

3 'Ãxop te Topa hã' puknõg xop putuk, tu hãpxopmã kummuk, tu' yãykix pax, xix yĩpkumĩy pax, tu Topa hã' puknõg xop putuk, tu hãpxopmã kummuk.

4 Tikmũ'ũn puxet te: "'Ũgmũn yã Paot yõg," kaxĩy, ha' nõy te: "Pak mũn yã 'Apot yõg," kaxĩy. Yã Topa hã' puknõg xop putuk hãpxopmãhã'.

5 'Apot yã 'a' xexka'ah, xik mũn 'ak xexka'ah. Yãk mũ'ãte Kunnix tu hãpxopmãhã', puxi'. Tu xa hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha 'ãkuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã kopah. Yũmũg xuxyã tuk mũ'ãte hãpxopmãhã', yãk mũg xat, 'ũyõg kãmãnat hah.

6 Tikmũ'ũn te hãpxa xexka hã' hãm, ha tik hãmãxap te hãpxop xap xok, ha' nõy kũnãy tu' hãm, tu kõnãg hã hãpxop xokax pix, puyĩy tu tuk mõ'ka'ok. 'Ũtix hãm, pãyã Topa te hãmmaxnãhã'. Ha kaxĩy 'ãte xa hãm'ãpak max 'ãktux, ha 'Apot te xa hãmyũmmũgãhã'. Tikmũg hãm, pãyã Topa te xa hãmmaxnãhã', tu 'ãkuxa mãmmãhã'.

7 Kãmãnat xop 'a' xexka'ah, pãyã Topa mũn xexka xe'ẽgnãg, tu hãmmaxnãhã'.

8 Ha kãmãnat xop xohix yãy putuk, ha Topa te' hãm'ax tu' pagop-tup, tu kãmãnat hãm xexka tu' pagop-tup punethok, ha kãmãnat hãm kutõgnãg tu' pagok-tõgnãg putup.

9 Yã 'Apot xik mũn hãm Topa tu', 'ãxop ha tikmũg hãm, puyĩy Topa 'ãka'ogã', yĩy 'ãxop te hãpxa putuk, ha Topa te xa hãmmaxnãhã', ha 'ãxop te mĩptut putuk kamah, yã Topa yõg mĩptut.

10 'Ũxuxyã te' xat, pu mĩptut max mĩy, tu tik puxet xat hãmãxap, pu mĩkaxxap mĩm mõg hãpkox kopah, pu nõ mãykup mõ'tat, ha' nõy kũnãy tu' xat, pu nõm

mõ'xix hãpkox kopah. Ha Kaxĩy Topa tek ka'ogãhã', pu hãm'ãpak max 'ãktux hãmãxap, puyĩy tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha 'Apot kũnãy tu' nũn, nũy kuxa mãm ka'ok xop yũmmũgã max.

11 Mĩptut xuxyã te mãykup ka'ok putup, yã mãykup te mĩptut ka'ogãhã', pu tu yũm ka'ok. Ha kaxĩy Topa te Yeyox Kunnix yãykutnãhã', pu yãp-xehnãg hã yũmũg pupi tu' xok, nũy yãp-xehnãg hã' kuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu'. 'Ap nõy xip'ah.

12 Ha tikmũ'ũn yãg te pipkup yãnãm 'ãta hã hãm'ãta max mĩy, xi' nõy te pipkup yãnãm ponnok hã' mĩy, xi' nõy te xap max hã hãm'ãta mĩy. Ha' nõy te mĩmpe hã hãm'ãta kummuk mĩy, xi' nõy te xuxnak hã' mĩy, xi' nõy te xuxnãg xux hã hãm'ãta' mĩy. Hã kaxĩy Topa yõg kãmãnat hãm kamah. 'Ũyãg hãm max, tu Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, tu Topa yõg tikmũ'ũn ka'ogãhã' pu tu hãmyũmmũg. Ha' yãg nõy hãm kummuk, yĩy Topa yõg tikmũ'ũn pu'uk, tu hãmyũmmũg 'ohnãg.

13 'Ũxuxyã te mĩptut kummuk mĩy, puxix kuxap hã mõ'xut mõ'ka'ok, ha' nõg. Hã kaxĩy Kunnix yõg hãptup xe'e mõ'nãp-tup, 'ĩhã Topa te yãy yõg kãmãnat xop yõg hãpxopmã'ax xohix kopit. Kãmãnat hãm kummuk, puxi' yõg hãpxopmã'ax xaxogã'.

14 'Ũxuxyã te mĩptut max mĩy, puxix kuxap hã mõ'xut 'ohnãg, yã' yũm ka'ok. Kaxĩy kãmãnat hãm max Topa tu', puxix Topa yõg hãpxopmã'ax kopit, nũy nõ kãmãnat ha hãmmaxnã xexka'.

15 Mĩptut kummuk mõ'xut kuxap hã, puxix kãmãnat te hãmhok xip, tu tayũmak pop 'ohnãg, pãyã' xok'ah. Kaxĩy Topa yõg kãmãnat hãm kummuk, puxix yãy kuxa tup, Topa te' tupmã hah, tu Topa yõg putat hãmhok hã' mõg, pãyã Topa te nõm kãmãnat pu pexkox yõg hãpxop 'a' hõm putup'ah.

16 Yã 'ãxop Topa pet xe'e', 'ãkopa' xip tu', ha 'ãxop te hãmyũmmũg, ha Topa Koxuk te 'ãkopa' xip,

17 yĩy Topa te 'ãpẽnã max, 'ãkopa' pet tu'. Tikmũ'ũn gãy te 'ãkoxyõy putup, puxix Topa' yãnãn tu 'ũkoxyõy, 'ãxop yã Topa pet xe'e'.

18 Pũyã 'ãmũn yãy hã mõ'ãmã hok. Tikmũ'ũn te hãmpe'paxex, hu: "'Ãte hãmyũmmũg xexka'!" kaxĩy, pãyã' hitop tu hãmpe'paxex, yã Topa te: "'Õhõm hãmyũmmũg 'ohnãg, 'ũkuxa mãm 'ohnãg tu'," kaxĩy.

19-20 Topa hã' puknõg xop te: "Yã hãmyũmmũg nõ'õm," kaxĩy, puxix Topa te: "Pũyã yãy hã mõ'ãmã', hãmyũmmũg hok tu'!" kaxĩy. Yĩy Topa yõg tappet te: "Topa te yãy mũn hã' puknõg xop yũmmũg, tu' yõg hãmpe'pãnõm yũmmũg, ha hãmyũmmũg 'ũhitop tu', tup-tox kummuk xop putuk," kaxĩy.

21 Pũyã tikmũ'ũn yãy mũn xexka 'ãktux hok, tu yãy yõg hãpxopmã'ax tu' kuxa hittup hok. Yã hãpxop xohix 'õgnũ', pu Topa xa hãmmaxnã'.

22 Yĩy Paot, xix 'Apot, xix Pet, 'ũxohix te 'ãpẽnã max, ha Topa te hãm xexka mĩy, nũy 'ãkuxa hittupmã'. Tu 'ãkuxa hĩnnãhã', xayĩy 'ãxakix 'ĩhã, 'ãmõg pexkox hah. Yã hõnhã Topa te mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, xix hõmã mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, xix hãptup 'ĩhã mõ'ãyãy xe'ẽgnãg putup. Yã' xohix 'õgnũ',

23 ha 'ãxop yã Kunnix yõg tikmũ'ũn, ha Kunnix yã Topa yõg hãmyãykutnã'ax xe'ẽgnãg.

4

Yeyox yõg mõ'pok xop

1 'Ũgmũ'ãte xa hã Kunnix yõg kãmãnat, tu hãpxopmãhã', nũy Kunnix pupi xa hãmyũmmũgã', nũy xa Topa yõg hãm'ãktux xe'e 'ãktux,
2 Yĩy Topa tek mũg xat 'ũ hãpxopmã max, nũy xa hãmyũmmũgã' max, ha yũmũg xuxyã tek mũ yõg hãpxopmã'ax pẽnãp-tup, nũy yũmmũg, 'ok pek mũ'ãte hãpxopmã max, 'ok pek mũ'ãte hãpxopmã kummuk.
3 'Ãxop tek mũg hãm'ax pẽnãp-tup. Pũyã tikmũ'ũn pa te hãmyũmmũg tuk mũg hãm'ax pẽnã'. Yã' hitop. 'Ãte yãy yõg hãm'ax pẽnã hok yãy pu kamah.
4 'Ũgkuxa te' mĩy max 'ãktux, pa yũmũg xuxyã puxet tek hãm'ax pẽnãhã', tu' yũmmũg, 'ok pek hãm max, pek hãm kummuk.
5 Yĩy 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax kopit hok, nũy nõ 'ãktux kummuk. Nãy, 'ũhip, pu Topa' kopit, 'ĩhã nũ'. Tute hãpxop xaptop'ax mũg putup, xix tikmũ'ũn yõg hãmpe'paxex yũmmũg putup, 'ĩhã Topa te hãpxopmã'ax max pu pago.
6 'Ũkxape xop, 'ãte xa hãm'ãktux tap, tuk mũn 'ãktux, xix 'Apot 'ãktux. 'Ãtek mũg 'ãktux, xayĩy 'ãxop hãmyũmmũg, ha tappet te' xat, hu: "Tappet yõg hãm'ãktux pu 'ĩpkox pi'," kaxĩy. Yã' kummuk, tik 'ũm 'ãktux max, 'ĩhã' nõy 'ãktux kummuk.
7 'Ok 'ãxop te yãy xexka pe'ãpaxex? 'Ok 'ãxop te 'ãnõy kutõgnãg pe'ãpaxex? Yã' kummuk. Topa mũn te xa hãmmaxnãhã', tu' hok hã hãmmaxnãhã', xayĩy yãy hitop xexka 'ãktux hok!
8 'Ãxop yã yãy pe'ãpanõm 'ũptexop, tu yãy pe'ãpanõm 'ãxexka xop, tuk mũg pe'ãpanõm kutõgnãg xop, Pãyã yãy mõ'ãmã'. 'Ũyã yũmũg xohix xexka xop!
9 'Ãte hãmpe'paxex. Yãk mũ'ã mõ'pok xop, pe Topa hã yũmũg ka'ax xop, nũy tikmũ'ũn 'ũgmũg kix, 'ĩhã xohix te' pẽnãhã', xix pexkox yõg nũ'pok xop xohix te' pẽnã kamah.
10 Ha Topa hã' puknõg xop te: "'Ũp-tox kummuk," kaxĩy, huk mũg 'ãktux, tu 'ãxop 'ãktux max, pãyã yũmũg xohix Kunnix yõg tikmũ'ũn. Hak mũg pu'uk, pa 'ãka'ok, ha 'ãp-tup pax, pak mũg putup nõg.
11 Yã putup tek mũg kix, hak mũ'ãte kõnãg tat'ax xak. 'Ũgmũg xax kunox, ha' gãy xop tek mũg kix, tu mũg xũygãhã', 'ak pet 'ũm yũm'ah.
12 Tuk mũg hãm punethok nũy xit, 'ĩhã tikmũ'ũn te: "Pũyã Topa 'ãkix!" kaxĩy. Hak mũ'ãte hãm'ãktux hã' yãnãn, hu: "Pũyã Topa xa hãmmaxnã'!" kaxĩy. Hak mũg kummugãhã', pãyãk mũ'ãte' gãy xop yõg hãm'ãktux kummuk hã' tot, tu hãmmax hip.
13 Ha' gãy xop tek mũ'ã hãpkummugãhã', tuk mũg mãnõg, 'ĩhãk mũg yĩy pu'uk, nũy nõy gãy kuxyã'. Yã Topa hã' puknõg xop tek mũg putup nõg, tu: "Mõg, nũy 'ãpep!" kaxĩy.
14 'Ãte xa kax'ãmi', nũy xa hãmyũmmũgã'. 'Ãte 'ãxop putup pax, 'ũgkutok putuk hah, 'a 'ãte xa' hupmãp-tup'ah.
15 Yã tik punethok te xa hãmyũmmũgã'ax, pak mũn puxet hã 'õg 'ãtak. 'Ãte xa hã 'ãtak, xa hãm'ãpak max'ax 'ãktux tu', ha 'ãkuxa mãm ka'ok Kunnix kopah.
16 Hu 'ãte xa' kax, pu hãpxopmã max, nũy 'ũgmũn putuk. Yã 'ãte hãpxopmã max,
17 hu 'ãte Timõn mõ'kutnãhã', tuk mũn hã 'ũgkutnã', pu hãpxopmã nũ mũtik, hak mũg tix hãm max yũmũg xuxyã pu'. 'Ãxutigãp-tup, xayĩy Topa yõg putat hã 'ãmõg ka'ok, yã 'ãkuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha taxĩy 'ãte hãmyũmmũgãhã', 'ũkuxa mãm ka'ok xop xohix pu hãmyũmmũgãhã'.
18 'Ãxop yãy xexka pe'ãpanõm, kopxix 'ãhak mõg hok.

19 Topa 'ũgputup, 'ũ mõg, yã hãpxip kutõgnãg kopxik mõg, nũy nõm xop te
hãpxopmã'ax yũmmũg. Ha' yĩy ka'ok, yãy xexka pe'ãpanõm tu'. 'Ãpu hãpxopmã
ka'ok kamah!
20 Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat, puyĩy yĩpkox pi' xe'e', nũy hãpxopmã max.
Tikmũ'ũn te hitop tu hãm'ãktux, tu hãpxopmã max hok, puxix tu yĩpkox 'ohnãg.
21 Pi'yã' mũn xatep-tup? 'Ok 'ũgmõg, nũy xikot hã 'ãkix'ax? 'Ok pep-tup,
'ũyĩy'ax pu'uk hã 'ãhittupmãhã'? Piya' mũn xatep-tup? Yã xatep-tup 'ũg
'ãhittupmã', yĩy hãpxopmã max.

5

Tik te' nõy hã' xupxet

1 Tikmũ'ũn te 'ãxop 'ãktux kummuk, yã 'ãxop 'ũm yõg tik 'ũm te' nõy hã'
xupxet kummuk, yã' xonnix kummuk, ha tikmũ'ũn nõy te Topa hã' puknõg
te' mĩy 'ohnãg. Yã tik te yãy tak xetut mũg, nũy nũ mũtik 'ãnõm, tu hãpkummuk
mĩy pax.
2 Tep te xĩy 'ãxop te yãy mũn max pe'ãpanõm? Yã 'ãkummuk! 'Ãpu yãyhãhup,
nũy tik kummuk xupmã.
3 'Ũyãk xihip nõmhã 'ãxop mũtik! 'Ãte tik yõg hãpxopmã'ax kummuk kopit,
'ĩhã hãptox tuk xip, ha yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix te 'ã' hõm yãy 'ãxet'ax, 'ãte
tik hãpxopmã'ax kummuk kopit.
4 'Ũyãk xihip 'ãxop mũtik, 'ĩhã 'ãxop te yãy kotĩnnãhã', ha yũmũg xuxyã te
'ãka'ogãp-tup,
5 xa tik kummuk hõm Hãmgãyãgnãg pu'. Põyã tu xok, pãyã Topa te' kuxa
kummuk xit, pu' koxuk tu xip ka'ok, 'ĩhã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix nũn
putpu'.
6 'Ãxop yãy mũn max pe'ãpaxex. 'Ap max'ah. Xate hãm hittap yõg hãm'ãktux
yũmmũg, yĩy: "Pãm yõg tokatogã'ax kutĩgnãg te pãm xexkanãhã'," kaxĩy.
7 Yã tokatogã'ax te hãpkummuk mĩy'ax putuk, yĩy hãpkummuk mĩy kux, nũy tu
max, tu pãm putuk'ax, pãm tokatok hok putuk, yã' tũmnãg. Hãpxip kutõgnãg
'ĩhã 'ũgmũ yõg Yoneo xop te 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Nõã'yẽn mĩy putup, 'ĩhã
kahnẽn putex, pu' xohix' mã'. Ha Kunnix te yũmũ yõg kahnẽn xe'e', tu
mĩpkupnix tu' xok tap yũmũg pupi', hu yũmũg hã kahnẽn xe'e'.
8 'Ãpu yũmũg Kunnix pekpaxeh, nõm te yũmũg pupi' xok pekpaxeh, yã
'ãmuk xexka Nõã'yẽn putuk, yĩy yũmũ'ãte hãpkummuk mĩy kux, ha pãm yõg
tokatogã hok putuk. Yã pãm te hãmyok mĩy'ax 'ãktux, xix hãmmaxnã'ax 'ãktux.
9 'Ãte xa kax'ãmi tap, pu tikmũ'ũn kummuk mũtik 'ãkotĩnnã hok, nõm
tikmũ'ũn te' nõy hã' xupxet.
10 'Ãxop te hãm xexka tu' pip, yĩy hãpkummuk mĩy xop te xa yãy kote' pip. Yĩ'
xohix tu 'ãxop 'ãxatat hok. Ha nõm kummuk xop te' nõy hã' xupxet, xi' nõy yõg
hãpxop putup pax, xix hãpxopmã kummuk xix topa komut pu nũ' xup.
11 Pa tikmũ'ũn te yãy 'ãktux, tu' kuxa yũm ka'ok'ax 'ãktux, tu hãm'ãktux max,
pãyã' nõy hã' xupxet kummuk, xi' xupkumĩy, xix topa komut pu nũ'xup, xix
kenmuk xo'op tu mõktu paptux, xi' nõy kupex, xix hãpxop hã' xupxet, puxix
nõm tu 'ãxatat, nũy nũ mũtik 'ãxit hok.
12-13 'Ãte Topa hã' puknõg xop yõg hãpxopmã'ax kopit hok. Yã Topa mũn te'
kopit putup. Pa 'ãxop te yãy yõg hãpxopmã'ax kopit'ax. Yã' max xa' kopit. Topa
yõg tappet te: "Tikmũ'ũn kummuk xupmã', puyĩy 'ãxop mũtik tu ti hok," kaxĩy.

6

Tikmũ'ũn te' nõy kumĩy kummuk

1 'Ãxape te xa hãpkummugã', 'ãpu 'ãxape nõy ha mõg, 'ãxape pa te hãmyũmmũg ha 'ãmõg, pu 'ãtix kopit. 'Ãmõg hok Topa hã' puknõg xop hah, pu tu' kopit, pãyã 'ãxape ha 'ãmõg, tik kuxa yũm ka'ok Yeyox kopa ha 'ãmõg.

2 'Ok yũmmũg hok xate'? Topa yõg tikmũ'ũn te Topa hã' puknõg xop hãpxopmã'ax kopit putup. 'Ok 'ãpa te hãmyũmmũg hok?

3 Yã yũmũ'ãte pexkox yõg nũ'pok xop yõg hãpxopmã'ax kopit putup kamah, hu yãy xape yõg hãpxopmã'ax kopit'ax nõmhã, puyĩ' nõy hã tu xape 'ũxeheh.

4 'Ãxape te 'ãkte'ex kummuk, yã hãpxopmã'ax kutĩgnãg, ha 'ãxape kummugãp-tup 'ũyãnãn tu', puxix tik puknõg tu' xax hok, puyĩy tu' kopit. Kaxĩy hok.

5 'Ok yãyhãhup hok xate'? 'Ok 'ãxop mũtik xip hok tik pa te hãmyũmmũg, puyĩy 'ãtix hu' kopit max?

6 Yã' xip! 'Ãte' yũmmũg! Pa 'ãxop gãy, tu' kuxa mãm hok xop ha 'ãmõg, nũy tu' xax, pu 'õg hãpxopmã kummuk'ax kopit.

7 'Ãxop yãytukmĩy tik puknõg keppah, yã' kummuk. 'Ok xate hãmyũmmũg'ax xohix xaxok? 'Ũtux hok pu 'ãxape 'ãkummugã'. 'Ũtux hok pu 'ãxape 'õg hãpxop pa'.

8 Pa 'ãxop te 'ãxape pu kummugã pax, ha' nõy yãnãn tu 'ãkummugã pax. 'Ãhup! Puxi'! 'Ãxop xape xop.

9-10 Tikmũ'ũn kummuk te pexkox ha' mõg 'ohnãg, nõm xop Topa pu' yĩpkox 'ohnãg, 'ap mõg putup'ah hãpkummuk mĩy'ax xop xohix, nõm te' nõy hã' xupxet, xix nõm te topa komut pu nũ'xup, xix nõm te' nõy xetut hã' xupxet, xi' nõy yĩpxox hã' xupxet, xix nõm tik te tik nõy pẽnã kummuk, xix 'ũn te 'ũn nõy pẽnã kummuk xix nõm te hãpxop hã' xupxet, xix nõm xupkumĩy, xix nõm te kenmuk xo'op tu mõktu paptux, xix nõm te' nõy kupex, xix nõm te hãpxopmã kummuk pax.

11 Hõmã 'ãxop 'ũm te hãpxopmãhã kaxĩy, pa Topa te 'ãkuxa tupmãhã', xa 'ãkuxa max, ha hõnhã 'ãxop te Topa hã tikmũ'ũn, yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix hã 'ãxop yã Topa yõg tikmũ'ũn, xix Topa Koxuk hã 'ãxop yã Topa yõg tikmũ'ũn.

Topa tu hãpxopmã max

12 Pa tikmũ'ũn 'ũm te hãm'ãktux'ax, hu: "'Ãte yãy putup'ax xohix mĩy'ax," kaxĩy. Hamũn. Pãyã yãy putup'ax mĩy, puxix xa kummugã'ax. 'Ãte hãpxopmã'ax xohix kamah, pa 'ãte' tux hok, pu nõ hãpxopmã'ax 'ũgkummugã hok.

13 Pa tikmũ'un nõy te hãm'ãktux'ax, hu: "Topa te hãpxop xit'ax mĩy pu tikmũ'ũn mã', ha Topa te tikmũ'ũn tex mĩy, puyĩy tikmũ'ũn nõ tu xit," kaxĩy. Hamũn. Pa Topa te tikmũ'ũn tex nõãp-tup, xi' xit'ax nõãp-tup kamah. Yã yũmũg yĩn mĩy, 'ũyĩy yũmũg hãpxopmãhã yũmũg xuxyã tu', yũmũg yĩn 'ũm mĩy'ah, 'ũyĩy yũmũg nõy hã' xupxet. 'Ãmhok. Yã yũmũg yĩn yã yũmũg xuxyã yõg.

14 Topa te yũmũg xuxyã putpu' hĩnnãhã, hu yũmũg hĩnnã'ax putpu kamah, 'ũka'ok tu'.

15 'Ok 'ãxop te hãmyũmmũg hok? 'Ãxop yã Kunnix hã 'ãyĩn puxet, Yã' kummuk xexka, xa Kunnix yõg tik te xotit mũtik 'ãnõm. Yã' xotit hã' yãyhã yĩn puxet. Pũyã Topa 'ãtux hok, xayĩy 'ãnõm hok!

16 'Ok 'ãxop te hãmyũmmũg hok? Yã tik te xotit mũtik nõm, puxix 'ũn hã' yĩn puxet, Topa yõg tappet te: "Yã' tix te yãyhã' yĩn puxet," kaxĩy.
17 Pa tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, puxix tu kuxap-xet yũmũg xuxyã kuxa mũtik.
18 'ũg'ãpax, xayĩy 'ãnõy hã 'ãxupxet hok. Hãpkummuk mĩy'ax nõy tikmũ'ũn yãy yĩn kummugã'ah, pa tikmũ'ũn xonnix, puxix yãy yĩn kummugã'.
19 'Ok 'ãxop te hãmyũmmũg hok? Yã Topa Koxuk xip 'ãkopah, ha Topa te nũ'kutnãhã', pu 'ãmũtik tu xip ka'ok, 'ãxop yã yãy mũn xat'ah, 'ãmhok, yã Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat.
20 Topa te 'ãpop, tu hãpxopmã ka'ok, nũy 'ãkuxa tupmã', yã yãy kutok xok 'ãxop pupi', nũy 'ãkuxa tupmã', yĩy hãpkummuk mĩy hok, puyĩ' puknõg xop pẽnã', tu: "'Ãxop yõg Topa max, tu 'ãka'ogãhã', xayĩy hãpxopmã max!" kaxĩy.

7

Tikmũ'ũn te yãyta'ax

1 'Ãxop te 'ã' kax'ãmi tappet tu, tu tappet tu yãy 'ãktux, tuk yĩkopit, tu: "'Ok max tikmũ'ũn yãytax?" kaxĩy. Yã' max pu yã tik yãytax hok, nũy yã' hok xip,
2 pa tikmũ'ũn punethok te' nõy hã' xupxet, yĩy 'ãte: Yã' max tik yãy yõg 'ũn mũy, pu 'ũn kamah yãy yõg tik mũy.
3 'Ãte xe' xat, pu' yĩpxox yãy xetut mũtik tu nõm max, xi' xat, pu' xetut yãy yĩpxox mũtik tu nõm max.
4 'Ũxetut yĩn yã' yĩpxox yõg yĩn, yĩ' yĩpxox te' xat, ha' yĩpxox yĩn yã' xetut yõg yĩn, yĩ' xetut te' xat.
5 Xatix yãy mũn hõm, nũy 'ũ nũ mũtik 'ãnõm, nũy 'ãti ka'õk. Pa Topa pu hãm'ãktux pax, 'ĩhã 'ãp-tox puxet xix 'ãkuxap-xet, hu ta hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'ãhok 'ãnom. Pa hãm'ãktux kux, 'ĩhã nũ mũtik 'ãnõm 'ũxeheh, pu Hãmgãyãgnãg xatix kummugã hok, 'ãnõm putup hah.
6 'Ãxep xat'ah 'ãte nõmhã, pãyã xa hãmyũmmũgãhã'.
7 'Ãtep-tup, pu tikmũ'ũn xohi' hok pi', 'ũgputuk nũy, pa Topa te tikmũ'ũn xohix ka'ogãhã', pu tu hãpxopmã max, tu tik puxet ka'ogãhã pu' hok xip, xi' nõy ka'ogãhã pu yãyta max.
8 Yĩy 'ãte' hok pip xop pu hãm'ãktux, puyĩ' hok pi', hu yãyta hok 'ũg putuk nũy. Ha' hok mãm xop pu 'ãte hãm'ãktux kamah, pu' hok mãm.
9 Yãytap-tup te 'ãp-tex, 'ãpu yãytax. Yãyta'ax 'ũmax, yãytap-tup xũy mũn yã' kummuk, yã kuxap putuk 'ãkopah.
10 Ha 'ãte tikmũ'ũn yãyta xop pu hãm'ãktux, yã yũmũg xuxyã te' xat, pu tu yãy xatat hok.
11 Yãy xatat, puxi' hok xip, tu' nõy mũg hok, tu mõktu xe yãy yĩpxox mũg, xix yãy xetut mũg, nũy nũ mũtik tu ti ka'ok 'ũxeheh.
12 Tikmũ'ũn nõy pu 'ãte hãmyũmmũgãhã', 'ap Topa te' xat'ah. Tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok Kunnix kopah, ha 'ũn mũg, nõm kuxa yũm 'ohnãg, tu' yĩpxox mũtik tip-tup, puxix 'ãti'. Pũyã' xetut nĩm hok.
13 Ha 'ũn nõy kuxa yũm ka'ok Kunnix kopah, tu tik mũg, nõm kuxa yũm 'ohnãg, ha' yĩpxox te nũ mũtik nõm putup, puxix 'ãti'. Pũyã' yĩpxox nĩm hok.
14 Yã Topa te' yĩpxox ha hãmmaxnã'ax, tu' xetut kuxa yũm'ax hã hãmmaxnã'ax, tu 'ũn nõy ha hãmmaxnã'ax, 'ũyĩpxox kuxa yũm'ax hã' hãmmaxnã'ax, puyĩy tuk-tok xohix hu Topa yõg, ka Topa hã' puknõg xop putuk, nõm te Topa yũmmũg 'ohnãg.

15 Pe' yĩpxox kuxa yũm hok te' xetut nĩm putup, pe' xetut kuxa yũm hok te' yĩpxox nĩm putup, pũyã 'ã' nĩm, ha' kux. Pũyã' kuxa mãm ka'ok xop pip. Yã Topa te yũmũg kuxa mãmmãhã', 'ũyĩy nõy xop mũtik tu ti max.
16 'A xate hãmyũmmũg'ah, 'a 'ãnõy kuxa yũmmũg'ah. 'Ok pe' kuxa yũm'ax Kunnix kopah, 'ok pe' kuxa yũm hok. Pũyã mõg, 'ũgmĩy hok.

Topa pu' yĩpkox xihip

17 Pũyã tikmũ'ũn xohix hãpxopmã max. Topa te' xãnãhã', pu tu hãpxopmã max tikmũ'ũn kopah. Pũyã tu pip ka'ok, nũy yãy yõg hãpxopmã'ax mĩy. Yã 'ãte tikmũ'ũn kuxa mãm xop xohix pu hãmyũmmũgãhã'.
18 Tik te yãy nãg xax yĩmap tu' xak tap, 'ĩhã Topa te' xãnãhã', puxi' xak hok, nũy koex xut. Ha tik te yãy xax xak 'õhnãg 'ĩhã Topa te' xãnãhã', puxi' xak hok, nũy xax xak hok.
19 Yã' xax xak'ax, xi' xax xak hok, yã Topa pu yãy putuk, pa Topa yõg xat'ax pu 'ĩpkox pi', nũy hãpxopmã max.
20 Pũyã' xohix hãpxopmã max, Topa te' xãnãhã', pu tu hãpxopma max tikmũ'ũn kopah. Pũyã tu' pip ka'ok, nũy yãy yõg hãpxopmã'ax mĩy.
21 'Ok 'ãhãm 'ãxat'ax pu, 'ĩhã Topa te 'ãxãnãhã'? 'Ok 'ãhok hã 'ãhãm, tu tayũmak 'ũm pa hok? 'Ũxutigã hok, pa mõg'ax nũy 'ãnõy pu 'ãhãm, nũy tayũmak pop, puxi mõy, tu' hãm.
22 Yã yũmũg xuxyã te 'ãkuxa kummuk xut, 'ĩhã 'ãxãnãhã', tu' xut, xa mõg, xayĩy yũmũg xuxyã hã 'ãptix, nũy nõm pu 'ãyĩpkox xihip. Kamah tik hãm 'ũnõy pu', nũy tayũmak pop, yã kamah Kunnix hã 'ũptix, nũy yũmũg xuxyã pu' hãm 'ũhok hã, nũy nõm pu' yĩpkox xip.
23 Topa te yãy kutok nũ'kutnãhã', pu 'ãxop pupi tu xok. Yã yãy kutok yãp-xehnãg, ha Topa te mõ'yãy xe'ẽgnãg, pãyã nũ'kutnãhã', pu 'ãxop pupi tu xok, puyĩy 'ãxop hã 'ãxuxyãp-xet.
24 Topa te 'ãxãnãhã', tu 'ãyĩmõgatux. 'Ãpu pi ka'ok, nũy Topa pu 'ãhãm mõ kuma mõg.
25 'Ũkxape xop: Xatek yĩkopit, hu: "'Ok max tikmũ'ũn yãytax?" kaxĩy. Topa tek xat'ah, 'ũyĩy 'ãte hok pip xop pu hãm'ãktux, pãyã 'ãte hãmpe'paxex max, ha Topa tek kuxa ka', yĩy 'ãte nõm xop pu hãmyũmmũgã'ax.
26 Hõnhã' gãyxop te yũmũg xũygã punethok, yĩ' max, pu tu tik yãyta hok.
27 'Ok xate 'ũn mũg'ax, nũy yãytax? 'Ãpu, yãyta'. 'Ok yã' hok 'ãxip? 'Ãpu 'ãhok xihip.
28 Yã' max pu' xetut mũy, yã hãpkummuk 'ohnãg. 'Ũn hok yũm yãytax, hu ta hãmmax mĩy, pãyã' yãykuxop'ax punethok, ha 'ãte 'ãp-tup'ah, xa yãykuxop.
29 'Ũkxape: 'Ãte xa hãm'ãktux, nũy xa hãmyũmmũgã'. Yã hãmyãxatamuk xohix yõg 'ãmnĩy xox putox, ha hãpxip kutõgnãg 'ĩhã tikmũ'ũn xohix hok pip'ax putuk hãpxopmãp-tup, 'ok pe' yãytaha', 'ok pe' yãytahok.
30 Ha' kuxa hittup 'ohnãg xop te' kuxa hittup xop putuk'ax, xi' kuxa hittup xop te' kuxa hittup 'ohnãg xop putuk'ax, xix hãpxop pop xop te hãmhõgnãg pip xop putuk'ax,
31 ha nõm xop te hãpxop hã' hãm xop te' nõy xop putuk'ax, nõm xop te' yãykuxop 'ohnãg putuk'ax. Yã hãpxip kutõgnãg 'ĩhã hãm xexka nõg putup.
32 'Ãte 'ãp-tup nõg, xa yãy kuxop, nũy hãpxop xak'ax tat. 'Ũhok pip xop te yũmũg xuxyã xak, nũy tu hãm max, puyĩy tu xuxyã kuxa hittupmã'.
33 Pa' yĩpxox xop te hãpxop xak'ax tat, puyĩ' xetut kuxa hittupmã'.

34 Tu yũmũg xuxyã pu hãpxopmã kamah, yĩp-tox tix, xi' kuxa tix. Ha' xetut
xop te yũmũg xuxyã pu hãpxopmãp-tup, yãp-tixix, pa' yĩpxox kuxa hittupmãp-
tup kamah, hu yãykuxop, tup-tox tix, xi' kuxa tix.
35 'Ãte 'ãxop hãk putup, nũy mõ'ãnĩynãm, yĩy xa hãmyũmmũgãhã'. 'A 'ãte
'ãkummugãp-tup'ah, pãyã 'ãp-tup, xa 'ãxop hãpxopmã max, nũy tu mãynãg mĩy,
nũy 'ãkuxa hittup, nũy 'ap-tox puxet hã, xix 'ãkuxa 'ãkuxap-xet hã Topa xa tu
hãm.
36 Tik te yãyta'ax, pa yãyta hok pe'paxex, tu' xetut 'ap nõm yũmmũg'ah, tu'
mũg putup, pũyã' mũy. 'Ap hãpkummuk 'ũm mĩy'ah.
37 Pa tik te' hok xip putup tu yãy hok, tu' max pe'paxex, pu' xetut nĩm, nũy
nũ mũtik nõm 'ohnãg, puxix yãyta hok, pãyã' hok xihip.
38 Tik te' xetut xip tap mũg, nũy nũ mũtik yãytax, yã hãpxopmã max, pa tik
te' mũg 'ohnãg, nũy yã' hok xip, yã hãpxopmã max xe'ẽgnãg.
39 'Ũn te' yĩpxox mũg, nũy nĩm hok, pa' yĩpxox xok, puxix tu kux. Yã' max. pu'
nõy mũy, nũy xe yãytax, nũy nõy kuxa yũm ka'ok'ax mũtik yãytax.
40 Pa 'ãte hãmpe'paxex, hu: Yã' max xe'e, pu' hok tu xip ka'ok. Yã kaxĩy Topa
Koxuk te 'ã hãmyũmmũgãhã'.

8

Tikmũ'ũn te xogyĩn hõm topa komut xop pu'

1 'Ãxop tek yĩkopit, hu: "'Ok max, 'ũgmũg xit'ax xohix mã'?" kaxĩy. Yĩy
'ãte hãpxop xit'ax 'ãktux putup, tikmũ'ũn te' xit'ax hõm topa komut xop pu'.
Tikmũ'ũn te hãpxe'e 'ãktux, hu: "Yũmũg xohix te hãmyũmmũg," kaxĩy. Pa
hãmyũmmũg'ax kutõgnãg te hãpkummugãhã', 'ĩhã tikmũ'ũn yãy mũn xexka
pe'paxex, pãyã tikmũ'ũn te' nõy putup pax, tu' nõy ka'ogãhã', tu hãmyũmmũg
xe'ẽ'.
2 Tikmũ'ũn te yãy pe'paxex, hu: "'Ãte hãmyũmmũg!" kaxĩy, puxix
hãmyũmmũg 'ohnãg,
3 pa tikmũ'ũn te Topap-tup pax, puxix yã Topa te nõm yũmmũg.
4 'Ãte xa topa komut 'ãktux'ax. Yũmũ'ãte' yũmmũg. Topa komut xop 'ap
xe'e'ah. Yã mõ'ãmã'ax xop, Topa yãp-xehnãg xip pexkox tu',
5 pa Topa hã' puknõg xop te komut xop 'ãxet "topah", ha topa komut pip
punethok, hãmnõgnõy tu' pip, xix hãm tu' pip, ha kamah tikmũ'ũn xuxyã
punethok pip.
6 Pa yũmũ'ãte Topap-xehnãg yũmmũg, yã Kunnix hã mũnũn tu yũmũg 'Ãtak,
tu hãpxop xohix mĩy, ha Topa tu yũmũg hi'. Ha yũmũg xuxyã yãp-xet xip
kamah, yã Yeyox Kunnix, tu hãpxop xohix mĩy kamah, yãy Tak mũtik, xi' hep
xohix xop mĩy, hu yũmũg mĩy kamah.
7 Pãyã' kuxa mãm ka'ok xop yã xohix te' yũmmũg'ah, 'ũyãg te topa koumut
xop pe'paxex tap, xix hõnhã pe'paxex kamah, tu hãpxop xit'ax pe'paxex, hu:
"Yã tikmũ'ũn te nõm xit'ax hõm topa komut pu'," kaxĩy. Tu' kuxa hittup
'ohnãg, tu' tux hok pu tu xit hok, 'ap xit'ax mãp-tup'ah.
8 Pa hãpxop xit'ax 'ũm te yũmũg kuxa tupmã 'ohnãg, pu Topa yũmmũg
putup! 'Ãmhok. 'Ok pe' xit'ax mã', 'ok pe' xit'ax mã hok, puxix yũmũg kuxa
kummugã 'ohnãg.
9 'Õg pa 'ãti', yãy putup'ax mĩy hok, ka xate 'ãxape pu'uk pu hãpkummugã',
tu' mõgã kummuk, pu tu yãy pu hãpkummuk mĩy.

10 'Ãxape kuxa yũm pu'uk, ha' kuxa te' tux hok pu' xit'ax 'ũm mã hok, tu 'ãxit pẽnãhã', xate komut xop yõg xit'ax mãhã', puxix 'ãxape' mãp-tup, 'ĩhã' kuxa te' tux hok pu' mã hok.
11 Ha Kunnix xok 'ãxape pu'uk pupi', pãyã 'ãxape te Topa yõg putat xak, nũy 'ãpe mõg, nũy 'ãmũn pu' yĩpkox xip, yĩy ta 'ãnõy mõgã kummuk,
12 tu 'ãxape kummugãhã', hu Kunnix pu hãpkummugãhã kamah, Kunnix te 'ãxape pupi' xok hah.
13 Yĩy 'ãte xogyĩn mã hok, kak xape mõgã kummuk, pu tu yãy kuxa pu hãpkummuk mĩy, 'ũkxit hah.

9

Yeyox te mõ tik kutnãhã'

1 'Ok 'ãte yãy xat hok? Yãk xat. 'Ok Yeyox Kunnix te nũgkutnã hok? Yã nũgkutnãhã'. 'Ok 'ãte yũmũg xuxyã Yeyox pẽnã hok? Yã' pẽnãhã'. Yeyox pu 'ãte hãpxopmãhã', 'ĩhã xa hãm'ãpak'ax max 'ãktux, yĩy 'ãkuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã kopah.
2 Yeyox Kunnix te nũgkutnãhã', pãyã' kuxa mãm xop nõy tek mũn pu' yĩpkox 'ohnãg, ha 'ãxop tek mũn pu 'ãyĩpkox pip, yã 'ãmõg Topa yõg putat hã, ha tikmũ'ũn xohix te' pẽnãhã', hu hãmyũmmũg, yã yũmũg xuxyã te nũgkutnãhã', 'ãte hãm'ãpak max'ax 'ãktux.
3 Tikmũ'ũn tek kummuk 'ãktux, kopxix yãy 'ãktux,
4 hu: 'Ok tux hok 'ã' hõm 'ũkxit'ax, xix xo'op'ax 'ũghãm hah?
5 Pax 'ũkxetut mũy, ha' kuxa mãm ka'ok, 'ok 'ãxop tek tux hok 'ãte nõm mõgã', pu nũ mũtik mõg, nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux? Yã mõ'pok xop nõy te' xetut xop mõgãhã', yã yũmũg xuxyã Yeyox taknõy xop te' mõgãhã', xix Pet kama te' xetut mõgãhã'.
6 Yã Maname xik mũn puxet hãm, 'ũgmũg yĩm hãk mũg hãm, nũy xit, nũy tu pip'ax tu' pago. Yeyox yõg mõ'pok xop nõy te' hok hã hãpxop pop, hãmyũmmũgã'ax tu' pop.
7 'Ok xonat 'ũm hãm, 'ok yãy yĩm hã' hãm, nũy xit, nũy pip'ax tu' pago? 'Ap hãm'ah! Yã gohet te' pago. Tikmũ'ũn 'ũm te yãy yõg mĩnta xut hok, nũy mã'? Yã' mãhã'. 'Ũxohix te yãy yõg kup tu' xut mĩnta, tu' mãhã'. Maket 'ũm te' yõg mũnũytut hep xo'op hok? Yã' xo'op!
8 'Ũxohix te' yũmmũg, yã hãpxopmã'ax max, pu yãy hãm'ax hã tu xit, xix tu pet, yĩy Mõyyex yõg xat'ax kamah yã hãm'ãktux,
9 tu: "Mũnũytut tak yĩkox hĩy hok, puyĩ' xit hok, 'ĩhã' xuxnãg xetox xap mõy tu' tonnok. Pũyã' xux mã'," kaxĩy. 'Ok Topa te hãm'ãktux, tu mũnũytut tak putup pax'ax 'aktux? 'Ãmhok.
10 Pa yũmũ'ã' xuktux, 'ũyĩy yũmũg yãy hãm'ax hã yũmũg xit, xik pet. Tikmũ'ũn te hãm'ãpak max'ax 'ãktux, puxix tik putuk, nõm te hãpxop xap xok, ha tikmũ'ũn te hãmyũmmũgãhã', puxix tik putuk, nõm te hãpxop ta'ax nũnnãhã', yã' xohix te yãy hãm'ax hã' xit, xi' pet. Kaxĩy Maname xik mũn hãm, nũy Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux. Yã' hãm'ax xe'e'!
11 'Ũgmũ'ãte xa hãm'ãpak max'ax 'ãktux. 'Ok 'axop tek mũ'ã ta nemẽn hok, nũy hãpxop 'ũgmũ'ã popmã 'ũyãnãn tu'? Yã 'ãxop te ta nemẽn.
12 Yũmũg xuxyã yõg tik mõ'pok xop te' hip, xa tu' popmã hãpxop. Yã' max, pa 'ãxop tek mũ'ã' ta nemẽn hãmãxap.

Pãyãk mũ'ãte xa tu' xak hã hãmhõgnãg, nũy 'ãxop pu hupmã hok, nũy Topa puk mũg hãm max.

13 'Ãxop te hãmyũmmũg. 'Ãmãnex xop te Topa pet xexka kopa' hãm, tu Topa pet tu' xit'ax pop, nũy mã', ha tikmũ'ũn te xokxop mõ'hap, nũy Topa pu hãxyã', ha 'ãmãnex xop te xogyĩn yãg paha', tu' mãhã'.

14 Ha kaxĩy yũmũg xuxyã te' xat, pu' yõg kãmãnat xop kama tu xit, tu yãy yõg hãm'ãx hã' xit, tu hãm'ãpak max'ax 'ãktux hu hã' xit'ax pop hãm'ãpak xop tu'.

15 Hãmyãxatamuk xohix hã 'ãte hãmyũmmũgãhã', tu hãpxop 'ũm xak 'ohnãg, xak mũ'ã pago, xix hõnhã 'ãte 'a' xak'ah kamah. 'Ũyãk xok, pãyã hãpxop 'ũm xak 'ãte putup'ah. 'A xak xet'ah 'ãte'.

16 'Ãte hãm'ãpak max'ax 'ãktux pax, tuk hittup, pa' kummuk 'ãte yãy xexka pekpaxex, hãm'ãpak'ax 'ãktux tu'. Yã 'ãte ta nemẽn Topa pu', nũy hãm'ãktux. 'Ãte hãm'ãktux hok, puxix Topa 'ũgkummugã'.

17 Yĩy 'ãte hãm'ãpak max'ax 'ãktux putup pax, tu hãmmax hip kamah, pu yũmũg xuxyã 'ã hãmmaxnã'. 'Ãte hãm'ãktux, Topa tek xat hah, yã Topa te 'ã' hõm 'ũghãm'ax.

18 'Ok Topa te 'ã' pagop-tup? Tu te pago hã xĩy? Yãk kuxa hittupmãhã', nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, nũy hok hã' xuktux, kaxĩy Topa te 'ã' pago, tuk kuxa hittupmãhã', ha 'ãte' nõy yõg tayũmak xak 'ohnãg.

19 'Ãte yãy xat, nũy Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux, ha tikmũ'ũn tek xat 'ohnãg! Pa tikmũ'ũn xohix puk hãm, tuk hok hãk hãm, puyĩy tikmũ'ũn kuxa punethok mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah.

20 'Ũkhãm Yoneo xop mũtik, kopxix 'ãte Yoneo xop yõg hãpxopmã'ax tat, puyĩ' kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'A Mõyyex yõg xat'ax tek xat'ah, pa Yoneo xop mũtik xip, 'ĩhã 'ãte' xat'ax puk yĩpkox xip, nũy Yoneo xop hãk xape'.

21 'Ũkxip puknõg xop mũtik, kopxix 'ãte Mõyyex yõg xat'ax xaxogãhã', puyĩy puknõg xop kuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã kopah. Pa Topa yõg xat'ax puk yĩpkox xip, ha Kunnix yõg xat'ax tek xat xe'e'.

22 'Ũxip kuxa mãm pu'uk xop mũtik, kopxix 'ãte' yõg hãpxopmã'ax tat, nũy tu ka'ogã', puyĩ' kuxa mãm ka'ok. Ha kaxĩy 'ãte' hep xop xohix yõg hãpxopmã'ax tat, nũy hãpxopmã'ax xohix hã tikmũ'ũn 'ũm mõgã Topa yõg putat hã.

23 'Ãte hãpxopmã'ax xohix tat, nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, pu Topa 'ã hãmmaxnã'.

24 Tikmũ'ũn mõg mõ'ka'ok, ha' xohix mõg, pãyã yãp-xehnãg xupep tap, xi' yãg nõy xohix mõxa tu kunãy tu', pãyã' xohix mõg, puyĩ' mõxa tap. Ha kaxĩy 'ãxop mõg.

25 Ha tik xop mõg punethok, tu' xak, nũy tu xupep tap, tu' mõg mõ'ka'ok, pa tik puxehnãg xupep tap, tu kãnẽy mãynãg paha'. Pa hãmyãxatamuk xohix nõg 'ĩhã' kãnẽy yãykoxyõy, pãyã yũmũ'ãte mõxap-tup, tu pexkox tu mõxap-tup, 'ũyĩy pexkox yõg hãpxop xe'ẽgnãg pop, ha yãykoxyõy 'ohnãg.

26 Kaxĩy 'ãte hãpxopmã max, tu Topa Koxuk puk yĩpkox xip, nũy hãmyok mĩy. 'A 'ãte hitop tu hãpxopmã'ah, pãyã mãynãg hãpxopmãhã', tu Topa pu hãpxopmã max.

27 'Ãte yãy yõg putup'ax mĩy'ah, nũy tu hãpxopmã max mõg kumak mõg, tuk kuxa teknõg 'ohnãg, 'ũyĩy hãm'ãpak max'ax 'ãktux kux, puyĩy Topa te: "Xate hãpxopmã mãynãg, mã', mõnãy, nũy 'ũgyĩkãgnãg 'ãxip ka'ok!" Kaxĩy.

10

Topa komut pu nũ'ãxup hok

1 'Ũkxape xop, 'ãte hãm'ãktux putup, xayĩy xaxok hok. Hõmã 'ũgmũg mõnãyxop hittap te Mõyyex pe' mõg, 'ĩhã hãpxexka 'Eyit tu nũ'paha'. Hãmgõy xexka te' xohix mõ'nĩy, tu kõnãg xexka 'Ãta' xak.
2 Tu hãmgõy xexka kopa' pip, xix kõnãg xexka hã mõxakux, 'ĩhã Mõyyex pe' mõg,
3 'Ũxohix te pexkox yõg hãpxop puxet mãhã',
4 tu pexkox yõg hep xo'op. Yã mĩkaxxap xexka tu' xo'op, ha kaxĩy Kunnix tu' xo'opmãhã', tu Kunnix mũtik mõg putat tox hã.
5 Pa tikmũ'ũn punethok te Topa gãyãhã', hu' xakix hãm panip xexka tu'.
6 Ha Topa te' xat, pu tik tappet mĩy, nũy yũmũ'ã hãpxopmã'ax xohix yũmmũgã', 'ũyĩy yũmũg hãpxop hitop xak hok.
7 'Ãpu topa komut xop pu nũ'ãktettex hok, nũy Topa xe'ẽgnãg nĩm hok. Yã Topa yõg tappet te tikmũ'ũn hittap 'ãktux, tu: "Tikmũ'ũn mãm, nũy xit, nũy xo'op, tu' yok, nũy hãmyã' topa komut xop pu'," kaxĩy.
8 'Ãpu yũmũg xonnix hok, yã tikmũ'ũn hittap xonnix punethok, yĩ' yãg xohix te 23.000 xakix, 'ãmnĩy puxet 'ĩhã' xakix.
9 'Ãpu yũmũ'ãte Topa gãyã hok, hãpkummuk mĩy tu'. Yã tikmũ'ũn hittap te' gãyãhã', tu hãpkummuk mĩy pax, yĩy kãyã gãy te' kix.
10 Yã tikmũ'ũn hittap te Topa gãyãhã', yĩy pexkox yõg mõ'kutnã'ax te' kix, yã mõ'kutnã'ax 'ãxet'ax 'Ũxok'ax.
11 Ha tappet mĩy, nũy yũmũ'ã' yũmmũgã', 'ũyĩy tikmũ'ũn hittap putuk hok. Yã hõnhã hãmyãxatamuk xohix ka'ax, tu' xox putox.
12 'Õg pa 'ãti'. 'Ãkuxãnõg, Topa tu' xax, pu mõ'ãnĩynãm, xayĩy hãpkummuk mĩy hok.
13 'Ãxop te hãpkummuk mĩy putup, yãy yõg putup'ax kummuk tu' mĩy, ha kaxĩy tikmũ'ũn xohix te hãpkummuk mĩy putup, pa Topa te xa hãm'ãktux xex, tu 'ãka'ogã'ax, xayĩy hãpkummuk mĩy hok, yĩy Topa tu' xax, hu: Topah, mõknĩynãm, 'ũyĩy hãpkummuk mĩy hok!" kaxĩy, ha Topa te 'ãka'ogãp-tup.
14 'Ãxop tek mũn hã 'ũg 'ãxape xop, hu 'õg pa 'ãti', pu topa komut pu nũ'ãk-tettex hok.
15 'Ãte xa hãm'ãktux, 'ãxop te hãmyũmmũg hah, hu yõgnũ hãm'ãktux kopit max, 'ũyĩy 'ãxop yũmmũgã'. Yã Topa yõg hãm'ãktux xe'e'.
16 Hõmã Kunnix te tik xop pu' hõm kãnẽy, ha mĩnta hep xupyãg 'ũkopa' xup, ha yũmũg xat, 'ũ yũmũg xupyãg xo'op kamah, pu yũmũ'ã ha hãmmaxnã', yĩy yũmũ'ãte kamah kãnẽy hã' xo'op, tu Topa pu: "'Ãmax Topah. Xate yũmũ'ã xupyãg xe'e' hõm, tu pexkox yõg xupyãg xe'e' hõm. Puxi'," kaxĩy. 'Ok hãmyũmmũg hok, xate'? Xate xupyãg xo'op, hu ta 'ãxape xop xohix mũtik xo'op, nũy yũmũg xohix pe'ãpaxex, ha yũmũg xuxyã xok, mĩpkupnix tu' xok, tu yãy hep 'ãta nũ'nãhã', nũy yũmũ'ã ha hãmmaxnã'. Ha yũmũ'ãte pãm koxip, nũy yũmũg xape xop mũtik mã', nũy yũmũg xuxyã pekpaxex. Yã yũmũg xuxyã te mĩpkupnix tu' xũy, nũy yũmũ'ã hãmmaxnã'.
17 Yã pãm puxet, ha' xohix te' mãhã', yĩy Kunnix hã yũmũg yĩn puxet kamah, yã yũmũg kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik.
18 Yoneo yõg tikmũ'ũn pe'ãpaxeh. Tu Topa pet kopa' xit'ax mãhã', 'ĩhã' ãmãnex te mõ'hap, nũy Topa pu' haxyã'.

19 'Ãtep-tep 'ãktux putup? 'Ok topa komut ka'ok? 'Ap ka'ok'ah, yã' hitop. 'Ok hãpxop xit'ax ka'ok, tikmũ'ũn te nõm topa komut xop pu' hõm? Yãmhok!
20 'Ap ka'ok'ah. Pa tikmũ'ũn te nõm xit'ax hõm yãmĩy kummuk pu', 'ĩhã komut xop pu' hõm, 'ap Topa pu' hõm'ah. 'Ãtep-tup'ah, xa yãmĩy kummuk yõg hãpxop pop.
21 'Ãxop te Topa yõg kãnẽy hã' xo'op, nũy yũmũg xuxyã pe'ãpaxex. 'Ãpu yãmĩy kummuk yõg kãnẽy hã xo'op hok. 'Ãxop te Topa yõg hãpxop mãhã', nũy yũmũg xuxyã pe'ãpaxex. 'Ãpu yãmĩy yõg hãpxop mã hok.
22 'Ok yũmũ'ãte Topa gãyãp-tup? 'Ãkuxãnõg! Paxip! Topa ka'ok, ha ta yũmũg pu'uk.

'Ãnõy yõg putup'ax mĩy

23 Tikmũ'ũn 'ũm te: "Yũmũ'ãte yãy putup mĩy'ax," kaxĩy. Mõy mĩy, pãyã' mĩy'ax 'ũm te xa hãpkummugã'ax. Ha xe: "Yũmũ'ãte yãy putup mĩy'ax," kaxĩy. Hamũn. Pa xate' mĩy'ax 'ũm 'ũhitop tu' mĩy.
24 Yãy putup'ax mĩy hok, pa 'ãnõy putup'ax mĩy, nũy nõm kuxa hittupmã'.
25 'Ãkuxa te yãy tux hok xa xogyĩn mã', 'ãpu, xogyĩn xohix mã', tu' nõy yĩkopit hok.
26 Yã Topa yõg tappet te: "Hãm xexka yã Topa yõg, xix hãpxop xohix 'ũyõg kamah," kaxĩy.
27 Tikmũ'ũn kuxa mãm hok te 'ãxãnãhã xa 'ãxit, 'ãmõg putup, nũy mõg, nũy hãpxop xohix mã', hu 'ãnõy yĩkopit hok, ka 'ãkuxa 'ãkupex, hu 'ãhittup 'ohnãg.
28 Pa tikmũ'ũn 'ũm te: "Nãy! 'Ũmã hok! Yã topa komut xop pu' hõm tap!" kaxĩy, 'ãpu' mã hok, ka 'ãkuxa 'ãkupex, hu' hittup 'ohnãg,
29 xayĩy 'ãnõy pu hãpkummugã hok.
Ha tikmũ'ũn 'ũm te: 'Tep tu 'ãtek nõy pekpaxex, nũy xogyĩn mã hok? Tep tuk yãy putup'ax mĩy hok?'
30 Nãy, 'ãte Topa pu hãm'ãktux hãmãxap, hu: "Ãmax Topah. Yã xate 'ã' hõm hãpxop,' kaxĩy, tuk-nãy tuk xit. Tep tu tikmũ'ũn te 'ã xuktux kummuk? Yã Topa te 'ã' hõm xit'ax 'ũg 'ũmã'," kaxĩy.
31 Hãpxopmã max, nũy Topa kuxa hittupmã', pe 'ãxop xit, peyã' xo'op, pe' yã hãpxopmã', nũy ta Topa pu: "'Ãmax Topah. Xate 'ã' hõm hãpxop max punethok. Puxi'," kaxĩy.
32 'Ãpu hãpxopmã max, nũy Yoneo xop pu hãpkummugã hok, nũy puknõg xop pu hãpkummugã hok, nũy ta' kuxa mãm ka'ok xop pu hãpkummugã hok.
33 'Ãpu hãpxopmã', nũy yõgnũ hãpxopmã'ax tat. 'Ãte' xak, nũy xohix kuxa hittupmã', 'ap yãy pekpaxex'ah, pak xape xop pekpaxex, 'ũyĩ' xohix mõgã Topa yõg putat hã.

11

1 'Ãpu yõgnũ hãpxopmã'ax tat. Yã kaxĩy 'ãte Kunnix yõg hãpxopmã'ax tat.

'Ũn xop te 'ãmũtik kotĩnnãhã'

2 'Ãte xa hãm'ãktux max, xate yõg hãm'ãktux xaxok 'ohnãg hah, tu 'ã yĩpkox pip.
3 Pa 'ãte 'ãp-tup, xa hãmyũmmũg. Yã Kunnix te' yĩpxox xat, ha' yĩpxox te yãy xetut xat, ha Topa te Kunnix xat.

4 'Ap max'ah, pu tik xop kuxxax tat, nũy nõ yãykotĩnnã' pip, nũy Topa pu hãm'ãktux, xix Topa pupi hãm'ãktux 'ãxape xop pu'. 'A Kunnix tep putup'ah kaxĩy.

5-6 Pa 'ũn xop tep-tox mõ'nĩy, puxix tu max. Kunnix tep putup. 'Ũtux hok pu 'ũn tep-tox mõ'nĩy, nũy yãykotĩnnã' pip, nũy Topa pu hãm'ãktux, xix Topa pupi hãm'ãktux 'ãxape xop pu'. 'A Kunnix tep putup'ah, 'ĩhã 'ũn tep-tox mõ'nĩy hok, tu 'ũn nõy putuk, nõm te' xe mõy. Pũyãp-tox mõ'nĩy, nũy yãyhãhup hok.

7 Tik xop tep-tox mõ'nĩy hok. Yã Topa te' nõy yãy putuk ha' mĩy, pu Topa kuxa hittupmã', ha 'ũn te tik kuxa hittupmãhã'.

8 Topa te tik mĩy hãmãxap, tuk-nãy tu tik kup tu' xut, nũy 'ũxetut mĩy.

9 'Ap Topa te tik mĩy'ah, puyĩ' xetut hã tu tehe'. 'Ãmhok. pa 'ũn mĩy, puyĩy tik hã tu tehe'.

10 Yĩy 'ũn xop tep-tox mõ'nĩy pexkox yõg nũ'pok xop hah, nũy pẽnã', nũy hãmyũmmũg. Yã' xetut te yãy yĩpxox pu' yĩpkox pip.

11 Topa yõg putat hã tihik xix 'ũhũn te mõ'yãy nĩynãm.

12 Topa te tik tu' kup xut, nũy 'ũn mĩy, ha kama tik te 'ũn tu' nãhã'. Yã Topa te hãpxopmã xohix.

13 'Ãpu 'ãxop te' kopit: 'Ok max, 'ũn putox mõ'nĩy hok, nũy yãykotĩnnãhã' pi', nũy Topa pu hãm'ãktux?

14 Tik mũn xe tox pu kummuk, yã Topa yõg tikmũ'ũn te' yũmmũg,

15 pa 'ũn mũn xe tox pu max, tup-tox mõ'nĩy.

16 Tikmũ'ũn 'ũm te hãm'ãktux putup yãnãn tu', tu xe tox 'ãktux putup, kopxix 'ãte tu xe hãm'ãktux, hu: 'Ũgmũ'ãte' xat, xi' kuxa mãm xop xohix te' xat, pu 'ũn xop tup-tox mõ'nĩy, nũy yãykotĩnnã' pi', nũy Topa pu hãm'ãktux.

Yũmũg xuxyã yõg xit'ax

17 Hõnhã 'ãte xa hãmyũmmũg'ax nõy 'ãktux, 'ãxop te hãpxopmã kummuk hah. 'Ãxop te yãy tu nũ'ãnãhã', tu yãy kummugãhã'.

18 Tikmũ'ũn te 'ã hãm'ãktux, tu 'ãxop 'ãktux, ha 'ãxop yãy tuk-mĩy pax, 'ĩhã yãy tu nũ'ãnãhã', nũy Topa pu hãm'ãktux, hak kuxa yũm kutõgnãg nõm hãm'ãktux kopah.

19 Yã' max 'ãxop yãyxatat kutõgnãg, pu hãpxopmã'ax max xop tu mũg.

20 'Ãxop yãy tu nũ'ãnãhã', nũy xit, nũy yũmũg xuxyã pe'ãpaxex, pu, 'ãxit hok.

21 Yã 'ũyãg xit mõ'ka'ok, nũy 'ũhi mõ'ka'ok, ha' yãg putup xũy, ha' yãg nõy paptux.

22 'Ok yã 'ãpet 'ũm yũm hok, hu ta xit xix xo'op, nũy 'ãhi'? Kaxĩy 'ãxop te' kuxa mãm ka'ok xop putup hok, xi' hok xop pu' hupmãhã'. Xatep tep pe'ãpaxex? 'Ok hãpxopmã'ax max nõ'õm? 'Ap max'ah! Yã' kummuk!

23 Yũmũg xuxyã te 'ã hãmyũmmũgãhã', ha xa' yũmmũgã'ax, hu: Yũmũg xuxyã Yeyox te yãy yõg tik xop mũtik xit 'ãmnĩy hã, ha tikmũ'ũn gãy te' mũg'ax, nũy tup-tex, yĩy pãm pa' tap,

24 tu Topa pu: "'Ãmax Topah. Tuk mũ'ã' hõm 'ãxit'ax max. Puxi'!" kaxĩy. Tu pãm koxip, tu: "Nũhũ 'ũgyĩn, yãk xok 'ãxop pupi'. 'Ũg pa', nũy mã', huk xaxok hok," kaxĩy.

25 'Ũxit kux, 'ĩhã yũmũg xuxyã te kãnẽy pa', tu: "Topa te' pa'ax tup mĩy tikmũ'ũn mũtik, tuk yĩn hep 'ãta hã' pa'ax mĩy, 'ũkxok tu'. 'Ãte yãy hep 'ãta nũ'nãp-tup, nũy pa'ax tup mĩy. Kãnẽy pa', nũy tu' xo'op, 'ĩhãk mũn pe'ãpaxex, nũy huk xaxok hok," kaxĩy.

26 'Ãxop te pãm mãhã', xix kãnẽy tu' xo'op, puxix yũmũg xuxyã xok'ax 'ãktux pax, ha mõktu putpu' nũn.
27 Tikmũ'ũn kuxa kummuk te nõm pãm mãhã', xix nõm xupyãg xo'op, puxix Topa gãy, yũmũg xuxyã pe'paxex 'ohnãg hah, yĩy Topa te' kummugãp-tup 'ũyãnãn tu'.
28 Yãy kuxa yĩkopit hãmãxap, nũy yãy yõg hãpxopmã'ax yũmmũg, nũy kunãy tu pãm mã', xix kãnẽy hã' xo'op.
29 Tikmũ'ũn xit, xix xo'op, tu hãmpe'paxex 'ohnãg, tu yũmũg xuxyã pe'paxex hok, puxix Topa gãy, nũy tu' xũygã'. Yã yũmũg xuxyã xok yũmũg pupi', nũy yũmũg kuxa kummuk xit.
30 Tikmũ'ũn punethok te hãmpe'paxex 'ohnãg, hu' pakut, xi' pu'uk, ha tikmũ'ũn 'ũm xakix tap.
31 Tikmũ'ũn te yãy kuxa yĩkopit hãmãxap, nũy yãy hãpxopmã'ax yũmmũg, puyĩy Topa 'ũkuxa maxnã', puxix Topa' xũygã hok.
32 Pa Topa te yũmũ yõg hãpxopmã'ax kopit, nũy tu' yũmmũg, tu yũmũg xũygãhã', 'ũyĩy Topa yõg putat xak hok, nũy Hãmgãynãgnãg pet hã yũmũg mõg hok Topa hã' puknõg xop mũtik.
33 'Ãxop yãytu nũ'ãnãhã', nũy Topa yõg xit'ax mã', nũy yũmũg xuxyã pe'ãpaxex, 'ãpu 'ãxape xop hip.
34 Putup te 'ãp-tex, yĩy ta yãy pet tu 'ãxit hãmãxap, tuk-nãy tu 'ãxape xop mũtik yãy kotĩnnãhã', pu Topa 'ãxop xũygã hok, 'ãxop te hãpkummuk mĩy hah. Ha hãpxopmã'ax nõy 'ãte' kopit putup, 'ĩhã 'ãxop mũtik 'ũkxip.

12

Topa Koxuk te tikmũ'ũn ka'ogã'ax

1 'Ũkxape xop, 'ãte 'ãp-tup, xa 'ãxop hãmyũmmũg max, nũy Topa Koxuk yã tikmũ'ũn ka'ogã yũmmũg, ha' kuxa mãm ka'ok xop ka'ogãhã', puyĩy hãpxopmã max.
2 'Ãxop te 'õg hãpxopmã'ax hittap yũmmũg, 'ĩhã Topa hã 'ãpuknõg, ha topa komut xop yĩy hok te 'ãxat, tu 'ãmõgã kummuk.
3 Yĩy 'ãte xa hãmyũmmũgãhã. Tikmũ'ũn 'ũm te: "Põyã Topa Yeyox pu hãpkummugã'," kaxĩy, yã Topa Koxuk te' ka'ogã 'ohnãg, pu tu hãm'ãktux kummuk. 'Ãmhok. Ha tikmũ'ũn 'ũm te: "Yeyox yã yũmũg xuxyã!" kaxĩy, yã Topa Koxuk te' ka'ogãhã', pu tu hãpxe'e 'ãktux.
4 Topa Koxuk te tikmũ'ũn ka'ogãhã', pu hãpxopmã max punethok, tup-xehnãg te' ka'ogãhã', pu tu hãpxopmã'.
5 Ha yũmũ'ãte hãpxopmã punethok, nũy yũmũg xuxyã tu hãpxopmã', yã yũmũg xuxyãp-xet puk hãm.
6 Ha tikmũ'ũn 'ũm ka'ogãhã', pu tu hãpxopmã', tu' nõy ka'ogãhã', pu tu hãpxopmã nõy, ha Topap-xet te' xohix ka'ogãhã', pu tu hãpxopmã'.
7 Topa te' kuxa mãm xop xohix ha hãmmaxnãhã', tu' xohix tu' mũg. Yã Topa Koxuk te' kuxa mãm ka'ok xop xohix kopa' xip, ha Topa te' xip'ax tu' mũg, puyĩ' xohix pẽnã'.
8 Topa Koxuk te tikmũ'ũn 'ũm ka'ogãhã', puyĩy' nõy mõ'nĩynãm hãm'ãktux hã, xi' nõy ka'ogãhã', puyĩ' nõy hãmyũmmũgã',
9 xi' nõy ka'ogãhã', puyĩy kuxa yũm ka'ok, xi' nõy ka'ogãhã', puyĩy nõy pakut hittupmã
10 xi' nõy ka'ogãhã', puyĩy hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, yã tikmũ'ũn puxet te' mĩy hok, xi' nõy ka'ogãhã', puyĩy Topa pupi hãm'ãktux, xi' nõy ka'ogãhã', puyĩy

hãmyũmmũg, nũy Topa Koxuk yõg hãpxopmã'ax yũmmũg, nũy 'ũkoxuk puknõg yõg hãpxopmã'ax yũmmũg kamah, xi' nõy ka'ogãhã', puyĩ' yĩy'ax puknõg hã hãm'ãktux, xi' nõy ka'ogãhã', puyĩy nõ hãm'ãktux puknõg yũmmũgã'.

11 Yã Topa Koxuk puxet, tu' kuxa mãm xop xohix ka'ogãhã', tup-tup, hu tikmũ'ũn ka'ogã'ax pu hãpxopmã punethok.

Kunnix hã 'ãyĩn puxet

12 Tikmũ'ũn yĩn puxet, tu' kup punethok pip, ha' mãg te' yĩn kopa' pip punethok, xi' kuxa, xi' tex, yã' xohix, hã kaxĩy yũmũg xohix, tu Kunnix hãk yĩn puxet.

13 Yã yũmũg xohip-tox pix, Topa Koxuk te yũmũg putox pix, nũy Kunnix hã yũmũg yĩn puxet. Yã yũmũg xohix, 'ok pe Yoneo xop, 'ok pe' puknõg xop, 'ok pe tayũmak pop tu yũmũg hãm, 'ok pe' xuxyã xat'ax pu yũmũg hok hã' hãm, yã yũmũg xohix te Kunnix hã' yĩn puxet. Ha Topa Koxuk te yũmũg xohix kopa' xip, yĩy yũmũg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mũtik.

14 Ha' yĩn kup puxet'ah. 'Ãmhok. Yã' kup punethok.

15 Pax pu' pata yĩy, tu hãm'ãktux, hu: "'Akmũn te yãk yĩm'ah, huk yĩn yõg 'ohnãg," kaxĩy. Puxi' yã' yĩn yõg xe'e'.

16 Pax pu' yĩpkox yĩy, tu: "'Ak pa'ah, huk mũn yĩn yõg 'ohnãg," kaxĩy. Pãyã yã' yĩn yõg xe'e'.

17 Pax pu' pa puxet xip 'ũyĩn kopah, puxix hãm'ãpak 'ohnãg. Pax pu' yĩpkox puxet xip 'ũyĩn kopah, puxix tu' hax 'ohnãg.

18 Yĩy Topa te tikmũ'ũn mĩy, tu' yĩn mĩy, ha' kup punethok, xi' mãg punethok, 'ũp-tup ha' mĩy.

19 Pax pu' kuxap-xehnãg xip, puxix tu kuxap-xet, 'ap yĩn'ah. 'Ãmhok.

20 Yã' kopa' pip xop xohix hã' yĩn puxet.

21 Pax pu tikmũ'ũn pa yĩy, nũy tu' yĩm pu hãm'ãktux, hu: "Mõg, 'ãte 'ãp-tupnõg," kaxĩy. Yã' kummuk, 'ũhitop tu' xuktux. Ha kaxĩy 'ãxop yã 'ãkuxa mãm ka'ok xop, tu Kunnix hã 'ãyĩn puxet, tu 'ãxape xupmã hok.

22 'Amhok. 'Ũyĩm xut, puxi' yĩn tu pu'uk, ha kaxĩy 'ãxop yãy xape xut hok, ka 'ãxop 'ãpu'uk kamah.

23 Tikmũ'ũn te yãy yĩn mõ'nĩy, 'ũyãg mõ'nĩy, nũy nõ xex max,

24 tu mõ' yãg nõy nĩy 'ohnãg. Hã kaxĩy Topa te tikmũ'ũn yĩn xohix mĩy, ha' xohix max,

25 ha' yãyxatat 'ohnãg, yĩy yãy hã tu tehet.

26 'Ũyĩn yãg xũy, puxix tu yĩn xohix xũy kamah. 'Ũyĩn yãg tap, puxix tu yĩn xohix tap. 'Ũkuxa mãm ka'ok xop te tikmũ'ũn yĩn putuk, 'ũyãg xũy, ha' nõy xop xohix hittup 'ohnãg.

27 'Ãxop te Kunnix hã 'ãyĩn, yã 'ãxohix te Kunnix hã 'ãyĩn yãg.

28 Topa te hãpxopmã mãynãg 'ũkuxa mãm ka'ok xop kopah, tu tik xop mõ'pok hãmãxap, hak-nãy tu tik xop nõy te Topa pupi hãm'ãktux, hak-nãy tu tik xop nõy te hãmyũmmũgãhã', hak-nãy tu tik xop nõy te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, ha tikmũ'ũn puxet te' mĩy hok, hak-nãy tu tik xop nõy te' pakut xop hittupmãhã', xi' nõy xop te' nõy hã tu' tehet, xi' nõy xop te' nõy xat, xi' nõy xop te' yĩy'ax puknõg hã' yĩy.

29 'A' xohix mõ'pok'ah, 'a' xohix te Topa pupi hãm'ãktux'ah, 'a' xohix te hãmyũmmũgã'ah, xix 'a hãpxopmã ka'ok'ah.

30 'A' xohix te' pakut'ax hittupmã'ah, xi' yĩy'ax puknõg hã' yĩy'ah, xi' nõy pu 'a' yĩy'ax 'ũm yũmmũgã'ah.

31 Yĩy Topa tu' xax, pu 'ãka'ogã', xayĩy 'ãnõy ka'ogã 'ũyãnãn tu'.
Pãyã 'ãte xa' mũg putup putat xe'ẽgnãg.

13

'Ãnõy putup pax

1 Pax tikmũ'ũn yĩy'ax hãk yĩy, xix pexkox yõg nũ'pok xop yĩy'ax hãk yĩy, pãyã 'ãtek nõy putup pax hok, kopxi' hitop tuk yĩy, yãk yĩy'ax te 'ãmãnex te xap kãyã'ax putuk, yã' kax ka'ok, pãyã hitop hã' kax, tu' nõy yũmmũgã 'ohnãg.
2 Pax 'ãte Topa pupi hãm'ãktux, xix hãmyũmmũg xexka', xix hãm'ãktux xe'e yũmmũg, xik kuxa yũm 'ũm ka'ognãg, nũy yĩktix xut hãm tu', pap-tup pax hok, kopxi' hitop hã hãpxopmã'.
3 Pax 'ãte yãy yõg hãpxop xohix popmã', xix yãy yĩn hõm pu mõ'hap, nũy Topa pu haxyã', pa 'ãtep-tup pax hok, kopxi' hitop hã hãpxopmã'.
4 Tikmũ'ũn te' nõy putup pax, puxi' hip, tu nõã' tot, tu' nõy kuxa ka'. 'Ap yĩpkumĩy'ah, tu yãy mũn kutõgnãg pe'paxex, 'a yãy mũn xexka 'ãktux'ah,
5 tu' yĩy pu'uk, nũy tu' nõy gãyã hok, 'ap yãy mũn te mãxap pe'paxex'ah, 'ap gãy'ah, 'a' nõy yõg hãpkummuk mĩy'ax xutigã'ah, pãyã' xaxogãhã'.
6 Tikmũ'ũn te' nõy putup pax, puxi' nõy hãpkohe' mĩy hã tu hittup hok, pãyã hãmyok mĩy'ax hã' hittup.
7 'Ap kuxa teknõg'ah, pãyã nõã'tot, 'ũkuxa yũm ka'ok tu', tu hãmmax hip, puyĩy Topa hãpxopmã'.
8 Tup-tup pax, tup-tup kux 'ohnãg. Hõnhã tikmũ'ũn te Topa pupi hãm'ãktux, tu' xuktux kux putup. Ha' yĩy'ax puknõg hã tikmũ'ũn yĩy, pãyã' kux putup kamah. Ha hãmyũmmũg, pãyã' xaxogãp-tup kamah.
9 'Ũgmũ'ãte hãmyũmmũg kutõgnãg, ha tikmũ'ũn te Topa pupi hãm'ãktux kutõgnãg kamah,
10 pa 'ãmnĩy 'ũm mõ'nã'ax, 'Ĩhã yũmũg xuxyã nũn, 'Ĩhã' xexka xe'ẽgnãg tu' nũn, ha Topa Koxuk te tikmũ'ũn ka'ogã'ax kux putup, yũmũ'ãte yãyhã ka'ok hah, ha hãpxopmã'ax hittap yãyxaxogãp-tup.
11 Hõmãk kutĩgnãg, yãk mũn hã kakxop, tu hãm'ãktux, tu kakxop putuk, xix 'ãte hãmpekpaxex tu kakxop putuk, pãyã hõnhãk xip tap, hu 'ãte kakxop yõg hãpxopmã putuk 'a mĩy'ah.
12 Hõnhã yũmũ'ãte yãy pa pẽnã'ax hã yãy pa pẽnãhã', tu' pẽnã kummuk, pa 'ãmnĩy 'ũm mõ'nãp-tup, 'Ĩhã yũmũ'ãte Topa pa pẽnã max, 'ũyĩkãgnãg hã' tihi tu'. Hõnhã yũmũg'ãte Topa yũmmũg kutõgnãg, pa 'ãmnĩy 'ũm mõ'nãp-tup, ha 'ãte Topa yũmmũg maxp-tup, yã kaxĩy hã Topa tek yũmmũg.
13 Hõnhã yũmũg kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Yã hãpxopmã'ax max. Xix yũmũ'ãte hãmmax hip, tu Kunnix putpu' nũn'ax hip, nũy yũmũg mõg pexkox hah. Yã hãpxopmã'ax max kamah. Xix yũmũg yãy putup pax, tu' kux 'ohnãg. Yã hãpxopmã max'ax xe'ẽgnãg.

14

Topa Koxuk te tikmũ'ũn ka'ogãhã'

1 'Ũmax, ta' nõy putup pax. 'Ãpu 'ãnõy putup pax xexka'. Topa tu' xax pu pexkox yõg hãpxop popmã xa'. Yã' max xe'e', pu Topa pupi hãm'ãktux.
2 'Ũyĩy'ax puknõg hã tikmũ'ũn yĩy, puxix Topa tu hãm'ãktux, pãyã tikmũ'ũn 'ũm pu hãm'ãktux'ah, 'ũyĩy'ax yã' puknõg hah, ha Topa Koxuk te' ka'ogãhã', pu Topa yõg hãm'ãktux xe'e 'ãktux.

3 Pa tikmũ'ũn te Topa pupi hãm'ãktux, puxix tikmũ'ũn pu' xuktux, tu mõ'nĩynãm, tu nõ teheh.
4 Tikmũ'ũn yĩy, 'ũyĩy'ax puknõg hã' yĩy, puxix mõ yãy nĩynãm, pãyã tikmũ'ũn te Topa pupi hãm'ãktux, puxi' kuxa mãm ka'ok xop xohix mõ'nĩynãm.
5 'Ãte 'ãp-tup, xa yĩy'ax puknõg hã 'ãyĩy, pãyã 'ãte 'ãp-tup xexka', xa Topa pupi hãm'ãktux, nũy 'ãnõy xop ka'ogã', ha' nõy te yãy mũn puxet ka'okgãhã'. Yã' yĩy'ax puknõg hã hãm'ãktux. Pãyã tikmũ'ũn xip, nũy nõy pu hãmyũmmũgã', puxi' yĩy'ax puknõg yõg hãm'ãktux yũmmũgã', nũy hãm'ãktux'ax hã' nõy ka'ogã'.
6 'Ũkxape, 'ãhãk mõg, tu' yĩy'ax puknõg hãk yĩy, kopxix mõ'ãnĩynãm 'okpa Topa yõg hãm'ãktux xe'e 'ãktux. Pãyã 'ãte xa hãmyũmmũgãhã', 'ĩhã tikmũ'ũn yãy yĩy'ax hã 'ãte Topa pupi hãm'ãktux, tu xa' xuktux, kopxix mõ'ãnĩynãm xe'ẽ'.
7 'Ũg'ãpax, xayĩy hãmyũmmũg. Tikmũ'ũn kutex, ha kama hãpxop kãyã'ax pip punethok. Tik kãyã kummuk, puxix tikmũ'ũn kutex yũmmũg 'ohnãg.
8 Tik 'ũm te kãyã'ax, mĩxux xop tut hã kãyãhã', nũy xonat xop xãnã', tu kãyã kummuk, puxix xonat te hãm'ãpak, pãyã hãmyũmmũg 'ohnãg, 'ok yãykix'ax, 'ok pe' xit'ax.
9 Ha kaxĩy 'ãxop te hãpxopmãhã'. Tikmũ'ũn te' yĩy'ax puknõg hã' yĩy, puxi' nõy te hãm'ãktux 'ũm yũmmũg'ah, 'ũpuknõg hah, ha hãm'ãktux yãyxaxogã'ax.
10 Hãm xexka yõg yĩy'ax xohix punethok, ha' yĩy'ax xohix hã' hep nõy xop te hãm'ãktux, tu yãy yĩy'ax hã hãmyũmmũg.
11 'Ãte' yĩy'ax yũmmũg hok, puxix tik puknõg hãm'ãktux, tu 'ãhã' puknõg, ha hamũn hãk puknõg kamah.
12 Yĩy xax, pu Topa Koxuk 'ãka'ogã', pa' xax hãmãxap, pu 'ãka'ogã, xayĩy 'ãnõy xop ka'ogã kamah.
13 Yã' max tikmũ'ũn te' yĩy'ax puknõg hã' yĩy, pãyã max xexka', 'ũnõy xop pu hãm'ãktux yũmmũgã', nũy tikmũ'ũn yãy yĩy'ax hã hãmyũmmũgã', puyĩy hãmyũmmũg.
14 Topa pu 'ãte hãm'ãktux, 'ũyĩy'ax puknõg hãk yĩy, kopxik kuxa te hãm'ãktux xe'e', pak putox te hãmyũmmũg 'ohnãg, 'ãte' yĩy'ax puknõg yũmmũg 'ohnãg tu'.
15 'Ãte putep mũn mĩy'ax? 'Ãte Topa pu hãm'ãktux yãy kuxa hã, tu' yĩy'ax puknõg hãk yĩy, pa yãy putox hã 'ãte hãm'ãktux kamah, nũy tikmũ'ũn yãy yĩy'ax hã hãm'ãktux, hu hãmyũmmũg.
16 'Ãkuxa hã xate Topa pu hãm'ãktux, puxix 'ãxape' xupax, pãyã' yĩy'ax yũmmũg hok, puxix hãm'ãktux yũmmũg hok, nũy tu: Hamũn, kaxĩy. Yã' hitop hã' xupak, 'ũyĩy'ax puknõg yũmmũg 'ohnãg tu'.
17 Yĩy xate hãm'ãktux mãynãg, 'ĩhã Topa pu hãm'ãktux, pãyã 'ãxape xop mõ'nĩynãm 'ohnãg.
18 'Ãte Topa pu: 'Ãmax Topah, xatek ka'ogãhã', 'ũg yĩy'ax puknõg hãk yĩy punethok, kaxĩy. Yãk yĩy punethok, ha ta 'ãxop yĩy kutõgnãg.
19 Pãyã yãy kotĩnnã' xop mũtik tihi', kopxix tikmũ'ũn yãy yĩy'ax hã hãm'ãktux, 'ãtep-tup, pu tikmũ'ũn yõg hãm'ãktux kutõgnãg 'ãpax, puyĩy Topa' ka'ogã, pu' nõy xop pu nõ hãm'ãktux. Pa' yĩy'ax puknõg hãk yõg tox 'ãte putup'ah.
20 'Ũkxape: 'Ãxop hã kakxop'ah, pãyã hãpkummuk mĩy hok, kakxop putuk, 'ihã hãmpe'ãpaxeh 'ũxip tap xop putuk.
21 Yã Topa yõg tappet te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux, hu:
"'Ãte nũhũ tikmũ'ũn pu hãm'ãktux putup,

tu' yĩy'ax puknõg hã hãm'ãktux putup,
xi' puknõg yĩkox hã hãm'ãktux putup,
pa yõg tikmũ'ũn te hãm 'ũm 'ãpak 'ohnãg," kaxĩy.
22 Tikmũ'ũn te' yĩy'ax puknõg hã Topa pupi hãm'ãktux, puxix tu' kuxa mãm hok xop pu hãm'ãktux, yã hãpxopmã xe'ẽgnãg, pãyã' kuxa mãm ka'ok xop pu hãm 'ũm 'ãktux'ah.
23 'Ãxop yãykotĩnnãhã', 'ãxohix te' yĩy'ax puknõg hã 'ãyĩy, puxix hãmyũmmũg hok xop te: "'Ũxohip-tox kummuhnãg!" kaxĩy.
24 Pa 'ãxop xohix te Topa pupi hãm'ãktux, 'ĩhã' kuxa mãm hok xop mõxakux, puxix hãm'ãpax, tu yãy yõg hãpxopmã'ax kummuk tu' yãyhãhup, ha Topa te' kopit putup, hamũn te hãmyũmmũg hah.
25 Ha Topa te hãmpe'paxex yũmmũgãp-tup, yĩy nũ'xup putup, 'ũkuxa te' yẽy tu', tu: "Ya hamũn! Topa te 'ãxop mũtik pip!" kaxĩy.

Hãpxopmã max 'ĩhã yãy kotĩnnã' pip

26 'Ũkxape xop, 'ãte xe xa hãm'ãktux putup. 'Ãxop yãykotĩnnã' pip 'ĩhã', yã' max 'ãxape 'ũm kutex, nũy Topa 'ãktux max, xi' nõy hãmyũmmũgã', xi' nõy te Topa yõg hãm'ãktux xe'e 'ãktux, Topa te' yũmmũgã tu' xuktux. Xi' max, 'ãnõy yĩy'ax puknõg hã tu yĩy, xi' nõy te yĩy'ax yõg hãmyũmmũg'ax 'ãktux, tu tikmũ'ũn yãy yĩy'ax hã hãmyũmmũgãhã', puyĩ' kuxa mãm xop xohix mõ'nĩynãm.
27 'Ãxop 'ũm yĩy'ax puknõg hã 'ãyĩy putup, 'ĩhã 'ãyĩy, 'ãp-xet yĩy hãmãxap, xik-nãy tu' nõy yĩy, xik-nãy tu' noy, tu mõktu yã tikoyuk yĩy, tu' hip, pu' nõy 'ũyĩy'ax puknõg hã' yãnãn, nũy tikmũ'ũn yãy yĩy'ax hã' xuktux, puyĩ' xohix hãmyũmmũgã'.
28 'Ũxip hok tik te' yũmmũgã', ha ta' kux, tu yãy pu hãm'ãktux, xix Topa pu hãm'ãktux yãy kuxa kopah.
29 Tikmũ'ũn 2 tu yĩy kux, pe 3 tu yĩy kux, xa' hip, pu' nõy xop kopit, 'ok pe tik te Topa pupi hãm'ãktux, 'ok pe' koxuk puknõg pupi hãm'ãktux.
30 'Ũxape yok, tu hãm'ãktux putup, 'ĩhã' nõy te Topa pupi hãm'ãktux, puxix tikmũ'ũn mãxap hã hãm'ãktux kux, tu ta' yũm, pu' nõy Topa yõg hãm'ãktux 'ũyãnãn tu 'ãktux.
31 'Ãxop xohix te Topa pupi hãm'ãktux'ax, 'ũp-xet hãmãxap, hak-nãy tu' nõy te', xik-nãy tu' nõy, tu mõktu 'ãxohix te hãm'ãktux kux, ha kaxĩy 'ãxop te hãm'ãktux xohix yũmmũg putup, nũy tu hittup.
32 Tikmũ'ũn te Topa pupi hãm'ãktux, puxix yãy mũn xat, 'ok pe' max hãm'ãktux, 'ok pe' kummuk hãm'ãktux.
33 Yã Topa te yũmũg xãnã hok, 'ũg hãpxopmã kummuk, pa yũmũg xãnãhã 'ũg hãpxopmã max.
Ha kaxĩy 'ũkuxa mãm ka'ok xop xohix yãykotĩnnãnã' pip.
34 Ha 'ũn xop yĩy hok. 'Ũxat hok, puyĩy hãm'ãktux hok. Yoneo xop yõg xat'ax te' xat hok kamah, yĩy tux hok, pu 'ũn kuxa mãm ka'ok xop xat hok kamah.
35 'Ũn te' yĩkopit putup, puxi' hip, nũy yãy pet kopa yãy yĩpxox yĩkopit. 'Ũn te hãm'ãktux, 'ĩhã' xohix yãykotĩnnãhã' pip, puxix tu hupmã'.
36 'Ok 'ãxop te Topa yõg hãm'ãktux mĩy? 'Ap mĩy'ah. 'Ok pe Topa te mõ'ãp-xet kutnąhã'? 'Ãmhok.
37 'Ãxop 'ũm te yãy xexka pe'ãpaxeh, nũy mõ 'ãkutnãp-xet pe'ãpaxeh, xix Topa Koxuk te 'ãka'ogã'ax pe'ãpaxeh, kopxix xa hãmyũmmũgã'. Yũmũg xuxyã tek xat 'ũxa kax'ãmi'.
38 Tikmũ'ũn 'ũm te hãm'ãpak hok, 'ãpu nõm pu 'ãyipkox pip hok kamah.

39 'Ũkxape xop: 'Ãpu, Topa pupi hãm'ãktux pax, tu' tux hok, pu yĩy'ax puknõg hã tu yĩy kamah. Yã' max.
40 Pãyã hãpxopmã mãynãg, 'ĩhã yãykotĩnnãhã' 'ãpip.

15

Kunnix te putpu' hi'

1 'Ãte xa hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ka' xaxok. 'Ãxop te hãm'ãpak, yã 'ãkuxa mãm ka'ok hõmã xix hõnhã'.
2 Yã hãm'ãpak max'ax hã 'ãxop kuxa tup, tu' mãm ka'ok 'ãmõ kuma 'ãmõg. 'Ok pe 'ãkuxa te yã hitop hã' mãm ka'ok.
3 Topa te 'ã hãm'ãktux, ha 'ãte xa' xuktux, yã hãm'ãktux xe'e', hu: Kunnix xok, yũmũg pupi' xok, yũmũ'ãte hãpkummuk mĩy pax ha' xok, ha Topa yõg tappet te' xuktux,
4 ha nõ hãpkot, ha 'ãmnĩy 3 nõg, 'ĩhã' putpu' hi', ha Topa yõg tappet te' xuktux,
5 ha Pet te Kunnix pẽnãhã', hak-nãy tu mõ'pok xop te 12 te' pẽnãhã',
6 hak-nãy tu tikmũ'ũn te 500 te' pẽnãhã', nõm xop kuxa mãm ka'ok te 500 te' pẽnãhã'. Tikmũ'ũn 'ũm yã' pip, pãyã' yãg xakix hittap.
7 Hak-nãy tu Tiak te' pẽnãhã', hak-nãy tu mõ'pok xop xohix te' pẽnãhã'.
8 Ha ka'ax hã 'ãte Kunnix pẽnãhã', 'ũka'ax hãk kuxa te yũmũg xuxyã kopa' yũm ka'ok.
9 Yã 'ãte mõ'pok xop hãk ka'ax, tuk kutõgnãg, huk xax te kutuk, tu yãyhãhup, pãyã Yeyox te nũgkutnãhã 'ũka'ax hã. Hõmã 'ãte kuxa mãm ka'ok xop xũygãhã', huk xax te kutuk.
10 Pa Topa te 'ã hãmmaxnãhã', huk mõgkutnãhã, ha 'ãte hãpxopmãhã punethok, ha mõ'pok xop nõy hãpxopmã kutõgnãg, pak puxet'ah, yã Topa tek ka'ogãhã', 'ũyĩy hãpxopmã ka'ok.
11 Yĩy 'ãtep yũmmũg putup'ah, 'ok pek hãm, 'ok pe yãk nõy hãm, pak mũg xohix te hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha 'ãkuxa mãm ka'ok hãm'ãktux'ax kopah.

Yũmũ'ãte putpuk hip-tup

12 Hak mũ'ãte Kunnix te putpu hi'ax 'ãktux. Tep te xĩy 'ãxop 'ũm te: "Yũmũg yog xakix xop te putpu hip-tup 'ohnãg," kaxĩy.
13 Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, puxix Kunnix 'a putpu hi'ah kamah.
14 Pax pu Kunnix putpu tu hi hok, kopxik mũg hitop hã hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha yã 'ãkuxa kama 'ũhitop hã' mãm.
15 Kamah: Kunnix putpu tu hi hok, kopxik mũg yã' koit, 'ihã Kunnix putpu hi'ax 'ãktux. Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, puxix Topa yã Kunnix putpu hĩnnã hok kamah.
16 Pax pu' xakix xop putpu tu' hi hok, puxix Kunnix putpu tu hi hok.
17 Pax pu Kunnix putpu tu hi hok, puxix 'ãkuxa hitop hã' mãm ka'ok Kunnix kopah, ha 'ãkuxa tup 'ohnãg. Yã' kummuhnãg.
18 Pax pu' xakix xop kuxa hitop tu' mãm, tu Topa yõg putat hã' mõg hok, puxix tu Topa hãptox hã' pi nõmhã'.
19 Pax hãm tup-xet hã yũmũ 'ãte Kunnix hip, xix pexkox hã yũmũg mõg hok, puxix yũmũg kuxa xakix putũmnãg, yũmũg hittup 'ohnãg tu', ha' kuxa mãm hok xop tu hittup.
20 Pãyã Kunnix te putpu hi xe'ẽgnãg, 'ãte hãpxe'e 'ãktux, yĩ' xakix xop te putpu' hip-tup kamah.

21 Tik puxet 'Anão te hãpkummuk mĩy, yĩy yã' xohix xakix, hã kaxĩy tik puxet
nõy te' putpu' hĩnnãhã'.
22 'Ũxohix xakix mõnãyxop te mãxap 'Anão hah, hã kaxĩy 'ũxohix te putpu'
hip-tup, Kunnix hãh. Yã Kunnix te' putpu' hĩnnãp-tup.
23 Tu ta putpu' hi hãmãxap, hak-nãy tu Kunnix yõg tikmũ'ũn hip-tup, 'ĩhã
Kunnix putpu' nũn.
24 Yã hãmyãxatamuk ka'ax xohix yõg xox putox, ha Kunnix te hãpkummuk
xop yõg xexka xop xohix nõãp-tup, xi' xat'ax kummuk xop xohix nõãp-tup,
nũy Topa yũmũg Tak ha' nũnnã', puyĩy Topa pu' yĩpkox pi'.
25 Ha Kunnix te' xat putup, tu mõktu Topa te' gãyxop kuxyã', tu mõktu
hãmgãy xop xohix kuxyãhã', tuk-tok Kunnix ha' nũnnãp-tup, pu tu' nõa'.
26 Ha' ka'ax hã Topa te' xat putup, puyĩy tikmũ'ũn xakix hok,
27 yĩy Topa yõg tappet te: "Topa te' xexka xop xohix nũnnãhã', pu tu' yĩpkox
pi'," kaxĩy. Pãyã Topa mũn xexka', tu Kunnix ha' nũnnã'ax hãmgãy xop yõg
xexka xop,
28 tu' kuxyãhã', puxik-tok te yãy Tak pu' yĩpkox xihip, pu tu' xat, tu' hep xop
xohix xat'ax, 'ũxexka xe'ẽgnãg tu'.
29 Tikmũ'ũn 'ũm te' nõy xok tup-tox pix, yĩy 'ãte 'ãyĩkopit, hu: Teptu xatep-
tox pix 'ãxape xok pupi', 'ĩhã xate' putpu' hi'ax 'ãktux hok?
30 Xik mũ'ãg. Tep tuk mũg xũy, xik mũg xakix putũmnãg, nũy hãm'ãpak
max'ax 'ãktux?
31 'Ũkxape xop, 'ãte xa hãm'ãktux, tu hãpxe'e 'ãktux. 'Ãmnĩy xohix 'ĩhãk xok
putũmnãg. 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux. 'Ãxop te hãpxopmã max, yĩk hittup, yã yũmũg
kuxap-xet yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix kuxa mũtik.
32 Hõmãk xip nũnte kõmẽn 'Epex tu', ha' gãy xop te hãmgãy putuk, tuk putex
putup, 'ãte hãm'ãpak max 'ãktux hah. Pax 'ãte hãm'ãktux, puyĩy tikmũ'ũn
'ũgmax 'ãktux, kopxi' hitop hã hãm'ãktux. Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok,
kopxix max yũmũg hãpxopmã hãmpuknõg xop putuk, ha: "'Ãpu yũmũg xit, xix
xo'op. Yã hãptup 'ĩhã yũmũg xakix," kaxĩy. Yã' hitop hã hãpxopmãhã'.
33 Yãy hã mõ'ãmã hok. Tik kummuk mũtik 'ãmõg, hu ta 'ãkummuk kamah.
34 'Ãpu hãpxopmã kummuk kuxyã', tu Topa yõg putat hã 'ãmõg putpu'. 'Ãxop
'ũm te Topa yũmmũg 'ohnãg. 'Ãte xa' xuktux nũy xa' hupmã'.

Yũmũg yĩn te putpu' hip-tup

35 Pa tikmũ'ũn 'ũm xek yĩkopit, hu: "Tep te xĩy 'ũxakix xop putpu hip-tup?"
kaxĩy. "'Ũyĩn te xĩy?" kaxĩy.
36 'Ãxop te hãmyũmmũg 'ohnãg! 'Ãxop te hãpxop xap xok 'ĩhã' xok, pu tu'
xokax.
37 Ha' xap, 'ok pe xuxnãg xetox xap, 'ok pe mĩxux xap nõy, 'ũxap mũn 'ap
mĩxux yĩnmũn'ah.
38 Ha Topa te hãpxop xap xohix yãyhã mĩxux, yã Topa tep-tup.
39 Ha' hi'ax xop xohix punethok. Yã tikmũ'ũn yĩn puxet, xix xokxop yĩn yã'
nõy, xix putuxnãg xop yĩn yã' nõy, xix mãm xop yĩn yã' nõy.
40 Ha pexkox yõg xop yĩn yã' nõy, xix hãm xexka yõg xop yĩn yã' nõy. Ha'
xohix max, pãyã hãmmax nõy. 'Ap nõy putuk'ah.
41 Mãyõn max, tu hãptupmãhã', ha mãyõnhex max, tu 'ãmnĩy tupmãhã', ha
mãyõnnãg xop xohix max kamah, tu hãptupmã nõy. 'Ap nõy putuk'ah.

42-43 Ha kaxĩy 'ũxakix xop te putpu hip-tup. 'Ũyĩn yã hahãm yõg, ha nõ hãpkot, 'ũkummuk tu', yã' xok xe'e'. Pa putpu' hi, 'ĩhã' yĩn tup, tu yĩn ka'ok, tu yĩn max, 'a xep xok putup'ah.
44 Putpu' hi, 'ihã yã pexkox yõg yĩn. 'Ũyĩn hittap yã hãm yõg, ha' yĩn tup pexkox yõg.
45 Yĩy Topa yõg tappet te: "Tik te mãxap 'ãxet'ax 'Anão, ha Topa te' hĩnnãhã'," kaxĩy. Pa 'Anão nõy 'ãxet'ax Kunnix, tu hãpxohix hĩnnãhã'.
46 Tu hãm yõg yĩn mĩy hãmãxap, nũy kunãy tu pexkox yõg yĩn mĩy.
47 Ha 'Anão te mãxap mĩy, 'ĩhã hãpkõnõn hã' mĩy, pa 'Anão nõy te pexkox tu' nũn.
48 Hãm xexka yõg xop te hãm yõg 'Anão putuk, ha pexkox yõg xop te 'Anão nõy putuk, nõm te pexkox tu' nũn.
49 Yũmũ'ãte hãm yõg tik putuk nõmhã, pãyã tik nõy te pexkox tu' nũn, ha yũmũ'ãte Kunnix putuk putup.
50 'Ũkxape xop, 'ãte xa hãmyũmmũgãp-tup, hu: Tikmũ'ũn yĩn yã hãm yõg, ha' yĩn xi' hep 'ãta hã' mĩy, yĩy Topa pẽnã hok pexkox kopah, tu pexkox yõg hãpxop pop hok kamah.
51 'Ũg 'ãpax, nũy hãm'ãktux xe'e 'ãpax. 'Ap xohix xakip-tup'ah. pãyã yũmũg yãyhãp-tup pexkox yõg tikmũ'ũn,
52 hãpxip 'ohnãg 'ĩhã', tikmũ'ũn pa xax te kutãgnãg, 'ĩhã yũmũg yãyhã pexkox yõg tikmũ'ũn, 'ĩhã mĩxux xop tut kãyãp-tup. Ha' xakix xop te putpu hip-tup, 'ũyĩn yã pexkox yõg yĩn, tu putpu' hip-tup, ha yũmũ'ãte yãyhãp-tup kamah.
53 Yã Topa te hãm yõg yĩn xit putup, nũy pexkox yõg yĩn hã yũmũg mõ'tat 'ũyãnãn tu', pu tu xakix'ax xop yãyhã xakix hok xop,
54 Ha pexkox yõg yĩn hã mõ yũmũg tat putup, 'ũyĩy yũmũg xakix hok, yã Topa te' xat putup, nũy yũmũg xakix kuxyã', 'ũyĩy yũmũg hi xe'ẽgnãg mõ kumak mog. Yã Topa yõg tappet te: "Topa te' xat hok pu tikmũ'ũn xep xakix hok, yĩy Topa te' xũy'ax kuxyã kamah, Topa mũn ka'ok xe'ẽgnãg tu'."
55 "Tep tu tikmũ'ũn xohix xũy?
Teptu tikmũ'ũn xohix xakix?" kaxĩy.
56 Yã tikmũ'ũn xohix te hãpkummuk mĩy, tu' xat'ax pu' yĩpkox 'ohnãg, hu' xohix xũy, hu' xohix xakix.
57 Pa yũmũ'ãte Topa pu hãm'ãktux, tu: "'Ãmax Topah. Xatek mũ ka'ogãhã', 'ũyĩg mũg xakix hok, yãk mũg xuxyã Yeyox Kunnix tek mũg hĩnnã xe'ẽgnãg," kaxĩy.
58 Yĩy Topa yõg putat hã 'ãmõy kuma 'ãmõg. Topa pu hãpxopmã max, yã yũmũg xuxyã te xa pagop-tup, 'ãxop te' yũmmũg.

16

Paot te tayũmak pop mõg putup hãpxexka Yonex tu'

1 Hõmã 'ãte hãpxexka Ganax yõg kuxa mãm xop pu hãmyũmmũgãhã', pu tayũmak pop, nũy Yonex yõg 'ũhok xop pu mõ'kutnã'. Yã' max 'ãxop kaxĩy pop kamah, nũy hok pu popmã',
2 yĩy: Yenomĩn xohix 'ĩhã tayũmak 'ũm mõy, nũy xeh, nõm tayũmak 'ãxop te' pop'ax, tu mõktu 'ãhak xupep, pu tayũmak pop hok 'ĩhãk nũn.
3 Tuk xupep 'ĩhã, 'ãte tappet mĩy putup, nũy mõ'kutnã', 'ĩhã 'ãxop te tik xop yĩmõgatux, pu tayũmak mõgã kõmẽn Yenoyanẽn hah.
4 Pek mõg kamah tik xop mũtik.

Paot te hãmpe'paxex

5 'Ũgmõg putup hãpxexka Mãxenõn ha hãmãxap, nũy kunãy tu 'ãhak mõg,
6 Pak xip ka'ok putup 'ãxop mũtik hãm'ãxĩ hã, ha 'ãxop 'hã 'ãte'ax, pu 'ãte hãpkumep kumaknãg.
7 'A 'ãtep-tup'ah 'ãxop tuk xip pu'ũgnãg. Topa 'ũkputup, 'ũkxip ka'ok.
8 Nũn tek xip putup 'Epex tu', tu' hip, pu Yoneo xop yõg 'ãmuk xexka 'ãxet'ax Pẽtekot mĩy,
9 puk hãm xexkah, nũy hãm'ãpak'ax max 'ãktux, tikmũ'ũn xohix pu', pa tikmũ'ũn yãg te hãm'ãpak max'ax putup nõg.
10 Timõn xupep 'ĩhã', mõy xãnã' pu 'ãpet kopa mõ'xip, nũy nõ hittupmã'. Yã hãpxopmãhã 'ũgmũn putuk, tu yũmũg xuxyã pu hãpxopmãhã'.
11 Pũyã Tĩmõn pe'ãpaxeh kutõgnãg hok. 'Ãmhok, pa hã tu' tehe', pu tu mõg, 'ũkuxa yũm 'ĩhã', nũy 'ũgha nũ putpu'. 'Ãte' hip, pu nũk xape xop mũtik.
12 'Ãte 'Apot 'ãktux putup. Hõmã 'ãte tu hãm'ãktux, tu xe' xuktux, pu 'ãha mõg, yũmũg xape xop nõy mũtik, pa tute hãmpe'paxex, tu hõnhã' mõg putup'ah. Hãpxip kutõgnãg, puxi' mõg.

Tu ta hãm'ãktux kux

13 'Õg pa mõxip, 'ãkuxa mãm ka'ok. 'Ãkuxãnõg hok, nũy ta 'aka'ok.
14 'Ãpu 'ãhãm, 'ĩhã 'ãnõy putup pax xexka'.
15 'Ãxop te 'Exteo yũmmũg, xi' xape xop. Nõm xop kuxa mãm hãmãxap hãpxexka Genex tu', tu Topa yõg tikmũ'ũn pu hãpxopmã max. 'Ãte xa tu' xak, yãk xape xop,
16 pu nõm xop xi' xape xop yõg hãpxopmã'ax tat, tu hãm'ãpak, nũy nũ mũtik hãpxopmã, xa hã tu tehet.
17 'Ũgkuxa hittup, 'ũkxape xop nũn, hak kuxa hittup. Yã 'Exteo nũn, xix Potõnãn nũn, xix 'Ahkax nũn, ha mõgnĩynãm 'ãxop pupi', 'ãxop pip hok hah.
18 Ha mõgnĩynãm xexka', tu mõ'ãnĩynãm kamah. 'Ãte' yũmmũg. Yã' max yũmũ'ãte nõm xop 'ãktux max.
19 Hãpxexka 'Ax yõg kuxa mãm xop te 'ãneo. 'Ak xix Pinixit te 'ãneo, xi' kuxa mãm xop te nõm pet tu yãytu nũ'nãhã', tu 'ãxop pu 'ãneo hõm.
20 Hayũmmũg xape xop nũnte' pip, tu xa 'ũyĩmã'õy, tu 'ãmũg putup yãy kep hã, 'ãp-tup pax tu'.
Yũmũg xape xop xohix pu 'ãneo hõm, 'ũgmũn pupi 'ãneo.
21 'Ãte tappet kup paha', nũy tappet mĩy, hu: 'Ũgmũn Paot te xa 'ãneo.
22 Nõm xop te yũmũg xuxyã putup nõg, pũyã Topa nõm hã hãpkummugã'. Yã yũmũg xuxyã nũn putpu', yĩy mã', Yãyã'!
23 Pũyã yũmũg xuxyã Yeyox xa hãmmaxnã'!
24 Yã 'ãte 'ãxop xohix putup pax Yeyox Kunnix hah. Tu ta tu' kux.

PAOT TE KONÎN XOP PU KAX'ÃMI' II

1 'Ũgmũn Paot. Topa tep-tup, huk xix Yeyox Kunnix yõg mõ'pok xop kopah. 'Ãte 'ãxop pu' kax'ãmi nũhũ tappet yãy taknõy Tĩmõn mũtik. 'Ũgmũ'ãte 'ãxop pu' kax'ãmi, yã Topa kopa' kuxa mãm ka'ok xop pu kõmẽn Konĩn tu' xix Topa yõg tikmũ'ũn pu hãpxexka Genex xexka tu'.

2 'Ũgmũ'ãtep-tup, pu yũmũ yõg tak Topa xa hãmmaxnã', puyĩy 'ãkuxa mãmmã' xix yũmũ xuxyã Yeyox Kunnix xa hãmmaxnã' xix 'ãkuxa mãmmã'.

'Ũmax Topah

3 'Ãpu yũmũ Topa pu hãm'ãktux, yã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnux mũktak max pu hãm'ãktux, hu:

—Xatek mũ'ã hã 'ãtehe'. Yã 'ãmax. Kaxĩy.

Hamũn, yũmũ yõg tak Topa te yũmũg pẽnãhã', tu yũmũg kuxa ka', tu tikmũ'ũn xohix xexka hã' tehe'.

4 'Ũgmũ yõg hãpkummuk pip, ha Topa tek mũ'ã hã' tehe', yĩk mũ'ãte tikmũ'ũn hãg tehe'. Yã' pip tikmũ'ũn yõg hãpkummuk xohix kamah. Topa tek mũ'ã hã' tehe', hak mũ'ãte' pẽnãhã', tu hãmyũmmũg, tu tikmũ'ũn hãg tehe', yã Topa putuk.

5 Hõmã Kunnix xũy, ha ta hõnhã kamak mũg xũy, yã Kunnix putuk. Topa te Kunnix hã' tehe', ha ta Kunnix tek mũ'ã hã' te xexka'. Yã yũmũg xũy, Kunnix putuk, ha Topa tek mũ'ã hã' tehe', yã tute Kunnix hã' te putuk.

6 'Ũgmũg xũy, tu 'ãxop pu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, nũy 'ãxop hãg tehet, ha Topa te 'ãkuxa kummuk xit, nũy 'ãkuxa max tat, 'ũyãnãn tu'. Topa te yũmũ'ã hã' tute', kopxik mũg 'ãxop hãg tehet kamah, nũy 'ãxop ka'ogã', xayĩy 'ãxop xũy hã tot, tu hãmmax hip. Yãk mũg putuk, 'ũgmũ'ãte xũy hã tot kamah 'ãxop putuk.

7 'Ũgmũ'ãte xa hãmmax hip punethok. Yãg mũ'ãte' yũmmũg 'ãxop xũy 'ũgmũg putuk, ha Topa te 'ãxop hã tep-tup, tutek mũ'ã' tep-tup putuk.

8 'Ũkxape xop, 'ũgmũ'ãte xa hãm'ãktux 'ũxeheh, hõmã 'ũgmũg xũy hãpxexka 'Ax tu'. Yã hãpkummuk xexka 'ũgmũ yõg, yã' kuxa mãm hok xop tek mũg kute'ex kummuk, huk mũ'ãte hãmpekpaxex 'ũgmũg xakix kõmnãg.

9 'Ũgmũ'ãte hãmpekpaxex tikmũ'ũn te' xat, puk mũg kix. Yã hãpkummuk pip, yã' kuxa mãm hok xop tek mũg kute'ex kummuk, 'ũyĩg kuxa mãm ka'ok Topa kopah, 'ũyĩy yãy yõg ka'ok'ax kopak kuxa mãm hok. Yã Topa 'ũka'ok, tu tikmũ'ũn putpu' hĩnnã yũmmũg. Yã' ka'ok Topah.

10 'Ũgmũ yõg hãpkummuk xekxa' pip, hak mũg xakix kõmnãg, pa Topa te' kummuk kopak mũg mõy, tuk mũg mõy putup kamah. 'Ũgmũg kuxa mãm Topa kopah, tuk mũ'ãte' yũmmũg Topa te' kummuk kopak mũg mõy putup 'ũxeheh.

11 'Ãxop tek mũg hã 'ã tehe kamah, yã 'ãxop te Topa puk mũg 'ãktux, yã 'ãxop te Topa puk mũg 'ãktux punethok, ha Topa te' xupak putup, tu' mĩy putup punethok, tuk mũ'ã maxnãp-tup, ha xohix te' pẽnãp-tup, hu hãm'ãktux putup, hu:

—Yã' max Topah. Kaxĩy.

Paot te hãpxopmã nõy

12 'Ũgmũ'ãte yãy xexka 'ãktux putup. 'Ũgmũ'ãte hãpxopmã max punethok, huk yãyhãhup 'ohnãg, yãg mũ'ãte 'ãxop pu hãpxopmã max xexka', tuk mũ'ãte hãmyũmmũg xaptop 'ohnãg, tuk mũg kuxa te' yũmmũg yã' max. Yã Topa tek mũg maxnãhã hã kaxĩy, hak mũ'ãte tikmũ'ũn yõg hãmyũmmũg'ax 'ãktux 'ohnãg, pa Topa yõg hãmyũmmũg'ax 'ãktux.

13 'Ũgmũ'ãte xa' kax'ãmi hãpxop, ha 'ãxop te nõm mõkupix, tu hãmyũmmũg mõ'ka'ok, yã 'ãte' kax'ãmi 'ãhĩynãg 'ohnãg. 'Ãte' yũmmũg 'ãxop te hãmyũmmũg xexkap-tup.

14 Hõnhã 'ãxop te xahix yũmmũg, pa 'ãte' yũmmũg, hãpxip 'Ĩhã 'ãxop te hãmyũmmũg xexkap-tup, xayĩy 'ãxop 'ũgmũg 'ãktux maxp-tup, 'Ĩhã putpu' nũn Yeyox, hak mũ'ãte 'ãxop 'ãktux maxp-tup kamah.

15 Hõmã 'ãte nõm yũmmũg xe'e, hu hãmpekpaxex 'ãxop hak mõg, nũy xa maxnã 'ũxeheh.

16 Yã 'ãte hãmpekpaxex 'ũgmõg hãpxexka Mãxenõm tu', nũy 'ãxop hak mõg kamah, nũy putpuk nũn, nũy 'ãxop hak mõg 'ũxeheh, xayĩy 'ã hã tehet, yã 'ã xit'ax hõm, ha ta putpuk nũn putup hãpxexka Yonex tu'. Yã 'ãte hãmpekpaxex te kaxĩy, pa 'ãmhok, 'ak mõg'ah.

17 'Ok 'ãxop te hãmpe'ãpaxex 'ãte hãmpekpaxex hitop? 'Ok 'ãte: "'Ok pek mõg putup tikmũ'ũn hah, pek mõg putup'ah? 'Ĩntu'." Kaxĩy. 'Ãmhok, hã kaxĩy 'ãte hãm'ãktux 'ohnãg. Pa 'ãte: "'Ãtep-tup. 'Ũgmõg putup." Kaxĩy.

18 Topa te hãm'ãktux xe'e', ha 'ãte hãm'ãktux xe'e kamah. 'Ãte hãm'ãktux 'ohnãg, hu: "'Ok pek mõg putup, pek mõg putup'ah? 'Ĩntu'." Kaxĩy. Hã kaxĩy 'ãte hãm'ãktux 'ohnãg.

19 Hõmã Xinex te xa Topak-tok 'ãktux, yã Yeyox Kunnix 'ãktux xix Tĩmõn te' xix 'ãte'. 'Ok 'ũgmũ'ãte hãm'ãktux hitop? 'Ãmhok. 'Ok 'ũgmũ'ãte: "'Ok pe Yeyox te kaxĩy pe' kaxĩy? 'Ĩntu'." Kaxĩy. Hã kaxĩy 'ũgmũ'ãte hãm'ãktux 'ohnãg. Pak mũ'ãte: "Yeyox te kaxĩy." Hã kaxĩy 'ũgmũ'ãte hãm'ãktux xe'e'.

20 Hamũn, hõmã Topa te tikmũ'ũn pu hãm'ãktux xex, nũy Yeyox nũ'kutnã'. Hãpxip 'Ĩhã' nũn Yeyox. Yã Topa te hãpxe'e 'ãktux. Hak mũ'ãte Yeyox 'ãktux, tu hãpxe'e 'ãktux kamah.

21 Ha Topa te yũmũ'ã Yeyox yũmmũgãhã', ha yũmũ'ãte Yeyox yũmmũg xe'e', tu yũmũg kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah. Yã Topa te yũmũg yĩmõgãtux, kopxix yũmũg Yeyox yũmmũg.

22 Topa te yũmũg yĩmũ kax'ãmi, hu: "Topa yõg". Kaxĩy. Tute yũmũ'ã' hõm Topa Koxuk. Hã kaxĩy yũmũ'ãte' yũmmũg yũmũg yã Topa yõg xop, ha Topa te yũmũ'ã popmãp-tup hãpxop xohix, yã yũmũ'ã hãmmaxnãp-tup punethok.

23 'Ãte hãm'ãktux, ha Topa te' xupak, tuk kuxa yũmmũg. Hõmã 'ãxop hak mõg 'ohnãg. 'Ãtep-tup'ah 'ãxop mãnõg, huk mõg 'ohnãg 'ãxop ha kõmẽn Konĩn tu'.

24 'Ũgmũ'ãte' yũmmũg 'ãkuxa mãm Yeyox kopah, yĩy tak mũ'ãte xe 'ãxop mõgãp-tup'ah, xayĩy 'ãkuxa mãm ka'ok, pa yũmũ'ãtep-tup, nũy 'ãxop pu hãmyũmmũgã', xayĩy 'ãkuxa hittup.

2

1 Yã 'ãte hãmpekpaxex 'a 'ãxop hak mõg putup'ah, nũy 'ãxop mãnõg hok. Yã 'ãtep-tup'ah 'ãkuxa hittup 'ohnãg.

2 'Ãte 'ãxop kuxa hittup 'ohnãg mĩy, kopxix 'ũgkuxa hittup 'ohnãg kamah. Tep-te 'ũgkuxa hittupmãp-tup? Yã 'ãxop te', pa 'ãkuxa hittup 'ohnãg.

3 Hõmã 'ãte 'ãxop pu tappet kax'ãmi, pa 'ãxop hak mõg 'ohnãg, nũy 'ãxop mãnõg hok, pa 'ãte 'ãxop mãnõg tappet tu'. Pax 'ãxop hak mõg, kopxix 'õg hãpkummuk mĩy'ax pẽnã', nũy 'ũgkuxa hittup 'ohnãg. Pa 'ãxop tek kuxa hittupmãhã', pu' max. 'Ãte' yũmmũg, 'ũgkuxa hittup, ha ta 'ãxop kuxa hittup kamah.
4 Hõmã 'ãte xa kax'ãmi, nũy 'õg hãpkummuk mĩy'ax 'ãktux, nũy 'ãxop mãnõg, tuk kuxa hittup 'ohnãg, tuk kuxa nõg, tuk pota punethok. 'A 'ãte putup'ah, nũy 'ãkuxa hittup 'ohnãg mĩy, pa 'ãtep-tup, xayĩy 'ãxop yũmmũg 'ãte 'ãxop putuppax.

Tik yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxok, ha' kux

5 Yã hõmã 'ãte 'ãxop pu tappet kax'ãmi, nũy 'ãxop pu hãm'ãktux hu: "'Ãpu tik yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn, nõm te' tut mũti' nõm, nõm te 'ãxop kopa' xip". Kaxĩy. Yã' xip 'ãxop kopah, ha 'ãxop kummugã miax. Yã nõm tik xip'ah 'ũgmũtik, hu 'ãte nõm kummugã 'ohnãg.
6 Pa 'ãxop xohix te' yãnãn. Puxix. 'Ũkux.
7 'Ãpu 'ũxaxogã', pu tu kux. 'Ãpu tik kuxa hittupmã', puyĩy 'ũkuxa tuknõg xexka hok, nũy Topa yõg putat max xak hok.
8 'Ãpu tik pu hãm'ãktux 'ãxop te' putuppax.
9 Texĩy 'ãte xa tappet kax'ãmi'? Yã 'ãtep-tup, nũy 'õg hãxopmã'ax kopit. 'Ok 'ãxop te' mĩy 'ãte nõm xat? 'Ok 'ãxop te tik yõg hãpkummuk mĩy'ax yãnãn putup? 'Ok 'ãxop te' xaxok putup, pu tu' kux?
10 Yã 'ãxop te tik yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxok, ha' kux, ha 'ãte' xaxok kamah, ha' kux. Tik te 'ũgkummugã 'ohnãg, pa 'ãte' xaxok, ha' kux. 'Ãte Kunnix pu nõm 'ãktux, 'ãxop te' xaxok hah. Yã 'ãxop te tik pu hãm'ãktux 'ãxop te' xaxok.
11 Yũmũ'ãte' xaxok, puyĩy Hãmgãyãgnãg xut hok, pa yũmũ'ãte' xut. Hamũn yũmũ'ãte' yũmmũg Hãmgãyãgnãg tep-tup, nũy tik koxyõy.

Paot kuxanõg, hu ta' mõg

12 Hõmãg mõg kõmẽn Tonot tu', tu mõktuk xupep, tu Kunnix yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu' yũmmũg Topa tep-tup 'ãte Topa pu hãpxopmã 'õnteh, nũy Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux.
13 Pak kuxanõg, 'ãte yũmũg taknõy Tit xipix 'ohnãg tu', hu' kuxa mãm ka'ok xop pu hãm 'ãktux hu: "'Ũgmõg." Kaxĩy. Hu tak mõg hãpxexka Mãxenõn tu'.

Topa yõg hãm'ãpakmax'ax 'ãktux max

14 Yã' max Topah. Xonat xop mõg, tu mõktu xonat puknõg xop mũtik yãykix xix tikmũ'ũn mũtik, tu' xut, tu' pop xonat puknõg xop xix tikmũ'ũn, tu nõm nũnnãhã', tu nũktu' mõxaha'. Ha' xape xop te' pẽnãhã, tu' yũmmũg xonat xop ka'ok. Hã kaxĩy Topa te yũmũg mĩy yãy yõg xop, ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã', 'ũka'ok Topah. Ha ta' hax max te hãpxumãhã'. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te xohix nõy nã' mõg nõm te' yũmmũg 'ũmax Topah.
15 Ha ta 'ãmãnex xop te' puk kõnnõn kugõy hax max yõg, ha hax max mõg pepix Topa tu' hãptox tu'. Hã kaxĩy yũmũ'ãte tikmũ'ũn pu Kunnix 'ãktux, ha mõktu tikmũ'ũn xohix te Kunnix yũmmũg hãptox tu'. Yã yũmũ'ãte xohix pu Kunnix 'ãktux, yã' kuxa kummuk xit xop pu', xi' kuxa kummuk xit hok xop pu'.
16 Pa yã hax max 'ohnãg 'ũkuxa kummuk xit hok xop pu', yã hax kummuk, yã xok kutox hax putuk, pa yã hax max 'ũkuxa kummuk xit xop pu', tu nõm hĩnnãhã'. Yũmũ'ãte hax max putuk. 'Ok yũmũg max, nũy hax max putuk?

17 'Ũgmũ'ãte Topa yõg hãm'ãpak max 'ãktux, yã' max Topa yõg hãm'ãpak, tu hãpxop takat putuk. Yũmũ'ãte tikmũ'ũn putuk 'ohnãg, nõm te Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux kummuk, tu hãpxop tamanat hãmenex putuk. Pa Topa te yũmũg mõkpok, kopxix hãm'ãktux, ha tikmũ'ũn te' xupak, ha Topa te' xupak kamah. Yũmũ'ãte hãpxe'e 'ãktux. Yũmũg yã Kunnix yõg kãmãnat.

3

Topa yõg pa'ax tup

1 'Ãxop te putep mũn pe'ãpaxex? 'Õk 'ũgmũ'ãte yãy xexka 'ãktux? 'Ãmhok. Õk 'ũgmũ'ãte tik nõy putuk? 'Ãmhok. Yã tik tep-tup, puyĩy tikmũ'ũn tappet kax'ãmi'. Tappet te: "'Ũmax tihik nũhũ'. 'Ãpu nõm 'ãpax!" Kaxĩy. 'Ok 'ũgmũ'ãtep-tup tappet te kaxĩy, 'ãxop te nõm kax'ãmi' pe' nõy te' kax'ãmi'? 'Ãmhok. 'Ãtep-tup'ah.

2 Tikmũ'ũn te nõm tappet mõkupix, tu' yũmmũg, 'ũmax tihik. Hã kaxĩy tikmũ'ũn xohix te 'ãxop pẽnãhã', tu' yũmmũg, 'ãte 'ãxop pu hãmyũmmũgã max, yã 'ũgkuxa max.

3 'Ũnõy te tappet kax'ãmi', hak mũ'ãte' mõgãhã tikmũ'ũn tu'. Hã kãxĩy Kunnix tek mũg pu hãm yũmmũgãhã', hak mũ'ãte tikmũ'ũn pu nõm yũmmũgãhã'. Hõmã tikmũ'ũn te pipkup xox hã kax'ãmi mĩkaxxap pe yĩmũ'. Hã kaxĩy Topa Koxuk te tikmũ'ũn kuxa maxnãhã', puyĩy hãpxopmã max.

4 'Ũgmũ'ãte hãpxe'e 'ãktux nõ'õm, yã 'ũgmũg kuxa mãm xe'e Topa kopah, yã 'ũgmũg kuxa mãm Kunnix kopah.

5 'Ũgmũg ka'ok 'ohnãg, tu' yũmmũg 'ohnãg Topa pu hãpxopmã', nũy Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux. Pa Topa tek mũg ka'ogãhã', 'ũyĩy Topa pu hãpxopmã'.

6 Tutek mũg ka'ogãhã', 'ũyĩy tikmũ'ũn pu Topa yõg pa'ax tup yũmmũgã'. Topa yõg pa'ax tup te Topa yõg xat'ax putuk 'ohnãg. Topa yõg pa'ax tup kax'ãmi 'ohnãg tappet tu'. Pa Topa Koxuk te yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã'. Topa yõg xat'ax te hãm'ãktux 'ũkummuk tikmũ'ũn, yĩy ta' xakix tikmũ'ũn. Pa Topa Koxuk te tikmũ'ũn kuxa maxnãhã', tu tikmũ'ũn mĩy Topa yõg tikmũ'ũn, yã tikmũ'ũn hĩnnãhã'.

7 Hõmã 'ũhittap 'ũkax'ãmi Topa yõg xat'ax mĩkaxxap pe yĩmũ' pipkup xox hã, ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã yã' max xe'ẽgnãg Topah. Ha ta' xip Mõyyex, ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã Mõyyex pa yĩn max xe'ẽgnãg, pa hãpxip ĩhã Mõyyex pa yĩn max xe'ẽgnãg kutõgnãg nõy nã' mõg. Tikmũ'ũn pa te mãyõn yãnãm tot 'ohnãg. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te Mõyyex pa yĩn pẽnã tot 'ohnãg. Hã kaxĩy Topa te yãy yõg xat'ax popmãhã'. Topa yõg xat'ax te hãm'ãktux tikmũ'ũn 'ũkummuk, tu' xakix putup. Topa te' xat'ax popmãhã', ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã 'ũmax xe'ẽgnãg Topah. Hã kaxĩy 'ũmax xe'ẽgnãg Topa te yãy xat'ax popmãhã',

8 pa' max xe'ẽgnãgnãm Topa Koxuk te tikmũ'ũn mĩy Topa yõg tikmũ'ũn.

9 Topa yõg xat'ax te hãm'ãktux 'ũkummuk tikmũ'ũn, pa' max xe'ẽgnãg Topa yõg xat'ax, pa' max xe'ẽgnãg Topa Koxuk te tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, nũy 'ũyãnãn tu' max tat.

10 Yã' max xe'ẽgnãgnãm hõnhã. Hõmã yã' max xe'ẽgnãg, pa' nõg.

11 Hãmyãxatamuk xohix hã' pip 'ũxat'ax, tu' max xe'ẽgnãg, pa' nõg. Pa hãmyãxatamuk xohix hã' max xe'ẽgnãgnãm hõnhã!

12 'Ũgmũg kuxa mãm Topa yõg pa'ax tup kopah, huk mũg nõm 'ãktux ka'ok, tuk mũg kuxanõg 'ohnãg.

13 'Ap Mõyyex putuk'ah 'ũgmũ'ãte'. Mõyyex te yãy pa yĩn mõ'nĩy topixxax hã, puyĩy 'Iyaet yõg tikmũ'ũn pẽnã hok 'ũpa yĩn te' max xe'ẽgnãg kutõgnãg nõy nã' mõg, tu mõktu' nõg.
14 Yã 'Iyaet yõg tikmũ'ũn te nõm putuk. Hõmã xix hõnhã 'Iyaet yõg tikmũ'ũn te' mõkupix Topa yõg pa'ax hittap yõg tappet, tu' pa te hãmyũmmũg 'ohnãg, yã topixxax te' pa yĩn mõ'nĩy putuk, yĩy ta hãm yũmmũg 'ohnãg. Ha ta tik kuxa mãm Kunnix kopah, tu' tihi Kunnix mũtik, hu' pa pip, tu hãmyũmmũg, ha 'ap xip'ah topixxax putuk, yã 'ũpa mõ'nĩy'ax xip 'ohnãg. Yã hãmyũmmũg.
15 Hõnhã ha ta' pip Yoneo xop, tu' mõkupix Topa yõg xat'ax yõg tappet. Mõyyex te nõm kax'ãmi', pa tikmũ'ũn pa te hãmyũmmũg 'ohnãg, yã topixxax te' pa mõ'nĩy putuk.
16 Pa Topa tappet te Mõyyex 'ãktux, hu: "Tute yõkanãm, nũy yũmũg xuxyã pẽnã', ha' xut topixxax 'ũpa yĩn tu'". Kaxĩy. Hã kaxĩy Topa te tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax mõy, ha tikmũ'ũn te hãmyũmmũg.
17 Yã Topa yõg tappet te: "Yũmũg xuxyã'". Kaxĩy. Yã Topa Koxuk. Topa Koxuk xip tikmũ'ũn mũtik, puxix tikmũ'ũn kuxa kummuk xit.
18 Topa 'ũmax xe'ẽgnãg, ha hõmã Mõyyex te Topa mũtik hãm'ãktux, yĩy ta' max xe'ẽgnãg Mõyyex pa'. Hã kaxĩy yũmũg xuxyã Topa Koxuk max xe'ẽgnãg, tu' nũn tu nũktu yũmũg kuxa tupmã nõy nã' mõg.

4

Nax takat 'ohnãg te hãpxop max xe'ẽgnãg tat

1 Topa tek mũg pẽnãhã', tuk mũg kuxa ka', tuk mũg xat, 'ũyĩy tikmũ'ũn pu Topa yõg pa'ax yũmmũgã', yĩy tak mũg kuxanõg 'ohnãg.
2 'Ũgmũ'ãte hãpkummuk mĩy'ax xohix xaptop'ax kux, nũy yãyhãhup hok, hu' koit 'ohnãg, tuk mũ'ãte Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux max, tu' koit 'ohnãg 'ũgmũ'ãte', pak mũ'ãte hãpxe'e 'ãktux, ha tikmũ'ũn te' xupak, ha Topa te' xupak kamah, ha tikmũ'ũn te yãy kuxa kopa' yũmmũg 'ũgmũ'ãte hãpxe'e 'ãktux, tu' yũmmũg 'ũgmũ'ãte hãpxopmã max.
3 'Ũgmũ'ãte Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux. 'Ũkuxa mãm hok xop pa te Topa yõg hãm'ãpak max'ax yũmmũg 'ohnãg, pa' nõy xop te' yũmmũg.
4 Teptu 'ũkuxa mãm 'ohnãg? Yã Hãmgãyãgnãg, yã nõm te hãm xexka yõg tikmũ'ũn xat, tu tikmũ'ũn putox ka'ogãhã', puyĩy tikmũ'ũn Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãpak kummuk, xix Yeyox max xe'ẽgnãg 'ãpak kummuk xix Topa max xe'ẽgnãg yũmmũg 'ohnãg. Hamũn, Yeyox te Topa putuk xe'e'.
5 'Ũgmũ'ãte yãy 'ãktux 'ohnãg, pak mũ'ãte Yeyox Kunnix 'ãktux nõm te tikmũ'ũn xat, tuk mũ'ãte hãm'ãktux 'ũgmũ'ãte 'ãxop pu hãpxopmãhã', yã Yeyox te nõm putup.
6 Hõmã Topa te: "Pu yã xip kũyãnãm, puyĩy nõã' hãpkoxtap". Kaxĩy. Topa te' mĩy kama kũyãnãm putuk yũmũg kuxa kopah, yã yũmũg kuxa tupmãhã'. Yã yũmũg kuxa tup, kopxix yũmmũg 'ũmax xe'ẽgnãg Topah, tu Kunnix pa max yũmmũg kamah.
7 Yã hãpxop xohix max xe'ẽgnãg pip yũmũg kopah, pa yũmũg max 'ohnãg, yã takat 'ohnãg putuk. Yã' nax putuk, yã nax te hãpxop max xe'ẽgnãg tat, pa' pu'uk nax, tu' takat 'ohnãg. Tikmũ'ũn te yũmũg pẽnãhã', tu' yũmmũg Topa 'ũka'oknãm, pa yũmũg pu'uk, yã nax putuk.
8 Tikmũ'ũn kummuk te yũmũg kute'ex, pa yũmũ'ãte hãpxopmã max kux 'ohnãg. Hãpxip 'ĩhã yũmũg kuxa mãm pu'uk, pa yũmũg kuxa mãm kux 'ohnãg.

9 Tikmũ'ũn punethok te yũmũg tu' gãy, pa yũmũg xape pip. Yũmũg xũy, pa yũmũg kuxa mãm kux 'ohnãg.
10 Yũmũg xakix kõmnãg punethok, yã Yeyox putuk, puyĩy tikmũ'ũn pẽnã' Yeyox mõg yũmũg mũtik.
11 Hãpkummuk pip, ha yũmũ yõg hãmyãxatamuk tox hã yũmũg xakix kõmnãg, tu Yeyox pu hãpxopmã max, puyĩy tikmũ'ũn pẽnã' Yeyox mõg yũmũg mũtik. Yũmũg xakix putup, pa Yeyox hi hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.
12 'Ũgmũg xakix kõmnãg, xayĩy tu xa Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, xayĩy hi xe'ẽgnãg mõkuma'ãmõg, ha' kux 'ohnãg.

13 Topa yõg tappet te: "'Ũgkuxa yũm, hu 'ãte Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux". Kaxĩy. Topa Koxuk te yũmũg kuxa mãmmãhã kamah, ha yũmũg kuxa mãm, hu yũmũ'ãte Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux.
14 'Ũgmũ'ãte' yũmmũg, hõmã Topa te yũmũg xuxyã Yeyox putpu' hĩnnãhã', tuk mũg putpuk hĩnnãp-tup kamah, tuk mũg mõgãp-tup 'ãxop mũtik Topa hah, tu mõktu yũmũg pip putup Topa keppah.
15 Pa hõnhã 'ũgmũg xũy, xayĩy 'ãxop hãpxop max pop, ha Topa te tikmũ'ũn pu hãmmaxnãp-tup, ha nõm xohix nõynãp-tup, tu Topa pu hãm'ãktux nõynãp-tup, tu Topa pu hãm'ãktux, hu: "'Ãmax, xatek mũ'ã hãmmaxnãhã'". Kaxĩy. Ha Topa te yãy xexka mĩy nõynã' mõg putup 'ũkuxa kopah.

Yũmũ'ãtep-tuppax pepix pip xop Topa yõg

16 Yĩy tak mũg hup 'ohnãg, tuk mũg kuxa nõg 'ohnãg. 'Ũgmũg yĩn pu'uk nõynã' mõg 'ãmnĩy xohix 'ĩhã, pa Topa te yũmũg kuxa ka'ogãhã 'ãmnĩy xohix 'ĩhã'.
17 Yũmũg xũy kutõgnãg hõnhã nũnte hãm xexka tu', pa' nõg putup, ha hãpxip 'ĩhã' max xe'ẽgnãg, tu' kux putup 'ohnãg pexkox tu'. Yã hõnhã yũmũg xũy, yã hãpxop kutõgnãg, pa pexkox tu' max xe'ẽgnãg, yã hãpxop xexka'.
18 Yũmũ'ãtep-tup 'ohnãg hãm xexka yõg hãpxop tikmũ'ũn te nõm pẽnãhã', pa yũmũ'ãtep-tuppax pepix pip xop Topa yõg tikmũ'ũn te nõm pẽnã 'ohnãg. Yã hãmpẽnã xop 'ũnõg putup, pa hãmpẽnã 'ohnãg xop pip mõkuma' mõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.

5

1 Hamũn, yũmũ'ãte' yũmmũg yũmũg pip yãy pet kopah. Hã kaxĩy yũmũg pip yãy yĩn kopa kamah nũnte hãm xexka tu'. 'Ũkpet nõg. Hã kaxĩy 'ũkxok putup, yãg yĩn xok putup, puxix Topa yũmũ'ã 'ũgyĩn nõy mĩy pexkox tu', ha yũmũg pip putup 'ũgyĩn tup kopah, yã 'ũkpet tup putuk. Topa mũn te nõm mĩy, ha' xip putup mõkuma' mõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.
2 Pa hõnhã yũmũ'ãtep-tup xexka yãy pet pexkox tu', yã yũmũg yĩn tup putup, nũy nõm kopa' pi'.
3 Yũmũg pip putup yãy pet tup kopah, yã yũmũ'ãte mõ'tat putup yãy yĩn tup, nũy yũmũg koxuk hok pip'ah.
4 Hõnhã yũmũg pip yãy pet kopah, yã yũmũg yĩn kopah, tu yũmũg kokõn. 'Ap max'ah. 'A yũmũ'ãtep-tup'ah yãy yĩn putyõn, pa yã yũmũ'ãtep-tup pexkox yõg pet, yã yũmũg yĩn tup putup. 'Ap yũmũ'ãtep-tup'ah yãy yĩn nõm xok putup, pa yã yũmũ'ãtep-tup yãy yĩn tup nõm xok putup 'ohnãg. Yũmũg yĩn hittap xok putup, ha ta' pip putup yũmũg yĩn tup pexkox tu'.

5 Topa te yũmũg mĩy, 'ũyĩy yũmũg yãy pet hã' nõy yãnãn, yã yãy yĩn hã' nõy yãnãn, hu Topa te yũmũ'ã' hõm yãy Koxuk. 'Ũxip Topa Koxuk, kopxix yũmũ' yũmmũg Topa te yũmũ'ã yũmũg yĩn tup popmãp-tup.

6 Hã kaxĩy yũmũg kuxa hittup. Yũmũ'ãte' yũmmũg yũmũg pip yãy yĩn kopa nũnteh, pa yũmũg pip 'ohnãg Topa pet kopa pexkox tu'.

7 Hamũn, 'a yũmũ'ãte' pẽnã'ah pexkox yõg hãpxop, pa yũmũg kuxa mãm ka'ok, hu hãmyũmmũg.

8 Yũmũg kuxa hittup xexka', tup-tup, nũy xok, yã yãy yĩn nĩm, nũy pet nõy pa', yã yãy yĩn tup pa', nũy Topa mũtik pi'.

9 Pa yũmũ'ãtep-tup, nũy Topa kuxa hittupmã', pe yũmũg pip yãy yĩn kopah, pe yũmũg pip yãy yĩn tup kopa pexkox tu'.

10 Hãpxip 'ĩhã yũmũg xohix mõg putup, nũy Kunnix keppak pi', ha tute yũmũ yõg hãpxopmã'ax kopit putup yũmũ'ãte nõm mĩy nũnte hãm xexka tu', ha yũmũg xohix te' pop putup yãy yõg hãpxop. Yũmũ'ãte hãpxopmã kummuk nũnte hãm xexka tu', kopxix hãpxop kummuk pop putup. Pa yũmũ'ãte hãpxopmã max nũnteh, kopxix hãpxop max pop putup.

Topa xape xop

11 Yũmũ'ãte Topa yĩpkutuk yũmmũg, hu yũmũ'ãte tikmũ'ũn xapit, puyĩy Topa yõg putat hã mõg. Topa te yũmũg yũmmũg xe'e'. 'Ãtep-tup, xayĩy 'ãxop 'ũgmũg yũmmũg kama 'ãkuxa kopah.

12 'Ak mũ'ãtep-tup'ah, nũy xa yãy 'ãktux 'ũxeheh, xayĩy 'ãxop 'ũgmũg putup. Pak mã'ãtep-tup, xayĩy 'ãxop 'ũgmũ yõg hãpxopmã'ax max yũmmũg, xayĩy 'ãxop 'ũgmũg 'ãktux max. 'Ũgmũ'ãtep-tup, xayĩy 'ãxop tikmũ'ũn pu hãm'ãktux max yũmmũg nõm te hãptopa pẽnãhã', pa' kuxa yũmmũg 'ohnãg.

13 Pa 'ãte yãy xexka 'ãktux, kopxik putox kummuk putuk. Pa 'ãte yãy xexka 'ãktux, nũy Topa 'ãktux max. Pa 'ũkputox max putuk, kopxix 'ũp-tup, xa hãmmaxnã'.

14 Kunnix te yũmũg putuppax, yĩy yũmũ'ãte hãpxopmã max. Hamũn, yũmũ'ãte' yũmmũg tik puxet te' hep xop xohix pupi' xok, yã tikmũ'ũn xohix 'ũkummuk, hu' xakix.

15 Kunnix te' hep xop xohix pupi' xok, puyĩy tikmũ'ũn yãy pu hãpxopmã pax hok, pa Kunnix pu hãpxopmã'. Tute nõm pupi' xok, tu putpu' hi'.

16 Tikmũ'ũn te Kunnix yõg hãpxopmã'ax kopit mõ'ka'ok, yã hãmpe'paxex kutõgnãg, tu hãm'ãktux mõ'ka'ok, hu: "Kunnix 'ũkummuk". Kaxĩy. Yã yũmũg putuk hõmã. Yã hõmã yũmũ'ãte Kunnix yõg hãpxopmã'ax kopit mõ'ka'ok kamah. Pa hõnhã 'ap kaxĩy'ah. Yã 'ãte Kunnix yũmmũg xe'e'.

17 Tikmũ'ũn 'ũm kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik, yã tikmũ'ũn kuxa tup. Hãpxop kummuk xohix 'ũhittap nõg, pa hõnhã 'ũtup hãpxop xohix, yã hi'ax tup, tu' max.

18 Yã Topa te hãpxopmã xohix te kaxĩy. Hõmã yũmũg 'ũgãy xop, tu Topap-tup nõg. Pa Topa te nũ'kutnãhã Kunnix, tu nõmhã yũmũg mĩy Topa xape xop, tu mõ yũmũg pok, 'ũyĩy hep xop xohix mĩy Topa yõg xape xop.

19 Yũmũ'ãte tikmũ'ũn pu hãm'ãktux Topa te Kunnix mũtik tikmũ'ũn xohix mĩy Topa xape xop, tu tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxok, pu tu' kux.

20 'Ũgmũ'ãte Kunnix pu hãpxopmã max, tuk mũ'ãte Kunnix 'ãktux, yã Topa tek mũ'ã' hõm yãy 'ãxet'ax, 'ũyĩy hãm'ãktux max, tuk mũ'ãte 'ãxop xãnãhã'. 'Ũgmũ'ãte Kunnix mũtik 'ãxop xãnãhã'. 'Ãpu 'ũtux hok, puyĩy Topa 'ãxop mĩy Topa xape xop, yã 'ãxop gãy tu' kux.

21 Kunnix te hãpkummuk mĩy 'ohnãg. Pa Topa tep-tup, yĩy Kunnix te yũmũ yõg hãpkummuk mĩy'ax tat, tu yũmũg pupi' xok, 'ũyĩy yũmũg yãyhãk max xe'ẽgnãg Topa keppah, tu yũmũg kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik.

6

1 'Ũgmũ'ãte hãpxopmã max Topa mũtik, tu 'ãxop pu hãm'ãktux, hu: Hõmã Topa te 'ãxop pu hãmmaxnãhã'. 'Ãpu hãpxopmã hitop hok hõnhã. Kaxĩy.

2 Topa te hãm'ãktux. 'Ãpu 'ũxupax. Topa te: "Nõmhã 'ãmnĩy max xupep. 'Ãte 'ãxop 'ãpak nõmhã. 'Ãtep-tup nõmhã, nũy 'ãkuxa kummuk xit, nũy 'ãxop hãg tehet". Kaxĩy. 'Ũxupax. Topa tep-tup, nũy 'ãxop pu hãpxopmã max. 'Ãpu nõm pop, puyĩy Topa 'ãkuxa kummuk xit, nũy 'ãkuxa max tat, 'ũyãnãn tu'.

3 'Ũgmũ'ãte Topa pu hãpxopmã max, tuk mũ'ãtep-tup'ah hãpkummuk mĩy. Tikmũ'ũn te' xak putup, pak mũ yõg hãpkohe xipip-tup'ah.

4 Pak mũ'ãtep-tup, nũy hãmmax mĩy xohix, puyĩy tikmũ'ũn pẽnã', tu' yũmmũg 'ũgmũg yã Topa yõg kãmãnat. 'Ũgmũ'ãte hãmmax mĩy, tu hãpkummuk hã tot, xix hãpkute'ex kummuk hã tot, xik xũy hã tot.

5 Yã tikmũ'ũn tek mũg kix xikot hã, tuk mũg xex kanet ka'ok kopah, tu tikmũ'ũn xohix te yãy tu nũ'nãhã', nũy 'ũgmũg kute'ex kummuk, hak mũ'ãte Topa pu hãpxopmã punethok, tu mõgyõn kutõgnãg, tuk mũg xit kutĩgnãg.

6 'Ũgmũ'ãte hãpxe'e mĩy, tu hãmyũmmũg, tu tikmũ'ũn pu hãmmax mĩy, yĩy tikmũ'ũn te' yũmmũg 'ũgmũg yã Topa yõg kãmãnat. Topa Koxuk xip 'ũgmũtik, hak mũ'ãte Topap-tuppax xix tikmũ'ũn putuppax, ha Topa 'ũka'ok, tu' xip 'ũgmũg mũtik, yĩy tikmũ'ũn te' yũmmũg 'ũgmũg yã Topa yõg kãmãnat.

7 'Ũgmũ'ãte hãpxopmã xe'e'. Hã kaxĩy 'ũgmũ'ãte Hãmgãyãgnãg kummugãhã', ha Hãmgãyãgnãg tek mũ'ã kummugã 'ohnãg.

8 Tikmũ'ũn yãg tek mũg 'ãpak, pa' yãg tek mũg 'ãpak 'ohnãg. 'Ũyãg tek mũg 'ãktux kummuk, pa yã yãg nõy tek mũg 'ãktux max. 'Ũyãg te hãmpe'paxex 'ũgmũ'ãte' koit, pa' yãg nõy te hãmpe'paxex 'ũmũ'ãte' koit 'ohnãg.

9 Tikmũ'ũn tek mũg yũmmũg 'ohnãg putuk, pa tikmũ'ũn xohix tek mũg yũmmũg. Tikmũ'ũn te hãmpe'paxex 'ũgmũg xakix putũmnãg, pa yãg mũg hi'. Tikmũ'ũn tek mũg kix mĩm topnãg hã, pak mũg xakix 'ohnãg.

10 'Ũgmũg xũy, pa yãg mũg kuxa hittuppax. 'Ũgmũg yã hok xop, pak mũ'ãte tikmũ'ũn putexop xexkanãhã putuk. Yũmũ yõg hãpxop pip 'ohnãg putuk, pa yã hãpxop xohix yũmũ yõg, yã Topa yõg hãpxop.

11 'Ũkxape xop kõmẽn Konĩn tu', 'ũgmũ'ãte 'ãxop pu hãm'ãktux punethok, nũy xa' xuktux hãpxop xohix 'ũgmũg kuxa kopah.

12 'Ũgmũ'ãte yãy kuxa yõg hãpxop 'ãktux. Yã xate yũmũg yũmmũg. Pa 'ãxop tep-tup, nũy yãy kuxa yõg hãpxop 'ãktux hok, hak mũ'ãte' yũmmũg 'ohnãg 'ãxop kuxa'.

13 'Ãte 'ãxop pu hãm'ãktux, yã yãy kutok pu hãm'ãktux putuk. 'Ãte yãy kuxa yõg hãpxop 'ãktux. 'Ãpu xuktux kama 'ãkuxa yõg hãpxop 'ũgmũg putuk.

'Ũkummuk xop nĩm

14 'Ãpu kuxa mãm hok xop mũtik 'ãmõg hok. 'Ap max'ah. Texĩy max xop mõg 'ũkummuk xop mũtik? 'Ap mõg'ah, yã' max'ah. Texĩy kuyãnãm xip hãpkoxtap kopah? 'Ãmhok. 'Ũxip kuyãnãm, puxix tu' nõg hãpkoxtap.

15 Texĩy Kunnix mõg Hãmgãyãgnãg mũtik? 'Ap mõg'ah, yã' max'ah. Texĩy kuxa mãm xop te kuxa mãm hok xop hã' xape'? Yã 'ap xape'ah.

16 'Ok max tikmũ'ũn te Topa pet ha' mõg xix topa komut pet ha' mõg kamah?
'A' max'ah. Yã Topa te:
"'Ũkxip putup yãy yõg tikmũ'ũn mũtik, tu nõm xop kopak xip putup.
'Ũgmũn yã nõm yõg Topah, ha nõm yã yõgnũ tikmũ'ũn." Kaxĩy.
17 Topa te xe:
"'Ãpu kummuk xop nĩm, nũy mõg.
'Ãpu xupxet xop nĩm,
ha 'ãte 'ãxop pop putup,
18 nũy 'ãxop hã 'õg 'ãtak 'ũgmũn,
hak-tok pit xik hex 'ãxop.
Hã kaxĩy hãm'ãktux Topa, nõm te hãpxop xohix mĩy yũmmũg."
Kaxĩy.

7

1 'Ũkxape max xop, Topa te yũmũ'ã hãpxop xohix 'ãktux xex. 'Ãpu yũmũ hãpkummuk mĩy'ax kux, puyĩy Topa yũmũg kuxa pix, tu yũmũg putup'ax kummuk nõã'. 'Ãpu yũmũ hãmmãynãg mĩy, nũy Topa 'ãpax max.

'Ũkuxa hittup Paot

2 Pu yã 'ãkuxa 'ũkxax. 'Ũgmũ'ãte tikmũ'ũn kummugã 'ohnãg, tu tikmũ'ũn koxyõy 'ohnãg, tu tikmũ'ũn yõg hãpxop pop 'ohnãg.
3 'A 'ãte hãm'ãktux'ah 'ãxop kummuk. Pa hõmã 'ãte hãm'ãktux, xix hõnhã hãm'ãktux 'ãte 'ãxop xak, yã hõnhã 'ãxop xak, xix pexkox tu 'ãxop xak putup kamah.
4 'Ũgkuxa yũm 'ãxop kopah, tu hãmpekpaxex 'ãxop max. Yõgnũ hãpkummuk pip, pak kuxa yũm, tuk kuxa hittup xexka'.
5 Hõmãg mũg mõg hãpxexka Mãxenõn tu', tu mõktuk mũg mõxaha', hak mũ yõg hãpkummuk punethok pip, yã tikmũ'ũn tek mũg kute'ex kummuk, hak mũg kuxanõg.
6 Pa Topa te tikmũ'ũn kuxa hittupmãhã', tuk mũg kuxa hittupmãhã kamah. Yã Tit nũn, nũy 'ũgkuxa hittupmã'.
7 Yã Tit xupep, yĩg mũg kuxa hittup. Yã 'ãxop max, yĩy Tit kuxa hittup, hu 'ã nõm 'ãktux, yĩg mũg kuxa hittup kamah. Tit te hãm'ãktux 'ãxop tek xak punethok, tu 'ãxop te nõm tik kummuk tu yãyhãhup, tu 'ãxop tep-tup punethok, nũy 'ã hã 'ãtehet.
8 Hõmã 'ãte 'ãxop mãnõg tappet hã, yĩy 'ãxop kuxa hittup 'ohnãg. Pa puxix, 'ũmax tappet. 'Ok pe' kummuk 'ãkuxa hittup 'ohnãg? 'Ãmhok. Yã' max. Yã' max tappet.
9 Hõnhã 'ũgkuxa hittup. 'Ok 'ãkuxa hittup 'ohnãg, 'ũyĩg kuxa hittup? 'Ãmhok. Pa 'ãkuxa hittup 'ohnãg, hu hãpkummuk mĩy'ax kuxyãhã'. Topa teptup 'ãxop kuxa hittup 'ohnãg, nũy hãpkummuk mĩy'ax kuxyã'.
10 Yã Topa tep-tup 'ãxop kuxa hittup 'ohnãg, nũy hãpkummuk mĩy'ax kuxyã, ha Topa te 'ãkuxa kummuk xit'ax. Yã hãmmax, 'ãxop kuxa hittup 'ohnãg, yã' max. Pax xa kuxa hittup 'ohnãg te' kuxa mãm hok xop putuk, puxix tu' kummuk. Yã' kuxa hittup 'ohnãg te tikmũ'ũn kix.
11 Pẽnã', Topa te hãpxop max mĩy, 'ĩhã 'ãkuxa hittup 'ohnãg. 'Ãxop te hãmmax xak punethok, tup-tup punethok, pu tikmũ'ũn yũmmũg 'ãxop te hãpxe'e mĩy. 'Ãxop te hãpkummuk mĩy'ax putup nõg xexka', tu nõm hãpkummuk mĩy'ax yĩpkutuk xexka', tu 'ãxop tek xak punethok. 'Ãxop te nõm hãpkummuk mĩy'ax

yãnãn mõ'ka'ok, yã nõm tik kummuk yõg hãpkummuk mĩy'ax yãnãn mõ'ka'ok. Tikmũ'ũn te' yũmmũg 'ãxop te hãpxe'e xohix mĩy.

12 Yã hõmã 'ãte xa tappet kax'ãmi, xayĩy 'ãxop yũmmũg 'ãxop tek mũg putuppax, tu Topap-tuppax kamah. Hã kaxĩy 'ãte xa tappet kax'ãmi'. Nõm tik kummuk te' tut mũtik nõm, tu' tak pu hupmãhã'. Pa hã kaxĩy 'ãte xa' kax'ãmi 'ohnãg.

13 Hõnhã 'ũgmũg kuxa hittup.

Yã 'ãxop te Tito kuxa hittupmãhã', yĩg mũg kuxa hittup punethok kamah.

14 Hõmã 'ãte Tit pu hãm'ãktux 'ãxop max. Hamũn, hõnhã 'ãte hãmpekpaxex 'ãxop max. 'Ũgmũ'ãte 'ãxop pu hãpxe'e 'ãktux mõkumakmõg, tu Tit pu hãm'ãktux 'ãxop max.

15 Ha Tit te 'ãxop putuppax nõy nã' mõg, tu' yũmmũg 'ãxop yĩpkox pip, tu Tit yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu' mĩy.

16 'Ũgkuxa hittup, yã 'ũgkuxa yũm 'ãxop kopah.

8

Tayũmak nĩm punethok

1 'Ũkxape xop, 'ũgmũ'ãtep-tup, xayĩy 'ãxop yũmmũg Topa te hãmmaxnãhã Yeyox kopa kuxa mãm xop pu hãpxexka Mãxenõn tu'.

2 'Ũyõg hãpkummuk punethok pip, nũy yõg kuxa mãm'ax kopit, pa' kuxa hittup xexkanãm, tu tayũmak punethok popmãhã'. Yãp-te xop kutõgnãg, pa' popmãhã 'ũpunethok.

3 Nõm te' popmãhã tayũmak xohix yãy yõg, tu tehomi' popmãhã'. Yã 'ũp-tup,

4 tuk mũ'ã hãm'ãktux, hu: "'Ũgmũ'ãtep-tup xexka' nũ tayũmak popmã' Topa yõg tikmũ'ũn pu hãpxexka Yonex tu'." Kaxĩy.

5 'Ũgmũ'ãte hãmpekpaxex, yã' xohix popmãhã'. Yã' xohix, ha nõm te Topa pu yãy popmãhã hãmãxap, tuk-nãy tu 'ũgmũ'ã yãy popmãhã kamah, ha Topa tep-tup.

6 Tit te 'ãxop hã' tehe', xayĩy tayũmak yãy tu nũ'xoh, hak mũ'ãte Tit mũtik hãm'ãktux, puyĩy xe 'ãxop hã tu tehet, puyĩy tayũmak yãy tu nũ'xo kux. 'Ãxop te' nõy putuppax, hu tayũmak popmãhã'.

7 'Ãxop yãp-te xop kutognãg, pap-te xop xexka putuk. Yã 'ãxop kuxa mãm xexka', tu hãm'ãktux max yũmmũg, tu hãmyũmmũg xexka', tu' nõy hã 'ãtepax xexka', tuk mũg putuppax xexka'. 'Ãpu tayũmak xohix popmã kamah.

8 'Ãte 'ãxop xat 'ohnãg, pa 'ãtep-tup, nũy 'õg putuppax'ax kopit. Yã 'ãxop te' nõy putuppax, yã Yeyox putuk.

9 'Ãxop te' yũmmũg yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix te' nõy hã' tehe'. Hõmã 'ũhittap Yeyox 'ũp-te xop xexka pexkox tu', pa' nũn hãm xexka tu', tu yãyhãp-te xop kutõgnãg, nũy yũmũ'ã hã tu tehet. Yeyox 'ũp-te xop 'ohnãg, pa yũmũp-te xop xexka mĩy, yã yũmũ'ã hãmmaxnãhã'.

10 'Ãte hãmpekpaxex hã kaxĩy. Hõmã hãmyãxatamuk nõy 'ĩhã 'ãxop te tayũmak yãy tu nũ'xoh kõnãmãhã'. Hõnhã tayũmak yãy tu nũ'xoh kux, pu' max. 'Ãxop te tayũmak popmãhã', ha ta' nõy xohix te' popmã 'ohnãg. 'Ãxop tep-tuppax, nũy tayũmak popmã'.

11 'Ãpu tayũmak yãy tu nũ'xoh kux hõnhã. 'Ãxop te tayũmak nĩm putuppax hãmãxap. 'Ãpu tayũmak nĩm putuppax hõnhã, nũy nĩm kuxyã.

12 'Ãxop te tayũmak nĩm pax, puxix Topa tep-tuppax 'õg nĩm'ax. Pa' pip 'ohnãg 'õg hãpxop, puxix Topa pu' max kamah.
13 'A 'ãtep-tup'ah, xayĩy 'ãxop tayũmak xohix nĩm, pa' nõy te' nĩm 'ohnãg. Yã' max 'ũnõy te tayũmak nĩm kamah 'ãxop putuk.
14 Pa hõnhã 'õg hãpxop punethok pip. Yã' max, 'ãxop te nõm hã 'ãtehet. Hãpxip, puxix tu' pip 'ohnãg 'õg hãpxop, puxi' nõy 'ãxop hã' tep-tup, yã' nõy yõg hãpxop punethok pip. Yã hã kaxĩy 'ãxop te hãpxop hok nĩm putup, ha' nõy te hãpxop hok nĩm putup yãy putuk.
15 Yã Topa yõg tappet te nõm 'ãktux, hu:
"Tik te' pop hãpxop xohix, pap-te xop xexka 'ohnãg
Ha ta tik nõy te' pop hãpxop tĩgnãg, pap hok xop 'ohnãg." Kaxĩy.

Tit xix yãy xape xop

16 'Ãte Topa pu hãm'ãktux, hu: "Topa, 'ãmax. Xate Tit pu hãm maxnãhã', ha tutep-tup tikmũ'ũn hã' tehe 'ũgmũn putuk". Kaxĩy.
17 Hamũn, hõmã 'ãte Tit pu' xak, ha tutep-tup xexka', nũy 'ãxop hã tu tehet. Tutep-tup, hu 'ãxop ha' mõg.
18 'Ũgmũ'ãte taknõy mõkutnãp-tup Tit mũtik. Yeyox kopa kuxa mãm xop xohix te nõm putuppax, tu nõm 'ãpak. Tute Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux.
19 Yeyox kopa kuxa mãm xop te nõm yãykutnãhã', puyĩg mũg mũtik mõg, nũy 'õg nĩm'ax xop mõgã', nũy yũmũg xuxyã Yeyox 'ũxexka mĩy, xayĩy 'ãxop yũmmũg 'ũgmũ'ãtep-tup xexka', nũy 'ãxop hãg tehet.
20 'Ũgmũ'ãtep-tup 'ohnãg, puyĩy tikmũ'ũn hãm'ãktux, hu: "Paot te tayũmak yãg hã' xupxet". Kaxĩy. Yã 'ãtep-tup'ah.
21 Pak mũ'ãtep-tup, nũy hãpxe'e mĩy. Yã Topa te' pẽnãhã xix tikmũ'ũn te' pẽnãhã kamah.
22 'Ũgmũ'ãte taknõy mõkutnãhã 'ũnõy mũtik. 'Ũgmũ'ãte taknõy yõg hãpxopmã'ax kopit punethok, huk mũ'ãte' yũmmũg 'ũmax, tup-tup xexka, nũy tikmũ'ũn hã tu tehet. Nõm taknõy kuxa yũm 'ãxop kopah, hu 'ãxop hã tep-tup xexka'.
23 Tit yã yõgnũ kãmãnat, tu hãpxopmãhã 'ũgmũtik, nũy 'ãxop hã tu tehet. 'Ũmõg putup 'ũtaknõy xop Tit mũtik. Yã' max 'ũtaknõy xop. Yeyox kopa kuxa mãm xop te nõm mõ'pok, nũy Kunnix pu' mĩy hãpxop max, nũy Kunnix 'ãktux max.
24 'Ãpu nõm putuppax, puyĩy Yeyox kopa kuxa mãm xop yũmmũg 'ãxop te nõm putuppax, tu' yũmmũg 'ũgmũ'ãte 'ãxop 'ãktux max, tu' koit 'ohnãg.

9

Tayũmak nĩm hãpxexka Yonex xop pu'

1 Yeyox kopa kuxa mãm xop xohix te hãpxexka Yonex yõg Yeyox kopa kuxa mãm xop pu' nĩm tayũmak, ha 'ãte xe xa kax'ãmi putup'ah.
2 'Ãte' yũmmũg 'ãxop tep-tup, nũy tayũmak nõ 'ã tehet, ha 'ãte 'ãxop 'ãktux max hãpxexka Mãxanõn xop pu'. 'Ãte: "'Ãxape xop hãpxexka Genex yõg xop tep-tup, nũy tayũmak nõm hã tu tehet. Yã hãmyãxatamuk puxet hã Genex xop tep-tup". Kaxĩy. Ha Mãxanõn xop te nõm mõkupix, tu hõnhã tutep-tup, nũy tayũmak nĩm kamah.
3 Hõnhã 'ãte 'ũtaknõy mõ'pok 'ãxop hah, nũy 'ãxop 'ãktux max hitop hok, pa 'ãxop te tayũmak nĩm putup. Yã hã kaxĩy 'ãte hãm'ãktux hõmã.

4 Pa Mãxanõn yõg xop mõg 'ũgmũtik 'ãxop hah, tu' pẽnãhã 'ãxop yõg tayũmak nĩm'ax pip 'ohnãg, kopxix 'ũgyãyhãhup putup, xix 'ãxop yãyhãhup putup kamah. Hamũn 'ũgkuxa yũm 'ãxop kopah.

5 'Ãte hãmpekpaxex 'ũmax 'ũtaknõy xop mõ'pok hãmãxap 'ãxop hah, puyĩy 'õg tayũmak nĩm'ax yãy tu nũ'xoh, 'ãxop te hãm'ãktux xex, hak-nãy tu 'ãxop hak mõg putup, tuk xupep putup, ha' pip 'õg tayũmak nĩm'ax, ha tikmũ'ũn te' pẽnãp-tup 'ãxop tep-tup, hu' nĩm tayũmak, pa' nõy te 'ãxop xat 'ohnãg, pu' nĩm.

6 'Ãpu 'ũxaxok hok, tikmũ'ũn te hãpxop xap xok tĩgnãg, puxix mĩnta ta tĩgnãg pop, pa tikmũ'ũn te hãpxop xap punethok xok, puxix mĩnta ta punethok pop putup. Hã kaxĩy 'ãxop te' nĩm tayũmak tĩgnãg, nũy ta hãmmaxnãk-tõgnãg, pa 'ãxop te' nĩm tayũmak xohix, nũy ta hãmmaxnã punethok.

7 'Ãxop te hãmpe'ãpaxex 'ãkuxa kopa tayũmak xohix nĩm putup. 'Ãpu 'ũnĩm. 'Ũxupkũmĩy xop kuxa hittup 'ohnãg. 'Ãpu 'ãxupkumĩy hok. Tikmũ'ũn te' nĩm, 'ũnõy te' xat hah. 'Ãmhok, yã' max'ah. Pa 'ãkuxa tu hittup hã' nĩm, yã' max, yã Topa tep-tuppax.

8 Ha Topa te 'ãxop pu popmãhã 'õg hãpxop xohix, ha mõktu 'õg hãpxop xohix xexka' pip, tu 'ãxop 'ũm hok'ah, yã mõkuma 'ãmõg, tu 'õg hãpxop pip, nũy 'ãxop hãpxopmã max.

9 Hamũn, Topa yõg tappet te: "Topa te' popmãhã hãpxop xohix 'ũhok xop pu', tu hãmmaxnãhã mõkuma' mõg, ha' kux 'ohnãg". Kaxĩy.

10 Topa te hãpxop xap popmãhã', puyĩy tikmũ'ũn xoh hãpxopxap. Topa te xit'ax popmãhã', puyĩy tikmũ'ũn mã'. Topa te tikmũ'ũn pu hãpxop xap xohix popmãp-tup, tu' tukgãp-tup, ha tikmũ'ũn te mĩnta ta xohix popmãp-tup. Hã kaxĩy Topa te xa hãpxop xohix popmãhã', ha 'ãxop te' nĩm tayũmak xohix, ha Topa te tikmũ'ũn pu' maxnãp-tup nõm te' pop.

11 Topa te 'ãxop mĩy putup 'ũp-te xop xexka putuk, xayĩy 'ãxop tikmũ'ũn pu' nĩm mõkuma'ãmõg, ha tikmũ'ũn xohix te hãm'ãktux putup, hu: "Topa, 'ãmax. Xatek mũ'ã popmãhã hãpxop xohix". Kaxĩy.

12 'Ãxop te tikmũ'ũn pu' nĩm hãpxop xohix, yĩy yõg hãpxop pip, puxix tu Topa pu hãm'ãktux, hu: "Topa, 'ãmax, xate' popmãhã hãpxop xohix". Kaxĩy.

13 'Ãxop te Kunnix yõg hãm'ãpak max'ax 'ãpak, tu' mĩy mõkuma'ãmõg, tu nõm 'ãktux mõkuma 'ãmõg, tu tayũmak xohix nĩm hãpxexka Yonex yõg xop pu' xix tikmũ'ũn nõy pu'. 'Ãxop te' nĩm punethok, yĩy tikmũ'ũn xohix te Topa 'ãktux maxp-tup.

14 Tikmũ'ũn te Topa pu 'ãxop 'ãktux maxp-tup, tu 'ãxop putuppax. Topa te 'ãxop pu' hõm hãpxop max, yã Topa te 'ãxop pu' hõm yãy Koxuk.

15 Topa te yãy kutok xe'ẽgnãg hõm. 'Ãpu yũmũ Topa pu hãm'ãktux, hu: "Topa, 'ãmax. Xate yãy Koxuk hõm". Kaxĩy.

10

1 'Ũgmũn Paot, tu yãy kutõgnãg pekpaxex, tuk gãy 'ohnãg, tu hãm'ãktux pu'uk, tu 'ãxop puk max, yã Kunnix putuk. Pa tikmũ'ũn te: "Paot te yãy kutõgnãg pe'paxex, tu hãm'ãktux pu'uk nũnte 'ũgmũg mũtik, pa hãm'ãktux ka'ok hato'ah". Kaxĩy.

2 Hãpxip 'ĩhãg mõg'ax, nũy xihip 'ãxop mũtik. 'Ãxop yãg te hãpkummuk mĩy, kopxix hãm'ãktux ka'ok. Pa 'a 'ãtep putup'ah. 'Ãpu hãpkummuk mĩy hok. Hamũn, 'ãte hãm'ãktux ka'ok 'ũkummuk xop pu'. Nõm te hãm'ãktux 'ãte hãpxopmã kummuk, nũy yãy yõg putup'ax mĩy. Yã' koit.

3 Hamũn, 'ũkxip hãm xexka tu', pa Topa pu hãpxopmã max, nũy tikmũ'ũn
kuxa mãmmã Yeyox kopah, tu tikmũ'ũn mũtik yãykix 'ohnãg, yã' kuxa mãm
hok xop putuk 'ohnãg 'ãte'.
4 'Ũkuxa mãm hok xop te mĩm topnãg hã yãy kix xix pox hã, xix mĩkax hã. 'Ak
mũ'ãte yãy kix hã kaxĩy'ah. Pa Topa te 'ũgmũg ka'ogãhã', 'ũyĩy Hãmgãyãgnãg
yõg yãmĩy xop yõg hãpkummuk mĩy'ax nõã', xix Hãmgãyãgnãg yõg tikmũ'ũn
yõg hãpkummuk mĩy'ax nõã', xix koit'ax nõã', xix hãmyũmmũgã'ax te koit nõã'.
5 Hãm te' tux hok, pu tikmũ'ũn Topa yũmmũg hok, ha 'ãte nõm hãpxop ka'ok
xohix koxyõy. 'Ũgmũ'ãte tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã', puyĩy Kunnix pe tu
paxeh punethok, nũy Kunnix 'ãpax.
6 'Ãxop te Kunnix tu' pip ka'ok, tu 'ãyĩpkox pip. Yã' max. Pak mũ'ãte yĩpkox
'ohnãg xop te hãpkummuk mĩy'ax yãnãn putup.
7 'Ãxop te hãmyũmmũg kutõgnãg. 'Ok xip tihik, tu hãmpe'paxex, yã Kunnix
yõg tihik? 'Ũgmũg yã Kunnix yõg tihik kamah.
8 Topa tek xexkanãhã', pa 'ãte nõm 'ãktux kutõgnãg, pak yãyhãhup 'ohnãg.
Nõm 'ãktux, pu' max. Topa tek ka'ogãhã', 'ũyĩy 'ãkuxa hittupmã'. 'Ãtep-tup'ah
'ãxop nõã'.
9 'Ap 'ãtep-tup'ah 'ãkuxanõã' yõgnũ tappet hã.
10 Tikmũ'ũn te: "Paot te hãm'ãktux ka'ok yãy yõg tappet tu', pa' xip nũnte
yũmũg kopah, puxix hãm'ãktux pu'uk, tu hãm'ãktux hitop mĩy". Kaxĩy.
11 'Ũmax, puyĩy tikmũ'ũn yũmmũg, pek mũ'ãte tappet kax'ãmi', pek mũ'ãte
'ãxop pu hãm'ãktux, yã yãy putuk. Pek xip nũnte, pek mõg, nũy 'ãxop kopak
xihip, yã yõgnũ hãm'ãktux te yãy putuk.
12 'Ũtihi 'ãxop kopa Yeyox yõg mõ'pok xop te' koit xop, tu yãy xexka 'ãktux.
'Ãtep-tup'ah yãy xexka 'ãktux, nũy 'õm xop putuk. Yã tik hitop. 'Õm te yãy yõg
hãpxopmã'ax kopit, tu Topa yõg xat'ax 'ãpak 'ohnãg, tu yãy yõg xat'ax mĩy.
13 Topa tek mũg mõkpok, 'ũyĩy mũg tikmũ'ũn kopa hãpxopmã max xix 'ãxop
kopa hãpxopmã max. 'Ãte nõm 'ãktux maxp-tup. Pa Topa tek mũg mõkpok,
'ũyĩy hãpxopmã nõy 'ohnãg.
14 Hõmãg mũg mõg 'ãxop hah, nũy Kunnix yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux 'ãxop
pu'. Topa tek mũg xat, 'ũyĩy hãpxopmã', ha 'ãte hãpxopmã nõy mĩy putup'ah.
15 Pa tik nõy te Topa pu' hãm, nũy tikmũ'ũn kuxa mãmmã', ha 'ãte nõm 'ãktux
putup'ah 'ãte nõm kuxa mãmmãhã'. 'Ãmhok. Yã' nõy te nõm kuxa mãmmãhã'.
Pak mũ'ãte' hip 'ãxop kuxa mãm nõy nã' mõg putup, hak mũ'ãte' hip, 'ũyĩy
mũg hãpxopmã nõy nãg mõg 'ãxop kopah. 'Ũgmũ'ãte hãpxopmã max, ha Topa
te nõm putup, hak mũ'ãte hãpxop nõy mĩy putup'ah 'ãxop kopah,
16 tuk mũ'ãte Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux yũmmũg hãpxexka nõy tu',
ha tik nõy te Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux kamah. 'Ap 'ãte nõm 'ãktux
putup'ah 'ũkpuxet te hãm'ãpak max'ax 'ãktux. 'Ãmhok. Yã' nõy te' kamah.
17 Pa Topa yõg tappet te: "'Ok 'ãxop te yãy xexka 'ãktux putup? 'Ãpu Topa
xexka 'ãktux". Kaxĩy.
18 Topa te tikmũ'ũn 'ãktux max, puyĩy tikmũ'ũn tu max. Pa tikmũ'ũn te yãy
xexka 'ãktux, puyĩy tikmũ'ũn tu kummuk.

11

Paot xix Yeyox yõg mõ'pok te' koit xop

1 'Ãte hãm'ãktux hã hãpkute'ex kutõgnãg putup. 'Ãpu 'ũg 'ãpax.

2 'Ãte 'ãxop yĩpkũmĩy, ha Topa te 'ãxop yĩpkũmĩy. 'Ãtak te yãy kutok hex xat, pu yãy tax tik puxet mũtik. Yãk-tok hex yã tuk tup max. Hã kaxĩy 'ãte 'ãxop popmãhã Kunnix pu', yã yãp-xet pu'. Hã kaxĩy 'ãxop te hex tuktup max putuk.
3 Pa 'ũgkuxanõg. Hõmã 'ãxop te Kunnix tu 'ãpip ka'ok, tu Kunnix putuppax xe'e'. Pa 'ãte hãmpekpaxex 'ãxop te hãmpe'ãpaxex kummuk putup, nũy Kunnix nĩm, yã 'Ema putuk. Tute hãmpe'paxex kummuk. Yã kãyã yõg koit'ax kopa' kuxa yũm.
4 Hamũn nõm Yeyox yõg mõ'pok xop te' koit xop te 'ãxop ha' mõg, nũy Kunnix nõy 'ãktux, yã yõgnũ Kunnix xe'e 'ohnãg, pa 'ãxop te tik yõg hãm'ãktux 'ãpak. 'Ãxop te' koxuk nõy paha', 'a Topa Koxuk'ah. Hõmã 'ãxop te Topa Koxuk paha', hak mũg pip 'ãxop kopah. Pa 'ãxop te hãm'ãpak nõy paha', 'a yõgnũ putuk'ah 'ũgmũ'ãte 'ãxop pu nõm 'ãktux.
5 'Ãxop te hãmpe'ãpaxex Yeyox te mõ'pok nõm te' koit xop. 'Ok xexka 'õhõm, ha tak mũn kutõgnãg? 'Ãmhok.
6 'Ãte' yũmmũg 'ãte hãm'ãktux max yũmmũg 'ohnãg, pa 'ãte hãmyũmmũg, tu nõ hãmyũmmũgã max. 'Ãxop tek mũg 'ãpak punethok, hu' yũmmũg.
7 Hõmã 'ãte 'ãxop pu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, pa 'õg tayũmak pop 'ohnãg. 'Ãte yãy kutõgnãg mĩy, xayĩy 'ãxop 'ãxexka'. 'Ok 'ãte hãpkummuk mĩy? 'Ãmhok.
8 Hõmã 'ãte hãpxopmã max 'ãxop kopah, 'ĩhã Yeyox kopa kuxa mãm xop nõy te 'ã' popmãhã tayũmak. 'Ãte 'ũyõg hãpxop pop, nũy 'ãxop hãg tehet, yã' xupxet putuk.
9 'Ãte hãpxopmã max 'ãxop kopah, pa 'ãte 'ãxop yõg hãpxop xak 'ohnãg xix 'õgnũ tayũmak xak 'ohnãg, pa hãpxexka Mãxenõn yõg taknõy xop te 'ã' nũnnãhã hãpxop xohix. Hõmã 'ãte 'õg hãpxop pop 'ohnãg, tu 'a 'ãte 'õg hãpxop pop putup'ah. 'Ãte 'õg hãpxop pop 'ohnãg putup.
10 'Ãte hãm'ãktux Kunnix mũtik. 'Ãte hãm'ãktux 'ãte Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux putup hãpxexka Genex yõg tikmũ'ũn pu', pa 'ãte 'ũyõg hãpxop pop putup'ah, ha tikmũ'ũn tek hupmãp-tup'ah.
11 Teptu 'ãte nõm 'ãktux? 'Ok 'ãte 'ãxop putuppax 'ohnãg? 'Ãmhok. 'Ãte 'ãxop putuppax.
12 Hõnhã 'ãte Kunnix puk hãm putup, puyĩy tikmũ'ũn yũmmũg 'ũkummuk Yeyox yõg mõ'pok te' koit xop, puyĩy yãy xexka 'ãktux hok. Hamũn, nõm te hãm'ãktux hãpxopmã yãg mũn putuk. Pa' koit.
13 'Ãp Kunnix yõg mõ'pok xop xe'e'ah nõ'õm, yã' koit xop. Nõm te hãm'ãktux hãpxopmã max, tu Kunnix yõg mõ'pok xop putuk.
14 Hãmũn, Hãmgãyãgnãg te yãyhã pexkox yõg nũ'pok xop putuk, yã' max xe'ẽgnãg xop putuk.
15 Tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg Hãmgãyãgnãg yõg tikmũ'ũn te hãpxe'e mĩy xop putuk. Nõm te hãpkummuk mĩy, ha Topa te yõg hãpkummuk mĩy'ax xohix yãnãn putup.

Hãpxop kummuk Paot yõg

16 'Ãte xe hãm'ãktux, 'ãpu hãmpe'ãpaxex hok, 'ãte hãpxopmã hitop. Pa 'ãxop te hãmpe'ãpaxex, 'ãte hãpxopmã hitop, kopxix yãy xexka 'ãktux, yã tik hitop putuk.
17 'Ãte hãm'ãktux putup, pa Topa te hãm'ãktux te kaxĩy putup'ah. 'Ãte yãy xexka 'ãktux, kopix tik hitop putuk.

18 Pa' pip tikmũ'ũn xohix, tu yãy xexka 'ãktux, yã hãm xexka yõg tikmũ'ũn kummuk putuk, yĩy 'ãte yãy xexka 'ãktux putup kamah.

19 'Ãxop te hãmpe'ãpaxex hãmyũmmũg xexka', xayĩy 'ãxop hitop 'ãpakpax.

20 Tik te 'ãxop xatpax, ha ta 'ãxop nõm 'ãpax, tu' mĩy. Tik te 'õg hãpxop pop, ha ta 'ãxop nõm popmã'. Tik te 'ãxop tuxhok, xa hãpxopmã hok, ha ta 'ãxop nõm mĩy 'ohnãg. Tik te yãy xexka 'ãktux, ha ta 'ãxop hãmpe'ãpaxex 'ũxexka tihik. Tik te yãy yĩm hã 'ãpa yĩn kix, ha ta 'ãxop hãmpe'ãpaxex yã' max tihik.

21 'Ũgyãyhãhup, pa 'ãte hãm'ãktux putup, 'ũgmũg pu'uk hu nõm tik te hãpxopmã putuk 'ohnãg.

Pa tik te yãy xexka 'ãktux, kopxix yãy xexka 'ãktux putup kamah, tu hãm'ãktux hitop.

22 'Ok tik te 'Emeneo xop kopa' pip? Hamũn, yãg mũn kamah. 'Ok tik te 'Iyaet xop kopa' pip? Hamũn, yãg mũn kamah. 'Ok 'Amanãm yõg xupepmã xop kopa' pip tihik? Hamũn, yãg mũn kamah.

23 'Ok tik te Kunnix pu hãpxopmã max? Hamũn. 'Ãte Kunnix pu hãpxopmã max punethok. Yã 'ãte hãm'ãktux hitop, tup-tox kummuk putuk. 'Ũhãm pu'uk tihik pak hãm ka'ok. Tik pip kutõgnãg kanet ka'ok kopah, pak xip punethok kanet ka'ok kopah. Tikmũ'ũn te nõm kix kutõgnãg xikot hã, pak kix punethok xikot hã. Tik xakix kutõgnãg kõmnãg, pak xok punethok kõmnãg.

24 Yoneo xop tek kix xikot hã 'ũxohix te' 39. Hã kaxĩy 'ũgkix xohix te' 5.

25 Hõm xop tek kix punethok xikot hã. Hã kaxĩy 'ũgkix 'ũxohix te' 3. Yoneo xop te mĩkaxxap punethok hãg tux yãp-xet, nũy 'ũkputex. 'Ũgmũ yõg mĩpkox yãy koxyõy tikoyuk kõnãg yĩmũ', tuk xip puxet kõnãg kopa mãyõn mõg tox hã xix 'ãmnĩy tox hã.

26 'Ãte hãpkumep punethok, tuk xok punethok kõmnãg kõnãg xexka kopah, tu xupxet tep-tex punethok kõmnãg, ha Yoneo xop tek kummugãhã' xix Yoneo kũnãpa pip xop te'. 'Ũkxok kõmnãg kõmẽn kopah, xix mĩmãtik kopah, xix kõnãg xexka kopah, ha' xape te' koit xop tek kummugãhã'.

27 'Ũghãm ka'ok, hu 'ãmnĩy punethok 'ĩhã mõgyõn kutõgnãg, tu putup tek putex punethok, tu kõnãg putup tek putex punethok, tuk xit'ax pip kutõgnãg, xik pet pip kutõgnãg, xix yõg topixxax kutõgnãg,

28 xix hãpxop xohik-tõgnãg, tu 'ãmnĩy xohix hã 'ãte hãpxopmãhã Yeyox kopa kuxa mãm xop xohix pu', yãg hãm ka'ok.

29 Hamũn, Yeyox kopa' kuxa mãm xop pu'uk, kopxix 'ũgkuxa hittup 'ohnãg, tuk pu'uk kamah. Tikmũ'ũn te Yeyox kopa kuxa mãm xop mõgãhã', pu hãpkummuk mĩy, kopxix 'ũggãy, tuk kuxa hittup 'ohnãg.

30 Pax 'ũ yãy xexka 'ãktux, kopxix yãy pu'uk 'ãktux putup.

31 'Ũxip Topa yã yũmũg xuxyã Yeyox mũktak. 'Ũmax xe'ẽgnãg Topah, tu yõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg. Tute' yũmmũg 'ãte' koit 'ohnãg.

32 Hõmã 'ũkxip kõmẽn Namãn tu', ha ta' xip hãpxexka yõg xat'ax yõg go-henanok te mõ'pok xonat, puyĩy kõmẽn pak'ax yõg hãmyĩkox pẽnã', puyĩy xonat 'ũgmũy. Yã mĩkaxxap hã nõ'õm hãmpak'ax, tu' tox.

33 Pa' xip hãmkoxnãg hãmpak'ax tu', ha 'ãte nõm hãg xupep, tu manex kopak yũm, hak xape tek yĩyxohõnnãhã manex hã poxit hã, ha tak mõg.

12

Paot te hãpxop xe'ẽgnãg pẽnãhã pexkox tu'

1 'A' max'ah, yãy xexka 'ãktux, yã' kummuk, yã 'ãte xe yãy xexka 'ãktux putup. 'Ãte yãy yõnkup'ax 'ãktux putup, yã Topa te 'ã' mũg hãpxop xohix 'ũgyõnkup hã.

2 Hõmã hãmyãxatamuk te' 14 'ĩhã hãm tek mũg, nũy 'ũgmõgã pepix pexkox tu'. 'Ãte' yũmmũg'ah, 'ok pek mõg, 'ok pek yõnkup, 'ãte' yũmmũg'ah. Yã Topap-xet te' yũmmũg.

3 'Ãte xe hãm'ãktux. 'Ok pe hãm tek mũg, nũy mõgã pepix pexkox tu', 'ok pek yõnkup, 'ãte' yũmmũg'ah, pa Topap-xet te' yũmmũg.

4 'Ũkxip 'õnte pexkox tu', tu hãpxop xe'ẽgnãg 'ãpak, pa nõm 'ãktux yũmmũg 'ohnãg. Tikmũ'ũn te nõm xop 'ãktux yũmmũg 'ohnãg.

5 'Ãte yãy xexka 'ãktux putup'ah, pa yãy pu'uk'ax 'ãktux putup.

6 Pax 'ũ yãy xexka 'ãktux, kopxix hãm'ãktux hitop putup'ah, pa hãpxe'e 'ãktux. Pa 'ãte yãy xexka 'ãktux putup'ah. 'Ãte yãy xexka 'ãktux, puxix tikmũ'ũn hãmpe'paxex 'ũgxexka'. Pa 'ãmhok, tikmũ'ũn te yõgnũ hãpxopmã'ax pẽnãhã', tu yõg hãm'ãktux 'ãpak, puxix tikmũ'ũn 'ũgyũmmũg.

7 Pa Topa tep-tup'ah, 'ãte yãy xexka pekpaxex. 'Ãte' pẽnãhã' hãpxop max xe'ẽgnãg pexkox tu', yĩy ta 'ã' hõm Topa te' hãpxũy, yã mĩmyãm putuk 'ũgyĩn kopah, yã Hãmgãyãgnãg yõg mõ'kutnã'ax putuk tuk xũygãhã', 'ũyĩy yãy xexka pekpaxex hok.

8 'Ãte Topa pu yãy xũy 'ãktux tikoyuk, tu Topa pu' kax, puyĩy 'ũkxũy xut.

9 Pa Topa te: "'Ãmhok, puxix. 'Ũkxip 'ãmũtik, tu xa hãmmaxnãhã'. Puxix. 'Ũgka'ok, 'ĩhã 'ãpu'uk". Kaxĩy. Topa tek hittupmã 'ohnãg. Puxix, 'ũgkuxa hittup. 'Ãte yãy pu'uk'ax 'ãktux maxp-tup, ha Kunnix xip 'ũgmũtik, tu hãpxopmã max punethok putup. Yã' ka'ok Kunnix.

10 'Ũgpu'uk, ha tikmũ'ũn tek mũn 'ãktux kummuk, hak xũy, ha tikmũ'ũn tek kute'ex kummuk, ha' max'ah hãpxop, 'ĩhã 'ãte Kunnix pu hãpxopmãhã'. Pa puxix. 'Ũgkuxa hittup. 'Ũkpu'uk, kopxix 'ũgka'ok.

Putep mũn mĩy putup Yeyox kopa kuxa mãm xop

11 Hamũn, 'ãte hãm'ãktux hitop nõmhã, pa 'ãxop tep-tup. 'Ãxop te hãmpe'ãpaxex 'ohnãg 'ũgmax. Hamũn, 'ũkpu'uk, pak max kamah, yã Yeyox yõg mõ'pok te' koit xop putuk, nõm tihi 'ãxop kopah.

12 'Ũkxip Yeyox yõg mõ'pok xop kopah. 'Ãxop te' yũmmũg, tu' pẽnãhã hãpxopmã'ax 'ãte nõm mĩy punethok. 'Ãte hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg 'ãxop kopah, ha 'ãxop te' yũmmũg Topa te' mĩy, ha 'ãkuxa te' yẽy. Yã hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg.

13 'Ãte 'ãxop kopa hãpxopmãhã', Yeyox kopa kuxa mãm xop nõy xohix kopa putuk, pa 'ãte 'õg hãpxop pop 'ohnãg xix 'õg tayũmak, pa Yeyox kopa kuxa mãm xop nõy xohix te 'ã hã' teheh, tu 'ã' popmãhã hãpxop xix tayũmak. Yã hã kaxĩy max'ah. 'Ãte' kummuk mĩy. 'Apu 'ũxaxogã', pu tu' kux.

14 Hõnhã putat tikoyuk 'ĩhãg mõg putup 'ãxop hah, tu 'a 'ãte xa tuk kax putup'ah. 'Ãte 'ãxop putup, pa 'õg tayũmak putup'ah. Hamũn, 'ũmax'ah 'ũk-tok te yõg 'ãtak pu popmãhã hãpxop xohix xi' tut pu', pa' max 'ãtak tek-tok pu' popmãhã hãpxop xohix xi' tut te'.

15 Hak kuxa hittup, tu yõgnũ hãpxop xohix põpmãhã', tu xa hok hãm ka'ok putup, nũy 'ãxop hãg tehet. 'Ãte 'ãxop putuppax xexka'. 'Ok 'ãxop tek putuppax putup kutõgnãg?

16 'Ãxop te' yũmmũg 'ãte' pop 'ohnãg 'õg hãpxop, pa tikmũ'ũn te hãm'ãktux putup 'ãte 'ãxop pu' koit, tu 'ãxop mõgãhã, pa' koit.
17 Texĩy? 'Ok 'ãte tik mõ'pok, puyĩy 'õg hãpxop pop? 'Ãmhok.
18 'Ãte Tit pu: "'Ãpu mõg tikmũ'ũn hah". Kaxĩy. Yĩy ta' mõg Tit 'ãxop hah. Ha 'ãte taknõy nõy mõ'kutnãhã Tit mũtik. 'Ok Tit te 'õg hãpxop pop? Putep hãmpe'ãpaxex? 'Ãmhok. 'Ok Tit te hãpxopmã tek mũn putuk? 'Ok Tit tep-tup 'ãte nõm putup? Hamũn.
19 'Ok 'ãxop te hãmpe'ãpaxex 'ũgmũ'ãtep-tup, tu hãm'ãktux punethok, xayĩy 'ãxop 'ũgmũn putup? 'Ãmhok. Pak mũ'ãte hãm'ãktux, ha Topa te nõm 'ãpak, ha Kunnix tep-tup nõm hãm'ãktux. 'Ũgmũ'ãte hãpxopmã xohix, nũy 'ãxop hãg tehet.
20 'Ũgkuxa nõg. 'Ãte hãmpekpaxex 'ũgmũg mõg putup 'ãxop hah, pa 'ãxop te yãyhã kummuk, tu' putuk 'ohnãg 'ãte nõm putup. 'Ãte hãmpekpaxex 'ãte' putuk 'ohnãg 'ãxop te nõm putup. 'Ũgkuxa nõg. 'Ãte hãmpekpaxex 'ãte 'ãxop pẽnãp-tup, 'ĩhã 'ãxop te yãy mãnõg, tu 'ãxop te' yĩpkumĩy, tu 'ãxop gãy, tu 'ãxop te' xupkũmĩy, tu hãm'ãktux kummuk, tu hãpxũmãhĩy, tu yãy xexka pe'ãpaxex, tu yãy kute'ex pax.
21 'Ũgkuxa nõg. 'Ãxop hak mõg putup. 'Ãte hãmpekpaxex Topa tek mũn yãyhãhupmãp-tup 'ãxop kopah, hak kuxa hittup 'ohnãg putup. 'Ãte' pẽnãp-tup tikmũ'ũn kummuk nõm te hãpkummuk mĩy, pa' yãyhãhup 'ohnãg, tu hãpkummuk mĩy'ax kux 'ohnãg, yã' nõy hã' xupxet, tu hãpkummuk mĩy'ax xohix putuppax.

13

Hãm'ãktux kux'ax

1 Yã putat tikoyuk nõmhã, ha tak mõg putup 'ãxop hah. Topa yõg tappet te: "Tikmũ'ũn tix 'ok pe tikoyuk te, 'Nõm te hãpkummuk mĩy, hak mũ'ãte hãpkummuk mĩy'ax pẽnãhã''. Kaxĩy. 'Ãpu nõm 'ãpax. Pa yãp-xet te nõm 'ãktux, 'ãpu nõm 'ãpax hok." Kaxĩy.
2 Hõmã putat tix 'ĩhã 'ãte hãpkummuk mĩy xop pu hãm'ãktux, hu, "'Ãxop te hãpkummuk mĩy. 'Ãpu 'ũhup!" Kaxĩy. Hõmã 'ãte xe nõm 'ãktux. Hãpxip 'ĩhãg mõg putup 'ãxop hah, tu 'ãte hãpkummuk mĩy xohix xop xũygãp-tup.
3 'Ãte hãpxop xe'e mĩy putup, ha 'ãxop te' pẽnãp-tup, tu' yũmmũg Kunnix te 'ã yãy 'ãxet'ax hõm. Kunnix 'ũka'ok. 'Ãxop te nõm pẽnãhã'.
4 Pa hõmã Kunnix 'ũpu'uk, yã tikmũ'ũn tep-tex mĩpkupnix yĩmũ', pa hõnhã 'ũxip, ha Topa te' hĩnnãhã', yĩy hõnhã' ka'ok. Yũmũ'ãte Kunnix kopa kuxa mãm, tu nũmũtik mõg, tu yũmũg pu'uk, pak mũg tip-tup 'ãxop kopah, ha Topa tek mũg ka'ogãp-tup.
5 'Ãpu yãy yõg hãpxopmã'ax kopit. 'Ãpu yãy kopit, nũy yãy kuxa yũmmũg. 'Ok 'ãkuxa mãm Yeyox kopah? Hamũn, 'ãxop te' yũmmũg Yeyox xip 'ãkuxa kopah. Pa 'ãkuxa mãm 'ohnãg Yeyox kopah, puxix Yeyox xip'ah 'ãkuxa kopah.
6 'Ãte' hip 'ãxop te' yũmmũg putup 'ũgmũg xe'e', tuk mũg pip Yeyox yõg mõ'pok xop kopah.
7 'Ũgmũ'ãte Topa pu hãm'ãktux, tu' xak, xayĩy 'ãxop hãpkummuk mĩy hok. 'Ak mũ'ãtep-tup'ah, pu tikmũ'ũn hãm'ãktux 'ũgmũg hãm max 'ãxop kopah, yã 'ãxop te hãmmax mĩy, pak mũ'ãtep-tup, xayĩy 'ãxop hãmmax mĩy, puyĩy tikmũ'ũn yũmmũg 'ũgmũg pu'uk, pa Topa 'ũka'ok.

8 'Ũgmũ'ãte hãpxe'e koxyõy 'ohnãg, pa hãpxe'e 'ãktux yũmmũg.
9 'Ũgmũg pu'uk, ha tikmũ'ũn tek mũg putup nõg, kopxik mũg kuxa hittup. 'Ãxop ka'ok, kopxik-mũg kuxa hittup, tuk mũ'ãte Topa pu hãm'ãktux, tu ta tuk kax, pu Topa 'ãxop max xe'e mĩy.
10 'Ũkxip hãptox 'ãxop tu', tu nũ' tappet kax'ãmi', nũy 'ũggãy 'ohnãg 'ãxop kopah, yã Topa tek xexka mĩy putup 'ãxop kopah, 'ũyĩy 'ãxop hãg tehet, 'ũyĩy 'ãxop koxyõy hok.
11 'Ũkux'ax tappet. 'Ũkxape xop, 'ãpu 'ũxax, nũy hãpxopmã max xohix. 'Ãpu yõgnũ hãm'ãktux 'ãpax. 'Ãpu 'ãp-tox puxet 'ãxop. Yãy kix hok, ha Topa te mõ 'ãxop yãy xe'ẽgnãg, tu 'ãxop kopa xip putup, nũy 'ãkuxa mãmmã'.
12 'Ãpu yãy mũy xape max xop putuk. Yeyox kopa kuxa mãm xop xohix te hãm'ãktux 'ãxop pe'paxex.
13 Topa yõg tikmũ'ũn xohix te 'ãxop pe'paxex.
14 'Ũgmũ'ãtep-tup, puyĩy yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix 'ãxop pu hãmmaxnã', xayĩy 'ãxop mũtik mõg. Tu ta tu' kux.

PAOT TE HÃPXEXKA GANAX YÕG TIKMÜ'ÜN PU TAPPET KAX'ÃMI'

Tute' kuxa mãm ka'ok xop pu 'ãneo

1 'Ügmün Paot. 'Ãte xa kax'ãmi nühü tappet. Yeyox Kunnix tek yãykutnãhã', xix Topa tek yãykutnãhã'. 'A tikmü'ün tek nünnã'ah. Pa Yeyox Kunnix te nügkutnãhã', xix yümüg 'Ãtak Topa te'. Yã nõm te Yeyox Kunnix putpu' hînnãhã'.
2 Nünte ti yümüg xape xop. Yã' xohix te xa 'ãneo hõm, xix hãpxexka Ganax yõg kuxa mãm ka'ok xop xohix pu 'ãneo hõm.
3 Püyã yümü yõg 'Ãtak Topa xa hãmmaxnã', xix yümüg xuxyã Yeyox Kunnix xa hãmmaxnã', xix 'ãkuxa mãmmã.
4 Yümüg xuxyã Yeyox Kunnix te yãy mün hõm, nüy yümüg pupi tu' xok, yümü'ãte hãpkummuk mîy hah. 'Üxok, nüy yümüg mõy hãm xexka kummuk kopah. Yã yümü yõg 'Ãtak Topa tep-tup.
5 'Ãpu yümüg xohix te Topa max xe'ẽgnãg 'ãktux mõ'kumak mõg, tu' xuktux kux 'ohnãg. Hamün.

Yã hãm'ãpak max puxehnãg Topa yõg

6 'Ãy! 'Ãxop texîy tu Topa nîm mõ'ka'ok. Tute 'ãxop xãnãhã', puyîy Kunnix xa hãmmaxnã'. Pa 'ãxop te hãm'ãpak max nõy 'ãpak nõmhã'. Yã hãm'ãpak'ax puknõg, 'ap Topa yõg'ah.
7 'Ap xe'e'ah. Nõm xop te 'ãxop kummugãhã', tu' xak, nüy Kunnix yõg hãm'ãpak max'ax nõy yãnãn, pu tu' yãyhã hitop.
8 Pax 'ügmüg xa hãm'ãpak max nõy 'ãktux, puxix Topa 'ügkummugã', nüy pago. Pax pu pexkox yõg nü'pok xop nün pexkox tu', tu xa hãm'ãpak max nõy 'ãktux, puxix Topa 'ükummugã', nüy pago. Hamün. Hõmã 'ãte xa hãm'ãpak max'ax 'ãktux,
9 'ügmü'ãte hãm'ãktux tap, tu hõnhã nõm 'ãktux 'üxeheh. Tik 'üm te hãm'ãpak max'ax puknõg 'ãktux, püyã Topa nõm kummugã', nüy tu pago. Yã nõm hãm'ãpak max puknõg.
10 Piyã 'ãte' xak nõmhã'? 'Ok pe tikmü'ün te yõg hãpxopmã'ax putup? 'Ok pe Topa te yõg hãpxopmã'ax putup? Yã Topah, 'a tikmü'ün'ah. Pax 'üg xak, puyîy tikmü'ün yõg hãpxopmã'ax putup, kopxik mün hãm hok Topa tu'. Yã tikmü'ün tuk hãm'ax. Pa Topa mün puk hãm xe'ẽgnãg.

Texîy Topa te Paot mõ'kutnãhã'

11 'Üxape xop, 'ãte 'ãp-tup, xayîy hãmyümmüg. 'Ãte hãm'ãpak max'ax 'ãktux, 'a tikmü'ün tek xat'ah, 'ãte nõm hãm'ãpak max'ax 'ãktux.
12 'A tikmü'ün te 'ã hãmyümmügã'ah, tu 'ã' xuktux'ah, pa Yeyox Kunnix te'.
13 Ha ta 'ãxop te yümü yõg hãpxopmã'ax yümmüg tap. Hõmã 'ãte Yoneo xop yõg hãpxopmã'ax tat, tu Kunnix kopa' kuxa mãm xop kute'ex kummuk pax, tu' xak, nüy nõm pu hãpkummugã', puyîy nõm xop yãyxatat, tu yãy nõã'.
14 Hak xexka nõynãg mõg Yoneo xop kopah, yã Yoneo xop mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax xohix tat 'ãte'. Yã' xat'ax xohix 'ãte' mîy mãynãg, tu' xat'ax 'üm xaxok 'ohnãg.

15 Hõmã 'ũktut tek put xet'ah, 'ĩhã Topa 'ã yãykutnãhã', tuk xãnãhã', nũy mõgkutnã'. Yã Topa te 'ã hãmmaxnãhã',
16 tu 'ã' mũg yãy kutok pit, 'ũyĩy hãm'ãpak max'ax 'ãktux Yoneo xop hã' puknõg xop pu'. 'Ãte tikmũ'ũn 'ũm yĩkopit 'ohnãg. Nõm te tuk mũn yũmmũgã 'ohnãg.
17 'Ak mõg' ah kõmẽn Yenoyanẽn tu', tu hãm'ãktux 'ohnãg Yeyox yõg mõ'pok xop mũtik. Yã Yeyox te nõm mõ'pok hãmãxap, tuk-nãy tuk mũn mõgkutnãhã. Ha tak mõg 'Anap tu', tu mõktuk xupep. Hãpxip 'ĩhãg nũn putpu kõmẽn Namẽn tu', tu nũktuk xupep.
18 Hãmyãxatamuk tikoyuk nõg, ha tak mõg Yenoyanẽn tu', nũy nox xip Pet pet tu', nũy hãm'ãktux, tu noxk xip 'amnĩy te 15 hã.
19 Hamũn, 'ãte pẽnãhã Pet xix Tiak, yã yũmũg xuxyã yãy taknõy, pa mõ'pok xop nõy 'a' pẽnã'ah.
20 'Ãte kax'ãmi nũhũ tappet, tu hãpxe'e kax'ãmi', tu' koit 'ohnãg. Topa keppa 'ãte' xuktux.
21 Hãpxip 'ĩhã tak mõg hãpxexka Xit tu', xix hãpxexka Xinix tu',
22 ha hãpxexka Yonex yõg kuxa mãm ka'ok xop tek yũmmũg 'ohnãg,
23 pãyã hãm'ãpak, hu: "Hõmã Paot tek mũg kummugãhã', pa hõnhã Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux. Hõmã tutep-tup, nũy Topa yõg putat max koxyõy, pa hõnhã Topa yõg hãpxopmã'ax 'ãktux," kaxĩy.
24 Tu' kuxa hittup 'ũgmũn hã, tu Topa 'ãktux max.

2

Paot xix Yeyox yõg mõ'pok xop

1 Hãmyãxatamuk te 14 nõg, ha ta xek mõg kõmẽn Yenoyanẽn tu', Maname mũtik mõg, tu Tit mõgãhã',
2 Yã Topa te 'ã' pẽhãhã', tu 'ã' xuktux, tuk xat, 'ũmõg Yenoyanãn tu', hu tak mõg, tu mõktuk xupep, tu' pẽnã max'ax xexka xop mũtik hãm'ãktux, 'ap nõy xop mũtik hãm'ãktux'ah. 'Ãte nõm hãmyũmmũgãhã hãm'ãpak max'ax, 'ãte nõm 'ãktux hãmpuknõg xop pu', nõm xop te Yoneo xop hã' puknõg, puyĩ xexka xop 'ũghãm'ax 'ãktux max.
3 Ha Tit mũn xip 'ũgmũtik, tu hãpxexka Genex yõg tihik, yã Yoneo xop hã' puknõg, pa tik xop tek xat 'ohnãg, pu Tit yãy xax xax 'ũyĩmap. 'Ãmhok.
4 Pa' nũn mõ'ãmã'ax xop, 'ap Kunnix kopa' kuxa mãm'ah, yã xetxox hex putuk, tu' nũn, tu nũktu yũmũ yõg xop kopa' mõxahã', nũy yũmũ yõg hãpxopmã'ax max pẽnã'. Yã yũmũ yõg hãpxop xak'ax 'ap-tux'ah, yã yũmũg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mũtik. Pa nõm mõ'ãmã'ax xop tek putup, nũy yũmũg mõgã putat kummuk hã, nũy yũmũg kuxa hĩy, 'ũyĩy hittup hok. Yã nõm te' xat pax nãm. Yã 'ũyõg hãpxop xak'ax putux.
5 Ha tak mũ'ãte nõm komut xop 'ãpak 'ohnãg. Hamũn, nõm 'ãpak 'ohnãg hok'ah, xayĩy 'ãxop pip ka'ok Topa yõg hãm'ãpak max tu'.
6 Ha ta' xexka xop, yã tikmũ'ũn te nõm pe'paxex xexka'. ('Ok xexka' pek-tõgnãg? Yã' nõy putuk. Topa te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax xohix kopit, tu' xax max hã' kopit 'ohnãg, pãyã' kuxa kopa' pẽnãhã'.) Nõm xexka xop tehomi 'ã hãmyũmmũgãhã hãm 'ohnãg,
7 pa nõm xop tek yũmmũg, Topa te mõgkutnãhã 'ũgmũn, 'ũyĩy Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux Yoneo xop hã' puknõg xop pu', pa Topa te mõ Pet kutnãhã Yoneo xop hah. Ha nõm xexka xop te' yũmmũg.

8 Topa tek ka'ogãhã', tu nũgkutnãhã', 'ũmõg Yoneo hã' puknõg xop hah, ha
ta Topa te Pet ka'ogãhã', tu mõ'kutnãhã', pu Yoneo xop ha mõg.
9 Topa te 'ã hãmmaxnãhã', ha Tiak te' yũmmũg, xix Pet te', xix Yoãm te'. Yã'
pẽnã max'ax xexka xop tek yĩm nuhuk, xix Maname yĩm nuhuk, yãk mũg
xohix xape xe'e'. 'Ũgmũ'ãte yãy mũtik hãm'ãktux, tu' xuktux, 'ũmax 'ũgmũg
hãm Yoneo hã' puknõg xop kopah, ha ta' nõm hãm Yoneo xop kopah.
10 Pa nõm tek mũ'ã' xak, pu hãpxop popmã pax 'ũhok xop pu'. Hamũn. 'ãtep-
tup xexka', nũy hãpxop popmã pax.

Pet xix Yoneo hã' puknõg xop

11 Hõmã ha ta' nũn Pet, kõmẽn 'Ãtikit tu' nũn, ha 'ãte tikmũ'ũn keppa
hãm'ãktux, hu: “Pet, xate hãpkummuk mĩy.” Kaxĩy.
12 Hamũn. Pet xit hãmpuknõg xop mũtik, yã' kuxa mãm ka'ok xop, ha ta Tiak
te nũ'kutnãhã tihik, ha nõm nũn tu nũktu' mõxaha', ha Pet te' puknõg xop nĩm
mõ'ka'ok. 'Ap putup'ah, puyĩy nũmũtik tu xit, Yoneo xop yĩpkutuk tu'.
13 Ha ta' pip kama 'Ãtikit yõg Yoneo xop, yã yũmũg xape xop, tu nõm te Pet
yõg hãpxopmã'ax tat, tu' yĩpkutuk kamah. Hamũn, Maname kama te Pet pe'
mõg, tu Pet yõg hãpxopmã'ax tat kamah.
14 'Ãte' pẽnãhã', 'ap hãmyok mĩy'ah, 'ap hãm'ãpak max'ax xe'e'ah. 'Ãte Pet pu
hãm'ãktux, 'ũxohix keppa' xuktux, hu: “'Ãmũn yã Yoneo, pa 'a xate mõnãyxop
yõg hãpxopmã'ax tat'ah. Texĩy xate' xat, pu Yoneo hã' puknõg xop nõm
hãpxopmã'ax tat?” Kaxĩy.

'Ũxohix kuxa mãm Yeyox kopah, yĩy Topa te' kuxa kummuk tupmãhã'

15 'Ũgmũg mũn yã Yoneo xop kopak pip. 'Ũgmũg tak yã Yoneo, xik mũg tut,
yã Yoneo xe'e', 'a' puknõg kummuk xop yõg'ah,
16 pak mũ'ãte hãmyũmmũg: Tikmũ'ũn kuxa ka'ok Yeyox Kunnix kopah, yĩy
Topa te' kuxa kummuk tupmãhã', puyĩy kuxa tu max. Pa tikmũ'ũn nõy te
Topa yõg xat'ax 'ãpak, tu' mĩy. 'Ok hã kaxĩy yãy kuxa tupmã Topa keppa
nõ'õm? 'Ãmhok. 'Ap kaxĩy'ah. Yũmũg mũn kama kuxa mãm ka'ok Yeyox
Kunnix kopah, pu Topa yũmũg kuxa kummuk tupmã. Yã hã kaxĩy Kunnix
kopa yũmũg kuxa mãm ka'ok. Mõyyex xat'ax 'ũm te yũmũg kuxa tupmã hok.
Tep te Topa yõg xat'ax mĩy, puyĩy Topa tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmã', puyĩ'
kuxa tu max? Yã tikmũ'ũn 'ohnãg.
17 Pa yũmũg kuxa mãm ka'ok Kunnix kopah, nũy yũmũg kuxa tu max, pa
hãpkummuk mĩy. 'Ok Kunnix te hãpkummuk mĩy'ax nõynã' mõgahã'? 'Ãmhok.
18 Hõmã 'ãte hãpkummuk mĩy kux. Pax xe' mĩy, kopxix 'ũgkummuk, yã 'ãte
Topa yõg xat'ax koxyõy.
19 'Ũgkummuk, ha Topa yõg xat'ax te' xat, puk putex, pa Kunnix tek pupi'
xok, yĩy Mõyyex yõg xat'ax tek xat hok. Hã kaxĩy 'ũgmõg Topa peheh, tu Topa
yõkãmũg mõg.
20 Hõmã Kunnix tek pupi' xok mĩpkupnix tu', ha Topa te' putpu' hĩnnãhã'.
Hõnhã 'ak puxet'ah, pa Kunnix xip 'ũgkopah. Hõnhã Kunnix mũtik 'ũgkuxa hi
xe'ẽgnãg. Yãg kuxa yũm ka'ok Topak-tok pit kopah. Tute mõg yãy xe'ẽgnãg,
tuk pupi' xok.
21 Topah, 'ãmax, tu 'ã' hok hã hãmmaxnãhã', yĩg kuxa hi xe'ẽgnãg. Paxpu
Mõyyex yõg xat'ax tikmũ'ũn kuxa kummuk maxnã', puxix Kunnix tu' hok
hã' xok. Pa Topa te' hok hã' hõm. Yã yũmũg pupi' xok Yeyox, tu yũmũg kuxa
kummuk tupmãhã'.

3

Hã texĩy Topa te' kuxa kummuk tupmãhã'

1 Hãpxexka Ganax yõg tikmũ'ũn, yã 'ãxop putox ka'ok, tu hãmyũmmũg 'ohnãg. Tikmũ'ũn te 'ãxop hitop mõgãhã hato'ah, hãm'ãktux kummuk hã 'ãmõgãhã'. Hõmãg mũ'ãte 'ãxop xohix pu hãm'ãktux xe'e', Yeyox Kunnix xok mĩpkupnix tu', ha xate' yũmmũg, tu 'ãkuxa hã' pẽnãhã'. Pa tikmũ'ũn te 'ãxop mõgãhã hato'ah.

2 'Ãpu hãm'ãktux puxet. 'Ok 'ãxop te Mõyyex yõg xat'ax xohix mĩy, pu Topa yãy Koxuk nũ'kutnã 'ã hah? 'Ãmhok. 'A kaxĩy'ah. 'Ok 'ãxop te Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãpak, tu 'ãkuxa mãm ka'ok, puyĩy Topa Koxuk 'ãkopa' xihip? Yã hamũn.

3 'Ãxop texĩy 'ãhitop xexka'? 'Ãmõg kõnãmãhã Topa Koxuk mũtik, puyĩy 'ãka'ogã', pa hõnhã xatep-tup, nũy 'ãp-xet hã mõg, nũy yãy ka'ogã', nũy 'ãp-xet hã hãpxopmã'. Teptu 'ãxop te' ka'ax hã yãp-xehnãg mõg Topa yõg putat hã?

4 'Ok 'ãxop te hitop hã xũy hã tot? Pũyã hitop hok!

5 'Ok 'ãxop te Mõyyex yõg xat'ax mĩy, yĩy ta Topa te xa nũ'kutnã yãy Koxuk, tu 'ãxop kopa hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg? 'Ãmhok. Pa 'ãxop te Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãpak, tu 'ãkuxa mãm ka'ok, yĩy ta Topa te xa mõ'kutnãhã yãy Koxuk, ha 'ãxop kopa hãpxopmã max xe'ẽgnãg. Hamũn. Yã kaxĩy!

6 'Ãpu 'Amanãm pe'ãpaxeh. Topa yõg tappet te: "'Amanãm kuxa yũm ka'ok Topa kopah, yĩy Topa te' kuxa tupmãhã', pu kuxa tu max. Yã Topa te 'Amanãm yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', pu tu kux." Kaxĩy. Hã kaxĩy yũmũg kuxa mãm ka'ok, yĩy Topa te yãy Koxuk yũmũ'ã nũ'kutnãhã'.

7 Yã 'ãxop te hãmyũmmũg: Yã 'Amanãm hã' mõkputox xe'e', yã 'ãkuxa mãm ka'ok kamah.

8 Hõmã Topa yõg tappet te yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã', hu: "Hãpxip 'ihã Yoneo hã' puknõg xop kuxa mãm ka'ok putup Yeyox Kunnix kopah, yĩy Topa te' kuxa kummuk tupmãp-tup, puyĩ' kuxa tu max." Kaxĩy. Tu xe 'Amanãm pu hãm'ãpak max'ax 'ãktux, hu: "Topa te 'ãmũn hã hãmmaxnãp-tup, yã' hep xop xohix ha hãmmaxnãp-tup, xexka xohix tu' hãmmaxnãp-tup," kaxĩy.

9 Ha ta 'Amanãm kuxa yũm ka'ok, yĩy ta Topa te 'Amanãm hã hãmmaxnãhã', tu' kuxa mãm ka'ok xop xohix ha hãmmaxnãhã', yã 'Amanãm putuk.

10 Tikmũ'ũn 'um kuxa yũm ka'ok Mõyyex yõg xat'ax kopah, pu tu' kuxa maxnã Topa pu'. Pa Topa yõg xat'ax te hãpkummuk mĩy'ax 'ãktux kummuk. Hamũn, Topa yõg tappet te: "'Ũxohix 'ũm te Mõyyex yõg xat'ax xohix xexka mĩy hok, puxix Topa' kummugãp-tup 'ũyãnãn tu', nũy nõ kummuk mĩy'ax hã pago." Kaxĩy.

11 Yã tikmũ'ũn 'ohnãg te Mõyyex yõg xat'ax xohix mĩy, puyĩy Topa' kuxa kummuk tupmã', puyĩ' kuxa tu max. Pa Topa yõg tappet te: "'Ũxohix' kuxa mãm ka'ok, puxix Topa' kuxa kummuk tupmã', puyĩ' kuxa tu max. Yã nõm xop kuxa hi xe'ẽgnãg," kaxĩy.

12 Pa nõm nõy xop te Mõyyex yõg xat'ax mĩy putup, nũy yãy kuxa kummuk tupmã Topa pu'. 'Ap putuk'ah nõm xop kuxa mãm ka'ok Topa kopah, puyĩy Topa' kuxa tupmã'. Yã yãy hãpxopmã'ax hã' kuxa maxnãp-tup. Yã Topa yõg tappet te Mõyyex yõg xat'ax mĩy xop 'ãktux, hu: "Nõm 'ũm te Topa yõg xat'ax xohix xexka mĩy xe'ẽgnãg, puxi' kuxa hi'." Kaxĩy.

13 Topa te: "Yã' kummuk nõm te Mõyyex yõg xat'ax xohix xexka mĩy hok. Yã 'ãte nõm ha hãpkummu nõ gãp-tup, nũyhãpkummuk mĩy'ax hã pago." Kaxĩy. Pa Kunnix te hãpkummugã'ax hã' tot yũmũg pupi', tu yũmũg pupi' xok, yã tute

yũmũg mõy, 'ũyĩy yũmũg hi xe'ẽgnãg. Yã Topa yõg tappet te: “Yã' kummuk nõm te mĩpkupnix tu' xup.” Kaxĩy.
14 Ha mõktu Kunnix te yũmũg pupi' xok, 'ũyĩy yũmũg hi xe'ẽgnãg. Topa te' hok hã hãmmaxnãhã', puyĩy Yoneo hã' puknõg xop ha hãmmaxnã'. Yã hõmã Topa te 'Amanãm pu hãm'ãktux xex, tu hãmmaxnã'ax hep xop xohix ha 'ãktux, tu hõnhã Yẽyox Kunnix hã hãmmaxnãhã', puyĩ' puknõg xop kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Hõmã Topa te hãm'ãktux xex, tu' xuktux, yã yũmũ'ã ha yãy Koxuk nũ'kutnãhã'. Ha yũmũg kuxa mãm ka'ok, yĩy ta Topa Koxuk te yũmũg kopa' xip.

'Ũxat'ax xix hãm'ãktux xex'ax

15 'Ũkxape xop, 'ãte xa hãmyũmmũgãp-tup tu tikmũ'un mĩy'ax hã 'ãyũmmũgãp-tup. Tik te' nõy pu hãm'ãktux xex, tu nõ kax'ãmi tappet tu'. 'Ok tikmũ'un te nõ hãm'ãktux xex koxyõy? 'Ãmhok. 'Ok tikmũ'ũn te hãm'ãktux nõy kax'ãmi xehomi'? 'Ãmhok.
16 Hõmã Topa te 'Amanãm pu hãm'ãktux xex, xix 'Amanãm yãy mõkputox pu hãm'ãktux xex. Yã mõkputox puxehnãg 'ãktux, 'ap xohix'ah. Yã Kunnix te 'Amanãm hã' mõkputox xe'e'. Yã Topa te yãy nõm kutnãhã'.
17 'Ũyũmmũg. Hõmã Topa te nõm pu hãm'ãktux xex, yã Topa te' pa'ax hittap mĩy tikmũ'ũn mũtik, ha ta' nõg hãmyãxatamuk xohix te' 430, 'Ihã Topa te tikmũ'ũn pu popmãhã Mõyyex yõg xat'ax. 'Ok Mõyyex yõg xat'ax te nõ hãm'ãktux xex koxyõy? 'Ok pa'ax koxyõy? 'Ãmhok.
18 'Ok Topa te hãmmaxnãhã Mõyyex yõg xat'ax mĩy xop hah? 'Ok pe hãm'ãktux xex 'ũkopa' kuxa mãm xop pu hãmmaxnãhã'? Yã hãmmaxnãhã'! Pax pu Topa hãmmaxnã Mõyyex yõg xat'ax mĩy xop hah, puxix hãm'ãktux xex xop kuxa mãm ka'ok xop ha hãmmaxnã hok. Pa Topa te 'Amanãm pu hãm'ãktux xex, tu nõm ha hãmmaxnãhã'.
19 Teptu Topa te' xat'ax xohix xat? 'Ũxat, pu tikmũ'ũn hãmyũmmũg, nũy yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax yũmmũg. Mõyyex yõg xat'ax pip ka'ok, tu mõktu' xupep 'Amanãm mõkputox, ha Topa te nõm pu hãm'ãktux xex, ha pexkox yõg nũ'pok xop te tik pu Mõyyex yõg xat'ax xohix popmãhã', ha tik te tikmũ'ũn pu nõm popmãhã'. Nõm tik te yãy kote' xip.
20 Pa tik te yãy kote' xip, puxix tu punethok. Pa Topa yãp-xet, 'ap punethok'ah. Topap-xet te hãm'ãktux xex.

Texĩy 'ũxat'ax popmãhã'

21 'Ok Mõyyex yõg xat'ax te Topa yõg hãm'ãktux xex'ax nõã'? 'Ãmhok! Pax pu Mõyyex yõg xat'ax tikmũ'ũn hĩnnã', puxix tikmũ'ũn nõm xat'ax mĩy, nũy yãy kuxa kummuk tupmã'. Pa 'ãmhok, 'ũxat'ax te' kuxa tupmã hok.
22 Pa Topa yõg tappet te' kummuk 'ãktux, tu tikmũ'ũn xohix xexka kummuk 'ãktux, xi' puknõg xop xohix xexka kummuk 'ãktux, hãpkummuk mĩy hah. Topa yõg tappet te nõm 'ãktux, pu tu kuxa mãm ka'ok, puyĩy Topa hãmmaxnã'. Topa te nõm pu hãm'ãktux xex, tu' kuxa mãm ka'ok xop pu hãm'ãktux xex, nõm xop kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah.
23 Hamũn, yũmũg kuxa mãm ka'ok nõmhã, pa hõmã Mõyyex yõg xat'ax te yũmũg kuxa hĩy, kanet ka'ok kopa' hĩy putuk, ha mõktu yũmũg kuxa mãm ka'ok nõmhã.
24 Hamũn, Mõyyex yõg xat'ax te yũmũg hãmyũmmũgãhã', nũy yũmũg mõgã', ha mõktu' xupep Yeyox Kunnix, pu tu yũmũg kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, puxix Topa yũmũg kuxa kummuk tupmã', 'ũyĩy kuxa tu max.

25 Hu nõmhã yũmũg kuxa mãm ka'ok, ha Topa yõg xat'ax te yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã', ha' kux.

26 'Ãxop xohix kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, hu ta 'ãxop yã Topak-tok xop, yã 'ãkuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mũtik.

27 Yã 'ãxohix mõxaha Kunnix yõg xop kopah, ha 'ãp-tox pix, yã 'ãkuxa mãm Kunnix kopah, tu nõmhã Kunnix putuk, yã Kunnix xip 'ãxohix kopah.

28 Yã Topa te yũmũg xohix hã tehe', ha' yãy putuk 'ũkuxa mãm ka'ok xop, yã Yoneo xop xi' puknõg xop te yãy putuk. Yã nõm te' hok hã' hãm, xix nõm te tayũmak hã' hãm, tu yãy putuk. Yã tik xix 'ũn te yãy putuk. Yã xohix te' nõy putuk, yã' xohix kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'Ap pip'ah 'ũxexka xop xik-tõgnãg xop. Yã yãp-xet, 'ũkuxap-xet, tu yãy putuk.

29 Yã 'ãxop mõxakux Kunnix yõg xop kopah, hu ta kama 'Amanãm hã 'ãmõkputox, ha Topa te xa hãmmaxnãp-tup kamah, yã tute hãm'ãktux xex 'Amanãm mõkputox pu'.

4

1 'Ũyũmmũg. 'Ũtak 'ũm yõg hãpxop xohix, tu' xok putup, hak-hãy tuk-tok te' pop putup, 'ũyõg 'ãtak yõg hãpxop pop putup. Pa' xip 'ãtak, hak-tok 'ũhok, yã' hok hã' hãm yãy tak pu'. 'Ũyõg 'ãtak te' popmã'ax hãpxop, yãk-tok yõg hãpxop, tu' pop putup, pa hõnhã' pop'ah. Yã hõnhã hãmhõgnãg 'ũk-tok.

2 Ha ta' xuxyã te nõm kutok xat, nũy tu pẽnã max, ha ta' xuxyã nõy te hãpxop pẽnãnã' xip, nõm hãpxop 'ãtak tek-tok pu' popmã'ax, yã nõm tek-tok pẽnãhã', tu hãpxop pẽnãhã', tu mõktu nõm 'ãmnĩy 'ũm mõ'nãhã', yã tik yõg 'ãtak te nõm 'ãmnĩy 'ãktux tap.

3 Hã kaxĩy yũmũg mũn hõmã kamah. Yã yũmũ'ãte nõm kutok putuk, ha yãmĩy kummuk xop te yũmũg xat kummuk, ha nõm xop pu yũmũ'ãte' hok hã' hãpxopmãhã' yãmĩy xop pu', xix Topa hã' puknõg xop pu yũmũ'ãte hãpxopmãhã'.

4 Pa hãpxip 'ĩhã nõm hãptup mõ'nãhã', 'ĩhã Topa te yãy kutok pit nũ'kutnãhã', ha' tut te' put, yã Yoneo xop kopa' xip Topak-tok, ha ta Mõyyex yõg xat'ax xohix xexka pu' yĩpkox xip Topak-tok, nũnte hãm xexka tu' xip 'ĩhã'.

5 Topak-tok nũn, nũy nõkõpanat yũmũg xohix, puyĩy Mõyyex yõg xat'ax yũmũg xat hok, tu' nũn, nũy yũmũg kuxa hĩnnã xe'ẽgnãg, 'ũyĩy yũmũg xohix yãyhã Topak-tok xop.

6 Yã 'ãxop yã Topak-tok xop, yĩy ta Topa te nũ'kutnãhã yãy Koxuk 'ãkuxa hah, ha Topa Koxuk te Topa pu: "'Ãtak, yõgnũ 'ãtak!" Kaxĩy.

7 Hamũn, yã hõnhã' kux, 'ãxop te 'a hok hã 'ãhãm'ah, pa nõmhã 'ãxop yã Topak-tok, ha Topa te xa' popmãp-tup yãy yõg hãpxop, yã yãy kutok pu nõm popmãp-tup.

Paot kuxãnõg. 'Ok Ganax yõg xop kuxa mãm kux?

8 Pãyã hõmã 'ãxop te Topa hã 'ãpuknõg, ha ta topa komut xop te 'ãxop xat pax, tu yã mõ'ãmã'.

9 Pa nõmhã 'ãxop te Topa yũmmũg, yã Topa te 'ãxop yũmmũg hãmãxap, hak-nãy tu 'ãxop te Topa yũmmũg. Texĩy tu putpu 'ãxop mõg, nũy Topa hã' puknõg xop yõg hãpxopmã'ax tat 'ũxeheh? Nõm hãpxopmã'ax te 'ãxop hã te 'ohnãg. Yã 'ãkummugã'ax 'ũxeheh.

10 Yã 'ãxat, xa nit xãn 'ĩhã 'ãhãm hok, tu 'ãmuk xexka mĩy'ax xat, xix mãyõnhex tup'ax yõg 'ãmuk xat, xix mõ'ãgmũ'ax yõg, xix hãmyãxatamuk yõg.

11 'Ũgkuxãnõg. 'Ok hitop hãg hãm 'ũgmũn 'ãxop kopah? 'Ok 'ãkuxa mãm kux, nũy nõ xat'ax hittap mĩy?
12 'Ũkxape xop, 'ãpu yõg hãpxopmã'ax tat. Yã 'ãxop hãgxape, yãg kummugã 'ohnãg.
13 Xatek yũmmũg, hõmã 'ũkpakut, 'ihã noxk xip 'ãxop mũtik, hu 'ãte Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux hãmãxap 'ãxop pu'.
14 'Ũkpakut xexka', pa 'ãxop tek putup pax, tuk mũn tu yãyhãhup 'ohnãg, tuk kuxa ka', tu 'ãhãk tehe', tuk hã' tot, yã pexkox nũ'pok xop putuk, yã Yeyox Kunnix putuk,
15 ha 'ãxop tek mũn hã 'ãhittup xexka'! Hamũn, hõmã 'ãxop tek mũn hã 'ãhittup xexka', pa hõmhã 'ãmhõk. Texĩy?
16 'Ok 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux, hu yãyhã 'ãxop hãk puknõg? Pa tĩy! 'Ok 'ãhãg puknõg nõmhã?
17 Yã nõm xop te 'ãp-tup pax 'ãktux, nũy 'ãxop mõgã, pãyã yõg putat ka'ax kummuk, tu yũmũg yãy xatat putup, 'ãxop xik mũn, xayĩy nõm pe 'ãmõg.
18 Ta' max, pu nõm xop 'ãp-tup pax. Tikmũ'ũn te' nõy putup pax, tu hãpxopmã max, 'Ĩhã 'ãxop mũtik xip, 'ãxop mũtik xip hok kamah. 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux.
19 'Ũgkutok xop, 'ũgkuxa xũy, yã' tut tek-tok put xũy putuk. Hã kaxĩy 'ãte 'ãxop hãg kuxa xũy, ha mõktu 'ãxop yãyhã Kunnix putuk.
20 'Ãtep-tup, nũy noxk xip 'ãxop mũtik nõmhã, nũy 'õg hãmpe tu panõm hã' nõy yãnãn. 'Ũgkuxãnõg. 'A 'ãxop yõg hãpxopmã'ax max'ah.

Tu 'Agah xix Xat 'ãktux

21 'Ãpu, 'ã hãm'ãktux! 'Ãxop tep-tup, nũy Moyyex yõg xat'ax mĩy, nũy yãy kuxa tupmã Topa pu'. Mõyyex yõg xat'ax tep-tep 'ãktux?
22 'Ũxuktux kaxĩy: Yã mõnãyxop 'Amanãm kutok 2. 'Ũk-tok puxet mũg tut yã' hok hã' hãm, yã' nõy te' xat, ha' hok hã' hãm, yã' puknõg. Pak-tok nõy mũg tut yã 'ũn xe'ẽgnãg, 'ap hok hã' hãm'ah, pãyã kãmãnat xat.
23 Ha 'Ũn yã' hok hã' hãm, tuk-tok pit put, yã kaxĩy 'ũn xohix tek-tok put. Pa 'ũn nõy yã' nõy xat, tuk-tok pit put, ha hãmhũmnãg 'ũnã'ax, ha Topa te hãm'ãktux xex, tu kakxop putnãhã'.
24 Hamũn te yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã' hãpxopmã'ax nõy. 'Ũn 2 te hãpxopmã'ax yũmmũgãhã', Topa te' pa'ax mĩy tikmũ'ũn mũtik. 'Ũn puxet yã' hok hãm. Yã' xuxet'ax 'Agah, ha 'ũn nõy te 'Agah xat. Hã kaxĩy Topa te tikmũ'ũn xat, tu' xat'ax xohix popmãhã yĩktix Xĩnãy tu', hã kaxĩy 'Ãgah hã' mõkputox, yã' hok hã' hãm, tu' yãy xat 'ohnãg.
25 Yĩktix Xinãy xip 'Anap tu', tu' yõg tikmũ'ũn yã' hok hã' hãm, xix kõmẽn Yenoyanẽn yõg tikmũ'ũn yã' hok hã' hãm. Nõm xop te 'Agah mõkputox putuk.
26 Ha ta' xip kõmẽn Yenoyanãn nõy, tu pepi' xup pexkox tu'. Nõm yõg tikmũ'un te yãy xat, 'ap hok hã' hãm'ah, nõm kõmẽn yũmũ'ã hã' tut xe'e'.
27 Yĩy Topa yõg tappet te:

"'Ãhittup, xate 'ãk-tok put xet'ah,
'Ãhittup 'ãk-tok put tu 'ãxũy 'ohnãg.
Yã tik te' xetut nĩm, hak-tok xohix punethok.
Ha tik te' xetut mũtik nõm, hak-tok kutõgnãg." Kaxĩy.

28 Hõmã Topa te hãm'ãktux xex 'Amanãm pu', yĩ' xetut Xat tek-tok 'Iyak put. 'Ũkxape xop, hã kaxĩy yũmũg yãyhã Topak-tok xop, Topa te hãm'ãktux xex hah.

29 Yã hõmã 'Amanãm kutok puxet, pa Topa te nõm hãmãxap hã hãm'ãktux xex 'ohnãg. Ha tak-nãy tu' nõy put, ha Topa Koxuk te nõm hã hãm'ãktux xex, hak-tok te mãxap te' taknõy tek-te'ex kummuk. Yã hã kaxĩy hõnhã kamah.

30 Putep xuktux Topa yõg tappet? Yã hãm'ãktux, hu: "'Ãpu' xat pu mõg, 'ũn te' hok hã' hãm, xik-tok. Hãmũn, yã 'ãtak te yãy yõg hãpxop popmãp-tup'ah nõm 'ũn kutok pu', pãyãk-tok nõy pu' popmãp-tup, tu yãy xetut xe'ek-tok pu' popmãp-tup." Kaxiy.

31 Yĩy ta 'ũkxape xop, yũmũg mũn yã' xetut xe'e hãk kutok xop, nõm te' nõy xat. 'Ap 'ũn nõy hã yũmũg kutok 'ohnãg, nõm te' hok hã' hãm. 'Ãmhok.

5

Tute' xat'ax 'ãktux, xi' hi xe'ẽgnãg 'ãktux

1 Yã Kunnix te yũmũg kuxa hĩnnã tap, 'ũyĩy hi xe'ẽgnãg. Hõmã Yoneo xop yõg xat'ax te yũmũg xat, ha yũmũg kuxa hĩy, pa Kunnix te yũmũg mõy, ha yũmũg mõg. 'Ãpu nox pi', puyĩy' xat'ax 'ãkuxa hĩy hok 'ũxeheh, ka' hok hã 'ãhãm 'ũxeheh.

2 'Ãpu 'ũg-ãpax, 'ũgmũn Paot, tu 'ãxop pu hãm'ãktux: 'Ãxop te hitop yãy xax mep 'ũyĩmap, nũy yãy kuxa kummuk tupmã Topa pu'. 'Ok Kunnix te hitop tu' xok 'ãxop pupi'?

3 'Ãte xe hãm'ãktux, tik 'ũm te yãy xax mep 'ũyĩmap, puxi' max, pu tu mĩy Mõyyex yõg xat'ax xohix xexka', 'ap xahix'ah. Topa te' xuktux.

4 Nõm 'ũm tep-tup, nũy Mõyyex yõg xat'ax mĩy, puyĩy Topa tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmã', puyĩ' kuxa tu max, puxix Topa nõm 'ũm hã hãmmaxnã 'ohnãg, ha' kuxa tupmã 'ohnãg. 'A Kunnix yõg'ah.

5 Pa yũmũg kuxa mãm ka'ok, hu yũmũ'ãte hãmmax hip, pu Topa yũmũg kuxa kummuk tupmã' yã Topa te yũmũ yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', ha' kux. Yã yũmũ'ãte hãmmax hip, 'ĩhã yũmũg kuxa mãm ka'ok, yĩy Topa Koxuk te yũmũg ka'ogãhã'.

6 Yũmũ'ãte yãy xax mep 'ũyĩmap, pe' yãy xax mep 'ũyĩmap hok, yã' yãy putuk Topa pu', pa Topa tep-tup, yũmũg kuxa mãm ka'ok, hu yũmũ'ãtek nõy putup pax nõmhã'.

7 Hõmã 'ãxop mõg putat max hã, tu 'ãyĩpkox pip, hu hãm'ãpak max'ax xe'e 'ãpak. Pa nõmhã 'ãmhok. Putep te 'ãxop mõgãhã', pu nõm putat xak?

8 'A Topa'ah yã Topa te yãy ha 'ãxop xãnãhã'.

9 'Ãpu hãmyũmmũg. Tikmũ'ũn te: "'Ũxip hãmãxap pãm tokatogã'ax kutõgnãg, pa hãpxip 'ĩhã nõm pãm xexka'," kaxĩy. Hã kaxĩy hãpkummuk te' xexka nõy nã' mõg.

10 'Ũgkuxa yũm ka'ok Topa kopah, tu hãmyũmmũg, 'a 'ãxop te hãmpe'ãpaxex nõy putup'ah, pak mũn putuk hãmpe'ãpaxex. 'Ũgkuxa yũm ka'ok Topa kopah, tu hãmyũmmũg, Topa te nõm tik kummuk xũygãp-tup, nõm te 'ãxop mõgãhã hato'a'.

11 'Ũkxape xop, putep hãmpe'ãpaxex? 'Ok 'ãte hãm'ãktux, pu tikmũ'ũn Topa yõg xat'ax mĩy, nũy yãy kuxa kummuk tupmã'? 'Ãmhok. 'A 'ãte' xuktux'ah. 'Ok tikmũ'ũn tek kummugãhã'? Hamũn. 'Ok tikmũ'ũn te Yeyox yõg xok'ax 'ãpak, tu' xok mĩpkupnix tu xupak, tu' gãy hok? 'Ãmhok. Yã' gãy tikmũ'ũn!

12 Nõm te 'ãxop kummugãhã', yã 'ãtep-tup, pu nõm yãy mep xexka'!

13 Hamũn. 'Ũkxape xop, Topa te yãy ha 'ãxop xãnãhã'. Tutep-tup'ah pu' xat'ax 'ãxop xat pax nãm. Pa Topa te 'ãxop mõy, xa mõg. Pa nõmhã yãy

putup'ax mĩy hok, 'ãkuxa te nõm kummuk tep-tup, pa 'ãpu 'ãnõy putup pax, nũy ta 'ãnõy ha hãmmaxnã'.

14 Yã mõyyex yõg xat'ax xohix te hãpxopmã'ax puxet 'ãktux, hu: "'Ãpu 'ãnõy putup pax, yã yãy putup pax putuk," kaxĩy.

15 Pa 'ãxop yãy mãnõg, xix yãy kix, puxix xokxop putuk, yã yãy mãhã'.

Topa Koxuk xix tikmũ'ũn yõg putup'ax

16 Pa 'ãte xa hãm'ãktux, 'ãpu Topa Koxuk pu 'ãyĩpkox pip, nũy yãy yõg putup'ax mĩy hok.

17 Yã tikmũ'un te yãy yõg putup'ax mĩy, puxix Topa Koxuk pu' yĩpkox hok, ha Topa Koxuk pu' yĩpkox pip, puxix yãy yõg putup'ax mĩy hok. Yã Topa Koxuk te yũmũg yãy yõg putup'ax hã' puknõg, ha yũmũg yãy putup'ax te Topa Koxuk hã' puknõg. 'Ap yãy putuk 'ohnãg, yĩy Topa Koxuk puxet pu 'ãyĩpkox pip.

18 Ha Topa Koxuk te 'ãmõgã', puxix Mõyyex yõg xat'ax 'ãxat pax hok.

19 Yũmũ'ãte yãy putup'ax mĩy. puxix tikmũ'ũn yũmũ yõg hãpxopmã'ax pẽnã'. Yã yũmũ'ãtek nõy hãk xupxet pax, tu 'ũn xop pẽnã kummuk, tu tik xop pẽnã kummuk, tu kokex putuk, tu yũmũ'ãte hã kaxĩy putup pax hãpxopmã'ax xut putux,

20 tu topa komut xop pu nũktettex, tu mĩm mĩy, tu yũmũg yãy putup nõg, tu yãy kute'ex kummuk, tu yãy tup-tup hãpxop xohix, tu yũmũg gãy, tu yũmũg xupkũmĩy, tu yũmũg yãy tuk-mĩy, tu yũmũ'ãte tikmũ'ũn xohix nĩm, nũy yãgnãg mõgã',

21 tu yũmũ'ãte yĩpkũmĩy, tu yũmũg paptux, tu yũmũg yãy hi pax, nũy hãpkute'ex pax. Nõm te yãy putup'ax mĩy xop texĩy mĩy. Hõmã 'ãte xa hãm'ãktux, tu hõnhã xe' xuktux. Tikmũ'ũn te' mĩy nõ'õm, 'a' mõ'nãp-tup'ah Topa yõg xop kopah, yã Topa te nõm xat xop kopa' xip, pãyã hãpkummuk mĩy xop xat 'ohnãg.

22 Pa Topa Koxuk xip yũmũg kuxa kopah, puxi' pip hãpxopmã max xohix yũmũg kopah. Yã mĩnta ta putuk yũmũg kopah. Yũmũ'ãtek nõy putup pax, tu yũmũg kuxa hittup pax, tu yũmũg kuxa mãm, tu yũmũ'ãte hãmmax hip, tu yũmũg gãy 'ohnãg, tuk nõy ha hãmmaxnãhã', tu' nõy tu yũmũg pip ka'ok,

23 tu hãpkummuk yãnãn 'ohnãg, tu yãy putup'ax mĩy 'ohnãg. 'Ũmĩy nõm hãpxopmã max, puxix Mõyyex yõg xat'ax hitop tu yũmũg xat.

24 Ha Yeyox Kunnix yõg xop xohix te yãy putup'ax mĩy kux. Yeyox Kunnix xok mĩpkupnix tu', puyĩy yũmũ yõg putup'ax kummuk kux.

25 Topa Koxuk te yũmũg kuxa hĩnnãhã', nũy yũmũg mõgã', 'ũyĩy hãpxopmã max xohix. 'Ãpu nõm pu 'ãyĩpkox pi'.

26 'Ãpu yũmũg yãy xexka pek paxex hok, tuk nõy kute'ex kummuk hok, tuknõy tu yĩpkumĩy hok.

6

'Ãpu 'ãnõy pupi hãpxop putux tat

1 'Ũkxape xop: 'ũxip tikmũ'ũn 'ũm, tu hãpkummuk mĩy. Ha ta nõy 'ũm xip 'ãxop kopah, nõm te Topa Koxuk pu' yĩpkox xip pax. Yã' max, nõm te Topa Koxuk 'ãpak pax te' nõy putpu' nũnnã putat max tu', tu' nõy te hãpkummuk mĩy nũnnã putpu'. Pũyã' gãy hok, Topa Koxuk te nõm xat hah. Pũyã tu yãy kutõgnãg pe'paxeh. Yã paxip, nũy hãpkummuk mĩy hok kamah

2 'Apu 'ãnõy yõg hãpxop putux tat, yã 'ãnõy yõg hãpkummuk hã' tat. Hã kaxĩy xate Kunnix yõg xat'ax mĩy.

3 Tik 'ũm te yãy xexka pe'paxex, pãyãk-tõgnãg. Tute' yãy pu' koit.
4 'Ãpu yãy yõg hãpxopmã'ax kopit, 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax kopit hok pa 'õgnũ 'ũp-xet. 'Ãnõy yõg hãpxopmã'ax 'ãktux kummuk hok, pãyã' yõg max. Hã kaxĩy tu xate yãy yõg kopit, tu yãy pẽnãp-tup max, 'ĩhã 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax kopit 'onhãg.
5 Hamũn, 'ũxohix te yãy yõg hãpxop putux tat putup, yã yãy yõg hãpkummuk hã' tot putup.
6 Tik 'ũm te 'ãyũmmũgãhã Topa yõg tappet. 'Ãpu nũ mũtik yãy pu' pot 'õg hãpxop max xohix.
7 'Apu hãmpe'ãpaxeh hitop hok, yã Topa kuxa yũm 'ohnãg koit'ax kopah. Tik te hãpxopxap xok tu nõm hã' ta mõy putup, 'ap ta nõy'ah.
8 Tikmũ'ũn te pẽyõg xap xok hãm tu', puxix pẽyõg ta nũnnãp-tup yãy pet hah. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te yãy putup'ax mĩy, puxix hãpkummuk hã' yãnãn, ha tikmũ'ũn te Topa Koxuk pu' yĩpkox xip, tu hãpxopmã max, puxix tu' hi xe'ẽgnãg mõ'kuma' mõg, ha' kux 'ohnãg.
9 'Ãpu yũmũg hãpxopmã max, yã tuknõg hok. Yũmũg hup hok, kopxix hãpxip 'ĩhã hãmmaxnãp-tup, yãy ha hãmmaxnãp-tup.
10 Hu 'ãpu yũmũg hãpxopmã max mõ'kumak mõg tikmũ'ũn xohix pu', tu' xape xop pu hãpxopmã max xe'ẽgnãg, yã' kuxa mãm xop xape xop pu'.

'Ũkux'ax

11 Ta hẽnã', 'ãte xa kax'ãmi xexka', yã 'ũgyĩm hã kax'ãmi xexka'.
12 Nõm tik tep-tup, pu tikmũ'ũn nõm 'ãktux max. Nõm tik tep-tup nũy 'ãxop mõgã', nũy 'ãxop xat, xayĩy 'ãxax mep 'ũyĩmap. Texĩy? 'Ap nõm xop te Kunnix xok'ax 'ãktux putup'ah. Yã mĩpkupnix tu' xok, pãyã nõm xop te' xaxok, puyĩy tikmũ'ũn nõm kute'ex kummuk hok.
13 Hamũn, nõm te yãy xax mep 'ũyĩmap, pa nõm te Mõyyex yõg xat'ax xohix mĩy 'ohnãg, pa nõm te 'ãp-tup, nũy 'ãxat, xayĩy 'ãxop yãy xax mep 'ũyĩmap. Texĩy? Nõm tik tep-tup, nũy yãy 'ãktux xexka', 'ũxohix te yãy xax mep 'ũyĩmap hah.
14 Pak mũn 'a yãy xexka 'ãktux putup'ah, pa 'ãte yũmũg Yeyox Kunnix 'ãktux putup ha' xok mĩpkupnix tu', yũmũg pupi' xok. Yã Kunnix tek pupi' xok, 'ũyĩy hãm xexka yõg hãpxop xohix xak hok, puyĩy Kunnix puxet tuk kuxa hi nõmhã, 'ãte nõm pu hãpxopmã'.
15 Pe yãy xax mep 'ũyĩmap, pe yãy xax mep 'ũyĩmap hok, yã hãpxopmã'ax kutõgnãg. Pa Topa te yũmũg kuxa tupmãhã', yũmũg kuxa tu max, 'ũyĩy hãpxopmã max xexka'.
16 'Ãpu 'ãyĩpkox pi', xayĩy Topa yõg putup'ax mĩy. Pũyã Topa 'ãkuxa mãmmã', xix 'ãkuxa ka', xayĩy Topa hã yãy yõg tikmũ'ũn xe'e'.
17 Nõmhã puxi'. 'Ãpu tikmũ'ũn 'ũxek kummugã hok. Yã hamũn. hõmã tikmũ'ũn tek kummugãhã', yĩy kayax pip yõgnũ', yã Yeyos puk hok hãk hãm.
18 'Ũxape xop, pũyã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix xa hãmmaxnã mõ'kuma' mõg. Hamũn.
Tu ta kux.

PAOT TE KÕMẼN 'EP YÕG TIKMÜ'ÜN KUXA MÃM KA'OK XOP PU KAX'ÃMI'

1 'Ũgmũn Paot, ha Topa tep-tup, pu Yeyox Kunnix nũ'kutnã', ha 'ãte kõmẽn
'Ep yõg tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok xop pu kax'ãmi, nõm xop te Yeyox Kunnix
tu' pip ka'ok, tu' kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mũtik,
2 yĩy 'ãte: Pũyã 'Ãtak Topa xa hãmmaxnã', xix 'ãkuxa mãmmã'. Pũyã yũmũg
xuxyã Yeyox Kunnix kama xa hãmmaxnã xexka', yã 'ãkuxap-xet Yeyox Kunnix
kuxa mũtik.

Topa te Kunnix hã hãmmaxnãhã'

3 'Ãpu yũmũg xuxyã yõg 'Ãtak Topa pu hãm'ãktux, hu: "'Ãmax Topah," kaxĩy.
Yã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix yõg 'ãtak, tu yũmũ'ã ha hãmmaxnãhã', yã
yũmũg kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik, yĩy Topa te hãmmaxnãhã', tu yũmũ'ã
popmãhã pexkox yõg hãpxop xohix.
4 Topa te yũmũg yĩmõgãtux hãmãxap, nũy yũmũ'ã ha yãy yõg tikmũ'ũn, 'ũyĩy
yũmũg kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik, hak-nãy tu hãm xexka xohix mĩy. Yã
yũmũg yĩmõgatux, 'ũ yũmũg yãyhã max xe'ẽgnãg xop Topa pu', mõ yũmũg yãy
xe'ẽgnãg hah,
5 hup-tup tap, 'ũ yũmũg Topa hãg kutok xop, yũmũg kuxa mãm ka'ok Yeyox
Kunnix kopah, hu hãmyũmmũg: Yã Topak-tok xop, kaxĩy Topa tep-tup,
6 yĩy 'ãpu yũmũ'ãte Topa xexka 'ãktux, ha yũmũ'ã hã 'ũhok tu hãmmaxnãhã',
'ĩhãk-tok puxehnãg nũ'kutnãhã yũmũ'ã', yã yãy kutok mõ'yãy xe'ẽgnãg.
7 Kunnix xok, mĩpkupnix tu' xup, tu' xok, nũy yũmũg mõy pu mõg, nũy yũmũ
yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', tu yũmũ'ã hãmmaxnãhã'. Yã' max xe'ẽgnãg
Topah,
8 tu yũmũ'ã' hok hã hãmmaxnã xexka',
9-10 yĩy hãmpe'paxex, nũy hãpxop xohix yãy tu nũ'xok, nũy pexkox yõg hãpxop
xohix, xix hãm xexka yõg hãpxop xohix yãy tu nũ'xok, puxix tikmũ'ũn xohix
yãy tu nũ'nãhã', puxix Kunnix tu' xat, puyĩy nõm pu' yĩpkox pi', yĩy yũmũ'ã
hãmyũmmũgãp-tup, hu' yũmmũgãhã'. Hõmã Topa te nõm hãm'ãktux xe'e
yũmmũgã 'ohnãg, pãyã hõnhã' yũmmũgãhã', 'ũp-tup tu'.
11 Topa te hãmpe'paxex, tup-tup hãmãxap, tu' mĩy, tu yũmũg yĩmõgatux, 'ũ
yũmũg yãyhã 'ũyõg tikmũ'ũn, nũy yũmũg kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik, ha
kaxĩy Topa tep-tup.
12 Hak mũg kuxa mãm ka'ok hãmãxap, tu Kunnix hip, tu Topa xexka
xe'ẽgnãg 'ãktux.
13 'Ãxop kamah te hãm'ãpak max'ax 'ãpak, yã' nõy te xa' xuktux, yĩy 'ãkuxa
mãm ka'ok Kunnix kopah, ha Topa te xa mõ'xut 'ãkuxa pu', yãy Koxuk hã
xa mõ'xut, yã kaxĩy tikmũ'ũn te mũnũytut mõ'xut nũy yãy yõg mũnũytut
yũmmũgã', yã 'ãxop yã Topa yõg tikmũ'ũn xe'e'.
14 Kaxĩy Topa te hãm'ãktux xex, nũy yũmũ'ã popmã pexkox yõg hãpxop
xohix, tu yũmũg mõy putup, 'ũ mõg, ha Topa Koxuk te: "Ya hamũn! Yã pexkox
yõg hãpxop pop putup!" kaxĩy. 'Ãpu, yũmũg Topa xexka xe'ẽgnãg 'ãktux!

Paot te Topa pu hãm'ãktux

15 'Ãkuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã Yeyox kopah, tu' xape xohix xop putup pax, yã' kuxa mãm ka'ok xop xohix hã 'ãxape, ha tikmũ'ũn te 'ã' xuktux,
16 yĩy 'ãte Topa pu hãm'ãktux nãm, tu' kuxyã 'ohnãg, 'ap 'ãxop 'ũm xaxok'ah.
17 Tu Topa tu' xak, 'õhõm yã yũmũg Tak, tu' max xe'ẽgnãg, yã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix yõg Topah, ha tu' xak, puyĩy Topa Koxuk 'ãha mõ'kutnã', nũy xa hãmyũmmũgã', xa Topa tu yũmmũg xe'e'.
18 xix tu' xak, pu 'ãp-tox maxnã', xa hãmyũmmũg xexka'. Kuyãnãm te hãptupmãhã', ha kaxĩy Topa te tikmũ'ũn kuxa yũmmũgãhã', pu tu hãmmax hip, ha Topa te 'ãxop xãnãhã', ha' nũ', xayĩy pop pexkox yõg hãpxop xohix. Kaxĩy Topa te yãy yõg tikmũ'ũn mũtik hãm'ãktux xex, hu: "'Ãte 'ãxop pu popmãp-tup pexkox yõg hãpxop xohix," kaxĩy. Ha 'ãte Topa tu' xak, pu pexkox yõg hãpxop xohihnãg xa' mũg, xayĩy yũmmũg,
19-20 ha hãmyũmmũgãhã', xa hãmyũmmũg, nũy Topa mũn ka'ok xe'ẽgnãg yũmmũg, ha' ka'ok, nũy putpu Kunnix hĩnnã', nũy pexkox kopa' yũmmã' Topa yĩpxe'e hah, ha kaxĩy Topa te yũmũg kuxa kopa hãpxopmãhã', nũy yũmũg kuxa hĩnnã kamah.
21 Yã Kunnix xexka xe'ẽgnãg nõmhã pexkox tu', tu pexkox yõg xop xohix xat, xix hãm xexka yõg xop xohix xat, xix Hãmgãyãgnãg yõg xop xohix xat, xix hãm xexka yõg gohet xohix xat, xix hãm xexka yõg gohet mõ'nã'ax xat putup.
22 Topa te Kunnix xexkanã xe'ẽgnãg, tu' kuxa mãm ka'ok xop ha mõ'kutnãhã', puyĩy 'ũp-xehnãg xat, yã' xuxyãp-xet.
23 'Ũkuxa mãm ka'ok xop te Kunnix yĩn putuk hah, 'ũkuxa mãm xohix xop yã Kunnix hã' yĩn, ha Kunnix te nõm xop tu' xip, tu yũmũg yãy putox, tu yũmũg xat, nũy yũmũg pẽnã max. Yã Kunnix te hãm xohix xop xix pexkox xohix xop hã' xuxyã'.

2

Tu yũmũg hĩnnãhã xe'ẽgnãg

1 Hõmã 'ãxop te hãpxopmã kummuk pax, yã 'ãyĩpkox 'ohnãg Topa pu',
2 tup-tat kummuk hã 'ãmõg, xix yãmĩy kummuk pu' 'ãyĩpkox pip, ha' kummuk xop te 'ãxat pax, nõm xop yĩpkox 'ohnãg Topa pu' xop xat pax.
3 Yã yũmũg xohix te hãpxopmã kummuk, tu yũmũ yõg yãy putup'ax mĩy, tu yãy mũn xat kummuk, tu hãmpekpaxex kummuk, hu hãpxopmã kummuk kamah. Ha kaxĩy hã Topa te yũmũg kummugã'ax 'ũyãnãn tu', tu yũmũg xũygã'ax,
4 pãyã tute yũmũg kuxa ka xexka', tu yũmũg mõ'yãy xe'ẽgnãg
5 hu yũmũg hĩnnãhã', 'ĩhã yũmũg pu'uk, yũmũg yĩpkox 'ohnãg, huk hittup 'ohnãg, ha yũmũg kuxa hĩnnãhã Kunnix mũtik, yã' hok hã yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu'.
6 Topa te Kunnix putpu hĩnnãhã', tu yũmũg hĩnnãhã kamah, 'ũyĩy hi xe'ẽgnãg, yã Kunnix mũtik yũmũ'ãte' xat, tu pexkox tu' xat Kunnix mũtik. Yã yũmũg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mũtik.
7 Topa te yũmũ'ã ha hãmmaxnãhã', pu tikmũ'ũn mõkputox tu' mũg, ha Topa te yũmũ'ã ha hãmmax xe'ẽgnãg nãhã', pu' hep xop xohix mõkputox yũmmũg, ha Topa te nõm mõ'yãy xe'ẽgnãg, ha Yeyox Kunnix te yũmũg pupi' xok, nũy hep xohix xop pu mõ'yãy'ax yũmmũgã'.
8 Ha Topa te ta nemẽn 'ohnãg, tu xa hãmmaxnãhã', 'ĩhã' hok tu 'ãxop kuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu', 'ãkuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix

kopa hah. 'Ãxop te hãpxopmã max 'ohnãg, pu Topa' yãnãn tu' xa hãmmaxnã'. Yãmhok. Topa te xa' hok hã' kuxa kummuk xit.

9 Hamũn. 'Ãxop te hãpxopmã 'ohnãg, puyĩy Topa ta nemẽn, nũy 'ãkuxa kummuk xit. 'Ãmhok. Yĩy yãy mũn max pe'ãpaxeh hok. Yãk-tĩgnãg. Yã 'ãkummuk.

10 Topa te yãp-xehnãg hã 'ãkuxa kummuk xit, ha Kunnix xok, nũy yũmũg kuxa kummuk tupmã', 'ũyĩy hãpxopmã max, nũy Topa yõg putat hã yũmũ mõy, nũy yũmũg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mũtik.

Yũmũg kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik

11 Hõmã 'ãxop puknõg, 'ap Yoneo yõg tikmũ'ũn'ah, yĩy Yoneo xop te 'ãxuxet'ax mĩy. "Yãy nãg xax mep 'ohnãg xop." kaxĩy, nũy yãy yõg xax mep'ax 'ãktux. Yã' hittap hã xix hõnhã Yoneo yõg tikmũ'ũn te' pit xop yãy xax mep 'ũyĩmap tu'. Pa 'ãxop yõg mõnãyxop te' xax xak 'ohnãg, yã Topa hã 'ãpuknõg.

12 Hõmã 'ãxop Kunnix hã 'ãpuknõg kamah, 'ap Topa yõg tikmũ'un kopa 'ãpip'ah, ha Topa te' pa'ax mĩy Yoneo yõg tikmũ'ũn mũtik, 'ãxop mũtik 'ap mĩy'ah, Topa yũmmũg 'ohnãg hah, tu hãpkutnã'ax Kunnix hip 'ohnãg, puyĩy 'ãkuxa tupmã'. Yã Topa hã 'ãpuknõg, tu tu 'ãpip 'ohnãg.

13 Pa hõnhã Yeyox Kunnix mũn te 'ãxop nũnnãhã', tu Topa yĩkãgnãg ha 'ãnũnnãhã', ha Kunnix xok mĩpkupnix tu', nũy 'ãnũnnã', nũy tu kuxap-xet 'ãxop kuxa mũtik.

14 Yã hõmã 'ãxop xix Yoneo xop yãytuk-mĩy punethok, ha Kunnix xok, xa 'ãxop xix Yoneo xop yãyhã Kunnix yõg tikmũ'ũn puxet, ha' xok, nũy yãytuk-mĩy kuxyã', 'ũ yũmũg kuxa xohix tu mãmmã', xayĩy 'ãxop yã Yoneo xop hã 'ãxape',

15 ha Yoneo xop yõg xat'ax nõã', ha tikmũ'ũn xop 2 yãyhã tikmũ'ũn xop puxet, tu' yãyhã tikmũ'ũn tup, ha Topa te' kuxa mãmmãhã',

16 Yã Kunnix te mĩpkupnix tu' xok, nũy yãykix'ax kuxyã', puyĩy Yoneo xop xi' puknõg xop yãy putup pax, yĩy Topa ha putpu' nũnnãhã', puyĩy Topa yĩkãgnãg hã' pip.

17 Yã Kunnix nũn, tu hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu Topa gãy kux'ax 'ãktux, pu tikmũ'ũn kuxa tu' mãm, 'ãxop puknõg xop pu hãm'ãktux, Topa tu hãptox tu 'ãpip, xix Yoneo xop pu hãm'ãktux, nõm xop te Topa tu yĩkãgnãg hã' pip.

18 Hamũn. Kunnix te yũmũg xohix nũnnãhã', pe Yoneo yõg tikmũ'ũn, pe' puknõg yõg tikmũ'ũn, ha yũmũg nũnnãhã Topa hah, ha Topa Koxuk te yũmũg ka'ogãhã', yũmũg Topa hã yĩkãgnãg pi'.

19 Yĩy 'ãxop puknõg 'ohnãg nõmhã'. Yã Topa yõg tikmũ'ũn kamah, tu Topa hã 'ãxape'!

20 Topa te tik xop nũ'pok pu hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu tik xop nõy nũ'pok, pu Topa pupi hãm'ãktux, ha nõm tik xop 2 te Kunnix 'ãktux, tu Kunnix xok'ax 'ãktux, ha 'ãxop yĩpkox pip, tu' kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah,

21 ha' xohix nõg nõy nã' mõgãhã', tu mõktu xohix, yã Topa yõg tikmũ'ũn xe'e'.

22 Kaxĩy 'ãkuxap-xet Kunnix kuxa mũtik, pu Topa 'ãxop tu' xip ka'ok, nũy yãy Koxuk te 'ãxop tu' xip ka'ok.

3

Paot te Yoneo xop hã' puknõg xop pu hãm'ãpak max'ax 'ãktux

1 Yãk mũn Paot, tu Yeyox Kunnix pu hãpxopmãhã', yã kanet kopak xip, 'ãxop pu hãm'ãpak max'ax 'ãktux tu', tu Topa pu hãm'ãktux 'ãxop pupi'.

2 Yã Topa te nũgkutnãhã 'ãhah, nũy xa hãmmaxnã', ha 'ãxop te hãm'ãpak, tu hãmyũmmũg.
3 Hõmã, hãmhittap 'ĩhã', Topa te hãmpe'paxex, pa tikmũ'ũn 'ũm pu hãm'ãktux 'ohnãg, tu nõm pe'paxex'ax 'ãktux 'ohnãg hãmyãxatamuk xohix hã, tu yãk mũn pu hãm'ãktux nõmhã. 'Ãte xa kax'ãmi kutõgnãg nũhũ tappet tu'. Yã Topa te hãmpe'paxex tap, tu Yoneo xop xi' puknõg xop yãy kotĩnnãp-tup, põyĩy yãyhã' xape', puyĩy Topa' xohix ha hãmmaxnã xexka'.
4 'Ãxop te tappet mõ'kupix, 'a' yũmmũg, yã 'ãte tappet mĩy, nũy yõg hãmpekpaxex'ax 'ãyũmmũgã', nũy xa Kunnix 'ãktux, 'õhõm xok mĩpkupnix tu', yũmũg pupi' xok, nũy Yoneo xop xi' puknõg xop ha hãmmaxnã'.
5 Hõmã Topa yĩy 'ohnãg, tu hãm'ãktux 'ohnãg, pa hõnhã Topa Koxuk te hãmyũmmũgãhã', tu tik xop pu' xuktux, tu tik max mõ'pok, pu tu hãm'ãktux, xix tik max xop te Topa pupi hãm'ãktux tu' xuktux,
6 Yã hãm'ãktux xe'e', hu: Topa te' puknõg xop xix Yoneo xop ha hãmmaxnãhã', yã yãy putuk. 'Ũxohix te Kunnix hã 'ũyĩn. Tikmũ'ũn putox te yãy yĩn xat, nũy tu' pẽnã max, hã kaxĩy Kunnix te yũmũg xat, nũy tuk pẽnã max. Yã Topa te Kunnix hã hãm'ãktux xex, nũy hãm'ãpak max'ax hã hãmmaxnã', nũy Yoneo xop xi' puknõg xop ha hãmmaxnã', yã yãy putuk.
7 Topa tek xãnãhã', tu mõgkutnãhã', 'ũyĩy 'ã hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tuk yãy kutnãhã', xik ka'ogãhã'.
8 Yãk-tõgnãg, ha Topa yõg tikmũ'ũn xohix xexka', pa Topa tekmũn yãykutnãhã', 'ũyĩ' puknõg xop pu hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha hãm'ãpak'ax te Kunnix 'ãktux, ha Kunnix te' kuxa mãm xop ha hãmmax xe'ẽgnãg gãhã', yĩy tikmũ'ũn kuxa te' yẽy.
9 Ha Topa te nũgkutnãhã', 'ũ hãm'ãktux xe'e', nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux tikmũ'ũn xop xohix pu', tuk hittup. Hõmã Topa te hãmpe'paxex, nũy Yoneo xop, xi' puknõg xop ha hãmmaxnã', ha hãmyãxatamuk xohix hã' yĩy 'ohnãg, pãyã hõnhãk xat, 'ãte tikmũ'ũn xohix pu hãmyũmmũgã'. Yã Topa max xe'ẽgnãg, tu hãpxop xohix mĩy, tu kama' hep xohix xop ha hãmmaxnãhã'.
10 Tu' kuxa mãm ka'ok xop ha hãmmaxnãhã', nũy pexkox yõg xexka xop tu' mũy, nũy xat'ax xop tu' mũy, puyĩy hãmyũmmũg, yã Topa te hãmyũmmũg xe'ẽgnãg.
11 Hõmã, hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã', 'ap xip'ah hahãm, xix pexkox 'ap xip'ah, 'ĩhã Topa te hãmpe'paxex, nũy Yeyox Kunnix xok'ax hã' hep xohix xop yãy tu nũnnãy, pu nõ yãyhã tikmũ'ũn yãp-xehnãg. Yã hõnhã Topa te' mĩy, yũmũg xuxyã Yeyox xok'ax hã 'ũmĩy,
12 'ũyĩy yũmũg kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik, hu' mãm ka'ok 'ũkopah, hu yũmũg kuxãnõg 'ohnãg, nũy Topa yĩkãgnãg hã yũmũg pi'.
13 'Ũkxũy, pa 'ãkuxa tuknõg hok, nũy Topa yõg putat hã mõg. Yã Topa tek xũy hã xa hãmmaxnãhã'.

Kunnix te mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg

14 Yĩk kopaxux hãk xip yũmũg Tak Topa pu'. Yã yũmũg Tak xe'ẽgnãg, tu hãpxop xohix mĩy,
15 tu yũmũg pẽnã max, yũmũg 'ãtak putuk, mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg tu', ha hãmmaxnãhã yãy kutok xop ha', tu pexkox yõg kutok xop, xix hãm xexka yõg kutok xop ha hãmmaxnãhã'.
16 Yã' max xe'ẽgnãg! 'Ãte' xak, puyĩy Topa Koxuk 'ãkuxa ka'ogã', xa 'ãka'ok,

17 ha tu' xak kamah, pu 'ãkuxa mãmmã ka'ok, pu Kunnix 'ãkuxa kopa xihip, xayĩy 'ãxapep-tup pax, nũy kama Topap-tup pax xexka',
18 nũy Topa yõg tikmũ'ũn xohix mũtik hãmyũmmũg. Yã Kunnix te tikmũ'ũn mõ'yãy xe'ẽgnãg, yĩy nõm pe'ãpaxeh mõktu 'ãkuxa te' yẽy Topa pu', yã yũmũg putox ka'ok 'ĩhã nõm mõ'yãy'ax pekpaxex. Ha kaxĩy 'ãkuxa hittup xexka', yã Topa mũn te 'ãkopa' xip ka'ok,
19 tu mõktu 'ãxop te hãmyũmmũg xe'e', yã Kunnix te yũmũg mõ'yãy xe'ẽgnãg mõ kuma' mõg. 'Ãpu' xak, nũy mõ'yãy'ax yũmmũg, nũy 'ãkuxa' yẽy, ha kaxĩy Topa xe'ẽgnãg te 'ãkopa' xip ka'ok.
20 Pũyã' xohix Topa xexka 'ãktux, ha yũmũg ka'ogãhã', tu yũmũ'ã ha hãmmaxnã xexka', 'ĩhã yũmũ'ãte ta tu' xak, pu hãmmaxnãk-tõgnãg. Yã Topa te hãmpe'paxex xexka', ha yũmũ'ãte hãmpekpaxex kutõgnãg.
21 Pũyã' kuxa mãm ka'ok xop xohix Topa max xe'ẽgnãg 'ãktux, pũyã' xuktux mõ kuma' mõg. Yã Yeyox Kunnix te yũmũg ka'ogãhã' 'ũyĩy Topa max xe'ẽgnãg 'ãktux. Pũyã hãmyãxatamuk xohix hã' xuktux, pu tu kux 'ohnãg. Hamũn.

4

Kunnix hã yũmũg yĩn puxet

1 Yeyox Kunnix pu 'ãte hãpxopmãhã', nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, hu kanet kopak xip, ha xa tu' xak, xa hãpxopmã max. Topa te 'ãxãnãhã', xa hãpxopmã max.
2 Yãy kutõgnãg pe'ãpaxex, nũy 'ãyĩy pu'uk, nũy 'ãnõy hip, nũy nõã'tot, 'ãxop te 'ãxapep-tup pax tu'.
3 'Ãnõy gãyã hok, nũy yã 'ãxop putox puxet, xix 'ãkuxap-xet, yã Topa Koxuk te 'ãxop nũnnãhã', xa yãyhã tikmũ'ũn, nũy yãp-xet.
4 Topa Koxuk puxet, xix 'ãxop yã Kunnix hã 'ãyĩn puxet, ha Topa te 'ãxãnãhã', xa Kunnix nũn'ax hip, xayĩy pexkox tu nũ mũtik 'ãmõg, nũy 'ãpip ka'ok.
5 Ha yũmũg xuxyãp-xet kamah, ha yũmũg kuxa mãm Yeyox Kunnix yãp-xehnãg kopah, ha yũmũg putox pix kamah, 'ũyĩy yũmũg xuxyãp-xet 'ãktux.
6 Ha Topa yũmũg Tak yãp-xehnãg, tu' xohix hã' xuxyã, tu tikmũ'ũn kopa hãpxopmãhã' tu' kopa' xip.
7 Kunnix te Topa Koxuk yũmũ'ã ha nũ'kutnãhã', pu yũmũg ka'ogã', 'ũyĩy yũmũg hãpxopmã ka'ok, nũy yãy xape ka'ogã kamah.
8 ha Topa yõg tappet te:
"Tik te pepi' mõg, tu' gãy xop kĩy, nũy yãy mũtik mõgã',
xix kanet kopa' pip xop mõy, nũy mõgã kamah,
tu yã tu hãpxop hok popmãhã'," kaxĩy
9 Tep tu hãm'ãktux, hu: "Tik te pepi' mõg," kaxĩy? 'Ũxuktux, nũy tik kaka' mõg hãmãxap'ax 'ãktux. Tu yã yũmũg xuxyã Kunnix 'ãktux, 'ĩhã tik puxet 'ãktux.
10 Yã tik puxet xok, ha nõ hãpkot, tu putpu' hi, tu pepi' mõg pexkox ha, yã kaka' mõg hãmãxap, tuk-nãy tu pepi' mõg, hãmnõgnõy kũnãpa' mõg, tu hãm xexka tu' xip, xix pexkox tu' xip kamah, nũy pexkox xop yĩkãgnãg hã' xip, nũy tikmũ'ũn yĩkãgnãg hã' xip kamah.
11 Tu Topa Koxuk hõm tikmũ'ũn pu', puyĩ' kuxa mãm ka'ok xop ka'ogã'. Tu' yãg ka'ogãhã', nũy mõ'pok, xi' yãg ka'ogãhã', pu Topa pupi hãm'ãktux tikmũ'ũn pu', xi' yãg ka'ogãhã', pu hãm'ãpak max'ax 'ãktux, xi' yãg ka'ogãhã', pu' kuxa mãm xop pẽnã max, xi' yãg ka'ogãhã', pu' kuxa mãm ka'ok xop pu hãmyũmmũgã'.

12 Yĩy Kunnix pu tu hãpxopmã max, puyĩ' kuxa mãm ka'ok xop ka'ogã'. Yã' kuxa mãm ka'ok xop te Kunnix hã' yĩn puxet. Tikmũ'ũn putox te yãy yĩn xat, nũy tu pẽnã max, ha Kunnix te' kuxa mãm ka'ok xop xat kamah, nũy tu pẽnã max.
13 Yã yũmũg kuxa mãm ka'ok Kunnix kopah, hu yũmũg kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik. Yã Kunnix hã yũmũg xohix yã tikmũ'ũn puxet, nũy yũmũg Topaktok xop xe'ẽgnãg, tu mõktu Topa pu yũmũg xiptap xop putuk, tu mõktu Kunnix putuk.
14 Yã kakxop putuk, 'ĩhã hãmpe'ãpaxeh hok. 'Ãpu hãmyũmmũg, xa tik kummuk xop pu 'ãyĩpkox 'ohnãg, tu hãm'ãktux'ax puknõg 'ãpax hok, ka Topa yõg putat xax, tik kummuk te xa mõ'ãmã hah.
15 Hãm'ãpax hok. Pa hãm'ãktux xe'e', koit hok, 'ãnõy putup pax tu hãpxe'e 'ãktux, nũy Kunnix putuk. Yã Kunnix yãk xohix hã yũmũg putox, nũy yũmũg pẽnã max.
16 Kunnix hã yũmũg xohix yĩn, nũy nõm hã hãm'ãpak nãm, pu yũmũg xohix xat. Ha' kup te' yĩn tu yãy hi', nũy tu mõg max, ha kaxĩy tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok xop xape xop te yãy tu hi kamah, nũy Kunnix hã' yĩn, tu yãy hittupmãhã', tu yãy putup pax.

Yũmũg kuxa hi xe'ẽgnãg nõmhã

17 Yĩy 'ãte xa hãm'ãktux nãm, hu: Tikmũ'ũn te Topa yũmmũg hok, puxix hitop tu hãmpe'paxex. Yã Kunnix te yãy 'ãxet'ax 'ã' hõm, 'ãte 'ãxat, hu: Hãpxopmã'ax hitop kuxyã', nũy nõm hãmhitop hãmpe'paxex xop mũtik mõg hok, nõm xop yã Topa hã' puknõg.
18 Hap-tox ka'ok, tu hãmyũmmũg 'ohnãg, tup-tup nõg, pu Topa 'ũhĩnnã', tu' yĩpkox 'ohnãg Topa pu', yĩy nõm kummuk xop nĩm, nũy kummuk mĩy'ax xop pe 'ãmõg hok.
19 Ha yãyhãhup 'ohnãg, tu' nõy hã' xupxet pax, tu' xak, nũy hãpkummuk xohix mĩy.
20 Pa 'ãxop te Kunnix yũmmũg max, hu hãpxopmã max, Kunnix te hãpxopmã max hah.
21 Hõmã tikmũ'ũn te xa Kunnix 'ãktux, ha 'ãkuxa mãm ka'ok nõm kopah, hu nõm mũtik hãmyok mĩy, nũy Topa yõg putat hã 'ãmõg,
22 tu hãpxopmã'ax hittap nĩm, nũy tu yãy putup mĩy'ax hok, yã 'ãkummugã tap,
23 ha Topa te 'ãkuxa xix 'ãp-tox tupmã'ax,
24 xa 'ãxop max xe'ẽgnãg Topa putuk. Yã Topa mũn te hãmyok mĩy, tu hãpxopmã max, tu hãmmaxnã xe'ẽgnãg.
25 Yĩy koit hok, hu ta 'ãnõy pu hãpxe'e 'ãktux, yã yũmũg xohix te Kunnix hã' yĩn.
26 'Ãgãy, 'ĩhã hãpkummuk mĩy hok, pãyã 'ãxuxi', nũy 'ãmnĩy tox hã 'ãgãy hok.
27 'Ũtux hok pu Hãmgãyãgnãg 'ãkuxa kummugã hok.
28 Tikmũ'ũn te' xupxet tap, puxi tu' kuxyã' xupxet, nũy tu max, nũy xe tu xupxet hok, nũy tu hãm max, tu hãmyok mĩy, puyĩy tikmũ'ũn hok xop pu hãpxop popmã'.
29 Hãm'ãktux kummuk hok, hu ta hãm'ãktux max, nũy mõ'ãnõy nĩynãm, nũy 'ãnõy hittupmã'.
30 Topa Koxuk pu' hupmã hok, ka tu' kuxa hittup 'ohnãg. Yã Topa te xa yãy Koxuk nũ'kutnãhã', nũy tu hãm'ãktux xeh, nũy 'ãpẽnã max. 'Ap max'ah tikmũ'ũn te Topa Koxuk kuxa pu hupmã'. Yã 'ãpẽnã max xe'ẽgnãg, tu 'ãkuxa

hittupmãhã', tu xa hãm'ãktux xex, xayĩy Topa yõg tikmũ'ũn. Yĩy Kunnix te 'ãmõgãp-tup pexkox tu', 'ĩhã hãptup xe'e mõ'nã'ax, ha Kunnix nũn, nũy yãy xape xop mõgã'.

31 Yĩpkũmĩy hok, xix 'ãgãy hok, 'ãnõy mãnõg hok, hãpkute'ex kummuk hok,

32 pa 'ãnõy kuxa ka', nũy tu' yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux. Yã Topa te 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', ha' kux, Kunnix xok'ax hã' xaxogãhã'.

5

Yũmũ'ã Topa hã yãy kutok xop

1 Topa hã 'ãxop kutok xop, ha mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, yĩy hãpxopmã max, nũy 'Ãtak Topa putuk 'ãxop, nũy hãpxopmã max.

2 'Ãxape xop putup pax, yã kaxĩy Kunnix te mõg yũmũg yãy xe'ẽgnãg, tu yũmũg pupi' xok, ha Topa tep-tup, tu' hittup.

3 Topa hã 'ãxop tikmũ'ũn xe'e', hu hãm'ãktux max, nũy tu hãpkummuk 'ãktux hok, nũy 'ãnõy yõg hãpxop putup hok, nũy xonnix hok, nũy 'ãnõy hã 'ãxupxet hok, 'ũmĩy hok. Yã Topa yõg tikmũ'ũn hãm'ãktux kummuk pu kummuk,

4 pa hãm'ãktux max, nũy hãm'ãktux kummuk tu kux, nũy hãm'ãktux hitop tu kux, nũy tu Topa max 'ãktux pax, hu: 'Ãmax Topa! Kaxĩy.

5 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Topa xix Kunnix te tikmũ'ũn xop putup nõg, nõm te' nõy hã' xupxet xop, tu nõm mũtik tikmũ'ũn xat 'ohnãg, yã' kummuk xop te hãpkummuk mĩy, tu' nõy hã' xupxet, tu' nõy yõg hãpxop putup pax, yã hãpxop 'ũm te nõm xop hã topa komut, 'ũp-tup pax xexka hah, tu Topa xe'ep-tup kutõgnãg, yã hãpxop xohix mũn putup pax xe'e'.

6 'Ũtux hok pu' nõy 'ãmõ'ãmã hok hãm'ãktux hitop hã. Topa te hãpxopmã'ax kummuk putup nõg, tu' yĩpkox 'ohnãg xop kummugãp-tup 'ũyãnãn tu'.

7 'Ãpu, nõm kummuk xop nĩm.

8 Yã hõmã 'ãxop te hãpkummuk mĩy pax, ha hãpkoxtap te 'ãkuxa kopa' xip, pa Topa te 'ãkuxa kummuk xit, tu 'ãkuxa tupmãhã', hu hãpxopmã max nõmhã.

9 Topa te 'ãkuxa tupmãhã', 'ãpu hãpxopmã max, nũy 'ãnõy kuxa ka', nũy hãmyok mĩy, nũy hãpxe'e 'ãktux.

10 Xi' xak, nũy xe hãpxopmã max'ax hã Topa kuxa hittupmã'.

11 Hãpxopmã hitop hok, tikmũ'ũn nõy xop mũtik, hãpxopmã hok, nũy xetxox putuk hãpxopmã hok. Yã xetxox te hãpkoxtap 'ĩhã' xupxet, tu' xaptop. 'Ãpu, 'õg hãpxopmã'ax mũg tikmũ'ũn tu'.

12 Yã hãpxopmã'ax xaptop te yãy pu' hũpmãhã',

13 'ĩhã tikmũ'ũn nõy te' yũmmũg, ha' kummuk,

14 ha tikmũ'ũn te' yũmmũgãhã', nũy tu' mũg, yĩy Topa yõg tappet te:

"'Ãxop mõ'ãyõn xop, yãy koxak,
'ãyok, nũy 'ãxit, nũy 'ãhi',
ha Kunnix te xa hãptupmãp-tup," kaxĩy.
Yã hãptupmãp-tup, ha kaxĩy Kunnix te yũmũg hãmyũmmũgãhã', 'ũyĩy yũmũg hãmyũmmũg max.

15 'Õg pa 'ãti'. 'Ãpu, Topa yõg putat hã 'ãmõg kuma 'ãmõg, tu hãmyũmmũg, nũy hãpxopmã max.

16 Yã hãmyãxatamuk te' nõy hã yãykutut, yĩy 'ãmnĩy xohix hã Topa pu hãpxopmã max, tikmũ'ũn nõy te hãpxopmã kummuk hah.

17 'Ãp-tox ka'ok hok, hu hãmyũmmũg max, pa yũmũg xuxyã pu 'ãyĩpkox pi', nũy 'ũyõg hãmputup'ax mĩy.
18 Ta hep xupyãg xo'op hok, xa paptux hok, ha 'ãkummugã'. Pũyã Topa Koxuk 'ãkopa xip, nũy 'ãkuxa hittupmã'.
19 'Ãxape pu Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, xix Topa yõg hãm'ãktux'ax kutex, nũy tu 'ãnõy ka'ogã', tu yũmũg xuxyã Yeyox pu 'ãxop kutex, nũy nõm pu: Yãyã', 'ãmax! Kaxĩy.
20 'Ãpu Topa yũmũg Tak pu hãm'ãktux kamah, nũy 'ũmax 'ãktux, ha yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix tep-tup, 'ũ yũmũg Topa max 'ũm 'ãktux.
21 Yeyox Kunnix yã yũmũg xuxyã, yĩy yũmũg yãy xape xohix puk yĩpkox pip.

'Ũyĩpxox xi' xetut 'ãktux

22 Pũyã 'ũhũn yãy yĩpxox pu' yĩpkox xip, nũy yũmũg xuxyã Kunnix pu' yĩpkox pi' kamah.
23 'Ũyĩpxox te yãy xetut xat, ha kaxĩy Kunnix te' kuxa mãm ka'ok xop xat, tu nõm pupi' xok, pu tu yãyhã Kunnix hã tu yĩn, nũy Kunnix pu 'ãyĩpkox pi'. Yã tikmũ'ũn putox te yãy yĩn xat, nũy tu pẽnã max. Ha kaxĩy Kunnix te' kuxa mãm ka'ok xop xat, nũy tu pẽnã max.
24 Pũyã 'ũn yãy yĩpxox pu yã' yĩpkox pi'. Kaxĩy 'ũkuxa mãm ka'ok xop te Kunnix pu' yĩpkox pip.
25 Pũyã' yĩpxox yãy xetut mõ'yãy xe'ẽgnãg, yã kaxĩy Kunnix te' kuxa mãm ka'ok xop mõ'yãy xe'ẽgnãg, tu nõm pupi' xok,
26 puyĩy Topa hã 'ũyõg tikmũ'ũn, ha kõnãg hã' pix, xix yãy yõg hãm'ãktux'ax hã yũmũg yũmmũgãhã',
27 'ũyĩy yũmũg mãynãg hamũn pu', nũy hãpkummuk hok hã yũmmũg pip, nũy yãyhã max xe'ẽgnãg.
28 Tik te yãy mũn pẽnã max. Pũyã yãy xetut kaxĩy pẽnã max kamah. Tik te' xetut pẽnã max, puxix yãy mũn pẽnã max kamah.
29 'Ok xip tikmũ'ũn te yãy mũn putup hok? 'Ãmhok, Yãp-tup. Yã' xohix te yãy mũn putup, hu yãy xĩnnãhã', ha kaxĩy Kunnix te' kuxa mãm ka'ok xop putup, tu nõm pẽnã max.
30 Yã yũmũ'ãte Kunnix hãk yĩn, pu yũmũg xat, nũy yũmũg pẽnã max,
31 yĩy Topa yõg tappet te: "Pũyã tik yãy tak nĩm, xi' tut nĩm, nũy tu xetut mũy, nũy nũ mũtik 'ãti'. Yã yãyhã' yĩn puxet. Kaxĩy.
32 Ha kaxĩy Topa yõg tappet te hãm'ãktux xe'e', tu yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã', hu Kunnix xi' kuxa mãm ka'ok xop 'ãktux. Yã' kuxa mãm xop te Kunnix hãp-tox puxet,
33 tu 'ãxop 'ãktux kamah, nũy yĩpxox yãy xetut pẽnã max, yãy mũn pẽnã max putuk, nũy xetut yãy yĩpxox pu' yĩpkox pi', 'ũyĩpxox xexka pe'paxex tu'.

6

'Ãtak mũnõm xop xik-tok xop 'ãktux

1 Kakxop, Topa te 'ãp-tup, xa 'õg 'ãtak pu 'ãyĩpkox pi', xix 'ãtut pu 'ãyĩpkox pi', yã hãmyok.
2 Topa yõg tappet te: "Yã 'ãtak mũn 'ãktux max, xix mãy 'ãktux max," kaxĩy. Yã Topa te 'ãxat hãmãxap, xa 'ãtak max 'ãktux, hak-nãy tu hãm'ãktux xex, pu tikmũ'ũn tu hittup tox,
3 hu: "nũy 'ãhittup, pu Topa xa hãmmaxnã', xa 'ãhittup tox hãm xexka tu'," kaxĩy.

4 'Ãtak mũnõm xop, xix mãy mõnõm xop: 'Ãpu 'ãk-tok kute'ex kummuk hok, nũy tu gãyã hok, tu nõm yũmmũgã', puyĩy hãpxopmã max, yã Kunnix te xa' hõm yãy 'ãxet'ax, xa 'ãk-tok yũmmũgã max.

5 'Ãxop kãmãnat xop, 'ãxuxyã nõm te 'ãxat'ax pu 'ãyĩpkox xip, 'ãkuxãnõg, nũy mãynãg hãpxopmã', nũy Kunnix pu 'ãhãm.

6 'Ãxuxyã pu 'ãyĩpkox xip, nũy 'ãhãm max, 'ãxuxyã te 'ãpẽnãhã 'ĩhã, xix 'ãpẽnã hok 'ĩhã' kama 'ãhãm max. 'Ãmun yã Kunnix hã kãmãnat, yĩy Topa te 'ãxat, xa 'ãxuxyã yõg xat'ax mĩy, 'ãxop te Kunnix putup pax tu'.

7 'Ãhãm max 'ãhittup tu', Kunnix pu 'ãhãm, hu 'ãhittup, 'ãxuxyãp-xet pu 'ãhãm'ah, yã yũmũg xuxyã Kunnix pu 'ãhãm kamah.

8 Topa te yã 'ãpẽnãhã', tu tikmũ'ũn xohix xop pu pagop-tup, tute tikmũ'ũn te hãpxopmã max pu hãmmaxnãhã', xix tikmũ'ũn te hãpxopmã kummuk pu hãpkummugãhã'.

9 'Ãxop 'ãxuxyã xop: 'Ãpu 'õg kãmãnat xop pu hãpxopmã max, xix nõm mãnõg hok, tu: "'Ãte 'ãkix'ax!" kaxĩy. 'Ũxaxok hok: 'Ãxuxyã xop xix kãmãnat xop xohix te Topa pu' hãm, ha pexkox tu' xip, ha yã xohix Topa yõg kãmãnat, yã 'ãxohix te Topa pu yã' nõy putuk.

Topa yõg xonat xop

10 Hõnhã 'ãkuxap-xet yũmũg xuxyã kuxa mũtik, hu 'ãka'ok, yã yũmũg xuxyã te 'ãka'ogãhã', 'ũyĩy hãpkummuk mĩy hok.

11 Xonat xop te pipkup hã' yãy mõ'tat, puyĩ' gãy xop kummugã hok. Ha kaxĩy Topa te 'ãka'ogãhã', pu Hãmgãyãgnãg 'ãkuxa kummugã hok.

12 Yã yũmũ'ãte tikmũ'ũn gãy mũtik yãykix 'ohnãg. 'Ãmhok. Pãyã pexkox yõg gãyxop mũtik yũmũg yãytuk-mĩy. 'Ũxohix yã hãpkoxtap yõg gãy xop, tu yũmũg nõãp-tup, yĩy Topa te yũmũg ka'ogã'ax, 'ũyĩ' gãy xop yõg kummuk mĩy'ax kuxyã'.

13 'Ãpu, Topa yõg hãpka'ok pa', nũy 'ãka'ok, xonat xop putuk, nũy gãy xop yõg hãpxopmã'ax kummuk kuxyã', nũy 'ãnũ pa hok, 'ãkuxãnõg 'ohnãg tu'. Yã 'ãkuxa tu mãm ka'ok 'ãpi'.

14 Ha xonat te' xax ka'ok hã mõ'tat, ha pipkup hã' xax mĩy, pu xonat xop mõ'yãy nĩy, tu yãy kũnãy hĩy pipkup hã'. Kaxĩy Topa te 'ãxat, xa hãmyok mĩy, nũy yãyhãhup hok, yã yãy kunãy hĩy'ax putuk. Ha tikmũ'ũn xohix te 'ãxop 'ãktux'ax, hu: "Yã' koit 'ohnãg," kaxĩy. Kama xonat te pipkup xax mõ'tat, nũy nõ yãy kep mõ'nĩy, puyĩ' gãy xop xonat xuhmĩy hok. Ha kaxĩy 'ãxop te hãpxopmã max, puyĩy tikmũ'ũn pẽnã', hu: "Yã' max 'õhõm. 'Ap hãpkummuk 'ũm mĩy'ah," kaxĩy. Tu yũmũg xuxyã 'ãktux max.

15 Ha xonat xop te pataxax ka'ok tat, nũy hãpkumep mõ'ka'ok, ha kaxĩy 'ãmõg mõ'ka'ok, nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, 'ãkuxa hittup tu', ha hãm'ãpak max'ax te tikmũ'ũn kuxa mãmmãhã'.

16 Ha xonat xop te pipkup 'ãnuk xexka tat, nũy mõ'yãy nĩy, nũy gãy xop yõg pox xox mõ'hap'ax tu xok. Ha kaxĩy 'ãkuxa mãm ka'ok Kunnix kopah, nũy Topa tu 'ãpip ka'ok, pu Hãmgãyãgnãg 'ãkuxa kummugã hok.

17 Ha xonat xop te mõ'yãy kux xax ka'ok tat, nũy nõ yãyputox pak, puyĩ' gãy xop 'ũp-tox tak hok. Hã kaxĩy 'ãxop te Topa pe'ãpaxex, tu 'ãkuxa tuknõg 'ohnãg, hãmpe'ãpaxex max tu'. Yã Topa te 'ãkuxa kummuk xit tap, nũy mõ 'ãkuxa max tat 'ũyãnãn tu'. Ha xonat xop te mĩkax xexka pop, nũy gãy xop kix. Ha kaxĩy 'ãxop te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux, nũy yãmĩy kummuk yõg hãpxopmã'ax kummuk nõ'ã', ha Topa Koxuk te 'ãka'ogãhã', xayĩy hãm'ãktux ka'ok.

18 'Ãxop te Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, ta Topa pu hãm'ãktux pax, ha Topa
Koxuk te xa hãmyũmmũgã'ax xa Topa pu hãm'ãktux max. 'Õg pa 'ãti', 'ãkuxa
tuknõg hok, nũy Topa yõg tikmũ'ũn pupi hãm'ãktux Topa pu'.
19 Tu Topa ta tu' xax, puyĩy 'ũgmũn pu hãm'ãktux, nũy ka'ogã', 'ũg hãm'ãktux
tikmũ'ũn pu', nũy Topa yõg hãm'ãktux'ax xe'e yũmmũgã'.
20 Tu te nũgkutnãhã', 'ãte hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu' xuktux kamah, 'ĩhã
kanet kopak xip, yĩy Topa ta tu' xax puk ka'ogã', nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux
pax.

Paot te' xape xop 'ãneo

21 Yũmũg xape Tikik te 'ũgmũtik hãpxopmãhã, nũy 'ũgmũn tu nõ tu tehet, tu
'ãha' mõg putup, hak mũn 'ãktux'ax, nũy xa hãmyũmmũgã',
22 tu 'ãha' mõg, nũy xa hãm'ãktux, nũy 'ũgmũg hãm'ax 'ãktux, xayĩy 'ãxop
hittup kamah.
23 Pũyã Topa yũmũg Tak xix yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix 'ãkuxa mãmmã',
xix mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, xix 'ãkuxa mãmmã ka'ok yãy mũn kopah.
24 Pũyã Topa xa kãmmaxnã', 'ĩhã 'ãxop te yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix putup
pax mõ'kuma 'ãmõg. Tu ta tu kux.

PAOT TE KÕMẼN PINIO YÕG KUXA MÃM KA'OK XOP PU KAX'ÃMI'

1 'Ũgmũ'ũg Paot xix Tĩmõn, tu Yeyox Kunnix puk mũ'ãte hãpxopmãhã', tu nũhũ tappet kax'ãmi, tu kõmẽn Pinio yõg tikmũ'ũn pu kax'ãmi', nõm xop kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopa' xop pu kax'ãmi', ha' kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mũtik, xi' yõg tik pẽnã max'ax xop pu kax'ãmi', xix tik xop te' hok xop pu hãpxop popmãhã pu kax'ãmi'.

2 Pũyã Topa yũmũg Tak xa hãmmaxnã'. Pũyã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix xa hãmmaxnã kamah, nũy 'ãkuxa mãmmã'.

Paot te Topa pu hãm'ãktux

3 'Ãte Topa pu hãm'ãktux, 'ĩhã 'ãte 'ãpekpaxex, tu: "'Ãmax Topa', yã xate Pinio yõg kuxa mãm ka'ok xop ka'ogãhã'," kaxĩy.

4 Hu Topa pu hãm'ãktux, 'ũgkuxa hittup tu',

5 'ĩhã 'ãte 'õg hãpxopmã'ax pekpaxex. Yã 'ãxop 'ũgmũn 'ahã 'ãtehet, nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu hõmã xix hõnhã 'ũgmũn mũtik hãpxopmãhã', nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux.

6 Topa te 'ãkuxa kopa hãpxopmãhã', tu xa hãmmaxnãhã', tu' kuxyã 'ohnãg, ha mõktu Yeyox Kunnix yõg hãptup xe'e mõ'nãhã', ha tute kuxyãp-tup, 'ĩhã Kunnix putpu' nũn. Yã 'ãte' yũmmũg.

7 Tu 'ãxop pekpaxex, 'ãmnĩy xohix hã hãmpekpaxex, tu 'ãte 'ãp-tup pax xexka', 'ũgmũn mũtik 'ãxop te hãpxopmãhã'. Topa te 'ãxop xexkanãhã 'ũgmũtik, tu yũmũg xexkanãhã', nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, yã 'õhõm Topa yõg hãm'ãktux xe'e. 'Ãte nõmhã' xuktux, 'ĩhã kanet kopak xip, tu hõmã' xuktux, 'ĩhã 'ãte hãpkumep hã, hãm'ãktux ka'ok hã tuk mõg.

8 Yeyox Kunnix te mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, ha kaxĩy 'ãte 'ãp-tup pax kamah, 'ap koit'ah 'ãte', Topa te' yũmmũg.

9 Ha 'ãte Topa tu' xak, pu 'ãxop 'ãxape kuxa mãm xop xohix 'ũp-tup pax, tu mõktu yãp-tup xe'ẽgnãg, tu hãmyũmmũg, tu mõktu hãmyũmmũg xexka',

10 nũy hãmmax 'ũm yãykutnã', nũy 'ãkuxa tup tat, 'ĩhã Kunnix te putpu' nũn, xayĩy yã 'õg hãpxopmã'ax xa' hupmã hok. Yã Kunnix yõg hãptup xe'e mõ'nãp-tup.

11 Ha Yeyox Kunnix yãp-xehnãg te 'ãkuxa kopa hãpxopmã max, puyĩy tikmũ'ũn xohix Topa max xe'ẽgnãg 'ãktux.

'Ãte Kunnix tu hãpxopmãhã'

12 'Ũkxape xop: 'Ãte xa hãmyũmmũgãp-tup. Gãyxop tek xũygãhã', xik hĩy kanet kopah, pãyã Topa te hãmmaxnãhã nõmhã', hak xape punethok te 'ãhã' tehet, tu hãm'ãpak max'ax 'ãktux,

13 ha kaxĩy gohet yõg xonat xop te hãm'ãpak, tu 'ãte hãpxopmãhã Kunnix pu' yũmmũg, tuk hãm'ãx ha kanet kopak xip yũmmũg.

14 Ha yũmũg xape xop te' yũmmũg kamah, hu' kuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã Yeyox kopah, tu' hittup, nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, 'ũkuxãnõg 'ohnãg.

15 Yã' yãg yĩpkũmĩy, tu' yãykix pax, hu Kunnix 'ãktux, pa' yãg hittup, nũy xuktux,

16 'ũkputup pax tu 'ãktux, Topa te mõgkutnãhã', nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha 'õm te' yũmmũg,

17 Ha' yãg nõy te mõ'ãmã pax, tute 'ũgyĩpkũmĩy tu', 'ũyĩy 'ũgkuxa hittup hok,
yã' gãy tu hãm'ãktux max 'ãktux, 'ũyĩy 'ũgmũn pu hupmã'.
18 Yã' xohix te Kunnix 'ãktux, yã' puxi'. Yĩk kuxa hittup pax,
19 tuk kuxa yũm ka'ok 'ãxop kopah. Yã 'ãxop te Topa tu' xak, puk xut kanet
kopah, yĩy Yeyox Kunnix Koxuk tek ka'ogãhã', hak kuxa yũm ka'ok.
20 'Ũgkuxa yũm ka'ok, nũy Topa pu hãpxopmã max, nũy 'ãmnĩy xohix hã xix
hõnhã Topa pu 'ãte hãpxopmãhã', nũy yã yãyhãhup 'ohnãg, xik kuxãnõg 'ohnãg,
pu tikmũ'ũn Kunnix 'ãktux max, 'ok pek hi'ax, 'ok pek xok'ax.
21 Tephak xip hãm tu'? Hãm tuk xip, nũy Kunnix xexka xe'ẽgnãg 'ãktux.
'Ũkxok, kopxix pexkox hãk mõg, nũy Kunnix mũtik xihip, nũy 'ũghittup xexka
mõ'kumak mõg.
22 Hãm tuk xip, kopxix hã hãpxopmã max Kunnix tu'. 'Ap yũmmũg'ah 'ãte',
piyã' mũn max, 'ok pek hãm tuk xip, 'ok pek mõg pexkox hah.
23 Yã' max 'ũkxip hãm tu, pãyã 'ãte' xak, nũy mõy xip Kunnix mũtik pexkox
tu'. Yã' max xe'ẽgnãg!
24 Pãyã 'ãxop puk max, nũy xihip hãm tu',
25 tu hãmyũmmũg, hu 'ãxop tuk xip putup, nũy 'ãka'ogã', nũy 'ãkuxa hit-
tupmã', xayĩy 'ãkuxa hittup, 'ĩhã' mãm ka'ok yũmũg xuxyã kopah.
26 'Ãte putpu 'ãhak mõg'ax, xa 'ãkuxa tu hittup 'ũgmũn hah, yã 'ãkuxap-xet
Yeyox Kunnix kuxa mũtik.
27 'Ãxop te hãm'ãpak max'ax 'ãpak, tu 'ãyĩpkox pip, yĩy hõnhã hãpxopmã max,
nũy Kunnix putup hãpxopmã max. Kaxĩy 'ãte 'ãxop putox puxet yũmmũg'ax,
'õg hãpxopmã'ax hã 'ãte hãmyũmmũg'ax, 'ok pe 'ãhak mõg, 'ok pe 'ahak mõg hok.
'Ãxop xohix hãm max, kopxix 'ãxop kuxap-xet yũmmũg, yã 'ãxop te hãm'ãpak
max'ax 'ãpak, hu 'ãkuxa mãm ka'ok.
28 'Ũgãyxop yĩpkutuk hok, nũy ta tu 'ãka'ok, ha kaxĩy 'ũgãyxop te' pẽnã'ax, tu
hãmyũmmũg'ax, hu: "Yã Topa te nõm xop mũtik ti xe'e', yĩk mũg xũygãp-tup
'ũyãnãn tu', ha nõm kuxa mãm ka'ok xop mõgãp-tup pexkox hah, pu tu pip
ka'ok," kaxĩy.
29 Ha Topa te 'ãxop xexkãnãhã', xa hãpxopmã Kunnix pu', nũy 'ãkuxa mãm
ka'ok 'õm kopah, nũy 'ãxũy kamah nõm pu'.
30 Hõnhã 'ãxop tek mũtik hãpxopmã'ax, nũy hãm'ãpak max'ax 'ũm 'ãktux,
xix 'ũghãm'ax pẽnãhã', ha' gãy xop tek mũn pu hupmãhã', tu hõnhã kamak
xũygãhã', kaxĩy.

2

1 Yã Kunnix te 'ãxop mũtik tihi', tu 'ãka'ogãhã', tu mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, tu
'ãhittupmãhã', ha Topa Koxuk te 'ãmũtik yãy hi', ha 'ãxape kuxa ka',
2 xayĩy 'ãp-xet, nũy hãmpe'ãpaxeh puxet. 'Ãpu, 'ãxop kuxap-xet kamah, nũy
'ãnõy putup pax, xayĩy 'ũgkuxa hittupmã xexka'.
3 Yã puxehnãg pe'ãpaxeh hok, pãyã 'ãnõy pe'ãpaxeh kamah, nũy yãy pu
hãpxopmã', tu' xak hok, pu tikmũ'ũn xa hãm'ãktux max, pãyã yãy pe'ãpaxek-
tõgnãg, nũy 'ãnõy pe'ãpaxeh xexka'.
4 Topa tu' xax, pu 'ãnõy ha hãmmaxnã kamah, nũy yãy puxehnãg pu xax hok.
5 'Ãpu hãpxopmã, nũy Yeyox Kunnix putuk, hu:
6 Kunnix yã Topa yãy putuk, pa Kunnix xupkũmĩy 'ohnãg,
7 tu pexkox nĩm, xix hãpxop xohix nĩm, nũy yãyhã kãmãnat,
nũy yãyhã tikmũ'ũn kutok.

8 Tu yãy pe'paxex 'ohnãg, tu Topa yõg putat hã' mõg,
nũy nõm pu' yĩpkox xip, hu yũmũg pupi' xok mĩpkupnix tu',
9 yĩy Topa te' xexkanã xe'ẽgnãg, tu' xuxet'ax mĩy,
pu tikmũ'ũn xohix, xix pexkox yõg xop xohix Yeyox 'ãxet'ax 'ãpax, tu:
“Yã 'õhõm xexka xe'ẽgnãg, tu yũmũg xohix xat!” kaxĩy.
10 Yã pexkox yõg xop xohix nũktetex Yeyox keppah,
xi' hep xop xohix, xi' xakix xop nũktetex,
11 nũy Yeyox Kunnix 'ãktux yãy xuxyãp-xet,
nũy yũmũg 'Ãtak Topa xexka 'ãktux.

'Ãxop te mãyõnnãg xop putuk

12 'Ãxop yãk mũn hã 'ãxape xe'ẽgnãg, tuk mũn pu 'ayĩpkox pip, 'ĩhãk xip 'ãmũtik, yĩy 'ãyĩpkox pip max, 'ĩhãk xip hãptox tu', 'Ãpi hãpxopmã max pax, tu 'ãkuxãnõg, nũy Topa yõg putat xak hok.
13 Yã Topa te 'ãkuxa kopa hãpxopmãhã', xa hãpxopmã max, nũy nõm pu 'ãyĩpkox pi', nũy hãmpe'ãpaxeh max kamah.
14 'Ãpu hãpxopmã max, nũy 'ãnõy mãnõg hok, nũy yãytuk-mĩy hok.
15 'Ãxop yã Topa hã 'ãk-tok xop, hu hãpxopmã max tikmũ'ũn kummuk kopah, xix Topa hã' puknõg xop kopah,
16 ha kaxĩy 'ãxop te mãyõnnãg putuk, yã 'ãmnĩy hã tikmũ'ũn xohix te mãyõnnãg pẽnã'ax max, Ha kaxĩy tikmũ'ũn kummuk kopa 'ãpip, ha Topa hã' puknõg xop te 'õg hãpxopmã max pẽnãhã', 'ĩhã nõm xop pu 'ãxop te hãm'ãktux, 'ĩhã Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux. 'Ãxop te hãpxopmã max, kopxik hittup, 'ĩhã Kunnix putpu' hi nũ hãm tu', ha hãptup xe'e 'ĩhã' nũn putup, ha 'ãpẽnã', kopxik hittup, nũy hãmyũmmũg: yã 'ãte hitop tu xa hãm 'ũm yũmmũgã 'ohnãg.
17 Hõmã 'ãmãnex te xokxop mõ'hap, nũy Topa pu' haxyã', pũyĩy Topa kuxa hittupmã', ha kaxĩy 'ãxop kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu yãy mũn hõm, nũy Topa kuxa hittupmã', nũy nõm pu hãm'ãktux, nũy nõm pu hãpxopmã max. Hak mũn kuxa hittup kamah, nũy 'ãxop mũtik Topa pu hãpxopmã max, pe yãk hi'ax, pe yã kamak xok'ax.
18 Ha kaxĩy 'ãxop kuxa hittup kama 'ũgmũtik.

Tĩmõn xix 'Epaponit

19 Yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix tek putup, kopxix Tĩmõn 'ãha mõ'kutnã', puyĩy nõm tek yũmmũgã', 'ĩhã putpu' nũ', 'ãxop 'ãktux tu', tu mõgnĩynãm.
20 Tu 'ãxop putup pax, 'ũgmũn putuk, tu 'ãpẽnã max kamah.
21 'Ũxohix te yãy yõg hãpxop xak, tu Yeyox Kunnix xaxok,
22 pa Tĩmõn te Yeyox Kunnix pu hãpxop xak, nũy Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, nũy 'ãpẽnã max, tuk mũtik hãm, tuk mũn hãk-tok, hakmũ'ãte hãpxopmãhã', nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha 'ãxop te' yũmmũg.
23 'Ãte' hip, pu gohet 'ũgyĩkopit kux, 'ũgyĩkopit kux, kopxix mõ'kutnã'ax, pu xa' xuktux.
24 'Ũgkuxa yũm ka'ok yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix kopah, tu' hip, puk xut, 'ũmõg 'ãhah.
25 Tu mõ'kutnã'ax 'Epaponit kamah, hak mũn hã yã' xape, ha 'ãxop te nũ'kutnãhã', puk mũn hã tu tehet, tuk mũn mũtik hãpxopmã max,
26 tu 'ãxak, nũy 'ãpẽnã 'ũxeheh. Hõmã 'ũpakut, ha 'ãxop te' yũmmũg, hu 'ãkuxa tuknõg, ha 'Epaponit te hãm'ãpak, tu' kuxa hittup 'ohnãg.

27 Yã' pakut xexka', tu' xok putũmnãg, pãyã Topa te' kuxa ka', xix yãk kuxa ka kamah, tu' hittupmãhã', xik kuxa hittupmãhã kamah.
28 Yĩy mõ'kutnã'ax 'ãha, xa' pẽnã', nũy 'ũhittup tap yũmmũg, nũy 'ãkuxa hittup, xix kamak kuxa hittup.
29 'Ãpu 'Epaponit mũg ka'ok yãy kep hã, 'ĩhã' xupep, 'ãkuxa hittup xexka tu', yã 'ãxop hã' xape xe'ẽgnãg, hamũn xix 'ãxop mũn, yã yũmũg xuxyã hã 'ãxape', yĩ' xãnã', pu mõy 'ãpet tu' xihip, ha 'Epaponit xuktux max, xix tik nõy xop te Topa pu hãpxopmãhã 'ãktux max.
30 Yã' xok putũmnãg Kunnix tu', hãpxopmã punethok tu', nũy mõ'ãnĩynãm, xik mũn mõgnĩynãm, 'ãxop pupi mõgnĩynãm.

3

Hãmyok mĩy xe'ẽgnãg

1 'Ũkxape xop, pũyã yũmũg xuxyã 'ãkuxa hittupmã' punethok. 'Ãte xa xe kax'ãmi', tup-tup, nũy xa hãmyũmmũgã max.
2 'Õg pa'ãti'! Tikmũ'ũn kummuk xop te' xat, pu' kuxa mãm ka'ok pit xop yãy xax yĩmap tu' mep, pu yãyhã Topa yõg tikmũ'ũn,
3 pãyã mõ'ãmã', yũmũg yã Topa yõg tikmũ'ũn xe'e'. Ha yũmũg kuxa kopa hãpxopmãhã', ha ta' kummuk xop kopa hãpxopmã 'ohnãg, ha Topa Koxuk te yũmũg yũmmũgãhã', 'ũ Topa pu nũ'ãktettex, ha yũmũg kuxa hittupmãhã'. Yã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix kuxa mũtik yũmũg kuxap-xet, pa yũmũg kuxa mãm hok, nũy Yoneo xop mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat hok. Yã tikmũ'ũn yãy yõg hãpxopmã'ax pu'uk, tu yũmũg kuxa kummuk tupmã 'ohnãg Topa pu'.
4 Tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok Yoneo yõg mĩy'ax kopah, kopxik kuxa yũm'ax ka'ok kamah. 'Ũgmũn yã Yõneo xop yõg, tu nõm mĩy'ax xohix mĩy tap, 'ũyĩy yãy kuxa kummuk tupmã', pãyãk kuxa maxnã 'ohnãg.
5-6 'Ũktut tek put, ha 'ãmnĩy te 7 nõg, 'ihã tikmũ'ũn tek nãg xax yĩmap tu' xak. Yãk mũn 'Iyaet yõg tihix, tu mõnãyxop Meyamĩy mõkputox 'ũgmũn, 'ũkhep Yoneo yõg yã xe'e', tu Paniye xop yõg kamah, hu' xat'ax xohix mĩy mãynãg, tu' kuxa mãm ka'ok xop kummugãhã',
7 pãyã 'ãte hãpxopmã 'Ũhitop tu', yĩy 'ãte' mĩy kux, tu' xaxogãhã', nũy 'ũgkuxa yũm ka'ok Kunnix yãp-xet kopah.
8 Hamũn. 'Ãte hãpxop xohix xaxogãhã', xi' mĩy'ax xohix xaxogãhã', yã' hitop. Yã hãmhõgnãg, yĩy 'ãte' mĩy kux, nũy yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix yũmmũg max, ha' max xe'ẽgnãg, hak kuxa te' yẽy Kunnix keppah, hu hãpxop xohix nĩm, nũy Kunnix tuk xip ka'ok.
9 Hu' xak, nũy 'ũgkuxap-xet Kunnix kuxa mũtik. Yãk kuxa max 'ohnãg, ha Yoneo xop yõg xat'ax tek kuxa maxnã hok, yĩy 'ãte' xak, pu Topa tek kuxa maxnã', 'ũgkuxa yũm ka'ok Kunnix kopa hah.
10 Yã 'ãte' xak, nũy Kunnix yãp-xehnãg yũmmũg, nũy Topa yõg hãpka'ok yũmmũg. Ha' ka'ok, hu Kunnix putpu' hĩnnãhã, yã 'ãte' xak, nũy Kunnix 'ũgputuk, nũy Topa yõg tikmũ'ũn puk xok kamah,
11 puyĩy Topa xe putpuk hĩnnãhã' kamah.

'Ũmõg mõ'ka'ok

12 'Ãte hãpxe'e 'ãktux: Hõnhã 'ãte Kunnix putuk xet'ah, pãyã 'ãte' xak, nũy yãyhã Kunnix putuk. Ha tikmũ'ũn mõg mõ'ka'ok, nũy tu xupep tap, nũy tayũmak xexka pop, nũy kãnẽy yãnãm 'ãta mãynãg pa'. Kaxĩy 'ũgmõg kamah

Topa yõg putat hã, tuk mõg kumag mõg, nũy hãpxopmã mãynãg, nũy Kunnix putuk.

13 'Ãxop te hãmyũmmũg. 'A 'ãte Kunnix 'ũm putuk xet'ah, pãyã 'ãte hãpxopmã'ax tap xaxok, tu hõnhã hãpxopmã max, nũy hãptup 'ĩhã xe hãpxopmã max.

14 Tik mõg mõ'ka'ok, nũy xupep tap, nũy kãnẽy mãynãg pa'. Ha kaxĩy 'ãte Topa yĩy'ax 'ãpak, hak xãnãhã', 'ũghãm, nũy Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, ha Yeyox Kunnix tek hĩnnãhã', 'ũyĩk hi xe'ẽgnãg, ha kãnẽy mãynãg putuk.

15 'Ũyã yũmũg hãmpe'paxex max kaxĩy, yã Topa yõg putat hã yũmũg mõg tap, tikmũ'ũn xip tap putuk, nũy yũmũg putox puxet, nũy hãmpe tu paxeh puxet, nũy hãmpe tu paxeh max, 'ũyãg te hãmpe'paxex nõy, puxix Topa' yũmmũgã'.

16 'Ãpu yũmũg mõg Topa yõg putat hã, nũy mõg kumak mõg. Kaxĩy yũmũg mõg hõmã xix hõnhã', tu Topa yõg hãm'ãktux pu yũmũg yĩpkox pip, nũy hãpxopmã max.

17 'Ũkxape xop: 'Ũkpe mõg kuma mõg, nũy hãpxopmã max, 'ũgputuk, xix kuxa mãm xop nõy pẽnã', xa 'ãxop hãpxopmã max kamah.

18 'Ãte xa hãm'ãktux tap, tu xe' xuktux, hu: Tikmũ'ũn punethok gãy, tu Kunnix putup nõg, ha yũmũg pupi' xok mĩpkupnix tu', pap-tup nõg, tu Kunnix hã' puknõg, yĩy 'ãte xa' xuktux, tuk potahak yũm, 'ĩhã' xuktux.

19 Ha' gãy xop te yãy putup'ax pu' yĩpkox pip, tu yãy pu hãpxop xak, topa komut xop xak'ax putuk, tu hãpkummuk mĩy, tu yãyhãhup 'ohnãg, pa yãy mĩy'ax 'ãktux xexka', tu pexkox yõg hãpxop xak 'ohnãg, yĩy yãy koxyõy putup Hãmgãyãgnãg Pet kopah.

20 Pa yũmũg yã pexkox yõg tikmũ'ũn, tu yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix hip, ha' nũn putpu', nũy yũmũg mõy hãm tu', nũy pexkox ha yũmũg mõgã',

21 tu yũmũg yĩn pu'uk ka'ogãp-tup, tu mõktu yãy yĩn putuk, tu yũmũg xexkanãp-tup xe'ẽgnãg. Yã Kunnix te hãm xexka xop xohix xat'ax, xix pexkox yõg xop xohix xat'ax, ha' yĩpkox pip putup.

4

1 'Ũkxape xop: 'Ãte 'ãp-tup pax xexka', tu 'ãxak, hak kuxa hittupmãhã', ha 'ãte xa hãm'ãktux, yãk xape xop max! Yĩy Topa yõg putat hã 'ãmõg kuma mõg.

2 'Ũkxape hex 'Epot xix Xĩn, 'ãte xa tu' xak, xa yãytuk-mĩy kux, xatix yã 'ãnõy hã', 'ãkuxa mãm Kunnix kopah, hu 'ãnõy hã tutnõy.

3 Ha 'ãmũn, xatek mũtik hãpxopmãhã', yãk xape xe'ẽgnãg, yĩy xa tu' xak, xa 'ũn 2 hã 'ãtehet, ha 'ũn te Kenemẽn mũtik hãpxopmã max, xi' xape xop xohix mũtik hãpxopmã punethok, nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux tikmũ'ũn xohix pu', ha Topa te' xuxet'ax kax'ãmi', yã yãy yõg tappetxax kopa kax'ãmi', pu tu hi xe'e', ha' kux 'ohnãg.

4 'Ãmnĩy xohix hã 'ãhittup, yũmũg xuxyã te 'ãmũtik tihi' hah, yã xe xa hãm'ãktux, hu: 'Ãpu 'ãkuxa hittup!

5 'Ãnõy kuxa ka'. Hapxip kutõgnãg 'ĩhã yũmũg xuxyã nũn.

6 'Ãxutigã hok, pa Topa tu' xax, pu xa hãpxop xohix popmã', 'ĩhã Topa 'ũmax 'ãktux, hu: "'Ãmax Topah! Xate 'ã' hõm hãpxop xohix. Puxi'," kaxĩy.

7 Yã Topa te 'ãkuxa mãmmã'ax, yĩy tikmũ'ũn kuxa yũm, yãy kuxa yũm hã xĩy tute' yũmmũg'ah, Topa te' kuxa yũmmã hah, tu kaxĩy te 'ãpẽnã max, xa 'ãkuxap-xet Yeyox kuxa mũtik, xix 'ãp-tox puxet Yeyox Kunnix putox mũtik.

8 'Ãpu, hãmpe'ãpaxeh max, nũy hãpxopmã max kamah. Kaxĩy tikmũ'ũn xohix te 'ãkuxa tup yũmmũg. Hãmpe'ãpaxeh max, nũy hãpxe'e 'ãktux, nũy hãmmaxnã', nũy hãmyok mĩy, nũy 'ãnõy hã' xupxet hok, nũy 'ãnõy putup pax, nũy yã' koit hok. Hãmpe'ãpaxeh max, xayĩy hãpkummuk mĩy hok.

9 'Ãte 'ãxop pu hãmyũmmũgãhã'. 'Ãpu hãmyũmmũg'ax hã hãpxopmãhã', yã 'ãte hãpxopmã max, ha 'ãxop te' pẽnãhã', xayĩy hãpxopmã max kamah, ha Topa te 'ãmũtik tihi', tu yũmũg kuxa mãmmãp-tup.

Paot te' kuxa mãm ka'ok max 'ãktux

10 Yũmũg xuxyã tek mũtik tihi', yĩk kuxa hittup xexka'. Hãpxip punethok hã hãptox tuk xip, pak xaxok 'ohnãg 'ãxop te', hu mõgnĩynãm, tu tayũmak nũ'pok, pu 'ãte ta tu hãpxop 'ũm pop, nũy puk, nũy mã'. Hõmã tikmũ'ũn 'ũm nũn 'ohnãg, hu tayũmak paxnũn 'ohnãg, pa hõnhã' nũn, tu' paxnũn tayũmak, hak hittup.

11 Hõmã 'ãte hãmhõgnãg xip, pak hittup, xix hõnhã yõgnũ hãpxop punethok, tuk hittup nõmhã kamah. Hõmã xix hõnhã Topa te 'ã' hõm hãpxop, tuk hittup, yã puxi'.

12 Hõmã hãpxop putup xũy, ha hõnhã' yãnãn tuk xit max, hu 'ãmnĩy xohix hãk hittup, xix hãpxexka xohix tuk hittup. 'Ũghok, kopxix yãk hittup, 'ũkputexop, kopxix kamak hittup.

13 Kunnix tek ka'ogãhã', yĩy 'ate hãpxopmã'ax 'ũm yĩpkutuk 'ohnãg.

14 'Ũkxũy, ha 'ãxop te hãpxopmã max, tuk mõgnĩynãm.

15 'Ãxop yã kõmẽn Pinio yõg tikmũ'ũn, tu mõgnĩynãm hittap. Hõmã 'ãte hãm'ãpak max'ax 'ãktux hãpxexka Maxenõn tu', tu' xuktux 'ãmnĩy kutõgnãg 'ĩhã', tu hãpxexka nĩm, ha 'ãxop kuxa mãm ka'ok xop puxehnãg yãy hã 'ãtehet, 'ap nõy 'ũm te 'ãha te'ah, ha tayũmak 'ã' hõm 'ãxop te'.

16 Hãpxexka Texanõn tuk xip, 'ĩhã 'ãxop hãk tehet, tuk ha tayũmak nũ'pok.

17 'A 'ãte tayũmak 'ũm xak'ah. 'Ãmhok. Pa 'ãtep-tup, pu Topa xa hãmmaxnã xexka'.

18 Yã 'ãte' pop 'õgnũ tayũmak xohix, xate 'ã nõm nũ'pok, yã tayũmak xexka'. Hõnha 'ãte yõg tayũmak xohix punethok, 'Epaponit te' paxnũn hah. Ha Topa tep-tup pax, xa 'ãxop hãpxop popmã', xix tayũmak tu' hok hõm, pu hãm'ãpak max'ax 'ãktux 'ũhep xop xohix pu'. Topa pu hãpxop hõm'ax, yã' hax max putuk, tu Topa kuxa hittupmãhã'.

19 Yĩy yõgnũ Topa te xa' popmã'ax hãpxop xohix, 'ũp-texop xexka tu'.

20 Pũyã tikmũ'ũn xohix Topa yũmũg. Tak xexka xe'ẽgnãg 'ãktux, tu' xuktux mõ'kuma' mõg. Hamũn!

Yã' ka'ax hã' xohix 'ãneo

21 Topa yõg tikmũ'ũn xohix pu 'ãneo, 'õhõm Yeyox Kunnix yõg. Nũnte' pip xape xop te xa 'ãneo,

22 xix Topa yõg tikmũ'ũn xohix te xa 'ãneo, xi' xop te Hõm yõg xat'ax pet xexka tu' hãm, tu xa 'ãneo.

23 Pũyã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix 'ãxohix ha hãmmax nã'! Tu ta tu' kux.

PAOT TE KÕMẼN KONOX YÕG KUXA MÃM KA'OK XOP PU KAX'ÃMI'

1 Ũgmũn Paot, ha Topa tep-tup, pu Yeyox Kunnix nũgkutnã', yĩk mũn xik
xape Tĩmõn te nũhũ tappet kax'ãmi',
2 kõmẽn xexka Konox yõg tikmũ'ũn pu kax'ãmi', Konox yõg kuxa mãm xop
pu kax'ãmi'. Yã Kunnix te yũmũ'ã hã' xape xe'e', yĩy yũmũg xape kamah. Pũyã
Topa yũmũg Tak 'ãmũtik pip, nũy 'ãkuxa mãmmã', nũy xa hãmmaxnã'.

Tu Topa pu hãm'ãktux, nũy kuxa mãm ka'ok xop max'ax 'ãktux

3 'Ũgmũ'ãte yũmũg Tak Topa max 'ãktux, 'ĩhã nõm pu hãm'ãktux 'ãxop 'ãxape
xop pupi', yã Topa te yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix hã' Tak.
4 'Ãkuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu Topa yõg tikmũ'ũn xohix putup
pax, hak mũ'ãte' yũmmũg.
5 Hõmã 'ãxop te hãm'ãpak max'ax 'ãpak hãmãxap, hu hãmmax hip, nũy 'ãhi
xe'e mõ kuma mõg, hu 'ãkuxa mãm ka'ok, xi' nõy putup pax 'ĩhã' hip, nũy
hãpxip punethok 'ĩhã pexkox yõg hãpxop pop.
6 Yã Topa te hãm'ãpak max'ax hã tikmũ'ũn xohix ha hãmmaxnãhã', yĩ' hep
xop xohix pu hãm'ãktux, yã kama 'ãxop te hãm'ãpak, tu Topa te' xohix ha
hãmmaxnã'ax 'ãpak, ha kaxĩy Topa te xa hãmmaxnãhã', 'ĩhã' xupak, ha hõnhã
hãmmaxnã kamah.
7 Ha yũmũg xape 'Epap te xa hãmyũmmũgãhã', tuk mũg pupi hãpxopmãhã',
tu Kunnix pu hãpxopmã punethok,
8 tuk mũ'ã Topa Koxuk 'ãktux, ha xa ka'ogãhã', nũy kuxa mãm xop xohix
putup pax, yĩy 'Epap tek mũ'ã' xuktux.
9 Hak mũ'ãte' xupak, tu Topa tu' xak, pu 'ãxop pu hãmyũmmũgã', xayĩy
hãmyũmmũg xe'e', nũy yã Topa putup, xayĩy 'ãxop yũmmũg, nũy Topap-tup'ax
yũmmũg, hu yãy Koxuk te xa hãmyũmmũgãhã',
10 xayĩy hãpxopmã max, ha Topa te 'ãptup, xa hãpxopmã max mõ kuma
'ãmõg, tu mõktu yã Topa yũmmũg xe'ẽgnãg.
11 Topa ka'ok xe'ẽgnãg, tu 'ãka'ogãp-tup, xayĩy nõã'tot, 'ĩhã 'ãkuxa hittup,
12 hu yũmũg Tak Topa pu hãm'ãktux, hu: "'Ãmax Topah, xatek mũg ka'ogãhã',
'ũ pexkox yõg hãpxop pop, yĩy 'õg tikmũ'ũn xohix mũtik pop," kaxĩy. Yã Topa te
nõm hãpxop xex pexkox kopah, nũy yãy yõg xop pu' popmã'. Yã' popmãp-tup
yãy yõg tikmũ'ũn pu', nõm te Topa pu' yĩpkox pip.
13 Hõmã yũmũg kuxa kummuk, yã hãpkoxtap putuk yũmũg kuxa kopah,
pãyã yũmũg Tak Topa te yũmũg kuxa maxnãhã', tu yũmũg nũnnãhã yãy kutok
hah. Yã yãy kutok mõ'yãy xe'ẽgnãg, 'ũk-tok yãp-xehnãg tu', puyĩy 'ũk-tok Yeyox
Kunnix yũmũg xat, nũy 'ũkpẽnã max.
14 Tu yũmũg pupi' xok tap, nũy yũmũ yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu
kux.

Tute Kunnix 'ãktux

15 Tikmũ'ũn 'ũm te Topa pẽnã hok, ha Kunnix te yãy Tak Topa pa putuk
xe'ẽgnãg, tuk-tok te mãxap, hak-nãy tu Topa te hãpxop xohix mĩy.
16 Yãk-tok mũtik Topa te hãpxop xohix mĩy, tu tu hãpxop xohix xat'ax, tu
hãpxop pẽnã'ax mĩy, xix hãpxop pẽnã hok mĩy kamah, xix pexkox yõg xexka

xop mĩy, xi' yõg xat'ax xop xohix mĩy. Topa tek-tok mũtik mĩy, xik-tok pu' mĩy hãpxop xohix.
17 Kunnix xip tap, 'ĩhã Topa te pexkox mĩy, xix hahãm, xix hãpxop xohix mĩy, tu nõm mũtik hãpxop xohix xex max, pu tu pip ka'ok.
18 Ha Kunnix te' kuxa mãm ka'ok xop hãp-tox. Yã tikmũ'ũn putox te yãy yĩn xat, nũy tu pẽnã max, ha kaxĩy Kunnix te' kuxa mãm xop xat, nũy tu pẽnã max, tu nõm xop hĩnnãhã', yã Topak-tok te mãxap, tu putpu' hi tap, nũy hãpxop xohix hã tu xexka xe'ẽgnãg.
19 Yã Topa tek-tok putup, yã Topa xe'ẽgnãg kamah.
20 Yĩy Topa te hãmpe'paxex, tu yãy kutok nũ'kutnãhã' hãm tu', pu tu xok mĩpkupnix tu', nũy tu' gãy nãm xop xohix nõã', puyĩy Topa hã tu xape'. Tu pexkox yõg gãy xop nõãp-tup kamah, puyĩ' xohix yã Topa hã tu xape'.
21 Hõmã Topa tu 'ãpip hãptox hah, tu 'ãyĩpkox 'ohnãg, tu Topa hã 'ãpuknõg, 'õg hãpxopmã'ax kummuk tu', xix hãpe'ãpaxex kummuk tu 'ãpuknõg,
22 pa Topak-tok xok, ha hõnhã' Tak te xa hã' xape, nũy yãy keppa 'ãnũnnã', tu 'ãkuxa tupmãhã', tu 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', nũy 'ãmax 'ãktux.
23 Yĩy Topa yõg putat hã 'ãmõg ka'ok, hu' xak hok. 'Ãxop te hãm'ãpak'ax max 'ãpak, ha xa' hipmãhã', xayĩy pexkox yõg hãpxop pop, hu' xaxok hok. 'Ũgmũn Paot te hãm'ãpak'ax max 'ãktux pax, tu hãpxexka yõg xop xohix pu' xuktux, hu hãpxopmãhã'.

Paot te' kuxa mãm ka'ok xop pupi hãpxopmãhã'

24 Tuk xũy 'ãxop pupi', nũy Kunnix pupik xũy, huk kuxa hittup, Kunnix xop pupik xũy tu'. Yã Kunnix hã yũmũg yĩn puxet, ha yũmũg xat, nũy yũmũg pẽnã max, yãy yĩn pẽnã max putuk.
25 Topa tek mũn yãykutnãhã', nũy mõgkutnã' Kunnix yĩn xop hah, nũy Topa pupi hãm'ãktux, nũy xa hãm'ãktux xohix 'ãktux.
26 Hãmyãxatamuk xohix punethok hã Topa te hãmpe'paxex, tu' yĩy 'ohnãg, pa hõnhã' kuxa mãm ka'ok xop pu' hãmyũmmũgãhã', yã hãm'ãktux xe'e'.
27 Topa te' hep xohix xop pu hãmyũmmũgãhã', tu hãm'ãktux'ax xe'e' yũmmũgãhã', ha hãm'ãktux nũhũ', hu: Kunnix te 'ãkuxa kopa' xip, nũy xa' popmã pexkox yõg hãpxop xohix, yĩy 'ãxop yãyhãp-tup max xe'ẽgnãg, Kunnix putuk.
28 Ha kaxĩy 'ũgmũ'ãte hãm'ãktux, tu Kunnix 'ãktux tikmũ'ũn xohix pu', tu hãmyũmmũg, nũy hãmyũmmũgã max, nũy 'ãmõgã Topa hah, xayĩy 'ãkuxap-xet Kunnix mũtik, nũy Topa hã 'ãtix tap,
29 yĩy 'ãte hãpxopmã punethok, ha Kunnix tek ka'ogãhã', ha 'ãte hãpxopmãhã' punethok.

2

1 'Ãte xa hãm'ãktux, xayĩy yũmmũg. 'Ũghãm punethok 'ãxop pupi', xix kõmẽn Namnixet yõg kuxa mãm xop pupi', yã' xohix pupi', nõm tek pẽnã 'ohnãg pupik hãm.
2 'Ãte hãpxopmãhã', nũy 'ũgnõy ka'ogã', puyĩ' kuxap-xet yãy putup, nũy hãmyũmmũg xexka', nũy hãm'ãktux xe'e' yũmmũg. Kunnix yã Topa yõg hãm'ãktux xe'e', Topa te tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã'.
3 Yãk-tok xe'e te Topa yõg hãmyũmmũg'ax xohix yũmmũgãhã'.
4 Yĩy 'ãte xa hãm'ãktux, hu: Koit'ax pu 'ĩpkox pip hok, yã' kummuk xop te mõ'ãmã pax. 'Ũpa max, ha ta' kuxa mũn kummuk.

5 Hãptox tuk xip, pak kuxa te 'ãkuxa mũtik yãp-xet, 'ãkuxa mãm ka'ok Kunnix kopah, hak kuxa hittup xexka'.

Kunnix te yũmũg hĩnnãhã'

6 'Ãxop te: "Yeyox Kunnix yã yũmũg xuxyã'," kaxĩy. Hu nũ mũtik 'ãkuxap-xet, nũy hãpxopmã max.

7 Mĩm yĩpxatit te hãm hã mõ'nãhã', tu hãm kopa' xip ka'ok, kaxĩy 'ãpip ka'ok Kunnix tu', puyĩy 'ãka'ogã', xayĩy 'ãkuxa mãm ka'ok xexka', hak mũ'ãte xa hãmyũmmũgãhã', 'ũxaxok hok, nũy Topa pu hãm'ãktux, nũy: "'Ãmax Topah!" kaxĩy.

8 'Õg pa 'ãti'! Tikmũ'un te 'ãkuxa hã' xupxet putup, mõ'ãmã'ax hã 'ãkuxa hã' xupxet putup, hãm'ãktux hitop hã nõm xupxet putup. Nõm hãm'ãktux yã Topa hã' puknõg xop yõg hãm'ãktux, 'ap Topa yõg'ah, ha pexkox yõg xexka xop te Topa tu' gãy, tu hãm'ãktux, pãyã Kunnix te' xuktux 'ohnãg.

9 Yã Kunnix te Topa xe'ẽgnãg putuk, tu tikmũ'ũn kutok xe'e', tu yãy putuk xe'ẽgnãg,

10 ha Topa te Kunnix mũtik 'ãhĩnnã xe'e', yã 'ãkuxap-xet Kunnix kuxa mũtik, ha Kunnix xexka xe'ẽgnãg, tu pexkox yõg xop xat, xix hãm tu' pip xop xat, nõm xop hã' xat'ax, tu' xat.

11 Yoneo xop te' pit xop yãy nãg xax mep 'ũyĩmap, pãyã Kunnix te 'ãkuxa kummuk xit, nũy ta' yãnãn tu kuxa max tat.

12 'Ãp-tox pix 'ĩhã 'ãxop te hãpxopmã kummuk kux, ha Kunnix nõ hãpkot, ha Topa te' putpu' hĩnnã xe'e'. Yã 'ãkuxa mãm ka'ok Topa kopa', ha ka'ognãg xexka', tu Kunnix putpu' hĩnnãhã', tu kamah 'ãxop kuxa hĩnnã xe'ẽgnãg.

13 Hõmã 'ãxop te hãpxopmã kummuk pax, yã Topa hã 'ãxop puknõg, tu kamah Yoneo yõg tikmũ'ũn hã 'ãpuknõg, pa Topa te 'ãkuxa hĩnnãhã', Kunnix hĩnnã putuk 'ãhĩnnãhã', tu hãpkummuk mĩy'ax xohix xaxogãhã', pu tu kux.

14 Yã Kunnix te yũmũg pupi' xok, tu yũmũg yãnãn tu' xok mĩpkupnix tu', 'ũyĩy Topa hãk xape', pũyĩy yũmũg kummuk mĩy'ax hã' pago. Yã yũmũg kuxa kummuk tupmãhã', puyĩy yũmũg kuxa tu max Topa pu'.

15 Ha hãpkummuk yõg xexka xop pu' kuxyãhã', tu mĩpkupnix tu' xup, nũy mõktuk-tõgnãg, tu pipkup mãkxap'ax hã' hĩy, tu' hupmãhã', ha' mõgãhã', pu' xohi' pẽnã', tu' yũmmũg, tu Kunnix te' xat xe'ẽgnãg yũmmũg, ha hãpxohix te nõm pu' yĩpkox pip.

16 'Ũtux hok pu tikmũ'ũn 'õg hãpxopmã'ax kopit hok, nũy xo'op'ax hã 'ãxat hok, xix 'ãxit'ax hã 'ãxat hok, xix nit xãn hã 'ãxat hok, xayĩy 'ãhãm hok. 'Ũtux hok, pu 'ãxat hok, xayĩy nit xap yĩy ta 'ãhãm hok, xix 'ãmuk xexka mĩy'ax hã 'ãxat hok, xix mãyõnhex tup 'ĩhã 'ãxat hok. Yã' tux hok pu 'ãxat hok.

17 Yã' xohix te nũ pexkox yõg hãpxopmã'ax hã' komut, yã' koxuk putuk, 'ap xe'e'ah. Hõmã Topa te' xat pu Yoneo xop mĩy. Topa te tu xo'op'ax xat, xix nõm hãpxop xohix xat, nũy tikmũ'ũn pu Kunnix 'ãktux, pa hõnhã Kunnix xip xe'ẽgnãg, yĩy hãpxopmã'ax komut yãyhã' hitop, ha' kux.

18 Tikmũ'ũn te koit'ax hã 'ĩpkox hok, nõm xop te yãy 'ãktux xexka hã 'ĩpkox hok. Tu hãpxopmã'ax xe'ẽgnãg pẽnã'ax 'ãktux, tu mõ'ãmã', 'ĩhã' xat, xa pexkox yõg nũ'pok xop pu nũktettex, nũy nõm 'ũxexka 'ãktux, ha hitop hã yãy kutõgnãg 'ãktux, 'ĩhã yãy xexka pe'paxex, tu yãy putup'ax kummuk mĩy.

19 Tu Kunnix nĩm, ha' kuxa mãm ka'ok xop hãp-tox, puyĩy nõm xop xohix yã kuxap-xet, yãy yĩn puxet putuk, ha' xohix nãg nõy nã' mõg, tu mõktu xexka', yã Topa tep-tup hah.

Kunnix mũtik yũmũg hi, xix yũmũg xakix

20 Kunnix xok, nũy 'õg hãpkummuk mĩy'ax kuxyã', xayĩy yãmĩy kummuk yõg
xexka xop nĩm. Tep tu xate nõm 'ãpak?
21 Ha 'ãxat, hu: "'Ũxupit hok nũhũ'," kaxĩy, tu xe: "'Ũmã hok 'õhõm," kaxĩy, tu
xe: "'Ũpa hok nõ'õm," kaxĩy. Pa nõm pu 'ĩpkox hok.
22 Hãpxop xohix nõg'ax, tu yãyxaxogã'ax, ha tikmũ'ũn te' xat hok, pu mĩy hok,
pa Topa te' xat 'ohnãg.
23 Yã' xat'ax puknõg te hãmyũmmũg putuk, pãyã' hitop, ha' xat pu pexkox
yõg nũ'kutnã'ax pu nũ'xup, nũy yãy xax te kutuk, pãyã' koit, yã' hitop,
tu tikmũ'ũn yõg hãpe'paxex maxnã 'ohnãg, tup-tup'ax kummuk pu hupmã
'ohnãg kamah.

3

1 Kunnix mũtik 'ãhi xe'e'. Hõmã 'ãxop te hãpxopmã kummuk kux, hu pexkox
yõg hãpxop xax nõmhã, yã Kunnix yũm 'õnte', tu Topa yĩpxe'e hã' yũm.
2 Pexkox yõg hãpxopmã'ax pe'ãpaxeh, nũy hãm yõg hãpxopmã'ax xaxogã'.
3 Hõmã 'ãxop te hãpkummuk mĩy pax, pa Topa te 'ãhĩnnãhã', tu Kunnix hĩnnã
putuk, tu 'ãpẽnã max, yã 'ãxop kuxap-xet Kunnix mũtik, xix Topa mũtik.
4 Kunnix te 'ãhĩnnã xe'e', nũy 'ãkopa tu' xip ka'ok, tu putpu' nũn putup, pu'
hep xop xohi' pẽnã', ha' nũn, 'ĩhã 'ãxop xexkanãp-tup, ha mõktu yã 'ãxexka',
Kunnix mũtik yã 'ãxexka putup, pu' xohi' pẽnã'.

Yũmũg hi xe'ẽgnãg

5 Yãy yõg putup'ax kummuk mĩy hok, nũy hãpkummuk mĩy kux, ha tikmũ'ũn
te hãpkummuk mĩy, tu' nõy hã' xupxet, xi' xonnix, xi' gãy, xi' nõy yõg hãpxop
putup. Tikmũ'ũn te hãpxop putup pax xexka', puxix tu Topap-tup hok, ha
kaxĩy hãpxop te topa komut xop putuk, tikmũ'ũn tep-tup xexka hah, tu mõktu
Topa xe'ẽgnãg xaxogãhã',
6 ha Topa gãy tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy tu', nõm xop te Topa pu' yĩpkox
'ohnãg, yĩ' kummugãp-tup 'ũyãnãn tu'.
7 Hõmã 'ãxop te yãy putup'ax kummuk mĩy, hu' mĩy pax, Topa pu 'ãyĩpkox
'ohnãg tu'
8 Pa' kuxyã nõmhã, xayĩy mĩy hok 'ũxeheh, yãy putup'ax kummuk mĩy hok,
xix 'ãgãy hok, xix 'ãnõy pu hãpkummugã hok, xatep-tup nõg tu', xi' kupeh hok,
xix 'ãyĩy kummuk hok, nũy 'ãnõy mãnõg hok.
9 Koit hok 'ãnõy pu'. Yã Topa te 'ãkuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat
'ũyãnãn tu'.
10 Yĩy hãpkummuk mĩy'ax xohix kux, pu Topa 'ãkuxa tupmã 'ãmnĩy xohix hã,
nũy xa hã yãy putup, xayĩy Topa yũmmũg xe'ẽgnãg.
11 Yĩ' kuxa mãm ka'ok xop puxet, yã Kunnix hã' kuxap-xet, xip-tox puxet,
'ap 'ãxop Yõneo xop yõg'ah, xi' puknõg xop yõg'ah, xix tikmũ'ũn yõg'ah, xix
'ãyuhuk yõg'ah, xix kamoka xop yõg'ah, xix kãmãnat xop yõg 'ah, xi' xat'ax
xop yõg'ah, pãyã 'ãxop yã Kunnix yõg, ha' xexka xe'ẽgnãg, tu yãy yõg tikmũ'ũn
xohix kuxa kopa' xip, ha' xohix te yã yãy putuk Kunnix pu'.
12 'Ãxop yã Topa yõg tikmũ'ũn, ha mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, tu 'ãyĩmõgatux yãy mũn
pu', yĩy 'ãnõy kuxa ka', tu nõã'tot, tu nõm pu hãmmaxnãhã', xix yãy kutõgnãg
pe'ãpaxeh, nũy 'ãnõy pe'ãpaxex max, xix 'ãyĩy pu'uk, nũy 'ãnõy gãyã hok,
13 nũy 'ũyõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', 'ĩhã 'ãnõy te xa hãpkummugã'. Yã
kaxĩy yũmũg xuxyã te 'ãxop yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', pu tu kux.

14 Ha ta mõy 'ãnõy putup pax xexka', nũy nõm hã 'ãkuxap-xet, xix 'ãp-tox puxet.
15 Põyã Kunnix 'ãkuxa mãmmã', nũy 'ãnõy mũtik tu ti max, nũy yãytuk-mĩy hok. Yã Topa te 'ãxãnãhã', nũy 'ãkuxa mãmmã', nũy nõm hã 'ãp-xet, 'ãyĩn puxet putuk. 'Ũxaxok hok, nũy Topa max 'ãktux, hu: "'Ãmax Topa, tu yũmũ'ã hãpxop xohix popmãhã', yã' puxi'," kaxĩy.
16 Põyã Kunnix yõg hãm'ãktux xe'e 'ãkuxa kopa' xip, tu xa hãmyũmmũgãhã', xa' yũmmũg, nũy 'ãnõy pu' yũmmũgã', tuk-tex, nũy Topa xexka 'ãktux, nũy 'ãkuxa yã Topa max 'ãktux.
17 'Ok pe 'ãxop te hãpxopmãhã', pe hãm'ãktux, hu ta yũmũg xuxyã Yeyox 'ãktux, nũy Topa yũmũg Tak pu: 'Ãmax Topah. Xate yũmũg xuxyã Yeyox yũmũ'ã nũ'kutnãhã'. 'Ãmax! kaxĩy.

Te xĩy hã hãpxopmãhã'

18 'Ãte 'ũn xop xat, pu' yĩpxox pu yĩpkox pi', yã Kunnix te' xat.
19 Ha' yĩpxox xop xat, pu' xetut putup pax, hu' kuxa ka'.
20 Hak-tok xop xat, pu yãy tak pu yĩpkox, xi' tut pu yĩpkox. Yã Topa te' xat.
21 'Ãk-tok gãyã hok, ka 'ãk-tok kuxa tuknõã'.
22 Kãmãnat xop, 'ãxuxyã' nõm tik te 'ãxat pu 'ĩpkox pi', nũy tu hãm max, yã 'ãmnĩy xohix hã hãm max, 'ok pe 'ãpẽnã', 'ok pe 'ãpẽnã hok, yĩy Topa pu hãm max, 'ãxop tep-tup pax tu'.
23 'Ãpu hãpxopmã max, pu Topa pẽnã', nũy 'õg hãpxopmã'ax putup, ha Topa pu hãpxopmã', 'ãhittup tu'.
24 'Ũxaxok hok: Yũmũg xuxyã te pagop-tup hok'ah xa', tu pexkox yõg hãpxop xex yãy yõg tikmũ'ũn pu', yã Kunnix te 'ãxop hã 'ãxat'ax xe'e',
25 tu' yãnãn tu pago, tu hãpkummuk mĩy xop kummugãhã 'ũyãnãn tu'. Yã Topa te hãmyok mĩy, nũy xohix pu pago, yã Topa pu 'ũxohix te' nõy putuk.

4

1 'Ãxop 'ãxuxyã xop, 'ãpu hãmyok mĩy, nũy 'õg kãmãnat pu pago max, Topa yã 'ãxuxyã xe'e', tu 'ãxat, tu pexkox tu' xip, yĩy 'õg kãmãnat xop pu pago max, nũy nõm pu hãmmaxnã'.

Paot te hãmyũmmũgãhã'

2 Topa pu hãm'ãktux pax, tu 'õg pa mõxip, mõ'õn hok, nũy Topa max 'ãktux, xa' popmã hãpxop xohix hah.
3 Ha kamak mũg pupi tu' xax, pu Topa 'ũgka'ogã', 'ũgmũ Topa yõg hãm'ãktux xe'e 'ãktux, nũy Kunnix 'ãktux. Yã kanet kopak xip, 'ãte Kunnix 'ãktux tu'.
4 Ha Topa tu' xax, puk ka'ogã', 'ũ Kunnix hã hãmyũmmũgã max, yã Topa tep-tup pax.
5 Hãmyũmmũg, nũy 'ũkuxa mãm hok xop pu hãpxopmã max 'ãmnĩy xohix hã, xayĩy hãmyũmmũg'ax hã Kunnix 'ãktux max tikmũ'ũn pu'.
6 Hãmyũmmũg, nũy hãm'ãktux max, nũy tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn max.

Tuk-nãy tu 'ãneo

7 Yũmũg xape Tikik te Kunnix pu hãpxopmãhã', tuk mũg mũtik hãpxopmãhã', tu xa hãm'ãpak'ax 'ãktux putup, nũy 'ũgmũn 'ãktux.
8 'Ãte 'ãxop hah mõ'kutnãhã', pu 'ãka'ogã', nũy putpu' nũ', nũy xak mũg 'ãktux.
9 Tu yũmũg xape 'Õnẽy mũtik mõg, ha 'õgnũ kõmẽn yõg tihik, tu xa hãm'ãpak'ax xohix 'ãktux'ax, tuk mũg 'ãktux'ax.

10 'Anixtah 'ũgmũtik kanet kopa' tihi', tu 'ãneo, xix Maname tiktak Mã'ak te 'ã 'ãneo kamah. 'Ãte xa hãm'ãktux tap, tu 'ãha Mã'ak mõg'ax 'ãktux, pu tu 'ãpet kopa' xip, 'ĩhã putpu 'ãha' mõg.
11 Yoyoe 'ãxet'ax nõy yã Hãmyok, tu xa 'ãneo kamah. Nũ tik 2 te Yoneo yõg tihik, tuk mũtik hãm, ha Yoneo xop nõy hãm 'õhnãg 'ũgmũtik, puyĩy Topa yãy yõg tikmũ'ũn xat, ha' yĩpkox pip, ha tik 3 te hãpxopmãhã' punethok, nũy tu yãy hãk tehet.
12 'Epap te 'õgnũ kõmẽn yõg tihik kamah, tu Yeyox Kunnix pu hãpxopmãhã', tu 'a 'ãneo, tu Topa tu' xak pax, 'ãxop pupi' xak, puyĩy 'ãka'ogã', nũy Topa hã 'ãxiptap, nũy Topa pu 'ãxop hãpxopmã'.
13 Yã 'Epap hãm punethok, 'ãte' yũmmũg, ha 'ãxop pupi' hãm punethok, xix kõmẽn Namnixet yõg tikmũ'ũn pu' hãm punethok, xix Yenap yõg tikmũ'ũn pu' hãm punethok.
14 Notot Nok yũmũ'ã hã' xape, tu 'ã' 'ãneo, xix Nep te 'ã' 'ãneo kamah.
15 'Ũgmũ'ãte Namnixet yõg xape xop pu 'ãneo, xix Nĩ'ip pu 'ãneo, xi' kuxa mãm ka'ok xop pu 'ãneo, nõm Nĩ'ip pet tu yãy tu'nãhã 'ãneo kamah.
16 'Ãpu nũ tappet mõ'kupix hãmãxap, nũy kunãy tu Namnixet yõg xop ha mõ'kutnã', pu mõ'kupix kamah. Mõ'kupix Namnixet xop yõg tappet 'ũyãnãn tu'.
17 'Ãpu 'Akip pu hãm'ãktux, hu: “Yũmũg xuxyã te 'ãxat, xa hãpxopmã', yĩy hãpxopmã max, nũy nõ kuxyã Kunnix pu',” kaxĩy.
18 'Ãte Kax'ãmi yãy yĩm hã, hu: 'Ũgmũn Paot te 'ãxop pu 'ãneo. Kanet Kopak xip, yãk xaxok hok!
Pũyã Topa xa hãmmaxnã'!
Tu ta tu' kux.

PAOT TE KÕMẼN TEXANÕN YÕG TIKMÜ'ÜN PU TAPPET KAX'ÃMI I

1 'Ũgmũn Paot. 'Ãte' kax'ãmi nũhũ' tappet, yã 'ãxop pu kax'ãmi', yã Kunnix kopa kuxa mãm xop pu' kax'ãmi kõmẽn Texanõn tu', yã yũmũg 'Ãtak Topa yõg xop pu', yã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix yõg xop pu' kax'ãmi'. Xinax te 'ãxop pe'paxex xix Tĩmõn te' kamah. Pu yã Topa xa hãmmaxnã', xayĩy 'ãkuxa mãm.

'Ãxop kuxa mãm Topa kopah

2 'Ũgmũ'ãte Topa pu hãm'ãktux mõkumak mõg, hu: "Kunnix kopa kuxa mãm xop pu 'ãmax." Kaxĩy. Yã 'ãxop pu' max Topah. 'Ũgmũ'ãte Topa pu 'ãxop 'ãktux mõkumak mõg.

3 Hamũn, 'ũgmũ'ãte yãy 'Ãtak Topa pu hãm'ãktux, tu hãmpe'paxex, 'ãxop kuxa mãm ka'ok, hu hãpxopmã max xohix. 'Ãxop te' nõy putup pax, hu 'ãxop te hãpxopmã max punethok. Xate yũmũg xuxyã Kunnix hip kumaknãg. Hã kaxĩy yũmũ'ãte hãmpekpaxex, tu Topa pu hãm'ãktux.

4 'Ũkxape xop, Topa te 'ãxop putup pax, tu tikmũ'ũn xohix kopa 'ãxop yĩmõgãtux, tu 'ãxop mĩy Topa yõg tikmũ'ũn xe'e'. Hã kaxĩy 'ũgmũ'ãte pe'paxex, tu Topa pu hãm'ãktux.

5 Hõmã 'ũgmũ'ãte xa Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux. 'Ũgmũ'ãte nõm 'ãktux, tu hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, tu Topa Koxuk mũtik xa Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tuk mũg kuxa mãm ka'ok Topa yõg hãm'ãpak max'ax kopah. Hõmãg mũg tihi 'ãxop kopah, ha xatek mũ yõg hãpxopmã max'ax pẽnãhã', yãg mũn max xa'.

6 Xate 'ũgmũg max pẽnãhã', xix yũmũg xuxyã Yeyox yõg, tu nõ' max putuk. 'Ũnõy te 'ãxop kute'ex kummuk, pa 'ãxop te Topa yõg hãm'ãpak max'ax paha', tu 'ãkuxa hittup, yã Topa Koxuk te 'ãkuxa hittupmãhã'.

7 'Ãxop max, ha 'ãmax pẽnãhã Kunnix kopa kuxa mãm xop te hãpxexka Mãxenõn tu', xix hãpxexka Genex tu', tu nõ' max kamah, yã 'ãxop putuk.

8 Hamũn, 'ãxop te yũmũg xuxyã Yeyox 'ãktux hãpxexka Mãxenõn tu', xix hãpxexka Genex tu', yã' xohix yĩmap te' yũmmũg, 'ãkuxa mãm ka'ok. Putep nõy 'ãktux putup 'ũgmũ'ãte'? Puxi'.

9 Hõmãg mũg tihi 'ãxop kopah, ha 'ãxop te topa komut xop nĩm, tu ta Topa xe'e pe 'ãmõg, ha tikmũ'ũn xohix te 'ãyĩmap te' xupak, tu hãm'ãktux.

10 Xate Topak-tok hip, Yã pexkox tu yĩxop-tup Topak-tok. Hõmã Topa te yãy kutok Yeyox putpu' hĩnnãhã'. Yeyox te yũmũg mõy putup, 'ĩhã Topa gãy 'ũkummuk xop mũtik.

2

Paot te hãpxopmã max kõmẽn Texanõn tu'

1 'Ũkxape xop, hõmãg mũg tihi 'ãxop kopah, tu hãpxopmã max, 'ap kummuk mĩy'ah, 'a yãg mũg hitop ti'ah 'ãxop kopah.

2 Hõmã tikmũ'ũn tek mũg kute'ex kummuk komẽn Pinio tu', tuk mũg mãnõg, pa hãpxip 'ĩhãg mũg mõg, tu mõktu 'ãxop tuk mũg mõxaha 'õnte kõmẽn Texanõn tu', ha kõmẽn Pinio yõg tikmũ'ũn tek kute'ex kummuk, 'ãxop te'

yũmmũg. Pa yũmũ yõg Topa tek kuxa hittupmãhã', ha 'ãte Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux.
3 'Ũgmũ'ãte Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tuk mũ'ãte pe'paxex kummuk 'ohnãg, tuk mũ'ãte 'õg hãpxop xak 'ohnãg, tuk mũ'ãte 'ãxop kupex 'ohnãg.
4 'Ũgmũ'ãte putep mũn 'ãktux? Topa te nõ putup, 'ũgmũ'ãte nõm 'ãktux mõkumak mõg. Hamũn. Topa tek mũg putup, tuk mũ'ã Topa yõg hãm'ãpak max'ax hõm, tuk mũg mõ'pok, ha 'ãte tikmũ'ũn xohix pu nõm 'ãktux. 'Ũgmũ'ãte putep mũn 'ãktux? 'Ok pe tikmũ'ũn te nõm putup pax hãm'ãktux? 'Ok pe Topa te nõm putup pax hãm'ãktux? Yã tikmũ'ũn yõg'ah, pa Topa tek mũ yõg putup'ax kopit.
5 'Ãxop te' yũmmũg. Hõmãg mũg tihi 'ãxop kopah. 'Ak mũ'ãte xa hã xape komut'ah. 'Ũgmũ'ãte 'ãxop kupex 'ohnãg. 'Ok 'ũgmũ'ãte hãm'ãktux max, pa 'õg hãpxop putup? 'Ãmhok. 'Ak mũ'ãtep-tup'ah 'õg tayũmak. Topa te' yũmmũg.
6 'Ak 'ũgmũ'ãtep-tup'ah, puyĩy tikmũ'ũn 'ũgmũg 'ãktux max. 'Agmũ'ãte 'õg hãm'ãktux max xak 'ohnãg, xix tikmũ'ũn nõy yõg kamah.
7 'Ũmax, pu Kunnix yõg mõ'pok xop tikmũ'ũn yõg hãpxop xak, pak mũ'ãte nõm hã xak 'ohnãg, 'a' xat'ax xop putuk'ah, pak mũ'ãte xa' hãpxop popmãhã', yã 'ũn tek-tok pu' popmã'ax putuk.
8 'Ũgmũ'ãte 'ãxop putup pax, hu xa Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, xix 'ãxop pu yãy mũn popmãhã, yãg mũ'ãte 'ãxop ka'ogãhã'.
9 Hamũn, 'ũkxape xop, xate' yũmmũg. Hõmãg mũg tihi 'ãxop kopah, tuk mũ'ãte hãpxopmã max punethok. Mãyõn mõg tox hãg mũg hãm, xix 'ãmnĩy hã, nũy pop hok 'õg hãpxop xix 'õg tayũmak, tuk mũ'ãte xa Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux.
10 'Ãxop te' pẽnãhã', xix Topa te' pẽnãhã', 'ũgmũ'ãte hãpxopmãhã max 'ãxop pu', yã Kunnix kopa kuxa mãm xop pu'. Yãg mũ'ãte hãpxopmã max xe'ẽgnãg, xix hãpxopmã yok. 'A' hãpxopmã kummuk 'ũm mĩy'ah.
11 'Ũgmũ'ãte 'ãxop xohix hãg tehe', yã 'ãtak te yãy kutok hã' tehe putuk. 'Ãxop te' yũmmũg.
12 'Ũgmũ'ãte 'ãxop xapit, tu 'ãxop kuxa hittupmãhã', tu 'ãxop xapit, xayĩy hãpxopmã max. Topa te nõm putup pax. Topa te 'ãxop yĩmõgatux, xayĩy Topa yõg tikmũ'ũn xop mõkukox, xayĩy Topa max xe'ẽgnãg pẽnã'.
13 Hõmãg mũ'ãte xa' Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha 'ãxop te' xupak, tu 'ãyĩpkox pip. Xate' pe'paxex, yã Topa yõg hãm'ãktux, 'a' tikmũ'ũn yõg'ah. Hamũn, Topa yõg. Topa te hãpxopmã max 'ãxop kopah, yã' kuxa mãm ka'ok xop kopah, ha mõktuk mũg hittup, tu Topa pu hãm'ãktux, hu: "'Ãmax. 'Ãmax nõm tikmũ'ũn pu'." Kaxĩy.
14 'Ũkxape xop, hõmã Yoneo xop te Yeyox Kunnix yõg tikmũ'ũn xop xohik-te'ex kummuk hãpxexka Yonex tu', xix 'ãxape xop te 'ãxop kute'ex kummuk kamah, yã' nõy putuk.
15 Hõmã Yoneo xop te yũmũg xuxyã Yeyox putex, tu Topa pupi hãm'ãktux xop kix, ha' xakix, tu ta hõnhã yũmũg kute'ex kummuk kamah. Topa te nõm xop putup'ah. Nõm te tikmũ'ũn xohik-te'ex kummuk.
16 Hamũn, 'ũgmũ'ãte Yoneo xop kũnãpa pip xop pu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux. Yã Topa yõg hãm'ãpak max'ax te tikmũ'ũn kuxa mãmmãhã Topa kopah, ha Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'. Ha ta Yoneo xop tep-tup, nũy nõm hã hãm'ãktux kuxyã'. Hã kaxĩy

Yoneo xop te hãpkummuk mĩy xexka', ha' gãy Topah, tu nõm kopit, nũy yõg kummuk hã yãnãn.

'Ũgmũ'ãte 'ãxop xak

17 'Ũkxape xop, hõmã yũmũg yãy xatat hãpxip kutõgnãg hã. Yũmũg yãy xatat, pak mũ'ãte 'ãxop pekpaxex punethok, tu 'ãxop xak nãm, tu 'ã hak mũg mõg putup pax.

18 'Ũgmũ'ãte 'ã hak mõg putup pax. 'Ũgmũn Paot, 'ã hak mõg putup punethok, pa Hãmgãyãgnãg tek kummugã', hak mõg 'ohnãg.

19 Yã hamũn, yũmũg xuxyã Yeyox te putpu' nũn putup, 'ĩhã 'ãxop pip putup Yeyox keppah, tu ta 'ãte hãpxop max hip putup, ha 'ãxop tuk mũg kuxa hittup putup, tuk mũ'ãte 'ãxop 'ãktux xexkap-tup, yã xut'ax 'ãktux putup. Yã mõ'tat'ax 'ãktux putup.

20 Hamũn, 'ũgmũ'ãte 'ãxop pekpaxex punethok, tu 'ãxop tuk mũg kuxa hittup.

3

1 Hõmã yũmũg yãy xatat, hak mũ'ãte 'ãxop xak. 'Ãte yãy xatat hã tot 'ohnãg, huk nox xip kõmẽn 'Atẽn tu',

2 nũy 'ã ha mõ'kutnãhã Tĩmõn, yãg taknõy, yã Topa pu' hãpxopmã max 'ũgmũtik, nũy Kunnix yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux. 'Ãte 'ã ha nõ mõ'kutnãhã', pu 'ãxop mũtik tu hãpxopmã max, xayĩy 'ãkuxa mãm ka'ok nõy nã mõg,

3 xayĩy 'ãxop xe hãpkummuk mĩy hok, tikmũ'ũn te 'ãxop kute'ex kummuk hah. Yã hamũn, xate' yũmmũg, Topa tep-tup, pu tikmũ'ũn yũmũg kute'ex kummuk.

4 Hõmãg mũg tihi 'ãxop kopah, tu 'ãxop mũtik hãm'ãktux, hu: "Nõm tek mũ'ãk-te'ex kummuk putup." Kaxĩy. Yã hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn tek mũ'ãk-te'ex kummuk. Hamũn.

5 'Ãte' hip'ax hã' tot 'ohnãg, hu 'ã ha mõ'kutnãhã Tĩmõn, pu 'ãkuxa mãm yũmmũg. 'Ok Hãmgãyãgnãg te 'ãmõgãhã'? 'Ok 'ũgmũ yõg hãpxopmã'ax koxyõy? 'Ãte' yũmmũg putup.

6 Ha ta' mõg, Tĩmõn, tu putpu' nũn, tu hãm'ãktux, 'ãkuxa mãm ka'ok Topa kopah, tu 'ãxop te yãy putup pax, xix Topap-tup pax. Tĩmõn te hãm'ãktux, 'ãxop tek mũ'ã hãm'ãktux max, tu xatek mũg pẽnãp-tup pax. Hamũn, 'ũgmũ'ãte 'ãxop pẽnãp-tup pax kamah.

7 'Ũgmũg xũy, yã nõm tek mũg kute'ex kummuk, pak mũ'ãte 'ãxop yõg hãpxopmã'ax 'ãpak, huk kuxa hittup. 'Ũkxape xop, 'ũgmũ'ãte 'ãkuxa mãm ka'ok 'ãpak, tuk mũg kuxa hittup.

8 Topa yõg putat max hã 'ãxop mõg kuma mõg, kopxik kuxa hittup.

9 'Ũgmũ'ãte Topa pu hãm'ãktux, hu: "'Ãmax, timũ'ũn pu'. Tikmũ'ũn max, kopxik mũg kuxa hittup. 'Ãmax. Puxi'." Kaxĩy.

10 Hãptup kopxix Topa pu hãm'ãktux xexka xix 'ãmnĩy, tu hãm'ãktux, hu: "'Ãpu 'ũgmũg xat, 'ũgmũg mõg tikmũ'ũn hah." Kaxĩy. Hamũn, 'ãxop hak mũg mõg putup, nũy 'ãxop pu hãmyũmmũgã xate nõm yũmmũg 'ohnãg Topa yõg putat max yõg hãpxop.

11 'Ũgmũ'ãtep-tup, pu yũmũg 'Ãtak Topa 'ãxop tuk mũg mõ'pok, xix yũmũg xuxyã Yeyox 'ãxop tuk mũg mõ'pok.

12 'Ũgmũ'ãtep-tup, xayĩy 'ãxop yãy putup pax nõy nã mõg, xix 'ãxop tikmũ'ũn
xohix putup pax nõy nã mõg, ha mõktu 'ãxop tek mũg putuk, yãg mũ'ãte 'ãxop
putup pax.
13 Ha mõktu Topa te 'ãxop ka'ogãp-tup, ha 'ãxop maxp-tup, tu 'ãxop max
xe'ẽgnãg yũmũg 'Ãtak Topa keppah, 'ĩhã yũmũg xuxyã Yeyox te putpu' nũn
putup 'ũyãy yõg xop mũtik.

4

Hãpxopmã'ax max, Topa te nõm putup

1 'Ũgmũ'ãte xe hãm'ãktux. Hãg mũ'ãte xa' yũmmũgãhã hãpxopmã max, Topa
te nõm putup, ha 'ãxop te hãpxopmã max. 'Ãte xa hãm'ãktux xix yũmũg xuxyã
Yeyox te xa hãm'ãktux, hu: "'Ãpu hãpxopmã max mĩy nõy nã mõg." Kaxĩy.
2 Yã hamũn, hõmã yũmũg xuxyã Yeyox tek mũg mõ'pok, 'ũgmũ 'ãxop pu
hãmyũmmũgã'. Xate' yũmmũg.
3 Topa tep-tup, xayĩy 'ãxop hãpxopmã kummuk kux, nũy ta Topa putuk.
Topa tep-tup xayĩy 'ãnõy hã xupxet hok.
4 'Ũmax, pu tik yãy pu xetut xax, nũy nõm mũy, tu hãpkummuk mĩy 'ohnãg.
Tikmũ'ũn max te nõm putup.
5 'Ũkummuk, pu tik yãy putup'ax kummuk hã xetut xax, yã puknõg xop
putuk, yã nõm te Topa yũmmũg 'ohnãg xop putuk.
6 'Ũkummuk, pu tik yãy taknõy kute'ex kummuk, nũy yãy pu' xetut xax.
Hõmãg mũ'ãte xa' hãm'ãktux, hu: "Pa 'ãtix, yũmũg xuxyã Yeyox te nõm
kummuk yãnãn putup." Kaxĩy.
7 Topa te yũmũg xat, 'ũyĩy yũmũ nõy hã xupxet hok. Pa Topa te yũmũg xat,
yũmũg hãpxopmã kummuk kux, nũy ta Topa putuk.
8 Tep te nũ hãmyũmmũgã'ax 'ãpak 'ohnãg? 'Ok tikmũ'ũn yõg hãmyũmmũg'ax
'ãpak 'ohnãg? 'Ãmhok. Yã Topa yõg. Yã Topa te xa' hõm Topa Koxuk.
9 'Ok 'ãte xa putup pax'ax kax'ãmip-tup, yã Kunnix kopa kuxa mãm xop
yõg putup pax'ax? 'Ãmhok. 'A 'ãte xa kax'ãmip-tup'ah. Hõmã Topa te xa'
yũmmũgãhã', xayĩy xohix putup pax,
10 ha 'ãxop tep-tup pax Kunnix kopa kuxa mãm xop xohix hãpxexka
Mãxenõn tu'. 'Ãpu tikmũ'ũn xohixp-tup pax nõy nã mõg.
11 'Ãpu hãmyĩmtuk, nũy 'õg hãpxopmã mĩy, nũy ta 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax
kute'ex hok, nũy ta 'ãhãm, xayĩy 'õg tayũmak pi'. Yã hõmã 'ũgmũ'ãte xa nõm
'ãktux.
12 Hã kaxĩy nõm xop kuxa mãm 'ohnãg Yeyox kopa te 'ãmax pe'paxex putup,
ha ta' nõy te 'ãxop hã' te 'ohnãg putup.

Yũmũg xuxyã Yeyox te putpu' nũn putup

13 'Ũkxape xop, 'ũgmũ'ãte-tup, xayĩy hãmyũmmũg xakix xop yõg hãpxopmã'ax,
nũy xakix xop hã 'ãkuxa xũy hok, nũy 'ãpota xexka hok, nũy xate' putuk hok
nõm te hãpxop max hip 'ohnãg.
14 Yũmũg kuxa kopa' yũmmũg, Yeyox xok xe'e', tu putpu' hi', tu putpu' nũn
putup, ha Topa te Yeyox mũtik xakix xop nũnnãp-tup, yã nõm kuxa mãm ka'ok
Yeyox kopa xop nũnnãp-tup.
15 Topa Xexka te nõm 'ãktux, hak mũ'ãte nõm 'ãktux. Yũmũg xuxyã Kunnix
te putpu' nũn putup, 'ĩhã xakix xop putpu' hip-tup, tu' mõg hãmãxap putup
Kunnix hah, hak-nãy tu hi xop mõg putup Kunnix hah.

16 Pexkox yõg nũ'pok xop yõg xat'ax te' xat ka'ok putup, ha' nõy te Topa yõg mĩxux xop tut kaxyãp-tup, 'ĩhã yumũ xuxyã Kunnix mũn te pexkox tu' yĩxop-tup! Ha ta putpu' hip-tup xakix xop, nõm kuxa mãm ka'ok Kunnix kopah.
17 Hag-nãy tu nõmhã hi xop mõgãp-tup pepix kamah, tu mõktu' xohix yãy tu nũ' nãp-tup hãmgõy xexka kopah, nũy yũmũg xuxyã Kunnix mũtik mõg. Hã kaxĩy nõm te Yeyox mũtik tip-tup, tu xe' yãy xatat putup'ah.
18 'Ãpu tikmũ'ũn kuxa hittupmã nũ hãm'ãktux hã.

5

'Ãpu Yeyox te putpu' nũn'ax hip

1 'Ũkxape xop, hãm 'ũm hã' xip'ax nõm hãpxop? Mõ'ãgmũ'ax 'ũm? 'Ãmnĩy 'ũm? Putep putuk putup hãpxop xohix, 'ĩhã putpu' nũn putup Yeyox? Hãm 'ũm hã'? 'Ãte' yũmmũg'ah, hu' kax'ãmip-tup'ah.
2 Yũmũg xuxyã Yeyox yõg hãptup xupep putup, ha Yeyox te putpu' nũn putup, yã xupxet'ax xupep putuk, 'ĩhã tikmũ'ũn te nõm hip 'ohnãg. 'Ãxop te' yũmmũg.
3 Tikmũ'ũn te hãm'ãktux putup, hu: "Yãmyĩptuk nũnte. 'A' hãm xũy 'ũm pip'ah. Yã' max hãpxop xohix." Kaxĩy. Pa hãpxip 'ohnãg 'ĩhã hãm xũy pip mõ'ka'ok, tu xohix koxyõy, yã 'ũn tek-tok put xũy putuk, yã' xupep mõ'ka'ok. 'Ap nũpap-tup'ah tikmũ'ũn.
4 Pa 'ãkuxa kopa hãpkoxtap 'ohnãg, hu Yeyox yõg hãptup hip, yã Yeyox te putpu' nũn hip, yã 'ap xupxet'ax xupep'ax putuk'ah xa'.
5 'Ãxop xohix yã kuyãnãm yõg tikmũ'ũn, yã hãptup yõg yã 'ãkuxa tup. Yũmũg mũn 'a 'ãmnĩy yõg'ah, 'a hãpkoxtap yõg'ah, pa hãmyũmmũg.
6 'Ãpu mõ yũmũ yõn hok, yã 'ap nõy putuk'ah. 'Ãpu yũmũ pa ka'ok, nũy hãmpẽnã', nũy Yeyox hip.
7 'Ãmnĩy 'ĩhã mõ'yõn pax tikmũ'ũn, yã 'ãmnĩy 'ĩhã paptux xop paptux. Yã' kuxa mãm 'ohnãg xop te kaxĩy.
8 Pa 'ãxop yã hãptup yõg. Pu yũmũg pa ka'ok, nũy hãmpẽnã', nũy Yeyox hip. 'Ãpu yũmũ mõ'tat kuxa mãm ka'ok'ax xix putup pax'ax. Yã nõm te xonat yõg pipkup hã kep xax putuk. 'A hãpxop kummuk te mõ'nãp-tup'ah. 'Ãpu yũmũ mõ'tat kama Topa yõg hãpxop max hip'ax. Hamũn, Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'. Ta nõm te xonat xop yõg pipkup hã kuxxax putuk. 'A hãpxop kummuk te mõ'nãp-tup'ah. 'Ãpu mõ'tat.
9 Topa te yãy ha yũmũg xãnãhã', nũy yũmũ'ã tu' gãy hok, pa yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix hã yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'.
10 Yeyox te yũmũg pupi' xok, 'ũyĩy nũ mũtik 'ãti', pe yũmũg pip 'ĩhã putpu' nũn Kunnix, pe yũmũg xakix, 'ĩhã putpu' nũn Kunnix.
11 'Ãpu yãy mũtik hãm'ãktux, pu yĩpkutuk tu nõg. 'Ãpu tikmũ'ũn kuxa hittupmã'. Yã xate nõm mĩy nõmhã. 'ãpu 'ãhup hok.

'Ãpu hãpxopmã te kaxĩy

12 'Ũkxape xop, 'ũgmũ'ãte xa' xak, 'ãpu hãm'ax xupax, nõm te hãpxopmã max 'ãxop kopah. Yã Topa te nõm yĩmõgãtux, puyĩy 'ãxop mõgã', puyĩy 'ãxop pu hãmyũmmũgã'.
13 'Ãpu nõm hãm'ax xupax xexka'. 'Ãpu nõm putup pax, tute hãpxopmã max hah. 'Ãpu yãy kix hok.

14 'Ũkxape xop, 'ũgmũ'ãte xa' xak. 'Ãpu tuknõgnãg xop pu hãm'ãktux, pu tu hãm. 'Ãpu 'ũyĩpkutuk xop kuxa hittupmã'. 'Ãpu pu'uk xop hã 'ãtehet. 'Ãpu 'ũyõg hãpxopmã max hip punethok.

15 'Ãpu hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn hok. Pa 'ãpu tikmũ'ũn pu hãpxopmã max 'ãxop. 'Ãpu hãpxopmã max mõkuma mõg tikmũ'ũn xohix pu'. 'Ãpu yãy pu hãpxopmã max 'ãxop.

16 'Ãpu yã mãyõn mõg tox hã 'ãkuxa hittup pax xix 'ãmnĩy tox hã 'ãkuxa hittup pax.

17 'Ãpu Topa pu hãm'ãktux mõkuma mõg.

18 'Ãpu hãpxop xohix 'ãyĩmap 'ãktux Topa pu', hu: "Puxi'. 'Ãmax xohix pu'. 'Ãmax." Kaxĩy. Hamũn, Topa tep-tup nõm hãpxopmã'ax 'ĩhã 'ãxop mõg Yeyox Kunnix mũtik.

19 Yã Topa Koxuk yõg hãpxopmã'ax kuxyã hok.

20 Hãmpe'ãpaxeh hok: "Yã' kummuk, Topa pupi hãm'ãktux xop te hãm'ãktux," kaxĩy. Yã' max 'ũyõg hãm'ãktux.

21 Pa 'ãpu hãpxopmã'ax xohix kopit. 'Ãpu hãpxop max putyõn hok, xix hãpxopmã'ax max putyõn hok.

22 'Ãpu hãpxop kummuk mĩy'ax xohix kux.

23 Topa te yũmũ'ã' hõm hãmyĩptuk'ax. 'Ãtep-tup, pu Topa yãy pu 'ãxop xohix pop, yã 'ũyõg xop xe'ẽgnãg 'ãxop. 'Ãtep-tup, pu Topa 'ãxop pẽnã max, yã 'ãkoxuk pẽnã', xix 'ãkuxa, xix 'ãyĩn, xayĩy 'õg hãpkummuk mĩy'ax pip putup'ah, 'ĩhã' putpu' nũn putup yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix.

24 Hamũn, Topa tep-tup nõm hãpxopmã'ax. Tute 'ãxop xãnãhã', tu 'ãxop tu' xip ka'ok. Topa tep-tup.

25 'Ũkxape xop, 'ãpu Topa pu 'ũgmũn 'ãktux.

26 'Ãpu taknõy xohix pu hãm'ãktux, hu: "'Ũgmũ'ãte 'ãxop xaxok 'ohnãg." Kaxĩy. 'Ãpu xape xop yãy kep hã mũy, yã taknõy max putuk.

27 'Ãte xa' xak, ha yũmũg xuxyã Yeyox te' xupak, 'ãpu nũ tappet mõkupix taknõy xohix pu', xix tukũm xohix pu', yã Kunnix kopa kuxa mãm xop pu'.

28 Puyã yũmũg xuxya Yeyox Kunnix xa hãmmaxnã'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE KÕMẼN TEXANÕN YÕG TIKMÜ'ÜN PU TAPPET KAX'ÃMI II

1 'Ũgmũn Paot. 'Ãte' kax'ãmi nũhũ' tappet, 'ãxop pu' kax'ãmi', yã Kunnix kopa kuxa mãm xop pu' kõmẽn Texanõn tu', yã yũmũg 'Ãtak Topa yõg xop pu', xix yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix yõg xop pu'. Xinax te 'ãxop pe'paxex xix Tĩmõn te kamah.
2 Pu yã Topa xix yũmũg xuxyã Yeyox xa hãmmaxnã', xayĩy 'ãkuxa mãm.

Yeyox nũn putup, ha Topa te xohix yõg hãpxopmã'ax kopit putup

3 'Ãkuxa mãm nõy nã 'ãmõg xexka', tu 'ãxop te' xohix putup pax nõy nã 'ãmõg, yĩy ta' max, 'ũyĩy 'ũgmũ 'ãxop 'ãktux punethok Topa pu, hu: "Yã' max. Puxi'. 'Ãmax 'ũkxape xop pu'." Kaxĩy.
4 'Ũgmũ'ãte 'ãxop 'ãktux max Kunnix kopa kuxa mãm xop xohix pu'. Hamũn, 'ãkuxa mãm ka'ok'ax xexka', 'ĩhã tikmũ'ũn te 'ãxop kummugãhã', ha xate kummuk xohix hã tot.
5 Tikmũ'ũn te 'ãxop kummugãhã', yĩy ta Topa te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nũy tu' kummugã 'ũyãnãn tu'. Yã' kopit'ax yok, 'ap kohe'ah. 'Ũxohix te 'ãxũy pẽnãhã', hu' yũmmũg, Topa te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit putup. Yã' yok. 'Ãxop te 'ãxũy hã tot, yã' kummuk hã tot, ha Topa te' yũmmũg. 'Ãmax, yã Topa Xexka yõg tikmũ'ũn xop pu 'ãmax. Hamũn, 'ãxũy, Topa Xexka yõg tikmũ'ũn xop pu 'ãxũy.
6 Topa te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit putup. Yã' yok, yã' xe'e'. Tute kummugã yãnãn putup, yã nõm te 'ãkummugã hã yãnãn putup,
7 'ĩhã yũmũg xuxyã Yeyox te pexkox tu' nũn pexkox yõg nũ'pok xop mũtik, yã kuxap kopa' nũn putup, tu 'ãxũy nõãp-tup.
8 Tu kummugã hã yãnãn putup Topa yũmmũg 'ohnãg xop pu', xix 'ũyĩpkox 'ohnãg xop pu'. Yã nõm te yũmũg xuxyã Yeyox yõg hãm'ãpak max'ax 'ãpak 'ohnãg.
9 Nõm xop xũy putup mõkuma' mõg, hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã, tu Topa mũtik pip putup'ah, xix yũmũg xuxyã Yeyox mũtik pip putup'ah. Nõm te yũmũg xuxyã Yeyox max xe'ẽgnãg pẽnãp-tup'ah, xix yũmũg xuxyã Yeyox yõg ka'ok'ax yũmmũg putup'ah,
10 'ĩhã nõm hãptup mõ'nãp-tup, 'ĩhã putpu' nũn yũmũg xuxyã Yeyox, puyĩy Kunnix kopa kuxa mãm xop te Yeyox 'ãktux max, tu Yeyox pe'paxex max, yã' kuxa mãm ka'ok xop xohix xexka te kaxĩy. 'Ãxop kama nũ mũtik pip putup. Hamũn, 'ãkuxa mãm ka'ok Topa yõg hãm'ãpak max'ax kopah, 'ũgmũ'ãte xa nõm 'ãktux.
11 'Ũgmũ'ãte 'ãxop 'ãktux punethok Topa pu, xayĩy 'ãxop 'ãmax xe'e Topa pu'. Yã Topa te 'ãxop yĩmõgatux, xayĩy 'ãmax xe'e'. 'Ũgmũ'ãte 'ãxop 'ãktux Topa pu, xayĩy 'ãxop hãpxopmã max xohix putup, 'ãxop te nõm putup. Topa ka'ok te 'ãxop hã tute'ax. 'ũgmũ'ãte 'ãxop 'ãktux Topa pu, xayĩy 'ãhãm xohix kux, yã 'ãkuxa mãm, hu 'ãhãm ka'ok.
12 Hã kaxĩy yũmũg xuxyã Yeyox 'ũmax xe'e nõy nã' mõg putup 'ãkuxa kopah, ha ta 'ãxop max nõy nã 'ãmõg putup Yeyox mũtik, ha tikmũ'ũn te' pẽnãp-tup, tu Topa 'ãktux maxp-tup. 'Ũmax Topa xix yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix, tu xa hok hãpxopmãhã'.

2

Tik kummuk xexka'

1 'Ãte yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix te putpu' nũn'ax kax'ãmi xix yãy tu nũ yũmũg nã'ax Kunnix mũtik kax'ãmi'.

2 Tik 'ũm te' koit, hu: "Yã' xip yũmũg xuxyã Kunnix yõg hãptup. Yã putpu' nũn Kunnix tu nũktu' xip." Kaxĩy. 'Ãpu 'ũyõg hãm'aktux pa hok. 'Ãkuxanõg hok. Tep te' nõm 'ãktux, pe Topa pupi hãm'ãktux xop, pe' nõy te Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, pe' nõy te hãm'ãktux, 'ãte nõm kax'ãmi'. 'Ãmhok. 'Ũyõg hãm'ãktux pa hok. Yũmũg xuxyã Kunnix yõg hãptup xip'ah, pa' nũn putup, xix Yeyox xip'ah nõmhã, pa' nũn putup.

3 'Ãpu' koit'ax 'ãpak hok. Yũmũg xuxyã Kunnix yõg hãptup nũn putup, yã Yeyox te putpu' nũn putup, pa' xohix te Topap-tup nõg hãmãxap putup, ha ta nõm tik kummuk xexka xip putup hãmãxap, tu tikmũ'ũn pu yãy mũg putup, yã Hãmgãyãgnãg yõg tihik.

4 Nõm tik kummuk xexka te Topap-tup nõg putup, xix Topa yõg hãpxop xohix putup nõg putup. Tute yãy xexka mĩy putup, tu Topak-tõgnãg 'ãktux putup. Tu ta' mõg putup, tu' yũm putup Topa pet xexka kopah, tu hãm'ãktux putup, hu: "'Ũgmũn, yã Topah." Kaxĩy.

5 Xate' yũmmũg nõ'õm. Hõmã 'ũgxip 'ãxop kopah, tu nõm 'ãktux.

6 Hõnhã hãm te' tux hok, pu' mĩy hok nõm hãpxop kummuk. Xate' yũmmũg. Hãpxip 'ĩhã nõm tik kummuk xexka xip'ax.

7 Hamũn, hõnhã 'ĩhã hãpxop kummuk mĩy'ax xexka pip, tu' xaptop, pa hãpxip 'ĩhã xut putup hãm te' tux hok, ha' nõm hãpxop kummuk mĩy'ax pip putup. 'Ap xaptop putup'ah hãpxop kummuk mĩy'ax.

8 Yã xip'ax nõm tik kummuk xexka', pa yũmũg xuxyã Yeyox te putpu' nũn putup, tup-tex putup, yã xitxut hãp-tex putup, yã Yeyox yõg kuyãnãm hãp-tex putup.

9 Hamũn, Hãmgãyãgnãg te nõm tik kummuk xexka ka'ogãp-tup, puyĩy hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg xohix. Tute' koit putup, ha tikmũ'ũn te yõg mõ'ãmã'ax pap-tup. Yã tikmũ'ũn kuxa mãm tik kummuk yõg hãpxopmã'ax ka'ok xe'ẽgnãg kopah.

10 Nõm tik kummuk xexka te Topa yũmmũg 'ohnãg xop pu' koit xohix xexkap-tup. Nõm te hãmyũmmũg xe'e yũmmũg 'ohnãg, tu hãmyũmmũg xe'ep-tup pax 'ohnãg, ha Topa te nõm mõy 'ohnãg hãpkummuk mĩy'ax kopah. Nõm te Topa pẽnãp-tup'ah, pa yãy koxyõy putup.

11 Yĩy ta Topa te' xat putup, pu nõm kuxa mãm ka'ok koit'ax kopah.

12 Yĩy ta Topa tep-tup nõg putup nõm kuxa mãm 'ohnãg hãmyũmmũg xe'e kopah. Yã nõm tep-tup pax koit'ax.

Topa te 'ãxop yĩmõgãtux

13 'Ũmax, 'ũgmũ'ãte 'ãxop 'ãktux punethok Topa pu', hu: "'Ãmax tikmũ'ũn pu'. Puxi'. 'Ãmax." Kaxĩy. Hamũn, 'ũkxape xop, Topa te 'ãxop putup pax. Topa te 'ãxop yĩmõgatux tikmũ'ũn xohix kopah. 'A hõmã' xip'ah hãm xexka', 'ĩhã Topa te 'ãxop yĩmõgatux, nũy 'ãxop kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'. Yã Topa Koxuk ka'ok hã 'ãxop kuxa kummuk xit, xayĩy 'ãxop yãyhã Topa yõg tikmũ'ũn, tu 'ãkuxa mãm hãm'ãktux xe'e kopah.

14 Hõmãg mũ'ãte xa Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha Topa te nõm hã 'ãxãnãhã', xayĩy pẽnã hãpxop xe'ẽgnãg xohix yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix mũtik.

15 'Ũkxape xop, 'ãpu Topa tu nox pi'. 'Ãpu hãmyũmmũg max tu nox pi'. Yãg
mũ'ãte xa' yũmmũgãhã nõ'õm. 'Ũgmũ'ãte xa hãm'ãktux nõ'õm, tu xa' kax'ãmi
nõ'õm kamah.
16 Yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix te yũmũg putup pax xix yũmũg 'Ãtak Topa
te', tuk mũ'ã hok hãpxopmãhã, tu yũmũg kuxa hittupmãhã mõkuma' mõg ha'
kux 'ohnãg tu hãpxop max hipmãhã'.
17 'Ũgmũ'ãtep-tup, puyĩy yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix 'ãkuxa hittupmã' xix
yũmũg 'Ãtak 'ãkuxa hittupmã', nũy 'ãxop ka'ogã', xayĩy hãpxopmã max, xayĩy
hãm'ãktux max.

3

'Ãpu Topa puk mũg 'ãktux

1 'Ũkxape xop, 'ãpu Topa puk mũg 'ãktux, 'ũyĩy 'ũgmũg yũmũg xuxyã Yeyox
yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux hãpxexka xohix tu' mõ'ka'ok, puyĩy xohix nõm
'ãpax, puyĩy xohix putup pax xexka Yeyox yõg hãm'ãpak max'ax, yã 'ãxop
putuk kõmẽn Texanõn tu'. Xate nõm 'ãpak, tup-tup pax.
2 'Ãpu Topa puk mũg 'ãktux, puyĩy Topa 'ũgmũ'ã hã tu tehet, 'ĩhã tikmũ'ũn
kummuk tek mũg kute'ex kummuk. Hamũn, tikmũ'ũn xohix xexka'ah te
Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãpak. Yã' yĩpkox 'ohnãg.
3 Pa Topa te yãy yõg xop tu' xip ka'ok. Tute 'ãxop ka'ogãp-tup, tu 'ãxop hã tu
tep-tup, puyĩy Hãmgãyãgnãg 'ãxop kute'ex hok.
4 Yũmũg xuxyã Yeyox tek mũg kuxa mãmmãhã 'ãxop kopah, yã 'ãxop te' mĩy
nõ'õm. 'Ũgmũ'ãte xa hãm'ãktux, tu' mĩy putup. 'Ũgmũ'ãte' yũmmũg xe'e'.
5 'Ũgmũ'ãtep-tup, pu yũmũg xuxyã Yeyox 'ãxop mõgã', xayĩy 'ãxop Topap-tup
pax, xayĩy 'ãxop nox pi' Topa yõg putat max kopah, yã Yeyox putuk.

Tikmũ'ũn hãm 'ohnãg, puxi' xit hok

6 Yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix tek xat, tuk mũg xex Yeyox xip'ax kopah, yĩk
mũ'ãte 'ãxop xat, xayĩy 'ãxop taknõy tuknõgnãg xop tu nox pi' hok, nõm hãm
'ohnãg xop, nõm tek mũ yõg xat'ax 'ãpak 'ohnãg.
7 'Ũmax, xayĩy 'ãxop hãpxopmã', 'ũgmũg putuk. Hõmãg mũg pip 'ãxop kopah,
'ĩhãg mũg tuknõg 'ohnãg.
8 'Ũgmũ'ãte hok pop'ah tikmũ'ũn yõg hãpxop, pa hãpxop xohix hã pago. Tuk
mũ'ãte hãpxopmã max mõkumak mõg. Hãptup 'ĩhãg mũg hãm pax xix 'ãmnĩy
'ĩhã, xayĩy 'ãxop pago 'ohnãg.
9 'Ũmax, pu Kunnix kopa kuxa mãm xop yõg xexka xop 'õg hãpxop pop, pak
mũ'ãte 'õg hãpxop xak 'ohnãg, tu' pop 'ohnãg, xayĩy 'ãxop 'ũgmũg pẽnã', nũy
kama' mĩy 'ũgmũg putuk.
10 Hõmãg mũg tihi' ãxop kopah, tuk mũ'ãte hãm'ãktux, hu: “Tikmũ'ũn hãm
'ohnãg, puxix xit hok, pu' max.” Kaxĩy.
11 'Ũgmũ'ãte kax'ãmi nũhũ', 'ũgmũ'ãte' xupak tu', yã tikmũ'ũn tuknõgnãg
pax pip 'õnte, yã hãpxumãhĩygã pax.
12 Yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix te' xat, tuk mũg xex Yeyox xip'ax kopah, yĩg
mũ'ãte 'ãxop xat, xayĩy 'ãxop tuknõgnãg pax xop pu hãm'ãktux: “'Ãmax'ah. 'Ãpu
'ãxumãhĩy hok, nũy hãm hã' pop yãy yõg hãpxop.” Kaxĩy.
13 'Ũkxape xop, 'ãpu 'ãkuxa tuknõg hok, 'ĩhã hãpxopmã max.
14 Pa' pip 'õnte, nõm te nũ' tappet putup nõg putup, tu nõm 'ãpak putup'ah.
'Ãpu tik te kaxĩy tu 'ãti hok, puyĩy yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãyhãhup.

15 Pa 'ãpu nõm tik pu' mĩy hãpxop, 'ap puknõg putuk'ah, pa yã 'ãtaknõy putuk.

Pu yã Yeyox 'ãxop tu xihip ka'ok

16 'Ũgmũ'ãtep-tup, yũmũg xuxyã Yeyox 'ãkuxa mãmmã', 'ĩhã 'ãkuxa mãm Yeyox kopah, nũy 'ãkuxa mãm ka'ok mõkuma' mõg, 'ĩhã 'ãxop te hãpxopmã xohix. Pu yã yũmũg xuxyã Yeyox 'ãxop tu xihip ka'ok.

17 'Ãte' kax'ãmi nũhũ, hu: "'Ũgmũn Paot te 'ãxop pu kax'ãmi', hu 'ãte 'ãxop pe'paxex." Kaxĩy. 'Ãte yãy yõg 'ãxet'ax kax'ãmi hã kaxĩy. Yã yõg tappet xohix te kaxĩy.

18 Pu yã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix 'ãxop xohix pu hãmmaxnã punethok.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE TĪMŌN PU TAPPET KAX'ĀMI I

1 'Ũgmũn Paot. 'Ãte xa' kax'ãmi nũhũ tappet. Topa te mõgkutnãhã xix Yeyox Kunnix te', tu Yeyox Kunnix yõg mõ'pok xop kopak xix. Topa te yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'. Yũmũ'ãte max hip, yã Yeyox Kunnix hip.

2 'Ãte xa' kax'ãmi', yã Tĩmõn pu', yã 'ãmũn yã 'ũgkutok pit putuk, yã Topa yõg putat max kopah yũmũg mõg. 'Ãtep-tup, puyĩy Topa xix yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix xa hãpxopmã max, nũy 'ãkuxa ka', xayĩy 'ãkuxa yũm.

Tik te hãpkummuk yũmmũgãhã'

3 Hõmã yũmũg mõg hãpxexka Mãxenõn tu', tu 'ãte 'ãxak, xayĩy hãpxopmã'. Ha ta hõnhã 'ãte xe 'ãxak nõ'õm. 'Ãpu nox xihip kõmẽn 'Ep tu'. 'Õnte' pip nõm te hãpkummuk yũmmũgãhã'. 'Ãpu' xat, pu hãpkummuk yũmmũgã kux,

4 nũy hãm'ãktux hitop hã mõ'ãmã kux, nũy mõnãyxop hittap 'ãxet'ax xohix xexka kax'ãmi hok. Nõm te hãm'ãktux hã kaxĩy, tu' kax'ãmi, puxix tikmũ'ũn kuxa mãm 'ohnãg. Pa Topa tep-tup, pu tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok nõynã' mõg Topa yõg putat max kopah.

5 Putep mũn putup Topa xik-mũn? Yã' kuxa tup te tikmũ'ũn putup pax, tu' kuxa max te tikmũ'ũn putup pax, tu' kuxa mãm xe'e, nũy nõy putup pax.

6 Pa yãg xop te nõ putat max xaxok, tu yãy xaxok hãm'ãktux hitop kopah.

7 Nõm tep-tup, nũy Mõyyex yõg xat'ax yũmmũgã', pa yãy yõg hãm'ãktux yũmmũg 'ohnãg, xix Mõyyex yõg xat'ax yũmmũg 'ohnãg, pa hãm'ãktux punethok.

8 Yũmũ'ãte' yũmmũg, yã' max Mõyyex yõg xat'ax, pa xat'ax yũmmũgã kummuk, tu xat'ax mĩy kummuk, yã' kummuk.

9 Hamũn, tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy, yĩy ta Topa te hãpkummuk mĩy xop pu yãy yõg xat'ax popmãhã'. Hãpkummuk mĩy xop te 'ũxat'ax mĩy 'ohnãg, tu 'ĩpkox pip 'ohnãg, tu Topap-tup nõg pax, tu hãpkummuk mĩy xohix pax, tu' kuxa kummuk te Topa yũmmũg 'ohnãg, tu yãy tak kix pax, tu yãy tut kix pax, tu tikmũ'ũn xohix kix pax.

10 Tu' nõy hã' xupxet pax, tu pit tix yãy mũtik nõm kummuk xix hex tix, tu' xupxet pax, tu' koit pax, tu hãm'ãktux xex koxyõy pax, tu hãpxop nõy kummuk xohix mĩy, tu hãmyũmmũg xe'e 'ãktux kummuk.

11 Yã hãmyũmmũg xe'e', yã Topa yõg hãm'ãpak max. Topa 'ũmax xe'ẽgnãg, tu 'ã' hãmyũmmũg hõm, 'ũyĩy hãm'ãktux.

Topa max te yũmũg kuxa ka'

12 Yeyox Kunnix yã yũmũg xuxyã, tuk ka'ogãhã', 'ũyĩy Topa pu hãpxopmã max. Yeyox kuxa yũm 'ũgkopah, hu mõgkutnãhã, 'ũyĩy Topa pu hãpxopmã max, yã 'ãte Yeyox pu hãm'ãktux, hu: "'Ãmax." Kaxĩy.

13 Pa hõmã 'ãte Yeyox 'ãktux kummuk, tu Kunnix kopa kuxa mãm xop kute'ex kummuk, yã Yeyox kute'ex kummuk, tu Yeyox tuk gãy. Pa Topa tek pẽnãhã', tuk kuxa ka', 'ũgkuxa yũm 'ohnãg tu', yã 'ãte yãy yõg hãpxopmã'ax yũmmũg 'ohnãg.

14 Tu yũmũg xuxyã Yeyox te 'ã hãpxopmã max, tu 'ã' popmãhã mõ'yãy xe'ẽgnãg'ax xik kuxa yũm'ax. Nõm hãpxop xohix popmãhã, hak kuxa yũm Yeyox Kunnix kopah.

15 Ta nũ hãm'ãktux xe'e', ha tikmũ'ũn te hãm'ãktux paha', tu' kuxa mãm hãm'ãktux kopah. Hãm'ãktux te kaxĩy: Yeyox Kunnix te hãm xexka tu' nũn tu nũktu' xupep, nũy kummuk xop kuxa kummuk xit, nũy nõ' nõy yãnãn, tu' kuxa max tat, ha tak mũn kummuk xexka nãm. Kaxĩy.

16 'Ũgmũn kummuk xexka nãm, ha Yeyox Kunnix te yõg kummuk mĩy'ax hã' tot mõkuma', pu tikmũ'ũn pẽnã', nũy hãmyũmmũg. Yã nõm te' kuxa mãm putup Yeyox Kunnix kopah, yã nõm hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg, yã nõm te hãmyũmmũg putup. Hã kaxĩy Topa tek pẽnãhã', tuk kuxa ka'.

17 'Ũmax Topah, tu' xexka'. 'Ũyõg hãmyãxatamuk xohix xexkah. 'Ũyõg hãmyãxatamuk mãxap 'ohnãg, 'ap nã'ah. Nõm te mãxap tu' xip Topah. 'Ap tut xip'ah, xix' yõg hãmyãxatamuk nõg putup'ah, yã' xok putup'ah. Topa yãy xat 'ohnãg. Topap-xet, yã' nõy xip'ah, ha' nõy te nõm putuk'ah. 'Ãpu Topa xexka mĩy nõynã mõg, xix 'ãkuxa kopa Topa xexka mĩy nõynã mõg hãmyãxatamuk kux 'ohnãg mõkuma'. Hamũn.

18 Tĩmõn xõnnẽ', hõmã Topa pupi hãm'ãktux xop te 'ãmũn 'ãktux, yĩy ta 'ãte 'ãxat hã kaxĩy kamah. 'Ãpu Topa pupi hãm'ãktux xop yõg hãm'ãktux xaxok hok. Hã kaxĩy xate' xut putup, tu Topa pu hãpxopmã max putup.

19 'Ãpu 'ãkuxa yũm mõkuma', nũy 'ãkuxa max. Tikmũ'ũn 'ũm yĩpkox 'ohnãg, tu mõktu yãy yõg kuxa mãm'ax koxyõy.

20 Ha yã kaxĩy mĩy 'Ĩmẽnẽm xix 'Anexãn, ha 'ãte Hãmgãyãgnãg pu nõm popmãhã', pu nõm pu hãmyũmmũgã', puyĩy Topa 'ãktux kummuk hok.

2

Topa pu hãm'ãktux

1 'Ãte xa hãm'ãktux putup. 'Ãpu nũ hãpxop mĩy hãmãxap. 'Ãpu Topa pu hãm'ãktux, nũy tikmũ'ũn xohix pu hãpxop xax, nũy hãpxop pop tikmũ'ũn xohix pu'. 'Ãpu Topa pu hãm'ãktux, hu: "Tikmũ'ũn xohix pu 'ãmax. Xate tikmũ'ũn xohix pu hãpxop popmãhã'. Puxi'. 'Ãmax." Kaxĩy.

2 'Ãpu Topa pu tikmũ'ũn 'ãktux hã kaxĩy, xix Topa pu xat'ax xohix xop 'ãktux, xix Topa pu xexkanãg xohix xop 'ãktux, puyĩy tikmũ'ũn kuxa mãm, puyĩy tikmũ'ũn yãy kix hok, puyĩy 'ũyõg hãpxopmã'ax te Topa yõg putuk, nũy hãpxop max mĩy.

3 'Ũmax, Topa pu tikmũ'ũn 'ãktux, ha Topa tep-tup pax. Tute yũmũg kuxa kummuk xit, nũy nõ' nõy yãnãn, tu yũmũg kuxa max mõ'tat.

4 Topa tep-tup, nũy tikmũ'ũn xohix xexka kuxa kummuk xit, nũy nõy yãnãn, tu' kuxa max mõ'tat, nũy hãpxe'e yũmmũg.

5 'Ũxip Topap-xet. Ha Topa te tikmũ'ũn mũtik yãy nĩm. Ha ta' nõy puxet xip, yã Yeyox Kunnix, yã tihik, tu nõm te' nõy ta' yãy tu' mõxa ha' mãm.

6 Yeyox te' yãy mũn hõm, tu' xok, nũy Topa pu tikmũ'ũn xohix popmã', ha mõktu xohix te' yũmmũg, Topa tep-tup, nũy kuxa kummuk xit, nũy nõy yãnãn, tu' kuxa max mõ'tat.

7 Ha Topa te Yeyox yõg mõ'pok xop kopak xix, tu mõgkutnãhã', 'ũyĩy Yoneo kũnãpa pip xop pu hãmyũmmũgã', nũy kuxa mãm 'ãktux, xix hãpxe'e 'ãktux. 'Ãte' koit'ah, yã hãpxe'e 'ãktux.

8 'Ãtep-tup, pu hãm xexka yõg tik max xohix te Topa pu hãm'ãktux, nũy pepi' yĩm tigã, nũy gãy hok, nũy yãy mãnõg hok.

9 'Ãtep-tup kamah, puyĩy 'ũn hãmpe'paxex max, nũy yãy pu topixxax max pop, yã' xax yã tikmũ'ũn max tep-tup. Yãy xax mõ'tat, pa' xax max xe'ẽgnãg pe'paxex hok, pu tu tikmũ'ũn xax max xe'ẽgnãg pe'paxex hok. 'Ũmax, pu 'ũn yãy xe pahix xexka hok. 'Ũmax, pu 'ũn pipkup yãnãm xop xohix ta hok, xix xap max xohix ta hok, xix xax te takat xexka tat hok.

10 Pa' max, pu' kuxa max mõ'tat, nũy hãpxopmã max, yã Topa kopa kuxa mãm xop yõg 'ũn max putuk.

11 'Ũmax, pu 'ũn hãmyũmmũg nõynã' mõg, pa hãm'ãktux kutõgnãg, xix yãy kutõgnãg pe'paxex.

12 'Ãte' xat'ah, pu 'ũn tik pu hãmyũmmũgã', pu 'ũn tik xat, yã' max'ah. 'Ũmax, pu 'ũn hãm'ãktux kutõgnãg.

13 Hamũn, Topa te 'Anão mĩy hãmãxap, tuk-nãy tu 'Ema mĩy.

14 'Anão te koit kopa kuxa yũm 'ohnãg, pa 'Ema te koit kopa kuxa yũm, tu Topa yõg xat'ax koxyõy.

15 'Ũmax, pu 'ũn kuxa mãm ka'ok mõkuma', xix' nõy mõ'yãy xe'ẽgnãg mõkuma', xix hãmyok mĩy mõkuma', xix yãy kutõgnãg pe'paxex, xik-tok pop. Topa te nõm hãpkummuk mĩy'ax kopa xupepmãp-tup.

3

Kunnix kopa kuxa mãm xop yõg pẽnã'ax xexka'

1 Hãm'ãktux xe'e nũhũ', tik 'ũm tep-tup, nũy yãyhã Kunnix kopa kuxa mãm xop yõg pẽnã'ax xexka', yã' max, yã hãpxopmã max.

2 'Ũmax, pu Kunnix kopa kuxa mãm xop yõg pẽnã'ax xexka xohix hã kaxĩy, yã hãpkummuk mĩy 'ohnãg, tu' xetut puxet, tu' gãy 'ohnãg, tup-tox max, ha tikmũ'ũn te nõm pe'paxex max. Nõm te puknõg xop pu hãpxõn pax, tu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgã max,

3 tu 'ap paptux'ah, tu yãy kix pax 'ohnãg, pa' pax yĩmũg tãmnãg, tu tikmũ'ũn mãnõg 'ohnãg, tu tayũmak putup pax 'ohnãg,

4 tu' yãy kutok xat max, xix xetut xat max, hak-tok yĩpkox pip, tu' tak 'ãpagnãm.

5 Pa tik 'ũm tek-tok xat kummuk xix xetut xat kummuk. 'Ok nõm te Kunnix kopa kuxa mãm xop pẽnãp-tup max? 'Ãmhok.

6 'Ũmax, Kunnix kopa kuxa mãm xop yõg pẽnã'ax xexka te Topa yõg putat kopa' xip hãmyãxatamuk xohix hã, 'a' tup'ah Topa yõg putat kopah. 'Ũtup, tu yãyhã xexka', puxix yãy xexka pe'paxex putup, yã Hãmgãyãgnãg putuk, tu Topa tep-tup nõg putup.

7 'Ũmax, pu Kunnix kopa kuxa mãm xop kũnãpa pip xop nõm tik 'ãpagnãm, puyĩy Kunnix kopa kuxa mãm xop nõm tik hãhup putup'ah, puyĩy Hãmgãyãgnãg nõm tik pa hok.

Kunnix kopa kuxa mãm xop yõg nõm te hok xop pu hãpxop popmãhã'

8 Ha ta' max kamah, pu hãpxopmã max Kunnix kopa kuxa mãm xop yõg nõm te hok xop pu hãpxop popmãhã', tup-tox max, tu 'ap te kexmuk xo'op xet'ah, tu xupkumĩy 'ohnãg,

9 tu Topa yõg putat yõg hãmyũmmũg tu' pip ka'ok, tu' kuxa tup.

10 'Ũmax, pu tikmũ'ũn nõm tik yõg hãpxopmã'ax kopit hãmãxap. 'Ũmax, puxix hãm putup Kunnix kopa kuxa mãm xop pu',

11 ha ta' max, pu' xetut kuxa max kamah, tu' nõy hã xũmãhĩy 'ohnãg, tu' paptux 'ohnãg, tu' koit 'ohnãg.
12 'Ũmax pu' xetut puxet xip, tu' xat max 'ũxetut xik-tok, puyĩy yĩpkox pip.
13 'Ũhãm max, puxix tikmũ'ũn nõm 'ãpak, ha nõm te Topa yõg putat yõg hãmyũmmũg 'ãktux max putup, tu' mõg Topa yõg putat kopa Yeyox Kunnix mũtik.

Topa yõg hãmyũmmũg

14 Ta 'ãte xa nũ' tappet kax'ãmi', tup-tup, nũy mõg hãpxip kutõgnãg 'ĩhã, nũy 'ãxop pẽnã'.
15 Kak xip ka'ok nũnte, puxix nũ' tappet xa hãpxopmã'ax yũmmũgãp-tup Kunnix kopa kuxa mãm xop yõg hãpxopmã'ax. Topa hi xe'e, ha Kunnix kopa kuxa mãm xop te hãpxe'e yũmmũg.
16 Hãmyũmmũg yok xe'ẽgnãg yũmũ yõg Topa yõg putat kopah, ha Topa te yũmũg pẽnãnã' xip hã kaxĩy:
"Yeyox nũn, tu nũktu' nãhã' tu tikmũ'ũn putuk, ha Topa Koxuk te yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã', Yeyox yã' xe'e', ha pexkox yõg nũ'pok xop te' pẽnãhã',
ha tikmũ'ũn te Yeyox yõg hãm'ãpak max 'ãktux hãpxexka xohix tu', ha hãpxexka xohix tu xohix te Yeyox kopa' kuxa mãm, ha ta Topa te Yeyox mõgãhã pexkox tu'."
Kaxĩy.

4

Tik te tikmũ'ũn pu hãpkohe yũmmũgãp-tup

1 Topa Koxuk tek mũ'ã' yũmmũgãhã hak mũ'ãte' xupak max. 'Ũyũmmũgãhã hã kaxĩy: Hãm xexka yõg hãmyãxatamuk xohix xox putox 'ĩhã tikmũ'ũn yãg te Topa yõg putat max kopa' mõg, tu' xak putup, nũy Hãmgãyãgnãg yõg xop te koit xupax, nũy yãmĩy xop yõg hãxopmã'ax yũmmũg, nũy mĩy.
2 Ha nõm tik te nõm hãpxopmã'ax yũmmũg, tu' nõy pu nõm hãpxop yũmmũgãp-tup. Tik te' koit, tu' kuxa kummuk, tu tikmũ'ũn pu hãpkohe yũmmũgãhã'.
3 Nõm tik kummuk te' yũmmũgãhã hã kaxĩy: "'Ũmax'ah yãytaha', yã yãyta hok, xix xit'ax yãg mã hok," Kaxĩy. Pa Topa te' xit'ax mĩy, pu tikmũ'ũn mã'. Topa tep-tup, pu kuxa mãm hãmyok yũmmũg xop te Topa pu hãm'ãktux hãmãxap, nũy Topa pu: "Yã 'ãmax. 'Ũxit'ax max. Puxi'." Kaxĩy. Tuk-nãy tu' mãhã'.
4 Topa te hãpxop xohix mĩy, ha hãpxop xohix yã' max. 'Ãpu hãmpe'paxeh hok, yã hãpxop 'ũm kummuk. 'Ãpu hãpxop xohix pop, nũy Topa pu hãm'ãktux, hu: "'Ãmax. Hãpxop max. Puxi'." Kaxĩy.
5 Topa yõg hãm'ãktux xip, ha tikmũ'ũn te Topa pu hãm'ãktux, puxix Topa pu hãpxop xohix 'ũmax.

Yeyox Kunnix yõg kãmãnat max

6 'Ãpu Kunnix kopa kuxa mãm xop pu' yũmmũgã nõ'õm. 'Ũyũmmũgã', nũy ta 'ãmũn yã Yeyox Kunnix yõg kãmãnat max. Pu yũmmũgã nũy Topa yõg hãm'ãktux 'ãkoxuk hã pa', yã 'ãkoxuk te Topa yõg hãm'ãktux mãhã putuk, yã' xit'ax putuk. Topa yõg hãm'ãktux te' yũmmũgãhã 'ãkuxa yũm xix hãpxopmã yok. 'Ãmõg nõm putat max kopah.

7 'Ãpu nõm hãm'ãktux nõy pa hok, yã Topa yõg'ah, yã hãm'ãktux hitop. 'Ãpu hãpxopmã', xayĩy yãy koxuk ka'ogã', nũy Topa putuk.
8 Hãpxopmã', nũy yãy yĩn ka'ogã', yã' max, pa hãpxopmã', nũy yãy koxuk maxnã', yã' max xe'e'. Yã 'ãkoxuk xip nũnte, xix hãm nõy tu' xip putup kamah, pa 'ãyĩn xok putup.
9 'Ãpu 'ũpa nũ hãm'ãktux xe'e'. 'Ãpu 'ãkuxa yũm nũ hãm'ãktux tu'.
10 Topa xip, tu tikmũ'ũn xohix kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu', tu' kuxa mãm ka'ok xop kuxa kummuk xit punethok. Topa xip, yĩy ta yũmũ'ãte hãmmax hip, hu yũmũ'ãte hãpxopmã max punethok, tu yũmũ'ãte hãpkummuk hãg tot.
11 'Ãpu 'ũxat nũhũ', nũy nõm yũmmũgã'.
12 'Ãmũn tuktup, pa tux hok, pu tikmũ'ũn hãm'ãktux hok, 'ãxexka'ah. 'Ãpu hãpxopmã max, ha' nõy te' pẽnãhã', tu kama' mĩy 'ãmũn putuk, tu 'õg hãm'ãktux 'ãpak, tu kama' hãm'ãktux 'ãmũn putuk. 'Ãpu tikmũ'ũn putup pax, ha' nõy te tikmũ'ũn putup pax putup kamah, tu 'ãkuxa yũm pẽnãhã', tu' kuxa mãm kamah, tu 'õg hãpxopmã yok pẽnãhã', tu kama' mĩy.
13 'Ãpu hãpxopmã max punethok mãyõn mõg tox hã, ha mõktu xa tuk xupep. 'Ãpu Topa yõg tappet mõ'kupix, puyĩy tikmũ'ũn xohix xexka' xupax. 'Ãpu Topa 'ãktux, nũy yũmmũgã'.
14 Ta hõmã Topa Koxuk te 'ãka'ogãhã', xayĩy Topa pu hãpxopmã' max, yã Topa pupi hãm'ãktux xop te hãm'ãktux, 'ĩhã tik te Kunnix kopa kuxa mãm xop pẽnã max xop te 'ãyĩmũg yĩm xex. 'Ãpu nõm hãpxopmã mõkuma mõg.
15 'Ãpu nõm hãpxop xohix mĩynãm ha tikmũ'ũn te 'õg hãpxopmã max nõynã' mõg pẽnãp-tup.
16 'Ãpu 'õg hãpxopmã'ax kopit, xix 'õg hãmyũmmũg kopit. 'Ãpu nõm hãpxopmã mõkuma 'ãmõg. Nõm hãpxopmã mõkuma 'ãmõg, nũy ta hãpkummuk mĩy'ax hã yãy xatat, ha ta' nõm te' xupak xop hãpkummuk mĩy'ax nĩm putup.

5

Tĩmõn xix Kunnix kopa kuxa mãm xop

1 'Ãpu tik kutut xop mãnõg hok, pa nõm tu 'ãkax, 'ũk-tok te' tak tu' kax putuk. 'Ãpu tik tuktup xop tu 'ãkax 'ãtaknõy putuk.
2 'Ãpu 'ũn kutut xop mãnõg hok, pa nõm tu 'ãkax, 'ũk-tok te' tut tu' kax putuk. 'Ãpu 'ũhex tuktup xop tu 'ãkax 'ãhex putuk. 'Ãpu hãpxopmã yok.
3 'Ãpu 'ũn hok mãm xop hã 'ãtehet nõm xuxyã xop ti 'ohnãg.
4 Pa xuxyã xop 'ãti 'ũn hok mãm xop yõg, puxi' max, pu xuxyã xop hok mãm xop pẽnã'. Hã kaxĩy kutok te yãy pix xĩnnãhã 'ũtut pu', xi' tak pu'. Topa tep-tup.
5 Ha ta 'ũn hok mãm xop pip, ha xuxyã ti 'ohnãg, nõm kuxa mãm ka'ok Topa kopah, tu Topa yõg hãpxop max hip, tu Topa pu hãm'ãktux mõkuma' mõg, tu Topa yõg hãpxop xohix xak 'ãmnĩy 'ĩhã xix hãptup 'ĩhã'.
6 Pa 'ũn hok mãm xop nõy te hãpkute'ex pax. 'Ũxip, pa xakix xop putuk.
7 'Ãpu nũ' xat, puyĩy tu nõy mãnõg hok yã yãy kix hok.
8 Xuxyã 'ũm te' xape pẽnã 'ohnãg, puxix Topa yõg putat max xak. Yã' kuxa mãm 'ohnãg xop 'ũkummuk, pa nõm kummuk xexka nãm.
9 Ta hok yũm 'ũm hãm putup Kunnix kopa kuxa mãm xop pu'. Yã' max, pu yõg hãmyãxatamuk 60 tuhomi' mõg, tu yãytap-xet, tu yĩpxox nĩm 'ohnãg,

10 tu hãpxopmã max, yã tikmũ'ũn te' yũmmũg, tuk-tok hã' tep max, tu puknõg xop hã' tehe' yãy pet tu', tu Kunnix kopa kuxa mãm xop pata pix, tu hãpkummuk pip xop hã tehe'. Yã nõm hok yũm hãm putup Kunnix kopa kuxa mãm xop pu'.

11 Pa tux hok, pu hok mãm xop kutut 'ohnãg xop Kunnix kopa kuxa mãm xop pu' hãm hok. Hãpxip 'ĩhã yãytap-tup xũy, tu Kunnix nĩm putup.

12 Yã' kummuk Topa pu'. Yã Kunnix pu hãm'ãktux xex, pa' koxyõy.

13 Tu hãpkumep pax, tu' hãm 'ohnãg yã tuknõgnãg, tu xũmãhĩygã pax, tu' nõy xop yõg hãpxop kute'ex pax, tu hãpxop xaptop 'ãktux.

14 Yã' max, pu nõm yãytax, nũy tuk-tok pop, nũy yĩnmũn pẽnã max, ha mõktu Kunnix kopa kuxa mãm xop kũnãpa pip xop hãm'ãktux kummuk mĩy hok.

15 Hamũn, hõmã 'ũn hok mãm xop yãgnãg te Topa yõg putat max xak, nũy Hãmgãyãgnãg pe mõg.

16 Ha ta 'ũn 'ũm xip, tu Topa kopa kuxa yũm ka'ok, tu' yõg yĩnmũn xop kopa' xip hok yũm. 'Ũmax, pu nõm hok yũm hã tu tehet, 'ap Kunnix kopa kuxa mãm xop te'ah. Yã Kunnix kopa kuxa mãm xop te 'ũn hok mãm xop hã tutep-tup, nõm xuxyã pip 'ohnãg.

17 Ta tik te Kunnix kopa kuxa mãm xop pẽnã max'ax xop kopa' pip, tu' hãm max. Tute hãpxopmã max, tu' nõy mõgã max. 'Ãpu nõm hã pago tix. Yã hamũn, nõm hãm ka'ok, nũy nõy pu Topa 'ãktux, nũy nõy pu hãmyũmmũgã'. 'Ãpu nõm hã pago max xe'e'.

18 Yã hamũn, Topa tappet te hãm'ãktux, hu: "Mũnũytut tak xexka yĩkox mõ'yĩnnĩn hok, nõm te mĩtkup hepmãhã'." Kaxĩy. Tu xe: "'Ãpu kãmãnat max tu pago max." Kaxĩy.

19 Nõm puxet 'ũm te nõm tik 'ũm 'ãktux, hu: "Yã 'õm te hãpkummuk mĩy." Kaxĩy. 'Ãpu nõm 'ãpax hok. Pa nõm tix pe tikoxyuk 'ũm te nõm tik 'ũm 'ãktux, hu: "Yã 'õm te hãpkummuk mĩy." Kaxĩy. 'Ãpu nõm 'ãpax.

20 'Ãpu nõm te hãpkummuk mĩy mãnõg, puyĩy tikmũ'ũn xohix xupax, puyĩy kuxãnõg.

21 Topa te' xupak, xix Yeyox Kunnix te' xupak xix pexkox yõg nũ'pok xop te' xupak. Yã Topa te nõm yĩmõgãtux pexkox yõg nũ'pok xop. 'Ãpu yõg hãm'ãktux 'ãpax, nũy mĩy. 'Ãpu xohix yãy putuk, nũy yãy hã tu tehet.

22 Nãy, mõg pu'uk, nũy 'ũnõy putox yĩmũ 'ãyĩm xeh, nũy nõm ka'ogã', puyĩy Topa pu hãpxopmã max. Ta 'ãpu' nõy hã 'ãte hok, puyĩy hãpkummuk mĩy hok. 'Ãpu hãmyok mĩy.

23 'Ãpakut 'ãhĩynãg. 'Ãpu kõnãg xo'op, xix xupyãg kutõgnãg xo'op, nũy 'ãtex hã 'ãtehet.

24 Xate tik yãg yõg hãpkummuk mĩy'ax pẽnã mõ'ka'ok, ha tikmũ'ũn te kama' pẽnãhã', Topa te' kummuk hã' nõy yãnãn putup. Pa tik yãg nõy yõg hãpkummuk mĩy'ax xaptop, pa hãpxip 'ĩhã' pẽnãp-tup, hãpxip 'ĩhã' kummuk hã' nõy yãnãn putup.

25 Hã kaxĩy kama xate' nõy yõg hãpxopmã max pẽnã mõ'ka'ok, tu ta' nõy yõg hãpxopmã max pẽnãk-tõgnãg, pa hãpxip 'ĩhã' pẽnãp-tup. 'Ap xaptop'ah.

6

1 'Ãte xa hãm'ãktux nũhũ: 'ũhok hãm'ax xop, 'ãpu 'ãxuxyã 'ãpax, puyĩy tikmũ'ũn Topa 'ãktux kummuk hok, xix yũmũ yõg hãmyũmmũg 'ãktux kummuk hok.

2 'Ũhok hãm'ax 'ũm xix xuxyã te Kunnix kopa kuxa mãm xop kopa' tihi'.
'Ũhok hãm'ax, 'ãpu 'ãxuxyã 'ãpax. 'Ãpu hãm'ãktux hok hu: "Hamũn 'ũktaknõy
putuk. 'Ãte nõm 'ãpak putup'ah." Kaxĩy. 'Ãpu nõm pu hãm max, xayĩy 'ãxuxyã
pu hãpxopmã max, yã' xip Kunnix kopa kuxa mãm xop kopah. Yã nõm hok
hãm'ax tep-tup pax Kunnix kopa kuxa mãm xop. 'Ãpu tikmũ'ũn pu nũ hãpxop
yũmmũgã'.

'Ũptexop xexka'

3 Ta nõm 'ũm te tikmũ'ũn pu hãpxopmã'ax nõy yũmmũgãhã', yã yũmũg xuxyã
Yeyox Kunnix yõg hãpxopmã'ax putuk'ah, xix yũmũ yõg putuk'ah.
4 Hamũn te yãy mũn xexka pe'paxex, pa hãmyũmmũg 'ohnãg. Yã nõm te yãy
mãnõg putup xũy, tu hãm'ãktux hitop, tu yãy mãnõg putup pax. Ha hãpxip 'ĩhã
tikmũ'ũn te' nõy yĩpkumĩy putup, tu tikmũ'ũn xop tu mõ'yãy pot putup, tu yãy
mãnõg putup, tu' nõy kopa kuxa mãm putup'ah,
5 tup-tox kummuk xop te yãy mãnõg putup, tu' kuxa kopa hãpxe'e 'ũm
xip'ah, tup-tup, nũy yãyhã 'ũp-texop xexka nõynã' mõg Topa yõg putat kopah.
Yã' hãmpe'paxex kummuk.
6 Hamũn, Topa te tikmũ'ũn putexopmã xexka Topa yõg putat kopah. Texĩy
'ũp-texop xexka'? Yã nõm te hãmpe'paxex, hu: "Puxi'. 'Ãte hãpxop nõy 'ũm
putup'ah." Kaxĩy. Hã kaxĩy 'ũp-texop xexka'.
7 Hamũn, yũmũg xakux, 'ĩhã putep paxnũn hãm xexka tu'? Yã hãm 'õhnãg.
Ta yũmũg xakix putup, tu hãm xexka nĩm putup, 'ĩhã putep paxmõg'ax? Yã
hãm 'õhnãg.
8 'Ũpip yũmũ yõg xit'ax xix topixxax, puxi'.
9 Pa nõm 'ũm tep-tup, nũy tup-texop xexka', yã nõm te hãpkummuk mĩy'ax
yũmmũg putup. Nõm te hãpxop xohix hitop putup, xix hãpxop kummuk tu
hãpxop kummuk mĩy'ax hã yãy koxyõy putup, tu mõktu mõ'pip, pamãg kopa
mõ'pip putuk.
10 Tayũmak putup xũy'ax te tikmũ'ũn mõgãhã hãpkummuk mĩy'ax xohix tu'.
'Ũyãg xop te Topa yõg putat max xak, nũy tayũmak pop, tu mõktu' kuxa hittup
'ohnãg.

'Ãpu hã kaxĩy mĩy

11 Tĩmõn, 'ãmũn yã Topa yõg tihik. 'Ãpu nõ kaxĩy hok. 'Ãpu hãpxopmã yok,
nũy Topa putuk, nũy 'ãkuxa yũm, nũy nõy putup pax, nũy hãpxop xohix hã tot,
nũy 'ãgãy 'ohnãg.
12 'Ãmõg Topa yõg putat max kopah, yã' kuxa mãm'ax yõg putat kopah.
'Ãpu mõ'ka'ok, nũy hi xe'ẽgnãg mõkuma mõg ha' kux 'ohnãg. Hõmã Topa te
'ãxãnãhã', xa Topa yõg putat hã mõg, yĩy xate tikmũ'ũn xohix keppa 'ãkuxa
yũm'ax 'ãktux,
13 tu Topa keppa nõm 'ãktux kamah. Yã Topa te' yõnnã'ĩ hĩnnãhã'. Xate
Yeyox Kunnix keppa nõm 'ãktux kamah. Yã hõmã Yeyox te Põn Pinat keppa
hãm'ãktux max kamah. 'Ãte 'ãxat,
14 'ãpu 'ãyĩpkox pi', nũy mĩy mõkuma mõg, ha mõktu yũmũg xuxyã Yeyox
Kunnix te putpu' nũ'. Yã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix yõg hãptup xe'e 'ĩhã'
nũ'.
15 Nõm hãptup xe'e 'ĩhã Topa te Yeyox nũ'kutnãp-tup. Topa 'ũmax, yã' xexkap-
xet, 'ap nõy xip'ah, yã gohet yõg xat'ax xi' xuxyã xop yõg xuxyã'.

16 Topap-xet 'ap nã'ah. 'Ap tut xip'ah, 'ũtut te' put'ah. Hõmã xip'ah hãpxop xohix, pa Topa mũn xip. Topa xok putup'ah, tu' yõg hãmyãxatamuk xohix mõ'kupix 'ohnãg. Yõnnã'ĩ xohix xexka hã kaxĩy'ah. Kũyãnãm te Topa xakot, ha tikmũ'ũn te Topa tu mõxap-tup'ah. Tikmũ'ũn te Topa pẽnã 'ohnãg, tu pẽnãp-tup'ah. 'Ãpu, Topa te xexka nõynã' mõg 'ãkuxa kopah. 'Ũyõg hãpxop xohix xexka ka'ok, yã Topa yõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã. Hamũn.

17 'Ãpu, 'ũp-texop xexka xop xat, pu yãy xexka pe tu paxeh hok, puyĩy yõg hãpxop punethok kopa kuxa mãm hok. Yã hãpxop punethok 'a' pip ka'ok'ah. 'Ãpu 'ũp-texop xexka xop xat, pu Topa kopa kuxa mãm. Yã Topa mũn xip ka'ok. Yã Topa te yũmũ'ã hãpxop xohix popmãhã' 'ũyĩy yũmũ kuxa tu hittup.

18 'Ãpu 'ũp-texop xexka xop xat, pu hãpxopmã max, yã hãpxopmã max hã tahix, nũy hok nĩm pax, nũy popmã yãy yõg hãpxop.

19 Hã kaxĩy nõm te yõg hãpxopmã max'ax xex putup pexkox kopa Topa yĩka hãmyãxatamuk nõy pu', tu hãpxop nõy pop putup kamah, yã hi xe'egnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg.

20 Tĩmõn, 'ãte 'ãxat punethok. 'Ãpu nõm hãpxopmã'. 'Ãpu hãm'ãktux hitop 'ãpax hok xix hãmyũmmũg kummuk 'ãpax hok. Yã tikmũ'ũn te' xuxet'ax mĩy, tu: "Hãmyũmmũg." Kaxĩy. Pa yã' koit, yã hãmyũmmũg kummuk.

21 Ha tikmũ'ũn yãg te nõm hãmyũmmũg kummuk xak, tu Topa yõg putat max xak. 'Ãtep-tup, pu Topa hãpxopmã'ax max 'ãxop xohix pu'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE TĪMŌN PU TAPPET KAX'ĀMI II

1 'Ũgmũn Paot. 'Ãte xa' kax'ãmi nũhũ' tappet. Topa te mõgkutnãhã 'ũgmũn, tu
Yeyox Kunnix yõg mõkpok xop kopak xix. Yã Topa tep-tup. Tute mõgkutnãhã',
'ũyiy hi'ax kux 'ohnãg 'ãktux, yã yũmũ yõg hi'ax Yeyox Kunnix mũtik hi'ax kux
'ohnãg. Yã hõmã Topa te yũmũ'ã hãm'ãktux xex, nũy yũmũ'ã hi'ax kux 'ohnãg
hõm, yã yũmũg hi xe'ẽgnãg mõkumak mõg, ha' kux 'ohnãg.

2 'Ãte xa' kax'ãmi', yã Tīmõn pu'. 'Ãmũn 'ũgkutok pit putuk Topa yõg putat
kopah. Pu yã Topa xix yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix xa hãmmaxnã', nũy 'ãkuxa
ka', xayĩy 'ãkuxa mãm.

'Ãpu nõ hãpxop max pẽnã max

3 'Ãte Topa pu hãm'ãktux, hu: "'Ãmax, puxi'. 'Ũmax hãpxop xohix." Kaxĩy.
'Ãte Topa pu hãpxopmã max, tuk kuxa max, yãg xape xop hittap putuk. 'Ãte
'ãxutigãhã', yã Topa pu hãm'ãktux 'ãmnĩy 'ĩhã xix hãptup 'ĩhã', yã Topa pu
hãm'ãktux, hu: "'Ãmax. Puxi'." Kaxĩy. Tu Topa pu 'ãmũn 'ãktux.

4 Hõmã 'ãpotaha', ha 'ãte 'ãpota xutigãhã', tup-tup xexka', nũy yãy tu 'ãmõxãn,
nũy 'ũgkuxa hittupmã'.

5 'Ãkuxa yũm ka'ok Topa kopah, ha 'ãte 'ãkuxa yũm ka'ok xe'e pekpaxex, yã
'ãxukux Nox kuxa yũm ka'ok putuk, xix 'ãtut 'Ẽnnĩy putuk. 'Ãte' yũmmũg, 'ũkuxa
mãm, yã 'ãmũn putuk.

6 'Ãkuxa yũm. 'Ãpu hãpxopmã xe'ẽgnãg. Hõmã Topa te 'ãka'ogãhã', xayĩy Topa
pu hãpxopmã max, 'ĩhã 'ãte 'ãyĩmũg yãy yĩm xex. 'Ãpu hãpxopmã punethok
nõ'õm.

7 Hamũn. Topa te yũmũ'ã Topa Koxuk hõm. 'Ok Topa Koxuk te yũmũg
pu'ugãhã xix yĩpkutugãhã'? 'Ãmhok. Topa Koxuk te yũmũg ka'ogãhã', 'ũyĩy
xohix putup pax, tu yũmũ'ãte yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax mõ'nĩy.

8 'Ãpu yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix 'ãktux, nũy Yeyox hã yãyhãhup hok xik-
mũn hã yãyhãhup hok kamah, 'ũgmũn yã Topa yõg kãmãnat. 'Ãpu hãpkummuk
hã tot, nũy tikmũ'ũn pu Yeyox 'ãktux, ha Topa te 'ãka'ogãp-tup.

9 Topa te yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu', ha
yũmũ'ãte yãyhã Topa yõg tikmũ'ũn. 'Ok yũmũ'ãte hãpxopmã max, yĩy Topa
te yũmũg kuxa kummuk tupmãhã', puyĩy kuxa tu' max? 'Ãmhok. Pa Topa
tep-tup, yã 'ũhok mĩy putup, hu yũmũg kuxa kummuk xit. Hõmã' xip'ah hãm
xexka', 'ĩhã Topa te yũmũ'ã nõ hãpxop hok hõm, yã yũmũ'ã Yeyox Kunnix hok
hõm, ha' pip hãpxop max yũmũ yõg Yeyox mũtik.

10 Ha ta' nũn Yeyox Kunnix. Ha ta hõnhã' pip nõm hãpxop max yũmũ yõg
Yeyox mũtik. Yeyox Kunnix te yũmũg kuxa kummuk xit. Yeyox te xakix'ax
nõã', tu tikmũ'ũn pu hãm'ãpak max 'ãktux, yã tikmũ'ũn pu hi'ax kux 'ohnãg
hõm putup.

11 Topa te mõgkutnãhã 'ũgmũn, 'ũyĩy hãm'ãpak max 'ãktux, 'ũyĩy tikmũ'ũn pu
hãmyũmmũgã'.

12 'Ãte hãm'ãpak max 'ãktux, yĩy ta' nõy tek kutex kummuk, yĩk xũy nũnteh.
Pa yã 'ãte yãyhãhup'ah. 'Ãte Topa yũmmũg, tuk kuxa yũm Topa kopah. 'Ãte
Topa pu popmãhã hãpxop xohix, ha tute nõ hãpxop pẽnãp-tup nõm hãptup 'ĩhã.

Yã hãptup mõ'nãp-tup, ha Topa te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit putup, 'ok pe max, 'ok pe kummuk. 'Ãte' yũmmũg.

13 Hõmã 'ãte xa' yũmmũgãhã hãpxopmã xohix xe'e'. 'Ãpu, nõ kopa 'ãkuxa yũm mõkuma mõg. 'Ãpu tikmũ'ũn putup pax mõkuma mõg. Yã' pop nõ hãpxop yũmũ yõg Yeyox Kunnix mũtik.

14 Yã xa' popmãhã hãpxop max xohix. Topa Koxuk xip yũmũg kopah. 'Ãpu nõ hãpxop max pẽnã', 'ĩhã Topa Koxuk te xa hã tu tehe'.

15 Xate' yũmmũg, hãpxexka 'Ax yõg tikmũ'ũn xohix tek nĩm, xix Piy xix 'Ehmõg tek nĩm kamah.

16 Puyã Topa 'Õnẽxip xuxyã xop kuxa ka', nũy nõm pu hãpxopmã max. Hamũn, 'Õnẽxip tek kuxa hittupmãhã punethok. 'Ũkxip kanet ka'ok kopah, pa 'Õnẽxip te 'ã tu yãyhãhup 'ohnãg.

17 'Ũnũn tu nũktu kõmẽn Hõm tu' xupep tuk xak, tuk xak, tu nũktuk xipihi'.

18 Pu yã Topa 'Õnẽxip kuxa ka' nõ hãptup 'ĩhã Kunnix te putpu' nũn. Yã 'Õnẽxip te 'ũgmũg hã tu tehe' punethok kõmẽn 'Ep tu'. Xate' yũmmũg.

2

Xonat max putuk Yeyox Kunnix yõg

1 Xõnnẽ, 'ãkuxa yũm Yeyox Kunnix kopah, tu nũmũtik 'ãxip. Tute xa hok hãpxopmãhã'. 'Ũmax, pu Yeyox 'ãka'ogã'.

2 Xate yõg hãm'ãktux 'ãpak tikmũ'ũn xohix mũtik. 'Ãpu tik max xop pu' yũmmũgã nõm hãm'ãktux, puyĩy nõm hã tikmũ'ũn xohix pu' yũmmũgã'.

3 'Ãpu kummuk hã tot, Yeyox Kunnix yõg xonat max putuk.

4 Xonat max te hãpxopmã' puyĩy 'ũyõg kapitãm tu hittup. Xonat max te hãpxopmã te xonat xop kũnãpa xop hãpxopmã putuk 'ohnãg.

5 Ha ta mõ'motyõn yũmmũg xop te pẽnã'ax 'ãpak 'ohnãg, puxix mũn xut 'ohnãg.

6 Ha ta tik 'ũm te hãm xa ka'ok, puxix hãpxop xohix yĩkũy.

7 'Ãpu yõg hãm'ãktux pe'ãpaxeh, ha ta yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix te xa' yũmmũgãp-tup hãpxop xohix.

8 'Ãpu Yeyox Kunnix pe'ãpaxeh, yã Namix hã mõkputox, yã' xok tãmnãg, pa yã putpu' hi'. 'Ãte nõm hãm'ãpak max 'ãktux.

9 Yã 'ãte Yeyox yõg hãm'ãpak max 'ãktux, yĩy ta tikmũ'ũn te kanet ka'ok kopak xix, tuk yĩm kĩy xik kup kĩy pipkup mãkxap hã, yã xupxet putuk, pe' nõy kix xop putuk. Pa tikmũ'ũn te Yeyox yõg hãm'ãpak max'ax hĩy 'ohnãg pipkup mãkxap hã.

10 'Ãte' kummuk xohix hã tot Kunnix kopa kuxa mãm xop pu', yã Topa te nõm yĩmõgãtux, puyĩy nõ kuxa mãm Yeyox Kunnix kopah, puyĩy Topa nõ kuxa kummuk xit, puyĩy pẽnã hãpxop xohix max xe'ẽnãg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.

11 Hãm'ãktux xe'e hu:

“Yũmũg xakix Kunnix mũtik, kopxix ti Yeyox mũtik.

12 Yũmũ'ãte kummugã hã tot Kunnix mũtik, kopxix yũmũg tikmũ'ũn xat putup Kunnix mũtik.

Paxpu yũmũ'ãte nõy pu' xuktux Kunnix yũmmũg 'ohnãg, ha ta Kunnix te' xuktux putup yũmũg yũmmũg 'ohnãg.

13 Paxpu yũmũ'ãte Kunnix tu pip ka'ok 'ohnãg, puxix Yeyox yũmũg tu' xip
ka'ok. Yã Kunnix te kaxĩy, tu hãpxop nõy mĩy'ah."
Kaxĩy.

Kãmãnat max

14 'Ãpu tikmũ'ũn yũmmũgã nũhũ'. 'Ãpu tikmũ'ũn yũmmũgã Topa keppa hã
kaxĩy, hu: "Pa 'ãtix. Yãy mãnõg hok. Yãy kix hok." Kaxĩy. Hamũn, 'ũyãy mãnõg,
puxix hãpkummugã', yã' xupak xop koxyõy.

15 'Ãpu hãpxopmã max, puyĩy Topa 'õg hãpxopmã'ax putup pax xayĩy 'õg
hãpxopmã'ax hã yãyhãhup hok. 'Ãpu Topa hãm'ãpak max yũmmũgã max.

16 'Ãpu hãm'ãktux hitop 'ãpak hok, 'ap Topa yõg hãm'ãktux'ah. Nõm hãm'ãktux
hitop te tikmũ'ũn papuk, pu Topa nãpa mõg.

17 Kayax te yĩn mãhã'. Hã kãxĩy nõm hãm'ãktux te hãpkummugãhã', yã
hãm'ãktux te 'Ĩmẽnẽm yõg hãmãktux putuk, xix Pinet yõg putuk.

18 Nõm te Topa yõg putat max xak, nũy Kunnix kopa kuxa mãm xop kuxa
mãm'ax koxyõy. Nõm te' yũmmũgãhã, hu: "Hõmã xakix xop yĩn putpu' hi'."
Kaxĩy. Pa yã' koit. 'Ũputpu' hi'ah hõmã, pa' putpu' hip-tup.

19 Pa Topa 'ũka'ok, xix Topa yõg tikmũ'ũn 'ũka'ok, yã mĩptut mĩm mãykup
ka'ok putuk, ha Topa te nõ mĩm mãykup yĩmũ kax'ãmi hu: "Topa te yãy
yõg tikmũ'ũn yũmmũg." Kaxĩy. Tu xe: "Kunnix kopa kuxa mãm xop, 'ãpu
hãmkummuk mĩy'ax nĩm!" Kaxĩy.

20 Mĩptut max xexka kopa' pip kãnãypetxax max xix kanenãm max. Yã'
pipkup yãnãm 'ãtã yĩxux hã' mĩy xix yãnãm ponnok hã' mĩy. Yã 'ãmuk xexka
pu' max. Ha ta' pip kama nõm nõy kummuk, yã mĩm hã' mĩy xix putõy hã'
mĩy. Yã 'ãmuk pu'.

21 Tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy'ax xohix kux, puxix kãnẽypetxax max putuk
xix kanenãm max putuk. Topa te nõm hã hãpxopmã max, yã Topa xexka yõg
tikmũ'ũn, yã' max Topa pu', yã' max mõkuma' mõg hãpxopmã max xohix pu'.

22 'Ãpu tuktup xop yõg hãpkummuk mĩy'ax kux. 'Ãpu hãpxopmã yok, nũy
'ãkuxa mãm ka'ok, nũy xohix putup pax, nũy yãy kix hok. 'Ãpu nõm mĩy 'ũkuxa
tup xop mũtik, yã Topa tu' kax xop mũtik.

23 Tikmũ'ũn te hãm'ãktux hitop, tu hãmyũmmũg 'ohnãg. Hãpxopmã hã kaxĩy
hok 'ãmũn. Hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn te yãy mãnõg xexkap-tup, tu yãy kix-tup.

24 Pa Topa yõg kãmãnat te kaxĩy'ah, yã yãy mãnõg'ah, pa' xohix pu' max, tu'
nõy pu hãmyũmmũgã max, tu' nõy yõg hãpkummuk mĩy'ax hã' tot.

25 tu' nõy yõg hãpkummuk kohe' mĩy'ax yoa', 'ĩhã' gãy 'ohnãg, yĩy ta Topa
tep-tup nũy kuxa max popmã'. Topa tep-tup, pu tikmũ'ũn yãyhãhup, nũy
hãpkummuk mĩy'ax kux, nũy hãmyok yũmmũg,

26 tu Hãmgãyãgnãg yõg pamãg putuk kopa mõxaha'. Hamũn, hõmã
Hãmgãyãgnãg te nõm mũg, tu nõm xat pax, yã pãmãg putuk.

3

Hãm xexka yõg hãmyãxatamuk xohix xox putox

1 Hãmyũmmũg nũhũ'. Hãm xexka yõg hãmyãxatamuk xohix xox putox 'ĩhã
tikmũ'ũn pu hãpkummugãp-tup.

2 Hamũn. Tikmũ'ũn te yãy putup pax putup, tu tayũmak putup, tu yãy xexka
pe'paxex putup, tu xuxet'ax kummuk 'ãktux putup, 'ap 'ãtak 'ãpak putup'ah,
xix' tut 'ãpak putup'ah, tu' xuktux putup'ah hu: "Puxi'. Topa, 'ãmax." Kaxĩy.
Tu Topa putuk 'ohnãg putup,

3 tu' nõy putup nõg putup, 'a' yãy kix kux putup'ah, tu' nõy kupex putup,
tu yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax putup xũy kuxyãp-tup'ah, tu' gãy putup, tu
hãpxopmã max putup nõg putup,
4 tu' gãy xop mõgãp-tup, puyĩy yãy xape xũygã', tu' pa te hãmyũmmũg 'ohnãg
putup, tu yãy xexka pe'paxex putup, tu' yãy pu hãpxop max xohix xak putup,
pa Topa xak 'ohnãg,
5 tu Kunnix kopa kuxa mãm xop putuk putup, pa yã 'ap-tup'ah, puyĩy Topa
hãpxopmã max nõm kopah, yã' kuxa kopah. 'Ãpu nõm tikmũ'ũn pe mõg hok.
6 Nõm tikmũ'ũn kopa' pip nõm te' nõy yõg xuxyã xop hã mõ'xaha', kokex
putuk, tu 'ũn mõgãhã', ha 'ũn te' pe' mõg, yã 'ũn te hãmyok yũmmũg kutõgnãg,
tu' koit 'ãpak pax, tu hãpxop kummuk mĩy pax, 'ũp-tup pax hãpxop kummuk,
tu' pe' mõg.
7 Tu tikmũ'ũn xohix yõg hãmyũmmũg 'ãpak, pa hãmyũmmũg xe'e' ohnãg.
8 Hamũn, Yãn xix Yãm putuk. Hõmã nõm te Mõyyex putup nõg. Hã kaxĩy
kama hõnhã nõm te hãmyũmmũg xe'ep-tup nõg. Yã 'ũp-tox kummuk, tu' yõg
putahat 'ap Topa yõg putat xe'e'ah.
9 Pa yã hãptox ha' mõg putup'ah. Hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg
putup, nõm yõg hãmyũmmũg 'ap xe'e'ah. Hamũn, Yãn xix Yãm putuk.

'Ãpu hãmyũmmũg max

10 Pa xate yõg hãmyũmmũg 'ãpak, tu yõg hãpxopmã'ax pẽnãhã', tu' yũmmũg
yõg putahat, nõm 'ãtep-tup, tu' kuxa yũm'ax yũmmũg. 'Ãte nõm hãpxopmã
kux'ah, ha xate' pẽnãhã'. 'Ãte xohix putup pax, ha xate' yũmmũg. 'Ãte Topa
yõg putat xak 'ohnãg, ha xate' yũmmũg.
11 Tikmũ'ũn tek kute'ex kummuk kõmẽn 'Ãtikit tu' xix kõmẽn 'Ikõn tu' xix
kõmẽn Nixtat tu', yĩk xũy, ha xate' yũmmũg. 'Ãte' kummuk hã tot, pa Topa te'
xũy nõã', ha tak mõg.
12 Tikmũ'ũn max tep-tup, nũy hãpxopmã max Yeyox Kunnix mũtik, yã Topa
putuk, tu nõm xohix xexka te' xũy hã tot putup, yã tikmũ'ũn nõy te nõm xohix
xexka kute'ex kummuk putup.
13 Yã kummuk xop kummuk nõynã' mõg putup, xix Kunnix kopa kuxa mãm
te' koit xop kummuk nõynã' mõg putup. Nõm te' koit, ha tikmũ'ũn kuxa mãm
koit kopah, ha nõm kuxa mãm yãy yõg koit kopa kamah.
14 Pa 'ãmũn kaxĩy'ah. 'Ãpu nox xihip hãmyũmmũg kopah, yã xa nõm
yũmmũgãhã'. Yã 'ãkuxa yũm, nõm kopah. Xate' yũmmũg nõm te xa'
yũmmũgãhã'.
15 Hõmã 'ãmũn kakxop xix hõnhã 'ĩhã' yũmmũg Topa tappet xe'e'. Topa
tappet te xa' yũmmũgãhã', Yeyox te 'ãkuxa kummuk xit, nũy kaxa max mõ'tat,
'ũyãnãn tu', ĩhã 'ãkuxa yũm Yeyox Kunnix kopah.
16 Topa te kax'ãmigãhã hãpxop xohix xexka Topa yõg tappet tu', yã Topa
yõg hãm'ãktux xohix xexkah. Topa yõg tappet te' yũmmũgã max, tu tikmũ'ũn
yõg hãpkummuk mĩy'ax mãnõg, tu hãpxopmã kohe yoa', tu hãpxopmã yok
yũmmũgãhã',
17 puyĩy Topa yõg tikmũ'ũn yãyhã tu' ka'ok, tu hãpxopmã max xohix
yũmmũg, nũy hãpxopmã max xohix.

4

1 'Ãte xa hãm'ãktux, ha Topa te' xupak xix Yeyox Kunnix te'. Yeyox
Kunnix te' kopit putup tikmũ'ũn xohix xexka yõg hãpxopmã'ax, yã hi xop yõg

hãpxopmã'ax kopit putup xix xakix xop yõg, tu' max mõ'pot xix' kummuk, 'ĩhã putpu' nũn putup Kunnix, yã' xip yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix, tu' xat, yãy yõg tikmũ'ũn.

2 'Ãte xa hãm'ãktux, 'ãpu Topa hãm'ãpak max 'ãktux mõkuma mõg 'ãmnĩy hã' max 'ĩhã xix 'ãmnĩy hã' kummuk 'ĩhã kamah. 'Ãpu hãpkummuk mĩy'ax xop pu' yũmmũgã putat max. 'Ãpu tikmũ'ũn tu' kax, puyĩy hãpxopmã max. 'Ãpu tikmũ'ũn yõg hãpxopmã max hip mõkuma' mõg. 'Ãpu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgã mõkuma mõg.

3 Hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn te hãmyũmmũgã xe'e 'ãpak putup'ah, pap-tup, nũy hãpxop nõy 'ãpax, tu notot xop xak putup punethok, ha ta notot xop te' yũmmũgãp-tup hãpxop nõy nõm hãpxop xohix tikmũ'ũn tep-tup, nũy xupax.

4 Tikmũ'ũn te hãmyũmmũg xe'e kux putup, nũy hãm'ãktux hitop 'ãpax.

5 Pa 'ãmũn, 'ãpu 'õg hãxopmã hitop mõ'nĩy mõkuma mõg. 'Ãpu' kummuk hã tot. 'Ãpu Topa hãm'ãpak max 'ãktux Yeyox yũmmũg 'ohnãg xop pu'. 'Ãpu 'õg hãpxopmã nõy xohix mĩy, tu mõktu' kux. Yã Topa pu 'ãhãm.

6 Ha tak xok putũmnãg. Hãpxip 'ĩhãg mõg putup.

7 Topa puk hãm max, ha' kux. Putat kux ha tak xupep. 'Ũgkuxa yũm kux 'ohnãg.

8 Topa te 'ã' hõm putup 'ũxut xop yõg hãpxop xe'ẽgnãg pexkox tu', yã kuxa tupnãg hõm putup yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix keppah. Yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit putup. Tute 'ã' hõm putup nõm hãptup, 'ĩhã' nũn, tu' nõy xohix pu' popmãp-tup 'ũkuxa tupnãg kamah, yã Yeyox Kunnix te putpu' nũn putup pax xop pu' popmãp-tup.

Hã kaxĩy 'ũgmũn

9 Ta Tĩmõn, 'ãpu hãpxip 'ohnãg 'ĩhã nũ'.

10 Hamũn, Nep te hãmxexka yõg hãpxop max putup pax, huk nĩm, tu ta' mõg kõmẽn Texanõn tu'. Ha ta' mõg Kenexẽn kama hãpxexka Ganax tu', ha ta' mõg Tit hãpxexka Namãy tu'.

11 Ta Nok puxehnãg xip 'ũgmũtik. Mõy, Mã'ak xak, nũy nũnnã', pu tu hãm 'ũgmũtik. 'Ũhãm max.

12 Ta 'ãte Tikik mõ'kutnãhã kõmẽn 'Ep tu'.

13 'Ãnũn, nũy paxnũ' yõg kayak. 'Ãte nõm nĩm hãpxexka Tonot tu' Kap pet tu'. 'Ãpu tappetxax paxnũ kama xix tappet nõy.

14 Ha ta 'Anexãn tek kummukgã xexka', yã pipkup hã' hãm 'Anexãn. Yũmũg xuxyã Yeyox te 'ũyõg hãpkummuk mĩy'ax yãnãn putup.

15 Paxip tik tu nõ'õm. Tute yũmũ yõg hãm'ãktux mũtik yãy kix pax.

16 Ha ta hõmã gohet yõg tik pa te hãmyũmmũg te yõg hãpxopmã'ax kopit hãmãxap, 'ĩhã tikmũ'ũn pip 'ohnãg 'ũgmũtik. 'Ãte-tup'ah, puyĩy Topa nõm tikmũ'ũn yõg kummuk mĩy'ax yãnãn.

17 Pa yũmũg xuxyã Yeyox xip 'ũgmũtik, tuk ka'ogãhã', 'ũyĩy Topa yõg hãm'ãpak max xohix 'ãktux, puyĩy puknõg xop hãm'ãpak max 'ãpax. Yã yũmũg xuxyã Yeyox tek xut hãmgãy yĩkox kopa putuk.

18 Yũmũg xuxyã Yeyox tek xut putup hãpkummuk xohix kopah kamah, tuk mõgãp-tup pexkox tu'. Yã 'õnte yũmũg xuxyã Yeyox te' xat putup yãy yõg tikmũ'ũn. Yã' max xe'ẽgnãg mõkuma' mõg. Hamũn.

'Ãtep-tup, pu Topa nox xihip 'ãxop mũtik

19 'Ãpu Pinixit pu hãm'ãktux xix 'Ak pu xix 'Õnẽxip xuxyã xop pu'. 'Ãte nõm
xaxok 'ohnãg.
20 Ha ta 'Enax nox xip kõmẽn Konĩn tu'. Ha ta 'ãte Tonop pi' komẽn Mĩnet
tu'. Yã' pakut.
21 Ta 'ãpu nũ' mõg'ãgmũg 'ãxix hãmmũmũ'. Ta 'Eop te xa' hãm'ãktux xix
Pononẽn te', xix Nĩn te' xix Kanap te' xix Kunnix kopa kuxa mãm xop xohix
xexka te hãm'ãktux, 'ãxop xaxok 'ohnãg.
22 'Ãtep-tup, pu Topa nox xihip 'ãkoxuk mũtik. 'Ãtep-tup, pu Topa xa
hãmmaxnã'.
Tu ta tu' kux.

PAOT TE TIT PU TAPPET KAX'ÃMI'

1 'Ũgmũn Paot. 'Ãte xa' kax'ãmi nũhũ' tappet. 'Ãte hãpxopmã max Topa pu'. Yeyox Kunnix te mõgkutnãhã 'ũgmũn. Topa tek yãy kutnãhã 'ũgmũn tikmũ'ũn kopah, tu mõgkutnãhã', 'ũyĩy Topa yõg tikmũ'ũn hãg tehe', puyĩy tu' kuxa mãm ka'ok nõy nã mõg. Topa yõg hãmyũmmũg xe'e'.

2 Topa yõg putat max kopa tikmũ'ũn te hi'ax kux 'ohnãg hip. Topa te' koit 'ohnãg. Hõmã tute hãm'ãktux xex, 'ĩhã hãm xexka xip'ah. Tute hãm'ãktux, hi'ax kux 'ohnãg hõm putup, yã tikmũ'ũn hĩnnãp-tup, puyĩy hi mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg.

3 Hãpxip 'ĩhã Topa te 'ã yãy yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux nõ 'ãmnĩy xe'e 'ĩhã. Tute 'ã' hõm yãy yõg hãm'ãpak max'ax, 'ũyĩy tikmũ'ũn pu nõm 'ãktux. Topa te' xat. Yã Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'.

4 'Ãte xa' kax'ãmi', yã Tit pu' 'ũgkutok pit putuk Topa yõg putat max kopah. Pu yã yũmũg 'Ãtak Topa xa hãmmaxnã', xayĩy 'ãkuxa yũm.

Tit te hãpxopmã max hãpxexka Kenet tu'

5 'Ãte 'ãxix hãpxexka Kenet tu', xayĩy hãpxopmã max, yã 'ãte nõm kuxyã 'ohnãg, xayĩy yĩmõgãtux tihik, nõm te Kunnix kopa kuxa mãm xop pẽnã max kõmẽn xohix tu'. 'Ãte' xa nõm 'ãktux.

6 'Ũmax, pu tik te Kunnix kopa kuxa mãm xop pẽnã max xop te hãpkummuk mĩy 'ohnãg, ha yãpxehnãg 'ũxetut, yã' xetut nĩm 'ohnãg, hak-tok xohix kuxa mãm Yeyox kopah, tuk-tok gãy 'ohnãg, tu' tak 'ãpak, xi' tut 'ãpak.

7 Kunnix kopa kuxa mãm xop yõg pẽnã'ax xop yõg xat'ax te Topa pu hãpxopmã max kamah. 'Ũmax, pu hãpkummuk mĩy 'ohnãg, tu yãy xexka pe'paxex 'ohnãg, tu' gãy mõ'ka'ok 'ohnãg, tu paptux 'ohnãg, tu' gãy 'ohnãg, tu hãpxop putup xũy 'ohnãg.

8 'Ũmax, pu nõm puknõg xop pu hãpxõn pax, tu hãpxopmã max putup pax, tup-tox max, tu hãm yok mĩy, tu' max Topa pu', tu' kuxa max.

9 'Ũmax, pu' kuxa mãm ka'ok hãmyũmmũg xe'e kopah, tute nõm yũmmũg hõmã. Hã kaxĩy tute tikmũ'ũn pu hãmyũmmũg xe'e yũmmũgãp-tup, tu tikmũ'ũn hã tu' tep-tup, tu hãmyũmmũg xe'e putup nõg xop mũtik hãm'ãktux max putup, puyĩy kuxa mãm.

10 Hamũn, tikmũ'ũn punethok te Topap-tup nõg, tu' nõy mõgãhã koit'ax hã, yã hãm'ãktux hitop hã, yã Kunnix kopa kuxa mãm xop mõgãhã koit'ax hã. Hõmã nõm te' koit pax xop te Yoneo xop nĩm, tu hõnhã' pip Kunnix kopa kuxa mãm xop kopah. Yã nõm punethok te tikmũ'ũn mõgãhã koit'ax hã.

11 'Ũmax, xayĩy nõm hãm'ãktux kummuk kuxyã'. Hamũn, nõm te tikmũ'ũn pu hãpxop kummuk yũmmũgãhã', nũy tayũmak pop pax, tu xuxyã xop xohix koxyõy.

12 Hamũn, hõmã hãpxexka Kenet yõg tik te hãmyũmmũg, tu hãm'ãktux, hu: “Hãpxexka Kenet yõg xop te' koit pax, tu xokxop gãy mũn putuk, tu' tuknõgnãg pax, tu' xit pax.” Kaxĩy.

13 Hamũn. 'Ãp koit'ah. 'Ãpu hãm'ãktux, hu: “Kaxĩy hok!” kaxĩy, puyĩy tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok,

14 puyĩy tikmũ'ũn Yoneo xop yõg hãmãktux hitop 'ãpak hok, puyĩy 'ãpak hok tik yõg xat'ax, yã nõm tik kummuk te hãpxe'e yũmmũg 'ohnãg.

15 'Ũmax xop pu' max hãpxop xohix, pa' kummuk xop pu' kummuk hãpxop xohix, yã' kuxa mãm 'ohnãg xop pu' kummuk. Hamũn, 'ũp-tox kummuk, tu' kuxa kummuk.
16 Nõm te hãm'ãktux, Topa yũmmũg, pa hãpxopmã kummuk. Tikmũ'ũn te' pẽnãhã 'ũyõg hãpkummuk mĩy'ax, tu' yũmmũg nõm te Topa yũmmũg 'ohnãg. Yã Topa pu' kummuk, tu' yĩpkox pip 'ohnãg, tu hãpxopmã max xohix pu' kummuk.

2

Hãmyũmmũg xe'e'

1 Pa 'ãpu tikmũ'ũn pu' yũmmũgã hãpxopmã'ax max, yã hãmyũmmũg xe'e.
2 'Ãpu yũmmũgã', puyĩy tik kutut xop tu paptux hok, nũy putox max, nũy gãynãm hok, nũy kuxa mãm ka'ok pax, nũy nõy putup pax, nũy Topa yõg putat xak hok.
3 'Ãpu 'ũn kutut xop pu hãm'ãktux, puyĩy hãpxopmã max Topa te nõm putup, nũy xũmãhĩy hok, nũy paptux hok, nũy tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgã max,
4 yã 'ũhex tuk tup xop pu hãmyũmmũgãhã', puyĩy yãy yĩpxox putup pax xiktok putup pax,
5 nũy putox max, nũy hãpxopmã max Topa te nõm putup pax, nũy tu hãm max 'ũxuxyã xop pu', nũy yãy yĩpxox 'ãpax. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te Topa yõg putat yõg hãm'ãktux 'ãktux kummuk putup'ah.
6 Hã kaxĩy kamah, 'ãpu 'ũpit tuk tup xop pu hãm'ãktux, puyĩy tup-tox max.
7 Xix 'ãmũn, 'ãpu hãpxopmã max xohix, puyĩy tikmũ'ũn pẽnã', tu kama' mĩy putup. 'Ãpu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgã hitop hok, yã kutex hok.
8 'Ãpu hãm'ãktux yok, puyĩy tikmũ'ũn hãm'ãktux kummuk hã kutex 'ohnãg. Paxpu kute'ex, puxix yãyhãhup, tu' yẽy.
9 'Ũhok hãm'ax xop, 'ãpu 'ãxuxyã 'ãpax, nũy hãpxopmã max xohix, puyĩy 'ãxuxyã nõm putup. 'Ãpu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn hok.
10 'Ũmax, pu hok hãm'ax xop xat'ax xop yõg hãpxop hã tu xupxet hok, pa xat'ax xop pu' max mõkuma' mõg. Pu yã nõm tu' pip ka'ok mõkuma' mõg. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux max putup. Topa te yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'.
11 Topa te hok hãpxopmã max tikmũ'ũn pu', nũy tikmũ'ũn xohix kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'. Tutep-tup.
12 Topa te hok hãpxopmã max yũmũ'ã'. 'Ãpu yũmũ Kunnix kopa kuxa mãm xop kũnãpa xop hãpxopmã putuk hok. 'Ãpu yũmũ hãm xexka yõg hãpxop xohix xak pax hok. Pa 'ãpu yũmũ yãy yõg putup'ax kummuk mõ'nĩy, nũy hãm yok mĩy, nũy Topa putuk, 'ĩhã yũmũg pip nũnte hãm xexka tu',
13 tu yũmũ'ãte' hip, yã Topa max xe'ẽnãg hip, xix yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix hip. Tute yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'.
14 Yeyox xok, 'ũyĩy yũmũ 'ãti'. Yeyox xok, nũy yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu', nũy yũmũg kuxa pix, pũy yũmũg pop, yã 'ũyõg tikmũ'ũn yã nõm te' max mĩy.
15 Tit, 'ãpu tikmũ'ũn pu nũ hãpxop yũmmũgã'. 'Ãpu tikmũ'ũn tu' xax, pu nõm mĩy. 'Ãpu xat 'ũyĩpkox pip hok xop. Yã Topa te 'ãxexka mĩy. 'Ũtux hok, pu tikmũ'ũn yĩpkox pip hok.

3

Hãpxopmã max Kunnix tep-tup

1 'Ãpu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, pu gohet yõg xat'ax 'ãpax, nũy yõg xat'ax mĩy, nũy hãpxopmã max xohix.
2 'Ãpu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, pu tikmũ'ũn 'ãktux kummuk hok, pu yãy kix hok, pa tikmũ'ũn hã tu tehet, yã tikmũ'ũn xohix xexka pu' max.
3 Hamũn, hõmã yũmũg hitop, tu yũmũg yĩpkox 'ohnãg, tu putat max xak, tu yũmũ yõg putup'ax kummuk te yũmũg papuk pax, tu yũmũp-tox kummuk, tu yũmũg yĩpkumĩy, ha tikmũ'ũn te yũmũg putup nõg, ha yũmũ'ãte tikmũ'ũn putup nõg.
4 Pa hãpxip 'ĩhã yũmũ'ãte' yũmmũg hãpxop max Topa yõg, yã Topa te yũmũg putup pax, tu yũmũg hã tu tehe',
5 tu yũmũg kuxa kummuk xit, nũy yũmũg kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'. 'Ok yũmũ'ãte hãmyok mĩy, yĩy ta Topa te yũmũg kuxa kummuk tupmãhã? 'Ãmhok. Pa Topa te yũmũg pẽnãhã', tu yũmũg kuxa ka'. Tute yũmũg kuxa tupmãhã', 'ũyĩy yũmũg kuxa tu max, yã hãpxop xohix 'ũtup, yã Topa Koxuk hã' mĩy.
6 Topa te Topa Koxuk hã yũmũg mõgkukoho', 'ĩhã yũmũg kuxa mãm Yeyox Kunnix kopah. Yeyox te yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu',
7 'ũyĩy yũmũg kuxa tu' max. Topa te' hok mĩy, tu yũmũ'ã' hõm hi'ax kux 'ohnãg. Yã yũmũ'ãte nõm hip, yã yũmũg hi xe'ẽgnãg mõkumak mõg, ha' kux 'ohnãg.
8 Yã hamũn. 'Ãtep-tup, xayĩy 'ũ yũmmũgã' xe'e' nũ hãpxop xohix, puyĩy Topa kopa kuxa mãm xop hãpxopmã max xohix, yã' max xe'e tikmũ'ũn pu'.
9 Pa 'ãpu 'ãpak hok hãmyũmmũg hitop, xix mõnãyxop hittap 'ãxet'ax 'ãktux hitop, xix yãy mãnõg'ax, xix Mõyyex yõg xat'ax 'ãktux hitop. Yã' xohix te hãmmaxnã 'ohnãg. Yã' max'ah.
10 'Ũtux hok, pu yãy kix hok yãy kix pax xop. 'Ũtux hok, tu xe' tux hok, pa' yĩpkox pip'ah. 'Ãpu nõm tik nĩm.
11 Yũmũ'ãte' yũmmũg, yã nõm tik kohe', yã' kuxa kummuk, tu yãy xũygãp-tup.

Puyã Topa xa hãmmaxnã'

12 'Ãte mõ'pok putup 'Ahat pe Tikik. 'Õnte xupep, 'ĩhã nũ' kõmẽn Nĩkop tu'. Noxk xip'ax 'õnte mõ'ãgmũg 'ãxix hã.
13 'Ãpu nõ 'ãtehet Yẽn, nõm te xat'ax yũmmũg, xix 'Apot nõ 'ãtehet, pu mõg, pu hãpkumep.
14 'Ũmax, pu' xohix hãpxopmã max, pu nõ 'ãtehet 'ũhok xop, puyĩy xohix hãpxop popmã'.
15 Yã 'ũxohix nũnte te xa hãm'ãktux hu: “Ãneo.” Kaxĩy. 'Ãpu, 'ãneo 'ãktux nõm te yũmũg putup pax Topa yõg putat max kopah. Pu yã Yeyox xa hãmmaxnã'.
Tu ta tu' kux.

PAOT TE PINẼM PU KAX'ÃMI'

1 'Ũgmũn Paot, 'ũkxip kanet kopah, Yeyox Kunnix pu 'ãte hãpxopmãhã', tu kanet kopak xip, ha yũmũg xape Tĩmõn tek mũtik tihi', yĩk mũ'ãte xa kax'ãmi', Pinẽm, yãk mũg mũtik hãpxopmãhã',
2 ha 'kuxa mãm ka'ok xop pu kax'ãmi kamah, nõm te yãy tu nũ'nãhã 'ãpet tu', hak mũ'ãte kamah nũ mĩy tappet, yũmũg xape hex 'Apit pu' mĩy, xix 'Akip pu' mĩy, yã yũmũg mũtik hãm kamah.
3 Pũyã yũmũg Tak Topa xa hãmmaxnã', xix 'ãkuxa mãmmã'. Pũyã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix xa hãmmaxnã'.

Pinẽm te' xape xohix putup pax

4 Pinẽm, xatek mũn hãk xape xe'e', yĩy 'ãte Topa pu hãm'ãktux pax, tu 'ãpekpaxex, tu Topa pu hãm'ãktux, hu: 'Ãmax Topah! Kaxĩy.
5 'Ãte hãm'ãktux tap, hu: Xate Topa yõg tikmũ'ũn xohix putup pax, ha tikmũ'ũn te' yũmmũg, tu' xuktux, ha 'ãte' xupak, tu 'ãkuxa yũm ka'ok'ax yũmmũg, ha 'yũm ka'ok yũmũg xuxyã Yeyox kopah.
6 Topa te yũmũ'ã hãmmaxnãhã', tu Kunnix hã hãmmaxnãhã', yĩy 'ãte Topa tu' xak, puyĩy yũmũ'ã yũmmũgã', 'ũyĩy hãmyũmmũg, nũy yũmũg kuxa mãm ka'ok yũmmũg, yã yũmũg kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik hah.
7 Xatek mũn hã 'ãxape', tuk mũn putup pax, tuk kuxa hittupmãhã', ha mõgnĩynãm. Yã xate Topa yõg tikmũ'ũn kuxa xohix ka'ogãhã'.

Paot te Pinẽm tu' xak, pu 'Onẽy mõ'nĩynãm

8 Yĩy 'ãte xa' xat'ax, 'ãhã 'ãtaknõy hah, xa hãpxopmã max.
9 Pa 'ãte 'ãp-tup pax xexka', hu xa tu' xak puxehnãg, yãk mũn Paot, tu Yeyox Kunnix pu hãpxopmãhã', huk xip kanet kopah Yeyox 'ãktux tu', pa 'ãte 'ãxat 'ap putup'ah.
10 Hu xa tu' xak, 'Onẽy pupi' xak, hak kutok putuk. 'Ãte nõ mõgãhã Topa yõg putat hã, yĩy 'ãhak-tok, ha kanet kopak xip 'ĩhãk mũn 'Onẽy hã' tak, tu hãmyũmmũgãhã'.
11 Hõmã 'Onẽy hãm kummuk 'ãmũn pu', pa' hãm max 'ũgmũn pu', xix 'ãmũn pu hãm maxp-tup nõmhã.
12 Yĩy mõ'kutnãhã 'ãha putpu', 'ĩhãk kuxa te' xak.
13 'A 'ãte mõ'kutnãp-tup'ah, pãyã tu xip ka'ok nũnte, hu mõgnĩynĩynãm, 'ĩhãk xip kanet kopah hãm'ãpak max'ax 'ãktux tuk xip, pu 'Onẽy 'ã miy pupi nõ tuk tehet,
14 pãyã 'ãte yãy pu' mĩy putup'ah, tup-tup, xate 'ã hãm'ãktux, hu: "Yã' max, 'Onẽy xihip 'ãmũtik, nũy 'ãhã 'ãtehet," kaxĩy. Yĩy 'ãte mõ'kutnãhã 'ãha, xayĩy' tux hok pu putpu nũ'.
15 Pe 'Onẽy te xa hãptox ha' xip, nũy hõnhã tu' xip ka'ok 'ãmũtik.
16 Hõmã' hãm putup'ah, tu 'õg kãmãnat, tu' hok hã' hãm, pa hõnhã 'ãmũn hã' xape, 'ãtaknõy putuk, tu Kunnix hã 'ãxape', ha yũmũ'ãtep-tup pax, 'ãmũn xik mũn, yã yũmũ'ã hã' xape xe'e'.
17 Xate 'ãhã 'ãxape, 'ĩhã 'Onẽy xãnã', pu 'ãpet tu mõ'xip, xatek mũn xãnã'ax putuk.
18 Ha hãpxop 'ũm xa' xupxet, kopxix tu pago.

19 Nũnte 'ãte kax'ãmi tappet tu', hu: 'Ũgmũn yã Paot, tu 'Onẽy pupi pagoptup. Kaxĩy. Hõmã 'ãte xa hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu yã Kunnix 'ãktux, ha 'ãkuxa yũm ka'ok, ha Kunnix te 'ãkuxa hĩnnã xe'e', 'ãte xa' xuktux hah, yĩy xatek tu 'ã tu yãy xit'ax hã ta nemẽn, pãyã 'a 'ãte xa' xuktux putup'ah.
20 'Ũkxape: 'Ãpu 'ũgmũn pupi 'Onẽy putup pax, yũmũg xuxyã pupip-tup pax, nũy 'ũgkuxa 'ũm hittupmã', nũy 'ãmũn te 'ãhã' taknõy.
21 'Ãte xa kax'ãmi', 'ĩhãk kuxa yũm ka'ok xa', tu hãmyũmmũg. Yã xate hãpxopmãp-tup mãynãg, nũy 'Onẽy hã 'ãxape xe'e'.
22 'Ãxop te Topa pu hãm'ãktux, tu tu' xak, pu 'ãhak mõgã', ha 'ãte' hip, pu Topa xe mõgkutnã', yĩy 'ãte 'ãpet tu mõ'xip putup.

Tuk-nãy tu 'ãneo

23 'Epap te 'ãneo, yã kanet kopa' xip 'ũgmũtik. Yeyox Kunnix pu' hãm, hu kanet kopa' xip.
24 Xix Mã'ak, xix 'Anixtah, xix Nep, xix Nok te 'aneo. Yã' xohix tek mũtik hãm.
25 Pũyã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix xa hãmmaxnã'. Tu ta tu' kux.

'EMEO XOP YÕG TAPPET

Topak-tok

1 Hõmã hãmyãxatamuk xohix hã Topa te hãm'ãktux pax, tu hãm'ãktux
punethok Yoneo xop yõg mõnãyxop pu', ha tik xop te Topa pupi hãm'ãktux,
nũy mõnãyxop pu' xuktux,
2 pa Topak-tok te yãy Tak pupi hãm'ãktux nõmhã, tu yũmũ'ã' xuktux.
Nõ'õm te Topa yũmũg Tak mũtik hãm xexka xop xohix mĩy, ha Topa tek-tok
yãykutnãhã', pu hãm xexka yõg hãpxop xohix pop, xix pexkox yõg hãpxop
xohix pop kamah,
3 yãk-tok max, tu Topa max xe'ẽgnãg putuk, tu yã Topa xe'ẽgnãg kamah.
'Ũyĩy'ax ka'ok, hu hãm xexka xop xohix xat, xix pexkox xop xohix xat, pu tu
pip ka'ok, ha mãyõn xop mãm ka'ok, xix kõnãg xexka xup ka'ok kamah, ha
tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmãhã', tu' tupmã kux, 'ĩhã pexkox ha' mõg, tu
Topa xexka xe'ẽgnãg yĩm xe'e hã' yũm.

Topak-tok xix pexkox yõg nũ'pok xop

4 Pexkox yõg nũ'pok xop xexkak-tõgnãg, ha Topak-tok xexka xe'ẽgnãg, yĩy
Topa te nũ'pok xop 'ãxet'ax ka'ok mĩy, tuk-tok 'ãxet'ax mĩy max xe'ẽgnãg.
5 'Ap ta nũ'pok xop pu hãm'ãktux'ah, nũy yã nõm xop yãy kutok 'ãktux hok,
pa yãy kutok pu hãm'ãktux, hu:
“'Ãmũn yã 'ũgkutok.
Hõnhã 'ãte 'ãmũn yãk kutok 'ãktux,” Kaxĩy.
Tu xe hãm'ãktux, hu:
“'Ũgmũn yã 'õg 'Ãtak.
Yã 'ãmũn yãk kutok,” kaxĩy.
Tuk-tok pu' xuktux.
6 Tuk-tok puxet nũ'kutnãhã hãhãm tu', ha' xip ta tu', ha:
“Pũyã pexkox yõg nũ'pok xop xohix kuxa' yẽy 'ãkeppah,
nũy tu nũktettex,” kaxĩy.
7 Pa nũ'pok xop 'ãktux, hu:
“Pũyã tu hãm mõ'ka'ok, kuxap putuk,
pũyã nõm kãmãnat xop yã ka'ok,
tu 'ãmuuh putuk kamah,” kaxĩy.
8 Tu yãy kutok pu hãm'ãktux, hu:
“Topah, xate' xat mõ kuma 'ãmõg, tu' xat kux 'ohnãg,
tu 'õg tikmũ'ũn xat max, nũy tu hãmyok mĩy.
9 Xate hãmyok mĩy'ax putup pax, xix hãpkohe mĩy'ax putup nõg,
yĩy 'õgnũ Topa te xa yãykutnãhã', xa tikmũ'ũn hã 'ãxexka',
nũy 'ãkuxa hittup xexka', ha 'ãxapek-tõgnãg xop,” kaxĩy.
10 Tu xe yãy kutok pu hãm'ãktux, hu:
“Hõmã 'ãmũn te mãxap, tu hãm xexka xohix mĩy,
yãy yĩm hã pexkox mĩy, tu hãpxop xohix mĩy.
11 Ha pexkox te yãy xaxogãp-tup, tu' nõg,
xix hãhãm te yãyxaxogãp-tup, tu' nõg,
pa ta tu 'ãxip ka'ok,
ha hãmyãxatamuk xohix punethok nõg, puxix pexkox xix hãhãm kutut,

tu' nõg putup, tu topixxax kutut putuk nõg,
12 ha tikmũ'ũn te topixxax kutut xut,
nũy nõ tup hã' yãnãn, nũy tu mõ'tat,
ha kaxĩy xate pexkox xut putup, xix hãm xut putup,
nũy nõ nõy yãnãn tup mĩy,
pa 'ãxip ka'ok, tu kutut 'ohnãg," kaxĩy.
13 Ha Topa te pexkox yõg nũ'pok xop xãnã 'õhnãg, pu yũhũm, pa yãy kutok xãnãhã', hu:
"Yũhũm 'ũgyĩp xe'e hã, 'ãte nõm kummuk xop nõã',
yĩy hip, 'ãte nõm kummuk xop nõã',
tu nõm xop xa tu' gãy xop nõã', tu' kummugãp-tup 'ũyãnãn tu',
ha ta xate' hip, puyĩ' xohix yĩpkox pi' 'ãxat'ax tu'," kaxĩy.
14 Tep te xĩy pexkox yõg nũ'pok xop? Yã' koxuk xe'e xop, tu Topa pu hãpxopmãhã', ha nũ'pok, nũy yãy yõg tikmũ'ũn mõ'nĩynãm, puyĩ' mõg, hu mõxakux pexkox tu'.

2

Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk xit

1 'Ãpu yũmũg yĩpkox pip, hãm'ãpak max'ax pu yũmũg yĩpkox pip, 'ũyĩy hãpxopmã kummuk hok.
2 Pexkox yõg nũ'pok xop te hãm'ãktux, tu hãpxe'e 'ãktux, ha Topa te' yĩpkox hok xop pu hãpkummugãhã',
3 Tu yũmũg kuxa kummuk xit'ax, tu yũmũ'ã hãmmax xe'ẽgnãg nã'ax, pa yũmũg yĩpkox hok, puxix Topa yũmũ'ã hãpkummugã xexka', yũmũ'ãte Yeyox yõg hãm'ãktux putup nõg hah. Ha' xuktux hãmãxap, ha hãm'ãpak xop te' yĩkopit, tu hãpxe'e 'ãktux,
4 ha Topa te hãpxe'e 'ãktux kamah, hu hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, yã hãpxopmã xe'ẽgnãg punethok, pu tikmũ'ũn pẽnã, nũy kuxa' yẽy, yã tikmũ'ũn te nõm mĩy hok. Ha Topa Koxuk tep-tup pax, hu tikmũ'ũn ka'ogãhã', pu hãpxopmã ka'ok.

Yeyox Kunnix te' kuxa kummuk xit

5 Ha Topa te pexkox yõg nũ'pok xop yĩmõgatux 'ohnãg, pu pexkox tu 'ũyõg tikmũ'ũn xat. 'Ãmhok. Pãyã yãy kutok Yeyox yãykutnãhã pu tu xat.
6 Ha Topa yõg tappet te:
"Tikmũ'ũn yãk-tõgnãg, pãyã Topa te nõm hãmpe'paxex, nũy 'ũxutigã'.
7 Ha hõnhã tikmũ'ũn kutõgnãg, ha pexkox yõg nũ'pok xop xexka',
pa Topa te tikmũ'ũn xexkãnãhã', pu tu xat,
8 Tu' ka'ogãhã', pu tu hep xop xohix xat," kaxĩy.
Hamũn. Tappet te' hep xop xohix xat'ax 'ãktux, 'a yũmũ'ãte' pẽnã'ah nõmhã, 'ap tikmũ'ũn te' hep xop xohix xat pẽnã'ah.
9 Pãyã yũmũg kuxa te Yeyox pẽnãhã', yã hãpxip kutõgnãg 'ĩhãk-tõgnãg, Topa tep-tup hak-tõgnãg, ha nũ'pok xop xexka', pa Yeyox xok, tu' hep xop xohix pupi' xok, pu Topa yũmũ'ã hãmmaxnã', hu' xexkãnã xe'ẽgnãg nõmhã, 'ũxok hah xexkãnãhã'.
10 Topa te hãpxop xohix mĩy, 'ũp-tup tu' mĩy, tuk-tok xop putup, puyĩy tu max xe'ẽgnãg, nũy Topa putuk tu max xe'ẽgnãg. Yĩy Yeyox xũy, pu Topa' xũy'ax hã Yeyox yõg hãpxopmã'ax kuxyã'. Yã Yeyox te Topa yõg putat hã yũmũg mõgãhã'.

11 Tu tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmãhã', ha nõm xop te Topa hã' Tak, yã Topa te' kuxa mãm ka'ok xop hã 'Ãtak, yĩy Yeyox yãy xape xop 'ãktux, 'ap xape tu yãyhãhup'ah.
12 Yĩy tappet te Yeyox yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux, hu:
"Topah, 'ãtek xape xop pu 'ãmũn 'ãktux putup,
tu 'õg hãpxopmã'ax ka'ok 'ãktux putup,
tu xa kutex putup, nũy Topa hãm'ãktux max,
puyĩy tikmũ'ũn xohix yãykotĩnnãnã' pip," kaxĩy.
13 Ha tappet te xe:
"Topah, 'ũgkuxa yũm ka'ok 'ãmũn kopah," kaxĩy.
Tu xe:
"Nũntek xip, 'ũgkutok xop tek mũtik pip,
Topa te 'ũgkutok popmãhã'," kaxĩy.
14 Yeyox tek-tok 'ãktux, ha tikmũ'ũn xe'e', 'ap koxuk'ah, yã' yĩn pip, xi' yĩn hep 'ãta', yĩy Yeyox te yũmũ'ã hã tikmũ'ũn kutok, nũy tu xok, nũy Hãmgãyãgnãg nõã', nõm tep-tex.
15 Ha tikmũ'ũn kuxãnõg, tu' xok'ax yĩpkutuk, 'ũyõg hãmyãxatamuk xohix hã' yĩpkutuk, ha Yeyox te nõm xop kuxa mãmmãhã, nũy nõ kuxãnõg kuxyã', pu tu hittup.
16 Yeyox nũn. Tep ha' nũn? 'Ok nũn, nũy pexkox yõg nũ'pok xop mõ'nĩynãm? 'Ãmhok. Yã Topa yõg tappet te: 'Ũnũn, nũy mõnãyxop hittap 'Amanãm mõkputox hã tu tehet," kaxĩy.
17 Hamũn. Yĩy Yeyox yãyhã tikmũ'ũn kutok, nũy tu xape xop putuk, nũy xape hã 'ãmãnex xexka xe'ẽgnãg. 'Ũmax, tu tikmũ'ũn kuxa ka', tu Topa tu hãpxopmãhã', tu tuknõg 'ohnãg, nũy tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux.
18 Yã Yeyox xũy, tu yãy putup'ax mĩy 'ohnãg, hu hõnhã tikmũ'ũn hã tu' tehet, tu' ka'ogãhã', puyĩy tu yãy putup'ax mĩy hok kamah, nũy hãpxopmã kummuk hok.

3

Yeyox xix Mõyyex

1 'Ãkuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, huk mũn hã 'ãxape xop, ha Topa te 'ãxãnãhã kamah. 'Ãpu Yeyox 'ũm pe'ãpaxeh, yã Topa te nũ'kutnãhã', pu 'ãmãnex xat'ax yõg hãm'ax hã tu' hãm, ha yũmũg kuxa mãm ka'ok nõ 'ãmãnex xat'ax kopah.
2 Topa te Yeyox yãykutnãhã', pu tu hãpxopmã', ha kaxĩy mõnãyxop hittap Mõyyex te hãpxopmã max, yãy xape xop xohix kopa hãpxopmã max, tu' tuknõg 'ohnãg.
3 Tikmũ'ũn te mĩptut max pe'paxex kutõgnãg, pa tikmũ'ũn te mĩptut mĩy, ha nõm tu pe'paxex xexka'. Kaxĩy mõnãyxop hittap Mõyyex yã xexka 'Iyaet yõg tikmũ'ũn kopah, ha Yoneo xop te nõm 'ãktux max, pãyã Yeyox mũn xexka xe'ẽgnãg, tu Topa yõg tikmũ'ũn xohix hã' xuxyã', yã Topak-tok xe'e'.
4 Kaxĩy mĩptut 'ũm te yãy 'ũm mĩy 'ohnãg, ha Topa te hãpxop xohix mĩy. Hõmã Topa te 'Iyaet yõg mõnãyxop xãnãhã', puyĩy yãy hã tikmũ'ũn.
5 Mõyyex hãm Topa pu', 'ũyõg kãmãnat tu', tu yãy xape xop kopa' hãm, tu tuknõg 'ohnãg, tu Topa pupi tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, tu: "Topa te hãm'ãktux putup," kaxĩy.

6 Pa Kunnix te hãpxopmã xexka', tu' tuknõg 'ohnãg, yãy Tak pu' hãm tu', tu yãy xape xop pẽnã max, ha Kunnix hã yũmũg xape, 'ĩhã yũmũg kuxãnõg hok, 'ĩhã yũmũg kuxa mãm ka'ok, tu hãmmax hip.

7 Yĩy Topa Koxuk te:
"Hõnhã 'ãxop te Topa yĩy'ax 'ãpak,
8 'Ãpu, 'ĩpkox pi', ka 'õg mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax mõ'tat,
ha mõnãyxop yĩpkox 'ohnãg, tu Topa gãyãhã',
'ĩhã hãm panip xexka tu' pip," kaxĩy.
9 Tu xe:
"'Õnte 'õg mõnãyxop tek yĩkopit, tuk gãyãhã',
pãyã yõgnũ hãpxopmã'ax xe'ẽgnãg pẽnã tap,
hãmyãxatamuk xohix te 40 hã' pẽnãhã',
10 Yĩk gãy nãm nõm tikmũ'ũn tu', tu:
'Yã' kummuk pax, tu hãmpe'paxex kummuk,
tu yõgnũ putat xak punethok, hãpkummuk mĩy hu','
11 huk gãy, tu yãy 'ãxet'ax hã hãm'ãktux xex, hu:
'Nõm xop tek xip'ax hã mõ'ãxakux hok,
nũy 'ũgmũtik tu hãpxopmã kux hok,' kaxĩy."

12 'Ũkxape xop, 'õg pa 'ãti', ka Topa yõg putat xak, 'ãkuxa kummuk tu' xak, xix 'ãkuxa mãm hok tu' xak, ka Topa xe'ẽgnãg nĩm.

13 'Ãpu hõnhã mõ 'ãnõy mõ'nĩynãm, 'ãmnĩy xohix hã mõ'nĩynãm, 'ĩhã Topa te tikmũ'ũn xãnãhã', puyĩy Topa pu' yĩpkox pi'. Yã hõmã Topa yõg tappet te hõnhã 'ãktux, tu: "Hõnhã Topa te hãm'ãktux," kaxĩy. 'Ãpu, 'ãxop yãy nõy ka'ogã', ka 'ãyĩpkox mo' yãy yĩnnĩn, yãy pu' koit tu', xayĩy hãpxopmã kummuk hok.

14 Hõmã yũmũg kuxa mãm ka'ok Kunnix kopah, yã yũmũg kuxa mãm ka'ok mõ kumak mõg, kopxix Kunnix hã yũmũg xape'.

15 Yĩy Topa yõg tappet te:
"Hõnhã 'ãxop te Topa yĩy'ax 'ãpax, 'ãpu 'ãyĩpkox pi',
ka mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat,
ha mõnãyxop yĩpkox 'ohnãg,
tu Topa mũtik yãytuk-mĩy," kaxĩy.

16 'Ũ 'ũm te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu nũ mũtik yãy tuk-mĩy? Yã mõnãyxop te Mõyyex pe' mõg, tu hãm'ãpak, tu yãytuk-mĩy, ha Mõyyex te nõm mõy tap hãpxexka 'Eyit kopah.

17 'Ũ 'ũm tu Topa gãy hãmyãxatamuk xohix te 40 hã ta tu' gãy? Yã tikmũ'ũn te hãpxopmã kummuk, hu' xakix hãm panip xexka tu'.

18 'Ũ 'ũm te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, 'ĩhã' yãy 'ãxet'ax hã hãm'ãktux xex, hu: "'Õm xop 'ũkxip'ax hã mõxakux hok, nũy 'ũg mũtik tu hãpxopmã kux hok," kaxĩy? Yã tikmũ'ũn te hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu Topa mũtik yãytuk-mĩy.

19 Yĩy yũmũ'ãte hãmyũmmũg, yã' mõxa 'ohnãg, nũy Topa yõg xip'ax hã mõxakux, 'ũkuxa mãm 'ohnãg tu' mõxa 'ohnãg.

4

1 Hõmã Topa te yũmũ'ã hãm'ãktux xex, tu hãm'ãpak max'ax 'ãktux, hu: "'Ũkxip'ax hã mõ'ãxakux'ax, nũy 'ũgmũtik 'ãpi'," kaxĩy. 'Ãpu, yũmũg pa 'ãti', nũy Topa yõg xip'ax hã mõxakux xe'e'.

2 Tikmũ'ũn hittap te' xupak, ha yũmũ'ãte' xupak kamah, tu hãm'ãpak max'ax 'ãpak, kamah, pa tikmũ'ũn hittap kuxa 'ũm mãm 'ohnãg Topa kopah, yĩy Topa te nõm pu hãmmaxnã 'ohnãg, 'ũkuxa mãm 'ohnãg hah,
3 ha yũmũg kuxa mãm ka'ok, tu Topa xip'ax hã mõ yũmũ xakux, nũy Topa mũtik hãpxopmã kux, ha:

“'Ũggãy, hu yãy 'ãxet'ax hã hãm'ãktux xex, hu:
‘Nõm xop tek xip'ax hã mõxakux hok,
nũy 'ũgmũtik tu hãpxopmã kux hok.’ Kaxĩy.”

Topa te' xuktux tap, 'ĩhã tu hãm xexka xohix mĩy tu hãpxopmã kux.
4 Yã Topa yõg tappet te hãptup te 7 'ãktux, yã hãptup xe'e', hu: “Topa te hãpxopmã kux, tu hãptup te 7 'ĩhã hãpxopmã 'ohnãg, hãpxopmã kux tu',” kaxĩy.
5 Tu xe: “Nõm xop te Topa xip'ax hã mõxakux hok, nũy nũ mũtik tu hãpxopmã kux hok,” kaxĩy.
6 Tikmũ'ũn hittap te hãm'ãpak'ax max 'ãpak hãmãxap, tu Topa xip'ax hã mõxakux hok, nũy nõm mũtik tu hãpxopmã kux hok, 'ũkuxa mãm 'ohnãg tu', pãyã' nõy xop mõxap-tup, nũy Topa mũtik tu hãpxopmã kux.
7 Hãmyãxatamuk xohix nõg 'ĩhã Topa Koxuk te xe hãm'ãktux, ha mõnãyxop Namix te Topa pupi hãm'ãktux, yĩy:

“Hõnhã 'ãxop te Topa yĩy'ax 'ãpak.

'Ãpu, 'ipkox pi',” kaxĩy.

8 Pax pu mõnãyxop hittap Yoyoe te tikmũ'ũn mõgã, pu Topa xip'ax hã mõxakux, nũy tu hãpxopmã kux, puxix Topa xe' xuktux hok mõnãyxop Namix pu'. Pãyã mõnãyxop mõxa 'ohnãg, 'ũyĩpkox 'ohnãg tu', yĩy Topa te' xuktux 'ũxeheh.
9 Pa hãptup xe'e mõ'nãhã Topa yõg tikmũ'ũn pu', nõm xop kuxa mãm ka'ok xop pu mõ'nãhã', tu Topa yõg hãptup te 7 putuk, 'ĩhã Topa te hãpxopmã kux.
10 Tikmũ'ũn te Topa xip'ax hã mõxakux, nũy nõm mũtik tu hãpxopmã kux, puxix hãpxopmã'ax xohix tu kux, tu xe hãpxopmã 'ohnãg, Topa te hãpxopmã kux putuk.
11 'Ãpu yũmũ'ã Topa xip'ax hã mõxakux kamah, nũy Topa mũtik yũmũg hãpxopmã kux. 'Ãpu yũmũg yĩpkox pip Topa pu', ku'u yũmũg tikmũ'ũn kummuk putuk, tu yũmũ'ãte mõxakux 'ohnãg.
12 Yã Topa yõg hãm'ãktux xip ka'ok. Tikmũ'ũn mĩkax xexka 'ũxox tix hã' xuhmĩy, tu' xuhmĩy nũy 'ũyĩn xit, nũy tu' kup mũggã'. Ha kaxĩy Topa yõg hãm'ãktux ka'ok, tu yũmũ'ã yãy kuxa yũmmũgãhã'. Yũmũ'ãte mõ'kupix, xix hãm'ãpax, puxix nõm hãm'ãktux yãy pekpaxex'ax yũmmũgã', tu yãy pekpaxex xohix yũmmũgãhã' xix yãy putup'ax yũmmũgãhã', 'ũyĩy yãy kuxa yũmmũg,
13 yĩy tikmũ'ũn te hãpxopmã'ax xaptop hok Topa pu'. Yã Topa te hãpxopmã'ax xohix pẽnãhã', tu hãmyũmmũg, tu tikmũ'ũn yõg hãmpe'paxex xohix yũmmũg, ha Topa pu yũmũg xohix te yãy yõg hãpxopmã'ax 'ãktux putup.

Yeyox te 'ãmãnex xop xohix xat'ax

14 'Ãpu yũmũg kuxa mãm ka'ok, yã hõmã yũmũ'ãte hãm'ãktux, tu yũmũg kuxa mãm ka'ok Yeyox kopa 'ãktux. Yũmũ yõg 'ãmãnex xat'ax xe'ẽgnãg te Topa ha' mõg, tu' keppa' xip, yã' xuxet'ax Topak-tok Yeyox.
15 Tu yũmũg kuxa ka', yũmũg pu'uk ha yũmũg kuxa ka', ha' kummuk xop te yũmũ'ã' kummugãhã', 'ũyĩy hãpkummuk mĩy, tu Yeyox kummugãhã kamah, puyĩy hãpkummuk mĩy, pãyã hãpkummuk mĩy 'ohnãg.

16 'Ãpu yũmũg mõg, yũmũg kuxãnõg hok. Yã Topa ha yũmũg mõg, nũy nõm pu hãm'ãktux, ha Topa te yũmũ'ã hãmmaxnãhã', xix yũmũg kuxa ka', xix mõ yũmũg nĩynãm.

5

1 Topa te 'ãmãnex xat'ax yãykutnãhã', tu tikmũ'ũn kopa' yãykutnãhã', pu tikmũ'ũn pupi hãm'ãktux Topa pu', ha Topa te 'ãmãnex xohix yĩmõgatux, pu xokxop mõ'hap, xix hãpxop, nũy Topa pu haxyã', puyĩy Topa tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux.

2 Ha 'ãmãnex xat'ax yã pu'uk kamah, nũy hãmyũmmũg hok xop hã' tot, nũy hãpkummuk mĩy'ax xop kuxa ka'.

3 'Ũpu'uk, hu yãy mũn pu hãpxop mõ'hap hãmãxap, nũy Topa pu' haxyã', puyĩy hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux, hak-nãy tu 'ãmãnex te tikmũ'ũn pu mõ'hap kamah, puyĩy Topa' yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã kamah.

4 Tikmũ'ũn te' xak 'ohnãg pu Topa yãykutnã', puyĩy tu 'ãmãnex xat'ax. 'Ãmhok. Topap-xehnãg te yãykutnãhã', tu mõnãyxop 'Anãm yãykutnã hãmãxap.

5 Ha kaxĩy Kunnix te' xak 'ohnãg, pu Topa' yãykutnã', puyĩy yãyhã 'ãmãnex xat'ax. 'Ãmhok. Pa Topa te:

“'Ãmũn yãk kutok!
Hõnhã 'ãte xa hã 'ũgkutok 'ãktux,” kaxĩy.

6 Ha Topa yõg tappet te xe hãm'ãktux, hu:

“Tik hittap Mẽkiyenek yã 'ãmãnex mõ kuma' mõg,
hã kaxĩy 'ãmũn yã 'ãmãnex mõ kuma mõg kamah,
tu' kux 'ohnãg,” kaxĩy.

7 Yeyox xip hãm tu', 'ĩhã Topa pu hãm'ãktux, tu ta tu' xak, tu' yĩy ka'ok, tu' potaha', pu Topa' tux hok pu tikmũ'ũn putex hok, ha Topa te' xupak. Yã yãykutõgnãg pe'paxex hah.

8-9 'Ũk-tok, pãyã' xũy, nũy tu yĩpkox pip yũmmũg, tu hãmyũmmũg max, hu tikmũ'ũn kuxa kummuk xit'ax, tu tikmũ'ũn yĩpkox pip xop kuxa kummuk xit'ax, nũy tu mõ kuxa max tat 'ũyãnãn tu'.

10 Yã Topa te yãy kutok yãykutnãhã', puk-tok yãyhã' xat'ax, tuk-tok pu hãm'ãktux, hu:

“'Ãmũn yã 'ãmãnex xat'ax, tu tik hittap Mẽkiyenek putuk,” kaxĩy.

'Õg pa mõxip, xayĩy kuxa yũm kux

11 Yã 'ũgmũ'ãte 'ãmãnex 'ãktux pu' max, nũy xa Yeyox 'ãktux, yã yũmũ yõg 'ãmãnex xat'ax, ha xa hãm'ãktux punethok, nũy xa hãmyũmmũgã', pãyã 'ãp-tox ka'ok.

12 Hãpxip punethok hã 'ãxop te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, pãyã 'ãxop te hãpxaxok, hu 'ãnõy pu hãmyũmmũgã hok. Kakxop te hãmyũmmũg 'ohnãg, tu' yõktat puxehnãg xak, hu' xo'op, 'ap te xogyĩn mã'ah. Hã kaxĩy 'ãxop te hãm'ãpak kutõgnãg, tu hãmyũmmũg 'ohnãg, kakxop putuk, 'ap hãm'ãktux ka'ok 'ãpak'ah, 'ãp-tox tuknõg tu'.

13 Kakxop pu'ũgnãg te' yõktat hep xo'op, tu hãmyũmmũg 'ohnãg, 'ok pe hãmyok, 'ok pe hãpkohe'. Hã kaxĩy 'ãxop te hãm'ãktux te mãxap yũmmũg, pãyã hãm'ãktux ka'ok yũmmũg 'ohnãg, hu hãpxopmã'ax kopit kummuk.

14 Yã' xiptap xop te xogyĩn mãhã', tu hãmyũmmũg, tu hãm'ãktux ka'ok pe'paxex, nũy tu hãmmax yũmmũg, nũy tu hãpkummuk yũmmũg, puyĩy hãpxopmã max.

6

1 'Ãpu yũmũ hãmpe'paxex max, nũy hãmyũmmũg, nũy 'ũxiptap xop putuk yũmũ'ãte hãmyũmmũg, nũy hãmyũmmũg'ax te mãxap yũmmũg max. Yã nõm hãmyũmmũg'ax te: Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, hãpxopmã'ax hok hã' xit, nũy kuxa max mõ'tat 'ũyãnãn tu'. Tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' hok hã' kuxa xit. Kaxĩy. Yã hãmyũmmũg'ax te mãxap 'õhõm, ha yũmũ'ãte hãmyũmmũg.

2 Ha kama hãmyũmmũg'ax te mãxap, pu' kuxa mãm ka'ok xop 'ũnõy putox pix, 'ũkuxa yũm ka'ok hah, ha' nõy putox yĩmũ' yĩm xix, puyĩy Topa Koxuk ka'ogã', 'ãxop te hãmyũmmũg kamah. Yã kama hãmyũmmũg te mãxap, hu: Topa te' xakix xop putpu' hĩnnãp-tup, ha hãptup xe'e mõ'nãp-tup, 'ĩhã Topa te' hep xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit, tu' kummugãp-tup 'ũyãnãn tu', tu hãpxaxok 'ohnãg. Yã hãmyũmmũg te mãxap 'õhõm.

3 'Ãpu yũmũ'ãte hãm'ãktux kuxyã', 'ũyĩy hãm'ãktux nõy 'ũm 'ãktux, puyĩy Topa yũmũ'ã hãm'ãktux ka'ok yũmmũgã'.

4 Topa yõg putat xak hok. 'Ãxop te putat xak, nũy hãpxopmã kummuk, ta putpu 'ãnũn hok. Tikmũ'ũn te Topa yõg putat hã' mõg tap, tu pexkox yõg hãpxop paha', Topa Koxuk te nõm ka'ogãhã',

5 ha Topa yõg hãm'ãktux max xex 'ũkuxa kopah, tu pexkox ka'ok'ax yũmmũg,

6 tu Topa yõg putat xak, nũy putpu tu nũn hok, puxix Topa xe' hupmã hok, puyĩy yãy yõg hãpxopmã'ax kummuk kux. 'Ãmhok. Yã' nõy te Topak-tok 'ãktux kummuk, tu Yeyox mũn pu hãpkummugãhã'. Tu tep putep putuk? Tu' kummuk xop putuk, nõm xop te Yeyox putex, ha' kummuk xop putuk, hu ta Topa yõg putat xak. Yã Yeyox pu' hupmã xexka'.

7 Hãm max te tex punethok pop, ha hãpxop punethok xokax, tu' tuk, ha hãpxa xuxyã hittup, ha Topa te nõm pu hãmmaxnãhã'.

8 Ha hãm nõy te mĩmyãm punethok pip, xix mĩxux kummuk pip, yĩy Topa te nõm pu hãpkummugãhã', ha tikmũ'ũn te' gõy hax nãm. Tikmũ'ũn te Topa yõg putat xak, tu hãpxa kummuk putuk, hãpxopmã kummuk tu'.

9 'Ũkxape xop: 'Ãte hãm'ãktux hã xa hãmyũmmũgãhã', tu hãpxa 'ãktux, nũy xa tikmũ'ũn kuxa 'ãktux. Yã Topa te xa hãmmaxnãhã', 'a 'ãxop te hãpxa kummuk putuk'ah, nõm Topa tep-tup nõg. 'Ãmhok. Pãyã 'ãxop te hãpxa max putuk, yã 'ãmõg kuma mõg Topa yõg putat hã.

10 Topa te hãmyok mĩy, tu 'õg hãpxopmã'ax xaxok 'ohnãg, ha 'ãxop te Topap-tup pax, yĩy 'ãxape hã tu tehet, nũy nõm xop mõ'nĩynãm.

11 'Ũgmũ'ãte 'ãp-tup, xa 'ãhittup hã Topa yõg putat hã 'ãmõg, nũy tu mõ kuma mõg, nũy pexkox yõg hãpxop hip, nũy pop.

12 'Ãkuxa tuknõg hok, pa 'ãkuxa mãm ka'ok, nõm xop putuk, nõm xop te Topa yõg putat hã' mõg tap, xayĩy pexkox yõg hãpxop pop kamah. Yã Topa te xa hãm'ãktux xex kamah, nõm xop putuk.

Topa te hãm'ãktux xex

13 Hõmã Topa te hãm'ãktux xex mõnãyxop 'Amanãm pu', tu yã' hitop xex hok, tu' xexka xe'ẽgnãg, ha' xohik-tõgnãg, yĩy yãy 'ãxet'ax hã hãm'ãktux, nũy hãm'ãktux xex,

14 hu 'Amanãm pu hãm'ãktux, hu: "'Ãte xa hãm'ãktux xe'e', yã 'ãte xa hãmmaxnãp-tup, xate yãy kutok pit put putup, pu 'ãmõkputox xohix punethok," kaxĩy.

15 Yĩy 'Amanãm te' hip, tu mõktu yãy kutok put, tu yãy mõkputox pẽnãhã'.

16 Tikmũ'ũn 'ũm te' nõy pu hãm'ãktux xex, hu: Hãptup, kopxix nũ', nũy xa pago. Topa te hãmyũmmũg. 'Ãte' koit'ah." Kaxĩy. Tu Topa 'ãxet'ax 'ãktux 'ĩhã ta tu hãm'ãktux xex, puyĩ' nõy kuxa yũm ka'ok hãm'ãktux'ax kopah, nũy nõy kuxa' yẽy.

17 Topa te hãm'ãktux xe'e', pu tikmũ'ũn yĩkopit hok, hu yãy 'ãxet'ax 'ãktux, 'ĩhã yãy yõg tikmũ'ũn pu hãm'ãktux xex, nõm xop te hãpxop pop'ax pu hãm'ãktux xex.

18 Topa 'ap te koit'ah, tu hãm'ãktux xex, xix hãpxopmãhã', tu yãy 'ãxet'ax hã hãpxopmãhã', tup te koit 'ohnãg, pu yũmũg kuxa mãm ka'ok, nũy tu hip, pu Topa yũmũ'ã hãmmaxnã', 'ũ yũmũg kuxa hittup.

19 Hu yũmũg kuxa mãm ka'ok, tu yãy pu yĩkopit 'ohnãg, pãyã yũmũ'ãte' hip, 'ũyĩy Topa keppa yũmũg pi'. Mĩpkox te kõnãg yĩmũ' mõg, ha pipkup putux xexka te mĩpkox tu' hĩy, tu kõnãg kopa' yũm, puyĩy mĩpkox mõg hok kõnãg yĩmũ', ha kaxĩy yũmũg kuxa mãm ka'ok, tu Yeyox puxehnãg kopa' mãm ka'ok. Kamah 'ãmãnex xexka te Topa xip'ax xe'ẽgnãg hã mõ'nãhã', tu topixxax max mõ'yĩnnĩn'ax hã mõ'nãhã', nũy Topa keppa' xihip. Ha yũmũ'ãte' hip kamah, nũy pexkox yõg xip'ax tu 'ãmõxaha', nũy mõxakux, nũy Topa keppa yũmũg pi'.

20 Yeyox te pexkox tu' xupep hãmãxap, tu mõ'nãhã', nũy yũmũ'ã hãmmaxnã', yã 'ãmãnex xop xat'ax xe'ẽgnãg mõ kuma' mõg, tu tik hittap Mẽkiyenek putuk.

7

1 Nõm tik Mẽkiyenek te kõmẽn Xanẽm yõg tikmũ'ũn xohix xat, tu Topa xe'ẽgnãg hã 'ãmãnex, ha 'Amanãm te' gãy xop mũtik yãykix, tu' xexka xop kix, tu yãykix kux, tu ta' mõg, yãy pet ha putpu' mõg, ha ta Mẽkiyenek te' pẽnãhã', tu: "Pũyã Topa xa hãmmaxnã'," kaxĩy.

2 Ha 'Amanãm te' popmãhã hãpxop, 'ũyõg hãpxop yãg te 10, tu 'ãmãnex pu' yãg puxet hõm, ha 'Amanãm te nõm hãpxop mõy tap 'ũgãy xop tu'. Yã Mẽkiyenek 'ãxet'ax nõy mĩy, tu: Hãmyok xat'ax, kaxĩy. Ha kõmẽn Xanẽm 'ãxet'ax mĩy, hu: 'Ũkuxa yũm'ax, kaxĩy. Yĩy 'ãmãnex 'ãxet'ax nõy te: Tik te tikmũ'ũn xat'ax, tu tikmũ'ũn kuxa mãmmã'ax, kaxĩy.

3 Ha tikmũ'ũn te 'ãmãnex yãy tak yũmmũg'ah, xi' tut yũmmũg'ah, xi' yõg mõnãyxop yũmmũg'ah, xix hãm 'ũm hã 'ũtut te' put'ax 'ũm yũmmũg'ah, xix 'ãmnĩy 'ĩhã' xok yũmmũg'ah, yã Topak-tok putuk, tu yã hãmyãxatamuk xohix hã 'ãmãnex, ha' kuxa 'ohnãg.

4 'Ũyũmmũg. Mẽkiyenek yã' xat'ax, yĩy mõnãyxop hittap 'Amanãm te' hõm hãpxop yãg puxet, ha' gãyxop tu nõm hãpxop mõy tap.

5 Mõyyex te' xat, pu Nemi mõkputox te tikmũ'ũn tu' yãg puxet pa', 'ũnõy yãg te 10 yã tikmũ'ũn yõg, ha Nemi yõg xop te yãy yõg tikmũ'ũn tu' paha', yã kama 'Amanãm hã' mõkputox.

6 Pa Mẽkiyenek mũn 'a Nemi hã' mõkputox'ah, pa 'Amanãm tu hãpxop ta tu' yãg puxet paha', tu: "Pũyã Topa xa hãmmaxnã'," kaxĩy. Yã Topa te 'Amanãm pu hãm'ãktux xex tap.

7 Yã tik xexka xop te hãm'ãktux, ha tik kutõgnãg xop te hãm'ãpak. 'Ãxop te hãmyũmmũg. Yĩy Mẽkiyenek te hãm'ãktux, ha 'Amanãm te' xupak.

8 Ha 'ãmãnex xop te' yãg paha', tu hãpxip 'ĩhã' xakix, ha' nõy te' yãnãn tu' paha', tu mõktu xakix kamah, tikmũ'ũn xohix putuk. Pa Topa te Mẽkiyenek hi xe'e 'ãktux, ha mõnãyxop yõg hãpxop 'ũyãg paha'.

9 Yã Nemi te 'Amanãm mũtik pago, ha' mõkputox te yãy yõg tikmũ'ũn tu' pop.

10 Tikmũ'ũn te hãm'ãktux hu: Nemi mũg tut te' put 'ohnãg, 'ĩhã' xuxyã 'Amanãm te Mẽkiyenek pu pago, yĩy Nemi te 'Amanãm mũtik pago kamah. Kaxĩy tikmũ'ũn te hãm'ãktux. Yã mõnãyxop 'Amanãm te yãy putix pupi pago.

11 'Ĩyaet yõg tikmũ'ũn te Topa yõg xat'ax yũmmũg, ha' xat'ax te 'ãmãnex xop 'ãktux, 'õhõm 'Anãm mõkputox, yã 'Anãm xop te Nemi hã' mõkputox, tu mõktu Topa pu' hãm, 'ap puxi'ah, 'ũkuxa tupmã hok tu', yĩy 'ãmãnex nõy nũn, yã Yeyox Kunnix nũn, tu Mẽkiyenek putuk, tu 'Anãm yõg 'ãmãnex xop putuk 'ohnãg.

12 Yã 'ãmãnex nõy, yĩ' xat'ax nõy kamah.

13-14 Yã yũmũg xuxyã Yeyox nũn, nũy 'ãmãnex yõg hãm'ax hã' hãm, tu Yona xop yõg tihik, 'ap Nemi yõg tik'ah, ha Yot xop te 'ãmãnex yõg hãm'ax hã' hãm 'ohnãg, yã Mõyyex te Yona xop xat 'ohnãg, pu tu hãm.

'Ãmãnex xat'ax yã Mẽkiyenek putuk

15 'Ãxop te hãmyũmmũg'ax. 'Ũnũn 'ãmãnex nõy, tu Mẽkiyenek putuk, 'ap Nemi hã' mõkputox'ah.

16 Mõyyex te' xat, pu Nemi mõkputox puxet hãm, nũy Yoneo yõg tikmũ'ũn hã 'ãmãnex, ha tikmũ'ũn te yãykutnãhã', pu tu hãm, pãyã yũmũg xuxyã te yũmũ'ã hã 'ãmãnex xexka', 'ũhi kux 'ohnãg hã yũmũ'ã hã 'ãmãnex.

17 Yĩy Topa yõg tappet te: "Tik hittap Mẽkiyenek yã 'ãmãnex, tu' kux 'ohnãg, hã kaxĩy 'ãmũn yã 'ãmãnex kamah, 'akux putup 'ohnãg!" kaxĩy.

18 Yĩy Topa te' xat'ax nõã'. Yã tikmũ'ũn pu'uk, 'a hãpxopmã max yũmmũg'ah, tu' yĩpkox pip Mõyyex yõg xat'ax pu', Mõyyex te' xat,

19 pãyã yãy kuxa tupmã hok, pu tu max, tu hãmmax hip, pu Topa nũnnã', puyĩy tu yãy mũtik ti mõ'kuma' mõg. Pãyã Yeyox nũn, yĩy yũmũ'ãte' hip, puyĩy yũmũg mõgã Topa yĩkãgnãg hah.

20 Yã Topa te' xat, pu Nemi yõg 'ãmãnex xop tu hãm, pãyã nõm xop pu hãm'ãktux 'ũm xex 'ohnãg, pu tu hãpxopmã kux. 'Ãmhok.

21 Pãyã hãm'ãktux xex 'ãmãnex nõy pu', yã Yeyox mũn pu hãm'ãktux xex, hu:
"Topa te xa hãm'ãktux xex,
tu yãy pu' hupmãp-tup 'ohnãg, tu:
'Amũn yã 'ãmãnex xe'e', 'ap 'ãkux 'ohnãg.' " Kaxĩy.

22 Hu Yeyox mũn yã 'ãmãnex xe'e', tu' pa'ax tũmnãg yõg 'ãmãnex, yã' pa'ax tup mũn max xe'e', ha' pa'ax hittap mũn miax.

23 'Ũyõg 'ãmãnex xop xohix punethok, 'ũxakix tu', yĩ' nõy mõxaha', nũy tu hãm.

24 Pa Yeyox hi mõ kuma' mõg, 'ũxok putup 'ohnãg, yĩ' nõy nũn 'ohnãg, nũy yãnãn tu tu' hãm, pãyã Yeyox yã 'ãmãnex yãp-xet,

25 tu hõnhã tikmũ'ũn kuxa kummuk xit'ax, xix hãptup 'ĩhã' xit'ax, 'ap kux'ah, tu nõm xop kuxa te Topa xak xop mõ'nĩynãm, puyĩy Topa yĩkãgnãg hã nũ'. Ha Yeyox te nõm pupi' xak, nũy mõ'nĩynãm, yã' hi mõ kuma' mõg, nũy Topa tu' xax, pu mõ tu xape nĩynãm.

26 Hu Yeyox yã 'ãmãnex xat'ax xe'ẽgnãg, ha yũmũg xohix tep-tup pax, ha hãpkummuk mĩy 'ohnãg, yã' max xe'ẽgnãg. Topa te Yeyox yãykutnãhã', tu' xut, tu' xexkanã xe'ẽgnãg, pu pexkox yõg xop hã tu xexka'.

27 Ha 'ãmãnex xat'ax nõy te mõ'ãpxop hap, nũy Topa pu' haxyã', tu 'ãmnĩy tu xohix puxix mõ'hap, puyĩy yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', xix tikmũ'ũn xohix yõg mĩy'ax xaxogãhã'. Pa Yeyox yãy pu mõ'hap 'ohnãg, hãpkummuk mĩy 'ohnãg tu', tu tu yãy mũn hõm, tu' xok 'ãmnĩy puxet 'ĩhã', nũy tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux.

28 Ha Mõyyex te' xat, pu tik xop yĩmõgatux, pu tikmũ'ũn nõ 'ãmãnex xat'ax, ha' max miax, pa Topa te hãm'ãktux xex 'ũk-nãy tu', tuk-tok yã hãmyãykutnãhã', yã Topak-tok max xe'ẽgnãg mõ kuma' mõg.

8

Yeyox yã yũmũ yõg 'ãmãnex xe'ẽgnãg

1 Yeyox mũn yũmũ yõg 'ãmãnex xe'ẽgnãg, yã pexkox tu' xip, tu Topa xexka xe'ẽgnãg yĩpxe'e hã' yũm, nũy nõm mũtik tu xexka'. Yã hãmyũmmũg xe'e 'õhõm.

2 Hõmã hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã Yoneo yõg 'ãmãnex te Topa pet hã mõ'nãhã', tikmũ'ũn te nõm pet mĩy topixxax ka'ok hã, pu tu xokxop hep 'ũm nũnnãy. Pãyã yũmũ yõg 'ãmãnex xat'ax, tu' hãm pexkox kopah, yã nõ'õm Topa xip'ax xe'e', tu pexkox tu' yũm.

3 Topa te 'ãmãnex xat'ax xop xohix yĩmõgatux, pu hãpxop xix xokxop mõ'hap, nũy Topa pu haxyã', nũy Topa pu' hõm, yĩy yũmũ yõg 'ãmãnex xat'ax hãm kamah, nũy Topa pu yãy mũn hõm, nũy yũmũg xohix pupi tu xok.

4 Pax pu Yeyox hãm tu' xihip, puxix yũmũ'ã hã 'ãmãnex hok. Yã Mõyyex te' xat, pu mõnãyxop Nemi mõkputox tu tu' hãm, nũy mõ xokxop hãp, nũy Topa pu' haxyã', ha Yeyox yã Nemi yõg xop hã' puknõg.

5 Ha Topa te Mõyyex xat, pu topixxax ka'ok xexka hã Topa pet mĩy, tu' mĩy'ax yũmmũgãhã', ha' mĩy, ha' pet te pexkox yõg pet hã pet komut.

6 Pa Yeyox te 'ãmãnex yõg hãpxopmã'ax mĩy, tu' mãynãg mĩy, yã 'ãmãnex xat'ax xe'ẽgnãg, hu' pa'ax tup mĩy Topa mũtik, xix tikmũ'ũn mũtik, Topa te hãm'ãktux xex ha' pa'ax mĩy. Yã pa'ax hittap yõg max miax, ha pa'ax tup yõg max xe'ẽgnãg.

7 Pax pu' pa'ax hittap tu ka'ok xe'ẽgnãg, puxix pa'ax tup mĩy hok,

8 pãyã Topa te tikmũ'ũn yũmmũg, ha hãpxopmã kummuk punethok, yĩy Topa te:

"'Ãmnĩy mõ'nãp-tup, 'ĩhã 'ãte pa'ax tup mĩy'ax,
'Iyaet yõg tikmũ'ũn mũtik mĩy'ax,
xix Yona yõg tikmũ'ũn mũtik mĩy'ax.

9 Yã' pa'ax nõy, 'ũtup, ha 'ãte nõm hittap mĩy mõnãyxop mũtik,
nũy mõgã', nũy hãpxexka 'Eyit tu 'ũxupmã',
pa mõnãyxop tek xaxok, tuk pa'ax xaxok kamah,
yĩy 'ãtep-tup nõg," kaxĩy.

10 Tu xe hãm'ãktux, hu:

"'Ãte pa'ax tup mĩy putup,
tu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn mũtik yõgnũ hãm'ãktux xex putup,
'ãte tikmũ'ũn putox tu' xex putup, xi' kuxa kopa' xex,
'ãte nõm tikmũ'ũn hã Topah,
hak mũn hã yã tikmũ'ũn xe'e, 'ũyãnãn tu'.

11 Tute hãmyũmmũg putup, yã' xohix tek yũmmũg putup,
hu' nõy yũmmũgã'ax hitop tu',
'a hãm'ũm 'ãktux putup'ah, nũy: 'Topa yũmmũg.' Kaxĩy.
Yã' xohix tek yũmmũg putup, 'ũk-tõgnãg xop tek yũmmũg nãm,
ha mõktu xexka xop tek yũmmũg nãm.

12 Ha 'ãte hãpkummuk mĩy'ax xaxogãp-tup, pu tu kux," kaxĩy.

13 Hãpxop kutut te yãy xaxogã tãmnãg, Topa te' pa'ax hittap kux, ha yãy xaxogã'ax, yĩy pa'ax tup mĩy.

9

Tikmũ'ũn kuxa te' yẽy Topa keppah

1 Nõm pa'ax hãmãxap te Topa pu nũ'xup yũmmũgãhã', ha tikmũ'ũn te Topa pet mĩy, nũy Topa pu nũ 'ãxup, 'ũpa'ax te' pet mĩy yũmmũgãhã',
2 Ha Topa pet kox hã mõxakux hãmãxap, ha topixxax ka'ok xexka hã' mĩy, ha' xuxet'ax mĩy, hu: Topa xip'ax. Kaxĩy. Ha kuyãnãm kup yũm, xix mĩmpe xup, ha mĩmpe yĩmũ pãm mãm, tu Topa keppa' mãm.
3 Ha topixxax max te hãmyĩkox nõy mõ'yĩnnĩn, ha' pet kox 'ãxet'ax Topa xip'ax xe'ẽgnãg,
4 ha' kopa' xup mĩmpe', tu pipkup yãnãm hã mõ'nĩy, pu mĩm xax mõ'hap, xix mõ xokxop hap, nũy Topa pu haxyã', ha' pa'ax yõg mĩpkox yũm, ha pipkup yãnãm hã' mĩy, tu mĩpkox kopa nax mãynãg yũm, ha' xit'ax 'ãxet'ax mãnãg xex nax kopah, yã pãm putuk, xix mõnãyxop 'Anãm yõg kup tõy xex mĩpkox kopah. Hõmã mĩxux te nõm kup tõy nak tu' xokax, Topa te hãm'ãktux hah, ha' xat'ax yõg mĩkaxxap yũm mĩpkox kopah, ha' xat'ax kax'ãmi' mĩkaxxap tu'.
5 Ha mĩpkox yĩmũ' pip 'ũyõnnã'ĩ' 2, yã pexkox yõg yõnnã'ĩ hã' komut xop, tu Topa xip'ax yũmmũgãhã', 'ũyĩmãg kup te mõ'kox nĩy, 'õnte Topa te hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', pu tu kux. Yã' puxi'. 'Ãte hãm'ãktux nõy putup kamah.
6 'Ãmnĩy xohix 'ĩhã 'ãmãnex xop te Topa xip'ax hã mõxakux, nũy 'ãmãnex yõg hãm'ax hã tu' hãm,
7 pa Topa xip'ax xe'ẽgnãg hã mõxa 'ohnãg, yã 'ãmãnex xat'ax puxehnãg te' xip'ax xe'ẽgnãg hã mõ'nãhã', tu hãmyãxatamuk yõg 'ãmnĩy puxet, 'ĩhã Topa xip'ax xe'ẽgnãg hã mõ'nãhã', nũy xokxop hep 'ãta nũnnãy 'ũxip'ax kopah, tu yãy mũn pu nũ'nãhã', xix tikmũ'ũn xohix pu nũ'nãhã', pu Topa tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy hãmyũmmũg 'ohnãg tu', ha Topa te' xaxogãhã'.
8 Ha kaxĩy Topa Koxuk te yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã nõmhã, 'ũyĩy yũmũg yũmmũg max, yã 'ãmãnex xat'ax te xokxop hep nũ'nãhã', puyĩy tu hãm mõnãy, pãyã tikmũ'ũn nõy te Topa xip'ax xe'ẽgnãg hã mõxakux 'ohnãg, yã Topa te' xat hok, pu xip'ax xe'ẽgnãg hã mõ tu xakux hok.
9 Ha 'ãmãnex te Topa pu mõ'ãpxop hap, xix xokxop, pu tikmũ'ũn Topa pu nũ'ãktettex, pãyã 'ap te puxi'ah, yã tikmũ'ũn kuxa 'ũm tupmã 'ohnãg.
10 Yã Mõyyex te' xat hok, pu' xit'ax 'ũm mã hok, xi' xat hok, pu xo'op'ax 'ũm xo'op hok, xi' xat, pu yãy xax pix, xix kãnẽy pix, nũy Topa pu maxnã', pãyã yãy kuxa tupmã 'ohnãg, hu' hip, puyĩy Topa' kuxa kummuk tupmã'.
11 Yĩy Kunnix nũn, tu yãyhã 'ãmãnex xohix xat'ax, tu yũmũ'ã hãmmaxnãhã', tu Topa pet xe'e kopa' hãm, ha tikmũ'ũn te nõm pet mĩy 'ohnãg, 'ap hãm xexka tu' yũm'ah, yã pexkox tu' yũm.
12 Ha Kunnix nũn, tu' pet hã mõ'nãhã yãp-xet, tu Topa xip'ax xe'ẽgnãg kopa mõ'nãhã', tu' hep 'ãta nũ'nãhã', pãyã 'a mũnũytut hep 'ãta 'ũm nũ'nã'ah, xix 'a mot hep 'ãta 'ũm nũ'nã'ah. 'Ãmhok. Yã yũmũg pupi' xok, tu yãy hẽp 'ãta nũ'nãhã', nũy yũmũg kuxa kummuk 'ũm xit, nũy tu mõ kuxa max tat 'ũyãnãn tu', pu yũmũg hi xe'e, 'ap kux'ah.
13 'Ãmãnex xop nõy te mot hep 'ãta nũ'nãhã', xix mũnũytut pit hep 'ãte nũ'nãhã', tu mũnũytut kutok pit mõ'hap Topa pu', tu xogyĩn putok nũ'xok tikmũ'ũn tu', pu tu nõ xax maxnã Topa pu', nũy tu hãpkummuk xit, pu tikmũ'ũn Topa keppa nũ'ãktettex, nũy kuxa' yẽy.

14 Topa Koxuk hi xe'ẽgnãg, tu Kunnix ka'ogãhã', pu tu xok mĩpkupnix tu', tu yãy hep 'ãta nũ'nãhã', tu yãy mũn hõm Topa pu', nũy tikmũ'ũn pupi tu' xok. Ha xokxop hep 'ãta ka'ok kutõgnãg, tu tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmã hok, pa Yeyox yãy hep 'ãta ka'ok xexka', tu yũmũg kuxa kummuk xit, tu yũmũ yõg hãpxopmã'ax hitop kuxyã', nũy yũmũg ka'ogã', yũmũ'ãte hãpxopmã Topa xe'ẽgnãg pu'.

15 Yĩy Kunnix te tikmũ'ũn xapit, pu Topa hã yãy xape xop, tu' pa'ax tup hã' xape, puyĩy Topa nõm pu hãmmaxnã', tute nõm xop xãnãhã', nũy tu hãmmaxnã mõ'kuma' mõg, tu hãm'ãktux xex tap. Kunnix xok, hu tikmũ'ũn mõy pu mõg Topa yĩkãgnãg hã, nũy hãpxopmã kummuk kux, yã hõmã' mĩy, 'ũpa'ax hittap xip, 'ĩhã' mĩy.

16 Tikmũ'ũn xok putup, ha yãy xape te' yõg hãpxop xohix pop putup, yĩy tappet tu kax'ãmi', pu tikmũ'ũn xexka xop mõ'kupix, nũy yũmmũg, nũy tu' xape xop pu hãpxop popmã'. Ha' xok, puxi' xexka xop 'ũyõg hãpxop popmã', tik xape xop pu' popmã', tappet tu' kax'ãmi tap hah, tu ta' xok xe'e'.

17 Nõm tikmũ'ũn hi', ha ta' pop 'ohnãg, pa' xape xop hip, pu tu xok, ha tappet pu'uk. Pa tikmũ'ũn xok, puxix tappet ka'ok, tu' yõg hãpxop popmã'ax yũmmũgãhã', pu tu xape xop pop.

18 Hã kaxĩy 'ũpa'ax hãmãxap te' xat, pu xokxop kix Topa pu, nũy hep 'ãta nũnnãy.

19 Mõyyex te' xat'ax 'ãktux hãmãxap tikmũ'ũn pu', tuk-nãy tu mũnũytut pit xix mot kix, tu' hep 'ãta kanop kõnãg hã, tu nũ' xok, pu topixxax nõm 'ãta xup, nũy nũ'xok, xix mĩxux 'ixop hã nũ'xok, tu' xat'ax yõg tappet yĩmũ nũ'nãhã, xix tikmũ'ũn xohix yĩmũ nũ'nãhã',

20 tu: "Topa yõg pa'ax ka'ok, yĩy 'ãte nũhũ hep 'ãta nũ'xok, xa 'ãxop xohix pẽnã', nũy 'ãyĩpkox pi pa'ax tu'," kaxĩy.

21 Kaxĩy Mõyyex te' xat, pu' hep nũ'nã Topa pet kopah, xix Topa xak'ax yõg kãnẽy tu nũ'xok.

22 Yã' xat, pu' hep 'ãta nũ'xok, pu hãpxop tu max Topa pu'. 'Ũhep 'ãta puxehnãg hã Topa te hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', pu tu kux.

Yã Kunnix te yũmũg kuxa kummuk xit, 'ũxok tu'

23 Mõnãyxop Mõyyex te' xat, pu Yoneo 'ãmãnex hep 'ãta nũ'xok Topa pet yõg hãpxop tu', puyĩy tu hãpxop maxnã Topa pu'. Tu xokxop hep nũ'xok, nũy hãpxop maxnã', xix xogyĩn putok nũ'nãhã', nũy tikmũ'ũn xax maxnã Topa pu', pãyã nõm hãmmaxnã'ax te tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmã 'ohnãg, yĩy Kunnix xok, yũmũg pupi' xok, nũy yũmũg kuxa maxnã Topa pu', tu yãy hep 'ãta nũ'nãhã', nũy pexkox yõg hãpxop maxnã Topa pu kamah.

24 Yĩy Kunnix xok hãmãxap, tuk-nãy tu pexkox yõg pet xe'e hã mõktu mõ'nãhã', tikmũ'ũn te nõm mĩy 'ohnãg, ha Topa yĩpxe'e ha' yũm nũy yũmũg pupi hãm'ãktux Topa pu'.

25 Yoneo xop yõg 'ãmãnex xat'ax te Topa xip'ax hã mõ'nãhã', tu hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã mõ'nãhã, tu hãmyãxatamuk yõg 'ãmnĩy tup-xet 'ĩhã mõ'nãhã', tu Topa xip'ax kopa mõ'nãhã', tu xokxop hep 'ãta tat 'ũxeheh. Pa Kunnix xok puxehnãg,

26 nũy tu' xũy puxet, tu' xok, nũy tikmũ'ũn kuxa kummuk tu xit, 'ap xep xok'ah, yã' kux, yã' puxi'.

27 'Ũhep xop xohix xakix puxet, hak-nãy tu Topa te' yõg hãpxopmã'ax kopit putup, 'ok pe hãpxopmã max, 'ok pe' kummuk, tu' kummuk xop pu hãpkummugãp-tup, nũy tu yãnãn, tu' max xop pu hãmmaxnãp-tup 'ũyãnãn tu'.

28 Ha kaxĩy Kunnix xok 'ãmnĩy puxet 'ĩhã', nũy hãm xexka xohix yõg hep xop xohix pupi tu' xok, nũy hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', 'ap xep xok putup'ah, pãyã putpu' nũn putup, nũy yãy yõg tikmũ'ũn hãm tu' mõy, puyĩy nũ mũtik tu pip ka'ok, tu' hip nõmhã, pu nũ'.

10

1 Mõyyex te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xat, pu mõ xokxop hap, nũy haxyã', ha' xat, nũy tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgã', puyĩy 'ãmãnex xe'e hip, nõm te tikmũ'ũn pupi' xok'ax. Yã Yeyox Kunnix mũn yũmũ yõg 'ãmãnex xe'e, tu yũmũ'ã hãmmaxnãhã'. 'Ãmãnex xop te mõ xokxop hap pax, yã hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã mõ'hap, tu tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmã 'ohnãg. Yã tikmũ'ũn xak, nũy yãy kuxa maxnã Topa pu', puyĩy Topa yĩkãgnãg hã' mõg, pãyã yãy kuxa tupmã hok.

2 Pax pu tikmũ'ũn hãpxop mõ'hap'ax hã' yãy kuxa tupmã Topa pu', puxix hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', ha hãpxop mõ'hap'ax kuxyãhã',

3 pa tikmũ'ũn te hãpxop mõ'hap, nũy Topa pu haxyã', ha mõ'hap'ax te yãy yõg hãpxopmã'ax kummuk xutigãhã', yĩ' xaxok 'ohnãg, tu hãmyãxatamuk xohix hã xe mõ'hap, tu xe mõ'hap,

4 Mũnũytut hep 'ãta, xix mot hep 'ãta te hãpkummuk mĩy'ax xaxogã 'ohnãg.

5 Yĩy Kunnix nũn, tu yĩy hãm tu' nũn 'ĩhã, tu' Tak Topa pu hãm'ãktux, hu:
"'Ãtak, xatep-tup'ah tikmũ'ũn te xokxop mõ'hap, nũy tu haxyã',
pak yĩn mĩy.
6 'Ap 'ãkuxa hittup'ah, 'ĩhã tikmũ'ũn te 'ãkeppa mõ'hap,
puyĩy hãpkummuk mĩy'ax xaxogã'.
7 Yĩy 'ãte hãm'ãktux, hu: 'Yãk xip, Topah,
tuk nũn, nũy 'õg putup'ax mĩy, ha kaxĩy tik te' xat'ax yog tappet tu kax'ãmi',
nũy 'ũgmũn 'ãktux," kaxĩy.

8 Tu hãm'ãktux hãmãxap, hu: "Xatep-tup'ah tikmũ'ũn te xokxop mõ'hap, nũy haxyã', 'Ap 'ãkuxa hittup'ah, 'ĩhã tikmũ'ũn te 'ãkeppa mõ'hap, nũy hãpkummuk mĩy'ax xaxogã'," kaxĩy. Tup-tup 'okpa' xat'ax te' xat.

9 Tuk-nãy tu hãm'ãktux, hu: "Yãk xip, Topah, tuk nũn, nũy 'õg 'ũm putup'ax mĩy," kaxĩy. Yã kaxĩy Topa te mõ'hap'ax hitop kuxyãhã', nũy Kunnix 'ãktux 'ũyãnãn tu', ha yũmũg pupi' xok.

10 Yeyox Kunnix te Topa pu' yĩpkox pip, hu yũmũg kuxa kummuk tupmãhã', yã 'ãmnĩy puxet 'ĩhã' xok, tu yũmũg pupi' xok mĩpkupnix tu', 'a xep xok'ah.

11 Yoneo yõg 'ãmãnex xop xohix hãm, tu 'ãmnĩy xohix 'ĩhã' hãm Topa pet kopah, tu mõ hãpxop hap punethok, xix xokxop mõ'hap punethok, nũy Topa pu' haxyã', pa mõ'hap'ax te yũmũg kuxa tupmã hok. 'Ãmhok.

12 Yĩy Yeyox xok yũmũg pupi', 'ãmnĩy puxehnãg 'ĩhã' xok, tu xehomip xok 'ohnãg, yã' puxi', 'ũkux, ha Topa yĩpxe'e hã' yũm, nũy nũ mũtik tu' xexka',

13 tu' hip, pu Topa tu ta tu gãyxop nõã', tu' kummugãhã 'ũyãnãn tu', puyĩ' xohix yĩpkox pi Yeyox xat'ax pu'.

14 Ha Yeyox xok puxet, nũy tikmũ'ũn kuxa tupmã, pu kuxa tu max Topa pu', yĩy hõnhã Topa yĩkãgnãg hã' pip.

15-16 Ha Topa Koxuk te hãm'ãktux hãmãxap, tu tikmũ'ũn kuxa tupmã'ax 'ãktux, hu:
"Hãmyãxatamuk xohix nõg, kopxix pa'ax nõy mĩy,
yã Topa te' xuktux, tu yã yõgnũ xat'ax xex putup,
tikmũ'ũn putox tu' xex putup, xi' kuxa kopa' xex putup," kaxĩy.

17 Tuk-nãy tu hãm'ãktux, hu: "'Ãte' xaxogãp-tup 'õg hãpkummuk mĩy'ax, xix 'õg hãpkummugã'ax 'ãte' xutigã 'ohnãg," kaxĩy.
18 Tu hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', ha' kux, 'ap xe mõ'hap'ah, 'ap xehomi xokxop mõ'hap putup'ah. Yã' puxi'.

Topa yĩkãgnãg hã yũmũg pip

19 Yĩy yũmũg mõg Topa keppah, nũy nũ mũtik hãm'ãktux. Yã Yeyox Kunnix xok yũmũg pupi', nũy yũmũg nũnnã', 'ũyĩy yũmũg mõg, nũy Topa mũtik hãm'ãktux, tu kuxãnõg 'ohnãg.
20 Hõmã topixxax max te nõm hãmyĩkox mõ'yĩnnĩn, pu tikmũ'ũn mõ tu xakux hok, ha Yoneo yõg 'ãmãnex xat'ax te' xut, nũy mõnãy, ha kaxĩy Yeyox xok, yũmũg pupi' xok, nũy yũmũg mõgã Topa yĩkãgnãg hã', nũy yũmũg hi xe'ẽgnãg.
21 Ha yũmũ yõg 'ãmãnex xe'ẽgnãg te Topa pet xe'ẽgnãg kopa' xat, tu pexkox tu' xat, 'ũxuxet'ax Yeyox Kunnix.
22 'Ãpu yũmũ mõg Topa yĩkãgnãg hã, pãyã yã yũmũg kuxap-xet, tu yãy pu mõ'ãmã hok, 'ũmãm ka'ok tu', Topa te yũmũ yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã hah, pu tu kux, ha yũmũg putox pix, 'ũ yũmũ hãpxopmã kummuk kux, 'ũyĩy yũmũg hãpxopmã max 'ũyãnãn tu'.
23 Topa te hãm'ãktux xex, 'ãpu yũmũg kuxa mãm ka'ok nõm hãm'ãktux kopah, Topa te yã koit 'ohnãg, yĩy 'ũgmũ'ãte' hip, pu Topa yũmũ'ã pexkox yõg hãpxop popmã', ha yũmũg nõy pu' xuktux.
24 'Ãpu, yũmũg xape kuxa ka', nũy 'ũm hãk tehet, 'ũp-tup pax tu', nũy tu xape hã hãmmaxnã'.
25 'Ũkuxa mãm ka'ok xop te yãykotĩnnã' pip, ha ta mõy kamah, nũy nõm xop mũtik pi', nũy Topa pu hãm'ãktux. 'Ũxaxok hok. Tikmũ'ũn nõy mõg'ax kuxyãhã', 'a' max'ah. Pãyã 'ãmõg pax, nũy 'ãnõy mũtik Topa tu 'ãkax, nũy mõ yãy nĩynãm. Yã yũmũg xuxyã nũn putup, yĩy yãy tu nũ'nã' pax.
26 Topa te xa hãmyũmmũgãhã', yĩy 'ãxop te' yõg hãm'ãktux xe'e yũmmũg, hu hãpkummuk mĩy kux, nũy xehomip hãpxopmã kummuk hok, 'ũp-tup hu' mĩy hok, ka Topa 'õg hãpkummuk mĩy'ax xe xaxogã hok. Pãyã' xax, xa Topa pu hãpxopmã max. Yã Kunnix xok tap, xayĩy 'ãxop hãpkummuk mĩy'ax kux.
27 Hu 'ãkuxãnõg, yã Topa te 'õg hãpxopmã'ax kopit putup, tu kuxap xe'e hã' gãy xop kix xexkap-tup, yã Topa te' yĩpkox hok xop nõãp-tup kuxap xe'e hã.
28 Yoneo yõg tikmũ'ũn hittap te Mõyyex yõg xat'ax pu' yĩpkox 'ohnãg, tu hãpkummuk mĩy pax, tikmũ'ũn nõy 2, pe 3 te' pẽnã', puxi' xexka xop nõm putex, tu' kuxa ka 'ohnãg.
29 Topa te putep-tep mĩy putup, 'ĩhã tikmũ'ũn te nõm kutok putup nõg? Yã nõm kummuk xop te Yeyox hep 'ãta kutõgnãg pe'paxex, hu: "Yãk-tõgnãg, pu Yeyox Kunnix 'ũgkuxa tupmã'," kaxĩy. 'Ũyĩpkox hok, puxix Topa' yãnãn tu' kummugã xexka', hãpkummuk xexka mĩy ha'. Yã Topa Koxuk te mõ'yãy xe'ẽgnãg, ha tikmũ'ũn te Topa Koxuk kummuk 'ãktux, tu' mãnõg, puxix Topa' yãnãn tu' kummugã xexka', hãpkummuk xexka mĩy hah.
30 Yũmũ'ãte hãmyũmmũg, tu Topa te hãm'ãktux yũmmũg, ha: "'Ãte hãpkummugãp-tup 'ũyãnãn tu', nũy tu nõy yõg kummuk mĩy'ax tu pago," kaxĩy. Tu xe: "Topa te yãy yõg tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nũy nõ hãpxopmã'ax yũmmũg, 'ok pe max, 'ok pe kummuk," kaxĩy.
31 Topa gãy tikmũ'ũn tu', tikmũ'ũn te hãpxopmã kummuk tu' gãy, yĩy 'ãkuxãnõg, nũy Topa xe'ẽgnãg gãyã hok.

32 Hõmã Topa te xa hãmyũmmũgãhã', ha 'ãxop xũy, ha' kummuk xop te 'ãkummugãhã', pãyã 'ãkuxa tuknõg 'ohnãg. 'Ũxaxok hok.
33 Ha' gãy xop te' yãg mãnõg, tu' xũygãhã', pu tikmũ'ũn xohi' pẽnã', ha' yãg nõy xũy 'ũnõy xop mũtik, yã 'ãkuxap-xet 'ãnõy kuxa mũtik.
34 Tu kanet kopa' pip xop kuxa ka', tu 'ãkuxa hittup 'Ihã' kummuk xop te 'õg hãpxop xohix hã' xupxet, hãmyũmmũg tu hã hittup, yã 'õg hãpxop mãynãg pip ka'ok pexkox tu', ha' nõg 'ohnãg.
35 Yĩy 'ãkuxa tuknõg hok, ka Topa yõg putat xax, ha Topa te xa hãmmaxnã xexkap-tup 'ũyãnãn tu'.
36 Hãpxopmã'ax ka'ok hã' tot, nũy Topa pu 'ãyĩpkox pi', nũy nõm putup'ax mĩy, xayĩy pexkox yõg hãpxop pop, yã Topa te xa hãm'ãktux xex.
37 Yĩy Topa yõg tappet te:
"Nãy. Hãpxip kutõgnãg kopxik nũn putup mõ'ka'ok.
38 Ha tikmũ'ũn te hãmyok mĩy, tu' kuxa mãm ka'ok,
puxix tu hi xe'e', pa tikmũ'ũn te yõgnũ putat xak,
nũy putpu' mõg, kopxik kuxa hittup 'ohnãg," kaxĩy.
39 Pa yũmũ'ãte Topa yõg putat xak putup'ah, hu yãy 'ũm nõãp-tup'ah. 'Ãmhok. Yũmũg kuxa mãm ka'ok, nũy yũmũg hi xe'e, nũy Topa yõg putat hã yũmũg mõ kumak mõg.

11

Tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok Topa kopah

1 Yũmũg kuxa mãm ka'ok Topa kopah, hu hãmmax hip, pu Topa pexkox yõg hãpxop yũmũ'ã' popmã', ha ta yũmũ'ãte nõm hãpxop pẽnã hok nõmhã.
2 Yã mõnãyxop hittap kuxa mãm ka'ok kamah, yĩy Topa tep-tup pax.
3 Yũmũg kuxa mãm ka'ok, hu hãmyũmmũg, yã Topa te pexkox mĩy xix hahãm, yã hãpxop xohix mĩy, hãm'ãktux'ax hã' mĩy, tu hãpxop pẽnã hok hã hãpxop mĩy, pu tikmũ'ũn pẽnã'.
4 Yã mõnãyxop hittap 'Ameo kuxa yũm ka'ok, hu mõ kahnẽn hap, nũy Topa pu haxyã', ha Topa tep-tup pax, pãyã' taknõy Kãyĩy yõg mõ'hap'ax putup 'ohnãg. Ha 'Ameo te hãmyok mĩy, 'ũkuxa yũm ka'ok tu', ha Topa tep-tup pax, ha yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã'.
5 Xix mõnãyxop hittap 'Ẽnõg kuxa yũm ka'ok, hu' xok 'ohnãg. Yã Topa te hãm tu' xut, nũy pexkox ha' mõgã', ha tikmũ'ũn te 'Ẽnõg xak, nũy tu pẽnã', pa' pẽnã'ah, ha' kux. Ha Topa yõg tappet te: "Topa te 'Ẽnõg putup pax," kaxĩy.
6 Tikmũ'ũn kuxa yũm hok, puxix Topa nõm putup nõg. Pãyã tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok tu: "Yã Topa xip!" kaxĩy, tu Topa xak, puxix Topa nõm tikmũ'ũn ha hãmmaxnã'.
7 Xix mõnãyxop hittap Nõe kuxa yũm ka'ok, hu Topa te nõm pu hãmyũmmũgãhã', tu 'ãmnĩy mõ'nã'ax yõg hãpxopmã'ax yũmmũgãhã', ha' yĩpkox xip, tu mĩpkox xexka mĩy, kõnãg xexka yĩmũ' mõgãhã', pu nõm mõnãy, nũy kopa' pi', xi' xape xop te' kopa' pi', nũy kõnãg hã mõ' tutnã hok, puyĩy tu xakix hok. Ha kaxĩy Nõe te Topa hã' puknõg xop yã' kummuk 'ãktux, 'ũkuxa mãm 'ohnãg hah, ha Topa te Nõe kuxa tupmãhã', 'ũkuxa yũm ka'ok hah.
8 Xix mõnãyxop hittap 'Amanãm te Topa te' xãnã'ax 'ãpak, tu' yĩpkox xip, hu' mõg hãptox ha, Topa te hãm'ãktux xex hah. Ha' kuxa yũm ka'ok, tu yãy yõg hãm nĩm, tu piyã' mõg yũmmũg, 'okpa' mõg,

9 tu' kuxa yũm ka'ok, hu' puknõg xop mũtik tihi', ha Topa te 'Amanãm pu nõm hãm xexka hõm putup. Tu topixxax ka'ok hã' pet, 'ũk-tok 'Iyak mũtik, hak-tok Yako pet kama topixxax ka'ok hã, ha Topa te nõm mũtik hãm'ãktux xex kamah, nũy tu hãpxexka hõm.

10 Yã 'Amanãm te' hip, nũy Topa yõg kõmẽn xe'e tu' xihip, ha pexkox tu' yũm kõmen, ha' koxyõy hok, Topa te' mĩy hah.

11 Xix mõnãyxop hex Xat kuxa yũm ka'ok kamah, huk-tok put, tu ta kutut, tu Topa yõg hãm'ãktux xex yũmmũg, tu' kuxa yũm ka'ok, pu Topa 'ũk-tok putnã.

12 Hã kaxĩy 'Amanãm kutut, tu' pu'uk, pãyã' mõkputox xohix xexka punethok, mãyõnnãg putuk, xix hãpkux yõg 'ãmot xohix putuk.

13 Ha nõm xop kuxa mãm ka'ok, tu mõktu' xakix, tu Topa yõg hãpxop 'a' pop'ah, pa hãptox tu' pẽnãhã', tu hãmyũmmũg, tu yãy mũn puknõg 'ãktux, tu hãmyãxatamuk xohix hã hãpkumep, tu' pet 'ohnãg hãm xexka tu',

14 tu hãm'ãktux, tu yãy yõg hahãm xak pexkox tu',

15 'a putpu' mõg putup'ah. Pax pu yãy yõg hãm hittap xax, nũy putpu' mõg, puxi' mõg,

16 pap-tup nõg, tu pexkox tu hãm nõy xak, nũy ta tu' pi', ha Topa te nõm tikmũ'ũn hã Topa xe'ẽgnãg, tu nõm tu yãyhãhup 'ohnãg, hu kõmẽn xe'ẽgnãg mĩy pexkox kopa, tu ta tu tu' pip ka'ok.

17 Xix 'Amanãm kuxa yũm ka'ok, yĩy Topa te' yõg hãpxopmã'ax kopit, tu' xat, puk-tok 'Iyak mõ'hap, pu Topa 'Amanãm kuxa kopit, nũy ta tu hãmyũmmũg, 'ok pe 'Amanãm yĩpkox xip, 'ok pe' yĩpkox 'ohnãg. Hõmã Topa te hãm'ãktux xex tap, ha 'Amanãm mõkputox punethok 'ãktux, pa 'Amanãm yĩpkox xip, tu mõk-tok puxehnãg hap'ax,

18 'ĩhã' kuxa yũm ka'ok hãm'ãktux xex'ax kopah, ha: "'Ãk-tok 'Iyak hã 'ãmõkputox tu punethok," kaxĩy.

19 Pa 'Amanãm te Topa yũmmũg, tu tikmũ'ũn putpu hĩnnã'ax yũmmũg, Pax puk-tok xok, puxi' tak putpu' put, ha 'Amanãm kuxa yũm ka'ok.

20 Xix mõnãyxop 'Iyak kuxa yũm ka'ok, hu Topa te hãmmaxnã'ax 'ãktux 'ũk-tok Yako pu', xik-tok 'Eyao pu' xuktux,

21 Xix mõnãyxop Yako kuxa yũm ka'ok, tu' xok putup, 'ĩhãk-tok Yoye kutok pu hãmmaxnã'ax 'ãktux, tu kup tõy tu' xup, 'ĩhã' kuxa te' yẽy Topa keppah.

22 Xix mõnãyxop Yoye kuxa yũm ka'ok kamah, tu' xok putup, 'ĩhã 'ãmnĩy mõ'nã'ax 'ãktux, tu tikmũ'ũn te hãpxexka 'Eyit tu nũ'pa'ax 'ãktux, tu' xat, pu' yõg xokxax mõ'tat, nũy hãpxexka nõy tu nõ hãpkot.

23 Ha tik te hãpxexka 'Eyit yõg tikmũ'ũn xohix xat, tu xonat xop xat, pu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn kutok pit xop xohix kix, 'ĩhã' tut te' put, ha mõnãyxop Mõyyex mũg tak, xi' mũg tut tek-tok pit put, tu' xaptop, tu mẽy 3 hã' xaptop, puyĩy xonat xop pẽnã hok. Yã mãynãg kakxop, yĩ' tak xi' tut te' xat'ax pu yĩpkox 'ohnãg, tu' xaptop, puyĩ' gãy xop 'ũk-tok putex hok.

24 Xix Mõyyex kuxa yũm ka'ok, tu' tuk, tu mõktu xiptap, tu' xat'ax kutok hex nĩm, pu tikmũ'ũn te yã' xat'ax kutok hex kutok 'ãktux hok,

25 Yãp-tup, tu Topa yõg tikmũ'ũn mũtik xũy putup, tu hãpkute'ex kummuk putup nõg,

26 tu hãmpe'paxex, hu: "Yã' max Topa yõg yĩmõgatux xop hãk xũy, pãyã' kummuk, 'ãte hãpxexka 'Eyit yõg tayũmak xohix pop," kaxĩy. Tu pexkox yõg hãpxop puxet xak, puyĩ' pa'.

27 Yã' kuxa yũm ka'ok 'ĩhã hãpxexka 'Eyit nĩm, tu tik te' xat'ax yĩpkutuk 'ohnãg, xi' gãy'ax yĩpkutuk 'ohnãg, tu mõ'kuma' mõg, tu Topa 'ãtigãhã', 'ĩhã' pẽnã hok,

28 tu' kuxa yũm ka'ok, tu 'ãmuk xexka hãmãxap mĩy 'ũxuxet'ax Nõã'yẽn, ha' xat, pu hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã' mĩy, tu' xat, pu kahnẽn hep 'ãta hã mõ'yĩnnĩn'ax muk, pu pexkox yõg nũ'kutnã'ax mõ tu nã hok, nũy tikmũ'ũn kutok hãmãxap xohix kix hok.

29 Xix 'Iyaet yõg tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok, hu kõnãg xexka 'Ãta xak, ha hãmnak, tu' xup 'ohnãg, 'ĩhã tikmũ'ũn te' xak. Ha 'Eyit yõg xonat xop xak putup, ha ta kõnãg xexka te mõ'nĩy, ha kõnãg hãp nũm, tũ kopap-nũm.

30 Xix 'Iyaet yõg tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok, tu kõmẽn xexka Yenikot yĩmap hã' mõg, tu xe' mõg, tu mõktu xohix te 7, ha kõmẽn hãm'ãta ka'ok, tu kõmẽn xohix yĩmap, tu yãy koxyõy, ha': No'!

31 Xi' xotit Ha'ap kuxa yũm ka'ok, ha ta 'Iyaet yõg tik 2 te kõmẽn puknõg Yenikot ha' nũn, nũy puknõg yõg kõmen pẽnã', ha Ha'ap te tik pẽnã'ax 2 xaptop, puyĩy xonat xop kix hok, yĩy Ha'ap 'a xok'ah, pãyã Yenikot yõg tikmũ'ũn xohix xakix.

32 'Ãte putep mũn 'ãktux'ax? Yã hãm'ãktux tox 'ãtep-tup'ah, nũy Yine'ãm 'ãktux, xix Manak 'ãktux, xix Xãnxãm 'ãktux, xix Yepte 'ãktux, xix Namix 'ãktux, xix Xãmõ'eo 'ãktux, xix Topa pupi hãm'ãktux'ax xop 'ãktux.

33 'Ũxohix kuxa mãm ka'ok, hu hãpxexka yõg tikmũ'ũn xohix mũtik yãytuk-mĩy, tu hãm paha', ha' mõg, ha hãpxopmã max, yĩy Topa te tu' hãpxop popmãhã', hãm'ãktux xex tu tu' popmãhã', ha Topa te' ka'ogãhã', pu tu hãmgãy yĩkox mõ'yĩnnĩn, pu' kix hok,

34 ha kuxap xexka kuxyãhã', tu' xupaha', pu mĩkax xexka hãp-tex hok, ha' pu'uk, ha Topa te' ka'ogãhã'. Yã' puknõg xop mũtik yãykix tu mõktu hãm paha'.

35 Ha 'ũn kuxa mãm ka'ok, yĩ' xape te putpu hi', 'ũxakix ka'ok, tu putpu' hi'.

Ha' gãyxop te' yãg xũygãhã', tuk-te'ex kummuk, tu mõktu' kix, ha' xupmãp-tup 'ohnãg, nũy tu hi xe'ẽgnãg.

36 Ha' gãyxop te' yãg pu' hupmãhã', tu' kix kakixnãg, tu' yãg nõy hĩy, nũy kanet kopa nũ'xok,

37 tu' yãg nõy kix mĩkaxxap putux hã, xi' yãg nõy pot xehot hã', xi' yãg nõy kix mĩkax xexka hã. Ha hãpkumep hitop tu', tu kahnẽn xokxax mõ'tat, xix mot xokxax mõ'tat, tu hãmhok, ha' xũygãhã', tuk-te'ex kummuk,

38 ha hãm panip tu hãpkumep, tu yĩktix pepi' mõg, tu hãpkox kopa' pet. Tu' max, ha hãm xexka yõg Topa hã' puknõg xop kummuk.

39 Ha' kuxa mãm ka'ok, yĩy Topa tep-tup pax, tu nõm pu hãm'ãktux xex, pa Topa yõg hãpxop 'ap pop'ah.

40 Yã Topa te nõm xop hipmãhã', pup-xehnãg hã' pop hok, pãyã' hip, nũy yũmũg mũtik pexkox yõg hãpxop xohix pop.

12

Topa te yũmũ'ã hã 'Ãtak

1 Yã nõm tikmũ'ũn xohix te' hip, 'ũyĩy yũmũg kuxa mãm ka'ok, yũmũg xape hittap kuxa mãm ka'ok putuk, 'ũyĩy yũmũg xohix pexkox yõg hãpxop pop. Yũmũg mõg mõ'ka'ok Topa yõg putat hã, kopxix hãpxop putux nĩm, nũy mõg xupmãn. Yã kaxĩy yũmũ'ãte hãpkummuk mĩy hok, nũy Topa puk yĩpkox pi'. Yã hãpkummuk mĩy'ax te hãpxop putux putuk, yĩy mĩy hok, 'ũyĩy yũmũg mõg mõ'ka'ok Topa yõg putat hã', tu kuxãnõg 'ohnãg.

2 Yeyox pe yũmũg paxeh, 'ĩhã yũmũg mõg. Yã Yeyox mũn te yũmũg kuxa mãmmãhã', 'ũyĩy mãm ka'ok nõm kopah, ha yũmũg ka'ogãhã', 'ũmõg Topa yõg putat hã yũmũg. Yeyox kuxa tuknõg 'ohnãg, tu' xok mĩpkupnix tu', yũmũg pupi'

xok, tu' xũy xexka', pãyã yãy pe'paxex, hu: “Yãk xũy kutõgnãg,” kaxĩy, 'ĩhã' gãy xop nõm pu' hupmãha'. Pãyã Yeyox kuxa hittup xexka', tu Topa hip tu', pu Topa pexkox yõg hãpxop popmã', ha Topa yĩpxe'e hã' yũm nõmhã, nũy yãy 'Ãtak mũtik tu xexka pexkox kopah.

3 Yeyox yãy xũy'ax pe tu paxeh, xi' kummuk xop gãy'ax pe tu paxeh. Yã Yeyox xũy punethok hã' tot, 'ũyĩy kamah yũmũg kuxa tuknõg hok, nũy Topa yõg putat xak hok.

4 'Ãxop te yãy putup'ax mĩy kutõgnãg. Topa pu 'ãyĩpkox pip, pãyã kama yãy putup'ax mĩy. Yã' max xa Topa putup'ax puxet mĩy, xayĩy hãpkummuk mĩy'ax xohix tu kux.

5 'Ok 'ãxop te Topa yõg hãm'ãktux xaxok? 'Ãxop yã Topa hã 'ãk-tok xop, yĩy xa hãm'ãktux, hu:

“Xonnẽ', 'ũg'ãpax! 'Ãkuxa tuknõg hok 'ãte 'ãmãnõg hah.

6 Yã 'ãmãnõg, nũy xa hãmyũmmũgã', xayĩy 'ãmax,
'ãmũn yãk mũn hã 'ãk-tok xop tu',
ha mõ'ãyãy xe'ẽgnãg,” kaxĩy.

7 'Ãxũy, tu xa hã' tot, Topa yã 'ãxop hã 'Ãtak, tu xa hãmyũmmũgãhã', 'õg 'ãtak putuk. 'Ok xip kakxop 'ũm, 'ũyõg 'ãtak te nõm mãnõg hok? 'Ap xip'ah.

8 Pax pu Topa 'ãmãnõg hok, yĩy ta 'ãxop 'a Topak-tok'ah, hak-tok xohix mãnõg, nũy tu hãmyũmmũgã', puyĩy hãpxopmã max 'ũyãnãn tu'.

9 Yũmũg tak xohix te yũmũg mãnõg, nũy tu hãmyũmmũgã', ha yũmũg yĩpkox pip, tu' tak max pekpaxex. Yĩy 'ãpu yũmũg Tak Topa pu 'ãyĩpkox pi', xayĩy 'ãhi xe'ẽgnãg.

10 Yũmũg tak te yũmũ'ã hãmyũmũgãhã', 'ĩhã yã yũmũ'ã hã kakxop, hãmyok tu hãmpe'paxex hah, pa Topa te hãmyũmmũgãhã' 'ũ yũmũg tu max, nũy Topa putuk yũmũg tu max xe'ẽgnãg.

11 Topa te yũmũg mãnõg, ha yũmũg kuxa hittup 'ohnãg, pa hãpxip kutõgnãg, 'ĩhã yũmũg kuxa mãm, ha yũmũ'ãte hãpxopmã max, tu hãmyok mĩy 'ũyãnãn tu'.

Topa te hãmyũmmũgãhã'

12 'Ãyok, 'ãknĩhã xihip, 'ãkuxa tuknõg hok, nũy Topa yõg putat hã mõg.

13 Tu hãmyok hã mõg, nũy tikmũ'ũn pu'uk mõgã max, nũy nõm ka'ogã'.

14 Tikmũ'ũn te 'ãyĩmap hã' pip, yĩy nõm mũtik yãytuk-mĩy hok, pãyã hãpxopmã max, xayĩy Topa pẽnã'. Yã hãpxopmã'ax kummuk xop te Topa pẽnã hok.

15 Topa te xa hãmmaxnãhã', 'õg pa 'ãti', nũy Topa yõg putat xax hok, xa tikmũ'ũn kummugã hok, xix xũygã hok, ka 'ãxop mĩnta xũy putuk, nõm te tikmũ'ũn xũygãhã', yã 'ãnõy pu' xũygã hok.

16 'Õg pa 'ãti', nũy 'ãnõy hã xupxet hok, xix Topa yõg hãpxop 'ãktux kummuk hok, 'Eyao putuk. Tik hittap 'Eyao yã mõnãyxop 'Iyak kutok hãmãxap, tu yãy tak yõg hãpxop xohix pop'ax. Ha Topa te hãm'ãktux xex tap, tu 'Iyak kutok hãmãxap ha hãmmaxnã'ax. Pãyã 'Eyao kummuk, tu' tak yõg hãpxop pe'paxex 'ohnãg, 'ap hãmmaxnã'ax 'ũm putup'ah, yĩy 'ũxohix nõy yãnãn, tu' taknõy kuhmõy Yako mũtik nõy yãnãn, nũy 'ãmuk kutĩgnãg pa', 'ũp-tup xũy tu'.

17 'Ãxop te mõnãyxop yõg hãm'ãktux yũmmũg max. Hãpxip 'ĩhã 'Eyao te hãmpe'paxex, tu yãy tak yõg hãpxop xak, xix hãmmaxnã'ax xak, hu xe yã nõ' nõy yãnãn putup, tu' potaha', tu' xak, pãyã' kux. 'Ap xe' nõy yãnãn'ah.

18 'Ãxop te Topa yĩkãgnãg hã 'ãpip. Yã 'Iyaet yõg tikmũ'ũn hittap te yĩktix Xinãy kaka' pip, tu hãpxahĩgnãg tu' pip, tu yĩktix mõ'kãmnãg pẽnãhã', tu Topa

yõg kuxap xexka pẽnãhã', tu hãptup 'ĩhã hãpkoxtap pẽnãhã', xix texgãy tu' yãnãm pẽnãhã', tu kuxãnõg xexka'. Pãyã 'ãxop te nõm hãpxopmã ka'ok pẽnã 'ohnãg nõmhã, yã 'ãkuxãnõg 'ohnãg.

19 Ha nõm tikmũ'ũn te mĩxux xop tu kãyã'ax 'ãpak, xix Topa yĩy 'ãpak, tu hãm'ãpak, tu kuxãnõg xexka', hu' xak, puyĩy tu yĩy hok,

20 Topa yĩy hã' tot 'ohnãg hah, ha' xat, hu: "Yĩktix 'ãpit hok, pe tikmũ'ũn, pe xokxop, ka mĩkaxxap hã tikmũ'ũn 'ãtux, tu 'ãp-tex!" kaxĩy.

21 Tikmũ'ũn te Topa yõg hãpxopmã ka'ok'ax pẽnãhã', tu' kuxãnõg xexka', yĩy Mõyyex te: "'Ãte yãy puxu'ux, 'ũgkuxãnõg tu'!" kaxĩy.

22 Pa 'ãxop kuxãnõg 'ohnãg, yã yĩktix Xiãm tu 'ãmõxaha', Topa xe'ẽgnãg yõg kõmẽn tu 'ãmõxaha', pexkox yõg kõmẽn Yenoyanẽn tu 'ãmõxaha', tu pexkox yõg nũ'pok xop xohix punethok pẽnãhã',

23 xix Topak-tok xop te mãxap pẽnãhã', ha yãy tu nũ'nãhã', tu' kuxa hittup xexka'. Yã Topa te nõm xop 'ãxet'ax kax'ãmi pexkox kopah, pu yãy mũtik tu pip ka'ok pexkox tu', xix 'ãxop te Topa pẽnãhã', ha' pa te hãmyũmmũg, tu' hep xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit putup, tu tikmũ'ũn yõg mĩy'ax xohix tu pago. Xix tikmũ'ũn xakix xop pẽnãhã', ha hãmyok mĩy, yã' kuxa tup, Topa te' tupmãhã', pu tu kuxa max xe'ẽgnãg.

24 Xix Yeyox pẽnãhã', ha' pa'ax tup mĩy, tu' xok yũmũg pupi', tu yãy hep 'ãta nũ'nãhã mĩpkupnix tu', yã tik hittap Kayĩy gãy, tu' taknõy 'Ameo putex, tu' yõg hep 'ãta nũ'nãhã', pãyã Yeyox hep 'ãta nũ'nãhã', pu hãpkummuk mĩy'ax xaxogã'.

25 'Õg pa 'ãti! Tikmũ'ũn yĩpkox 'ohnãg, puxix tu xakix, tu mõxa hok, nũy Topa mũtik tu pip ka'ok, yĩy 'ãpu yũmũg yĩpkox pip Topa yõg hãm'ãktux pu', nũy yã yũmũg hi xe'e'.

26 Hõmã Topa yĩy'ax te hãm nuhuk, pa hõnhã Topa te: "Hãpxip 'ĩhã 'ãte xe hãm nuhuk putup, ha mõktu pexkox yãy nuhuk kamah," kaxĩy.

27 Tu xe hãm nuhuk 'ãktux, ha ta hãm xexka yõg hãpxop nõãp-tup, pu pexkox yõg hãpxop tu pip ka'ok.

28 Yĩy 'ũyã yũmũg kuxa te Topa max 'ãktux. Yã Topa mũtik yũmũ'ãte' xat putup, tu' xat kux 'ohnãg. Yũmũ'ãte Topa max 'ãktux, tu nõm pu yũmũg nũktettex, nũy yũmũg kuxa' yẽy, yã Topa tep-tup kaxĩy.

29 Hamũn. Yũmũ yõg Topa ka'ok, tu kuxap putuk. Yã kuxap te hãpxop xohix nõã', ha kaxĩy Topa te tikmũ'ũn kummuk nõãp-tup, nũy 'ũmĩy'ax kummuk tu pago.

13

1 'Ãxape xop putup pax, nũy tu nõm putup kux hok. 'Õhõm yã Kunnix yõg tikmũ'ũn, yĩy 'ãxop hã 'ãxape'.

2 'Ãxape puknõg xapit, putnũ, nũy 'ãpet kopa xihip. Hõmã tikmũ'ũn hittap te' puknõg xop xãnãhã', nũy yãy pet tu' pi', nũy nũy mõ'nĩynãm, tu hãmyũmmũg hok, 'ĩhã pexkox yõg nũ'pok xop xãnãhã', ha tikmũ'ũn pet kopa mõ'xip.

3 Kanet kopa' pip xop xaxok hok, pãyã mõ'nĩynãm, xa tep-tup kamah, pu 'ãnõy 'ãhĩy'ax xaxok hok. Xix 'ãxape xop xũy'ax xaxok hok, nũy tu mõ'nĩynãm. Xatep-tup kamah pu 'ãnõy 'ãxũy xaxok hok, nũy mõ'ãnĩynãm.

4 Yã' max pu yãytax, nũy tu xetut mũtik yãy kep mũg nõm, xi' yĩpxox mũtik yãy kep mũg nõm. Topa te' nõy hã' xupxet xop kopit putup, xi' xonnix xop kopit putup, nũy nõ hãpkummugã'.

5 'Ok tayũmak putup te 'ãp-tex? 'Ũxupkumĩy hok, xix 'ãnõy yõg hãpxop putup hok, xayĩy 'õg hãpxop tu 'ãhittup, yã' puxi'. Topa te xa hãm'ãktux xex, hu: 'Ãte yã 'ãnĩm 'ohnãg, nũy 'ãmũtik 'ãti'," kaxĩy.

6 Yĩy yũmũg kuxãnõg 'ohnãg, nũy tu hãm'ãktux, hu:
"Topa te mõgnĩynãm, yĩy 'ũgkuxãnõg 'ohnãg.
Yã tikmũ'ũn 'ũm tek kuxa kummugã hok," kaxĩy.

7 'Ãpẽnã max'ax xop xaxok hok, Topa yõg hãm'ãktux xa' xuktux hah, ha' kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah 'ĩhã' xakix, yĩy xax, xa 'ãkuxa yũm ka'ok kamah, nũy yã 'ãnõy yõg hãpxopmã'ax tat.

8 Yeyox Kunnix xip ka'ok. Yã hõmã hãmyãxatamuk xohix hã' xip ka'ok, xix hõnhã' xip ka'ok, xix hãptup xohix 'ĩhã' xip ka'ok putup mõ'kuma' mõg. Yamũn yĩnmũn, tu yãyhã' nõy 'ohnãg, tu yãy yãnãn 'ohnãg.

9 Tikmũ'ũn te hãmyũmmũg kummuk hã xa hãmyũmmũgãp-tup, ha ta 'ãyĩpkox hok, pu 'ãmõgã kummuk hok. Yã Topa te yũmũg kuxa ka'ogãhã', 'ũtu max, pu yũmũg'ã hãmmaxnãhã'. Ha' puknõg xop te 'ãxat, tu' xat hok, xa' xit hok, yĩy 'ãka'ogã 'ohnãg.

10 Mõyyex te Yoneo yõg 'ãmãnex xop xat hok, pu xogyĩn mõ'hap 'ax mã hok, tikmũ'ũn te Topa pu nõm xogyĩn mõ'hap, nũy haxyã',

11 ha' yõg 'ãmãnex xat'ax te xokxop hep 'ãta tat Topa xip'ax xe'ẽgnãg tu', pu Topa yã tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux. Ha xokxop yĩn tat, Yoneo yõg tikmũ'ũn te' pip'ax kũnãpa' tat, nũy mõy mõ'hap, ha' nõg.

12 Yĩy Yeyox xok kõmẽn xexka kũnãpa kamah, nũy yãy hep 'ãta nũnnãy, pu Topa tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmã', pu tu kuxa max.

13 'Ãpu yũmũ mõg Yeyox hah, nũy Yeyox pe mõg, nũy yũmũg xũy kamah. Hõmã Yeyox xũy, 'ũkummuk xop te nõm pu' hupmãhã', ha' xũy, ha kaxĩy yũmũg xũy kamah, ha' kummuk xop te yũmũ'ã' hũpmãhã'.

14 Hãm xexka yõg kõmẽn xohix nõãp-tup, 'ãpu yũmũ'ãte pexkox yõg kõmẽn xax, yã nõm kõmẽn xip ka'ok, yĩy yũmũ'ãte' xak, nũy pexkox ha yũmũg mõg.

15 Hu yũmũ'ãte yãy mũn popmãhã Topa pu', nũy nõm max tãmnãg 'ãktux, tu Topa pu hãm'ãktux, puyĩ' xupax, hu: 'Ãmax xe'ẽgnãg, Topah! Kaxĩy.

16 Hãpxopmã max, tu' xaxok hok, nũy 'ãnõy hã 'ãtehet. Yã Topa tep-tup.

17 'Ãpẽnã max xop pu 'ãyĩpkox pi', nũy nõ xat'ax mĩy. Nõm xop hãm Topa pu', tu 'ãpẽnãnã' pip, tu Topa pupi 'ãpẽnã max, xa 'ãxop mõ kuma mõg Topa yõg putat hã. 'Ãyĩpkox pi', puxix 'ãpẽnã max, nũy yãy hãpxopmã'ax tu kux. 'Ãyĩpkox pip hok, puxix yãy pu hãpkummugã', ha 'ãpẽnã'ax xop yãy hãpxopmã'ax tu' kuxa hittup 'ohnãg.

18 Topa pu hãm'ãktux pax, nũy ta tu tu' kax, puk mũg ka'ogã'. Hak mũg kuxa te yãy yĩkopit, tu yãy yõg hãpxopmã'ax 'ãktux. Yãk mũ 'ãte' xak nũy hãpxopmã max pax.

19 Tu xa tu' xak nãm, xa 'ãxop Topa tu xax, puyĩy mõgkutnã ka'ok 'ãhah.

Topa pu hãm'ãktux

20 Topa te yũmũg xuxyã Yeyox putpu hĩnnãhã', ha Topa yõg tikmũ'ũn pẽnãnã' xip. Yã' pẽnã max'ax xexka'. Kaxĩy tik te yãy yõg kahnẽn xop pẽnã max, yĩy Topa te' pa'ax tup mĩy, ha Yeyox xok, tu' hep 'ãta nũ'nãhã', pu Topa pa'ax mĩy. Ha' pa'ax kuxyã 'ohnãg.

21 Pũyã Topa 'ãkuxa mãmmã', xix xa hãmmaxnã', xa 'ãyĩpkox pi'. Pũyã Topa 'ãka'ogã', xayĩy hãpxopmã max, nũy Topa yõg putup'ax mĩy. Pũyã Topa yũmũg

kuxa tupmã, 'ũ kuxa tu max, tuk putup tu'. Pũyã tikmũ'ũn xohix Kunnix max xe'ẽgnãg 'ãktux, nũy tu' xuktux mõ'kuma' mõg.

Tute hãm'ãktux kux

22 'Ũkxape xop, 'ãte xa tu' xak, xa 'ãpax, nũy tuk 'ãhã' tot. 'Ãte xa kax'ãmi', nũy 'ãk'ogã', xa 'ãkuxa tuknõg hok. 'Ap tox'ah nũhũ tappet.

23 'Ãte xa hãm'ãpak'ax max 'ũm 'ãktux, xayĩy hãmyũmmũg. Yã yũmũg xape Timõn te kanet tu' xip tap, ha' xut pu mõg. 'ũg ha' nũn, kopxix mõ'kutnã 'ãxop hah, puyĩy 'ãpẽnã.

24 'Ãpẽnã max'ax xop xohix pu 'ãneo, xix Topa yõg tikmũ'ũn xohix pu 'ãneo. Hãpxexka 'Itat yõg yũmũg xape xop te 'ãneo kamah.

25 Puyã Topa' xohix ha hãmmaxnã'. Tu ta tu' kux.

TIAK TE KAX'ÃMI'

1 'Ũgmũn Tiak. Topa pu 'ãte hãpxopmãhã', xix yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix
pu 'ãte hãpxopmãhã', tu Topa yõg tikmũ'ũn te hãpxexka xohix tu' pip xop pu
'ãneo.

'Ãkuxa yũm ka'ok, nũy tu hãmyũmmũg

2 'Ũkxape xop, 'ãkuxa hittup 'ĩhã 'ãxũy xexka',
3 yã 'ãkuxa mãm ka'ok, hu' xũy'ax hã' tot, nũy Topa yõg putat xak hok,
4 nũy 'ãmõg kuma 'ãmõg, nũy Topa hã 'ãxiptap xop, nũy tu hãpxopmã max
xe'e'.
5 Tikmũ'ũn te hãmyũmmũg hok, puxix Topa tu' xax, pu tu hãmyũmmũgã', ha
Topa hittup, tu hãmyũmmũgã punethok, tu mõktu xohix, yã Topa mũn max,
tu' hok hã tikmũ'ũn xohix pu hãmyũmmũgãhã',
6 yĩy ta tu' xax, 'ĩhã 'ãkuxa yũm ka'ok 'õm kopah, tu 'ĩkopit hok. Tikmũ'ũn
kuxa yũm hok te kõnãg xexka mahap'ax putuk, tu' kuxa kopa mahapnãm, tu'
yũm 'ohnãg.
7 Topa te nõm xop pu hãmyũmmũgã 'ohnãg,
8 'ũpu'uk hah, 'ap-tox puxet'ah Kunnix putox mũtik, 'ap hãpxopmã'ax
yũmmũg'ah.

'Ũp-texop xexka xi' hok xop

9 Pũyãk xape hok hittup, 'ĩhã Topa te nõm ha hãmmaxnãhã'.
10 Pũyãk xape tup-texop hittup kamah, 'ihã Topa te hãmhõgnãgãhã'. Yã' yõg
tayũmak yãyxaogã'ax, tu mõktu' xok, tu mĩnnut puxet putuk, 'ũhok tu'.
11 Mãyõn ka'ok, tu mĩxux mõ'hap, ha' nak, tu tapmãhã', yĩy mĩnnut nãhã hãm
tu', tu' mãm, tu' nõg, ha kaxĩy 'ũp-texop xexka xok.

Hãpkummugã'ax

12 Tikmũ'ũn xũy, puxix Topa yõg putat xax hok, pãyã' kuxa hittup. Yã
Topa te hãpxopmã'ax xohix kopit, tu' kopit kux, 'ĩhã 'ũhĩnnã xe'ẽgnãg, tu ta tu
hãm'ãktux xex, nũy hĩnnã', Topap-tup pax hah.
13 Pũyã tikmũ'ũn Topa kupex hok, 'ĩhã hãpkummuk mĩy putup, 'ĩhã' xũy'ax
hã' tot putup'ah, hu: "Topa tek xapit, 'ũ hãpkummuk mĩy," kaxĩy. Yã' koit. Topa
te hãpkummuk mĩy 'ohnãg, tu tikmũ'ũn xapit 'ohnãg, puyĩy hãpkummuk mĩy.
14 Pa tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy, 'ũp-tup tu' mĩy, tu yã mõ'ãmã', nũy mĩy.
15 Tu hãpkummuk pe'paxex, tu' mĩy putup, hu hãpkummuk mĩy, tu' mĩy pax,
tu mõktu' xok, tu Topa hã' puknõg xe'e'.
16 'Ũkxape xop, yãy pu koit hok.
17 Topa te mãyõn xop xohix mĩy, tu' mãynãg mĩy pexkox tu', yã pexkox yõg
hãpxop xohix mãynãg. Yã hãmmax xohix Topa te' mĩy, tu pexkox tu yũmũ'ã
hãmmaxnãhã'. Yã Topa mũn max xe'ẽgnãg, tu yã yĩnmũn, tu yãy yãnãn 'ohnãg,
xix yãyhã' nõy 'ohnãg kamah.
18 tu yũmũg putup, hu' xat, pu yũmũg tut yũmũg put, tu hãpxe'e 'ãktux, ha
yũmũg kuxa mãm ka'ok nõm hãm'ãktux kopah, ha yũmũg xe xanãhã', 'ũyĩy
yũmũg yãyhã Topak-tok xop te mãxap, pu hãpxop nõy xohix Topa hãk-nãy tu'
xop.

Hãm'ãpax, nũy hãpxopmã max

19 'Ũkxape xop, 'ũxaxok hok: 'Ãnõy yõg hãm'ãktux 'ãpax punethok, nũy hãm'ãktux kutõgnãg, yã 'ãgãy hok.
20 Tikmũ'ũn gãy, puxix hãpxopmã kummuk, ha Topa tep-tup nõg, hãmyok mĩy'ax putup tu'.
21 Yĩy hãpkummuk mĩy hok, xix hãpxopmã kummuk hok, yãy mũn kutõgnãg pe'ãpaxeh, yã Topa yõg hãm'ãktux te 'ãkopa' xip, yĩy ĩpkox pi', nũy 'ãkuxa hi xe'e'.
22 Yãyhã 'ãmõ'ãmã hok. Topa yõg hãm'ãktux 'ãpax, xa 'ĩpkox pi', nũy hãpxopmã max.
23 Tikmũ'ũn te nõm hãm'ãktux 'ãpak, tu' yĩpkox hok, puxix tikmũ'ũn hãmyũmmũg 'ohnãg putuk, ha 'ĩypex hã tute yãy pẽnãhã', tu yãy pa pẽnãhã', tu hãmyũmmũg: Yã yãy pa xe'e',
24 pa putpu' mõg, tu yãy pa xaxok, ha' kux. Ha kaxĩy tikmũ'ũn te hãmyũmmũg hok te Topa yõg hãm'ãktux xaxok.
25 Pa tikmũ'ũn te hãmyũmmũg, tu' xat'ax max xe'ẽgnãg 'ãpak, nũy hãmyũmmũg max, puyi' mãynãg mĩy, puxi' xat'ax hãmyũmmũgã', puyĩy tu' hi' xe'e. Topa te nõm tikmũ'ũn ha hãmmaxnãp-tup.
26 Tikmũ'ũn te: "'Ũgkuxa te Topa xak," kaxĩy, pãyã' yĩy kummuk pax, puxix tu Topa xak 'ohnãg, tu yã yãyhã mõ'ãmã',
27 Pa tikmũ'ũn te Topa yũmũg Tak xak xe'e', puxix 'ũn hok mãm xop hã tu tehet, xix kakxop yãy tak pip hok xop hã tu tehet, nũy nõm ha hãmmaxnã', tu Topa hã' puknõg xop yõg putat kummuk xak, nũy Topa yõg putat hã' mõg kuma' mõg.

2

'Ũxohix yã yãy putuk

1 'Ũkxape xop, 'ãkuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix kopah, ha' max xe'ẽgnãg, yĩ' hok xop xix 'ũp-texop xexka putup pax, yã' nõy putuk yũmũg xuxyã pu'.
2 Pa tikmũ'ũn yãg te' hok xop putup nõg, tup-texop xexka putup pax, hap-texop te 'ãxop mũtik yãy tu nũ'nãhã' tu' xax max mõ'tat, tu pipkup kõnãmõg tat yĩpkutok hã', ha tik hok nũn, kamah, tu' xax kummuk mõ'tat.
3 Pe 'ãxop tep-texop pu: "Yũhũm, nũy nũ mĩpe max yĩmũ yũm," kaxĩy. Tu' hok pu: Pe yĩy 'ãknĩhã xihip 'õnte', pe yã hãm tu yũhũm," kaxĩy.
4 Puxi', 'ãp-tox 2 'ãnõy hã, yã 'ãxop hã yãy putuk 'ohnãg.
5 'Ũkxape xop, 'ũg'ãpax: Topa te' hok xop yĩmõgãtux, pu' kuxa mãm ka'ok hamũn kopah, nũy yĩpkox pi', 'ĩhã Topa te' xat, Topap-tup pax tu', yã Topa te hãm'ãktux xex nõm xop mũtik,
6 ha 'ãxop te' hok xop putup nõg, pãyã putexop xexka te xa hãpkummugãhã', tu tik pa te hãmyũmmũg ha 'ãmõgãhã', nũy 'ãkupeh,
7 tu Yeyox Kunnix 'ãktux kummuk, ha xa' hõm yãy'ãxet'ax. Hap-texop te xa 'ãktux kummuk, ha Topa te xa hãmmaxnaha'.
8 'Ãxat'ax pu yĩpkox pi', puxix hãpxopmã max, ha' xat, hu: "'Ãnõy putup pax, xate yãy mũn putup pax putuk," kaxĩy.
9 'Ãxop te hãmhok xop putup nõg, xip-texop putup pax, 'ũxax pẽnã tu', puxix Topa yõg xat'ax pu 'ãyĩpkox pip hok, tu hãpkummuk mĩy, ha Topa te' kummuk 'ãktux.
10 Tikmũ'ũn te Topa yõg xat'ax puxehnãg pu' yĩpkox hok, puxix tu xat'ax xohix pu' yĩpkox 'ohnãg. Yã Topa te' xat, pu' xat'ax xohix pu' yĩpkox pi'.

11 Ha' xat, hu: 'Ãxonnix hok," kaxĩy. Tu xe: "'Ũp-tex hok," kaxĩy. 'Ap xatep-tex'ah, pãyã' xonnix, puxix 'ãyĩpkox hok, tu' xat'ax koxyõy.
12 Topa te 'õg hãpxopmã'ax kopit'ax, yĩ' xat'ax pu 'ãyĩpkox pi'. Yã' xat'ax te yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã', 'ũyĩy yũmũg hi xe'e', nũy hãpxopmã max.
13 Topa te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax xohix kopit putup, ha tikmũ'ũn te' nõy kuxa ka hok, puxix Topa' ka hok xop kuxa ka hok 'ũyãnãn tu', pa tikmũ'ũn te' nõy kuxa ka', puxix Topa te nõm xop pu hãpkummugã hok.

'Ãkuxa yũm ka'ok nũy hãpxopmã max

14 'Ũkxape xop, 'ã' max'ah, yãy kuxa yũm'ax 'ãktux, 'ĩhã 'ãnõy te 'õg hãpxopmã max pẽnã 'ohnãg. Yã 'ãkuxa yũm pu'uk, 'ap 'ãkuxa yũm xe'e'ah.
15 'Ãxape xax kummuk, ha putup tep-tex,
16 ha tu hãpxop hõm 'ohnãg, xix topixxax hõm 'ohnãg, pa: "Pũyã Topa xa hãmmaxnã', xayĩy 'ãxit max, nũy 'ãxax max tat kamah," kaxĩy,
17 puxix 'ãkuxa yũm pu'uk, 'ĩhã 'ãnõy pu hãpxopmã 'ohnãg, 'ap 'ãkuxa yũm xe'e'ah.
18 Tikmũ'ũn te: "'Ãkuxa yũm ka'ok, ha 'ãte hãpxopmã max," kaxĩy. Yĩy 'ãte: Tikmũ'ũn te 'ãkuxa yũm'ax pẽnã hok, 'ĩhã xate hãpxopmã 'ohnãg. Pãyã 'ãte hãpxopmã max'ax hã xa' mũg, xayĩy pẽnã', nũy tuk kuxa yũm ka'ok yũmmũg. Yã hãpxopmã'ax max hã tikmũ'ũn te' pẽnã'ax," kaxĩy.
19 'Ok 'ãkuxa yũm ka'ok Topap-xehnãg kopah? Yã' max. Yãmĩy kummuk xop kuxa mãm ka'ok kamah, tu Topa yĩpkutuk, tu yãy nuhuknãm 'ũkuxãnõg tu'.
20 'Ãptox ka'ok, tu hãmyũmmũg 'ohnãg! 'Ãkuxa yũm ka'ok, 'ĩhã hãpxopmã max 'ohnãg, tu' hitop hã 'ãkuxa yũm, 'ap puxi'ah.
21 Tep te xĩy Topa te mõnãyxop hittap 'Amanãm max 'ãktux? 'Amanãm tek-tok 'Iyak hõm'ax, nũy kuxap hã mõ'hap Topa pu', hu Topa te 'Amanãm max 'ãktux, 'ũyĩpkox xip hah.
22 Yũmmũg. 'Amanãm kuxa yũm ka'ok Topa kopah, tu' yĩpkox xip, tu hãpxopmãhã kamah.
23 Yĩy Topa yõg tappet te: 'Amanãm kuxa yũm ka'ok Topa kopah, yĩ' kuxa tupmãhã', pu tu max," kaxĩy. Ha Topa te 'Amanãm hã' xape'.
24 Yĩ' yũmmũg. Yã Topa te tikmũ'ũn putup pax, 'ũyõg hãxopmã'ax hãp-tup pax, 'ũkuxa yũm ka'ok ha hãpxopmãhã', ha' kuxa tupmãhã'.
25 Xotit Ha'ap te 'Iyaet yõg tik xop hã tu tehet, nõm xop te' puknõg yõg hãm pẽnã'ax, ha putat nõy ha' mõgãhã', puyĩy tu nũmãn, yĩy hãpxopmã max, ha Topa tep-tup pax.
26 Tikmũ'ũn koxuk te' yĩn nĩm, puxix tikmũ'ũn tu xok, hã kaxĩy tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok, tu hãpxopmã hok, puxi' hi xe'e hok.

3

Tikmũ'un yõyxõg

1 'Ũkxape xop: 'Ap max'ah, tikmũ'ũn punethok te' nõy xop pu hãmyũmmũgã', 'ĩhã yãy kotĩnnãhã' pip. 'Ũyũmmũgã'ax, puxix Topa' yĩkopit putup, nũy yũmmũg, pẽyã hãmyũmmũgã max, pẽyã hãmyũmmũgã kummuk.
2 Yũmũg xohix te hãpkummuk mĩy, ha tikmũ'ũn yãy yĩy'ax hã hãpkummuk 'ãktux hok, puxix 'ũmax xe'ẽgnãg, tu yãy mõgã max.
3 Tikmũ'ũn te kãmãnok mõgãhã', tu pipkup kohe te kamãnok yĩkox kopa' xip hã mõgãhã', pu mõg, ha yũmũ'ãte yĩmũ' mãm, nũy nõ mõg.

4 Kamah mĩpkox xexka te kõnãg yĩmũ mõg, ha 'ãmuuh ka'ok te' mõgãhã', pa tikmũ'ũn te mĩm kutõgnãg hã' mõgãhã, nũy nõ hãpkux xuhmĩy yĩmũ 'ãpep hãmnak hah.
5 Ha tikmũ'ũn yõyxõg kaxĩy, 'ũk-tõgnãg, pãyã 'ũyĩy'ax te hãpxopmã xexka'. Kuxap kup kutĩgnãg, pãyã hãmhipak xexka mõ'xut xexka',
6 hã kaxĩy 'ũyõyxõg kutĩgnãg, pãyã' yĩy'ax te hãpkummugã xexka', tu Hãmgãyãygnãg yõg kuxap gãy putuk, tu' nõy kuxa tuknõgãhã', tu mõktu kummugã xexka', 'ũxupmãhĩy kummuk tu'.
7 Tikmũ'ũn te xokxop xohix mũg'ax xix putuxnãg, xix xokxop yãy hi xip mũg'ax, xix xokxop yĩkũy mũg'ax, xix mãm xohix mũg'ax,
8 pa tikmũ'ũn te' yõyxõg 'ũm mũg hok, puyĩy tu yĩy kux, 'ũkummuk hah, tu kãyã gãy yõyxõg putuk, tu' yĩy'ax hã' mõy putex.
9 Yũmũ'ãte yãy yĩy'ax hã yũmũg Tak Topa max 'ãktux, xiknõy mãnõg, hu: "Pũyã Topa xa hãpkummugã'," kaxĩy, tu' mãnõg, yã Topa te' hep xop xohix mĩy yãymũn putuk, ha yũmũ'ãte' xaxok.
10 Tikmũ'ũn yĩy'ax 2, tu Topa pu hãm'ãktux max, 'ĩhã' nõy pu hãm'ãktux kummuk. 'Ũkxape xop, kaxĩy 'ãktux hok!
11 Kõnãg xupup kox puxet te kõnãg xut, ha kõnãg puxet, pẽyã' xuxpex, 'ok pẽyã' kohãgnãg, tu kõnãg 2 'ohnãg, pap-xet.
12 Tikmũ'ũn te xupxak xut hok tepta kup tu', tu gõyap xut hok nanũy kup tu'. 'Ãmhok! Yã kaxĩy kõnãg kox kummuk tu kõnãg xuxpex tat 'ohnãg.

Hãmyũmmũg xe'e'

13 Piyã' xip tikmũ'ũn te hãmyũmmũg? 'Ok xip 'ãxop kopa'? Pũyã hãpxopmã max, tu yãy mũn kutõgnãg pe'paxeh, nũy hãmyũmmũg xexka'.
14 Pa 'ãyĩpkumĩy hok, tu yãy mũn xexka pe'ãpaxex hok, xi' koit hok, nũy mõ'ãmã hok, puyĩ' nõy 'ãpe'paxex, hu: "Yã 'õhõm te hãmyũmmũg!" kaxĩy.
15 Yã hãpxopmã'ax kummuk te yãmĩy xop kummuk yõg hãmyũmmũg'ax putuk, xix xokxop yõg, xix Topa hã' puknõg xop yõg hãmyũmmũg'ax putuk. Yã' kummuk.
16 Tikmũ'ũn kummuk te yãy mũn pe'paxex xexka', tu' yĩpkũmĩy, tu tikmũ'ũn xohix kummugãhã', tu' mõgã kummuk, yĩy hãpxopmã kummuk punethok.
17 Topa te pexkox tu' xip, tu hãmyũmmũg xe'ẽgnãg, tu yãy yõg tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã', puyĩy tikmũ'ũn kuxa tu tup, puyĩy yãytuk-mĩy kuxyã', puyĩ' kuxa yũm, ha Topa te hãmyũmmũgãhã', nũy hãmmaxnã', nũy tikmũ'ũn hã' xape', tu' kuxa ka', puyĩy hãpxopmã max 'ũyãnãn tu',
18 ha' kuxa yũmmãhã', puyĩy hãmyok mĩy pax.

4

Topa hã' puknõg xop yã 'ãxape hok

1 Teptu yãy tuk-mĩy 'ãnõy mũtik? 'Ãxop te yãy putup'ax kummuk mĩy, tu yãykix.
2 Tu hãpxop putup xũy, pãyã' pa hok, hup-tex putup, nũy nõm hãpxop pa', tu 'ãnõy yõg hãpxop putup, 'ap pa yũmmũg'ah, hu yãykix, tu Topa tu' xak 'ohnãg, pu xa' hõm.
3 Xate Topa tu' xak, tu' pa 'ohnãg, 'ũxak kummuk tu'. Tu' xak, nũy yãy putup'ax mĩy.
4 'Ãxop te Topa nĩm'ax. Topa hã' puknõg xop te Topap-tup nõg. 'Ok yũmmũg hok xate'? 'Ãxop te nõm puknõg xop hã 'ãxape', hu ta Topa hã 'ãpuknõg kamah.

5 Topa yõg tappet te tikmũ'ũn kuxa 'ãktux, tu' hitop tu' xuktux 'ohnãg, hu:
“Topa te tikmũ'ũn kuxa mĩy, ha' yĩpkũmĩy, tup-tex,” kaxĩy,
6 Pa Topa ka'ok xe'ẽgnãg, tu tikmũ'ũn kuxa ka'ogãhã', yã Topa yõg tappet te
xe: “Tikmũ'ũn yãy mũn xexka pe'paxex, puxix Topa putup nõg, pak-tõgnãg
xop pu hãmmaxnãhã', nõm xop yãymũn kutõgnãg pe'paxex ha hãmmaxnãhã',”
kaxĩy.
7 Yĩy 'ĩpkox pi Topa pu', nũy Hãmgãyãgnãg yĩpkutuk hok, nũy nõm mũtik
kumĩy, ha' xupap-tup.
8 'Ãxop yã hãpxopmã kummuk xop, 'ãpu Topa hã mõg, nũy yĩka hã' pip, ha
'ãha' nũn putup, nũy 'ãkuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat 'ũyãnãn tu'.
Hãpkummuk mĩy kux, 'ãyĩm pix putuk, nũy 'ãkuxa tup, nũy 'ãmax, nũy 'ãp-xet
Topa kuxa mũtik,
9 'Ãkuxa hittup hok, nũy pota punethok, nũy hãpkummuk mĩy kux,
10 tu Topa tu' xax, pu mõ'ãnĩynãm, nũy 'ãka'ogã', ha 'ãxexkanãp-tup.

'Ãnõy 'ãktux kummuk hok

11 'Ũkxape xop, 'ãnõy 'ãktux kummuk hok, 'ũxuktux kummuk, puxix 'ãxop
'ãnõy yĩkopit, tu Topa yõg xat'ax kopit kamah, yã 'ãkummuk. Tikmũ'ũn te Topa
yõg xat'ax kopit, puxix Topa tu' yĩpkox 'ohnãg.
12 Topap-xet te 'ãxat, 'ũpa te hãmyũmmũg, tup-xehnãg hã 'ũhep xop xohix
yõg hãpxopmã'ax kopit putup, tu tikmũ'ũn kuxa kummuk xit'ax, nũy yãnãn
tu' kuxa max tat, tu' kummuk mĩy pax xop kix'ax. Yãy 'ãpe'ãpaxeh hok, nũy
'ãxape yõg hãpxopmã'ax kopit, nũy Kunnix yõg xop yĩkopit. Kunnix yãp-xet te
hãpxopmã'ax xohix kopit, nũy tu hãmyũmmũg, pe yã' max, pe yã' kummuk.

Hãptup pe'ãpaxek-tõgnãg

13 'Ãxop te: “Pe hõnhã, pa hãptup, kopxik mõg kõmẽn tu', nũy nox xihip, nũy
hãpxop hãmenex, 'ũyĩy tayũmak xexka punethok pop,” kaxĩy. Nãy. 'Ũg'ãpax:
14 'Ãxop te hãptup yõg hãpxopmã'ax yũmmũg 'ohnãg! Tu hãmgõy putuk, yã
hõnhã' xip, tu hãpxip kutõgnãg 'ĩhã yãyxaxogãhã', ha hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'ãxop
xakix putup, ha kama yãy xaxogãp-tup.
15 'Ãpu hãm'ãktux kaxĩy, hu: “Topa tek putup, kopxik mũg mĩy,” kaxĩy.
16 Pa 'ãxop te yãy mũn xexka pe'ãpaxex, tu yãy mũn xexka 'ãktux. 'Ap max'ah.
17 Tikmũ'ũn te hãpxopmã'ax yũmmũg, tu' mĩy hok, puxix hãpxopmã kum-
muk.

5

'Ũp-texop xexka pu hãm'ãktux

1 'Ãp-texop, 'ũg'ãpax nõmhã: 'Ãpota punethok putup, 'ãxũy tu'.
2 'Õg tayũmak kunox, ha' kut te 'ãxax kunoxyãhã'.
3 'Õg tayũmak kutut te yãy koxyõy, 'ãxupkũmĩy hah, ha tikmũ'ũn te' pẽnãhã',
tu 'ãkummuk 'ãktux putup, 'ãxop te tayũmak punethok pop, tu yãy tu' xex.
4 'A 'ãxop te 'õg kãmãnat xop pu' pago'ah, 'ũhãm'ax yãnãn tu' pago 'ohnãg, yĩy
'ãxop kummuk 'ãktux, tu Topa xe'ẽgnãg pu hãm'ãktux, ha' xupak. 'Ok 'ãxop te'
xupak hok?
5 'Ãxop te hãpkute'ex, tu 'ãmuk xexka punethok mĩy hãm tu', tu yãy topmãhã',
nũy xok, mũnũytut top putuk 'ãxok putup, ha Topa te xa hãpkummugãp-tup
'ũyãnãn tu'.

6 Yã 'ãxop te' hok xop kix, ha hãpkummuk mĩy 'ohnãg, pãyã' pu'uk, 'ũhok tu', hu' xakix.

Yũmũg xuxyã nũn'ax hip

7 'Ũkxape xop, yũmũg xuxyã pu yũmũg hip, put nũ', 'ũxuxyã xop te yãy yõg hãpxop hip, puyĩy hãpxop ta punethok nũnnã yãy pet hah, hu tex hip, xix tex ti hip.

8 'Ãpu 'ũhip kamah, nũy yũmũg xuxyã hip, ha' nũn putup mõ'ka'ok, yĩy 'ãkuxa tuknõg hok.

9 'Ũkxape xop, 'ãxupmãhĩy kummuk hok, ka Topa 'ãyĩy'ax kummuk 'ãktux, 'ũpa te hãmyũmmũg tu yũmũg yĩka' xip, yã hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' nũn putup.

10 Topa yõg tik xop pe'ãpaxeh, nõm xop te Topa pupi hãm'ãktux, tu tikmũ'ũn pu' xuktux, ha Topa te tu yãy 'ãxet'ax hõm, ha' xũy'ax hã' tot.

11 Yũmũ'ãte nõm xop 'ãktux max, 'ũxũy'ax hã' tot hah, xix mõnãyxop hittap Yo 'ãktux, yã nõã'tot punethok, yĩy Topa te hamũn ha hãmmaxnãhã', yã Topa mũn max xe'ẽgnãg, tu tikmũ'ũn kuxa ka', nũy nõm pu hãmmaxnã'.

12 'Ũkxape xop, 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux. Topa 'ãxet'ax 'ãktux hok, 'ĩhã hãm'ãktux xex, xix pexkox 'ãktux hok, xix hãm 'ãktux hok 'ĩhã hãm'ãktux xex. 'Ãpu hãm'ãktux kutõgnãg, hu: "Hamũn," kaxĩy, xix: "'Ãmhok," kaxĩy. Yã' puxi', ka Topa 'ãkummugã', xate hãm'ãktux kummuk hah.

13 'Ãxũy, 'ãpu mõg, nũy Topa pu hãm'ãktux. 'Ãhittup, 'ãpu 'ãkteh, nũy Topa max 'ãktux.

14 Tikmũ'ũn pakut, puxix tik te 'ãpẽnã max xop xãnã', pu Topa pu hãm'ãktux, nũy tu hep tox pux, 'ũpakut putox tu' pux, puyĩy Topa 'ũhittupmã', yã yũmũg xuxyã te' hõm yãy 'ãxet'ax, pu tikmũ'ũn hittupmã'.

15 Topa pu hãm'ãktux, 'ĩhã' kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' hittupmã', tu hãpkummuk mĩy'ax xaxogã'ax, pu tu kux.

16 'Ãpu yãy pu 'õg hãpkummuk mĩ'ax 'ãktux, nũy tu yãy pupi hãm'ãktux, puyĩy Topa 'ãhittupmã'. Pũyã' kuxa mãm xop xohix yãy xape xop pupi hãm'ãktux Topa pu'. Ha Topa te tikmŨ'ũn yõg hãm'ãktux 'ãpak, ha 'ãxape kuxa te Topa xak, puxix Topa hãm'ãktux 'ãpax.

17 Mõnãyxop hittap 'Enit te Topa pupi hãm'ãktux, tu yũmũg putuk, tu Topa xak, tu nõm mũtik hãm'ãktux ka'ok, tu tu' xak, pu tex hok, ha hãmyãxatamuk 3 hã xi' xahix tex ti 'ohnãg, ha hãmnak mõ'nãhã'.

18 Ha xe Topa tu' xak, ha tex xat, ha' tihi', ha hãpxop punethok nũnnãhã'.

19 'ũkxape xop, 'ãxop te Topa yõg putat xak, ha ta 'ãnõy te putpu 'ãmõgãhã', xayĩy Topa yõg putat hã mõg 'ũxexheh, puxix 'ãnõy xa ha hãmmaxnã'.

20 'Ũxaxok hok: Tikmũ'ũn te' nõy mõ'nĩynãm, puyĩy hãpkummuk mĩy kux, ha ta hãpxopmã max, ha nõm mõgã max Topa yõg pũtat hã, puyĩy hi xe'ẽgnãg. Ha Topa te' yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãp-tup, pu tu kux. 'Ap Hãmgãyãgnãg Pet ha' mõg putup'ah 'õhõm. Tu ta tu' kux.

PET TE TAPPET KAX'ÃMI I

1 'Ũgmũn Pet, ha Yeyox Kunnix te nũgkutnãhã'. 'Ãte 'ãxop pu' kax'ãmi nũhũ tappet. Topa te 'ãxop yĩmõgãtux, yã Topa yõg xop 'ãxop. 'Ãte xa' kax'ãmi', tu xa nũ tappet mõ'kutnãhã hãpxexka Põ'õn tu', xix hãpxexka Genex tu', xix hãpxexka Kapanox tu', xix hãpxexka 'Ax tu', xix hãpxexka Mitĩn tu', yã hãpxexka xohix tu 'ãxop nũpaha'.

2 Hõmã 'ũhittap yũmũg 'ãtak Topa tep-tup, hu 'ãxop yĩmõgãtux, ha Topa Koxuk te 'ãxop hã' mĩy Topa yõg xe'e xop, xayĩy 'ãxop Yeyox Kunnix 'ãpax, nũy 'ãyĩpkox pi', ha Yeyox Kunnix te 'ãxop pupi' xok, hu 'ãkuxa kummuk xit. Puyã Topa xa maxnã xexka'. Puyã Topa 'ãkuxa mãmmã xexka'.

Hãmmax hip

3 'Ãpu yũmũ yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix mũktak pu hãm'ãktux, hu: "Xate yũmũ'ã maxnãhã'. 'Ãmax". Kaxĩy. Topa te yũmũg kuxa ka xexka', tu Yeyox Kunnix putpu' hĩnnãhã', nũy yũmũ'ã kuxa tup popmã'. Yũmũg kuxa 'ũtup, hu' max hip punethok.

4 Topa te yũmũ'ã' popmãp-tup hãpxop max xohix pexkox tu', tu yũmũ'ã hãpxopmã maxp-tup. Yũmũ'ãte nõm hip, ha Topa te yũmũ'ã nõm popmãp-tup pexkox tu'. Pa hõnhã Topa te nõm pẽnãhã 'õnteh pexkox tu'. 'Ãk-nox putup'ah, tu 'a hãpxop kummuk hã kotĩnnãp-tup'ah, tu 'ap kutut putup'ah.

5 Yã 'õgnũ hãpxop, ha Topa 'ũka'ok, tu 'ãxop pẽnã max, ha 'ãkuxa mãm Topa kopah, ha hãmyãxatamuk xohix xox putox 'ĩhã Topa te' mõy putup 'õg hãpkummuk xohix.

6 Yã' max. 'Ãpu 'ãkuxa hittup. Pa hõnhã 'a 'ãhittup'ah. Yã 'ãxop xũy punethok, ha' kuxa mãm hok xop te 'ãxop kute'ex kummuk.

7 'Ãxop te 'ũkummuk hã tot, ha Topa te' yũmmũg 'ãkuxa mãm ka'ok. Yã hãpkummuk pip, pa 'ãkuxa mãm xe'e'. Tikmũ'ũn te yãnãm 'ãta yĩxux kopit kuxap kopah. Hã kaxĩy Topa te 'ãxop yõg hãpxopmã'ax kopit, 'ĩhã' pip 'õg hãpkummuk. Pa yãnãm 'ãta yĩxux yãy koxyõy, pa tikmũ'ũn te nõm kopit kuxap kopah. Takat 'ũyãnãm 'ãta yĩxux, pa takat xexka 'ãkuxa mãm'ax. Tikmũ'ũn te yãnãm 'ãta yĩxux kopit, ha ta Topa te 'ãkuxa mãm'ax kopit kamah, pu tu xip ka'ok 'ãkuxa mãm'ax. 'Ãxop te' kummuk hã tot, pu tu' kux, ha ta' putpu' nũn putup Yeyox Kunnix, ha Topa te 'ãxop 'ãktux max putup, tu xa max xe'ẽgnãg mĩy putup, tu hãm'ãktux putup 'ãxop max.

8 'Ãxop te Yeyox Kunnix pẽnã 'ohnãg, pa 'ãxop te Yeyox putuppax. 'Ãxop te nõm pẽnã 'ohnãg, pa 'ãkuxa mãm nõm kopah, tu mõktu 'ãkuxa hittup max xexka'. Tep-te nõm hãpxop max 'ãktux yũmmũg? 'Ap yũmmũg'ah. Yã 'ãkuxa hittup xexka'.

9 'Ãkuxa hittup xexka', yã Topa te 'ãxop mõy xet putup hãpkummuk mĩy'ax kopah. 'Ãkuxa mãm, puyĩy 'ãkuxa mõy hãpkummuk mĩy'ax kopah.

10 Hõnhã Topa te Yeyox Kunnix nũ'kutnãhã', puyĩy 'ãkuxa kummuk xit. Ha ta hõmã Topa pupi hãm'ãktux xop te Yeyox nũn yũmmũg xak, tu' yũmmũg xak punethok, tu hãm'ãktux Topa te yãy kutok nũ'kutnãp-tup.

11 Hãm'ũmhã nũ'kutnãp-tup? Texĩy hu' nũn putup? Yã nõm te' yũmmũg xak. Topa Koxuk, yã Kunnix Koxuk te Topa pupi hãm'ãktux xop pu Yeyox xok 'ãktux, tu putpu' hi 'ãktux, tu pexkox tu' mõg 'ãktux.

12 Topa pupi hãm'ãktux xop te yĩykopit, hu: “Hãm'ũm'hã' nũn? Hãm'ũmhã' xok putup, nũy putpu' hi'?” Kaxĩy. Ha Topa te: “Yã hõnhã'ah. Yã 'ãxape mõgputox xop te' pẽnãp-tup”. Kaxĩy. Ha ta hõnhã 'ãxop te' xupak, tu' yũmmũg. Yã Topa te 'ãxop pu tik nũ'kutnãhã', pu xa Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux. Ha ta' xip Topa Koxuk pexkox tu', ha Topa te nõm nũ'kutnãhã', pu tikmũ'ũn ka'ogã', puyĩy xa Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux max. Ha ta pexkox yõg nũ'pok xop te' xak, nũy Topa yõg hãm'ãpak max'ax yũmmũg.

Topa te 'ãxop xãnãhã', xayĩy Topa putuk

13 'Ãpu hãmpe'ãpaxeh xe'e', nũy hãpxopmã max. 'Ãpu pa 'ãtix. 'Ãpu hãpxop max hip punethok. Topa te xa nõm popmãp-tup, 'ĩhã putpu' nũn putup Yeyox Kunnix.

14 'Ãpu Topa 'ãpax, nũy 'ãyĩpkox pi'. Hõmã 'ãxop te hãmyũmmũg 'ohnãg, tu' mĩypax xate nõm putup. 'Ãpu xe' mĩy hok xate nõm putup, yã hãpxopmã'ax kummuk.

15 Pa 'ãpu 'ãkuxa tup tat. 'Ãpu hãm yok mĩypax, nũy Topa putuk. Yã Topa te 'ãxop xãnãhã', xayĩy Topa putuk.

16 Yã Topa te yãy yõg tappet kopa hãm'ãktux, hu: “'Ãpu 'ãkuxa tup tat, nũy hãmyok mĩypax, nũy 'ũgmũn putuk”. Kaxĩy.

17 'Ãxop te Topa pu hãm'ãktux, hu: “'Ãtak”. Kaxĩy. Topa te tikmũ'ũn xohix yõg hãpxopmã'ax kopit. Tikmũ'ũn te hãpkummuk xexka mĩy, puxix yãnãn xexka'. Tikmũ'ũn te hãpkummuk kutõgnãg mĩy, puxix yãnãn kutõgnãg. Tikmũ'ũn te hãmmax xexka mĩy, puxix hãpxop max xohix popmã'. Tikmũ'ũn te hãmmax kutõgnãg mĩy, puxix hãpxop max kutõgnãg popmã'. Yã tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit xe'e', tu' kopit yãy putuk. Xate' yũmmũg. 'Ãpu Topa yĩpkutuk 'õg hãmyãxatamuk tox hã.

18 Hamũn, 'ãxop te' yũmmũg hõmã 'ãxop te mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax hitop tat, pa Topa te pago takat, yã yãy kutok nũ'kutnãhã, xayĩy 'ãxop mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax hitop tat kuxyã'. Yã tute pago takat xexkanãm, Topa te yãnãm ponnok pago'ah xix yãnãm 'ãta yĩxux pago'ah. Yã nõm takat miax. Pa Topa te' pago xexkanãm.

19 Yã tute Kunnix nũ'kutnãhã', puyĩy 'ãxop pupi tu' xok, nũy 'ãkuxa kummuk xit. Kunnix xok, yã kahnẽn max putuk. Yã kahnẽn max kup kohe 'ohnãg xi' kup yãy xa'a 'ohnãg. Hã kaxĩy putuk Kunnix, yã hãpkummuk mĩy 'ohnãg.

20 Hõmã 'ũhittap 'ap xip'ah hãm xexka', ha Topa te Kunnix yãykutnãhã', puyĩy yũmũg pupi tu xok. Hõnhã yã hãm xexka yõg hãmyãxatamuk xox putox 'ĩhã Topa te yũmũ'ã Yeyox mũg.

21 'Ãkuxa mãm Yeyox Kunnix kopah, tu mõktu 'ãkuxa mãm Topa kopa kamah. Yã Topa te yãy kutok putpu' hĩnnãhã', tu yãy kutok xexka mĩy, puyĩy tikmũ'ũn xohix Yeyox 'ãktux max. Yã 'ãkuxa mãm Topa kopah, tu hãpxop max hip Topa yõg.

22 'Ãxop te hãm'ãktux xe'e 'ãpak, tu 'ãyĩpkox pip, tu yãy kuxa kummuk xit, nũy hãpkummuk mĩy hok, nũy Yeyox kopa kuxa mãm xop putuppax xe'ẽgnãg. 'Ãpu nõm putuppax xexkanãm.

23 Topa yõg hãm'ãktux pip ka'ok, tu yõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg. Topa te hãm'ãktux, yĩy ta 'ãxop yãyhã Topa yõg tikmũ'ũn. Topa yã yũmũg 'ãtak, tu yõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg.

24 Hamũn, Topa yõg tappet tu' kax'ãmi, hu:
“Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã mĩxux nak,

ha hãpxip kutõgnãg 'ĩhã nũ'nãhã mĩnnut.
Hã kaxĩy tikmũ'ũn xohix xexka', yã hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' xakix.
25 Pa Topa xexka yõg hãm'ãktux pip ka'ok mõkuma'mõg hãmyãxatamuk xohix
kux 'ohnãg hã." Kaxĩy.
Topa yõg hãm'ãktux, yã Topa yõg hãm'ãpak max'ax, yã 'ũgmã'ãte xa nõm 'ãktux

2

Topa pet yã Topa yõg tikmũ'ũn

1 'Ãpu hãpkummuk xohix mĩy kux. 'Ãpu' koit kux, nũy mõ'ãmã kux. 'Ãpu
'ãyĩpkũmĩy kux. 'Ãpu hãm'ãktux kux.
2 kakxop pu'ũgnãg te yõktat hep putup xexka', tu xo'op, tu' tuk. Hã kaxĩy
'ãxop. 'Ãpu kakxop pu'ũgnãg putuk. Topa yõg hãm'ãktux te yõktat hep putuk.
'Ãxop te Topa yõg hãm'ãktux pop, ha hãpxop max xohix nõy nã' mõg 'ãkuxa
kopah, tu 'ãxop tuk putup. Yã Topa te 'ãkuxa kummuk xit, tu 'ãkuxa maxnãhã'.
3 Yã Topa yõg tappet te: "'Ũxit'ax max yã' xuxpex. Hã kaxĩy 'ũmax tikmũ'ũn
te Topa yũmmũg, yã' xuxpex putuk." Kaxĩy.
4 'Ãxop kuxa mãm yũmũg xuxyã Yeyox kopah. Mĩkaxxap hi 'ohnãg, pa Yeyox
hi'. 'Ũkuxa mãm hok xop te Yeyox putup nõg, pa Topa tep-tup, tu' yũmmũg
'ũmax.
5 Tikmũ'ũn te mĩkaxxap hã' mĩy mĩptut. Hã kaxĩy 'ãxop te mĩkaxxap putuk, ha
Topa te 'ãxop hã mĩy yãy pet, ha Topa Koxuk xip 'ãkuxa kopa xix 'ãxop kopah.
Mã, puyĩy Topa 'ãxop hã' mĩy yãy pet. 'Ãmãnex te Topa pet kopa Topa pu'
hãpxopmãhã'. Hã kaxĩy Topa Koxuk te 'ãxop ka'ogãhã', ha Yeyox Kunnix te
'ãxop maxnãhã', xaxĩy Topa pu hãpxopmã xe'ẽgnãg. 'Ãmãnex xop te Topa pu
mõ'hap xokxop, nũy Topa pu' popmã'. Hã kaxĩy 'ãxop te Topa pu hãpxopmã
max.
6 Yã Topa yõg tappet te:
"'Ãte yãy nõm kutnãhã', yã' max nõ'õm, yã takat.
'Ũxip putup kõmẽn Xiãm tu'.
Hã kaxĩy mĩptut mĩy xop te' yãy kutnãhã mĩkaxxap takat, tu nõmhã' mĩy
'ũkupkũnĩy. Hã kaxĩy nõm te yãy yõg xop ka'ogãhã'. Tikmũ'ũn te nõm
kopa' kuxa mãm, tu yãyhãhup putup 'ohnãg, yã' kuxa hittup." Kaxĩy.
7 'Ãxop kuxa mãm Yeyox kopah, tu' yũmmũg 'ũmax xe'ẽgnãg Yeyox, yã takat
xexka putuk. Pa' kuxa mãm hok xop tep-tup nõg Yeyox. 'Ũp-tup nõg, pa Topa
te' mĩy 'ũxexka', yã Topap-tup xop yõg xexka'. Hã kaxĩy Topa yõg tappet te:
"Mĩptut mĩy'ax te mĩkaxxap putup'ah,
pa' nõy te nõm hã' mĩy 'ũkupkũnĩy xexka',
ha mĩptut te nõm yĩmũ' yũm." Kaxĩy.
8 Topa yõg tappet te xe:
"Mĩkaxxap te tikmũ'ũn nũ'xok.
Hã kaxĩy tikmũ'ũn te nõm kopa kuxa mãm putup'ah,
tu nõm hã yãy koxyõy putup." Kaxĩy.
Hamũn, 'ũkuxa mãm 'ohnãg Topa yõg hãm'ãktux kopah, yã Topa te nõm xat.
9 Pa Topa te 'ãxop yĩmõgãtux, yã hep puxet yĩmõgãtux putuk. 'Ãmãnex xop
te Topa pu hãpxopmãhã'. Hã kaxĩy 'ãxop te Topa xexka pu hãpxopmãhã'. 'Ãxop
te hãm xexka yõg tikmũ'ũn putuk 'ohnãg, pa yã Topa yõg xop 'ãxop. Topa te
'ãxop yĩmõgãtux, xayĩy tikmũ'ũn pu Topa max xe'ẽgnãg 'ãkutux. Hõmã 'ãxop te

hãpkummuk mĩy, yã hãpkoxtap putuk. Pa Topa te 'ãkuxa kummuk xit, tu 'ãkuxa maxnãhã', yã kuyãnãm putuk Topa yõg.
10 Hõmã 'ãxop yã Topa yõg tikmũ'ũn 'ohnãg, pa hõnhã 'ãxop yã Topa yõg. Hõmã Topa te 'ãxop kuxa ka', pa 'ãxop te' yũmmũg 'ohnãg. Pa hõnhã 'ãxop te' yũmmũg.

Topa yõg kãmãnat

11 'Ũkxape xop, 'ãxop te hãm xexka yõg puknõg xop putuk, yã' kuxa mãm hok xop hã puknõg. 'Ãpu hãpkummuk mĩy hok, 'ãxop te nõm putup. Pox te xonat putex. Hã kaxĩy hãpkummuk mĩy'ax te tikmũ'ũn koxyõy.
12 Topa yũmmũg 'ohnãg xop pip, hu 'ãxop xakot. 'Ãpu hãpxopmã max xexka'. Nõm te 'õg hãpxopmã max pẽnãp-tup. Nõm te hãm'ãktux putup 'ãxop kummuk, pa nõm te' yũmmũg putup 'ãxop te hãpxopmã max punethok. Nõm te' yũmmũg putup nõm hãptup 'ĩhã putpu' nũn Yeyox Kunnix. Nõm te' yũmmũg putup 'ãxop max. Yã Topa 'ãkutux max putup.
13 'Ãpu hãm xexka yõg gohet yõg xat'ax xop 'ãpax, nũy 'ãyĩpkox pi', yã Topa xexka tep-tup. Yã Hõm yõg xat'ax 'ãpax, yã' xexkanãm.
14 'Ãpu gohet yõg gohenanok xop 'ãpax kamah, nũy 'ãyĩpkox pi', yã Topa xexka tep-tup. Yã Hõm yõg xat'ax te gohenanok xop yĩmõgãtux, puyĩy tikmũ'ũn hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn, puyĩy tikmũ'ũn hãmmax mĩy xop pu hãpxopmã max.
15 Tikmũ'ũn te hãm'ãktux hitop, yã tikmũ'ũn hitop. Topa tep-tup, puyĩy tikmũ'ũn 'õg hãpxopmã max pẽnã', nũy tu' yẽy, yã hãm'ãktux hitop kux.
16 Kãmãnat xop te' xuxyã pu' hãm, ha' xuxyã te nõm xatpax. Topa yõg xat'ax te tikmũ'ũn xat kamah, tu hãm'ãktux 'ũkummuk tikmũ'ũn. Pa Topa yõg xat'ax te xa hãm'ãktux te kaxĩy 'ohnãg. Pa 'ãpu xe hãpxopmã kummuk hok, pa 'ãpu Topa 'ãpax, nũy Topa pu hãpxopmã'.
17 'Ãpu tikmũ'ũn xohix 'ãpax. 'Ãpu' kuxa mãm xop putuppax. 'Ãpu Topa yĩpkutuk. 'Ãpu Hõm yõg xat'ax 'ãpax.

Kunnix te yũmũg pupi' xũy

18 Kãmãnat xop, 'ãpu 'ũxat'ax xop 'ãpax max, nũy 'ãyĩpkox pi'. 'Ãpu xuxyã 'ãpax, yã nõm max 'ãpax xix nõm gãy kamah.
19 'Ãxop te' mĩy, puxix Topa xa maxnã'. 'Ãxop te' yũmmũg Topa tep-tup. 'Ãxop te hãpkummuk hã tot, puxix Topa xa maxnãp-tup. Yã 'ãxop te hãpxopmã max, pa tikmũ'ũn te 'ãkummugãhã',
20 pa 'ãxop te hãpkummuk mĩy, ha' nõy te 'ãxop kix, ha ta' kummuk hitop hã tot. Pa 'ãxop te hãpxopmã max, pa tikmũ'ũn te 'ãxuygãhã', ha 'ãxop te' xũy hã tot max, puxix Topa xa maxnã'.
21 Yã Topa te' xat, xayĩy 'ãxũy. Yã hõmã Kunnix te 'ãxop pupi' xũy, xayĩy 'ãxop nõm pẽnã', tu kama' mĩy Kunnux putuk.
22 Kunnix te hãpkummuk mĩy 'ohnãg, hu' koit 'ohnãg. Tikmũ'ũn te Yeyox te' koit 'ãpak 'ohnãg.
23 Tikmũ'ũn te Yeyox pu hãm'ãktux kummuk, pa Yeyox te' yãnãn 'ohnãg. Tute' xũy hã' tot, pa hãm'ãktux kummuk yãnãn 'ohnãg, pa Topa kopa' kuxa yũm, ha Topa te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nũy kummuk hã yãnãn.
24 Kunnix te yũmũg pupi' xok. Kunnix te hãpkummuk mĩy 'ohnãg, ha ta yũmũ'ãte hãpkummuk mĩy, ha Topa te yũmũg pupi Kunnix xũygãhã mĩpkupnix

yĩmũ', kopxix yũmũg hãpkummuk mĩy kux, nũy hãpxe'e mĩypax. Kunnix kayax pip, puyĩy yũmũg hittupmã'.
25 Kahnẽn te yãy xaxok, tu putat yũmmũg 'ohnãg. Hã kaxĩy 'ãxop hõmã, tu Topa yõg putat max yũmmũg 'ohnãg. Kahnẽn pẽnã'ax te kahnẽn xipihi', tu' nũnnãhã', ha kahnẽn te' pe' mõg, ha pẽnã'ax te kahnẽn pẽnãhã'. Hã kaxĩy Topa te 'ãxop nũnnãhã', Topa yõg putat tu' mõxaha', ha 'ãxop pip Topa mũtik, ha Topa te 'ãxop pẽnãhã', tu 'ãkuxa maxnãhã'.

3

'Ĩpxox xi' xetut xop

1 Kãmãnat xop, 'ãpu xat'ax xop 'ãpax. Xetut xop, 'ãpu 'ãyĩpxox xop 'ãpax kamah. 'Ãyĩpxox kuxa mãm hok Topa yõg hãm'ãktux kopah, puxix 'õg hãpxopmã max pẽnã', hu' kuxa mãm putup. Yã xate hãm'ãktux putup'ah,
2 pa 'ãyĩpxox te' pẽnãp-tup xate hãpxe'e mĩy, tu 'ãyĩpxox 'ãpak.
3 'Ũn te yãy xe panip xap, tu xapmax xohix tat, tu topixxax max mõ'tat, puyĩy tikmũ'ũn xohix 'ũn 'ãktux max. 'Ãpu kaxĩy hok.
4 Pa 'ãpu 'ãmax yãy putuk 'ãkuxa kopah, yã 'ãkuxa yũm, tu 'ãkuxa gãy 'ohnãg. Hã kaxĩy 'ãmax yãy putuk xexka Topa pu'.
5 Yã hõmã 'ũn xop hã kaxĩy, yã' kuxa max, tu Topa kopa kuxa mãm, nũy hãmmax hip, tu yãy kuxa max mĩy, yã 'ĩpxox 'ãpak, tu' yĩpkox pip.
6 Hõmã Xat te kaxĩy, tu 'ĩpxox 'Amanãm 'ãpak, tu' yĩpkox pip. Xat te 'ĩpxox pu: "'Ãpu xat. 'Ãte nõ' mĩy putup." Kaxĩy. Xix hõnhã 'ãxop te hãpxopmã max, tu 'ãkuxa mãm, nũy ta Xat putuk.
7 Hã kaxĩy 'ĩpxox xop. 'Ĩpxox xop, 'ãpu yãy xetut pe'ãpaxeh max, yã 'ãxetut pu'uk, ha ta 'ãmũn ka'ok. 'Ãpu yã xetut 'ãpax. Yã Topa te 'ãxop hĩnnãhã mõkuma'ãmõg, ha' kux 'ohnãg, xix 'ãxetut hĩnnãhã kamah, ha' kux 'ohnãg. Xate yãy xetut pu 'ãmax, nũy ta Topa pu hãm'ãktux maxp-tup. Pa xate yãy xetut pu 'ãkummuk, nũy ta Topa pu hãm'ãktux kummuk putup.

Nõm te hãpxopmã max, yĩy tikmũ'ũn te nõm xũygãhã'

8 Xix 'ãxop kamah. Yã' max 'ãp-tox puxet xix 'ãkuxap-xet. 'Ãpu yãy putuppax, nũy 'ãtaknõy xop max putuk. 'Ãpu tikmũ'ũn pu hãpxopmã max, nũy nõm 'ãpax.
9 Tikmũ'ũn te 'ãxop kummugãhã'. 'Ãpu 'ũyãnãn hok. Tikmũ'ũn te 'ãmãnõg kummuk. 'Ãpu 'ũyãnãn hok. Pa 'ãpu nõm kummuk xop pu hãpxopmã max. 'Ãpu nõm pu hãm'ãktux max. Hamũn, Topa te 'ãxop xãnãhã', tu xa hãm'ãktux xex, nũy xa hãpxopmã max.
10 Yã Topa yõg tappet te:
"'Ok xatep-tup hãpxop max 'õg hãmyãxatemak xohix tox hã, nũy 'ãkuxa hittup?
'Ãpu hãm'ãktux kummuk hok, nũy koit hok,
11 nũy hãpkummuk mĩy kux,
nũy yãy kix kuxyã pax,
nũy yãy kix kux.
12 Hamũn, Topa te' pẽnã max hãpxe'e mĩy xop,
ha nõm te Topa pu hãm'ãktux,
ha Topa te' xupak, nũy mĩy.
Pa Topa te hãpkummuk mĩy'ax xop 'ãpak 'ohnãg." Kaxĩy.
13 'Ãxop te hãpxopmã max putuppax, puxix 'ãkoxyõy ka'ok putup'ah.

14 Pa 'ãxop te hãpxe'e mĩy, pa tikmũ'ũn te 'ãk-te'ex kummuk, ha ta 'ãkuxa hittup. 'Ãpu tikmũ'ũn yĩpkutuk hok. 'Ãpu 'ãkuxanõg hok.
15 Pa 'ãpu Kunnix 'ãpax, nũy nõm xexka mĩy 'ãkuxa kopah, yã 'ãxuxyã xexka'. Texĩy 'ãkuxa mãm Topa kopah, nũy hãmmax hip? 'Ãpu nõm pe'ãpaxeh. Hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn te xa yĩkopit putup, hu: "Texĩy 'ãkuxa mãm? Texĩy xate hãmmax hip?" Kaxĩy. Yã xate nõm 'ãktux yũmmũg putup nõmhã.
16 Xate yãy kuxa mãm'ax 'ãktux putup, tu xate hãm'ãktux max putup, tu' nõy 'ãpak max putup.
17 'Ãxop te hãpxopmã max, yĩy tikmũ'ũn te 'ãxop kute'ex kummuk, yã' max, yã Topa tep-tup. Pa 'ãxop te hãpxopmã kummuk, yĩy tikmũ'ũn te 'ãxop kute'ex kummuk, puxix tu' kummuk.
18 Hamũn, Kunnix te tikmũ'ũn pupi' xok. Kunnix 'ũmax, pa tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy, yã nõm max te nõm kummuk xop pupi' xok, nũy tikmũ'ũn kuxa mãmmã Topa kopah. Kunnix yĩn xok, pa' koxuk hi',
19 tu ta' mõg Kunnix koxuk, tu mõktu yãmĩy pu hãm'ãktux kanet ka'ok kopah.
20 Yã tikmũ'ũn yõg yãmĩy. Hõmã 'ũhittap nõm tikmũ'ũn pip hãm xexka tu', tu Topa kopa kuxa mãm 'ohnãg, ha Topa te' hip punethok, ha Nõe te mĩpkox xexka mĩy, yã mĩptut xexka', yã kõnãg yĩmũ' mõg nõ'õm. Hãpxip 'ĩhã tikmũ'ũn xohix xakix kõnãg kopah, pa xohix te' 8 mõxakux mĩpkox kopah, tu' xakix 'ohnãg, 'ap xakix'ah kõnãg kopah.
21 Yã mĩpkox kopa' xakix 'ohnãg, yã' hi'. Hã kaxĩy tikmũ'ũn hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg. Tikmũ'ũn kuxa tup, tu' kuxa mãm Topa kopah, hap-tox pix. Yã putox pix'ax te tikmũ'ũn xax pix 'ohnãg. Yeyox Kunnix putpu' hi', nũy tikmũ'ũn hĩnnã'.
22 Tu ta' mõg Yeyox Kunnix pepix pexkox tu', tu mõktu' yũm Topa yĩm xe'e tu', tu pexkox yõg nũ'pok xop xohix xat, xix pexkox yõg xexka xop xat, xix pexkox yõg xexkanãg xop xat.

4

1 Hõmã Kunnix yĩn xũy. Hã kaxĩy 'ãxop xũy putup kamah. 'Ãpu hãmpe'ãpaxeh Kunnix te hãmpe'paxex putuk. Hamũn, tikmũ'ũn xũy, puxix hãpkummuk mĩy putuppax'ah.
2 'Ãpu 'ũmĩypax Topa te nõm putup, tu mõktu 'ãxakix, ha Topa te 'ãxat putup. 'Ãpu 'ũmĩy hok xate nõm putup.
3 Hõmã 'ãxop te nõm mĩy punethok, tu Topap-tup nõg xop te' mĩy putuk. Yã Topap-tup nõg xop te hãpkummuk mĩy pax, tu' nõy hã xupxetpax, tu' paptux-pax, tu hãpkute'expax, tu' xitpax tikmũ'ũn xohix mũtik, tu yãy kotĩnnãhã', nũy kenmuk xo'oppax, tu topa komut xop pu hãm'ãktuxpax.
4 Pa hõnhã 'ãxop te hã kaxĩy mĩy 'ohnãg Topap-tup nõg xop mũtik. Ha Topap-tup nõg xop te: "Teptu 'ãxop te hãpxopmã hok 'ũgmũg mũtik?" Kaxĩy. Yã 'ãxop gãy 'ohnãg, tu hãpkummuk mĩy 'ohnãg nũmũtik, yĩy 'ãxop mãnõg, nũy 'ãxop 'ãktux kummuk.
5 Pa hãpxip 'ĩhã nõm kummuk xop te Topa keppa' pip putup, ha Topa te nõm yõg hãpxopmã'ax kopit putup, ha nõm te yãy yõg hãpxopmã'ax 'ãktux putup. Yã Topa te hi xop yõg hãpxopmã'ax kopit putup, ha ta' xakix xop putpu' hip-tup, ha Topa te yõg hãpxopmã'ax kopit putup kamah.
6 Hã kaxĩy xakix xop te Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãpak. Hõmã nõm xakix xop yã tikmũ'ũn, tu' pip hãm xexka tu', ha Topa te yõg hãpxopmã'ax kopit. Nõm

xop yõg yãmĩy te Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãpak, nũy hãpxopmã'ax te Topa yõg putuk.

7 Hãpxip 'ĩhã hãpxop xohix nõg putup. Yã' kux. 'Ãpu 'ãp-tox max. Pa 'ãtix, nũy Topa pu hãm'ãktux max.

8 'Ãpu 'ãnõy putuppaxnãm. Xate 'ãnõy putuppax, nũy ta' nõy yõg hãpkummuk mĩy'ax yũmmũg kutõgnãg.

9 'Ãpu 'ãpet xõnpax, puyĩy puknõg xop mõxakux. 'Ãpu hãm'ãktux hok, hu: "'Ãtep-tup'ah puknõg xop nũnteh." Kaxĩy.

10 Topa te tikmũ'ũn ka'ogãhã', puyĩy Topa pu hãpxopmã max. Tute yãp-xet ka'ogãhã', pu hãpxopmã', tu' nõy ka'ogãhã', pu hãpxopmã' nõy mĩy, yã 'ũxohix ka'ogãhã te kaxĩy. 'Ãpu nõm xohix mĩy, nũy tikmũ'ũn hã 'ãtehet,

11 Topa te 'ãka'ogãhã', xayĩy 'ãxop tikmũ'ũn xohix pu hãm'ãktux. 'Ãpu Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux tikmũ'ũn pu'. Topa te 'ãka'ogãhã', xayĩy 'ãxop kuxa mãm xop pu hãpxopmã max. 'Ãpu hãpxopmã max, 'ĩhã Topa te 'ãka'ogãhã', puyĩy tikmũ'ũn te: "Yã' max xe'ẽgnãg Yeyox Kunnix". Kaxĩy. 'Ãpu Topa pu nõm 'ãktux kamah, hu: "Ãmax xe'ẽgnãg. 'Ãka'oknãm. 'Ũgmũ'ãte nõm 'ãktux putup hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã. Kaxĩy.

Yeyox kopa' kuxa mãm xop xũy

12 'Ũkxape xop, 'ãte 'ãp-tuppax. 'Ãxop te' xũy xexka hã tot, yã tikmũ'ũn te 'ãxop kute'ex kummuk. 'Ãpu hãm'ãktux hok, hu: "Teptu 'ũkxũy xexka'?" Kaxĩy. Hã kaxĩy hãm'ãktux hok. Yã Topa te' xat, pu' kuxa mãm xohix xop xũy hã tot.

13 'Ãpu 'ãkuxa hittup. Yã Kunnix te' xũy hã tot, ha ta 'ãxop te xũy hã tot kamah. 'Ãxop te xũy hã tot, xayĩy 'ãxop kuxa hittup xexka putup, 'ĩhã putpu' nũn Yeyox, ha tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg putup 'ũmax xe'ẽgnãg Yeyox.

14 'Ãxop kuxa mãm Yeyox kopah, tu Kunnix mũtik 'ãmõg, yĩy ta tikmũ'ũn te 'ãxop mãnõg, nũy 'ãxop 'ãktux kummuk. 'Ãpu 'ãkuxa hittup. Tikmũ'ũn te 'ãxop kute'ex kummuk, Topa Koxuk mõg 'ãxop mũtik hah, yã' Koxuk xe'ẽgnãg.

15 Pa xate' nõy putex, pe' xupxet, pe hãpkummuk mĩy, pe hãpxũmãhĩy, ha' nõy te xa hã yãnãn, yĩy 'ãxũy. 'Ãmhok! Kaxĩy hok. Yã hitop 'ãxũy.

16 Pa 'ãkuxa mãm Yeyox Kunnix kopah, yĩy ta' nõy te 'ãkute'ex kummuk, ha 'ãxũy. Hamũn. Yã' max nõmhã'. 'Ãpu 'ãyãyhãhup hok. 'Ãpu Topa pu hãm'ãktux, hu: "Kunnix, 'ãmõg 'ũgmũtik. 'Ãmax". Kaxĩy.

17 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Topa te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax xohix kopit putup, tu yãy yõg tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit putup hãmãxap. Texĩy Topa te tikmũ'ũn yõg hãmxopmã'ax kopit kux putup? Yã tute Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãpak hok xop yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nũy hãpkummuk hã yãnãn.

18 Yã Topa yõg tappet te:

"Yã hãpxopmã'ax ka'ok Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, puyĩy hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn hok.

Texĩy Topap-tup nõg xop nõm te hãpkummuk mĩy? Yã Topa te yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn putup." Kaxĩy.

19 'Ãxop te' xũy hã tot, Topa te' xat hah. 'Ãpu Topa kopa 'ãkuxa mãm ka'ok. Topa te 'ãxop mĩy. 'Ãpu 'ãkuxa mãm Topa kopah, nũy hãpxopmã max. Topa te xa hãm'ãktux xex, tu nõm xohix mĩy.

5

Yeyox kopa kuxa mãm xop pẽnã'ax xop

1 'Ũkuxa mãm xop pẽnã'ax max xop, 'ãte xa' kax'ãmi'. 'Ũgmũn yã' kuxa mãm xop yõg pẽnã'ax max kamah 'ãxop putuk. Hõmã Yeyox xũy, tu' xok, ha 'ãte' pẽnãhã', tu tikmũ'ũn pu nõm 'ãktux, yĩy tikmũ'ũn tek kummugãhã'. Hãpxip 'ĩhã putpu' nũn putup Yeyox, ha 'ãte Kunnix pẽnãp-tup yã' max xe'ẽgnãg, ha Kunnix te xa maxnãp-tup.

2 'Ãpu 'ũkuxa mãm xop pẽnã max, yã kahnẽn pẽnã'ax te kahnẽn pẽnã max putuk. Topa te xa' popmãhã 'ũkuxa mãm xop, xayĩy pẽnã'. 'Ãpu 'ũp-tuppax, nũy nõm pẽnã'. Yã Topa tep-tup. 'Ãpu 'ãkokõn hok, pa nõm xop pẽnã max. Xate' kuxa mãm xop pẽnãhã', nũy tayũmak pop, puxix tu' kummuk. Pa xate' kuxa mãm xop pẽnãp-tuppax, puxix tu' max.

3 'Ãpu' kuxa mãm xop xatpax hok, xate nõm pẽnãhã', pa 'ãpu hãpxopmã max, puxix nõm 'ãpẽnã', nũy kama' mĩy 'ãputuk.

4 Hãpxip 'ĩhã putpu' nũn putup Yeyox. Kahnẽn xuxyã te' pẽnã'ax pẽnã max. Hã kaxĩy Yeyox te 'ãxop pẽnã max, tu xa' popmãp-tup 'ũxat'ax xexka yõg kuxxax max xe'ẽgnãg, nũy 'ãxexka mĩy.

5 Tik tup xop, 'ãpu tik hitap xop 'ãpax, nũy 'ãyĩpkox pi'. 'Ãpu yãy kutõgnãg pe'ãpaxeh, nũy nõy hã 'ãtehet. Yã Topa yõg tappet te: "Topa tep-tup'ah yãy xexka pe'paxex xop, pa Topa te yãy kutõgnãg pe'paxex xop pu hãmmaxnãhã'". Kaxĩy.

6 'Ãpu yãy kutõgnãg pe'ãpaxeh nõy nã mõg, ha Topa ka'ok te 'ãxop hã tep-tup, tu hãpxip 'ĩhã tutep-tup putup, tu 'ãxop xexka mĩy putup.

7 'Ok 'ãkuxanõg? 'Ãpu hãm'ãktux Topa mũtik, nũy 'ãkuxa mãm ka'ok Topa kopah, nũy 'ãkuxanõg kux.

8 Pa 'ãtix! Hãmpẽnã'. Yã Hãmgãyãgnãg 'ũgãy, tu hãpkumep. Hãmgãy te': mit, mit, mit. Yã xok xak, nũy putex. Hã kaxĩy Hãmgãyãgnãg tep-tup, nũy 'ãkuxa mãm'ax kuxyã'.

9 'Ãpu 'ãkuxa mãm mõkumamõg. 'Ãpu 'ũtuxhok, pu Hãmgãyãgnãg 'ãxop mõgã hok, xayĩy hãpkummuk mĩy hok. Yã xate' yũmmũg 'ãxape kuxa mãm xop xohix pip hãpxexka xohix tu', ha' kuxa mãm hok xop te nõm kummugãhã', yã 'ãxop kummũgã putuk.

10 'Ãxop xũy putup 'ũxeheh, pa hãpxip 'ĩhã' kux, ha Topa max xe'e te xa maxnãp-tup, tu 'ãxop xãnãp-tup, xayĩy pi' 'ãxop Kunnix mũtik mõkuma'ãmõg, ha' kux 'ohnãg. Yã' max xe'ẽgnãg. Topa te 'ãkuxa mãmmãp-tup, tu xa ka'ok hõm putup. 'Ãkuxa mãm putup Topa ka'ok kopah.

11 Yũmũ'ãte: "Topa 'ũka'ok xexka hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã. Hamũn." Kaxĩy.

Tikmũ'ũn te 'ãxop pe'paxex

12 'Ãte hãm'ãktux, ha Xinax te hãm'ãktux kax'ãmi nũ tappet tu'. 'Ãte' yũmmũg Xit yã yũmũg taknõy putuk, tu 'ãtu' xip ka'ok. 'Ãtep-tup, nũy 'ãkuxa hittupmã'. 'Ãte xa hãm'ãktux 'ũxe'e nũhũ hãm'ãktux Topa max yõg. 'Ãpu 'ãkuxa mãm Topa yõg hãm'ãktux kopah.

13 'Ũpip Yeyox kopa kuxa mãm ka'ok xop hãpxexka Maminõn tu', yã 'ãxape xop. Topa te nõm yĩmõgãtux. Nõm te 'ãxop pu hãm'ãktux 'ãxop pe'paxex. Ha ta' xip kama 'ũk-tok pit putuk Mã'ak, tu 'ãxop pu hãm'ãktux kamah 'ãxop pe'paxex.

14 'Ãxop yãy tu nũ'nãhã'. 'Ãpu yãy putuppax, yã xape xop max putuk. 'Ãtep-
tup, xayĩy 'ãxop kuxa mãm max, yã 'ãxop yã Kunnix yõg xop. Hamũn.
Tu ta tu' kux.

PET TE TAPPET KAX'ÃMI II

1 'Ũgmũn Xĩmãm Pet. Yeyox Kunnix tek xat, tu nũgkutnãhã'. 'Ãte 'ãxop pu' kax'ãmi nũhũ tappet. Topa te 'ãkuxa tupmãhã xix Yeyox Kunnix te', xa tu 'ãkuxa max. Yeyox Kunnix te yũmũg kuxa kummuk xit. Topa te 'ãkuxa mãmmã max xix Yeyox Kunnix te', 'ũgmũg putuk. Yã' max kuxa mãm'ax, yã hãpxop takat putuk.

2 'Ãtep-tup, puyĩy Topa xa maxnã punethok, nũy 'ãkuxa mãmmã punethok, xayĩy 'ãxop Topa yũmmũg xix yũmũg xuxyã Yeyox yũmmũg.

Topa te tikmũ'ũn xãnãhã', tu nõm yĩmõgãtux

3 Topa 'ũka'ok, tu yũmũ'ã hãpxop xohix popmãhã', 'ũyĩy hãmmax mĩy, nũy Topa max putuk, tu Topa yũmmũg. Topa te yũmũg xãnãhã', 'ũyĩy yũmũ nũmũtik pi', nũy 'ũyõg max xe'ẽgnãg pẽnã'. Yã' xexka', tu' max Topah.

4 Ha kaxĩy Topa te yũmũ'ã hãpxop xe'ẽgnãg 'ãktux xex, 'ũyĩy hãpxopmã kummuk putup xũy kux, tu hãm xexka xohix yõg tikmũ'ũn putuk hok nõm te yãy kummugãhã', pa yũmũ'ãte Topa putuk putup.

5 'Ãxop kuxa mãm ka'ok Topa kopah. 'Ãpu hãpxopmã max nõynã mõg. 'Ãxop te hãpxopmã max. 'Ãpu hãmyũmmũg nõynã mõg.

6 'Ãxop te hãmyũmmũg. 'Ãpu hãpxopmã kummuk putup xũy kux nõynã mõg. 'Ãxop te hãpxopmã kummuk putup xũy kux. 'Ãpu hãpkummugã hã tot nõynã mõg. 'Ãxop te hãpkummugã hã tot. 'Ãpu Topa putuk nõynã mõg.

7 'Ãxop te Topa putuk. 'Ãpu Yeyox kopa mãm ka'ok xop putuppax nõynã mõg. 'Ãxop te Yeyox kopa kuxa mãm ka'ok xop putuppax. 'Ãpu 'ãnõy putuppax nõynã mõg.

8 'Ãxop te' mĩy punethok te kaxĩy, nũy ta Yeyox Kunnix yũmmũg xexka', tu tikmũ'ũn pu Yeyox 'ãktux max putup.

9 Pa xate' mĩy 'ohnãg te kaxĩy, nũy ta 'ãxop hãmyũmmũg kutõgnãg, nũy hãmpẽnãg-tõgnãg putuk, nũy pa hok xop putuk. Yã Yeyox te 'ãkuxa kummuk xit, pa xate' xaxok.

10 'Ũkxape xop, Topa te 'ãxop xãnãhã', tu 'ãxop yĩmõgãtux. 'Ãpu Topa yõg putat hã mõg kuma mog. Hã kaxĩy 'ãkuxa mãm kux putup'ah,

11 tu pexkox hã mõxakux putup, pa' pip putup yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix yõg tikmũ'ũn, yã' kuxa tup xop, ha Topa te 'ãxop xat putup hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.

12 Hõmã 'ãxop te' xupak nõm hãpxop xe'e xohix, tu 'ãyĩpkox pip, tu' mĩy punethok. 'Ãxop te nõm yũmmũg xexka'. Pa xa nõm yũmmũgãhã 'ũxeheh, pu' max. 'Ãte nõm xop 'ãktux putup punethok 'ũxeheh.

13 'Ãte hãmpekpaxex 'ũkxip, kopxix xa nõm yũmmũgã 'ũxeheh.

14 'Ãte' yũmmũg, hãpxip 'ĩhãg xip kux putup, yãg xok putup, yã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix te 'ã nõm 'ãktux.

15 Hõmã 'ãte xa yũmmũgãp-tup punethok 'ũxeheh, xayĩy 'ãxop nõm xaxok hok. Hãpxip 'ĩhãg xok putup, ha 'a 'ãxop te nõm hãpxop xaxok putup'ah.

Kunnix xe'ẽgnãg 'ãktux

16 'Ok 'ũgmũ'ãte xa yãy yõg hãm'ãktux hitop 'ãktux, nũy xa hãm'ãktux yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix putpu' nũn'ax max xe'ẽgnãg? 'Ãmhok. 'Ap hitop'ah hãm'ãktux. Pak mũ'ãte' pẽnãhã Yeyox 'ũxexka', tu' max.
17 Yã hõmãg mũ'ãte' pẽnãhã'. Yũmũg 'ãtak Topa xip pepix pexkox tu', ha ta' xip Yeyox nũnte 'ũgmũg mũtik, hak mũ'ãte' xupak, Topa te: "Nũhũ yã 'ũgkutok pit. 'Ãte mõ'yãy xe'ẽgnãg xexka'." Kaxĩy. Hã kaxĩy Topa te yãy kutok xexka xe'ẽgnãg mĩy.
18 Yã nõm yãnmũn xupep'ax te pexkox tu' nũn, ha tak mũg pip yĩktix yĩmũ', tuk mũ'ãte nõm 'ãpak, 'ĩhã' xip yũmũg xuxyã Yeyox xip. Yã' max xe'ẽgnãg.
19 Hõmã 'ũhittap Topa pupi hãm'ãktux xop te Topak-tok 'ãktux, ha ta hõnhãg mũ'ãte Yeyox pẽnãhã'. Yã Topa pupi hãm'ãktux xop te kax'ãmi hãm'ãktux xe'e', yã' koit'ah. Yã' xe'e'. 'Ãpu nõm hãm'ãktux 'ãpax, ha 'ãxop te hãmyũmmũg putup. Kuyãnãm tat te putat tupmãhã'. Hã kaxĩy Topa pupix hãm'ãktux xop yõg hãm'ãktux te Topa yõg putat max tupmãhã', yã Topa yõg putat tupmãp-tup, ha mõktu yã Yeyox Kunnix te putpu' nũn nõm hãptup 'ĩhã'. Mãyõnnãg xexka xupep. Hã kaxĩy Yeyox xupep putup kamah.
20 'Ãpu hãmyũmmũg xe'e'. Hõmã 'ũhittap tik te Topa pupi hãm'ãktux, tu hãm'ãktux kax'ãmi Topa yõg tappet tu'. Texĩy hãm'ãktux? 'Ok hãm yũmmũg xexka', hu hãm'ãktux? 'Ãmhok.
21 'Ok tikmũ'ũn tep-tup, hu Topa pupi hãm'ãktux? 'Ãmhok. Pa Topa te tu' popmãhã hãm'ãktux, ha Topa Koxuk te' yĩygãhã'.

2

1 Hõmã Topa pupi hãm'ãktux koit xop te kuxa mãm ka'ok xop mũtik yãy kotĩnnãhã', tu hãm'ãktux Topa pupi' hãm'ãktux, pa yã' koit. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te 'ãxop mũtik yãy kotĩnnãp-tup, nũy 'ãxop pu hãmyũmmũgã', pa yã' koit, tu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãp-tup, nũy tikmũ'ũn kuxa mãm kuxyã', tu hãm'ãktux Topa yõg putat yõg hãmyũmmũg 'ãktux, pa yã' koit, tu yũmũg xuxyã Yeyox 'ãktux kummuk putup. Yeyox te tikmũ'ũn pupi' xok, pa nõm te hãm'ãktux putup, hu: "Yeyox 'ap xe'e'ah." Kaxĩy. Hã kaxĩy mĩy, ha Topa te yõg kummuk mĩy'ax hã yãnãn putup mõ'ka'ok.
2 Topa te' yãnãn putup, pa nõm kummuk xop te yãy yõg putat kummuk kopa' mõg, ha tikmũ'ũn te nõm pẽnãp-tup, hu Topa yõg putat max 'ãktux kummuk putup.
3 Nõm tikmũ'ũn kummuk te tayũmak putuppax, hu xa yãy yõg hãm'ãktux hitop yũmmũgãp-tup, xayĩy 'ãxop tu' pago. Pa Topa te' yũmmũg, hu' hip. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Topa te nõm xop yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nũy yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn.
4 Hõmã 'ũhittap pexkox yõg nũ'pok xop te hãpkummuk mĩy pexkox tu', ha Topa te yõg hãpkummuk mĩy'ax yãnãn, yã nõm putyõn pexkox kũnãpa', tu nõm xex Hãmgãyãgnãg pet kopah, yã kanet ka'ok putuk, tu nõm kĩy. Yã hãpkoxtap xexka'. Nõm te' hip, yã hãpxip 'ĩhã Topa te yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn putup.
5 Hõmã 'ũhittap, ha ta tikmũ'ũn xohix te hãpkummuk mĩy kamah, tu Topaptup nõg. Ha Nõe te tikmũ'ũn pu Topa yõg hãm'ãktux xe'e 'ãktux. Pa tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy kux 'ohnãg, ha Topa te yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn. Yã Topa te' xat, ha kõnãg xexka te hãm xexka mõ'nĩy, ha tikmũ'ũn xohix xakix kõnãg kopah. Pa' xakix hok Nõe xix yã xape xohix te' 7. Yã' pip mĩpkox kopah,

yã mĩptut xexka kopah, tu kõnãg yĩmũ' mõg. Pa tikmũ'ũn nõy xohix xakix kõnãg kopah.

6 Hõmã 'ũhittap ha ta kõmẽn Xonõm yõg tikmũ'ũn xohix te Topap-tup nõg xix kõmẽn Gõmõg yõg tikmũ'ũn xohix te', ha Topa te yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn, ha kuxap te nõm kõmẽn tix puk xix yõg tikmũ'ũn xohix, ha' xakix. Topa te nõm Topap-tup nõg xop tu' yãnãn. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te' yũmmũg Topa te tikmũ'ũn xohix yõg hãpkummuk mĩy'ax yãnãn putup.

7-8 Yã No te' pẽnãhã'. Yã No te yãykotĩnnãhã kõmẽn Xonõm yõg tikmũ'ũn kummuk mũtik. Yã tik max No, tu' pẽnãhã tikmũ'ũn te' nõy hã xupxetpax, tu' yĩpkox 'ohnãg. No te tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax pẽnãhã', tu' xupak, hu' kuxa hittup 'ohnãg, yã 'ãmnĩy xohix hã' kuxa hittup 'ohnãg. Kõmẽn yõg tikmũ'ũn xohix xakix, yã kuxap te' kix, pa Topa te No xut, ha' xok 'ohnãg.

9 Hã kaxĩy yũmũ'ãte' yũmmũg Topa te Topap-tuppax xop mõy'ax hãpkummuk kopah, pa Topap-tup nõg xop kĩy'ax, ha mõktu nõm 'ãmnĩy xupep. Yã tute Topap-tup nõg xop yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn putup.

10 Hamũn, Topa te tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn xexkap-tup, yã nõm tep-tuppax hãpxopmã'ax kummuk, hu' mĩy 'ũxohix, tu Topa yõg xat'ax mĩy 'ohnãg.

Hã kaxĩy nõm te' koit xop, nõm te Yeyox kopa kuxa mãm ka'ok xop pu hãmyũmmũgãhã', pa yã' koit, tu hãm'ãktux ka'ok, pa hãmyũmmũg 'ohnãg, tu yãy xexka pe'paxex, tu pexkox yõg max xop 'ãpak 'ohnãg, pa nõm 'ãktux kummuk.

11 Nõm te' koit xop 'ũpu'uk, pa pexkox yõg nũ'pok xop 'ũka'ok xexka', pa pexkox yõg nũ'pok xop te pexkox yõg max xop 'ãktux kummuk 'ohnãg.

12 Xokxop gãy xop te hãmpe'paxex max 'ohnãg, pa' gãy. Ha tikmũ'ũn te nõm xak, nũy kix. Hã kaxĩy nõm te' koit xop te hãmpe'paxex max 'ohnãg, pa' gãy, ha Topa te' kuxyãp-tup.

13 Nõm te' koit xop te tikmũ'ũn kummugãhã', ha Topa te nõm tu' yãnãn putup. Tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy'ax xaptop, puyĩy tikmũ'ũn nõm pẽnã hok. Pa nõm te' koit xop tep-tuppax hãpkummuk mĩy, puyĩy tikmũ'ũn nõm pẽnã'. Nõm te pãm mãhã 'ãxop mũtik, yã 'ãxop te pãm mãhã', nũy Yeyox xok'ax pe'ãpaxeh. Yã 'ãxop te nõm te' koit xop mũtik yãyhãphup. Nõm te pãm mãhã 'ãxop mũtik, tu' koit putuppax,

14 tu 'ũn kummuk pẽnãpax, tu hãpkummuk mĩy'ax putup xũy kux 'ohnãg, tu' kuxa mãm pu'uk xop pu hãmyũmmũgã kummuk, ha' kuxa mãm koit'ax kopah. Nõm koit xop te tayũmak putup xũy, ha Topa te hãm'ãktux, hu: "Yã' kummuk nõ'om". Kaxĩy. Topa te nõm xũygãp-tup.

15 Nõm te' koit xop te Topa yõg putat max xak, tu yãy xaxogãhã', yã hãpxe'e yũmmũg 'ohnãg. Hõmã Mana'ãm, yã Meot kutok te tayũmak putuppax, tu hãpkummuk mĩy, nũy tayũmak pop,

16 pa Topa te: "Kaxĩy hok". Kaxĩy. Yã Topa te Mana'ãm yõg yomẽn yĩgãhã', yĩy hãm'ãktux, hu: "Kaxĩy hok". Kaxĩy. Tu Mana'ãm hupmãhã'. Mana'ãm xip Topa pupi hãm'ãktux xop kopah, pa' kummak. Hã kaxĩy nõm te' koit xop te hãpkummuk mĩy, yã Mana'ãm putuk.

17 Tikmũ'ũn te kõnãg xupup kox tu' mõg, nũy kõnãg 'ũm tat, pa' nak, puxi' tat 'ohnãg. Tikmũ'ũn te hãmgõy xexka pẽnãhã', tu hãmpe'paxex tex tip-tup. Pa 'ãmuuh te hãmgõy xexka xit, ha tex ti 'ohnãg. Hã kaxĩy tikmũ'ũn mõg, nũy nõm te' koit xop yõg hãmyũmmũg 'ãpax, pa hãmyũmmũg max 'ohnãg.

18 Nõm te' koit xop te yãy xexka 'ãktux, tu hãm'ãktux hitop tikmũ'ũn pu', tu' yũmmũgãhã tikmũ'ũn te yãy yõg putup'ax mĩy, pu' max. Yã' koit, pa tikmũ'ũn te' xupak, tu' mĩy. Yã hõmã tikmũ'ũn te' kummuk xop nĩm, pa hõnhã putpu' mõg.
19 Nõm te' koit xop te: "'Ãpu 'ũmĩy 'ãxop te nõm putup, puyĩy 'ũnõy 'ãxop xat hok." Kaxĩy. Pa yã' koit. Xuxyã xop te kãmãnat xop xatpax. Hã kaxĩy tik yõg putup'ax te tik xatpax. Hamũn, nõm te' xat te xuxyã putuk, ha' nõy te' mĩypax te kãmãnat xop putuk.
20 Hã kaxĩy tikmũ'ũn xohix. Tikmũ'ũn te yãy putup'ax mĩypax, yã' kummuk. Pa hãpxip 'ĩhã' kuxa mãm yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix kopah, ha Yeyox te' kuxa kummuk xit, nũy' yãnãn tu' kuxa max tat. Pa hãpxip 'ĩha putpu' yãy putup'ax mĩy. Nõmhã' kummuk xexka'.
21 Hamũn, tikmũ'ũn te Topa yõg putat xe'e hã' mõg 'ohnãg, yã' kummuk miax. Pa tikmũ'ũn te Topa yõg putat xe'e hã' mõg. pa' xak, tu' mõg, yã' kummuk xexka'.
22 Yã hãm'ãktux hittap putuk. Yã hãm'ãktux hittap, tu: "Kokex yõgmĩy, tu putpu' mãhã'." Kaxĩy. Tu xe: "Tikmũ'ũn te xapup pix, pa putpu' xe nõ yãy muk putõy hã." Kaxĩy. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy kux, pa putpu hãpkummuk mĩy.

3

Yeyox putpu' nũn putup

1 'Ũkxape xop, hõmã 'ãte xa tappet kax'ãmi'. Hõnhã 'ãte xa' kax'ãmi 'ũxeheh nũhũ tappet. 'Ãte tappet tix kax'ãmi', nũy xa hãmyũmmũgã 'ũxeheh, xayĩy hãmpe'ãpaxeh xe'e'.
2 Hõmã 'ũhittap Topa pupi hãm'ãktux xop xe'ẽgnãg te Topak-tok putpu' nũn'ax 'ãktux, ha Yeyox yõg mõ'pok xop te 'ãxop pu nõm 'ãktux kamah, yã Yeyox yõg hãm'ãktux 'ãktux. 'Ãtep-tup, xayĩy xe nõm pe'ãpaxeh.
3 'Ãpu nũ pe'ãpaxeh hãmãxap. 'Ãpu hãmyũmmũg. 'Ãxop te' yũmmũg, hãm xexka yõg hãmyãxatamuk xox putox 'ĩhã' pip putup tikmũ'ũn kummuk, tu yãy yõg putup'ax kummuk mĩypax putup, tu 'ãxop kute'ex kummuk putup,
4 tu: "Yeyox te hãm'ãktux xex 'ũputpu' nũn putup. 'Ok kaxĩy hãm'ãktux? Teptu putpu' nũn 'ohnãg? Hõmã Topa te' mĩy hãm xexka' xix hõnhã', yã 'ãmnĩy xohix te yãy putuk. 'Ap nũn'ah. 'Ũpip mõnãyxop, tu' xakix, pa' nũn 'ohnãg." Kaxĩy.
5 Pa nõm tep-tup'ah, nũy hãmpe'paxeh max. Hõmã 'ũhittap Topa te' mĩy hãm xexka', yã kõnãg hã' mĩy, tu kõnãg hã' xut,
6 tu ta hãpxip 'ĩhã kõnãg hã hãm xexka xohix xexka koxyõy xix tikmũ'ũn xohix kõnãg hã' kix. Yã Topa te' xat.
7 Tu ta' xat putup, tu kuxap hã' koxyõy putup hãm xexka xix pexkox yokomak xop. Yã Topa te' hip. Hãpxip 'ĩhã tute Topap-tup nõg xop yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nũy yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn.
8 'Ãpu' xaxok hok nũ hãpxop puxet. Hãmyãxatamuk te' 1.000 te 'ãmnĩy puxet putuk Topa pu', yã Topa pu' yãy putuk.
9 Topa te hãm'ãktux xex Topak-tok putpu' nũn putup. Tikmũ'ũn te hãmpe'paxex hãmyãxatamuk xohix xexka nõg, pa' nũn 'ohnãg. Pe 'ãmhok, 'ap xohix'ah. Topa pu hãmyãxatamuk xohix 'ohnãg. Pa Topa te' hip punethok, puyĩy tikmũ'ũn yãy yõg hãpkummuk mĩy kux. Tutep-tup'ah tikmũ'ũn koxyõy.

10 Pa nõm hãptup mõ'nãp-tup, ha yũmũg xuxyã Yeyox putpu' nũn putup. Tikmũ'ũn te xupxet hip 'ohnãg, tu hãmpe'paxex 'ũnũn putup'ah xupxet. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te Yeyox hip putup'ah, tu hãmpe'paxex 'ũnũn putup'ah. Yã nõm hãptup mõ'nãp-tup. Tikmũ'ũn te' xupak putup hãmnũhũn xexka', yã' nõg putup pexkox yokoma' xop, yã mãyõnnãg xohix puk putup, xix mãyõn, xix mãyõn hex, yã' xohix puk putup, ha' nõg putup hãm xexka xix hãm xexka yõg hãpxop xohix.

11 Hã kaxĩy 'ũnõg putup hãpxop xohix. 'Ãxop te' yũmmũg. Texĩy 'ãxop hõnhã? Putep mũn mĩy putup hõnhã? Yã 'ãpu hãpxopmã xe'e, yã Topa putuk.

12 'Ãpu Yeyox te putpu' nũn'ax hip. Topa te yãy kutok putpu nũ'kutnãp-tup. 'Ãpu hãpxopmã max, puyĩy hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' nũ' Yeyox. Yeyox nũn putup, ha pexkox yokoma' xop puk putup, ha' nõg putup, yã hãmpukpex xexka', ha mãyõn hep pognãm putup, xix mãyõn hex, xix mãyõnnãg xop.

13 Pa Topa te hãm'ãktux xex, ha yũmũ'ãte nõm hip, yã pexkox yokoma' xop tup hip, xix hãm xexka tup. Yã Topa te' mĩy putup. Ha 'õnte tikmũ'ũn te hãpxe'e mĩy putup.

14 'Ũkxape xop, 'ãpu Yeyox te putpu' nũn'ax hip. Pu yã 'ãkuxa tup, nũy hãpkummuk mĩy hok, yã Topa pu 'ãmax, nũy yãy kix hok Topa mũtik.

15 'Ãpu hãmpe'ãpaxeh hõnhã Topa te' hip, yã 'ap xupep'ah Yeyox hõnhã. Tute 'ãxop xãnãhã'. 'Ãpu 'õg hãpkummuk mĩy kux, ha Topa te 'ãkuxa kummuk xit putup, nũy yãnãn, tu kuxa max tat. Yã yũmũg taknõy Paot te nõm hãpxop kax'ãmi kamah. Yã Topa te Paot pu nõm yũmmũgãhã'.

16 Paot yõg hãm'ãktux te yõgnũ putuk, tu nõm kax'ãmi tappet tu'. Yã' pip hãpxop ka'ok 'ũyõg tappet tu', ha tikmũ'ũn te' yũmmũg mõ'pu'uk. Pa' pip tikmũ'ũn, tu hãmyũmmũg 'ohnãg, tup-tox kummuk, tu tikmũ'ũn pu Paot yõg tappet yũmmũgã kummuk, tu' koit, yã Topa tappet xohix yũmmũgã kummuk, tu yãy kuxa mãm kux.

17 'Ũkxapexop, 'ãte xa nõm kax'ãmi', ha 'ãxop te nõm yũmmũg. Pa 'ãtix, nũy hãmyũmmũg, puyĩy nõm koit xop xa yũmmũgã kummuk hok. Pa 'ãtix, puyĩy 'ãkuxa mãm kux hok. Yã nõm koit xop te Topa yõg xat'ax mĩy 'ohnãg.

18 Topa te xa maxnãhã'. 'Ãpu 'ũtuxhok, puyĩy Topa xa maxnã nõynã'mõg. 'Ãpu yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix yũmmũg nõynã'mõg. Yeyox te yũmũg kuxa kummuk xit. 'Ãpu yũmũ hãm'ãktux, hu: “Yeyox 'ũmax xe'ẽgnãg.” Kaxĩy. 'Ãpu yũmũ Yeyox Kunnix xexka mĩy hõnhã, xix' xexka mĩy hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.

Tu ta tu' kux.

YOÃM TE' KUXA MÃM KA'OK XOP PU KAX'ÃMI'
I

Hãm'ãktux te tikmũ'ũn hĩnnãhã'

1 'Ũgmũ'ãte xa ka'ãmi', nũy xa Topak-tok Yeyox Kunnix 'ãktux, ha Topa yõg Hãm'ãktux putuk. Hõmã hãmyãxatamuk xohixnãg 'ĩhã', 'ap xip'ah hãm xexka', xix pexkox, pa nõm Hãm'ãktux xip tap, yã Topak-tok, hak mũ'ãte' xupak, xi' pẽnãhã', xik mũ'ãte 'ũgyĩm hã' xupit, ha nõm Hãm'ãktux yã Topak-tok, tu' xohix hĩnnãhã'.
2 Tu ta tu' xip hãm tu, hak mũ'ãte' pẽnãhã', huk mũ'ãte nõm hãm'ãktux 'ãktux putup, yã' hi xe'ẽgnãg, tu' hi kux putup 'ohnãg, tu yũmũg Tak Topa mũtik ti ka'ok, ha yũmũ'ã tu' mũg,
3 tu xa hãm'ãktux, nũy xa hãmyũmmũgã', yãk mũ'ãte' pẽnãhã', tu' xupak, tu xa' xuktux, xayĩk mũg kuxa mũtik yã 'ãkuxap-xet. Kaxĩy yũmũg kuxap-xet yũmũg Tak Topa kuxa mũtik, xik-tok Yeyox Kunnix kuxa mũtik.
4 'Ũgmũ'ãte tappet mĩy, nũy 'ãkuxa hittupmã', ha mõktu yã hittup xexka'.

Tu Topa te hãptupmãhã 'ãktux

5 Kunnix tek mũ'ã hãm'ãktux, hak mũ'ãte xa' xuktux, hu: Mãyõn te hãptupmãhã', tu 'ãmnĩy koxtap nõã', hã kaxĩy Topa yã max xe'ẽgnãg, tu hãpxopmã kummuk 'ohnãg.
6 Tikmũ'ũn te: "'Ũgkuxap-xet Topa kuxa mũtik," kaxĩy, tu hãpxopmã kummuk pax, puxix tu mõ'ãmã', tu yã' koit.
7 Tikmũ'ũn te hãpkumep hãptup 'ĩhã, puxix putat pẽnã max, ha' nõy xop xohix te' yõg hãpxopmã'ax pẽnãhã'. Hã kaxĩy yũmũ'ãte hãmyok mĩy, Topa putuk yũmũ'ãte hãmyok mĩy, kopxix yũmũg kuxap-xet, ha Topak-tok Yeyox Kunnix yũmũg pupi' xok tap, tu yãy hep 'ãta nũ'nãhã', nũy yũmũg kuxa tupmã, ũ yũmũg kuxa tu max.
8 Hu: "'A 'ãte hãpkummuk 'ũm mĩy'ah," kaxĩy, kopxix yã' koit, 'ap hãpxe'e 'ãktux'ah.
9 Pa yũmũ'ãte yãy hãpkummuk mĩy'ax 'ãktux, xix Topa pu' xuktux, puxix Topa' mĩy'ax kummuk xaxogã', pu tu kux, Topa te hãm'ãktux xex hah, tu hãmyok mĩy, nũy yũmũg kuxa kummuk tupmã', 'ũ kuxa tu max.
10 Yũmũ'ãte: "Yãk kuxa max. 'Ãte hãpxopmã kummuk 'ohnãg," kaxĩy, kopxix yã' koit, yã Topa te' koit 'ãktux, tu Topa pu yũmũg yĩpkox 'ohnãg.

2

Kunnix te yũmũg mõgnĩynãm

1 'Ũgkutok xop, 'ãte nũ mĩy tappet, xayĩy 'ãxop hãpkummuk mĩy hok. Yũmũg 'ũm te hãpkummuk mĩy, puxix Yeyox Kunnix te hãmyok mĩy pax, tu yũmũg Tak Topa pu hãm'ãktux, yũmũg pupi hãm'ãktux,
2 ha Topa te yũmũ yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', yã Kunnix xok yũmũg pupi', nũy hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux. Ya' hep xop xohix yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã kamah.
3 Topa yõg xat'ax pu yũmũg yĩpkox pi', kopxix yũmũg Topa yũmmũg, tuk kuxa mãm. Yã Topa yũmmũg xe'e'.

4 Tikmũ'ũn te: "'Ãte Topa yũmmũg," kaxĩy, pa' yõg xat'ax pu' yĩpkox hok, puxix yã' koit, tu hãpkohe mĩy.
5 Tikmũ'ũn 'ũm te Topa yõg hãm'ãktux pu' yĩpkox pi', puxix Topa mõ'yãy xe'ẽgnãg, hã kaxĩy yũmũg kuxap-xet 'ũkuxa mũtik.
6 Tikmũ'ũn te: "'Ũgkuxap-xet Topa kuxa mũtik," kaxĩy, pũyã mõg, nũy hãpxopmã max, nũy Yeyox Kunnix yõg hãpxopmã'ax tat.

Tu' xat'ax tup 'ãktux

7 'Ũkxape xop: 'Ũxat'ax hittap 'ãte xa kax'ãmi'. Yã hõmã tikmũ'ũn te xa' xat'ax 'ãktux, tu xa hãm'ãktux hãmãxap.
8 Pa kama' tup 'ũxat'ax. Yã Kunnix te' yũmmũgahã', 'ĩhã tu hãpxopmã max. Yã' xohix te' pẽnãhã', tu' hittup. Yã 'ãmnĩy tox kux putuk. Kunnix nũn, tu hãpxopmã max, tu yã hãptup koa putuk. Yã mãyõn xupep, tu hãm xexka xohix tupmãhã', ha kaxĩy Kunnix nũn, tu hãmmax yũmmũgãhã', tu hãmmaxnãhã', ha mõktu 'ãxop kama te hãpxopmã max.
9 Tikmũ'ũn te: "'Ãte hãpxopmã max," kaxĩy. Yãy xapep-tupnõg, puxix yã hitop tu hãpxopmãhã', tu tikmũ'ũn nõy putuk, nõm te 'ãmnĩy koxtap hã hãpkumep, tu hãmpẽnã 'ohnãg, xix hãmyũmmũg 'ohnãg, tu yã yãy mõ'ãmã'.
10 Tikmũ'ũn te xapep-tup pax, puxix hãmyũmmũg, tu' nõy mõ'nĩynãm, puyĩy hãpxopmã max, tu' kummugã 'ohnãg. Tu tikmũ'ũn nõy putuk, nõm te hãptup 'ĩhã hãpkumep. Tu hãmpẽnã max, nũy nõy mõgã max.
11 Tikmũ'ũn te' xapep-tup nõg, puxix tu tikmũ'ũn nõy putuk, nõm te yãyxaxok hãpkoxtap kopah. Tu hãmpẽnã 'ohnãg, tu tik pa hok putuk, tu hãmyũmmũg 'ohnãg.
12 'Ũgkutok xop: 'Ãte xa kax'ãmi', hu: Yã Kunnix te 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', pu tu kux.
13 'Ãtak mũnõm xop: 'Ãte xa kax'ãmi', 'ãxop te yũmũg xuxyã yũmmũg hah, ha' xiptap, 'ĩhã Topa te hãm xexka mĩy, ha 'ãxop te nõm yũmmũg. 'Ãtuk tup xop: 'Ãte xa kax'ãmi', 'ãxop te hãpkummugã'ax kuxyãhã.
14 'Ũgkutok xop: 'Ãte xa kax'ãmi', 'ãxop te yũmũg Tak Topa yũmmũg hah, 'Ãtak mũnõm xop: 'Ãte xa kax'ãmi', 'ãxop te yũmũg xuxyã yũmmũg hah, ha' xip tap, 'ĩhã Topa te hãm xexka mĩy. 'Ãtuk tup xop: 'Ãte xa kax'ãmi', 'ãxop ka'ok hah. Topa yõg hãm'ãktux te 'ãkopa' xip, ha 'ãxop te hãpkummugã'ax kuxyãhã'.
15 Topa hã' puknõg xop tep-tup nõg, yĩy nõm pu 'ayĩpkox hok, xi' yõg hãpxop putup hok. 'Ãxop te 'ãnõy yõg hãpxop putup xũy, hu ta yũmũg Tak Topap-tup hok.
16 Topa hã' puknõg xop te hãpxopmã kummuk, yã' yõg hãpxopmã'ax xohix te: yãy yõg putup'ax kummuk mĩy, xi' nõy yõg hãpxop putup, xix hãpxop nũ'xok, nũy yãy xexkãnã'. Yã' xohix te Topa hã' puknõg xop yõg hãpxopmã'ax, 'ap pexkox yõg'ah.
17 Ha hãm xexka nõg putup, xi' yõg hãpxopmã'ax xohix nõg putup, pa tikmũ'ũn te Topa pu hãpxopmã max, xix nõm pu' yĩpkox pi', puxix tu hi xe'e kux 'ohnãg.

Tikmũ'ũn te Kunnix hã' puknõg

18 'Ũgkutok xop: Hãmyãxatamuk xohix xox putox te mõ'nãp-tup. Tikmũ'ũn te xa hãm'ãktux, ha hãm'ãpak, yã tik gãy xexka nũn, tu Kunnix tu' gãy, ha hõnhã tik gãy xop punethok, nõm te Kunnix tu' gãy, ha taxĩy yũmũ'ãte' yũmmũg: Yã hãmyãxatamuk xohix xox putox.

19 Nõm Kunnix tu' gãy xop te yũmũ'ã nĩm, 'ũpuknõg tu', 'ũkuxa mãm xet tu'. Pax pu yũmũ yõg, puxix yã tu pip ka'ok. Pa' mõg, nũy mõy 'ũxohix pu' mũg, yã yũmũ'ã hã' puknõg.

20 Kunnix te Topa Koxuk nũ'kutnãhã 'ãxop hah, ha 'ãha yĩxoho', tu xa hãpxe'e yũmmũgãhã'.

21 'Ãte xa kax'ãmi', 'ãxop te hãmyũmmũg hah, yã' koit'ax te hãpxe'e hã' puknõg, tu yãy putuk 'ohnãg.

22 'Ũ 'ũm te' koit? Tute' koit, nõm te: "Yeyox mũn 'ap Kunnix'ah, Topa te Yeyox yãykutnã 'ohnãg," kaxĩy. 'Õhõm Yeyox tu' gãy, tu Topa yã Yeyox hã' Tak 'ãktux hok, tu Yeyox yã Topa hãk-tok 'ãktux hok, tute' koit tu hãm'ãktux.

23 Tikmũ'ũn te Topak-tok 'ãktux hok, puxix kamah 'Ãtak 'ãktux hok, ha tikmũ'ũn te Topak-tok putup, puxix tu' Tak putup kamah.

24 Yĩy hãm'ãktux'ax hittap xeh 'ãkuxa kopah, nũy 'ãhi xe'ẽgnãg Topa yũmũg Tak mũtik, xik-tok mũtik, tu' kuxap-xet Topa kuxa mũtik, xik-tok kuxa mũtik.

25 Yã Kunnix mũn te yũmũ'ã hãm'ãktux xex, tu yũmũg xohix hĩnnãp-tup xe'ẽgnãg, 'ũg pip Topa yĩkãgnãg pexkox tu'.

26 'Ãte xa kax'ãmi', puyĩy tikmũ'ũn xa mõ'ãmã hok.

27 Kunnix te Topa Koxuk yĩxõnnãhã 'ãxop hah, ha tikmũ'ũn 'ũm te xa hãmyũmmũgã hok. Yã Topa Koxuk mũn te 'ãkopa' xip, tu xa hãmyũmmũgãhã', tu Topa yõg hãm'ãktux xohix yũmmũgãhã', tu xa hãpxe'e yũmmũgãhã', yĩy hãmyũmmũgã'ax pu 'ĩpkox pi', nũy Kunnix kuxa mũtik 'ãkuxap-xet.

28 'Ũgkutok xop: Ya hamũn. Kunnix kuxa mũtik 'ãkuxap-xet, hu ta kuxãnõg hok, 'ĩhã Kunnix te putpu' nũn, yĩy yãyhãhup hok, 'ap yãy 'ũm xaptop putup'ah.

29 Kunnix te hãmyok mĩy, yĩy yãy yõg tikmũ'ũn te hãmyok mĩy kamah, yã Topap-tok xop nõ'õm. Yã' max 'ãxop te hãmyũmmũg.

3

Tu Topak-tok xop 'ãktux

1 Topa te mõg yũmũg yãy xe'ẽgnãg, tu mõg yãy xe'ẽgnãg, hu yũmũg 'ãxet'ax mĩy Topak-tok xop. Yã Topa hã yũmũ'ã kutok xop xe'e'. Topa hã' puknõg xop te yũmũg putup nõg, Topa mũn yũmmũg 'ohnãg tu'.

2 'Ũkxape xop: Hõnhã Topa hã yumũg kutok xop, ha yũmũg xuxyã nũn, kopxix yũmũg yãy yãnãn 'ũtup'ax, ha xĩy 'a yũmũ'ãtep yũmmũg'ah, pa Kunnix nũn, kopxix yũmũg yãy yãnãn, nũy Kunnix putuk, yũmũg xuxyã xe'e pẽnãp-tup tu'.

3 Ha tikmũ'ũn te Kunnix nũn'ax hip, tu' xak, nũy hãpxopmã max, nũy Kunnix yõg hãpxopmã max tat.

4 Tikmũ'ũn te Topa yõg xat'ax pu' yĩpkox hok, puxix tu hãpkummuk mĩy. Yã hãpkummuk mĩy, 'ĩhã' xat'ax tu yĩpkox 'ohnãg.

5 Kunnix nũn, nũy yũmũ yõg hãpkummuk mĩy'ax kuxyã', tu hãpkummuk mĩy 'ohnãg. Yã 'ãxop te' yũmmũg tap,

6 yĩy tikmũ'ũn kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik, puxix tu hãpxopmã max, tu 'a hãpkummuk mĩy pax'ah. Pa tikmũ'un te hãpxopmã kummuk pax, puxix Kunnix pẽnã hok, xi' yũmmũg hok kamah.

7 'Ũgkutok xop: 'Õg pa 'ãti', puyĩy tikmũ'ũn xa mõ'ãmã hok. Tikmũ'ũn max te hãmyok mĩy, ha kaxĩy Kunnix te hãmyok mĩy.

8 Tikmũ'ũn te hãpxopmã kummuk pax, puxix Hãmgãyãgnãg yõg, yã Hãmgãyãgnãg te hãpxopmã kummuk tap. Topa te hãm xexka mĩy, ĩhã Hãmgãyãgnãg te hãpkummuk mĩy tap. Ha Kunnix nũn, nũy Hãmgãyãgnãg yõg hãpxopmã'ax nõã', pu tu nõg.

9 Topa Koxuk te Topak-tok xop ka'ogãhã', puyĩy hãpxopmã kummuk hok, Topak-tok xop tu'.

10 Topak-tok xop xix Hãmgãyãgnãg kutok xop 'ap yãy putuk'ah. Yã Hãmgãyãgnãg kutok xop te hãpkohe mĩy, tu' nõy putup hok.

Tu yãy putup pax 'ãktux

11 'Ãxop te hãm'ãktux hittap 'ãpak, hu: "'Ũyã yũmũg xohix yã yãy putup pax." Kaxĩy.

12 Tik hittap Kãyĩy te yãy taknõy 'Ameo putex. 'Ãnõy putex hok, nũy Kãyĩy putuk hãpxopmã hok. Ha Hãmgãyãgnãg xop yõg, tu yãy taknõy putex. Tep tu Kãyĩy tep-tex? Yãy kũmĩy'ax kummuk tup-tex, 'ũtaknõy te hãpxopmã max, yĩy Kãyĩy tep-tex.

13 'Ũkxape xop: Topa hã' puknõg xop te 'ãp-tup nõg, pãyã 'ãkuxãnõg hok.

14 Hõmã yũmũ'ãte hãpxopmã kummuk pax, pãyã Kunnix te yũmũg kuxa hĩnnãhã', yĩy yũmũg nõy putup pax xexka nõmhã. Yã taxĩy hã yũmũg yãy kuxa hi'ax yũmmũg. Tikmũ'ũn te' nõy putup hok, puxi' kuxa hi 'ohnãg.

15 Tikmũ'ũn te' xapep-tup hok, puxix tu kuxa kopap-tex, ha tikmũ'ũn tep-tex, puxix tu kuxa hi 'ohnãg.

16 Ha yũmũ'ãte putup pax yũmmũg. Yã Kunnix xok yũmũg pupi', nõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg, tu yũmũ'ã tu' xok, 'ũyã yũmũg xape pupi xakix kamah!

17 'Ũptexop xexka te' nõy hok 'ũm pẽnãhã', tu hãpxop 'ũm hõm hok, 'ũkuxa ka tu', puxip-texop te Topa 'ũm putup pax 'ohnãg.

18 'ũgkutok xop: 'Ãxop te 'ãnõy putup, ha hãpxopmã max, nũy 'ãyĩy'ax hãp-tup puxet hok. Pa hãpxopmã max, nũy 'ãnõy hã 'ãtehet, nũy tup-tup pax xe'e'.

Tu kuxãnõg hok Topa keppa 'ãktux

19 Hã kaxĩy yũmũ'ãte hãmyũmmũg, yãy yõg hãpxopmã'ax max hã yũmũ'ãte hãmyũmmũg. Yã yũmũg mũn Topa yõg, hu yũmũg kuxa mãm ka'ok Topa kopah.

20 Yũmũ'ãte yãy kuxa yĩkopit, tu yã yãy kupex, puxix Topa hãmyũmmũg, nũy yũmũg kuxa tu yũmmũg kamah.

21 Yũmũg kuxa yã yãy kupex hok, kopxix yũmũg mõg yãy nĩynãm, nũy Topa keppa' pi', nũy nõm pu hãm'ãktux, nũy yũmũg kuxãnõg hok.

22 Topa pu yũmũg yĩpkox pip, yĩy ta yũmũg xat, 'ũ hãpxopmã max, hu Topa tu' xak, 'ũ yũmũ'ã hãpxop 'ũm popmã', ha' popmãhã'.

23 Ha Topa te' xat, hu: "'Ãkuxa mãm 'ũgkutok Yeyox Kunnix kopah," kaxĩy. Tu xe: "'Ãpu 'ãxohix yãy putup pax," kaxĩy. Yã kaxĩy Kunnix te yũmũ'ã xat tap.

24 Tikmũ'ũn yĩpkox pi', puxix tu kuxap-xet Topa kuxa mũtik, xix Topa kuxa nõm mũtik kuxap-xet, tu yãy Koxuk yĩxonnãhã', pu yũmũ'ã hãmyũmmũgã'.

4

Tu' Koxuk xe'e 'ãktux, xi' koxuk te mõ'ãmã'ax 'ãktux

Tu' Koxuk xe'e 'ãktux, xi' koxuk te mõ'ãmã'ax 'ãktux

1 Tikmũ'ũn punethok te: "Topa Koxuk tek kopak xip," kaxĩy. Nãy, 'ãpu nõm xop yĩkopit, nũy hãmyũ mmũg. Pe yã Topa Koxuk xe'e te nõm kopa'

xip. Yã tikmũ'ũn punethok te hãm'ãktux max, pa Topa pupi hãm'ãktux'ah. Yã mõ'ãmã'!
2 Hã kaxĩy 'ãxop te' kopit'ax, hu: Tikmũ'ũn te Yeyox Kunnix 'ãktux, tu Yeyox yã tikmũ'ũn kutok 'ãktux, puxix Topa Koxuk xip nõm xop kopah.
3 Pa nõm tikmũ'ũn te hãm'ãktux hok, tu: "'Ap tikmũ'ũn kutok xe'e'ah," kaxĩy, puxix Topa Koxuk 'ũkopa tu xip 'ohnãg. 'Ãmhok. Pa' koxuk puknõg te' kopa' xip, nõm te Yeyox tu' gãy. Hõmã tikmũ'ũn te' koxuk puknõg nũn'ax 'ãktux, ha hõnhã hãm xexka tu' xip.

4 'Ũgkutok xop: Yã 'ãxop Topa yõg, hu hãm'ãktux hã mõ'ãmã'ax xop kuxyãptup. Yã Topa Koxuk te 'ãkopa' xip, tu' ka'ok xe'ẽgnãg, ha' koxuk puknõg pu'uk.
5 Topa hã' puknõg xop te yãy yõg hãpxopmã'ax 'ãktux, ha yãy yõg xape xop te hãm'ãpak, tu Topa hã' puknõg xop hã' xape, hu hãm'ãpak.
6 Pãyã yũmũg mũn Topa yõg. Tikmũ'ũn te Topa yũmmũg, puxix yũmũ yõg hãm'ãktux 'ãpax, ha tikmũ'ũn te Topa yũmmũg hok, puxix hãm'ãpak hok. Ha kaxĩy yũmũ'ãte Topa Koxuk yũmmũg, xi' koxuk te mõ'ãmã'ax yũmmũg kamah.

Topa te tikmũ'ũn mõ'yãy xe'ẽgnãg 'ãktux

7 'Ũkxape xop: 'Ũyã yũmũg yãy putup pax, yã Topa te yũmũg ka'ogãhã', 'ũ xape putup pax. Tikmũ'ũn te' xape putup pax, puxix yã Topak-tok, tu Topa yũmmũg.
8 Tikmũ'ũn tep-tup pax hok, puxix Topa yũmmũg hok, yã Topa te mõ'yãy xe'ẽgnãg.
9 Tu yũmũg yũmmũgãhã', tu tak-tok puxehnãg nũ'kutnãhã', tuk-tok puxehnãg nũ'kutnãhã hãm xexka tu', pu yũmũg pupi tu' xok, nũy yũmũg kuxa hĩnnã xe'ẽgnãg.
10 Ha Topa te yũmũg mõg yãy xe'ẽgnãg. 'A yũmũ'ãte Topa 'ũm mõ'yãy xe'ẽgnãg'ah. 'Ãmhok. Pa Topa te yũmũg mõg yãy xe'ẽgnãg, huk-tok nũ'kutnãhã', pu yũmũg pupi tu' xok, hak-tok xok, nũy yũmũ yõg hãpkummuk mĩy'ax xohix xaxogã', pu tu kux.

11 'Ũkxape xop: Topa te yũmũg mõg yãy xe'ẽgnãg, 'ãpu yũmũg kamah yãy putup pax.
12 'A tikmũ'ũn te Topa 'ũm pẽnã xet'ah. Yũmũg yãy putup pax, puxix Topa yũmũg kuxa hã yã tu kuxap-xet, ha mõktu yã mõ'yãy xe'ẽgnãg.
13 Hã kaxĩy yũmũg kuxa mãm ka'ok, 'ũyĩy kuxap-xet Topa kuxa mũtik. Yã Topa te yũmũg kopa' xip, tu yãy Koxuk xe'ẽgnãg yĩxõnnãhã', yũmũ'ã'.
14 Hak mũ'ãte Topak-tok pẽnãhã'. Yã Topa tek-tok nũ'kutnãhã hãm hah, pu Topa hã' puknõg xop pupi tu' xok.
15 Tikmũ'ũn te Yeyox Kunnix yã Topak-tok 'ãktux, puxix Topa kuxa nõm mũtik kuxap-xet.
16 Yã yũmũ'ãte Topa yõg mõ'yãy'ax yũmmũg, ha yũmũg mõg yãy xe'ẽgnãg, ha yũmũg kuxa mãm ka'ok nõm kopah.

Topa mũn mõ' yãy'ax xe'ẽgnãg, ha tikmũ'ũn te' nõy putup pax, puxix tu kuxap-xet Topa kuxa mũtik, ha Topa kuxa te nõm mũtik kuxap-xet 'ũyãnãn tu'.
17 Topa te mõg yãy xe'ẽgnãg, tu mõktu yũmũg kuxa kopa' xip ka'ok, ha yũmũ'ãte mõg yãy nĩynãm. Ha hãptup xe'e mõ'nãp-tup, 'Ihã Kunnix xe'e te putpu nũn, nũy hep xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit. 'Ũyã yũmũg hãpxopmã max, Kunnix te hãpxopmã max putuk!

18 Tikmũ'ũn te' nõy putup pax, puxix tu' yĩpkutuk hok, tup-tup pax, hu' yĩpkutuk hok. Tikmũ'ũn te' nõy yĩpkutuk, puxip-tup kutõgnãg, tu' gãy'ax yĩpkutuk, hu' kuxa xũy.
19 Topa te yũmũg mõg yãy xe'ẽgnãg hãmãxap, yĩk-nãy tu yũmũ'ãte Topap-tup pax.
20 Tikmũ'ũn te: "'Ãte Topap-tup pax," kaxĩy, tu' xape 'ũm nõy putup nõg, puxi' koit. Tikmũ'ũn te' nõy pẽnãhã', tup-tup hok, puxix Topap-tup hok kamah. 'Ap pẽnã xet'ah.
21 Yĩy Kunnix te yũmũg xat, hu: "Tikmũ'ũn te Topap-tup pax, puxi' xape putup pax kamah," kaxĩy.

5

Tute' gãy xop kuxyã 'ãktux

1 Tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu yã Topa yõg hãmyãykutnã'ax yũmmũg, puxix nõm tikmũ'ũn Topa hãk-tok. Tikmũ'ũn te' Tak 'ũm putup pax, puxik-tok xop putup pax kamah.
2 Yũmũ'ãte Topap-tup pax, tu 'õg xat'ax mĩy, hu Topak-tok xop putup pax kamah, tu' yũmmũg.
3 Tikmũ'ũn te Topap-tup pax, tu tu' yĩpkox pip, 'ap xat'ax ka'ok'ah, yũmũg mõg yãy xe'ẽgnãg hah.
4 Yã Topak-tok xop te' gãy xop kuxyãp-tup, yũmũg kuxa mãm ka'ok, puxix Topa hã' puknõg xop kuxyãp-tup.
5 'Ũ 'ũm te' kuxyãp-tup? Nõm xop kuxa mãm ka'ok Yeyox kopa xop, tute' kuxyãp-tup, nõm te hãmyũmmũg, yã Yeyox mũn Topak-tok.

Tu Yeyox Kunnix 'ãktux

6 Tu' nũn, hap-tox pix kõnãg hã, ha' hep 'ãta nũ'nãhã'. 'Ũp-tox pix, 'ĩhã Topa te yãy kutok 'ãktux, ha yũmũg pupi' xok, 'ũyĩy yũmũ'ã Topa hã kutok xop kamah. Ha Topa Koxuk te: "Hamũn! Yã hãm'ãktux xe'e'!" kaxĩy.
7-8 Yeyox Kunnix yã Topak-tok xe'ẽgnãg. Topa Koxuk te yũmũg kuxa kopa hãmyũmmũgãhã', 'ũyĩy hãmyũmmũg, xix Yeyox putox pix, 'ĩhã Topa te hãm'ãktux, xix Yeyox te yũmũg pupi' xok, nũy yũmũg kuxa kummuk xit, nũy tu kuxa maxnã', yã hãpxopmã'ax 3 hã yũmũg kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah.
9 Tikmũ'ũn te hãm'ãktux, kopxix yũmũg xupax, ha Topa te hãm'ãktux, kopxix yũmũg yĩpkox pi', hãpxe'e 'ãktux hah, ha Topa te Yeyox yã yãy kutok 'ãktux.
10 Tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok Topak-tok kopah, puxix yãy kuxa tu: "Hamũn!" kaxĩy. Tikmũ'ũn kuxa yũm hok, puxix tu Topa te yã' koit 'ãktux, Topa yõg hãm'ãktux pu' yĩpkox 'ohnãg hah, ha Topa te: "Yeyox mũn yã 'ũgkutok xe'e'!" kaxĩy.
11 Tu xe: "'Ãte 'ãkuxa hinnã xe'ẽgnãg, 'ũgkutok hã 'ãkuxa hinnãhã, ha 'ãhi kux 'ohnãg," kaxĩy.
12 Topak-tok te tikmũ'ũn mũtik tihi', puxix tu kuxa hi xe'e', ha tikmũ'ũn mũtik ti hok, puxix tu hi 'ohnãg.

Tu' hi xe'ẽgnãg, ha' kux 'ohnãg 'ãktux

13 'Ãte xa kax'ãmi', nũy xa hãmyũmmũgã'. 'Ãxop kuxa mãm ka'ok Topak-tok kopah, tu 'ãkuxa hi xe'ẽgnãg.

14 Topa keppa yũmũg pip, tu' yĩpkutuk 'ohnãg. tu Topa tu' xak, pu hãpxop 'ũm hõm, 'ũyĩy yũmũg hãpxopmã max, puxix yũmũ'ã' hõm.
15 Yũmũ yõg hãm'ãktux 'ãpak hah, hu yũmũ'ã' hõm putup.
16 Pẽyã tikmũ'ũn te' xape pẽnãhã', ha hãpkummuk mĩy miax, yĩy Topa te' xũygãp-tup, pãyãp xok putup'ah. 'Ãpu Topa tu' xax, pu 'ãxape hĩnnã', puyĩy tu' xok hok. Yã hãpkummuk miax. Pẽyã' xape te hãpkummuk xexka mĩy, pũyã Topa tu' xax hok, puyĩ' hĩnnã'. Yã' xok putup.
17 Hãpkummuk mĩy'ax xohix te yãy pu hãpkummugãhã', pa 'ap xohix tep-tex'ah.
18 Topak-tok xop 'ap hãpxopmã kummuk pax'ah, Topak-tok te' pẽnã max hah, yĩy Hãmgãyãgnãg te' kummugã hok, ha yũmũ'ãte' yũmmũg.
19 Yã yumũ' mũn Topa yõg, ha Hãmgãyãgnãg te Topa hã' puknõg xop xat.
20 Yã Topak-tok nũn tap, tu yũmũ'ã hãmyũmmũgãhã', 'ũyĩy yũmũg Topa xe'ẽgnãg yũmmũg. Topa kuxa mũtik yũmũg kuxap-xet, xik-tok Yeyox Kunnix kuxa mũtik yũmũg kuxap-xet. Yã Topa xe'ẽgnãg, tu yũmũg kuxa hĩnnãhã xe'ẽgnãg.
21 'Ũgkutok xop: Topa 'ũm komut nĩm! Nõm pu nũ'ãktetex hok! Tu ta tu' kux.

YOÃM TE 'ÕN KUXA YÕM KA'OK'AX PU KAX'ÃMI' II

1 'Õgmõn yã tik pẽnã max'ax, tuk xape hex pu kax'ãmi', xik xape kutok xop pu kax'ãmi', 'ãte nõm putup pax xe'e'. 'Ak puxet'ah. Yã tikmõ'õn te hãmyok mĩy, tu 'ãp-tup pax kamah.

2 'Õgmõ'ãte 'ãp-tup pax, hãpxe'e tek mũ kuxa kopa' xip hah. Yã' xip ka'ok mõ kuma' mõg.

3 Põyã yũmũg Tak Topa xa hãmmaxnã', xix ãkuxa ka', xix 'ãkuxa mãmmã'. Põyãk-tok Yeyox Kunnix mũtik xa hãmmaxnã', xi mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, hãmyok mĩy tu'.

Tu hãpxe'e 'ãktux, xix yãy putup pax 'ãktux

4 Tikmõ'õn te 'ãxop 'ãktux, yã 'ãk-tok te hãmyok mĩy, ha tikmõ'õn te' xuktux, ha kaxĩy yũmũg Tak Topa te yũmũg xat, yĩk kuxa hittup.

5 'Õkxape hex, 'ũyã yũmõ yãy putup pax. Yã Topa te' xat tap, 'ũyã yũmũg yãy putup pax.

6 Tikmõ'õn te' nõy putup pax, puxix Topa yõg xat'ax mĩy. Yã 'ãte xe' xat'ax 'ãktux, hu: "'Ũyã yũmõ yãy putup pax mõg kumak mõg," kaxĩy.

7 Tikmõ'õn punethok te' nõy pu mõ'ãmã', tu hãpxexka xohix tu' pip. Tu Yeyox Kunnix 'ãktux, hu: "'Ap tikmõ'un kutok xe'e'ah," kaxĩy. Yã Kunnix tu' gãy xop, tu yã' koit.

8 'Õg pa 'ãti', ka 'ãhãm'ax xaxok, puyĩy pexkox yõg hãpxop hã Topa xa pago.

9 Kunnix te hãmyũmmũgãhã', yã' puxi', pa tikmõ'õn te hãmyũmmũg putup xũy, hu yãy pu hãmyũmmũg'ax puknõg yũmmũgãhã', puxix Topa nõm tikmõ'õn mũtik tu ti hok. Pa tikmõ'õn te hãmyũmmũg'ax 'ãpax, puxix Topa nõm mũtik 'ati', hak-tok te nõm mũtik tihi'.

10 'Ãha tikmõ'õn nõy mõg, tu Kunnix yõg hãm'ãktux xe'e yũmmũgã hok, yĩy ta 'ãpet tu' xãnã hok, pu mõ'xip, xix hãmmaxnã'ax 'ãktux hok, nũy: "Põyã Topa 'ãkuxa yummã'," kaxĩy. 'Õxuktux hok.

11 Yã tikmõ'õn te' kummuk xop pu hãmmaxnã'ax 'ãktux, puxi' kummuk xop mũtik hãpkummuk mĩy.

Tu hãm'ãktux kux

12 'Ãte xe xa hãm'ãktux putup, pa kax'ãmi'ax hã 'ãte 'ap hãm'ãktux putup'ah xa'. 'Õgmõg putup 'ãha, nũy xa hãm'ãktux, xa 'ãxop yãnãn tu 'ã hãm'ãktux, 'ũyĩy yũmũg kuxa hittup xexka'.

13 Topa te 'ãxape hex yãykutnãhã', hak-tok xop te xa 'ãneo. Tu ta tu' kux.

YOÃM TE' XAPE 'ÃXET'AX GAX PU KAX'ÃMI' III

1 'Ũgmũn yã tik pẽnã max'ax, tuk xape Gax pu kax'ãmi', 'ãte nõm putup pax xe'e'.
2 'Ũkxape', 'ãte Topa tu' xak tap, puyĩy xa hãmmaxnã', xayĩy 'ãkuxa hittup putuk 'ãhittup.
3 Yũmũg xape nũn, tu 'ãmũn 'ãktux, hak kuxa hittup xexka', hak xape te xate hãpxopmã max 'ãktux, xix xate hãpxaxok hok 'ãktux, xix xate hãmyok mĩy 'ãktux,
4 yĩk kuxa hittup, 'ãmũn tek mũn hã 'ũgkutok tu'.

Tu Gax 'ãktux max

5 'Ũkxape: Yũmũg xape pu 'ãhãm max, xix yũmũg xape puknõg pu 'ãhãm max kamah.
6 Ha 'ãmũn 'ãktux, 'ĩhã' kuxa mãm ka'ok xop yãykotĩnnã' pip, xix xate 'ãxapeptup pax 'ãktux. Hõmhã 'ãte xa' xak, xa nũhũ 'ãxape xop mõ'nĩynãm, pu xe' mõg, nũy hãm'ãpak'ax max 'ãktux, 'ãhittup hah, nũy 'ãhã 'ãtehet, nũy Topa kuxa hittupmã'.
7 Yã Kunnix pu' hãm, tu hãpkumep, nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu tikmũ'ũn kuxa mãm hok xop tu tayũmak pop 'ohnãg.
8 Yĩy yũmũ'ãte nõm 'a tet'ax, nũy nõm xop mũtik yũmũg pupi' hãm, nũy hãm'ãktux xe'e 'ãktux hãpxexka nõy tu'.

Tu Niot 'ãktux, xix Nemẽn 'ãktux

9 Hõmã 'ãte tappet kutõgnãg mĩy, tu 'ãxop kuxa mãm ka'ok xop ha mõ'kutnãhã', pa Niot tep-tup nõg, yãy pe'paxex xexka tu', tu 'ãxop xat putup,
10 yĩy 'ãhak mõg, tu mõktuk xupep, tu Niot pu hãm'ãktux putup, tu' yõg hãpxopmã'ax 'ãktux putup. Yãk mũg 'ãktux kummuk, tu' koit xexka', Tu hãpxopmã kummuk kamah, tu' xape xop 'ap xãnã'ah, nũy pet tu mõ'xip. Tu' xat hok kamah, pu yãy xape nõy xãnã hok, ha' mĩy, puxix' xat hok, pu yãykotĩnnã tu' xip hok 'ũxape xop mũtik.
11 'Ũkxape,: 'Ãnõy yõg hãpxopmã'ax max tat, tu hãpxopmã'ax kummuk kuxyã'. Yã Topa yõg xop te hãpxopmã max, pa tikmũ'ũn te hãpxopmã kummuk, 'ap Topa 'ũm pẽnã xet'ah.
12 'Ũxohix te Nemẽn 'ãktux max, ha hãmyok mĩy, yĩg mũ'ãte' xuktux max, ha xate' yũmmũg, yãg mũ'ãte hãm'ãktux xe'e'.

Tu 'ãneo hõm

13 'Ãte xa hãpxopmã'ax xohix 'ãktux'ax, pa tappet tu 'ãte' mĩy putup'ah,
14 Hu 'ãte' hip, nũy 'ãpẽnã', 'ĩhã xa hãm'ãktux putup.
15 Pũyã Topa 'ãkuxa yũmmã'. Yũmũg xape xohix te 'ãneo. 'Ãte yũmũg xape xop xaxok 'ohnãg, nõm xop te 'ãmũtik pip. Hu xa' xak, xak mũn 'ãktux, nũy yũmũg xape xohix pu' xuktux. Tu ta tu' kux.

YOT TE' KUXA MÃM KA'OK XOP PU KAX'ÃMI'

1 'Ũgmũn Yot, Yeyox Kunnix pu 'ãte hãpxopmãhã', yã Tiak hãk taknõy, tu xa kax'ãmi', Topa te 'ãxop xãnãhã hah, ha Topa yũmũg Tak te mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, xix Yeyox Kunnix te 'ãpẽnãnã' xip, nũy 'ãpẽnã max.

2 Pũyã Topa 'ãkuxa mãmmã', xix mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, xix 'ãkuxa ka', ha mõktu yã 'ãkuxa hittup xexka'.

Yot te mõ'ãmã'ax xop 'ãktux

3 'Ũkxape xop, 'ãte 'ãp-tup pax, tu xa kax'ãmi', nũy 'ãkuxa ka'ogã', nũy yũmũg xuxyã 'ãktux. Yã yũmũg pupi' xok, nũy yũmũg kuxa kummuk xit, nũy yãnãn tu' kuxa max tat. Yĩy 'ãte nũ mĩy tappet, nũy mõ'ãnĩynãm, xayĩy kuxa mãm hok xop pu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn. Yã Topa te yãy yõg tikmũ'ũn pu hãm'ãktux xe'ẽgnãg, tu 'ap xep 'ãktux putup'ah.

4 Yã tik xop kuxa mãm 'ohnãg, tu' xaptop hã' kuxa mãm ka'ok xop kopa' tihi', tu Topa yõg tikmũ'ũn pu' koit, tu hãmyũmmũgãhã', tu mõ'ãmã'ax hã hãmyũmmũgãhã', tu Topa yõg hãm'ãktux xe'e hã' yãnãn hãm'ãktux nõy. Yã yũmũ yõg Topa te yũmũ'ã hãmmaxnãhã', tu yũmũg kuxa kummuk tupmãhã', pãyã tik te koit xop te' nõy xop pu yã mõ'ãmã', nũy yãy putup'ax kummuk mĩy, tu' nõy hã' xupxet pax, tu yũmũg xuxyã puxehnãg putup nõg, nõm te yũmũ'ã hãmyũmmũgã xe'ẽgnãg. Ha Topa yõg tappet te nõm tik te koit xop 'ãktux tap. Yã Topa te' yõg hãpxopmã'ax kummuk 'ãktux, tu' kummugãp-tup 'ũyãnãn tu', nũy tu pago.

5 'Ãxop te hãmyũmmũg tap, pãyã' xaxok hok: Yã Topa te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn mõy hãpxexka 'Eyit kopah, ha hãmyãxatamuk punethok nõg, 'ĩhã' kuxa mãm hok xop kix.

6 Pexkox yõg nũ'pok xop xohix, pãyã' yãg yĩpkox 'ohnãg Topa pu', tu Topa 'ãxet'ax xe'ẽgnãg pa', nũy Topa yãnãn tu' xat, yãy xexka pe'paxex, tu' hitop hã yãy xexka pe'paxex, tu' xat kummuk nãm, tu yãy xip'ax nĩm. Yĩy Topa gãy kãmãnat kummuk xop tu', tu pexkox yõg kãmãnat kummuk hã' gãy, tu pipkup mãkxap'ax hã' hĩy ka'ok, ha nõm koa hok, ha kaxĩy Topa te' kummuk xop mõgãhã', tu' tat, ha hãpkoxtap tu' mãm, tu' hip, pu Topa' yãnãn tu' xũygã xexka', ha' xũy kuxyã 'ohnãg.

7 Tikmũ'ũn te xa kõmẽn Xonõm 'ãktux, xix kõmẽn Gõmõg 'ãktux, xix kõmẽnnãg te hãmhumnãg tu' pip 'ãktux. 'Ũxohix kõmẽn hittap. Ha' yõg tikmũ'un xop te hãpxopmã kummuk pax kamah, nũ'pok xop putuk, tu' nõy mũtik nõm kummuk pax, xi' nõy hã' xupxet. Yã kuxap te mõ'hap mõ'kuma' mõg, tu' xũygãhã'. 'Ũxaxok hok, xa 'ãxop kaxĩy 'ãxũy hok.

8 Yã nõm te koit xop yãy yõnkup hã hãpxopmãhã', nũy yãy yĩn kummugã', 'a Topa yõg hãm'ãktux 'ũm 'ãpak'ah, 'ũyĩpkox 'ohnãg tu', tu pexkox yõg nu'pok xop max mãnõg kummuk.

9 Yã nũ'pok xop yõg xat'ax yã Mĩget, tu 'ap nõy xop mãnõg'ah. 'Ãmhok. Hõmã Mĩget te Hãmgãyãgnãg pu hãm'ãktux, tu Mõyyex yõg xokxax 'ãktux, ha' nõy yãnãn, 'ĩhã Mĩget mãnõg 'ohnãg, tute: “Pũyã Topa 'ãmãnõg!” kaxĩy.

10 Pa tik te' koit xop te mãnõg, pa hãmyũmmũg 'ohnãg. Tu hãm yõg hãpxopmã'ax puxet yũmmũg, xokxop putuk, ha' nõg.

11 Pũyã tu kuxãnõg, nõm tik te koit xop! Tute tik hittap Kãyĩy yõg putat kummuk hã' mõg, nũy yõg hãpxopmã'ax kummuk tat, tu tayũmak putup xũy, tik hittap Mana'ãm putup, yĩy hãpxopmã kummuk kamah. Hõmã Kone gãy Topa tu', ha Topa tep-tex, hãpkummuk mĩy hah, ha tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy kamah, Kone putuk, ha Topa te' kix kamah.

12 Ha tikmũ'ũn te' koit xop te 'ãxop yõg 'ãmuk xexka hã' mõg, tu kenmuk xo'op, tu mõktu paptux, tu' nõy xop pu' hupmãhã'. Tu yãy pe'paxex, pa' nõy 'ũm pe'paxex 'ohnãg. Yã texgõy xexka putuk, 'ãmuuh te 'ũnõã mõ'ka'ok. Tu mĩnta kup kummuk putuk, yã hãmyãxatamuk xohix hã mĩnta 'ohnãg taha', ha mĩm kup putuk, tikmũ'ũn te nõm xut hãm kopah, ha yĩpxatit te hãptopa tu' tap.

13 Tu kõnãg kox xexka gãy putuk, ha yãy mahapnãm. Kaxĩy tikmũ'ũn te' koit te hãpxopmã'ax kummuk hã' hupmãhã'. Ha mãyõnnãg 'ũm putuk, nõm te pexkox yõg putat xaxok, ha hitop hã hãpkumep, tu' xupep 'ohnãg, yĩy Topa te' koit xop pu' pet, ha hãpkoxtap kopa' pip ka'ok, mõ'kuma' mõg, tu' pip kux 'ohnãg, yã hãptupmã 'ohnãg.

14 Mõnãyxop hittap xexka 'Ẽnõg te Topa pupi hãm'ãktux, tu tik te mãxap 'Anão hã mõkputox. Yã 'Anão tek-tok put, ha tehomik tok put, ha tehomik-tok put, ha tehomik-tok put, tu mõktu xohix te 7, ha mõkputox 'ãxet'ax 'Ẽnõg, tu tikmũ'ũn te' koit xop 'ãktux, hu: "Pẽnã'! Yũmũg xuxyã nũn, pexkox yõg nũ'pok xop xohix te 1.000 punethok mũtik nũn,

15 nũy tikmũ'un yõg hãpxopmã'ax xohix kopit, tu' nũn, nũy kuxa mãm hok xop yõg hãpxopmã'ax kopit, nũy yõg hãm'ãktux'ax kummuk hã' kopit, Topa 'ãktux kummuk ha' kopit putup, tu' kummugãp-tup 'ũyãnãn tu'," kaxĩy.

16 Yã' koit xop yĩy, yã' nõy nãg, hu yãy pupi' gãy nãm, xi' nõy kupex, tu yãy yõg putup'ax mĩy, tu yãymũn xexka 'ãktux, tu tikmũ'ũn nõy pu' hitop hã hãm'ãktux, hu: "'Ãte 'ãp-tup pax," kaxĩy. 'Ũnõy yõg hãpxop pop'ax tu hãm'ãktux max, pãyã' kuxa kummuk!

Tute hãmyũmmũgãhã'

17 Pa 'ãxop yã 'ãhã 'ãxape, yĩy yũmũg xuxyã yõg mõ'pok xop pe'ãpaxeh, ha Topa pupi hãm'ãktux,

18 tu: "Hãmyãxatamuk xox putox mõ'nãp-tup, 'ĩhã tikmũ'ũn te' koit'ax nũn putup, tu xa hã yĩxix kummuk. Yã nõm xop kuxa mãm 'ohnãg, hu yãy putup'ax mĩy," kaxĩy.

19 Tu 'ãxop gãyãp-tup, xayĩy 'ãyãyxatat. Yã Topa Koxuk pu' yĩpkox 'ohnãg, pa yãy pup-xet yĩpkox pip.

20 'Ũkxape xop, 'ãpu 'ãxop mõ'kuma 'ãmõg Topa yõg putat hã, 'ãkuxa mãm ka'ok tu 'ãmõg, nũy yãy ka'ogã'. Yã Topa te hãm'ãktux max xe'ẽgnãg, tu 'ãkuxa tupmãhã', xa 'ãkuxa max. Topa te 'ãka'ogãhã', xa Topa pu hãm'ãktux pax.

21 Topa te mõ'ãyãy xe'ẽgnãg, yĩy hãpxopmã max nõm pu', 'ĩhã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix hip, puyĩy 'ãkuxa ka', nũy 'ãkuxa hĩnnã xe'ẽgnãg.

22 'Ãpu tikmũ'ũn yãy kuxa yĩkopit'ax xop 'ũm kuxa ka', yãp-tox 2.

23 Tu' kuxa xakix putũmnãg, 'ũmãm pu'uk tu'. Tikmũ'ũn te kuxap tu hãpxop max mõy, ka mõ'hap, hu' nõg, kaxĩy 'ãnõy xop kuxa ka' kamah, pu Topa yã 'ũkuxa ka xexka', pa 'ãkuxãnõg, ka 'ũyõg putup'ax kummuk te 'ãmõgã', xa hãpkummuk mĩy.

Tu Topa pu hãm'ãktux, nũy tu' xuktux max

24 Topa te 'ãpẽnã'ax max, xa Topa yõg putat xak hok, tu 'ãkuxa tupmã'ax, xa 'ãkuxa max xe'ẽgnãg, xix 'ãkuxa hittupmã'ax, xa Topa keppa 'ãpi'.
25 Pũyã Topa yãp-xehnãg max xe'ẽgnãg, xi' xexka xe'ẽgnãg, xi' ka'ok xe'ẽgnãg, xi' xohix xat xe'ẽgnãg, yã hõmã xix hõnhã, xix hãmyãxatamuk xohix xox putox 'ĩhã', mõ kuma' mõg. Pũyã' xohix Topa xexka xe'ẽgnãg 'ãktux. Hamũn!.

TOPA TE YOÃM TU' MÜG YEYOX KUNNIX XIX HÃPXOP XOHIX

1 Yeyox Kunnix te yümü'ã' müg hãpxop punethok, tu yãy mün müg, ha 'ãte
nõm kax'ãmi tappet tu'. Topa te' xat, pu' müg yãy yõg tikmü'ün tu', yã yãy yõg
kãmãnat xop tu'. Hãpxip kutõgnãg 'ïhã tikmü'ün te nõm hãpxop xohix pẽnãp-
tup, ha Yeyox Kunnix te yümü'ã nõm hãpxop xohix müg. Kunnix te nü'kutnãhã
pexkox yõg nü'pok xop, puyïy Yoãm tu nõm müg.
2 Yoãm te' pẽnãhã, tu hãpxop xohix kax'ãmi', yã' kax'ãmi nü tappet tu'. Topa
te' popmãhã', ha Yeyox Kunnix te tu' müg,
3 ha tikmü'ün te nü tappet mõkupix, puxix tu' kuxa hittup. Tikmü'ün te
nü tappet 'ãpak, tu' yïpkox pip, puxix tu' kuxa hittup. Nü tappet tu' kax'ãmi
hãpxopmã'ax, ha hãpxip kutõgnãg 'ïhã tikmü'ün te nõm pẽnãp-tup.

Yeyox kopa kuxa mãm xop xohix te' 7

4 'Ügmün Yoãm, tu nü tappet kax'ãmi Yeyox kopa kuxa mãm xop xohix te'
7 pu' hãpxexka 'Ax tu'. 'Ãtep-tup, pu Topa 'ãxop ha hãmmaxnã', nüy 'ãkuxa
mãmmã'. Hõnhã' xip Topah, tu ta' xip hõmã, tu ta' nün putup.
Ha ta' pip 'ükoxuk xohix te' 7 Topa keppah xix yõg mïmpe yüm'ax xe'ẽgnãg
keppah. 'Ãtep-tup, pu Topa 'ãxop pu hãmmaxnã', nüy 'ãkuxa mãmmã kamah.
5 'Ãtep-tup kamah, pu Yeyox Kunnix 'ãxop ha hãmmaxnã', nüy 'ãkuxa
mãmmã'. Yeyox te yümü'a hãpxe'e xohix 'ãktux. Yã Topak-tok te mãxap xip tu'
xok tãmnãg, tu putpu' hi', tu hãm xexka yõg xat'ax xop xat. Tute yãy yümüg
xe'ẽgnãg, tu' xok, hu yümüg kuxa kummuk xit, tu kuxa max mõ'tat, 'üyãnãn
tu',
6 tu yümüg mïy 'ãmãnex xop, yã Topa yõg xop. Tute yümüg xat, ha yümü'ãte
Topa pu hãpxopmã max, yã yümüg 'ãtak Topa pu hãpxopmã max. Yeyox
Kunnix yã' max xe'ẽgnãg, tu' max xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg.
Hamün.
7 Pẽnã', 'ünün putup hãmgõy xexka kopah! Tikmü'ün xohix xexka te' pẽnãp-
tup. Hõmã ha ta tikmü'ün te pox xexka hã' xuhmïy. Yã tikmü'ün te nõm pẽnãp-
tup, hu potap-tup. Hamün. Hã kaxïy.
8 Topa xexka 'üka'ok, tu hãm'ãktux, hu: "'Ügmün yã mãxap xix ka'ax. Hõmã'
xip'ah hãm xexka xix yõg hãpxop xohix, 'ïhãg xip. Ha ta' nõg putup hãm xexka
xix yõg hãpxop xohix, 'ïhãg xip putup. Hõnhãg xip, tu tak xip hõmã, tu tak nün
putup." Kaxïy.

Yoãm te Kunnix pẽnãhã'

9 Ha tak mün yã 'ãtaknõy Yoãm. 'Ãte' xüy hã tot, yã 'ãxop putuk. 'Ükxip Topa
te nõm xat xop kopah 'ãxop mütik, tu Yeyox tuk xip ka'ok 'ãxop putuk. Hõmã
'ãte tikmü'ün pu Topa 'ãktux xix Yeyox 'ãktux, ha tikmü'ün tek müg, tuk xix
nünte hãm tot tu', ha kõnãg te' yïmap, yã hãm tot 'üxuxet'ax Pat.
10 Yenomïy 'ïhã Topa Koxuk tek mõgãhã', pa 'ãte yãnmün xupep'ax ka'ok
'ãpak 'ükxãm tu', yã mïxux xop tut kaxyã'ax putuk,
11 tu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu 'üpẽnã xop kax'ãmi', tu tappet hõm Yeyox kopa kuxa mãm xop te'
7 pu', yã kõmẽn 'Ep tu', xix kõmẽn 'Exmïy tu', xix kõmẽn Pek tu', xix kõmẽn
Tittit tu', xix kõmẽn Xahat tu', xix kõmẽn Pinanep tu', xix kõmẽn Namnixet
tu'." Kaxïy.

12 Ha 'ũgyõkãnãm, nũy 'ũkxãmpa' pẽnã', nũy nõm te hãm'ãktux pẽnã'. Pa' pip
kuyãnãm tat'ax xohix te' 7. Yã yãnãm 'ãta yĩxux hã' mĩy kũyãnãm tat'ax.
13 Pa' xip nõm te Tikmũ'ũn Kutok putuk kuyãnãm tat'ax kote'. 'Ũyõg
topixxax tox, tu' pata tu' kux, tu' tat 'ũkotex hĩy'ax, yã yãnãm 'ãta yĩxux hã' mĩy,
14 tu' xep-nok, yã kahnẽn xep-nok putuk, pe tex xap ponnok putuk, tu' pa
te kuxap xexka putuk,
15 tu' pata te kuyãnãm mõ'yõn, yã pipkup monõn pukpex xexka putuk, tu'
xutnuk. Tute hãm'ãktux ka'ok, yã xamoka xexka putuk.
16 Tu' yĩpxe'e hã' tat mãyõnnãg xohix te' 7, tu' yĩkox tu' xupep mĩkax xexka',
yã' xox mut tix, tu' pa te kuyãnãm xexka mõ'yõn, yã mãyõn putuk mẽynix 'ĩhã'.
17 Ha 'ãte' pẽnãhã', tuk nãhã 'ũpata yĩkak, tuk xok putuk. Pa tik nũn, tu nũktuk
yĩmũ' yĩm xix, tu:
—'Ãkuxa nõg hok. 'Ũgmũn yã mãxap xi' ka'ax. Yã hõmã' xip'ah hãm xexka
xix yõg hãpxop xohix 'ĩhãg xip. Ha ta' nõg putup hãm xexka xix yõg hãpxop
xohix, 'ĩhãg xip putup.
18 'Ũkxip. Hõmã 'ũkxok, pa pẽnã' 'ũkhi putpu', tuk xip putup mõkumakmõg
hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã. 'Ũgka'ok. 'Ãte' xat, puxi' xakix 'ũxohix.
'Ãte' xat hok, puxi' xakix hok. 'Ãte xakix xop xat kamah.
19 'Ãpu hãmpẽnã'ax kax'ãmi yã hõnhã yõg hãpxopmã'ax kax'ãmi xix hãptup
yõg hãpxopmã'ax kax'ãmi kamah.
20 'Ãte xa' yũmmũgãhã hãpxop xaptop, yã tikmũ'ũn te nõm yũmmũg 'ohnãg.
'Ũpip mãyõnnãg xohix te' 7 'ũgyĩpxe'e kopah, ha' pip kũyãnãm tat'ax te' 7.
Mãyõnnãg te' 7 yã pexkox yõg nũ'pok'ax te' 7, yã nõm te Yeyox kopa kuxa mãm
xop te' 7 pẽnãhã'. Ha ta kuyãnãm tat'ax yã kõmẽn te' 7 yõg Yeyox kopa kuxa
mãm xop te' 7. Kaxĩy.

2

Kõmẽn 'Ep yõg kuxa mãm xop pu hãm'ãktux

1 Tu xe:
—'Ãpu kax'ãmi pexkox yõg nũ'kutnã'ax pu nõm te kõmẽn 'Ep yõg Yeyox kopa
kuxa mãm xop pẽnãhã'. 'Ãpu kax'ãmi', hu:
"'Ãte xa hãm'ãktux. 'Ãte mãyõnnãg te' 7 tat 'ũgyĩpxe'e hã, tu hãpkumep
kuyãnãm tat'ax yãnãm 'ãta yĩxux kote'.
2 'Ãte 'ãxop yõg hãpxopmã'ax yũmmũg. 'Ãte' yũmmũg 'ãxop te hãpxopmã max
punethok, tu Yeyox tu 'ãxop pip ka'ok. 'Ãte' yũmmũg 'ãxop te' tot 'ohnãg tik
kummuk. Tik kummuk te: "'Ũgmũg pip Yeyox yõg mõ'pok xop kopah.' Kaxĩy.
Pa 'ãxop te yõg hãpxopmã'ax kopit, tu' koit yũmmũg.
3 'Ãxop te hãmmax hip. 'Ãxop yã yõgnũ xop, hu 'ãxop xũy, pa 'ãxop te hãpxopmã
max kux 'ohnãg.
4 'Ãxop te hãmmax mĩy, pa 'ãxop te hãpkummuk mĩy kamah. Yã hõmã 'ãxop tek
putup pax max, pa hõnhã 'ãmhok.
5 'Ãpu hãmpe'ãpaxeh. Hõmã 'ãxop te hãmmax mĩy, pa hõnhã 'a kaxĩy'ah. 'Ãpu
hãpkummuk mĩy kux, nũy putpu mõg, nũy xe' mĩy 'ãxop te nõm mĩy hãmãxap.
Pa 'ãxop te hãpkummuk kux 'ohnãg, kopxix 'ãxop hak mõg, nũy xut 'õg kuyãnãm
tat'ax.
6 Pa 'ãxop max, yã 'ãxop tep-tup nõg Nĩkonax xop yõg hãpxopmã'ax. 'Ãtep-tup
nõg kamah.

7 'Ãyĩpkox pip, nũy ta xupax Topa Koxuk te nõm 'ãktux Yeyox kopa' kuxa mãm xop pu'." Kaxĩy.

Kõmẽn 'Exmĩy yõg kuxa mãm xop pu hãm'ãktux

8 Tu xe:

—'Ãpu kax'ãmi pexkox yõg nũ'kutnã'ax pu nõm te kõmẽn 'Exmĩy yõg Yeyox kopa' kuxa mãm xop pẽnãhã'. 'Ãpu kax'ãmi, hu:

"'Ãte xa hãm'ãktux. 'Ũgmũn yã mãxap xi' ka'ax. Yã hõmã' xip'ah hãm xexka xix yõg hãpxop xohix, 'ĩhãg xip. Ha ta' nõg putup hãm xexka xix yõg hãpxop xohix, 'ĩhãg xip putup, tuk xok tãmnãg pa putpuk hi'.

9 'Ãte' yũmmũg 'ãxop xũy. 'Ãte' yũmmũg 'ãxop putexop 'ohnãg, pa 'ãmhok, 'ãxop putexop xexka'! 'Ãte' yũmmũg tikmũ'ũn te 'ãxop 'ãktux kummuk, tu hãm'ãktux hu: "'Ũgmũg yã Yoneo xop kopak pip.' Kaxĩy. Pa 'ãmhok, yã' koit, yã Hãmgãyãgnãg yõg xop kopa' pip.

10 Hãpxip 'ĩhã 'ãxop xũy'ax, pa 'ãpu 'ãkuxanõg hok. 'Ũxupax. Hãmgãyãgnãg te 'õg hãpxopmã'ax kopit putup, yã' xat putup, pu tikmũ'ũn 'ãxop xeh kanet ka'ok kopah, ha 'ãxũy'ax 'ãmnĩy te' 10 hã. 'Ãpu 'ãtu pip ka'ok, hu mõg hu yã 'ãxakix, ha 'ãte xa popmãp-tup 'ãhi'ax kux 'ohnãg yõg xexka xop yõg kuxxax.

11 'Ãyĩpkox pip, nũy ta xupax Topa Koxuk te nõm 'ãktux Yeyox kopa' kuxa mãm xop pu'!

Tikmũ'ũn te xakixp-tup, tuk-nãy tu' mõg putup Hãmgãyãgnãg pet tu', tu' xũy, pa' xut xop mõg putup'ah." Kaxĩy.

Kõmẽn Pek yõg kuxa mãm xop pu hãm'ãktux

12 Tu xe:

—'Ãpu kax'ãmi pexkox yõg nũ'kutnã'ax pu nõm te kõmẽn Pek yõg Yeyox kopa' kuxa mãm xop pẽnãhã'. 'Ãpu kax'ãmi, hu:

"'Ãte xa hãm'ãktux. Yõgnũ mĩkax xexka xox mut tix xip.

13 'Ãte' yũmmũg 'ãpip'ax. Yã Hãmgãyãgnãg yõg xexka xop yõg mĩmpe yũm'ax xip 'õg kõmẽn kopah, yã Hãmgãyãgnãg yã' xexka', tu' xat kõmẽn yõg xop. 'Ãxop 'ãtu 'ãpip ka'ok, hu yõgnũ putat max xak 'ohnãg. Hõmã' xip 'Ãtip, yã yõgnũ kãmãnat, tu 'ã tu' xip ka'ok, ha tikmũ'ũn tep-tex nõnte Hãmgãyãgnãg yõg xip'ax tu', pa 'ãxop te yõgnũ putat max xak 'ohnãg.

14 Pa 'ãxop te hãpkummuk mĩy, yã yãg pip nõnte, tu Manak yõg hãmyũmmũg tat. Yã hõmã Manak te 'Iyaet xop mõgãhã', pu hãpkummuk mĩy, yã xit'ax mãhã tikmũ'ũn te topa komut xop pu nõm popmãhã'. Tute tikmũ'ũn pu' yũmmũgãhã', pu' nõy hã xupxet kamah.

15 'Ũpip kama 'ũyãg xop, tu Nĩkonax xop yõg hãmyũmmũg tat.

16 'Ãpu 'õg hãpkummuk mĩy kux. 'Ũkux 'ohnãg, kopxik mõg, nũy yãykix nõm tikmũ'ũn mũtik. Yã 'ãte yãy kix putup mĩkax xexka hã nõm xip 'ũgyĩkox kopah.

17 'Ãyĩpkox pip, nũy ta xupax Topa Koxuk te nõm 'ãktux Yeyox kopa' kuxa mãm xop pu'!

'Ãte pãm mãnã popmãp-tup 'ũxut xop pu'. 'Ãte nõm pu' popmãp-tup kama mĩkaxxap ponnok, tu nõm yĩmũ' kax'amip-tup 'ũxuxat'ax tup, ha nõm te' pop te 'ãxet'ax yũmmũg putup, pa' nõy te' yũmmũg putup 'ohnãg." Kaxĩy.

Kõmẽn Tittit yõg kuxa mãm xop pu hãm'ãktux

Tu xe:

18 —'Ãpu kax'ãmi pexkox yõg nũ'kutnã'ax pu nõm te kõmẽn Tittut yõg Yeyox kopa' kuxa mãm xop pẽnãhã'. 'Ãpu kax'ãmi, hu:

“'Ãte xa hãm'ãktux. 'Ũgmũn yã Topak-tok, tuk pa te kuxap xexka putuk, tuk pata te kuyãnãm mõ'yõn, tu pipkup monõn pukpex xexka putuk, tu' xutnuk.
19 'Ãte 'õg hãpxopmã'ax yũmmũg. 'Ãte' yũmmũg 'ãxop te' nõy putup pax, tu 'ãxop te 'ãtu 'ãpip ka'ok, tu 'ã hãpxopmã max punethok, tu 'ãxop te hãmmax hip punethok. Hõmã 'ãxop te hãpxopmã kõnãmãhã', pa hõnhã 'ãxop te hãpxopmã max punethok.
20 Pa 'ãxop te hãpkummuk mĩy. Yã' xip nõnte 'ũhũn 'ũxuxet'ax Yeyamet, tu hãpkummuk mĩy, pa 'ãxop te nõm hupmã 'ohnãg. Tute hãm'ãktux, hu: ‘Topa te nũgkutnãhã’'. Kaxĩy. Tu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã', tu' koit, nũy yõgnũ kãmãnat xop mõgã', puyĩ' nõy hã' xupxet, puyĩ' xit tikmũ'ũn te topa komut xop pu nõm popmã'.
21 'Ãte' hip, tu 'ũn kummuk pu' popmãhã 'ãmnĩy xohix, puyĩy hãpkummuk mĩy kux, pa 'ap-tup'ah, yã' kux 'ohnãg.
22 Yĩy 'ãte 'ũn xat putup, puyĩy mĩmpe mõ'yõn'ax tu' xihip ka'ok, tu' xũy xexka putup. Ha ta tik te nũmũtik xonnix, yã Yeyamet putuk, tu' xũy xexka putup kamah. Yã hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'ãte nõm mĩy putup. Pa tik te hãpkummuk mĩy kux, kopxi' mĩy 'ohnãg.
23 'Ãte Yeyamet kutok kix putup, ha mõktu' kuxa mãm xohix xop te' yũmmũg putup, 'ãte tikmũ'ũn kuxa pẽnãhã', xip-tox kopa pẽnãhã', tu hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn.
24 Pa 'ãxop nõy te kõmẽn Tittit tu' pip, tu nõm hãmyũmmũg kummuk tat 'ohnãg. Yã hãmyũmmũg 'ũxuxet'ax, hu: ‘Hãmgãyãgnãg yõg hãmyũmmũg xaptop.’ Kaxĩy. Pa tikmũ'ũn te xa nõm yũmmũgã 'ohnãg, yĩy 'ãxop te nõm yũmmũg 'ohnãg. Nõmhã 'ãte xa hãm'ãktux, 'ap 'ãte 'ãxop xat putup'ah 'ũxeheh, xayĩy hãpxop nõy mĩy. Puxix.
25 'Ũpip 'ãxop yõg hãpxopmã'ax. 'Ãpu 'ũxe' mĩy, ha mõktuk nũn putpu'.
26-28 'Ãte' xat putup, puyĩy xut xop hãm xexka yõg xohix xop xat. Yã nõm te' mĩy 'ãte nõm putup ha mõktu hãmyãxatamuk xohix xox putox, ha 'ãte' xat putup, puyĩy nõm hãm xexka yõg xohix xop xat. Yã nõm xat putup, 'ĩhã 'ãte nõm xat kamah. Yõgnũ 'ãtak te' xat, 'ũyĩy hãm xexka yõg xohix xop xat. Yã Topa tek xexka mĩy, hã kaxĩy 'ãte nõm xop xexka mĩy putup, puyĩy hãm xexka xohix xop xat. Yã' xat ka'ok putup. Tik te nax koxyõy pipkup xexka tox hã. Hã kaxĩy 'ũxat ka'ok putup. 'Ãte nõm xat xop pu' hõm putup mãyõnnãg xexka'.
29 'Ãyĩpkox pip, nũy ta xupax Topa Koxuk te nõm 'ãktux Yeyox kopa' kuxa mãm xop pu'!” kaxĩy.

3

Kõmẽn Xahat yõg kuxa mãm xop pu hãm'ãktux

1 Tu xe:
—'Ãpu kax'ãmi pexkox yõg nũ'kutnã'ax pu', nõm te kõmẽn Xahat yõg Yeyox kopa' kuxa mãm xop pẽnãhã'. 'Ãpu kax'ãmi, hu:

“'Ãte xa hãm'ãktux. 'Ãte yãy yĩm hã' tat 'ũkoxuk xohix te' 7 Topa yõg xix mãyõnnãg te' 7. 'Ãte 'ãxop yõg hãpxopmã'ax yũmmũg. Tikmũ'ũn te hãmpe'paxex 'ãxop hi', pa 'ãmhok, 'ãxop te' xakix xop putuk.
2 'Ãpu yãy koxah. 'Ãpu yãy ka'ogã', nũy hãpxopmã'ax ka'ogã', nũy hãpxopmã max hupmã hok. 'Ãte' yũmmũg 'ãxop yõg hãpxopmã'ax 'ap xe'e'ah Topa keppah, yã Topa pu' kummuk.

3 Hõmã 'ũnõy te xa hãpxop max yũmmũgãhã', ha 'ãxop te' xupak. 'Ãpu nõm pe'ãpaxeh, nũy mĩy, nũy 'ãxop yõg hãpkummuk mĩy'ax nõã'. Pa 'ãxop yãy koxak 'ohnãg, kopxix 'ũgnũn putpu' xupxet nũn putuk, yã tikmũ'ũn te xupxet hip 'ohnãg. Texĩy 'ũgnũn? Hãm'ũmhãg nũn? 'Ãxop te' yũmmũg putup 'ohnãg.

4 Pa' yãg tihi Xahat tu', tu yõg topixax tup, yã xutputux 'ohnãg. 'Ãxop te hãpkumep putup 'ũgmũtik, tu topixxax ponnok tat putup. Yã' max te kaxĩy.

5 'ũxut xop te topixxax ponnok tat putup, ha 'a 'ãte' mõy putup'ah 'ũyõg xuxet'ax tappet tu', Topa te nõm kax'ãmi', yã Topa te nõm tu' kax'ãmi', tikmũ'ũn 'ãxet'ax nõm hi xe'ẽgnãg mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg. 'Ãte hãm'ãktux putup, hu: ‘Yõgnũ tikmũ'ũn nõ'õm.’ Kaxĩy. Yã Topa keppa 'ãte nõm 'ãktux putup xix pexkox yõg nũ'pok xop keppah.

6 'Ãyĩpkox pip, nũy ta xupax Topa Koxuk te nõm 'ãktux Yeyox kopa' kuxa mãm xop pu'!” Kaxĩy.

Kõmẽn Pinanep yõg kuxa mãm xop pu hãm'ãktux

7 Tu xe:

—'Ãpu kax'ãmi pexkox yõg nũ'kutnã'ax pu', nõm te kõmẽn Pinanep yõg Yeyox kopa' kuxa mãm xop pẽnãhã'. 'Ãpu kax'ãmi hu:

“‘Ãte xa hãm'ãktux. 'Ũgmax xe'ẽgnãg, tu 'ãte hãpxe'e mĩy, tuk yĩm hã tat Namix yõg pipkup hãmyĩnnĩn'ax. Tute hãpxõn, ha ta tikmũ'ũn te mõhãmyĩnnĩn yũmmũg 'ohnãg. Tu tu mõhãmyĩnnĩn, ha ta tikmũ'ũn te hãpxõn yũmmũg 'ohnãg.

8 'Ãte 'ãxop yõg hãpxopmã'ax yũmmũg. 'Ãte' yũmmũg 'ãxop ka'ok kutõgnãg. 'Ãte 'ãxop pu hãmyũmmũgãhã', ha 'ãxop te' mĩy, tu 'ãtu 'ãpip ka'ok. 'Ãte xa hãpxõn, ha ta tikmũ'ũn te mõhãmyĩnnĩn yũmmũg 'ohnãg.

9 'Ũxupax. 'Ũpip Hãmgãyãgnãg nõnteh, tu hãm'ãktux, hu: “'Ũgmũg pip Yoneo xop kopah.’ Kaxĩy. Pa yã' koit. 'Ãte' xat putup, ha nõm nũn putup, tu nũktu hãm tu' pip putup 'ãxop keppah, tu' yũmmũg putup, 'ãte mõ 'ãxop yãy xe'ẽgnãg.

10 'Ãxop te yõgnũ xat'ax mĩy. 'Ãte xa' xat, hu: “'Ãpu hãpxop max hip. 'Ãpu putat max xak hok.’ Kaxĩy. Ha 'ãxop te' mĩy. Yĩy 'ãte 'ãxop pẽnã maxp-tup, ha ta' nũn putup hãpxop xohix kummuk, puyĩy hãm xexka yõg tikmũ'ũn xohix yõg hãpxopmã'ax kopit.

11 Hãpxip kutõgnãg 'ĩhãg mõg putup 'ãxop hah. 'Ũpip 'õg hãpxopmã'ax max. 'Ãpu nõm pẽnã ka'ok, nũy mĩy kux hok, yĩy ta' nõy te 'ap xupxet putup'ah. 'Ũxut xop yõg kuxxax yã 'õgnũ'.

12 'Ãte' xut xop hã' mĩy mãykup putuk yãy pet yõg. 'Ãte 'ãxop ka'ogãp-tup, ha xate xek pet nĩm putup'ah. 'Ãte xut xop yĩmũ' kax'ãmip-tup Topa 'ãxet'ax xix Topa yõg kõmẽn yõg 'ãxet'ax kax'ãmip-tup kamah, yã' xuxet'ax kõmẽn Yenoyanẽn Tup. Kaxĩy. Yenoyanẽn Tup te pexkox tu' yĩxop-tup. 'Ãte xut xop yĩmũ' kax'ãmi putup 'ũyõg xuxet'ax tup kamah.

13 'Ãyĩpkox pip, nũy ta xupax Topa Koxuk te nõm 'ãktux Yeyox kopa' kuxa mãm xop pu'!” Kaxĩy.

Kõmẽn Namnixet yõg kuxa mãm xop pu hãm'ãktux

14 Tu xe:

—'Ãpu kax'ãmi pexkox yõg nũ'kutnã'ax pu nõm te kõmẽn Namnixet yõg Yeyox kopa kuxa mãm xop pẽnãhã'. 'Ãpu kax'ãmi, hu:

“'Ãte xa hãm'ãktux. 'Ãte Topa tuk xip ka'ok, tu Topa yõg xat'ax mĩy pax, yãg hup 'ohnãg, tu tikmũ'ũn pu Topa yõg hãm'ãktux xe'e 'ãktux. Hõmã 'ãte' mĩy Topa mũtik hãpxop xohix.

15 'Ãte 'õg hãpxopmã'ax yũmmũg. 'Ãxop pukpex 'ohnãg xix xuxix 'ohnãg, yã 'ãxop tek putup pax xexka 'ohnãg xik putuppax kutõgnãg 'ohnãg. 'Ãtep-tup pe pukpex pe xuxix,

16 pa 'ãxop pukpex miax, yĩy 'ãte 'ãxop yãy yĩkox kopa mõ'yõn.

17 'Ãxop te: “Ũgmũg pute xop xexka', tu hãpxop xohix xexka pip 'ũgmũ yõg. 'Ak mũ'ãte hãpxop nõy putup'ah. Puxix.' Kaxĩy. Pa 'ãxop te hãmyũmmũg 'ohnãg 'ãxop yãy'ĩgã', xix 'ãhittup 'ohnãg, xix 'ãp-te xop 'ohnãg, xix 'ãpa hok, xix 'ãxax top.

18 Hõmã 'ãte xa hãm'ãktux, hu: Mã, ha 'ãte 'ãxop mĩy putup 'ũp-te xop xexka 'ãkuxa kopah. Mã, nũy pop topixxax ponnok, nũy 'ãxax top kummuk pak. Mã, nũy pop hehmẽn 'ãpa pu', nũy hãmpẽnã', nũy hãmyũmmũg.

19 'Ãte mõ tikmũ'un yãy xe'ẽgnãg, ha nõm te hãpkummuk mĩy, ha 'ãte: Kaxĩy hok, yã' max'ah. Kaxĩy. Tu nõm xũygãhã'. Yã 'ãte mõ nõm yãy xe'ẽgnãg. 'Ãpu hãmpe'ãpxeh, nũy hãpkummuk mĩy kux.

20 'Ũxupax. 'Ũkxip hãmyĩnnĩn'ax yĩkah, tu hãm'ãktux, hu: Hãpxon! Kaxĩy. Tikmũ'ũn 'ũm 'ũkopa' xip, tu' xupak, tu hãpxõn, kopxix mõnãy 'ũpet hã, tuk xit putup nũmũtik, ha' xit putup 'ũgmũtik.

21 'Ãte' xut xop xat putup puyĩy mãhãm 'ũgmũtik 'ũxexka xop yõg mĩmpe yũm'ax yĩmũ', ha 'ãte' xohix xat putup, yã nõm te' xat putup kamah, yãk mũn putuk putup. Hõmã 'ãte' xut, tu hõnhãg yũm yõgnũ 'ãtak mũtik 'ũyõg mĩmpe yũm'ax yĩmũ 'ũxexka xop yõg.

22 'Ãyĩpkox pip, nũy ta xupax Topa Koxuk te nõm 'ãktux Yeyox kopa' kuxa mãm xop pu'!” Kaxĩy.

4

Topa 'ãktux max pexkox tu'

1 Hãpxip 'ĩhã 'ãte' pẽnãhã pexkox tu', ha hãmyĩnnĩn'ax xõn, ha nõm yĩy 'ũxeheh nõm te 'ã hãm'ãktux hõmã, yã' yĩy te mĩxux xop tut kaxyã'ax putuk, tu hãm'ãktux, hu:

—Mã nũnte pexkox tu', ha 'ãte xa mũg hãpxopmã'ax pip'ax hãpxip kutõgnãg 'ĩhã, yã tikmũ'ũn te nõm pẽnãp-tup! Kaxĩy.

2 Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Topa Koxuk tek mõgãhã', hak mõg, pa' xip nõm te' xat yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg, ha 'õm te' yĩmũ' yũm,

3 tu' pa te mõ kuyãnãm yõn, yã mĩkaxxap takat putuk, yã mĩkaxxap yax putuk, xix mĩkaxxap xanõn putuk, ha ta' xip texxux, tu nõm te' xat yõg mĩmpe yũm'ax xakot, yã texxux yĩxux, tu mĩkaxxap 'exmẽnat putuk.

4 Ha ta' pip kama 'ũxexka xop yõg mĩmpe mãm'ax xohix te' 24, tu nõm te' xat xakot, ha mĩmpe mãm'ax te' 24 yĩmũ' mãm tik xexka te' 24, tu topixxax ponnok tat, tu' xexka xop yõg kuxxax yãnãm 'ãta yĩxux mõ'tat,

5 ha nõm te' xat yõg mĩmpe yũm'ax te kote' xip, ha ta nõnte tu' xupep yãnãm kõ'ãynãm, xix hãmnãhũn, xix tex tĩnnãhã'. Ha ta' pip nõm te' xat yõg mĩmpe yũm'ax keppa kuyãnãm tat'ax xohix te' 7, tu yõg kuyãnãm pip, yã' koxuk te' 7 Topa yõg.

6 Ha ta' xip nõm te' xat yõg mĩmpe yũm'ax keppa kõnãg xexka', yã gahap putuk, yã mĩkaxxap ponnok max putuk.

Ha ta 'õm pip, tu nõm te' xat yõg mĩmpe yũm'ax xakot, yã yõnnã'ĩ te' 4, tu' pa pip 'ũkeppa xi' xãmpah.
7 Yã yõnnã'ĩ te' 4 ha yãp-xet te xoktut putuk, ha ta' nõy te mũnũytut kutok putuk, ha ta' nõy pa te tik pa putuk, ha ta' nõy te mõmõka putuk, tu topahah.
8 'Ũxohix te' 4 yõg yĩmãg pip. Yãp-xet yõg yĩmãg xohix te' 6, ha' nõy yõg te' 6, ha' nõy yõg te' 6, ha' nõy yõg te' 6. Yõnnã'ĩ xohix pa xohix pip 'ũyĩmap xi' kopah. Yõnnã'ĩ tek-te'ex hãptup tox hã xix 'ãmnĩy tox hã, tu' hup 'ohnãg, tu:
—Topah, 'ãmax xe'ẽgnãg, 'ãmax xe'ẽgnãg, 'ãmax xe'ẽgnãg. 'Ãka'ok xexkanãm, nũy hãpxop xohix xexka mĩy yũmmũg. Hõmã 'ãxip xix hõnhã 'ãxip, tu 'ãnũn putup. Kaxĩy.
9 Hã kaxĩy yõnnã'ĩ tek-te'ex nõm te' xat pu, yã nõm te mĩmpe yũm'ax yĩmũ' yũm, yã nõm ti mõkuma'mõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã,
10 'Ĩhã tik xexka te' 24 te hãm tu' xakux nõm keppah, tu' nõm 'ãktux max, nũy nõm xexka mĩy yãy kuxa kopah, tu yãy yõg xexka xop yõg kuxxax xex hãm tu' nõm keppah, yã nõm te' xat keppah, tu:
11 —'Ãmũn yũmũg xuxyã', yã yũmũ yõg Topah. 'Ãmax, ha' xohix te' yũmmũg 'ãmax xe'ẽgnãg, xix 'ãxexkanãm, xix 'ãka'ok xexkanãm.
Hamũn, xate' xohix xexka mĩy. Xatep-tup, yĩy ta' pip 'ũxohix, tu' hi'.
Kaxĩy.

5

Tappet tox xix Kahnẽn Kutok

1 Ha ta' pẽnãhã 'ãte, pa' xip tappet tox kĩy xahix 'ũyĩpxe'e kopah, yã nõm te' xat 'ũyĩm kopah, yã nõm te mĩmpe yũm'ax yĩmũ' yũm, ha tappet tox kĩy xahix yĩmũ' pip kax'ãmi'ax punethok 'ũkeppa xi' xãmpah, ha kĩy'ax xohix te' 7 te tappet tox kĩy.
2 Ha ta' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax ka'ok, yã Topa yõg kãmãnat, ha hãm'ãktux ka'ok, hu:
—Pi'ã' xip nõm max, yã nõm te kĩy'ax mep yũmmũg, nũy tappet tox ko'ah? Kaxĩy.
3 Pa' xip'ah pexkox tu' xix hãm xexka tu' nõm max, yã nõm te tappet tox ko'ah, nũy kopa' pẽnã'.
4 'Ũkpotaha', yã' xip'ah nõm max, yã nõm te tappet tox ko'ah, nũy kopa' pẽnã'.
5 Ha ta' xip tik xexka', tu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpota hok. Pẽnã', 'Ũxip nõm ka'ok, tu xoktut putuk, yã xuxet'ax Yona xop yõg xoktut, yã Namix yõg xupepmã xop kopa' xip, yã tute' xut. Tute kĩy'ax mep yũmmũg, nũy tappet tox ko'ah. Kaxĩy.
6 'Ãte' pẽnãhã', pa' xip nõm xuxet'ax Kahnẽn Kutok. Kaxĩy. 'Ũk-nĩhã' xip nõm te' xat yõg mĩmpe yũm'ax yĩmũ', ha yõnnã'ĩ te' 4 te Kahnẽn Kutok xakot, ha tik xexka te' 24 te Kahnẽn Kutok xakot kamah, ha Kahnẽn Kutok xok tap, payã' putpu' hi', tup-tox kup xohix te' 7, tu' pa xohix te' 7. 'Ũp-tox kup xi' pa yã koxuk te' 7 Topa yõg, yã koxuk mõ'pok hãpxexka xohix tu'.
7 Ha ta' mõg Kahnẽn Kutok, ha' xip tappet tox 'ũnõy yĩm kopah, yã nõm te' xat yĩm kopah, yã nõm yũm mĩmpe yũm'ax yĩmũ', ha Kahnẽn Kutok te tappet paha',
8 yã' paha', ha yõnnã'ĩ te' 4 te hãm tu' pip Kahnẽn Kutok keppah xix tik xexka te' 24 te hãm tu' pip kamah Kahnẽn Kutok keppah. Ha yõnnã'ĩ yõg 'ap pip, nũy yõg tutxit kaxyã', xix tik xexka xop te' kamah, tu' xohix yõg kãnẽy yãnãm 'ãta yĩxux pip kamah, nũy nõm kopa mõ'hap 'ũkõnnõn, nũy tu hax max 'ãpep

pepix. Hã kaxĩy 'ũkuxa mãm ka'ok xop te Topa pu hãm'ãktux, ha hãm'ãktux te pepi' mõg.
9 'Ũxohix tek-tex tup hãk-tex, hu:
—'Ãmax 'ãpu tappet tox pa',
nũy kĩy'ax mep.
Hamũn, hõmã tikmũ'ũn te 'ãp-tex,
yã tikmũ'ũn pupi 'ãxok,
nũy tikmũ'ũn mõgã Topa hah.
Yã' xohix mõgãhã',
yã hep xohix xop yõg xop, xi' yĩy'ax xohix yõg xop,
xix hãm xexka xohix yõg xop, xix xop xohix.
10 'Ũxohix te 'ãmãnex xop putuk,
tu Topa pu hãpxopmã max.
Topa te nõm xat, yã' yõg tikmũ'ũn,
ha Topa yõg tikmũ'ũn te' nõy xohix xat putup hãm xexka tu'.
Kaxĩy.
11 'Ãte' pẽnãhã 'ũxeheh, tu pexkox yõg nũ'pok xop 'ãpak, yã' xohix te' 10.000 punethok xi' 1.000 punethok. 'Ũxohix te nõm te' xat xakot, yã nõm te mĩmpe yũm'ax yĩmũ' yũm, xix yõnnã'ĩ te' 4 xakot, xix tik xexka te' 24 xakot.
12 'Ũxohix tek-tex ka'ok, hu:
—Hõmã tikmũ'ũn tep-tex Kahnẽn Kutok.
Pa hõnhã 'ãxip, yã 'ãmax, yã 'ãka'ok nõynã'ãmõg.
Xate' xohix yõg hãpxop pop. Xate hãpxohix yũmmũg,
ha' xohix te 'ãmũn 'ãpak, nũy 'ãxexka mĩy, nũy 'ãmũn 'ãktux max.
Kaxĩy.
13 Ha ta' xupak 'ãte 'ũhi xop xohix pexkox tu' xix kõnãg xexka tu', yã xohik-tex, hu:
—Yã' max xe'ẽgnãg nõm te' xat, nõm te mĩmpe yũm'ax yĩmũ' yũm.
Yã' max xe'ẽgnãg Kahnẽn Kutok.
Yũmũ'ãte nõm pu' popmãhã hãpxop xohix.
Yũmũ'ãte nõm 'ãktux max, tu nõm 'ãpak,
tu' xexka mĩy yãy kuxa kopah.
Tute yũmũg xat putup mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg.
Kaxĩy.
14 Ha yõnnã'ĩ te' 4 te:
—Hamũn! Kaxĩy.
Ha tik xexka xop te hãm tu' pip, tu' kuxa te' yẽy, tu Topa 'ãktux max xix Kahnẽn Kutok 'ãktux max.

6

'Ũkĩy'ax

1 'Ãte xe' pẽnãhã', ha Kahnẽn Kutok te' kĩy'ax mãxap xak. Ha ta' xip yõnnã'ĩ puxet, nõm te' 4 xop kopa' xip. 'Ũyĩy te tex tĩnnã'ax putuk. Tute:
—Mã'! Kaxĩy.
2 'Ãte' pẽnãhã', pa' xip kãmãnok ponnok, ha nõm te' yĩmũ' yũm, tu pox kĩy tat, ha' nõy te tu' hõm 'ũxat'ax xexka yõg kuxxax yãnãm 'ãta yĩxux. Ha ta' mõg, nũy hãm xexka pop xix yõg tikmũ'ũn pop.
3 Ha ta xe' xak kĩy'ax nõy Kahnẽn Kutok te', yã kĩy'ax tix, ha 'ãte' xupak, ha yõnnã'ĩ nõy, yã' tix te hãm'ãktux, hu:
—Mã! Kaxĩy.

4 Yĩy ta' xupep kãmãnok nõy, yã xuttah, ha 'õm te' yĩmũ' yũm, ha' nõy te nõm
ka'ogãhã', puyĩy tikmũ'ũn yãykix kakĩynãgã'. Ha nõm te kãmãnok yĩmũ' yũm,
tu' pop mĩkax xexka tox.
5 Ha ta xe' xak 'ũkĩy'ax Kahnẽn Kutok te', yã' tikoyuk, ha 'ãte' xupak, ha
yõnnã'ĩ nõy, yã tikoyuk te:
—Mã! Kaxĩy.
'Ãte' pẽnãhã', pa' xip kãmãnok nõy, yã' mũnnĩy. Ha nõm te' yĩmũ' yũm, tu' tat
hãpxop mõmũg'ax.
6 Ha 'ãte' xupak, ha yõnnã'ĩ te' 4 te hãm'ãktux, hu:
—Mãyõn puxet ha' hãm'ax yõg tayumak te' pop xuxnãg xe tox xap nit puxet
pe xenat xap yõg nit tikoyuk. Pa' nõy hok 'ayet hep tox xix xupyãg mõy hok,
yã nõnenex hok! Kaxĩy.
7 Ha ta xe' xak 'ũkĩy'ax nõy Kahnẽn Kutok te', yã 4, ha 'ãte' xupak, ha yõnnã'ĩ
nõy, yã' 4 te:
—Mã! Kaxĩy.
8 'Ãte' pẽnãhã', pa' xip kãmãnok nõy, yã pap-nok putuk. Ha 'õm te' yĩmũ'
yũm, tu' xuxet'ax yã Xakix'ax, kaxĩy, xix Hãmgãyãgnãg Pet, kaxĩy, tu kãmãnok
nõy pe' mõg 'ũyĩkãgnãg. Ha' nõy te nõm kã'ogãhã', puyĩy xat, hãm xexka yõg
tikmũ'ũn yõg yãg te' 4 yõg yãg puxet kix, yã tikmũ'ũn te yãykix kakĩynãg putup,
tu' putup xũy hã' xakix putup, tu hãmpakut hã' xakix putup, ha xokxop gãy te'
kix putup.
9 Ha ta' xak 'ũkĩy'ax nõy Kahnẽn Kutok te', yã' 5, ha 'ãte' pẽnãhã', pa' pip
yãmĩy xohix xokxop mõ'hap'ax kakak. Hõnhã yã yãmĩy, pa hõmã yã tikmũ'ũn,
tu hãm xexka tu' pip, tu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, yĩy ta tikmũ'ũn gãy,
tu' kix, ha' xakix, tu nõmhã yã' yãmiy, tu' pip xokxop mõ'hap'ax kakak,
10 tu hãm'ãktux ka'ok, hu:
—Topa, xatek mũg xat, yã 'ãka'oknãm. Xate' xohix xat. 'Ãmax xe'ẽgnãg, tu
hãpxe'e mĩy. Hãm 'ũmhã xate hãm xexka yõg tikmũ'ũn yõg hãpkummugã'ax hã
nõy yãnãn putup? Yã nõm tek mũg kix, hak xakix. Kaxĩy.
11 'Ũxohix te' pop topixxax ponnok tox, ha' nõy te:
—Nãy, 'ũhip kutõgnãg, ha mõktu' xohix xexka nũn, tu nũktu' mõxaha nũnteh,
yã Topa yõg kãmãnat kamah, yã 'ãxop putuk, yã 'ãxape xop. Tikmũ'ũn te nõm
kix putup kamah, ha' xakix putup. Kaxĩy.
12 Ha ta' xak 'ũkĩy'ax nõy Kahnẽn Kutok te', yã' 6, ha hãm xexka nuhuknãm,
tu yãy pot, ha ta mãyõn yãyhãm-nĩy, tu topixxax mũnnĩy putux putuk, ha ta
mãyõn hex yãyhã xuttah, tu hep 'ãta putuk.
13 Ha ta mãyõnnãg te pexkox tu' yĩxohoh, yã mĩnta pik xakux'ax putuk, yã
'ãmuuh xexka te' kup nuhuk, hã kaxĩy putuk.
14 Ha ta' nõg pexkox, tu tappet tox kĩy putuk, ha yĩktix xohix xexka te yãy
pip'ax nĩm, tu ta' mõg xix hãm tot kõnãg yõg xohix te yãy pip'ax nĩm, tu ta' mõg.
15 Ha ta' pip 'ũxat'ax xop, xix xexka xop, xix xonat xexka xop, xix 'ũp-texop
xexka xop, xi' ka'ok xop, xix kãmãnat xop, xix xuxyã xop. Yã' xohix xexka te
yãy xaptop mĩkaxxap xexka kakak xix yĩktix tu',
16 tu yĩktix pu hãm'ãktux xix mĩkaxxap pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu 'ũgmũ yĩmũg nãy, nũy 'ũgmũ mõ'nĩy, nũy 'ũgmũ xaptop, puyĩy nõm tek
mũg pẽnã hok nõm te' xat, yã nõm te mĩmpe yĩmũ' yũm, puyĩy Kahnẽn Kutok
tek mũg yãnãn hok.
17 Yã hõnhã nõm gãy xexka'. Tep te' gãy'ax hã' tot putup? Yã 'ap hã' tot
putup'ah. Kaxĩy.

7

'Iyaet yõg tikmũ'ũn xohix te' 144.000

1 Hãpxip 'ĩhã 'ãte' pẽnãhã pexkox yõg nũ'pok'ax te' 4, ha' pip hãm xexka tu', ha yãp-xet xip nõntix tu' ha' nõy xip xot tu', ha' nõy xip mãyõn mõ'nã'ax tu', ha' nõy xip mãyõn xupep'ax tu'. Yã' xohix te 'ãmuuh mũg 'ũyĩm hã, puyĩy 'ãmuuh mõkoux hok hãm xexka tu', xix kõnãg xexka tu', xix mĩmmãtik tu'.

2 Ha 'ãte' pẽnãhã', pa' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax, tu mãyõn xupep'ax tu' nũn, tu Topa yõg kax'ãmi'ax tat, yã Topa xe'ẽgnãg yõg, yã Topa hi xe'ẽgnãg. Pexkox yõg nũ'kutnã'ax te hãm'ãktux ka'ok yãy xape te' 4 pu'. Yã Topa te nõm 4 xop ka'ogãhã', puyĩy hãm xexka koxyõy xix kõnãg xexka koxyõy.

3 Ha nõm pexkox yõg nũ'kutnã'ax te:

—Hõnhã' koxyõy hok hãm xexka xix kõnãg xexka', xix mĩhĩm. Nãy, puk mũ'ãte' kax'ãmi Topa yõg kãmãnat xohix xexka kux tu'. Kaxĩy.

4 Hã 'ãte' xupak 'ũxohix texĩy 'ũkux tu' kax'ãmip-tup, yã Topa yõg xop, yã hep puxet 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xohix te' 144.000,

5 yã Yona yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Ho'op yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Gat yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000,

6 xix 'Axe yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Nãptanix yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Mãnãxex yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000,

7 xix Xĩmẽãm yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Nemi yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Ixakat yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000,

8 xix Yemonõm yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Yoye yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000, xix Meyamĩy yõg xupepmã xop yõg xohix te' 12.000. Yã xohix te' 144.000.

Tikmũ'ũn xohix xexka'

9 Hãpxip 'ĩhã 'ãte' pẽnãhã', pa' pip tikmũ'ũn xohix xexka', yã' xohix. Tep-te' mõkupix? Yã mõkupix yũmmũg 'ohnãg. Yã' pip punethok, yã xop xohix yõg, xix hep xohix xop yõg, xix hãpxexka xohix yõg xop, xi' yĩy'ax xohix yõg xop. Yã' xohix tek-nĩhã' pip nõm te' xat keppah, yã nõm te mĩmpe yũm'ax yĩmũ' yũm, xix Kahnẽn Kutok keppa' pip, tu' xohix te' tat topixxax ponnok tox, tu paxxap xux pop 'ũyĩm hã,

10 tu' xohix te hãm'ãktux ka'ok, hu:

—Topa te yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat 'ũyãnãn tu', yã Topa xexkanãm, xix Kahnẽn Kutok, tu' xat'ax yõg mĩmpe mãm'ax yĩmũ' mãm. Kaxĩy.

11 Ha pexkox yõg nũ'pok'ax xohix xexka tek-nĩhã' pip, tu nõm te' xat yõg mĩmpe yũm'ax xakot tik xexka te' 24 mũtik xix yõnnã'ĩ te' 4 mũtik, tu hãm tu' pip, tu hãm tu nũktettex, tu' pip nõm te' xat yõg mĩmpe yũm'ax keppah, tu Topa xexka mĩy yãy kuxa kopah, tu:

12 —Hamũn, 'ãpu yũmũ Topa 'ãktux max mõkuma' mõg, ha' kux 'ohnãg. Topa yã' max xe'ẽgnãg, tu hãmyũmmũg xexkanãm mõkuma' mõg, ha' kux 'ohnãg. Topa te yũmũ'ã' popmãhã hãpxop xohix, yĩy yũmũ'ãte hãm'ãktux, hu: "'Ãmax. Puxix. 'Ũmax." Kaxĩy. 'Ãpu yũmũ hãm'ãktux hã kaxĩy hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã. 'Ãpu yũmũ yãy yõg Topa 'ãpax mõkumagmõg, ha' kux 'ohnãg. Topa te hãpxop xohix yũmmũg tu' ka'oknãm hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã. Hamũn. Kaxĩy.

13 Ha ta tik xexka puxet xip, tuk yĩkopit, hu:

—'Ũ'ũm 'õhõm, yã topixxax ponnok tox tat? Hãm 'ũm tu' nũn? Kaxĩy.

14 Ha 'ãte:
—'Ĩntu', xate' yũmmũg. Kaxĩy.
Ha:
—Yã hõmã 'ũyõg hãpxop kummuk xexka', tu' xũy xexka', tu yãy yõg topixxax pix Kahnẽn Kutok hep 'ãta kopah, yĩy topixxax ponnok.
15 Nõm xop pip Topa keppa xix Topa yõg mĩmpe yũm'ax keppah. Topa pet kopa' pip 'ãmnĩy 'ĩhã xix hãptup 'ĩhã, ha nõm te mĩmpe yũm'ax yĩmũ' yũm te nõm xop hã tep-tup.
16 'A xe putup 'ũm pip putup'ah xix kõnãg putup pip putup'ah 'ũxeheh. Ha mãyõn yãnãm ka'ok te nõm xop puk putup'ah 'ũxeheh, xix kuxap ka'ok te nõm xop puk putup'ah 'ũxeheh.
17 Hamũn, Kahnẽn Kutok xip, 'ũxat'ax yõg mĩmpe yũm'ax tu' xip, tu nõm xop pẽnãp-tup, yã Kahnẽn pẽnã'ax max putuk, tu nõm mõgãp-tup hãmmax tu', xix kõnãg xupep'ax tu', ha yõg kõnãg te tikmũ'ũn hĩnnãhã', ha Topa te' pota pa hep xohix nagãp-tup. Kaxĩy.

8

'Ũkĩy'ax, yã' 7

1 Ha ta xe kĩy'ax nõy xak Kahnẽn Kutok te', yã kĩy'ax 7, ha' yẽy, yã hãm'ãpak 'ohnãg 'ot xahix hã.
2 'Ãte' pẽnãhã', pa' pip pexkox yõg nũ'pok'ax te' 7 nõm te Topa keppa' pip, tu' pop mĩxux xop tut te' 7, nũy kaxyã'.
3 Ha ta' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy, tu kõnnõn mõ'hap'ax yĩka' xip. Tute' pop kugõy hax max yõg kõnnõn, nũy pugã', nũy kugõy yãy kotĩnnã 'ũkuxa mãm ka'ok xop yõg Topa pu hãm'ãktux mũtik, puyĩy kugõy mõg pepix Topa pu hãm'ãktux mũtik Topa hah. 'Ũpugãhã kõnnõn mõ'hap'ax yãnãm 'ãta yĩxux yĩmũ' nõm te' xat yõg mĩmpe yũm'ax keppah.
4 Ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax te kõnnõn nũ'xok kõnnõn mõ'hap'ax yĩmũ', ha kõnnõn yõg kugõy mõg pepi' 'ũkuxa mãm ka'ok xop yõg Topa pu hãm'ãktux mũtik, tu mõktu Topa tu' mõxaha',
5 ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax te kõnnõn yõg kãnẽy paha', tu kõnnõn mõ'hap'ax tu' paha kuxap, tu' xix kãnẽy kopah, tu mõ'yõn hãm xexka tu', yĩy ta tex tĩnnã punethok, ha yãnãm kõ'ãynãm, ha hãm xexka nuhuk, tu yãy pot.

Mĩxux xop tut kaxyãhã'

6 Ha ta' pip pexkox yõg nũ'pok'ax te' 7, tu' pop mĩxux xop tut, nũy kaxyã'.
7 Ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax mãxap te mĩxux xop tut kaxyãhã', ha tex xap nũ'nãhã xix kuxap hep 'ãta mũtik tu nũktu: "Po," kaxĩy hãm xexka tu', ha' puk hãm xexka yãg puxet, ha ta yãg tix puk 'ohnãg, ha mĩm yãg puxet puk, ha ta yãg tix puk 'ohnãg, ha mĩxux yĩxux yãg puxet puk, ha ta' yãg tix puk 'ohnãg.
8 Ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy xip, yã' tix, tu mĩxux xop tut kaxyãhã', ha ta pexkox tu' xip hãpxop, yã yĩktix xexka putuk, tu kuxap xexka hã' puk, ha nõm te' paha', tu hãm tu nũ'yõn yĩktix, ha ta' nãhã', tu nũktu: "Po," kaxĩy, kõnãg xexka tu'. Ha kõnãg xexka yãg puxet te yãyhã hep 'ãta', ha ta' yãg tix te yãyhã hep 'ãta 'ohnãg.
9 Ha ta' xakix kõnãg xexka kopa' pip xop yãg puxet, ha ta' xakix 'ohnãg yãg tix, ha ta yãy koxyõy mĩpkox yãg puxet, ha ta' yãg tix yãy koxyõy 'ohnãg.
10 Ha ta' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy pexkox tu', yã pexkox yõg nũ'kutnã'ax tikoyuk, tu mĩxux xop tut kaxyãhã', ha ta pexkox tu' nãhã

mãyõnnãg, tu' puk, yã kuyãnãm tat'ax xexka putuk. 'Ũnãhã, tu nũktu: “Po”, kaxĩy, kõnãg kox yãg puxet tu', ha ta' yãg tix hã mõ'nã 'ohnãg, tu kõnãg xupup kox yãg puxet hã mõ'nãhã', ha ta' yãg tix hã mõ'nã 'ohnãg.

11 Yã mãyõnnãg 'ũxuxet'ax, tu: kohãgnãg'ax. Kaxĩy. Ha kõnãg yãg puxet yãyhã kohãgnãg, ha ta yãg tix yãyhã kohãgnãg 'ohnãg, ha tikmũ'ũn punethok te' xo'op, hu' xakix.

12 Ha ta' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy pexkox tu', yã pexkox yõg nũkutnã'ax 4, tu mĩxux xop tut kaxyãhã', ha hãpxop te' kix 'ũyãg puxet mãyõn yõg, xix mãyõn hex yõg, xix mãyõnnãg yõg, ha ta 'ũyõg yãg tix kix 'ohnãg, yĩy ta' xohix te yãy yõg kuyãnãm yãg puxet xaxok, ha ta' yãg tix xaxok 'ohnãg, ha ta hãm xexta tu hãpkoxtap hãptup yãg puxet, ha ta' yãg tix hãpkoxtap 'ohnãg, ha 'ãmnĩy te kaxĩy kamah.

13 'Ãte' pẽnãhã', pa' xip mõmõka', tu' topaha pepi' mõg, tu hãm'ãktux, hu:

—Hãpkummuk! Hãpkummuk! Yã' kummuk xexka hãm xexka xohix xop yõg, ha pexkox yõg nũ'pok tikoyuk nõy te mĩxux xop tut kaxyãp-tup. Kaxĩy.

9

1 Ha ta' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy pexkox tu', yã pexkox yõg nũ'kutnã'ax 5, tu mĩxux xop tut kaxyãhã'. 'Ãte' pẽnãhã, pa' xip mãyõnnãg hãm xexka tu'. Yã hõmã nõm te pexkox tu' nãhã'. Ha' nõy te tu' hõm pipkup mõhãmyĩnnĩn'ax hãpkox tox xexka yõg,

2 ha mãyõnnãg te hãpxõn, ha kugõy xexka xupep, yã 'ãmuk'ax xexkanãm yõg, tu kugõy te mãyõn yãnãm pak, ha yãykote hãpkoxtap.

3 Ha ta' pip kunihit kugõy kopah, tu ta' mõg, tu mõktu mõxaha hãm xexka tu', ha' nõy te kunihit ka'ogãhã', ha' ka'ok, yã xokpatakuhmĩy putuk.

4 Ha' nõy te' xat, pu xux mã hok, xix mĩm xux mã hok, xix mĩxux puk mã hok, pa' xat, pu tik kute'ex. Hamũn, yã' pip 'ohnãg Topa yõg kax'ãmi'ax nõm tik tu'.

5 'Ũxat, pu kunihit tik kix hok, pa' xat, pu tik kute'ex mãyõn 'ãnuk xohix te' 5 hã, tu' xũygãhã', yã xokpatakuhmĩy te' xuhmĩy putuk.

6 Ha mãyõn 'ãnuk xohix te' 5 hã' xũy tihik, tup-tup 'ũxakix, pa' xakix 'ohnãg, 'a' xakix putup'ah.

7 Yã kunit te xonat yõg kãmãnok putuk, nõm te' yãy kix. Tup-tox hã mõ'tat 'ũxat'ax xexka yõg kuxxax yãnãm 'ãta yĩxux putuk, tu' payĩn te tikmũ'ũn payĩn putuk.

8 Tu' xe te 'ũn xe putuk, tu' xox te xoktut xox putuk,

9 tu' kep xax te xonat yõg kepxax putuk, yã pipkup hã' mĩy, tu' yĩmãg payãhã te hãmnãhũn xexkanãm putuk, yã xonat xop yõg kãmãnok hãmnãhũn putuk, xix hãpxop yĩkũy'ax te hãmnãhũn putuk, yã xonat yõg hãpxop yĩkũy'ax,

10 tu' nã'kup xox te xokpatakuhmĩy nã'kup xox putuk, tu' nã'kup xox te tik xũygãhã mãyõn 'ãnuk xohix te' 5 hã.

11 Ha ta' xip kunihit xop yõg xexka', yã pexkox yõg nũ'kutnã'ax. Tute hãpkox tox xexka pẽnãhã', yã' xuxet'ax 'Amanõm, yã 'Emeneo xop yĩy'ax kopah, xi' xuxet'ax 'Apõyãm, yã Genex yĩy'ax kopah. Yã tikmũ'ũn yĩy'ax kopah, hu 'ũkoxyõy'ax. Kaxĩy.

12 Tu ta' kux hãpkummuk mãxap, ha' nũn putup hãpkummuk nõy tix.

13 Ha ta' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy pexkox tu', yã pexkox yõg nũ'kutnã'ax 6, tu mĩxux xop tut kaxyãhã', ha 'ãte' yãnmũn xupep'ax 'ãpak, yã

xokxop mõ'hap'ax yõg xup'ax tu' nũn, yã xokxop mõ'hap'ax yãnãm 'ãta yĩxux xip Topa keppah.
14 Ha yãnmũn xupep'ax te pexkox yõg nũ'kutnã'ax pu hãm'ãktux, yã nõm te' 6 pu hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu 'ãyĩm ko'a', pu mõg pexkox yõg nũ'pok'ax te' 4, nõm pip kõnãg kox 'Eppanat kũnãpah. Kaxĩy.
15 Ha 'ĩm ko'a', pu mõg. Nõm te' hip nõm 'ot, xix nõm hãptup, xix nõm mãyõn 'ãnuk, xix nõm hãmyãxatamuk. 'Ũhip, nũy tikmũ'ũn yãg puxet kix, puyĩy tu xakix, ha ta' yãg tix kix 'ohnãg.
16 Ha 'ãte' xupak 'ũxohix nõ'õm, yã xonat te kãmãnok yĩmũ' mãm, yã xonat xohix te' 200.000.000.
17 Ha 'ãte' pẽnãhã, tu kãmãnok pẽnãhã xix nõm te' yĩmũ' mãm, ha yõg kep xax pip, yã' xutta te kuxap 'ãta putuk, xix yĩxux te mĩkaxxap xapit putuk, xix xutta yĩxux te mĩkaxxap 'ũxop putuk. Ha kãmãnok putox te xoktut putox putuk, ha' yĩkox kopa' xupep kuxap xix kugõy xix mĩkaxxap 'ũxop.
18 Yã hãpxop xũygã'ax tikoyuk pip, yã kuxap, xix kugõy, xix mĩkaxxap 'ũxop, tu tikmũ'ũn yãg puxet kix, ha' xakix. Ha ta' yãg tix kix 'ohnãg.
19 Ha kãmãnok te' yĩkox hã' nõy kix, xi' nãgkup hã' kix kamah. Yã' nãgkup te kãyãp-tox putuk, ha' xox pip, tu nõm hã tu tikmũ'ũn putop.
20 Ha ta' pip 'ũhi xop. Yã hãpxop xũygã'ax te nõm kix 'ohnãg. Nõm xop te hãpkummuk mĩy kux 'ohnãg, tu yãmĩy puk-te'ex kux 'ohnãg, tu topa komut xop pu nũktettex kux 'ohnãg, yã pipkup yãnãm 'ãta yĩxux hã' mĩy topa komut xop, xix yãnãm ponnok hã' mĩy, xix pipkup monõn hã' mĩy, xix mĩkaxxap hã' mĩy, xix mĩm hã' mĩy. Yã topa komut xop te hãmpẽnã 'ohnãg xix hãm'ãpak 'ohnãg, xix hãpkumep 'ohnãg.
21 Tikmũ'ũn te' nõy kixpax, pa yãyhãhup 'ohnãg, nũy hãpkummuk mĩy kux 'ohnãg, tu mĩm mĩy, tu' hup 'ohnãg, tu' nõy hã xupxet, tu hãpxop xupxet, tu' hup 'ohnãg.

10

Tappet tox kĩy kutõgnãg

1 Ha 'ãte' pẽnãhã', pa' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax ka'ok pexkox tu', tu kugõy tat, yã topixxax putuk, tu texxux tep-tox xakot, yã' kuxxax putuk, tu' pa te mãyõn putuk, tu' kup te kuxap putuk, tu ta' yĩxohoh.
2 Tu tappet tox kĩy kutõgnãg tat 'ũyĩm kopah, ha' pata xe'e te kõnãg xexka tonnok, ha' pata nõy te hãm tonnok,
3 ha' yĩy ka'ok, yã xoktut punethok yĩy'ax putuk. 'Ũyĩy ka'ok, ha tex tĩnnã'ax xohix te' 7 te' yãnãn.
4 'Ũyĩy kux, ha 'ãte' kax'ãmi putup, pa 'õm yĩy pexkox tu', ha 'ãte' xupak, ha hãm'ãktux, hu:
—'Ãpu hãm'ãktux xaptop. 'Ãpu textĩnnã'ax yõg hãm'ãktux kax'ãmi hok. Kaxĩy.
5 'Ãte' pẽnãhã pexkox yõg nũ'kutnã'ax te kõnãg xexka tonnok xix hãhãm, ha' yĩm pepi' xix,
6 tu hãm'ãktux, hu:
—Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' nũn. Topa te yõgnũ hãm'ãktux yũmmũg, yã Topa te' yũmmũg, yã Topa hi mõkuma'mõg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã, tu pexkox mĩy xix yãykoteh, xix nõm kopa' pip xop, xix hãm xexka mĩy, xix nõm tu' pip xop, xix kõnãg xexka mĩy, xix nõm te kopa' pip xop.

7 Hõmã Topa te Topa pupi hãm'ãktux xop pu hãm'ãktux xex, yã hãpxop xaptop. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Topa te nõm hãpxopmãp-tup, ha pexkox yõg nũ'pok'ax te' 7 te mĩxux xop tut kaxyãp-tup. Kaxĩy.
8 Ha ta xe' yĩy pexkox tu', ha 'ãte' xupak, ha hãm'ãktux, hu:
—Mõg, nũy pa tappet tox nõm xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax yĩm kopah nõm te kõnãg xexka tonnok xix hãhãm. Kaxĩy.
9 Ha tak mõg pexkox yõg nũ'kutnã'ax hah, tu:
—'Ã' hõm tappet tox kĩy kutõgnãg. Kaxĩy.
Ha:
—'Ũpa, nũy mã'. Xate' mãhã', ha' yãyhã' xũy putup 'ãtex kopah, pa' xuxpex 'ãyĩkox kopah, yã pukhep putuk. Kaxĩy.
10 Ha 'ãte' paha tappet tox 'ũgyĩm kopah, tu' mãhã', ha' xuxpex 'ũgyĩkox kopah, yã pukhep putuk. 'Ãte' mãhã', ha hãpxip 'ĩhã' xũy 'ũktex kopah.
11 Ha tute:
—Xate Topa yõg hãm'ãktux pop. Xate hãm'ãktux putup tikmũ'ũn xohix pu', xix hãpxexka xohix xop pu', xi' yĩy'ax yõg xohix xop pu', xix hãpxexka xohix yõg tik xat'ax xohix pu'. Xate hãm'ãktux putup, hãpxop kummuk nũn. Kaxĩy.

11

Tik tix te Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux

1 Ha' nõy te 'ã' hõm mõhãmmũg'ax tox, tu:
—'Ãpu mõ Topa pet xexka mũy, nũy mẽn xohix texĩy yũmmũg, xix xokxop mõ'hap'ax yõg mẽn kamah. 'Ãpu mõkupix 'ũxohix te Topa keppa nũktettex Topa pet xexka kopah.
2 Pa 'ãpu mõ hãm mũy hok hãm nuhnõg Topa pet xexka kũnãpah, yã Topa pet xexka yĩkãgnãg hã. Hamũn, Topa te hãm hõm Yoneo xop kũnãpa pip xop pu', ha nõm te hãm tonnok putup mãyõn 'ãnuk xohix te' 42 hã, xix kõmẽn xe'ẽgnãg tonnok putup kamah.
3 'Ãte mõ'pok putup tik tix, puyĩy yõgnũ hãm'ãktux 'ãktux hãm xexka tu'. Nõm te topixxax kummuk mõ'tat, nõm hãg tu xago. Hamũn, yã' kuxa hittup 'ohnãg, yã tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy. Nõm te Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux putup 'ãmnĩy xohix te' 1260 hã. Kaxĩy.
4 Yã Topa yõg hãm'ãktux tat'ax tix te mĩm kup 'onimet tix putuk, xix kuyãnãm tat'ax tix putuk. Nõm te hãm xexka yõg xat'ax xexka keppa pip putup.
5 Tikmũ'ũn 'ũm te nõm tik tix kute'ex kummuk, puxix tik tix yĩkox kopa' xupep kuxap, nũy puknõg gãy xop kummuk koxyõy, nũy nõm kix, ha' xakix putup.
6 Topa te tik tix ka'ogãp-tup, ha nõm te' xat putup, hu pexkox mõ'nĩy, yĩy tex tip-tup 'ohnãg, ha tik tix te Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux putup. Ha Topa te tik tix ka'ogãp-tup, ha nõm te' xat putup, yĩy ta kõnãg xupup kox xohix yõg kõnãg te yãyhã hep 'ãtap-tup. Ha Topa te nõm ka'ogãp-tup, puyĩy hãm xexka kix, yĩy ta' nũn putup hãpxop kummuk xohix, tik te nõm putup.
7 Tu ta Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux kux, ha ta hãpkox tox xexka kopa' xupep xok xexka', nũy tik tix mũtik yãy kix, tu' xat putup, tu' nõy kix putup, ha' xakix,
8 ha' yĩn pip putat kopa kõmẽn xe'ẽgnãg kopah, yã tikmũ'ũn tep-tex Yeyox mĩpkupnix yĩmũ' kõmẽn xe'ẽgnãg tu'. Yã kõmẽn yõg tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy. Yã kõmẽn 'ãxet'ax Xonõm Putuk xix 'Eyit Putuk.

9 'Ũxohix xop te tik tix yĩn pẽnãp-tup 'ãmnĩy tikoyuk xix xahix hã. Hãmũn,
'ũxat putup, pu nõ hãpkot hok. 'Ũxohix te' pẽnãp-tup, yã hãm xexka yõg xohix
xop, yã' hep xohix xop xix yĩy'ax xohix xop, xix xop xohix,
10 tu hãm xexka yõg tikmũ'ũn xohix kuxa hittup putup, 'ũxakix tik tix hah.
'Ũxohix kuxa hittup, tu yãy pu hãpxop max hok popmãp-tup. Hamũn, nõm tik
tix te Topa pupi hãm'ãktux, tu' xat, pu hãm xexka yõg tikmũ'ũn xũygã'.
11 Pa 'ãmnĩy tikoyuk nõg, 'ĩhã Topa te tik tix kopa xitxok, nũy putpu' hĩnnã',
yĩy tak-nĩhã' pip, ha' xohix te' pẽnãhã', hu' yĩpkutuk xexkah,
12 ha tik tix te' xupak, pa nõm te' xãnã ka'ok hu:
—Mã nũnte pepi'. Kaxĩy
Ha ta' mõg tik tix pepi', tu hãmgõy xexka hã' mõxaha', tu ta' mõg pepi pexkox
tu', ha ta' pip 'ũgãy xop hãm xexka tu', tu' pẽnãhã'.
13 Ha hãm nuhuk xexka', tu' yãy pot, yĩy ta kõmẽn yãg puxet koxyõy, ha ta'
yãg te' 9 koxyõy 'ohnãg, yĩy ta tikmũ'ũn xohix te' 7.000 xakix hãm nuhuk hã.
Ha ta tikmũ'ũn nõy kuxanõg, tu pexkox yõg Topa 'ãktux max.
14 'Ũnõg hãpkummuk tix. 'Ũpẽnã', 'ũnõy nũn.

Mĩxux xop tut kaxyãhã' yã' 7

15 Ha ta' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy, yã pexkox yõg mõkutnã'ax 7, tu
mĩxux xop tut kaxyãhã', ha ta' yĩy ka'ok pexkox tu', hu:
—Yũmũg xuxyã xexka te' xohix xat, yã Kunnix te' xat hãpxexka xohix yõg
xexka xop, xix yõg tikmũ'ũn, tu nõm xat putup hãmyãxatamuk xohix kux
'ohnãg hã. Kaxĩy.
16 Ha ta' pip tik xexka te' 24 pexkox tu', tu' xexka xop yõg mĩmpe mãm'ax
yĩmũ' mãm, tu ta' yok, tu Topa pu nũktettex,
17 tu:
—Topa xexka', 'ãka'ok, yã 'ãxip mõkuma'ãmõg hõnhã xix hõmã. 'Ãmax, 'ãka'ok
xexka', tu hõnhã 'ãxexka', yã tikmũ'ũn xohix xat kõnãmãhã'.
18 Ha Topap-tup nõg xop 'ũgãy xexka', yã' yũmmũg 'ãgãy hõnhã, tu xakix
xop yõg hãpxopmã'ax kopit putup. Nõmhã xate 'õg kãmãnat xop pu hãpxopmã
maxp-tup, xix tik te 'ãpupi hãm'ãktux xop pu hãpxopmã maxp-tup, tu 'õg
tikmũ'ũn pu hãpxopmã maxp-tup, nõm te 'ãyĩpkutuk, yã' xexka xop xik-tõgnãg
xop. Nõmhã xate' koxyõy putup nõm te hãm xexka koxyõy. Kaxĩy.
19 Ha ta' xõn Topa pet xexka pexkox kopah, pa' pẽnãhã 'ũkopa Topa yõg pa'ax
yõg mĩpkox. Ha ta yãnãm kõ'ãynãm, ha tex tĩnnã xe xexka', tu tex xap nũ'nãhã',
ha ta hãm xexka nuhuk punenhok.

12

'Ũhũn xix xok xexka 'ãta'

1 Ha 'ãte' pẽnãhã', pa' xip 'ũhũn, ha hãpxopmãhã'. Yũmũ'ãte' pẽnãhã', hu'
yũmmũg hãpxopmã'ax nũn putup. 'Ũn te mãyõn tat, yã topixxax putuk, ha
mãyõn hex xip 'ũpata kakah, ha mãyõnnãg te' 12 te yõg kuxxax putuk.
2 'Ũn tek-tok xuk, tu' put putũmnãg, hu' xũy, hu' potaha'.
3 'Ãte 'ũn pẽnãhã', pa' xip xok xexka 'ãta', tu': Kẽm. Yã' xexka nãm, pa
kakxexka putuk. 'Ũp-tox xohix te' 7, tup-tox kup xohix te' 10, ha' xat'ax xexka
yõg kuxxax te' 7 pip 'ũp-tox xohix yĩmũ'.
4 Xok xexka 'ãta te' nãgkup hã' paha mãyõnnãg yãg puxet, ha' yãg tix pop
'ohnãg, tu hãm xexka tu' mõ nõy yõn, ha mõktu: Po. Kaxĩy. Ha 'ũn tek-tok put
putup, ha ta' nũn xok xexka 'ãta, tu nũktu 'ũn keppa' xip, nũy kutok mã',

5 ha 'ũn tek-tok pit put, yãk-tok te hãm xexka yõg tikmũ'ũn xohix xop xat putup, yã pipkup tox xexka hã' xat putup, yã' xat ka'ok putup. 'Ũk-tok put, ha hãpxip 'ohnãg ha ta 'õm xip, tuk-tok paha', tu nõm mõgãhã pexkox tu', yã Topa ha' mõg xix Topa yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg tu'.
6 Ha ta 'ũn mõxupaha' hãm nak tu'. Yã Topa te 'ũn pu' xip'ax mĩy. Ha Topa te nõ tehe 'ãmnĩy xohix te' 1260 hã.
7 Ha ta' yãy kix kakĩynãg pexkox tu' Mĩget mũtik xok xexka 'ãta xix Mĩget yõg pexkox yõg nũ'pok xop mũtik.
8 Nõm te xok xexka 'ãta putyõn pexkox kũnãpa'.
9 'Ũ'ũm xok xexka 'ãta'? Yã Hãmgãyãgnãg, yã Xatanãy. Yã tute hãm xexka yõg xohix xop pu' koit pax. Yã' putyõn pexkox kũnãpã', xix yãy yõg pexkox yõg nũ'pok xop, yã yõg xape xop, ha' yĩxohoh, tu nũktu hãm xexka tu' mõxoha'.
10 Ha 'ãte' xupak, pa' yĩy ka'ok pexkox kopa hu:

—Hõnhã Topa te tikmũ'ũn mõy hãpkummuk kopah. Hõnhã tikmũ'ũn te' pẽnãhã 'ũka'ok Topah, yã' xexka'. Hõnhã Topa yõg Kunnix te' xohix xat! Hamũn, hõmã Hãmgãyãgnãg xip pexkox tu', tu Topa mũtik hãm'ãktux, hu: "Topa kopa kuxa mãm xop te hãpkummuk mĩy." Kaxĩy. Yã 'ãmnĩy xohix hã hãm'ãktux te kaxĩy xix hãptup xohix hã. Pa' putyõn pexkox kũnãpah.
11 Hõmã ha ta yũmũg xape xop te' xut, ha ta Hãmgãyãgnãg te' xut 'ohnãg. Yũmũg xape xop te' xut Kahnẽn Kutok hep 'ãta hã xix hãm'ãktux xe'e hã, tu' xakix yĩpkutuk 'ohnãg.
12 Pexkox yõg xop, 'ãpu 'ãkuxa hittup! Pa hãm xexka tu' kummuk xexka' xix kõnãg xexka tu', yã Hãmgãyãgnãg te hãm xexka tu' xupep. 'Ũgãy xexka'. Tute' yũmmũg hãpxip kutõgnãg puxix tu' kux. Kaxĩy.
13 Ha xok xexka 'ãta te' pẽnãhã', yã hãm xexka tu' xip. Pa' xip 'ũhũn, tuk-tok pit put. Ha ta 'ũn yĩnnãhã' xok xexka te'.
14 Pa 'õm xip, tu 'ũn pu' yĩmãg tix popmãhã', yã' xexka 'ũyĩmãg, yã mõmõka yĩmãg putuk. Ha ta topaha pepix 'ũhũn, tu' mõg, tu mõktu' xupep hãm nak tu', ha' nõm nõy te 'ũn hã' tehe' hãmyãxa'amuk tikoyuk xix xahix hã, ha xok xexka 'ãta te' xũygã 'ohnãg.
15 Yã xokxexka 'ãta yĩykox kopa' xupep kõnãgkox, nũy 'ũn mõgã'.
16 Pa hãpxexka te 'ũn hã' tehe', tu yãy pot, ha kõnãg te hãpkox hã mõ'nãhã',
17-18 yĩy ta' gãy xok xexka 'ãta', tu ta' mõg, nũy yãykix 'ũn xupepmã xop mũtik, xix Topa yõg xat'ax mĩy xop xohix mũtik, xix Yeyox yõg hãm'ãktux xe'e 'ãpak xop mũtik, tu' xip hãm kux tu' xok xexka 'ãta'.

13

Xok xexka tix

1 'Ãte' pẽnãhã', pa' xip xok xexka nõy, ha' xip kõnãg xexka kopah, tu' xupep, tu ta' mõg, tup-tox kup xohix te' 10, tup-tox xohix te' 7, ha xat'ax xexka yõg kuxxax te' 10 tat 'ũp-tox kup te' 10 yĩmũ', ha xuxet'ax kummuk kax'ãmi 'ũp-tox yĩmũ'.
2 Yã xok xexka te neppat putuk, yã hãmgãy kõmnãg putuk, tu' pata te 'ux pata putuk, tu' yĩkox te xoktut yĩkox putuk. Ha xok xexka 'ãta te xok xexka xexkanãhã', tu ka'ogãhã', pu' xat.
3 Pa xok xexka putox puxet xok putuk, pa hãpxip 'ĩhã' hittup, yĩy ta' yẽy hãm xexka yõg tikmũ'ũn xohix, hu xok xexka putup, hu' pe' mõg,
4 tu xok xexka pu nũktettex. Hamũn, xok xexka 'ãta te xok xexka xexkanãhã', tu' ka'ogãhã', ha tikmũ'ũn te xok xexka pu nũktettex, tu:

—Yã xe'ẽgnãg xok xexka'. Yã' ka'ok xexka'. Tep-te yãykix putup xok xexka mũtik? Yã yãykix putup'ah. Kaxĩy.

5 Ha' tux hok, ha xok xexka te hãm'ãktux kummuk xexka mãyõn 'ãnuk xohix te' 42 hã, tu' xat pax kamah,

6 tu Topa 'ãktux kummuk kõnãmãhã', xix Topa yõg xip'ax 'ãktux kummuk, xix pexkox tu' pip xop 'ãktux kummuk.

7 Ha ta' tux hok, ha xok xexka te yãykix Topa kopa kuxa mãm xop mũtik, ha xok xexka te' xut. Ha' tux hok, ha xok xexka te' xat 'ũhep xop xohix, xix hãpxexka xohix yõg xop, xix 'ũyĩy'ax xohix yõg xop, xix xop xohix.

8 Hãm xexka yõg xohix xop te xok xexka pu nũktettex. Hõmã ha ta hãm xexka xip'ah, ha Topa te yãy yõg xop 'ãxet'ax kax'ãmi', yã Topa kopa kuxa mãm xop 'ãxet'ax kax'ãmi yãy yõg tappet kopah, pu tu hi xe'e, ha' kux 'ohnãg, yã Kahnẽn Kutok yõg xop nõ'õm. Yã tikmũ'ũn te Kahnẽn Kutok putex. Pa' nõy xop pip, ha' xuxet'ax kax'ãmi 'ohnãg nõm tappet tu'. Nõm xohix te xok xexka pu nũktettex.

9 'Ãyĩpkox pip, 'ãpu xupax.

10 Topa te' xat, puxix tikmũ'ũn Topa kopa kuxa mãm xop pop putup, nũy mõgã yãy yõg hãm tu'. Pa Topa te' xat hok, puxix nõm mõgã hok. Topa te' xat, puxix tikmũ'ũn Topa kopa kuxa mãm xop kix putup mĩkax xexka hã. Pa' xat hok puxi' kix hok, yĩy ta' max, pu Topa kopa kuxa mãm xop Topa tu' pip ka'ok, nũy 'ũkuxa mãm ka'ok.

11 Ha 'ãte' pẽnãhã', pa' xip xok xexka nõy, tu hãm kopa' xupep, tu' xip, yã 'ũp-tox kup tix, yã Kahnẽn Kutok putox kup putuk, tu hãm'ãktux te xok xexka 'ãta yõg hãm'ãktux putuk.

12 Xok xexka yã' xexka', yã' xat'ax ka'ok, yã xok xexka mãxap te nõm xexka mĩy, ha nõm te xok xexka mãxap pu' hãmxopmãhã', tu' xat, pu hãm xexka yõg xohix xop te xok xexka mãxap pu nũktettex. Yã hõmã xok xexka mãxap yõg kayax xexka xip, tu' xok putũmnãg, pa' hittup mõ'ka'ok.

13 Ha xok xexka te hãpxop ka'ok xe'ẽgnãg mĩy, yã kuxap xãnãhã', ha pexkox kopa' xupep kuxap, tu nũ'nãhã', tu nũktu hãm tu: Po. Kaxĩy. Ha tikmũ'ũn xohix xexka te' pẽnãhã'.

14 Yã xok xexka te hãpxop ka'ok xe'ẽgnãg mĩy, yĩy tikmũ'ũn kuxa mãm xok xexka kopah. Xok xexka te' koit, yĩy tikmũ'ũn kuxa mãm koit'ax kopah. Xok xexka te hãpxop ka'ok xe'ẽgnãg mĩy xok xexka mãxap keppah, tu tikmũ'ũn xat, pu topa komut mĩy, yã xok xexka mãxap putuk. Hãmũn 'ũnõy te xok xexka mãxap xuhmĩy mĩkax xexka hã, pa' hi'.

15 Topa te' tux hok, ha xok xexka te xit xok topa komut kopah, yĩy ta' hi', hu hãm'ãktux, tu' xat, pu' kix nõm te topa komut pu nũktettex 'ohnãg.

16 Tu' xat pu kax'ãmi hãm xexka yõg tikmũ'ũn xohix yĩm xe'e tu', xi' kux tu'. Yã tikmũ'ũn xohix xat te kaxĩy, yã kutõgnãg xop xix xexka xop, xix 'ũp-texop xexka xop, xix hok xop, xix kãmãnat xop, xix xat'ax xop. Yã' xohix.

17 'Ũkax'ãmi'ax xip 'ohnãg, puxix hãpxop hãmenex 'ohnãg. Yã' kax'ãmi xok xexka 'ãxet'ax, pe xok xexka yõg xohix texĩy.

18 'Ãpu hãmyũmmũg. Hãmyũmmũg, xayĩy yũmmũg putup texĩy xok xexka yõg xohix texĩy. Yã tik yõg xohix texĩy. Yã' 666.

14

Topa yõg xop tek-tex'ax tup hãk-tex

1 'Ãte' pẽnãhã', pa' xip Kahnẽn Kutok yĩktix Xiãm yĩmũ', ha ta' pip tikmũ'ũn
xohix te' 144.000, ha yũmũg 'ãtak Topa xuxet'ax kax'ãmi pip 'ũxohix kux tu'.
2 'Ãte' xupak, pa' xip 'ũyãnmũn xupep'ax pexkox tu', yã xamoka xexka te
hãmnãhũn putuk, xix tex tĩnnã xexka putuk, xix 'ap kaxyã'ax putuk.
3 Ha tikmũ'ũn te 144.000 te pẽnãhã nõm te mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg yĩmũ'
yũm, xix yõnnã'ĩ te' 4, xix tik xexka'. 'Ũxohix tek-tex'ax tup hãk-tex, yã Topap-
tup pax xop te' yũmmũg nõm kutex tup, pa' nõy te' yũmmũg 'ohnãg. Topa te
nõm kuxa mãm xop pop, yã Topa yõg tikmũ'ũn,
4 yã nõm kuxa tup, tu 'ũn mũtik xonnix 'ohnãg, yã' tup, tu Kahnẽn Kutok pe'
mõg. Hõmã nõm te hãm xexka yõg xohix xop mũtik yãy kotĩnnãhã', ha Topa te
nõm yĩmõgãtux, tu nõm pop, yã Topa yõg xop xix Kahnẽn Kutok yõg xop.
5 Yã nõm xop te' koit 'ohnãg, yã hãpkummuk mĩy 'ohnãg.

Topa yõg nũ'pok'ax tikoyuk te hãm'ãktux

6 'Ãte' pẽnãhã', pa' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy, tu topaha', tu pepi'
mõg, tu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, nũy hãm xexka yõg xohix xop pu
nõm 'ãktux, yã xop xohix pu', xix hep xohix pu', xix yĩy'ax xop xohix pu',
xix hãpxexka xohix yõg xop pu'. Yã Topa yõg hãm'ãpak xip ka'ok, tu yõg
hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg.
7 Pexkox yõg nũ'kutnã'ax te hãm'ãktux ka'ok, hu:

—'Ãpu Topa yĩpkutuk, nũy Topa xexka 'ãktux max. Hamũn, hãpxip kutõgnãg
'ĩhã Topa te tikmũ'ũn xohix yõg hãpxopmã'ax kopit putup. Yã hõmã tute' mĩy
pexkox xix yãykoteh, xix hãm xexka', xix kõnãg xexka', xix kõnãg xupep'ax
xohix. 'Ãpu Topa pu nũktettex. Kaxĩy.
8 Pexkox yõg nũ'kutnã'ax te' nõy te mãxap pe' mõg, tu:

—'Ũkoxyõy, ha' nõg kõmẽn xexka Maminõn. Maminõn xexka yõg tikmũ'ũn
te hãm xexka yõg tikmũ'ũn xohix mõgãhã', pu tu nõy hã xupxet, yã' kummuk,
yã xupyãg xũy xexka putuk.
9 Ha pexkox yõg mõ'kutnã'ax nõy xape tix pe' mõg, tu hãm'ãktux ka'ok, hu:

—Tep-te xok xok xexka pu nũktettex xix xok xexka yõg komut pu nũktettex?
Tep-te' paha xok xexka yõg kax'ãmĩ 'ũkux tu', xix 'ũyĩm tu'?
10 Yã nõm te' pop putup Topa yõg gãy'ax xexka', yã xupyãg xũy xexka pop'ax
putuk, yã' xũy xexka 'ũkuxa kopah, yã 'ũxop yõg kuxap kopah,
11 tu' xũy pip hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã, 'ĩhã kugõy te pepi' mõg.
Ha' xũy kux 'ohnãg hãptup 'ĩhã xix 'ãmnĩy 'ĩhã'. Yã' xũy nõm xop, yã xok xexka
pu nũktettex xix xok xexka yõg komut pu nũktettex, tu' pop xok xexka 'ãxet'ax
kax'ãmi'. Kaxĩy.
12 'Ũmax, pu' kuxa mãm xop te Topa yõg putat kopa' pip ka'ok, yã Topa yõg
xat'ax mĩy xop, yã Yeyox tu' pip ka'ok xop.
13 Ha 'ãte' xupak, pa' xip yãnmũn xupep'ax pexkox tu', tu:

—'Ãpu kax'ãmi nũhũ', tu: "'Ũkuxa hittup nõm te yũmũg xuxyã Yeyox mũtik
mõg 'ĩhã' xakix." Kaxĩy

Ha Topa Koxuk te:

—Hamũn. Hõmã 'ũhãm ka'ok, pa nũ'yãynõynãg putup pax putup, ha yõg
hãpxopmã'ax max mõg putup nũmũtik. Kaxĩy.

Mõ' put yõn hãm xexka yõg tikmũ'ũn

14 Ha 'ãte' pẽnãhã', pa' xip hãmgõy xexkam-nok, ha 'õm te' yĩmũ' yũm, yã tik
putuk, tu' xat'ax xexka yõg kuxxax tat, yã pipkup yãnãm 'ãta yixux hã' mĩy
'ũkuxxax, ha' xip kupukhe xexka 'ũyĩm kopah.
15 Ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy te Topa pet xexka kopa' xupep, tu
hãm'ãktux ka'ok 'ũnõy pu', yã nõm te hãmgõy xexka yĩmũ' yũm, hu:
—'Ãpu 'õg kupukhe xexka pa'. Mõg, nũy hãpxop xohix put. Hamũn, hõnhã yã
hãptup xe'e'. Hãm xexka yõg tikmũ'ũn xohix te mĩnta ta putuk. 'Ũmax, xayĩy
nõm put hõnhã'. Kaxĩy.
16 Ha nõm te hãmgõy xexka yĩmũ' yũm, tu yõg kupukhe xexka paha', tu mõ'
put yõn hãm xexka yõg, tu' put hãm xexka yõg tikmũ'ũn.
17 Ha 'ãte' pẽnãhã, pa' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy, tu pexkox yõg Topa
pet xexka kopa' xupep, ha' xip kama 'ũyõg kupukhe xexka xox max.
18 Ha ta' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy. Tute kuxap pẽnãhã, yã xokxop
mõ'hap'ax yõg kuxap Topa pet xexka kopah, tu xokxop mõ'hap'ax yĩka' xupep,
tu hãm'ãktux ka'ok 'ũnõy pu', yã nõm te kupukhe xexka xox max mũg, yã nõm
pu hãm'ãktux, hu:
—Mõg, nũy 'õg kupukhe hã put mĩnta 'op hãmxexka yõg. Hamũn, yã' ta'.
Kaxĩy.
19 Ha ta' mõg, tu kupukhe mõ' put yõn hãm xexka tu', tu mĩnta 'op mep, tu
mõ' nõm yõn hãpxop hep xut'ax kopah, yã Topa 'ũgãy, ha tikmũ'ũn koxyõy
putup.
20 Yã mĩnta 'op hep xut kõmẽn kũnãpa', ha tikmũ'ũn hep 'ãta xupep, tu
puxhep xexka mĩy, 'ũxexka te' 300 mẽn putuk, xi' xet te mẽn puxet xix xahix
putuk.

15

Pexkox yõg nũ'pok xop te hãpxũygã'ax tat

1 'Ãte' pẽnãhã', pa' pip pexkox yõg nũ'pok xohix te' 7 pexkox tu', tu
hãpxũygã'ax te' 7 tat, yã ka'ax, yã Topa gãy kux putup. Yã 'ãte' pẽnãhã hãpxop
xe'e xaptop.
2 'Ãte' pẽnãhã', pa' xip kõnãg xexka', yã xunnuk te minino putuk, xix kuxap
mũtik yãykotĩnnã'ax putuk. 'Ãte' pẽnãhã', pa' pip nõm te' xut xop, pa xok xexka
te' xut 'ohnãg, xix yõg komut te' xut 'ohnãg, xix nõm te xok xexka yõg xohix
texĩy'ax tat, yã 666 kax'ami nõm yĩmũ', yã' xut 'ohnãg. Ha nõm te' xut xop pip
kõnãg xexka yõg hãm kux tu', yã kõnãg xexka te minino putuk yõg. Nõm te'
xut xop te 'ap mũg, nũy nõm kaxyã'. Yã Topa te tu' popmãhã',
3 hak-tex Mõyyex yõg kutex, yã Mõyyex te Topa pu' hãpxopmã max. 'Ũk-tex
kama Kahnẽn Kutok yõg kutex, tuk-tex, hu:
—Topah, 'ãxexka, tu' xohix xat. Xate hãpxopmã max xe'ẽgnãg. 'Ãmũn yã
hãpxexka xohix yõg tikmũ'ũn yõg xat'ax xexka'. Xate hãpxe'e mĩy, yã hãpxopmã
xe'e'.
4 Tep-te 'ãyĩpkutuk 'ohnãg? Tep-te 'ãmax xe'ẽgnãg 'ãktux putup'ah? 'Ãp-xet
yã 'ãkuxa tup xe'ẽgnãg, ha hãpxexka xohix yõg tikmũ'ũn nũn putup, nũy xa
nũktettex. Hamũn, xate hãpxe'e mĩy, ha' xohix te' pẽnãhã'. Kaxĩy.
5 Hãpxip 'ĩhã 'ãte' pẽnãhã', pexkox xõn, pa' xip Topa pet xexka', yã topixxax
ka'ok hã' mĩy. Topa xip, ha nõnte tikmũ'ũn te Topa yũmmũg.
6 Ha ta Topa pet xexka kopa pexkox yõg nũ'pok te' 7, tu hãpxũygã'ax te' 7
tat, tu topixxax tup 'ãnuk tat, yã topixxax nĩn, tu' tat 'ũkote hĩy'ax, yã pipkup
yãnãm 'ãta yĩxux hã' mĩy.

7 Ha ta' pip nõm yõnnã'ĩ te' 4, ha ta yãp-xet te pexkox yõg nũ'pok te' 7 pu' popmãhã 'ãmuk xak'ax xohix te' 7, yã pipkup yãnãm 'ãta yĩxux hã' mĩy. 'Ãmuk xak'ax hã nũ'xĩmnãg Topa gãy'ax, yã Topa xip hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.
8 Ha ta' xip Topa yãy pet kopah, ha' pet hã nũ'xĩmnãg Topa yõg hãmmax xe'ẽgnãg xi' yõg ka'ok'ax, yĩy ta nũ'xĩmnãg kugõy hã. Ha tikmũ'ũn te' mõxakux yũmmũg 'ohnãg, ha mõktu' kux hãpxũygã'ax te' 7. Yã pexkox yõg nũ'pok te' 7 te nõm xat. Hak-nãy tu' tikmũ'ũn te mõxakux putup.

16

'Ãmuk xak'ax kopa' pux Topa yõg gãy'ax

1 'Ãte' xupak, pa' xip yãnmũn xupep'ax ka'ok Topa pet xexka kopah, tu pexkox yõg nũ'pok xop pu hãm'ãktux, hu:
—Mõg, nũy 'ãmuk xak'ax kopa' pux Topa gãy'ax hãpxexka tu'. Kaxĩy.
2 Ha ta' mõg pexkox yõg mõkutnã'ax mãxap, tu' yõg 'ãmuk xak'ax kopa' pux hãm xexka tu', ha ta' pip kayax kummuk xexka tikmũ'ũn yõg. Yã nõm yĩmũ' pip xok xexka yõg kax'ãmi, ha nõm te topa komut pu nũktettex.
3 Ha ta' mõg pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy, yã' tix, tu' yõg 'ãmuk xak'ax kopa' pux kõnãg xexka tu', ha ta kõnã'ãg te yãyhã hep 'ãta, yã' xakix xop yõg, yĩy ta' xakix kõnãg kopa hi xop xohix xexka'.
4 Ha ta' mõg pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy, yã tikoyuk, tu yõg 'ãmuk xak'ax kopa' pux kõnãg kox tu', xix kõnag xupepe'ax tu' yĩy ta kõnãg te yãyhã hep 'ãta'.
5 'Ãte' xupak, pa' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax, yã nõm te kõnãg pẽnãhã'. Tute:
—Topa 'ãmax xe'ẽgnãg. Xate hãpxe'e mĩy, tu hãpkummuk mĩy'ax yãnãn. 'Ãmax xe'ẽgnãg. 'Ãxip hõnhã xix hõmã.
6 Hamũn. Tikmũ'ũn te Topa kopa kuxa mãm xop xuhmĩy, xix Topa pupi hãm'ãktux xop xuhmĩy, ha' hep 'ãta nũ'nãhã', yĩy ta xate tikmũ'ũn pu' hõm hep 'ãta', pu' xo'op. Yã' yãnãn. Kaxĩy.
7 'Ãte' xupak, pa' xip yãnmũn xupep'ax xokxop mõ'hap'ax tu', tu hãm'ãktux, hu:
—Topah, 'ãxexka', 'ãka'ok. Xate tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit max, yã' xe'e', yã' yok. Kaxĩy
8 Ha ta' mõg pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy, yã' 4, tu yõg 'ãmuk xak'ax kopa' pux mãyõn tu', yĩy ta' pukpex xexka', ha Topa te' xat, pu tikmũ'ũn xax mõ'hap.
9 Hãmpukpex xexka te tikmũ'ũn xax mõ'hap, ha nõm te:
—Yã' kummuk xexka Topah. Kaxĩy.
Yã Topa te' xat, pu' xũygã'. Pa nõm te yõg hãpkummuk mĩy'ax kux 'ohnãg, tu Topa xexka 'ãktux max 'ohnãg.
10 Ha ta' mõg pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy, yã' 5, tu yõg 'ãmuk xak'ax kopa' pux xok xexka yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg tu', yĩy ta hãpkoxtap xok xexka yõg tikmũ'ũn yõg pip'ax tu', ha tikmũ'ũn te yãy yõyxõg putop, 'ũxũy xexka tu'.
11 tu:
—Pexkox yõg Topah, 'ãkummuk xexka'. Xatek mũg xũygã pax, tuk mũ'ã kayax popmãhã'. Kaxĩy.
12 Ha ta' mõg pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy, yã' 6, tu yõg 'ãmuk xak'ax kopa' pux kõnãg kox 'Eppanat tu', yĩy ta' nak. Nõmhã' xip putat nak, puyĩy hãm tu mãyõn xupep tu' nũn 'ũxexka xop.

13 Ha 'ãte' pẽnãhã, pa' pip yãmĩy yãy'ĩgãhnãg tikoyuk, yã hupnãg putuk, tu' pip xok xexka 'ãta yĩkox kopah, xix xok xexka yĩkox kopah, xix Topa pupix hãm'ãktux mõ'ãmũ'ax xop yĩkox kopah, tu ta' mõg.
14 Yãmĩy kummuk te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, tu ta' mõg hãm xexka yõg xat'ax xexka xohix xop hah, nũy nõm yãy tu nũ'xoh, puyĩy yãykix kakihnãg Topa ka'ok xexka yõg hãptup 'ihã'.
15 "'Ũg'ãpax: 'ũgnũn putup, yã xupxet nũn putuk. 'Ãpu 'ãpa ka'ok, nũy hãmpẽnã'. 'Ãpu 'ãxax xix 'ãyĩkãgnãg hã nũ tat mõ'ka'ok, nũy 'ãxax top hok, nũy yãyhãphup hok. Xate' mĩy, nũy ta 'ãkuxa hittup." Kaxĩy.
16 Hãpxip ha ta yãmĩy te yãy tunũ'xoh 'ũxexka xop hãpxexka tu', yã' xuxet'ax 'Ahmãget hãpxexka', yã Yoneo yĩy'ax te kaxĩy.
17 Ha ta' mõg pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy, yã' 7, tu yõg 'ãmuk xak'ax kopa' pux pexkox yokoma tu'. Ha ta Topa pet xexka kopa' xip yãnmũnxupep'ax, tu:
—Puxix. 'Ũkux. Kaxĩy.
18 Ha yãnãm kõ'ãynãg, ha hãmnãhũn, ha tex tĩnnãhã', ha hãm xexka yãy nuhuk xexka', tu yãy pot. Yã hãm yãy nuhuk xexka nãm. Hõmã Topa te' mĩy tihik hãmãxap xix hõnhã hãm yãy nuhuk kutõgnãg, pa nõmhã hãm yãy nuhuk xexka nãm.
19 Ha ta kõmẽn yãy koxip tikoyuk. Ha ta koxyõy hãpxexka xohix yõg kõmẽn xohix. Ha Topa te kõmẽn Maminõn xexka pe'paxex, tu' gãy xexka', tu yõg tikmũ'ũn xũygãhã'.
20 Ha ta' nõg hãptox xohix kõnãg yõg xix yĩktix xohix.
21 Ha ta pexkox tu' pip texxap xexka', tu ta nũ'nãhã texxap xexka', yã yãp-xet nõ hãp-tux ha' 40 kit. 'Ũnũ'nãhã', tu nũktu tikmũ'ũn tu nũ'nãhã', ha tikmũ'ũn te:
—'Ũkummuk xexka Topah. Kaxĩy.
Hãmũn, 'ũxũy xexka', yã hãpkummuk, yĩy Topa 'ãktux kummuk.

17

Xotit xexka'

1 'Ũkxip, pa' nũn pexkox yõg nũ'kutnã'ax, nõm xip 'ũxape xop te' 7 kopah, yã hõmã 'ãmuk xak'ax te' 7 tat. 'Ũnũn tu nũktu:
—Mã. 'Ãte xa mũg putup 'ũxũygãp-tup xotit xexka', yã kõmẽn, yã kõnãg kox punethok puka' pip.
2 Ha hãm xexka yõg xat'ax xexka xohix xop te xotit xexka mũtik yãy kute'ex, tu hãpkummuk xexka mĩy nũmũtik, yã' paptux putuk. Kaxĩy.
3 Ha Topa Koxuk tek mõgãhã', ha ta pexkox yõg nũ'kutnã'ax tek tat hãm nak tu', ha 'ãte' pẽnãhã', pa' xip 'ũhũn, tu kãyã xexka 'ãta yĩmũ' yũm, yã kãyã xexka 'ãta yĩmũ' pip kax'ãmi'ax kummuk punethok, yã xuxet'ax kummuk kax'ãmi, yã kãyã xexka putox te' 7, tup-tox kup te' 10.
4 Ha 'ũn te topixxax 'ãta tat, tu' tat xapmax, xix yĩm hĩ'ax, xix yĩpkutok tat'ax, xi' yĩpkox xap, xix patakup hĩy'ax, yã' xohix te pipkup yãnãm 'ãta yĩxux hã' mĩy, xix mĩkaxxap te takat hã' mĩy, xix kupxat xap hã' mĩy. Tute' tat kãnẽy, yã pipkup yãnãm 'ãta yĩxux hã' mĩy, ha kopa' pip hãpxop punethok yãyĩgãhnãg xi' xut putux, yã 'ũyõg hãpkummuk mĩy'ax yõg hãpxop.
5 Ha' kux tu' pip 'ũkax'ami 'ũxuxet'ax xaptop'ax, hu: "Kõmẽn Maminõn Xexka', yã xotit xop mũktut, xi' kummuk xop mũktut hãm xexka yõg." Kaxĩy.
6 'Ãte' pẽnãhã' 'ũn paptux, yã Topa kopa kuxa mãm xop hep 'ãta xo'op. Ha Yeyox tu' pip ka'ok, yĩy ta' nõy te' kix.

Ha 'ãte' pẽnãhã', yã 'ũn kummuk. 'Ũgkuxa te' yẽy.
7 Ha' nũn pexkox yõg nũ'kutnã'ax, tu 'ã' yĩykopit, hu:
—Xate xĩy tu 'ãkuxa te' yẽy? 'Ãte xa hãmyũmmũgãp-tup. 'Ũhũn xix kãyã xexka', yã nõm te 'ũn tat, yã nõm putox te' 7 xix putox kup te' 10.
8 Xate' pẽnãhã kãyã xexka'. Hõmã 'ũhi', pa' xok. Tute hãpkox tox xexka kopa' xupep putup, ha ta' nõy tep-tex putup. Ha ta' nũn putup tikmũ'ũn. Hõmã xip'ah hãm xexka', 'ĩhã nõm tikmũ'ũn yõg 'ãxet'ax kax'ãmi 'ohnãg 'ũhi'ax yõg tappet kopah, putu hi xe'e, ha' kux 'ohnãg. Nõm nũn putup, tu' pẽnãp-tup kãyã xexka xok, hu' yẽy. Hõmã 'ũhi', tuk-nãy tu' xok, pa hãpxip 'ĩhã putpu' xip'ax.
9 —'Ãpu hãmyũmmũg. 'ũp-tox te' 7 te yĩktix te' 7 putuk, ha 'ũn te yĩktix te' 7 yĩmũ' yũm. 'ũp-tox te' 7 te tikmũ'ũn yõg xat'ax xexka te' 7 putuk,
10 tu' xat'ax xexka te' 5 xakix, ha hõnhã yãp-xet 'ũxexka', tu' tikmũ'ũn xat, ha' nõy xexka nũn putup, tu hãpxip 'ĩhã' xip'ax.
11 Ha ta kãyã xexka', yã 'ũxat'ax xexka nõy, yã' 8. Hõmã' xip, pa hõnhã' xip 'ohnãg. Yã' xip 'ũxape xop te' 7 kopah. 'Ũnõy tep-tex putup.
12 —Ha xate' pẽnãhã 'ũp-tox kup te' 10, nõm te' xat'ax xexka te' 10 putuk, tu hãpxip nõm te tikmũ'ũn xat putup. Yã Topa te' xat putup, ha nõm te tikmũ'ũn xat putup kãyã xexka mũtik hãpxip kutõgnãg hã,
13 tup-tup hãpxop puxet. 'Ũp-tup, nũy kãyã xexka xexkanã',
14 tu' yãykix putup Kahnẽn Kutok mũtik, pa Kahnẽn Kutok te' xut putup, xix Kahnẽn Kutok te nõm xãnã'ax xop te' xut putup, yã yõg yĩmõgãtux xop, yã nõm te Kahnẽn Kutok tu' pip ka'ok. Hamũn te' xut putup. Kahnẽn Kutok, yã xuxyã xop yõg xuxyã', xix xat'ax xexka xop yõg xat'ax xexka'. Kaxĩy.
15 Ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax te 'ã hãm'ãktux 'ũxeheh, hu:
—Pute 'ũm kõnãg kox xohix xotit te nõm puka' yũm? Yã hãm xexka yõg xop xohix xexka', yã tikmũ'ũn xop xohix, yã' hep xop xohix, yã' yĩy'ax xop xohix.
16 Xate' pẽnãhã 'ũp-tox kup te' 10 xix kãyã xexka pẽnãhã'. Nõm te xotit putup nõg putup. Nõm te' pop putup 'ũyõg hãpxop xohix, ha' xax top'ax, tu xotit yĩn mãp-tup, tu kuxap hã' koxyõy putup.
17 Hamũn, Topa te' xat, ha tikmũ'ũn te kãyã xexka 'ãta yõg xat'ax mĩy, yã tikmũ'ũn tep-tup, yã Topa te' xat.
18 —Xate' pẽnãhã, yã' xip 'ũhũn. Yã 'ũn te kõmẽn putuk, ha kõmẽn kopa' pip tihik, tu nõm te hãm xexka yõg xat'ax xexka xop xat putup. Kaxĩy.

18

'Ũkoxyõy kõmẽn Maminõn

1 Hãpxip 'ĩhã 'ãte' pẽnãhã', pa' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax nõy, tu pexkox kopa' xupep, tu ta yĩxohoh, yã' xexka', tu' xat punethok, ha hãm xexka yõg tikmũ'ũn xohix te' pẽnãhã', yã' max xe'ẽgnãg,
2 tu hãm'ãktux ka'ok, hu:
—'Ũnõg, yã kõmẽn Maminõn xexka 'ũnõg. Hõnhã yã yãmĩy pet xix yãmĩy yãy'ĩgãnãg pet, xix putux kummuk yãy'ĩgãnãg pet.
3 Hõmã tute tikmũ'ũn mõgãhã', puyĩy hãpkummuk xut putux mĩy, ha hãm xexka yõg xat'ax xexka xop te' nõm nũmũtik, ha tikmũ'ũn te yãy hãm texop xexka', tu' nõmenex kõmẽn Maminõn xexka yõg hãpxop xohix. Kaxĩy.
4 'Ãte' xupak, pa' xip yãnmũn xupep'ax pexkox tu, tu hãm'ãktux hu:
—Yõgnũ tikmũ'ũn, mã, 'ãpu kõmẽn nĩm! Mõg!
'Ãpu hãpkummuk mĩy hok nũmũtik,

nũy 'ãxũy hok nũmũtik.
5 Yã 'ũyõg hãpkummuk mĩy'ax punethok, tu' xexka te yĩktix putuk,
tu yĩktix xanep te pexkox xuhmĩy,
ha Topa te yõg hãpkummuk mĩy'ax 'ãtigãhã'.
6 Kõmẽn yõg xop te 'ãxop kute'ex kummuk. 'Ãpu' yãnãn.
'Ãpu' yãnãn tix.
Kõmẽn yõg xop te 'ãxop xũygãhã'. 'Ãpu' yãnãn, nũy nõm xũygã tix.
7 Kõmẽn yõg xop te yãy xexka mĩy, tu yãy putexop xexka mĩy. 'Ãpu nõm xũygã
xexka', yã' kummugã xexka'.
Hamũn, kõmẽn yõg xop te yãy mũtik hãm'ãktux, hu:
"'Ũgmũg, yãg ka'ok, yã' xohix xat.
'Ap hok yũm'ah 'ũgmũn.
'A 'ãte hãpkummuk pẽnãp-tup'ah!" Kaxĩy.
8 Pa 'ãmhok. Tute hãpkummuk mĩy, yĩy ta' nũn mõka'ok hãpkummuk 'ãmnĩy puxet
'ĩhã. Yã' xakip-tup, tu' kuxa hittup 'ohnãg putup, tu putup te' kix putup,
ha kuxap te' koxyõy putup.
Yã' ka'ok Topa xexka', tu' nõy yõg hãpkummuk mĩy'ax yãnãn.
Kaxĩy.
9 Ha hãm xexka yõg xexka xop te hãpkummuk mĩy nũmũtik, ha kõmẽn
mõ'hap, ha kugõy te pepi' mõg, ha xat'ax xexka xop te' pẽnãp-tup, tu' potap-
tup, tu' kuxa hittup 'ohnãg putup,
10 tu' xũy yĩpkutuk, tu' pip hãptox tu', tu hãm'ãktux, hu:
—Tu texĩy, tu' kummuk? Kõmẽn Maminõn yã' xexka', tu' ka'ok, pa 'ot puxet
nõg 'ĩhã' kux. Yã Topa te 'õg hãpkummuk mĩy'ax yãnãn.
11 Ha hãm xexka yõg nõmenex xop te kõmẽn hã potaha', tu' kuxa hittup
'ohnãg. Yã tikmũ'ũn te yõg hãpxop hãmenex kux.
12 Yã nõmenex 'ohnãg 'ũyõg hãpxop, yã pipkup yãnãm 'ãta yĩxux hã' nõ'õm,
xix pipkup ponnok hã' nõ'õm, xix mĩkaxxap te takat, xix kupxat xap, xix
topixxax te nĩn hã' mĩy, xix topixxax yĩxux mũnnĩy, xix topixxax te xet hã'
mĩy, xix topixxax 'ãta', xix hãpxop mãynãg mĩm max hã' mĩy, xix hãpxop xohix
xoktox xox hã' mĩy, xix mĩm te takat hã' mĩy, xix pipkup monõn hã' mĩy, xix
pipkup hã' mĩy, xix mĩkaxxap mãm hã' mĩy,
13 xix mĩpxax kõnnõn kãnẽn hã' mĩy, xix tẽpet xuxpex, xix kõnnõn mõ'hap ha'
hax max, xix mĩha' haxnãg max, xix hep haxnãg max, xix xupyãg, xi' top hep
'ayet, xix xuxnãg max kõnnõn, xix xuxnãg xe tox, xix mũnũytut, xix kahnẽn,
xix kãmãnok, xix hãpxop yĩkũy'ax, xix tikmũ'ũn kãmãnat xop, xix tikmũ'ũn
kuxa'. Yã hãpxop xohix hãmenex kux.
14 Ha nõmenex xop te kõmẽn 'ãktux, hu:
—Kõmẽn yõg tikmũ'ũn tep-tup hãpxop max xohix, pa hõnhã' nõg. 'Ũp-te xop
xexka tu' kux. Hõmã kõmẽn max te yãy putuk, pa' nõg, tu xep xip putup'ah.
Kaxĩy.
15 Ha nõmenex xop te nõmenex punethok kõmẽn kopah, tu hõnhã' xũy
yĩpkutuk, tu' pip hãptox tu', tu potap-tup, tu' kuxa hittup 'ohnãg.
16 Tu:
—Tu texĩy tu' kummuk kõmẽn xexka'. Hõmã kõmẽn yõg tikmũ'ũn te
topixxax max tat, yã nĩn hã' mĩy, yã topixxax 'ãta', xix topixxax yĩxux mũnnĩy,
xix kahnẽn xe hã' mĩy topixxax 'ãta', tu xapmax taha', xi' yĩm hĩy'ax, xi'
yĩpkutok tat'ax, xi' yĩpkox xap, yã pipkup yãnãm 'ãta yĩxux hã' mĩy, xix mĩkaxxap
te takat hã' mĩy, xix kupxat xap hã' mĩy.

17 Pa 'ot puxet nõg, 'ĩhã yõg hãpxop xohix xexka xaxok. Kaxĩy.
Ha ta mĩpkox mõgã'ax xexka xop te' pẽnãp-tup hãptox tu', xix nõm te mĩpkox hã' mõg xop, xix mĩpkox mõgã'ax xop, xix nõm te mĩpkox hã tayũmak pop,
18 Yã' xohix te hãm'ãktux ka'ok putup, hu:
—Hãmyãxatamuk xohix xexka hã' xip 'ohnãg kõmẽn nõy te nõm putuk. Kaxĩy.
19 Tu yãy putox yĩmũ hãpkõnnõn mõ'pok, yã' kuxa hittup 'ohnãg, tu' potaha', tu' kuxa xũy, tu:
—Tu texĩy tu' kummuk? Yã' kummuk kõmẽn pu'. Hõmã mĩpkox yõg tikmũ'ũn xohix mõg kõmẽn tu', tu yãyhãp-texop xexka'. Pa 'ot puxet nõg 'ĩhã kõmẽn yõg tikmũ'ũn te hãpxop xohix xexka xaxok. Kaxĩy.
20 Ha ta pexkox kopa' pip xop te:
—'Ãpu kõmẽn koxyõy'ax hã 'ãkuxa hittup. Yeyox kopa kuxa mãm xop, 'ãpu 'ãkuxa hittup, xix Yeyox yõg mõ'pok xop, xix Topa pupi hãm'ãktux xop. Hamũn, Topa te kõmẽn yõg tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kummuk yãnãn. Kaxĩy.
21 Ha ta' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax, tu mĩkaxxap xexka paha', yã' xexka', te mĩkaxxap kõnnõnã'ax putuk. Tute' paha', tu nũ'yõn kõnãg xexka tu', tu hãm'ãktux, hu:
—Kaxĩy kõmẽn Maminõn xexka nũ'yõn putup, yã nũ'yõn mõ'ka'ok putup, ha tikmũ'ũn te' xe pẽnãp-tup'ah.
22 Tikmũ'ũn te xe 'ap kaxyã'ax xupak putup'ah kõmẽn kopah, xix kaxyã'ax xop, xix panao kaxyã'ax, xix tonõmet kaxyã'ax, yã xe' xohix xupak putup'ah. Tikmũ'ũn te 'a' xupak putup'ah kãmãnat hãm, xix mĩkaxxap kõnnõnã'ax 'ãpak putup'ah 'ũxeheh,
23 tu xe pẽnãp-tup'ah kuyãnãm tat'ax xix yõg kuyãnãm kõmẽn kopah. Tikmũ'ũn te xe' xupak putup'ah yãyta xop yõg hãm'ãktux kõmẽn kopah. Hõmã kõmẽn yõg nõmenex xop 'ũka'ok xexka', pa hãpxexka nõy yõg nõmenex xop ka'ok kutõgnãg. Hõmã kõmẽn yõg tikmũ'ũn te' koit pax. Kaxĩy.
24 Hõmã kõmẽn Maminõn yõg tikmũ'ũn te' kix Topa pupi hãm'ãktux xop xix Yeyox kopa kuxa mãm xop kõmẽn kopah, tu' kixgãhã' 'ũxohix hãpxexka xohix tu'. Hã kaxĩy Topa te yõg hãpkummuk mĩy'ax yãnãn.

19

1 Hãpxip 'ĩhã 'ãte' xupak, pa' xip yãnmũn xupep'ax xexka pexkox tu', yã tikmũ'ũn xohix yõg hãm'ãktux putuk. Tu hãm'ãktux, hu:
—'Ũmax Topah. Topa te tikmũ'ũn mõy hãpkummuk kopah. Topa 'ũmax xe'ẽgnãg, tu' ka'ok xexka'.
2 Yã' xe'e, tu' yok Topah, hu tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax yãnãn. Tute xotit xexka yõg hãpkummuk mĩy'ax yãnãn. Xotit xexka te hãm xexka yõg tikmũ'ũn xohix mõgãhã', puyĩy hãpkummuk mĩy nũmũtik. Tute' kix Topa yõg kãmãnat, yĩy Topa te nõm xũygãhã'. Kaxĩy.
3 Tu xe hãm'ãktux ka'ok, hu:
—'Ũmax Topah. Kõmẽn xexka mõ'xut, ha kugõy te pepi' mõg putup hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã'. Kaxĩy.
4 Ha ta' pip tik xexka te' 24, xix yõnnã'ĩ te' 4, tu Topa pu nũktettex, tu Topa 'ãktux max, ha Topa yũm mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg yĩmũ'. 'Ũxohix te:
—Hamũn. 'ũmax Topah. Kaxĩy.

Kahnẽn Kutok yõg yãyta yõg 'ãmuk xexka'

5 Ha ta' xip 'ũyãnmũnxupep'ax 'ũxexka yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg tu', tu:

—Topa yõg kãmãnat xop, 'ãpu yũmũ yõg Topa 'ãktux max. Tihik, yã' xexka xik-tõgnãg, 'ãpu yũmũ yõg Topa 'ãktux max. Topa yĩpkutuk xop, 'ãpu yũmũ yõg Topa 'ãktux max. Kaxĩy.

6 Ha 'ãte' xupak, pa' xip hãmnũhũn, yã tikmũ'ũn xohix yõg hãm'ãktux putuk, pe xamoka xexka yõg hãmnũhũn putuk, pe tex tĩnnã'ax putuk. 'Ãte' xupak, ha nõm te:

—'Ũmax Topah. Yũmũ yõg Topa te hãpxop xohix xexka mĩy yũmmũg. Hamũn, 'ũxexka'.

7 'Ãpu yũmũ hittup, tu yũmũg kuxa hittup. 'Ãpu yũmũ Topa 'ũxexka 'ãktux. Hamũn, hãpxip kutõgnãg 'ĩhã yãytap-tup Kahnẽn Kutok hah, ha 'ũn te yãytap-tup te yãy maxnãhã, nũy yãytax,

8 tu' pop topixxax tup, yã nĩn hã' mĩy, yã' xunnuk 'ũyõg topixxax. Kaxĩy.

Hamũn, nõm topixxax nĩn te Topa kopa kuxa mãm xop yõg hãpxopmã'ax max putuk.

9 Ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax te 'ã hãm'ãktux, hu:

—'Ãpu kax'ãmi, hu: "'Ũkuxa hittup nõ'õm. Yã Topa te nõm xãnãhã', pu nũ' Kahnẽn Kutok yõg yãyta yõg 'ãmuk xexka hah." Kaxĩy.

Tu xe:

—Topa te hãm'ãktux xe'e'. Kaxĩy.

10 Ha 'ãte pexkox yõg nũ'kutnã'ax pu nũ'xup, pa tute:

—'Ãmhok. Kaxĩy hok. 'Ãte Topa pu hãpxopmã max yã 'ãmũn putuk xix 'ãxape putuk, yã Yeyox yõg hãm'ãpak xe'e 'ãpak xop putuk. 'Ãpu Topa pu nũ'ãxup. Kaxĩy.

Yã Topa pupi hãm'ãktux xop te Yeyox yõg hãm'ãpak xe'e 'ãktux.

'Õm te kãm'ãnok ponnok yĩmũ' yũm

11 'Ãte' pẽnãhã', ha pexkox xõn, pa' xip kãmãnok ponnok, ha nõm te' yĩmũ' yũm 'ũxuxet'ax Nõm Te' Nõy Tu' Xip Ka'ok xix Nõm Xe'e'. Tute 'ũxohix yõg hãpkummuk mĩy'ax kopit, yã' yok, tu' nõy mũtik yãykix.

12 'Ũpa te kuxap putuk, tu' tat 'ũxat'ax xexka yõg kuxxax punethok, tu 'ũxuxet'ax kax'ãmi tat, pa' xohix te' xuxet'ax yũmmũg 'ohnãg, pa nõm puxet te' yũmmũg yãy yõg xuxet'ax.

13 'Ũtat topixxax tox, yã' patok 'ũhep 'ãta hã. 'Ũxuxet'ax "Topa yõg Hãm'ãktux." Kaxĩy.

14 Ha pexkox yõg xonat xop te' pe' mõg, tu kãmãnok ponnok yĩmũ' mãm kamah, tu ta' mõg, tu topixxax nĩn ponnok tup tat,

15 ha mĩkaxxexka xox max xip 'ũyĩkox kopah, tu' xupep. Tute mĩkax xexka hã' xut putup, ha ta hãm xexka yõg xop xohix te' xut putup'ah. Tute hãm xexka yõg xop xohix xat putup pipkup xexka tox hã. Tute' koxyõy putup, yã mĩnta 'op hep xut'ax putuk. Yã' gãy Topah. Topa te hãpxop xohix xexka mĩy yũmmũg.

16 Nõm te kãmãnok yĩmũ' yũm, tu topixxax tu' kax'ãmi, hu: "'Ũxat'ax xexka yõg xat'ax xexka xix xuxyã xop yõg xuxyã'". Kaxĩy. Tu' paxix yĩmũ nõm kax'ãmi kamah.

17 Ha 'ãte' pẽnãhã, pa' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax mãyõn yãnãm tu', tu' xãnã ka'ok putux xohix xop nõm topaha'. 'Ũxãnãhã, hu:

—Mã, Topa yõg 'ãmuk ha nũ'.

18 Mã, nũy 'ũxat'ax xexka yĩn mã', xix xonat yõg xat'ax xop yĩn, xix xonat yĩn, xix kãmãnok yĩn, xix kãmãnok yĩmũ' mãm xop yĩn, xix tik xohix yĩn, yã kãmãnat xop yĩn, xix xuxyã xop yĩn, xi' xexka xik-tognãg xop yĩn. Kaxĩy.

19 Ha 'ãte' pẽnãhã, pa' xip kãyã xexka 'ãta, xix hãm xexka yõg xat'ax xexka
xop pip xix yõg xonat xop. 'Ũxohix tu yãy tu nũ'nãhã', nũy yãykix nũmũtik, yã
nõm te kãmãnok yĩmũ' yũm mũtik xix yõg xonat xop mũtik.
20 Ha kãyã xexka 'ãta te' xut 'ohnãg, ha' nõy te' mũg, tu' hĩy, tu Topa pupi
hãm'ãktux mõ'ãmũ'ax mũg, tu' hĩy. Yã hõmã Topa pupi hãm'ãktux mõ'ãmũ'ax
xop te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg kãyã xexka 'ãta pu'. Tute hãpxopmã ka'ok
xe'ẽgnãg, pa' koit, yĩy ta' pe' mõg tikmũ'ũn, yã tikmũ'ũn tu' xip kãyã xexka
'ãta yõg kax'ãmi'ax, tu kãyã xexka 'ãta yõg topa komut pu nũktettex.
Ta mõ kãyã xexka 'ãta yõn kuxap 'ũxop yõg kopah, yã' hi', xix Topa pupi
hãm'ãktux mõ'ãmã'ax xop kamah. Yã kuxap te kõnãg xexka putuk.
21 Ha ta nõm te kãmãnok yĩmũ' yũm yõg mĩkax xexka te' yĩkox kopa' xupep,
tu' xuhmĩy xonat xop, tu' kix, ha' xakix, ha ta putux yãy'ĩgã xop nũn, tu nũktu
xonat xop yĩn mãhã', tu' hix ka'ok.

20

Hãmãxatamuk te' 1.000

1 'Ãte' pẽnãhã, pa' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax, tu pexkox kopa' xupep, tu
ta yĩxohoh, tu' yĩm kopa' tat hãpkox tox xexka yõg pipkup hãmyĩnnĩn'ax xix
pipkup mãgxap tat,
2 tu xok xexka 'ãta paha'. 'Ũ'ũm xok xexka 'ãta? Yã nõm kãyã hittap,
yã Hãmgãyãgnãg, yã Niap, yã Xatanãy. Pexkox yõg mõkutnã'ax te nõm hĩy
hãmyãxatamuk xohix te' 1.000 hã,
3 Yã' putxok hãpkox tox xexka kopah, tu mõ'yĩnnĩn, tu' kĩy, puyĩy hãpxexka
yõg tikmũ'ũn xe mõgã hok, puyĩy tikmũ'ũn hãpkummuk mĩy hok, ha mõktu'
nõg putup hãmyãxatamuk xohix te' 1.000, hak-nãy tu Hãmgãyãgnãg xut, pu
mõg hãpxip kutõgnãg hã.
4 Ha 'ãte' pẽnãhã', pa' pip nõm xop te' xexka xop yõg mĩmpe mãm'ax yĩmũ'
mãm. Topa te' xat, ha nõm te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit. Ha 'ãte'
pẽnãhã', pa' pip tikmũ'ũn yãmĩy. Hõmã nõm tikmũ'ũn te Topa yõg hãm'ãktux
kopa kuxa mãm, tu hõnhã Yeyox yũmmũg, tu ta' mõg, nũy Yeyox yõg hãm'ãpak
max 'ãktux, yĩy ta tikmũ'ũn te' kix, ha' xakix. Nõm te kãyã xexka pu nũktettex
'ohnãg, xix yõg topa komut pu nũktettex 'ohnãg, tu' pop 'ohnãg kãyã xexka yõg
kax'ãmi'ax yãy kux tu', pe' yĩm tu'. Pa hõnhã hi', tu yãyhã xexka xop Kunnix
mũtik hãmyãxatamuk xohix te 1.000 hã.
5 Hamũn, 'ũputpu' hi hãmãxap, pa xakix xop nõy te putpu' hi 'ohnãg, ha
mõktu' nõg hãmyãxatamuk te' 1.000.
6 Yã' kuxa hittup nõm te putpu' hi hãmãxap. Yã xe xakix putup'ah, pa' nõy
xe xakix putup, tu' pip putup Topa yõg hãptox tu', yã xakix tik putuk. Pa' nõy
xe xakix putup'ah. Nõm te Topa yõg 'ãmãnex xop putuk xix Kunnix yõg, tu'
xohi' xat putup Kunnix mũtik hãmyãxatamuk xohix te' 1.000 hã.

Hãmgãyãgnãg nu'xok

7 Hãmyãxatamuk te 1.000 nõg putup, ha ta 'õm te Hãmgãyãgnãg xut putup
'ũyõg kanet ka'ok kopah.
8 Ha ta' mõg putup, nũy koit, nũy mõgã hãpxexka xohix yõg tikmũ'ũn
hãpxexka xohix tu', yã Goge' xix Mãgoge'. Ha Hãmgãyãgnãg te nõm yãy tu
nũ'xoh, puyĩy yãykix, yã tikmũ'ũn xohix, yã xohix te 'ãmot xap xohix putuk
hãpkux yõg.

9 Yã' xohix te hãm panip tu' pip, tu ta' nũn putup, tu nũktu Topa kopa kuxa mãm xop xakot, xix Topa yõg kõmẽn xakot, yã Topa te nõm putup pax. Pa hãpxip 'ĩhã kuxap te pexkox kopa' xupep, tu nũktu' nãhã', tu nũktu nõm tikmũ'ũn koxyõy.

10 Yã Hãmgãyãgnãg te tikmũ'ũn pu' koit. Ha' nõy te' mũg Hãmgãyãgnãg, tu nũ'xok kuxap kopah, yã mĩkaxxap 'ũxop yõg kuxap kopah. Yã kuxap te kõnãg xexka putuk, ha' pip kama kãyã xexka xix Topa pupi hãm'ãktux mõ'ãmã'ax. Yã' xohix xũy hãptup 'ĩhã xix 'ãmnĩy 'ĩhã hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.

Tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit

11 Ha 'ãte' pẽnãhã', pa' xip 'ũxat'ax xexka yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg xexka ponnok, ha 'õm te yĩmũ' yũm. Ha nõm keppa 'ũnõg hãm xexka xix pexkox yokoma'. Yã 'ap pip'ah.

12 'Ãte' pẽnãhã', pa' pip xakix xop, yã' xexka xik-tõgnãg xop, ha' xat'ax xexka yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg keppak-nĩhã' pip, ha' xõn tappet, tu' nõy xõn. Yã hi'ax xop yõg tappet yã hi'ax xop 'ãxet'ax pip tappet tu', hu' hi mõkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg. Yã Topa yĩkak pip putup. Ha tikmũ'ũn hãpxopmã'ax yõg kax'ãmi'ax pip tappet tu'. Ha 'õm te' mõkupix, nũy tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit.

13 Ha ta' putpu' hi' xakix xop, nõm xakix kõnãg kopah. Ha putpu' hi xakix xop, yã nõm pip xukpot tu', tu' xohix nũn, ha' nõy te yõg hãpxopmã'ax kopit.

14 Ha' putxok kuxap kopa hãpxakix'ax xix xakix xop. Yã kuxap te kõnãg xexka putuk. Kuxap xexka yã xakix'ax tix.

15 Tikmũ'ũn yõg xuxet'ax kax'ãmi 'ohnãg 'ũhi xop yõg tappet tu', puxix nõy nõm nũ'xok kuxap kopah, nõm te kõnãg xexka putuk.

21

1 'Ãte' pẽnãhã', pa' xip pexkox yokoma' nõy tup xix hãm xexka nõy tup. Hamũn, 'ũnõg pexkox yokoma mãxap xix hãm xexka mãxap.

2 'Ãte' pẽnãhã', pa' xip kõmẽn xe'ẽgnãg, yã kõmẽn Yenoyanẽn nõy tup, tu pexkox kopa' xupep, tu ta yĩxohoh. Yã' max yãy putuk. Yã 'ũn te yãytap-tup putuk, tu' xax max tat, tu' mõg, nũy yãy yĩpxox mũy.

3 'Ãte' xupak, pa' xip yãnmũn xupep'ax 'ũxat'ax xexka yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg tu', tu hãm'ãktux, hu:

—Hõnhã Topa te yãy kotĩnnãhã tikmũ'ũn mũtik. Tute yãykotĩnnãp-tup nũmũtik. Yã yõg tikmũ'ũn. Topa xip putup nũmũtik, yã tikmũ'ũn yõg Topah.

4 Topa te tikmũ'ũn pa hep kutux putup. 'A xep xakix putup'ah, tu xe' kuxa hittup 'ohnãg putup'ah, tu xe' xũy putup'ah. Yã' nõg hãpxop hittap. Kaxĩy.

5 Ta nõm te' xat'ax xexka yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg yĩmũ' yũm, tu:

—Nõmhã 'ãte hãpxop xohix tup mĩy putup. Kaxĩy.

Tu xe 'ã hãm'ãktux, hu:

—'Ãpu nõm kax'ãmi' yã hãm'ãktux xe'e'. 'Ũmax, pu tikmũ'ũn kuxa mãm hãm'ãktux kopah. Kaxĩy.

6 Tu xe:

—Puxix. 'Ũkux. 'Ũgmũn yã mãxap xix ka'ax, yã 'Appa xix 'Õm. 'Ok kõnãg putup te 'ãp-tex? 'Ãte xa hok hõm putup kõnã'ãg, yã kõnãg xupep'ax yõg, ha nõm te 'ãxop hĩnnãp-tup.

7 'Ãte 'ã tu' pip ka'ok xop pu nõm hõm, hak mũn yã 'ũyõg Topah, yã 'ũk-tok xop nõ'õm.

8 Pa' pip 'ũkuxanõg xop, xi' kuxa mãm 'ohnãg xop, xix yãy'ĩgã xop, xix nõm te' nõy kix xop, xi' nõy hã xupxet xop, xix mĩm mĩy xop, xix topa komut pu

nũktettex xop, xi' koit xop. Yã' xohix yõg pip'ax pip, yã mĩkaxxap 'ũxop yõg kuxap kopah, yã kõnãg xexka putuk, yã xakix'ax tix. Kaxĩy.

Kõmen Yenoyanẽn tup

9 Ha ta' xip pexkox yõg nũ'kutnã'ax, nõm te' xape te' 7 xop kopa' xip. Hõmã nõm xop te 'ãmuk xak'ax te' 7 tat, ha nõm kopa' pip hãpxũygã'ax te' 7. Yã nõm pexkox yõg nũ'kutnã'ax 'ũkha' nũn, tu nũktu:

—Mã, 'ãte xa mũg putup 'ũn te yãytap-tup, yã Kahnẽn xetut. Kaxĩy.

10 Ha Topa Koxuk tek xat, tuk mõgãhã yĩktix xox putox tu', tu 'ã mũg Yenoyanẽn, yã kõmẽn xe'ẽgnãg, ha pexkox kopa' xupep, xix Topa yĩka' xupep, tu ta' yĩxohoh.

11 'Ũyõg kuyãnãm yã Topa yõg hãmmax xe'ẽgnãg'ax. Kõmẽn te kuyãnãm mĩy, yã mĩkaxxap te takat putuk, yã mĩkaxxap yax putuk, xix 'ũtup te mĩkaxxap kinixat putuk.

12 Kõmẽn yõg hãmpak'ax tox xexka', ha yõg hãmpak'ax yõg hãmyĩnnĩn'ax xohix te' 12, ha pexkox yõg nũ'pok te' 12 te nõm pẽnãhã'. Ha' pip 'ũkax'ãmi'ax hãmyĩnnĩn'ax tu', yã 'Iyaet xop yõg hep xop te' 12 yõg xuxet'ax.

13 Ha' patpe tu' pip hãmyĩnnĩn'ax te' tikoyuk, yã patpe xohix te kãxĩy, yã mãyõn xupep tu' tikoyuk, ha xot tu' tikoyuk, ha nõntix tu' tikoyuk, ha mãyõn mõ'nã'ax tu tikoyuk.

14 Ha kõmẽn yõg hãmpak'ax xip mĩkaxxap te' 12 yĩmũ'. Mĩkaxxap te' 12 tu' pip kax'ãmix'a, yã Kahnẽn Kutok yõg mõ'pok te' 12 'ãxet'ax kax'ãmi'.

15 Ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax te hãm'ãktux 'ũgmũtik, tu' tat mõhãmmũg'ax, nũy kõmẽn yõg mẽn mõkupix, xix hãmyĩnnĩn'ax yõg mẽn, xix hãmpak'ax yõg mẽn.

16 Kõmẽn yõg hãmpak'ax yõg patpe te' 4. Patpe xohix yõg mẽn te yãy putuk. Pexkox yõg nũ'kutnã'ax te kõmẽn yõg mẽn mõkupix, 'ũtox te 2.200 kinõm, xix patpe xix patpe nõy yõg 2.200 kinõm kamah. Ha kõmẽn tox pepix yõg kinõm te' 2.200 kamah, yã' yãy putuk.

17 Pexkox yõg nũ'kutnã'ax te hãmpak'ax yõg patpe tix yõg mẽn mõkupix, yã' xohix te' 64, yã tikmũ'ũn yõg mẽn hã' mõkupix pexkox yõg nũ'kutnã'ax te'.

18 Kõmẽn yõg hãmpak'ax te mĩkaxxap yax hã' mĩy, ha ta kõmẽn te pipkup 'ãta yĩxux hã' mĩy, yã kuyãnãm mĩy tu' tup, tu minino putuk.

19 Kõmẽn yõg hãmpak'ax yõg kupkũnĩy yĩmũ' pip mĩkaxxap te takat punethok. Yã 'ũkupkũnĩy kakak yõg mĩkaxxap yax, xix 'ũkupkũnĩy yĩmũ' xip tix yõg mĩkaxxap xapit, xix 'ũkupkũnĩy yĩmũ' xip tikoyuk yõg mĩkaxxap 'ak, xix 'ũkupkũnĩy yĩmũ' xip 4 yõg mĩkaxxap 'exmẽnat,

20 xix 'ũkupkũnĩy yĩmũ' xip 5 yõg mĩkaxxap xanõn, xix 'ũkupkũnĩy yĩmũ' xip 6 yõg mĩkaxxap xahnix, xix 'ũkupkũnĩy yĩmũ' xip 7 yõg mĩkaxxap kiniyot, xix 'ũkupkũnĩy yĩmũ' xip 8 yõg mĩkaxxap menit, xix 'ũkupkũnĩy yĩmũ' xip 9 yõg mĩkaxxap topay, xix 'ũkupkũnĩy yĩmũ' xip 10 yõg mĩkaxxap kiniyop, xix 'ũkupkũnĩy yĩmũ' xip 11 yõg mĩkaxxap yaxĩn, xix 'ũkupkũnĩy yĩmũ' xip 12 yõg mĩkaxxap 'ãmãtix.

21 Ha hãmyĩnnĩn'ax te' 12 te kupxat xap te' 12 hã' mĩy, yã yãpxet te kupxat xap puxet hã' mĩy. Ha kõmẽn yõg putat te pipkup yãnãm 'ãta yĩxux hã' mĩy, yã yãnãm mĩy, tu' tup, yã minino putuk.

22 Ha 'ãte' pẽnã 'ohnãg Topa pet xexka kõmẽn kopah. 'Ap xip'ah. Yã Topa xip kõmẽn kopah xix Kahnẽn Kutok xip. Puxix. Topa 'ũxexka', tu hãpxop xohix xexka yũmmũg.

23 Ha 'ap xip'ah mãyõn, xix mãyõn hex, yã 'ap putup'ah mãyõn yãnãm xix mãyõn hex yãnãm. Hamũn, Topa max xe'ẽgnãg xix Kahnẽn Kutok, hu kuyãnãm punethok pip. Puxix.
24 Ha ta' pip tikmũ'ũn hãm xexka tu', ha kõmẽn te nõm yĩmũ mõ kuyãnãm yõn, ha hãm xexka yõg xat'ax xexka xop nũn putup, tu hãpxop max nũnnãp-tup, tu nũktu kõmẽn hã mõxakux.
25 Ha kõmẽn yõg mõhãmyĩnnĩn'ax xõn hãptup tox hã, tu nõhãmyĩnnĩn putup 'ohnãg. Hãmũn, 'ap xip'ah 'ãmniy 'õnteh.
26 Ha hãm xexka xohix yõg hãpxop xe'ẽgnãg nũnnãp-tup kõmẽn tu', xix yõg hãpxop max.
27 Pa hãpxop yãy'ĩgã nũnnãp-tup 'ohnãg kõmẽn tu', yã hãpkummuk mĩy'ax nũnnãp-tup 'ohnãg xi' koit'ax nũnnãp-tup 'ohnãg. Pa mõ'nãp-tup nõm tikmũ'ũn, yã 'ũyõg xuxet'ax kax'ami Kahnẽn Kutok yõg hi'ax xop yõg tappet tu'.

22

1 Ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax te 'ã' mũg kõnãg kox, ha yõg kõnã'ãg te tikmũ'ũn hĩnnãhã', tu kuyãnãm mĩy, tu' tup, tu kinixat putuk. Kõnãg kox te Topa yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg tu' xupep xix Kahnẽn Kutok yõg,
2 tu ta' mõg putat kote', ha ta' pip kõnãg kox yõg hãpkux tix tu' mĩm kup tix, yã hi'ax yõg, tu mey puxet 'ĩhã mĩnta ta punethok, ha mey nõy 'ĩhã minta ta' nõy punethok. Yã hã kaxĩy mey te' 12 yõg mĩnta ta xohix te' 12. Ha yõg mĩm xux te hãpxexka xohix yõg tikmũ'ũn hittupmãhã'.
3 'Ap xip'ah hãpxop kummuk, Topa te nõm putup nõg. Ha ta' xip kõmẽn kopa Topa yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg xix Kahnẽn Kutok yõg, ha yõg kãmãnat te Topa pu nũktettex xix Kahnẽn Kutok pu nũktettex,
4 tu Topa pa pẽnãp-tup xix Kahnẽn Kutok pa pẽnãp-tup, ha Topa 'ãxet'ax pip tikmũ'ũn kux tu', xix Kahnẽn Kutok 'ãxet'ax.
5 Ha 'ap xip putup'ah 'ãmnĩy 'ũxeheh, yĩy ta 'ap xip putup'ah kuyãnãm tat'ax xix mãyõn yãnãm. Yã Topa xexka te hãptupmãp-tup, ha Topa yõg xop te' xohix xat putup hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã.

Yeyox te putpu' nũn

6 Ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax te 'ã hãm'ãktux, hu:

—Nõm hãm'ãktux 'ũxe'e. 'Ũmax, pu tikmũ'ũn hãm'ãktux kopa kuxa mãm. Ha Topa xexka te Topa pupi hãm'ãktux xop pu Topa Koxuk hõm, ha ta nõmhã Topa te yõg pexkox yõg nũ'kutnã'ax mõkutnãhã', nũy Topa yõg kãmãnat pu hãm'ãktux hãpxopmã'ax texĩy pip'ax hãpxip kutõgnãg 'ĩhã. Kaxĩy.

7 Ha Yeyox te:

—'Ãpu 'ũxupax. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhãg mõg putup 'ãxop hah. 'Ũkuxa hittup nõm te nũ hãm'ãktux 'ãpak, nũy mĩy. Nũ hãm'ãktux te 'ãxop pu hãpxop xohix yũmmũgãhã'. Hãpxip 'ĩhã' pip putup nõm hãpxop xohix. Kaxĩy.

8 'Ũgmũn Yoãm. 'Ãte' xupak nõm hãpxop xohix, tu nõm pẽnãhã'. 'Ãte' xupak kux, tu' pẽnã kux, tu pexkox yõg nũ'kutnã'ax pu nũkxup, yã nõm te 'ã hãpxop xohix mũg.

9 Pa tute 'ã hãm'ãktux hu:

—'Ãmhok. 'Ũgmũn pu nũ'ãxup hok. 'Ũgmũn yã Topa yõg kãmãnat 'ãmũn putuk, xix 'ãtaknõy xop putuk, xix Topa pupi hãm'ãktux xop putuk, xix nõm te nũ tappet yõg hãm'ãktux 'ãpak xop putuk. 'Ãpu Topa pu nũ'ãxup. Kaxĩy.

10 Tu xe 'ã hãm'ãktux, hu:

—'Ãpu tikmũ'ũn pu nũ hãm'ãktux 'ãktux. Nũ hãm'ãktux te tikmũ'ũn pu hãpxopmã'ax mũg nõm pip putup. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã nõm hãpxopmã'ax pip putup.

11 Tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy, puxix xe hãpkummuk mĩy putup. Tikmũ'ũn te hãpxop yãy'ĩgã mĩy, puxix xe hãpxop yãy'ĩgã mĩy putup. Tikmũ'ũn te hãpxopmã max, puxix xe hãpxopmã max putup. Tikmũ'ũn 'ũmax xe'ẽgnãg, puxix xe' max xe'ẽgnag. Kaxĩy.

12 Ha Yeyox te:

—'Ãpu 'ũxupax. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'ãxop hak mõg putup. 'Ãte 'ãxop pu hãpxop popmãp-tup. 'Ãte nõm te hãpxopmã max punethok pu' popmãp-tup hãpxop punethok. 'Ãte nõm te hãpxopmã max kutõgnãg pu' popmãp-tup hãpxop tĩgnãg.

13 'Ũgmũn yã mãxap xix ka'ax, yã 'Appa xix 'Õm.

14 'Ũkuxa hittup nõm te yãy topixxax tox pix, ha' tup. Topa te' xat, ha nõm te mĩnta ta mãp-tup 'ũhi'ax yõg mĩm kup yõg. Tute kõmẽn hãmyĩkox hã mõxakux putup.

15 Pa kõmẽn kũnãpa' pip 'ũnõy hã' xupxet xop, xix mĩm mĩy xop, xix yãy'ĩgã xop, xix nõm te topa komut pu nũktettex, xi' koit xop, tu hãpxop mõ'ãmũ' mĩy

16 Ha Yeyox te:

—'Ũgmũn Yeyox. 'Ãte pexkox yõg nũ'kutnã'ax mõkutnãhã', puyĩy nũ hãpxop 'ãktux Topa kopa kuxa mãm xop pu'. 'Ũgmũn yã Namix hã xupepmã'. Yõgnũ kuyãnãm ka'ok, yã 'ũgmax xe'ẽgnãg, yã mãyõnnãg xexka kuyãnãm putuk. Kaxĩy.

17 Ha Topa Koxuk te:

—Mã'. Kaxĩy.

Ha 'ũn te yãytap-tup te:

—Mã'. Kaxĩy.

Ha' xupak xop te:

—Mã'. Kaxĩy.

'Ok kõnãg putup te 'ãp-tex? Mã', nũy kõnãg hok pa', yã kõnãg te tikmũ'ũn hĩnnãhã nõ'õm.

Hãm'ãktux kux'ax

18 Hak mũn Yoãm. 'Ãte xa hãm'ãktux, hu: Xate' xupak nũ hãm'ãktux, tu xa hãpxopmã'ax 'ãktux nõm pip putup. Xate tehomi kax'ami', pe hãm'ãktux nõy, puxix Topa 'ãxũygãp-tup, yã' putuk nõm hãpxũygã'ax kax'ãmi nũ tappet tu'.

19 Ha xate nũ' hãm'ãktux yãg xut, puxix Topa te 'õg hãpxop max xut putup, yã nõm mĩnta ta xut putup 'ũhi'ax yõg mĩm kup yõg, tu 'õg hãpxop xut putup, yã kõmẽn xe'ẽgnãg yõg Yã nũ tappet te nõm 'ãktux.

20 Yeyox te:

—Nũ tappet 'ũmax. Hamũn, 'ãxop hak mõg putup hãpxip kutognãg 'ĩhã'. Kaxĩy.

Hãmũn Yãyã Yeyox, mã' mõ'ka'ok!

21 Pu yã yũmũg xuxyã Yeyox 'ãxop xohix ha hãmmaxnã'.

Tu ta tu' kux.